

## **Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online**

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### **Støt vores arbejde – Bliv sponsor**

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### **Ophavsret**

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### **Links**

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

---

Udgivet af

Ansgarius-Foreningen.

---

(Med Undtagelse af de 3 første Numre)

redigeret af

F. V. J. RONGE,

Præst ved Rosenkranskirken.

---

53. Aargang.

---

KØBENHAVN.

I Kommission hos Grosserer A. Millech.

Wm V. Mohns Bogtrykkeri.

1905.

# Indholds-Fortegnelse.

## I. Afhandlinger, Aktstykker, Fortællinger o. desl.

	Side
Nytaarstanker . . . . .	3
En Episode fra Kulturkampen i Frankrig. (P. R.-L.) . . . . .	6
Et Forslag. (Niels Hansen) . . . . .	12
A. C.s Foredragsrækker. (Niels Hansen) . . . . .	17
Ikke Flugt fra Verden, men Sejr over Verden . . . . .	21
Den stærke Kvinde . . . . .	25
Litterært Fund [hidtil ukendte Skrifter af Peder Palladius] (H.G.) . . . . .	33
Forkerte Opfattelser. (P. G. Schmiderer) . . . . .	37
Indbydelse [til A. C.s Foredragsrække] . . . . .	41
Barnet — en Hemmelighed . . . . .	43
Den hellige Familje . . . . .	49
Kvindelige Theologer. (H. G.) . . . . .	55
A. C.s Foredrag. 1. Række, 1. Foredrag: Johs. Jørgensen: Moderne dansk Litteratur. (J—n. J—n.) . . . . .	59
International Kongres imod usædelig Litteratur . . . . .	67
St. Patricks Gæstfrihed. (J—n. J—n.) . . . . .	72
Absalon som Romanfigur. (X.) . . . . .	81
Giftige Ænder . . . . .	88
Et glædeligt Tegn. (P. G. Schmiderer) . . . . .	97
Et Mindeblad [det gamle Postbud]. (N.) . . . . .	104
En dejlig Prøve. (P. G. Schmiderer) . . . . .	113
Et »Martyrium» — nærmere belyst. (Niels Hansen) . . . . .	116
A. C.s Foredrag. 1. Række, 2. Foredrag: P. G. Schmiderer. Er de katolske Nationer de protestantiske kulturelt underlegne? (J—n. J—n.) . . . . .	119
De mange Bække smaa [Samlerforeningen]. (—rg.) . . . . .	130

## IV

	Side
Raadhusklokkerne. (N. N.) .....	135
Præmieopgave .....	137
Fastemandatet .....	145
Fører Videnskab til Vantro? .....	149
Klemens VIII. ....	153
Strindbergs »Omvendelse« .....	157
Biskoppeligt Hyrdebrev .....	161
Opraab fra Mariaforeningen. (J. Braun) .....	174
St. Patricks Gæstfrihed [Svar og Gensvar]. (Pastor Nordentoft og Johan Johnsen) .....	177
Indvielse af St. Mariæ Hospital i Roskilde .....	192, 201
A. C.s Foredrag. 1. Række, 3. Foredrag: P. Breitung: Troen og Udviklingslæren i de sidste Aartier. (J—n. J—n.)....	208
Papiret rødmer ikke. (P. G. Schmiderer) .....	217
Løsninger af Præmieopgaven .....	221
Hvem er Kristus? Nutidens store Spørgsmaal. En kritisk Under- søgelse. (Pater Roh).. 233, 249, 273, 305, 337, 353, 401, 433, 449, 465	465
Litterære Notitser (Varden, Fabiola, Folkelæsning) .....	240, 300
Stilhed. (G. M.) (Stemmingsbillede) .....	259
Jesuiterspørgsmaalet (H. Gamél) .....	260, 277
† Pastor Andreas Johansen (med Billede som Bilag) .....	289
Første og sidste hl. Kommunion. (Fortælling) .....	296
Fantasifostre. (P. G. Schmiderer) .....	313
Den nye Altertavle i Jesu Hjærte Kirke. (J—n. J—n.) .....	323
Strøtanker .....	326
Strejftog gennem Bladene .....	328, 362, 394, 470, 486, 521, 815
En mystisk Bog om Mystik. (J. F.) .....	342
Et Kirkeraadmedlem om den protestantiske Kirke. (C. Bw) ...	346
Fulda. (J—n. J—n.) .....	377, 359
Theologi og Køkkengryder. (Katholicismen i Roskilde) .....	378
En ond Samvittighed. (P. G. Schmiderer) .....	385
En vigtig Sag. (E. O.) .....	389, 552
Lidet Brev fra en norsk Landsbygd. (G. M.) .....	391
»Venite Adoremus!« (Fortælling) .....	408
Japan og Japanerne .....	409, 440, 454
† P. Henrik Suso Denifle. O. Pr. (Johan Johnsen) .....	417
Protestantiske Bekendelser. (sr.) .....	424, 503
Jomfruklostrene i Danmark efter Reformationen. (Anmeldelse.) (J—n. J—n.) .....	439
Er Gud bleven set? (A. Br.) .....	457
Kirke og Fremskridt .....	481
En Præsts Opfyldelse af sin Pligt og Guds Dom. (Fortælling). ..	483



	Side
Et Besøg i Pavens Fødestavn . . . . .	497
Under Velgørenhedens Stjerne . . . . .	507
En Hyrdeskrivelse mod Alkoholen . . . . .	513
Det evige Lys. (Fortælling af Karen Bølling) . . . . .	518
Pavelig Encyklika om Katekismusundervisning . . . . .	529, 545, 561
En Filosof paa Tilbagevejen. (Johannes Jørgensen) . . . . .	534
Nyt fra Missionerne . . . . .	537, 652
Kan det virkelig være Uvidenhed? (Chr. Brockdorff) . . . . .	550
Eksemplets Magt . . . . .	553
Nogle Bemærkninger til det nordiske Skolemøde (sr.) . . . . .	568
† Ludvig v. Hammerstein. (P. P.) . . . . .	612, 577
Fryd efter Lidelser (E. O.) . . . . .	609, 582
De tyske Katholikers »Kampmøde« i Strasborg . . . . .	586
En »Reform« ven. (P. G. Schmiderer) . . . . .	593
Akademiske Stimænd. (J. S.) . . . . .	600
Indvielsen af St. Josefs-Søstrenes Seminarium . . . . .	603
Engelsk Besøg i St. Ansgar. (J—n. J—n) . . . . .	621
Det russiske Tolerance-Edikt (med Sideblik til Danmark) . . . . .	625
Chevalier de la Barre og Vantroens Intolerance (sr.) . . . . .	641
Fej først for din egen Dør! (P. G. Schmiderer) . . . . .	647
J. Oskar Andersen: Kirkeorganisation (J—n. J—n.) . . . . .	657
Barmhjærtighedens Moder. (Fortælling) . . . . .	666
En Erklæring. (P. G. Schmiderer) . . . . .	668
Johannes Jørgensen: Rejsebilleder fra Nord og Syd. (G.) . . . .	673
Skudt over Maalet. (P. G. Schmiderer) . . . . .	677
Studenterforeningens Rusgilde og Joh. Jørgensen. (Johan Johnsen)	683
Troen og Døden (sr.) . . . . .	692, 715
Bispevalg i Menighedsraad (J—n. J—n.) . . . . .	700
A. C.s Foredrag. II. Række, 1. Foredrag: Niels Hansen: Kard. Newman. (J—n. J—n.) . . . . .	705
Polske Skoleforhold. (E. O.) . . . . .	708
En fortræffelig Opdragelsesmethode . . . . .	713
Storbritannien, Catholicismens Fremgang. (M. H.) . . . . .	721
St. Elisabeth-Hospitalets Indvielse (Sundbyerne) . . . . .	730
Johannes Jørgensen. (J. Sv.) . . . . .	734, 754, 777
Korsvejandagt for de Afdøde . . . . .	741, 762, 787, 805
Fra Dansk Vestindien. (Philip Baron v. Kettenburg) . . . . .	749, 769
En lille Efterskrift. (Chr. Brockdorff) . . . . .	760
Bibelen paa Luthers Tid. (sr.) . . . . .	793
Frihed i de nordamerikanske Fristater? . . . . .	809
»Sandhedssøgeren«. (Anmeldelse ved J. F.) . . . . .	813
A. C.s Foredrag. II. Række, 2. Foredrag: P. A. Breitung: Troen og Udviklingslæren m. H. t. Menneskeslægtens Oprindelse	819

## VI

	Side
Georg Brandes og Kristendommen. (Johannes Jørgensen) . . . . .	829
Den lille Michael Lisasé. (M. H.) . . . . .	834
Julegaver . . . . .	845
Til Katholikerne i Tyskland, Østrig-Ungarn, Luxemburg, Schweitz og Danmark . . . . .	846
Missionen blandt Polakkerne. (Pastor J. Knapen). . . . .	853
Seminariekirken (Immaculatakirken) Indvielse. . . . .	855
Jule-Kerten. (Anmeldelse ved J. D.) . . . . .	858
Isispræsten (Fortælling). . . . .	870
Et Minde (A. R.) . . . . .	875
Jul i Mexico (Ingeborg Olsen) . . . . .	879
A. C.s Foredrag. II. Række, 3. Foredrag: Jens Busk: Historisk- politisk . . . . .	881
Sylvester. . . . .	889
Litterære Notitser . . . . .	893
»Verden vil bedrages«. (P. G. Schmiderer) . . . . .	899

---

## II. Digte.

Nytaarshilsen. (B. M.) . . . . .	1
Maria-Sangen. (J. Hansen-Kongsløv) . . . . .	19
St. Ansgar. (M. C. J.) . . . . .	65
Herren er min Hyrde. (V. J.) . . . . .	129
Raadhusklokkesalme. (N. N.) . . . . .	136
4 Raadhusklokkesalmer. . . . .	223
Mindedigt. (C. F.) } om † Pastor Johansen { . . . . .	295
Mindedigt. (V. J.) } . . . . .	317
Majdronning. (sr.) . . . . .	320
Maj. (R. Jahn-Nielsen) . . . . .	342
Jesu Hjærte (+ — rg.) . . . . .	377
Før og Nu. (En Konvertit) . . . . .	444
St. Augustin. (J. F.) . . . . .	566
O Sandheds Gud. (Karen Bølling) . . . . .	599
Hjemme. (J. F.)* . . . . .	630
I Anledning af Tiaaret for »Livsløgn og Livssandheds« Affattelse (R. Jahn-Nielsen) . . . . .	729
Jul. (R. Jahn-Nielsen) . . . . .	869
Den hellige Julenat. (F. R.) . . . . .	873
Aftenbøn. (V. J.) . . . . .	893

## VII

### III. Forskelligt.

(Fra Vejbyrnet, Guldorn, Sp. og Sv.. Regnskaber etc.)

29, 429, Guldorn. 30, Fra Vejbyrnet (Pavens Søstre). 78, 95, Ansgarius-Bonifacius-Foreningens Regnskab. 106, Af et Rejsebrev fra J. J. fra Essen. 107, En svensk-amerikansk Konvertit tager Sløret i Rom. 138, Had gør blind (Docent Oscar Andersen om Mariadyrkelsen). 139, »Den døde Haand« i Frankrig. 140, Ned ad Bakke (Prædikener over Schiller). 194, Hvem er Kristus; Vantroen indenfor Protestantismen (Dr. Fischer, Berlin); Af en protestantisk Prædiken (Pastor Mauritz, Bremen); Her hjemme. 229, Jesu Barndomsforeningens Regnskab. 230, Spørgsm. og Svar (Centralauskunftsstelles Adresse, senere igen flyttet til Coblenz, Gerichtsstrasse 3). 544, Spørgsm. og Svar (om de danske Byvaaben). 824, Fra Vejbyrnet. Præmiegaade. 825, Brevkasse. 864, Præmiegaaden.

### IV. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. 14, 93, 111, 225, 269, 334, 382, 493, 543, 557, 606, 632, 668, 822, 861, 901. — Italien. 527, 589, 623, 634. — Frankrig. 47, 93, 126, 269, 461, 475, 486, 488, 489, 491, 507, 510, 558, 607, 669, 725, 822, 861. — Spanien. 143. — Belgien. 227. — Østrig-Ungarn. 143, 331, 508, 600, 861. — Tyskland. 27, 92, 111, 228, 334, 357, 365, 395, 413, 508, 510, 542, 573, 586, 589, 590, 623, 635, 654, 708, 724, 824, 902. — England. 27, 28, 227, 558, 271. — Rusland. 28, 350, 399, 588, 609, 625, 842. — Holland. 127, 574. — Asien. 397, 409, 538, 539, 652, 863, 864. — Amerika. 160, 285, 382, 399, 428, 463, 488, 575, 590, 670, 863. — Afrika. 538, 539, 652. — Australien. 559. — Norge. 523, 807, 841, 859. — Sverrige. 159, Concordia catholica. 247, St Elisabeths Stiftelse. Pater Clérissac. 479, Msgr. Bitter overbringer Kongen den hl. Faders Lykønskning til Prins Gustaf Adolfs Bryllup. 493, Pastor Popps 70 Aars Fødselsdag. 510, Kejserinde Eugenie; »katholska Kyrkans Högmässa«. 724, St. Paulsforening i Gefle. 822, Msgr. Bitter firmer i Gefle. — Danmark. Aalborg. 122, Brev fra Pastor Johansen om Menighedslivet, 198, Menighedsmøde. 541, Katholsk Afholdsforening »Det røde Kors« stiftes. 638, Pastor Sassens første hl. Messe. — Randers. 214, Jesu Barndomsforenings Aarbog. Aarhus. 174, Ynglingeforeningens Fastelavnsspil. 540, Katholsk Afholdsforening »St. Ignatius« stiftes. 859, Pastor Ign. Schmid anerkendt. — Vejle. 25, nyt Kapel. 710, Skoleindvielse. — Kolding. 245, Pastor Helinkes Bortrejse. 414, Pastor Schreibers Indsættelse. 492, Esbjerg Sangkors Besøg. — Esbjerg. 174, Hospitalet godt besøgt. 804, Foreningen af »1. Nov. 1905« stiftes. — Odense. 90, St. Knudsforeningens Bannervielse. 214, St. Agnesforeningens Banner-

## VIII

vielse. Devotionalie-Basar. 224, stor Basar for Hospitalet. 333, item. 446, Kristi Legems Procession. 478, St. Knuds Fest. 541, Kath. Afholdsfs. »St. Albani« stiftes. — Svendborg. 46, Julefesten. — Mariebo. 77, Søster Ursulas Jubilæum. — Korsør. 213, Fru Nielsens Begravelse. — Roskilde. 192, St. Mariæ Hospitals Indvielse. — Ordrup. 173, Fastelavnsspil. 446, Kristi Legemsprocession. 461, Kollegiets Aarsmeddelelse. 556, Præsteexercitierne. 840, Aftenunderholdning paa St. Andreas Kolleg. — Frederiksberg. 46, Indsamlingen til Fødevarer til Trængende. 90, Mindetavle ved Rosenkranskirken; Nye Vievandskummer. 109, Ny Kirkeforstander (Hr. Assistent Julius May); St. Elisabethsøstrenes Virksomhed. 171, Kaptejn Nielsens Hustru †. 212, Kirkeregnskabet. 332, Kommunikanterne; Kapellanskifte; Redaktionens Flytning. 350, Firmelse. 803, St. Elisab.-Vincentskonf.s Stiftelsesfest og Aarsregnsk. — København. 13, »Eucharistisk Forenings« ny Bestyrelse; Muremester J. C. Günthers Død. 45, Udlandets Dom om Johannes Jørgensen. 76, Elisabeth-Vincentskonferentsens Regnskab for K. og N.; Nationaltidende om »Varden«. 90, Afholdsforeningen. 107—109, Ansgariusforeningens Generalforsamling; Grosserer Millechs Jubilæum som Hovedkommissionær; A. C.s Foredrag. 142, Organist Hammermüllers Kor assisterer ved Dr. Hammerichs Forelæsninger om Korol. 159, Afholdsforeningen. 171, Fastepredikanterne. 210, Vincentsforeningens Generalmøde. 211, Noviceklædning paa Toldbodvej. 212, Sr. Jeanne Baptistes Død. 267, Sorianos Passion paa Langfredag i St. Ansgar. 268, Afholdsforeningen. 318, Pastor Johansens Jordfæstelse. 332, Første hl. Kom. og Firmelse. 348, Afholdsforeningen; Kirkebygningen paa Strandvejen. 381, Biskoppen rejser til Fulda; Pastor Schreiber hjemvendt; Afholdsforeningens Børneafdeling oprettet; »dansk katolsk Afholdsforbund«. 413, Msgr. Fallize i Besøg. 428, Afholdsforeningens Børneafdeling, Fælleskommunion. 445, Sølvbryllupper (Hitzinger, Osterhammel), 70 Aars Fødselsdag (Fru Hoffmann, Pastor Popp). 477, Rektorskifte i Stenosgade og i Ordrup; dansk-katolsk Afholdsforbund. 509, Pastor Engelsens Gennemrejse. Politibetjent Jensen dekoreret. 526, Kejserinde Eugenie i St. Ansgar (med Prinsesse Marie og Margrethe); danske Byvaabner. 540, Dansk katolsk Afholdsforbund dannet. 573, Biskoppen hjemvendt; Pastor Gamél syg i Tyskland. 606, St. Ansgar fotografet. 623, Biskoppen tiltræder Visitatsrejse. 631, Elisabethsøstrenes Priorinde (M. Siena) 60 Aar. 668, Biskoppen hjemvendt fra Visitatsrejse. 709, Dr. Pingsmanns Død. 725, Afholdsforeningens Fælleskommunion. 746, Biskoppen syg; Mødreforeningens Jubilæum. 766, Grosserer Millechs Sølvbryllup. 786, Biskoppens Befindende; St. Elisabeth Hospitalets Priorinde (Sr. Elisæa) og Telefonnummer; St. Josefssøster, Sr. Irenæa død. 799, Pastor Gamél hjemkommen, næsten helbredet; dansk Konvertit Stephan Cohen; Unios Stiftelsesfest. 821, Msgr. Fallize paa Gennemrejse; Regnskab fra St. Elisabeth-Vincentsforeningen (Ø). 838, 859, St. Josefsøstrenes Basar. 884, Grosserer Herman Osterhammels Sølvbryllup. — København, S 27, Julespil. 62, Menigheds- og Foreningsmøder. 285, Menighedsmøde med Korsvej-Lysbilleder ved Pastor Günther. 332, Første hl. Komm. og Firmelse.



# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 1.

Søndagen den 1. Januar.

1905.

---

**Indhold:** Nytaarshilsen. — Nytaarstanker. — En Episode fra Kulturkampen i Frankrig. — Et Forslag. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. — Bekendtgørelser.

---

## Nytaarshilsen.



**H**urtig Harets Dage I vandt lig Bølger,  
der mod Oceanet ile hen!  
men i Dag den nye Rilde følger  
I sprudlende den Svundnes Vej igen.  
Ghi til lamme Maal den Iøger ile:  
Havet gi'er jo alle Strømme hvile.

Som lig Virakihyen Ifille hæver  
fra Højalteret det hellige, —  
I om fra Støv til Himmel Ørnen I væver, —  
gaar min Sjæl til Herren bedende.  
Maatte Harets Iørste Morgenrøde  
rene Ønker, dybe Bønner møde.

Brødrel hold ved Groen fald — den fande  
 Gro! — en Stav, som aldrig ivigte vill!  
 Lad' den rette Vej til Lysets Lande  
 ej af Verdens-Gøglen Iløres till!  
 Skal Jer lykkes Gang paa vilden Bølge:  
 Allid Blikket Groens Stjerne følge!

Alle Jordeftøtter ere kaarne  
 til at falde, — Irllys Ilukkes ud,  
 (Iank dog Babylons de Ifolte Gaarne!)  
 hvis ej Handen længes efter Gud,  
 efter Lyset, som trods Stormen Iraaler,  
 efter Kirken, som hvert Uvejr taaler!

Naadens Rilde! — Kraft og Ørnens Øje  
 Styrismanden giv; at allid han  
 paa de Iformoprørte Havets Høje  
 sikkert Petri-Skibet føre kan;  
 at han maa den rette Færge finde,  
 som kan trodfe Klipper, Bølger, Vinde!

Fred og Enighed i Landet bygge;  
 Lykken er, hvor Freden trofalt bor.  
 Rirlfne Rærlighedens Hand omkygge;  
 ah, thi Gvedragt bringer Fare ifor!  
 Vil den Tid dog ej tilbagevende,  
 at i famme Gro lig Brødre kende?

Gugt og ædel Enfold, — vend tilbage!  
 Indvi alle Hule, Hjem igen! —  
 Lad' den frygge Arne alle Dage  
 være kærelt Plads for Faderen;  
 Moderen, i Børnekredfen, være —  
 Som i Fortid — Hulets Pryd og Ære!

Smyk Dig, Jomfru! med det bedste Smykke:  
 Huld Blufærdighed og ydmygt Sind;  
 Søg i Flitter og i Gant ej Lykke;  
 Giv det Gode Hånd og Hjærte bind! —  
 Ynglingel bær' Iofte Eges Mærke,  
 vaarklædt' Ikønne og i Uvejr Iærkel!

Krifne! griber ej kun Jordens Skatte —  
 paa den lave Grund bor Øglens Ruld —  
 Ie! det bedste Gode, vi kan fatte,  
 Himlen er, og ikke Jordens Guld!  
 Giv hint andet bedre Hjem henkuer!  
 Hyften falder her som Slottets Buer.

Naar da lynke disse Harets Bølger,  
 som de andre, i det store Hav,  
 og med dem det svage Fartøj følger,  
 som, for Livets Vandring, Livet gav;  
 og gaa vi jo til eet Maal da ile: —  
 Evigheden gir de Grætte hvile!

B. M.



## Nytaarstanker.

— 0 —

**D**en h. Johannes saa (Aab. 10.) en Engel af stor Majestæt. Han var svøbt i Jæn Sky og en Regnbue var paa hans Hoved, hans Ansigt var som Solen og hans Fødder som Ildstøtter. Og han havde i sin Haand en lille Bog, som var opladt, og han satte sin højre Fod paa Havet og den venstre paa Jorden. Og han raabte med stærk Røst, som en Løve brøler, og der han havde raabt, lode de syv Tordener sig høre med deres Røster.

Denne Engel opløfter saa sin Haand til Himmelen og

sværger ved Den, som lever i al Evighed: »at der ikke mere skal gives Tid.« — Altsaa, der skal ikke mere være en Afveksling af Dag og Nat, Sommer og Vinter, Timer og Dage, Uger og Maaneder, Aar og Aarhundreder. Verdens Uhr skal staa stille, saasnart Englen har svoret denne Ed. Der skal ingen Tid mere være. Hvad er Tiden? Den er Maalet for Omskiftningen og Forgængeligheden. Uden at standse følger den ene Time efter den anden, og Dagen kommer og Natten; Alt viser os den idelige Omskiftning. Ja, Tiden er saa flygtig, at ikke engang dens Skikkelse kan iagttages, og at der, som den h. Augustinus rigtigt bemærker, egentlig aldeles ikke gives en Nutid, men kun en Fortid og Fremtid. Udtale vi det lille Ord: »Nu«, saa er det Tidspunkt, som vi dermed ville betegne, allerede forsvundet, saasnart det lille Ord er kommet over vore Læber.

Paa denne ustandselige Flugt, i denne uophørlige Omskiftning er Tiden tillige Forgængelighedens, Livets og Dødens Moder. Hvad den føder opluger den ogsaa stedse igen. De fire Aarstider fremstille ret tydeligt for os denne Forgængelighed. Foraaret bringer Blomsten til at skyde frem. Blomsten falmer, naar Sommeren nærmer sig. Sommeren bringer Frugten. Ogsaa den falder af i Efteraaret. Endelig kommer Vinteren og drager Alt ned i den kolde Grav og udbreder sit store hvide Ligklæde. — Saaledes gives der ingen Ro her og ingen Varighed. Men naar den vældige Engel kommer med Tordenstemmen og sværger ved Den, som lever i al Evighed, at der ikke mere skal gives Tid, da vil ogsaa fremdeles ingen Omskiftning mere være og ingen Forgængelighed. Ingen Omskiftning mere. Dagene fortrænges ikke mere af Natten, og Natten ikke mere af Dagen. Som St. Thomas lærer skal Solen staa stille og tillige med den alle Himmellegerer. Da gives der kun endnu en Dagens Verden og et Natten Gebet. Natten er udelukket fra den fornyede Verden og forklarede Skabning. Der er nu en evig Dag



i samme, en Dag, som ikke mere deles i forskellige Af-snit; thi der gives ikke mere Tid, følgelig heller ingen Del af Tiden. Der er ikke Morgen og Aften, men en ufor-gængelig Middag; ligeledes intet igaar og intet imorgen, men et evigt idag. Men Nattens Gebet er Helvede. Og-saa der er ingen Tid, ingen Omskiftning, en evigt stille-staaende Midnat.

Ligesom Tiden bliver opslugt af Evigheden, saaledes ophører ogsaa Forgængeligheden. Hvad der er, det bliver, og bliver saaledes som det er. I den *synlige* Verden gi-ves der ingen Oprindelse og ingen Død mere. Foraaret bliver ikke mere fortrængt af Sommeren, denne ikke mere af Vinteren. Der skal være et evigt Foraar, som aldrig forgaar. Ogsaa i den *aandelige* Verden gives der da ikke mere Forandring. Enhver af de Salige har opnaaet den højeste Fuldkommenhed, som var ham bestemt, Fuldkom-menhed i Erkendelsen, i Kærligheden, i Saligheden. I Er-kendelsen: Forstanden lærer ikke mere, den skrider ikke frem fra Uvidenhed til Videnskab, fra Mørke til Klarhed; den erkender alle Ting fuldkommen og i højeste Klarhed. Den lille Bog i Engelenes Haand er ikke mere forsejlet og lukket, men opladt, saa at Enhver uden Møje kan læse deri. Fremdeles er Enhver fuldkommen i Kærligheden. Ingen Fejl og Skrøbeligheder vanskabe ham, ingen Ladhed og Lunkenhed nedtrykker hans Sind. Hvad ingen her-nede fuldkommen opnaaer, det besidder hisset Enhver: Du elsker Gud af dit ganske Hjærte, af din ganske Sjæl, af dit ganske Sind og af alle dine Kræfter. Endelig er Enhver fuldkommen i Saligheden. Ingen Sky formørker mere den lysende Himmel, ikke den fjerneste Misstemning trænger sig mere ind i det af Glæde og Fryd opfyldte Hjærte.

Der skal ikke mere gives Tid! Saaledes sværger En-gelen ved Den, som lever i al Evighed. Ingen Tid mere, ingen Omskiftelser, ingen Død mere. Gid Engelen snart kom og forkyndte dette Budskab for alle Skabninger, som

endnu sukke under Forkrænkelighedens haarde Aag! Gid at han dog snart opfyldte sin Ed! hvor mangt et Aar vil maaske endnu henrinde, førend det sker? Vi vide det ikke og ingen Skabning ved det, det er skjult i den Eviges Raadslutninger. Men Et vide vi dog: at *vor* Tid ikke er af lang Varighed. Derfor sparsommelig, ja *karrig* med Tiden! Den er iblandt de forkrænkelige Goder det kosteligste, thi med den forhverve vi os *Evigheden*.

---

## En Episode

fra

# Kulturkampen i Frankrig.

—o—

Under den religiøse Krisis, der for Tiden hersker i Frankrig, søger man med Iver efter Tegn og Beviser paa, at der i Folkets Hjærte dog hersker en Følelse af Retfærdighed og berettiget Indignation. Den parisiske Arbejder er, som Alle ved, opvakt, livlig og virksom; let til Vrede og — desværre — let til at lade sig vildlede af falske og farlige Theorier. Til Gengæld findes der paa Bunden af hans Sjæl et Forraad af medfødt Højsind, der hurtigt kan vækkes. Det var en Dag ifjor Foraar, at denne Understrøm af Ridderlighed blev fremkaldt. I en af Parises Forstæder, i Grenelle, aflagde de parisiske Arbejdere og Lærlinge en glimrende Prøve paa deres Sindelag, hvor det gælder om at vise Retfærdighed og Barmhjærtighed.

\*

\*

\*

Kongregationen »Les Petites Soeurs de L'Assomption« blev stiftet i Aaret 1864 af en meget from Præst; Fader Stephan Pernet, ved Hjælp af en Arbejderske, Antoinette Fage. Institutionen begyndte ligesom alle Gerninger, der ere udvalgte af Gud, med utallige Vanskeligheder, for derefter at udfolde sig med en Hurtighed, der aldeles ikke

stod i Forhold til sin fattige og beskedne Oprindelse. Fader Pernet, som tilhørte Kongregationen »De l'Assomption« (Maria Optagelse i Himlen) døde 1899. Nogle Aar før sin Død rejste han, tiltrods for sin høje Alder og Skrøbelighed, til New-York, for der at grundlægge et Ordenshus for Søstrene; og i 1897, to Aar før han døde, modtog Ordenen den h. Stols Godkendelse. —

Hele Aanden i og Formaålet for »de smaa Søstres« Foretagende svarer ypperligt til vor Tids Krav og Fornødenheder og deri ligger Hemmeligheden til dens forbausende hurtige Udbredelse. Endogsaa i dette Øjeblik, da Søstrene trues med Udvisning, er deres Noviciat overfyldt med Postulanter. —

Et af de mest ildevarslende Problemer, som vore Tænkere forgæves have søgt at løse, er den tiltagende fjendtlige Stemning, som næres af de Fattige mod de Rige; og tiltrods for de mange iværksatte Reformere, vedbliver Problemet at være en stor social Fare.

De smaa Søstre ere i Ordets fulde Betydning de Fattiges Tjenerinder. Deres Klosterregler forbyder dem at pleje de Rige, som kunne betale dem, eller at modtage saa meget som et Glas Vand eller en Brødskorpe hos de Fattige. Alt, hvad der kommer dem for Haanden, det udretter de. Er Familiens Moder syg, da laver de Maden, fejer, støver af og gør rent; de klæder Børnene paa og de gaar paa Torvet for at gøre de nødvendige Indkøb. Gang efter Gang have vi mødt dem i Parises fattigste Forstæder, hvor de røgtede deres Kald, og meget lod sig berette om den velsignelsesrige Indflydelse, de have opnaaet over Sind, der vare forbitrede ved Fattigdom og ophidsede ved Fordomme. Søstrene holder aldrig Formaningstaler eller lader de Fattige høre Bebrejdelser. Heller ikke spørge de om deres Syges religiøse Standpunkt; alligevel ligger der en saadan Magt i den blide, kærlige Maade, med hvilken de omgaas dem, de pleje, at de sjeldent, ja næsten aldrig forfejle at omvende selv de mest haardnakkede Fritænkere.

Hele Familier, der forlængst havde glemt eller skudt deres Religion til Side, ere blevne bragte tilbage til dens Udøvelse blot ved saadan en »lille Søster«, de havde kaldt til at hjælpe i et Hjem, hvor Sygdom og Elendighed var til Huse. —

De smaa Søstres Holdning overfor de udstedte Love mod religiøse Ordener i Frankrig har hele Tiden været aldeles passiv. Hverken har de søgt en officiel Anerkendelse hos Regeringen, ej heller har de opløst deres Fællesliv. De har simpelthen ladet Lov være Lov og fortsat stille og roligt deres barmhjærtige Gerning. For denne Forbrydelse bleve Forstanderinderne for de fem Huse, som Ordenen har i Paris tilsagte til at møde for Retten den 26. Marts. Dette gav Anledning til en frivillig Demonstration af Sympathi fra Folkets Side, der var dobbelt velkommen med Henblik paa de nylig stedfundne Debatter i de franske Kamre, under hvilke samtlige Lære- og Prædike-Ordener, paa den brutaleste og uretfærdigste Maade var bleven udstødt. —

Da de fem »smaa Søstre« i deres sorte Dragter og sorte Slør ankom til Justitspaladset, forefandt de der i Gaarden over 200 Kvinder af de forskelligste Samfundslag, der ventede paa dem, og som strøede Blomster foran dem medens de, ledsagede af deres Sagfører, Hr. Joseph Ménard, banede sig Vej til Retssalen. En urimelig Masse Politi var tilsagt at møde ved denne Lejlighed og et fransk Blad, »La libre Parole«, bemærker herom, at en Fremmed kunde have troet sig hensat til de mest stormende Scener i Dreyfus-Affæren, dengang da de politiske Lidenskaber havde naaet en næsten vanvittig Højde. Advokater, Retslærde og Tilskuerne, som fyldte Retssalen, rejste sig og blottede Hovederne, da de »smaa Søstre« traadte ind. Forsamlingens Holdning afgav et betydningsfuldt Vink med Hensyn til den offentlige Mening i Landet. Foruden Juristerne saas Repræsentanter af det franske Akademi, Markien Costa de Beauregard og Digteren François Coppée; dernæst Med-

lemmer af det gamle, franske Aristokrati, Hertugen des Cars, Slægtninge af Nonnerne, og sidst, men ikke mindst, Arbejdere og Fattige fra Forstæderne, den Klasse, for hvilken de smaa Søstre leve og opofre sig, og hvis Byrder ere blevne lettede ved disses ihærdige Arbejde for at hjælpe dem.

Før Nonnernes Sag kom frem, behandlede flere Tilfælde af Tyveri, slet Opførsel og Brutalitet. Der var noget sært i, at netop disse skjulte Elendigheder af det parisiske Folkeliv skulde drages frem i de Søstres Nærværelse, hvis hele Liv er viet til at læge saavel de moralske som de legemlige Svagheder hos deres Medborgere.

Tilsidst bleve Nonnerne raabte op, og de Fem indtog deres Pladser overfor Dommerne. Generalforstanderinden for Kongregationen, Søster Louise Jacobs, blev tiltalt af Præsidenten og beskyldt for at tilhøre et af Staten ikke anerkendt Ordenssamfund. Med en fast, men blid og sagte Stemme svarede hun: »Jeg er Sygeplejerske for de Fattige; aldrig har jeg kunnet tro, og aldrig vil jeg tro, at der eksisterer en Lov i Frankrig, som forbyder Næstekærlighed. Jeg plejer de Fattige, og bekymrer mig ikke om nogen Lov.« Disse enfoldige Ord, som paa Grund af den dybe Tavshed i Salen hørtes af alle Tilstedeværende, fremkaldte de mest stormende Bifaldsytringer. Præsidenten syntes at være bragt i Forlegenhed og undlod at forhøre de øvrige fire Søstre.

Statens Retsconsulent begyndte nu sin Tale. Efter at have ydet sin Tribut af Anerkendelse til de »Smaa Søstres« Barmhjærtighedsgerninger, fandt han det nødvendigt at udbrede sig over »Kongregationernes foruroligende Fremfærd,« over deres »politiske Agitationer« og »den truende Hær« de havde opstillet imod Regeringen. — Disse store Ord lød næsten parodiske overfor de fem værgeløse Kvinder, som roligt sad og afventede deres Dom; — Retsconsulenten sluttede med at henlede Dommernes Opmærksomhed paa Søstrenes Nægtelse af at adlyde Loven og fremdrog

især Generalforstanderinden, som den, der bar Ansvaret for denne Ulydighed.

Hr. Joseph Mènard, en bekendt og meget dygtig Sagfører, tog nu Ordet til Forsvar for Nonnerne. Hans Foredrag udmærkede sig ikke alene ved dets hjærtegribende Veltalenhed, men ogsaa ved den Logik, med hvilken han klarlagde Regeringens Handlemaade. Efter at denne ikke havde forsmaet nogen Slags Overtalelse, for at formaa Kongregationerne til at ansøge om Autorisation. — idet der lovedes dem for dette Tilfælde fri Udøvelse af deres Gerning, — havde den nemlig uden at afvente Resultatet af disse Løfter, i Løbet af de sidste Par Dage paa det Grusomste udjaget alle mandlige Kongregationer hele Landet over, hvilket maatte siges at staa i skrigende Modsætning til de almindeligste Begreber om Frihed og Retfærdighed. Hr. Mènard talte ligeledes om de Smaa Søstres Virksomhed og om de titusinde fattige Mænd og Kvinder som havde indgivet et Bønsskrift til Fordel for Søstrenes Forbliven. — Gang efter Gang blev han afbrudt af Tilhørerkredsens begejstrede Tilraab, som Præsidenten forgæves søgte at bringe til Tavshed. — Under det stærke Tryk ovenfra manglede Dommerne imidlertid Mod til at frikende de Anklagede. Kongregationens Generalforstanderinde blev dømt til en Mulkt af 500 Fr. og hendes Ledsagerinder til 50 Fr. hver. Dommen gav Anledning til fjendtlige Demonstrationer blandt Tilhørerne, der hørtes Hyssen og Skrigen blandet med Hurraraab for Nonnerne; og da disse forlode Paladset, mødtes de af en Skare paa flere tusinde Personer, som raabte; »Leve Søstrene, leve Friheden!«

I Grenelle, hvor de »Smaa Søstres« Moderhus staar midt i den tætbefolkede Forstad, der udelukkende huser Fattige, fandt et gribende Optrin Sted, dengang Nonnerne sent paa Eftermiddagen vendte tilbage til deres Hjem. Tusinder af Arbejdere og Haandværkere havde forladt deres Værksteder, og slaet Kreds omkring Klosteret, for at

vide deres Taknemlighed mod deres Velgørerinder. Tarvelige Koner med deres Smaabørn paa Armene, unge Piger, Børn, alle de i Verdens Øjne Fattige og Ringe, blandt hvilke Søstrene fuldbringe deres heroiske Gerning, vare her tilstede. Mange af dem holdt Blomster i Hænderne, smaa Violbuketter, — i Guds Øjne langt værdifuldere end de Riges Drivhusblomster. — — François Coppée, den berømte Forfatter og for Tiden Leder af den katholske Bevægelse i Frankrig, aabnede Toget og blev modtaget med høje Velkomstraab. Efter ham fulgte de fem »Smaa Søstre,« og nu kendte Mængdens Begejstring ingen Grænser. Leveraab ragede gennem Luften, Blomster strøedes for Nonnernes Fødder, og i et Øjeblik fyldtes Klosterets Gaard og Kapel med Mennesker. I dyb Tavshed og med Taarer i Øjnene hørte de paa François Coppée, der talte følgende Ord til den forsamlede Mængde: »I gøre Ret i at ære Friheden og at bringe disse ædle Kvinder en Hyldest til Tak for det ophøjede Eksempel, de have givet Eder i at yde Modstand mod en uretfærdig Lov.« Derefter talte Nonnernes Defensor, Hr. Joseph Ménard: »Lad os haabe, at Demonstrationerne idag ere et Varsel om fremtidige Sejre. Friheden kan og skal aldrig dø! Undertrykkerne maa ende med at falde; Friheden vil sejre til sidst.«

Nu blev »Magnificat« sunget af mange tusinde Stemmer i Kapellet og udenfor dette. Kvinder, ja endog kraftige Mænd brast i Graad. Paa hin solbeskinnede Foraarsaften viste Parises Befolkning sig ret fra sin bedste Side. Glemte var i dette Øjeblik, da Begejstringens Bølger gik højt, de farlige Lærdomme af Sektérenes Blade, de blasfemiske Tilkendegivelser fra Frimurernes Parti, som for Tiden har Magten i Frankrig; Tvivl, Frygt og Ængstelse fra de Fejges og Sneverhøjertedes Side; alt dette var som vejret bort fra Grenelles haardtarbejdende Beboere. Dagens Begivenheder afsluttedes med en højtidelig Akt, idet Benedictionen gaves med det Allerhelligste Sakramente.

Den tætte Folkeskare i Gaden knælede ligesaa andægtigt der, som Forsamlingen i Kapellet, og alle modtog de den Frelzers heldbringende Velsignelse, som paa sin Jordevandring valgte at leve og dø iblandt denne Verdens Ringe og Foragtede. —

Oversat af *P. R.-L.*

---

## Et Forslag.

—o—

Det er altid med en vis Ængstelse, man drister sig til at fremkomme med et Forslag. En saadan Dristighed kan nemlig synes at involvere, at man føler sig klogere end sin Næste, og selv om det end ikke vil gøre det Indtryk paa alle, faar den, der kommer med gode Raad, dog kun sjelden Tak. — Der er en Del af vore Kirkegængere, som sætte Pris paa at kunne følge med i Messens Bønner, naar de Søndage eller Søgnedage komme i Kirken, som have deres Messebog paa Latin (eller Tysk-Latin, Fransk-Latin o.s.v.) med sig,<sup>\*)</sup> men som alligevel af og til kunne komme i stor Forlegenhed derved, at de slet ikke kunne hitte ud af, hvilken Messe der læses. Den, der er lidt inde i Messerbogens Rubriker, ved godt, hvad Grunden er, snart kan Præsten paa visse Festdage af lavere Rang tage en Votivmesse efter eget Valg, snart er det en Ordenskirke, og der fejres Festdagene ofte i helt anden Orden og Rækkefølge, end Missalet angiver, og meget mere. Derfor forekommer det mig en saare praktisk Fremgangsmaade, som jeg har set anvendt flere Steder i England, at Sognepræsten hver Søndag Morgen anbragte i Kirkens Vestibule et Halvark Papir med Fortegnelse over de Festmesser, Votiv- og Requiemsmesser m. m., der skulde læses Ugen igennem.

---

<sup>\*)</sup> Forhaabentlig snart ville alle, der ønske det, kunne have deres *Dansk-Latinske Messebog* med.



Noget saadant eller lignende kunde maaske ogsaa praktiseres her hjemme. Det er en lille, overordentlig let Foranstaltning, som intet vil koste, ikke vil behøve Tilladelse hverken fra gejstlig eller verdslig Øvrighed, og som dog sikkert vil blive paaskønnet af adskillige Lægfolk, som efter ringe Evne gerne ville følge med i Kirkens gudstjenstlige Liv. — At den Indvending vil lyde fra manges Side: det er der virkelig ingen, der gider læse, betvivler jeg ikke; men for det første, skulde man vente med at arbejde for noget godt, indtil der blev almindelig Trang dertil, fik man aldrig udrettet noget, og for det andet, der er maaske alligævel flere, end mange tro, som vilde være glade for et saadant lille ugentligt »Directorium« paa deres Kirkedør.

*Niels Hansen.*

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

**København.** Da Mariahjemmets Ledelse mere og mere lægger Beslag paa Enkelehnsbaronesse *Stampe-Charisius'* Tid og Kræfter, har Baronessen desværre set sig nødsaget til at opgive sin Stilling som Forstanderinde for den af hende selv, med den højjærværdigste Biskops Approbation, for flere Aar siden stiftede »*Eucharistiske Forening*«. I den Anledning har fra 1ste Januar Enkelehnsgevinde *Rantzau* overtaget Ledelsen af Foreningen. Henvendelser vedrørende den eucharistiske Forenings Anliggender bedes derfor fremtidig rettede til Grevinden, hvis Bolig er: St. Kongensgade 77, Stuen.

-- Torsdag d. 22. December f. A. døde Murermester *I. C. Günther*, et gammelt og trofast Medlem af St. Ansgars Menighed, som i henved 50 Aar har næret den mest levende Interesse for vor h. Kirkes Anliggender her i Landet og med et oprigtigt Hjærte taget Del baade i

dens Glæder og Sorger. Med Dytighed og Energi arbejdede han sig i sit Fag op til en anset Stilling i vor Hovedstad og uden Menneskefrygt bekendte han til enhver Tid sin katholske Tro. Flere af vore større Bygninger har han opført og bistod navnlig i Byggeforetagender mange Gange Præsterne med Raad og Daad. Med Velgørenhed forbandt den Afdøde særlig hjælpsom Kærlighed til de Unge, og i mange Aar var hans Hjem et gæstfrit Tilflugtssted for vor studerende Ungdom, som samledes i hans Families Kreds og paa forskellige Maader opmuntredes af ham og hans ligesindede Hustru til ihærdigt Studium og en kristelig Livsvandel. Idealist i Ordets bedste Betydning var »gamle Günther«, som han kaldtes, og dette ideale Sindelag bevarede han indtil sin Død. Han hvile i Fred!

Den højtidelige Sjælemesse fandt Sted i St. Ansgars Kirke Tirsdag den 27. December under stor Deltagelse baade fra Menighedens og Anderledestroendes Side, idet Kirken var fyldt indtil Trængsel. Ogsaa Mariakongregationen var mødt med sin Fane. Sjælemessen, som ogsaa overværedes af den højærværdigste Biskop, blev frembaaret af Pastor Braun, som tillige holdt Mindetalen, medens den Afdødes ældste Søn, Pastor Ludv. Günther fra St. Andreas Kollegiet, foretog Absolutionen ved Baaren. R. I. P.

**Rom.** En af de Salige, som Pave Pius X. kanoniserede den 11. December i Peterskirken, *Gerhard Majella*, tilhørte *Redemptoristordenen* som Lægbroder. Han blev født i Muro i Provinsen Neapel, hvor han lærte Snedkerhaandværket; i 1749 traadte han ind i den h. Alfons af Liguoris Kongregation, i hvilken Guds Forsyn udrustede ham med Kraften til at øve Undergerninger og forudsige Fremtiden. Paa en heroisk Maade bar han allehaande Krænkelser og Bagtalelser, førte en engleren, uskyldig Livsvandel, nærede den inderligste Kærlighed til Jesus og Maria, forrettede helst de simpleste Arbejder som *tje-*

*nende* Broder og døde den 16. Oktober 1755. To Timer for sin Død raabte han: »*Ecco Maria, ecco Maria!*« — »O se der Maria! Se der Maria! Lad os ære Maria! Lad os ære Maria!« Med Jesu og Marias Navne paa sine Læber udaandede han sin rene, ydmyge Sjæl.

**S.J.G.** **Mandag** den 9. Januar, Kl. 8<sup>1/2</sup>, afholder St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.

**Paraplyer, Parasoller og Stokke**

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

**C. GERLACH,**

Import-Vinhandel en gros & en detail,

**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

**„JULE-KERTEN“,**

Pris 50 Øre; 7 Eksp. 3 Kr.

faas i alle Boglader og hos Udgiveren (Kong Georgs Vej 35, København F. Tlf. Godthaab 613.) Særtryk af **Pavebilledet** paa tykt krideret Papir (Format ca. 11 × 15 Tommer) faas de samme Steder å 50 Øre.

For al udvist Deltagelse ved vor kære Fader, Murermester J. C. Günthers Begravelse takkes hjærteligst.

Hermine Mariboe,  
f. Günther.

Ludvig Günther,  
Præst v. St. Andreas Kollegiet.

P. Günther.

A. V. Günther,  
Murermester.

**Kirkelig Kalender.**

**Søndag** den 1. Januar 1905. Herrens Omskærelses Fest. **Nytaarsdag.** (Gudstjeneste som paa alm. Søndage). Paa Nytaarsdag afholdes den første **Halvaarskollekt** af **Peterspenge** til Bedste for den h. Fader. — **2. M.** Oktav af Stefanus. — **3. Ti.** Oktav af Johannes. **Genovefa,** Jomfru. — **4. O.** Oktav af Uskyldige Børns Fest. (Kl.

8 $\frac{1}{4}$  h. Messe for Ansgariusforeningen.) — 5. To. Vigilie til Hellig tre Konger. (Uden Faste.)

**Fredag den 6. Januar. Herrens Aabenbarelses Fest eller Epiphania ogsaa kaldet Hellig tre Kongers Fest.** Befalet Festsdag, som forpligter til Bivaanelse af den hellige Messe. (Kollekt ifølge pavelig Anordning i alle Vikariatets Kirker og Kapeller til Bedste for de afrikanske Missioner.) I St. Ansgars Kirke Kl. 7 og 8 st. Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — 7. L. Oktavdag.

**Søndag den 8. Januar. 1. Søndag e. H. 3 K.**

**Jesu Hjærte Kirke:** Hellig tre Kongers Fest (d. 6. Januar): Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$  h. Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt.

**Gudstjeneste i Veile.** Hver Søn- og Helligdag Kl. 7 $\frac{1}{2}$  st. Messe; Kl. 10 Højmesse; Kl. 5 Andagt.

**Mødreforeningens Møde bortfalder i Januar Maaned.**

**St. Anna Kirke.** (Hellig tre Konger) Kl. 6 $\frac{1}{2}$  h. Messe, Kl. 10 Højmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.

**Rosenkransbroderskabet** holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Prædiken og Procession **Nytårsdag den 1. Januar** Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

**Den eucharistiske Forenings** Medlemmer bedes møde i St. Ansgars Kirke **Fredag d. 6. Januar** (Hellig tre Konger) til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

**Mariakongregationen for Mænd** holder ikke Møde **Torsdag d. 5. Januar.**

R. R. D. D. Missionarii, qui Directorium pro anno 1905 accipere optant, pretium (1 Kr.) mittant Hafniam (Rev. H. Gamél, Bredgade 64) statimque franco recipient.

### **Ansgariusforeningen,**

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kridelste Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningssulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvarialet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Miltech, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer Cand. phil. Prof. E. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

**Obs.** 1. Januar begynder et nyt Kvarial af Ugebladet!

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 2.

Søndagen den 8. Januar.

1905.

---

**Indhold:** A. C.s Foredragsrækker. — Maria-Sangen. — Ikke Flugt fra Verden men Sejr over Verden. — »Den stærke Kvinde«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Vejle. Sundbyerne. England. Bochum. Rusland. London. — Guldkorn. — »Fra Vejbyrnet«. — Bekendtgørelser.

---

## A. C.s Foredragsrækker.

— 0 —

Den katolske Studenterforening, som i Almindelighed skjuler sig bag de to Bogstaver A. C. s: Academicum Catholicum, har, som mange Læsere sikkert vide, allerede i adskillige Aar samlet Hovedstadens og Omegnens Akademikere til maanedlige Møder, hvor saavel værdifulde Foredrag som hyggeligt Samvær gav vor Forening sit ganske bestemte Særpræg. I en Tid som vor, hvor de nedbrydende Kræfter ere i stadig Virksomhed, ogsaa i vort Samfund, har det haft sin store Betydning for Medlemmerne i denne Forening, at kunne modtage og yde en virksom Haandsrækning, naar snart et, snart et andet Spørgsmaal i Tiden var særlig brændende. Vi have ofte følt det, som stod vi i vor Forening paa en vis

Maade som paa Vagt omkring vor katholske Tro overfor de mange Angreb, der rettedes mod den fra alle Kanter i Aviser, Tidsskrifter og Bøger. Og vi følte vor akademiske Kreds som en direkte Modsætning til andre, langt større Kredse i vor By og vort Land, ogsaa akademiske, fra hvilke der udgik en Virksomhed, ganske modsat vor, saa sandt den paa næsten alle Omraader rev ned, hvor vi byggede op, og saaede en Sæd ud, fra hvilken kun Giftblomster kunde spire frem. Og særlig med Tanken paa de kraftige akademiske Kredse her i Byen, hvor Fritænkeri og Vantro føre det store Ord, og vel at mærke ikke alene indad til, men ogsaa i høj Grad udad til, er der i vor Kreds opstaaet Ønsket om ogsaa at kunne faa blot en mindre Virksomhed udenfor vort eget, mere private Omraade.

Dette Ønske er, kan man maaske sige, til Dels realiseret, idet Maanedsskriftet *»Varden«* netop er opstaaet i Foreningen A. C., har sine fleste Medarbejdere indenfor Foreningens Medlemmer, og Redaktøren er selv et af A. C.s ældste Medlemmer. Men endnu kunde der være adskillige Opgaver for en akademisk Forening, om den vilde virke i en større Kreds, og en af disse er den, som antydes i Overskriften over disse Linjer, nemlig *A. C.s Foredragssække*. Vi have tænkt: var det mon ikke tænkeligt, at adskillige af vore Trosfæller kunde have Lyst til at høre et eller andet af vore Foredrag, og kunde maaske endogsaa ikke mangan Katholik have godt heraf, naar man betænker, hvor yderst farlige Paavirkninger mange af os, for ikke at sige os alle, ere udsatte for fra saa mangfoldige Kanter? Efter at have forhandlet herom indbyrdes, bleve vi tilsidst i det væsentlige enige om, at der dog sikkert vilde findes saa mange, der med Glæde vilde komme til vore Foredrag, at hele Sagen burde forsøges. Der er derfor indenfor vor Forening bleven nedsat et snevrere Udvalg for at fremme nævnte Sag. Udvalget har ved venlig Imødekommenhed fra Hr. Rektor *Jos. Schmidt's* Side faaet overladt *den store Skolesal ved Jesu Hjærte*

*Kirken i Stenosgade* til disse offentlige Foredrag. Det er Meningen som Emner for disse Foredrag at vælge Forhold og Begivenheder, som særlig lægge Beslag paa Nutidens Opmærksomhed. I Følge Bestemmelsen vil der i Vinter blive afholdt tre Foredrag, og det første af disse finder allerede Sted i indeværende Maaned. Forfatteren *Johannes Førgensen* vil tale over Emnet: *Modern dansk Literatur*. Saavel dette Emne som de andre, der efterhaanden lægges til Grund for Foredragene, vil blive behandlede saa populært, at Katholiker af *alle* Samfundsklasser ville kunne høre dem med Udbytte. Det er vort Haab, at der indenfor vor Menighed sikkert vil vise sig en ikke mindre Oplysningstrang end den, som almindeligvis findes her i vor Hovedstad.

Niels Hansen,  
Cand. theol. & mag.

---

## Maria-Sangen.\*)

— 0 —

**M**aria fødte i Julenat  
sin Søn, den lille spæde,  
og svøbte ham, sin Hjerteskat,  
i fattigt Lin og Klæde.  
Og Stjerner tindred, Engle sang,  
mens Hyrder vogted Hjord paa Vang,  
og undrende sig bøjed:

Lovet være Gud! Jer blev en Frelser født!

Maria flyed fra Hjemmet brat,  
Herodes' Sværd var draget,  
han havde hørt om den Julenat,  
hans Fred og Ro var tåget.

---

\*) Efter »Nakskovtidendes« Julenummer 1904.

Til fremmed Lønd paa Æslets Ryg  
 Guds Moder førte sin Søn, mens tryk  
 hun nynnede i sit Hjærte:  
 Lovet være Gud! I mig blev Frelsen født!

Maria førte i Tempelhal  
 sin Søn i tænksom Alder.  
 »Min Faders Hus jeg kende skal!«,  
 han svarer, da hjem hun kalder.  
 Marias Angst blev til Lov og Fryd,  
 hans Ord de klang med Englelyd  
 for dem, som til ham lytted:  
 Lover I nu Gud! Jer blev en Frelser født!

Maria drager til Kana By  
 de Brudfolk at gæste,  
 om Jesu Navn alt gik der Ry,  
 ham kendte nu de fleste.  
 Marias Sjæl var stolt og stor,  
 da Vand blev Vin paa Jesu Ord,  
 da først hans Tid var kommen.  
 Lovet være Gud! Os blev en Frelser født!

Maria griber i dybest Nød  
 om Korsets Fod med Smerte,  
 det Spyd, der prøved Jesu Død,  
 jog gennem hendes Hjærte.  
 Johannes, tag dig hendes Sag  
 som Moders an fra denne Dag  
 og trøst med Englesangen:  
 Lovet være Gud! Jer blev en Frelser født!

Vorherre! Hav Tak for Julenat  
 med Frelsens lyse Stjerne,  
 lad du den tændes for os brat,  
 Vi skuer den saa gærne!



Marias Haab, Guds Moders Fryd  
 genfødes i vor Daab til Lyd  
 og Lov med Engletoner:  
 Lovet være Gud! Os blev en Frelser født!

*J. Hansen-Kongsløv.*

---

## Ikke Flugt fra Verden men Sejr over Verden

er den store Opgave, som Kristendommen stillede sine Bekendere. Enhver, der paadutter Kristendommen, at det er dens Hensigt at gøre sine Bekendere til verdenssky Asketer, Eneboere og Bedesøstre, som ikke tage sig denne taabelige Verdens Skavanker for nær, som ere saa ligegyldige for Verdens Jagen efter Fremskridt og nye Kulturopgaver, som Ørnen højt oppe i Luften og Ormen i Støvet er det, — kort sagt, enhver, som paadutter Kristendommen og dens guddommelige Stifter, at de ere Fjender af Kulturen eller i det mindste ere ligegyldige overfor alt jordisk Kulturarbejde, han vidner derved om, at han ikke kender Kristendommen og dens Grundlægger.

Nietzsche og Tolstoi, Tolstoi og Nietzsche, det er det evige Refrain, saasomt man spørger om Hjemmelsmændene for disse løgnagtige Anklager. Den ene finder i Kristendommen en verdensforagtende Askeses Religion, den anden Selvnægtelsens, den usunde Svagheds og en syg Viljes Religion, som er et Menneske uværdig.

Dette er dog ikke tro Fotografier af Kristendommen, men Karrikaturer. Maatte Eftersnakkerne af disse Mænds Frentillinger dog engang tage Evangelierne i Haanden og ved Hjælp af dem lære Kristendommens Grundlægger og hans Lærdomme at kende!

Har Kristus da ikke tilraabt de Rige: Ve over Eder!?

Har han ikke forkastet fordelagtigt Arbejde og prædiket doven Fattigdom? Har han derved ikke lamslaaet Driften til at komme fremad hos det enkelte Menneske saavel som hos Samfundet? Har han ikke som Mønster for Menneskene opstillet Himlens Fugle med deres sorgløse Liv? Har han ikke selv overfor Ægteskabet og Familielivet aflagt Bevis paa den fuldkomneste Mangel paa Forstaaelse, da han jo selv ikke indgik Ægteskab og stiftede Familie?

Ganske vist har Kristus raabt Ve over de Rige, — men ikke over Rigdommen som saadan, heller ikke over den retmæssigt erhvervede Rigdom, men over Mammonismen, d. v. s. over den skændige Havesyge. Mennesket skal ikke være en Slave af Mammon, ikke indtage en falsk Stilling overfor Rigdommen, det jordiske Gods overhovedet. Og Slave af Mammon, d. v. s. den umættelige Havesyge, kan ikke blot en Millionær være, men ogsaa en Pennefuser, som skriver for en ussel Løn, ikke blot en Herremand og Godsejer være, men ogsaa en ganske almindelig Arbejdsmand. Enhver, som vilde bestride dette, vilde derved udstede for sig selv et daarligt Vidnesbyrd i Henseende til sin Verdens- og Menneskekendskab. Denne skarpe Opposition mod Rigdommen forklares forøvrigt nærmere ved Hjælp af den af Kristus udtalte Værdsættelse og Fordring, at forvalte trofast det anbetroede Gods og at — forøge det.

Ganske vist har Kristus ført et fattigt Liv, men Arbejdet har han, den store Regenerator af Arbejdet, ikke foragtet, tvertimod, han har elsket Arbejdet og selv øvet det, ja skænket Arbejdet den højeste Frugtbarhed, idet han har frigjort Menneskene for den jordiske Forgængeligheds lamslaaende Indflydelse og aabnet for dem et evigt Maal.

Ganske vist har han anført Himlens Fugle og Markens Liljer som Eksempler paa Guds Faderomhu, dog derfor ingenlunde forsvaret social-økonomisk Letsindighed og tankeløst Driveri; men advaret mod den altfor ængstelige og alt højere Liv opslugende Bekymring, som er en Døds-

fjende af al indre Fred. Hans Formaning gælder disse overdrevne Sorger og Bekymringer, som gnave paa og fortære al Livs- og Arbejdsglæde.

Ganske vist har han ikke indgaaet noget Ægteskab, dog derfor ingenlunde ringeagtet Kvinden og Familielivet, men derimod først ret erobret for Kvinden Stillingen som Hjemmets Vogterske og Herskerinde og dermed fuldbyrdet en Kulturdaad af uskatterlig og umaadelig Rækkevidde. Og hvor er vel nogensinde opstaaet en større Børneven, end han, som har sagt: »Lader de Smaa komme til mig, thi Himmeriges Rige er deres!«

Skal han have været en Fjende af alt Kulturarbejde, skal han ingen Forstaaelse have haft for Arbejdet i Verden, hvor findes da Truslerne mod dem, som passede deres jordiske Kald og Arbejde i deres Stand? Ikke engang — hvad der dog efter denne Opfattelse af Kristendommen maatte ligge allernærmest — ikke engang Høvedsmanden i Kapharnaum har han opfordret til at lægge Uniformen til Side og at opgive den militære Stand som noget ukristeligt!

Og en galdesyg Pessimist skal han have været, som er glad med de Glade og som forsvarer sine Disciple, der ikke fastede, med de Ord: »Kunne Bryllupsgæsterne vel faste saa længe Brudgommen dvæler midt iblandt dem?«

En bedrøvelig Heldørc og Pietist, der intet ser af Guds skønne Verden, skal han have været, som er saa fortrolig med Livet i Naturen, som kender al dens Skønhed og Farvepragt, som henter Farverne fra denne Natur, for at male sine Billeder og Lignelser?

Nej, Enhver, som finder i Evangelierne saadanne Opfattelser, som de ovenfor skitserede, han lære først at læse og at tegne rigtigt, saa at han ikke tegner Karrikaturer.

Langt fra at flygte fra og foragte Verden og dens Kulturarbejde, vil Kristus med sine Lærdomme gennemtrænge *hede* Verden, ogsaa Kulturarbejdets Verden, som en ny Surdejg.

Imod Selvsygens og Egenkærlighedens Kultur skal opstilles Kærlighedens Kultur, som virker i Guds Riges Tjeneste og Udbredelse. Hvorledes lærte han ikke sine Disciple at bede? »Helliget vorde dit Navn, til os komme dit Rige, din Villie ske som i Himlen saaledes ogsaa paa Jorden« o. s. v. Dette Rige paa Jorden, hvor Guds Navn bliver helliget, hvor hans Villie sker, hvor det daglige Brød gives til Alle, hvor Syndens grumme Elendighed forsvinder og Krigen erklæres mod alle Onder, de sædelige saavel som de sociale: — dette Rige skal Kristi Disciple skabe!

Dette vil ikke sige Flugt fra Verden, men Sejr over Verden. Jesus sender ikke sine Bekendere, som Buddha, ud i Ørkenen og i de tavse Skove, fordi Verden jo dog er forgængelige og intetsigende; men midt ind i Verden, hen til Kulturarbejde viser hans Bud, hen til Kulturarbejde ikke for forgængelige Ting, nej, for de højeste Idealers Skyld i Guds Tjeneste.

Saaledes bliver Kristi Ord til en Korstogsprædiken. En Hær af Korsfarere vil han udsende i Verden, imod Verden med dens Ufuldkommenheder og dens Elendighed, for at overvinde den og for at forædle dens Kulturarbejde. Til et saadant Arbejde, til et saadant Korstog maa der Helte, Mænd, Karakterer med en stærk Villie; Svage og Fejge, som dem Nietzsche i sit blinde Had, lader Kristendommen opdrage, kunne ikke bruges dertil; men vel ubøjelige Karakterer, der i den højeste Idealisme, som den kristelige Verdensanskuelse alene skaber den, bringe et utrætteligt Livsarbejdes Brændoffer for Samfundet og ere fri for al Sneverhærtethed, for al svagelig Selvskaansel, ihukommende de Ord: »Hvo som vil frelse sit Liv, skal miste det, men hvo som mister sit Liv for min og Evangeliets Skyld, skal frelse det.« (Mark. 8, 35.)

Ikke Flugt fra Verden og Fjendskab mod Kulturen, men Sejr over Verden ved Hjælp af Kulturarbejdet: — det er Kristendommens store Arbejdsprogram.

---

## „Den stærke Kvinde“.

— 0 —

Doria, en fornem Kristinde, havde en ædel, trofast Ægtemand, som skulde berøves hende, fordi han var bleven anklaget for, at han var en Kristen. For Domstolen erklærede han paa den bestemteste Maade sin Tro. Timen var kommen, da hans Hoved skulde falde for Bøddeløksen. Han vaklede ikke; men hans Kærlighed til den trofaste og hengivne Ægtefælle berørte ham dybt. I det Øjeblik blev hun endnu stærkere end han. Hun raabte til ham: »Vær ved godt Mod og aflæg Vidnesbyrd om din Gud. Højere vil for Fremtiden dit Hjærte banke for mig, og jeg vil med Stolthed rose mig af at være en Martyrs Hustru.« Hvor ædle Ord! Hvilken Heroisme hos en Kvinde! Doria elskede sin Mand saa inderligt; skælvne maatte hun ved Adskillelsen. Og dog holder hun ham ikke tilbage; ja indgiver ham endog Mod: hun kalder sig lykkelig, naar han opofrer sit Liv af Kærlighed til Jesus! Saadanne Kvinder findes kun i Kristendommen! I Salomons Ordsprog siges der: »Hvem vil vel finde en stærk Kvinde? Hendes Værd er som de Skatte, der komme langvejs fra, fra de yderste Grænser.« Hvad man næppe kunde finde i det gamle Testamente, det ejer Kristendommen i rig Fylde → den stærke Kvinde!



## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

**Vejle.** Fra Vejle meddeles der os, at det nye Kapel, som er bleven indrettet i Løbet af Efteraaret ifjor, blev højtideligt aabnet for Gudstjenesten paa første Juledag. Kappellet er overordentlig smukt og praktisk indrettet. Baade ved Morgen- og Aftengudstjenesten var det i Juledagene fyldt indtil sidste Plads baade af Katholiker og Anderledes-

troende, som navnlig beundrede den smukke Sang. Det er en Selvfølge, at Menighedens Medlemmer ere henrykte over Kapellet, hvor de for Fremtiden ville have deres Gud og Frelser boende i deres Midte i Altrets allerhelligste Sakramente. Intet Under derfor, at de med særlig Glæde og Taknemlighed fejrede Julen i det hennrundne Aar. Søndagsgudstjenesten vil for Fremtiden blive afholdt saaledes: Kl. 7 $\frac{1}{2}$  stille Messe, Kl. 10 Højmesse og Kl. 5 Andagt med sakramental Velsignelse. Sognepræsten er Pastor L. Brems af den gamle historiske Præmonstratenser-Orden fra Abbediet Averbode i Belgien.

Om Kapellet skriver »*Vejle Amtsavis*» for 24. December: »Den herværende katholske Menighed, der nu tæller ca. 100 Medlemmer, har paa dens ny erhvervede Grund paa Blegbanken ladet indrette et lille Kapel, der indtil videre skal tjene Menigheden som Kirke. Til Trods for Bygningens hidtidige Benyttelse som Staldrum, har man ved Omrestaurering og Tilbygninger opnaaet at faa et i sit Indre hyggeligt og smagfuldt udstyret Lokale. Gennem farvede, blyndfattede Ruder strømmer Lyset smukt og afdæmpet ind i det lille Rum, hvor Alteret indtager en dominerende Stilling. Opsatsen paa dette kan vi ikke undlade at skænke et Par Ord, da den, efter de katholske Præsters Tegning, er udført af Snedkermester Bruun her i Byen. I udskaaret Ornament staar at læse, »*Ecce panis angelorum*» (Se det er Englenes Brød) og Opsatsens øvrige Partier er ligeledes prydet med talrige Udskæringer, der gør sin Mester megen Ære. I Forgrunden af Kapellet findes over Indgangen et Pulpitur, hvor et lille Orgel oppe under det hvælvede Loft har sin Plads. Kapellets Facade er forsynet med en trappeformet Gavl med et Kors foroven. Gudstjenesten i Kapellet begynder i Morgen og vil som sagt, blive afholdt dernede, indtil en Kirke bliver rejst. Hvornaar dette vil ske, er der i Øjeblikket ikke taget nogen Bestemmelse om.«

**Sundbyerne.** I Anledning af Julen og Aarskiftet afholdt de »*unge Pigers Forening*« ved St. Anna Kirken paa Amager fornylig en lille Festlighed, ved hvilken Lejlighed opførtes to nydelige Skuespil »Livets smaa Genvordigheder« og »den h. Dorothea«. Udførelsen af Rollerne var særdeles vellykket og lovende for den unge Forening og høstede da ogsaa velfortjent Bifald blandt de talrige Tilstedeværende, som fyldte Salen. *Søndagen den 15. Januar* Kl. 7<sup>1</sup>/<sub>4</sub> gentages Festligheden.

**England.** I England gives der 1,600,000 Katholiker — Skotland, Irland og Wales fraregnet. En Ærkebiskop og 15 Biskopper forestaa Katholikerne, og 2424 Verdenspræster og 1141 Ordenspræster udøve Sjælesorgen. I Underhuset sidde 4 katholske Folkerepræsentanter, bortset naturligvis fra de 72 irske Repræsentanter. I Overhuset ere 32 Katholiker og i Kronens Raad 16 Katholiker. Blandt de henved 1200 Konversioner, som aarlig finde Sted, vakte navnlig tre Opsigt i det henrundne Aar: Baron of Ruvigny and Raineval, Skuespillerinden Miss Terrisz og endelig den anglikanske Sognepræst Dr. Campbell.

**Bochum.** I det tyske Kolonialselskabs Afdeling i Bochum talte en af de sidste Dage i det henrundne Aar Løjtnant *v. Salzmann*. Denne Officer har, som bekendt, fra Peking af foretaget et Ridt tvets igennem Asien paa 176 Dage. Under sit fleraarige Ophold i Kina, paa sine Udflugter i det Indre og tilsidst paa sit Ridt gennem Centralasien er han ofte kommen i Berøring med Missionærer. Mod de engelsk-protestantiske Missionærer rejste *v. Salzmann* i Løbet af sit Foredrag den Bebrejdelse, at de først og fremmest virkede for engelsk Politik og derefter for Religion og Kristianisering. I høje Toner roste han derimod de katolske Missionærers Virksomhed. Hans Dom lød ordret: »Endskønt jeg selv er Protestant, følte jeg mig mere hendragen til de katholske end til de protestantiske Missioner. Jeg fik det Indtryk, at de katholske Missioner ere bedre funderede og have langt større Resultater

at fremvise, end de protestantiske Missioner. Det forekom mig, at der klæber noget Trykkende ved de sidste: Mangel paa Resultater.« Allerede Emin Pascha, Stanley, Vizsmann og andre berømte Afrikarejsende har fældet den samme Dom; ved Løjtnant v. Salzmänn stadfæstes og udvides ogsaa med Hensyn til de kinesiske Missioner den gamle Sandhed.

**Rusland.** Ifølge det »katholske Velgørenhedsselskabs Kalender« i St. Petersborg for Aaret 1905 findes der i det russiske Rige i alt 12 katholske Bispedømmer, 2710 Sogne med 4106 Gejstlige og 12,102,479 Katholiker. Heraf falde paa Polen 7 Diøceser, 1647 Sogne og 7,356,556 Katholiker, og paa det egentlige Rusland 5 Diøceser 1063 Sogne og 4,745 923 Katholiker. I det egentlige Rusland har Ærkedioceset Mohilew 998,670 Katholiker, 228 Kirker og 358 Gejstlige, Wilnaer Diøceset tæller 1,379,318 Katholiker, 236 Kirker og 392 Gejstlige, Zmudzer Diøceset 1,254,540 Katholiker, 218 Kirker og 623 Gejstlige, Diøceset Luck-Schytomir 750,082 Katholiker, 247 Kirker og 306 Gejstlige. Tiraspoler-Diøceset har 363,313 Katholiker, 134 Kirker og 197 Gejstlige. De 600,000 Unerede i Rusland ere ikke indbefattede i denne Statistik.

**London.** Den sociale Nød i London kan man forestille sig, naar man hører, at den hygieniske Kommission efter en fornylig optaget Statistik fandt, at der i Englands Hovedstad i en eneste Nat fandtes 25,000 Personer uden fast Bolig og Opholdssted. Blandt disse Ulykkelige overnattede 1509 Mænd og 120 Kvinder paa aaben Gade, medens 100 Mænd og 63 Kvinder tilbragte Natten under Broer, i Porte og Gadedøre. 23,442 Fattige var det lykkedes for en Penny at finde et Soveleje og Tag over Hovedet. Blandt de Husvilde fandtes 54 unge Mænd under 16 Aar og 33 unge Piger under 14 Aar.

---



## GULDKORN

af den h. Alfonsus Liguoris Skrifter.

Satan er tilfreds, naar en Sjæl først lader sig binde med et eneste Haar; thi vilde han straks binde den som en Slave med en Lænke, saa vilde Sjælen blive ængstelig og tage Flugten; men lader Staklen sig først binde med et lille Haar, saa vil det let lykkes vor Arvefjende derefter at binde Sjælen med en Traad og senere med et Toug, indtil han endelig binder den med en Lænke og gør den til sin Slave.

\* \* \*

Ingen kan skille os fra Gud; alle Mennesker paa Jorden, alle Mørkets Magter ere ikke i Stand dertil; det kan alene vor egen Villie.

\* \* \*

Naar dit Sind er opfyldt af hellige Ting og evangeliske Grundsandheder, vil du kun lidet blive foruroliget af timelige Sager og altid blive stærkere i at modstaa de onde Tilbøjeligheder.

\* \* \*

Mange smaa Bække blive endelig til en stor Flod, i hvilken man kan lide Skibbrud og drukne.

\* \* \*

Naar Fuglen er fri, svinger den sig op i Luften; men er den bunden, saa bliver den paa Jorden. Paa samme Maade gaar det med Sjælen: er den fri for al jordisk Tilbøjelighed, svinger den sig op til Gud; men saa længe den klæber med en Tilbøjelighed ved Verden, vil den aldrig svinge sig bort fra Jorden.

\* \* \*

Blandt hundrede Mennesker, som bede (siger den h. Ignatius af Loyola) ere over halvfemsindstyve egensindige, som følge deres eget Hoved.

\* \* \*

En lunken Sjæls Tilstand: Den tør ikke helt vende Gud Ryggen, men den tager det ikke saa nøje med tilgivelige Synder, den begaar daglig en Mængde: den er utaalmodig, den lyver, den knurrer, den kives med Næsten, bærer Antipathi i Hjærtet, nærer uordentlig Kærlighed til Gods og Penge, er nysgerrig, forfængelig, vil stedse have sin egen Villie opfyldt, og om disse Ufuldkommenheder bekymrer den sig ikke det mindste og tænker aldeles ikke paa at forbedre sig.

\* \* \*

Naar der tilføjes os en Fornærmelse, føle vi altid en Tilbøjelighed til Vrede i os; slukke vi straks denne Gnist, tie vi til det og opofre Sagen til Gud, saa vil Ilden slukkes og vi ikke lide Skade og ejheller blive uden Fortjeneste overfor Gud. Men give vi efter for denne Følelse af Vrede, opholde vi os i Tankerne ved den, tale vi om det med andre, saa vil denne ulmende Gnist tilsidst blive en stor Flamme af Had.

## ❧ Fra Vejbrynet ❧

— 0 —

I »Giornale d'Italia« skildres et Besøg hos Pavens Søstre med følgende Ord:

»Af Pius X.s Søkende fulgte som bekendt hans to Søstre *Kosa* og *Maria*, der styrede hans Hus, medens han var Kardinal, med ham til Rom; de øvrige Søkende blev boende, hvor de havde deres Hjem og drev deres tidligere Næringsvej, til stor Forskel paa adskillige foregaaende Pavers Slægt. En af Pavens Søstre er saaledes Gæstgiverske i Riese, en anden syr Skræddersyning i Salzano, en tredie har en Krambod, og en Broder er ansat ved Postvæsenet ikke langt fra Mantua. De to Søstre, der lever

i Rom, bor dog ikke i Vatikanet, men paa tredie Sal i et tarveligt Hus paa Peterspladsen. Den »Salon«, hvor de modtager Besøg, er tapetseret med kornblaa Tapeter, der er grønne Gardiner og grønne Portierer, og paa Væggene hænger alle Slags Oliebilleder og Fotografier af Pius X. fra den venetianske Tid. Paa det runde Bord midt i Salonen staar en Glasskaal med Visitkort og et Stereoskop, og i en Krog af Stuen staar en Fonograf, som tjener til Adspredelse for de gamle Damer i deres ensomme Tilværelse. Thi Rosa og Maria Sarto — der er imellem 50—60 Aar, sunde og kraftige og iførte tarvelige sorte Kjoler — lever et meget tilbagetrukket Liv og gaar næsten aldrig ud, undtagen til Messe eller for at besøge deres Broder i Vatikanet.

— »De maa undskylde, at jeg lod Dem vente,« sagde den ene af dem til den Besøgende, »men jeg var netop ude paa Terrassen for at se til min Stovask.«

»I den første Tid, vi boede her i Rom,« fortalte hun senere hen, »gik vi af og til ud og spadserede i Byen, men nu er vi altid ængstelige for, at nogen skal kende os. Vi lever som Nonner — — —.«

Paven ser kun sjældent sine Søskende, thi den hellige Faders Tid er meget optagen.

»Siden forforrige Søndag har vi ikke været sammen med vor Broder,« fortsætter hun, »men vi har telefoneret til ham, at vi i Aften kommer hen til ham.«

»De har naturligvis altid uhindret Adgang til Vatikanet?« spørger den Besøgende.

»Ja, det har vi rigtignok, men i Forvejen maa vi altid underrette Monsignore Bisleti (Maestro di Casa) derom« (!).

De gamle Damer fortalte endvidere, at de ikke befandt sig videre vel i Rom, Levnedsmidlerne var dyre, men derimod syntes de godt om det milde Klima.

## Meddelelse

fra

### Jesu hl. Barndomsforenings Bestyrelse.

Aarbogen udkommer den 15. Januar. Dhrr. Gejstlige, som ønsker Samlerlister, Medailler o. s. v., bedes om til den nævnte Dag at sende Meddelelse, for at Forsendelsen kan ske sammen med Aarbøgerne.

Randers, d. 1. Januar 1905.

M. Osterhammøl,  
Præst.

**P** St. Johannes' Broderskab afholder ordinær Generalforsamling Tirsdagen den 10. ds. Kl. 8 pr. i Lokalet Bredgade 67<sup>2</sup>, med følgende Dagsorden: Formanden afgiver Beretning, Forhandlingsprotokollen oplæses, Kassereren fremlægger Regnskabet, Valg af Assistent, Kasserer, Suppleant og Revisorer.

Bestyrelsen.

**S.J.G.** Mandag den 9. Januar, Kl. 8<sup>1/2</sup>, afholder St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.

### Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. Januar. 1. Søndag e. H. 3 K. — 9. M., 10. Ti., 11. O., 12. To. Oktavdage. — 13. F. Oktav af Epiphania. — 14. L. Hilarius, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 15. Januar. 2. Søndag e. H. 3 K. Jesu Navnefest.

**Mariakongregationen for Ynglinge** holder det første Møde i Aar Mandag d. 9. Januar i Jesu Hjærte Kirke.

Kongregationens første Fælleskommunion fejres Søndag den 15. Januar Kl. 8<sup>1/2</sup> i Jesu Hjærte Kirke.

**St. Franciskus III. Orden.** Frøedag d. 13. ds. Kl. 8 Aften holdes i St. Knuds Kapel Møde med Optagelse.

**Mariabørnenes Forening** holder offentligt Møde i St. Knuds Kapel Onsdag d. 11. Januar Kl. 8 Aften med Optagelse af Aspiranter og sakramental Velsignelse.

**Gudstjeneste i Veile.** Hver Søndag Kl. 7<sup>1/2</sup> st. Messe; Kl. 10 Højmesse; Kl. 5 Andagt.

**Gudstjeneste i Slagelse** (Bredgade 17). Søndag den 15. Januar Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt.

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 3.

Søndagen den 15. Januar.

1905.

---

**Indhold:** Litterært Fund. — Forkerte Opfattelser. — Indbydelse. — Barnet — en Hemmelighed! — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Svendborg. Frankrig. — Bekendtgørelser.

---

## Litterært Fund.

—o—

Under denne Titel bringer »Kristeligt Dagblad« for 5. ds. en Artikel, i hvilken meddeles Brudstykker af nogle hidtil ukendte Skrifter af *Peder Palladius*, der var den første lutherske Biskop i Sjællands Stift efter Reformationen. Disse Brudstykker ere af overmaade stor Betydning for at kaste Lys over Tilstandene her i Landet i denne Periode, og Artiklen gengives her efter dens fulde Ordlyd:

Pastor *P. Severinsen* har fornylig i Bibliotekernes Haandskriftsamlinger fundet tre Smaaskrifter af Biskop *Peder Palladius*, hvoraf de to hidtil slet ikke har været kendte og det tredie kun delvis kendt.

Navnlig det ene af de hidtil ukendte giver et interessant Bidrag til Overgangstidens Historie.

Dette, som vi har faaet Lejlighed til at se, er en Anvisning for de sjællandske Præster til at holde lønligt Skriftemaal.

Dette skal benyttes til at faa Befolkningen lært den kristelige Børnelærdom. Det staa endnu smaat til. Kvinderne, navnlig de gamle, »hænger endnu ved den gamle og vildfarendes Lærdom«. »Naar jeg spør en Mand eller Kvinde om Pater noster, saa svarer de: »Hel Maria«.

Voldsomt fremhæves i den Anledning *Præsternes* Ansvar:

Her maa deres Sognepræst skamme sig, hvis hans Forsømmelse findes her iblandt, og kan aldrig forsvare sit Embede for Gud eller Mennesker, at han lader sine Sognefolk blive udi sin Blindhed og Vildfarelse, og ikke holder Regnskab med dennem, overhørendes dennem in privata confessione (i det private Skriftemaal).

O, hvilken Formaledidelse og Fordømmelse vil Gud lade komme over saadanne Sjælemyrdere.

De maatte jo langt hellere være Hugorme og krybe under et Gærde, end at leve udi saadan Forhærdelse og Guds Fortørnelse, tagendes dennem det Embede for udi saadan svar og farlig Befaling, som er Menneskens Sjæls Salighed anrørendes, og hverken ville eller kunne staa det for eller tage det vare, at Guds Villie kunde gaa for sig, og Kong. Maj. Ordinants kunde ved Magt holdes efter den Ed, som hver Sognepræst haver svoret hans Naades Befalingsmænd.

— — Dersom de ulærde Sogndegne skulde sættes ud af deres Embede og hen til Ploven, som forsømme fattige unge Børn udi Sognene, hvor meget mere bør eder at afsættes med Skamme, naar I forsømme en hel Almue og oppebære eders Løn af dennem, med eders haardnakkede og Djævels Forsømmelse røver dem deres Sjæls Salighed fra, dog langt værre end det ugudelige og formaledidede Pavens Folk, monachi et sacrificuli (Munke og Offerpræster) gjorde tilforne.«

Skønt det jo kun er forholdsvis smaa Uddrag, som »Kr. Dgbl.« bringer af disse Skrifter, indeholder de dog Oplysninger, der i flere Henseender ere af Vigtighed.

Først ser man, at Forholdet ved Reformationens Indførelse aldrig har været det, at selve *Folket* ønskede at

ombytte den katholske Religion med den lutherske; Biskop Palladius, der var født i Aaret 1503 i Ribe og havde gennemlevet næsten hele Reformationsperioden herhjemme, konstaterer, at Kvinderne, navnlig de gamle, hænger ved den katholske Religion, og at baade Mænd og Kvinder beder: Hil dig Maria. Naar han dernæst vil bebrejde Folket, at det ikke beredvilligt slutter sig til den lutherske Lære, saa henviser han ikke til, at Folket selv har ønsket denne Lære indført, men han anvender det tarvelige Argument, (der i Virkeligheden rammer Sømmet paa Hovedet), at det bør sig »Kongelige Majestæts Ordinants ved Magt at holde.«

Fremdeles lægger man i det korte Udtog Mærke til, at Biskop Palladius ikke undser sig for at anbefale de lutherske Præster at anvende *Skriftestolen* til at overhøre de Troende i de lutherske Lærdomme. Han anbefaler ikke blot sine Præster at høre Skrifte, som om de vare katholske Præster, men han gaar endog saa vidt, at han foreholder dem, at »de aldrig kan forsvare deres Embede for Gud og Mennesker,« hvis de ikke benytter Skriftemaalet til at »holde Regnskab med deres Sognefolk og overhøre dem«, om de holde fast ved den katholske »Blindhed og Vildfarelse«. — Sandelig, ikke uden en vis Bitterhed kommer man til at mindes visse Beskyldninger, der fra luthersk Side rettes mod Katholiker for, at hos dem helliger Hensigten Midlet!

Endvidere lægger man Mærke til, at de nye Forkyndere af »det rene Guds Ord« ikke har været Folk af den Slags, som man hidtil har yndet at fremstille dem herhjemme, særlig i Bøger, der vare beregnede paa at sprede Oplysning i de store Masser. Biskop Palladius nøjes ikke med at overfuse dem med de værste Skældsord (Hugorme, Sjælemyrdere o. s. v.), men han griber til saa lavt et Mittel som det at minde dem om, at de faa deres gode *Lon* for at udrydde den katholske Lære og indprente Folket den lutherske i Stedet; han gaar endog saa vidt, at han minder dem om den *Ed*, de har svoret hans Naades

(Kongens) Befalingsmand! — Var det, efter alt dette, i Grunden et Fremskridt, at man fik en luthersk Gejstlighed i Stedet for den katholske? Palladius svarer, at hans lutherske Præster ere langt værre end selve »de ugu-delige og forbandede Pavens Præster og Munke«.

Nu skal det gerne indrømmes, at Tonen i hin Tid var mindre sleben end i vore Dage; men det synes dog at maatte have noget paa sig, naar en Biskop fører *saa* skarpe Anklager mod selve dem, der vare hans Medhjælpere ved det store Værk at skaffe det rene Evangelium Indpas i hans og deres Fædreland.

I øvrigt er det interessant at bemærke, at netop den samme Biskop Palladius *roses* af lic. theol. I. P. Bang i en Artikel, som denne har skrevet om ham i »Salmonsens Leksikon«, for *sit prægtige Sprog*.

Hovedindtrykket, som man faar ved at læse disse korte Udtog af den lutherske Biskops Skrifter fra Reformationstiden, er dette: Havde man fyldige Kilder fra hin Tid, ikke alene fra luthersk Side, men ogsaa fra katolsk Side, vilde man da ikke faa en ganske anden Opfattelse end den hidtidige af den Maade, hvorpaa den »evangeliske« Lære blev indført her i Danmark og den katholske udryddet? Kan selv ukendte Skrifter af selve Reformationens ihærdige Forkynder Peder Palladius virke med til at befæste denne Formodning, vilde den da ikke alt være bleven til Vished, hvis ikke senere Tiders Lutheranere havde været *saa* forsynlige at umuliggøre det ved at *tilintetgøre* de historiske Kilder fra den Tid?

— Vi Katholiker vilde sikkert have Glæde af, om *mange nye, litterære Fund* vilde stille Reformationen i fuld, historisk Belysning.

H. G.





## Forkerte Opfattelser.

— 0 —

Under Overskriften »*En katholsk Bispevisitats*« indeholdt »*Randers Venstreblad*« for 31. Dec. en Art. fra *J. et-mathe* i Vestfalen, indsendt af en der boende Dansker ved Navn *F. Blichfeld*. Art. røber ikke Spor af ond Villie over for Katholikerne og den katholske Tro og er netop af denne Grund vel egnet til at tjene som et udmærket Eksempel paa, hvor vanskeligt det er for Anderledestroende paa rette Maade at opfatte den katholske Kirkes Indretninger og Skikke, og hvor let der saaledes kan danne sig Fordomme mod alt, hvad der er katholsk. Man fristes til her at anvende Kristi Ord: »Gør man saa med det grønne Træ, hvordan vil det da gaa med det tørre?« (Luk. 23, 31), d. v. s. naar en Protestant, der er besjælet af den bedste Villie, dømmer forkert om katholske Ting, hvad skal man saa kunne vente sig af en anden, der i Forvejen indtager en fjendtlig Stilling overfor den katholske Kirke? Eller ogsaa: naar man opfatter saadanne Ting forkert, som er helt igennem i Orden, hvordan vil det saa gaa, naar noget med Rette kan paatales?

Men lad os nu gennemgaa Hr. Blichfelds Artikel; den er jo ogsaa af Interesse for danske Katholiker, som deraf kan se, hvorledes man i katholske Egne ærer Kirkens Overhyrder.

[»Man ved i Reglen fra sin Børnelærdom,« skriver Hr. Blichfeld, »at den katholske Kirke i langt højere Grad end den evangeliske lægger Vægt paa de ydre Former og ynder at omgive sine Tjenere med saa megen Glans og Pragt som muligt. Imidlertid har vi hjemme i Danmark, hvor Katholikerne endnu er bange for at støde an mod Lands Skik og Brug, ikke megen Lejlighed til at iagttage dette.«]

Hertil maa bemærkes, at vi her i Danmark jo heller ikke er saa talrige. Landsbyen Letmathe har over 5000 Indbyggere, altsaa flere end der er Katholiker i Køben-

havn. I mindre, katholske Landsbyer er man heller ikke i Stand til at modtage Biskoppen saa højtideligt som i Letmathe.

[»Anderledes bliver det, naar man lever i de helt katholske Egne og til daglig omgaaes Katholiker, hvis Fædre og Forfædre i mange Slægtled har haft den samme Bekendelse. Da maa man ofte forbavses over den ligefrem barnagtige Iver, hvormed disse — man kunde fristes til at sige »Udstyrsstykker« — iscenesættes og modtages.«]

Hvis noget saadant fortjener Prædiketet »barnagtig«, saa var vel ogsaa Kristi Indtog i Jerusalem (Palmesøndag) noget barnagtigt? Nej, Hr. Blichfeld forveksler her »barnlig« med »barnagtig«. Kristus forlanger en *barnlig* Tro. Hvorfor skal hans Ord:» Hvo som ikke annammer Guds Rige som et Barn, skal ikke komme ind i det« (Luk. 18, 17) ikke mere gælde i vore Dage? Denne barnlige Tro findes desværre sjældent hos Protestanterne. Hvad har man derimod ikke gjort f. Eks. i Aug. f. A. i Odense for at modtage Kongen!

[»Noget af det mest paafaldende af det, jeg i den Retning har set hernede, var en Bispevisitats, en saa talende Modsætning til den Fordringsløshed og Ligefremhed, vi i Danmark er vant til selv hos Landets øverste Biskop, at det sikkert kan interessere Læseren at høre lidt derom.«]

Mon denne »Fordringsløshed og Ligefremhed« ikke er en Følge af Mangel paa Ærefrygt overfor de kirkelige Foresatte? Man har jo for et Par Aar siden oplevet det her i Landet, at en Bog (*Gustav Wied's* »Det svage Køn«), mod hvilken Biskop *Leunbach* optraadte, *just derfor* udkom i det ene Oplag efter det andet. Noget saadant vilde i katholske Lande ikke være muligt, men de katholske Biskopper er jo ogsaa virkelige Biskopper, Apostlenes Efterfølgere.

[»Et Par Dage før Biskoppens Ankomst,« fortsætter Blichfeld, »er alle Landsbyens Beboere i travl Virksomhed med at udsmykke efter bedste Evne; fra Skoven kommer det ene Læs friske, grønne Birke- og Grantræer efter det andet; Kvinderne har travlt med at binde lange Guirlander

af grønne Gran og røde, hvide og gule Papirsroser og brogede Flag imellem til Pynt for Husene, og Mændene rejser Æresporte ikke alene ved Indgangen til Byen, men hele Hovedgaden igennem, særlig storartet foran Indgangen til Kirken; alle Vinduer og Døre prydes med Blomster og Inskriptioner i mer eller mindre vellykket versificeret Form, hvori udtales Beboernes Hyldest og Begejstring for Biskoppen, medens der langs Gadens Fortove plantes store Birkegrene, saa at Gaden ser ud som en hel Birkeallé.«

»Lørdag Aften er alle Udsmykningerne færdige, alle Flag hejsede, og en lang Række fine Køretøjer, ført af en halv Snes pyntede Ryttere, afhenter Bispen i den lille nærliggende By, hvor han for Tiden opholder sig, og kort efter holder Kirkefyrsten sit Indtog under Kirkeklokkernes Klang og en øredøvende Kanonsalut fra de nærliggende store Stenbrud. Gaden er sort af Mennesker, der, naar Biskoppen kører forbi, falder paa Knæ og tilbedende modtager Velsignelsen fra hans tre udrakte Fingre.«]

Hvorfor nu netop »tilbedende«? Hver Gang en Katholik knæler, skal det være »Tilbedelse«! Er det ogsaa Tilbedelse, naar et protestantisk Barn knæler ned for sin fromme Moder for at modtage hendes Velsignelse, før end hun dør, eller naar Barnet skal rejse langt bort fra Hjemmet?

[»Næste Dag, Søndag er der Konfirmation — »Firmen« kaldes det her — af alle dem, der siden Bispens sidste Besøg har deltaget i den hellige Nadvere for første Gang. Den kan kun foretages af Bispen selv (hvorfor han kommer regelmæssigt hvert femte Aaar til hvert Sogn), og den bestaar i, at han lægger sin Haand velsignende paa vedkommendes Pande og Kind.« (Dette er ikke nøjagtigt! Til Firmelsen hører væsentligt ogsaa Salvelse med Krisam paa Panden under Bøn.) »Søndag Morgen drager alle Byens Smaapiger, klædte i hvide Kjoler med brede røde, blaa eller gule Silkeskærf, med Blomster paa Haaret og i Hænderne, to og to i en lang Række — her var ca.

300 — op til Præstegaarden, hvor Bispen bor. Det er et helt nydeligt Syn at se alle de smaa, hvidklædte Piger, hvis Haar er bleven omhyggelig krøllet til Højtideligheden, og en ikke ringe Fornøjelse er det sikkert for de smaa, saaledes at spille »Engelchen«. Bagefter dem kommer Præsten, iført guldbroderet Messekaabe, hvis Slæb bæres af fire smaa Drengene,« (det er kun Korkaaben, ved hvilken der lige saa lidt kan være Tale om noget Slæb som ved Messehagelen; hvad Drengene bar, var kun Korkaabens to Flige, som ellers hænger ned foran); »saa kommer fire af Byens bedste Borgere bærende en prægtig Baldakin, der eskorteres af fire Mænd med fjerprydede Hatte og dragne Kaarder, og endelig kommer i en vældig lang Række to og to alle de Dreng og Piger, der skal deltage i Konfirmationen. Hele Toget bevæger sig i højtideligt Tempo op til Præstegaarden, hvor de smaa, hvidklædte Piger stiller sig op i Espalier ved Vejen; Bispen kommer ud, og gennem deres knælende Rækker gaar han iført Purpurkaabe og Bispehue, med Krumstaven i Haanden og de tre Fingre udstrakt, hen under Baldakinen, og atter bevæger Toget sig i samme Orden tilbage til Kirken gennem Folkets andagtsfuldt knælende Mængde. Det er særlig Mødrene med deres Smaabørn, der er stærkt repræsenterede og ivrige for at opnaa Bispens Velsignelse. Naar man taler med de Folk og hører, med hvilken Inderlighed de er overbeviste om det rigtige og velsignelsesrige deri, ved man næppe, om man skal kalde det Tro eller Overtro (!). For os evangeliske virker det nærmest komisk at se denne velnærede Bispeskikkelse med stiv Værdighed og sine udstrakte tre Fingre skride hen gennem Folkets Rækker under sin stadselige Baldakin.« (Naa ja!)

«Efter Gudstjenesten, ved hvilken Biskoppen aldrig selv taler — sligt nedlader han sig ikke til —, føres han i samme højtidelige Optog tilbage til Præstegaarden.»]

Det er en aldeles forkert Opfattelse af, hvad der her undtagelsesvis *ikke* er sket, at Biskoppen ikke har prædi-

ket. Af et »denne Gang ikke« gøres der uden videre et »aldrig«, og oven i Købet: »Sligt nedlader han sig ikke til«! Jeg har været til Stede ved mange Bispevisitatser og kan derfor med større Ret sige, at Biskopperne prædiker overalt, hvor de holder Visitats. Jeg har endda kendt en Biskop, som holdt en Række Visitatser paa Landet, hver Dag paa et andet Sted, og Kl. 4 om Morgenen sad han allerede i Skriftestolen (Folk skriftede ogsaa hos ham), Kl. 8 holdt han en lang Prædiken, derefter Messe og Meddelelse af Firmelsen. Det var Biskop *Dr. Zwergcr* af Graz i Steiermark.

[»Næste Dag er der Konference for Omegnens Præster i Præstegaarden, og dermed er saa Bispevisitatsen forbi. Fra den By, der nu staar for Tur, bliver Biskoppen afhentet paa samme Maade som her, med en lang Række Køretøjer og Ryttere; kun viser man sig her at være lidt mere med Tiden, idet der forrest kommer en stadselig Skare Cyklister, hvis Cykler er spraglet pyntede med Papirguirlander med Blomster. Om faa Aar vil Avtomobilerne vel heller ikke mangle ved en saadan Lejlighed.«]

*P. G. Schmiedcrer.*

---

## Indbydelse.

—o—

*A. C.s Foredragsudvalg* tillader sig herved for første Gang at henvende sig til Katholiker i København og Omegn for at indbyde dem til de Rækker Foredrag, som det agter at lade afholde i Vintrenes Løb.

Paa Grund af den fremskredne Tid vil denne Vinters Foredragsrække kun komme til at omfatte tre Foredrag, medens det iøvrigt er vor Tanke, at ordinært skal hver Række omfatte seks forskellige Foredrag.

Æmnerne skulle i Hovedsagen være saadanne, der i Følge Sagens Natur kun egne sig til at behandles udenfor Kirkerne, og som paa Grund af deres Interesse og Aktua-

litet kunne gøre Krav paa at belyses ud fra et katholsk Synspunkt. Samtidig vil Behandlingen af disse Æmner, der foruden deres *almene* Interesse have en *særlig* Betydning for os Katholiker, blive søgt foretagen paa saa *populær* og *almenfattelig* Maade, at alle, der blot paa nogen Maade følge med Begivenhederne, ville kunne høste Udbytte af at høre Foredragene.

Det er lykkedes Udvalget for denne Vinter at sikre sig følgende Foredrag:

**1. Foredrag:** *Forfatteren Hr. Johannes Jørgensen* vil Tirsdag den 17. Januar Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> tale over Æmnet: *Moderne dansk Litteratur.*

**2. Foredrag:** *Hr. Pastor Cand. Schmiderer* vil Tirsdag den 17. Februar Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> behandle Spørgsmaalet: *Ere de katholske Nationer de protestantiske kulturelt underlegne?*

**3. Foredrag:** *Hr. Pastor A. Breitung* taler Tirsdag den 21. Marts Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> over: *Troen og Udviklingslæren i de sidste Aartier.*

Idet vi herved have den Glæde at indbyde vore Trosfæller til disse Foredrag, henlede vi Opmærksomheden paa, at baade Kvinder og Mænd have Adgang til samtlige Foredrag. Adgangen er ogsaa aaben for Anderledestroende, naar de medtages af Katholiker.

Ved venlig Imødekommenhed er *den store Skolesal* ved Jesu Hjærte Kirken i Stenosgade bleven overladt os for denne Vinter, og da en Velynder har ladet Udvalget tilflyde en større Gave, se vi os i Stand til at indrette det saaledes, at foreløbig bliver Adgangen *absolut gratis* for Alle.

Ligeledes vil Garderoben være til Benyttelse uden Vedlæg. Salen, der aabnes Kl. 8, vil være opvarmet.

Adgangen er ad Hovedtrappen i Stenosgade.

København, den 10. Januar 1905.

*Udvalget.*

## Barnet — en Hemmelighed!

—o—

I vor guddommelige Frelzers Liv slutter den ene Hemmelighed sig til den anden. Fra Krybben til Korset er der saa meget hemmelighedsfuldt, at et Menneskeliv er for kort til i ydmyg Betragtning at udgranske det fuldtud. I Søndags saa vi det guddommelige Barn sidde i Templet midt iblandt de Lovkyndige. Det spørger, det svarer med en Visdom, der forekommer de Gamle vidunderlig, hemmelighedsfuld. Et saadant Barn have de endnu aldrig set. Disse Svar og Spørgsmaal fulde af Klarhed og Skarpsindighed i dette Barns Mund ere som en Gaade for disse den hellige Videnskabs Mænd.

I Sandhed, Barnet er en Hemmelighed! Udvortes ser det ud som andre Børn. Men i det Indre, i Sjælen, hvilken Kundskab, som omspænder baade Himmel og Jord, Tid og Evighed! Et Barns Ydre og inde Gudmenneskets rige, ophøjede Liv! Og af dette Barn skal blive: Menneskeslægtens Forløser!

Saaledes staa ogsaa Forældre ofte tænkende ved deres Børns Vugge og spørgende: Hvad skal der vel blive af dette Barn? Skal det blive til Ære for os eller til Skam for os? Skal det blive en Velsignelse for Samfundet eller en Svøbe? Alt kan der blive af Barnet. Ja sandelig: Hvilken Hemmelighed er ikke et Barn!

Af det ene Barn bliver der en Helgen, af det andet en Forbryder! Sædvanligvis er det Opdragelsen, som gør Udslaget. Og Opdragelsen afhænger fremfor alt af Moderen. Til Moderen har Gud overdraget den Opgave at gøre Barnet til det, Gud har for med Barnet. Hvilken hellig Opgave er dog ikke Moderens! »Tag dette Barn, opdrag det for mig, jeg vil belønne dig derfor« — saaledes taler Gud til Moderen. I Betragtning af denne Moders ophøjede og saare vigtige Opgave sagde engang Pius IX.:

»Giv mig i Sandhed kristelige Mødre, og jeg vil frelse den synkende Verden.«

Tilvisse, unaadelig stor er den Indflydelse, som en virkelig kristelig Moder har paa Børnenes Fremtid. En kristelig, from Moder er derfor den største blandt alle Guds Gaver. Uendelig lykkeligt er det Barn, som har en i Sandhed kristelig Moder. »Et. Menneskes Opdragelse,« siger Biskop Ketteler af Mainz, »fuldendes for Størstedelen i de første seks Aar paa Moderens Skød. Hvad der i senere Aar udvikler sig i Barnet, har Moderen i mange Tilfælde plantet i Barnets Hjærte i dets første Leveaar. Naar Moderen allerede længe har hvilet i Graven, og Sønnen eller Datteren bliver kastet omkring af Livets Storme og er næved at miste baade Tro og Sædelighed, at hjemfalde til den evige Fordærvelse, — saa vil den kristelige Moders fromme, ædle Skikkelse atter vise sig for dem og med underfuld Magt føre dem tilbage paa Troens og Dydens Bane.«

Erfaringen stadfæster ofte disse den store Biskops Ord. Den berømte »Svendefader« Adolf Kolping, Grundlæggeren af »Den katholske Svendeforening«, fortæller: »Vide I, Mødre, hvad det er, som har holdt mig oprejst midt i al Fordærvelsen? Jeg har haft en fattig Moder, men en Moder, hos hvem jeg ikke har set noget eller af hvem jeg har hørt noget, som jeg ikke har maattet ære. Naar Fristelsen nærmede sig mig, tænkte jeg paa min fromme Moder, — og Fristelsen veg bort fra mig. Og siden hun er død, er det først ret blevet mig klart, hvad jeg har hendes Opdragelse og Bønner at takke for.«

Rørende er den Bekendelse, som den geniale Digter Brentano i Aaret 1836 aflagde for sin Niece: »Da jeg tidlig,« saaledes skriver han, »simpelthen havde glemt katholsk Tro og Sædelære, vankede omkring i Nordtyskland uden Tro, udenfor Kirken, og som Robinson var strandet paa en Sandbanke, uden Ror og uden Mast, laa jeg om Natten i stor Sjælenød og tænkte tilbage paa hele den fæle



Sejlads for at opdage den nye Verden, om der da slet ikke lod sig finde et Punkt, hvorhen jeg kunde raabe om Hjælp. Saa mindedes jeg, at jeg som lille Dreng, naar jeg mangan Gang blev vækket af Drømme, saa min Moder om Natten siddende ved min Seng, og bøjet over mig bad luun over mig »Ave Maria« og Bønnen til min Skytsengel og betegnede min Pande med Korsets Tegn. Saa begyndte jeg ogsaa at bede og søgte atter at samle de gamle Børnebønner sammen: dette var den eneste Traad, ved hvilken jeg har frelst mig; alt andet har ikke hjulpet noget.»

Det er altsaa Moderen, som for Størstedelen bestemmer Barnets Skæbne. Maatte Himlen derfor give os gode, fromme, kristelige Mødre, til Velsignelse for Kirken, til Gavn for vort Fædreland!

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

**København.** I det i Münster udkommende Tidsskrift »*Gottesminne*«, der udgives af den ansete Benediktiner P. Ansgar Pöllmann, og som har sat sig til Opgave at genoplive den kristne Digterkunst, findes i Decemberheftet en Spidsartikel paa fulde 14 Sider med Overskriften: *Johannes Førgensen*. Artiklen er skrevet af Forfatteren Lorenz Krapp fra München, der for Tiden indtager en meget fræmskudt Stilling i den litterære Verden i Tyskland. Forfatteren røber et Kendskab til den danske Litteratur, der er ligefrem forbavsende; ikke blot mere klassiske Forfattere som Søren Kierkegaard, I. P. Jacobsen og Holger Drachmann nævnes og bedømmes i Artiklen, men selv vore allerseneste Forfattere som Laurids Bruun og Karin Michaëlis omtales og karakteriseres med en overraskende Sikkerhed. Ud fra dette sit fortrinlige Kendskab til den danske Litteratur og

med den Uafhængighed, som en Udlænding altid besidder, naar det gælder kun at dømme efter sin egen Indsigt og Overbevisning, fælder Forfatteren en Dom om vor Landsmand og Trosfælle, der maa i højeste Grad tiltale og glæde os.

Der vil maaske siden være Anledning til at vende tilbage til denne aandrige og dygtige Artikel, der viser os, at Udlandets Dom over *Johannes Jørgensen* ikke blot falder sammen med de danske Katholikers, men at han maaske værdsættes endnu højere udenfor end indenfor sit Fædrelands Grænser. — Kun skal her meddeles den interessante Oplysning, at da Johannes Jørgensen havde udgivet »Den yngste Dag«, kaldte Georg Brandes ham i det tyske Blad »Allgemeine Zeitung«: »I Kraft af sin Induition en Tænker, af sine Følelser en Digter, af sin Tro et Barn.« Artiklen slutter med følgende Udtalelse:

»Er det sandt, hvad de Ypperste i vore Dage venter, at den nærmeste Tid vil bringe os en Slags Nyromantik, der er udsprungen af Kærlighed til Folket, til Naturen og Troen, da skal man huske paa Johannes Jørgensen, der alt længe i en skeptisk Tid har med Mod baaret den Fane højt, hvorpaa der staar skrevet: Tro, Kraft og Dybde.«

**Frederiksberg.** Indsamlingen til Fødevarer til Trængende i *Rosenkranskirkens Sogn* indbragte 192 Kr. 50 Ø. Ved Hjælp af dette Beløb bleve 49 trængende Familier og Enligtstillede paa Frederiksberg og Vesterbro understøttede.

Komitéen bringer herved Bidragyderne sin hjærteligste Tak paa de Trængendes Vegne.

**Svendborg.** I Anledning af Julen havde man her arrangeret et stemningsfuldt Julespil, der allerede længere Tid forud var blevet indøvet med Børnene og de Unge, ialt 15 Personer. Et smukt lille Theater var rejst i et til Skolelokalet stødende Værelse. Den smukke Dekoration var udført af Dekorationsmaler Marquard, og Dragterne var skaffede tilveje ved Velvillie af nogle Damer i Menig-

heden. Alt tog sig nydeligt ud, og der var almindelig Glæde over hele Arrangementet. De spillende udførte deres Roller sikkert og med Forstaaelse. Med sædvanlig Velvillie medvirkede den herværende Sangforening ved Festligheden og bidrog ved sine smukke Sange meget til at forøge den festlige Stemning, som herskede i Aftenens Løb.

**Frankrig.** Kardinal Benedikt *Langénieux*, Ærkebiskop af Rheims, er død den 1. Januar. Han var født i Stiftet Lyon i 1824, i en lille By ved Navn Villefranche. Han hørte til de fortrinligste Kirkefyrster i Frankrig og udmærkede sig ved Lærdom og sin utrættelige Iver for at fremme de kirkelige Interesser paa alle Omraader; hans Bortgang beklages derfor dybt af alle vore Trosfæller i Frankrig, der netop nu gaar saa haarde Tider igennem og kun vanskeligt kan savne en af dem, der ere deres Førere. — Den 7. Juni 1886 udnævntes han af Pave Leo XIII. til Kardinal med *St. Johannes ante portam latinam* som Titelkirke. R. I. P.

**S. J. G.** Medlemmerne opfordres til at overvære den højtidelige Levitmesse, der Torsdag den 19. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ , fejres i St. Ansgars Kirke i Anledning af Mindedagen for Kong Knud den Hellige. — Gildets **Fælleskommunion** holdes i St. Ansgars Kirke Søndag den 22. Januar Kl. 8.

For den til Nørrebro Vincents-Konferents sendte anonyme Gave takkes hjærteligst.

Paa Alt, hvad der bestilles i denne Tid, gives 10 pCt. Rabat. **Aug. Wiehe**, Skræddermester, Østergade 54<sup>a</sup>.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 15. Januar. 2. Søndag e. H. 3 K. Jesu Navnefest.** (I alle Vikariatets Rektoratskirker oplæses paa denne Søndag under Hovedgudstjenesten en Sammenstilling af kirkelige Forskrifter angaaende den h. Ægtestand. Smlgn. »Kirkelige Bekendtgørelser« .Nr. 2. 1900.) — **16. M. Marcellus**, Martyr og Pave. — **17. Ti. Antonius**, Abbed. — **18. O. Petri Stol i Rom.** (Biskoppens Præstevieelse 1860.) — **19. To. Knud, Konge og Martyr.** — **20. F. Fabianus og Sebastianus**, Martyrer. — **21. L. Agnes**, Jomfru og Martyrinde. (Biskoppens Fødselsdag 1834.)

**Søndag den 22. Januar. 3. Søndag e. H. 3 K. Hovedfesten til Ære for den h. Familie, Jesus, Maria og Josef.**

**Mariakongregationen for Ynglinge** holder **Fælleskommunion** Søndag den 15. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$  i Jesu Hjærte Kirke.

**St. Ansgars Kirke.** Torsdag d. 19. Januar Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> fejres en stiftet højtidelig **Levitmesse** i Anledning af Kong **Knud den Helliges** festlige Mindedag, hvortil Alle indbydes.

**Gudstjeneste i Slagelse** (Bredegade 17). Søndag den 15. Januar Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt.

**St. Franciskus III. Orden.** Højtideligt Møde Torsdag den 19. Januar Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel, i Anledning af Danmarks Martyrkonge, den h. Knuds festlige Mindedag.

### Den h. Families Forening.

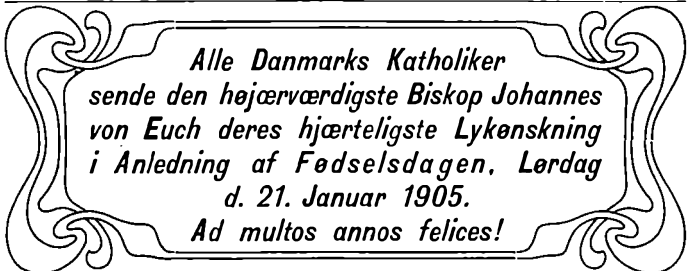
Søndag den 22. ds. holdes i **St. Ansgars Kirke** Kl. 6 Aften en højtidelig **Festandagt**, under hvilken Medlemmerne af de kristelige Familiers Forening fornye den højtidelige Indvielse til den h. Familie, Jesus, Maria og Josef i Nazareth. Da det er den eneste offentlige Fest, Foreningen fejrer, vil det uden Tvivl svare til Foreningens Aand, at Medlemmerne ikke blot overvære denne Aften-gudstjeneste, men ogsaa ret talrigt indfinde sig ved Herrens Bord paa denne Dag i deres Sognekirke. — Den lille Foreningsbog bør medbringes, for at Alle kunne gentage til lige med Sognepræsten den højtidelige Indvielsesbøn. Nye Medlemmer indtegnes hos Sognepræsten.

Ovenstaaende gælder ogsaa om **Rosenkranskirken** og **St. Anna Kirke** og Foreningens Medlemmer i disse Sogne, hvor Festandagten holdes Kl. 5, resp. Kl. 6.

**St. Josefs Gilde** holder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Søndag den 22. Januar Kl. 8.

### Ansgariusforeningen

afholder sin aarlige **Generalforsamling** i Forsamlingsalen, Bredgade 64, Søndag d. 29. Januar Kl. c. 11<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, efter Højmessens. Forslag, som ønskes behandlede, maa være indsendt til Formanden, cand. mag. H. Kejser, Hyldegaardsvvej 31, Charlottenlund, senest Mandag den 23. Januar.



# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 4.

Søndagen den 22. Januar.

1905.

---

---

**Indhold:** Den hellige Familie. — Kvindelige Theologer. A. C. S. Foredragsrækker (Johs. Jørgensen: Den moderne danske Litteratur.) — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. S. — Bekendtgørelser.

---

## Den hellige Familie.

—0—

Der fortælles om den hl. Evangelist *Lukas*, at han ved Siden af sin Lægevidenskab ogsaa forstod sig paa at føre Penslen og at han har efterladt sig flere Malerier af Jesusbarnet paa dets hl. Moders Arme. Hvorvidt det nu virkelig forholder sig saaledes, det kan jo ikke godt konstateres, men selv om dette ogsaa kun var et Sagn, saa er det derimod sikkert, at Evangelisten Lukas i sit hl. Evangelium i en anden Forstand har efterladt os mange smukke Billeder fra Jesu Barndomsliv; alene Fstedagens Perikope idag opruller for os et smukt Billede af den hl. Familie — *Jesus, Maria og Josef* — hin Familie, der kan tjene som Forbillede for alle kristelige Familjer, som Forbillede i *Gudsfrygt og Arbejdsomhed*, i *Kærlighed og Endrægtighed*, som Forbillede i alle *huslige Dyder*.

I. Hin hl. Familjes *Gudsfrygt* viser sig netop ogsaa i det, som Ev. begynder med at fortælle om: »da Jesus var bleven 12 Aar gammel, droge de (Josef og Maria) efter Højtidens Sædvane op til Jerusalem«. Vi ser allerede heraf den hl. Familjes fromme Sindelag og Lydighed imod Loven. Denne befalede nemlig, at de mandlige Medlemmer af Familjerne og Drengbørnene, som var over 12 Aar, hvert Aar ved Paasketid skulde rejse til Jerusalem og der deltage i den store fælles Paaskegudstjeneste. Saasnart nu *Jesus*-barnet havde naaet den lovbefalede Alder, drager ogsaa han sammen med Maria og Josef op til Jerusalem, for derved at lære os beredvilligt at efterkomme de kirkelige Love og Forskrifter. — Det var ganske vist ikke nogen let og billig Rejse, den til Jerusalem, og dersom den hl. *Josef* havde tænkt som saa mange Mennesker nutildags, der ere smittede af Tidsaandens religiøse Ligegyldighed, da vilde han sikkert let have kunnet finde paa en eller anden Undskyldning for at blive hjemme: han var jo ikke nogen rig Mand, men maatte leve af sine Hænders Arbejde, men alligevel betænker han sig ikke paa at lukke sit Værksted og begive sig paa den lovbefalede Rejse, skøndt han i al den Tid ikke kunde arbejde og fortjene noget; og dersom vi tænker, at det gjorde han nu blot, fordi Jesusbarnet var bleven 12 Aar, før havde han ikke gjort det, saa tager vi fejl, thi af Evangelistens Ord fremgaar det tydelig nok, at det havde den hl. Josef altid haft for Skik; der staar nemlig: »efter Højtidens *Sædvane* drog de op til Jerusalem«, det var altsaa ikke noget usædvanligt for ham, men det havde han sikkert gjort hvert eneste Aar, efterat han selv var bleven 12 Aar gammel; han roses jo i den h. Skrift for at være »retfærdig«, det vilde han ikke kunne kaldes, dersom han uden tvingende Grund havde forsømt disse sine religiøse Pligter.

Og endelig den hl. Jomfru *Maria*, Jesu Moder, ogsaa hende ser vi her ligesom ved andre Lejligheder opfylde selv hine Forskrifter, som egentlig slet ikke gjælder hende. Som

før bemærket var det kun foreskrevet de mandlige Familienmedlemmer at drage til Jerusalem, til Paaskefesten, men alligevel gaar ogsaa Maria med, og det vistnok ikke blot fordi hun selvfølgelig helst vilde være sammen med sit gudd. Barn, men vistnok ogsaa fordi hun fandt Glæde ved Bønnen og ved Deltagelsen i Guds Tjeneste ved Templet.

Altsaa i det hele taget giver alle Medlemmerne af den hl. Familie os et smukt og ophøjet Eksempel paa beredvillig Efterkommelse af de kirkelige Love og Forskrifter, idet de der bryder op fra Nazareth og drager sammen afsted til Jerusalem, til den hl. Stad, til Templet for der at bede og ofre paa dette hl. Sted, om hvilket Gud allerede havde lovet Salomon, at han paa en særlig Maade vilde udvælge og hellige dette Sted, og at hans Øren altid vilde være aabne for deres Bønner, som bad paa dette Sted. Saaledes burde ogsaa vi altid gærne og af disse samme Grunde beredvilligt indfinde os i Guds Hus, idetmindste paa de særlig dertil bestemte Dage, thi ogsaa disse vore katholske Gudshuse ere jo paa en særlig Maade indviede til et Bønnens og Ofrets Sted, indviede dertil ved vor gudd. Frelsers egen virkelige Nærværelse her i Alterets allerhl. Sakramente.

Men den hl. Familie lod sig sikkert ikke nøje med blot en Gang imellem at bede og at tænke paa den himmelske Fader, som f. Eks. ved en saadan Lejlighed, naar de befandt sig i Templet i Jerusalem i Paasketiden eller ved den ugentlige Gudstjeneste paa Sabbatten i Synagogen der hjenme i Nazareth; nej, de har sikkert ogsaa i deres Hjem ført et fromt og helligt Liv, et Liv, som fik sin Kraft og sin Vielse i Bønnen og i Tanken paa Himlen; i skøn Forening har de sikkert altid, hver eneste Morgen og hver eneste Aften, holdt deres fælles Andagt; det burde ogsaa alle kristelige Familjer øve, denne *fælles daglige Bøn* og det saa meget mere som det baade er Kirkens udtrykkelige Ønske, og den fælles Bøn ogsaa har Guds særlige

Forjættelse om Velsignelse. »Jeg og mit Hus, vi vil tjene Herren,« sagde allerede Josue i den gamle Pagt; han vilde m. a. O. ikke blot svare for, at han selv tjente Gud trofast, men han vilde ogsaa sørge for, at hans undergivne ligeledes tjente Herren. Jeg og mit Hus, vi vil tjene Herren! Saaledes burde enhver kristelig Familjefader tænke og handle, ikke blot efter Josues, men ogsaa efter hint mest ophøjede Eksempel, den hl. Familjes Eksempel i Nazareth.

II. Men man ærer og tjener jo Gud ikke blot ved Bøn og Fromhedsøvelser, men ogsaa ved *enhver Pligt- opfyldelse* som det *daglige Liv* fører med sig. Ja, det vilde ikke engang være Gud Herren velbehageligt, men ligefrem syndigt, dersom nogen ved overdrevent lange Bønner og gudelige Øvelser ville forsømme sine daglige Pligter og Arbejder. Dette er ligesaa sandt og sikkert som det omvendte, at det nemlig heller ikke kan være Gud velbehageligt, dersom nogen ved altfor stor og overdreven Optagethed med timelige Foretagender og Arbejder, derved vilde forsømme den pligtskyldige Bøn og Gudstjeneste. Altsaa m. a. O. i en god og fuldkommen Kristens Liv, der maa disse Ting være fordelte paa rette Maade, saa at det ene ikke hindrer det andet; *Bøn og Arbejde* de maa til de bestemte Tider afløse hinanden og understøtte hinanden.

Og ogsaa i denne Henseende er den hl. Familie i Nazareth et smukt og opmuntrende Eksempel for os; thi det er vistnok sikkert, at ingen af den hl. Familjes Medlemmer afveg til nogen af disse to nævnte Sider. Naar Tiden kom til den offentlige Gudstjeneste paa Hviledagen, Sabbathen, da tænkte de ikke: »lad dem gaa derhen, som har Lyst, jeg har ikke Lyst til det i Dag, jeg har andet at bestille!« At Jesus, vor gudd. Frelser ikke tænkte saaledes, det forstaar sig af sig selv; det vilde jo være en Gudsbespottelse at mene sligt om ham; men ogsaa Jesu h. Moder, den h. Jomfru og Jesu Plejefader Josef, ogsaa de fulgte sikkert med Glæde det gudd. Barn og dvælede



gærne sammen med ham »i det, som var hans Faders«. Disse Ord, som Jesus havde talet til dem i Templet i Jerusalem: „Vidste I ikke, at det bør mig at være i det som er min Faders?“ dem bevarede Maria jo i sit Hjærte; og hvorfor gjorde hun det? Det gjorde hun sikkert, for at drage Nytte af dem og efterligne den Iver i Herrens Tjeneste, som de var et Udtryk for. — Men netop derfor, fordi den hl. Familje først og fremmest søgte Guds Rige og hans Relfærdighed, derfor fandt de ogsaa i Bønnen og i Fromhedsøvelserne *Kraft* til *taalmodig Udholdenhed* i deres *Arbejder* og til Opfyldelsen af alle deres daglige Pligter. Med forenede Kræfter arbejdede de; de stredes sikkert aldrig om, hvem der skulde gøre det og hvem det, men hjalp trolig hinanden med Udførelsen af de Arbejder, som forefalder i en almindelig, jævn, tarvelig Husholdning — alt i Kærlighedens Aand, i Taalmodighedens Aand og med Hengivenhed i Guds hl. Vilje. Og saaledes vil det ogsaa gaa med os; dersom man i Bønnen og i Gudstjenesten søger Kraft og Hjælp fra Gud, da vil man ogsaa snarere kunne bevare Taalmodigheden under de daglige *Arbejder* og holde Modet oppe under *Kampen for Livet*, som jo inange Gange kan være vanskelig nok; da vil man nemlig ogsaa finde Trøst i Troen og i Haabet om en evig relfærdig Gengældelse; da vil man altid bedre og bedre forstaa Betydningen af den gamle og evig nye Sandhed: at Livet kun er kort, men Himlen evig — at Livet er en *Provetid*, hvor det ikke kommer saa meget an paa, om vi faa alle vore Ønsker opfyldte, men at det tværtimod vil være saa meget bedre for os en Gang i det andet Liv, dersom vi her i dette kortvarige jordiske Liv har baaret Savn og Lidelser med Taalmodighed, har udført vore Arbejder og alle vore Pligter af Kærlighed til Gud, fordi det saaledes er hans Vilje — og saa forøvrigt roligt og tillidsfuldt overlade Resten til ham, som nok en Gang skal vide at gengælde enhver nøjagtig efter hans Gerninger.

Paa denne Maade, besjælede af disse Tanker har den hl. Familie i Nazareth *arbejdet sammen* i henved 30 Aar med forenede Kræfter *i Endrægtighed og Kærlighed*, i stille *Glæde og Tilfredshed*, trods de smaa og fattige Forhold, under hvilken de boede i Tømmermandens Hus. Dér, hvor man nemlig opfylder sine Pligter af Lydighed imod Gud, dér hersker der ogsaa altid Glæde og Tilfredshed; dér, hvor der er sand Kærlighed til Gud, dér er ogsaa indbyrdes Kærlighed, Fredsommelighed og Endrægtighed, dér deler man gjerne baade Glæder og Sorger med hverandre. Det ser vi ogsaa ved den Begivenhed, som bragte en forbigaaende Afbrydelse ind i det ellers stille og rolige Liv i Nazareth, nemlig Jesusbarnets Tab og Genfindelse i Jerusalem. Under almindelige Forhold, blandt andre Mennesker kunde en saadan Hjem søgelse let have givet Anledning til Kiv og Strid og til gensidige Bebrejdelser; men intet af alt dette finde vi her. Bedrøvede -- jo, ganske vist -- men dog rolige og hengivne i Guds Vilje gør Maria og Josef først en Dags Rejse og søger den savnede blandt Rejsefæller og Slægtninge, men da de ikke fandt ham der, vender de begge sammen tilbage til Jerusalem, og ved forenede Kræfter søger de og finder ogsaa tilsidst igen Jesusbarnet i Templet, dér, hvor de, efter hans egne Ord, paa en Maade kunde have tænkt sig, at han var at finde: »Vidste I ikke, at det bør mig at være i det, som er min Faders?«

Gid man ogsaa kunde sige dette samme til Forældrene nu til Dags, naar de søge efter deres Børn, og disse ikke ere at finde derhjemme: Ved I ikke, at de ere i det, som er deres Faders? Gaa hen i Herrens Hus, i Guds Hus, dér vil I sikkert finde dem. Ja, gid Børnene — ligesom Jesusbarnet — ikke kendte andre Opholdssteder end deres Forældres Hus og deres himmelske Faders Hus, eller m. a. O. igen: Maatte Forældrene altid have samvittighedsfuld Omsorg for og Opsigt med deres Børn og lære dem gjerne at søge Guds Hus, da vilde de ogsaa snarere faa

Glæde af deres Børn og blive sparet for mange Sorger og Bekymringer, for megen Skam og Skændsel; men dette vil ogsaa kun være muligt, dersom de ofte minde deres Børn om Jesusbarnets Eksempel, om hvem det hedder, »og han gik med dem og *var dem underdanig*«. Kun dersom Forældre lærer deres Børn Lydighed, virkelig punktlig og beredvillig Lydighed for Guds Skyld, og naar de selv giver dem Eksempel i denne Henseende ved sand praktisk Religjøsitet, ved Lydighed imod Guds og Kirkens Bud, kun da vil der herske fuldkommen Glæde og Fred i de kristne Hjem, kun da vil de kristelige Familjer ligne deres ophøjede Forbillede, den hl. Familie i Nazareth. — Og paa denne Maade vil de gavne, ikke blot dem selv, ikke blot den snævre Familjekreds, men tillige hele Samfundet, som ikke kan bestaa uden Religion og Gudsfrygt. »Religion og Moralitet,« siger *Washington* i sin Afskedsadresse, »er de uundværlige Støtter for det offentlige, almene Vel. Den, som undergraver disse mægtige Støtter for den menneskelige Lyksalighed, er ikke en fædrelands-sindet Mand. Enhver sand Politiker ærer og elsker den, ligesaa vel som ethvert fromt Menneske.... Baade Fornuft og Erfaring beviser, at Moralitet ikke kan bestaa uden Religjøsitet.«

---

## Kvindelige Theologer.

— o —

Ved kongelig Anordning, udstedt den 30. December f. A., er følgende Bestemmelse i Anordningen af 25. Juni 1875 angaaende Kvinders Adgang til at erhverve akademisk Borgerret ved Københavns Universitet *ophævet*:

»Dog skal kvindelige theologisk studerende ikke have Adgang til at indstille sig til theologisk Embedseksamen eller til at erhverve akademiske Grader ved det theologiske

Fakultet, men deres Studier afsluttes ved en særlig Religionsprøve, hvis Indhold og Beskaffenhed fastsættes af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.«

Hvad Formaalet er med denne Bestemmelse, er ikke klart. Dog saa meget er sikkert paa Forhaand, at den betyder et Tab for den lutherske Præstestand i det offentlige Omdømme; i Fremtiden vil det ikke blot være som hidtil, at man har Realskolelærere, ja endog Kommunal lærere, der faktisk har faaet samme theologiske Uddannelse og bestaaet samme Eksamen som Folkekirkens Præster, men man vil kunne forefinde Kvinder, der har siddet paa Bænk sammen med de vordende Præster under samtlige theologiske Forelæsninger og tilsidst har bestaaet den samme theologiske Embedseksamen som de; formodentlig vil man ved denne Eksamen heller ikke tage ridderlige Hensyn til Eksaminander af det svage Køn, men fordre af dem en lignende theologisk Kundskabsfylde som den, der fordres af mandlige Kandidater, og der kan da opstaa det pinlige Tilfælde, at en Præst fra Prædikestolen ser en Tilhørerinde, der i sin Tid tog en bedre Eksamen i Theologi end han selv.

Det forunderlige er, at Initiativet til denne nye Ordning udgaar fra selve *Kirkeministeriet*. — Og dog, forunderligt er det paa sin Maade ikke; den nuværende Kultusminister er jo den første Kirkeminister her i Landet, der har vovet at føre Reformationens Tanke ud i Livet og hævde, at Magten i Kirken ligger hos *Folket*, og at *Folket* har Ret til at udnævne Præsterne og overhovedet styre Kirkens Anliggender gennem egne Repræsentanter.\*) Det er ganske vist ikke *Jesu Christi* Tanker om Sagen; fra vor Frelasers Mund foreligger der en Række Udtalelser,

---

\*) Nævrværende Artikel er skreven før det stedfundne Ministerskifte, men der kan vel ikke være nogen Tvivl om, at den tidligere Kultusminister, der som Chef for det nye Ministerium selv har kunnet udvælge sin Efterfølger, vil have sørget for, at hans kirkepolitiske Idéer ogsaa i Fremtiden vil vedblive at være de raadende.

der viser paa det klareste, at Magten fra oven til at styre Kirken skulde overdrages til Apostlene og deres Efterfølgere, ikke til Menighederne og deres selvvalgte Repræsentanter. Men *Luthers* Tanker var det ikke desto mindre, og der er i visse Henseender noget tiltalende i at se, at en Kirkeminister, der har Ledelsen af en *luthersk* Folkekirke i sin Haand, holder fast ved, at denne Folkekirke skal ledes efter *lutherske* Principer, og at han hævder det i Modsætning til næsten samtlige Landets *lutherske* Biskopper, der indtrængende anmoder ham om vedblivende at beholde for sig selv den Magt, der i Følge Reformationens hele Tankegang tilkommer Folket alene. Fra en saadan Kirkeminister, der er sine demokratiske Principer tro ikke blot paa det politiske, men ogsaa paa det kirkelige Omraade, er det i Grunden ikke forbavsende at forefinde en Bestemmelse som den, der er omtalt i nærværende Artikel. Der er god *Logik* i det hele, og det er en Ting, som man er tilbøjelig til at paaskønne saa meget mere, som man ikke forvæntes med den fra luthersk Side.

Udgangspunktet er urigtigt. At Kvinder faar Lejlighed til at tilegne sig grundigt Kendskab til Religionen og dens Lærdomme, er der selvfølgelig intet at indvende imod; ligesaa lidt er der nogen Grund til at bedrøves over, naar Kvinder, som en Undtagelse, overgaar selv Præster og Biskopper i aandelig Forstaaelse af en eller anden af Religionens mange Sider; til Eksempel nævner Kirken det med Stolt-hed, at den hl. Theresia besad et dybere Kendskab til Naadens hele Virken inde i Sjælen og Sjælens Samvirken med Naaden end maaske nogen af de store Lærde, der bærer det mægtige Navn »Kirkelærere«. Alt dette er der kun Grund til at glæde sig over; men *Reglen* bør være den, at Kirken giver sine tilkommende Præster en *særlig* Uddannelse, som den giver dem alene, men ikke andre, hverken Mænd eller Kvinder. Kirken *bør* føle sig forpligtet til at yde dem, der en Gang skal tage Arven og Ansvaret op efter dens nuværende Præster, mere, ja langt

merc i Retning af theologisk og religiøs Uddannelse end dem, for hvem Hvervet at belære i Religion i det højeste kan blive en Beskæftigelse, men aldrig et Livskald. Paa samme Maade er det en Konges Pligt at drage Omsorg for, at hans Søn, der er kaldet til at følge efter ham paa Tronen, faar en ganske *særlig* Uddannelse med det for Øje. Alt dette er i den Grad selvfølgelig og uimodsige- ligt, at man næsten føler samme Vanskelighed ved at skulle bevise det, som man f. Eks. vilde føle, hvis man vilde be- vise, at Folk gør vel i at gaa med andre og bedre Klæ- der om Søndagen end paa Ugens almindelige Dage.

Det er skæbnesvangert at modsige den Slags natur- lige Sandheder; thi da gælder det, at den, der fra Be- gyndelsen af gaar ud i en forkert Retning, vil selv- følgelig komme mere og mere bort fra den rigtige Vej, jo længere Tid han gaar. Det er nu her i Landet blevet til en *Regel*, at Kvinder holder opbyggelige og religiøse Foredrag ved Møder af den forskelligste Art; det er bleven til en *Regel*, at en Mand, der beskæftiger sig med almin- delig Undervisning eller lignende Ting, modtager den samme theologiske Uddannelse som Præsterne i Folkekirken (naar undtages den rent praktiske Forberedelse); ved Be- stemmelsen af 30. December 1904 er der endelig ad *admini- strativ* Vej aabnet ogsaa Kvinder Mulighed for at faa den samme theologiske Uddannelse som Præsterne og tage deres theologiske Embedseksamen. Det er aabenbart en farlig Skraaplan at komme ind paa, særlig i et Troes- samfund, for hvem Præstevielsen har en aldeles forsvindende Betydning, og hvor Kaldelsen af Præsterne mere og mere glider over i Hænderne paa selve Menighederne. Hvilke Forviklinger dette kan hidføre, særlig i større Byer, hvor Befolkningen er socialistisk og kirkefjendsk, vil Fremtiden sikkert komme til at vise.

Men ingen kan løbe fra sin Fortid og nu, da Staten anser det for under sin Værdighed at beholde Magten over Folkekirken trods dennes egne Grundsætninger, nu

er Tiden kommen for Reformationens kirkepolitiske Idéer til frit at udfolde sig og virke i Livet, og man har nu Ret til med Spænding at imødesee Resultater, der har ladet vente paa sig i over 300 Aar.

Men saa meget tør nok siges med Sikkerhed, at den er ikke at beklage, der kun staar som Tilskuer ved dette Skuespil og hverken har Ansvar for eller Pligten til at modvirke det, som kommer.

*H. G.*

## A. C.s Foredragsrækker.

**Johs. Jørgensen: Den moderne danske Litteratur.**

— 0 —

Denne Vinters første Foredrag fandt som bebudet Sted Tirsdag den 17. ds. Den store Sal i Stenosgade var fyldt til sidste Plads af en meget interesseret Kreds.

Det var under de heldigste Auspicier for Foreningen A. C., at dette første Foredrag fandt Sted. Som højærv. P. G. Schmiderer i sit Indledningsord ytrede, var det vel nok væsentlig Digteren Hr. Johannes Jørgensens Navn, der havde samlet denne talrige Kreds af Tilhørere trods Vinterkulde og Blæst; men Foreningen vovede dog at bygge paa en almen Trang hos Katholikerne, til at pleje aandelige Interesser ved at høre akademisk dannede Trosfællers Udtalelser om de mangfoldige og forskelligartede Rørelser i vor Tid og derigennem naa klarere og mere selvbevidste Standpunkter. — For dem, der ikke havde Lejlighed til at overvære Foredraget, tjener det til Oplysning, at det bliver trykt i »Tilskueren«s Februarhefte — et Tidernes Tegn.

Selve Foredraget, der til Titel havde: »Den moderne danske Litteratur«, var baade fra Formens og Indholdets Side fuldendt.

Hr. Joh. Jørgensen ytrede engang i Studenterforeningen, at han ikke var Foredragsholder, og ganske vist ejer

han ikke disses rutinerede, i mange Tilfælde manierede Udtryksmaade; men Digteren gav ogsaa her — ligesom i sin Kunst — noget langt højere og ædlere, nemlig sin fint dannede, gennemnoble Personlighed, der ejer hin ægte Beskedenhed, som bunder i en omfattende og fuldt ud behersket Viden.

Efter at have beskrevet Begrebet »moderne« i Mod-sætning til Nutidslitteratur, som en særlig Retning indenfor den danske Litteratur, saaledes at f. Eks. I. P. Jakobsen, som døde 1885, er moderne, hvorimod Zakarias Nielsen ikke kommer ind under denne Betegnelse, gik Taleren over til det egentlige Emne.

Her gik han ud fra den Mand, som det vil være umuligt for Kritikerne og Litteraturhistorikere at komme uden om — Georg Brandes. Med fin psykologisk Takt søgte han ud fra de forskellige Gennembrud hos denne Personlighed at paavise Udviklingsgangen i Litteraturen siden Halvfjerdsernes Mænd traadte frem.

For os unge var det vel af særlig Interesse at blive oplyste om, hvor uhistorisk og ukorrekt det herskende Billede af Tilstanden for Gennembruddet er. Digteren meddelte, at Beretningerne om denne Tilstand stammede næsten udelukkende fra Brandes' Tilhængere, i Følge hvilke: »Man skulde tro alt Liv uddød.« — Og dog levede dengang Mænd som Grundtvig, Paludan-Müller og H. C. Andersen, og ikke en halv Menneskealder forud var Søren Kierkegaard død. Og i disse bevægede Aar udkom Tidsskriftet »For Idé og Virkelighed«, der bl. a. redigeredes af Rasmus Nielsen. Johs. Jørgensen paaviste nu, at Brandes Betydning netop havde bestaaet i at tage disse Udlandets Ideer op, der forud var kendte herhjemme, uden at de hidtil havde faaet en virkelig Forkynder.

Taleren skildrede nu Problemdigtningens Glanstid, der varede til Omslaget i Midten af 80erne.

Brandes, der i Mellemtiden ved sin Berøring med talrige store Aander, der levede »mellem Paris og St. Pe-



tersborg«, erfarede, at der ogsaa udenfor den engelsk-franske Positivisme gaves store aandelige Værdier, og selve Evolutionstheorien bliver ham en Forargelse, han taler haanende om »darwinistisk Seminaristvisdom«, der i ingen Henseende kan maale sig med Oldtidskristendom. — Fra at være Optimist bliver Brandes Pessimist for at ende paa »Menneskeforagten isnende Vidder.« I Tyskland var den ulykkelige Fr. Nietzsche, halv Filosof, halv Digteraand fremtraadt med sin Lære om Overmennesket, om Fremtidslandet hinsides godt og ondt; ogsaa her kastes Brandes ind i stærke aandelige Brydninger.

Brandes, der som ung Student havde været en sværmende Romantiker, der fra Paavirkning af Heine var vandret den lange Række af Omskiftelser igennem — denne Brandes ender atter som Romantiker. Nu skal der foretages en Omvurdering af Værdierne. Men det bliver en falsk Romantik lig med Forfalskning af Værdierne.

Medens Herman Bang indtager en Særstilling, af nordiske Digtere kun paavirket af Lie, forkynder Drachmann Naturens og Blodets Ret og Johs. V. Jensen staar som Fuldblodsrepræsentanten for den nye, hule Romantik.

Joh. Jørgensen søgte tilsidst at kaste Lys over Fremtiden. Ogsaa hos os rører der sig nyt Liv, men det er endnu i det smaa. Med Valdemar Rørdam kommer atter Respekten for Livet — en Protest mod Overmennesketheorien — en Kærlighed til de smaa Ting og en Forstaaelse af deres Betydning for Livet. I Nabolandene er det derimod større og stærkere Røster, der taler. — I Sverrig Strindberg og Selma Lagerlöf, i Norge Bjørnson, der kommer med Fossens uimodstaaelige Vælde, og Lie med sin havfriske, kyske Kunst.

Hvad er det da, vi vil, sluttede Digteren. »Det vi vil, er Skønhed, men virkelig Skønhed — Frihed, men Frihed under Loven.«

*J—n J—n.*

## Efterretninger fra Ind- og Udland.


— 0 —

**København S.** I St. Anna Sogn rører der sig et ret livligt Foreningsliv. *Mcnighedsforeningen*, som snart har bestaaet i 2 Aar, holdt Søndag d. 8. ds. sin Julefest med smuk Fællesspisning, i Skolens Gymnastiksal, i hvilken 30 Personer deltog. Udgifterne udrededes af Foreningens Kasse, til hvilken hvert Medlem betaler 20 Øre pr. Maaned, medens et enkelt Medlem af Bestyrelsen havde paa- taget sig den ikke ringe Ulejlighed at arrangere Festen, lave Maden o. s. v. Der herskede en overordentlig hyg- gelig og fornøjelig Stemning ved hele Festen, hvortil ikke mindst bidrog, at Kirkeens fire Præster deltog i hele Afte- nens Underholdning. Ellers holder Foreningen Møder en Gang om Maaneden med Foredrag, Oplæsning og lign. — Søndagen efter gentog *de unge Pigers Forening* deres Nytaarsforestilling. Denne havde samlet et forholdsvis stort Publikum, som fyldte den ikke store Sal i den Grad, at de mindste Børn maatte tage Plads paa Lamperækken. De unge Piger spillede pænt og fornøjeligt, og de to, ret alvorlige Stykker forfejlede ikke deres Indtryk. Saa vel denne Forening som *Ynglinge foreningen* synes at have en rig Fremtid for sig, og Ungdommen kommer med Glæde sammen i sine Foreninger, som omfattes af Præ- sterne med en aldrig svigtende Interesse; idet man — som rigtig er, — gaar ud fra, at Ungdommen paa denne Maade bedst holdes sammen i Skyggen af Helligdommen.

---

**Elisabethforeningen** har med Tak modtaget ved Fru Osterhammel: under Mærket **C. T.** 2 Kr. og **A. C. S.** 3 Kr. Under Formandens Fraværelse bedes man i Foreningens Anliggender henvende sig til ovennævnte Præsidentinde for Foreningen.

**A. C.** Møde i Søvavillonen Onsdag den 25. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ . Foredrag af Hr. Pastor W. Schmitt: Jomfruklostre i Danmark efter Reformationen.

 **Sct. Johs. Broderskab** afholder Aftenunderholdning Tirsdag den 24. ds., Kl. 8 Aften, i Lokalet, Bredgade 67 $\frac{1}{2}$  o. G.

I. Sang til Klaver af Frk. . . . II. En 1. Kl. meget stor Edisons Fonograf foredrager ca. 30 udmærket gode Nr. (Klokkerne i Domkirken i New York ringer til Højmesse, og Gloria af Højmessen Paaskemorgen spillet af et Infanteriregiments Musikkorps) m. m. III. Hr. B. Berg læser en Komedie op efter Paven.

Gratis Entré. Alle indbydes venligst. Bestyrelsen.

**St. Josefs Gilde** holder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Søndag den 22. Januar Kl. 8.

**Den katolske Syge- og Ligkasse** afholder sin aarlige **Generalforsamling** Tirsdag d. 31. Januar, Kl. 8 $\frac{1}{4}$  Aften, i Forsamlingsværelset i Bredgade 64, 1. Sal o. G.

Da Menighedens Regnskaber for Aaret 1904 agtes afsluttede den 1ste Februar, bedes de resterende Bidrag til Kirken, Præsterne og Skolen indbetalte til Fabrikant Herm. Hoffmann, Købmagergade 48, hos hvem Kvitteringerne ville være fremlagte fra den 27. til 31. Januar. Bidrag, som ikke ere indbetalte inden 1. Februar, ville blive opførte paa Restancelisten for 1904.

Forstanderskabet for St. Ansgars Menighed.

Mandag d. 16. udkom 3. Aargangs 1. Hefte af

**„VARDEN“.**

Indhold: J. Svensson: Lidt om den oldislandske Litteratur. I.

F. Mistral: Falabrego-Gaarden.

Litteratur.

Blandinger.

Subskription paa Aargangen 1905 tegnes à 4 Kr. i alle Boglader, hvor 1. Hefte faas til Gennemsyn, og paa Postkontorerne. Til Subskribenter udenfor Danmark sendes Tidsskriftet for 5 Kr. aarlig direkte fra Udgiveren, Kong Georgs Vej 35, København F. Tlf. Godthaab 613.

**Kirkelig Kalender.**

**Søndag** den 22. Januar. 3. Søndag e. H. 3 K. Hovedfesten til Ære for den h. Familie, Jesus, Maria og Josef. — 23. M. Maris Troløvelse. — 24. Ti. Timotheus, Martyr og Biskop. — 25. O. Pauli Omvendelse. — 19. To. Oktav af Kong Knud. — 27. F. Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer. — 28. L. Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

**Søndag den 29. Januar. 4. Søndag e. H. 3 K.** Frants af Sales, Biskop og Kirkelærer. **Nordens Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag.** (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og Procession med den h. Ansgars Relikvieskrin.

### Den h. Families Forening.

**Søndag den 22. Januar** holdes i **St. Ansgars Kirke** og **St. Anna Kirke** Kl. 6 og i **Rosenkranskirken** Kl. 5 en højtidelig Festandagt, under hvilken Foreningens Medlemmer fornye deres højtidelige Indvielse til den h. Familie i Nazareth. — Familie-Andagtsbogen bør medbringes.

### Ansgariusforeningen

afholder sin aarlige **Generalforsamling** i Forsamlings salen, Bredgade 64, **Søndag d. 29. Januar** Kl. c. 11<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, efter Højmessens. Forslag, som ønskes behandlede, maa være indsendt til Formanden, cand. mag. H. Kejser, Hyldegaardsvej 31, Charlottenlund, senest Mandag den 23. Januar.

✠ Forhenværende Skrædermester **Joseph Hammermüller** hensov vel forberedt og roligt **Freitag 13. Januar**, 81 Aar gammel. Den Afdøde anbefales til Menighedens Forbøn. R. I. P.



Petra Hammermüller, J. Hammermüller,  
f. Christensen. Organist.

**Rettelser.** Hr. Pastor Schmiederers Foredrag holdes **Tirsdag d. 14. Februar** (ikke som der i forrige Nr. stod: den 17. Februar.) — Skræderm. Wiehes Adresse er i Annoncen i forrige Nr. fejlagtig opgivet som Østergade 54<sup>p</sup> i Stedet for Østergade 54 **anden Sal.**

**Erratum.** At Tallet paa Skolebørnene i Vikariatet i det sidste Direktorium er fejlagtig sat til 1374 i Steden for til 1440, meddeles herved d'Herrer Gejstlige.

H. Gamel, Vikariatssekretær.

Under min Sygdom og Fraværelse har Hr. Pastor **Fr. Ronge** (Bredgade 64<sup>i</sup>) velvilligt overtaget Ugebladets Redaktion. Alt Bladet vedrørende bedes derfor sendt til ham. Jeg benytter tillige Lejligheden til at fastslaa paa det bestemteste, at den forlængst afdøde Forfatter **Alban Stolz** aldrig har stiftet et Legat i redaktionelle Øjemed; men kun af og til ydede min Forgænger en personlig Understøttelse i dennes trange Kaar. Andr. Johansen.

 **Husk Skolebørnenes Bespisning!!!** 

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 5.

Søndagen den 29. Januar.

1905.

---

**Indhold:** Sct. Ansgar. — International Kongres mod usædelig Litteratur. — St. Patricks Gæstfrihed. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Mariebo. — Bekendtgørelser.

---

## Sct. Ansgar.

—0—

**S**nart bruser *Storme* vidt om Hav  
Af Engle løst' paa Stand,  
Og Jordskælv truer brat med Grav  
Og Undergang hvert Land;  
Selv Sol og Maane, Stjerners Hær,  
Tilsløres skal af Nat —  
Men *da* er *Morgenroden* nær,  
Thi Jesus Kristus, Herren kær,  
I Skyen kommer brat!

Da kalder han de Skarer frem  
Og Helte, som har stridt  
For Lysets Rige, Livets Hjem,  
Og Martyrkvaler lidt;

De prise skal da Frelsen hans  
 Med alle Engles Kor —  
 De herske skal med ham i Glans  
 Og smykke staa med Sejrens Krans  
 Paa den genfødte Jord!

I denne Skare da for vist  
 Sankt Ansgar og skal staa —  
 Thi han var tro mod Jesus Krist  
 Til Døden — ja som Faa.  
 Til Danmark blev af Gud han kald't —  
 Det Bud var *ham* ej svært:  
 Hans Længsel Sjæles Frelse gjaldt,  
 For *det* han gav ej *Lidt* men *Allt*  
 Hvad Mennesker har kært!

Hans Tro var stærk, hans Hjertes Glød  
 Bortsmelted' Vantros Is.  
 Han stansed Taarer, lindred' Nød  
 Paa alle Helgens Vis.  
 Hans Liv var Kamp for Kristi Brud  
 Blandt vilde Hedningfolk —  
 Med Sejr han gik af Kampen ud —  
 Og *faldt* han ej for Fjendebud,  
 En *Martyr* var han dog for Gud,  
 Den Ordets varme Tolk!

En Tak for Ansgar tone skal,  
 Vor Avindsmand til Trods, —  
 Fra Sverrigs Fjæld, fra Danmarks Dal  
 Skal Ekko svare os!  
 Ja Tak for Troens Klippegrund,  
 For Lys, af Ansgar bragt —  
 Og Tak for Lærdom, ren og sund,  
 For Aandens Sværd i Stridens Stund  
 Til Værn mod Mørkets Magt!

## International Kongres mod usædelig Litteratur.

—o—

For ikke saa længe siden blev der i Køln afholdt en Kongres, som absolut maa interessere enhver sand Ven af Samfundets Vel, nemlig: en international Kongres mod usædelig Litteratur. Hvad der gav denne Kongres dens særlige Præg, det var den Omstændighed at Mænd af forskellig Nationalitet og Konfession og af alle Slags Stænder havde forsamlet sig der til en fælles energisk Optræden imod et *internationalt Onde*, den usædelige Litteratur. Kongressen, som i alle Henseender forløb vel, var godt besøgt og det af en Skare alvorlige Mænd, som kastede sig i Brechen ikke med blotte Talemaader, men med fuld sædelig Alvor og gaaende ud fra et nøjagtig Kendskab til de virkelige Forhold og til den herhen hørende Lovgivning. Programmet for den stedfundne Kongres var følgende: 1. *Dag*: Beretning om Tilstanden i de forskellige Lande og 2. *Dag*: Overvejelse af Midlerne, som ere blevne anvendte og som foreslaaes til Anvendelse i Kampen mod den usædelige Litteratur. Allerede de anmeldte Foredrag maatte vække alles Interesse: Lovgivningen i de forskellige Lande (Justitsraad Roeren, Køln); Boghandelens Pligter (Boghandler I. Pape, Hamburg); de frie Selskabers Arbejde for Udbredelsen af god Litteratur (P. Kremer, Witten); Folkebibliothekerne og Læsehallerne (Dr. Pfannkuche, Os-nabrük); Pressens Pligt (Redaktør Dr. B. Wilmann, Rheydt); Sædelighedsforeningernes Arbejde (Statsraad Kappelmann, Erfurt); Nødvendigheden af en international Organisation under Regeringernes Medvirkning (Mr. I. Perinet, Gent).

For at forebygge enhver Misforstaaelse klargjorde Pastor Lic. Bohn med stor Præcision Kongressens Standpunkt med de Ord: »Vi vil ikke storme løs imod vore Klassikeres, de udødelige Maleres, Billedhuggeres og Dig-

teres Mesterværker. Hellig være os Kvinden og alt, hvad der handler om Kvinden, naar det er tiltalende. Men vi retter vort Angreb imod en Litteratur, som gør Hustruen til Ægteskabsbryderske og Jomfruen til en Tøjte, mod en Litteratur, som forgifter Ynglingen og som forvirrer Mandens Hjærte og Tanke. Vi vender os imod den Smuds, som overalt med fræk Haand bliver slynget os i Ansigtet.«

Det Billede, som den første Dag blev udkastet ved Beretningerne fra Frankrig, England, Belgien, Amerika, Østrig, *Danmark* og Norge, Holland og Italien; viste, i hvilken umaadelig Grad den usædelige Litteratur gør sig bred i de enkelte Lande, og hvor lidet der hidindtil er gjort for at afværge dette. Det konstateredes at i *England* og *Amerika* rækker de offentlige Foreninger og Domstolene hinanden Haand til Bekæmpelse af den usædelige Litteratur, medens der paa *Fastlandet* overalt lyder Klager over, at Domstolene arbejder for langsomt, at de offentlige Korporationer ikke griber kraftig nok ind, og at Foreningerne til den usædelige Litteraturs Bekæmpelse ikke har Ret til, fra deres Side at fremføre Anklager. Fra forskellige Sider udtrykkes der Ønske om at forsøge paa at faa internationale Forbindelser i Stand for at kunne iværksætte en fælles Kamp ved Hjælp fra Øvrighederne. Den franske Senator *Berenger* (Protestant) paastaar, at der ikke gives noget Land, i hvilket den usædelige Litteratur i den Grad gør sig bred og kan tage sig saa mange Friheder, som i *Frankrig*; han ønsker ganske særlig en strængere Fremgangsmaade imod usædelige Bøger og Theaterstykker. Paa sidstnævnte Omraade hersker der fuldstændigt Anarki. Pastor *Wilhelm* aflægger Beretning over *Danmark* og vender sig energisk imod Georg Brandes og hans Skole, han bemærker: »Brandes er den store Forfører, som arbejder paa at undergrave vort Folks Aandsliv, dets Tro og Moral.« *Godal* paastaar, at *Norge* kun lider under Importen af usædelige Produkter: de hjemlige Digtere og



Malere har vel alle det Maal for Øje, moralsk at opdrage det norske Folk.\*)

Den fra *Ostrig* indsendte Beretning er affattet af Regeringen og konstaterer en frygtelig Omsiggriben af den usædelige Litteratur; der betones Nødvendigheden af internationale Forholdsregler. De forskellige Stater paa Kontinentet burde grunde en Central. Ved enhver Strafferetssag angaaende Smudslitteratur, burde man ogsaa undersøge Forholdet, hvori den anklagede staar til andre Handlende. *Pierson* meddelte, at ogsaa *Holland* led under det samme Uvæsen, uden at der dog var rejst nogen energisk Bevægelse derimod.

Som Repræsentant for *Italien* talte Greve Dr. Angelo Valmarana fra *Vicenza*. Han roste det Arbejde, som i denne Henseende udføres af den katholske Gejstlighed og af de katholske Foreninger til Værn for unge Piger, og fremhævede Nødvendigheden af positivt Arbejde for at højne Sædeligheden hos Ungdommen. Fortjent Bifald fandt Beretningen om Tilstanden i *England*, hvor alt hvad der kan være egnet til at skade Ungdommen, anses for usædeligt og strafbart. Lovgivningen staar der paa det Standpunkt, at Usædeligheden paa intetstomhelst Omraade faar Lov til at passere under Kunstens Etikette. Den usædelige Litteratur er derfor ogsaa saa temmelig forsvunden der; de Handlende har nemlig altfor stor Skræk for Domstol og Politi.\*\*\*) En skriftlig Beretning fra *Amerika* skildrede paa den ene Side de krasse Tilstande, som hersker der, men paa den anden Side ogsaa den ihærdige Virksomhed, som Øvrigheden i den senere Tid udfolder imod den usædelige Litteratur. *Burkhardt* (*Baden*) talte om *Schweiz* og vendte sig indgaaende imod et bestemt schweizerisk

---

\*) Dette er nu ikke ganske korrekt, da der bevislig ligesaa godt i Norge som i Danmark findes hjemlige Forfattere, der spekulere i Usædelighed. *Red.*

\*\*) Det er alligevel sorgeligt at Samvittigheden ikke er nok, og at der maa Politi til. *Red.*

Firma, som forsætlig udbredte usædelig Litteratur. Beretningerne fra Norge, Holland, England, *Danmark* og Schweiz klager alle over, at der netop fra Tyskland sendes en Umasse af de afskyeligste usædelige Billeder og Fotografier derhen, særlig til sasdanne Steder, hvor de tyske Rejsende søger Sommerophold. De saakaldte Vittighedsblade, (Satyr, Flirt, kleines Witzblatt o. a.) er Genstand for almindelig Klage. Den indeværende internationale Kongres burde betragte det som sin Hovedopgave at samle Materiale til Regeringens Konferents, som paa det schweiziske Forbunds Indbydelse skal finde Sted næste Sommer for at raadslaa om Kampen imod den usædelige Litteratur.

Den tyske Centrumsmand *Roeren* holdt derpaa i 2. Møde et med stærkt Bifald hilst Foredrag over den herhenhørende Lovgivning. Hovedpunkterne i det udmærkede Foredrag vare følgende:

1. Den Bebrejdelse, som man saa gerne fremkommer med overfor Sædelighedsforeningerne, at disse nemlig gaar ud paa at opdrage Folket og Ungdommen til Sædelighed ved Hjælp af Politi, — er aldeles ubegrundet. At give Ungdommen en sædelig Opdragelse det er andres Sag: nemlig Kirkens, Skolens og Hjemmets Sag. Men hvad man kan forlange af Staten, det er, at den paa al mulig Maade beskytter vort Folkeliv imod de Angreb paa Sædeligheden, som iværksættes af den offentlige Usædelighed. Ligesom det er Statens Pligt at gribe til Forholdsregler imod Epidemier, smitsomme Sygdomme og andre Farer, som truer Borgernes Liv og Sundhed, saaledes er den ogsaa forpligtet til ved energiske Forholdsregler at beskytte dem imod den aandelige Pest, som den moralske Forførelse udbreder.

2. Dette gælder særlig der, hvor Faren for Forførelser er størst, nemlig overfor den usædelige Litteratur og de Billeder, som oversvømmer Markedet og som af de Handlende næsten ligefrem paanødes den opvoksende Ungdom. Disse Smudsartikler har en uhyre Udbredelse; mange Rets-

forhandlinger giver Oplysning herom. Her ligger Hovedgrunden til Usædelighedens store Udbredelse for Øjeblikket; her bør Staten derfor ogsaa først og fremmest gribe til med fast Haand.

3. Men dette sker desværre ikke i alle Lande i tilstrækkelig Grad, heller ikke i Tyskland. En Sammenligning imellem de bestaaende Straffebestemmelser i Frankrig, England, Norge, Amerika, Østrig, Italien o. s. v. beviser dette. Lovbestemmelserne drager Grænsen for det »usædelige« og det »anstødelige« altfor snævert, saa at derved de fleste af de Handelsartikler ikke rammes, som dog ere til saa ubodelig Skade for Ungdommen. De forældede Lovbestemmelser har ikke haft den uhyre Lethed for Øje, hvormed man nutildags kan reproducere og udbrede selv de utroligste Ting. Man bør derfor arbejde hen paa en Revision af Lovbestemmelserne ogsaa i denne Henseende.

4. Det er imidlertid forkert, naar man udelukkende eller blot hovedsagelig vilde tilskrive Manglen paa en forbigaaende Bestemmelse i Straffeloven Skylden for den usædelige Litteraturs Udbredelse. De fleste Smudsprodukter, som vække Anstød, kunde i Reglen allerede nu, paa Grundlag af de bestaaende Lovbestemmelser, blive forbudt som stridende imod den almindelige Skamfølelse og Velanstændighed, dersom ikke Øvrighederne ved Bedømmelsen af disse Sager desværre næsten gennemgaaende lod sig lede af Anskuelser, som langtfra harmonerer med Almenhedens strængere Anskuelser om Sædelighed og Sømmelighed. Selv naar det gælder Anvendelsen af de strængeste Straffebestemmelser, saa vil vedkommende Øvrigheds personlige sædelige Anskuelser dog altid være medafgørende. Men ligesom under andre Forhold kan ogsaa her den gensidige Paavirkning gøre sig gældende; Publikums Holdning overfor den usædelige Litteraturs Produktion kunde og burde indvirke paa Øvrighedernes Opfattelse af Sagen. Dersom Publikum lader saadanne Sager passere uden at røre en Finger, saa vil ogsaa Øvrigheden gaa let hen over det og

lade det passere. Sætter Publikum sig derimod til Modværg, vil det ikke lade sig saadanne frække Skamløsheder byde, forlanger det atter og atter; at Øvrigheden skal skride ind imod denne aandelige Pests Udbredelse, erkender enhver det for sin Pligt at andrage om Konfiskation og Afstraffelse for de Tilfælde, der bliver ham bekendte, og bliver der desuden baade i Forsamlinger og gennem Pressen paa passende Maade fordret Indskriden derimod, — saa maa Øvrighedens beklagelsesværdige Tilbageholdenhed paa dette Omraade efterhaanden ophøre, og saaledes vilde det vigtigste Skridt være gjort henimod en virksom Bekæmpelse af Smudsproduktionen.

5. Hermed er Hovedopgaven for Sædelighedsbestræbelserne antydet. Den »offentlige Mening« maa vindes herfor og rettes imod Smudset. Dette er et Omraade paa hvilket alle kan slutte sig sammen til fælles Arbejde, alle Konfessioner og alle Partier, som blot ikke principielt fordrer frit Lejdebrev for ethvert Makværk, som fører Etiketten »Kunst og Litteratur«.

Efter en længere Debat blev under livligt Bifald følgende Resolution vedtaget: »Kongressen bevidner Hr. Rigsdagsmand Roeren sin hjærteligste Tak for hans klare og indgaaende Referat og bifalder af ganske Hjærte hans Forslag om Tillæg til og Skærpelse af Lovbestemmelserne i Ind- og Udland og giver Bestyrelsen det Hværv, at sætte sig i Forbindelse med Folkeforbundet i Berlin i den Hensigt at danne en større Kommission, hvori ogsaa Forfattere og Kunstnere faar Sæde.«

---

## St. Patricks Gæstfrihed.

—0—

I det for Ugebladets Læsere bekendte Søndagstillæg til Nationaltidende offentliggøres i denne Tid en Række

Rejsebrev fra Hr. Pastor Nordentofts Besøg i Amerika sidste Sommer. Af Indholdet fremgaar det, at Hr. Pastoren har været en opmærksom Iagttager af dansk-luthersk Menighedsliv i de Forenede Stater.

Under sin Vandring er Pastor Nordentoft ogsaa kommen i en vis Berøring med Katholicismen, og det er hans Udtalelser derom, der skal dvæles ved; thi disse Udtalelser viser, hvor vanskeligt det er selv for de bedste Viljer at se med et naturligt Blik paa alt, hvad der vedrører Møderkirken. Der er lige fra Skoledagene og gennem Universitetsaarene rejst en Mur af Misforstaaelser, Forvrængninger og Fordomme imellem vore i Troen fraskilte Brødre og Rom.

I Tillæget for 15. Januar d. A. findes følgende: »Efter det kun altfor korte Besøg i Withee gik saa Turen over til Marinette og Menominee, Tvillingbyer ved en lille Flod. Det var en lang og trættende Tur, heldigvis afbrudt af et Ophold i Byen Neenah, hvor »St. Patrick« igen gav mig Husly. Hvornaar mon den kristne Menighed i København — det er dog den, der skal gøre det — faar Raad til at holde sine Kirker aabne, i alt Fald dem paa Hovedgaderne, til Gavn og Glæde for den trætte Turist (!), den fattige Kone med de mange Børn og den megen Uro derhjemme, og for hvem der ellers trænger til Ro og Stilhed — for sine Nerver eller for sin Sjæl.«

Disse Linier aabenbare en sørgelig Begrebsforvirring med Hensyn til Kirkens Motiver, naar den holder sine Porte aabne; thi det er ikke af Hensyn til trætte Turisters Magelighed, lige saa lidt som Kirken derved har haft til Hensigt at aabne en Nerveklinik — ganske vist vil den ophøjede Ro og Stilhed, der hersker paa det hellige Sted virke dulmende paa de moderne, udasede Nerver — men dette er og bliver rent naturlige Goder — Biting — som staa langt tilbage for det, som først og fremmest tilstræbes. Nej, det, som er den røde Traad gennem al Kirkens Gerning ogsaa naar den lader sine Gudshuse staa aabne fra

Solens Opgang til dens Nedgang, det er Hensynet til Sjælens evige Frelse. Og dette sætter Hr. Pastoren paa sidste Plads, som en mindre væsentlig Ting: »... eller for sin Sjæl.«

Fra denne komplette Uvidenhed om den saa åbenbare og dog dybe Hemmelighed, der ligger til Grund for vor Kirkes aabne Døre, stammer da de følgende Linier, hvor Pastor N., sikkert med Bedrøvelse, fremsætter de gamle, kendte og dog saa usande Bebrejdelser om det blot ydre Væsen i Kirken. Han fortsætter: »Hvorfor skal vi Protestanter blive ved at staa tilbage for Katholikerne i det Stykke? Vel sandt, jeg ved godt, at Stilheden i de katholske Kirker kun kan stemme Strengene, men ikke spille paa dem. Og har man siddet en Stund i Stilheden vil der let stige op for (fra?) Grunden et: »Tal Herre, din Tjener hører!« eller man føler sig tilskyndet til selv at bryde Stilheden med »vor Gud han er saa fast en Borg« eller en anden af vore Kærnesalmer. Men alligevel, Strengene *skal* jo stemmes og der er kun altfor mange, der aldrig blev spillet paa, fordi de aldrig blev stemte.«

Det lyder højst bombastisk, at Hr. Pastoren, paavirket af den dybe Stilhed og Fred, de: altid hviler over Kirkens Helligdomme, faar Lyst til at istemme gamle lutherske Kampsange: men dette er en Biting, vi ikke skal drøfte nærmere.

Hos Hr. Pastor N. er der derimod opstaaet et uvilkaarligt Ønske om, at Herren skulde tale til ham midt i Stilheden, og da dette ikke sker, tror han at se Sandheden i den gamle Paastand: For Kirken gælder det kun om det Ydre, det ganske vist storslaaede, imponerende Ydre, men under dette er og bliver kun Tomheden, Bedraget, der er ingen til »at spille paa Strengene«.

Pastor N. har ikke haft den ringeste Anelse om, at Skylden kan ligge hos ham selv. Og her tror jeg at kunne paapege en meget dybliggende Grund, nemlig denne, at det religiøse Liv for Protestanten saa hyppigt

er et fra hans Side rent passivt Forhold. Og derfor har Hr. N. næppe Ret til at anvende den unge Samuels Ord, thi denne ilede Gang paa Gang i Nattens Stilhed frem i Helligdommen og raabte sit: »Tal Herre, din Tjener hører!« — Mon Hr. Pastoren virkelig er uvidende om Kirkens urokkelige Tro paa Frelserens sakramentale Nærværelse i Tabernaklet? — Naar vi gaar ind i Kirken, da er det ikke nok at vi knæler derinde i Stilheden — det kan maaske fylde os med et vist æstetisk Velbehag — men det er ikke derfor, vi tyer ind under Hvælvingerne — nej, vi følger Jesu trøsterige Indbydelse i Matt. 11, 28: »Kommer til mig Alle, som ere bekymrede og besværede og jeg vil vederkvæge eder.« Men her forlanger Kristus ogsaa af os noget aktivt, dette at komme til ham, d. v. s. ikke alene legemligt at træde nær, men i Bønnen at ty hen til hans Naadetrone, der er rejst paa hvert et katholsk Alter, hvor han dvæler i Tabernaklet.

Der er noget fordringsfuldt i dette Forlangende, at Herren skal tale til os. Vi kan vel i Ydmyghed bede ham derom; men er det ikke saaledes, at naar vi læser om hine, der havde Bønnens Naade i fuldt Maal, da er der undertiden gaaet lange Tider, hvor end ikke selve Trøstens Naade blev givet; her gælder det, som Kirken lærer, om Tro og Udholdenhed.

Endelig kommer vi til Fordringen om de aabne Kirker, et Raab, der i de senere Aar har lydt højere og højere indenfor den danske Folkekirke. I en Aarrække stod Hellig Kors Kirke aaben, men er nu bleven afløst af Brorsons-kirken. Jeg kom i et Par Maaneder i Fjor forbi denne Kirke to Gange daglig, og da det interesserede mig at se, om den blev besøgt, gik jeg flere Gange derind, men har aldrig truffet et eneste Menneske derinde. Og hvad i al Verden skal Protestanten komme derind efter? Rummet er og bliver jo kun en tom Prædikosal, naar der ingen Menighed er til Stede. Der er jo ganske vist Stilheden,

Strengene kan maaske blive stemte; men hvor er han, der skal spille paa dem? Al'teret er jo forladt og øde!

Saaledes bliver Pastor N.s Anklage mod Kirken et tomt Slag i Luften, der til syvende og sidst falder tilbage paa hans eget Samfund.

Dog er det med taknemmelige Tanker Hr. N. skuer tilbage paa sit Besøg i »St. Patrick«.

»Imidlertid«, saaledes slutter han, »— Farvel til St. Patrick og Tak for udvist Gæstfrihed!«

*J—n J—n.*

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

**København. K. St. Elisabeth-Vincentsskonferents** for den indre By og Nørrebro har i Vinterhalvaaret 1903—1904 talt 22 Medlemmer, som har understøttet 42 Familier.

Indtægten har været:	Udgiften har været:
Kassebelidn. Nov. 1903 Kr. 233,28	Kontant Hjælp . . . . . Kr. 172,29
Aarsbidrag . . . . . — 393,00	Indkøb til Systuen . . . — 201,00
Indsamlet til Kul . . . . — 37,00	67 Pakker Urtekramv. — 136,30
Bidrag til Systuen . . . — 60,00	714 Pot. halvsk. Mælk og
Ekstraordinære Bidrag — 30,00	308 Pot. sød Mælk. — 89,12
	Kul . . . . . — 94,10
	38 Par Kapsko . . . . . — 45,75
	21 $\text{Ø}$ Kakao . . . . . — 23,65
Kr. 753,28	Kr. 762,21

Systuen har modtaget 10 forskellige Stykker brugt Tøj, 1 Stk. Bomuldstøj og 1 stor Pakke Rester hvide Varer. Nogle Damer have vist Systuen deres Interesse ved at sy i Hjemmet: Klædes Skørter, Livstykker og Huer.

Fra Systuen er uddelt:

32 Chemiser,	32 Par Drengbenklæder.
29 Par Benklæder.	24 Bluser.
14 Klædes Skørter.	21 Skjorter.
3 strikkede do.	30 Huer.
21 Kjoler.	20 Livstykker.
27 Forklæder.	22 Stk. Tøj til Spæde.
7 Kaaber.	2 Par Lagner.
16 $\text{Ø}$ Uldgarn.	4 Pudevaar.
44 Par Strømper.	1 Dyne.



— I »Nationaltidende« for 16. Januar læses følgende velvillige Anmeldelse af »Varden«s afsluttede anden Aargang:

»Det vilde være ubilligt ikke at gøre opmærksom paa, at det romersk-katholske Maanedsskrift »Varden«, redigeret og udgivet af Cand. phil. *Oscar Andersen*, nu, efter i sin første Aargang at have været fæm'ende og usikkert, i den afsluttede anden Aargang har haft større Held med sig og har indeholdt adskilligt af Interesse ogsaa for protestantiske Læsere trods det for Danske fremmedartede (!?), der naturligvis stadig er over det. Her skal eksempelvis nævnes Beretningerne om Religionskampen i Frankrig, om den katholske Kirke i Japan, om Mariadogmet af 8. Dec. 1854 og om Løs-fra-Rom-Bevægelsen. *Helene Nyblom* har skrevet et større Digt, Væddeløbet, *A. Walleen* seks mindre Digte, i hvis Form en gammel og en ny Tid brydes. Af *Johannes Jørgensen* findes en lille Rejsestemning fra Aachen og en større polemisk Artikel mod Docent Osk. Andersen i Anledning af dennes i sin Tid meget omtalte Afhandling i »Valdensermissionstidende« om det moderne Italiens Forhold til Kristendom og Kirke.«

Hertil er der blot endnu det at føje, at »Varden«s 3. Aargang ogsaa tegner godt; det første Hefte — Januarheftet — begynder med en begejstret og begejstrende Afhandling om vore gamle *islandske Sagaer* af Pastor *Jøn Svensson*; desuden indeholder Heftet en smuk Prøve paa Nobelpræmietageren *Mistrals* provencalske Forfatterskab i Oversættelse ved *Oskar Andersen*, Tidsskriftets sprogkyndige Redaktør, samt Litteraturanmeldelser og Blandinger.

Der burde ikke findes en eneste katholsk Familie her i Landet, som ikke holder vore to Tidsskrifter: »Nordisk Ugeblad« og »Varden«, som begge hver for sig koste kun 4 Kr. om Aaret — en ikke uoverkommelig Pris.

**Mariebo.** (V.) Lørdag den 28. Januar fejrer vi her i vor gamle Klosterby et smukt Jubilæum. Dog hvem i den nu fuldstændig protestantiske By ved noget derom, og hvem bryder sig overhovedet derom? Det er jo blot en ukendt katholsk Søster, en af hine stille, fromme Sjæle, som, uden at Omverdenen lægger Mærke dertil, arbejder, beder og lider for Guds Skyld! Her i Byen, hvor vi faa Katholiker kun kan holde Modet oppe ved at dvæle ved gamle Minder og haabende paa en bedre, lysere, mere katholsk Fremtid, ja, her i det af Birgittinerinderne grundlagte ældgamle, ærværdige Mariebo fejrer for første Gang

efter Reformationen en katholsk Søster sit Jubilæum; en sjælden Mærkedag for os, det apostoliske Vikariat og den store Franciscanerorden! For første Gang efter Aarhundreders Forløb fejrer en Datter af den store hellige Franciscus her i Danmark den Dag, hvor hun for 24 Aar siden gav Afkald paa Alt, som Verden kan byde, for at tage imod den hl. Franciscus' Armod! Kun 19 Aar gammel var Søster *Ursula*, da hun sagde Farvel til sine Kære for helt at indvie sig til Herrens Tjeneste; omtrent 6 Aar befinder hun sig nu her i vort Vikariat, hvor hun sammen med sine Medsøstre paa en stille og rolig Maade arbejder paa at forskaffe vor hl. Religion, som særlig her i Mariebo har en meget vanskelig Stilling, Anseelse og Ære tilbage. Man beundrer Søstrenes Ihærdighed og Hengivenhed, Fromhed og Flid, derfor nyder de ogsaa megen Anseelse hos alle, som lærer dem at kende.

I Anledning af Jubilæet fejres paa Søndag den 29. Januar en beskeden Højtidelighed med sakramental Vel-signelse i Søstrenes Huskapel.

Maatte Søster Ursula endnu længe lykkelig og tilfreds virke her i vort kære Fædreland til Guds og Kirkens Ære!

## Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

### Uddrag af Vikariats-Komitéens Regnskab for 1904.

(2det Regnskabsaar.)

INDTÆGT		UDGIFT	
Kassebeholdning fra f. Aar	6,99	Udbetalt i Understøttelse	
Fire Kvartals-Kollekter		til følgende Missioner i	
i Vikariatet ved den Apo-		Vikariatet:	
stoliske Vikar . . . . .	816,18	Aalborg . . . . .	200,00
En Gave . . . . .	71,00	Bornholm . . . . .	70,00
Fra Lokal-Komitéerne:		Esbjerg . . . . .	200,00
St. Joseph Søstre . . . . .	40,00	Fredericia . . . . .	70,00
København og Omegn . . . . .	330,00	Køge . . . . .	50,00
Kbnhvn.s Nørrebro Afd. . . . .	782,23	Nørrebro . . . . .	800,00
Aalborg . . . . .	59,30	Odense . . . . .	250,00
Fredericia . . . . .	17,45	Ringsted . . . . .	50,00
Odense . . . . .	111,20	Roskilde . . . . .	100,00
Silkeborg . . . . .	4,00	Slagelse . . . . .	150,00
Indvundne Renter i 1903	22,04	Sundby . . . . .	300,00
		Div. Udgifter . . . . .	4,00
		Kassebeholdn. pr. <sup>31</sup> / <sub>12</sub> 1904	16,38
	<u>Kr. 2260,38</u>		<u>Kr. 2260,38</u>

Samtidig med at fremsende nærværende Regnskab udtale vi vor Glæde over den Fremgang, som det viser, naar det jævnføres med Regnskabet fra forrige Aar, og vi bringe herved alle dem vor Tak, der have medvirket til at hidføre denne glædelige Fremgang.

Alligevel har Foreningen endnu ikke vundet den Udbredelse, som den i Følge Sagens Natur bør vinde i hele det Apostoliske Vikariat. Der er endnu flere blandt vore Menigheder, endda blandt de ældre og mere daadkræftige, som staa fuldstændig udenfor Foreningens Organisation. Til dem rette vi herved en Opfordring til ikke at lade det indeværende Aar forløbe, uden at de beslutte sig til at associere sig til vor Forening ved at danne en eller flere af de saak. »**Timandskredse**«.

Vi tillade os at minde om, at Foreningens Formaal er, ved Bøn og Almisse, at fremme den katholske Kirkes Sag her i Landet, samt at Medlemmernes Forpligtelser indskrænke sig til følgende to Ting, først at bede daglig et »Fader vor« og »Hil dig, Maria« med Paakaldelsen »Hellige Ansgar, bed for os; hellige Bonifacius, bed for os« for **den danske Mission**, dernæst at give (ugenligt, maanedligt eller fjerdingaarligt) en nok saa ringe Gave til Foreningen til Fordel for **den danske Mission**.

København, den 18. Januar 1905.

Vikariats-Komitéen:

A. Neuvel,  
Formand.

H. Gamél,  
Sekretær.

Jos. L. M. Hoffmann,  
Kasserer.

A. V. Günther,  
Murermeister.

## Bekendtgørelse til Rosenkranskirkens Menighed.

Da Menighedens Regnskab for Aaret 1904 vil blive sluttet d. 1. Februar, bedes de resterende Bidrag til Kirken og Folkeskolen (Kirkeskatten) indbetalt senest den 31. ds. til Sognepræsten, Boyesgade 8<sup>2</sup>. Bidrag, som ikke indbetales inden nævnte Tid, ville ikke blive offentliggjorte i Aarsregnskabet.

Kirkeforstanderskabet.

**Den katolske Syge- og Ligkasse** afholder sin aarlige **Generalforsamling** Tirsdag d. 31. Januar, Kl. 8 $\frac{1}{4}$  Aften, i Forsamlingsværelset i Bredgade 64, 1. Sal o. G.

## Voksllys.

Til den forestaaende Kyndelmisse anbefales Menigheden **Voksllys** til Fabrikspriser.  
Tlf. Nr. 218. **H. Justiniano,**  
Gernersgade 45.

## Kirkelig Kalender:

**Søndag den 29. Januar. 4. Søndag e. H. 3 K.** Frants af Sales, Biskop og Kirkelærer. **Nordens Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag.** (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 højt. Pontifikalmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og Procession med den h. Ansgars Relikvieskrin. Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Rosenkransbroderskabets Faner. — **30. M. Martina,** Jomfru og Martyr. — **31. Ti. Petrus Nolascus,** Bekender. — **1. Februar, O. Ignatius,** Martyr og Biskop. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$  h. Messe for Ansgariusforeningen.) — **2. To. Marias Renselse** eller Kyndelmisse (fejres følgende Søndag). — **3. F. Ansgarius, Nordens Apostel.** Kl. 8 $\frac{1}{4}$  højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; **Kl. 8 Aften** Broderskabsandagt. — **4. L. Andreas Corsini,** Bekender og Biskop.

**Søndag den 5. Februar. 5. Søndag e. H. 3 K.** Agathe, Jomfru og Martyr. **Marias Renselse** eller Kyndelmisse. Den højtidelige Pontifikal-Lysvielse med Procession begynder i St. Ansgars Kirke Kl. 9 $\frac{1}{2}$ . Enhver, som ønsker Voksllys indviende eller vil skænke saadanne til Kirken, kan aflevere dem til Sakristanen.

**Den eucharistiske Forenings** Medlemmer bedes møde i St. Ansgars Kirke Fredag den 3. Februar til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Lob.

## Ansgariusforeningen

afholder sin aarlige **Generalforsamling** i Forsamlings salen, Bredgade 64, Søndag d. 29. Januar Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ , efter Høj-messen.

**Rosenkransbroderskabets** maanedlige Møde med Procession holdes i St. Ansgars Kirke **Søndag den 29. Januar** Kl. 6 i Forbindelse med St. Ansgars Procession. Mødet i Februar bortfalder.

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 6.

Søndagen den 5. Februar.

1905.

---

---

**Indhold:** Absalon som Romanfigur. — Giftige Ænder. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Odense. Køln. Frankrig. Rom. — Bekendtgørelser.

---

## Absalon som Romanfigur.

—0—

I »Det ny Aarhundrede« for 15. Januar har den kendte Historiker, Professor *H. Olrik*, skrevet et betydningsfuldt Indlæg mod den Skildring af Absalons Liv, som Forfatteren Laurids Bruun fornylig har udgivet under Titlen »*Absalons Saga*«. Professor Olriks Artikel indeholder en sønderknusende Kritik af Hr. Bruuns »historiske Roman« og viser til Evidents, at det *historiske* i den er mindre end intet, saa at den kun er en slet og ret *Roman*, og dens Billede af Absalon kun er, hvad der staar over disse Linier, en *Romanfigur*.

At disse haarde Ord *maatte* siges, var klart for enhver, der havde læst Bogen med nogen Kritik; at de skulde blive sagt af en saa uvildig og i Æmnet saa kyndig Mand som Professor Hans Olrik, vil have været en glædelig

Overraskelse for mange, og mange vil vide Professoren Tak for den Uforbeholdenhed, hvormed han har fældet Dom over Lavrids Bruuns Værk og værnet om Absalons Ære og Ry.

Det skyldes sikkert ikke ond Vilje hos Laurids Bruun, naar hans Billede af Absalon er blevet saa totalt forfejlet; han har ikke *villet* nedsætte Absalon i sin Bog, han er kommet til det. Grunden var den, at han ud fra sin egen »moderne« Livopfattelse aldeles ikke var i Stand til at *forstaa* en Aand som Absalon; naar dertil kommer, at han ogsaa manglede enhver Forstaaelse af katholsk Lære og Tankegang, var det givet paa Forhaand, at han maatte komme til at fortegne Absalon helt for os. Men det *er* ingen Undskyldning; thi Hr. Laurids Bruun kunde roligt have ladet være med at ville tegne Absalon for os.

Professor Olriks Indlæg er for langt til at gengives her i »Ugebladet« i sin Helhed. Vi skal indskrænke os til at gengive Tankegangen i det og citere de mest betydningsfulde Steder.

Professor Olrik fastslaar, at naar Talen er om Absalon, da er Talen om »en af de største eller bedre den største af Danmarks historiske Personligheder;« han udtaler, at »aldrig har nogen enkelt dansk Mand i den Grad mægtet at præge sin Samtid, som Absalon gjorde det,« at »han, Valdemartidens ypperste Mand, kom til at betyde saare meget for vort Fædreland.«

Naar en Digter nu giver sig i Lag med en saadan Personlighed, da har han »Forpligtelser overfor Historien.« »Kan han ikke faa sin Muse paa Gled uden at gøre Historien Fortræd, saa maa han hellere bryde hende andre Veje. Fordi han er Digter, behøver han ikke at krænke Historien, hver Gang han betræder dens Enemærker.«

Professor Olrik indrømmer, at det er *vanskeligt* for en Digter at skildre en af Fortidens historiske Personligheder saaledes, at Billedet bliver paalideligt, og allervanskeligst er det, »naar denne historiske Personlighed er en

af Historiens Hovedskikkelser.« Dog »Vanskelighederne *kan* overvindes«. Walter Scott har i saa Henseende det Fortrin, at han efter Ævne undgaar at gøre historiske Personligheder til *Hovedfigurer* i sine Romaner. Hverken Ingemann eller Laurids Bruun er saa forsigtige, og Skade er det for dem bægge.

Dog staar Ingemann langt over Bruun; denne sidste giver nok bedre *Kulturskildringer* end sin Forgænger, men det er ikke hans Fortjeneste. »Hvad Bruun har forud for Ingemann, skyldes i Virkeligheden Historiegranskningens Fremskridt siden Ingemanns Tid.« Omvendt er Ingemann langt mere *historisk*, d. v. s. *paalidelig* i sine Skildringer. »Lærerigt er det at sammenligne Ingemanns »Prins Otto af Danmark« med Bruuns »Alle Synderes Konge«. Fælles Æmne har de to Bøger, og dog er de hinanden saa ulig som vel muligt. Ingemann stræber efter den største Paalidelighed med Hensyn til de historiske Begivenheder, og med ængstelig Samvittighedsfuldhed raadspørger han Suhms store og kaotiske Danmarkshistorie. Laurids Bruun bryder sig derimod lidet om de historiske Begivenheder: griber han enkelte Træk fra Virkelighedens Verden, saa digter han ved Siden heraf en hel Handling, der ser ud, som om den var et Hovedled i Tidens Historie, men i Virkeligheden slet ikke har noget med Historie at gøre.«

Ud fra den Opfattelse, at naar den historiske Roman »vover sig i Lag med historisk Personskildring«, da »har Historikeren Lov til at have et Ord med i Laget«, gaar Forfatteren over til en Kritik af det foreliggende Værk, Laurids Bruuns »Absalons Saga«. Han skriver: »Jeg skal ikke dvæle ved Bruuns mange vilkaarlige Smaaændringer i Historien. . . . Hvad skal man saaledes sige om de mange hensigtsløse Omdannelser af vor historiske Viden, med dertil hørende urigtige Navneforklaringer! Ting, som lige saa godt kunde være fortalt rigtigt, og ofte lige saa godt helt kunde have været udeladt. Og selv paa de kulturhistoriske Omraader kommer der i denne Bog Fejl

paa Fejl, som maatte kunne være undgaaede. Jeg vilde ikke omtale Tilværelsen af den Slags Mangler, hvis jeg ikke allerede havde erfaret, at Folk læser Bogen i den Tro, at de her paa en nem Maade kan faa et virkelig *historisk* Billede.

»Det er dog ikke blot Bogens Smaafejl og Smaavilkaarligheder, der volder Forvirring. Desværre maa det samme siges om dens Kerne. Sagen er, at Læserne i Reglen kan meget lidt Historie; derfor bliver de meget let vildledede, selv om Forfatteren ikke har haft det til Hensigt. I dette Tilfælde er Forfatteren dog medskyldig. »Absalons Saga, *berettet* af Laurids Bruun«. Saaledes er Bogens Navn. Men den kunde bedre hedde: »Absalons Saga, *rettet* af Laurids Bruun. Absalons Historie, som vi har den hos Saxo, udfyldt med de Træk, som Oldbreve og enkelte Steder i Krøniker giver os, er i sig selv en righoldig Saga. Men det er ikke *den* Saga, som er fortalt af Laurids Bruun. Forfatteren giver os i Virkeligheden en af ham selv opfundne »Saga«, som blot laaner en Del Enkeltræk og hele den ydre Ramme fra den gamle Saga.

»Der ligger i og for sig noget ret dybsindigt i Forfatterens Grundtanke, at det mægtige ved Absalons Virksomhed skyldtes hans egen Livslykkes Skibbrud. »Sit Lands Lykke havde han gjort til sin fra sin Ungdom. Da han rejste sig derimod og krævede Lykke for sit eget Liv, da nægtedes det ham; og Skæbnen, hvis Udvælgelses Vej i det dunkle intet Menneske formaar at raade, viste ham tilbage til hans Ungdoms Bane« (II, 371). Det er højtidelige Ord og det er smukke Ord. Men nu Udførelsen af denne Grundtanke! Ja, den er, ret beset, kun sørgelig. Uden at have blot det allersvageste Holdepunkt i Kilderne og uden at have blot et Stenk af psykologisk Sandsynlighed viser Fortællingen os Absalon som et stakkels halveret Menneske, en let fængelig Erotiker, en ufast Tvivler, som hverken tør tro eller tvivle, men lidet mandig dækker baade Elskov og Tvivl med Præsteakaaben.«



Efter at Prof. Olrik kort har omtalt de forskellige Elskovsæventyr, som Hr. Lavrids Bruuns mærkelige Fantasi paadutter Absalon »uden det allersvageste Holdcpunkt i Kilderne og uden blot et Stenk af psykologisk Sandsynlighed«, fortsætter han saaledes:

»Er dette en stor Kirkehøvdings Færd? Gør Absalon ikke meget mere Nar af sig selv og af den Kirke, som man ellers maatte antage, at han tjente af en ærlig Sjæl?

»Naar et biografisk Æmne er for mægtigt for en historisk Forfatter, kan man være sikker paa, at det bliver mindre under hans Arbejde med Stoffet. Einhard var utvivlsomt begejstret for Karl den Store, men hans Levnedstegning af ham kom lidet til at røbe Kejserens Størhed, men des mere Einhards Lidenhed. Og som det kan gaa en Historiker, saaledes kan det ogsaa gaa en Forfatter af en historisk Roman. Det er ikke frit for, at Hr. Laurids Bruun har haft dette Uheld. I en rammende Kritik i »Det nye Aarhundrede« har Dr. Paul Levin udtalt, at Absalon under Bruuns Behandling er bleven en helt anden end den, der fandtes i Kilderne. Ja, det er sandt! En helt anden. »Ikke meget stor, men til Gengæld meget menneskelig« (Levin). Men hvad vi véd, det er, at Absalons hele Gerning, de Resultater, han naaede, giver ham Hæderspladsen som en af de største eller rettere *den største* danske Personlighed, som har levet. Med hvad Ret trækkes han da ned, saaledes at han til Trods for disse Resultater bliver en stakkels middelmaadig Mand?

»Er det med Psykologiens Ret? Nej, den enestaaende Harmoni, Absalon skabte, maa hidrøre fra Harmoni i ham selv og kan umulig have sin dybere Aarsag i et sønderflænget Sjæleliv. En Mand, der har udrettet, hvad Absalon har udrettet, han har haft Tro paa sin Gerning, han har haft Ild i sig, hans aandelige Centrum har ikke været Afkaldets Træthed, og hans mægtige Virken har været noget mere end et Surrogat for Livslykke.

»Er det da med Digterens Ret? Nej, Digteren maa i Menneskeskildringen heller ikke komme udenfor god Psykologi. Han kan digte, som han vil. Men han maa da digte helt frit, uden at bryde sig det mindste om det historisk-psykologiske. Men spinder han sine rent vilkaarlige Fantasier ind i en detailleret biografisk Skildring, saa der fremkommer en saadan Blanding af ægte og uægte, at kun den historiske Fagmand kan udrede det, da har han narret det store Flertal af sine Læsere. Havde Hr. Lavrids Bruun digtet helt frit, saa ingen vilde tænke sig, at der blev budt et Stykke Historie, saa vilde heller ingen tage Anstød deraf; men den Sammenrøring, han har budt, er anstødelig. Absalon skulde være for god til den Slags Behandling.

»Det har nu sikkert været Hr. Bruun en fremmed og fjern Tanke at narre Læsere. Men han er kommet til det. Han aner næppe, hvor hans Fantasier over Themaet Absalon har mishandlet et af vore største Minder. Han har villet uddybe, men han har naaet det modsatte. Der er noget rørende troskyldigt i de Linier, hvormed han tilegner sine Sønner sin Bog: »Dette Mindesmærke tilegnes mine Sønner, at det maa leve sit Liv og øve sin Gerning ogsaa i dem, den Tid de naar Skælsaar og Alder«. Nødig rører man ved disse Fader-Ord, der utvivlsomt ere dybt følte. Og dog maa det gøres. I Modsætning til Forfatteren ønsker jeg, at denne Bog ikke maa »øve sin Gerning« blandt danske Læsere paa den Maade, som det øjensynlig er ment og tilsigtet; for det bliver ikke en god Gerning. Det maa nemlig ikke overses, at Forfatteren selv har kaldt sin Bog et *Mindesmærke*. En Anmelder (i »Vort Land«) understreger yderligere Forfatterens Ord ved at kalde den »et værdigt (udhævet af mig) Mindesmærke for den Mand, hvis Fremsyn det skyldes, at Roskilde ikke er Hovedstaden i Danmark.« Mod dette nedlægger jeg den alvorligste Indsigelse. Bogen er mindst af alt noget værdigt Mindesmærke for Absalon. Den er overhovedet ikke noget Min-

desmærke. Heller ikke et Mindesmærke for Hr. Bruun selv; han har heldigvis sat sig bedre og værdigere Mindesmærker end »Absalons Saga«, og han vil forhaabenlig ogsaa i Fremtiden rejse sig langt ædlere Monumenter.

»Jeg vil endnu engang betone, at jeg har talt om »Absalons Saga« som Historiker. Fortællingens hele Anlæg og Form berettiger mig og kalder mig dertil. Jeg erkender Bogens æstetiske Fortrin. Der er mandig og udtryksfuld Stil, og der er moden Kunst i Bruuns Bog om Absalon. De grufulde Rædsler ved Buris's Lemlæstelse og ved hans umenneskelige Fangeliv gaar ikke nogen Læser af Minde, og store Skønheder, som i Skildringen af fremspirende Elskov, vil længe huskes. Bogen vil blive meget læst, og det er den vel undt. Men lad Folk dog endelig tage den for det, den er: en Frugt af frodig, digterisk Fantasi og udviklet Fortællekunst. Og lad dem ikke tage Bogen for det, som man efter dens Navn og Anlæg og Lærdom maa forudsætte, at den er: en virkelig Saga om Absalon, hvori man kan hente historisk Kundskab om vor største historiske Skikkelse og psykologisk Forstaaelse af hans Karakter og hans Gerning. Lad det staa klart, at hvad Bogen end æstetisk kan have givet os — et nyt Absalon-Monument er den sandelig ikke.«

— — Som man ser, er Professor Ollriks Udtalelser klare og tydelige og ikke til at tage fejl af. Vi danske Katholiker skyldte ham oprigtig Tak, fordi han ved sin Autoritet har hindret, at den Mand, som vi baade som *Danske* og som *Katholiker* med Stolthed kalder vor, ikke ustraffet er bleven trukket ned i Støvet, selv om den, der har gjort det, »er kommet til det«. X.



## Giftige Ænder.

—o—

Nedenstaaende Avis-Ænder, som vistnok oprindelig er af tysk eller italiensk Race, har for nogen Tid siden gjort deres Runde heroppe, ikke blot i den Slags sensationslystne socialistiske Blade, som dem, de oprindelig stammer fra, men selv i ellers hæderlige Blade, som f. Eks. ogsaa »Nationaltidende«, saavidt erindres. Nu har man endelig faaet drejet Halsen om paa disse Ænder; idet det saakaldte »Centralauskunftsstelle«\*) i Frankfurt a. M. har foretaget en Undersøgelse paa selve de Steder, som det drejede sig om. De Avislæsere, som maaske har været forfærdede over de skandaløse Historier, vil sikkert nu have Fornøjelse af at betragte de slagtede Ænder efter Eksekutionen.

### I. Munkø som Røvere.

Under denne eller lignende Overskrift fortaltes der i Bladene om en Pater Dombrowsky, der kom rejsende fra Indien med 40,000 Francs Peterspenge, som han skulde bringe til Rom. I Neapel gjorde han Ophold, og her blev der af en Franciskanermunk, Pater Januzzi, tilbudt ham Ophold i Franciskanerklostret i Nærheden af Neapel. Men ak! hans forslagne »Kolleger« dér i Klostret, kunde ikke modstaa den Kløen i Fingrene, som de følte ved Synet af de 40,000 Fr., [som Indieren naturligvis var dum nok til at præsentere for dem], og de bemægtigede sig hele Summen. For at gøre Historien nogenlunde sandsynlig, lod Bladene naturligvis den indiske Pater selv være Skyld deri, idet han nemlig var uforsigtig nok til at se lidt for dybt i Glasset, saa at tilsidst hele Klostret dansede rundt for hans Øjne. — Ovennævnte »Centralauskunftsstelle« har nu mod-

\*) Et Kontor, som er oprettet netop i det Øjemed, at hjælpe den sandhedskærlige Presse med at afsløre »Røverhistorier« alias »Avisænder«.

taget to særskilte Beretninger, den ene fra selve den indiske Pater Dombrowsky, den anden fra Pater Guardian i omtalte Franciskanerkloster. Begge Beretninger stemme overens i følgende vigtige Punkter: 1. P. D. havde slet ingen Peterspenge hos sig og har heller ikke været Genstand for noget som helst Overfald eller Tyveri. — 2. En Pater Januzzi er ikke kendt der i Klostret, og der eksisterer overhovedet slet ingen Franciskanermunk med dette Navn; dersom nogen er bleven overfaldet af en kutteklædt Person, maa det vel have været en Røver, der har forklædt sig som Munk, hvilket slet ikke hører til Umulighederne. — 3. P. D. har ikke nydt en Draabe Vin i Klostret og var fuldstændig ædru.

## II. En Nonne flygtet fra et Kloster i Marseille!

Saaledes hed det sig i en anden Historie, som ligeledes gik igen i Bladene herhjemme. Og hvad det mest kommer an paa: Anledningen til hendes Flugt skulde være den, at en ny Priorinde, som var kommen til Klostret, bestandig forfulgte hende, sultede hende, slog og mishandlede hende paa alle mulige Maader, ret som det sømmer sig for en »barmhjærtig Søster« at vise sin kristelige Kærlighed. — Nu er Historien bleven opklaret derhen, at det drejede sig om en stakkels vanvittig, en i allerhøjeste Grad neurastenisk Person, som det protestantiske Blad »Temps« beretter, der var et af de første til at bringe et ærligt Dementi. Vedkommende Person havde naturligvis i sin sygelige Fantasi opdigtet disse Historier, der som bekendt gaar igen hos næsten alle, der lider af Forfølgelsesvanvid. Nu er hun ved Lægernes Foranstaltning bleven interneret paa et Sindssygehospital.

— — — Dersom de Blade, som have berettet ovennævnte Historier, nu ogsaa vilde bringe et ærligt Dementi af dem, saa vilde de ikke blot glæde mange, men derved ogsaa gavne deres egen Anseelse.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

(Nogle af disse maatte bortfalde i forrige Nr. af Mangel paa Plads.)

—o—

**København.** (P. F.) *Katholsk Afholdsforening* »Sct. Johs. Broderskab« afholdt den 24. f. M. sin maanedlige Sammenkomst for Medlemmer og Besøgende. Paa Grund af indtrufne Omstændigheder blev Programmet for Aftenen et ganske andet end det, der var averteret Søndagen forud (Koncertfonografen), nemlig: Musik, Klaver og Violin af d'Hrr. Stenstrup og H. Beermann og humoristisk Sangforedrag og Oplæsning af Hr. Viggo Beermann og Broderskabets Sekretær, Hr. E. Petersen. Publikum morede sig fortræffeligt, og de optrædende høstede hver især stærkt, fortjent Bifald. Det var i Et og Alt en glimrende Aften, ogsaa for Sct. Johs. Broderskab, der i Aftenens Løb modtog ikke færre end 9 Indmeldelser. En stor Glæde var det for Broderskabets Medl. at se de mange Besøgende, der vare mødte saa fuldtallig, at der ikke var Siddepladser til nær alle.

**Frederiksberg.** (A. H.) Fra en af Menighedens Damer har Rosenkranskirken modtaget en smuk Gave, bestaaende i 2 Vievandskummer af polæret Marmor. De blev opsatte nu til Julen og afløser de tidligere smaa Messingkar.

I det henrundne Aar har Forstanderskabet ved Rosenkranskirken i Anledning af den højærværdigste Biskops 70 Aars Fødselsdag ladet indmure en Mindetavle i Bygningen med følgende Inskription:

ROSENKRANS KIRKE OG SKOLE  
OPFØRT 1891—1892 AF DEN  
APOSTOLISKE VIKAR FOR DANMARK  
BISKOP JOHANNES v. EUCH.

**Odense.** Søndagen d. 22. Januar var en stor Festdag for den voksne Ungdom i Odense Menighed. Det var et opløftende Syn at se baade *St. Knudsforeningens* 15 unge Mænd og de fleste Medlemmer af *St. Agnesfore-*

*ningen*, da de med Andagt modtog den h. Kommunion ved Morgengudstjenesten. Ved Festandagten Kl. 5 blev Ynglingeforeningens nye pragtfulde Banner indviet, som en from Dame i Wien har foræret til Foreningen. Banneret er af hvid Silke og bærer særdeles smukke Billeder af den ubesmittede Gudsmoder og den hl. Martyrkonge Knud. Den sidste er fremstillet knælende foran Alteret med udstrakte Arme, modtagende Banesaaret. Efter det festlige Indtog foretog P. Wenig i Sognepræstens P. Steidls Fraværelse den højtidelige Indvielse, assisteret af P. Hangauer og P. Pio. I en kort Tale forklarede han Bannere- rets Betydning og anbefalede Foreningen til Jesus Kristus, hvis Navn straalere over Bannerspydet, til den ubesmittede Gudsmoder og til den hl. Knud. I den fraværende Velgøreres Navn fæstede Kirkeforstandernes Hustruer, Fru Kaiser og Fru Sørensen, Søm i Fanestangen. Efter den smukke Højtidelighed holdtes der i Skolelokalet selskabelig Sammenkomst for de Voksne i Menigheden. Agnesforeningen opførte to muntre Skuespil; derefter morede Ynglingene de talrige Tilstedeværende med en særdeles vellykket Militærhumoreske. Der herskede hele Aftenen den fornøjeligste Stemning baade hos Unge og Gamle. Kl. 10 gik enhver til sit i den glade Overbevisning, at offervilligt Arbejde blandt Ungdommen ikke er forgæves, men bringer Velsignelse.

Nedenstaaende Sang, som er forfattet af et af Menighedens Medlemmer, blev afsunget ved Bannerindvielsen:

Mel.: Ja, vi elsker dette Landet.

Bryd nu frem paa Toners Bølge,  
 Du, vor Banner-Sang!  
 Mærket, som vi fik, skal følge  
 Os paa Fremtids Gang:  
 vaje under Kirkens Bue,  
 Flagre over Vang,  
 ∴ Smykke Vint'rens traunge Stue,  
 Hilse [Vaarens] Løvsalshang! ∴

Her, hvor Hellig Knud sin Bane  
 Fandt ved Nag og Nid,  
 Løfter vi med Haab vor Fane  
 Mod den nye Tid;  
 Frejdigt Sind vort Løsen være,  
 Flid vor Ungdoms Lyst,  
 ∴ Fremad til vor Skabers Ære  
 Stævne vi til [Daad] og Dyst! ∴

Tak til hver, som saa med Glæde  
 Paa vor Ungdoms Sag!  
 Tak til hver, som slutter Kæde  
 Om vort nye Flag!  
 Tak til ham, som lod ske Fyldest,  
 Som har Grunden lagt:  
 ∴ Pastor *Wenig!* tag vor Hyldest  
 For hvert Offer, [du har] bragt! ∴

Lad da Verdens Storm kun larme,  
 Livets Bølger slaa —  
 Brodersind og Hjertevarme  
 Bygger fast vi paa.  
 Du, Sankt Knud, vort Helgenmærke,  
 Mod vort Maal os drag!  
 ∴ Gør os fromme, gør os stærke  
 Til vor [sidste] Arbejdsdag! ∴

ch.

— Aftenen før den hl. Agnes Fest døde her i Odense et af de første Medlemmer af Agnesforeningen, Louise Jakobsen, en meget opbyggelig Død. Hun udaandede med de Ord paa Læberne: »Jesus, dig lever jeg, Jesus, dig dør jeg, Jesus, din er jeg i Liv og Død og i al Evighed.« Baade Agnesforeningen og Ynglingeforeningen med Fanen var til Stede ved Begravelsen.

**Køln.** Til forskellige Blade telegraferes fra Køln, at Kardinalærkebiskop *Fischer* har skænket 1000 Mark til Kularbejdernes Strejkekasse. Dette er et temmelig sikkert Tegn paa, at Retten er paa Arbejdernes Side, thi Kardinalen har næppe foretaget dette Skridt, uden først at have sat sig nøjagtig ind i hele Sagen. »Kulbaronernes« Blade tager derfor Munden temmelig fuld, naar de paastaar, at de



katholske Centrumsblade have pustet til Ilden, og at Kardinalen støtter Anarkisternes Sag imod den lovlige Øvrighed. — Ifølge senere Efterretning har Kardinal Kopp ogsaa skænket 3000 Mark til Strejkekassen.

**Frankrig.** Som man længe havde ventet, er den franske Ministerpræsident *Combes* nu endelig definitivt traadt tilbage, og et nyt Ministerium *Rouvier* er dannet. Frimurerne, som havde hævet *Combes* op til hans høje Stilling, blev ogsaa Aarsagen til hans Fald; ingen af hans andre Reformforslag vilde de fremme, men kun hans kirkefjendske Planer. Da det saa viste sig tydeligere og tydeligere, at Regeringen i dette Øjemed endogsaa nedlod sig til saa lavt et Middel, som ved Frimurerens Hjælp at udspionere Hærens Befalingsmænd for at sætte *dem* tilbage eller endogsaa afskedige *dem*, som opfyldte deres religiøse Pligter og fremme de andre uden Hensyn til virkelig Fortjeneste, saa blev det dog tilsidst for broget selv for de mest fuld-blods Republikanere; de har nu tildelt *Combes* selv et af den Slags Æselsspark, som han lige indtil det sidste har rettet imod de religiøse Kongregationer. Hvorledes disses Skæbne vil blive efter deres Forfølgers Fald, kan endnu ikke forudsiges; foreløbig sker vel endnu ikke nogen Forandring i de mod disse vedtagne Love. Der er al Grund til at vedblive med at bede for det stakkels Frankrig.

**Rom.** Den 29. December fandt i Propagandakollegiet en Festlighed Sted i Anledning af Jubilæet til Ære for Marias ubesmittede Undfangelse; denne Festlighed tør maaske betegnes som den mest originale, der er bleven fejret i den nævnte Anledning. Kollegiets Elever, der som bekendt kommer fra næsten alle Egne paa Jorden, og derfor tilsammen taler næsten alle Sprog, fremsagde Digte eller Smaastykker paa Prosa til Ære for den h. Gudsmoder. De unge Talere havde taget Plads paa en Tribune, og med en sand Varme tolkede de hver paa sit Sprog den ubesmittede undfangne Gudsmoders Ære og Lov; med en Variation af Marias egen Spædom: »Se fra nu af skal alle

Slægter prise mig salig«, kunde man sige, at i Løbet af de to smaa Timer, som Festligheden varede, blev Maria prist salig paa alle Tungemaal. — Til Stede vare foruden Kardinal Gotti (der som Præfekt for Propagandakongregationen for Tiden er den saak. »røde Pave«), Kardinalerne Pierrotti, Mathieu, (Franskmænd), Vives y Tuto (Spanier), Respighi og mange forskellige Biskopper og Prælater. — Hermed er den Tradition, der gennem mangfoldige Aar havde bestaaet i Propagandakollegiet, men som gennem en Aarrække var bleven afbrudt af Hensyn til Roms Okkupation, paany bleven genoptagen i sin fulde Udstrækning; ordinært finder disse Festligheder Sted paa hl. tre Kongers Fest, der ganske naturligt er blevet Propagandaens Hovedfest. Hvor dybt et Indtryk de efterlader hos dem, der har haft Lejlighed til at overvære dem, kan man slutte deraf, at den norske Digter Bjørnstjerne Bjørnson for nogle Aar siden udtalte til en Elev af Propagandakollegiet, at han ganske tydelig mindedes selv de mindste Detailler ved en saadan Festlighed, som han havde overværet, skønt den nu laa over 30 Aar tilbage i Tiden; han huskede endnu de mangeartede Indtryk, som de forskellige Sprog havde gjort paa ham: særlig bevarede han tydelig Mindet om, i hvor høj Grad det tyrkiske Sprog havde gjort Indtryk paa ham af at være et gammelt, gennemkultiveret Sprog.

Det vil maaske have sin Interesse for Læseren at se en Fortegnelse over nogle af de Sprog, paa hvilke der ved den nævnte Lejlighed blev talt i Digt eller Prosa: Græsk, Latinsk, Samaritansk, Arabisk, Asphorisisk (en arabisk Dialekt), Syrisk, Ethiopisk, Koptisk, Tyrkisk, Kurdisk, Kinesisk, Malabaresisk, Armenisk, Zulu-Dialekt »Bacca«, Kaldæisk, Kafferisk, Zulusprog, Tamulicisk, Portugisisk, Spansk, Tysk, Fransk, Ungarsk, Engelsk, Rhetrik-Romansk, Irsk, Keltisk, Rumænsk, Albanesisk, Polsk og Italiensk.

— Den kendte franske Biskop, Msgr. *de Cabrières*, der nylig har været i Rom, skildrer sine Indtryk af vor hl. Fader Pius X. paa følgende Maade: »Man fængsles af

hans dybe Øjne, i hvilke man læser Melankoli, Alvor og Eftertænsksomhed, men samtidig den indre Ro, der stammer fra Bevidstheden om ens egen, urokkelige Fasthed. Saasnart Pius X. taler, glemmer han sin Sorg for at smile til sine Børn eller for at kaste et kærligt Blik paa det Krucifiks, der staar paa hans Bord, og fra hvilket han ligesom atter og atter henter sine Tanker. »Naar vore Fjender,« siger han, »søger at ramme det stakkels Menneske, som jeg jo er, da er det kun, fordi jeg er hans Stedfortræder, der før mig er bleven forfulgt. Jeg er jo hans første Discipels Efterfølger; hvorfor skulde det gaa os bedre end vor fælles Mester?« — Disse Ord, der blev sagt med særligt Henblik paa de franske Forhold, kendetegner paa en Gang Pavens Ydmyghed og hans Ro og Fasthed.

## Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

### Uddrag af Lokal-Komitéen for København og Omegns Regnskab for 1904.

2det Regnskabsaar (1. Oktober 1903 — 31. December 1904).

INDTÆGT		UDGIFT	
Saldo fra forrige Aar . . . .	22,61	Tryksager, Porto m. m. . .	11,25
Restancer fra forrige Aar.	7,20	Indbet. til Vikariats-Komit.	330,00
Indk. ved aarlige Bidr. . . . .	115,00	Kassebeholdn. pr. <sup>31</sup> / <sub>12</sub> 1904	25,55
» » halvaarlige Bidr.	3,00		
» » fjerdingaarl. »	125,50		
» » maanedlige »	69,95		
» » Samlerforeningen	20,91		
Renter . . . . .	2,63		
	Kr. 366,80		Kr. 366,80

København, den 18. Januar 1905.

Niels Hansen,  
Cand. mag. & theol.  
Formand.

J. Johnsen,  
Sekretær.

S. Erichsen.

J. Monnet.

V. Monnet,  
Kasserer.

**K** **Katholsk Afholdsforening** »Sct. Johs. Broderskab«. Gratis Aftenunderholdning Tirsdagen den 7. ds., Kl. 8 Aften, i Lokalet Bredgade 67<sup>2</sup> o. G.

Oplæsning af Hr. B. Berg: »Tvillingerne«, i 4 Akter, af Fru Ellen Reumert. — Alle indbydes venligst.

Bestyrelsen.

**S. J. G.** **Mandag** den **13.** Februar, Aften Kl. 8<sup>1/2</sup>, afholder **St. Josefs Gilde** Møde for **I. og II. Grad.**

## C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

## Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

## Kirkelig Kalender.

**Søndag** den 5. Februar. 5. **Søndag** e. H. 3 K. Agathe, Jomfru og Martyr. **Marias Renselse** eller Kyndelmisse. Den højtidelige Pontifikal-Lysvielse med Procession begynder i St. Ansgars Kirke Kl. 9<sup>1/2</sup>. Enhver, som ønsker Vokslys indviende eller vil skænke saadanne til Kirken, kan aflevere dem til Sakristanen. — 6. **M.** Titus, Bekender og Biskop. — 7. **Ti.** Romaldus, Abbed. — 8. **O.** Johannes af Matha, Bekender. — 9. **To.** Blasius, Martyr og Biskop. (Efter hver hl. Messe meddeles **Blasiusvelsignelsen.**) — 10. **F.** Oktav af Ansgarius. — 11. **L.** Johannes af Britto, Martyr.

**Søndag** den 12. Februar. 6. **Søndag** e. H. 3 K. Polykarp, Martyr og Biskop.

**Mariakongregationen for Mænd** holder Fælleskommunion **Søndag** d. 5. Februar Kl. 8<sup>1/2</sup> i Jesu Hjærte Kirken.

**Medreforeningen.** Tirsdag den 7. Februar Kl. 8<sup>1/4</sup> læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. — Efter Messen holdes et kort Foredrag.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Brødgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 7.                      Søndagen den 12. Februar.                      1905.

---

---

Indhold: Et glædeligt Tegn. — Et Mindeblad. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Rom. Fulda. — Bekendtgørelser.

---

## Et glædeligt Tegn.

—o—

Med Glæde kunde man i de to sidste Aartier iagttagge, at vore anderledestroende Brødre her i Landet i Lighed med hvad der allerede for 50 Aar siden var Tilfældet i England, mere og mere har aabnet Øjnene for Oldkirkens Liturgier, d. v. s. for den Maade at holde Gudstjeneste paa, som fandtes hos de første Aarhundreders Kristne og som kun med faa uvæsentlige Forandringer endnu findes i den græske og romerske Kirke. Saaledes har nu ogsaa Hr. Pastor *J. Th. Sadolin* i »*Annexet*« for 15. ds. om dette Æmne skrevet en Artikel, som fortjener Opmærksomhed og derfor her i Bladet skal gengives i sin Helhed. Den bærer Overskriften »*De gamle Liturgier*«.

»Jeg har ikke længe læst noget saa opbyggeligt,« skriver Pastor *Sadolin*, »som de gamle Liturgier.

Jeg tænker særlig paa *Jakobs-Liturgien* og den *Klementinske Liturgi*.

Der er over disse gamle Gudstjeneste-Ordninger fra Oldkirkens Dage noget eget storstilet og ædelt. Der er en Tilbedelsens Aand over dem, der er en Rigdom og Fylde, som vi ikke kender i vor Gudstjeneste-Ordning.

Væsentlige Dele af disse gamle Liturgier kan føres helt tilbage til den apostolske Tid. Det er Anordninger af selve Apostlene og Menighedens første Ledere. Saa meget større Værd maa de have for os.

Man kan undre sig over, at der saa tidligt har udformet sig faste, regelbundne Former for Gudstjenesten. Men det hænger sikkert sammen med, at den kristne Gudstjeneste ikke skød frem paa bar Bund, af Hedningejord, men udviklede sig af den gamle Pagts rige Liturgi.

Nu synes det mig utvivlsomt, at den *Grundtype*, som Gudstjenesten fik i den apostolske Tid, den bør bevares til alle Tider. Vel kan der ogsaa her, i Enkelthederne, foregaa en Udvikling gennem Tiderne, men Grundtypen maa blive den samme. Som *Grundtvig*, allerede 1807, har udtrykt det: Hin første Liturgi er da Urtypen, hvorefter de Kristnes stedse maa være indrettet, naar den skal være hensigtsmæssig. Intet kan være daarligere end den Paastand, at Liturgien skal skride frem med Tiden, da den tværtimod, uafhængig af samme, ene bør rette sig efter, hvad den skal udtrykke, Nærmelsen til det evige, og kan, naar den engang passer, lige saa lidet forandres som Religionen selv. (Udvalgte Skrifter I, 157.)

Men hvilken er da denne Grundtype for Gudstjenesten? Ogsaa det har Grundtvig træffende udtrykt samme Steds, idet han siger, at den hellige Nadvere er det højeste Punkt i kristelig Liturgi og udtaler Tendensen af Jesu Religion (I, 167). Den første kristne Gudstjeneste var en *Nadvertjeneste*, og dette forstaaet saaledes, at Nadveren ikke blot var Gudstjenestens Kulmination, men ogsaa dens Tyngdepunkt, saa at alt foregaaende kun er at betragte

som en Indledning til Nadverhandlingen. Man erindre, hvorledes der staar om de førstne Kristne, at i Husene brød de Brødet og nød Maaltidet med Fryd og i Hjærtets Enfoldighed (Ap. Gern. 2, 46). Og man læse de gamle Liturgier — og man vil indrømme dette.

Men har vor Kirke nu bevaret denne Gudstjenestens Grundtype? Med andre Ord: er vor Gudstjeneste en Nadvertjeneste? Hvis man vil overvære Gudstjenesten rundt omkring i vort Land, vil man faa at se, at paa adskillige Egne holdes der kun Nadver paa enkelte Tider af Aaret. Men selv om dette nu forandres, naar Livet bryder frem paa en Egn, saa at der holdes Nadver hele Aaret igennem, saa maa ovennævnte Spørgsmaal alligevel besvares med nej, thi det er ikke Nadveren, men Prædikenen, der er Gudstjenestens Tyngdepunkt. Og saaledes er det ikke blot i Folks Omdømme, men efter selve Gudstjenestens Anordning.

Det er paa Tiden, at den vaagne Del af Kirkefolket kommer til Erkendelse heraf. I den sidste Menneskealder har der hævet sig adskillige Røster for at opklare denne Sag. Jeg nævner saaledes: *Chr. Barfoed*: Alter og Prædikestol (1885 - 86), *Paterfamilias*: Den offentlige Gudstjeneste i den danske Folkekirke (1887), Provst *Cederfeld de Simonsen*: Forslag til en Udvidelse af Nadverliturgien (1888), *Sofus Borgen*: Gudstjeneste -- Tilbedelse — Ofertjeneste --- Altertjeneste (1888), Lic. *Henry Ussing*: Om vor Gudstjeneste (1888), og til sidst den betydeligste af dem alle, *Georg V. Hansen*: Oldkirkens Nadveroffer (1895).

Disse Skrifter peger tilbage paa den kristne Gudstjenestes Grundtype: Nadvertjenesten, viser dens Rigdom og Fylde og opfordrer til Reform af vor nuværende Gudstjeneste. Altsaa ikke en Reform ud fra Menneskers eget Hoved og kloge Tanker, saaledes som i Rationalismens Dage (jvfr. *Bastholms* og *P. O. Bojsens* Forslag til en Forbedring af Gudstjenesten), men ud fra Grundtypen for kristelig Gudstjeneste: de gamle Liturgier.

Naar de fleste af disse Skrifter udkom i Slutningen af 80erne, hænger det sammen med, at det kirkelige Raad 1886 havde indgivet til Ministeriet et Forslag til en udvidet Højmesse. Dette Forslag sigter dog kun paa den indledende Tjeneste. Man foreslog da Genindførelsen af de gamle Led: Syndsbekendelsen med *Kyrie eleison*, Naadestilsigelsen med *gloria in excelsis* samt som det tredje den apostolske Trosbekendelse.

Ordenen blev da denne: 1) Læsning i Kordøren, 2) Indgangssalme, 3) Præsten læser, vendt imod Alteret, Syndsbekendelsen; Menigheden synger Kyrie eleison. 4) Præsten vender sig mod Menigheden og læser Naadestilsigelsen; efter at han har vendt sig mod Alteret, synger Menigheden: Ære være Gud i det Høje. 5) Præstens Hilsen og Svar. 6) Kollekten messes; Amen. 7) Epistelen messes imod Menigheden. 8) Salme. 9) Evangeliet messes imod Menigheden. 10) Præsten siger, vendt mod Alteret: Lader os bekende vor Tro og læser den apostolske Trosbekendelse; Menigheden svarer Amen. 11) Salme. 12) Prædiken.

Dette Forslag blev drøftet paa Landemoderne, i Konventer og i de kirkelige Blade, men mødte megen Modstand --- for en stor Del paa Grund af liturgisk Uvidenhed hos Præsterne. Men dette havde til Følge, at Forslaget blev lagt hen indtil videre.

Det er at haabe, at Tiden snart maa anses for moden til Genindførelsen af disse tre gamle Led, thi de vil virke berigende paa Tjenesten. Hvor naturligt for et troende Hjærte at begynde sin Gudstjeneste med Syndsbekendelse og Bøn om Naade. Og hvor godt svarer saa ikke dertil Naadestilsigelsen, der modtages med Englenes Lovsang: Ære være Gud i det Høje. Og endelig, hvor skikket til at opøve den kirkelige Fællesfølelse er ikke Bekendelsen af Troen\*). Man maa derfor ønske, at vi snart kan faa disse

---

\*) Tidligere brugte man dog ikke den apostolske, men den nikæisk-konstantinopolitanske Bekendelse.



gamle Led tilbage. De fandtes i Kirkeordinantsen af 1537, saa de er vor Kirkes retmæssige Arv.

Hvad hidtil er nævnt angaar imidlertid kun den indledende Del af Gudstjenesten. Hovedspørgsmaalet er endnu tilbage: Hvorledes skal vi faa Nadverhandlingen omdannet efter de gamle Liturgier, saaledes at den giver Gudstjenesten sit Præg og bliver dens Tyngdepunkt?

Først og fremmest maa vi da have *Takofferet* (Eukaristien) tilbage. Det er de rige Takkebønner, der giver de gamle Liturgier deres Højhed og Fylde. Og heri har de jo netop Jesus til Forbillede, thi der staar skrevet, at han tog Brødet, *takkede* og brød det . . . . og ligeledes Kalken og *takkede*. Hvorledes hans Takkebøn har lydt, véd vi ikke, muligt den har sluttet sig til den Taksigelse, der lød ved den gamle Pagts Paaskemaaltid, og som altsaa havde lydt lige i Forvejen: »Velsignet være Herren, vor Gud, Verdens Konge, som har skabt Vintræets Frugt,« og over Brødet: »Velsignet være Herren, vor Gud, Verdens Konge, som fremfører Brød af Jorden.« Men i hvert Fald véd vi, at Herren holdt Takkebøn over Brødet og Vinen ved Nadverens Indstiftelse. Og skal vor Nadver dannes i Lighed med den første Nadver, maa vi ogsaa begynde vor Nadverhandling med en Takkebøn, saaledes som man gjorde det i den første kristne Gudstjeneste.

Som Indledning til Nadverhandlingen ofrede Menigheden Brød og Vin og Kærlighedsgaver paa Alteret. Det var Menighedens Takoffer, som den stadigt frembar, i Følge *Malakias'* Profeti om de rene Offergaver, der skulde frembæres for Herrens Navn paa ethvert Sted.

Derefter følger det højtidelige *sursum corda*, idet Præsten siger til Menigheden:

Hjærterne opad —

og Menigheden svarer:

løfte vi til Herren.

Efter at Præsten derpaa har sagt: »Lader os takke Herren, vor Gud,« og Menigheden svaret: »Det er værdigt

og ret,« vender Præsten sig mod Alteret og beder den saakaldte *Præfationsbøn*: »I Sandhed værdigt og ret er det, at vi altid og alle Vegne priser dig, tilbeder dig, takker dig, hellige Herre o. s. v.« Herpaa svarer Menigheden med *Heiligsangen* (sanctus) efter Es. 6:

Hellig, hellig, hellig er du, Herre Zebaoth,  
Himmel og Jord er fuld af din Ære,  
højlovet i al Evighed!

Derefter kommer den egentlige *Eukaristibøn*, der er en Tak for Guds store Velgerninger mod os, særlig da Forløsningen i Kristus, og tillige en Genfremstilling af det hele store Frelsesværk. Denne Bøn danner en Overgang til *Indstiftelsesordene*, som derefter lyder.

Idet Præsten derpaa, ihukommende Herren, frembærer Brødet og Vinen som et Takoffer til Gud, *paakalder han den Helligaand* (Epiklesis), idet han beder om, at Gud ved sin Aand vil gøre Brødet til Kristi Legeme og Vinen til Kristi Blod. Med en Samfundsbøn med og for levende og døde, samt *Fadervor* slutter saa »Takofferet«.

Inden Uddelingen af Sakramentet siger Præsten vendt mod Menigheden:

Det hellige for de hellige!  
hvortil Menigheden svarer:

En er hellig, en er Herre, Jesus Kristus, til Gud  
Faders Ære.

Hosianna for Davids Søn,  
velsignet være den, som kommer i Herrens Navn,  
Hosianna i det højeste!

Efter en kort Bøn om Velsignelsen for Nadvergæsterne følger Uddelingen. Hvorpaa der sluttes med Taksigelse og Velsignelsen, som hos os.

Ovenstaaende vil have vist den, der har kirkelig Sans, at der ligger store Rigdomme gemte i Kirkens gamle hellige Arv. Naar mon vi skal hæve denne vor Arv? Naar skal vor Kirke omskifte sin Magerhed med de gamle Li-

turgiernes Fylde? Jeg véd vel, at man kan holde fyldige Gudstjenester, selv med vor nuværende magre Liturgi, naar den Helligaand fylder Hjærterne. Ogsaa jeg glæder mig over det levende Ord og den stærke Salmesang. Men i Længden kan Guds Folk ikke nøjes hermed, men maa forlange, at man udbetaler det dets retsmæssige Arv fra de gamle Liturgier. Rundt omkring i den evangeliske Kristenhed har man saa smaat begyndt herpaa, saaledes i Sverrig og Norge og flere lutheranske Landskirker i Tyskland, hvor man ved Tjenestens Begyndelse har indført en Syndsbekendelse, kyrie eleison og gloria, og ved selve Nadveren: en kort Præfation, Helligsangen og agnus dei (du Guds Lam). Naar bliver det vor Tid?

Mon »det kirkelige Udvalg« kan udrette noget i denne Sag? — Saa vidt Hr. Pastor Sadolin.

Man kan fra vort Standpunkt vel indvende, at med den ydre Form af Gudstjenesten er ikke alt genvundet. Men saa kan der ogsaa siges, at den ydre Form dog er en af de Veje, som kan føre tilbage til det indre Væsen af den oprindelige kristelige Gudstjeneste.

Desuden er jo den ydre Gudstjeneste virkeligt et Led i selve Kristendommens Væsen, og naar man læser ovenstaaende og lægger Mærke til, at saa vigtige Ting kunde gaa tabt ved Indførelsen af den saakaldte Reformation, hvem kan saa være sikker paa, at der ikke ogsaa paa samme Maade er tabt meget af Kristendommens oprindelige Tros-lære?

Det er navnlig ud fra dette Synspunkt, at vi med Glæde lægge Mærke til enhver Bestræbelse, som gaar ud paa at genindføre de gamle Liturgier i vore anderledes-troende Brødres Gudstjeneste.

*P. G. Schmiderer.*

## Et Mindeblad. (Det gamle Postbud.)

—o—

Der bliver uden Tvivl skrevet Nekrolog over mangan afdød her paa Jorden, om hvem der i Himlen ikke tales et eneste Ord, medens omvendt mangan en, hvis Navn nævnes med Pris af Guds Engle, bliver helt glemt her paa Jorden. En af disse stille i Landet, der i sine sidste Leveaar fandt tilbage til den ene Hjord, er fornylig gaaet bort, og disse faa Linjer skal tjene til at bevare Erintringen om ham hos de faa, der har kendt ham, og give de mange, der aldrig have hørt Tale om ham, Lejlighed til at stifte lidt Bekendtskab med en Sjæl, der søgte og fandt Sandheden.

Den Mand, her tænkes paa, er et gammelt Postbud og Bogbinder fra Rønne paa Bornholm ved Navn *Kofod*, som døde ret pludselig under et Ophold i København. Som allerede antydet, var det først i sit Livs Aftenstund, Guds Kald kom til ham, efter at han længe havde søgt og anet Sandheden. Det bedste Indtryk af Manden kan faas ved et Udtog af et Par Breve, han har sendt til en af Hovedstadens Præster, og som af denne er stillede Meddeleren til Raadighed. I det følgende skal her gives et Par Brudstykker af disse.

I Sommeren 1899 skriver han saaledes: »Jeg er efter mange Aars Studium af den hellige Skrift og Kirkehistorien kommen til den Overbevisning, at den katholske Kirke er den sande Kirke, bygget paa guddommelige Forjættelser. Ved min Livsstilling (som Bogbinder) er min af Naturen stærke Læselyst yderligere bleven næret, og det er lykkedes mig at erhverve mig nogle Kundskaber, især i Historie og Sprog, og blandt de nyere Sprog navnlig i Fransk, hvilket jeg især benyttede til Læsning af de store aandelige Talere under Ludvig XIV. — Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke besøgte jeg ofte og hørte Præfekt H. Grüders mægtige

Ord, især i Fasten og paa Christi Legemsfest, og jeg befæstedes i Troen paa, at et saadant Kirkesamfund med saadanne Mænd og en saadan Historie, og som havde udrettet saa meget, maatte Gud være med. — Men som det var bedst i Gang, maatte jeg forlade København for Arbejdets Skyld, og har nu arbejdet her i Rønne i mange Aar og ogsaa været Postbud i 20 Aar, men har nu maattet søge Afsked paa Grund af Alder og Svaghed. I de senere Aar har jeg udvidet mine religiøse Kundskaber noget, jeg har anskaffet en Del katholsk Litteratur, nemlig alle P. P.s Skrifter, Deharbes Lærebog, Salmebogen, Bønnebogen, Pastor Essers Skrifter, og ligeledes har jeg siden 1890 holdt »Nordisk Ugeblad«.

I et Brudstykke af et andet Brev faar vi det næste Aars Begivenheder at høre. Han skriver: »Det sidste Aar var meget glædeligt for mig, især hvad det aandelige angaar; Gud bønhoerte mig og glædede mig ved naadigt at føre mig ind i sin sande Kirke og gøre mig delagtig i sine rige Naademidler og Naadeskatte; jeg har nu modtaget to hellige Sakramenter to Gange. Jeg har glædet mig over at være to Søndage i København (til katholsk Gudstjeneste), men især er St. Augustins Dag mig uforglemmelig; thi paa den bekendte jeg den Tro, som efter St. Augustins Ord er den største Skat og den største Rigdom. Gud give mig Naade til at leve efter den. — Det var en lykkelig Tanke jeg fik i 1890 at holde »Nordisk Ugeblad«, thi derfra er der tilflydt mig meget Lys og megen Lærdom, og især kan jeg ikke blive træt af at læse P. Langes Foredrag, der havde en afgørende Virkning paa mig.«

Som nævnt er den gamle allerede død efter kun to Aars katholsk Liv; men efter hans Ord at dømme, har disse to sidste Aar sikkert været hans bedste, ikke mindst, fordi han da fik lært at »fare bort i Fred«. *N.*

## Forskelligt.

— 0 —

**Af et Rejsebrev.** Forfatteren *Johannes Førgensen* har for nylig været i Tyskland som »Nationaltid.«s Korrespondent fra Kulstrejkeegnen. I et Brev til nævnte Blad, dateret *Essen*, 23. Januar, skriver han bl. a. følgende, som sikkert vil interessere Ugebladets Læsere: »Da jeg i Gaar Morges traadte ud paa Gaden, fandt jeg den myldrende fuld af pyntede Kirkegængere. Det var jo Søndag, og hele Essen syntes enten at gaa til Kirke eller komme fra Kirke. Jeg fulgte Strømmen og naaede snart den gamle Münsterkirke — en skøn romansk Bygning fra det tiende Aarhundrede. Ad en lille, jærnbeslagen Dør traadte jeg ind i Kirkens Forgaard — en allerkæreste lille Klostergaard, omgivet af romanske Søjlegange — og fandt, at *ikke blot var Kirken fyldt, men at Folk stod udenfor begge Sidedørene i en lang, tætpakket Række.* Det var mest Mænd, som stod her — alle med blottede Hoveder, trods den friske Vind i den kølige Januar morgen — og med kraftig drønende Basrøster istemte de, i Samklang med Menigheden indenfor, nu og da et Salmevers.

Længere nede i Byen saa jeg samme Skue ved en anden Kirke, Gertrudskirke; ogsaa her stod Folk i Klynger udenfor alle Porte. Det blev da ogsaa som en Menneskeoversvømmelse, da Gudstjenesten var forbi, og Kirken udgød hele sit Indhold. Oppe i Münsteren havde det mest været Borgerstand, der søgte Kirken; hernede var det Arbejdere og Arbejderhustruer, som vældede ud i Tusindtal, standsede paa Fortovene til en Passiar med Venner og Bekendte, eller slog en Handel af med en af de mange Boder, hvorfra der sælges Appelsiner, Vindruer, Æbler og Kastanier. I Porten til selve Strejkeledelsens Lokale havde en fredelig Kagekone slaaet sig ned og forhandlede Sukkerstænger og forsølvede Sukkerkugler . . .«

Der var En, som ved Læsningen af ovenstaaende gjorde

følgende Bemærkning til de her i Bladet fremhævede Linjer:

»Herhjemme knurrer man, naar der ingen Siddeplads er at faa i Kirken, og dér nede nøjes de Mænd med at staa udenfor Kirkedøren, som ikke blot bygge deres egne Kirker men ogsaa giver deres Bidrag til vore.«

Maaske havde vedkommende ikke helt Uret i at gøre denne Bemærkning.

\* \* \*

»**The Catholic Tribune**« i Dubuque, Nord-Amerika, meddeler i et af de sidste Nr., at Miss *Marie Hasselblad*, en svensk-amerikansk Konvertit, forleden modtog Sløret af Kardinal Machi for at indtræde i St. Birgittas ældgamle Orden. Ceremonien fandt Sted i Klosterets Kirke i Rom. Den hl. Fader Pius X. sendte i denne Anledning en egenhændig skrevet Velsignelse til det første amerikanske Medlem af Birgittinerindernes Konvent. — [Det maa være en Fejltagelse, naar der tales om Indtrædelse i St. Birgittas Orden; Birgittinerinder findes ikke i Rom; det er Carmelitanerinder, som bebor St. Birgittas Hus i Rom.]

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

-- o --

**København.** Til *Ansgariusforeningens* aarlige Generalforsamling, som fandt Sted paa den hl. Ansgars Fest, havde 13 Medlemmer indfundet sig. Efter Oplæsning af Beretningen fra forrige Aars Generalforsamling og Regnskabet for det sidstforløbne Aar gav Formanden Meddelelse om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar. Foreningen havde som sædvanlig udgivet »Nord. Ugeblad« og Kalenderen; med »Nordisk Ugeblad« var som Tillæg fulgt den i 1903 paabegyndte 2den Del af Dr. Pellesheim's lille Helgenlegende. Grundet paa dette Tillæg og et Til-

skud (300 Kr.) til »Varden«, fremviste Foreningens Regnskab et Underskud paa 673 Kr. 64 Øre, iøvrigt udviste Regnskabet en Kassebeholdning paa 2920 Kr. 73 Øre. I Aarets Løb var to af Foreningens Medlemmer afgaaet ved Døden, nemlig Hr. Sanglærer *F. Michaelsen* og Hr. forh. Murerm. *J. C. Günther*. Et Forslag, som et Medlem fremkom med paa Generalforsamlingen, om at lade en trykt Medlemsliste uddele til Medlemmerne, vil i den nærmeste Fremtid blive realiseret, og det var jo ønskeligt, om det maatte bidrage til, at mange indmeldte sig i Foreningen, saa at den kunde yde større Tilskud til litterære Øjemed.

Til Slut foretoges Valg af hele Bestyrelsen, idet Formandens treaarige Periode var udløben. Resultatet blev, at den gamle Bestyrelse genvalgtes: Hr. cand. mag. *H. Kejser*, Formand; højærv. Hr. Pastor *Braun*, Næstformand; Hr. Grosserer *George Lohrer*, Sekretær; Hr. cand. phil. *Jos. L. M. Hoffmann*, Kasserer; Hr. Assistent i Finansministeriet *A. M. Thorkilsen*, Assistent. Formandens Valg er i Henhold til § 8 i Lovene senere bleven stadfæstet af Hs. Højærværdighed Biskoppen.

Til Revisorer genvalgtes: Hr. Observator *C. F. Pechüle* og Hr. Forvalter *F. Førgensen*.

Den 1. Januar 1905 kunde Hr. Grosserer **Aug. Millech** fejre **25 Aars Jubilæum** som **Hovedkommissionær** for »Nordisk Ugeblad«, idet Hr. *Millech* den 1. Jan. 1880 overtog denne ingenlunde lette, og alt andet end behagelige Stilling efter senere afdøde Grosserer *C. B. Lohrer*. Ved en ren Forglemmelse blev dette Jubilæum ikke omtalt paa Generalforsamlingen, men Ansgariusforeningen bringer i Forening med Redaktionen herved Hr. Grosserer *Aug. Millech* en uforbeholden *Tak* for hans uegennyttige Arbejde i dette lange Tidsrum. Hovedkommissionærens Arbejde er Aar for Aar, og særlig efter Københavns Udvidelse, bleven mere og mere brydsomt. Vi haabe, at Hr. *Millech* endnu i mange Aar maa sætte en Ære i at varetage Stillingen som Hovedkommissionær ved Bladet, og



paa denne virksomme Maade støtte Ansgariusforeningens store Opgave.

— **Tirsdag den 14. Februar Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub>** finder det **andøt Foredrag** Sted, som *A. C.*s Foredragsudvalg lader afholde for Hovedstadens Katholiker i Løbet af denne Vinter. Som tidligere meddelt vil Hr. Pastor *G. Schmiderer* behandle det særlig i vore Dage saa brændende Spørgsmaal: *Ere de katholske Nationer de protestantiske kulturelt underlegne?* Dette Æmne vil give Taleren Lejlighed til først at klargøre, hvad der rettelig skal forstaas ved »Kultur«, et Ord der i vore Dage vistnok misbruges i mindst Halvdelen af de Tilfælde, hvor det anvendes; dernæst vil Foredragsholderen faa Lejlighed til at omtale Forholdet mellem Kultur og Religion og endelig til at afgøre, hvem der har virket mest til Fremme af Kulturen, Katholicismen eller Protestantismen. — Man ser, at man sikkert tør vente sig meget Udbytte ogsaa af dette Foredrag, og »Ugebladet« benytter Lejligheden til at lykønske den katholske Studenterforening *A. C.* til det fortrinlige og tidssvarende Foretagende, som det har sat i Værk gennem sit »Foredragsudvalg«.

**Frederiksberg.** Under 1. Februar 1905 har den højærværdigste Hr. Biskop udnævnt Hr. Assistent *Julius May* til *Kirkeforstander* ved Rosenkranskirken i afdøde Købmand Emmanuel Hansens Sted.

— For en udenforstaaende, som kun af og til ser noget til *St. Elisabeths-Søstre* kunde disse maaske synes at føre et nok saa stille og roligt, næsten idyllisk Liv paa deres rare lille Villa ude paa Kastanievej, men faar man først Lov at kigge i deres Bøger, saa opdager man til sin Forbavselse, hvilken uafbrudt travl Virksomhed disse beskedne Søstre udfolder i de syges og fattiges Tjeneste ved deres ambulante Sygepleje. Aarbogen for 1904 udviser, at i nævnte Aar 122 Syge (39 Katholiker og 83 Protestanter) har nydt deres omsorgsfulde Pleje i tilsammen 2185 Dage, og at Søstrene have holdt 1607 Nattevagter.

Naar man betænker, at der kun er omkring en halv Snes Søstre, saa vil man kunne regne ud, at der falder et ikke saa ringe Arbejde paa hver af dem; de maa saaledes gennemsnitlig allesammen have vaaget hver anden Nat. Men saa har de ogsaa haft den Glæde at se 59 af deres Patienter blive helbredet og nogle vinde Bedring; Resten, kun c. 30, er enten døde eller anbragte paa Hospitaler; ved Aarskiftet havde Søstrene 13 i Pleje.

Dog skulde Glæden over det gode Resultat af deres Pleje helst ikke være den eneste jordiske Løn, de faar for deres Arbejde; Søstrene kan heller ikke leve af Luft alene; selvfølgelig er der en Del af deres Patienter, som ere noble nok til at give dem det samme, hvad man ellers maatte betale andre Sygeplejersker, skønt de jo efter deres Ordensregel ikke tør forlange noget bestemt; men somme Tider kan de ogsaa, og det baade hos Katholiker og Protestanter, som Løn for deres Opofrelse faa den Bemærkning at høre: »Søstrene er vel rige nok; Paven betaler jo for dem!« — en Bemærkning, som vi her ikke skal kvalificere nærmere. Man har jo allerede tidligere her i Bladet paa det kraftigste dementeret slige falske Rygter om de fabelagtige Rigdomme i Vatikanet, og selv om Paven var nok saa rig og gav sig til at dele med de Tusinder og atter Tusinder af Præs:er, Missionærer og Ordensfolk med deres Vajsenhuse og Hospitaler o. s. v. hele Verden over, hvor meget vilde der vel saa kunne blive til de enkelte? Maaske næppe nok til at leve for én Dag. — Nej, ethvert Kloster og enhver Institution maa saamænd pænt sørge for sig selv; og hvad særlig St. Elisabethsøstrene angaar, saa er Sandheden den, at de sidder *meget* smaat i det. Men skønt de selv undertiden næsten har maattet nøjes med det tørre Brød, saa har de dog til andre Tider uddelt over 200 Portioner Mad til de fattige, tilligemed forskellige Klædningsstykker og Linnedtøjer. Ja, det forlyder endogsaa, at der gennem deres Hænder er gaaet henved 100 Kr. i Almisser ud til de Fattige.

Der behøves næppe at føjes noget videre hertil, til Søstrenes Ros, hvad de heller ikke vcnter. Kendsgerningerne taler tilstrækkelig for sig. Ære den, som æres bør!

**Rom.** Det vatikanske *Observatorium* med alle dets Bureauer og hele dets store Forraad paa meteorologiske Instrumenter bliver flyttet fra dets nuværende Sted til Leo IV.s Taarn og det af Leo XIII. tilbyggede Hus i de vatikanske Haver. Da den h. Fader, Pius X. nemlig ikke agter at benytte dette Sted til Sommerophold, har han stillet hele Komplekset til Ærkebiskoppen af Pisa, Msgr. *Maffis* Raadighed, som efter Kardinal Mocennis Død er bleven udnævnt til øverste Direktør af det pavelige Observatorium.

**Fulda.** Forberedelserne til det *1150-aarige Bonifacius-Jubilæum*, som skal fejres fra 4.—11. Juni, er allerede i fuld Gang. Der er ligeledes allerede udsendt Indbydelser til denne store Jubilæumsfest til samtlige Biskopper i Tyskland, Øvreøsterrig, *Danmark*, Norge, Sverrig og det tyske Schweitz, ligesom ogsaa til de pavelige Nuntiuser i München og Wien, til Kardinalærkebiskoppen af Westminster (London), til Benediktinerordenens Øverster, til den katholske Adel i Nord- og Sydtykland, og til fremragende katholske Ordførere i Frankrig, Italien og Schweitz. Jubilæumsfestlighederne skal indledes ved en stor »Mission« for Katholikerne i Bispestaden Fulda. Paa den første Søndag (4. Juni) agter Kardinal *Kopp* af Breslau at celebrere i Domkirken, hvorfra der derpaa udgaar en stor Procession, og om Aftenen skal der være Festforsamling i Byraadssalen. Hver Dag i Festugen skal der være Pontifikalmesse i Domkirken, og om Aftenen i Reglen Prædiken. Om Mandagen agter man saa at afholde et stort Fakkeltog til Ære for St. Bonifacius' Arvtagere, de forsamlede Biskopper, og om Onsdagen en tilsvarende musikalsk Assemblé. Hver Dag i Festugen skal to af Dioceset Fuldas Dekanater valfarte til Tysklands Apostels Grav. Festlighederne skal endelig slutte med en højtidelig Procession paa Pintsesøndag, hvori hele Byen Fulda deltager.

---

## Den 1. Ansgarius-Bonifaciuskollekt

den 29. Januar 1905.

København: St. Ansgar 30,45; Jesu Hjærte Kirke 29,64; St. Josephs Kirke 11,11; St. Knuds Kapel 15,51; St. Anna Kirke 4,79; Frederiksberg 12,71; Ordrupshøj 5,38; Helsingør 1,10; Roskilde 12,50; Mariebo 0; Odense 9; Svendborg 7,85; Esbjerg 1,50; Kolding 2,50; Fredericia 18; Horsens 6,64; Silkeborg 20; Aarhus 18,59; Randers 7,61; Aalborg 3,50. — Summa: 218 Kr. 38 Øre.

København den 6. Februar 1905.

### Det Apostoliske Vikariat.

---

**S. J. G.** **Mandag** den **13.** Februar, Aften Kl. 8<sup>1/2</sup>, afholder **St. Josefs Gilde alm. Møde** for alle Br. (ikke Gradsmøde, som i forrige Bekendtgørelse fejlagtigt anført).

En ældre paalidelig Kone ønsker snarligt Beskæftigelse ved hvadsomhelst et Par Gange om Ugen. Redaktionen anviser.

---

### Kirkelig Kalænder.

**Søndag** den **12.** Februar. **6. Søndag e. H. 3 K.** Polykarp, Martyr og Biskop. — **13. M.** 26 japan. Martyrer. — **14. Ti.** Scholastika, Jomfru. — **15. O.** Raymund af Pennaforth, Bekender. — **16. To** Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer. — **17. F.** Serviterordenens 7 Grundlæggere. — **18. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

**Søndag** den **19.** Februar. **Septuagesima.**

**Gudstjeneste i Slagelse.** (Bredegade 17.) **Søndag** den **12.** Februar Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt.



**Mariakongregationen for Ynglinge** holder Fælleskommunion **Søndag** den **19.** Februar i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8<sup>1/2</sup>.

**Foreningen Unio** lader læse en h. Messe for sit afdøde Medlem, Murermester J. C. Günther, paa **Onsdag** d. **15.** Febrar Kl. 8<sup>1/4</sup> i St. Ansgars Kirke.

**Mariabørnenes Forening** holder offentlig Møde i St. Knuds Kapel **Onsdag** Aften d. **15.** Februar Kl. 8.

**Elisabethforeningen** kvitterer taknemmeligt for Modtagelsen af 2 Kr. fra C. H.

---

 **Husk Skolebørnenes Bespising!** 

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 8.                      Søndagen den 19. Februar.                      1905.

---

---

Indhold: En dejlig Prøve. — Et »Martyrium« — nærmere belyst. — A. C.s Foredrag (2. Foredrag). — Efterretninger fra Ind- og Udland: Aalborg. Frankrig. Holland. — Bekendtgørelser.

---

## En dejlig Prøve.

—o—

Det er ganske utroligt, hvad Protestanterne i Tyskland tillader sig, naar det gælder om at komme Katholikerne til Livs, og hvorledes de derved i deres blinde Had til »Rom« blotter sig selv. Her i Danmark er vi lykkeligvis ikke naaet saa langt endnu. Det ser man deraf, at »*Odense Avis*«, for 7. ds., som meddeler en Prøve paa det lutherske Had til »Romerkirken«, dog gør det under Overskriften: »*Mon det passer?*« Jeg havde heller ikke ventet andet af den elskværdige Redaktør, *Cand. A. H. Jensen*, som jeg har den Ære personligt at kende.

Man forbaves, naar man læser følgende:

»Oplysningen i de tyske katolske Skoler maa være mildest talt tarvelig. Et Haandværkerblad, der udkommer i Stuttgart i det katolske Würtemberg, fortæller følgende:

Der er nylig bleven aflagt en Prøve af 29 Elever i Fortsættelsesskolen for Haandværkerlærlinge i en Alder fra 14 til 15 Aar. Prøven omfatter Modersmaalet, Retskrivning og Regning og almindelige Skolekundskaber. I Gennemsnit havde hver Elev 26 Retskrivningsfejl. Kun 9 vidste, at Kristus er Stifteren af den kristelige Religion; 14 angav Luther og 6 gav intet Svar. Kun 11 vidste, i hvilken Verdensdel Japan er beliggende; derimod kunde ikke en eneste sige, hvem der i Würtemberg gav Lovene, og vidste ikke hvad Landets Konge hed, og 6 kendte ikke den tyske Rigs-hovedstad. Kun 3 havde løst deres Regneopgaver rigtigt, skønt de vare ganske almindelige. — Saadanne Erfaringer, skriver vedkommende tyske Blad, har man gjort i en Skole, der ligger lige udenfor Hovedstadens Porte, og retter Beskyldningen for denne Tilstand mod den katholske Gejstlighed, der har Hals og Haand over Folkeskolen i Würtemberg.«

Nu skal vi ogsaa anstille en lille Prøve. Frem for alt er det »det katholske Würtemberg«, som kan give én noget at tænke paa. Man kan jo godt vide, »i hvilken Verdensdel Japan er beliggende«, og samtidig være uvidende om, at Würtemberg har henved 70 Procent protestantiske og kun 30 Procent katholske Indbyggere. Men »et Haandværkerblad, der udkommer i Stuttgart«, blotter sig selv mere end de 29 Elever fra den omtalte Fortsættelsesskole, naar det ikke ved det og kalder Würtemberg for »katholsk«.

Endvidere er det paafaldende, at 14 af de 29 Elever angav *Luther* som den kristelige Religions Stifter. Disse 14 var sikkert ikke katholske Elever, og saaledes falder altsaa Halvdelen af den Uvidenhed, som ved Prøven kom for Dagens Lys, paa de protestantiske Elever. Hvis nu kun denne Halvdel af Eleverne var Protestanter, saa havde man her et talende Bevis for, at de lutherske Præster virkelig sætter Luther over Kristus, hvad man virkelig ikke saa sjældent faar Indtrykket af. Det er imidlertid mere

sandsynligt, at i det mindste ogsaa Størstedelen af de øvrige Elever var Protestanter, da det dog var alt for galt, hvis kun katholske Elever vidste, at *Kristus* er Stifteren af den kristelige Religion! Allerede den Omstændighed, at man overhovedet spurgte om religiøse Ting, er et sikkert Tegn paa, at Skolen ikke er fælles for Protestanter og Katholiker, og at den altsaa er helt protestantisk, og Slutningen maa altsaa i sin Helhed lyde saaledes: »Oplysningen i de *protestantiske* Skoler maa være mildest talt tarvelig,« — og det navnlig ogsaa paa det religionshistoriske Omraade.

Men hvorledes er det da muligt, at man saa tillægger »den katholske Gejstlighed« Skylden for den protestantiske Uvidenhed? Har den da virkelig »Hals og Haand over Folkeskolen i Würtemberg?« — Da jeg stadig læser et württembergsk Ugeblad, kan jeg saa godt forstaa Sagernes Sammenhæng. Det er nemlig Spørgsmaalet om Gejstlighedens Tilsyn med Skolen, som er oppe i Landdagen i Stuttgart. Protestanterne er rede til at give Afkald paa dette Tilsyn — hvad der jo efter den foreliggende Prøve kan ske uden at gøre den ringeste Skade — for paa denne Maade ogsaa at blive af med den katholske Gejstligheds Tilsyn. Det gælder altsaa om at komme de katholske Skoler til Livs, og Katholikerne vil ikke være med dertil; det er det, der giver Anledning til de dristigste Fordrejelser af Sandheden fra Protestanternes Side.

Det med »den tarvelige Oplysning i de tyske *katholske* Skoler« passer altsaa virkelig ikke, men sæt »protestantiske« i Stedet for »katholske«, saa passer det.

P. G. Schmiderer.



# Et „Martyrium“ — nærmere belyst.

Lidt mere til Andegaarden.

— 0 —

Ærede Hr. Vicedaktør!

Da De synes at have fattet en særlig Interesse for Ænder, (tillader jeg mig herved at sende Dem et net lille giftigt Exemplar af denne Dyreart, indeholdt i efterfølgende Artikel. Jeg sendte den i slagtet Tilstand ind til Extrabladet, hvor den var blevet fanget, men aabenbart har jeg overvurderet denne Deres ærede Kollegas noble Følelser og ridderlige Karakter, thi det har hverken optaget Artiklen eller værdiget Deres Indsender et Svar.\*) Jeg sender den uforandret ind til Dem og tillader mig (paa Forhaand at takke for Optagelsen.

St. Annæ Skole, den 6. Februar 1905.

Deres

Niels Hansen,  
cand. theol. & mag.

*Ekstrabladet*, som ellers udmærker sig ved det fordomsfri og noble Syn, det i mange Henseender har paa Personer og Sager, det ellers staar overfor som Modstander, indeholdt for en 6 Ugers Tid siden en Artikel, som dannede en Undtagelse, fra hvad der ellers er Reglen. Overskriften fortalte om en kvindelig Martyr, der havde været i Jesuiternes Kløer, havde pint sig med Torturinstrumenter og endelig nu var død. Hun var en rig Dame, men havde kun efterladt sin Broder 50,000 Francs, Resten var testamenteret til forskellige Personer, som vilde lade denne Formue tilflyde Jesuiterne. Og disse havde gjort den stakels Dame til en Martyr, hun bar et Bælte med indadvendte Staalspidser og piskede sig selv, alt under hendes Bødlers Trusler om de forfærdeligste Helvedesstraffe, hvis hun skaanede sig selv. Den nævnte Broder til Frk Granier — saaledes hed den afdøde — søgte ad Lovens Vej at faa Testamentet omstødt, hvad der ogsaa lykkedes

\*) Efter at ovenstaaende var skrevet og indsendt, har jeg faaet meddelt fra Extrabladet, at de ikke kunde optage Artiklen, men at de ved Lejlighed vilde komme tilbage til Sagen. *N. H.*



ham ved Retten i Aix. Dér fremlagdes hendes Dagbøger, hendes Torturinstrumenter, og ganske særligt viser Pater *Roucanière* sig at have været hendes onde Aand. Hendes Dagbog gaar til hendes sidste Dage lige fra 1875, da hun som en smuk, livskraftig ung Pige paa 17 Aar forlod det Kloster i Bordeaux, hvor hun var bleven opdragen. Hvorledes hun slap livskraftig ud af Klosteret og først bagefter kom ind under den »fordærvelige« Indflydelse, derom melder den mærkværdige Historie intet. At Pater Roucanière gav hende Bælter og Armbaad, indvendig besatte med Pigge, for at faa hende til at hade sine Forældre, bør heller ikke forbigaaes, da det jo er et ægte djævelsk Træk.

Skønt denne Historie i og for sig er til at tage og føle paa, og ingen, som kender blot lidt til Jesuiter og Klostre, et Øjeblik vil tro den, har undertegnede dog, paa nærmere Foranledning, og for ligesom at statuere et Eksempel, forsøgt at udrede Sandhedsmomenterne i hint Væv af Løgn og Ondskab, og ved Henvendelse til Førstepræsten (*l'archiprêtre*) i Aix er der fremkommen følgende Oplysninger, som gengives her i Oversættelse for de Læsere, det maatte interessere. Han har selv samlet sine Oplysninger under tolv Punkter, som her skal bibeholdes. 1) Pater Roucanière er en ærværdig Olding paa 80 Aar, som har levet omtrent 40 Aar i Bordeaux, hvor han nyder almindelig Agtelse. 2) Frøken Granier er i en Alder af 48 Aar død i Marseille af sorte Kopper, som hun havde paadraget sig ved at pleje de fattige Syge. 3) Hun besad saa udmærket Intelligens og saa kraftig en Vilje, at hun stod i Spidsen for adskillige store Virksomheder i Marseille. 4) Domstolen har selv erkendt denne Intelligens ved at fastslaa, at hvad hende angaar har der ikke kunnet være Tale om nogen Tilsnigelse af Arv eller Manøvreringer mod hendes Vidende eller Vilje. 5) Naar Frøken Granier kun efterlod en Del af sin Formue til sin Broder, er Grunden den, at han levede i Concubinat med en Kvinde,

med hvem han havde flere Børn, efter at han havde forladt en anden Kvinde, med hvem han havde levet ganske paa samme Vis. Denne Opførsel saarede hans Søsters religiøse Følelser. Han har først giftet sig efter dennes Død for at have bedre Chancer til at vinde sin Proces. 6) Rasende over at se Pengene snappede bort søgte han at faa Testamentet omstødt. Og han forstod straks, at kunde han faa anvendt Kongregationslovens Bestemmelser i Arvesagen, vilde han have Udsigt til Held. Derfor paastod han, at Hovedarvingerne, derimellem en kødelig Fætter og Kousine, slet ikke var virkelige Arvinger og at de ikke vilde røre en Hvid af Pengene, men overlade alt til Jesuiterne. 7) Det er det Thema, han har udnyttet til at arrangere en voldsom Pressekamp i Marseille i de antiklerikale og socialistiske Dagblade. 8) I denne Kamp har han væsentlig støttet sig til sin Søsters aandelige Dagbøger og intime Optegnelser, hvorefter han paa den perfideste Maade har gjort Uddrag og derved stillet sin Søsters dybeste Sjæleliv frem til offentlig Beskuelse, til dyb Harme for alle hæderlige Folk. 9) Og da man blandt Frk. Graniers Efterladenskaber fandt nogle Bodsredskaber, har han opfundet Romanen om Pinslerne og Torturen, som fra Socialistbladene er gaaet over i en af Dommens Præmisser. 10) Men under Appelbehandlingen har Domstolen **strøget** alle disse hadefulde Taabeligheder og set ganske bort fra dem ved sin Kendelse. 11) Den har dog kasseret Testamentet, ikke fordi der havde fundet nogen Tilsnigelse Sted, men fordi den har ment, at Frk. Granier, i Besiddelse af sin fulde Frihed, har gjort en i Loven uhjemlet Brug af sin Formue, med andre Ord, Retten har dømt, at Testamentet for en stor Del var et Proformaværk. 12) Det er overflødig at tilføje, at der ikke er en eneste Ting, hvorefter det kan sluttes, at nogen Præst eller andre har paalagt Frk. Granier de omtalte Bodsøvelser.

Saa vidt vor Hjemmelsmands tolv Punkter. Det hele drejer sig, som det tydeligt nok fremgaar af Redegørelsen, om *en Mands private Interesser, som han har søgt at fremme ved at lave — Skandale*. Og man lærer af denne Historie, hvad vi vidste i Forvejen, at af alle Lande i Europa, selv Rusland medregnet, er *Frankrig vistnok det, hvor der er mindst personlig Frihed*.

*Niels Hansen.*

---

## A. C.s Foredragsrækker.

I. Række, 2. Foredrag.

### **P. G. Schmiderer: Ere de katholske Nationer de protestantiske kulturelt underlegne?**

—o—

Et Foredrag, hvori der var samlet et saa overvældende Materiale, opfyldt af saa talrige interessante og lærerige Enkeltheder, som det A. C. havde indbudt til i Tirsdags Aftes, er en sjelden Nydelse at overvære.

Det vil være umuligt, indenfor en Anmeldelses snevre Ramme at gennemgaa det i Enkeltheder, som det fortjener. Jeg udtaler det Haab, at det ved Fremkomst i et eller andet Tidsskrift maa komme en endnu større Kres til Gode end den, der fyldte Salen i Stenosgade til sidste Plads. Det kan med rette siges, at A. C.s Foredrag har slaet godt an blandt Hovedstadens Katholikker, og Foreningen fortjener en hjærtelig Tak for sit Arbejde fra alle Trosfæller.

Taleren imødegik først Protestantismens gamle Beskyldning om Katholikernes Underlegenhed overalt, hvor det angaar Arbejdet i Kulturens Tjeneste; idet de paastaar, at Kulturen staa lavere i katholske Lande end i protestantiske, anvender de den h. Skrifts Ord: »Af deres Frugter skal I kende dem«. Dette Skriftsted er dog her fejltagtig anvent; thi den sande Kultur bestaar i og

for sig ikke i de ydre materielle Goder — disse er og bliver kun Midler — nej, den eneste sande Kultur er Hjærtets Kultur. Hermed er dog aldeles ikke sagt, at Kristendommens Maal er Fattigdom og Elendighed. Nej, Kirkens Valgsprog er i Dag som alle Dage Oldkirkens berømte Ord: »Bed og arbejd!«

Men, paastaar man videre, Kristendommen svækker Energien ved sin bestandige Pegen paa Himlen, saaledes gennem Apostelens Ord: »Vi have her ikke noget blivende Sted . . . .« Ligeledes anfører man Dogmet om Arvesynden som en Hindring for Kulturfremskridtet. Her tillagde Taleren med Rette Kirkens Lære om Forskellen mellem Dødssynden og den tilgivelige Synd en stor Betydning som Kulturbetingelse. Ganske vist kan jeg ikke naa Fuldkommenheden her paa Jorden; men dersom jeg bruger de Midler, Gud gennem Kirken stiller til min Raadighed, vil jeg kunde undgaa alle svære Synder og gøre Fremgang i det gode. Denne Fremgang i det gode er Læren om den praktiske Helliggørelse, som udenfor de pietistiske Retninger ikke har nogen Vækst i Protestantismen, hvorimod Helliggørelsen altid har blomstret og endnu blomstrer i Kirken. Her nævnede Taleren enkelte af Kirkens store Navne, der straalere paa Kulturhistoriens Himmel.

Taleren paaviste ikke uden Ironi, hvor latterlig Protestanternes Fordring paa Æren af at være Kulturfremskridtets sande Bærere, er. Han mindede om Luthers bekendte og hvasse Ord om den menneskelige Forstand, Oldkirkens Filosofer, Universiteterne og Skolerne, der alle fortjente at sænkes i det sorteste Helvede. Disse Ord har Protestanterne ganske vist glemt; men som et nyt Bevis paa at de ikke er uundværlige i Kulturarbejdet, nævnede Taleren de hedenske Japanere, der i forbavsende kort Tid har tilegnet sig hele den ydre Kultur uden at være Protestanter.

Taleren gik derpaa over til at give en indholdsrig, historisk Oversigt over Kulturudviklingen fra Folkevandrings Tid, hvorledes det er ved Kirken og gennem den,

at Oldtidens indvundne Kultur bevares, medens den ellers var gaaet fuldstændig til Grunde i de unge, uciviliserede Folkeslag, som nu traadte frem paa Historiens Skueplads. Derpaa skildrede han Ordenssamfundenes store kulturelle Betydning, hvorledes Munkene forandrede Landene Nord for Alperne fra at være uvejsomme Skove og Moser til at blive et smilende, rigt Agerland, hvor Velvære og store Værdier samledes, saa at de enkle Bosteder forvandlede til Landsbyer og Landsbyer til Købstæder, som kappedes indbyrdes i Handel og Haandværk. — Ogsaa i Danmark har Ordnerne indlagt sig uvisnelig Fortjeneste af Landbruget. Ligeledes er det Munkene, der indførte 3-Marks-Systemet.

Rigdom og Velvære blomstrede overalt, saaledes nævnedes, at Tyendet flere Steder i Tyskland fik 2 Hovedmaaltider daglig paa 4 Retter Mad hver.\*)

Taleren skildrede hvorledes Spanien gik i Spidsen for Udviklingen. Her stod den aandelige Kultur højt i Midaldertiden, selv adelige spanske Damer holdt Forelæsninger over Retorik og klassisk Litteratur.

Efterat Spanien havde gjort sin Insats i Kulturarbejdet, afløstes det af Frankrig, der gennem flere Aarhundreder er den ledende Nation. Og det er saaledes efter Kirkeomvæltningen ikke en protestantisk men en katolsk Nation, der fører an.

Hvad selve Nutiden angaar fremhævedes særligt Belgien, der i 20 Aar har været styret af en katolsk Regering. Dette lille Land, hvis Industri er i en saa blomstrende Forfatning, at selv Amerikanerne beundrende kalder det »et eneste stort Værksted«.\*\*)

\*) I Lighed hermed fortælles, at Vesterhavsoerne var meget søgte af Karle og Piger. Man fik nemlig der 5 Maaltider daglig, som svarede til 5 Timers Hvile. Anm.

\*\*) Belgiens Forfatning er en af Europas mest frisindede, særlig efter Revisionen af 1893 udvidedes Valgretten ganske betydeligt. Der er fri Religionsøvelse, og Kirken er skilt fra Staten, som ikke kan blande sig i de kirkelige Anliggender. Landbruget, der er mønsterværdigt, beskæftiger  $\frac{1}{5}$  af Befolkningen. Industrien, der

Taleren sluttede med at hævde, at Kirken aldrig svigtede sine Principper. Den eneste sande Kultur er Hjærtets Kultur. — Hjærtets Kultur i Forbindelse med intellektuel Dannelse frembringer alle Kulturgøder. Det siges, at Religionen er dannet for de svage. Vel! Kirken hævder, at den stærke ikke maa træde den svage ned i Kampen for Tilværelsen. Kirkens økonomiske Ideal er, at faa har for meget og færre for lidt. Den vil virkelig Aandens og Sædernes Finhed og Adel, ikke Blødgøthed og Nydelsesyge. Det hovedsagelige for den er Hjærtets Kultur.

*J—n. J—n.*

---

## Etterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**Aalborg.** For første Gang i Løbet af de sidste tyve Aar var Meddeleren af disse Linier i Aar fraværende fra Hovedstaden paa vort Fædrelands store Apostels skønne Mindedag, som fejres paa saa festlig en Maade, navnlig siden St. Ansgars-Kirken fik sit herlige Relikviskrin og den skønne Procession indførtes af den højjærværdigste Biskop. Det var derfor med blandede Følelser, at Meddeleren imødesaa Festdagen i Aar oppe i den fredelige lille *Kamillianer-*

---

i mange Henseender kan maale sig med Englands, beskæftiger  $\frac{1}{5}$  og er af den største Betydning for Landet. Ligeledes er Handelen meget betydelig. — Det liberale Regimente havde gjort meget for at sikre Landets Uafhængighed og fremme Industrien og Handelen; men det bør her bemærkes, at Regeringen stod omtrent ligegyldig over for Folkets politiske og aandelige Udvikling. Og medens Statsgælden stadig voksede under den liberale Regering, er den nu i stadig Aftagen. Ganske vist hører vi ofte berette om sociale Uroligheder; man maa erindre, at den store Industri har skabt et stort Arbejderproletariat; men der gøres fra de kirkeligt paavirkede Statsmænds Side ihærdige Anstrengelser for at mildne det stærke Tryk og derved føre det sociale Problem sin Løsning nærmere.

Anm.

*klirik* i Aalborg, hvor han er søgt hen en Tidlang for at genvinde sin Sundhed i St. Marie Menighedens Midte oppe i Nordjyllands friske Luft. Savne maatte han naturligvis den højtidelige Pontifikalmesse og den festlige Procession i St. Ansgars Kirke; men ikke desto mindre blev Ansgarsdagen dog en skøn Festdag for Meddeleeren, thi Kamillierne og den lille Menighed havde opbudt alt, for at fejre vort Fædrelands Apostels Minde paa en værdig Maade og Salmen 158 lød her ikke mindre kraftigt og begejstret end i Moderkirken i Bredgade.

Den lille Kirke, som rummer henved 300 Mennesker og er indviet til den h. Gudsmoder under Titlen »de Syges Frelse«, var pyntet til Fest med Rosenkransforeningens store gule Silkebanner og paa Alteret duftede de skønneste Hyacinter omkring Tabernaklets Helligdom. Henved 200 Mennesker — Katholiker og Anderledestroende — fyldte det skønne Gudshus, som desværre navnlig ved Aftenandagterne næsten er for lille til at skaffe Siddepladser til alle dem, som Kirkens Klokker hver Søndag Aften kalder til Pastor *Ickenmeyers* alvorlige og lærerige Prædikener. Under den h. Messe, som blev frembaaret af Pastor *Grosse-Blei*, sang Menighedens lille Sangkor flere smukke og velindøvede flerstemmige Sange, ligesom det ogsaa bidrog til Gudstjenestens Forherligelse om Aftenen ved Afsyngelsen af et flerstemmigt »Jesus, dulcis memoria« og »Tantum ergo«. Festprædikenen om den h. Ansgar holdt Pastor *O. Gethmann*, idet han bl. a. mindede om den h. Ansgars Fortjeneste af vort Fædreland og om den uskaterlige Lykke og Naade det var for os, at være Børn af den ufejlbare Kirke, som vort Fædrelands Apostel for mere end tusinde Aar siden havde bragt vore Forfædre, og hvorved der blev skænket Danmark en fremragende Plads iblandt Europas kristne Kongeriger.

Ogsaa Søndagen efter, da Kirken fejrede den h. Gudsmoders Fest, den saak. »Kyndelmisse«, var Kirken talrigt besøgt baade Morgen og Aften. Under Aftenandagten sang

Koret et flerstemmigt »Magnificat« og »Tantum ergo«, som lød skønt og stemningsfuldt.

Den lille Menighed, som stadig vokser med gode, fromme Sjæle, som ved Guds Naade føle sig hendragne til vor h. Kirke og føle sig lykkelige i den, giver saaledes de bedste Forhaabninger for Fremtiden. Ogsaa Skolen, under *Maria-Søstrenes* flinke Ledelse, gør Fremgang, og Børnene gør et overordentlig godt Indtryk. De unge Piger i Menigheden har dannet en »Mariaforening«, som tæller c. 20 Medlemmer, og samles hver fjortende Dag hos Søstrene for at høre et kort Foredrag af en af de Gejstlige, og derefter nyde en lille Forfriskning og underholde sig med Søstrene en Times Tid. De Unge gør alle et net og tækkeligt Indtryk og ses baade Morgen og Aften præcis til Søndagsgudstjenesten. Maatte Gud holde sin Haand over dem og lade dem uskadte komme igennem alle de Farer og Fristelser, som Aalborg desværre er saa rig paa.

Ogsaa en »Rosenkransforening« for Mødrene er stiftet her, som holder Møde en Gang om Maaneden, og der paatænkes afholdt nogle større Menighedsmøder i Vinterens Løb med Koncert, Foredrag og Aftenunderholdning — maaske en lille Svingom til Afslutning — i Lighed med Unios Møder, for saaledes mere og mere at styrke og befæste Enigheden og det gode Forhold blandt Menighedens Medlemmer. Ogsaa Afholdssagen vinder Indgang i Menigheden, og det hænder ikke sjældent, at Sognepræsten faar Anmodninger om at oprette en katholsk Afholdsforening. Hvorvidt en saadan velsignelsesrig Forening vil kunne oprettes og lykkes i den unge Menighed, maa Fremtiden vise. Det er jo allerede store Krav, som stilles til Kamillianernes Arbejdsevne baade i Kirken og Kliniken, men de er uden Tvivl altid beredt til med Lyst og Iver at paatage sig nye, saavidt deres Kræfter strækker til, alt til Guds Ære og Sjælens Frelse. Kliniken, som kan optage 25 Syge, har altid Patienter og besøges af alle Byens



Læger; den har et godt Rygte paa sig, og de Syge er tilfredse og taknemmelige. En Del Sygekasser lader deres syge Medlemmer indlægge paa Kliniken; men Virksomheden er anstrængende for de faa Ordensfolk, som er tilstede her. Meddelelsen af disse Linier føler sig ligefrem skamfuld over at skulle være dømt til fuldstændig Lediggang midt under denne travle og ihærdige Virksomhed; men han trøster sig med, at det jo ikke er Lediggang, som har nedbrudt hans Helbred, og han kan kun hengive sig i Guds Villie og haabe paa Fremtiden; en Del bedre føler han sig ogsaa igen og Modet og Arbejdslysten vender tilbage; han vilde saa gjerne virke endnu en Tidlang i sit Fædreland, hvor tarvelig hans Gerning end hidtil kan have været, og han anbefaler sig derfor i denne Henseende til Læsernes fromme Forbøn. Han omfatter dem alle i sine præstelige Bønner. Ugebladet har her en Del Abonnenter og nogle enkelte Numre sælges hver Søndag ved Kirken, ogsaa »Varden« vinder siden Nytaar Tilslutning, rigtignok paa Ugebladets Bekostning desværre.

Vore gode *St. Josefsøstre* har som bekendt en særlig Klinik for Kvinder, smukt beliggende ved Limfjorden, ogsaa denne Klinik er vel set af Byens Befolkning og Søstrene virker her som overalt, hvor de bosætter sig, med opofrende Kærlighed og Selvfornægtelse til Trøst og Gavn for de Syge og Lidende, men ogsaa her synes Sygeplejerskerne at være en Del anstrængt paa Grund af deres ringe Antal, og der stilles store Krav til deres legemlige Kræfter. Maatte Herren dog kalde ret mange fromme og rene Sjæle til denne Barmhjærtighedsgerning her i vort Fædreland, saavel som til Lærerindegærringen, saa at vore Skoler og Hospitaler maa blomstre uden just fuldstændigt at undergrave vore Søstres Kræfter. Maatte ret mange danske Medsøstre række dem Haanden til Medhjælp i det samme ophøjede Kald!

Endnu kun et Par Linier om selve St. Maria Kirken. Den rummer henved 300 Mennesker og er bygget i et

Slags romansk Stil. Skibet og Koret er smukt dekoreret med Søjler, Arabesker og Medailloner, som forestiller kristelige Symboler, Jesu og Marias Navne, Kamillianerordenens Vaaben (et rødt Kors i et blaat Skjold). I Koret, som er holdt i Tæppemønster, er anbragt tre farvede Vinduer, der ligesom Vinduerne i Skibet er holdt i simple Mosaikmønstre. Altret, fra Kunstsnedker Stufleser i Tyrol, er rigt dekoreret og forgyldt; ovenover Tabernaklet hvælver sig paa slanke Søjler en Baldakin for Monstrantsen og paa begge Sider ses to polychromerede Engle, den ene med foldede Hænder, den anden med et Røgelsekar i Haanden: Symbolerne paa Bøn og Tilbedelse. Baggrunden af Baldakinen fremviser Jesu gudd. Hjærte i Oliemaling, omgivet af en prægtig Straalekrans. Alterbordets Forside fremstiller i kraftig Forgyldning »Agnus Dei« med Sejrsfanen og »Alfa« og »Omega« (Symbolerne paa den evige Gud). Kommunionbænken er udskaaret i Egetræ, hvilket ogsaa gælder om Prædikestolen. Paa de to Søjler, som bærer Korbuen, ses to smukke Oliemalerier, forestillende den h. Gudsmoder med Barnet, under Titlen »De Syges Frelse«, hvis Original findes i en Kirke i Rom, og Ordenens Grundlægger den h. Kamullus af Lellis. Langs Væggene er op-hængt en net Korsvej i Olie. Straks indenfor Indgangen til Kirken staar en smukt polychromeret Døbefont, paa hvis Laag ses to Statuer: Johannes, som døber vor guddommelige Frelser i Jordanfloden. Paa en Tribune over Indgangsdøren er anbragt et kønt lille Orgel, som paa en værdig Maade ledsager Menighedens Salmesang. Det hele Gudshus gør et overordentlig smukt Indtryk og vækker til Andagt. Maatte den unge Menighed stedse elske sit Gudshus og ved flittige Besøg i det bevise den i Tabernaklet skjulte Gud og Frelser sin Genkærlighed for den Kærlighed, han har vist dem, ved at opslaa sin naaderige Bolig i deres Midte.

**Frankrig.** I et Ritzau-Telegram fra Paris hedder det: »I Anledning af Fordringen om, at Frimurerlogens Gene-

ralsekretær Vadecard (som Følge af Angiveriaffæren) skulde stryges af Æreslegionens Lister har Justitsminister Chaumié erklæret, at han ikke kan gaa med hertil, da Ministeriet Rouvier i sit Program udtrykkelig har udtalt, at der ikke skal foretages yderligere Skridt i Angiveriaffæren.« — Heraf ses tydelig nok, at heller ikke den ny Regering vover at lade Frimureriet vederfares Retfærdighed, men lydlig gaar i dets Ledebaand ligesom Combes og at der følgelig næppe er noget at haabe for Kirken i den nærmeste Fremtid, hvad Fred, Frihed og Retfærdighed angaar.

**Holland.** Konvertiternes Antal har i de senere Aar alene i Dioceset *Haarlem* været over 500 aarlig. I Dioceset Breda var der derimod kun 287 Konvertiter i det hele i Tiden fra 1893 til 1903. Gennemsnitlig skulde den katholske Befolkning egentlig tiltage mere end den gør; Grunden til at det ikke sker, finder man her som andre Steder i de *blandede* Ægteskaber.

**A. C.** Møde i Søpavillonen Onsdag d. 22. Februar Kl. 8<sup>1/2</sup>. Foredrag af Hr. R. Jahn-Nielsen: Strindbergs »Omvendelse«.

Onsdag d. 15. Februar udkom 3. Aargangs 2. Hefte af  
**„VARDEN“.**

Indhold: R. Jahn-Nielsen: Tyskhedens Indtrængen i Danmark i det 16de Aarhundrede.

Frederik Kittelsen: Bag det blaa Tapet.

J. Svensson: Lidt om den oldislandske Litteratur. II.

Oskar Andersen: Theatrene.

Subskription tegnes à 4 Kr. (ved Korsbaandsforsendelser til Udlandet 5 Kr). i alle Boglader, paa Posthusene og hos Udgiveren, Kong Georgs Vej 35, København F.

**Den** katholske Syge- og Ligkasse af 1867  
 giver fri Læge og Sygepønge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr., eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Søgndage fra Kl. 1—3 og 5—7.  
 samt Lørdag Aften

F. Simonsen,  
 St. Jørgens Allé 11, 1. Sal.

## C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

**Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.**

### Kokke-Enepige,

dygtig til Madlavning, proper, i alle Henseender paalidelig og selvstændig, søges til et velordnet og godt Hjem. Uden gode anbefalinger for lang og tro Tjeneste nytter det ikke at henvende sig

**Amagertov 18, 1. Sal, mellem Kl. 12—6.**

En ældre paalidelig Kone ønsker snarlig Beskæftigelse ved hvadsomhelst et Par Gange om Ugen. Redaktionen anviser.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 19. Februar. Septuagesima.** — 20. **M.** Votivoficium af St. Ansgar. — 21. **Ti.** Ihukommelse af Herrens Bøn i Oljehaven. — 22. **O.** Petri Stol i Antiochia. — 23. **To.** Petrus Damian, Biskop og Kirkelærer. — 24. **F.** Mathias, Apostel. — 25. **L.** Margrethe af Cortona, Bodfærdig.

**Søndag den 26. Februar. Sexagesima.**

Corrigenda in directorio: 19. Febr. . . . . v D C s.

A. 20. Febr. f. 2. de s. Ansgario (C. P.) Off. vot. sd. i M. Gl. 2. a cunctis 3. ad. lib. — vs C p.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 19. Februar i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8<sup>1/2</sup>.

**St. Franciskus III. Orden.** Onsdag den 22., Kl. 8 Aften, holdes i St. Knuds Kapel Møde med Optagelse.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmanter til Hjælp, for saa vidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Lørdag den 4. Marts enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkesholmsallé 15 C.) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde 9) eller Fru H. Mariboe (Nørrebrogade 53 B.) eller Frk. Tetzlaff (Ved Stranden Nr. 10<sup>1</sup>).

Johs. Braun, Sognepræst.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 9.

Søndagen den 26. Februar.

1905.

---

**Indhold:** Herren er min Hyrde. — De mange Bække smaa. — Raadhusklokkerne. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Salzburg. Spanien. — Bekendtgørelser.

---

## Herren er min Hyrde.

(22. Salme.)

— 0 —

**G**av jeg Verden mig i Vold,  
Gaar jeg vild i Taager  
Langt fra Hjordens Hegn og Fold, ---  
Der er Een, som vaager.

Herren er min Hyrde god,  
Glemmer ej mig ene,  
Selv om Torne stak min Fod  
Og de skarpe Stene.

Herrens Haand og Hyrdestok  
Føre kan og fange,  
Leder hjem til Faareflok  
Paa de grønne Vange.

Her ved Bækken som Krystal  
 Faar jeg, hvad jeg søgte,  
 Her i Døden selv jeg skal  
 Ej for Mørket frygte.

Mine Fjenders Kraft han brød,  
 Bord for mig han dækker,  
 Og til Trøst i Sorg og Nød  
 Bægeret han rækker.

Miskundhed og Naade stor  
 Times mig herinde;  
 Thi i Herrens Hus jeg bor,  
 Medens Tider svinde.

Lad mig kende, Gud, din Røst,  
 Lad af Dig mig drage!  
 Herre, lad mig ved dit Bryst  
 Hvile alle Dage.

V. J.

---

## De mange Bække smaa.

—o—

I dette Blads Nr. 6 fandtes et Regnskab offentliggjort, som maaske ikke mange har lagt Mærke til. Det var den københavnske Afdeling af Ansgarius-Bonifacius-Foreningen, som aflagde Regnskab for Aarets Indtægter og Udgifter, og det er en lille Post paa dette Regnskab, som følgende Linier gerne skulde understrege for Ugebladets Læsere.

Den Post, hvorom her tales, var ikke ret stor, kun paa godt en Snes Kroner, men det var *det første Livstegn*, som **Samleforeningen** har givet fra sig, efter allerede nu at have bestaaet i to Aar.

Den Gang, da Ugebladet bragte Meddelelsen om, at den nye Forening var traadt ud i Livet (Aarg. 1903. S. 76) blev der sagt, at Tiden maatte vise, om Foreningen var levedygtig. I Dag, efter at to Aar er henrundne, ser man sig endnu ikke i Stand til, at danne sig nogen bestemt Mening om dette Spørgsmaal. Desværre! — Mange, som fra Begyndelsen af stod noget skeptisk overfor det nye Foretagende, har maaske paa Grund af den lange Tavshed allerede sluttet, at Foreningen var gaaet »al Kødets Gang«, og at den, efter i længere Tid at have fristet en kummerlig Tilværelse, stille og rolig var hensovet. At denne Antagelse er fejlagtig, godtgør ovennævnte Regnskab.

Andre derimod, som gjorde sig store Forhaabninger og med Tillid saa Fremtiden i Møde i sikker Forventning om, at Foreningen snart ved sine store Bedrifter vilde sætte Verden i Forbavselse, har heller ikke faaet Ret. Foreningen er saa langt fra at have udført store Bedrifter, at den ikke en Gang har traadt sine Børnesko, men endnu stadig ligner et ubehjælpsomt Svøbelsebarn, der plages af allehaande Børnesygdomme og derfor trænger til omhyggelig Røgt og Pleje.

Naa, — det er nu forresten heller ikke saa forunderligt, da Begyndelsen til et nyt Foretagende altid er vanskeligst. Men dertil kommer endnu den ganske særlig uheldige Omstændighed, at de to ivrigste Bestyrelsesmedlemmer for Samleforeningen gennem den største Del af det forløbne Aar var forhindrede i med fuld Kraft at lægge sig i Selen for Sagen.

Denne Standsning i Arbejdet vilde selvfølgelig ikke være indtraadt, dersom Foreningen talte flere aktive Medlemmer, d. v. s. saadanne, der ikke blot samler, men ogsaa »arbejder«. Herved tænkes der særlig paa saadanne, der vilde være villige og i Stand til, en enkel Aften om Ugen at ofre en Time, for at holde »Varelageret« i Orden og bringe lidt Fart i Omsætningen. Enhver, som har Interesse for Sagen og Lyst til at tage Del i denne Side af Fore-

ningens Virksomhed er *hjærtelig velkommen og bedes melde sig hos Kapellanen ved Rosenkranskirken, Boyesgade 8<sup>8</sup>*. Ifald denne Opfordring skulde vinde Tilslutning, hvad der for det gode Formaals Skyld inderligt haabes og ønskes, saa vil der efter nærmere Aftale blive fastsat en bestemt Aften i hver Uge, eventuelt særskilt for unge Damer og unge Mænd, for saaledes ved forenede Kræfter at optage Arbejdet paa et bredere Grundlag.

Thi Foreningen bør vokse og udbrede sig, og det vil ogsaa utvivlsomt ske, saasnart man er kommen ind i det rigtige Spor. Hidtil har vistnok mange staaet ret uforstaaende overfor det hele Foretagende i den forudfattede Mening, at det var et ørkesløst Arbejde at samle paa saa mange unyttige og værdiløse Smaating. I detmindste er der kun bleven indsendt yderst lidt fra Provinserne, og hvad andet skulde mon være Aarsagen til denne Mangel paa Deltagelse, end Undervurderingen af Samlearbejdets Evne til at bringe Udbytte?

Men har Ordsproget »mange Bække smaa gør en stor Aa« overhovedet nogen Berettigelse, saa er det særlig Tilfældet her. Det er ganske vist en gammel og kendt Sandhed, som det egentlig burde være overflødigt at fremhæve. Dog gaar det jo tit saaledes, at man meget vel kender en Sandhed, men at denne ikke mere gør rigtig Indtryk paa en, førend man fra et nyt og praktisk Synspunkt paany faar Øje paa den. Saaledes ogsaa i foreliggende Tilfælde. Man gør sig faktisk ikke noget Begreb om, hvor store Summer der kan indvindes ved en Mængde værdiløse Smaating, der til daglig uænsel kastes bort og bogstavelig trampes under Fødder. Det drejer sig i Virkeligheden ikke blot om enkelte Ører eller maaske nogle Snese af Kroner, men om betydelige Beløb, som i Aarenes Løb naar op til virkelig svimlende Tal.

At denne Paastand ikke er et Fantasifoster à la Jules Verne, skal vi godtgøre ved følgende Eksempel. Som det tyske Maanedsskrift »Die katolischen Missionen« meddelel



(i Februarheftet S. 119), dannede der sig for 15 Aar siden i Seminariet i Liège (Belgien) en Samleforening, som ret hurtigt udviklede sig til et blomstrende og storstilet Foretagende. I de første Aar blev de indkomne Beløb sendt som Understøttelser til alt bestaaende Missioner i den belgiske Kongostat. Men allerede i 1894 kunde man *grundlægge* en ny Station St. Trudon med *15000 frcs.* Aaret derefter blev der sendt yderligere 5000 frcs. til samme Station, som var bleven haardt medtaget ved Oversvømmelser. 1899 og 1900 fulgte der 2500 frcs. og for et Beløb af samme Størrelse forskellige Ting til Kirken. — I 1897 fik »de hvide Fædre« til Oprettelse af en ny Station (St. Lambert) *12000 frcs.*; en anden Station blev understøttet med 2500 frcs. og Aaret derefter atter med et lignende Beløb. I 1900 kunde man uddele til forskellige Missionsstationer 2500, 10,000, 2000 og 2500 frcs. Og saaledes gaar det videre Slag i Slag, snart 1000 frcs. i Understøttelse, snart 10,000 a 15,000 frcs. til Oprettelse af nye Stationer. Og det er saa langt fra, at Iveren i Tidens Løb kølnedes eller Energien slappedes, at man tvertimod bestandig arbejder videre med voksende Kræfter og stigende Begejstring, — og stadig omgaas man med Planer om Grundlæggelse af nye Missioner.

I det hele har man saaledes i de henrundne 15 Aar, siden Samleforeningens Arbejde blev paabegyndt, haft et Nettoudbytte af — over **100,000** — siger og skriver **Et Hundrede Tusind** frcs; — og alt dette vel at mærke ved Salg af brugte Brevkort, Frimærker, Staniol og lign., hvad man i daglig Sprogbrug kort betegner som »Affald«. Der er altsaa gennemsnitlig *hvert Aar* indkommet ca. *7000* frcs., en ikke blot respektabel, men ligefrem forbløffende Sum. Selv ikke den mest begejstrede Optimist vilde i sine dristigste Drømme have vovet at regne paa slige Tal.

*Facta loquuntur* — de anførte Kendsgerninger taler, de taler et klart og tydeligt Sprog og viser, hvad man med forenede Kræfter og ihærdigt Arbejde formaar at ud-

rette. Gid det gode Eksempel, den belgiske Samleforening giver os, maatte virke smittende paa vor Samleforening. Ganske vist bør vi være klare over, *at vi langt fra vil kunne naa op til en saa betydelig aarlig Indtægt* som vore Trosfæller i Belgien, — idetmindste ikke i de første Aartier. Men med det sidste Aars Resultat i Minde synes det os ikke at være umuligt snart at komme op til de trecifrede Tal. Jo flere der vil tage Del i dette Arbejde, og jo villigere hver enkelt yder sin Skærv, desto hurtigere vil vi naa Maalet.

»Dersom Du har meget, saa giv rigeligen,« sagde gamle Tobias, »men har Du lidet, saa søg ogsaa at give det lidet med Redebonhed.« Denne gyldne Formaning er som skreven for Samleforeningens Medlemmer og Velyndere. Er der nogle, som kan afse en eller anden værdifuld Genstand til Foreningen (f. Eks. gamle Mønter, *Bøger* o. l.), saa er en saadan Gave selvfølgelig meget velkommen. Men der er vel næppe ret mange, som ere i Stand til at skænke saadanne Ting; hvad alle derimod uden Undtagelse er i Stand til, det er at samle paa Smaating, som hver for sig ikke har nogen Værdi, og som ingen selv har Brug for, men hvis samlede Mængde udgør betydelige Værdier. Ingen bør derfor i Fremtiden kaste noget bort: hverken Frimærker eller Brevkort, hverken Vinflaskekapsler, alle Slags Propper eller Staniolpapir, hverken tomme Cigarkasser eller Cigarbaand, end ikke Tøjrester og Klude.\*)

Husk altid Ansgarius-Bonifacius-Samleforeningen, som følger den gamle Regel, at den, som ikke agter det ringe, heller ikke fortjener det store, og hvis Løsen derfor er:

Lidet er bedre end intet.

—rg.

---

\*) Den anførte lille Sum, nøjagtigt 20 Kr. 91 Øre indkom saaledes: for Vinflaskekapsler (116 $\frac{1}{2}$   $\text{Ø}$ ) Kr. 9,90, Cigarkasser 4,62, Frimærker 5,25, Bomuldsklude (7  $\text{Ø}$ ) 0,42, Staniol (4  $\text{Ø}$ ) 0,32, Ren-ter 0,40, — Kr. 20,91.

## Raadhusklokkerne.

—o—

Nu har vi gaaet tilstrækkelig længe og lyttet til de smukke Klokketoner, som Raadhuset udsender over Byen ved Timeslagene, særlig ved 6- og 12-Tiden, — tilstrækkelig længe til snart at skulle skamme os over, at vi ikke endnu har faaet os en Tekst dertil. Kønt er det, at gaa og nynne disse Toner hen for sig, naar den mægtige Malmrøst lyder fra det høje Taarn paa Folkets Hus, men endnu kønnere og stemningsfuldere vilde det være, om man havde en *Tekst* til at forbinde med disse Toner og som saaledes kunne give dem endnu mere Liv og Stemning. Og oprigtig talt: ligger det ikke nær, netop for os Katholiker, at skaffe en saadan Tekst? Raadhusklokkerne udsender jo sine Toner største Fylde netop paa den Tid, hvor vi pleje at bede vor »Angelus«-Bøn: Kl. 6, Kl. 12 og Kl. 6. Det vilde derfor være en Opgave for en religiøst anlagt Digter eller en digterisk begavet Katholik, at forme Tankerne i Angelusbønnen til et saadant Vers, Digt eller Salme (hvad man nu vilde kalde det), at det kunde passe til Klokkemelodien. Man siger jo forøvigt — hvorfra jeg har det, husker jeg ikke i Øjeblikket — at Melodien, som ligger til Grund for Raadhus-Klokkespillet, netop er en gammel Mariasalme, som i fordums Tid blev spillet i vor Frue Kirke; om der ogsaa eksisterede nogen Tekst hertil, har jeg hørt noget om; dersom nogen, som forstaar sig paa Historieforskning, vilde undersøge dette og om muligt fremdrage denne gamle Tekst, saa desto bedre — føreløbig har undertegnede prøvet paa at løse ovennævnte Opgave, at versificere Angelusbønnen saaledes, at den lige passer til Tonerne fra Raadhusklokkerne; det er kun et ringe Forsøg, men et Forsøg som maaske kunde give Anledning til, at andre og bedre Penne sætter sig i Bevægelse.

I »hver 8. Dag« Nr. 17 (24. Jan. 1904), hvor *Noderne* til Klokkespillet er aftrykt, findes følgende Udtalelse af Hr. Organist *Thomas Laub*, som sammen med *Lange-Müller* og *Rung* har været Mester for Raadhusklokkernes *Melodier*:

»Jeg har, som De maaske ved, beskæftiget mig en Del med vore gamle Folkevisemelodier, og foreslog derfor min Svoger, Martin Nyrop, at vælge Motivet til Klokkespillet fra i disse Stedet for at benytte en eller anden moderne Melodi. Sagen er jo den, at vore Folkeviser i langt højere Grad, end man før har vidst, er hentede fra Kirkemusiken, som udbredtes sammen med Kristendommen. Jeg har søgt at faa Stemningen fra de gamle Tider lagt ind i Raadhusets Klokker. — Efterat jeg havde anlagt Temaet,  $\frac{1}{4}$ -Slaget,  $\frac{1}{2}$ -Slaget,  $\frac{3}{4}$ -Slaget og  $\frac{1}{1}$ -Time Slaget, gik jeg med disse til Lange-Müller. Han bifaldt dem og komponerede over de samme Toner den Eftermelodi (Vægtersang), som spilles efter 6- og 12-Slaget.«

Efter disse Forbemærkninger bringer jeg altsaa mit Forsøg paa en *Tekst*, idet jeg ved Siden af betegner *Noderne* eller *Tonerne* ved Bogstaver: e-g-a-h. De med fede Typer trykte Bogstaver antyder, at de derved betegnede *Noder* har dobbelt Værdi, skal vare dobbelt saa længe som de andre.

1. og 2. Kvartslag (halv):

h— a— g— e— —	Reneste Mø
e— a— h— g— —	Englen fra Gud
e— g— a— h— —	Bragte det Bud:

3. Kvartslag:

e— g— a— h— —	»Naadefuld, hil!
h— a— g— a— —	Helligaands Brud!
a— h— g— e— —	Moder til Gud!« —

4. Kvartslag (hel):

e— a— h— g— —	»Se! jeg vil blot
e— g— a— h— —	Tjene min Drot.

h—a—g—a— — Ske som Du bød!«  
 a—h—g—e— — Ordet er Kød. —  
 derpaa følger Helslaget 6 eller 12 med h, en Oktav dybere.

Efter Helslaget Kl. 6 og Kl. 12:

h—a—h—g—a—h—e— — Ære vær' Gud, Tak og Bøn!  
 h—h—a—g—a— — Os han gav sin Søn!  
 h—g—a—h—e—a—g—e— — Moder og Mø; med Krist paa Skød,  
 a—g—a—h—g—e— — Sign os i Liv og Død!

N. N.

### Præmieopgave.

Idet undertegnede takker for N. N.s — efter vor ringe Mening — meget pæne Forsøg paa at skaffe os en Tekst til Raadhusklokkespillet, vil vi ikke undlade at udtrykke vor Sympathi med ovennævnte Tanke. Man har allerede prøvet paa at synge ovenstaaende Salme baade til Klaverakkompagnement og til selve Raadhusklokkerne, og det gik udmærket. For nu om muligt at bidrage vort til, efter Indsenderens eget Ønske, at »sætte andre Penne i Bevægelse« til lignende Forsøg, skal vi gerne paalægge os et lille Offer og udsætte en **Præmie** for det bedste Forsøg i den Retning. Bedømmelsen af de eventuelt indsendte Bidrag vil blive overladt til »Fagmænd«, og for at disse kan være fuldstændig upartiske, bedes de konkurrerende at undertegne sig med et Pseudonym, medens deres rigtige Navn foreløbig kun bliver Redaktionen bekendt; de bedste Bidrag bliver da senere offentliggjorte i Bladet.

*Sidste Termin* for Indsendelsen: *Søndag den 12. Marts* (14 Dage fra Dato). Kun Abonnenter paa Ugebladet kan deltage i Konkurrencen.

*Redaktionen.*

**P. S.** 1) N. N. kan selvfølgelig ogsaa godt deltage i Konkurrencen med sit ovenstaaende Forsøg. 2) Det beror forøvrigt paa en Fejltagelse, naar N. N. mener, at in-

gen endnu har forsøgt, at sætte Tekst til Raadhusklokkespillet. For et Aars Tid siden fandtes i »Dannebrog« (26. 2. 04.) nogle saadanne Forsøg, af hvilke vi her skal aftrykke et:

- |  |  |
|--|--|
| 1. Lytted jeg til<br>Klokkernes Spil,<br>Manende klang<br>Alvorsfuld Sang. | 3. Derfor ej til daarlig Id<br>Brug den korte Tid!<br>Gaa til Arbejd, hav for Øje<br>Maalet i det høje!« |
| 2. »Liv herinde<br>Fejrest Minde<br>Vil forsvinde!                         | 4. Lytted jeg til<br>Klokkernes Spil<br>Lillig og blød<br>Genklangen lød.                                |

Herpaa er der det at udsætte, at Nr. 2 og 3, som her udgør et hele indenfor Anførelsestegnene, i Virkeligheden ikke følger paa hinanden: i Klokkespillet følger Tonerne, som svarer til Nr. 3 ikke efter det tredelte Trekvartslag, men efter det firedelte Helslag (svarende til Nr. 1 eller Nr. 4.) — Og hvad Indholdet angaar vilde som sagt et Emne som Angelusbønnen eller lignende vistnok være at foretrække; skøndt det her fra »Dannebrog« aftrykte jo ogsaa er meget smukt, især 3. Afsnit. *Red.*

---

## Forskelligt.

—o—

**Had gør blind.** I Søndagstillæget til »Nationaltid.« for 1. Jan. 1905 skrev Hr. Docent *Oskar Andersen* bl. a. følgende ikke meget nye eller originale Bemærkning, men tvertimod meget ordinære Frase: »Først og sidst blev *Mariadyrkelsen* Anledning til, at Moderen efterhaanden satte Barnet i Skygge.« Til Bevis herfor citeres saa én eneste Prædiken af *Christiern Pedersens* Jærtegnspostille, og det endog en Juleprædiken, hvori det jo dog næsten

er umuligt, ikke at omtale hende, ved hvem Guds menneskevordne Søn blev skænket os.

Vi er nu snart saa vant til den Slags Udgydelser, at der ikke vilde have været nogen særlig Anledning til at opholde sig herved, dersom ikke denne selvsamme Docent Oskar Andersen andetsteds havde rettet en anden, — en diametralt modsat — Beskyldning imod den katholske Kirke, hvorved han stiller sig selv i et mildest tålt mærkeligt Lys. Han, som her i Nationaltidende beskylder os for at gøre for meget af *Maria*, saa *Kristus* derved bliver sat i Skygge, det er den samme, som ifjor i Valdensermissions-tid. for Jan. 1904 beskyldte os for at *gøre for meget af Kristus(!!!)*, saa meget endogsaa, at den himmelske Fader derved bliver sat aldeles i Skygge! — Hr. Docenten har i Italien set de troende i andægtig Bøn foran Alterets allerhelligste Sakramente og foran Jesu Hjærte Billederne, saa at han, som han skriver, maa »indrømme, at den ivrige knælende Bøn i de italienske Kirker kan være gri-bende at se,« men denne Kristusdyrkelse er ham alligevel heller ikke tilpas; thi »Billedet af den Fader, Herren var kommen for at aabenbare, er trængt ganske i Baggrunden.«

Som man ser, vi kan vende og dreje os, som vi vil, man skal dog altid finde noget at udsætte paa os. Ærer vi *Maria*, Jesu hellige Moder, saa er det galt; tilbeder vi *Kristus*, i hvem den himmelske Fader synlig har aabenba-ret os sin Kærlighed, saa er det ogsaa galt. Det kan man rigtignok kalde en retfærdig (!) Bedømmelse! Det er samme Slags udprægede Retfærdighedsfølelse, som Folkeviddet re- verser med det gængse Ord: »Tager Du Hatten op, faar Du Klø! Lader Du den ligge, faar Du ogsaa Klø!«

\*

\*

\*

»**Den døde Haand**«. Den katholske Kirkes Formue i Frankrig udgør ifølge officiel Statistik en Milliard, hvori Grundejendommenes Værdi ogsaa er medberegnet. Pariser Bankieren Rothschild derimod ejer 10 Milliarder og desforuden Grundejendomme til en fire- eller femdobbel

Værdi af Kirkens Ejendomme. Altsaa er denne ene Familjes Formue mere end 10 Gange større end hele den katholske Kirkes Formue i Frankrig. Og hvortil anvender nu Rothschild disse Summer? Næsten udelukkende i sin egen Interesse, til Fordel for sin egen Person og for sin Familie. — Men den katholske Kirke — hvortil anvender den sin ene Milliard? Den underholder dermed Tusinder af Kirker og Skoler, Hittebørnsasyler og Vajsenhuse, Hospitaller og Alderdomshjem, Redningshjem for faldne og Missionsanstalter; altsaa m. a. O. Kirken anvender sine Midler i Folkets Interesse, ikke mindst til Fordel for de arbejdende Klasser. Og saa vover man endda at tale om Kirkens »døde Haand« og at udsaa Had til Kirken blandt Folket, for hvilket den opofrer sig helt og holdent!

\*

\*

\*

**Nød ad Bakkø.** I det lutherske Tidsskrift »Dansk Kirketidende« Nr. 8 (1905) læses under Rubriken »Kirkekrønike« bl. a. følgende:

... Tyskland. (Meddelt af Sømandspræst *Severin Sørensen* i Hamborg efter »Hamburgisches Kirchenblatt«). Som et Eksempel paa, hvad en tysk \*) Præst af den moderne Skole kan byde sin Menighed, kan følgende Meddelelse tjene, som Pastor Burggraf i Bremen har udsendt til Ansgarkirkens Menighed, ved hvilken han er ansat, angaaende de Prædikener, han agter at holde i første Halvaar 1905.

»Hvor Tyske føler tysk og stort, ruster man sig allerede til Schillerfesten i Maj 1905. Den vemodige Erindring om hans alt for tidlige Død vil løfte vort Folks Sjæl til en saa meget mere levende Glæde ved alt det skønne og herlige, som dets Yndlingsdigter fik Lov at frembringe. Men Schiller har været meget mere end en Skaber af æstetiske Værker. Han har beriget og fremmet os i vort Livs allerhelligste, i vor kristelige Arv og Eje. Hvor lidt end Religionen som saadan træder frem i hans Væsen,

\*) Selvfølgelig luthersk!



saa er dog hele hans poetiske Skaberværk en aandeliggørende og forædlende Videredannelse af den ved Reformationen fremstaaede tyske Tro. Luther og Schiller, to saa forskellige Naturer, er i Forsynets Plan en eneste Tanke; og denne Gudstanke behøver en Kirke, der ogsaa opfatter Digteren som en lysende Livsaabenbaring af sin Herre og bekender sig til en Kristendom, hvori den religiøst dybe og inderlige Lutheraand og den humanistisk afklarede og højstemte Schilleraand skal flettes sammen til ét. Ledet af denne Overbevisning, vil jeg i den nærmeste Fremtid behandle et større Antal af Schillers Digtninger paa Prædikestolen. Det skal altsaa ikke være literaturhistoriske og æsthetiske Præstationer, men i Digterordet Kristi og hans Evangeliums Forkyndelse. Jeg tillader mig at gøre Ansgar-menigheden og mine Venner opmærksomme paa omstaaende Fortegnelse over de mig indtil Pinse tilfaldende Gudstjenester. Hengivenst Pastor *Burggraf*.«

Af Fortegnelsen anfører vi eksempelvis Fastetidens Program:

2. Under Korset.

Søndagen den 12. Marts, Kl. 6 Aften: Kampen med Dragen.

Søndagen den 19. Marts, Kl. 10 Form.: Wallenstein. (Konfirmation).

Mandagen den 20. Marts, Kl. 6 Aften: Johanniterne. (Altergang.)

Søndagen den 2. April, Kl. 10 $\frac{1}{2}$  Form.: Cassandra, Idealerne.

Søndagen den 16. April Kl. 10 $\frac{1}{2}$  Form.: Bruden fra Messina.

Langfredag den 21. April, Kl. 10 Form.: Maria Stuart.

I de tre Gudstjenester for Ungdommen er Æmnerne: Schiller og hans Forældre, Schiller og hans Søkende, Schiller og hans Børn.

Saa vidt Meddelelsen i »Dansk Kirketidende«. Det behøves vist næppe, hertil at føje nogen videre Kommentar.

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—0—

**København.** Torsdagen den 16. Februar assisterede St. Ansgars Kirkekor ved Hr. Dr. *Hammerichs* musikhistoriske Foredrag paa Universitetet ved Udførelsen af Prøver paa det saakaldte Hucbaldske Organum, som bestaar i at synge udelukkende i Kvinter og Kvarter. Saaledes sang man i Aar 1000, og man kan vel uden Overdrivelse paa-staa, at der gives skønnere Sang end denne. Desuden blev der sunget islandsk »Tvesang«, som er komponeret efter samme Princip. Island er, saavidt vides, det eneste Sted, hvor man hidtil har sunget efter dette System, og hvor altsaa det Hucbaldske System har holdt sig indtil vore Dage, hvilket kan ses i den islandske Studenterforenings-Sangbog. Af Hr. *Hammermüller* og Hr. *Siboni* blev der saa sunget et tostemmigt Credo, som findes i Universitetsbibliothekets Haandskriftssamling, skrevet af en Munk paa Island. Præstens Intonation er med Undtagelse af en enkelt Tone den samme, som vi høre hver Søndag i Høj-messen. Dette Blad vidner tillige om Islændernes inderlige Andagt til den hl. Jomfru og Gudsmoder Maria, thi mellem Nodelinjerne staar med rødt Blæk en Tilegnelse, som i dansk Oversættelse lyder saaledes:

»Jon Thorlaksson har skrevet denne Bog. Men Bjarne, »Søn af Junker Ivar Holm, lod den gøre. Og han gav »den til Jomfru Maria paa Munke-Tværaa med det Vilkaar, »at den Løn, som Maria vil unde ham herfor, vil han have »i den anden Verden, naar han trænger mest dertil og det »er af størst Vigtighed for hans Sjæl og alle deres af hans »Paarørende, som han vil skal nyde godt af dette. Oven- »nævnte Bjarne har illumineret denne Bog som den første, »mens han boede paa Medalfell i Kjos paa Sydlandet. Da »var Einar Abbed paa Munke-Tværaa, Biskop Olaf paa »Holar, Biskop Sveinn i Skaalaholt, Kong Kristofer\*) over »Norge, Sverige og Danmark. I Herrens Aar 1473. Beder »for Bjarne, Munke.« (Jfr. »Studier over islandsk Musik« af *Angul Hammerich*, S. 22.)

\*) Ifølge E. C. Werlauff er formodentlig Kristofer = Kristiern.

**Salzburg.** St. Petrus-Claver-Foreningen (til Modarbejdelse af Slavehandelen) har i dens Missionstrykkeri i Maria-Sorg ved Salzburg fornylig udgivet et meget interessant Værk, som sikkert vil svare godt til dets Opgave og være Missionærene i Afrika til stor Nytte. Det er en Ordbog for de tre Sprog: engelsk, *ibo* og fransk, hvorigennem man indvies i Hemmelighederne i det hidindtil ikke nøjere videnskabeligt behandlede Sprog: *Ibo-Sproget*, som tales i Nigeregnet. Værkets Forfatter er Pater *Ganot* af Helligaandsfædrenes Orden. — Et nyt Bidrag til Belysning af det gamle Slagord: »De dovne Munke!«

**Spanien.** *En følelig, men velfortjent Straf.* Et halvofficielt Telegram fra Madrid melder, at Redaktøren af Bladet »Pais« er bleven idømt tre Aars Fængsel, fire Aars Landsforvisning og 3000 Pesetas Pengebøde for at have *fornærmet og bagvasket Ærkebiskop Nozaleda af Valencia.* Telegrammet angiver ikke nøje, hvilke Fornærmelser og Bagvaskelser her er Tale om, men der kan næppe være nogen Tvivl om, at det drejer sig om de samme uretfærdige Beskyldninger imod Ærkebiskoppen, som forrige Aar uhindret gik deres Gang gennem hele den europæiske Presse og sandsynligvis videre endnu. Ærkebiskoppen, blev der sagt, skulde ligefrem have forraadt Filippinerne til de forenede Stater; desuden blev han gjort til Syndebuk for hele Korruptionen og Misregeringen af Filippinerne baade paa det statslige og kirkelige Omraade kort sagt, der gaves næppe en offentlig Forbrydelse, som ikke blev lagt ham til Last, og som Følge af disse udslyngede Beskyldninger forefaldt der, som bekendt — det blev jo ogsaa meddelt i alle Blade — flere Gange alvorlige Uroligheder med blodige Sammenstød i Valencia, da det rygtedes, at Nozaleda var bleven udnævnt til Ærkebiskop af denne By. Særlig med Henblik paa disse blodige Følger — under hvilke Bagvaskelsernes Ophavsmand naturligvis kun har udgydt Blæk, medens andre har udgydt Blod —

kan den ham idømte Straf i Grunden slet ikke en Gang kaldes streng.

Mon nu ogsaa de Blade, som i sin Tid hjalp til Bagvaskelsernes videre Udbredelse, vil være ærlige nok til at yde den i sin Ære krænkede i det mindste saa megen Oprejsning, at meddele Bagvaskerens Domfældelse? Forhaabentlig!

**Unio.** **Fastelavnsfest** Mandag d. 6. Marts Kl. 8 i Myginds elegante Selskabslokaler. (Fællesspisning og Fastelavnsløjer.) Medlemmer 1 Kr. Besøgende 4 Kr.

En ældre paalidelig Kone ønsker snarlig Beskæftigelse ved hvadsomhelst et Par Gange om Ugen. Redaktionen anviser.

### Lærerinde søges.

En ung Pige, som har Lyst til at undervise i en Poge-skole (Smaadrenge og Piger) i almindelige Skolefag, kan faa Plads i Aalborg. Bopæl og Kost hos Søstre og en maanedlig Godtgørelse efter Overenskomst. Tilbud sendes til Katholsk Kirke, Borgergade, Aalborg.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 26. Februar.** Sexagesima. — 20. M. Votivofficium af St. Ansgar. — 28. Ti. Ihukommelse af Jesu Lidelse. — 1. Marts, O. Ferialdag. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ , h. Messe for Ansgariusforeningen.) — 2. To Karl den Gode, Martyr. — 3. F. Ferialdag. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ , Prælatmesse til Ære for Jesu gudd. Hjærte. Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.) — 4. L. Kasimir, Bekender.

**Søndag den 5. Marts.** Quinquagesima. (Fastelavn.)

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmanter til Hjælp, for saa vidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Lørdag den 4. Marts enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkesholmsallé 14 C.) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde 9) eller Fru H. Maribo (Nørrebrogade 53 B.) eller Frk. Tetzlauff (Ved Stranden Nr. 10').

Johs. Braun, Sognepræst.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde i St. Ansgars Kirke Fredag d. 3. Marts til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Aargang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 10.

Søndagen den 5. Marts.

1905.

---

**Indhold:** Fastemandat. — Fører Videnskaben til Vantro? — Klemens VIII. — Strindbergs »Omvendelse«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Stockholm. Syd-Amerika. — Bekendtgørelser.

---

## *Fastemandatet*

for Tiden fra Askeonsdag 1905 indtil samme Dag 1906 bliver herved i Henhold til de af den hellige Fader Os overdragne Special-Fuldmagter for det Apostoliske Vikariats Omraade bestemt som følger:

- I. Den paabudte *Faste*, som kun tillader ét fuldstændigt Maaltid, én Kollation og en Smule Brød om Morgen<sup>\*)</sup>, men udelukker al anden Nydelse af Spise, bliver bestaaende paa alle Dage af den *40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle *Tamperdage* og *Vigilie-Fastedage* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, Mariæ Himmelfart og Allehelgen. De øvrige Vigilie-Fastedage er forlagte til *Onsdagene* og *Fredagene i Adventstiden*. Fastedagene skal hver Gang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.

---

<sup>\*)</sup> Theologerne regne gerne indtil 4 Lod.

- II. *Abstinentbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kødspise, forbliver hestaaende paa *Aske- onsdag, Skærtorsdag, Paaskelørdag* og Aarets *samlige Fredage*. Paa alle de øvrige Dage tillades Nydelsen af Kødspiser, dog med den Indskrænkning, at der paa samtlige befalede *Fastedage* (cfr. N. 1) tillades Nydelsen af Kød kun *en Gang*, nemlig ved Hovedmaaltidet.
- III. Paa alle Aarets Fastedage som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden er den *samlidige* Nydelse af *Kød- og Fiskespiser* forbuden ved et og samme Maaltid. Dette Forbud *gælder* for alle *uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke er alvorligt syge.
- IV. *Kødsupper* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser, forsaavidt de enten ikke indeholder Køddele eller kun i en aldeles uvæsentlig Grad, tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den hl. *Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- V. De i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner, og, saafremt disse fører egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; fremdeles Gæstgivere og Spiseværter og deres Gæster, samt alle de, som jævnlig faar deres Mad fra et offentligt Spisested; Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjenestetyende og Arbejdere, naar de koster af Ikke-Katholiker; Medlemmerne og Tjenestefolkene i konfessionelt blandede Familier; de af Ikke-Katholiker Indbudne, samt Ikke-Katholikernes øvrige Hus- og Bordfæller, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuranstalter under Kur værende Personer, Rejsende og Fattige er, med Undtagelse af den h. *Langfredag*, aldeles fritagne for *Abstinentsen*.
- VI. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Myn- dighed til i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sanseligheden* for- langer det, at forvandle Faste- eller Abstinentbudet

for *enkelte* Troende til en anden from Gerning; dog kan kun Sognepræsterne og Rektorerne gøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet.

Hermed er forøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispensere fra den *samtidige* Nydelse af *Kød- og Fiskespiser* paa de befalede Fastedage (cfr. N. III.).

VII. Med Hensyn til den for *Alle* eftergivne Strengthed af det oprindelige Faste- og Abstinentsbud *skal alle Troende, som er i Stand dertil*, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som til den Ende bliver at anbringe i alle Kirker med Paaskrift: »**Faste-Almisse**«. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste for Vikariatets kirkelige Anstalter, bliver at *indsende* til Vikariatet straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo, som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

VIII. I Overensstemmelse med det h. Tridentiner-Koncils Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4) forordner Vi, at der i samtlige Sognekirker i den hellige Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Salmer og Bønner, hvorom vi overlade d'Hrr. Sognepræster at anordne det Nærmere. Disse Andagter skal slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Æmne til Genstand.

Paa *Søgnedagene* i den h. Fastetid bliver under eller efter Skolemessen Rosenkransen om Kristi Lidelse eller andre passende Bønner at forebede for Kirkens Anliggender.

IX. I de saakaldte *lukkede* Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske, og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve *Faste-*

og *Adventstiden* skal de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle *Danse og andre støjende offentlige Forlystelser*.

- X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om *Paaske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt Indult at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart, og for Katholikerne, som bor langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag. De Troende gøres herved opmærksomme paa den ældgamle kirkelige Forskrift om at modtage Paaske-Kommunionen i deres respektive *Sognekirker*, en Forskrift, der ogsaa under vore kirkelige Forhold bør søges saa vidt muligt overholdt.
- XI. *Højtideligholdelsen af den første h. Kommunion* bliver fastsat til den *første Søndag* efter Paaske, forsaavidt der ikke af særlige Grunde udtrykkelig maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Nærværende *Fastemandat* og *Hyrdebrev* oplæses i alle katholske Gudshuse i Vikariatet Søndag *Quinquagesima*.

København, den 1. Marts 1905.

✠ **Johannes,**

Biskop af Anastasiopolis,  
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.



## Fører Videnskab til Vantro?

—o—

Den dannede er hævet over alle Religioner og det netop af Hensyn til sin egen religiøse Følelse, siger *Lessing*; Tro og Videnskab er i mange »modernes« Øjne uforsonlige Modsætninger, ja en af *Häckels* Disciple paastaar endogsaa, at Troen paa Gud er en Følge af Uvidenhed: »De, som er mindst bevandrede i Naturvidenskab og mest dovne til at tænke, de plejer at forklare Naturen ved at ty til en Gud.« (Prof. *Schneider* »Der tierische Welle, S. 138.) Det er derfor intet Under, naar Folk i Almindelighed har dannet sig den Anskelse, at Videnskab fører til Gudsfor nægtelse. I Særdeleshed skal efter nogles Mening, den nyere Naturvidenskab helt have gjort det af med al Religions Forudsætning: Guds Tilværelse og Sjælens Udødelighed; og derfor, mener man, hersker der i troende Kredse en vis Aversion eller ligefrem fjendtlig Stemning overfor Naturvidenskab.

Med disse tendentiøse Fraser in mente, er det ligefrem velgørende at aabne en hos Herder i Freiburg udkommen Bog, som indeholder en grundig videnskabelig *Undersøgelse af de nyere Naturforskeres Stilling til Kristendommen*, og som anbefales alle, der er det tyske Sprog mægtige (Prisen er 3,40 M.). Forfatteren, *P. Kneller* holder sig kun til det sidste, fornylig afsluttede, 19. Aarhundrede og opkaster dette Spørgsmaal: »Hvilke af dette Aarhundredes virkelig fremragende Lærde stod paa et troende Standpunkt, helt bortset fra, hvilken Konfession de bekendte sig til?« Det for nogle maaske overraskende Resultat af denne Undersøgelse er den Kendsgerning, at et stort Antal, ja, man kunde næsten sige Størstedelen af dette Aarhundredes Lærde, og det netop *Naturforskere*, stod el er staaar paa *Troens* Standpunkt, og blandt disse findes endogsaa de egentlige Banebrydere, Forskere af første Rang.

Med en utrolig Flid har P. Kneller anstillet en indgaaende Undersøgelse af disse Mænds Skrifter og Biografier, ja selv af deres Privatytringer og Taler; Repræsentanter for alle Naturvidenskabens Grene passerer her Revue, Repræsentanter for Fysik og Kemi, for Mathematik og Astronomi, for Geografi og Mineralogi, for Zoologi og Botanik, for Geologi, for Fysiologi og Udviklingslære.

Her skal i nærværende Artikel gives en lille Mundsmag paa det ypperligt skrevne og interessante Indhold af P. Knellers Bog.

Om *Volta*, Opfinderen af den elektriske Strøm, hører vi, at han »altid holdt og bestandig holder den hellige, katholske Religion for den eneste sande og ufejlbare Religion«; fra *Ampère* stammer det smukke Ord: »Hvor stor er Gud, og vor Viden er intet!« *M. Faraday*, som af Tyndall og Du Bois-Reymond kaldes for alle Tiders største Eksperimentator, aflægger Synds- og Trosbekendelsen i den forsamlede Menigheds Paahør, beklæder Stillingen som Menighedens »Ældste« og holder som saadan religiøse Foredrag; Georg Simon *Ohm*, Opdageren af den efter ham opkaldte Lov i Fysiken, anerkender den dybe Betydning af Ordsproget: »Mennesket spaar, Gud raader«; Danskeren *H. C. Ørsted* opstiller den Sætning: »Enhver grundig Naturforskning fører til Guds Erkendelse«; *L. Galvani* (for ogsaa at tage ham med, skøndt han vel ikke mere kan regnes med til det 19. Aarhundrede) dør som Medlem af Franciskus III. Orden; om den engelske Naturforsker *J. C. Maxwell* erfarer vi, at han hver Dag forebad Aftenbønnen for hele sin Familje, regelmæssig besøgte Gudstjenesten og hver Maaned modtog den hl. Kommunion.

Fra Optikens Omraade træffe vi paa *Joseph Fraunhofer*, som selv i Selskaber samvittighedsfuldt overholdt det kirkelige Abstinentsbud. Kemikeren *André Dumas* afgiver denne Erklæring: »Europas Religion, Sædelighed og Civilisation hviler paa alle Menneskerettigheders Grundvold, nemlig paa: Retfærdighed, Medfølelse og Frihed, som

alle igen er Kristendommens Værk,« og hans store Landsmand og Kollega *M. E. Chevreul* skriver om sig selv: »Enhver, som kender mig, ved, at jeg er født som Katholik af kristelige Forældre, lever som Katholik og ønsker at dø som Katholik.«

Overfor saadanne Kendsgjerninger er og bliver det den største Taabelighed, som *Douai* i sin Brochure »Videnskabelig ABC for Tænkende«, at ville paastaa: »I fromme!... I har endnu aldrig rigtig forklaret en eneste Ting, endnu aldrig ført os et Skridt nærmere til Tingenes indre Væsen, men altid kun ført os ind paa Indbildningens Afveje!« — Med fin Spot svarer P. Kneller herpaa: »Lader os tænke os en rigtig Erke-Materialist, som i ægte samaritansk Had imod Kristendommen afviser al videnskabelig Hjælp, som tilbydes ham af Kristne. Den stakkels Mand! i hvilken Forlegenhed vilde han ikke komme!... Paa Belysningsvæsenets Omraade maa Stakkelen igen vende tilbage til Tællelyset, thi Stearin vil han jo ikke modtage af den katholske *Chevreul*. Det elektriske Lys maa han slukke, thi man kan jo ikke operere med den elektriske Strøm, uden at regne med »Enhederne«, som bærer de fromme Katholiker *Ampère's* og *Volta's* Navne. Aluminium vil han heller ikke kunne bruge længer, det har vi jo fra Katholiken *Sainte Claire Deville*. Ligesaa lidt tør han længer pasteurisere Vin og Mælk eller anvende *Schönbeins* Collodium i Fotografiens Tjeneste, eller bruge Vatterpas og Cement. Paa det medicinske Omraade maa han give Afkald paa *Pelletiers* Chinin, han maa ikke anvende *Laënnecs* Auskultation eller *Röntgens* Straaler, han maa opgive hele Bakteriologien, thi den stammer jo hovedsagelig fra Katholiken *Pasteur*. Og saaledes kunde man blive ved endnu længe . . . . Kalder man det, som troende Kristne eller Katholiker har ydet i Videnskabens Tjeneste for kristelig eller katholsk Videnskab, saa vilde man staa langt tilbage, ja ligefrem gaa Banke-rot, dersom man foragtelig vilde gaa uden om den kristelige eller blot den katholske Videnskabs Ydelser.«

Paa Geografiens Omraade træffer vi, foruden mange Missionærer af Jesu Selskab med betydelige geografiske Arbejder, ogsaa den bekendte *Daniel*, paa Matematikens Omraade den store *Euler*, som forfattede et »Forsvar for Aabenbaringen imod Fritænkernes Indvendinger«, *K. F. Gauss*, Pariseren *A. L. Cauchy*, som ikke skammede sig ved offentlig at bekende sin katholske Tro, vi finde her *Pasteurs* bekendte Udtalelse, at hans Tro er ligesaa urokket som en Bretagnebondes Tro, og jo mere han studerer og forsker, desto fastere, haaber han, vil hans Tro blive; vi træffer her en af de mest fremragende Astronomer *Pater A. Secchi*, de tyske Geologer *C. A. Lassen* og *W. Waagen*, den store Anatom og Physiolog *Johannes von Müller*, til hvis Ære der blev oprettet et Mindesmærke i hans Fødeby Koblenz i Aaret 1899, vi finder her *Karl Ernst von Baer* med hans udprægede teleologiske Verdensanskuelse: kort sagt en hel Skare af Vidnesbyrd fra fremragende troende Videnskabsmænd, hvorved P. Knellers Bog faar stor apologetisk Værd.

Ganske vist er selv en hel Række Navne paa troende Forskere ikke noget egentligt Bevis for Kristendommens objektive Sandhed, ligesaa lidt som en Række vantro Videnskabsmænd er noget Bevis imod Kristendommen, men det er dog i hvert Tilfælde en trøsterig Kendsgerning, at der gives saa mange troende Videnskabsmænd, og det saa meget mere, som Videnskaben (selv om den som sagt ingenlunde nødvendigvis fører til Vantro, saa dog) let kan føre til Hovmod og derigennem til Lunkenhed og Frafald. Men Grunden til, at adskillige 3. og 4. Rangs Videnskabsmænd tager Afstand fra Troen, er at søge dels i »Moden«, som de ere svage nok til at rette sig efter, dels i den Omstændighed, at deres Specialvidenskabs snævre Grænser ofte forhindrer dem i at tilegne sig videre Synspunkter. — P. Kneller har i alt Fald bevist, at det 19. Aarhundredes Naturforskere langt fra i saa stort Antal er optraadte som Modstandere af Kristendommen, at Vantroen skulde kunne

paaberaabe sig Naturforskerne eller Naturvidenskaben i Almindelighed, saaledes som man ofte ynder at gøre. Tværtimod kan man paastaa, at de *større* Aander i Almindelighed viser *mere Ærefrygt* for Kristendommen end de *smaa*; kun videnskabelige Skraalere à la Häckel, Vogt og Ladenburg, som i deres mer eller mindre tendentiøse Arbejder lader Fantasien raade mere end Forstanden, er Skyld i, at der i visse Krese fables om, at det 19. Aarhundreders Naturforskere alle som én skulde være Modstandere af enhver Religion. »De, som er af denne Mening,« siger *Justus von Liebig*, »er Dilettanter, som efter deres smaa Udflugter paa Grænsen af Naturforskningens Omraade har ment sig berettigede til at belære et uvidende og lettroende Publikum om, hvorledes Verden og Livet egentlig er opstaaet, og hvor vidt Mennesket allerede er naaet i Naturens dybeste Hemmeligheder; og det lettroende Publikum tror hellere dem end de virkelige Naturforskere.»

Saaledes er altsaa P. Knellers Skrift, der særlig kan anbefales alle dannede Krese, et nyt Bevis for den gamle Sandhed, at *grundigt* Studium fører til Gud, hvilket ogsaa den schweiziske Videnskabsmand *Oswald Heer* beken- der med disse Ord: »Jo mere vi fordybe os i Udforskning af Naturen, desto fastere bliver ogsaa vor Overbevisning, at kun Troen paa en almægtig og alvis Skaber, som har frembragt Himmel og Jord efter en forudlagt Plan, er i Stand til at løse Naturens og det menneskelige Livs Gaader.«

---

## Klemens VIII.

— o —

Idag den 5. Marts 1905 er det 300 Aar siden, at en af de mest fremragende Paver blev kaldt over i Evigheden — en af dem, i hvem Overgangen til en ny Tid ligesom

var legemliggjort. Baade i sin Egenskab af Kirkens aarvaagne Overhyrde, og Sædernes Fornyer, baade som Videnskabsmand og Statsmand har *Klemens VIII.* indlagt sig saa mange Fortjenester, at der er Grund til at mindes hans 300aarige Dødsdag. Hans Betydning som Statsmand skal her dog ikke videre berøres. Klemens VIII. tilhørte den højtansete florentinske Familie *Aldobrandini*. Ligesom Faderen var ogsaa han en dygtig Retslærd, i hvilken Egenskab han allerede tidlig fik Del i den kirkelige Forvaltning, og han havde allerede beklædt forskellige vigtige Embeder, da Pave Sixtus V. i Aaret 1585 udnævnte ham til Kardinal og Storpønitentiar. Kardinal Aldobrandini blev straks et af de mest ansete Medlemmer af det hl. Kollgium og efter Pave Innocens IX.'s Død valgtes han, saaledes som hans Ven og Skriftefader, den hl. Filip Neri, havde forudsagt, til Biskop af Rom, den 30. Januar 1592, og antog Navnet Klemens VIII.

Den daadskraftige Pave udfoldede straks en omfattende Virksomhed paa de forskelligste Omraader. I Særdeleshed laa det ham meget paa Hjærte, at faa gennemført stræng Kirketugt. Dueluvæsenet bekæmpede han ved skarpe Forholdsregler. Forskellige Ordenssamfund, ligesom ogsaa de romerske Broderskaber, gav han nye Regler og Forskrifter.

I Rom holdt han personlig Visitats i alle Kirker og Klosre, Hospitaler og Kollegier og Velgørenhedsanstalter. I det hele taget var han en rigtig Reformator i Ordets bedste Forstand. Han oprettede to nye Hjem for fattige Enker og Jomfruer, et Hjem for fattige, forældreløse Børn, desuden tre Seminarier, som overdroges Basilianerordenen, og to Kollegier, et for Skotter og et for Illyriere. Overhovedet staa kirkelig Videnskab og Disciplin i stor Taknemligheds-gæld til Klemens VIII. Han sørgede for en forbedret Udgave af *Vulgata*, det romerske *Breviar* og *Missale*, ligesom ogsaa for en ny Udgave af *Index*. Den heftige, videnskabelige Strid imellem Dominikanerne og Jesuiterne angaaende Naadelæren, ledte han ind paa mere fredelige Veje.

Ligeledes har Klemens VIII. arbejdet meget for Befæstelsen af den katholske Tro i saadanne Lande, hvor den var i Fare, og for Genvindelsen af de Lande, som var tabte for Kirken. De katholske Skotter og Illyriere hjalp han, som allerede bemærket, ved Oprettelsen af Kollegier i Rom. Til England sendte han Benediktinere og til Libanon Jesuiter. I Aaret 1595 meldte Metropolitene af Kiew og syv rutheniske Biskopper sig til Genforening med den romersk-katholske Kirke og i samme Øjemed henvendte den koptiske Patriark Gabriel af Alexandrien sig til Paven. Efter at Paven, med Himlens øjensynlige Velsignelse, havde udfoldet en saa omfattende Virksomhed og opnaaet saa stor Anseelse i hele Verden, saa var det heller ikke til at forundre sig over, at det af ham udskrevne Jubilæum i Aaret 1600 fandt en ganske overordentlig Tilslutning; herved 3 Millioner Pilgrimme skal i hint Aar have valfartet til Rom.

Men hvad der især har forevigtet Klemens VIII.s Navn i Historien, det er den Andel, han havde i Genoprettelsen af ordnede kirkelige Forhold i *Frankrig*, som ved Religionskrigene var kommen fuldstændig i Uorden. Efterat nemlig Henrik IV. var vendt tilbage til den katholske Bekendelse, meddelte Paven ham den 27. September 1595 den af Sixtus V. udtrykkelig den hl. Stol forbeholdte Absolution, og skønt der vel endnu var nogle forbigaaende Vanskeligheder at overvinde, saa lykkedes det ham dog tilsidst at genoprette Forbindelsen med Frankrig, og saaledes at sikre Kirken en af dens vigtigste Positioner.\*) — Nu for Øjeblikket, hvor fanatiske Kirkefjender netop søger at omstyrte alt dette igen, vil de franske Magthavere vel næppe gerne blive mindet om, hvad Frankrig skylder Paverne, og ikke mindst Klemens VIII., der f. Eks. ogsaa

---

\*) En særlig Glæde var det for Paven, da Henrik IV. i Aaret 1602 fik det sat igennem, at Jesuiterordenen kunde vende tilbage til Frankrig, efter at Kongen selv i Parlamentet havde holdt en glimrende Forsvarstale for Ordenen.

mæglede Fred imellem Henrik IV. og Filip II. af Spanien. Men saafremt de franske Katholiker vil være deres Pligt tro, saa vil der vel forhaabentlig med Guds Hjælp snart frembryde en ny Tid, hvor det afbrudte Forhold til Kristenhedens Midtpunkt atter bliver genoprettet.

Hvad Klemens VIII.'s Person angaar, saa var han en Bønnens og Askesens Mand, en stor Ven og Velgører af de Fattige, i det hele taget en inderlig from Personlighed. Han skriftede næsten daglig og til Skriftefædre havde han valgt sig Mænd som den hl. *Filip Neri* og den ligesaa lærde som ydmyge og fromme *Cæsar Boronius*. Hvad der var karakteristisk for Klemens VIII. det var netop ogsaa Valget af hans Omgangskres. Saaledes udnævnte han f. Eks. foruden Boronius ogsaa to store Theologer af Jesu Selskab til Kardinaler, nemlig *Frants af Toledo* og *Robert Bellarmin*, Stjærner af første Rang paa den katholske Videnskabs Himmel, desuden ogsaa andre fromme, lærde Mænd, hvorved han paa én Gang lagde sin Højagtelse baade for Videnskab og for ægte Dyd og Fromhed for Dagen.

Klemens VIII. døde den 5. Marts 1605 i en Alder af 70 Aar, og hans Bortgang vakte stor og inderlig Sorg. Hans 13aarige Pontifikat havde været et af de mest fremragende og velsignelsesrige, som Kirkehistorien kender. — Naar i disse Dage mange enten i Virkeligheden eller i Aanden aflægger et Besøg ved hans Hvilested i Maria Maggiore i Rom, saa er det sikkert, at der vil vies ham mangan en venlig og *taknemmelig* Tanke; og vi alle bliver, ved at opfriske Mindet om denne store Pave, befæstede i vor Vedhængenhed ved Pavedømmet overhovedet og i vor Troskab imod Petri Stol, som ved Guds Forsyns Styrelse i Tidernes Løb er bleven beklædt af saa mange hellige og store Mænd, sande Fædre og Hyrder for Kristi Hjord.

---



## Strindbergs „Omvendelse“.

— 0 —

Onsdag Aften, den 22. Februar, holdt Hr. Forfatter *Jahn Nielsen* Foredrag i *A. C.* om ovenstaaende Emne. Den unge Forfatter viste sig at være en udmærket Foredragsholder, som ved at lægge Liv og Kraft i Foredraget forstod at holde Tilhørerne i Aande. Dersom Hr. Jahn Nielsen fik overdraget et af Foredragene i *A. C.*s offentlige Foredragsrækker, saa vilde det sikkert være til Glæde for alle Parter; han vilde forstaa at rive Tilhørerne med sig. Her følger et kort Udtog af nævnte Foredrag.

Den svenske Digter August Strindberg er en omflakkende Mand — baade aandeligt og legemligt. Han er »en Verdensborger, en Zigøjner, en Nomade, som afgræsser alle Græsgange. Hans Geni er som de Stjerner, der spiller i alle Farver — fra det blideste blaa og det sarteste grønne til det gnistrende gule og brændende røde. Hans aandelige Klædebon er gjort af tvefarvet Taft . . . , og hans Sjæl skifter uafbrudt Lød som Opalstenen. . . «\*)

Som Digter er Strindberg sikkert den største og mest originale, Skandinavien siden Tegnér's og Øhlenschlägers Dage har haft. Det er blot vanskeligt at afgøre, i hvilken litterær Genre han er størst. . .

Hans Sprogkunst roser den svenske Kritiker *David Sprengel* i sin Bog »*De nye Poeterna*« i de stærkeste Udtryk. Som Naturiagtager ejer han Malerens skarpe og rigtige Blik, og hans Ords Rigdom erstatter fuldelig Paletens Farver. Ogsaa som Menneskeskildrer er han fremragende — altid finder han det typiske frem. I sin Egenkab af Skuespilforf. bruger han den Metode, straks i første Akt eller Scene, at anslaa Grundtonen, som saa fastholdes hele Dramaet igennem med en Wagnersk Styrke. . . .

Sine usædvanlige Evner har Str. gennem Aarenes Løb anvendt i de indbyrdes mest forskellige Idéers Tjeneste, og

\*) Johs. Jørgensen om Strindberg i »Tilskuerens« Februarhefte 1898.

altid har han med Lidenskab forfægtet den Sag, han i Øjeblikket gav sit Bifald.

Som Debutant slog han til Lyd for en lidt ungdommeligt svævende, samfundsfjendsk Radikalisme, som dog snart antog fastere Former. —

I Bøgerne »*Utopier i verkligheten*« og »*Om det allmänna missnöjet*« hylder han Socialismen og Rousseau, vil løse de undertryktes Baand og gøre Kvinden til Mandens ligestillede Medhjælperke.

Faa Aar efter kæmper han, sammen med Nietzsche — gennem Bøger som *Tschandalo* og Artikler som *Voltaire* og »*Kvinnans underlägsenhet under mannen*« — for den overlegnes Suverænitet.

Sit Standpunkt til *Kvindeemancipationen* (som han bittert angriber), skylder han det uberettigede Ry for *Kvindehad*, der er blevet ham til Del. —

En Række af Aar vier han til Dyrkelsen af Teorien om »*Jenseits von Gut und Böse*«. Da, just som hans aristokratiske Materialisme staar i fuldeste Flor, og just som hans Berømmelse maa anses for grundfæstet, kommer Omslaget: Angsten, Længselen tilbage til Gud — og dermed den »mystiske« Periode.

Str. karakteriserer selv i den sidste Aar udkomne Roman »*Götiska nimmén*« de Aar, som var hans egne religiøse Brydningsaar; *Naturalismen* var afblomstret, Naturvidenskaben havde spillet Fallit — en religiøs Trang viste sig overalt i Europa. Hans Ord ere en Dom over Anskuelse, vore hjemlige Radikalere hævder som i al Evighed gyldige...

I Bekendelsesskriftet »*Inferno*« (1897) og dettes Fortsættelse »*Legender*« (1898) gør Str. op med sig selv og sin Samtid, og han kommer til det Resultat, at han har virket forgæves, og at der kun er Fred og Frelse at finde hos Gud — *den personlige Gud*. Men det lykkes ham ikke at komme til Hvile i noget bestemt religiøst Samfund. Pint af Forfølgelsesmani griber han efter *Swedenborgianismen*, som den druknende efter et Halmstraa. Men heller ikke den kan »bære ham oppe« — heller ikke den er ham nok. Da falder hans urolige Blik paa den katolske Kirke, og det synes en Tid, som om den skal blive ham det attraaede *Refugium*. Men ogsaa det glipper, [sandsynligvis paa Grund af Kirkens strænge evangeliske Sædelighedsbegreb, som selvfølgelig ikke kan se igennem

Fingre med Skilsmisser og »fri Kærlighed« selv ikke hos en Digter,] og den religiøse Krise ender — for at bruge Digterens egne Ord — med at opløse sig i Kaos. —

Str. har efter Omslaget skrevet en Række ypperlige mystisk-religiøse Værker, saasom: »*Inférno*« (1897), »*Legender*« (1898), Skuespillene »*Til Damaskus*« (1898) og »*Advent*« (1899). Men ogsaa en *Række historiske Dramaer*, et Nutidsdrama (»Påsk«), en Eventyrsamling (»Sagor«), en Samfundsroman (»*Götiska nimmen*«) o. m. a. Værker har siden Omslaget set Dagens Lys.

Str.s Produktionsfrodighed og Produktionsevne er saaledes ikke bleven svækket. Men der er kommet nye Elementer til i hans Digtning: *Mildhed* og *Tro paa en evig Retfærdighed*.

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—0—

**København.** *St. Joh.s Broderskab* (katholsk Afholdsforening) afholdt sin maanedlige Sammenkomst Tirsdagen d. 7. f. M., i Lokalet Bredgade 67, med følgende Program: Oplæsning af Hr. J. Chr. B. Berg. — Salen, der var fyldt til sidste Plads, genlød hele Aftenen af hjertelig Latter og Klappen. Publikum var begejstret over den mesterlige Maade, hvorpaa Hr. Berg forstod at fremstille de forskellige Personer i det morsomme Stykke, han oplæste. Efter Oplæsningen sang Hr. Artist Bermann et Par af sine muntre Sange. — Det var i Et og Alt en vellykket Aften.

**Stockholm.** (C.) Familjeföreningen Concordia Catholica i Stockholm firade onsdagen den 22. Februari sin 10de Högtidsfest å Restaurant Runans festvåning. Kort efter det att föreningens protektor Hs. Högvärdighet Biskopen anländt vid åtta tiden, börjades festen, hvarvid den kände violonisten och kompositören Signor Gaetano Fusella utförde »L'espagnole« af Dworzak samt »Berceuse« af egen komposition. Båda numren utfördas naturligtvis mäterligt och mottogos med stormande applåder. Härefter följde »Drilléns operett«, hvilken med lif och lust utfördas af någre af medlemmarne. — Vid tiotiden serverades en briljant supé, hvari Hs. Högvärdighet Biskopen, afvensom hufvudstadens hela katolska presterskap, hvilka mangrant infunnit sig, deltog. — Följde så kaffe med avec, hvar-

efter ungdomen dansade till kl. 2 f. m., då festen afslöts. Allmänna meningen, af de till ca. 75 personer uppgående deltagarne, var, att festen var en bland de mest lyckade, F. C. C. har haft.

**Syd-Amerika.** Til Afgørelsen af de angaaende Jurua og Purus herskende Grænsestridigheder har Brasilien og Peru valgt den *pavelige Nuntius* til *Voldgiftsmand*. Man har henvendt sig til Rom for at opnaa den fornødne Billigelse hertil hos den hl. Fader.

**Unio.** Fastelavnsfest Mandag d. 6. Marts Kl. 8 i Myginds elegante Selskabslokaler (Fællesspisning og Bal med Fastelavnsløjer). Medlemmer 1 Kr., Besøgende 4 Kr. Anmeldelse om Deltagelse maa ske senest Mandag Morgen inden Kl. 9.

Ernst Bækklund, A. V. Günther, Herm. Hoffmann, Frederiksbergg. 34. Bangertsg. 11. Købmagerg. 48.

**✠** Sct. Johs. Broderskab (katholsk Afholdsforening). Aftenunderholdning **Tirsdag** den 7. **Marts**, Kl. 8 Aften, i Lokalet, Bredgade 67<sup>2</sup>. I. Koncertfonograf. II. Sang af Frk. Anna Wetterholz. III. Oplæsning af fhv. Skuespiller Chr. Gjerlev. — Salen aabnes Kl. 8 — begynder Kl. 8 $\frac{1}{2}$  pr. Gratis Adgang. Alle indbydes venligst.

**Tirsdag** den 21. **Marts** Kl. 8 $\frac{1}{2}$  pr. Medlemsmøde med Optagelse og Diskussion. Bestyrelsen.

**S.J.G.** **Mandag** d. 13. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$  afholder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag** den 5. **Marts**. **Quinquagesima**. (Fastelavn.) — 6. M. **Votivofficium** af St. Ansgar. — 7. **Ti**. Thomas Aquin, Bekender og Kirkelærer.

**Onsdag** den 8. **Marts**. **Askeonsdag**. Fastens Begyndelse. (I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Askevielse og Højmesse.) — 9. **To** Franciska Romana, Enke. — 10. **F**. Ihukommelse af Frelserens Tornekrone. — 11. L. **Votivofficium** af den ubesmittede Undfangelse.

**Søndag** den 12. **Marts**. 1. **Søndag** i Fasten.

### Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ ; Jesu Hjerte Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$ ; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$ ; St. Knuds Kapel hver Onsdag Kl. 7 $\frac{1}{2}$ ; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

**Gudstjeneste i Slagelse.** (Bredeg. 17.) Sønd. d. 12. Marts Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Eftm. Kl. 5 Andagt.

**Mødreforeningens Møde** bortfalder i denne Maaned.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 11.                      Søndagen den 12. Marts.                      1905.

---

Indhold: Biskoppeligt Hyrdebrev. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Ordrup. Roskilde. Esbjerg. Aarhus. — Mariaforeningen. — Bekendtgørelser.

---

## Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden.



Johannes,

ved Guds Barmhjærtighed og den Apostoliske  
Stols Naade

Biskop af Anastasiopolis,

Hs. Helligheds Husprælat,

Apostolisk Vikar for Danmark og Island,

til det højærværdige Præsteskab og det Apostoliske  
Vikariats Troende.

Hilsen og Velsignelse i Herren!

Højtelskede i Herren! Det er en bevæget og gærende Tidsperiode, vi leve i; ingensinde før have Modsætningerne paa de aandelige og materielle Interessers Omraade været

saa grelle og tilspidsede; ingensinde før er man gaaet saa radikalt tilværks med at endevende alle gamle tilvante Begreber og omvurdere alle aandelige Værdier. I alle Forhold Forvirring, Uenighed, Kaos. Hvor finde vi Enhed og Enighed? Hvor Løsningen af de Problemer, som Menneskelivet kræver løste? Hvor Fasthed og Trøst? Det Overnaturlige, Kristendommen, Kristus, Kirken ere stillede i en Afkrog. Menneskene have efter de Visers Mening bragt det saa herligt vidt, at de ikke længere trænge til Kristendommens Arm og Støtte.

Og hvilke Røster tale til os fra dette Kaos, i hvilket den løsslupne Menneskehed tumler sig, fri for al Tvang, fri for alle Dogmer, uden Ærefrygt for det fra Fædrene Nedarvede? Trods al tilsyneladende indbyrdes Forskel have disse Røster dog et og samme Indhold — Gudløshed, Egoisme, Menneskenaturens Forherligelse og Forgudelse. — Kom og følg mig! saaledes anmelder den moderne Videnskab sit Herredømme; jeg vil føre dig til Højder og Udsigtspunkter, hvor du skal blive dig din Storhed og Uafhængighed bevidst. — Kom og følg mig! siger den moderne Kunst, jeg vil skænke dig Idealer, som skulle forskønne dit Liv og mætte dine dybeste Længsler. — Kom og følg mig! siger den moderne Literatur; jeg vil føre dig ind i Skønhedens og Fantasiens Rige, saa at du skal glemme al Jordens Elende og Forkrænkelighed. — Kom og følg mig! siger den moderne Industri- og Handelsdrift; jeg vil gøre dig til denne Verdensklodes Herre og lægge Jordens Rigdomme i dit Skød; det er den Salighed, jeg har tiltænkt dig. — Kom og følg mig! siger Frimureriet og Theosofien, vi ville afsløre alle Livets Mysterier for dig, saa at du bliver omflydt af Lys, hvor Andre vandre i Mørke. — Kom og følg mig! siger Tidens yderlig gaaende Partier, vi ville skænke eder Frihed, Lighed, Broderskab; en paradisisk Lykke skal være eders Lod, naar vi have gennembrudt og tilintetgjort alle hine Skranker, der hidtil have forhindret Menneskeslægtens Lyksaliggørelse. — Kom

og følg mig! siger Vantroen, Materialismen, Atheismen, vi give eder Lov til at nyde Livet fuldtud, som I bedst kunne. Her paa Jorden findes Paradiset; et hinsidigt Liv, en personlig Gud er en Kimære.

Omtrent saaledes lyde de bedaarende Røster fra den myldrende, brogede Verden, der omgiver os; det er de Førere, der tilbyde os deres Støtte paa vor Vej gennem Livet til et evigt Hjem. I videnskabelige og uvidenskabelige Skrifter, i Digte og Romaner, paa Theatrene og offentlige Møder, i Foreninger med de forunderligste og barokkeste Navne prædikes dette nye moderne Evangelium som fra Tagene. Om Ansvar ligeoverfor Gud, om Sjælenes Frelse, om Kristi Forløsning, om Dom og Evighed ingen Tale. —

Men det er netop det, vi som alvorligt tænkende Mennesker og som Kristne kræve. Hvad nytte tomme Løfter og hule Fraser; de ligne snarere flimrende og glitrende aandelige Fyrværkerier, der blusse op for et Øjeblik og forsvinde ligesaa hurtig igen. Nej, paa Sæbebobler kan ingen varig Lykke bygges, Lygtemænd kan ikke være tilforladelige og sikre Vejvisere og Førere. Det moderne Evangelium har endnu aldrig skabt nogen varig Lykke i Livet og endnu mindre Trøst i Døden; det har endnu aldrig tilfredsstillet Hjærtets dybeste Længsler og besvaret Menneskesjælens vigtigste Spørgsmaal.

Vi have en anden Fører behov, en Fører, der er Gud og Menneske tillige, en Fører, der taler til os med Mynlighed og Kraft; denne Fører er Jesus Kristus. Hvor ganske anderledes lyder hans Tale til os Mennesker! Hvor tillidsvækkende, hvor sejrrig og nægtig! »Kom og følg mig« (Math. 19, 21), siger han til os. »Vil Nogen komme efter mig, da fornægte han sig selv, og tage sit Kors og følge mig« (Math. 16, 24). »Jeg er Verdens Lys; hvo som følger mig, han vandrer ikke i Mørke, men skal have Livets Lys« (Joh. 8, 12). »Vil Nogen tjene mig, han følge mig; og hvor jeg er, der skal og min Tjener være. Om

Nogen tjener mig, skal min Fader ære ham<sup>s</sup> (Joh. 12, 26). Til vor Trøst, til vor Opmuntring, men ogsaa tillige til vor Sikring mod Tidens opløsende Tendenser og mørke Tvivl, ville vi ved Indgangen til den tilstundende Fastetid belyse denne ligesaa fundamentale som trøstefulde Sandhed: Jesus Kristus er vor Fører paa Vejen til Himlen.

Kun Jesus kan være Fører til det himmelske Maal, thi kun han har de Egenskaber, som den maa være i Besiddelse af, der vil være Fører paa denne Vej. Ingen kan føre os sikkert, tilforladeligt og godt, som ikke besidder den nøjeste Kundskab om den Vej, der fører til Maalet. Men Vejen til Faderen i Himlen, hvem kender den bedre end Jesus Kristus? Han er Faderens Søn, Gud af Gud, Lys af Lys. Han kender alle Ting, i Himlen, paa Jorden og under Jorden; han kender da ogsaa Vejen til Faderen. — Han er den gode Hyrde, som nedstiger fra Himlen til Jorden, ene for at lede efter de fortabte Faar og bære dem hjem paa sine Skuldre; da han kommer fra Himlen, kender han ogsaa Vejen dertil. — Men Jesus kender Vejen til Faderen ikke blot som Guds Søn, der kom fra Himlen og kender Alt, men han kender den ogsaa som Menneskets Søn, hvis hele Livsvandring paa Jorden er en Vandring til Faderen. Har Frelseren ikke talt til Menneskene de trøstefulde Ord: »Jeg gaar hen til min Fader, og det er eder gavnligt, at jeg gaar?« Og som han har talt, saaledes har han handlet. Han gik i Sandhed Vejen til Faderen. Fra Betlehem tiltraadte han den; fra Betlehems fattige Krybbe førte den ham over Ægypten til Nazareth; fra Nazareth gik den over Gethsemane til Jerusalem og Kalvariebjerget. Fra Kalvariebjerget fortsatte Jesus Vejen igennem Døden og Graven indtil Oliebjerget; og fra Himmelfartsbjerget opfoer han, omgiven af de Retfærdige, som han i Triumf førte med sig fra Abrahams Skød op til Helligdommen i det Høje, til Faderhuset, til Faderen selv. I se, Højtelskede, Jesus kender



Vejen til Faderen; han selv er gaaet den; som Verdens Frelser har han lært alle dens Højder og Dybder at kende.

Er Vejen til Himmelen en Troens Vej? Jesus kender den, thi han er, som Apostelen Paulus skriver, Troens Begynder og Fuldkommer. — Er denne Vej en Kærlighedens Vej? Jesus kender den, thi af Kærlighed til Menneskene har han ladet sig fæste til Korset; han elsker os med den Kærlighed, der hengiver Livet for Vennerne. — Er denne Vej de gode Gerningers Vej? Jesus kender den, thi hans hele Liv var en uafbrudt Række af Velgerninger; han gik omkring og gjorde vel. — Er denne Vej en Lydighedens Vej? Jesus kender den, thi han har selv fornædret sig og er bleven lydige til Døden, ja indtil Døden paa Korset. — Er denne Vej Bønnens Vej? Ser hen til Judæas og Galilæas Bjerghøjder, spørger de stille lange Nætter! Paa de ensomme Bjergtoppe ville I finde Jesus i Bøn, de stille Nætter ville vise ham paa Knæ i inderlig Samtale med Faderen. — Er denne Vej Hellighedens Vej? Jesus kender den; thi Apostelen siger, han har ikke gjort Synd og der blev ikke funden Svig i hans Mund. — Ja, hvad du end har paa Hjærtet, spørg Frelseren frimodigen om, hvorledes Vejen til Faderen i Himlen er beskaffen, hvor lang og hvor trang den er, hvad du har at frygte og at haabe, hvilke Hindringer du har at overvinde, hvilke Modstandere du har at bekæmpe, — han vil kunne give dig nøjagtig Oplysning om alt dette. Jesus kender Vejen som Guds Søn, der kender Alt; han kender den ogsaa som Menneskets Søn, der selv er gaaet den; altsaa Jesus kan være Føreren.

Den, som vil være Fører paa Vejen til Himlen, maa endvidere kende dem, som han skal føre; han maa kende Vandringsmændenes Fornødenheder, Evner og Karakterer. Thi kun naar Føreren kender Pilegrimmenes Trang, vil han kunne tilfredsstille deres Behov; kun naar han kender deres Kræfter, vil han vide, hvad han skal forlange af dem; kun naar han kender deres Karakter, vil

han forstaa at behandle dem. Og atter er det Jesus Kristus, som alene kan være denne vor Fører paa Himmelvejen. Hvo kender os da bedre end Gud, der har skabt os? Og denne Gud, som er bleven Menneske af Kærlighed til os, skulde han ikke kende vort hele Væsen med alle dets Krav, Fornødenheder og Evner? I vort Kød og Blod, i vor menneskelige Natur har han en hel Menneskealder igennem gennemlevet Menneskelivet, har delt dets Lidelser og legemlige Skrøbeligheder, har prøvet den menneskelige Natur i alle dens Kræfter og paa dens forskellige Alderstrin. Og fordi han saaledes efter Apostelens Udtryk er forsøgt i alle Ting i lige Maade, dog uden Synd, derfor kan Jesus være vor Fører. —

Du er et Barn, og vil du som Barn vandre paa den barnlige Uskylds Vej til Faderen? Jeg viser dig til Jesus, Barnet i Bethlehems Stald, Barnet i det stille Nazareth; følg dette Jesusbarn, det kan være din Fører til Faderen. — Du er en Yngling, og vil du i dine Ungdomsaar ulastelig gaa Vejen til Himmelen? Følg Jesus, tag den tolv-aarige Frelzers Haand; han er kysk og ren og uden Plet; han kan føre dig. — Du er en voksen Kristen, du erkender som saadan de Pligter, der paahvile dig og har intet inderligere Ønske, end at du maatte befinde dig paa den rette Vej til Faderhuset! Følg Jesus Kristus, stil dig ved hans Side; han, din Frelser, hvis Spise det var at gøre Guds Villie, hvis Ære bestod i at forherlige Faderen, han vil være din sikre Fører. — Du er hjemsogt af Lidelser, du er fristet, fattig, miskendt og forladt, forhadet og forfulgt, du er træt indtil Døden, og i dine Lidelser, i dine Fristelser, i din Armod og Forladthed, i Dødens Angest leder du efter en Haand, der kan føre dig til Himlen! Følg Jesus! den lidende Frelser, den fristede Jesus, den fattige og forladte Jesus, den døende Jesus kan og vil være din Fører. Han kender vor Nøgenhed, vor bristende Evne, vor Villie, saa svag til alt Godt, vort Kød, saa tilbøjeligt til alt Ondt. Ja, hvad er vi uden Jesus? — Intet.

Men hvad formaa vi ikke, naar han styrker os! Kunne vi være kolde og lunkne, skødesløse og utro i Opfyldelsen af vore Pligter, saalænge vi have vort Blik fæstet paa ham som vor Foregangsmand og vort Mønster? Kunne vi vige tilbage, naar Guds Søn gaar foran? Kunne vi lægge Hænderne i Skødet, naar Gudmennesket trætter sine i Arbejde for os? Kunne og tør vi afkaste en Byrde, naar Gudmennesket selv har baaret den og vedbliver at bære den for os?

Den, som vil være Fører paa Vejen til Himlen, maa endvidere alle Vegne og alle Tider være hos dem, han skal føre. Føreren til Faderen tør altsaa aldrig forlade os, han tør aldrig trættes eller blive tilbage for at søge Hvile; han maa staa ved vor Side Dag og Nat, fra Vuggen indtil Graven; han maa forblive hos os, indtil vi have naaet Maalet. En saadan Fører er Jesus Kristus; Israels Vogter sover ikke og bliver aldrig træt. Hvorledes skuede den h. Johannes' Ørneblink ham? Han saa ham imellem de syv Guldlysestager og hørte hans Røst. »Jeg er den Første og den Sidste og den Levende; og jeg var død, og se, jeg er levende i al Evighed.« — Jesus dør aldrig mere; altid forbliver han hos Sine. »Se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende« (Matth. 28, 20). En herlig, en trøstefuld Forjættelse. Er den bleven opfyldt? Hvorledes kunne vi vel tvivle derom, naar vi se hen til den af Kristus stiftede ene, hellige, katholske og apostolske Kirke? Staar den ikke lyslevende for vore Øjne som den mægtigste historiske Kendsgerning, der har paatrykt alle henrundne Aarhundreder sit Præg, — viser den sig ikke for os som det Guds Hus, der er grundfæstet ovenpaa Bjærgene og ophøjet over Højene, saa at alle Folkeslag strømme til det? — Kirken er Kristi Værk; i Kirken lever Kristus, eller meget mere, Kirken er den levende Kristus. Hvad følger deraf? Kærlighed til Kirken er Kærlighed til Kristus; Ulydighed imod Kirken, er Ulydighed imod Kristus selv. At skille Kristus og Kirken er simpelt-

hen ukristeligt. — Da Kirken er Kristi Aabenbaring og Væsen, saa staa vi ham evig nær ved at være Kirkens Børn. Som den lysende Sky, som Ildsøjlen, der ledede Israeliterne paa deres Tog igennem Ørkenen, drager Jesus i Spidsen for Kirken foran os igennem Aartusinderne; naar vi følge Kirken, kunne vi derfor aldrig vige bort fra den rette Vej; Kirken er ufejlbar, uovervindelig, uforgængelig.

Men endnu mere. For at intet af Kirkens Børn skal forsmægte paa Vejen, leder han alle sine Naadeskatte, dem han har erhvervet i sit Blod, igennem de syv hellige Sakramenter til de enkelte Sjæle. Ingen Sjæl skal fattes Kraft til at følge den himmelske Fører; han renses de Brødefulde og Besmittede, han styrker de Svage og Udmattede, han styrker og fuldender alle dem, der have en god Villie. Fra Tabernaklet i enhver Kirke tilraaber han Enhver: Kom og følg mig, jeg er din Fører, overalt og alle Vegne. —

Endelig maa den, der vil være vor Fører paa Vejen til Himlen, ogsaa have den rette Kærlighed til dem, han skal føre. Skulde vi nærmere karakterisere denne Kærlighed, saa vilde vi sige om den: den bliver aldrig træt af at advare, at formane, at bede, at lære, at trøste, at opmuntre, at hjælpe, at undskylde, at frelse paa den lange, møjsommelige Vej, der fører til det evige Liv. Mødte vi ikke en saadan Kærlighed paa vor Vandring, hvad vilde der da blive af os? Thi hvad ere vi? Skrøbelige Skabninger, fulde af Synd og Lidenskab! Menneskebørn med et genstridigt og forsagt Hjærte, uvidende og dog opblæste af Forfængelighed, lunkne ligeoverfor det Himmelske, begærlige efter det Timelige! Dyb og stærk og hellig maa derfor Førerens Kærlighed være, der vil lede os til Himlen. Hvor findes denne Fører, denne Ven, som hundrede Gange fornærmet, forhaanet, forladt, saa dog hundrede Gange paany kommer til eder, for at tilbyde eder sin Vejledning, for at hjælpe og elske eder med uforanderlig Kærlighed, ene for at frelse eder? O, der gives kun en Eneste, der elsker os Mennesker saaledes. Kom med mig,

jeg vil vise dig denne Fører. Stil dig hen under Korset, sku op til Jesus! Ser du hans Hoved? Det er nedbøjet af Kærlighed til dig! Sér du hans Øjne? De lyse af Kærlighed til dig! Betragt disse udbredte Arme! De strække sig ud efter dig i Kærlighed og Længsel! Og betragt dette gennemborede Hjærte! Det har elsket dig indtil Døden og tilraaber dig: *Sequere me*, kom og følg mig! — Jesus har elsket os med guddommelig, med barmhjærtig og offervillig Kærlighed. Han alene kan være Føreren til Faderhuset.

Kunne vi saa, Højtelskede, endnu være i Tvivl om, hvilket Valg vi skulle træffe? Dengang Gud gav Israels Folk Moses og Josva til Førere paa Vejen til det forjættede Land, — dengang Gud stillede en Engel ved Siden af Tobias' Søn, for at ledsage ham til Medernes Land, da var dette en stor Ære og Velgerning for Israel og for Tobias. Hvor langt højere ere vi ikke blevne ærede og udmærkede ved, at Jesus Kristus er bleven vor Fører! Hvo er ham lig? Han er Menneskenes Søn, hvis hele Liv ligger udbredt for vore Øjne som en straalende Række af himmelske Dyder; ved hans Efterfølgelse vinde vi Lykke, Ære og, hvad der er det Højeste, Guds Velbehag. — Men denne Jesus er ikke blot Menneskets Søn, han er ogsaa Guds Søn. Guddommens Diadem straalere paa hans Pande, Verdensdommens Sværd og Vægtskaal ligger i hans Haand; Himlens Engle ere hans tjenende Aander og de Hellige synge knælende hans Pris; de 24 Ældste nedlægge deres Kroner foran hans Fødder, og Helvede skælver ved hans Navn.

Kunne vi saaledes ikke tænke os nogen højere Udmærkelse og Ære end at kunne følge denne Fører, Guds Søn og Marias Søn, saa er det ikke mindre billigt og ret, at vi i Alt slutte os til ham og følge efter i hans Fodspor. Thi som Kristne ere vi hans Ejendom. Vi hverken tilhøre Verden eller Mørkel, men vi tilhøre ham baade efter Naturen og efter Naaden. Vor Væren, vort Liv skyldes

ham alene. Ved hans Naade ere vi fødte i hans Rige, ved hans Blod forløste fra Synd og Fordømmelse. Ved hans Aand ere vi helligede og befriede fra Verdens Aag. Med hans Kors ere vi betegnede som hans Tjenere, ved hans Kød og Blod ernærede som hans Børn. I Daaben have vi højtideligen frasagt Djævelen og valgt Jesus som vor eneste Fører og Herre.

Er det da ikke billigt og ret at følge denne Fører? Hvorfor skulde vi tøve dermed? Jesus siger os vel, at han vil føre os ad Ofrets og Selvfornægtelsens trange Vej! Men kan dette afskrække os, naar vi høre Apostle i Paulus' Jubelsang: Jeg formaar alt i ham, der gør mig stærk! Under Jesu Ledelse jævnes Vejen, Tornene forvandles til Roser, Ofret bliver til Sødme. Men dette er endnu ikke Alt. Jesus selv forjætter sine Efterfølgere himmelsk Løn og overvættes Salighed, naar de holde ud indtil Enden. »Den som sejrer, ham vil jeg give at sidde med mig paa min Trone, ligesom og jeg har sejret og sidder hos min Fader paa hans Trone« (Joh. Aab. 3, 21). —

Føjer hertil, Højtelskede i Herren, hvad Jesus Kristus selv siger om Nødvendigheden af hans Efterfølgelse: »Jeg er Vejen og Sandheden og Livet. Ingen kommer til Faderen uden ved mig« (Joh. 14, 6). — Lytter endvidere til, hvad Apostlen Petrus, fyldt af den Helligaand, siger til Folkets Øverster og Ældste: »Der er intet andet Navn under Himlen givet Menneskene, hvorved vi skulle frelles, end Jesu Kristi Navn« (Apostl. G. 4, 12), — saa ville I vist Alle sige med mig: Kun Jesus alene *kan* være vor Fører paa Himmelvejen, kun han alene *bør* være det. Kun han kender os, elsker os, forbliver altid hos os. At efterfølge ham er billigt og ret, gavnligt og nødvendigt.

Saa ville vi da, idet vi atter i den tilstundende hl. Fastetid gennemleve, hvad Jesus har lidt for os for at frelse vore Sjæle, fornye vort Troskabsløfte til ham og slutte os til hans hl. Korsbanner; vi ville lydeligt og offentligt, med Hjærte og Mund, til Trods for Djævelen,

Verden og Kristusfornægterne bekende: Ingen skal være vor Fører uden Jesus Kristus, Gud, højlovet i al Evighed, Amen.

København, den 1. Marts 1905.

✠ **Johannes,**

Biskop af Anastasiopolis.  
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** *Fasteprædikener* vil i indeværende Fastetid blive holdt i *St. Ansgarskirken* af Hr. Pastor Ign. Schmid, fhv. Sognepræst i Aarhus, hver Søndag Aften Kl. 6; — i *Rosenkranskirken* af Hr. Pastor von Kettenburg hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ ; — i *Jesu Hjærtet Kirken* af Hr. Pastor L. Günther hver Søndag Aften Kl. 6. — i *St. Annakirken* af Hr. Pastor Schmiderer hver Søndag Aften Kl. 6.

**Frederiksberg.** (*—rg*) *Memento mori.* Som en eftertrykkelig Bekræftelse paa Askeuddelingens alvorfulde Ceremoni kom et rystende Sørgebudskab hertil i Onsdags; umiddelbart efter endt Gudstjeneste indløb der nemlig fra Mæsnedø et Telegram, der meldte Døden af Kaptejn A. Niensens Hustru, Mary Agnes Bertha f. Nielsen, 43 Aar gl.

Den saa pludselig af Gud bortkaldte var sammen med sin Mand først nylig bleven optaget i vor hl. Kirke og maa saaledes siges, at have hørt og adlydt *Guds Kaldelse i den ellefte og sidste Time.*

Allerede for flere Aar siden, da Familien endnu havde Bopæl i Korsør, sendte Forældrene deres Børn hertil paa Frederiksberg i vore Skoler. Den ældste haabefulde Søn døde den 13. Okt. 1902 i syttenaars Alderen ifølge Brandsaar efter et langt og smertefuldt Sygeleje, men havde dog

før sin Død den Naade at modtage de h. Sakramenter. Det yngste Barn blev døbt i Rosenkranskirken først i Januar. Og nu endelig fulgte Forældrene deres Børn efter ved at gøre det sidste Skridt og slutte sig til vor h. Kirke, som de alt i lang Tid havde haft Lejlighed til at lære at kende og skatte. Under et — øjensynligt af Forsynet hidført — tomaaneds Ophold her i Staden, hvor Kaptejn Nielsen skulde føre Tilsyn med Dampfærgens Reparation, modtog Forældrene med stor Iver en grundig Undervisning, hvortil de regelmæssig og punktlig indfandt sig. Paa Søndagen Septuagesima — paa hvilken *Evangeliet om Arbejderne i Vingaarden* læses — fandt Optagelsen Sted i Rosenkranskirken, og Dagen derefter modtog begge Ægtefæller med opbyggelig Andagt den første hl. Kommunion, som efter Guds hl. Tilskikkelse for Fru Niensens Vedkommende ogsaa skulde være den sidste. Endnu i samme Uge vendte Fru Nielsen med de mindste Børn tilbage til Masnedø. Som nu et Ritzau-Telegram til Bladene meddeler, er hendes uventede Død desværre foraarsaget ved et Ulykkestilfælde, idet hun i Mørket er bleven overkørt af en Jærnbanevogn, der rangeredes.

For hele Familien, især for de ni Børn, hvoraf de otte er umyndige, er dette Dødsfald et tungt og smertefuldt Tab. Men hvor dyb end Sorgen og Smerten er, saa bliver den dog forklaret og formildet ved den saare trøstefulde Omstændighed, at den Naade blev den hedenfarne til Del, at kunne dø som et Barn af vor hl. katholske Kirke, der med øm Moderkærlighed nu følger hendes Sjæl med hele sine Bønners, Velsignelsers og aandelige Rigdommes Fylde. Og saaledes faar hun, skønt hendes Arbejdstid i Herrens Vingaard har været meget kort, dog samme Løn, som om hun stedse i fuld Forstand havde været et trofast Medlem af den katholske Kirke.

Hvor og hvornaar Begravelsen skal foregaa, er endnu ikke afgjort. Muligvis bliver Liget overført hertil, og den Afdøde vilde saaledes finde sit sidste Hvilested paa Katholsk



Vestre Kirkegaard. Den kære Afdøde, som i Sandhed kan kaldes et Mønster paa en kristen Hustru og Moder, anbefales inderligt til vore Trosfællers fromme Ihukommelse i Bønnen og det hl. Messeoffer. R. I. P.

**Ordruk.** (R. J. N.) Der havde i Aar til *St. Andreas-Kollegiets Aftenunderholdning d. 7. Marts* indfundet sig en anselig Samling Tilskuere — næsten flere end Gymnastiksalen kunde rumme.\*) Men det var heller intet ringere end »*Scapins Skalkestykker*«, der bødes paa.

Paa Forhaand kunde det synes dristigt at betro saa stor en Opgave til dilettantiske Kræfter. Men Løsningen blev saaledes, at baade Instruktør og agerende høstede Ære deraf...

Mindst heldige var maaske Elskerne. Dog enhver Skuespiller og Dilettant ved, hvor vanskeligt det er at samle nogen større Interesse om Octavio'erne og Leandrene — disse lidt ubetydelige, »vel optugtede« Kavalerer, som kun giver Scapin'erne og Henrik'erne Lejlighed til at vise, hvad de duer til.

Scapin spillede friskt og morsomt, og de to gamle Jeronimus'er (Argante og Geronte) var helt fortræffelige. Selvfølgelig kneb det nu og da med at faa Nuancerne frem, og »Overraskelserne« syntes at gøre vel lidt Indtryk paa de »overraskede«. Men alt i alt klarede de unge Skuespillere Skærene saa godt, som det med Billighed kunde forlanges. — Naar den fortræffeligt udførte Musik i Pauserne tages med i Betragtning, maa det siges, at Aftenen forløb overmaade heldigt — hvorom ogsaa de hyppige Klapsalver vidnede. —

Sikkert er det langt gavnligere for unge Mennesker at faa Lov til at tumle med den store Kunst end at blive henviste til Erik Bøghsk Fadhed eller Hostrupske Komedier af anden Rang!

**Roskilde.** *Tirsdag Formiddag den 14. Marts* vil »*Sancta Marias Hospital*«, som de fra Frankrig indvan-

\*) Man mener over 900.

drede Søstre »Filles de la sagesse,« har opført, blive *indviet*. Sognepræsten, Hr. Pastor Kerckhoffs holder Talen.

**Esbjerg.** Det forlyder, at St. Josefssøstrenes nye Hospital dersteds er godt besøgt; over 60 Senge er belagt for Øjeblikket.

**Aarhus.** (B.) Ynglingeforeningen »Frem« havde Indbudt til Fastelavn -Komedie Søndag den 5. og Mandag d. 6. Marts. Der indfandt sig begge Dage en anseelig Tilskuerskare. »Frem«s flinke Skuespillere hævdede deres Scenes gamle Ry og vandt sig ny Laurbær ved Opførelsen af Skuespillet: »Den rigtige Fætter«. Stykket er af moralsk og ideelt Indhold, og blev af de raske Svende spillet med god Forstaaelse og stor Sikkerhed. Publikum lagde kendelig sin Tilfredshed for Dagen. Vi haaber derfor, at mere ideale Stykker har fundet en taknemlig Jordbuud ikke blot paa »Frem«s Scene, men ogsaa i Publikums Hjærte. At de Aarhus-Ynglinge dog ikke har i Sinde at opgive alle Løjerne viste de ved tillige at give et mnntert Lystspil: »Den forsvundne Frakke«, der spilledes med ikke ringe Humør. Foreningen »Frem« fortjener ubetinget Anerkendelse og Ros.

## Opraab.

**Mariaforeningen** slaar til Lyd og beder om Ordet. »Allerede i Februar 1855,« hedder det i Foreningens Protokolbog, »have et Antal Damer af den herværende katolske Menighed samlet sig for at danne en Forening under Navn af »*Mariaforening*«.« Den er saaledes en af de allerældste Foreninger og *kan i Aar fejre 50-Aars Jubilæum*. Dens oprindelige Formaal var at understøtte Menighedens Fattige og Syge, men eftersom der stedse blev stillet større og større Krav til dens utilstrækkelige Midler, har den i en Række af Aar nærmest maattet indskrænke sin Hovedvirksomhed til at understøtte trængende Konfirmander og Neokommunikanter. Meget Godt har den udrettet i de henrundne 50 Aar; den har arbejdet i al Stilhed, men ufortrødent og utrætteligt, for, saa vidt muligt, at imødekomme alle de Anmodninger, der hvert Aar paany, henimod Paasketiden, rettes til den. Men medens den hidindtil har kunnet give Enhver i alt Fald lidt, saa er der i Aar desværre Fare for at den maa afvise Halvdelen af de indkomne Ansøgninger, hvis den da ikke

faar særlig Hjælp. I sidste Bestyrelsesmøde forelaa der ikke færre end 58 Ansøgninger; men hvorvidt end Foreningen søgte at strække sig, saa har den dog kun kunnet tilstaa Hjælp til ca. 30 Konfirmander, og hvis den ikke faar særlige Gaver *maa den desværre fejre sit 50 Aars Jubilæum med at afvise alle de øvrige Neocommunicanter.* Dette burde dog ikke ske, og derfor retter den herved en Appel til *alle* Katholikker i København, paa Frederiksberg og Amager, thi Mariaforeningen kender *ikke til Sognegrænser*, den understøtter uden Forskel Konfirmander og Neokommunikanter fra alle tre Sogne. I Tidens Løb har den mistet en Del af sine bidragydende Medlemmer; mange af de Ældre, der omfattede den med varm Interesse, er døde, og en tilsvarende Tilgang af nye Medlemmer har ikke fundet Sted. Indtægterne er saaledes bleven formindskede, medens der fra Aar til Aar paa Grund af Menighedens Forøgelse stilles større Krav. Derfor lyder Nødraabet: Kommer til Hjælp og lader ikke en saa gammel Forening i Stikken! Baade særlige Gaver, selv de mindste, og fremfor alt ogsaa Indmeldelser modtages af: Enkefru *Ronge* (Lykkesholms Allé 14 C.), Frk. *Siegler* (Kompagnistræde 9), Fru *Mariboe* (Nørrebrog. 53 B.), Frk. *Tetzlaff* (Ved Stranden 10) og Mariaforeningens Formand *J. Braun*, Sognepræst, Bredgade 64.

**S.J.G.** Mandag d. 13. Marts Kl. 8½ afholder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

† Vor kære gamle Moder og Svigermoder **Amalie Lohrer**, Enke efter Grosserer C. B. Lohrer, er idag afgaaet ved Døden.

København, den 7. Marts 1905.

C. B. Lohrer.      George Lohrer.      Ansgar Lohrer.  
Mathilde Lohrer.      Martha Lohrer.

Begravelsen finder Sted Søndag 12. Marts Kl. 2 fra det store Kapel paa Assistents Kirkegaard.

Den Afdøde anbefales til de Troendes Forbøn.

### Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Marts. 1. Søndag i Fasten. — 13. M. Gregor den Store, Pave og Kirkelærer. — 14. Ti. Ferialdag. 15. O. Tamperdag. (Votivofficium af St. Josef.) — 16. To. Ferialdag. — 17. F. Tamperdag. Ihukommelse af Herrens hl. Landse og Nagler. — 18. L. Tamperdag. Gabriel, Ærkeengel.

**Søndag den 19. Marts. 2. Søndag i Fasten. Den hl. Josef, vor Frelsers Plejefader.**

### **Korsvejandagt i Fastetiden.**

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$  (med Prædiken); Jesu Hjærte Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$ ; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$ ; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

**Mariakongregationen for Ynglinge** holder Fælleskommunion Søndag d. 19. Marts, St. Josefs Fest, i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$ .

**Mariabørnenes Forening** holder offentligt Møde med Optagelse Onsdag d. 15. Marts Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

**Vincentkonferentsernes Generalmøde** finder Sted **Søndag d. 19. Marts** Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$  (efter Højmessen i St. Ansgars Kirke). Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Æresmedlemmerne. Til Fælleskommunionerne i de resp. Konferentskirker er samme Dag ifølge Statutterne knyttet en fuldkommen Aflad.

**Brevkasse.** Som Svar paa Forespørgsler om, hvori Præmien for **Præmieopgaven** bestaar, kan det tjene, at vi selvfølgelig ikke ser os i Stand til at give Tusinde Kr. i Præmie; heller ikke et Fortepiano som Kaffeboden i Pilestræde, eller den Slags Fastelavnsboller som et vist københavnsk Blad. Det var Meningen at lade Præmievinderen vælge sig en Bog af »Fortegnelsen over katholsk dansk Litteratur«, eller flere mindre Skrifter af samme Fortegnelse til en Værdi af 5 Kr. (Fortegnelsen faas gratis hos Høst & Søn, Bredgade 35.) — Terminen for Indsendelse af Bidrag er udsat en Uge.

**Trykfejl.** I Nr. 9 S. 139 L. 9 f. n. skal staa: ... har jeg ikke hørt noget om.

I Nr. 10 S. 158 og 159 læs Tschandala i St. f. Tschandalo, »Jenseits o. s. v. Boese« i St. f. Bæse og »Götiska rummen« i St. f. »G. nimmene«.

## **A. C.s Foredragsrækker.**

Første Række (Januar—Marts 1905).

Tredie Foredrag: **Tirsdag den 21. Marts, Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$ ,**

Foredragsholder: Hr. Pastor A. Breitung.

Æmne: **Troen og Udviklingslæren i de sidste Aartier.**

Lokale: Den store Skolesal ved Jesu Hjærte Kirke i Stenosg.  
(Opgang ad Hovedtrappen),

**Alle indbydes!**

**Adgang gratis!**

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Aargang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petiliniën. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 12.

Søndagen den 19. Marts.

1905.

---

**Indhold:** St. Patricks Gæstfrihed (Svar fra Pastor Nordentoft -- Gen-svar fra Johan Johnsen). -- Indvielsen af St. Mariæ Hospital i Roskilde. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Aalborg. — Bekendtgørelser.

---

## St. Patricks Gæstfrihed.

(Svar fra Hr. Pastor Nordentoft.)

Hr. Redaktør!

Jeg er — desværre lovlig sent — bleven gjort opmærksom paa et Angreb, som »J—n J—n« har rettet mod mig i »Nordisk Ugeblad« Nr. 5 for dette Aar. Ikke af Lyst til Strid, men af Lyst til Fred beder jeg om Husly for følgende Linjer.

Det drejer sig om de aabne Kirker. Jeg har udtalt min Glæde over dem med Tanken henvendt paa »den trætte Turist, den fattige Kone med de mange Børn og den megen Uro derhjemme, og hvem der ellers trænger til Ro og Stilhed — for sine Nerver eller for sin Sjæl.«

»J—n J—n« taler i denne Sammenhæng om, hvor vanskelig Forstaaelsen er »selv for de bedste Viljer«. Det gør mig ondt, at jeg ikke kan gøre Gengæld og anerkende

*hans gode Vilje.* Jeg synes, han er *for langt ude*, naar han udendvidere fastslaar, at jeg i de ovenciterede Linjer sætter Sjælen paa sidste Plads »som en mindre væsentlig Ting«. Der er dog noget, der hedder »sidst, men *ikke* mindst«, og det vilde være baade det forstandigste og det kønneste at anvende den Forklaring her.

Overhovedet har min ærede Kontrapart ganske misforstaaet mine Udtalelser paa dette Punkt. Der ligger i de Ord »for sine Nerver eller for sin Sjæl« en let Ironi over dem, der *ikke* kender nogen Rangforskelse mellem Nerverne og Sjælen. Men til at prædike *direkte* for dem, hvis højeste Bekymring gælder Nerverne, finder jeg ikke, at et Rejsebrev i en Avis er det rette Sted. Paa den anden Side forudsætter jeg, at ethvert troende Menneske, Katholik eller Protestant, kan vide, at naar en Kristen søger Stilheden, saa er det for at finde sig selv, at gaa ind i sig selv og derinde, i »Lønkamret«, at tale med sin Gud.

Hvad saa angaar det, jeg skrev om Stilheden, der nok kan »stemme Strengene«, men ikke »spille paa dem« — ja, saa fastholder jeg Tanken heri som er den ganske jævne: Stilheden er *god*, men den er alligevel *for lidt*.

Heri vil »J—n. J—n.« dog vist, ved nærmere Eftertanke, være enig med mig. Ogsaa i de katholske Kirker synges og prædiktes der jo dog. Men unægtelig bliver Ønsket om at *høre* noget vel nok stærkere hos en Lutheraner, der jo — være sig nu med Rette eller Urette — tillægger *Ordet* den altovervejende Betydning og daarlig kan tænke sig en ret Gudstjeneste uden en stærktonende *Menighedssang*.

Hvorfor Hr. »J—n. J—n.« er saa vred over Luthers »Vor Gud han er saa fast en Borg«, er mig ikke klart. For Indholdets Skyld kan den dog synges af Katholikker lige saa godt som af Lutheranere. Baade i poetisk og i kristelig Værdi staar den jo højt. Og det samme gælder mange andre Salmer i vor Kirkesalmebog, som de danske Katholikker, mærkeligt nok, synes ganske at kaste Vrag paa.

Saa vidt jeg har bragt i Erfaring, synges ikke en eneste af dem i de herværende katholske Kirker. *Selv om* den katholske Kirke var Kanaan, den evangelisk-lutherske Ægypten, saa er der jo noget, der hedder at »tage Ægypternes Guld- og Sølvkar med sig«.

Udtalelserne om »Tomheden« og »Bedraget« maa ganske staa for Hr. »J—n. J—n.«s egen Regning. Jeg har *ikke* brugt dem og *kunde* ikke have brugt dem. Men det er ingen Heltefærd selv at stille en Straamand op for derefter at nedsable den med stor Bravour.

Hr. »J—n. J—n.« nævner mit Ønske om, at Herren skulde tale til mig i Stilheden, men tilføjer — atter ganske for egen Regning — »*og da dette ikke skør, saa . . . .« Men det skete.* Jeg havde en Lommebibel med mig hin Dag, jeg var Gæst hos »St. Patrick« ovre i Wisconsin; fra dens Blade talte Gud til mig, og jeg »drak af Bækken paa Vejen«. — — —

Mærkeligt forøvrigt, at det just er bleven mig, der for »Nordisk Ugeblad«s Læsere skal præsenteres som et typisk Eksempel paa protestantisk Uforstand og Kamplyst. Da jeg dog ellers, saavel i min Præstegerning som i mit personlige Forhold overfor gode Venner blandt Katholikkerne, har stræbt at handle efter den gamle Regel: »Kære, lad der ikke være Trætte mellem mig og mellem dig. Er ikke det ganske Land for dig? Dersom du vil fare til den venstre Side, saa vil jeg fare til den højre; og dersom du vil til den højre, saa vil jeg fare til den venstre.« Der er saa vist »Græs nok« ogsaa her til Lands. Kan Hr. »J—n. J—n.« gøre nogle af de døde Navnkristne eller af de aabenlyse Fornægtere til fromme, gudfrygtige, alvorligt troende Katholikker, saa vil jeg gerne hjælpe til med at takke Gud derfor. Men lad os ikke spille Tid og Kræfter paa unyttig Strid.

Nathanaels Præstebolig, den 1. Marts 1905.

*Johs. Nordentoft.*

•

•

•

## Gensvar til Hr. Pastor Nordentoft.

Der er en vis Skæbnens Ironi i den Kendsgerning, at Hr. Pastor Nordentoft og jeg er kommen til at bryde en Lanse med hinanden; thi vi elsker begge Freden og jeg er egentlig ikke nogen Beundrer af Polemik.

Ved at gennemlæse min Artikel i Ugebladets Nr. 5 for i Aar, indser jeg nu nok, at Hr. Pastor N. ud fra sine Forudsætninger maa betragte den som et Angreb. Jeg beklager, at Tonen maaske er blevet noget skarp; thi det var kun min Mening at vise, hvorledes en i Virkeligheden velvillig Udtalelse, netop fordi den ikke ramte det centrale i Kirkens Opfattelse af et eller andet Forhold, derved kunde komme til at give et Billede, som ikke stemte med Virkeligheden.

Det har ikke paa nogen Maade været min Hensigt, at stille Hr. Pastor N. i Gabestokken som »et typisk Eksempel paa protestantisk Uforstand og Kamplyst«. Hvorledes nogen har kunnet uddrage denne Gisning af min Artikel er mig ubegribeligt, da jeg udtrykkelig har understreget den gode Villie, som jeg er overbevist om, Pastor N. møder med, ogsaa naar det gælder om at bedømme Kirken. Men — og dette er endnu min Mening — de i Protestantismen gammelkendte og saa indgroede Fordomme hindrer Pastor N. i at faa Øje paa det for Kirken væsentlige Motiv til, at dens Gudshuse altid staar aabne.

At Pastor N. ikke kan anerkende min gode Villie, gør mig oprigtig ondt, da jeg altid har ønsket at være saa forstaaende og mild som mulig i min Dom om de Mennesker, der lever deres aandelige Liv i den danske Folkekirke. Jeg selv personlig skylder den Tak for mange alvorlige Livssandheder, som er blevet mig indpodet i Barndommen og den første Ungdomstid, ligesom jeg bragte mange skønne Erindringer med mig, da jeg gik tilbage til Moderkirken.

Jeg har selvfølgelig ikke et Øjeblik troet, at Pastor N. sætter Nerverne over Sjælen; men Ironien, som findes i denne Sætning forekommer mig at være altfor skjult og



den er ikke berettiget, da den vildleder Begreberne, naar man skal danne sig en Mening om Hensigten med Kirkens aabne Døre. Det var saaledes paa ingen Maade for at drive Haarkløveri, at jeg underkastede Sætningen en Kritik, men for at fastslaa, at naar Kirken holder sine Gudshuse aabne, saa er det, fordi *den ejer den klippefaste Tro paa sin guddommelige Stifters Nærværelse i Tabernaklet under Brødets Skikkelse i det allerhelligste Altrets Sakrament.*

Jeg er for saa vidt enig med Pastor N., at naar en Katholik søger Stilheden er det »for at finde sig selv, at gaa ind i sig selv og derinde, i »Lønkamret«, at tale med sin Gud«. Naar vi saaledes forbereder os til Modtagelsen af Bodens Sakrament, saa er vel Samvittighedsransagelsen i Sandhed et Forsøg paa »at finde sig selv«, og naar vi foretager denne Forberedelse i Kirken, saa er det ogsaa, fordi vi der er saa uforstyrrede af den ydre Verden — vi er i Stilheden; men ikke alene det — og her hører vor Enighed op — det er først og fremmest, fordi vi her er det hellige saa nær. Naar Katholikken saaledes gaar ind i Kirken, selv naar der ingen Gudstjeneste er, saa er det først og fremmest ikke for at søge Hvilen i Stilheden, men for at dvæle i Tilbedelse og Bøn foran Tabernaklet, hvor hans Gud og Frelser som intet andet Sted paa Jorden er til Stede som Gudmennesket, Jesus Kristus. — Spørg engang det katholske Barn, der har lært sin Katekismus, og det vil forklare Dem, hvorledes »Ordet«, den anden Person i Guddommen er allestedsnærværende, men hvorledes han som Gud og Menneske kun er i Himlen ved Faderens Højre og efter sin Himmelfart kun er til Stede paa Jorden, hvor den retmæssig viede Præst under den hellige Messe drager ham ned paa Altret.

Jeg vover at sige: »Tag hvilket som helst Værk af den uvurderlige Skat, Kirken ejer i sin kontemplative Literatur, og De vil finde, hvorledes Menneskesjæle fra de højst dannede til de uvise og enfoldige har lært at samtale med deres Gud og Frelser, der i usigelig Ydmyghed

har opslaaet sin Bolig blandt os under Brødets ringe Skikkelse. Er denne Hjærtets Tilbedelse og Bøn foran de ensomme Tabernakler over den ganske Jord ikke en bestandig fortsat Gudstjeneste? —

Ja, Hr. Pastor, der gives visselig for en Katholik Øjeblikke af en uskaterlig, ja, rent ud ufattelig Værdi — Øjeblikke, i hvilke vi paa den mest haandgribelige Maade kan gaa ind i »Lønkamret« og tale med vor Gud. Det er, naar Jesus Kristus i den hellige Kommunion drager ind i vore uværdige Hjærter. I Sandhed, en Troens Hemmelighed!

Jeg behøver aldeles ikke nærmere Eftertanke for at kunne indse, at Pastor N. selvfølgelig mente, at Stilheden ikke er nok. »Stilheden er god; men den er alligevel for lidt.« Men det var aldeles ikke det jeg ankede over, men derimod følgende Sætninger: »Vel sandt, jeg ved godt, at Stilheden i de katholske Kirker vel kan stemme Strengene, men ikke spille paa dem. Og har man siddet en Stund, vil der stige et: »Tal, Herre, din Tjener hører!« eller man føler sig tilskyndet til selv at bryde Stilheden med: »Vor Gud han er saa fast en Borg«, eller en anden af vore Kernesalmer.«

Enhver maa med Nødvendighed drage den Slutning af Pastor N.'s Ord, at han kun fandt *Stilheden* i den katholske Kirke, naar han søgte derind udenfor Gudstjenesten, ja, man faar uvilkaarlig den Forestilling, at Stilheden er blevet ham uudholdelig i Længden, og han har saa følt Trang til at synge Salmer. Først nu oplyser Hr. Pastor N. os om, at han »drak af Bækken ved Vejen« af sin Lommebibel. Nu vel, der er ingen, der sætter den hellige Skrift saa højt i Ære, som den katholske Kirke; men i Bibelen kan jeg læse, hvorsomhelst jeg er i Ensomheden, ogsaa i min stille Stue. Naar jeg søger ind i Guds Hus, selv naar der ingen Gudstjeneste er, kan jeg jo ogsaa »drikke af Bækken ved Vejen« af min medbragte Bibel eller Andagtsbog; men for Katholikken bliver det først og fremmest for at øse af selve Livets Kilde for at samtale

med Frelseren, der her Nat og Dag er sandelig og væsenlig til Stede under den sakramentale Skikkelses Slør.

Det var derfor ingenlunde for egen Regning, jeg skrev: »... og da dette ikke sker, saa . . . .« — det var simpelthen Følgeslutningen af Pastor N.'s Udtalelse.

Ganske vist siger Pastor N. nu, at »det skete«; men — og det fastholder jeg — Pastor N. har ikke haft Øje for det, der er Hjerteslaget i Kirkens Liv: *Frelserens bestandige Nærværelse paa Altret*. — — Iøvrigt maa jeg her tilføje, at Pastor N. vist alligevel lægger for stor Vægt paa Stilheden. Den kan kun være en medvirkende Aarsag til »at stemme Strengene«.

Jeg kan ikke indse, at jeg her har opstillet nogen Straamand; thi, da Udtalelsen: »Vel sandt, o. s. v.« ikke efterfølges af nogen som helst Antydning af, at Kirken har noget langt højere at byde paa end Stilheden, saa har De ved denne Tavshed benægtet, hvad De jo ogsaa som Lutheraner maa nægte, at Jesus Kristus er til Stede i Tabernaklet. Men naar nu Millioner af Katholikker hver eneste Dag gaar over Kirkens Tærskel og knæler tilbedende for dette »Brød«, hvad andet kan man da kalde denne faste Tro — dersom Protestanterne virkelig havde Ret, naar de benægter Kristi stadige Nærværelse i Sakramentet — end »Tomhed« og »Bedrag«?

At Pastor N. har opfattet min Udtalelse om »Vor Gud han er saa fast en Borg«, som et Udslag af Vrede mod Luthers berømte Salme, forstaar jeg ikke. Jeg indrømmer, at den er af stor poetisk Værdi; men den staar for vor Erindring lige fra Barndommen af som Lutherdommens store Slagsang, Smædevisen mod Papismen. Og derfor var det, jeg fandt det mindre passende, netop at føle sig tilskyndet til at synge denne Salme, medens man er Gæst i det fremmede Hus.

Idet Pastor N. ovenfor udtaler, at jeg ved nærmere Eftertanke vil være enig med ham i, at Stilheden er for lidt, tilføler han de mærkelige Ord: »Ogsaa i den katholske

Kirke synges og prædikes der jo dog. Men unægtelig bliver Ønsket o. s. v.« — Denne Trang til at »høre« Ordet og Menighedssangen kan Pastor N. da virkelig ikke med Billighed forlange tilfredsstillet paa hvilken som helst Tid af Dagen, lige saa lidt som det kan være hans Mening, at der fra Morgen til Aften skal holdes uafbrudt Gudstjeneste i de lutherske Kirker, han saa gerne vil have aabnede. Jeg skal da her søge den Forklaring, der baade er den »forstandigste« og den »kønneste«: Hr. Pastor N. har uden ret at gøre sig det klart her ført Diskussionen bort fra det egentlige Emne og over til saa omfangsrige Emner som Ordets Forkyndelse, Menighedens Deltagelse i Kirkesangen og endelig nogle Bemærkninger om de danske lutherske Salmers Benyttelse i katholske Kirker. Jeg skal da her saa kortfattet som muligt søge at imødegaa disse Udtalelser.

Hvad nu selve Ordets Forkyndelse angaar, vil jeg lade den bekendte lutherske Forfatter, Sognepræst *G. Chr. Barfod* svare: »Den Paastand: at Romerkirken har forsømt Prædikenen, vil mere og mere forsvinde, efterhaanden som Protestanterne og Sekterne faa mere og mere Kendskab til Oldkirkens, Middelalderens og den nyere Romerkirkes Gudstjeneste. Den ældre naive Anskuelse, at Luther igen bragte Apostelkirkens Gudstjeneste tilbage, maa rigtignok opgives; Nutidens liturgiske Undersøgelser have bragt helt andre Ting for Dagen. Den hyppige og lange Prædiken, som kan være nødvendig i Reformations- og Missionstider, overfor Misbrug og ikke-Troende, hører ikke hjemme i Højmessens eller de Troendes Gudstjeneste. Protestanterne og Sekterne have med deres mangelfulde liturgiske Blik gjort Prædiken og Prædikestolen til Gudstjenestens Centrum og dermed for en stor Del gjort Gudstjenestens Værd afhængig af Talerens Personlighed og tilfældige Gaver (at høre N. N.), Altret og Nadvertjenesten er trængt til Side. I den katholske Kirke staar Guds Hus aabent hele Dagen, saa at enhver kan gaa derind, knæle ned og forrette sin Andagt med Bøn og Læsning. Her er Gudstjeneste

saa at sige hele Dagen — en stærk Modsætning til Protestanternes lukkede Tilhører-Rum.« \*)

At der rørte sig store digteriske Evner i vor Middelalder, har vi jo i Folkeviserne et talende Vidnesbyrd om; men denne episke og lyriske Trang kom ogsaa Kirken til Gode. Om Salmesangen siger P. Zurstrassen: »Rigtignok var man i det 16. Aarhundrede ikke kommet saa vidt, at de danske Viser allerede kunde synges ved selve Guds-tjenesten, i det mindste var det ikke sædvanligt; de bleve sungne udenfor Kirken ved Pilgrimsgange og hjemme ved Gilder og Gæstebud. Men lidt senere vilde det samme uden Tvivl være sket her til Lands, som skete i de katholske Dele af Tyskland, hvor Folkesangen paa Moders-maalet stod paa et temmelig højt Trin. Thi allerede dengang havde man saa smukke danske Sange, at Reformationen ogsaa paa dette Omraade næppe har været et Fremskridt.« \*\*)

I Brandt og Helweg: Den danske Salmedigtning (I. Del Kbhvn. 1846.) findes under Titleerne: »Helgenviser« og »Gamle Sange, som have været brugte under Pavedømmet«, en ret fyldig Prøve paa Middelalderens Salmedigtning. Af disse røber: »Hoss korssens tree« — »O thu owerflydendhe kieldhe« — »Heel ihesu herræ kiær« — »O stercke gudt i himmelin boor« — »Heel Maria, iomfrw søde« — »Den signede Dag, som vi nu se« — og »Christ stod op aff døde« baade Skønhed og dyb Alvor. De to sidste er bearbejdede af Grundtvig, Nr. 402 og 233. \*\*\*) — »Den signede Dag...«, som kaldes »Dagvisen«, er sikkert af national nordisk Oprindelse, man ved blot ikke om den først har været svensk eller dansk. Den kan betragtes som en af de første friske Forjættelser om den senere Salmedigtning. \*\*\*\*)

\*) Oldkirkens Liturgier, Kbhvn. 1902. — S. 152.

\*\*) »Lutherdommens Indførelse i Danmark.« Nord. Kirketid. 1875.

\*\*\*) Alle citerede Nr. er efter: Salmeb. for Kirke og Hjem. Kbhvn. 1902.

\*\*\*\*) Se: P. Hansen: III. dansk Litteraturhist. I. Bd. S. 57. Kbhvn. 1886.

Endelig staar »Hos korsens tree— mz sorg oc wee« højt over den lemlæstede Oversættelse af »Stabat mater dolorosa«, som heldigvis er udeladt i Salmebog 1902. — Flere af de under ovenn. Titler trykte Salmer, eller endog dem alle findes i danske haandskrevne Bønnebøger, hvorfra Brandt har taget dem.

Men fremfor alt hang Folket med inderlig Kærlighed ved den latinske Koralsang, der jo overgaar al anden Musik i højtidelig Værdighed. Denne Sang havde de ikke blot lyttet til fra Barnsben af, men ogsaa paa Søn- og Festsdage sunget med under den hellige Messe og til Vesper. Selv om de ikke havde lært Grammatik, saa var de dog som vore Dages Katholiker, fortrolige med Bønnernes og Hymnernes Indhold. Dette var en af Grundene, hvorfor Menigmand paa ingen Maade vilde være med til at synge de nye lutherske Salmer, om hvis Værdi selv Helweg nødes til at sige: »Dersom man vilde drage den Slutning, at vi i de nye Salmer maatte finde det bedste af hine Tiders Digtetekunst, saa vil man føle sig skuffet. Der var ingen af de reformatoriske Præster, der magtede den ægte, dybe Salmelone.«\*)

Vi, der er opdraget i den danske Folkekirke, har jo fra Barndommen hørt, at Folket med Begejstring deltog i den nye Salmesang; men vi faar en ganske anden Forestilling derom, naar vi læser Peder Plades Visitatsbog. Der gives her ufrivilligt et Billede af den Opsætsighed mod den nye Kirkeordning, som viste sig rundt om i Menighederne. Paa sine Besøg formanede den første lutherske Biskop de sjællandske Menigheder bl. a. med følgende drastiske Ord: »Min kære quinde lille, oc mand met! kant du siunge vdi dit gildehuus, gestebud oc barsel, oc du forsmaar at sjunge vdi din sognekirke, vaar det icke verd at ønske aff Gud, at din mund kom ved dit øre at sidde, at mand kunde se, at Gud haffde vel heffnet sig offuer dig? det vaar io tusind fold bedre, at din tunge vaar

\*) Den danske Kirkes Historie II. Side 826. Kbhvn.

raadnet op i din halss, oc du laast nu længe siden her nedre i denne kirckegaard, end du skulde lenger staa her inde oc bespotte Gud som suin oc kør, der icke kunne siunge: de gaa met deris næse oc tryne ned til iorden, du oc ieg wi gaa met vort ansict op til himmelen, at wi skulde loffue oc tacke Gud, oc være fuldglade, wi kunne det giøre....«\*)

Paladius anbefaler\*\*) i sin Tale 5 Salmer; af disse er: »Aleniste Gud i himmerig« (Nr. 3.) en Omdigtning af »Gloria« og »Nu bede wi den Hellig Aand« (Nr. 277) er en tysk Pinselelse (bearbejdet af Luther og Grundtvig), som blev sungen i sin tyske Original i Middelalderen. Claus Mortensen siger, at den »sjunges altid i den kristelige Forsamling fore Predicken.«\*\*\*) »Nu er os Gud miskundelig« er, saa vidt jeg kan se, nu udeladt af Salmebogen. »Wi tro allesammen paa en Gud,« Luthers Bearbejdelse af »Credo«. Jeg kender ikke den tyske Original, men finder den danske Oversættelse (Nr. 1) uden poetisk Værdi. Endelig anbefales Luthers »Af dybsens Nød...« (efter »De profundis«). Naar Paladius dernæst siger: »Der fore skulle i io siunge vdi eders sognekircke; som oss bør at giffue dem det loff paa Møen, at de siunge saa deylige met huer andre vdi hine høye kircker, at det er io stor lyst at høre. Jeg siunger det beste ieg kand, der for straffer mig ingen dannemand, staa der vdi rimit« (S. 53) — saa synes det urimeligt at antage, at en saa stor Forandring kunde foregaa i de faa Aar, der ligger mellem 1536 og Visitatserne, der faldt i Aarene 1540—44. At Menighedssangen har været saa fuldstændig forsømt, som man vil lade, er derfor sikkert ikke fuldstændig rigtig. Peder Plades rosende Ord om Møen og det anførte Ordsprog synes jeg tyder i en anden Retning. —

Endelig stammer nogle af de lødigste Salmer i Salmebogen 1902 fra den katholske Kirke. Ved at gennemgaa

\*) Grundtvigs Udgave Side 52. — \*\*) a. St. S. 51. — \*\*\*) Brandt og Helweg a. St. 18.

Registret har jeg fundet 34, som med Sikkerhed kan føres tilbage til katholske Forfattere. — »Guld og Sølvkarrene«, som saaledes skulde føres til Kanaan, er jo i flere Tilfælde retmæssig Ejendom.

For Resten hæver Pastor *Barfod* den katholske Salmesang, som Sang betragtet, højt over den lutherske: »Mange af Kirkens (d. e. den kath. Kirkes) Sange er oversat paa Modersmaalet. I denne katholske Kirkesang maa man ikke vente at finde Protestanternes Lyst til at dvæle ved deres egne subjektive Rørelser og Sindsstemninger; men det er Lovsangens Offer, Glæden og Takken over Guds Naade og Genløsningen ved Kristus, som her kommer frem. Alt er baaret af Eucharistiens lyse og herlige Haab.«\*)

Hvad nu angaar Brugen af Folkekirkens Salmer, »som de danske Katholiker mærkværdigt nok synes ganske at kaste Vrag paa«, saa kan der selvfølgelig ikke i Principet være noget til Hinder for at optage mange af de smukke Salmer med et sundt kristeligt Indhold, der findes i Salmebog 1902. Det bliver en rent disiplinær Sag, som den kirkelige Øvrighed maa afgøre.

Om nogen Brug af selve Salmebogen kan der naturligvis ikke være Tale, og dette er vel heller ikke Pastor N.s Mening. Ganske vist findes der f. Eks. i Nadversalmerne mange skønne og dybe Tanker. Der er et Vers i Nr. 382 »Vor Herres Jesu Mindefest«, som jeg altid har elsket:

Et Lys, som aldrig bliver slukt,  
 En Blomst, som altid sætter Frugt,  
 En Videnskab, som Gud kun ved,  
 Er Livet i din Kærlighed.

Først ved Udarbejdelsen af dette Svar, ser jeg til min Forbavselse og Glæde, at denne Salme, der er bearbejdet af Grundtvig, skyldes ingen ringere end den hellige Bern-

\*) a. St. 154.



hard af Clairvaux. --- Men vi kan ikke være med til at synge Linier som disse i Nr. 383 »Her rækker han mig under Brød.... Og under Vin sit dyre Blod« — eller i Nr. 384 »Mit Legem er i dette Brød.... Kom, drik mit Blod i denne Vin.« — Det strider imod Kirkens Lære.

I Nr. 611, Grundtvigs »Guds Fred er mer end Englevagt«, forekommer følgende Linier: »Thi da Guds Søn med Freden kom — Det var kun Tro han spurgte om.« Nu ved jeg vel, at vore Dages Lutheranere ikke som Luther mener, at naar blot Troen er i Orden, saa er alt godt; men en Katholik vil altid gennem Ordlyden mindes om Luthers Hovedvildfarelse »Troen alene«.

Under Afsnittet »Den hellige almindelige Kirke« findes der Strofer, som en Katholik paa ingen Maade vil være med til at synge. Jeg har gennembladet forskellige katolske tyske Salmesamlinger, men ikke fundet en eneste, der benyttede Menighedssangen til Insinuationer mod anderledestroende, som den benyttes i Nr. 326 »Tusind Aar stod Kristi Kirke«, i følgende Strofer: »Tak for alle gode Gaver — paa vor Mark i tusind Aar! — Tak fordi, trods alle Paver, — Ordet gaar og Skriften staar!« — Det næste Vers ender med de pompøse Ord: »Tak vor Fader for dem alle — Fra Ansgarius til Balle!« — Dernæst i Nr. 328 »Vel mødt I Kristne fromme«: »Men Herrens Ord blev lastet, — Gud, som Foragten saa, — Nær havde os forkastet — Og ladt i Mørke gaa; — Lid skulde slaas til andet — End Kristi Kors og Død — Og glemmes Fædrelandet, — Hvor Hvilen er saa sød.« — Nr. 330: »Da dit Lys var næsten slukt — Og din Vingaard uden Frugt, — Gav du Frugtbarhed tilbage — Og din Kirke gode Dage.« — Og andet Vers: »Du lod Livets Bække flyde — Atter ned fra Sandheds Væld, — Du lod Aaget sønderbryde. — Du gav Sandhedsvenner Held; — Du vor Luther rusted ud, — og ved ham, dit Sendebud, — Tordned ind i Nattens Mørke: — Kommer, lærer Gud at dyrke!« — Endelig har Salmebogens Udgivere ikke skam-

met sig over at optage følgende Strofer i 331: »*Love Gud, I Kristne fromme*«: . . . . »*Alterbordets klare Guld — Var som sunket under Muld, — Men trods Kejser, Band og Pave, — Herren lod sit Guld opgrave.*« Og hele andet Vers: »*Herrens Bog var lagt paa Hylden, — Eventyr i Kirken lød, — For en Krone, for en Gylden — Himmerig tilfals de bød; — Sandheds Lys og Korsets Ord — Var som sunket ned i Jord, — At de skulde ej fordømme — Paveløgn og Munkedrømme.*« Saadant et Vers lader man Menighederne synge til fælles Opbyggelse Grundtvig burde have rødmet, da han skrev disse Linier.

Der er to af de Salmer, som meget ofte vælges til Begravelser, der er saare betegnende for den vage, blødsødne Maade, hvorpaa Protestanterne ofte ser paa Døden. Jeg har fornylig i et Møde i Bethesda hørt en Præst udbrude om den ene, Nr. 459, Øhlenschlägers »*Lær mig, o Skov, at visne glad*«: »*Hvad i Alverden kan vi overfor Dødens Alvor lære af den visne Skov! — Men hvad kan man ogsaa i den Retning forlange af Danmarks store Digter, som, da hans døende Datter bad om Trøstens og Haabets Ord, kun kunde flygte beskæmmet fra Dødslejet*«.\*) Den anden er Nr. 673, »*Lyksalig, lyksalig*«, der kun i al Almindelighed taler om »*Sjælesolen, der aldrig gaar ned*«. Men læs engang Nr. 131 i vor Salmebog, »*Naar min sidste Stund oprinder*«. Den synges til næsten alle katholske Begravelser. Den staar maaske i poetisk Værd under en Salme som Nr. 450 »*Hvo ved, hvor nær mig er min Ende*«; men hvor ganske anderledes end hine to ovennævnte forkynder den ikke Dødens Alvor og prædiker Trøstens Ord.

Om nogen egenlig katholsk dansk Salmedigtning kan der selvfølgelig ikke være Tale endnu. Den vokser ud af Kirkens Liv rundt om i Menighederne gennem mange Slægtled. Husk, at Lutherdommen, der endog lægger særlig Vægt paa Salmesangen, kun har frembragt tre virkelig store Digtere: Kingo, Brorson og Grundtvig. — —

\*) Se: Øhlenschlägers Erindringer (Kbhvn. 1851) IV. Bind 113.

Hvor er det ikke glædeligt til Slutning at læse Hr. Pastor Nordentofts forsonende Ord. Men ved De af, Hr. Pastor, at det let kan føre Dem til betænkelige Konsekvenser at anvende Abrahams Ord? Jeg tænker mig, at De maaske synes, at det er ubarmhjærtigt af mig ogsaa at analysere her; men jeg forsikrer Dem, at min Agtelse for Deres Personlighed er steget ved disse forsonende Ord. — Kun fordrer Sandheden, at man ser Virkeligheden lige i Øjnene.

I Kirkeomvæltningens Tid sagde man ikke: »Er ikke det ganske Land for dig?...« Pastor P. Severinsen citerer i sin i flere Retninger udmærkede Bog »Reformationstidens Salmedigtning« (Kbhvn. 1904.) Graabroderen i Viborg, der beretter: »Efter at de [d. e. Lutheranerne] først havde sprængt Døren til vor Kirke, førte de deres Prædiker ind. Og paa en Allehelgensdag prædikede deres Prædiker to Gange om Eftermiddagen og lod tre af sit Partis Viser afsynge af Tilhørerne for at forstyrre Vespersangen og Vigilierne for de døde, som Brødrene imidlertid afsang.« (S. 7.) — Ganske vist er det kun en Munks Klage over, at hans Klosterkirkes Fred blev brudt; men i vore Dage hæver der sig Røster blandt Protestanterne, der taler i en streng Tone om det rene Evangeliums Indførelse. Saaledes siger Pastor Fjord i Søllested i sin Bog »Hvad er den evgl.-luth. Folkekirke?« disse fordømmende Ord: »Kongen (Kristian III.) havde ikke — som de romerske Kejsere, da de forfulgte Kirken — Loven paa sin Side (da han paa Trods af guddommelige og menneskelige Love ved Hjælp af Superintendenterne paatvang alle Menigheder den nye Kirkeorden); han havde heller ingen Bemyndigelse hertil fra Rigsdagen eller Rigsraadet . . . At denne Forbryder har kunnet fremstilles som en »gudfrygtig« Konge, at man holder »Jubelfester« just til Minde om Begivenhederne i 1536, at Personer, der gør Fordring paa at være Kristne (som f. Eks. Helweg) drister sig til at forsvare Kongens »Statskup« og øvrige Forbrydelser, at i den saakaldte Kirkeret en Professor i Statsret har Mod til

at fremstille hele denne haandgribelige Uret som en »retslig« Ordning og navnlig at hele denne Betragtning vist endnu ikke savner Tilslutning, er et Vidnesbyrd om, at den, der bygger paa den menneskelige Dumhed, bygger paa Granit.« (S. 79.)

Det er som sagt glædeligt fra Hr. Pastor Nordentoft at høre forsonlige Ord, hvilket er saa meget des mere at paaskønne, som det viser en Fremgang fra det gamle in-carnerede Had mod den katholske Kirke.

Dette Indlæg undertegnes ikke med mit sædvanlige Mærke, da det paa Grund af Sagens Natur har faaet en mere polemisk Karakter.

København, 1. Søndag i Fasten 1905.

*Johan Johnsen.*

---

## Indvielsen

af

# St. Maria Hospital i Roskilde

fandt, som annonceret, Sted i Tirsdags, den 14. Marts, under de heldigste Auspicier. Det prægtige Foraarsvejr havde hidlokket en talrig Skare af Deltagere baade fra Roskilde og Omegn og fra København, ja endnu længere borte fra. Allerede tidlig paa Formiddagen vajede Dannebrog fra mange Huse i Roskilde, og jo mere Tiden for Indvielsen nærmede sig, Kl. 12 Middag, desto flere Flag saa man blive hejst særlig hos Naboer og Genboer af Hospitalet, som er prægtigt beliggende, højt, sundt og friskt med Ud igt baade til Domkirken og til Fjorden og til hele den herlige Omegn.

Indvielsen foretoges af den apostolske Vikar, den højærv. Biskop *Johannes von Euch*, som trods en stærk Forkølelse dog ikke havde kunnet nægte sig den Glæde, selv at indvie dette Værk, som fra Begyndelsen af havde ligget ham saa meget paa

Hjærte. Sammen med den højærværdigste Hr. Biskop havde ogsaa indfundet sig Repræsentanter for *Gejstligheden* i *København* og *Frederiksberg*, *Ordrup* og *Helsingør*, samt for *St. Josefs-Søstre* og *St. Elisabeth-Søstre*, og *Kirkeforstandere* fra *København* og *Frederiksberg*. Blandt andre tilstedeværende bør nævnes: *Lensgreve Holstein-Ledreborg* med *Lensgrevinden* samt *Søn* og *Datter*, *Grevinde Sparre* med *Datter*, *Enkebaronesse Stampe-Charisius*, *Kammrerherreinde Kragh*, *Folketingsmand Jens Busk*, *Forfatteren Johannes Førgensen*, 7 af *Roskilde Byraads* Medlemmer, *Amtssygehusets Overlæge Schotz*, med en stor Del *Læger* fra *Byen* og *Omegn*, *Apothekerne* i *Byen* samt flere Repræsentanter for *Pressen* baade i *Roskilde* og *København*. Desuden saas *Statsingeniør Førgensen*, *Arkitekt Stigaard* og samtlige *Haandværksmestre*, som har haft *Arbejde* paa *Hospitalet*.

Ved *Tolvtiden* begav den højærværdigste Biskop sig, ledsaget af 7 *Præster* i *Rochet*, til *Hospitalets* festligt smykkede *Indgang*, hvor der midt i *Hovedkorridoren* var opstillet et lille midlertidigt *Alter* med *Krusifiks* og *Vokslys* samt *Bedeskammel*, hvor *Biskoppen* knælende tog *Plads*, medens en i *Dagens Anledning* af Hr. *Johannes Førgensen* forfattet *Sang* blev afsunget af *Forsamlingen*.

Efter *Sangen* rejste *Biskoppen* sig og henvendte en kort *Indledningstale* til de *tilstedeværende*, idet han paa *Grund* af stærk *Hæshed* overlod til *Sognepræsten*, højærværdige Hr. *Pastor Kerckhoffs*, at holde den egentlige *Indvielsestale* i hans *Navn*. Dog vilde *Biskoppen* ikke undlade med faa *Ord* personlig at takke *Søstre*, der frivillig havde forladt deres *Fædreland*, for nu ogsaa her at øve *Barmhjærtighedens Gerninger* i dette af dem opførte herlige *Hospital*, der var en *Fryd* for *Øjet* og en *Pryd* for *Byen*; ligesom han ogsaa vilde henvende en *Tak* til *Byens Borgere* for deres velvillige *Sindelag*, til *Lægerne*, *Arkitekten* og *Arbejderne*.

Herpaa tog Hr. *Pastor Kerckhoffs* *Ordet* og holdt

*Indvielsestalen*, hvis Gengivelse vi af Pladsmangel maa udsætte til næste Nr. af Ugebladet.

Efter at Søstrene derpaa havde sunget en stemningsfuld fransk Sang, læste Biskoppen Ritualets Bønner, som er foreskrevne ved et Hospitals Indvielse, og begav sig med Præsterne i Procession gennem hele Bygningen for at indvie hvert Rum ved Besprængelsen med Vievand og under Recitation af Allehelgenslitaniets. Til Slutning indviedes ogsaa den smukke *Gudsmoders Statue*, som befinder sig midt paa den store Plæne foran Hospitalets Hovedfacade og vender ud imod Vejen, saa at enhver nødvendigvis maa faa Øje paa det milde *Jesusbarn*, som paa sin hl. Moders Arm udstrækker sine smaa Hænder mod alle, som træder indenfor, eller blot passerer forbi udenfor paa Vejen. Publikum fulgte efter og fik saaledes Lejlighed til at beundre hele Hospitalet med dets høje lyse Gange og luftige, rummelige Sygeværelser, hvor alt skinner af Renhed og Hvidhed.

Det siger sig selv, at alt i Hospitalet er indrettet efter de mest moderne Mønstre og efter alle Teknikens og Kirurgiens Fordringer, hvilket særlig gælder de to Operationsstuer, hvor der findes et Operationsbord efter allernyeste Konstruktion, og hvis Sidestykke kun findes ét eneste Sted foruden her i Landet.

Hospitalet har foreløbig Plads til mindst 70 Patienter, der under Dr. *Lunding-Schmidt* som *Overlæge* og Dr. *Fritz Jørgensen* som Assistent vil kunne nyde de 23 Søstres kærlige og omsorgsfulde Pleje. (Sluttes.)

---

## Forskelligt.

—o—

**Hvem er Kristus?** Dette er et Spørgsmaal, som overalt beskæftiger de tvivlende. Og det er rimeligt nok! Thi Besvarelsen af dette Spørgsmaal vil for ethvert konsekvent tænkende Menneske have en afgørende Indflydelse paa hele

dets Tænke- og Handlemaade paa alle Omraader. — Kirken har kun ét bestemt, uafviseligt Svar paa dette Spørgsmaal; de vantro og selv de »kristne« Sekter giver mange forskellige, famlende og usikre Svar herpaa. Ja i de senere Tider er det ikke blot Vantroen, den ligefrem erklærede Vantro, som nægter Kristi Guddom, men selv saadanne, som endnu kalder sig Kristne, selv saakaldte Præster indenfor Protestantismen, har man set opgive den kristne Lære og Anskuelse og mere eller mindre aabent, baade i Tale og i Skrift svigte Kristendommens Fane og gøre fælles Sag med Vantroen. Mest er dette Tilfældet hos vore sydlige Naboer, i Protestantismens Fædreland, som det tydeligt fremgaar af nedenstaaende Eksempler, der endnu kunne suppleres af mange, mange andre; men i den senere Tid begynder vi desværre ogsaa herhjemme at komme godt med i denne Henseende; baade i pseudovidenskabelige Bøger og dito Foredrag paa Universitetet, i Litteraturen og Dagbladene, i opbyggelige (?) Taler og Tidsskrifter, hvor man allermindst skulde vente det, arbejder man paa at rive den gamle Kristentro ud af sine Medmenneskers Hjærter.

Under saadanne Forhold vil det vistnok være betimeligt, ogsaa her i Bladet, en Gang igen rigtig grundigt at beskæftige os med dette Spørgsmaal: *Hvem er Kristus?* Hos Herder i Frejburg er udkommet 7. Oplag af *Pater Roh's* bekendte, og endnu altid aktuelle Foredrag, som netop bærer dette Spørgsmaal paa Titelbladet. Der er allerede for nogen Tid siden bleven udtrykt det Ønske at faa dette Foredrag gengivet i Ugebladet, for senere at lade det udkomme som en særlig Brochure; vi begynder derfor i et af de følgende Numre med *Pater Roh's: Hvem er Kristus?*

\*

\*

\*

**Vantroen indenfor Protestantismen.** Troende Protestanter i Berlin har fornylig afholdt Protestmøder imod Førstepræsten ved St. Markuskirken sammesteds, *Dr. Fischer,*

og fordret Indskriden imod ham, fordi han paa den 22. Protestantforsamling i Berlin har erklæret, at *Aabenbaringsverdenen var et overvunden Standpunkt for den moderne Bevidsthed. Grundlaget for den protestantiske Lære skulde ikke mere være Bibelen, men kun den religiøse Fornuft; »Kristustilbedelsen« burde man paa det bestemteste tage Afstand fra; ja selv Kristi historiske Betydning vil han ikke rigtig anerkende.* — At en saadan Mand kan have Lov til at prædike for en kristelig, om end protestantisk Forsamling, og udføre kirkelige Embedshandlinger, navnlig Daab og Prædiken, det er noget, der grænser til det utrolige. Men hvad skal for Resten det lutherske Overkirkeeraad gribe til? Det tæller jo selv blandt sine egne Medlemmer en Del »Liberale«, som sikkert med al Magt vil væрге sig imod enhver som helst Indskrænkning af den *protestantiske Hovedgrundsætning om den »fri Forskning«.* Den er nu en Gang Protestantismens Kræftskade og den vil ikke kunne helbredes herfor, saalænge den vedbliver med at forholde sig afvisende overfor den kirkelige Overlevering og det øverste kirkelige Læreembede.

\* \* \*

**Af en protestantisk Prædiken.** Om muligt endnu tydeligere udtaler den lutherske Prædikant, Pastor *Mauritz* (ved Bremen Domkirke) sig i samme Retning som ovennævnte Dr. Fischer. I en Prædiken, hvis Tekst var taget af Digteren Goethe, sagde han bl. a.:

»*Væk med Kristendommen, det er et overvundet Standpunkt for os! Væk med denne Tro paa et Hindsides! Vi har vendt Kristendommen Ryggen og har vor egen Religion, nemlig: Livet!* Fra Kristendommen har vi dog taget noget godt med os, nemlig Finfølelse og Kærlighed til Fjender. Men vi har ogsaa faaet en Del gammcit Skrammel med os fra Kristendommen, som f. Eks.: »*Fader vor*«. Vi ved allerede for længe siden, at denne Bøn ikke mere er vor Bøn. Den stammer fra det ideale Menneske [hermed menes Kristus], men for os er



det kun *et smukt Digt*. Vi skal jo straks bede det, men *enhver kan derved tænke, hvad han vil.*» (Efter det lutherske Tidsskrift *Auf der Warte* Nr. 8 for 16. Febr.)

Intet Under, at saadanne Udtalelser fra deres egne Præster, falder *troende* Protestanter for Brystet. I »Neue Münchener Tageblatt« (Nr. 56) læser man derfor følgende Indsigelse imod Pastor Mauritz' gudsbespottelige Udtalelser, som er indsendt til Bladet af en troende Protestant:

»Er det muligt, at en luthersk Pastor i en luthersk Domkirke siger: væk med Kristendommen.....? Denne Pastor Mauritz forsøger at rokke ved alt, hvad der er af godt i mig, han forsøger at gøre mig vaklende i min Tro paa den Herre Jesus Kristus.... Er disse Udtalelser ikke snarere faldne i en Frimurerloge? Ikke det? Har man da i det mindste jaget Hr. Pastoren ud af *Kirken* med *Kniver*? Heller ikke? Ja, naar noget saadant kan forefalde, da beklager jeg hvert Minut, jeg som Barn har tilbragt ved Religionsundervisningen, saa gør det mig ondt, at jeg ikke er bleven døbt i et andet Trossamfund! Thi saa er det jo ligemeget, om man kommer til Verden som Dyr eller som Menneske, dersom der ikke mere gives et Hinsides! En Kirke, som bærer den Slags Udvækster, burde hellere aldrig være bleven stiftet af den forhenværende Augustiner-munk Luther.«

Men oprigtig talt: hvad nytter al den Forargelse? De troende Protestanter staar, som ovenfor bemærket, magtesløse overfor Raaddenskabens i deres egen Kirke. Det er ikke saa mærkeligt, naar man under saadanne Forhold stiller sig det Spørgsmaal: Mon det ikke havde været bedre, at den ældgamle, herlige Domkirke var bleven i deres Hænder, som har bygget den, og hvem den egentlig tilhører (nemlig Katholikkerne), i saa Fald vilde den aldrig være blevet vanhelliget ved den Slags blasfemiske »Prædikener«.

\* \* \*

Her hjemme har vi jo som sagt ogsaa lignende Ek-

sempler. Man husker maaske, hvorledes en Præst som er ansat i den danske Statkirke, for ikke længe siden i et kirkeligt Tidsskrift fornægtede denne Artikel i den apostoliske Trosbekendelse: »som er er undfanget af *den Helhigaand*, født af *Fomfru Maria*«; og paa lignende Maade skal han ogsaa have udtalt sig i Taler og Prædikener. Nu ventede man selvfølgelig, at hans »Biskop« vilde skride ind imod ham, og at det, som rimeligt var, vilde blive ham forbudt at forkynde Ordet i Kirken; men hans »Biskop« fandt mærkeligt nok ingen fornøden Grund til Protest imod disse ukristelige og vantro Ytringer; han mente tværtimod, at en saadan »Præst« alligevel endnu kunde staa i det rette personlige Forhold til Kristus!!! *sapienti sat!*

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**Aalborg.** (A. J.) Fastelavnssøndag afholdtes her det i vor forrige Meddelelse omtalte Menighedsmøde, hvortil Sognepræsten havde indbudt alle Menighedens voksne Medlemmer. Fraregnet det aarlige Møde med Juletræ i Juledagene, var dette Møde egentlig et Slags Forsøgsmøde, en første selskabelig Sammenkomst, som muligvis vil blive efterfulgt af andre lignende Møder, for at Menighedens Medlemmer kunne lære hverandre bedre at kende og Enigheden iblandt dem altid mere og mere befæstes, efter det gamle Ordsprog, at »Enighed gør stærk«, og *last not least* for at Menighedens Voksne ogsaa kunne faa Lejlighed til indenfor deres egen Kreds af og til at tage Del i en uskyldig Adspredelse og glad Aften. Forsøget lykkedes over al Forventning godt, idet Størstedelen af Medlemmerne var mødte og den bedste Stemning herskede iblandt dem hele Aftenen. I det rummelige Festlokale, som var lejet ude i Byen, færdedes de Tilstedeværende mellem hverandre med en Hjærtelighed, der gav Mødet saa ret Præget af en hyggelig Familiesammenkomst.

Ved Ottetiden aabnedes Mødet med et firhændigt Klavernummer, udført af et Par Menighedsmedlemmer, som straks satte de Tilstedeværende i den rette Feststemning.

Derefter tolkede Sognepræsten med faa hjærtelige Ord sin Glæde over at Menigheden var mødt saa talrigt, bød dem alle Velkommen, udtalte Haabet om, at Alle ret ville faa Fornøjelse af Mødet og at ingen Misstemning maatte snige sig ind blandt de Tilstedeværende, da han ikke ønskede at se sure Ansigter denne Aften. I al Korthed omtalte han dernæst Mødets Øjemed lidt nærmere og sine Fremtidsplaner i Retning af lignende selskabelige Sammenkomster, m. m.

Gentagende i Aftenens Løb glædede det lille, udmærkede Sangkor, som saa trolig forherliger Aftengudstjenesten i Kirken, de Tilstedeværende ved forskellige flerstemmige religiøse og nationale Sange, afvekslende bistaet af de musikkyndige Medlemmer, som udførte smukke Klaver- og Violinnumre. Et vægtigt Bidrag til den fælles Morskab og Gemytlighed ydede Hr. Malermester Petersen ved humoristiske Oplæsninger, som naaede langt ud over det blot dilettantmæssige.

I Aftenens Løb delikaterede man sig i Fællesskab med en Kaffetaar, som naturligtvis paany stadfæstede Mokkaens Kraft til at gøre veltalende. Aftenen sluttede med en lille Svingom, i hvilken baade Ældre og Yngre deltog med Lyst og Iver, og henved Ellevetiden sluttede saa den vellykkede Familieaften, der vidnede om det smukke Forhold, som hersker blandt Menighedens Medlemmer i Aalborg.

(Andre Efterretninger maatte af Pladsmangel bortfalde til næste Nr.)

### Rosenkranskirkens Sogn.

Aarsberetningen over Kirkens Indtægter og Udgifter for Aaret 1904 er udkommen og kan faas hos Kirkens Præster i Boyesgade 8. Forstanderskabet.

## ST. JOSEFS GILDE,

kristelig-social Selvhjælpsforening

— stiftet den 21. Marts 1896 —

har til Formaal at støtte sine Medlemmer under Sygdom, Arbejdsløshed eller anden uforskyldt Nød og ved indtrædende Dødsfald yde en Begravelseshjælp af fra 50 til 85 Kr. og iøvrigt være til vedvarende Støtte og Vejledning for Medlemmernes Efterladte. Enhver katholsk Mand, der er i selvstændig Stilling og forøvrigt opfylder Lovens Betingelser, kan indmeldes i Gildet enten ved Henvendelse til et Medlem eller til Formanden, Bogtrykker Mohn, St. Kongensg. 31.

En dygtig og paalidelig Pige kan til 1. Maj faa en god Plads i en Provinsby tæt ved København. Biletet mærket 105 bedes indlagt paa Bladets Annoncekontor, J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48, i Løbet af 4 Dage.

En ældre paalidelig Kone ønsker saa meget gærne Beskæftigelse ved hvadsomhelst et Par Gange om Ugen. Re-daktionen anviser.

**S.J.G.** Forslag, som ønskes behandlede paa det fore-  
staaende Generalmøde, bedes inden Udgangen af  
Marts Maaned skriftligt indgive til Formanden.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 19. Marts.** 2. Søndag i Fasten. Den hl. Josef, vor Frelsers Plejefader. — 20. **M.** Johannes Sarcander, Martyr. — 21. **Ti.** Benedikt, Abbed. — 22. **O.** Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. — 23. **To.** Katharina af Vadstena. — 24. **F.** Ihukommelse af Herrens hl. Ligklæde. — 25. **L.** Marias Bebudelse (fejres offentlig d. 19. Maj).

**Søndag den 26. Marts.** 3. Søndag i Fasten.

### Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7½ (med Prædiken); Jesu Hjærte Kirke hver Torsdag Kl. 8¼; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7½; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Vincentiskonferentsernes Generalmøde finder Sted **Søndag d. 19. Marts** Kl. c. 11½ (efter Højmessen i St. Ansgars Kirke). Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Æresmedlemmerne. Til Fælleskommunionerne i de resp. Konferentskirker er samme Dag ifølge Statutterne knyttet en fuldkommen Aflad.

### Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvarfalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Milledj, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer Cand. phil. Jos. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

**Obs.** 1. April begynder et nyt Kvartaal af Ugebladet!

## A. C.s Foredragsrækker.

Første Række (Januar—Marts 1905).

Tredie Foredrag: **Tirsdag den 21. Marts, Aften Kl. 8½,**

Foredragsholder: Hr. Pastor A. Breitung.

Æmne: Troen og Udviklingslæren i de sidste Aartier.

Lokale: Den store Skolesal ved Jesu Hjærte Kirke i Stenosg.  
(Opgang ad Hovedtrappen),

**Alle indbydes!**

**Adgang gratis!**

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 13.

Søndagen den 26. Marts.

1905.

---

---

**Indhold:** Indvielsen af St. Maria Hospital i Roskilde. — A. C.s Foredragsrækker (P. A. Breitung: Troen og Udviklingslæren i de sidste Aartier). — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Korsør. Odense. Randers. — Bekendtgørelser.

---

## Indvielsen af St. Maria Hospital i Roskilde

—O—

(Sluttet.)

Hr. Pastor *Kerckhoffs'* Indvielsestale gengiver vi her tildels efter »Roskilde Avis«:

»Ethvert Lands ligesom enhver Bys Historie har sine Mærkedage. Denne højtagtede og ansete Forsamling med Hs. Højærværdighed Biskop v. Euch og Roskildes højtærede Byraad og Læger i Spidsen vidner om, at det for den gamle Bispeby i Dag er en af disse særlige Mærkedage, en stor Begivenhed, der som en venlig Lysstraale trænger ind i manges Hjerter og opfylder dem med Glæde og Trøst. Det er jo i Dag, at denne mægtige Bygning, St. Maria Hospitalet, bliver indviet og aabner sine Porte for alle syge og lidende.

Den 4. Maj i Fjor blev Grundstenen lagt til St. Maria Hospitalet. Den Gang ytrede vi det Ønske, at den almægtige Gud maatte beskytte dette vigtige Arbejde og Arbejderne, saa det store Foretagende lykkelig maatte fuldføres, uden nogen Mislyd, uden nogen som helst Ulykke. Gud i Himlen har hørt vor Bøn, og vor Forventning er gaaet i Opfyldelse.

Paa et Sted, hvor Roskildenserne er vant til at se Frugttræer, Buske og Sirplanter, rejste Murene sig højere og højere, Sandsten og Granit føjede sig harmonisk sammen og skabte den Bygning, vi nu befinder os i . . . og som i Dag faar et nyt Præg, idet den ved den kirkelige Velsignelse bliver indviet til den kristelige Kærlighed og Barmhjærtighed.

Men hvem er vel de velgørende Personer, som har skænket Byen og Landet denne imponerende Bygning, dette ny Kærlighedens og Fredens Asyl? Hvem er de Personer, som i Dag saa gæstfrit har aabnet deres Arme for at modtage den højtærede Forsamling og som fremtidig med den største Moderkærlighed vil tage imod alle, uden Hensyn til Stand eller Religion?

Det er mig en stor Ære og Glæde at kunne forestille Dem, mine ærede Damer og Herrer, disse vore Værtinder og maaske en Gang vore Sygeplejersker.

Disse Personer er de i Udlandet og især i Frankrig saa meget bekendte og højt ansete *Filles de la Sagesse*: den evige Visdoms Døtre. Denne Orden blev stiftet 1703 af den apost. Missionær *Grignon de Montfort*, Frankrigs anden Vincent af Paul, dette store og udødelige Mønster paa kristelig Kærlighed og apostolisk Trosiver . . . .

Snart udbredte denne Kongregation sig, snart mødte man disse heltemodige Jomfruer overalt i Hospitalet, i Fængslerne, i Skolerne og selv paa Valpladserne, over alt hvor der var Taarer at aftørre, Nød at lindre, en Kærlighedstjeneste at vise. Deres Tal blev større og større i Tidernes Løb, og for Tiden udøver omtrent 6000 Søstre

deres Barmhjærtigheds-Gerninger i næsten alle Verdens Egne og vækker overalt velfortjent Beundring og Agtelse.

Hvorledes deres utrættelige Virksomhed blev paaskønnet, fremgaar deraf, at flere end 350 Søstre er blevet dekoreret med *Æreslegionens Kors*, Guld- og Sølvmedaljer. Den nuværende St. Maria Hospitals Forstanderinde, Søster *Marie Patricie*, kan med Stolthed fremvise sin Guld- og Sølvmedalje, som *Frankrigs Statsoverhoved* hæftede paa hendes Bryst som Belønning for hendes mangeaarige, opofrende Arbejde i Landets vigtigste Hospitaler.

Men er disse Søstre ikke blevne udviste af deres Fædreland? Aldeles ikke! Rigtignok har den franske Republik i sit blinde Had til Kongregationerne — trods Lægernes og de syges energiske Protest — bortfjernet Ordenssøstrene fra de store Marinehospitaler, men med aabne Arme blev de modtaget i de 320 Stats- og Kommunehospitaler, Pensionater, Asyl og andre Institutioner, som den guddommelige Visdoms Døtre endnu bestyrer i Frankrig.

Men naar Søstrene ikke er udvist, hvad har da kunnet bevæge dem til at forlade deres Fædreland, deres Familie, deres Kære? Mon det er for at gøre Propaganda for Katholicismen her i det høje Nord? Alle, som mener det, kan være ganske rolige, thi de katholske Ordenssøstre er ikke Theologer, men Sygeplejersker og gør med Hensyn til kærlig Legemspleje slet ingen Forskel mellem Katholiker og Protestanter, mellem Kristne og Ikke-Kristne; deres Kærlighed omfatter som en virkelig katholsk d. v. s. almindelig Kærlighed alle Mennesker, baade Venner og Fjender uden nogen som helst Undtagelse. De katholske Ordenssøstre ærer og elsker som Sygeplejersker i alle syge Skaberens levende Billede og Verdensforløserens Brødre og vil i Betragtning heraf ogsaa bestræbe sig for efter bedste Evne som barmhjertige Samaritaner at vise alle deres Patienter den kærligste Omhu og samvittighedsfuldeste Pleje uden at tage Hensyn til og uden at berøre Religionen.

Hvad har da været Bevæggrunden til deres Komme her til Landet? Ikke andet end de Ord, som lød for nitten Aarhundreder siden, midt i den hedenske Verden og lød herligere end den skønneste Musik, mægtigere end Havets Brusen, naar det er i Oprør:

»Du skal elske Herren, din Gud, af dit ganske Hjærte, af din ganske Sjæl, af dit ganske Sind, og din Næste som dig selv. — Elsker hverandre, thi I er Brødre. — Hvad I har gjort imod en af de mindste af mine Brødre, har I gjort imod mig.«

Det er disse Jesu Kristi Ord, som i de henrundne Aarhundreder har opvakt Legioner af heltmodige Mænd og Kvinder, der har givet Afkald paa alt, hvad der hører Verden til, for kun at tilhøre Gud og i ham Næsten. Det er disse guddommelige Ord, som i de forløbne Tider har skænket Roskilde St. Klara, St. Agnes, St. Maria, Duebrødre og Graabrødre Klostrene, og som nu skænker Byen disse barmhjærtige Søstre og St. Maria Hospital. *Deus caritas est*, »Gud er Kærlighed«, saaledes lyder Indskriften over Hospitalet og denne guddommelige Kærlighed er det, som har tilskyndet disse Søstre og givet dem Kraft til at forlade deres Hjem, deres Forældre, deres Fædreland, til at give Afkald paa Verdens Tillokkelser for at komme deres nødlidende Medmennesker til Hjælp og udføre de Arbejder, som mindst tiltaler den menneskelige Natur, uden alt jordisk Vederlag, ja uden Mulighed for jordisk Vederlag. »Hvad I har gjort mod en af de mindste af mine Brødre, har I gjort mod mig«. Denne guddommelige Opmuntring har bygget dette Fredens Asyl, den vil stedse ledsage Søstrene i deres Kærlighedsgerninger og støtte dem mod den menneskelige Naturs Modstand. I enhver af deres Syge vil de se Frelseren selv, naar de aftørrer den Syges Pande, er det Jesu Kristi Pande, de aftørrer, naar de plejer, trøster og kvæger de Lidende, da er det den guddommelige Meister i dem, der siger: Hvad du her gør for dine stakkels Brødre, gør du for mig.



Se, mine Damer og Herrer, heri ligger Løsningen af disse Ordenssøstres vidunderlige, opofrende og utrættelige Kærlighed til Næsten og især til de fattige.; det er den sande kristelige Filantropi.

En saadan opofrende Kærlighed fordrer stor Selvovervindelse og især i vore Dage, da Livet er blevet bevægeligere, da Forlystelserne er mangfoldigere og Fordringerne overalt voksende, da flere og flere Veje aabner sig for Kvindens Kræfter. Hvor findes nu en stærkere Modvægt mod Fristelsen til at ombytte saa tungt et Kald med en mere let og lovende Livsvej end Ordenssøstrenes trende Løfter om at leve i livsvarig Armod, ugift Stand og Lydighed, til de lidende Medmenneskers Bedste. Derved knytter de jo frivilligt et tredobbelt Baand, som fra deres Side er ligefrem uopløseligt.

Saaledes er de barmhjærtige Søstre i Almindelighed, saaledes har De set de beundringsværdige St. Josefs- og St. Elisabeth-Søstre virke med Hengivelse i deres Kald. Saaledes vil ogsaa den guddommelige Visdoms Døtre vise sig her i denne By, som ved sine endnu saa synlige Minder tiltaler saa meget det katholske Hjærte.

Fryd dig, du gamle Konge- og Bispestad! Du har faaet en Kærlighed, som vil bidrage saa meget til at udfylde den gabende, sociale Kløft mellem rige og fattige, til at bygge en Bro mellem dem. Dine velstaaende Borgere finde her et Sted for at kunne understøtte deres fattige Medborgere og dine fattige et nyt Sted for at erfare og anerkende den kristelige Barmhjærtigheds og Selvopofrelses Velsignelser.

Hjærtelig Tak paa Søstrenes Vegne til dem, der har bæret denne Højtidelighed med deres Nærværelse.

Særlig takker jeg Hs. Højærværdighed, Biskop von Euch, der nu i 42 Aar med utrættelig Iver har arbejdet for Danmarks aandelige Vel, og i Dag ser et Værk kronet, som laa Biskoppen saa meget paa Hjærte.

Hjærtelig Tak til Byens højtærede Kommunalbestyrelse! — Hjærtelig Tak til Arkitekten, Mestre, Haandværkere og Arbejdere, som har bidraget til det smukke Værk! — Hjærtelig Tak til alle Hospitalets Velyndere! — Hjærtelig Tak til de erfarne og højtansete Læger, som er tilstede her og derved viser deres Interesse for Hospitalet; det er Søstrenes inderligste Ønske, at gøre sig værdige til deres Tillid!

Aabn da dine Porte, St. Maria Hospital, for at modtage de Syge og Lidende fra By og Land, fra Roskilde Amt og Sjællands Byer! Maatte dine høje og rummelige Sygestuer gengive Mange Sundhedens uvurderlige Gode, eller i det mindste lindre deres Smertensleje; maatte du være en Velsignelse for Alle! Men da al Velsignelse kommer fra Himlen, saa vil vi anbefale det nye Hospital til den almægtige Guds Beskyttelse. Treenige Gud, Fader, Søn og Helligaand, du vort højeste Gode og Endemaal, forund disse Barmhjærtighedssøstre og alle døm, som vil bo i dette Hus, dine rigeste Naadegaver og Velsignelser.

Hl. Gudsmoder, de Syges Frelse, tag dette Hospital og dets Beboere under din moderlige Varetægt og vær du altid i Forening med den hl. Laurentius og den salige Gregnon de Montfort, et lysende Mønster for disse Sjæle i Udøvelsen af deres Kaldspligter og Kærlighedsgerninger!«

Efter Indvielsen fandt Kl. ca. 2 en *Festmiddag* Sted, hvortil foruden de ovennævnte Notabiliteter ogsaa de til Arbejdet paa Hospitalet knyttede Haandværksmestre vare indbudte og som vi her med det samme vil nævne: Murmestrene *Schledermann* og *Evers*, Tømrer *Reimer*, Snedker *Jacobsen*, Blikkenslager *Fensen*, Malermestrene *Fensen* og *Holmbom*, alle af Roskilde, desuden Varmeapparatets Installatører *Morries* & *Andersen* fra København og Hr. Murermester *Günther*, som under hele Arbejdet har været Søstrenes Tillidsmand.

Ved Bordet blev holdt forskellige Skaaltaler; Hr. Pastor *Kerckhoffs* talte for Paven, Biskoppen og Kongen;

Hs. Højærværdighed *Biskoppen* takkede og talte for Pastor Kerckhoffs; Overretssagfører *Jacobsen* takkede i Byraadets Navn, fordi Arbejdet ved Hospitalet var blevet betroet til Byens egne Folk; Folketingsmand *Jens Busk* talte, som sædvanlig baade interessant og muntert, for Søstrene og Roskilde By og endelig Hr. Forfatter *Joh. Førgensen* for Roskilde-Præsterne.

Ikke blot Roskilde Aviserne, men ogsaa de fleste Hovedstadsblade, bragte Dagen efter velvillige Referater af Festen. »Berlingske« f. Eks. skrev (endnu samme Aften):

»Den katholske Menighed i Danmark har fra i Dag føjet et nyt Led til sin Virksomhed efter Indvielsen af St. Maria Hospitalet, en statelig, næsten pragtfuld tre-Etages Bygning ved St. Ohlsgade, frit beliggende med en stor aaben Plads foran, der er omrammet af Træer og allerede nu bærer et spirende Grønsvær.

Byen Roskilde er i Dag optagen af det nye Hospitals træden ud i Livet, navnlig da de herskende Sygehusforhold i høj Grad trængte til Supplement. Man ser derfor med hjærtelig Velvilje paa den nye Institution.

Rundt om i Gaderne vaje Flag, og selve Hospitalsbygningen er blomstersmykket med den fineste og mest diskrete Smag, vel egnet til at give Indtrykket af, at dette Hospital, der døbt St. Maria, vil blive en værdig Pendant til St. Josefs Hospitalet i København.«

Ligeledes skriver »Samfundet« bl. a.:

»Man kan være for eller mod Katholicismen — disse Menneskers Samaritangerning indenfor Sygeplejen aftvinger Respekt, og naar Roskilde By nu har faaet *sit* Hospital, som København har St. Josephs, er der Grund til at omtale Begivenheden med anerkendende Ord.«

Og til Byraadsmedlem, Overretssagfører *Jacobsens*, i ovennævnte Bordtale, udtrykte Haab — om, at den Barmhærtighedsgerning, der nu blev taget op derude i Roskilde, maatte vinde Borgernes Sympathi, saa Samarbejdet kunde blive til Glæde for begge Parter, — knytter Bladet denne

Slutningsbemærkning: »Til dette Haab kan sikkert alle slutte sig. Det bliver næppe heller beskæmmel.«

Vi gengiver endelig her den af Hr. *Joh. Førgensen* til Indvielsen forfattede Sang, der blev afsunget af Forsamlingen til Salmemelodien »Store Gud, vi love dig«:

Over hele Jordens Rund  
store Gud, vi vil dig prise  
for al Gave, god og sund,  
og al Naade, du vil vise  
Adams Børn i Syd og Nord,  
som paa Livets Klode bor.

Høje Herre over Jord,  
hør det Suk, vi til dig sende,  
lad os vandre i dit Spor,  
lad i vore Hjerter brænde  
Ilden, der paa Jord blev tændt  
af den Sol, som du har sendt.

Dagen strømmer ren og blank,  
hver en Morgen fra det Høje,  
og hvor Gyldensolen sank,  
tændes Stjernens milde Øje. —  
Tak, o Herre, for din Sol  
og for Stjerner under Pol.

Retfærds Sol, vor Herre Krist,  
du maa alt vort Værk velsigne,  
saa vor Gerning først og sidst  
maa din Frelsergerning ligne!  
Intet kan vi uden dig,  
alt vi kan paa Korsets Vej.

## A. C.s Foredragsrækker.

1. Række, 3. Foredrag.

### P. A. Breitung: Troen og Udviklingslæren i de sidste Aartier.

—o—

Det er ikke nogen let Opgave at behandle naturvidenskabelige Emner i ren populær Form, og endnu vanskeligere er det at fremstille selve Hovedprincipperne for den naturvidenskabelige Forskning, saa de træder almentfatteligt og skarp belyst frem. Højærv. Pater Breitung naaede i sit Foredrag i Tirsdags klart og koncist at fremstille Udviklingslærens Indhold og Udvikling gennem de sidste Aartier, hvad der er saa meget desmere at paaskønne, som hans bekendte og grundige Lærdom og fortrolige Kendskab til disse Problemer og deres Historie, let kunde

friste ham som Videnskabsmand til at fordybe sig i abstrakte Betragtninger.

Pateren tog sit Udgangspunkt fra Vilhelm Rasmussens »Verdensudviklingen«, som har gjort selv troende Kristne urolige og vundet Anklang i vide Kredse. Saaledes har en bekendt Højskoleforstander paa et Skolemøde udtalt, at Udviklingslæren kunde betragtes som en ny Side af Kristendommen og at jo Kristus selv havde sagt til sine Apostle, at han ikke kunde sige dem alt, men at den Heligaand senere skulde oplyse dem videre.

Naar Vantroen vedholdende paastaar, at Udviklingslæren er i absolut Modstrid med Kirkens Lære, beviser dette kun, at Vantroen ikke har mindste Anelse om den sidstes Indhold, da allerede for 1500 Aar siden den hellige Augustin i sine Skrifter fremsætter den Tanke, at vistnok er alt skabt af Gud, men kun de første Ting umiddelbart, de senere middelbart gennem Udvikling af de Muligheder, der fandtes nedlagt i de første.

Pateren hævdede, at naar Vantroen med »markskrigrisk Paatrængenhed« endnu raaber sit: Skabelse *eller* Udvikling, svarer vi ganske roligt: *Baade* Skabelse *og* Udvikling, disse to følges udmærket ad.

Naar Vilh. Rasmussen hævder de sædvanlige Paastande om Bibelens Upaalidelighed i forskellige zoologiske, geologiske og palæontologiske Spørgsmaal overser han, at det jo ikke først og fremmest er Naturhistorie etc., som Bibelen vil lære os, men for øvrigt staar ingen af den virkelige Vibenskabs Resultater i Modstrid med Kirkens Lære.

Pateren gennemgik derpaa i store Træk Visionstheorien og paaviste herigennem, hvorledes meget af det tilsyneladende urigtige i Bibelens Udsagn beror paa en forkert Opfattelse af dens Ord, berørte kortelig den saakaldte Selektionstheori (Læren om Udvælgelse) og omtalte derpaa til Slutning den i Dødskamp liggende Darwinismes sidste ynkelige Anstrengelser for at beholde Livet uagtet de fleste af dens Tilhængere nu er gaaet over i Fjendens Lejr, idet

jo de fleste ansete Videnskabsmænd er naaet til Erkendelse af, at der findes en Plan i alt skabt og derigennem til Anerkendelsen af, at, hvor en saadan findes, maa der findes en Skaber; som en anset Videnskabsmand for nylig bemærkede om Darwinismen, er det jo nu ogsaa paa Tiden, at vi slipper af med denne engelske Syge.

Efter Foredraget, der modtoges med fortjent Bifald, takkede et af Udvalgsmedlemmerne paa Udvalgets og Tilhørernes Vegne Foredragsholderen for det interessante Foredrag og højærv. P. Schmidt for den elskværdige Imødekommenhed, hvormed han havde stillet Lokalet til Raadighed, og rettede til Slutning ogsaa en Tak til Forsamlingen for den Interesse, hvormed man havde fulgt disse Foredrag. Det havde været en Prøve, som var faldet heldig ud, og idet A. C. tog Afsked med Tilhørerne for denne Sæson, var det med et »paa Gensyn« til Efteraaret.

J—n. J—n.

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** *Vincentiusforeningens* tre københavnske Konferencer holdt deres første *Generalmøde* i Aar Søndagen den 19. Marts. Den højærværdigste Hr. Biskop præsiderede. Paa dette Møde blev Aarsberetningen for 1904 til Foreningens Generalraad i Paris forelagt. Der var i de tre Konferencer tilsammen 42 aktive og 22 kun bidragydende Medlemmer. To Medlemmer var døde i Aarets Løb, nemlig Hr. Murermester J. C. Günther, der var Viceformand for St. Josefs Konferencen paa Nørrebro, og Hr. Købmand E. Hansen, der var Viceformand for St. Maria Konferencen paa Vesterbro og Frederiksberg. Aarets Indtægter havde været 811 Kr., af hvilke 400 Kr. var indsamlede ved de ugentlige Møder, 178 Kr. indkomne ved Bidrag fra passive Medlemmer og Gaver, 226 Kr. indkomne ved de to St. Antonius Bøsser i St. Ansgars- og Rosenkranskirken, 7 Kr. indkomne ved Foreningens Kransekort. Udgifterne havde været 905 Kr., hvoraf 511 Kr. til kon-

tant Pengehjælp til Menighedernes Trængende, 247 Kr. til Hjælp i Naturalier, 85 Kr. til Uddeling af god Lektüre og Resten til Juleuddeling m. m. Beholdningerne, der ved Aarets Begyndelse havde været 236 Kr., var derfor ved Aarets Slutning svundne ind til 142 Kr. Desuden havde Lokalraadets Kasse, der tjener til at hjælpe de tre Konferencer ud over Vanskeligheder, en Beholdning af 237 Kr., idet Beholdningen ved Aarets Begyndelse: 215 Kr., var bleven forøget ved Indsamlingerne ved Aarets fire Generalmøder: 85 Kr. samt Renter, og formindsket ved en Udgift af 70 Kr. til Bibliothek og Bøger til fattige Skolebørn. Foreningen har haft den Glæde at modtage Tilbud fra den Hüffer'ske orthopædiske Anstalt i Münster om en gratis Plads for en Dansk. I Anledning af Jubilæet for Forkyndelsen af Dogmet om Mariæ ubesmittede Undfangelse havde en Vincentiusbroder udenfor ovenstaaende Regnskab skænket en Sum til Fordeling mellem fattige. St. Ansgar Konferencen, der omfatter den indre By og Østerbro, har sendt en paa fransk affattet Opfordring til katholske Medlemmer af de herværende fremmede Legationer om at yde Bidrag til Foreningen, hvilken Opfordring paa en glædelig Maade er bleven taget til Følge. Der er desuden blevet udsendt et Opraab til Menighedernes Medlemmer om at indmelde sig i Foreningen, især for yngre Kræfters Vedkommende som aktive Medlemmer, idet de første Medlemmer af denne af den hl. Vincent af Paul stiftede Forening netop var yngre Mænd: Franske Studenter. Foreningens Formaal er ikke blot at yde de Trængende materiel Hjælp, men navnlig ogsaa moralsk Støtte gennem personlige Besøg.

— I Lørdags, den 18de Marts, Vigilien til St. Josefs Fest, fandt en lille Højtidelighed Sted i St. Josefs-søstrenes Kapel paa Toldbodvejen, nemlig den altid lige smukke og opløftende Ceremoni, hvorved nogle nye Novicer blev iført Ordensdragten. Der var denne Gang kun tre; men paa Grund af de stadig større Fordringer, der stilles til Søstrenes Arbejdsevne baade i Skolerne og særlig

paa Hospitalerne, er det deres Ønske og Haab, at der næste Gang maa være flere, som indvier sig til Guds og Næstekærlighedens Tjeneste i Ordenslivet.

† Atter er en af Veteranerne bl. St. Josefsøstrene bleven bortkaldt, nemlig *Sr. Jeanne Baptiste*, i sit 67. Aar. Største Delen af sit Ordensliv har den afdøde levet her i sit andet Fædreland, Danmark, hvor hun særlig har viet sin Tid og sin Gerning til Skolen i forskellige Byer, mest i Fredericia og her i København. I de sidste Par Aar har hun, saa godt hendes Helbred tillod hende det, hjulpet med ved Sygeplejen paa St. Josefs Hospital. *Sr. Jeanne Baptiste* er død d. 21. ds., uden at nogen egentlig Sygdom er gaaet forud, men i den senere Tid led hun af almindelig Alderdomssvækkelse. De mange, som har kendt hende, særlig fra hendes Skolevirksomhed, ligesom alle de øvrige Troende, bedes om at mindes hende i Bønnen, for at hendes Sjel snart maa indgaa til den evige Hvile, som hun, menneskelig talt, saa sikkert som nogen, har fortjent sig ved sit opofrende Liv og Virksomhed i Guds og Næstekærlighedens Tjeneste. Begravelsen foregik i Fredags den 24. ds. Kl. 10 fra St. Josefs Hospital.

**Frøderiksberg.** Kirkeregnskabet for Aaret 1904 er nu udkommet, ligesom forrige Aar i et smukt Hefte paa 8 Sider. Det indeholder først Meddelelser vedrørende Forstanderskabet, om Sognets Udstrækning, om Skolerne i Sognet og endelig nogle praktiske Oplysninger om Stolepladser og om de katholske Kirkegaarde. Derefter følger selve Beretningen over Aarets Indtægter og Udgifter; Menigheden faar derved fuldt Indblik i Kirkens hele Pengevæsen, og det er at formode, at et lidt nøjere Eftersyn vil bringe mange paa Tanker vedrørende Missionens pekuniære Standpunkt, som de hidtil ikke har haft. Indtægterne har nemlig kun været 3480 Kr., medens Udgifterne har været 9564 Kr. altsaa *et rent Underskud* paa 6084 Kr.

Naar man undertiden faar Lister at se over Bidrag, som her i Landet gives af anderledes troende til Opførelse af Kirker eller til Understøttelse af Armenierne eller til lignende Øjemed, da kan det falde én lidt tungt for Brystet,



om man sammenligner dem med de Bidragslister, hvor danske katholske Navne figurerer. Det gør én ondt at konstatere sligt, men man nødes undertiden dertil. Grunden til denne Forskel er dog ikke Mangel paa god Vilje, men den Opfattelse, der lader til at være bleven raadende hos mange, at vore Trosbrødre i Udlandet nu en Gang er mere offervillige end vi selv, og de vil ogsaa nok sørge for, at de Kirker, der er blevne aabnede, ikke behøver igen at lukke deres Døre.

Der er selvfølgelig mange Undtagelser og har der altid været. Men desuden kan der i de senere Aar mærkes i al Almindelighed en Stræben efter at komme til mere moden og selvbevidst Opfattelse af Forholdet mellem Menigheden og dens enkelte Medlemmer og dette gælder ogsaa for den unge fremadstæbende Menighed paa Frederiksberg. Vi lykønsker den og dens Forstandere til det Fremskridt, som Aarets Regnskab fremviser sammenholdt med det forrige Aars, og vi opmuntre dem til at holde ud, indtil Ordet »Underskud« ikke mere behøver at findes paa deres Aarsregnskab.

Vi bemærker endnu, at det omtalte Regnskab for 1904 kan faaes hos begge d. Herrer Præster ved Rosenkranskirken, hvilke ogsaa med Glæde modtager Bidrag-Anmeldelser.

**Korsør.** (—rg.) Fru M. A. B. Nielsen, om hvis sørgelige Død Ugebladet i forrige Nr. bragte Meddelelse, blev Mandag, d. 13. ds., begravet paa Korsør Kirkegaard, hvor hun efter eget Ønske fandt sit sidste Hvilested ved Siden af sin Søn Eskild. Pastor *v. Kettenburg*, som Dagen forud havde holdt Gudstjeneste i Slagelse, forrettede Jordpaakastelsen i Overværelse af en overordentlig stor Sørgekare. Denne vidnede, ikke mindre end det Væld af Blomster, som dækkede Kisten og Graven, om, hvor varm Deltagelsen med den almindelig agtede og haardt prøvede Familie er. — Imidlertid er jo menneskelig Trøst aldeles utilstrækkelig i saa mørke Timer; maatte derfor Gud skænke de sørgende

Efterladte overnaturlig Trøst ved Troen paa vor hl. Religions Sandheder og ved Brugen af dens Naademidler. — Men den kære Afdøde hvile ved Guds Barmhjærtighed i Fred!

**Odense.** Den herværende St. Agnesforening fejrede Søndag den 5. Marts (Fastelavnssøndag) en smuk Fest, nemlig Indvielsen af det nye Banner. Det smukke Banner, som bærer den ubesmittede Gudsmoders og den hl. Agnes' Billeder, kommer fra et bekendt Firma i Münster og blev betalt ved frivillige Bidrag fra Menighedens Side. Paa Indvielsens Dag modtog de 21 Medlemmer af Agnesforeningen og 14 Medlemmer af Ynglingeforeningen i Fællesskab den hl. Kommunion. Efter den højtidelige Indvielse ved Eftermiddagsgudstjenesten holdtes der Fastelavnsunderholdning for Menighedens voksne Medlemmer, ved hvilken Lejlighed de to Ungdomsforeninger ogsaa opførte nogle vellykkede Skuespil. En særlig Gunst blev vore to Foreninger til Del, nemlig vor hl. Fader Pius X.'s Velsignelse. De to smukke Dokumenter prydede Foreningslokalet.

For at give Menigheden Lejlighed til at anskaffe sig forskellige Andagtsgenstande, f. E. Krucifikser, Helgenbilleder, Statuer, Vievandskar o. s. v., som jo ikke skulde mangle i et katolsk Hjem, forskrev Præsterne fornylig saadanne fra Udlandet og foranstaltede en smuk Udstilling i Skolelokalet, som blev besøgt af *hele Menigheden*. Der solgtes af saadanne Genstande i det hele for henved 200 Kr. Unægtelig et godt Resultat!

**Randers.** *Den hellige Barndoms-Forenings* Bestyrelse har udgivet sin *Aarbog for 1905*. Fraregnet en Side Forord optages hele Bogen af én eneste Fortælling fra Sudan: »*I Mahdiens Teite*«. For at sige det straks: mon det ikke havde været heldigere at blive ved den gamle Fremgangsmaade fra tidligere Aargange, nemlig at bringe flere kortere Historier og *Efterretninger* fra forskellige *Missioner*; det interesserer Børnene mere, især naar der ogsaa findes lidt Illustrationer til Teksten. Men ogsaa

denne længere, spændende Fortælling, som Aarbogen møder med i Aar, vil sikkert, især af de større Børn, blive læst med Interesse og bidrage til, at Børnene med stedse større Iver arbejde og bede for deres Forening, den hl. Barn-doms-Forening, hvis smukke Formaal er at hjælpe, aandeligt og legemligt, deres stakkels smaa forsømte Kammerater i de hedenske Lande. Man kunde maaske mene, at der er nok af den Slags ogsaa i de civiliserede Lande, til at øve Barmhjertighedsgerninger imod. Men her gælder det vel: at det ene bør gøres og det andet ikke forsømmes; enhver har *sine Interesser*, og er disse blot *gode*, saa maa vi være glade til, og takke Gud for, at ikke al ideel Stræben fuldstændig er kvalt af Tidens materielle Tendenser — ogsaa hos Børnene allerede.

---

## Mange Tak!

Mariaforeningen bringer jublende en hjertelig Tak til de mange, som saa beredvillig have bidraget til at afhjælpe den største og første Nød. Dog modtages Gaver og særlig Indmeldelser fremdeles. *J. Braun.* Formand.

---

**A. C.** Møde i Søvavillonen Onsdag d. 29. Marts Kl. 8<sup>1/2</sup>. Foredrag af Hr. Pastor Schmiderer om »Kristi tusindaarige Rige«.

**Det sidste Kvindemøde iaar** afholdes Tirsdag d. 28. Marts Kl. 7<sup>1/2</sup>, i Lokalet Bredgade 67<sup>2</sup> over Gaarden.

Den katholske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepønge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr., eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Søguedage fra Kl. 1—3 og 5—7.  
samt Lørdag Aften

F. Simonsen,  
St. Jørgens Allé 11, 1 Sal.

---

## C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,  
**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.  
Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

**S.J.G.** Forslag, som ønskes behandlede paa det fore-  
staaende Generalmøde, bedes inden Udgangen af  
Marts Maaned skriftligt indgivne til Formanden.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 26. Marts.** 3. Søndag i Fasten. — 27. **M.** Jo-  
hannes af Damaskus, Kirkelærer. — 28. **Ti.** Johannes af  
Capistran, Bekender. — 29. **O.** Votivofficium af St. Josef.  
— 30. **To.** Ferialdag. — 31. **F.** Ihukommelse af Frelserens  
fem hh. Vunder. — 1. **April, L.** Ferialdag.  
**Søndag den 2. April.** 4. Søndag i Fasten.

### Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkrans-  
kirken hver Fredag Aften Kl. 7½, (med Prædiken); Jesu  
Hjerte Kirke hver Torsdag Kl. 8¼; St. Josefs Kirke hver  
Fredag Kl. 7½; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

### Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgiøvelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og  
Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle  
Katholiker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde  
sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa  
Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Mil-  
led, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer  
Cand. phil. Jof. E. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

**Obs.** 1. April begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

## Elisabethforeningens

aarlige

### Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palme-  
søndag den 16. April** fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og  
**Mandag den 17. April** fra Kl. 10 Form. til Kl. 4 Efterm., i  
Skolelokalerne, Bredgade 67, St. o. G., anbefales til Menig-  
dens Velvilje.

Basaren er en væsentlig Støtte for Foreningens Virk-  
somhed. De mindste Gaver modtages med Taknemme-  
lighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skrift-  
lige Indbydelser udsendes ikke.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsg. 53 <sup>2</sup> .	Frøken C. Tetzlaff, Ved Stranden 10 <sup>1</sup> .
Frøken F. Stratbøcker, Villa Sommerly, Charlottenl.	Andr. Johansen, Præst, p. t. Aalborg, Kamilianerkliniken.

Trykfejl i Nr. 12 S. 195 L. 2 f. o.: ét . . . uafviseligt Svar, læs:  
ét . . . ufravigeligt Svar. S. 198 L. 2 f. o.: Statkirke læs Statsk.

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Aargang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Mill e ch, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør : Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer : 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 14.

Søndagen den 2. April.

1905.

---

---

**Indhold:** Papiret rødmer ikke. — Præmieopgaven. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Odense. Rom. Belgien. England. Tyskland. — Jesu h. Barndomsforenings Regnskab. — Bekendtgørelser.

---

## Papiret rødmer ikke. \*)

—o—

Ovenstaaende Ordsprog kom jeg til at tænke paa, da jeg forleden læste »*Tillæg til Nationaltd.*« for 19. Febr., hvor Pastor *Vilhelm Sørensen*, Husby, skrev om »*Mission og Politik*«. Han kommer selvfølgelig ogsaa til at tale om den katholske Hedningemission, og her viser hans Pen sig saa saftfuld, at han kan suge de mærkeligste Paastande ud af den, — Beviserne derimod synes at være af haardere Kaliber, de vil ikke ud. Han nøjes altsaa med Paastande, thi, »Papiret rødmer ikke«.

»At den *katholske Mission*,« siger han, »ikke har modstaaet Fristelsen til at tage Politikken i sin Tjeneste og selv at tjene den igen, ved enhver, der kender noget til dens Historie i Fortid og Nutid,« — naar man spørger

\*) Forsinket af Mangel paa Plads.

tendentiøse protestantiske Bøger til Raads, — skulde han have tilføjet. Thi at f. Eks. selv *Karl den Store* har anvendt Midler, som ikke kan godkendes i et og alt, er dog ikke Kirkens Skyld.

»Derfor,« docerer Hr. Past. *Sørensen* videre, »findes der i denne Kirkes Mission, ved Siden af beundringsværdige Eksempler paa virkelig Selvfornægtelse og Udholdenhed lige til Martyriet« (han vover dog ikke at nægte alt det gode ved den katholske Mission), »et Magtstræb og en Anvendelse af tvivlsomme Midler, der vel ofte bringer den øjeblikkelige Fordele og en udvortes glimrende Stilling, men i høj Grad skader dens Arbejdes indre Værd og i Længden virker ødelæggende.« Man skal nu blot ikke spørge efter disse »tvivlsomme Midler«; Past. *Sørensen* ved nemlig ikke at anføre et eneste, men desto taprere fortsætter han: »Den (katholske Mission) har været paa Færde 250 Aar, førend den evangeliske Mission ret kom i Gang.« -- Der gaar ikke noget over historiske Kundskaber! Den *sande* Kirkehistorie viser, at den katholske Kirke *aldrig* har glemt Kristi Ord til Apostlene: »*Gaar hen og lærer alle Folk...*« Eller er f. Eks. Danmark først bleven kristnet et Par Hundred Aar før Protestantismen endelig i det 18. Aarh. huskede paa disse Herrens-Ord? Var det maaske ikke Missionsarbejde, hvad der bevirkede, at saa at sige alle europæiske Folkeslag i Middelalderen hørte til den katholske Kirke?

Men *Sørensen* gaar trøstig videre: »... det store, kraftige Missionsarbejde, som den (kath. Kirke) tog op i Reformationsperioden, er alle Vegne endt med Stillestaen og Forsumpning...« Beviserne herfor vil heller ikke ud af Pennen! Jo dog, thi hør bare: »Den katholske Mission mente at have omvendt Syd- og Mellemamerikas Indianerstammer til gode katholske Kristne, og nu viser det sig,« (hvor? i Past. *Sørensens* Indbildning), »at den kun har lagt en tynd (sic!) Fernis af Katholicisme over det i Virkeligheden ubrudte Hedenskab.« Det med Fernissen er Opspind!

Men Past. *Sørensen* ved naturligvis heller ikke noget om den usigelige store Skade, som Ophævelsen af Jesuiterordenen tilføjede disse Lande. Alligevel findes der i Syd- og Mellemerika langt mere sand Kristendom end hos de protestantiske Kulturfolk, hvor Vantroen vitterlig graserer i høj Grad, saa at man f. Eks. i Bremen prædiker *Schiller* i Stedet for Kristus.

Saa kommer Pastoren til at tale om det egentlige Emne: »Mission og Politik« og den gamle, saa ofte gendrevne Klage over, at den katholske Mission bryder ind i den protestantiske Missionsmark »paa Sydhavets Øer«, i »Uganda og paa Madagaskar«. »Og i Kina,« hedder det, »opnaede den kort før det voldsomme Udbrud 1900 ved Frankrigs Hjælp en begunstiget Stilling for sine Missionærer, som den udnytter til idelig Indblanding i den kinesiske Retspleje til Gavn for dem, som holder sig til den, selv vitterlige Ugerningsmænd« (Beviser? Eksempler? Ikke Spor!), »selvfølgelig med den Virkning, at dens Tilhængeres Tal forøges, medens dens moralske Værd forringes og dermed ogsaa Folkets Agtelse for den Kirke, der bruger slige Midler og samler slige Tilhængere.«

Hvad nu den katholske Missions »Indbrud« i Protestanternes Enemærker angaar, kunde man dog spørge: Hvorfor har f. Eks. «det evangeliske Forbund» i Tyskland netop valgt sig det *katholske* Østerrig til Virkefelt, medens det i Tysklands protestantiske Egne vrimler af udøbte Børn? Dette er langt mere graverende, end hvis katholske Missionærer virkelig vilde fravryste Protestanterne noget af den hedenske Missionsmark, hvad der ikke er bevisligt. I Reglen er dog de katholske Missionærer, navnlig i det Indre af hedenske Lande, de første paa Pletten; saa kommer endelig de protestantiske Missionærer med Kone og Børn, og naar disse har sat sig fast paa et Sted, og de katholske Missionærer vil udvide deres Virksomhed derhen (da de jo ikke kunde begynde paa alle Steder samtidig), saa kalder man det for »ubeføjet Indbrud«!

Men jeg tror, det er det bedste at hidsætte noget af, hvad *protestantiske* Rejsende selv siger, naar de sammenligner katolsk og protestantisk Missionsarbejde, og det vil vise sig, at Past. *Sørensens* Udgydelser kun er et Udtryk for slet fordulgt Misundelse.

I det protestantiske Tidsskrift »*Die christliche Welt*« (1901, Nr. 5) skriver den tyske Missionær i Kina *H. Hackmann* følgende: »Den Kendsgerning kan ingen benægte, at de protestantiske Missionærer i det hele ringegætes, ja ligefrem forægtes af Flertallet af de her (i Shanghai) og i andre Havnebyer boende Europæere... Lige saa lidt kan den Kendsgerning bestrides, at den katolske Missionær i Gennemsnit (ogsaa blandt Protestanter) omtales og behandles med Agtelse. Hvad der hjemme er gaaet gennem Aviserne m. H. t. uvenlig Omdømme af protestantisk, mere elskværdig og anerkendende Omtale af katolsk Missionsarbejde, det er kun Genskinnet af en Dom, der er vidt udbredt her ude. — Hvad er Grunden hertil? ... Gennemsnittet af vore herværende protestantiske Missionærer ere af ringe Herkomst og af ringe (intellektuel) Dannelse. Heri ligger i Korthed det afgørende Moment for den Værd sættelse, som de finder hos Europæerne.«

I *Jacobsens* Værk »*Reise in die Inselwelt des Banda-Meeres*«, hvortil Prof. *Virchow* skrev en Fortale, findes bl. a. følgende: »Jeg har paa mine Rejser lært Forskellen paa protestantisk og katolsk Mission at kende og vil ikke fortie mine lagttagelser... Den protestantiske Missionær har for at udbrede Kristendommen frem for alt indledet og til Dels gennemført Afgudsbilledernes Udryddelse. Jeg vil ikke undersøge, hvilke af den kristelige Frelseslæres Begreber en Del af Befolkningen har tilegnet sig; thi hvad Kirkebesøg angaar, var de lunkne og i det hele taget uden Interesse for Missionærerne, rettere sagt for de hollandske Pastorer. Jeg fandt iblandt disse saakaldte Kristne endnu mange Hedninger... Hvor har jeg derimod ikke beundret de enkelte katolske Missionærers Resultater!....



Hvor der er katholske Missionsstationer, er Afgudsdyrkelsen forsvunden; jeg kunde i hine Egne ikke erhverve et eneste Afgudsbillede... Kirkerne var stærkt besøgte, Skolerne mønsterværdige, og bortset fra Befolkningens Klædning og Hudfarve var der kun lidt, der mindede om deres endnu hedenske Naboskab.« — Hvor bruges der altsaa »Fernis«?

Ved Juletid sidste Aar holdt en tysk Officer ved Navn *v. Salzmänn*, der i mange Aar havde opholdt sig i det Indre af Kina, i det tyske Kolonisationselskab i Bochum et Foredrag om sine Oplevelser. Ved at omtale Missionsvæsenet bebrejdede han de anglikanske Missionærer, at de lagde mere Vægt paa politiske end paa religiøse Interesser. Om de katholske Missionærer derimod udtalte han sig meget smigrende og sagde bl. a. ordret følgende: »Skønt jeg er Protestant, hendroges jeg mere til de katholske end til de protestantiske Missionærer. Jeg fik det Indtryk, at de katholske Missionærer ere bedre grundlagte og har langt bedre Resultater at opvise end de protestantiske Missionærer. Det forekom mig, som om der var noget nedtrykkende ved disse, nemlig: Mangel paa Resultater.«

Lignende Udtalelser er allerede tidligere bleven fremsat m. H. t. Afrika af *Emin Pacha, Stanley, Wiszmänn* o. a. Afrikarejsende.

Nu kan Læseren selv dømme, om Pastoren i Husby, der fantaserer ved sit Skrivebord, har bedre Forstand paa Missionsspørgsmaalet, end andre Protestanter, der kender Forholdene af Selvsyn.

P. G. Schmüderer.

---

## Præmieopgaven.

— 0 —

Konkurrenterne til Præmien for det bedste Digt til Raadhusklokkerne har naturligvis med spændt Forventning kigget efter Resultatet i de sidste Numre af Ugebladet. Bedømmelseskomitéen, (som ikke har vidst, hvem der gem-

mer sig bag Pseudonymerne og følgelig har kunnet være fuldstændig upartisk), har nu afsluttet sine Undersøgelser og Sammenligninger, og Resultatet heraf er blevet, at af de *16 indsendte Bidrag*, er det allerførste, som allerede stod trykt i Ugebladets Nr. 9, bleven anset for at være det bedste. Det bliver altsaa **N. N.**, hvøm den udsatte Præmie tilfalder. Imidlertid har Redaktionen besluttet, ogsaa at lade de *to følgende næstbedste* tilfalde en *mindre Præmie*, nemlig *Bøger* af samme Fortegnelse (efter eget Valg) til henholdsvis *3 og 2 Kr.*

Vi lader her følge hele Resultatet af Bedømmelsen, idet vi aftrykker Pseudonymerne (og Navnene, hvor de haves) i den Rækkefølge, som Bedømmelseskomitéen har ordnet dem ifølge Fortjeneste:

- I. »N. N.« (ønsker ikke at navngives i Bladet).
- II. »Andreas« (har ikke navngivet sig).
- III. »813« Nr. 2 (ligeledes en unavngivet, som har indsendt *2 Bidrag*).
- IV. »Pax« (Karen Bølling, Lyderslev).
- V. »813« Nr. 1 (som ovenfor Nr. III).
- VI. »De Vlaming« (ønsker ikke at navngives i Bladet).
- VII. »Kiwa« (Alma Madsen).
- VIII. »Trifolium« (har ikke navngivet sig).
- IX. »Scriptor« (ønsker ikke at navngives i Bladet).
- X. en fuldstændig anonym, som har været meget flittig, og indsendt hele *3 Bidrag*, men hverken Navn eller Pseudonym.
- XI. »Zephyr« (har ikke navngivet sig).
- XII. »d.—D.« (S. Dahlquist).
- XIII. »I. h. H.« (I. O. Jensen).
- XIV. »101101« (har ikke navngivet sig).

De bedste af disse Bidrag vil, saavidt Plads haves, efterhaanden blive aftrykt i Ugebladet; vi begynder idag med de 4 første:

## I.

1. & 2. Kv. Reneste Mø  
Englen fra Gud  
Bragte et Bud:
3. Kv. »Naadefuld, hil!  
Helligaands Brud!  
Moder til Gud!«
4. Kv. »Se! jeg vil blot  
Tjene min Drot!  
Ske som Du bød!«  
Ordet er Kød.

Efter H. 6 & 12. Ære vær' Gud, Tak og Bøn;  
Os han gav sin Søn!  
Moder og Mø med Krist paa Skød,  
Sign os i Liv og Død!

*N. N.*

## II.

1. & 2. Kv. Maria skær,  
hilset du vær,  
altid Gud nær.
3. Kv. Gud naaderig  
udvalgte sig  
til Moder dig.
4. Kv. Altid du lød,  
hvad Gud dig bød,  
og i dit Skød  
tog Guds Ord Kød.

Efter H. 6 & 12. Tak og Pris, dig, Fader kær,  
Søn og Helligaand!  
Led os mildt over Livets Skær,  
før os med kærlig Haand.

*Andreas.*

## III.

1. & 2. Kv. Gud sendte ud  
til Jorderig  
sit Sendebud:

3. Kv. O Jomfu prud  
og naaderig —  
bliv Herrens Brud!

4. Kv. Din Vilje ske,  
o Gud saa rig.  
I Ydmyghed  
jeg tjener Dig.

Efter H. 6 & 12. Og til os kom Ordet ned,  
fra sin Himmel skøn,  
at føre os til Salighed —  
— vor ufortjente Løn.

(813)

## IV. \*)

1. & 2. Kv. I Sorg og Lyst  
o Moder kær  
du hos mig vær!

3. Kv. Du er min Trøst,  
tag mig i Favn  
i Jesu Navn.

4. Kv. Du Tilflugt for  
hver Synder stor,  
mit Haab, min Skat  
ved Dag og Nat.

Efter H. 6 & 12. Ave Klokkerne ringe  
over Landet ud.  
Hil dig, Maria, du bringe  
os Fred i Sind fra Gud!

*Pax.*

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**Odense.** »Berlingske« Morgenavis for 25. Marts skriver: — »Den 6te og 7de Maj agter en Kreds af Damer

\*) Dette IV. er efter vor Mening meget smukt, især sidste Del; blot er der et Rim ved 4. Kv., som er noget uheldigt, nemlig for og stor.

Red.

at afholde en Basar paa Industripalæet til Fordel for en Udvidelse af St. Josefs Søstrenes Hospital. Det indviedes 10. Juli 1901. Og det var et større, smukt og frit beliggende Landsted i Byens Udkant, der toges i Brug, (paa Hallosevei). Men nu viser det sig at være for lille til den stadig voksende Virksomhed indenfor dets Mure, da det staar aabent for Patienterne uden Hensyn til Trosbekendelse.

Hds. kgl. Højh. Prinsesse *Marie* har lovet at være Basarens høje Protektrice og har samtidig sendt Damekomitéens Formand et Billede, bestemt til at reproduceres og sælges paa Basaren.

Kgl. Skuespiller *Oiaf Poulsen* har givet Tilsagn om Medvirkning den ene Dag. Adskillige stedlige Kræfter ville ligeledes assistere for at gøre Programmet saa tiltrækkende og righoldigt som muligt«.

**Rom.** *Den hl. Faders Navnedag, St. Josefsfest*, blev i Aar fejret paa en baade usædvanlig og dog rigtig romersk folkelig Maade. Om Morgenen havde den hellige Fader i et Privatkapel læst den hl. Messe, til hvilken omtrent 200 Indbudne havde indfundet sig, bl. a. hans Søstre og Niece, som modtog den hl. Kommunion. Om Formiddagen havde de i Rom nærværende Kardinaler Gratulations-Audiens, ligesom ogsaa de katolske Foreningers Bestyrelsesmedlemmer, som i Tronsalen overrakte Paven de brugelige Gaver af Blomster og Frugter, men smukt og ejendommeligt arrangeret i Form af en venetiansk Gondol. Den almindelige Hovedfestlighed fandt Sted om Altenen efter Mørkets Frembrud. Ekserserpladsen foran Schweizergardens Kaserne var festlig illumineret og smykket med Faner og Guirlander. En stor Menneskemængde havde faaet Adgangskort til Vatikanet for at overvære denne usædvanlige Festlighed. Det pavelige Paladsgendarmeriets nydannede Orkester spillede ved denne Lejlighed for første Gang for Offentligheden. Kort efter Koncertens Begyndelse viste *Pius X.* sig ved Vinduet i Konsistorialsalen og blev hilst med Tonerne af en i Anledningen komponeret Festmarsch.

Derefter begyndte et glimrende Fyrværkeri, som kunde ses i hele Rom og høres helt ud i Forstæderne. En saadan Folkefest paa Pavens Navnedag har ellers ikke fundet Sted efter 1870. Hele Byen var i Feststemning, hvortil ogsaa den Omstændighed bidrog, at det netop var en Søndag, og at den h. Josefsfest altid fejres med Forkærlighed baade offentlig og privat, da »Giuseppe« er et meget udbredt Navn blandt Befolkningen. —

— — *Hvorledes Pius X. inddeler og tilbringer Dagen.* Skønt alt i Vatikanet egentlig er »geheimt« (segreto): det geheime Forværelse, den geheime Kammertjener, det geheime Pudsekompani o. s. v., saa er det dog sivet ud, hvorledes Paven inddeler Dagen, og ethvert Menneske i Rom ved ganske nøje Besked om, hvorledes han tilbringer sin Tid. — Døgnet er delt i fire Dele, som er bestemt henholdsvis til 1) religiøse Øvelser, 2) til Arbejde, 3) til Audientser og 4) til Hvile. Kl. 4 $\frac{1}{2}$  staar den hl. Fader allerede op og begynder Dagen med Bøn og Betragtning; derefter stiger han ned i 2den Etage, hvor han i et Privatkapel læser den h. Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$  — til stor Ærgrelse for dem, som før var Syvsovere. Efter at han derpaa har bivaanet en anden hl. Messe, begiver han sig Kl. 7 $\frac{1}{2}$  igen op til sit Arbejdsværelse, fra hvis Vinduer der er Udsigt til St. Peterskirken og Engelsborg. En Kammertjener bringer derpaa en Kop Mælk, som det er bleven forordnet den hl. Fader paa Grund af hans Tilbøjelighed til Gigt. Efter denne Morgendrik foretager Paven en Spadseretur i Loggiaerne eller, dersom Vejret er godt, i de vatikanske Haver — altid til Fods. Bærestolen, som Leo XIII. benyttede, staar nu paa Pulterkammeret, og Hest og Vogn er bleven solgt. Efter Spadsereturen arbejder Paven med sine Sekretærer, to venetianske Præster, og gennemgaar Aviserne med sin Statssekretær, fremfor alle det venetianske Blad »Difesa«. Naar Tiden tillader det, gives der saa allerede før Middag nogle Ekstra-Audientser. Kl. 12 $\frac{1}{2}$  indtages Hovedmaaltidet paa venetiansk Vis: i Reglen eller meget ofte Risotto med Muslinger eller Østers fra

Venedig, Escalopes (en Kødret) og derefter lidt Frugt, derimod aldrig søde Sager, til Desserter; om Fredagen serveres regelmæssig en kogt Fiskeret. Paven spiser aldrig alene, men altid sammen med sine Sekretærer, — til stor Fortrydelse for den vatikanske Ceremonimester; men Pius X. bliver ved sine gamle Vaner. Fra 3-5 finder de offentlige Audienser Sted i Raphaels Loggiaer og derefter Privataudienser fra 5-7. Kl. 9 indtages et tarveligt Aftensmaaltid, hvorefter den hl. Fader som oftest anticiperer sit Breviar, dersom det ikke er sket før, og Kl. 10 $\frac{1}{2}$  er alt lukket og slukket i Vatikanet.

**Belgien.** Sidste Efteraar blev der i Wibrück ved Antwerpen oprettet et Mindesmærke for Pater *de Deken*, som har erhvervet sig et betydeligt Navn ved sine Forskningsrejser. Han ledsagede ogsaa Prins Henry af Orleans og Dr. Bonvalots paa deres 14 Maaneders Rejse gennem Centralasien og det tibetanske Højland, delte deres 45 Dages Fangenskab i Lhassa og bidrog ikke lidet til Ekspeditionens Redning ved sin Dygtighed og Aandsnærværelse. Hans to Hovedværker er: »Travers l'Asie« og »Deux ans au Congo«.

**England.** (*Fremskridt og Tilbagegang.*) Catholic Directory for England giver følgende Meddelelser om *Fremskridt* i dette Land: Konversionernes Antal i England og Skotland beløb sig i 1904 til gennemsnitlig 700 om Maanedens; i samme Aar blev der oprettet 83 ny Stationer og 54 ny Kirker blev indviet. Der er i England 3 Ærkebiskopper, 21 Biskopper og 3794 Præster. Af de 2514 Ordenspræster er de fleste Jesuiter og Benediktinere. De fra Frankrig i 1904 til England indvandrede Ordenspræster ere ikke medregnet heri. Disse Tal beviser, at Katholicismen i England er i stadig stærk og solid Fremgang. Endnu større er Fremgangen i *Engelsk-Australien*. I Aaret 1838 var der kun en eneste katholsk Præst i Australien; nu findes der i Australien (med Ny-Seeland) 6 Ærkebispedømmer, 17 Bispedømmer, 5 apostolske Vikarer og en apostolsk Præfekt. Halvdelen af alle Kristne i Australien er Katholiker.

Trods denne unægtelige Fremgang er der alligevel samtidig *Tilbagegang*. Hvorledes er det da muligt? Det har sin Forklaring i den Omstændighed, at Irlænderne *udvandrer* i kolossale Mængder, tvungen hertil ved de ligefrem umulige Forhold, som de engelske Godsejere vover at byde deres irske Bønder. Paa denne Maade er den katholske Befolkning i Irland fra 8,175,124 i Aaret 1841 gaaet ned til 4,456,546 i Aaret 1901, Hertil kommer, at den naturlige Formerelse er meget ringe, fordi det netop er de yngre Aldersklasser der udvandrer, medens de gamle bliver hjemme. Alene i Tiåaret 1891-1901 udvandrede  $\frac{1}{2}$  Million Irlændere. Ogsaa mange fattige Katholiker i England og Skotland ser sig nødsaget til at udvandre. Dette forklarer tilstrækkelig Tilbagegangen trods Fremgangen; selv flere Tusind Konversioner kan naturligvis ikke opveje Udvandringer i Millionvis. Desuden gaar desværre ogsaa en Del af de udvandrede Irlændere tabt for Kirken, dels ved blandede Ægteskaber, dels ved at blive forsømt i religiøs Henseende.

**Tyskland.** (*En moralsk Ørefigen!*) Der har i den senere Tid været stor Staahej i tyske Blade i Anledning af de tyske Studenter indbyrdes Rivninger. Det var de »fri« protestantiske Studenter, som i deres mærkelige Opfattelse af »Frihed« (for sig selv naturligvis, men ikke for de andre!) forlangte Opløsning af de katholske Studenterkorporationer; ja, de fordrede endog, at Kultusministeriet skulde skride ind og forbyde Katholikker og Jøder at danne Studenterforeninger; men allerede her blev der vinket af. — Saa blev der forleden holdt et stort *Studentermøde* i *Eisenach*, hvor der paa Dagsordenen stod: »Debat angaaende de konfessionelle Korporationer.« — Forsamlingen sendte ogsaa Telegram til *Kejseren* med »ærefrygtsfuld Hilsen og Forsikring om urokkelig Troskab«. Nu havde Musasønnerne formodentlig ventet at finde Medhold i det mindste hos Kejseren, hvis Udtalelser i antikatholsk Retning



overfor Dr. Behrmann ved Domkirkeindvielsen i Berlin, endnu stod i frisk Minde og gav dem Blod paa Tanden. Men nej! Kejseren svarede med følgende fornuftige Telegram:

»Jeg har gerne modtaget Hyldesthilsenen fra Eisenach i Tillid til at I Studenter altid vil være rede til at hævde den tyske Aandsfrihed ogsaa ved Agtelse for anderledes-tænkendes Overbevisning.

Wilhelm. R.«

Av! den svee!

---

**Jesu hl. Barndomsforenings Regnskab**  
i Aaret 1904.  
A. Danmark.

---

INDTÆGT.	UDGIFT.
København:	Til Generaldirekt. i Paris 94,44
St. Ansgars Pigeskole.. 41,52	Trykning af Aarbogen ... 211,25
En Velynder..... 20,00	Porto ved Forsendelser... 4,43
St. Knuds Realskole ... 20,00	Vajsenhuset paa Frederiksb. 28,30
En Velynder..... 10,00	Vajsenhuset i Randers ... 28,30
Rosenkranskirk. Pigesk. 52,24	
Aarhus ..... 14,05	
Fredericia Pigeskole .... 40,00	
Horsens ..... 39,70	
Kolding (1903: 13,15; 1904: 15,04)..... 28,19	
Odense ..... 31,50	
Ørdrup:	
St. Andreas Kollegiet .. 26,17	
Søstrenes Skole..... 9,50	
Randers..... 4,00	
Silkeborg ..... 7,00	
Svendborg ..... 14,00	
Solgte Bøger..... 8,85	
Ialt Kr. 366,72	Ialt Kr. 366,72

## B. Norge.

INDTÆGT.		UDGIFT.	
I Kassen <sup>29</sup> / <sub>2</sub> 1904 . . . . .	0,85	Til Generaldirekt. i Paris	80,56
Kristiania :		Bidrag til Aarbogens Trykn.	25,85
St. Sunniva Skole . . . . .	29,67		
St. Olavs Fællesskole ..	3,17		
St. Olavs Gutteskole ..	2,25		
St. Halvards Skole ....	3,50		
Bergen . . . . .	11,75		
Drammen . . . . .	2,00		
Frederikshald . . . . .	2,25		
Frederiksstad . . . . .	8,18		
Hammerfest . . . . .	7,50		
Harstad . . . . .	2,50		
Kristianssand . . . . .	4,44		
Porsgrund . . . . .	3,00		
Tromsø . . . . .	22,35		
Trondhjem (St. Olavs Skole)	3,00		
	<hr/>		<hr/>
	Ialt Kr. 106,41		Ialt Kr. 106,41

Randers, den 23. Marts 1905.

M. Osterhammøl,

Direktør for Jesu hl. Barndomsforening.

**Redaktionsbrevkasse.** *Spørgsmaal og Svar.* I »Nord. Ugebl.« Nr. 6 (for i Aar) S. 88 omtales et »Centralauskunftsstelle« i Frankfurt a. Main. »St. Olaf« Nr. 50 (1904) S. 395 omtaler et andet »Centraloplysningsbureau« i Aachen. Hvem har Ret? Eller eksisterer der flere saadanne Bureauer?

*Svar:* »St. Olaf« har Ret. Der gives kun ét »Centralauskunftsstelle der kath. Presse« under Ledelse af højærv. Hr. Dr. Kaufmann, Rektor i Faymonville (Weismes) Bezirk Aachen. Hvorledes ovenstaaende Fejl har indsneget sig her i Bladet, er vi ikke rigtig klar over for Øjeblikket.

**St. Johs. Broderskab** (katholsk Afholdsforening).  
 Aftenunderholdning Tirsd. d. 4. April Kl. 8 Aften i  
 Lokalet Bredgade 67<sup>2</sup> o. G. Foredrag af Hr. Pastor Schmi-  
 derer om en Rejse til Jerusalem. Gratis Adgang. Alle  
 indbydes venligst. Bestyrelsen.

En fordringsløs 18aarig fransk-norsk **katholsk Pige**, bo-  
 siddende i Kr-sand i Norge, ønsker til Maj Plads hos en  
 Familie, hvor hun kan **undervise Børn** i Fransk, gennemgaa  
**Lektier** og være behjælpelig i Huset. Ophold i Familien  
 og lidt Løn ønskes. Billet mrkt. »Venlig Omgang« modtager  
 Annoncekont. Hoffmann, Købmagergade 48.

Udkommet er 3. Aargangs 3. Hefte (Martsheftet) af  
 „**VARDEN**“.

Indhold: Jon. Svensson: Oldislandsk Litteratur. III.  
 R. Jahn-Nielsen: Det ringe.  
 J. B. Lohmann: Jesu Christi Dødsdag.  
 Blandinger.

Subskription tegnes å 4 Kr. (ved Korsbaandsforsen-  
 delser til Udlandet 5 Kr.) i alle Boglader, paa Posthu-  
 sene og hos Udgifveren, Kong Georgs Vej 35, København F.

## Paraplyer, Parasoller og Stokke

aubefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

## Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. April. 4. Søndag i Fasten. — 3. M. Feri-  
 aldag. — 4. Ti. Isidor, Biskop og Kirkelærer. — 5. O.  
 Vincent Ferreri, Bekender (i St. Ansgars Kirke Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> h.  
 Messe for Ansgariusforeningen). — 6. To. Ferialdag.  
 — 7. F. Ihukommelse af vor Frelsers dyrebare Blod.  
 (Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> Prælatmesse til Ære for Jesu gudd. Hjærte.  
 Kl. 8 Aften Korsvejandagt.) — 8. L. Ferialdag.

Søndag den 9. April. Passionssøndag.

## Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkrans-  
 kirken hver Fredag Aften Kl. 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> (med Prædiken); Jesu  
 Hjærte Kirke hver Torsdag Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub>; St. Josefs Kirke hver  
 Fredag Kl. 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub>; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Rosenkransbroderskabet holder sit maanedlige Møde med  
 Procession Søndag d. 2. April Kl. 6 i St. Ansgars Kirke  
 i Forbindelse med Fasteandagten, under hvilken Hr. Pa-  
 stor Schmid fra St. Andreas Kollegiet prædiker. — Jomfru-  
 ernæs Forening deltager i Processionen med Broderska-  
 bets Faner.

**Mødreforeningen.** Tirsdag den 4. April Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , læses den hl. Messe i St. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Anliggende. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

**St. Mariæ Skole** ved Rosenkranskirken afholder den aarlige **Eksamen** Tirsdag d. 4. April i Drengeklasseerne og Onsdag d. 5. April i Pigeklasseerne. Børnenes Forældre og alle Skolens Venner indbydes til at overvære denne Eksamen.

**Den eucharistiske Forenings** Medlemmer bedes møde i St. Ansgars Kirke Fredagen d. 7. April til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

**Mariakongregationen for Mænd** holder Fælleskommunion Søndag d. 9. April Kl. 8 $\frac{1}{2}$  i Jesu Hjærte Kirken.

**Gudstjeneste i Slagelse.** (Bredeg. 17.) Sønd. d. 9. April Kl. 10 højt. Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt.

### **Ansgariusforeningen,**

hvis Formaal er „ved Udgiuelen af et Eidskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kridelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Millesch, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kassierer Cand. phil. Jof. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

**Obs.** 1. April begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

## **Elisabethforeningens**

aarlige

### **Basar med Tombola og Restauration,**

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palme-søndag** den 16. April fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag** den 17. April fra Kl. 10 Form. til Kl. 4 Efterm., i Skolelokalerne, Bredgade 67, St. o. G., anbefales til Menigdens Velvilje.

Basaren er en væsentlig **Støtte** for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemmelighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser sendes ikke.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel,  
Nørrefarimagsg. 25 $\frac{1}{2}$ .

Frøken C. Tetzlaff,  
Ved Stranden 10 $\frac{1}{2}$ .

Frøken F. Strathøcker,  
Villa Sommerly, Charlottenl.

Andr. Johansen,  
Præst, p. t. Aalborg,  
Kamilianerkliniken.

(I Hr. Pastor Johansens Fraværelse modtages Gaver og Bidrag til Basaren ogsaa af hans Stedfortræder, Viceredaktør F. Ronge, Bredgade 64.)

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 15.

Søndagen den 9. April.

1905.

---

**Indhold:** Hvem er Kristus? — Litterære Notitser. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Kolding. Stockholm. — Bekendtgørelser.

---

## Hvem er Kristus?\*)

—o—



Spørgsmaalet: Hvem er Kristus? er afgørende for hele Kristendommen. Er Kristus kun et Menneske, som enhver anden, om end den viseste og fuldkomneste, der nogensinde vandrede paa Jorden, saa er Kristendommen kun en menneskelig Religion, som Ingen er forpligtet til at antage, og som Enhver tør omdanne efter sin Mening.

Men er Kristus, som den allerstørste Del af Kristenheden stedse har troet, den anden Person i den hellige Treenighed, den Person, som uden at lide nogen Forandring i sin Guddom, i Tiden har forenet

---

\*) Oversættelse af Skriftet: »Was ist Christus?« von P. Roh, S. J. 7. Aufl. Freiburg. Herder. 1900.

sig med én menneskelig Sjæl og et menneskeligt Legeme og er bleven et sandt Menneske: saa er Kristendommen den eneste sande, af Gud aabenbarede Religion, og den er da strengt forpligtende for alle Mennesker. Den korteste Vej til at komme paa det rene med sig selv med Hensyn til Kristendommens Sandhed og Værd, er altsaa Spørgsmaalet: Hvem er Kristus?

Vi vil i det Følgende forsøge at besvare dette paa en for alle forstaaelig Maade. Dog fremfor alt maa vi have en fast historisk Grundvold vt bygge paa.

Naar vi siger: For 1900 Aar siden levede i Palæstina en Mand ved Navn Jesus af Nazareth, med Tilnavnet Kristus, og denne Mand gjorde stor Opsigt ved sin Lære og sine Gerninger og blev tilsidst korsfæstet, — sammenfatter vi Kristi Historie i saa faa Ord, vil der ikke findes nogen Kristen eller Jøde eller Muhamedaner eller Hedning, kort sagt ikke noget Menneske, som vil nægte det. Med andre Ord: Kristi historiske Eksistents og Korsfæstelse er unægtelige Kendsgerninger — Kendsgerninger, som kun en absolut Vantro vil falde paa at nægte.

Vi spørger nu: Hvorfor er Kristus bleven korsfæstet? Alle Kristne, alle Jøder, alle Muhamedanere, alle Hedninger, alle Mennesker, som ved noget om Kristus, siger: Kristus er bleven korsfæstet, fordi han udgav sig for Gud, for Guds Søn, for Verdens forjættede Forløser.

Dette vil sige: *Kristi Udsagn*, at han var en guddommelig Person, Verdens Forløser, er en over hele Verden bekendt Kendsgerning. De Kristne paastaar det og kan ikke nægte det, fordi denne Kendsgerning er klart bevidnet af deres Evangelier. Bortset fra Kristi talrige Udsagn herom, ser vi af Akterne til hans Proces, at han for Retten og under Ed erklærede at være Guds Søn og den forjættede Messias. Dette

Kristi Udsagn fortjener at tages under nærmere Overvejelse.

Ypperstepræsten, som Formand for den højeste Domstol, opfordrer i Guds den Højlovedes Navn Kristus til at sige, om han er den forjættede Messias, Guds Søn? Vi maa her agte paa fire Ting. 1) Domstolen er lovlig og anerkendt af Kristus selv. 2) Spørgsmaalet er meget bestemt forelagt. Kristus bliver ikke spurgt, om han er et af Naade antaget Guds Barn, en Guds Ven; derfor ansaas enhver Israelit, og en saadan Paastand havde aldrig kunnet være Genstand for retslig Paatale; Kristus havde jo ogsaa udtrykkeligt udgivet sig for Guds *enbaarne* Søn, og i sine Taler tillagt sig alle guddommelige Egenskaber. 3) Spørgsmaalet er fremsat i en højtidelig Besværgelsesform. 4) Spørgsmaalet er det vigtigste, som nogensinde kunde fremsættes paa Jorden, baade med Henblik paa Guds Ære og paa Menneskehedens Frelse.

Alle er vel enige om, at Kristus; adspurgt i denne Form, saafremt han fortjener vor Højagtelse, burde og maatte sige Sandhed, den hele Sandhed, uden nogensomhelst Tvetydighed, hvilken jo her vilde være det samme, som en formelig Mened. Og hvorledes svarede nu Kristus? Med det korte og klare Ord: Ja, jeg er det, Og for at ingen Skygge af Tvivl med Hensyn til Betydningen af Ordet: *Guds Søn* skulde blive tilbage, erklærer han sine Dommere, at han vilde komme i Faderens Herlighed, og — noget som alene tilkommer Gud — at han vilde dømme alle Mennesker. (Matth. 26, 64. 24, 30. 16, 27.)

Paa Grund af dette Svar erklærede Ypperstepræsten for sine Meddommere, at det nu var overflødigt at høre andre Vidner: »Vi har jo hørt,« siger han, »Gudsbespottelsen af hans egen Mund. Hvad synes Eder?« Og de svarede Alle: »Han er skyldig til Døden.« For ingen af Dommerne var der længer nogen

Tvivl tilbage hverken med Hensyn til den tilstrækkelig skarpe Affattelse af Spørgsmaalet eller om Svarets Mening. De bestemte uden videre og enstemmigt den højest mulige Straf. Kristus hører, i hvilken Mening man opfatter hans Svar, og at man anser det for den største *Gudsbespottelse*. Han hører, at man erklærer ham for et ryggesløst Menneske, og at man dømmer ham til Døden, og han forandrer Intel, føjer Intel til sit Svar. Han mishandles som en Gudsbespotter, føres til Døden, og han genkalder ikke og giver ingen anden Forklaring. Tvertimod, fra nu af svarer han ikke mere paa noget Spørgsmaal; han har sagt Alt, og sagt det tydeligt nok. Som et Lam, der føres til Slagtebænken og ikke aabner sin Mund, gaar Kristus, efter at have taalt de grusomste og smertefuldeste Mishandlinger, den skændigste Død i Møde, og først paa Korset aabner han sin Mund for at bede Faderen om Tilgivelse for sine Fjender. Han lover endnu Misdæderen den evige Salighed og overgiver sin Sjæl i sin himmelske Faders Hænder. Saaledes beretter Procesakterne, og alle Kristne tror saaledes.

Har Kristus nu sagt *Sandhed*, eller ikke? Det er det Alt afgørende Spørgsmaal. Bliver Svaret »Ja«, saa maa vi alle tilbedende falde ned for den Korsfæstede; Kristendommen er da guddommelig *Sandhed*, og de Kristnes Forventninger byggede paa en klippefast Grund. Vi maa da ove al Maade elske Den, som med en Kærlighed, der overgaar al Forstand, har elsket os først.

Har Kristus derimod *ikke* sagt *Sandhed*, da er kun en dobbelt Slutning tænkelig. **Enten** har han da *forsættlig* sagt *Usandhed*, ikke blot ofte i sine Taler til Folket, men ogsaa under Rettergangen, og med en Ed bekræftet denne *Usandhed*. Men i dette Tilfælde har han forsættlig anmasset sig alle Guds Rettigheder, forlangt af alle Mennesker, at de skal tro og adlyde ham,



at de skal haabe paa ham og elske ham over Alt, endog mere end Fader og Moder, Broder og Søster, Hustru og Børn og mere end sig selv; og, for at gøre dette Verdensbedrag troligt, gaar han i Døden som den sagtmødigste af alle Mennesker, bønfaller Gud om Tilgivelse for sine Fjender, lover døende en Forbryder sit evige Rige og hykler med sit sidste Suk Guds Venskab!! Hvilket Navn maatte man i dette Tilfælde give ham? **Eller** han har *indbildt* sig at være Guds Søn, Verdens Førløser. Og denne Galskab kunde ingen Modsigelse, selv ikke de skrækkeligste Kvaler, ikke engang den smertefuldeste Død bringe ham fra. Hvad kunde i dette Tilfælde Verden andet, end inderlig beklage ham?

Vi uddrage heraf den Slutning: Eftersom det er en verdensbekendt, unægtelig Kendsgerning, at Kristus har udgivet sig for Guds Søn, af samme Væsenhed som Faderen, udgivet sig for den førjættede Messias, Verdens Frelser, og han *derfor* er bleven korsfæstet, maa man **enten** tro paa ham og tilbede ham, **eller** med den dybeste Afsky vende sig bort fra ham som en Bedrager, **eller** endelig med den inderligste Medynk ansee ham for en Afsindig og uhelbredelig Daare. Men Ingen, som ikke tror paa Kristi Guddom, tør da kalde sig Kristen, fordi det mindste Gran af Selvgættelse forbyder at udgive sig for en Tilhænger og Tilbeder af en Bedrager eller en Daare. Det af de saakaldte Rationalister gjorde Forsøg paa at undvige **dette afgørende Enten-Eller** maa kaldes aldeles mislykket. De ved vel, at Navnet »Kristen« kan de ustraffet vise fra sig. Men paa den anden Side holder en vis Sky dem tilbage for helt at bryde med kristelige Medborgere, og paa den anden Side lever ogsaa mange af dem med Kone og Børn af en eller anden kristelig Livsstilling. Disse Vantro søger nu at bortfjerne alt Overnaturligt og alt Guddommeligt fra Kristendommen

og at forvandle den til en ren, naturlig menneskelig Religion. Men hvad er Kristus saa for dem? En Filosof, som var sig bevidst, at besidde en skøn menneskekærlig Sædelære! Af Kærlighed til Menneskene vilde han gerne forskaffe denne Sædelære Indpas iblandt dem. Men dertil behøvedes en vis højere Anseelse. Det overtroiske jødiske Folk troede den Gang paa en Messias, Guds Søn, Verdens Forløser, som de saakaldte Profeter skulde have forjættet, og just paa Kristi Tid ventede Jøderne hans Komme. Hvad gjorde saa Kristus?

Han benyttede sig af Samtidens Indbildninger og gav sig ud for Messias, Guds Søn, og det lykkedes ham at finde Tiltro og at blive den store Reformator, Menneskeslægtens største Velgører. Uden al Tro paa hans Guddom, uden at erkende i ham mere end et Menneske, ærer da Rationalisterne, Tidens Oplyste, Kristus højt og kalde sig hans Disciple og Tilhængere. Hvad skal man sige hertil? Hvorledes maa det vel staa til med disse Oplystes Logik og Moral? Efter deres Opfattelse er og bliver Kristus en Bedrager! Men — han havde et *godt Øjemed* med sit Bedrag. Han forskaffede Sandheden Indpas ved Hjælp af Løggen; han grundlagde Dydens Rige paa den bundløseste Slethed. Det gode Øjemed helligede hos ham de forkasteligste Midler. Og — Rationalisterne beundrer ham derfor, priser ham som den helligste blandt Menneskene og vil ikke vide af anden Religion, end hans; og paa den Religion bygger de deres Haab for Tid og Evighed! — Naar disse Mennesker er slette nok til at tillægge Kristus deres egen Slethed, er de ligeledes taabelige nok til at tillægge ham deres egen Daarskab. Thi Kristus blev jo aldrig angreben for sin Sædelæres Skyld; han blev ikke korsfæstet for sin Morais Skyld, men ene og alene, fordi han udgav sig for Guds Søn. Ved at tillægge sig Messiasværdigheden og Guddommeligheden, kort sagt, ved

det Overnaturlige i ham og i Kristendommen fremmede han ikke Udbredelsen af sin Sædelære; dette var netop den største Hindring herfor. Og hvad bestrider og angriber endnu den Dag i Dag Rationalisterne og de Vantro mere end netop Kristi Guddom og alt overnaturligt i Kristendommen? Rationalisternes Kristus er ikke antagelig for noget ærligt Menneske. Kristus er enten hvad han for Retten og med en Ed udsagde om sig selv, eller han er for Menneskeheden slet intet; og hvo som forkaster Kristi Guddom, maa forkaste hele Kristendommen.

Men med Kristendommen maa et følgerigtigt tænkende Menneske ogsaa forkaste alt, hvad Kristendommen besidder, alt hvad Kristendommen har givet Menneskeheden. Ved en Ægteskabsskilsmisse maa Medgiften udleveres. Gennemgaa de nitten kristelige Aarhundreder og bortfjern al Erkendelse, alt Lys, al Dyd, al Lykke, al Trøst, al Dannelse, som de alene har Kristendommen at takke for, tag alt dette bort af Folkenes Liv; begynd med Oldtidens dannede Nationers dybe Forfald og gaa videre indtil de beklagelsesværdige Barbarer, som ikke kendte noget andet end Jagt, Fiskefangst, Krig og Drab, indtil Kristendommen tog dem ved Haanden og førte dem derhen, hvor de nu er. Tag all dette og kast det bort som Frugter af det skændigste Verdensbedrag eller den uheldeligste Daarskab! Kan Du det? Dersom Du kan bekvemme Dig dertil, ja saa skil Dig ogsaa ved din stakkels Fornuft, kast den bort, og giv Slip paa al Sandhed!

Du kan nemlig ikke nægte, at Troen paa Kristi Guddom altid er bleveu anset for Kristendommens Fundament, at Kristendommen igennem 19 Aarhundreder var de dannede Nationers Religion, at iblandt de Myriader af Kristne, som i Løbet af 19 Aarhundreder har levet paa Jorden, fandtes Millioner af grun-

dige, lærde, dybsindige Forskere, som tog det alvorligt med Sandheden, som ingen Grund havde til at skuffe sig selv og tage Kristendommens tunge Aag paa sig. Har nu alle disse taget fejl; har de ladet sig skuffe af en løgnagtig eller vanvittig Jøde? Hvad er i saa Tilfælde den menneskelige *Fornuft*? Hvormeget tør du da stole paa *din* Fornuft?

Af det hidtil Udviklede fremgaar i det mindste saa meget, at for det første intet Menneske, som ikke vil tro paa Kristi Guddom, tør kalde sig Kristen, at for det andet den i Retten og ved en Ed af Kristus afgivne Forklaring med Hensyn til hans Guddom og Messias-Værdighed, som besegledes med hans Død, i og for sig er fuldkommen troværdig. Ja i Sandhed, naar i Kristenforfølgelsens Tider en Kristen ligeoverfor Baal og Pinebænk paa Spørgsmaalet: »Er Du en Kristen?« svarede med et afgjort »Ja«, har aldrig nogen tvivlet om, at han sagde Sandhed. Ingen lyver sig ind i Døden!

Men saa troværdigt Kristi Udsagn i og for sig end er, kunde man alligevel spørge:

- I) Er det, som Kristi Udsagn forudsætter og indeholder, ogsaa muligt?
- II) Er der hos Kristus intet, som kunde gøre hans Udsagn mistænkeligt? Disse Spørgsmaal vil vi i det Følgende besvare. (Fortsættes.)

---

## Litterære Notitser.

—o—

Med Glæde kan vi notere, at vort katholske Maanedsskrift »**Varden**« stadig vinder større og større Anerkendelse ogsaa udenfor vor egen mindre Kreds. I Anledning af Februarheftets Fremkomst skriver f. Eks. »**Ostjysk Folketidende**« for 23. Februar:

»Katholikerne i Danmark udgiver — under Redaktion af *Oskar Andersen* — et smukt og ofte særdeles indholdsrigt Maanedsskrift, kaldet »*Varden*«. Blandt dettes flittigste Medarbejdere maa særlig nævnes den unge Forfatter *R. Fahn Nielsen*. Han offentliggør i Tidsskriftets sidst udkomne Hefte et overmaade interessant Foredrag, hvori han søger at paavise *Hovedmotiverne* til den særlig i det 16. Aarhundrede kraftigt fremtrængende Fortyskning af vort Fædreland. Med andre Ord: Forf. gør Rede for adskillige af de Omstændigheder, som bevirkede, at vort Fædrelands Nationalitet paa Reformationstiden befandt sig paa Afgrundens Rand, og at Slesvig fik det Dødsstød, hvoraf det i Aaret 1864 endelig forblødte.«

Efter en temmelig udførlig Gengivelse af Forf.'s Artikel tilføjer Bladet:

»Hr. Jahn Nielsen slutter sin interessante Fremstilling — vis Ensidighed er dens Styrke — med følgende Udtalelse: Uden danske Ordensfolk, uden væsentlig Forbindelse med den danske Kirke — svigtet af den danske Konge og oversvømmet af Danskhedens bitreste Fjender, gik Slesvig saaledes sin nationale Undergang i Møde — uden Afbrydelse og uden Redning.«

•

•

•

»Politiken«s »**Ekstrabladet**« for 22. Marts skriver om det sidste Hefte af »**Varden**« i Anledning af Hr. Pastor *Jon Svenssons* Artikler om **den oldislandske Litteratur**:

»Hr. *Jon Svensson* har i det sidst udkomne Hefte af det kath. Tidsskrift »*Varden*« afsluttet sin tidligere her i Bladet omtalte Afhandling om den oldislandske Litteratur. Afhandlingens sidste Halvdel beskæftiger sig bl. a. med Snorre og indeholder derefter — væsentligst paa Grundlag af Professor *Finnur Jonssons* lærde Undersøgelser — en Paavisning af, at Sagalitteraturen for Størstedelen skylder de islandske Præster og Munke sin Tilblivelse. At Hr. *Jon Svensson*, der er Katholik, fremhæver dette med Stolthed, er forstaaeligt i Betragtning af den varme Beundring og Ærefrygt, han nærer for denne Litteratur. — I et Efterskrift fortæller Hr. *Svensson*, at han paa forskellig Maade har erfaret, med hvor stor Opmærksomhed hans Forsøg paa at interessere et større dansk Publikum for Islands Oltidslitteratur er bleven fulgt, bl. a. gennem Anmodninger til ham om at

skrive mere. — Denne Trang til at faa en udførligere, men helt ud populær og let tilgængelig Skildring af dette Emne er utvivlsomt opstaaet hos alle Lægfolk, der har læst Hr. Svenssons Afhandling, der kun virker utilfredsstillende, fordi den, under Trykket af Tidsskriftets knappe Plads, er bleven altfor afsnubbet. Ret Benyttelse af den Interesse for Island, der i Øjeblikket er oppe, vilde det være, dersom der nu blev givet det store læsende Publikum Lejlighed til et dybere Blik ind i det rige islandske Sagnland, ikke alene gennem en litterær Skildring men ogsaa genuem Nyudgivelse af et Udvalg af Sagaer. Et saadant Foretagende kunde, ret grebet an, gennemføres med Udbytte, og det vilde være nyttigere Værk end det islandske Udstillingsspektakel, der er os tiltænkt! — Under alle Omstændigheder fortjener Hr. Jon Svensson Tak for sin Afhandling, der — hvor beskeden han sikkert end selv anser den for at være — næppe vil gaa sporeløst hen. *F. O.*«

\* \* \*

»**Fabiola**«s **50-Aars Jubilæum**. Allerede i Oktober 1904 var det 50 Aar siden *Wisemans* »*Fabiola*« saa Dagens Lys. I Løbet af ganske kort Tid opnaede Bogen ligefrem Verdensry. Atter og atter blev den og bliver den fremdeles optrykt paany og oversat paa alle evropæiske Sprog. Ogsaa her hjemme har vi jo en Oversættelse, som i sin Tid blev gennemset af selve Professor *Chr. Molbech*. Den har hidindtil staaet paa Bogfortegnelsen til en Pris af 4 Kr.; men i Anledning af Jubilæet har Hr. Boghandler *Høst & Søn* nedsat Prisen fra 4 Kr. til 1½ Kr.; fra nu af kan derfor *Fabiola* faas i enhver Boglade til denne betydelig nedsatte Pris. Forhaabentlig vil ret mange benytte sig af denne Lejlighed til at anskaffe sig flere Eksemplarer af denne ypperlige Bog, der udmærket godt kan benyttes som Gave ved forskellige Lejligheder, som f. Eks. ved første Kommunion og Firmelse — en Gave, som *overalt* vil være velkommen.

Det kunde maaske ogsaa nu i denne samme Anledning være belejligt at hidsætte et Par Bemærkninger om *Fabiolas* interessante Tilblivelseshistorie.

Den første Impuls til at forfatte *Fabiola* fik *Wiseman*

ved den Plan, som nogle litterært interesserede Katholiker i England omgikkes med, nemlig at grundlægge et katolsk Folkebibliothek. Han kom derved paa den Tanke ligesom i levende Billeder at anskueliggøre de forskellige Perioder af Kirkehistorien — særlig de første Tiders — ved historiske Romaner. Den første skulde hedde: *Katakombernes Kirke*. Derefter skulde følge: Basilikaernes Kirke — Klostrenes Kirke — Skolernes Kirke.

Kardinal Wiseman nøjedes ikke med at gøre dette Forslag; paa sine Venners Opfordring overtog han selv Udførelsen af første Del. Rigtignok levnede hans kirkelige Embeder og andre litterære Arbejder ham kun faa Fritimer til at ofre paa dette Arbejde. Men fra sit mangeaarige Ophold i den evige Stad sad han inde med tilstrækkeligt Stof til dette Værk. Den Begejstring og Kærlighed, hvormed han hang ved Rom, holdt dette Stof saa at sige stadig varmt og flydende, saa at det naarsomhelst af hans Digter-aand kunde formies til plastiske Skikkelser som dem, vi nu kender fra Fabiola.

Han paabegyndte sit Værk under et længere Ophold i selve Rom, hvorhen vigtige kirkelige Anliggender havde kaldt ham, i Efteraaret 1853. Generalvikaren, som ledsagede ham, fortæller, at han ofte traf Kardinalen i Katakombene og derfor en Gang forbauset spurgte ham:

»Hvoraf kommer det, at man saa ofte træffer Dæres Eminentse her? De kender jo dog allerede Katakombene ud og ind!«

»Jeg holder af,« svarede Wiseman, »at fordybe mig i de første Kristnes Liv og Levned; jeg skriver nemlig paa en Bog herom.«

Nogle Kapitler af Bogen blev skrevet i selve Rom, andre skrev han sandsynligvis paa det engelske Kollegs Villa i Monte Porzio ved Frascati ikke langt fra Rom. Han arbejdede da indtil langt ud paa Natten i det samme Værelse, paa den samme Stol, ved det samme Bord, som for Aar tilbage, da han var Rektor for det engelske Kolleg

og den Gang skrev Artikler for det af ham selv medudgivne »Dublin Review« eller Betragtninger for sine Elever.

— De tre første Aartier af det 19. Aarhundrede, i hvilke Wisemans Studieaar faldt, var en Genfødselsens Tid for Pavedømmet, for Katholicismen og for selve den evige Stad. Ulykkesprofeterne, som allerede havde spaaet det romerske Pontifikats og den katholske Kirkes Undergang, den Gang da *Napoleon* lod Paven tage til Fange, maatte senere beskæmmet tilstaa, at, skønt Europas Fysiognomi fuldstændig havde forandret sig, saa bestod den uforanderlige Kirke dog endnu bestandig. — Det engelske Kolleg, som havde været lukket siden Franskmændenes Indfald i Rom 1798, var igen bleven aabnet i Aaret 1818. Wiseman opholdt sig den Gang som 16aarig Student i Ushaw i England; men han hørte til de lykkeligens Tal, som blev udsat til at sendes til det paany aabnede Collegio Inglese i Rom. I December 1818 drog de da ad den gamle traditionelle Vej gennem *Porta del Popolo* ind i Rom og holdt deres Indtog i det med den engelske Nations Historie saa inderlig sammenknyttede Kolleg. (cfr. Wilfrid Ward, *Life and times af Card. Wiseman*, London 1899.)

Allererede tidligere, hjemme i England, havde Wiseman med Forkærlighed kastet sig over Studiet af Oldkirkens Historie; det var derfor en særlig Glæde for ham, under lærde og dygtige Mænds Vejledning, at kunne fortsætte dette sit Yndlings-Studium i selve Katakombernes By, og her var det igen særlig den hl. Agnes' Katakomber og underjordiske Basilika, der tiltrak sig hans Opmærksomhed. Ganske vist maatte Wiseman atter (1840) forlade Rom, længe før *de Rossi*, Katakombernes Kolombus, fremtraadte; men de Rossis Lærer og Forgænger, *P. Marchi*, S. J., havde dog udgivet sit Værk om det underjordiske Roms Mindesmærker, længe før Wiseman begyndte sin »Fabiola«. Benyttelsen af *P. Marchi*s Værk skaffede Wiseman en fast historisk Baggrund for hans »Katakombernes Kirke« og hjalp ham udover den gamle fejlagtige Ansku-



else, at de første Kristnes Liv og Gudstjeneste altid og udelukkende havde været knyttet til Katakomberne. Ogsaa Udgravningerne i Kallistus Katakomberne 1851 kom ham endnu tilgode. Den Interesse, som disse fremkaldte i hele den kristne Verden, maaatte naturligvis ogsaa henlede Almenhedens Opmærksomhed paa »Fabiola«.

Alligevel var det ikke Wisemans Hensigt at skrive et lærd Værk eller blot at forsøge derpaa. »Intet,« siger han selv i Fortalen, »vilde have været lettere end at give Bogen et lærd Udseende og at fylde Halvdelen af hver Side med Anmærkninger og Citater. Men det var ikke det, der var min Hensigt. Jeg vilde blot gøre Læseren bekendt med de første Kristnes Sæder og Skikke, med deres Tankegang og Følelsesliv.« Og dette er sikkert ogsaa lykkedes ham. *Fabiola* gør ikke Fordring paa at være et til pinlig Nøjagtighed grænsende historisk Maleri, dertil omspænder den for mange og forskelligartede Perioder, men de deri beskrevne Personligheder er dog typiske Fremstillinger paa hin Tid og saaledes or ogsaa selve Undertitlen at forstaa: *Katakombernes Kirke*. (Sluttes.)

---

## Elterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**Kolding.** Allerede for et Par Maaneder siden gik det Sorgens Budskab fra Mund til Mund i Menigheden i Kolding, at deres afholdte Sognepræst, højærv. Hr. Pastor *Helmke*, snart skulde forlade dem for at overtage et Præsteembede i *Wüllen*, en halv Times Gang fra *Ahaus*, hvor Hr. Pastor *Storp* er Sognepræst. — Fredag den 31. Marts slog da endelig Afskedstimen, idet Hr. Pastor *Helmke* den Dag tiltraadte Rejsen til sit ny Bestemmelsessted, hvor han forhaabentlig endnu længe vil kunne udfolde en stor og velsignelsesrig Virksomhed.

Hr. Pastor Helmke, som nu i 28 Aar har virket her i Danmark med stor Iver og Ihærdighed, blev efter gode og grundige Studier — som hans Alsidighed og Lærdom vidner om — i Aaret 1877 den 15. Juli præsteviet i Eichstädt i Bayern, da han paa Grund af Kulturkampen maatte forlade sin Hjemstavn, Westfalen. Samme Aar i Oktober kom han til Danmark og fik Ansættelse som Kapellan i Randers indtil d. 20. Dec. 1878 — var derpaa nogle Aar i Horsens (til 1882) — og saa atter i Randers først som Kapellan og efter 1887 (efter Pastor Niehaus' Forflyttelse) som Sognepræst. Fra Randers, hvor han ved sin sande præstelige Virksomhed havde gjort sig meget afholdt af alle, blev han saa endelig paa Grund af Hr. Pastor Storps Bortrejse, forflyttet til Kolding d. 17. Nov. 1901.

Ikke blot Menigheden her i Kolding, som netop lige havde begyndt at lære deres nye Præst at kende og at skatte ham, men ogsaa han selv føler dyb Smerte over nu saa snart igen at skulle skilles. Det er i det hele taget med dyb Bedrøvelse, at han forlader dette sit andet Fædreland, Danmark, som han gennem sit mangeaarige Ophold her havde faaet kært. I et Brev til en yngre Kollega skrev han fornylig: »... Saa maa jeg altsaa snart sige Farvel til gamle Danmark. Det gør mig inderlig ondt, men paa den anden Side er der dog nu mange Grunde til at vælge det andet!«

Ogsaa vi andre, baade hans Kolleger og alle, som have lært ham at kende, sender ham et venmodigt Farvel og en hjertelig Tak for det aldrig svigtende — behageligt smittende — glade Sind, hvormed han i saa mange Aar har delt baade godt og ondt med os alle. —

— Den apostoliske Vikar, Hs. biskoppelige Højærværdighed Msgr. *von Euch* har til Sognepræst i Kolding udnævnt højærv. Hr. Pastor *Schreiber*, som for Øjeblikket befinder sig i Udlandet, men ventes he:hjem midt i Maj. Imidlertid er højærv. Hr. Pastor *Klempe* hans Stedfortræder.

**Stokholm.** Fredag den 31. Marts blev det ny Pige-hjem indviet, som vil afhjælpe et længe følt Savn. Hjemmet bærer Navnet *St. Elisabeths Stiftelse* og er beliggende paa Søder, nær ved St. Erikskirke og staar under St. Elisabethssøstrenes Ledelse, som nu har 8 Filialer i Sverige.

Siden Søndag den 2. April holder Dominikanerpater *Clérissac* fra London franske Prædikener to Gange om Ugen i St. Erikskirke. Palmesøndag begynder han en Retraite, som slutter til Paaske. — Pater Clérissac er en udmærket Taler; det første Foredrag havde hidkaldt en udsøgt Tilhørerskare; Repræsentanter fra Hofkredsene, de katholske Diplomater og mange Anderledestroende var kommet tilstede.

### Bekendtgørelse.

I Henhold til Regulativet for St. Ansgars Menigheds Forstanderskab bekendtgøres herved, at **Aarsregnskabet for 1904** er fremlagt til Eftersyn i Forsamlingsværelset, Bredgade 64<sup>1</sup>, **Søndagene den 9. og 16. April Kl. 12—3** og paa **Søgnedagene** i Mellemtiden hos Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann (Købmagergade 48). Et kortere, trykt Uddrag af Regnskabet udsendes i disse Dage. Bestyrelsen.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 9. April. Passionssøndag.** — 10. M. Ferialdag. — 11. Ti. Leo den Store, Pave og Kirkelærer. — 12. O. Ferialdag. — 13. To. Hermenegild, Martyr. — 14. F. Ihukommelse af Marias syv Smertes. — 15. L. Ferialdag.  
**Søndag den 16. April. Palmesøndag.** Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, med højtidelig Pontifikal-Palmevielse og Procession; derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien efter Mathæus. — Med denne Søndag begynder Tiden for den pligt-mæssige Modtagelse af den hl. Paaskekommunion.

### Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> (med Prædiken); Jesu Hjærte Kirke hver Torsdag Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub>; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub>; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Den offentlige Eksamen i St. Ansgars Kirkeskole afholdes i Bredgade 67 & 69 (Bagbygningen) Mandag d. 10. April i Drengeklasseerne og Tirsdag d. 11. April i Pigeeklasseerne, begge Dage fra Kl. 8—1, Onsdag 12. April i Forberedelsesklassen fra Kl. 9—12. Samme Dag Gymnastikprøve i Drengeklasseerne fra Kl. 11—12. Børnenes Forældre og alle Skolens Velyndere indbydes venligst.

St. Annæ Skole (Sundby). Torsdag d. 13. og Fredag d. 14. April afholdes den aarlige Eksamen, hvortil Børnenes Forældre og Skolens Venner venligst indbydes.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 9. April Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, i Jesu Hjærte Kirken.

Gudstjeneste i Slagelse. (Bredeg. 17.) Sønd. d. 9. April Kl. 10 højt. Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt.

St. Franciskus III. Orden. Mandag den 10. April Kl. 8 Aften holdes i St. Knuds Kapel Møde med Indklædning og Optagelse.

## Elisabethforeningens

aarlige

### Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palme-søndag** den 16. April fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag** den 17. April fra Kl. 10 Form. til Kl. 4 Efterm., i Skolelokalerne, Bredgade 67, St. o. G., anbefales til Menigdens Velvilje.

Basaren er en væsentlig Støtte for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemmelighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser udsendes ikke.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel,  
Nørrefarimagsg. 25<sup>2</sup>.

Frøken C. Tetzlaff,  
Ved Stranden 10<sup>1</sup>.

Frøken F. Stratbøcker,  
Villa Sommerly, Charlottenl.

Andr. Johansen,  
Præst, p. t. Aalborg,  
Kamilianerkliniken.

(I Hr. Pastor Johansens Fraværelse modtages Gaver og Bidrag til Basaren ogsaa af hans Stedfortræder, Vicedirektør F. Ronge, Bredgade 64.)

**NB!** I. Dersom der skulde være nogle Abonnenter, som dog ikke indbinder eller gemmer paa Ugebl., da kunde saadanne gøre Hovedkommissionen og Redaktionen en stor Tjeneste ved at aflevere det første Nr. for iaar (altsaa Nr. 1 for 1905) til Redaktionen, Bredgade 64<sup>1</sup>.

II. Abonnenter, som er flyttede, bedes snarest **anmelde Bopælsforandringen** til Hr. Grosserer Millech, Købmagerg. 13.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Aargang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaaes hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Bogladere samt hos Bladets Hovedkommissionærer, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. Annoncer: 15 Ø. Pelittinien. Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 45.

---

Pr. 16.

Søndagen den 16. April.

1905.

---

Indhold: Hvem er Kristus? — Stilhed. — Jesuiterspørgsmaalet. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Frankrig. — Bekendtgørelser.

---

## Hvem er Kristus?

— 0 —

(Fortsat.)

I.

Er det muligt, at Kristus har talt Sandhed?

Idet Kristus udgav sig for Guds Søn, som til Verdens Forløsning var bleven Menneske, erklærede han tre Læresætninger for hele Kristendommens Grundlag: Læren om Treenigheden, Læren om den anden guddommelige Persons Menneskevordelse og Læren om Menneskenes Forløsning ved Gudmennesket. Disse Kristendommens tre Grundlærdomme er altid af de Kristne bleven betragtede som *Troeshemmeligheder*, som *Mysterier*, d. v. s. som Lærdomme, hvis Mening vi vel forstaar forsaavidt, at vi ved at skelne dem fra enhver modsat Lære, men aldrig formaar at fatte dem i sig selv. Vi antager dem som sande, fordi den al-

vidende, sanddru Gud selv vidner om dem, ligesom i naturlige Ting den ulærde antager og *maa* antage meget for sandt paa Grund af erfarne og lærde Mænds Vidnesbyrd, uden selv at forstaa det og uden selv at kunne undersøge og fastslaa dets Sandhed.

Kristi Udsagn er nu rigtignok i og for sig fuldkommen tilstrækkeligt til at give os Vished om Sandheden af alt det, som det indeholder; men fordi Mennesket i Religionssager ikke er saa villig til at tro, som i andre Retninger, men gerne søger ethvert Paaskud for at undgaa Forpligtelsen til at tro, saa maa man berøve ham ethvert saadant Paaskud.

Vi opstiller derfor den Grundsætning: Naar det, som Kristus bekræftede med en Ed, ikke er *umuligt*, har man ingen Grund til at forkaste det. Men nu vil den menneskelige Fornuft aldrig kunne paavise en indre Modsigelse i disse tre Kristendommens Grundlærdomme: de *kan* altsaa være sande.

### 1. Læren om den guddommelige Treenighed.

Gives der nogen Lære, om hvilken det ikke kan nægtes, at de Kristnes hellige Bøger klart og bestemt udtaler den, saa er det den, at der gives kun ét guddommeligt Væsen, én Gud. Ligeledes er der ofte, navnlig i den nye Pagts Bøger, Tale om tre Personer, Faderen, Sønnen og den Helligaand, og den h. Skrift tillægger enhver af disse Personer guddommeligt Væsen og guddommelige Egenskaber. Altsaa er den ene, udelelige Væsenhed enhver Persons Ejendom, og der er saaledes én Gud i tre Personer, som vel er forskellige fra hverandre med Hensyn til Personligheden, men efter Væsenheden er Et.

Heraf ser vi, at der ikke er tre guddommelige Væsener, ikke tre Guder, men kun én Gud, og at der ikke er blot én Person, men tre guddommelige Personer. Vi ved altsaa at skelne denne Lære fra en-

hver modsat; men Guds inderste Væsen og hans inderste Liv kan vi ikke fatte, og derfor kan vi heller ikke paastaa, at denne Lære indeholder nogen Modsigelse. Den vulgære Indvending: De Kristne tror, at Tre er En, og En er Tre, røber kun de Personers Letfærdighed, der fremfører den. Den kristelige Lære siger ikke, at en guddommelig Væsenhed er tre Væsenheder, og tre Personer ere en Person. Enheden udsiges om Væsenheden, Treheden om Personlighederne. Men deri ligger ingen Modsigelse; det vilde kun være Tilfældet, naar et og det samme paa en Gang og under de samme Omstændigheder udsagdes eller henægtedes om en og samme Genstand.

Det er sandelig saare letfærdigt, at tiltro de Kristne og iblandt dem saa mange store Tænkere saa liden Forstand. De Kristne formaster sig ikke til at ville begribe Guds inderste Væsen og Liv. De ved, at vi ikke formaar tilfulde at fatte en eneste Tings inderste Væsen. Hele Naturen er fuld af Hemmeligheder. Hvad er Materie, Stof, Energi, Lys, Elektricitet, Tyngdekraft? Disse Kræfters inderste Væsen er os ubekendt, og alligevel nægter vi ikke deres Tilstedeværelse og Virksomhed. Hvor langt mere maa da alle Tings Skaber overgaa alle vore Begreber? En Gud, som vi fuldkommen kunde begribe, vilde være ringere end vi. Om Gud tænker vi kun rigtigt, naar vi erkender og bekender, at han er uendeligt ophøjet over vor Fatteevne. Men alligevel har store Theologer, som en h. Augustinus, en h. Hilarius, en h. Thomas af Aquin og mange Andre, uden derved at have villet udgrunde og forklare den h. Treenigheds Mysterium eller positivt bevise det ud af Fornuften alene, ikke blot sejrrikt forsvaret den imod forskellige Vranglæreres Angreb, men ogsaa ud af Guddommens Væsen og inderste Liv bragt det Menneskeanden nærmere og gjort det lettere antageligt for vor Forstand.

Det er ikke dette Skrifts Øjemed videre at gaa ind paa denne Genstand. Kun ét turde være tilfredsstillende for ethvert fornuftigt Menneske. Vi ved nemlig, at den menneskelige Sjæl er skabt efter Guds Billede, Den kan som Skabning kun være et højst ufuldkomment Billede af Skaberen, og vi kan derfor ikke forsøge en fuldkommen Sammenligning imellem den og Gud, men maa nøjes med en Lighed, som maaske vil komme den Lighed nær, der finder Sted imellem vort levende Legeme og dets Skygge. Vor Sjæl er efter sit Væsen en og udelelig; men den har desuagtet Forstand og Vilje. Forstanden er ikke Viljen; Forstandens Tilstande ere ikke Viljens Tilstande og omvendt. Stiller man disse Evner lige overfor hverandre, er de vel i sig selv forskellige, men udgør tilsammen dog kun én udelelig menneskelig Sjæl. Uendeligt højere staar vel Hemmeligheden om den evige, uforanderlige Guddom, i hvilken der ikke findes nodet tilfældigt eller forbigaaende; men saa meget erkendes ud af dens ufuldkomne Efterbillede, at i aandelige Væsener, den strængeste Enhed og Udelelighed i én Henseende ikke nødvendigt udelukker Flerheden i en anden Henseende. Læren om den h. Treenhed indeholder altsaa ingen Modsigelse i sig, intet umuligt. Naar altsaa Kristus udtaler den, har man ingen Grund til at forkaste hans Udsagn: den *kan* være sand, og efter at Kristi Guddom er bevist, er denne Lære utvivlsom sand.

## 2. Guds Søns Menneskevordelse.

Kristus, den ene og samme, kalder sig Guds Søn og Menneskets Søn, paa en Gang sand Gud og sand Menneske. Hvorledes skal vi forstaa dette? Er maaske den guddommelige Væsenhed gaaet over i den menneskelige, eller denne i den guddommelige? Umuligt! thi Guddommen er uforanderlig, uomskiftelig, og den



menneskelige Natur kan aldrig blive uendelig; og i dette Tilfælde var Kristus jo enten kun Gud eller kun Menneske. Eller er maaske den guddommelige Natur og den menneskelige saaledes bleven forenede med hverandre, at en tredje fremkom deraf? Umuligt! thi to aandelige Substantser kan ikke forenes til én Substans, kan ikke blandes, og den uendelige Guddom kan aldrig blive en Del af et større hele. Og i dette Tilfælde vilde Kristus hverken være Gud eller Menneske men noget unævneligt tredje. Men — gives der maaske en dobbelt Kristus, den ene Menneske, den anden Gud, men forenede ved Kærlighed og Venskab? Umuligt! thi ogsaa det inderligste Venskab, som kan finde Sted imellem To, ophæver dog ikke de Elskendes Personlighed, og Kristus, der vandrede paa Jorden som Menneske, tillægger sit eget Jeg saavel det Menneskelige som alt Guddommeligt. Vi maa allsaa forstaa Kristi Udsagn saaledes, som det nærmere forklares baade af den h. Skrifts forskellige Steder og af Kirkens Lære, hvor den bestemt udtaler sig mod forskellige Vranglærdomme.

Den anden Person i den h. Treenighed har nemlig, uden at lide nogensomhelst Forandring i sin Guddom, i Kraft af den guddommelige Kærligheds Almagt, i den rene Jomfrus Skød, uden nogen menneskelig Fader, som det jo sømmer sig for en Gud, *tilegnet sig et menneskeligt Legeme og en menneskelig Sjæl*, saledes at han kunde sige: Dette Legeme er mit Legeme, denne Sjæl er min Sjæl. Saaledes var hans guddommelige Person i Besiddelse baade af den guddommelige og menneskelige Natur: Sand Gud og sandt Menneske i en Person.

Er nu denne Tilegnelse af den menneskelige Natur noget umuligt for en guddommelig Person? Hvo turde paastaa det? Denne Forening kan, fordi det er den eneste i sin Art, ikke forklares ved nogen anden fuld-

kommen lignende, og forbliver saaledes en Troens Hemmelighed. Men nogen Lighed finder vi alligevel i Naturen.

Planten er formedelst sit Livsprincip i Stand til at tilegne sig Jordens Safter og Atmosphærens Bestanddele og til at meddele disse sin egen Individualitet; det samme gælder om Dyret lige overfor Planterne og Elementerne, saavel som om Mennesket lige overfor hele den underordnede Natur. Men naar i hele Skabningen det højere formaar at herske over det lavere og at drage det op til sig: hvo vil da vove at paastaa, at den almægtige Skaber ikke formaede at tilegne sig den menneskelige Natur saaledes, at han meddelte den sin guddommelige Væren (subsistentia), og at den guddommelige Personlighed saaledes besad to Naturer, den guddommelige og den menneskelige? — Vilde maaske en saadan Forening være uværdig for det guddommelige Væsen? Der ligger heri ikke nogen Nedværdigelse for det guddommelige Væsen, thi det bliver uforandret; men det menneskelige bliver derved usigeligt ophøjet, og det i et for den uendeligt elskende Gud fuldkomment værdigt Øjemed: nemlig til

### 3. Menneskeslægtens Forløsning.

Vi ved, hvor dybt Menneskeslægten var sunken før Kristi Komme. Trods Guds herlige Aabenbarelse i Skabningen og uagtet Fornuftens naturlige Lys var den sande Gud glemt, og Verden opfyldt med elendige og skændige Afguder, som var lutter Personifikationer og Forgudelser af alle det menneskelige Hjærtets fordærvede Lyster. Skulde Menneskeslægten frelses, kunde dette da ske anderledes, end ved en af Gud given overnaturlig Aabenbaring? Maatte ikke en alle Mennesker forpligtende Autoritet — en Autoritet, der ikke kunde være andet end Guds egen Autoritet — bestemme den ene

sande Religion? Og stemmer det ikke overens hermed, at Gud selv vandrede paa Jorden som et Menneske, viste Menneskene, hvorledes de som Mennesker d. e. som Guds levende Billeder, bestemte til en evig saliggørende Forening med Gud, burde vandre?

Men Menneskets Trang til Forløsning ligger endnu langt dybere. Stedse har Menneskeheden haft Bevidstheden om, at den lige over for den evige Retfærdighed bærer paa en svær Skyld og har en stor Brøde at sone. Derfor hos alle Folkefærd, som ikke aldeles havde tabt al moralsk Sands, de talløse, stedse sig gentagends Ofre, fordi man følte, at et tilstrækkeligt, Brøden udslettende Offer ikke var at finde her paa Jorden.

Og i Sandhed: hvilket Menneske føler ikke, at han er en til den guddommelige Retfærdighed hjemfalden Synder? Den, som siger, at han ingen Synd har, han er en Løgner, og Sandheden er ikke i ham. Dette gælder ikke blot om hele Slægtens Arvesynd, men hos alle voksne Mennesker ogsaa om talrige, mere eller mindre svære personlige Synder. — Har nu et Menneske begaaet om saa blot en eneste svær Synd — en Dødssynd — hvilken Stilling indtager han da ligeoverfor den guddommelige Retfærdighed? Hvor stor er hans Brøde? En Dødssynd er en med fuld Erkendelse og fuldkommen Indvilgelse begaaet Overtrædelse af et guddommeligt Bud i en svær Sag, et formeligt Oprør af den skabte Vilje mod Skaberens klart erkendte Vilje — altsaa et Oprør mod Gud. Men det ligger i Oprørets Natur, at Oprøreren søger at tilintetgøre sin Herre som saadan, for at sætte sig selv eller en anden i hans Sted. Synderen unddrager sig fra Guds Herredømme, opkaster sig selv til et uafhængigt Væsen og gør sin Vilje til Rettesnor for sin Gøren og Laden. Hans Handling er et Forsøg paa at tilintetgøre Gud: jeg siger et *Forsøg*, fordi vi

ved vor Uretfærdighed hverken kan skade Gud, eller ved vor Retfærdighed gavne ham. Men Synden er i og for sig et Indgreb i Guds Ret, en Miskendelse af Hans Retfærdighed, Visdom og Godhed, der har givet os den sædelige Lov, en Ringeagt for og Forhaanelse af hans Majestæt, idet vi giver de lave Genstande for vor onde Lyst Fortrinet for hans Kærlighed og Venskab og den evige Besiddelse af ham. Saa sandt altsaa Gud er det højeste uendelige Gode, saasandt er Synden det største Onde og paadrager os en uendelig Skyld. — Har nu et Menneske paadraget sig en saadan Skyld lige overfor den guddommelige Majestæt, hvorledes vil det da befri sig derfra? Maa-ske derved, at han oprigtigt angrer sin Synd? Oprigtig Anger er i ethvert Tilfælde en absolut nødvendig Betingelse for, at Gud kan tilgive Mennesket Synden og igen tage ham til Naade; men den giver ingen Ret til Tilgivelse, den gør ikke den begaaede Uret god igen. Skulde Gud ikke kræve nogen Fyldestgørelse? Vi kan ikke foreskrive Gud noget: Han er Herren. Men vilde det være godt for os, om vi ustraffede kunde krænke den sædelige Lov, paa hvilken ikke blot vor Fuldkommenhed og saaledes ogsaa vor evige Salighed, men ogsaa vor timelige Lykke og hele den selskabelige Orden beror? Vilde i dette Tilfælde Guds Hellighed og Retfærdighed, der lige saa fuldt hører til hans Væsen som hans Barmhjærtighed og Godhed, tilstrækkeligt kunne erkendes af os? — Skal Synderen betale Skylden dermed, at han efter sin Omvendelse samvittighedsfuldt efterlever alle Guds Bud og tjener Gud paa den fuldkomneste Maade? Men dertil var han allerede forpligtet, før han begik Synden, fordi han er Guds Skabning og fuldstændigt hans Ejendom. Han har altsaa ingen Ejendom, som han frit kan raade over og hvorved han kunde gøre Afdrag paa sin Syndeskyld. Hertil kommer, at alle Men-

neskets Gerninger, selv de helligste og bedste, ligesom han selv, kun har Værd og Betydning for denne endelige Tilværelse; hvorledes kan de da opveje en uendelig Skyld? — Skal maaske et andet uskyldigt Menneske komme ham til Hjælp ved at gaa i Borgen for ham? Men hvor er den uskyldige iblandt Menneskene? Selv Himlens rene og hellige Engle kan ikke gøre Fyldest for den ulykkelige Synder; thi ogsaa de, ligesom enhver anden Skabning, skylder Gud sig selv og alt hvad de besidder, og alle deres Fortjenester har kun en endelig og meget indskrænket Værd. Den ulykkelige har altsaa ligeoverfor den guddommelige Retfærdighed ikke noget andet at vente, end det evige Gældsfrængsel!

Kan du derfor ikke tro paa en *guddommelig Forløser*, saa maa du fortvivle! Men dersom en guddommelig Personlighed vilde antage den menneskelige Natur, kunde den lide i samme og ved sin guddommelige Personlighed give sine Lidelser en uendelig Værd. Men er det muligt? Tilvisse kun for Guds uendelige Kærlighed! Kristus erklærer nu, at den himmelske Fader har elsket Verden saa højt, at han hengav sin egen Søn for den; fremdeles, at Han, Kristus, frivilligt hengiver sit Liv for os, for at vi skal have det i Overflødighed. Saaledes bliver Syndens Ondskab, Lovens Hellighed, Guds uendelige Forbarmelse og Kærlighed paa den fuldkomneste Maade aabenbaret for Synderen, medens Retfærdigheden tillige fuldstændigt fyldestgøres. Paa Korset, hvor Gudmennesket hænger for frivilligt at lide Døden for vor Forløsnings Skyld, omfavner Retfærdighed og Kærlighed hverandre. Er da end Korset en Forargelse for den kødeligsindede Jøde, en Daarskab for den hovmodige Hedning, saa er det dog vist, at den sande Gud, Himlens og Jordens Skaber, aldrig er bleven bedre erkendt, aldrig

inderligere elsket, end siden Kristus som Verdens Forløser er gaaet i Døden for den faldne Menneskeslægt!

Heraf slutter vi og siger med Rette: Kristendommens tre Hovedlærdomme, som vi kender af Kristi Udsagn, er vistnok Hemmeligheder, men ikke Umuligheder. Treenigheden er det guddommelige Livs og Væsens Hemmelighed, Menneskevordelsen den guddommelige Almagts Hemmelighed, Forløsningen den guddommelige Kærligheds Hemmelighed. Langt fra at gøre Kristi Udsagn utroligt, er de stemplede med Guddommens umiskendelige Præg.

Den menneskelige Fornuft formaar af sig selv kun at opstille to Slags Læresætninger: *falske*, d. e. *fornuftstridige*, der, hver Gang den tager fejl, kan paavises som saadanne, — eller: *fornuftige* d. e. saadanne, som ganske svare til Fornuftens Fordringer, naar den handler overensstemmende med Tænkningens Love; at gaa ud over sig selv formaar den ikke. Men nu har man aldrig i Løbet af 19 Aarhundreder kunnet tilvejebringe et Bevis for hine tre Grundlærdommes *Fornuftstridighed*; paa den anden Side ere de ikke heller i enhver Henseende overensstemmende med den menneskelige Fornuft, fordi alle, som antager dem, tror paa dem som Hemmeligheder (Mysterier): de er [altsaa *ophøjede over Fornuften*, er altsaa ikke en menneskelig Opfindelse, men Aabenbaringer af en Aand, som fuldkomment kender Guds inderste Liv og Væsen, Guds Almagt og Kærlighed, og denne Aand kan ikke være nogen anden end Gud selv.

Kristi Udsagn er altsaa baade i sig selv og efter dets Indhold fuldkommen troværdigt. (Fortsættes.)



## Stilhed.

— o —

Stilhed, — hvorfor er du en landflygtig, hvor Menneskene bor? Hvorfor har de vist dig bort fra deres store Stæder og fra deres rige Hjem? Søger nogen dig, da finder han dig ikke, og han gaar sig træt i Larmen, længes efter at sætte sig og hvile, og han kommer forbi en aaben Kirke, hvor han gaar ind — og finder dig.

Ja, der har du skjult dig, derinde hos den skjulte Gud, og den trætte finder Hvile hos dig og hos Ham og Ro til at tilbede.

— — — Men det hænder ogsaa, at han, som søger dig, en Dag gaar op ad mange Trapper i et fattigt Strøg og banker paa, hvor et beskedent Kort siger et fattigt Navn, og gaar ind til en ensom gammel Mand eller Kvinde. Og naar han har hilset, ser han sig forundret om: Stuen er jo saa liden, hvor kan det da være, at deres Ord synes saa klare og stærke som i Guds fri Natur, og Luften ren som derude?

Det er fordi Du var der, hellige Stilhed, du og den skjulte Gud; I to som altid gaar sammen til Menneskenes Børn. I var hos den gamle Mand eller Kvinde, hvis Liv randt hen med at overveje Guds Ord i sit Hjærte.

— — — Eller maaske søger Vandreren, ked af Menneskenes tomme Travlhed, langt bort fra dem til Havets rene Luft eller Skovenes Ly. Og der møder han Stilheden, men undres ikke derover, thi han ved jo, at den flygter derfra, hvor Gud ikke faar Plads og tyer derhen, hvor Hans Herlighed prises.

Stilhed, dejlige Stilhed, hvor ondt gør Menneskene ikke mod sig selv, at de jager dig bort og den Gud, som værdiges at gøre dig Følge. Hvor frugtesløst vil *deres* Arbejde blive, som ikke finder Tid til at være stille! Hvor øde vil Jorden blive, efter Profetens Ord, der hvor ingen er, som overvejer i sit Hjærte.

G. M.

# Jesuiterspørgsmaalet.

--o--

I.

## Kritik over Kritiken.

Menneskene er i det hele nogle forunderlig lettroende Væsener; dette vilde imidlertid kun tale til deres Fordel, hvis de var lige saa tilbøjelige til at tro det gode om deres Medmennesker som det onde. Hvad er smukkere end et Barn, der øjeblikkelig tror, hvad der fortælles det af godt om andre? Men hvad er paa den anden Side sjældnere end at se et saadant »Barnesind« bevareret hos dem, der er bleven voksne? Det ser næsten ud, som om Evnen til at tro godt aftager, men Lysten til at tro ondt tiltager i nøjagtigt samme Forhold, som Aarene tager til.

I Virkeligheden er de Voksne da lige saa lettroende som Børnene, kun med den Forskel, at deres Lettroenhed gaar i en anden Retning.

Der er nu mange, der spekulerer i Folks Lettroenhed, og det gælder saavel om den Art Lettroenhed, der ikke kan tro Verden saa slet, som den er, som om den, der aldrig kan faa den fremstillet i Farver, som er sorte nok.

Der er Folk, der spekulerer enten i den ene eller den anden Slags Lettroenhed, men — der er ogsaa dem, der spekulerer i dem begge paa én Gang. Hvorledes det? Paa den Maade, at naar de vil en Mand til Livs, da fremsætter de saa mange og saa store Anklager imod ham, at den første Art lettroende, de skadefro, ligefrem gnider sig i Hænderne af Glæde, og den anden Art, de godtroende, ender med ængsteligt at sige: Der maa vist alligevel være noget om det; ellers maatte Anklagerne jo være endnu værre end de anklagede! — De første lader sig vildlede, fordi det er dem en Glæde at tro ondt om andre, de andre lader sig vildlede af den modsatte Grund, fordi de nemlig ikke kan tro nogen i Stand til at opdigte saa fryg-



telige Ting, naar der ikke var i det mindste noget om det. Resultatet er, at begge Parter er gaaet i Fælden.

Mangen én vil maaske studse — og spørge sig selv, om Løgnen virkelig har saa gode Chancer for at vinde Tiltro blandt Folk. Men den, der roligt tænker Sagen igennem, vil se, at just saaledes gaar det i Virkeligheden til, og han vil netop i dette Forhold finde Forklaringen til mangt og meget.

Den skildrede Fremgangsmaade er til alle Tider bleven bragt i Anvendelse mod Kirken, og derved er Herrens egne Forudsigelser jo kun gaaet i Opfyldelse. Særlig er Fremgangsmaaden bleven anvendt mod de Institutioner indenfor Kirken, der til de forskellige Tider har saa at sige staaet i allerforreste Række under Kampen for Kirken og dens Bestaaen. I Middelalderen var det Franciskanerne og Dominikanerne, i de sidste Aarhundreder har det været Medlemmerne af »*Jesu Selskab*«, og vi er i vore Dage Vidner til, at det Navn, der i og for sig er det smukkeste, som en Kristen kan bære, Navnet *Jesuit*, indenfor visse Kredse er blevet et Smædenavn. Om Jesuiterne er der i Løbet af de sidste Hundreder blevet opdigtet saa mange og saa gruopvækkende Ting, at de, der har let ved at tro ondt om andre, nu ikke mere nærer den allermindste Tvivl om Jesuiternes aldeles ufattelige Ondskab og Fordærvedhed, medens de, der har svært ved at tro ondt, betænkelig ryster paa Hovedet og spørger: Skulde det virkelig være muligt, at Folk kunde finde paa alt dette, naar der ikke var noget sandt deri?

— Til den, der skriver disse Linier, kom for nogen Tid siden en Katholik, der sikkert sætter sin Kirke højt og heller ikke hører til dem, der har let ved at tro ondt om andre; vedkommende spurgte: Hvad skal man tilsidst tro om Jesuiterne? Alt, hvad man beskylder dem for, kan dog vel ikke være lutter Paafund?

Alt, hvad man beskylder dem for, kan dog vel ikke være Paafund! — Nej, naar man tager Mennesker, der

lever i denne Verden, og som derfor selvfølgelig ikke er syndefri Væsener, og man saa beskylder dem for alle optænkelige Fejl og Lyder, saa maa letforstaaeligt nok *noget* af det stemme — idetmindste for enkeltes vedkommende. Men hvad følger deraf? — Hvis jeg vilde paastaa, at de danske lutherske Præster er Levebrøds mænd, saa vil vel ingen nægte, at der ogsaa i dette Tilfælde er *noget* om det — for flere Mænds Vedkommende;\*) men som min Paastand staar der, er den alligavel i sin Almindelighed en Bagvaskelse, en utilladelig Paastand. — Har jeg da ikke Lov til, ud fra den almindelige Betragtning, at der findes braadne Kar i alle Lande, at fremsætte løse Paastande og ugrundede Beskyldninger mod den lutherske Præstestand, saa har Protestanterne heller ikke Lov til at gøre det imod Jesuiterordenen, og det særligt ikke, fordi denne Ordens Medlemmer i Virkeligheden er besjælede af en saadan Selvfornægtelsens og Offervillighedens Aand, at deres egne Præster paa ingen Maade kan sammenlignes med dem.

Hvad os Katholiker angaar, saa bør vi ikke overse, at indirekte er disse Beskyldninger ogsaa en Anklage mod os og vor Kirke. Thi Jesuiterordenen er en Orden, der er godkendt og approberet af den hl. Stol i Rom; deraf følger naturligvis ikke, at denne eller hin blandt dens talrige Medlemmer i Aarhundredernes Løb ikke kan have gjort et eller andet, som med Rette kunde foreholdes ham; men der følger deraf, at enhver Katholik kan sige sig selv, at de urimelige Anklager, som rettes mod denne Orden, ikke kan være andet end Paafund og Bagvaskelse og Usandhed.

Der er én Ting, som burde gøre enhver forsigtig overfor den Kritik, der øves mod Jesuiterordenen; det er den Voldsomhed, hvormed der skrives op og fares løs mod dem. Ubeherskethed hos én, der rejser Anklage mod andre, plejer ikke just at være Tegn paa særlig ømtaalig

\*) For den, der skulde forarges selv over denne milde Paastand, henvises til de Artikler, som *Vilhelm Beck* i sin Tid skrev desangaaende i »Annexet«.

Sandruhed; i Stedet for at sige: »Der maa vist dog være noget om det, siden der rejses saa mange Anklager,« burde man bruge sin sunde Fornuft og sige: »Der er vist intet om det, siden der ingen Ende er paa Beskyldningerne.«

Men det er just det »uheldige« i det nævnte Forhold, at vi Katholikker nu en Gang ikke er »Protestanter.« Det ligger i Protestantismens inderste Natur at protestere, at kritisere, at rive ned, og paa samme Maade som Protestanterne idelig beskæftiger sig med deres egne dyrebare Personer (den *subjektive* Kristendom), paa samme Maade kan de heller ikke lade være med at beskæftige sig med deres Modstanderes Personer, hvilket selvfølgelig bliver ét med at mistænkeliggøre dem og nedsætte dem. — Alt dette ligger derimod fjernt fra den sande Katholicisme. Dens Natur er at bygge op, at belære, at yde noget, ikke at kritisere, hvad andre har ydet; dens Væsen har et positivt Indhold og bestaar ikke først og fremmest i negativ Opposition. Og paa samme Maade, som Katholicismen ikke kender til anden Selvbeskuen end den, der har til Formaal at forbedre én selv, paa samme Maade er al overflødig Beskæftigen sig med Modstandernes Person den imod. Med oprejst Pande tør vi nok sige, at vel findes der ogsaa blandt Katholikerne dem, der dømmes énsidigt om de anderledes troende, men selve den katholske Tankegang er dog for nobel og for saglig til, at det kunde tænkes muligt, at man fra katholsk Side kunde behandle protestantiske Personer paa samme Maade, som man fra protestantisk Side behandler katholske, specielt da Jesuiterne.

Her bliver det da en Nødvendighed at anvende følgende Betragtning: Selv om det er sandt, at sammenlignet med det at yde noget, er Kritik en ret hæderløs Beskæftigelse, saa kan det alligevel, *naar man staar overfor en udpræget kritisk Aandsretning*, blive Pligt for én selv at være ret kritisk — overfor Kritiken. Det kan da blive Pligt: *at øve Kritik over Kritiken.*

Og da spørger man først, i en Sag som den foreliggende: Hvad er det for Folk, der fælder slige haarde, sønderknusende Domme? Er det Folk, der ønsker at dømme sagligt, roligt, retfærdigt? Er det Folk, der har haft Lejlighed til at lære de Mennesker at kende, som de dømmer om? Er det Folk, der lidenskabsløst har prøvet Grundene for og imod? Eller er det ikke snarere Mennesker, der er fyldte med Had til den Sag, de dømmer om, eller Mennesker, der plejer at dømme énsidigt om Tingene, eller som i det mindste i nærværende Tilfælde har dømt overilet. Til Forfatteren af disse Linier kom for nogen Tid siden den Mand, der nok kan siges mere end de fleste at have paavirket den danske Læseverdens Opfattelse i den foreliggende Sag, og i Samtalens Løb sagde han: Jeg har nu faaet et andet Syn paa Jesuiterne, særlig paa deres Stifter, Ignatius af Loyola, og jeg maa sige, at hvad jeg tidligere har skrevet, kunde jeg nu ikke skrive om igen.

Det er utroligt, hvilken Evne den nymodens Kritik har haft til at reducere saa at sige Alt til intet; naar den har taget fat paa et eller andet levende Væsen, blev der i Reglen intet andet end et Skelet tilbage mellem Hænderne paa den. Men det er just det gode ved Sagen, at anvender man Kritikens egne Principer paa den selv, da gaar det den paa selvsamme Maade, og af dens stolte Skikkelse bliver der kun en Benrad tilbage. Det er her ikke Stedet til at eftervise dette nærmere, men saa meget skal siges, at nu — efter mange Aars forsmædelige Rysten under Kritikens Knaldpisk — turde Tiden være kommen til en Gang at underkaste Kritiken en forsvarlig Kritik.

Hvorledes *Myther*, rene Myther, kan danne sig og derefter vinde Udbredelse ved Kritikens Hjælp, det har vi set et Eksempel paa i den allerseneste Tid. Forfatteren Laurids Bruun skrev en ny Bog om *Absalon*, den Mand, som alle Danske er stolte af og det med Grund; Hr. Bruuns nye Bog om Absalon adskilte sig imidlertid fra alle foregaaende derved, at den gør en erotisk, langt fra skyldfri

Kærlighed til Ledemotiv for alle hans Handlinger. Mythen om den *erotiske* Absalon var dermed skabt, og da Hr. Bruun havde gjort sig Umage for at give sin Bog Udseende af at være en virkelig historisk Fremstilling, gik Folk i Massevis paa Limpinden, og Mythen om den erotiske Ærkebisp bredte sig hurtigt. Dertil kom, at Kritikken erklærede Bogen for et Mesterværk og Hr. Bruun for en særdeles aandfuld Historiker, og der blev endogsaa af Forlaget udgivet et særligt Reklamehæfte, hvor Kritikens rosende Domme var flettede til en Krans. Men Kritikken fandt sin Overmand; Professor Hans Olrik underkastede den en saglig Kritik, og han paaviste, at selv om L. Bruun ikke havde haft onde Hensigter med sin Fremstilling, saa havde han dog ved den gjort Absalon til en Mand, der »gjorde Nar af sig selv og den Kirke, som man ellers maatte antage, at han tjente af en ærlig Sjæl«, og at alt dette havde Hr. Bruun tilladt sig »uden det allersvageste Holdepunkt i Kilderne og uden blot et Stænk af psykologisk Sandsynlighed«.<sup>\*)</sup> — Naar nu en Mand i vor Tid kan skabe Myther om selve en Absalon, Fortidens store Nationalhelt, og naar denne Mand endda ikke handler med onde Hensigter, og naar han faktisk taler uden at have det aller ringeste Tilhold i de samtidige historiske Kilder, og naar endelig hans Fremstilling er noget af det mest usandsynlige, hvad kan man da ikke vente sig i Retning af Mythefabrikation, naar — som i Tilfældet med Jesuiterne — Rygtesmedene er samtidige Personer, der i ond Hensigt laver Myther om Folk, der paa Grund af Tidsforholdene og deres bestemte, maalsikre Optræden selvfølgelig ikke kan

---

<sup>\*)</sup> Se »Nordisk Ugeblad« Nr. 6. — Det vil iøvrigt være flere af Bladets Læsere bekendt, at Professor Hans Olrik ogsaa i andre Tilfælde er optraadt som den, der har forstaaet at mane Myther i Jorden. Saaledes har han i sin »Konge- og Præstestand« II. ogsaa rensset og hævet *Ærkebiskop Eskils* Minde, og denne Gang ikke overfor en Romanforfatters Uforstand, men overfor Historikere i Fortid og Nutid.

være lige godt anskrevne hos alle Parter? I saadanne Tilfælde gør man vist rettest i at være belavet paa det utroligste, særlig naar religiøs Fanatisme kommer med i Spillet.

Der har saaledes været lavet de frygteligste Myther om Jesuiternes Overmod. — Sagen var den, at Jesuiterne altid har været en *modig* Orden, en Orden, der ikke var bange for Kamp. Mod er nu en Egenskab, der pryder sin Mand, men som alle gode Egenskaber kan den i visse Tilfælde udarte, og da bliver Mod til Overmod. At dette til Tider har fundet Sted hos enkelte Medlemmer af denne store Orden, der evig og altid har været midt inde i Kampen, hvem vil nægte det? Det modsatte vilde jo være utænkeligt i et Samfund af *Mennesker*. Men hvad følger deraf? Fordi Mod bringer Sejr, og Sejr *kan* bringe Overmod, derfor er Mod alligevel ingen Last, men Ære være den, der i Farens Stund stiller sig forrest paa Brystværnet og ikke foretrækker at være blandt dem, der øjeblikkelig kryber i et Musehul og siden paa ingen Maade kan beskyldes for at have været »overmodige«.

Der er lavet Myther om Jesuiternes Lyst til at trænge sig ind alle Vegne. — Sagen er den, at Jesuiterne er en Orden, der sidder inde med en ubegrænset *Virkelyst*, og *Virkelyst* er jo atter en Egenskab, der pryder sin Mand. Men paany gælder det, at de bedste Egenskaber kan udarte, og at den, der prøver at løfte hver Sten paa sin Vej, kan komme til at forløfte sig. Det er nu en Gang Livets fælles Vilkaar for *alle*, men Ære være alligevel den, der ikke derved lader sig afskrække fra at løfte ved den Sten, der *skal* væk, og forsmaar at høre til dem, som lader Stenene ligge og spærre, hvor de vil, og som derfor selvfølgelig heller aldrig kommer til at forløfte sig.

Der er, som ovenfor antydet, lavet Myther om alle mulige Egenskaber hos Jesuiterne — fraregnet de gode! Der er nemlig det ejendommelige ved Modstandernes Opfattelse af Jesuiterne, at de mener, at Jesuiterne aldeles ikke hører ind under Begrebet »Mennesker«. Om alle andre

Mennesker gælder det, at man aldeles ikke har Lov til at fæste Blikket alene ved deres uheldige Sider, men at man mindst i ligesaa høj Grad bør søge at faa Øje paa deres gode Egenskaber. Den, der bærer sig anderledes ad mod sine »Medmennesker«, regnes for en snæversynet og snæverhertet Aand. Men, som sagt, Jesuiterne høre nu engang ikke med til visse Menneskers Medmennesker, og overfor dem gælder den anførte Regel *ikke*. Det kunde ikke en Gang falde dem ind, at Jesuiterne ogsaa kunde have *gode* Egenskaber, eller at de kunde have udrettet Ting, som man burde være dem taknemmelig for.

At dette imidlertid *maa* have været Tilfældet, det kan enhver sund og nøgtern Forstand sige sig selv. Og at det har været Tilfældet i aldeles overvældende Grad, derom vil en sund og nøgtern Forstand fremdeles kunne overbevise sig, naar den blot gør sig bekendt med de derhenhørende Kendsgerninger. Det er dog aldeles ikke Meningen her at ville fremdrage noget som helst, der direkte skulde tale til Jesuiternes Ære; Meningen er kun den at fremsætte nogle Tanker til Bedømmelse af den Kritik, som Jesuiterne har været Genstand for. Og naar denne Kritik da slutelig viser sig at være af en saadan Art, at den end ikke kan tænke sig Muligheden af, at ogsaa i Bedømmelsen af Jesuiterne *kan* der findes noget, der hedder Ensidighed og Uretfærdighed, da har denne Kritik paa den mest iøjnefaldende Maade slaet sig selv paa Munden og leveret en dræbende Kritik af sig selv. *H. Gamél.*

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. I St. Ansgars Kirke vil Koret paa *Langfredag* medvirke ved Johannes Passionen ved Opførelse af en *Passion* for fire Stemmer af *Soriano*, en from

Præst, som døde omkring Aar 1620 over 70 Aar gammel. — Som Dreng var han ansat som Sanger i Koret ved Lateran-Kirken, havde senere Palestrini til Lærer, og endte som Kapelmester ved St. Peters Kirken. Om denne fremragende Komponist siger Ambros i sin Musikhistorie: »Den romerske Skoles Idealstil er paa en fortræffelig Maade repræsenteret i hans Værker. Blandt den romerske Skoles Mestre er Soriano maaske den, hvis Arbejder mest af alle viser Karakteren af energisk Kraft. En hel Verden fuld af Musik er nedlagt i disse Passionssange. Mærkværdigvis fører Teksten Mesteren Soriano, uden at han selv rigtig mærker det, ind i dramatisk Retning, som i Johannes-Passionen ved »Crucifige!« (korsfæst ham) og det korte men yderst energiske »Tolle! tolle!« (bort med ham). — Skulde man yderligere fremhæve Enkeltheder, saa maatte det f. Eks. være: »Non hunc...« (ikke ham men Barabas), hvor Stemmerne raabe det ud efter hinanden som en Folkehob, der brøler i vilden Sky, eller det andægtige: »Ave Rex« (hil dig, Jødernes Konge), hvor Tenoren har en saa yndefuld og fin Kantilene, som kun en stor og from Meister fra hin Tid kunde skabe den.

— (P.) Tirsdagen den 4. ds. afholdt katolsk Afholdsforening, »St. Joh. Broderskab«, sit maanedlige store Møde med Foredrag og Aftenunderholdning. Højærv. Hr. Pastor *G. Schmiderer* holdt et baade meget smukt og oplysende Foredrag om en Rejse til det hellige Land. Som sædvanlig var Salen ogsaa denne Gang fyldt til sidste Plads, og mange er de Taksigelser, som Broderskabet har modtaget fra Tilhørerne, for det udmærkede Møde. Til disse Taksigelser tillader vi os at knytte en hjertelig Tak fra St. Joh. Broderskab, og sender dem alle til højærv. Hr. Pastor Schmiderer, hvem de med Rette tilkommer. — Broderskabet kan stadig glæde sig ved en talrig Tilhørerkreds og ved ret hyppige Indmeldelser. Enhver Katholik, Mand eller Kvinde, der er fyldt 14 Aar, kan optages som Medlem af



Broderskabet, og kan paa den Maade deltage i Kampen mod de berusende Drikke. Indmeldelser modtages paa alle Møderne og ved Henvendelse til Broderskabets Præfekt, Inspektionsbetjent L. Winther, Skydebanegade 12 C.

**Rom.** »Osservatore Romano« meddeler under 11. April: Den hl. Fader havde sendt Enkekejserinden af *Kina* en værdifuld Gave til hendes Fødselsdag. Kejseren af *Kina* har derefter sendt Paven en egenhændig Svarskrivelse, affattet i den højtidelige Form, som kun benyttes i Skrivelser til Souveræner. I dette sit Svar forsikrer Kejseren Paven om sin Moders Taknemlighed og om den Højagtelse, som hun nærer for ham. Tillige sender Kejseren ogsaa den hl. Fader en Gave til Gengæld.

**Frankrig.** (*Hvordan de antiklerikale Valg i Frankrig bliver til.*) Efter et i Nantes stedfundet Valg undersøgte man Valglisterne, og det viste sig da, at blandt 3627 indskrevne Vælgere var der ikke færre end 875 Navne af Vælgere, som allerede i 5 Aar slet ikke havde været oppe til noget Valg, heller ikke denne Gang. Værre var det med andre 767 Navne, hvoraf de 405 tilhørte ukendte opdigtede, eller afdøde Personer. de 19 tilhørte Mænd fra andre Steder og de 342 Mænd fra andre Valgkredse. (La Croix 3. Marts 1905.)

En stor Rolle ved de franske Valg spiller Bestiktelser. De har antaget et Omfang, som endogsaa forekommer de radikale Kandidater, at gaa for vidt. Ved et Valg i Tourteron splittedes Stemmerne paa tre Kandidater; Nr. 1 var den liberale (antiministerielle) de Beauford, Nr. 2 den radikale Goutan. Nr. 3 den radikale Mennier. Denne skrev et Brev til sine Vælgere: Mine kære Medborgere! I det jeg respekterer den Pligt, som den republikanske Diciplin paalægger mig, trækker jeg min Kandidatur for Genvalget tilbage. Imidlertid maa det være mig tilladt at udtale min Hjertesorg over den utrolige Valgbestikkelse, som vort lille Distrikt har været Skuepladsen for de sidste ti Dage. Man

glemmer, at de vanvittige Løfter, forbundne med et skandaløst Tryk bringer den republikanske Regering i Miskredit. Dette Valgsystem kan maaske misbruge den gode Tro af et vist Antal af vore Vælgere, men det gavner kun vore Modstandere.« (La Croix, 11. Marts 1905). La Croix følger lidt spydig til: Vi kunde ikke have sagt noget bedre, ej heller fundet bedre Udtryk for det sagle.

### C. B. LOHRER,

31, Adelgade, — Telefon Nr. 19673,  
tegner Brand-, Glas- og Tyveriforsikringer  
paa billige Betingelser.

**P** Sct. Johs. Broderskab, katholsk Afholdsforening.  
Tirsdagen den 18. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , pr. i Lokalet, Bredgade  
67<sup>2</sup> Medlemsmøde med Optagelse og Diskussion. Medlem-  
merne bedes møde talrigt; vigtige Ting foreligger.  
Bestyrelsen.

### Kirkelig Kalender.

- Søndag den 16. April. Palmesøndag.** Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$ , med højtidelig Pontifikal-Palmevielse og Procession; derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien efter Mathæus. — Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den hl. Paaskekommunion. — 17. M., 18. Ti., 19. O. Ferialdage. (Tirsdag og Onsdag oplæses Lidelseshistorien efter Markus resp. Lukas under den hl. Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$ .)
- Skærtorsdag den 20. April.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 9 Pontifikalmesse, de hh. Oliers Indvielse og derefter Procession. — Kl. 3 foretager Biskoppen den højtidelige Fodtvætning. — Kl. 6 Aftenandagt til det allerh. Sakramente med Prædiken.
- Langfredag den 21. April.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Pontifikal-Gudstjeneste: Lektie, Lidelseshistorien efter Johannes synges. Forbønner, Korsets Afhylling og Hylding, Procession og Præsanktisikatmesse. (Den aarlige Kollekt for de hh. Steder i Palæstina finder Sted paa denne Dag i samtlig Kirker og Kapeller.) — Kl. 6 Aftenandagt til Jesu Lidelse med Prædiken.

**Paaskelørdag** den 22. April. I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse, de tolv Profetiens Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener og henved Kl. 9 Højmesse med Vesper.

**Søndag** den 23. April. **Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken; Kl. 6 Festandagt og Prædiken.

**Mandag** den 24. April. **2. Paaskedag.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt.

**Rosenkranskirken.** **Palmesøndag** Kl. 8 stille hl. Messe; Kl. 9 $\frac{1}{2}$  Palmevielse, hvorefter Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Katekese. — **Skærtorsdag** Kl. 7 stille h. Messe; Kl. 5 Andagt til det allerh. Sakramente. — **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste med Prædiken; Kl. 5 Korsvej med Prædiken. — **Paaskelørdag** begynder Gudstjenesten Kl. 7; Højmesse henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$ . — **Paaskesøndag:** Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Efterm. Kl. 5 Festandagt. — **Paaskemandag.** Højmesse Kl. 10; Festandagt Kl. 5.

**St. Anna Kirke** **Skærtorsdag** Kl. 7 h. Messe. Kl. 6 Andagt til det allerhelligste Sakramente med Prædiken. — **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste; Kl. 6 Aften Korsvej og Prædiken. — **Paaskelørdag** begynder de kirkelige Ceremonier Kl. 7 og henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , Højmesse. — **Paaskesøndag** Kl. 7 h. Messe med Prædiken; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — **Paaskemandag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt.

**Jesu Hjerter Kirke.** **Palmesøndag:** Kl. 9 $\frac{1}{2}$ , Palmevielse og Procession; derefter Højmesse. — **Skærtorsdag** er der kun en h. Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$ . Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — **Langfredag** begynder den højtidelige Gudstjeneste Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — **Paaskelørdag** begynder Ceremonierne Kl. 8 $\frac{1}{2}$ ; Højmessens fejres henved Kl. 10. — **Paaskesøndag.** Stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ ; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **Paaskemandag.** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Aften Kl. 6 Festandagt.

**St. Josefs Kirke** (Griffenfeldtsgade): **Palmesøndag** Kl. 9 Palmevielse og Højmesse; Kl. 3 Andagt. — **Skærtorsdag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$  h. Messe og Tilbedelse af det Allerhelligste hele Dagen; Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Aftenandagt. — **Langfredag** Kl. 9 Præ-sanktifikatmesse, Kl. 3 Korsvej. — **Paaskelørdag** Kl. 6 Morgen Ildens og Paaskelysets Indvielse, Litani og h.

Messe. — **Paaskesøndag** Kl. 6½ h. Messe, Kl. 9 Korsets Optagelse og Højmesse, Kl. 3 Festandagt. — **Paaskemandag** Kl. 9 Højmesse, Kl. 3 Festandagt.

**St. Knuds Kapel.** Skærtorsdag Form. Kl. 7 stille Messe. Langfredag og Paaskelørdag ingen Gudstjeneste i Kapellet. — **Paaskesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt. — **Paaskemandag** Gudstjeneste som paa alm. Søndage.

**Gudstjeneste i Slagelse** (Bredegade 17). Anden Paaskedag Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt.

**Bekendtgørelse.** Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom i Fjor under Messerne i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Anna Kirke blive foranstaltet en offentlig Indsamling, i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.

Forstanderskaberne.

**Den eucharistiske Forening.** Skærtorsdag Fælleskommunion, Skærtorsdag og Langfredag Tilbedelse fra Kl. 11½ til 5½, begge Dage efter Aftale.

## Elisabethforeningens

aarlige

### Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palme-søndag** den 16. April fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag** den 17. April fra Kl. 10 Form. til Kl. 4 Efterm., i Skolelokalerne, Bredgade 67, St. o. G., anbefales til Menigdelige Velvilje.

Basaren er en væsentlig Støtte for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemmelighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser udsendes ikke.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel,	Frøken C. Tetzlaff,
Nørrefarimagsg. 25 <sup>2</sup> .	Ved Stranden 10 <sup>1</sup> .
Frøken F. Strathbøcker,	Andr. Johansen,
Villa Sommerly, Charlottenl.	Præst, p. t. Aalborg,
	Kamilianerklinikken.

(I Hr. Pastor Johansens Fraværelse modtages Gaver og Bidrag til Basaren ogsaa af hans Stedfortræder, Viceredaktør F. Ronge, Bredgade 64.)

Tak for de tilsendte Eksemplarer af Ugebladets Nr  
Redaktionen.

Næste Nr. udsendes først Paaskelørdag paa Grund af den hl. Langfredag.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Pettilinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 17.

Søndagen den 23. April.

1905.

---

---

**Indhold:** Hvem er Kristus? — Jesuiterspørgsmaalet. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København S. Nord-Amerika. — Bekendtgørelser.

---

## Hvem er Kristus?

— 0 —

(Fortsat.)

II.

Men gives der da ikke Noget ved Kristus, som alligevel kunde gøre hans Udsagn mistænkeligt?

Vi vil besvare dette Spørgsmaal med en alsidig Betragtning af Kristus; med Betragtning af hans *Historie*, hans moralske *Karakter*, hans *Lærebygning* og hans *Gerninger*. Og vi har endelig den Overbevisning, at alt dette ikke blot ikke gør hans edelige Udsagn mistænkeligt, men at det snarere øjensynligt vil stadfæste det.

### Kristi Historie.

Efter vore første Forældres Syndefald lovede Gud den syndige Menneskeslægt en Forløser. Denne skulde

søndertræde Slangens, d. e. Djævelens, den mægtigste af alle Skabningers Hoved, og maatte altsaa være en guddommelig Person. Han skulde nedstamme fra Kvinden, og kun fra Kvinden, altsaa være et Gudmeneske, undfangen af en Jomfru. Disse er de oprindeligt udkastede Grundtræk af et Billede, hvis enkelte Træk i Løbet af Aarhundreder de talrige Profeter, som her paa Jorden aldrig havde mødt hverandre og altsaa aldrig havde aftalt Noget med hverandre, vejledede og oplyste af Gud udmaalede, indtil Maleriet var fuldendt. Hans Slægtregister føres igennem David, Jakob og Isak tilbage til Abraham. Tiden for hans Komme betegnes ved, at Septeret da skal være vejet fra Juda, efter Udløbet af Daniels halvfjærdsindstve Aarsuger, men medens det andet Tempel endnu staar. Hans Fødested skal være Bethlehem. Han skal forkynde Folkene et glædeligt Budskab, gøre store Undergerninger og triumferende drage ind i Jerusalem. Men han bliver forraadt af en af sine Disciple, solgt for tredive Sølvpenge, som derefter benyttes til at købe en Ager, som tilhører en Pottemager. Forladt af Sine, anklaget for Retten forsvarer han sig ikke. Han bliver dømt, slaaet i Ansigtet, bespyttet, korsfæstet mellem to Mordere, forhaanet midt i sine Smerter, i sin brændende Tørst læsket med Galde og Eddike; hans Klæder bliver delte og bortloddede. Han bliver gennemboret med et Spyd, begravet i en Rigmands Grav, og ugudelige opstilles som Vagt ved hans Grav. Han skal alligevel opstaa, og fordi han hengav sit Liv for sit Folks Synder, skal han have talrige Efterkommere; han skal give en ny Lov og grundlægge et Rige i den sande Guds Erkendelse, som skal omfatte hele Jordkloden.

Enhver, der betragter dette Billede og kender Kristi Historie, som den er bevaret i Menneskehedens Erindring og optegnet i den nye Pagts Bøger, maa

sige til sig selv: dette saa længe i Forvejen af Profeterne udførte Billede er aabenbart Kristi Billede! Kristus er altsaa det af Gud som Verdens Forløser forjættede Gudmenneske.

Forfatteren til dette Skrift ved meget vel, hvad Rationalisterne plejer at indvende mod dette Bevis, og han beklager al den Tid, som han har maattet spille paa Læsningen af deres Skrifter. I lang Tid have disse Herrer for største Delen sysselsat sig med Kritik og Hyperkritik af Bibelen. Ægtheden, Uforfalsketheden, Sanddruheden (for ikke at tale om den guddommelige Inspiration) af de fleste, for ikke at sige alle den gamle og den nye Pagts hellige Bøger drages i Tvivl. For ikke faa Rationalister er Bibelen en Fabelbog, Kristus en Mythe. Og disse Herrer betræde desuagtet Lære- og Prædikestole for at fortsætte det store Verdensbedrag som offentlige Lærere i Bibelens Religion! Er det disse Mennesker virkelig om Sandheden at gøre? Hvad nytter det at inklade sig i Strid med dem for at vise dem deres Vildfarelse? Vil det føre til endog kun et eneste videnskabeligt og positivt Resultat?

Hvortil fører da alle de tilsyneladende lærde Indvendinger, som de retter mod den gamle Pagts Bøger? De vilde dermed berøve disse Bøger deres profetiske Egenskab og dermed deres guddommelige Autoritet. Altsammen spildt Ulejlighed! For hine Bøgers Ægthhed, deres i det væsentlige uforfalskede Tekst, deres Sanddruhed og guddommelige Inspiration indestaar Jødernes Autoritet. Disse Bøger var for Israels Folk en baade religiøs og politisk Lov. Loven var et haardt Aag, som dette Folk kun underkastede sig og bar under en vedvarende Modstræben, fordi Gud havde paalagt det; og for disse hellige Bøger indestod Israel altid, og mange opofrede hellere deres Liv, end de vilde udlevere dem til en Antiochus, som vilde tilintet-

gøre dem. Hvad formaar alle en moderne, inkonsekvent Kritiks Spindelvæv imod et saa glimrende Vidnesbyrd? Som bekendt har de Kristne nu i 19 Aarhundreder paaberaabt sig disse Bøger imod Jøderne selv, og alligevel indestaar Jøderne endnu den Dag i Dag for deres urokkelige Autoritet. Hvad hjælper da al Kritik og Hyperkritik? Ingen Kritiker har indtil den Dag i Dag vovet at nægte den over hele Verden bekendte Kendsgerning, at disse Bøger, af hvilke vi Kristne beviser Jesu Messiasværdighed, allerede 300 Aar før Kristus ikke blot var til i den hebraiske Grundtekst, men ogsaa i græsk Oversættelse befandt sig i Hedningernes Hænder. De Spaadomme altsaa, som indeholdes i disse Bøger og unægteligt opfyldtes i Kristus, var skrevne i det mindste 3 Aarhundreder før Kristus. Kan de vel hidrøre fra andre end fra Gud? Er altsaa disse Bøger ikke guddommelige, altsaa ægte og sanddru? Hvortil nytter da alle Kritikerens Smaaindviendinger?

De mishandler Evangelierne ligesaafuldt som det gamle Testaments Bøger. Den ene forkaster et, den anden et andet Evangelium. Men hvad nytter det, saa længe man blot lader et eneste af dem gælde? Ja vilde man end bortdisputeres alle 4 Evangeliet, hvad vilde det hjælpe? man havde dog endnu Pauli Breve tilbage. Og løm man end vilde bortdisputere hele det nye Testamente, hvad vilde det vel hjælpe? Kristi Historie vilde dog være indgroet i hele Menneskeslægtens Bevidsthed og navnlig den Kendsgerning, at Kristus er bleven korsfæstet, fordi han udgav sig for Gud og Verdens Forløser; og vort deraf udledede Bevis for hans Guddom vilde stadig staa fast. Kristendommen vilde alligevel staa der med sin 19 Aarhundreder gamle Historie som Verdens Herskerinde — aabenbart ikke uden Funda-



ment, og dette kan ikke være noget andet, end dens Grundlæggers Guddommelighed; thi intet Menneske, som har Agtelse for sig selv, kan kalde sig Kristen uden at tro paa Kristi Guddom.

(Fortsættes.)

---

## Jesuiterspørgsmaalet.

— 0 —

### II.

#### En Overrettsdom.

Det er en underlig Skæbne, der har forfulgt Protestantismen; den har jo i sin trehundredaarige Eksistens udviklet sig til nu paa næsten alle Hovedpunkter at være det modsatte af, hvad den oprindelig var. Den *begyndte* med et Krav om kirkelig Frihed; den udviklede sig til en Statskirke, hvor en verdslig Embedsmand er den øverste Leder; den *begyndte* med Læren om »Troen alene« som en Hovedlære; denne Lære er nu ad den saakaldte »stille Reformation« Vej vandret i Forglemmelse; den *begyndte* med at forkaste Troen paa Skærsilden og kun hævde Læren om det evige Helvede; den har nu — i stor Udstrækning — opgivet denne sidste Lære, og da den stadig tror paa en Renselse hinsides Graven, tror den faktisk paa et Renselsessted, en Skærsild; endelig grundede den *oprindelig* sin Opposition mod Kirken paa den Beskyldning ogsaa i den sin Hovedanke, at Kirken lagde Vægt alene paa Gerningerne og ikke havde Øjnene aabne for Betydningen af det indre Sindelag, hvorpaa Alt kom an; nu grunder den sin Opposition mod Kirken paa den Anke, at den lader haant om Gerningerne og lægger al Vægten paa Hensigten, det indre Sindelag, i hvilket Gerningerne sker.

Protestantismen er svinget rundt i en stor Bue, men

stadig med Front mod det samme Centrum, og Centrum er Kirken.

Det er *Jesuiten*erne, der faar Skyld for at have bragt Kirken ind paa denne Bane, der førte den til at frakende Gerningerne al Betydning og lægge al Vægten paa Sindelaget, Hensigten; thi — hedder det — Jesuitenerne hylder den berygtede Grundsætning, at *Hensigten helliger Midlet!!*

Jeg skal ikke spille Tid paa at eftervise, hvor denne Paastand findes fremsat, og gennem hvilke Forargelsens forskellige Udtryk protestantiske Forfattere har ladet den finde Vej til Offentligheden. Det vilde være den rene Tidsspilde.

Inden jeg imidlertid gaar over til at undersøge denne Paastand, gør jeg den Bemærkning, at *hvis* den altsaa er sand, saa er Protestanternes *tidligere* Paastand, at Kirken lægger al Vægten paa Gerningerne, *ikke* sand. En af Delene; thi man kan dog ikke lægge Vægten alene paa Gerningerne og saa alligevel lægge Vægten alene paa Hensigten. Modstanderne maa virkelig være *lidt* rimelige!

Vi holder os altsaa til den sidste Anklage: Jesuitenerne lærer, at Hensigten helliger Midlet.

Er det sandt? Lærer Jesuitenerne det?

Jesuitenerne svarer, at de lærer saaledes: 1) Naar Midlet *ikke* er daarligt, da helliger Hensigten Midlet. — Naar Du ser en Kvinde gaa hen til en Landsby, og Du ved, at hun gaar derhen for at trøste og hjælpe en Syg, der trænger til hende, da siger Du om hende, at hun gaar *en god Gang*; thi hun gaar jo — *i en god Hensigt*.

2) Naar Midlet *er* en slet Handling, da *formindsker* den gode Hensigt Handlingens Slethed. — Du kender to unge Mennesker, der stjæler, den ene for at have Penge til Udskejelser, den anden for at kunne hjælpe sin gamle Moder; er Du i Tvivl om, hvis Synd er størst?

3) Men i intetsomhelst Tilfælde *helliger* Hensigten det daarlige Middel. En slet Handling bliver *aldrig tilladelig*, fordi Hensigten med den er end aldrig saa god.

Saaledes altsaa formulerer Jesuiterne deres Lære om Hensigten og Midlerne, og ingen tænkende Aand vil kunne indvende det mindste hverken mod selve Læren eller mod den Nøjagtighed, hvormed den er fremsat.

Hvad da? — Nu kommer Forvirringen!

Protestanterne paastaar nemlig, at den fremsatte Lære er uangribelig, men det er ikke Jesuiternes Lære; thi Jesuiterne — siger de — lærer, at enhver Handling, selv den sletteste, bliver tilladelig og helliget, naar man har en god Hensigt med den, særlig naar man har til Formaal »at vinde Sjæle for Romerkirken«. — Jesuiterne svarer, at det virkelig er sandt, at de lærer som ovenfor fremsat, medens de paa det bestemteste forkaster og fordømmer den Lære, som man beskylder dem for. Protestanterne er imidlertid ubarmhjærtige og siger, at det kan ikke nytte, hvad Jesuiterne siger; thi Jesuiterne lærer nu ikke, som de selv siger, men som deres Modstandere siger!

En Tid lang kan man finde denne Paastaaelighed komisk; thi det er dog virkelig komisk at se nogen paastaa i ramme Alvor, at han ved meget bedre end en anden Mand, hvad denne anden Mand tror paa. Men efter nogen Tid mister Sagen sin komiske Side, og man ender — rentud sagt — med at finde denne Paastaaelighed ganske utaaelig og det af to forskellige Grunde.

Den første Grund er, at Jesuiterne endogsaa har nedladt sig til at udlove en Belønning til den, der kunde bevise den Beskyldning, som man rettede mod dem. Ja, de nedlod sig endogsaa til at love denne Belønning til den, der ikke kunde bevise hele Anklagen, at *Jesuiterne* lærte saaledes, men som blot kunde bevise, at *en eneste Jesuit* blandt de Hundredtusinder, der har levet i Aarhundredernes Løb, havde lært saaledes. Hvad Jesuiterne har lært, kan man se i deres Skrifter, og Jesuiterne er ikke gladere, end naar deres Skrifter bliver flittigt læste, saa den Side af Sagen volder ingen Vanskeligheder. Skrifterne kan man finde i

ethvert Bibliothek, saa her gælder det blot om at vise, at de indeholder denne Lære.

Allerede i Aarene 1852, 1862 og 1869 lovede den bekendte Jesuit *P. Roh* 1000 rhinske Gylden (omtrent 1510 Kroner i danske Penge) til den, der kunde paavise *et eneste* Sted i Jesuiternes Værker, hvor der opstilles den Lære, at »Hensigten helliger Midlet, d. e. det slette Mid- del.« Som Dommer i Sagen foreslog *P. Roh* det *juridiske* Fakultet i Bonn, Halle eller Heidelberg.

Man skulde tro, at Jesuiternes Modstandere maatte have betragtet det som en *Æressag* at tage mod denne Udfor- dring og vinde den udlovede Belønning. Intet syntes selv- forstaaeligere!

Det skete imidlertid *ikke*. Der hengik 40 Aar, i hvilke ingen gjorde Forsøg paa at føre det Bevis, som *P. Rohs* Belønning udæskede til at bringe.

Saa maatte Sagen vel være afgjort og de falske An- klagere bragte til Tavshed?

Dette blev *heller ikke* Tilældet!

Man fortsatte med Beskyldningerne, som om intet var sket; man bebrejdede Jesuiterne i allehaande Vendinger, at de kunde hylde en saa infam, demoraliserende, berygtet Grundsætning.

Overfor en saadan Handlemaade staar Forstanden stille. Og man forsøger saa den Formodning, om Sagen ikke mon var saaledes, at man aldeles ikke havde beskyldt Jesuiterne for at have *lært* og *forsvaret* denne Grund- sætning, men alene for at have *anvendt* den i Livet. Men heller ikke denne Formodning duer; thi Anklagen mod Jesuiterne gik netop ud paa det første og ikke paa det sidste; for blot 8 Dage siden skrev den protestantiske *Dr. Vilhelm Ohr* fra Universitetet i Tübingen følgende i »Frankfurter Zeitung«: »Spørgsmaalet er ikke, om Jesuiterne har handlet efter dette Princip. Thi jeg spørger: Er dette mon noget Særsyn i det offentlige Liv, at man handler derefter? Overalt bliver der bagvasket og løjet og bestukket

i Partiets Interesse, ligemeget hvad Navn det har. Dette kan ikke nægtes. *Men hidtil har vi troet, at Jesuiterne paa en Maade havde sat denne stygge Fremgangsmaade i System og videnskabeligt søgte at forsvare den. Men dette er urigtigt.*«

Af denne Udtalelse ses det, at skønt P. Roh havde udlovet en Belønning til den, der kunde bevise, at Jesuiterne lærte og forsvarede dette Princip, og skønt ingen i 40 Aar havde ført Beviset og vundet Belønningen, fastholdt Protestanterne dog til den allersidste Tid deres Paa-stand om, at Jesuiterne virkelig *lærte og forsvarede* Principet.

Men nu har det vist sig at være *urigtigt!* — Hvad er der da sket?

For en Række Aar siden udmeldte en Jesuit ved Navn *Hoensbroech* sig af Jesuiterordenen. De nærmere Omstændigheder forbyder Pladsen her at skildre, kun saa meget skal siges, at det skete under Forhold, der gjorde, at hans Moder i Løbet af kort Tid fik hvide Haar af Sorg.

Denne Mand har siden hen været besat af *et fanatisk Had* til den katholske Kirke og Jesuiterordenen. Han benytter enhver Lejlighed til at rette de mest voldsomme og ubeherskede Angreb mod den Kirke og den Orden, han selv har tilhørt, og blandt andet har han flere Gange fornyet den gamle Paa-stand, at Jesuiterne lærer, at Hensigten helliger Midlet.

Modstanderne triumferede en Stund; nu havde man Vidnesbyrd fra en Mands Mund, der maatte kende Jesuiterne og deres Skrifter bedre end nogen.

Saa skete det, at den kendte katholske Præst og tyske Rigsdagsmand *Dasbach* i Trier satte en Stopper for den frafaldne Jesuits Beskyldninger, idet han for to Aar siden under et offentligt Møde lovede denne 2000 rhinske Gyl- den (3020 danske Kroner), hvis han kunde føre Beviset for sin Paa-stand.

Den frafaldne Jesuit *Hoensbroech* stævnedes saa *Dasbach* for Underretten i Trier og forlangte den nævnte Sum udbetalt. Domstolen i Trier afviste imidlertid Sagen, da den ansaa Parternes Mellemværende for *et privat Væddemaal*, som Domstolene ikke havde at blande sig i. Tre Dage efter denne Kendelse appellerede Hoensbroech til *Overretten i Köln* og forelagde samtidig for denne Domstol et Skrift, som han havde udgivet, og i hvilket han havde fremdraget de Steder af Jesuiternes Skrifter, hvor han paa-stod denne Lære fremsat og forsvaret.

Man har siden, som venteligt er, imødeset Overrettens Dom med Spænding. Saa for halvanden Uge siden faldt Kendelsen. Overretten udtaler i denne, at Parternes Mellemværende *ikke* er at betragte som et privat Væddemaal, men at Hoensbroech havde *juridisk Ret* til den af *Dasbach* udlovede Belønning, *hvis* han kunde føre det forlangte Bevis. Retten har derfor anset sig for pligtig til at underkaste det af Hoensbroech fremførte Bevismateriale en nøjagtig Undersøgelse. Følgen af denne er Rettens *Dom*, der lyder paa, at Beviset *ikke* er ført, og at Hoensbroechs Krav paa de udlovede 2000 Gylden derfor *ikke* bliver at efterkomme.\*)

En bedre *Æresoprejsning* kunde Jesuiterne ikke ønske sig, og enhver vil let kunde forstaa denne Doms Betydning og Rækkevidde.

Det var denne Dom, der aftvang *Dr. Vilhelm Ohr* den anførte Tilstaaelse og desuden fik ham til at sige: »Hvad kan vi lære af denne Proces? Dette: Hersker der blandt Katholikerne Fordomme mod os, saa bliver der i vor Lejr ikke altid kæmpet med rene Vaaben.«

---

\*) Ifølge tysk Lovgivning har Hoensbroech 14 Dage til at appellere til Højesteretten, der som bekendt har sit Sæde i *Leipzig*. Alt taler for, at Hoensbroech vil lade sig nøje med dette ene Nederlag; skuldé han imidlertid appellere til Retten i *Leipzig*, skal det straks blive niiddelt her i Bladet.

Mon da det *smudsige* Vaaben, som Protestanternes Anklage mod Jesuiterne var, nu for stedse vil blive gravet ned i Jorden? Man skulde tro det! —

Men Sagen har endnu en anden Side, og det var den, som antydedes, da det hed sig, at Protestanternes Paastaaelighed var utaalelig af *to* Grunde. Den *anden* Grund er den, at de selv bor i et Glashus.

Naar *Luther* tillod Landgreve Philip af Hessen, der havde ydet ham Tjenester, noget saa uhørt som at leve i *Dobbeltægteskab*, saa kan den eneste Undskyldning være den, at han mente, i dette Tilfælde helligede Hensigten Midlet. Hvilken Farisæisme da af Lutheranerne at kaste sig over Jesuiterne, der lærer, at Hensigten *aldrig* kan gøre et slet Middel tilladeligt!

Men dernæst skal Lutheranerne ikke glemme, at de — i Modsætning til de reformerte Protestanter og Filosofer som Kant og Fichte — forsvarer *Nødløgnen* som noget tilladeligt. Jeg henviser her til den Lærebog i Moral, der for Tiden anvendes ved Universitetet i København, *Prof. H. Scharlings Sædelære*, 2. Udgave. Han bestemmer S. 528 Nødløgnen saaledes: »Vi forstaaer ved den saadan Tale og Adfærd, hvorved man forsætlig vildleder og skuffer en Anden til Fremme af *et højere sædeligt Formaal*.« Naar Professoren saa siger: »Vi ville slutte os til dem, der godkende Nødløgnen,« saa spørger jeg enhver uhildet Dommer, om det da ikke er at anvende Principet, at Hensigten helliger Midlet; thi forsætlig at vildlede en anden ved løgnagtig Tale maa dog vel siges at være et slet Middel.\*)

Det viser sig da, at den Beskyldning, der idelig er bleven rettet mod Jesuiterne, simpelthen er det rene

---

\*) Sagen synes indlysende, men Professoren kan dog ikke lade det sidde paa sig, at han har anvendt dette farlige Princip, som han spagfærdig kalder det. Han søger da at dække sig bag følgende lidet gennemsigtige Udtalelse: »Ved Nødløgnen tænkes der ikke paa noget i og for sig Utilladeligt, men paa et ejendommeligt Tilfælde, i hvilken den formale logiske og den

Opspind, medens deres Anklagere derimod har gjort sig skyldige i den Forbrydelse, som der er Tale om. I Sandhed et noget overraskende Resultat! — Men det er just Resultater af den Art, som man ofte vil naa til, naar man anvender, hvad ovenfor er bleven kaldt *Kritik over Kritiken*.

Ingen vil lægge anden Betydning i dette Udtryk, end hvad der har været Meningen. Thi det har selvfølgelig ikke været nogens Tanke at ville paastaa, at *al* Kritik er af det Onde. Ogsaa Jesuiterne anerkender Kritikens Ret, hvor den er hjemlet, og skulde nogen ønske at se, hvor uhildet en Jesuit kan fælde Dom over visse Medbrøders mindre værdifulde litterære Frembringelser, han læse den interessante Afhandling, som *P. Reichmann* har skrevet om det her behandlede Æmne. \*)

Men — kan det paa den ene Side være Pligt at finde sig i Kritik, naar den da er *sandhedskærlig, behersket og lidenskabsløs*, saa kan det paa den anden Side ogsaa blive Pligt at tage til Orde *mod* Kritiken, naar den er saadan, at den selv trænger til at tages under kritisk Behandling.

Man naar derved et *negativt* Resultat, der er af den største Betydning, forsaavidt som det aabner Vejen for at naa videre til positive Resultater.

For den da, der ikke vil lade sig nøje med et negativt Resultat som det, der har været Formaalet med disse Linier, men føler sig tilskyndet til at naa til en *positiv* Løsning af det Spørgsmaal, der har beskæftiget os, for ham vil Enderesultatet sikkert blive dette: *Jesuiterne er Mennesker, jo; men af den Art Mennesker, der gør Menneskeheden Ære.*

H. Gamél.

---

reale væsentlige Sandhed falde ud fra hinanden, og hvor der bliver Spørgsmaal om, hvilken af disse Sandhedsformer, der bør have Fortrinet. — Hvem er nu ikke overbevist? Eller er der nogen, der maaske har faaet en Følelse af, at selve denne Forklaring er — en lille Nødløgn?

\*) *P. Reichmann, Der Zweck heiligt die Mittel*, 1903. Se særlig Side 151.



## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København S. (M.)** Menighedsforeningen i St. Anna Sogn havde i Søndags samlet en talrig Mængde af Menighedens Medlemmer, baade store og smaa, til sit sædvanlige Møde. Efter at Sognepræsten, højjærv. P. Schmiderer, havde holdt sit maanedlige Foredrag, et Slags Rundskue over de sidste Begivenheder paa kirkeligt Omraade i Ind- og Udland, havde højjærv. Pastor Günther fra Ordrup og Fabrikant Hoffmann paataget sig den store Umage at tage herud for at glæde Foreningen ved at fremvise 14 herlige Lysbilleder, forestillende Jesu Lidelses Gang eller Korsvej. De gribende Billeder, som var Gengivelser efter Maleren Fürich, blev ledsagede af en overordentlig smuk Tekst (paa Prosa) af Forfatteren R. Jahn-Nielsen, som Hr. P. Günther gengav med overordentlig tydelig og klar Stemme og stemningsfuld Alvor. Der herskede dyb Stilhed under hvert Billedes Fremvisning, og den stille Uge kunde ikke let være begyndt med en mere passende Aften end den.

**Nord-Amerika.** Ifølge det fornylig offentliggjorte katolske Direktorium for 1905 findes der i *de forenede Stater*: 15 Ærkebiskopper, 82 Biskopper, 13,000 Præster (Verdens- og Ordensgejstlige), 11,000 Kirker, over en Million Børn i de katolske Privatskoler, 250 katolske Vaisenhuse med 300,000 Vajsenbørn og i det hele 12 Millioner Katholikker. Af Konversioner fra den senere Tid bør særlig mærkes følgende to: *Benjamin de Costa* tidligere Provst i Episcopalkirken, vendte, henved 70 Aar gammel, tilbage til den katolske Kirke, begav sig trods sin høje Alder til Rom for at studere Theologi og blev fornylig præsteviet. Saavidt vides er endnu aldrig nogen bleven viet til Præst i saa høj en Alder. — En anden Konvertit, som ogsaa blev Præst i sit 65. Aar, hedder *Ralph Hoyt*. Dennes Søn, som først var Sagfører, forbereder sig ogsaa nu til Præstestanden, efter at han havde mistet sin Hustru. Desuden berettes der, at den nordamerikanske Krigsministers

Søn, en konverteret Superintendent, for Øjeblikket studerer Theologi hos Jesuiterne i Innsbruck.

— En af Ugebladets svenske Venner (H.G. i Lund) har sendt følgende interessante Meddelelse til Redaktionen:

Under rubriken »Principal Universities and Colleges of the United States«, læmnar oss den nu utkomna årgången af »The World Almanac« en del intressanta siffror angående Förenta Staternas högre bildningsanstalter. Ur denna lista torde följande uppgifter rörande de högre katolska skolorne vara af intresse för Ugebladets läsare. — Årtalet betecknar anstaltens grundläggningsår, därpå följa namn och belägenhet, därefter lärarnes och sist de studerandes antal.

Grund- lägg- ningsår:	Namn:	Belägenhet:	Lä- rare:	Stude- rande:
1870	Canisius College	Buffalo, N. Y.	25	367
1889	Catholic Univ. Am.	Washington, D. C.	30	115
1879	Creighton Univ.	Omaha, Nel.	70	501
1789	Georgetown Univ.	Washington, D. C.	140	544
1843	Holy Cross College.	Worcester, Mass.	29	390
1862	La salle College	Philadelphia, Pa.	15	235
1863	Manhattan College	Manh'n Boro N. Y.	14	202
1887	Mount Angel College	Mount Angel, Ore.	18	167
1808	Mt. St. Marys College	Emmitsburg, Md.	30	250
1856	Niagara University	Niagara Falls, N. Y.	20	200
1855	Rock Hill College	Ellicot City, Md.	15	130
1856	Seton Hall College	South Orange, N. J.	18	122
1836	Spring Hill College	Mobile, Ala.	28	185
1896	St. Angela College	New Rochelle, N. Y.	26	150
1889	St. Anselm's College	Manchester, N. H.	19	97
1891	St. Bede's College	Peru, Ill.	15	132
1858	St. Benedict's College	Atchison, Kan.	23	159
1848	St. Charles College	Ellicot City, Md.	17	200
1847	St. Francis Xavier Coll.	Manh'n Boro, N. Y.	31	527
1870	St. John's College	Washington, D. C.	14	160
1841	St. John's College	Fordham, N. Y. C.	44	455
1885	St. John's University	Collegeville, Minn.	30	300
1829	St. Louis University	St. Louis, Mo.	178	1086
1848	St. Mary's College	St. Mary's, Kan.	30	310
1821	St. Mary's College	St. Mary's, Ky.	10	130
1842	St. Thomas College	Villanova, Pa.	21	193
1865	St. Vincent's College	Los Angeles, Cal.	20	275
1900	Trinity College	Washington, D. C.	25	90
1842	Univ. of Notre Dame	Notre Dame, Ind.	66	825

**C. B. LOHRER,**

31, Adelgade, — Telefon Nr. 19673,  
tegner Brand-, Glas- og Tyveriforsikringer  
paa billige Betingelser.

**Katholsk selskabelig Forening af 6. Maj's Stiftelsesfest** afholdes Lørdag den 6. Maj 1905, Kl 8 præcis, i Festsalen, Blegdamsvej 26. **Soirée med Bal** — Billetter faas hos: A. Lafontaine, Ahornsgade 9, Kj., A. Schelhase, Ny Vestergade 9, <sup>2</sup>, Monnet, Zinns-gade 11, <sup>3</sup>, Viggo Hansen, Lindegaard-vej, Charlottenlund, og hos Medlemmerne.

Festkomiteen.

**Sct. Johs. Broderskab**, katolsk Afholdsforening. Tirsdag den 25. April, Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, Aften (præcis), fortsætter højærv. Hr. Pastor Schmiderer sit Foredrag. Derpaa Oplæsning af Hr. C. Christensen og Tryllekunster ved Hr. Bøtcher.

Adgang gratis. Alle indbydes venligst.

Bestyrelsen.

✠ At min kære Søn, **Quirinus Weidele**, efter længere Tids Sygdom er afgaaet ved en salig Død i Paris d. 17. ds. bekendtgøres herved paa Families og egne Vegne. **Q. Weidele.**

Den kære Afdøde anbefales til de Troendes fromme Forbøn.

**Kirkelig Kalender.**

- Søndag den 23. April.** Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken; Kl. 6 Festandagt.
- Mandag den 24. April.** 2. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt. — 25. April, Ti., 26. O. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, h. Messe for Ansgariusforeningen.) 27. To., 28. F., 29. L. Oktavdage.
- Søndag den 30. April.** Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke fornyr Daabspagten og modtager deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum; (samtidig begynder Majandagten.)

De Troende mindes om, at de paabudte **Fastealmisser**, som er forpligtende for Alle uden Hensyn til, om de

har været dispenserede for Fasten eller ikke, maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser senest anden Paaskedag.

**Jesu Hjerter Kirke. Paaskesøndag.** Stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ ; Levitnesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **Paaskemandag.** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Aften Kl. 6 Festandagt.

**Rosenkranskirken. Paaskesøndag:** Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Efterm. Kl. 5 Festandagt. — **Paaskemandag.** Højmesse Kl. 10; Festandagt Kl. 5.

**St. Anna Kirke. Paaskesøndag** Kl. 7 h. Messe med Prædiken; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — **Paaskemandag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt. — **Hvide Søndag** Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente; Kl. 5 Festandagt og Prædiken.

**St. Josefs Kirke. Paaskesøndag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ , h. Messe, Kl. 9 Korsets Optagelse og Højmesse, Kl. 3 Festandagt. — **Paaskemandag** Kl. 9 Højmesse, Kl. 3 Festandagt.

**St. Knuds Kapel. Paaskesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt med Prædiken. — **Paaskemandag** Gudstjeneste som paa alm. Søndage.

**Bekendtgørelse.** Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom i Fjor under Messerne i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Anna Kirke blive foranstaltet en offentlig Indsamling, i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.

Forstanderskaberne.

**Gudstjeneste i Slagelse** (Bredegade 17). Anden Paaskedag Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt.

**Rev. D. D. Missionarii**, ut sacra olea accipiant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniæ, die 21. Aprilis 1905.

Secretar. Vic. Ap.

**Elisabethforeningens Basar.** Ved Lodtrækningen, som fandt Sted Mandag Efterm. i Overværelse af Foreningens Bestyrelse samt flere andre Tilstedeværende, blev **Tæppet** vundet paa Nr. 79; **Dukkerne** paa Nr. 475 og 107; **Kaffe-stellet** paa Nr. 157 og **Kufferten** paa Nr. 5.

**Dette Nr. er udsendt senere paa Grund af Helligdagene.**



*Levi N. Johnson.*

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: — — — — — Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 18.

Søndagen den 30. April.

1905.

---

---

**Indhold:** Nekrolog. — Mindedigt. — Første og sidste h. Kommunion. — Litterære Notitser. — Bekendtgørelser.

---



**PASTOR ANDREAS JOHANSEN,**

**ANDEN PRÆST VED ST. ANSGARS KIRKE**

**OG**

**REDAKTØR AF „NORDISK UGEBLAD“,**

er afgaaet ved Døden 2den Paaskedag, den 24. ds., Kl. 2 Efterm. — Dette Sorgens Budskab vil vække dyb Vemod og Deltagelse hele Landet over, hvor der findes katholske Menigheder. Men frem for alt vil det være et dybt følt Savn for St. Ansgars Menighed ikke mere at skulle se deres afholdte Præst i deres Midte — virkelig afholdt som han

var baade af høje og lave, baade af rige og ikke mindst af fattige, som aldrig kom forgæves til hans Dør, saalænge han havde noget.

Det var under en trykket Stemning, at ikke blot Præstehuset, men ogsaa hele Menigheden fejrede den hl. Paaskefest, efter at der nemlig allerede Paaskelørdag var indløbet foruroligende Telegrammer om Pastor Johansens Helbredstilstand fra Kamilianerkliniken i Aalborg, hvorhen han jo i Slutningen af Januar havde begivet sig for om muligt at komme sig og blive styrket under Karmelianerpaternes omsorgsfulde Pleje. Det syntes ogsaa en Tid lang, at han begyndte at føle sig noget bedre, og han haabede indtil faa Dage før sin Død snart at kunne vende tilbage til København for saa smaat at genoptage sin Virksomhed; paa flere af sine Venners Breve svarede han, at han haabede at gense dem i København midt i Maj Maaned. Det kom derfor ogsaa aldeles uventet og virkede i højeste Grad nedslaaende, da man hørte, at hans Tilstand pludselig havde forværret sig; endnu om Onsdagen har han læst den hl. Messe og om Torsdagen (Skærtorsdag) kommuniceret sammen med de andre Præster, men saa Langfredag Middag ramtes han af et apoplektisk Tilfælde, hvorved den højre Side blev lammet, og fra Fredag Aften syntes han at henligge mere eller mindre bevidstløs; Kræfterne svigtede ham til selv at kunne føre det Krucifiks, som han holdt i Haanden, op til sine Læber, men naar andre hjalp ham dermed, trykkede han et Kys paa den korsfæstedes Billede, hvilket tyder paa, at han dog ikke hele Tiden har været helt bevidstløs og saaledes maaske ogsaa har kunnet følge med Bønnerne, som blev bedt for ham under Meddelelsen af den sidste Salvelse. Hs. Højærværdighed Biskoppen sørgede for, at der ad telegrafisk Vej blev sendt den syge den apostoliske Velsignelse fra den hl. Fader, hvilken Opmærksomhed sikkert ogsaa har glædet og trøstet ham, selv om han ikke kunde udtale sine Tanker og Følelser. I denne Sammenhæng kan der ogsaa tilføjes, at den afdøde netop de

sidste Dage før sin Død havde holdt Eksercitier (aandelige Øvelser, Bøn og Betragtning). Man kan næppe tænke sig nogen smukkere Forberedelse til Døden.

Den afdøde blev kun 54 Aar og vilde saaledes endnu have kunnet udføre en Del i Herrens Vingaard, dersom ikke Gud havde bestemt det anderledes; hans eget Ønske, som han fornylig endnu skrev i en Meddelelse fra Aalborg til Ugebladet, var det jo ogsaa, at han maatte faa Lov til endnu en Tidlang at virke i sit Fædreland; men paa den anden Side udtrykte han jo ogsaa den Gang allerede sin Hengivelse i Guds Vilje. — —

Pastor *Andreas Johansen* var født den 18. Marts 1851, kom i 17 Aars Alderen til Rom, hvor han fik sin theologiske Uddannelse i Propaganda-Kollegiet og bl. a. ogsaa oplevede den skæbnesvangre 20. September 1870, — blev præsteviet 1874, — virkede ved sin Hjemkomst til Danmark først nogle Aar i Randers og Horsens, men blev ved Hr. Pastor *Freunds* Hjemkaldelse til Osnabrück i 1882 forflyttet til København, til St. Ansgars Kirke og har siden da uafbrudt været knyttet til denne Kirke og dens Menighed, som han derfor ogsaa fuldstændig var sammen-vokset med.

Hvad hans Virksomhed her i Hovedstaden angaar, saa maa der her i Bladet (først og fremmest fremhæves, at han lige siden 1883, altsaa i samfulde 22 Aar, har *redigeret* »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne«, et, ikke altid lige taknemmeligt Arbejde, som er saa meget mere paaskønnelsesværdigt, som han ikke har haft den ringeste Indtægt deraf, men har udført dette ofte ret brydsomme Arbejde ene og alene for den gode Sags Skyld; blot af denne Grund kunde man ogsaa nok sommetider have ønsket, at hans Arbejde var bleven noget mere paa-skønnet, og at man fra forskellige Sider havde vist lidt større Interesse for Bladet. I det sidste Par Aar, da Helbredet ikke mere var saa godt, trættede Arbejdet hermed ham mere og mere, saa at det maaske til Tider kunde nær-



kes, men alt i alt førte han en særdeles livlig Pen; naar man blader de forskellige Aargange igennem, som den afdøde har redigeret, kan man der finde et virkeligt mangfoldigt, belærende og interessant Stof, særlig ogsaa ypperlige Artikler fra hans egen Haand. Dette anerkendes ogsaa af en Indsender af en Nytaarslykønskning til Ugebladet i Aargang 1899, hvor det bl. a. hedder: »... Du gamle Ugeblad... jeg vil sige dig en særlig Tak, baade for sidste Aar og for mange andre Aargange, hvor du ikke sjældent har baade gavnet og glædet mig, ogsaa mange Aar forinden jeg havde Lov til at kalde dig mit Ugeblad.« Dette kan sikkert betragtes som et Udslag af Publikums Stemning i Almindelighed.

Blandt de mindre Artikler eller »Causier« vil vistnok alle Ugebladets Læsere med Anerkendelse mindes hans Nytaarshilsen til Læserne i det første Nr. af hver Aargang, hvor han giver sig selv, ganske som han var, en tiltalende Blanding af Alvor og Lune. — Ja, er der noget, som vi andre alle og særlig Ansgariusforeningen staar i stor Gæld til den Afdøde for, saa er det uden Tvivl først og fremmest det store og uegennyttige Arbejde, som han Uge efter Uge, Aar ud og Aar ind i saa lang Tid har udført som Redaktør af nærværende Blad, der jo absolut er et uundværligt Bindeled imellem danske Katholiker.

— I Tilknytning til denne Virksomhed maa nævnes hans Medarbejderskab ved Udgivelsen af »*Det nye Testamente*«, der som bekendt var bleven oversat af I. L. V. Hansen, men som blev forsynet med forklarende Anmærkninger og udgivet af Pastor Johansen sammen med A. Perger, S. J., i Aarene 1839 - 1893. Ogsaa ved flere andre katolske Skrifters Udgivelse har den Afdøde medvirket, ligesom han i en lang Aarrække har ført Regnskaberne saavel for Vikariatets, som for andre katolske Forlag.

Ved Siden af dette *litterære* Arbejde har Pastor Johansen udført et overmaade betydningsfuldt som *Sjælesørger*. Hans Prædikener udmærkede sig altid ved Klarhed, Indhold og

Varme, og paa samme Tid, som de bar Præg af en dyb, personlig Fromhed, vidnede de om et stort og alvorligt Arbejde under Udarbejdelsen. Hvad han har udrettet til Velsignelse for mange som deres Skriftefader, det undrager sig jo menneskeligt Blik og Beregning, men ikke faa Tegn tyder paa, at denne hans skjulte Virksomhed har sikret ham manges dybe og oprigtige Taknemmelighed for Tid og Evighed. Ogsaa for den, der privat henvendte sig til ham for at søge Raad og Vejledning, havde han altid et kærligt, velvilligt Sind, og naar man i Mandags, da det meddeltes fra Prædikestolen i St. Ansgars Kirke, at hans Tilstand havde forværret sig betydeligt, kunde se Sorg paa alle Ansigter og Taarer i saa mange Øjne, da var dette utvivlsomt kun et synligt Tegn paa den Følelse, der rørte sig hos dem alle, at det var en *Sjælesørger*, hvis Tab man forudsaa.

Ogsaa udenfor St. Ansgars Menighed har den Afdøde virket, siden han kom til Hovedstaden, idet han nemlig har besørget Gudstjenesten paa *Holmegaard* Glasværk og paa *Ledreborg*, hvert Sted i en forskellig Aarrække.

At denne hans Virksomhed har sat dybe Spor, særlig indenfor St. Ansgars Menighed, derom fik han tydelige Vidnesbyrd ved sit *Jubilæum* i 1899. Vel sjældent har et Præstejubilæum formet sig saa højtideligt og smukt som dette, og var Menighedens Gaver, nemlig en Kalk og Penge til en Romerrejse, som ogsaa de mange Kommunioner under Jubilæumsmessen aabenbare Tegn paa, at det var en *Menighed*, der holdt Fest, saa vidnede den gribende Tale, som blev holdt fra Alteret efter Te Deum, tydeligt om, at Jubilaren kun følte sig som Præst og ikke ønskede at hædres paa anden Maade end som *Præst* og *Sjælesørger*.

Men denne stærke Følelse af sit Ansvar og sin Værdighed som Præst skjulte den afdøde under et saa jævnt og bramfrit Væsen, at det sikkert tør betegnes som et af de mest ejendommelige Træk ved hans Personlighed. Alt, hvad der paa nogen Maade kunde synes paataget eller

forlorent, var ham inderlig imod; han var heltud ægte, og udpræget dansk var han ved den Sky, som han havde for at give sig ud for andet og mere, end han var. Han hørte til de Mennesker, der er saa langt fra at tabe ved nærmere Bekendtskab, at man i Grunden aldeles ikke kender dem, naar man ikke kender dem til Bunds.

Under disse jævne Former skjulte han ikke alene et saare varmt og rigt Hjerte, der gjorde ham til de Fattiges særlige Ven, men ogsaa en stor Interesse for og en levende Forstaaelse af Kunst og Videnskab. Naar Talen kom paa saadanne Emner, kunde han paa sin vanlige, jævne Maade lade falde Bemærkninger, der i et Nu lod én forstaa, at man talte med den, der havde set meget og i al Stilhed tænkt over, hvad han havde set.

Den Afdøde var en vindende Personlighed, ikke i den Forstand, at han blændede eller bestak ved rent ydre Egenskaber, men derved, at han med sin sunde, fornuftige Dom og sin ganske enestaaende Uegennyttighed erhvervede sig alles Agtelse og drog Hjerterne til sig. Selv den, der har lært mange Mennesker at kende, vil have vanskeligt ved at paapege nogen, der i samme Grad som afdøde Pastor Johansen var blottet for Egenkærlighed eller Fordringsfuldhed under nogensomhelst Form. Man vil næppe kunne konstatere et eneste Tilfælde, hvor han enten har nægtet andre en Tjeneste eller fordret Gentjeneste af andre; hans Tankegang var sikkert den, at man kunde jo roligt blive ved at paatage sig baade det ene og det andet for de andre, thi naar man ikke kunde mere, saa kunde man jo ikke mere. Hans Opmærksomhed overfor Venner og Bekendte var ofte rørende ved dens barnlige Opfindsomhed; til en Ven, der for nogen Tid siden fejrede en Fest, sendte han først et Lykønskingsbrev fra Aalborg, altsaa sønden for Limfjorden. Men derefter spadserede han over Broen og afsendte endnu en Hilsen, denne Gang fra Landet norden for Limfjorden. Dette skete blot en god Uge før hans Død.

Et Udslag af hans Trang til at gøre vel var hans lange og ihærdige Arbejde som Formand for *Elisabethforeningen*. Den, der har set ham paa Foreningens aarlige Bazarer, eller naar han modtog de smaa Deputationer, som Børnene udsendte til hans Festdage, vil have faaet et Indtryk af, at hele hans Hjerte hang ved denne smukke og velsignelsesrige Gerning; mange vil der sikkert ogsaa af den Grund være, der i disse Dage begræder ved hans Død Tabet af en *Velgører* og mindes med Taknemmelighed det Arbejde, som han har udrettet til Fordel for dem eller sammen med dem.

Det vilde sikkert have været den Afdøde imod, om han havde kunnet forudse, at hans eget »Ugeblad« efter hans Død skulde bringe en saa lang Omtale af ham og hans Livsgerning; men dette vidner desværre kun om, at han havde fortjent et langt smukkere Minde end det, som vi har forsøgt at nedlægge i disse Linier. — Hvad der derimod sikkert ikke vilde have bedrøvet ham, om han havde kunnet forudse det, det er den Opfordring, hvormed vi vil slutte, og som vi henvender til alle dem, der har staaet ham nær i Livet, at de vil mindes ham i deres fromme Forbønner og gøre den Bøn til deres, hvormed »*Nordisk Ugeblad*« i Vemod tager Afsked med sin mangeaarige Redaktør:

Hans Sjæl hvile i Fred!

---

DEN 24. APRIL 1905.

---

**S**aa brast det store varme Hjerte,  
 Der havde til os alle Plads.  
 Og i vor bitre, dybe Smerte |  
 Vi holder vore Minder om ham fast.

Han kunde os saa ofte glæde  
 Med Viddets rappe, kvikke Kast:  
 Men taalte daarlig se os græde,  
 Naar vore Illusioner for os brast.

Han var til Trøster for os kaaren,  
 Han var vor Hyrde og vor bedste Ven;  
 Nu er hans Sjæl til andre Egne baaren,  
 Men vore stille Bønner følger den.

Hans Navn betød for alle Glæde,  
 Og ens i Hytte og i Borg.  
 Nu faar det alle til at græde,  
 Nu er det Navnet paa vor dybe Sorg.

C. T.

---

## Første og sidste h. Kommunion.

—o—

Fra den katholske Missionsstation *St. Michael* i Syd-Afrika sender en Missions søster følgende Meddelelse:

Kleofa, en ung Negerinde, var bleven døbt paa den hl. Langfredag 1903 i sit 20. Aar. Flere af hendes Søskende var døde af Lungesvindst; hendes slørede Stemme og indfaldne blege Kinder tydede paa, at hun ogsaa selv bar paa Spiren til samme Sygdom. Denne hendes Svagelighed var vel ogsaa Aarsagen til at der hvilede et eget stille og alvorligt Præg over hende, men tilfreds var hun altid og lydig og taknemmelig; hun deltog gerne i Bøn og Andagtsøvelser og alle hendes jævnaldrende kom paa bedste Maade ud af det med hende.

Et halvt Aars Tid efter sin Daab søgte hun til sin noget fjærnere liggende Fødeegn for der, om muligt, at komme sig noget, dog forsømte hun ikke, saa ofte det var muligt, at komme til Gudstjenesten og at modtage Bodens hl. Sakramente.

En Dag kom hendes Broder med den Efterretning, at

Kleofa's Tilstand havde forværret sig, hun var farlig syg og vilde være meget taknemmelig for et Besøg af Præsten. Pater Rektor tog straks derhen og Resultatet af Besøget var, at Kleofa gjerne vilde flytte tilbage til Missionsstationen for der at blive forberedt til Modtagelsen af den første hl. Kommunion, hun var bange for at hun ellers ikke vilde faa Del i denne Naade, idet hun mærkede, at hendes Kræfter næppe vilde strække til at kunne oppebie den næste fælles Kommuniionsundervisning. Nogle af hendes Kammerater bar hende paa en Sygebaare tilbage til Missionsstationen, og hendes Moder, som ogsaa var Katekumen og snart skulde modtage Daaben, fulgte med for selv at kunne pleje hende med hele sit Moderhjertes Æmhed.

Meddelerinden af disse Linjer havde den Lykke, at hjælpe med ved Kleofa's Forberedelse til den hl. Kommunion. Paa Grund af Omstændighederne, Sygdommens hastige Omsiggriben, maatte jeg ved Forberedelsen fatte mig kort og mere søge at virke paa Hjertet end paa Forstanden. Sommetider var hun saa svag, at den mindste Anstrengelse fik Sveden til at perle paa hendes Pande; men naar jeg da, for at skaane hende, vilde holde inde med Undervisningen, saa bad hun mig indtrængende om at blive ved, da hun saa gerne hørte tale om vor guddommelige Frelser. — En Dag modtog hun mig med et fornøjet Smil og meddelte mig, at hun om 14 Dage turde modtage den første hl. Kommunion, Præsten havde været der og bragt hende denne glædelige Efterretning. Fra nu af voksede hendes Iver endnu mere fra Dag til Dag. Jeg havde lært hende at kommunikere paa aandelig Vis og læste op for hende af den hl. Alfons Marie Liguoris »Besøg hos Altrets allerhl. Sakramente«, som en af vore Missionærer har oversat paa Kaffersproget. De Lidelser og Besværligheder, som fulgte med Sygdommen, bar hun med den største Taalmodighed og syntes helt at have givet Afkald paa sin egen Vilje og sine egne Ønsker. Spurgte

man hende f. Eks., hvad hun gerne vilde have, svarede hun blot: »Hvad Søsteren bringer, er godt.« — Hendes første hl. Kommunion var fastsat til Maria Fødselsfest, men da Pater Rektor maatte foretage en uforudset Rejse, blev det udsat til Søndagen efter. Jeg var bange for, at hun vilde blive meget bedrøvet herover, men hun svarede gudhengivent: »Saa har jeg endnu et Par Dage til bedre Forberedelse!« Da jeg ved Undervisningen talte til hende om hvad hun kunde bede efter den hl. Kommunion, og at hun der passende kunde bønfalde vor gudd. Frelser om snart at afhente hende til det evige Bryllupsmaaltid i Himlen, da svarede hun med et lykkeligt Smil: »Ja, det vil jeg gøre! Hvor lykkelig vil jeg da være!«

Endelig kom den store Dag. Vejret var ganske vist ikke det allerbedste; det var en temmelig kold, stormfuld Morgen. Alligevel lod den syge sig ikke overtale til at blive liggende, hun vilde i det mindste siddende paa en Stol modtage den h. Kommunion. — Sygeværrelset var af fromme Hænder omdannet til et helt lille Kapel. Kleofa var klædt i hvidt som de andre Førstekommunikanter og bad sagte de Kommunionbønner med, som jeg læste for hende. Henimod Kl. 7 ankom Pater Rektor med det allerhelligste, ledsaget af Skolebørnene og St. Agnes- og Mariaforeningens Medlemmer. Med synlig Andagt modtog den syge sin Herre og Frelser under Brødets Skikkelse og dvælede derpaa i længere Tid i stille Bøn med Hænderne andægtigt foldede foran Brystet. Senere vendte Pater Rektor tilbage til Sygeværrelset med alle Skolebørnene for at ønske den syge til Lykke paa denne hendes største og skønneste Dag, og til Slutning sang Børnene nogle Salmer til Ære for Altrets allerhl. Sakramente, hvilke den syge gerne vilde have istemmet, dersom hendes Kræfter havde tilladt det.

Da jeg endnu en Gang besøgte min kære Elev for at bede Aftenbøn med hende paa denne hendes Højtidsdag, sagde jeg halvt spøgende til hende: »Naa, Kleofa, du er endnu her? Jeg troede vor kære Frelser vilde tage dig

med sig til det himmelske Bryllupsmaaltid!« — »Han kommer snart,« svarede hun bestemt, »maaske allerede i Nat!« Hun talte med en saadan Begejstring herom, at selv hendes gode, gamle Moder erklærede: »Jeg holder rigtignok meget af mit Barn, men alligevel, dersom hun døde i Dag, saa kunne jeg kun takke Gud for saa stor en Naade!«

Kleofa døde rigtignok ikke den Aften, men allerede næste Formidd. ved Titiden maatte man meddele hende den sidste Salvelse og Generalabsolution. Hun saa Døden komme, men uden at frygte den. Hun vilde gerne dø af Kærlighed til ham, som var død for hende paa Korset. Paa det Spørgsmaal, om hun gerne endnu en Gang vilde modtage den hl. Kommunion, svarede hun: «Ngiyatanda, d. v. s.: ja, det er mit Ønske!» Præsten ilede med at bringe hende det hl. Vandringsbrød og da hun modtog det, glinsede Taknemlighedens Taare i hendes Øjne. Hun kunde kun nyde en lille Del af den hl. Hostie, saa afkræftet var hun; men man mærkede dog ikke til nogen egentlig Dødskamp.

Jeg spurgte hende: »Ved du: at vor kære Frelser er kommen til dig?« Hun nikkede bekræftende. »Vil du nu gerne dø?« »Ngiyatanda!« Det var hendes sidste Ord. — Præsten var vist neppe vendt tilbage til Kirken med de hellige Kar, førend hun gik ind til den evige Hvile. I det sidste Øjeblik rakte hun den højre Haand ivejret og pegede forundret opad. Jeg lagde hendes Haand i Moderens, — endnu et Aandedrag og hun var ikke mere blandt de levendes Tal. Vi var alle opbyggede ved en saa from Død og takkede inderlig Gud for den Naade, som han her midt i et hedensk Land havde tildelt en nysomvendt Sjæl. »Gud anser ikke Personer, men i ethvert Folk er den, som frygter ham og øver Retfærdighed, ham velbehagelig.«

---



## Litterære Notitser.

—0—

(Fortsat fra Nr. 15.)

»**Fabiola**«s 50-Aars Jubilæum. (Sluttet.) Der indvendes undertiden mod *Fabiola*, at den er for idealistisk; men dersom man dermed mener, at Helteskikkelserne i Bogen ikke svarer til en mulig Virkelighed, saa beror denne Indvending ligefrem paa en falsk Forudsætning. Andre savner en mere realistisk Fremstilling af Hedendommen à la Sienkiewicz; men herpaa svarer *Wiseman* selv i sin Fortale, at det var ham fremfor alt om at gøre, i sin Fremstilling heraf, at undgaa alt, hvad der kunde støde selv det sarteste Øje. Bortset fra nogle svage Punkter, hvor der noget umotiveret ophobes temmelig meget arkæologisk Stof, saa vil en retfærdig Bedømmelse af *Fabiola* vistnok komme til at lyde som saa: *Fabiola*s særegne Skønhed og Styrke bestaar deri, at dens Forfatter har forstaaet med sand kunstnerisk Fuldkommenhed, at udmejsle den gamle Kirkes poesiomvundne Helteskikkelser. Helstøbte staar de dér for vort beundrende Øje. — Denne Forfatterens fremragende Evne forklarer ogsaa, at Bogen kunde blive til i saa kort Tid, i Løbet af tre Fjerdingaar, skøndt Forfatterens meste Tid var optaget af forskellige Embedsgerninger. Den sidste Haand lagde han paa Værket under et Rekonvalescentophold i den lille By Filey i Yorkshire i Efteraaret 1854.

Første Udgave blev trykt i 4000 Eksemplarer og var snart udsolgt. Under 28. Januar 1855 skriver Kardinal *Newman* til ham: »Det er umuligt, at læse Bogen, uden at føle sig hensat til den deri beskrevne Tid og at blive begejstret for de Helte, som optræder dér.«

»Jeg selv,« skriver *Wiseman* til sin Ven Walker kort efter Bogens Fremkomst, »er forbavset over at se, hvilken Udbredelse *Fabiola* finder, og særlig forundrer det mig, at den faar saa megen Ros fra saa mange forskellige Sider, baade af ældre Advokater og unge Damer, baade af Ordensfolk og af Protestanter.«

I den katholske Verden fejrede Bogen en *sand Triumf*, men ogsaa til Protestanter fandt den straks Vej. Interessant er det at høre af Wiseman selv, hvilken Modtagelse hans Bog fik i Rom:

»Da det først rygtedes, at jeg havde skrevet en *Roman*, blev mine Konfratres, Kardinalerne, helt altererede. Nu derimod lyder der kun Tak og Ros og det endogsaa fra allerhøjeste Sted. Overalt i Rom figurerer mit Navn med fede Typer paa Plakaterne. Jeg anser det for en virkelig Revolution, for Tidsaandens og Fremskridtets Triumf over Former og Etiketter.«

En *italiensk* Forfatter *Cassagna* drager en Sammenligning mellem *Fabiola* og *Lacordaires* Værker; begge, siger han, er lige fremragende, blot med den Forskel, at *Lacordaire* taler mere til Forstanden, *Fabiola* mere til Hjærtet.

Ogsaa i *Tyskland* fandt Bogen en overordentlig venlig Modtagelse og fra forskellige Sider fik Forf. Opfordringer om ogsaa at beskrive de øvrige Perioder paa lignende Maade, men paa Grund af Overlæsthed med andet Arbejde, fandt han ikke Stunder hertil.

*Herder* takker Forfatteren for hans Bog, idet han tilføjer, at den af Kendere anses for at være den bedste af sin Slags.

Kong *Fredrik Wilhelm IV.* skal have fundet Bogen saa interessant og spændende, at han læste den til Ende paa én eneste Nat.

I August 1856 kunde *Køln*-Forlæggeren *Bachem* udsende 4. Oplag (5000 Esemplarer) af den tyske Oversættelse med Anbefalinger fra baade katholske og protestantiske literære Hold. Samtidig udkom der en polsk Oversættelse, og efterhaanden fik alle Kultursprog hver deres Oversættelse. I Italien udkom syv forskellige Oversættelser. I Tyskland i det mindste fem; Den ældste og mest udbredte Udgave fra *Bachem* i *Køln* er allerede naaet til 38. Oplag og er udbredt i 65,000 Eksemplarer.

Bogens glimrende Succes betegnes bedst med de Ord som den daværende Ærkebiskop af Majland skrev til Kardinal Wiseman: »De har skrevet en *god* Bog, som har opnaaet en saadan Succes, som ellers kun *daarlige* Bøger opnaar.«

Wiseman havde med sikkert Blik opsporet den Poesiens og Kunstens Skat, som det oldkirkelige Rom besad i sine Troshelte. Han har hævet denne Skat, og fordi Menneskeheden som saadan altid ser op til disse Helte med Beundring, Ærefrygt og Kærlighed, ja mange end-ogsaa i dem ser deres Ideal legemliggjort, derfor vil Wisemans *Fabiola* altid hævde sin *Plads i Verdenslitteraturen*. Saa sandt som virkelig Kunst virker forædlende og drager os hen til al Skønheds Forbillede, saa sandt er ogsaa *Fabiola ægte Kunst*. Ingen kan læse denne Bog uden at føle sig hendraget til saadanne Skikkelser som en Agnes, en Sebastian o. s. fr. Maaske vil nogle ikke finde den tilstrækkelig »pikant«, men man maatte dog være *meget* blaseret, for ikke at kunne skatte en saadan Litteratures Perle som *Fabiola*. Det er en Kendsgerning, at mange, som allerede tidligere har læst Bogen flere Gange, og som følger med i Litteraturen med dens nyeste Nyheder, alligevel kan finde en sand Nydelse i af og til at ty tilbage til deres uforglemmelige *Fabiola*.

\*

\*

\*

I »Folkelæsning« (Et illustreret Ugeskrift red. af Mads Jepsen) har Hr. Pastor *Breitung* (i Nr. 26 for 26. Marts 1905) begyndt en Afhandling om det meget debatterede Emne: *Skabelse og Udvikling*, som tegner til at blive meget interessant og belærende. I samme Tidsskrifts Nr. 19, 20 og 21 stod fornylig en længere Afhandling af samme Forfatter om *Verdensudviklingen*, der væsentlig var en indgaaende, sønderlemmende Kritik af den bekendte Fritænker *Vilhelm Rasmussens* Subskriptionsværk af samme Navn. Det er sikkert af stor Betydning, at denne Slags pseudovidenskabelige Religionshaderes Produkter bliver set en lille Smule efter i Sømmene, ellers kommer Folk, som jo i Reglen med Begærlighed læser den Slags, let til at tro, at Vantroen og Fritænkeriet har Monopol paa Videnskaben.

## Rosenkranskirkens Sogn.

Menighedsmedlemmerne gøres herved opmærksomme paa, at Inkassationen af de tegnede aarlige Bidrag til Kirken og Folkeskolen (Kirkeskat) vil blive paabegyndt Tirsdag den 9. Maj ved Forstanderskabets Inkassator, Herr Avisbud O. Jensen. De af Menigheden, som ikke yder noget Bidrag til deres Sognekirke, bedes snarest tegne sig og sende Anmeldelse derom til Sognepræsten, højærv. Pastor H. Slump, Boyesgade 8<sup>2</sup>.

Til Rosenkranskirkens Sogn hører — ifølge biskopelig Anordning — alle Katholiker, der bor paa Frederiksberg, i det i København indlemmede Valby-Vigerslev-Distrikt samt i den til Frederiksberg og fornævnte Distrikt grænsende Del af Vesterbro indtil Stenosgade, Viktoriagade, Abel Cathrinesgade, Kvægtorvsgade og den nye Godsbanegaard (den tilstødende Halvdel af nævnte Gader og hele Godsbanegaardens Terrain indbefattet).

Forstanderskabet.

**Sct. Johs. Broderskab.** Tirsdagen den 2. Maj d. A., Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> Aften, Bredgade 67<sup>2</sup>, Medlemsmøde med Optagelse, derefter ekstraordinær Generalforsamling. Mød fuldtallig, vigtige Sager foreligger. Cigaretetuiet blev vundet paa Nr. 46. Bestyrelsen.

### Kirkelig Kalænder.

**Søndag den 30. April. Hvide Søndag.** Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke fornyr Daabspagten og modtager deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum; (samtidig begynder Majandagten.) — 1. **Maj, M. Filippus og Jakobus, Apostle.** — 2. **Ti. Athanasius, Biskop og Kirkelærer.** — 3. **O. Korsets Finding.** (I St. Ansgars Kirke Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> h. Messe for Ansgariusforeningen.) — 4. **To. Monika, Enke.** — 5. **F., Pius V., Pave og Bekender.** (Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> i St. Ansgars Kirke: højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Majandagt med sakramental Velsignelse). — 6. **L. Apostlen Johannes Martyrium.**

**Søndag den 7. Maj. 2. Søndag efter Paaske.**

Majandagten begynder i St. Ansgars Kirke Søndag den 30. April Kl. 5 Eftm. (med Procession, hvori Jomfruernes Forening deltager med Broderskabets Faner) og i Jesu Hjærte Kirken samme Dag Kl. 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Se forøvrigt omstaaende Annonce.

## Majandagten.

St. Ansgars Kirke: Søn- og Fesdøg.	Kl. 8 Aft.;	Hverdg.	Kl. 8 Aft.
Rosenkranskirken:	» » » »	5 Eftm.;	» » 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke:	» » » »	8 Aft.;	» » 8 »
Jesu Hjærte Kirke:	» » » »	7 $\frac{1}{2}$ »	» » 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke:	» » » »	3 Eftm.;	» » 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Knuds Kapel:	» » » »	3 »	
St. Andr. Kirke (Ordr.):	» » » »	5 »	» » 7 $\frac{1}{2}$ »

Rosenkranskirken. Hvide Søndag den 30. April Kl. 7 stille h. Messe; Kl. 9 højtidelig Messe, under hvilken Neokommunikanterne modtager deres første h. Kommunion; Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde i St. Ansgars Kirke Fredagen d. 5. Maj til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Mødreforeningens Møde bortfalder paa Tirsdag paa Grund af Begravelsen.

St. Ansgars Kirkeskole. I Anledning af det nye Skoleaars Begyndelse anmodes Forældrene om snarest at melde skolepligtige Børn hos Sognepræsten, Bredgade 64, 3. Sal, som træffes Kl. 9—10 og Kl. 3—4. Daabs- og Vaccinationsattest maa medbringes.



Med Vemod har vi fra Aalborg modtaget det Sorgens Budskab, at højærv. Pastor **Andreas Johansen**, St. Ansgars Kirkes mangeaarige, nidkære Kapellan og Sjælesørger samt Redaktør af nærværende Blad, er afgaaet ved Døden d. 24. ds., vel forberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter.

Begravelsen finder Sted **Tirsdag d. 2. Maj** Kl. 10 fra St. Ansgars Kirke til katolsk Vestre Kirkegaard.

Den kære Afdøde anbefales til Menighedens Forbøn.

Forstanderskabet for St. Ansgars Menighed.

De **Foreninger** og **Institutioner**, saavel mandlige som kvindelige, som ønsker sig repræsenterede ved Pastor Johansens Begravelse, bedes forud anmelde dette, senest Mandag Middag Kl. 2, hos Kirkeforstander Hoffmann, Købmagergade 48.

Eventuelle **Kransekort** i Anledning af Pastor Johansens Begravelse kan udstedes til Fordel for St. Elisabethforeningen og modtages hos Sognepræsten for St. Ansgars Kirke.

Med dette Nr. følger som Gave fra Ansgariusforeningen et **Billede** af Ugebladets Redaktør, Pastor **A. Johansen**.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Aargang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissioner, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København. — Ugebladets Redaktør p. L.: F. Ronge, Brødgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48

---

Nr. 19.

Søndagen den 7. Maj.

1905.

---

Indhold: Hvem er Kristus? — Fantasiofostre. — Mindedigt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser.

---

## Hvem er Kristus?

—0—

(Fortsat fra Nr. 17.)

### Kristi sædelige Karakter.

Her staar vi lige over for en Genstand, som vi næppe vover at opløfte Øjnene til. Hvo af alle de talløse kristelige Skribenter, som med en saa inderlig Kærlighed, med en saa høj Begejstring og Beundring har skrevet om Kristus, har nogensinde tiltroet sig at kunne tegne et fuldstændigt Billede af Kristi Sjæl? Ligesom det aldrig er lykkedes nogen Maler eller Billedhugger at frembringe et fuldstændigt tilfredsstillende Billede af Kristi legemlige Skikkelse, saaledes er det heller ikke lykkedes nogen Taler eller Digter at beskrive Kristi indre Egenskaber. Kristendommen har unægtelig uddannet mange, store, beundringsværdige Helgener, men selv de største iblandt dem, hvad er

de andet end matte Genbilleder af Kristus? Ligesom de klareste skinnende Stjerner blegne for Solen, saaledes forsvinder enhver anden Hellighed lige over for Kristus. Om Ham alene hedder det i Verdenshistorien: Han har gjort alt vel, Han har betegnet alle sine Skridt med Velgerninger. Han alene kunde træde frem for sine Dødsfjender og tilraabe dem: Hvo af eder kan beskylde mig for nogen Synd? Hans Fjender søgte med Underfundighed og Snildhed falske Vidnesbyrd imod ham — og se! Han er den Eneste paa hele Jorden, som dømmes til Døden af en Dommer, som offentligt og højtideligt erklærer: »Jeg finder ingen Skyld hos Ham.« — Han staar for Menneskehedens Øjne kærlig og mild, men uden Svaghed, nidkær for Sandhed og Ret, men uden Ufordragelighed, fast og bestandig uden Stivsind, ydmyg og beskeden, men uden Kryberi, taalmodig og hengiven i sin Skæbne uden at trættes og uden at harmes. Hvor nedlader han sig ikke til de smaa, de svage, de fattige, de lidende, de ulykkelige Syndere! Med hvilken Kraft optræder han ikke imod de mægtiges Overmod! Med hvilken Bestemthed river han ikke Masken af de stolte hykleriske Farisæere! Hvilken Konsekvents, hvilken Enhed i alle hans Handlinger! Hvilken Visdom i alle hans Svar! Hvor sejrrig gør han alle sine Fjenders Rænker tilskamme! Og naar vi betragter hans Lidelse og Død: staar han da for os kun som et Menneske? — Naar Gud i Menneskeskikkelse vilde vandre paa Jorden, kunde han da vise sig Guddommen værdigere end i Kristus?

Dog, hvad behøver vi at tale videre om Kristi sædelige Karakter? Hans Fjender er jo fuldstændig enige med os heri. De nægter hans Guddom, men udgiver sig alligevel for hans Beundrere, Tilhængere, Disciple, paa Grund af hans Visdom og Hellighed. Han er for dem, skønt kun Menneske, den store Vise.

fra Nazareth, den store Reformator, Menneskehedens største Velgører, den viseste og helligste blandt Menneskene. For kun at nævne én af dem: Frederik David *Strauss*, som har skrevet saa meget mod Kristi Guddom, siger dog: »Vil man nægte Kristi Guddom, saa maa man dog indrømme ham den første Plads i Geniets og Humanitetens Tempel som det uopnaaelige, aldrig overtrufne Ideal af sædelig Storhed.«

Men er dette sandt, saa spørger jeg: Var da Kristus sædeligt fordærvet nok til at anmasse sig guddommelig Værdighed, eller vanvittig nok til at indbilde sig, at han var Gud?

### Kristi Lære.

Den deler sig i Tros- og Sædelære. Det er overflødigt at prise Evangeliets Moral; thi de, som anser Kristus blot for et Menneske, giver ubetinget hans Lære Fortrin for alle Filosofiens Lærdomme, og angiver som Grund for, at de kalder sig Kristne, ene hans Sædelæres Renhed, Højhed, Hellighed og Menneskekærlighed. Enhver af dem tilstaar gerne, at, hvis Menneskene fuldkomment vilde efterleve Evangeliets Moral, vilde de opnaa den for den menneskelige Natur højeste Fuldkommenhed og tillige den højst mulige Lykke.

En anden Sag er det med Kristendommens Tros-lære: imod den er alle Angreb rettede. Og hvorfor? Af to Grunde. Den indeholder, som vi ovenfor har set, Læresætninger, der gaar ud over den menneskelige Fornufts Fatteevne. Er nu et Menneske stolt og anmassende, og, vi vil tilføje, daarligt nok til at opstille sin indskrænkede Fatteevne som den sidste Maalestok for al Sandhed, saa maa han uvillig vende sig bort fra den kristelige Tros Hemmeligheder. Til Hovmod, som endog foragter Guds Autoritet, slutter sig efter Naturens Orden Hjærtets Fordærvelse, som ikke



vil *tro* kristeligt, for ikke at være forpligtet til at *leve* kristeligt. Alle Lovtaler, som hine Fornægttere af Kristi Guddom holder over hans Sædelære, er det pure Hykleri. De vil dermed præsentere sig som sædelig alvorlige Mennesker, for at man ikke skal komme paa den Tanke, at de angriber den kristelige Tro af Frygt for dens praktiske Konsekventser. Men det bliver desuagtet sandt, at de kun angriber »Credo« (Trosbekendelsen), fordi de ti Bud staa bag ved den. — I alle menneskelige Videnskaber gives der uløste Spørgsmaal eller Hemmeligheder, og dem finder man sig gerne i. Og hvorfor? Fordi de ikke medfører besværlige Følgeslutninger for Livet; man kan siden, ligesom før, leve som man vil. Men er den kristelige Troslære sand, da er ogsaa Kristendommens hellige og strenge Sædelære i *alle* dens Dele en strengt forpligtende Lov, paa hvis Hellighed Evigheden har sat sit uforgængelige Stempel.

Betragt det menneskelige Hjertes Fordærvelse, og I vil aldrig forundres over, at Kristus med sin guddommelige, rene og hellige Lære altid er Genstand for uafsladelig Modsigelse. Skulde det komme an paa vort daarlige Hjertes Tilbøjeligheder, saa vilde vi alle hellere være Hedninger end Kristne. Kristendommen maa erobre sig ethvert Menneskehjærte og tør dertil ikke bruge noget andet Vaaben end Overbevisningen, fordi enhver anden Magt vil vanhellige den og kun frembringe Hyklere. Har Kristendommen end overbevist vor Forstand, saa bliver vort Hjærte dog altid endnu en Daare: vi erkender det bedre, priser det, og følger alligevel det slettere. Hjærtet er en øvet Sofist. Hvor godt forstaar det ikke at gøre Forstanden Indvendinger og bestikke den; hvormeget Støv ved det ikke at hvirvle op for den for at hindre den i at se? Hvor ofte sker det ikke, at en mægtig Aand i et daarligt Hjertes Tjeneste udfører de sørge-

ligste Arbejder? Tag engang alle saadanne Arbejder bort af de 19 kristelige Aarhundreders Litteratur: hvad bliver der da tilbage af antikristeligt? De hellige har aldrig skrevet noget mod Kristendommen. — I Syndens Tjeneste har derimod den menneskelige Forstand forsøgt alt imod Kristi Lærebygning. Der gives ikke en Kvadrattomme paa hele den store Bygning, som man ikke har prøvet sine Murbrækkere mod. Og med hvor stor Udholdenhed! Tusinde Gange slaaet tilbage, fornyer man dog bestandig Angrebet. Gammel Hævd sikrer ethvert Menneske dets Ejendom. Kristendommens Hævd tæller 19 Aarhundreder. Dertil tages intet Hensyn. Igennem 19 Aarhundreder har Kristendommen legitimeret sig for Menneskeheden og fremvist sine Papirer. Det gælder ikke! Enhver Vagabond, som møder den her paa Jorden, affordrer den dens Skudsmaalsbog og begynder at gaa i rette med den baade om det ene og det andet. Og Kristendommen er aldrig bleven nogen af dem Svar skyldig. Alle dens Fjender har haft deres Tid og er atter forsvundne: den alene staar der endnu!

Svage Hoveder komme i Forvirring ved disse bestandige Angreb paa Kristendommen og tænke: Alt maa dog ikke forholde sig saa ganske rigtigt med Kristendommen, ellers vilde den dog ikke stadig paany blive gjort til Genstand for saa heftige Angreb? Tværtimod! Man belejrer og beskyder kun en Fæstning, saalænge den staar fast og forsvarer sig kraftigt. Har man en Gang skudt en tilstrækkelig Bresche, saa trænger man ind i den, og Belejringen ophører. Hvor stor skulde nu Breschen være, for at den kristelige Fæstning maatte overgive sig? Saa lille som vel tænkeligt. Man *bevise* blot os Kristne, at en *eneste* kristelig Lære er usand, og vi overgiver hele Fæstningen, fordi vi da ikke mere kan tro paa Kristi Guddom.

Men den, som skaber hvad der er evigt og ufor-gængeligt — er han ikke mere end et Menneske? At Muhamedanismen bestaar saa længe, maa ikke for-undre os. Paa den ene Side er den Kødets Religion og blænder derved sine Kritikere; og alt sandt, som den indeholder, har den fra Kristendommen. Lige saa lidt bør Hedendommens Vedvaren forundre os. — Saalænge der gives Mennesker, som hellere tjener deres Lidenskaber end Gud, saa længe vil der ogsaa findes Hedninger. Men Kristendommen er Korsets Religion.

For desto lettere at kunne erkende dens uforandrede Bestaaen som et Vidnesbyrd om dens guddom-melige Oprindelse, sammenligne man den med de navnkundigste filosofiske Systemer fra alle Lande og alle Tider. Hvad er Filosofiens Historie andet end et Slags *Camera obscura*, hvori det ene System efter det andet forevises, og det følgende bestandig gen-driver og kuldkaster det forudgaaende? For blot at vise hen til den nærmeste Fortid i Tyskland: med hvilken Enthusiasme blev ikke *Kants* Filosofi mod-tagen? Kant levede endnu, og den som ikke var *Fichtianer* var ingen Fremskridtsmand; *Fichte* levede endnu, og den som ikke kastede sig med Legeme og Sjæl i *Hegels* Arme, regnedes ikke iblandt de Dannede; og se! snart lykkedes det *Schelling* med stor Virkning at konkurrere med ham. Det lykkedes desværre disse store Aander i det mindste for en Tid at bringe Fi-losofien i saa stor Miskredit, at Mange slet ikke mere vilde høre noget om filosofiske Studier. Selv de mest ophøjede Aanders Lærebygninger er forgængelige som de selv. Kun Sandheden af Guds Mund vedvarer evig; den alene er for Menneskene i Sandhed frugt-bringende — et Livets Ord. Tager vi blot en *Platos*, en *Aristoteles* Lære, hvilke saa langt overgaar alle den menneskelige Filosofis øvrige Systemer og endnu den Dag i Dag er Genstand for vor Beundring: — hvad

har de bidraget til Menneskehedens sædelige Reform? Hvor skønt, hvor ophøjet udtaler Plato sig om Guddommen! Men har han formaaet at omvende, jeg vil ikke sige sin Nation, men kun en Landsby, ja kun en eneste Familie fra den skændigste Afgudsdyrkelse til den ene sande Guds Tilbedelse? Hvor veltalende talte ikke en *Sokrates*, en Cicero, en Epiklet, en Seneca, Marc Aurel om alle Menneskets Dyder og Pligter! Men har de formaaet at hæve deres Folk eller kun deres Familie (for ikke at tale om dem selv) over den dybeste moralske Elendighed? Hvor ganske anderledes forholder det sig med Kristus og hans Lære! Kristus optræder ikke som en i Filosofernes Skoler uddannet Tænker; hans Foredrag bærer ikke Præg af Skolevisdom. Hvor simple, hvor fordringsløse er de ikke! Men hvor direkte og hvor dybt trænger de ikke ind i Hjertet! Hvor nmiddelbart bærer de ikke Sandhedens Bevis i sig! Hvor velgørende, hvor saliggørende er de ikke! Han taler som den, der er sig sin Autoritet fuldkommen bevidst: han taler som den, der ikke blot tilfulde kender Menneskets Aand og Hjærte, men som den, hvem de begge tilhører. Han diskuterer og disputerer ikke: han taler! Til sin Læres Udbredelse vælger han ikke Roms og Athens Vise, men fattige, uvidende Fiskere, for at vor Tro ikke skal være bygget paa menneskelig Visdom og videnskabelig Overtalelseskunst, men paa Guds Kraft. Og Ham og hans uvidende Apostle er *det* lykkedes, som alle Filosofer ikke formaaede at opnaa. Ethvert Menneske, var det end nok saa for-dærvet, ethvert Folk, var det end nok saa dybt sunket: Alle, som hengave sig til Kristendommen, blev helligede. Det er lykkedes Kristus at knytte Menneskene saa inderligt til sin Lære, at Millioner har udøst deres Blod, og, hvad der vil sige endnu mere, at Myriader har tilbedet en Korsfæstet, som deres Gud

og Forløser, af Kærlighed til ham hele deres Liv igennem heltmodigt bekæmpet deres Lidenskaber, og i Fortrøstning og Haab til Ham er døde en salig Død. Kristi Lære er paa én Gang det, som Menneskene mest har elsket og mest har hadet. Men den har kun gjort godt baade imod sine Venner og sine Fjender.

Her er nu Spørgsmaalet: Hvorfra har Kristus denne Lære? Dengang da han første Gang optraadte som Lærer i Synagogen, spurgte hans Medborgere: »Hvorfra har denne sin Visdom, da han ikke har besøgt nogen Skole?« — »Saaledes har aldrig noget Menneske talet.« Dette Spørgsmaal staar endnu ubesvaret for alle dem, som ikke tror paa Kristi Guddom. Thi hvo har her paa Jorden været Kristi Lærer? Hvo har lært Kristendommen før Kristus? I sit eget Land havde han jo kun kunnet høre Farisæere og Sadducæere d. e. Epicuræere, Materialister. Fremmede Landes Skoler har han i ethvert Tilfælde aldrig besøgt; hans Medborgere vidner derom; de saa ham kun arbejde i sin Plejefaders Værksted. Og om han ogsaa havde gjort det — havde han kunnet lære Kristendommen i Rom og Athen? Laa hans Lære maaske, som man plejer at sige, i Luften? Har Kristus kun givet sine samtidiges Tanker, sin Tidsaand det tilsvarende Udtryk? Hvoraf kom det da, at hans Lære fandt en saa haardnakket Modstand baade blandt Jøder og Hedninger, at man tre hundrede Aar igennem sløvede Bøddeløksen paa dens Tilhængeres Nakke? Kristus staar ganske ene paa Jorden med sin Lære, og paa Spørgsmaalet: Hvorfra har han denne saa hellige, menneskevenlige, menneskeforløsende Lære? gives der endnu den Dag i Dag intet andet tilfredsstillende Svar, end det, som han selv gav: Jeg har bragt min Lære fra Himmelen til Jorden, og enhver,

som vil gøre min himmelske Faders Villie, skal erkende, at min Lære er af Gud. (Fortsættes.)

---

## Fantasifostre.\*)

--o--

Det er sørgeligt nok, at der gives Kristne, som nøjes med en selvlavet Kristendom, idet de enten søger at forstaa Skriftens Ord saaledes, som det bedst passer dem, eller ogsaa uden nogetsomhelst Hensyn til Guds Aabenbaring indretter deres Tro efter »Fornuften« som de paa-  
staar, uden at ane, at det ikke engang er Fornuften, som de følger, men deres Svagheder og forkerte Tilbøjeligheder.

Værre bliver det imidlertid, naar saadanne Folk fordrister sig til at paadutte andre, og det ikke blot enkelte Mennesker, men et helt stort Trossamfund, Lærdomme, som disse selv aldrig har bekendt sig til, da de kun er Fantasifostre.

Et talende Eksempel paa en saadan dristig Forvrængning af andres Tro findes i »*Annexet*« for 15. Marts, hvor *Johannes Loft*, Adjunkt i Viborg, gengiver et Foredrag, han holdt ved Sammenkomsten for Arbejdere i Ungdomssagen i Viborg 9. Dec. 1904 »til Belysning (?) af Læren om Retfærdiggørelse.«

Efter at have opstillet Problemet: Hvorledes bliver man retfærdiggjort? — siger *Loft*: »Der er to Besvarelser derpaa, den ene er Læren om Retfærdiggørelsen af *Gerninger*, den anden Læren om Retfærdiggørelsen af *Troen*.« — som om Tro og Gerninger ikke var Ting, der nødvendigvis maa følges ad; thi: »*Ligesom Legemet er dødt uden Aand, saaledes er og Troen død uden Gerninger*« (*Fak. 2, 26*).

Mærkelig er saa den Maade, paa hvilken Adjunkten

---

\*) Forsinket af Mangel paa Plads.

forstaar Retfærdiggørelsen af Gerninger. »Et Menneske retfærdiggøres af Gerninger,« det betyder efter hans Mening: »de Pligter, man har opfyldt, gaar lige op med dem, man har forsømt; det gode, man har gjort, gaar lige op med det onde, man har gjort.« Ja, saaledes forstaar nu *han* det, og efter denne Theori bedømmer han saa de Mennesker og Menneskeklasser, der efter hans Mening vil retfærdiggøres af Gerninger. Han nævner fire Menneskeklasser, som hylder denne Lære: de gamle *Farisæere*; *den katolske Kirke*; Spidsborgerne, hvis Trøst det er, »*at de jo ellers er rigtig rare, skikkelige Mennesker*« — (heri har han vel saa temmelig Ret) —; endelig »dukker Theorien ogsaa op paa Menneskeaaandens Højder, blandt vore største Aander f. Eks. *blandt vore Digtere*« (*Budde*, Julefortællinger, eller *H. C. Andersen*, »Pigen, som traadte paa Brødet«).

Hvad nu Farisæerne angaar, var det vel nærmest ogsaa kun Spidsborgerne iblandt dem, der saaledes vilde retfærdiggøres af Gerninger, medens det ikke godt kan tros om Mænd som Nikodemus, Joseph af Arimatæa, Paulus, Gamaliel; med Hensyn til Digterne turde *J.ofts* Paastand være en temmelig drøj Insinuation, for saa vidt de ikke søger deres Retfærdighed i Skikkelighed, som Spidsborgerne.

Det kan sikkert ikke nægtes, at der ogsaa blandt Katholikerne findes adskillige saadanne spidsborgerlige Folk, der nøjes med at være »skikkelige Mennesker«; der findes jo ogsaa iblandt dem, hvad der er værre, ligesom i alle andre Trossamfund.

Det er imidlertid det pureste Fantasifoster, naar Adjunkten — han er vel nærmest Amatør-Theolog — paa-dutter den katolske Kirke i Almindelighed denne Lære og skriver: Katholiken fører sit Regnskab med Nøjagtighed: det gode, han gør, aflæser han, som vi aflæser Varmegraden paa Kvægsølvsvøjlen i et Termometer; det onde aflæses paa en tilsvarende Maaler. Er der mest af det onde, saa maa Sjælen i Skærsilden og selv afsone sin Brøde, indtil

de to Søjler staar lige; saa farer Sjælen til Paradis. Er der mest af det gode, farer Sjælen straks ind i Paradis; men de gode Gerninger, han har gjort for meget, henlægges til den »Skat af overflødige gode Gerninger«, af hvilken Kirken sælger Aflad til dem, hvis Regnskab staar uheldig.

Disse Ord røber jo en grænseløs Uvidenhed! Og denne Amateur-Theolog paatager sig at belære en Forsamling af »Arbejdere i Ungdomssagen« og, ikke tilfreds hermed, ogsaa »*Annexet*«s mange Læsere; og — hvad der er værst — fagdannede Theologer, som redigerer det lille Blad, ser ikke den Afgrund af Uvidenhed, der er skjult i dette Fantasifoster!

Adjunkt *Loft* ved jo ikke engang, at Katholikerne ogsaa tror paa Helvedes evige Straf; han taler kun om Skærsild og Paradis. Men hvorfor skulde Katholiken beflitte sig paa gode Gerninger, naar han til sidst alligevel slipper ind i Himlen? Denne Modsigelse opdager Adjunkten slet ikke! Han ved heller ikke, at den katholske Kirke aldrig har lært, at det gode man gør, simpelthen ophæver det onde og omvendt; saaledes ville jo enhver selv kunne være sin Frelser, og Kristi Forløsning var ganske overflødig! Og saa det med de »overflødige gode Gerninger!« Hvis Hr. *Loft* vil tale med om katholske Lærdomme, saa skulde han dog vide, at man aldrig kan gøre for mange og store gode Gerninger, at man er forpligtet til at gøre saa meget, som Gud giver Naade til at gøre; og naar man alligevel paa en mindre nøjagtig Maade taler om »overflødige gode Gerninger«, at der saa kun er Tale om de gode Gerningers *fyldestgørende, afsonende* Kraft; thi ligesom enhver Synd ikke blot paadrager os *Skyld*, men ogsaa timelig eller endda evig *Straf* (hvilken sidste vi aldrig selv kan afsone), saaledes har enhver god Gerning, som er gjort i Naadens Stand, d. v. s. af en, som ved Guds Naade er et Lem paa det aandelige Legeme, hvis Hoved Kristus er, de Helliges Samfund, ikke blot en *Fortjeneste* til Følge, som belønnes i Himlen og ikke kan



komme andre tilgode, men ogsaa en *Fyldestgørelse* for timelige Straffe, som enten kommer den tilgode, som har gjort den gode Gerning, for saa vidt han har timelige Straffe at afsone, eller ogsaa andre (formedelst de Helliges Samfund). Ingen kan nægte, at Kristi Fyldestgørelse er uendelig, og ingen kan forundres over, at Kirken, som har Magt til at binde og løse alt og til at forlade de sværeste Synder, ogsaa kan eftergive timelige Straffe, idet den under Betingelse af, at man udøver visse gode Gerninger, tilvender de troende, som er i Guds Nåde, noget af denne uendelige Fyldestgørelses uudtømmelige Skat. Til denne Skat hører ogsaa Helgenernes Fyldestgørelser, for saa vidt de ikke selv trængte til dem for at afsone timelige Syndestrafte. Der er altsaa ingen Mening i at tale om »overflødige gode Gerninger«, med mindre man forstaar det saaledes, at en hellig Sjæl kan gøre saa meget af det gode, at noget af dens *Fyldestgørelser* (ikke af *Fortjenesterne*) kan komme andre tilgode. Saaledes lærer den katholske Kirke.

At Adjunkt *Loft* tilsidst ogsaa henter Fabelen om, at »Kirken sælger Aflad«, ned fra Loftet igen, er jo godt i Traad med hele hans Dilletant-Videnskabelighed; thi selv om en eller anden Afladsprædikant paa *Luthers* Tid skulde have gjort sig skyldig i sligt, saa var det aldeles imod Kirkens Vilje og Lære.

Hvorledes Adjunkten saa forsvarer sin Lære om Retfærdiggørelsen af Troen uden Gerninger, det er *hans* Sag, som jeg ikke vil blande mig i, da jeg kun vil forsvare vor katholske Tro. Men det kunde maaske interessere adskillige af mine Trosfæller at se, hvorledes han forstaar det med »Troen alene«.

»Lad mig bruge et Billede,« skriver han. »En Tordensky hænger over en Egn, den indeholder en Velsignelse, den livgivende Regn, og en Forbandelse, det dræbende Lyn. Saa rejser Mennesket en høj Stang, et Apparat uden Fejl eller Brud, der byder sig til at optage Lynet. I Lynaflederen gøres Forbandelsen til intet, og saa vidt, som

Mennesker bor inden dens Rækkevidde, er Forbandelsen brudt, og Velsignelsen strømmer ned i Skybrud. Saaledes er det med Retfærdiggørelsen af Troen.«

»Skybrud« virker ellers ogsaa mere eller mindre ødelæggende, — men Billedet passer vist alligevel.

*P. G. Schmiderer.*

## Pastor Andreas Johansen.

1851—1905.

**T**jener var han! En af dem,  
 som ej tænkte paa sit eget;  
 derfor vist han kaldes frem  
 til at sættes over meget. —  
 Har vi altid skønnet paa:  
 Vennen var han til det sidste!  
 Ak, de bedste er saa faa!  
 Ingen har vi Raad at miste!

Og hvor lærte han os smukt:  
 Ej at tage, men at give! —  
 Som den Gren, der bærer Frugt,  
 naar i Stammen den vil blive,  
 er han naadig plantet om  
 under Sol i Livets Have,  
 hvor Barmhjertighed er Dom  
 over Støv i Jordens Grave. —

Herre! vi der, tit i Frygt,  
 sidder som bag Døren lukket,  
 i Din Haand vi hviler trygt,  
 du har Trøst for Savn og Sukket!  
 Kom og aand paa os din Fred,  
 naar os Brud og Brist vil skræmme,  
 lad bag Sky din Herlighed  
 vente ham og os derhjemme.

V. J.

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

**København.** I Tirsdags fandt **Pastor Andreas Johansens Fordfæstelse** Sted under overordentlig stor Deltagelse. I den højærværdigste Biskop *von Euch's Pontifikal-Rekviemsmesse* Kl. 10 var St. Ansgars Kirke fyldt indtil aller- sidste Plads af en meget stor Sørgekare. Paa hver Side af Baaren havde den afdødes Embedsbrødre taget Plads i et Antal af 24, hvoriblandt befandt sig Repræsentanter ikke blot fra København, Frederiksberg og Ordrup, men ogsaa fra Roskilde, Helsingør, Maribo, Odense, Svendborg, Esbjerg, Kolding, Fredericia, Aarhus, Silkeborg og Aalborg; de første Bænke var reserveret til Repræsentanter for de forskellige Foreninger indenfor Menighederne. Efter Pontifikal-Rekviemsmessen, under hvilken Kirkekoret udførte et smukt flerstemmigt Rekviem af *Kaspar Ett*, holdt højærværdige Hr. Pastor *Braun* Talen, hvori han først tolkede sin egen og Menighedens Sorg over det store Tab af den nidkære og offervillige Præst, som i over 20 Aar havde været knyttet til dem med de ømmeste Baand — og dernæst ogsaa paa en overordentlig smuk Maade tolkede den afdødes sidste Ønsker og Formaninger, som denne, dersom han selv endnu havde kunnet tale, sikkert vilde have henvendt til Menigheden. Absolutionen foretoges af Hs. biskoppelige Højærværdighed, hvorpaa Kisten blev baaret ud af Medlemmer af Kirkeforstanderskaberne og Ansgariusforeningen. — Ogsaa paa katholsk Vesterkirkegaard, hvor den afdøde jordedes foran Kapellet i Skyggen af det smukke Kors, havde et stort Følge indfundet sig. Kisten bares til Graven af den afdødes Kolleger, medens Herrekoret sang »De profundis« af *Josef Hanisch*, og efter de sædvanlige rituelle Bønner bragte højærv. Hr. Pastor *Braun* dybt rørt endnu en Gang den afdøde en sidste Tak og Farvel paa Gensyn. Under den smukke Sørgehøjtidelighed baade i Kirken og paa Kirkegaarden var manges Øjne sløret af Taarer — atter et tydeligt Tegn paa hvor afholdt den heden-

gangne var, og hvor stort et Savn hans Bortgang volder. Maatte de derved vakte Taknemmelighedsfølelser kun ikke være blot forbigaaende, men fremdeles ytre sig ved at efterkomme de Ord, som læses paa det smukke Mindeblad, der blev uddelt i Kirken: »Kommer Eders Forstandere ihu, som har talet Guds Ord til Eder; betragter Udgangen af deres Vandel og efterligner deres Tro!« (Hebr. 13, 7.)

**A. C.** Møde i Søpavillonon Onsdag d. 10. Maj Kl. 8 $\frac{1}{2}$ . Foredrag af Hr. R. Jahn-Nielsen: »Om Dilettantisme«.

**Sct. Johs. Broderskab.** Møde Tirsdagen den 9. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$  præcis, Bredgade 67<sup>2</sup> o. G. Hr. Redaktør V. Figge holder Foredrag, illustreret ved colorede fysiologiske Tavler. — Oplæsning. — Alle indbydes venligst. Gratis Adgang. Bestyrelsen.

**Katholsk selskabelig Forening** af 6. Maj's **Stiftelsesfest** afholdes Lørdag den 6. Maj 1905, Kl. 8 præcis, i Festsalen, Blegdamsvej 26. **Soirée med Bal** — Billetter faas hos: A. Lafontaine, Ahornsgade 9, Kj., A. Schelhase, Ny Vestergade 9, <sup>2</sup>, Monnet, Zinnsgade 11, <sup>3</sup>, Viggo Hansen, Lindegaardsvej, Charlottenlund, og hos Medlemmerne.

Festkomiteen.

En ældre paalidelig **Kone** ønsker Arbejde hjemme eller ude ved hvadsomhelst. Red. anviser.

**Wilh. Wildt,** Glarmester og Forgylde,   
 37, Gl. Rongevej 37.

Anbefaler sig med alt til Faget henhørende.  
Opgfyldning af gamle Rammer, Spejle, Kunstgenstande etc.

† At vor kære Søster, Johanne Justiniano, er afgaaet ved en salig Død d. 3. ds., bekendtgøres herved for deltagende Slægt og Venner af hendes dybtsørgende Søstre, som anbefaler hende til de Troendes Forbøn.  
R. I. P.

Begravelsen finder Sted fra St. Ansgars Kirke til Katholsk Vestre Kirkegaard Onsdag d. 10. Maj Kl. 10.

### Kirkelig Kalænder.

**Søndag den 7. Maj.** 2. Søndag efter Paaske. I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles til Børnene i St. Ansgars Sogn. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken. — 8. M. Ærkeenglen Michaels Aabenbarelse. — 9. Ti. Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer. — 10. O. Antoninus, Bekender og Biskop. — 11. To. Franciskus af Hiero-

nym., Bekender. — 12. F. Nercus og Fæller, Martyrer.  
 -- 13. L. Markus, Evangelist.

**Søndag den 14. Maj. 3. Søndag e. Paaske.** St. Josefs Skytsfest. I samtlige Kirker afholdes **St. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt.**

**St. Franciskus III. Orden.** Da det den 12. Maj er Børnehjælpsdag, henlægges det næste Møde til Mandagen den 15. ds. Kl. 8 Aften.

**Mariakongregationen for Mænd** holder Fælleskommunion Søndag d. 14. Maj Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , i Jesu Hjerte Kirken.

Hos Redaktionen og Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: »Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Meddelelsen af Firmelsens h. Sakramente.«

Som passende Gaver til Førstkommunikanter og Firmanter anbefales: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); Rippel: **Kirkens Skønhed**, en Fremstilling af Kirkeareet og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Ø. heftet); P. Eymard: **Den h. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Ø.); Thomas a Kempis **Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Ø.); Wiseman: **Fabiola** (1 Kr. 50 Ø.). Samtlige Bøger og anden katolsk Litteratur faas hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København. — Opmærksomheden henledes særlig paa de smukt indbundne Bønne- og Salmebøger.

**NB.** I. Den nemmeste og billigste Maade at abonnere paa Ugebladet er at bestille Bladet paa nærmeste **Postkontor**, naar man ikke bor i København; for Københavnerne er det billigst, at bestille det hos Hr. Grosserer Millech, Købmagergade 13.

II. Skønt den med sidste Nr. følgende Gave (et smukt Billede af Pastor Johansen) vel egentlig var bestemt til Abonnenter, saa gøres dog herved ogsaa saadanne, som ikke har Raad til at abonnere paa Bladet, opmærksomme paa, at der er bleven trykt en Del Ekstraeksemplarer af sidste Nr., som (tilligemed Billedet) kan faas à 10 Øre hos Hr. Grosserer Millech (Købmagergade 13) og hos Redaktionen (Bredgade 64).

**En hjertelig Tak** til Alle, som i Anledning af højærv. Pastor Johansens Begravelse har tilsendt mig Messeintentioner, Kransekort og Kranse eller paa anden Maade vist deres Deltagelse.

København, den 4. Maj 1905.

J. Braun, Sognepræst.

**Trykfejl** i Nr. 17 S. 277 L. 8 f. n.: ogsaa i den . . . læs: og saa i den . . . ; i Nr. 18 S. 299 L. 6 f. o.: saa kunne jeg . . . læs: saa kunde jeg . . .

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær: Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 20.

Søndagen den 14. Maj.

1905.

---

---

**Indhold:** Majdronning. — Den nye Altertavle i Jesu Hjerte Kirke. — Strøtanker. — Strejftog gennem Bladene. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Odense. Köln. Rom. — Bekendtgørelser.

---

## Majdronning.\*)

—o—

Nu blomstrer det paa Vange,  
Nu dufter det mod Sky,  
Nu lyder glade Sange  
Hen over Land og By.  
Eja nu lad os prise  
Med Hjertets bedste Vise  
Herrens og vor Moder kær,  
Majens Dronning, skøn og skær.

I Kirker og Kapeller  
Genlyder Sang og Bøn;  
Fra Munkes trange Celler  
Opstiger Suk i Løn.

---

\*) Dette Vers har tidligere staaet i Ugebladet, men i lemlæstet Form.

Hil Dig, Du Arkens Due,  
 Hil Dig, Du Fredens Bue,  
 Som Gud Faders Vrede brød,  
 Majens Dronning, mild og sød.

Nu lyse høje Kerter,  
 Nu dufter Virak sød,  
 Nu flamme tusind Hjerter  
 Af Kærlighedens Glød.  
 Hil Dig, Du Rose, rene,  
 Paa Jesses Rod, Du væne,  
 Du gav os vor Frelser huld,  
 Majens Dronning underfuld.

I Himlens Hal, den høje,  
 Forstummer Sangen ej;  
 Hist Englene sig bøje  
 Og hylde glade Dig.  
 Og alle Helgens Hære  
 Dig Lov og Tak frembære,  
 Helligaandens rene Brud,  
 Majens Dronning, huld og prud.

Hil Dig i Sorg og Glæde,  
 Hil Dig i Gry og Kvæld!  
 Send fra Dit høje Sæde  
 I Kampens Stund os Held!  
 Hil Dig, Du stærke Kvinde,  
 Nu hjælp os Sejr at vinde  
 Over Synd og Satans Nid,  
 Majens Dronning, stærk og blid.

sr.

## Den nye Altertavle i Jesu Hjærte Kirke.

— 0 —

Til Paaskefesten havde den store, nye Altertavle paa Højalteret for første Gang sine Fløjdøre aabne og fremtraadte saaledes i hele sin Glans og Farverigdom.

Flere af Byens Blade har i korte Notitser omtalt den og bl. a. kaldt dette Alter en ny Seværdighed i Hovedstaden.

Der var stillet Bygmesteren ikke faa Vanskeligheder ved Kompositionen, og at disse ikke alle er løste til Fuldkommenhed, er undskyldeligt; thi Altertavlen rummer en stor Rigdom paa smukke Enkeltheder, der hver for sig er smaa Kunstværker af Gruppering og Billedskærearbejde, fulde af Liv og Bevægelse.

En af de mest iøjnefaldende Vanskeligheder, som har stillet Krav til Bygmesterens Opfindsomhed, er Forholdet mellem Altertavlen og det midterste Korvindus smukke Glasmaleri. For ikke delvis at dække dette har man i Stedet for det store Midterspir, der skulde have hævet sig højt over Sidespirene, afsluttet Tavlen med en Baldakin over den tronende Kristus: denne Afslutning er — taget for sig — af stor arkitektonisk Skønhed; men et saadant Brud paa det opadstræbende taaler Gotiken ikke, og de to Sidespir, som hæver sig paa hver Side af Midtervinduet, har saaledes ikke naaet fuldstændig at gaa op i Helheden. Maaske Lysreflekserne fra Vinduet vilde have virket uheldigt, dersom man dristigt havde fulgt Gotikens Lov og sendt Midterspiret højt op mod Hvælvingerne. Selvfølgelig var Glasmalerierne bleven en Del dækkede, men det synes dog som Hovedhensynet burde have været taget til Altertavlen, der dog bliver det mere væsentlige.

Derimod er det lykkedes Bygmesteren, saa godt som til Fuldkommenhed, i dette Tilfælde at løse et hidtil i den kirkelige Arkitektur uløst Problem — den Vanskelighed,



som bestaar i at faa Tabernaklet til at gaa ind som et fuldstændigt organisk Led i hele Alterbygningen — idet nemlig det stærkt fremspringende Midterparti af Alterets Fodstykke (stipes) er ført videre op gennem Tavlens Midterbygning. Og maaske netop Baldakinens faste Afslutning her forhøjer dette Indtryk af Sluttethed.

Vi vil nu først betragte Altertavlen som den fremtræder i Hverdagsdragt med sine lukkede Fløjdøre, der er prydede med Malerier — udførte af Windhausen fra Roermond, der ogsaa har malet Kirkens Korsvej, samt Billedskærearbejderne, som er udført af Rüller fra Münster, den samme, som har udskaaet Prædikestolens Reliefer.

Forneden begynder Midterpartiet med Tabernaklets Dør, der straal'er af Forgyldning som om den var et eneste Stykke purt Guld! Dernæst kommer Tabernaklets øverste Del, hvis Fløjdøre, smykkede med Engle, skydes tilbage, naar det Allerhelligste skal udstilles. Fløjdørenes Konstruktion er overordentlig praktisk, da man i Tilfælde af, at Sakramentet er udstillet under Højmess'en, let kan lukke dem under Prædikenen og saaledes undgaar at sætte Banner paa Alteret. Paa hver Side af denne Monstransens Trone staar en Statue — paa Epistelsiden af den slg. Maria Margretha Alacoque og paa Evangeliesiden den h. Frants af Sales. Øverst, under Baldakinen, findes en stor Jesu Hjerter-Statue; Frelseren sidder paa sin Trone og strækker sine Arme indbydende ud mod Beskueren.

Paa Tavlens Fodstykke er i Billedskærearbejde fremstillet de to gammeltestamentlige Forbilleder, paa det hl. Messeoffer: Melchisedeks Offer (Epistelsiden) og paa det allerhl. Alterets Sakramente: Mannaen i Ørkenen (Evangeliesiden).

Selve Fløjdørene er delt i en øvre og nedre Halvdel. For Gotikken er dette en farlig Ordning, da den ikke let taaler den vandrette Linie, der er en Ejendommelighed for den romanske Stil. De nederste Halvdele er smykket med Malerier, nytestamentelige Forbilleder paa Alterets Sakra-

mente; — paa Epistelsiden: Bryllupet i Kana, paa Evangeliesiden: Besisningen af de 5000.

De øverste Halvdele er delt i tre Dele, hvoraf det midterste er Relief, prydet med en lille Baldakin, de to Sidelalter forsynet med Malerier. Paa Epistelsiden fremstilles i Reliefet: Isaks Ofring, paa Malerierne: den h. Barbara og den h. Klara — paa Evangeliesiden, Reliefet: Engelen, der bringer Elias Mad i Ørkenen, Malerierne: den h. Venceslaus og den h. Tarcisus.

De to Sidespir, der er adskilt fra Altertavlen ved en udskåret Frise, danner Baldakiner for Statuer, paa Epistelsiden: den h. Frans Xaver og paa Evangeliesiden: den h. Ignatius.

Endelig flankeres Alteret af Statuer af de hh. Apostelfyrster Petrus og Paulus, som skjules, naar Fløjene aabnes.

Paa de store Festsdage (saaledes nu St. Josefs Fest) aabnes Fløjdørene, og de talrige Figurer straalere af Forgyldning.

Medens de bibelske Fremstillinger Rækkefølge udvendig gaar fra Epistel- til Evangeliesiden, følger Relieferne paa det udslaaede Alter den modsatte Orden og fremstiller: Stalden i Betlehem, den sidste Nadver, Korsfæstelsen og Herligheden i Himlen. — Følgende bekendte Vers i »Verbum supernum prodiens«:

Ved Fødslen han vor Broder er,  
 Ved Bordet han vor Næring bli'er,  
 Ved Korsets Død vor Frelser kær,  
 Og hist som Løn han os sig gi'er,

fortæller én, hvorfor netop disse Fremstillinger er valgt.

Om Polychromien kan der endnu ikke udtales noget afgørende, da Koret endnu ikke er dekoreret, og dette selvfølgelig vil faa Indflydelse paa Helhedsindtrykket.

Imidlertid har Menigheden med Taknemmelighed modtaget dette Arbejde, der forlener Gudstjenesten med end mere Pragt og Højtidelighed.

*F—n. F—n.*

## Strøtanker.

—o—

**For d'Herrers Selvmordere.** Man kan i disse Dage se en Annonce gaa gennem Bladene, udsendt af et Forlag, der har den tvivlsomme Ære, at have udbredt det mest yderliggaaende af, hvad der paa Dansk findes af letfærdig Litteratur.

I denne Annonce *anbefales* en Bog saaledes: »Dens geniale Forfatter berøvede sig Livet i en Alder af kun 23½ Aar, som om han ikke kunde udholde Byrden af sin egen grupovækkende Erkendelse.«

Forstanden staar stille, naar man læser en *Anbefaling* af denne Art. Dog saa meget synes at fremgaa, at Bogen af Forlaget maa anses for egnet til Læsning enten for dem, der kunde have Lyst til at prøve, hvorledes det er at gaa om med Selvmordstanker (en vidunderlig Lyst), eller ogsaa for dem, der paa Smaabørns Vis sværmer for »grupovækkende« Historier, der kan faa det til at løbe koldt ned ad Ryggen paa dem.

I hvert Fald maa det ikke være noget for fornuftige Mennesker. Saa meget er da klart efter den »Anbefaling«.

I øvrigt er denne Annonce i visse Henseender et Tidernes Tegn. Om den 23aarige Forfatter hedder det nemlig lidt længere fremme, at han var »en Videnskabsmand«, og at man, for at faa hans Værk, der var udkommet paa Tysk, oversat i »en Form, der svarer til dets Værdi og Betydning«, har henvendt sig til den blandt vore Forfattere, der almindelig gælder for at være i højere Grad end de andre et Stykke af en »Videnskabsmand«.

Saaledes ender altsaa nu den Periode, der begyndte under Løsenet »Lys over Landet, det er det, vi vil«; den Periode, hvis Særmærke var en sand Kulsvietro paa, at med den stigende Oplysning skulde der komme bedre, lykkeligere Tider for den stakkels, vankundige Menneskehed. Den ender nu med, at en »Videnskabsmand«, der betegnes som intet mindre end »genial«, finder Livet uudholdeligt,

naar der falder fuldt Lys over det, og at dette tjener til Reklame for ham og hans Skrifter.

Hvad vilde *I. P. Jacobsen* mon have sagt, om han havde forudset dette?

\* \* \*

Han vilde have sagt, at det ikke blot var *Lys* over Landet, som han vil og forlangte, men det var ogsaa *Varme*, *Kærlighedens* *Varme*, den, der hidtil unyttig var stegen op mod Himlen, men som skulde blive paa Jorden og knytte Menneskene nærmere til hverandre og faa dem til at være mere for hverandre, naar de ikke mere behøvede at være noget for Gud.

Ja, saaledes talte *I. P. Jacobsen* for en Menneskealder siden, og han mente vel nok, hvad han sagde. Men da har han kun været mere en Daare end en Bedrager. Thi da talte han som den, der — for at bruge et Billede fra det daglige Liv — vilde raade til at lade være med at opvarme Centralvarmeapparatet i et Hus, fordi det staar i et Rum, hvor man dog ikke har Brug for Varmen, og i Stedet for antænde Kullene rundt om i Stuerne i saa umiddelbar Forbindelse med Luften som muligt, f. Eks. paa en Jærnplade, som et Baal. Paa den Maade vilde sikkert heller ingen *Varme* gaa spildt, men om Stuerne vilde blive varmere, er nok mere end et Spørgsmaal.

Hvor der er Tale om Hjerternes *Varme*, dér er Centralvarmeapparatet — sit *venia verbo* — den *Magt* i Livet eller over Livet, fra hvilken al *Kærlighed* stammer, fordi den har skabt Alt af *Kærlighed*.

Tror nogen ikke paa denne *Magt* og vil han ikke modtage dens *Kærligheds* *Varme*, da bliver Tilværelsen for ham, hvis han er »Videnskabsmand«, som en klingrende kold Vinternat, der lyses op af Maanens skarpe, blege Skær, og tror han ikke paa en Dag derefter med Sollys og *Varme*, da er det intet Under, om han kommer til at grue for Livets evige, kolde Nat og selv gør en Ende derpaa, førend Morgenens rinder.

## Strejftog gennem Bladene.

— 0 —

»Kristeligt Dagblad« offentliggør under 26. April følgende smukke *Rejsebrev* fra *Køln*:

### Køllner-Dôme.

#### Aabenhjærtig Epistel.

Det sidste Stykke Vej, inden Køln naaedes, sad jeg og spejdede efter Domkirken; fik endelig et Glimt — som forsvandt igen.

Men da vi kom ud af den prægtige Stationsbygning, saa — laa Dômen for os.

*Det var altfor meget*; det slog mig helt til Jorden. En saadan Vælde!

Jeg følte mig ganske som Hyrdinden i Andersens Æventyr; hun, som fulgte med sin Skorstensfejer op gennem Skorstenen; men dér svimlede det for hende — »Verden er altfor stor« — og hun længtes tilbage til det lille Bord under Spejlet.

Saadan gik det mig, — det var, som var jeg 16 Aar igen, da man længtes uden at vide efter hvad, da »en Følelse af Ulykkelighed kom skyllende hen over en som Vand over en Træstamme« — jeg vendte mig bort, søgte vort Hotel o. s. v., men bag alle Tanker laa Domkirken — Domkirken.

Senere paa Aftenen gik jeg ud til den igen, men kunde ikke overkomme den vidunderlige Vælde endnu.

Jeg fandt en aaben Dør — Paaskeonsdag stod den aaben »for dem, som vilde bede«, stod der — jeg fandt da ogsaa i en Krog en ensom Plads, som jeg ikke vil glemme. Det var samtidig med, at Ungdomsafdelingen var til Bibeltime i K. F. U. M. — —

»Naar Støvhjærtet banker for himmelske Tanker, da sprænger det Himmerigs Port« — nu, da jeg havde oplevet det derinde, kunde jeg fryde mig over Kirken.

Hvad er mest at beundre — Helheden eller de Tusinde, nej, der er jo Titusinde Enkeltheder? Saa mange, at man kunde bruge sit Liv til at studere den Bygning, mærke sig *alle* vidunderlige Enkeltheder — og sandelig, man vilde ikke blive færdig!

Kragerne, som kredser om dens Tinder og ser, hvad intet Menneskeøje aner er til — jeg vædder, de kender dog ikke Bygningen ud og ind.

Her har jeg første Gang en Illustration til den kristelige Erfaring: »*Altid nyt min Sjæl fortryller, saa jeg altid mere vil Dig.*«

En saadan Undren greb mig, at jeg blev ganske længselsfuld efter at have lavet den mindste Ciselering paa det mindste Spir. Det var et Livs Arbejde værd!

Hvilket Værk af Hjerne og Haands Samvirken Aarhundreder igennem! og viser Jorden os noget skønnere, end naar Tanke og Haand arbejder sammen, Tanken from og dristig, Haanden øvet og sikker?

*Ruskin* har sagt: »Hellere bo i en Hytte med Udsigt til Windsor Castle, end bo i Windsor med Udsigt til Hytter.«

Tænk, at have daglig Udsigt til Kølner Dôme!

Var der saa sandt ikke noget, som hed Ungdomsafdelingen, saa slog jeg mig ned her og solgte Kølner vand i en lille Bod ved Kirken — og blev et Menneske, som pakkede mine Flasker ind med *den allerstørste Omhu*, gjorde alt »ud af Sjælen«, med Kærlighed, fordi jeg gjorde alt »*sub specie æternitatis*« — »für den lieben Gott, er sieht's,« som den gamle Mester sagde, der gjorde sig den yderste Flid med et af de smaa Spir der oppe i Skyerne.

Klokkerne fra Domkirkens Taarne ringede Paasken ind. — — —

... Da vi forlod Køln, vendte jeg mig i Banegaardsporten mod Domkirken og forstod, at hvad enten jeg lod dens Skønhed bringe mig Bud fra Jordens Snille og Flid eller fra evige Egne, saa havde den min Kærlighed.

Og Klokkerne ringede til mig:

»Ja, kom og sku kun fage  
mig dybt i Øjet ind,  
og drag saa stolt tilbage  
med evigt Savn i Sind.«

G. E.

\*

\*

\*

I »*Nationaltidende*« for 28. April læses:

*St. Josefs Søstrenes katholske Seminarium* [skulde være Noviciat] paa Strandvejen er nu fuldstændigt under Tag, og det store og omfangsrige Bygningskompleks præsenterer sig paa en smuk og stilfuld Maade ud imod Strandvejen. De luftige og omfattende Lokaler, hvori Loftshøjden er 7 à 8 Alen, gør et meget venligt og lyst Indtryk. Paa Hovedbygningens Midtfaçade er i en udvendig Nische opsat en større Helgenfigur — St. Josef med Kristusbarnet — som tager sig ret imponerende ud, og som tjener til at give Bygningen dens særlige og karakteristiske Præg. Kirkebygningen, som ligger mod Nord, har et fikst, lille Taarn. Indgangen er fra Øst og med Altret imod Vest ud til de tomme Villagrunde ved Østbanen.

Syd for Hovedbygningen i den derværende store Have er Præsteboligen anlagt, en venlig og hyggelig 2 Etages Bygning i Villastil. Træplankeværket, som vender ud imod Strandvejen, vil blive sløjfet, den derværende Kløft udfyldes, en meget stor Kloakledning nedlægges i ca. 3 Alens Dybde, og her bagved skal opbygges en 4 Alen høj Stenmur, hvilende paa Cement-Underlag. Et Gode, som alle vejfarende ad Strandvejen vil sætte megen Pris paa opnaas, nemlig at Vejen paa hele Façadens Længde bliver omtrent 6 Alen bredere end den nu er. I Bygningens Kælder-Etage indsættes Kedler m. m. til Varmeapparatet, idet hele Bygningskomplekset faar Centralvarme og varmt Vands-Ledninger til alle Lokalerne.

\*

\*

\*

»*Dagens Nyheder*« for Onsdag d. 10. ds. meddeler om en sørgelig *Ulykke*, som er sket i den under Arbejde væ-

rende Kirke paa *Strandvejen 85*, som skal være knyttet til St. Josefs Søstrenes Noviciat\*) samme Sted. To Murersvende, Brøndsted og Dujardin, blev efter endt Arbejde, lige før de skulde til at gaa hjem, ramt af en nedstyrtende Krydshvælving, som næsten fuldstændig begravede dem. Deres Tilstand er desværre meget alvorlig, Kvæstelserne og de indvendige Læsioner menes at være af livsfarlig Karakter. Hos hvem Skylden for Ulykken ligger, er endnu ikke konstateret.

\*

\*

\*

Den 8. April døde en af det nittende Aarhundredes mærkeligste og interessanteste Politikere, Biskop *Stroszmayer* af Djakovar i en Alder af over 90 Aar. Den kroatisk Prælat havde med stor Udholdenhed og en Tid med Held kæmpet for sine Landsmænds Frihed og for Slaverne i det østerrigske Monarki; de nedsættende Nekrologer, der ved hans Død fremkom i magyarske og tyske Blade, og den Maade, hvorpaa han af czekiske Organer blev fejret som Panslavismens Helgen, taler højt nok om den Betydning, han havde haft. *Stroszmayer*, der var en lærd Prælat og ligesom Leo XIII. en stor Latiner, havde spillet en fremtrædende Rolle i den katolske Kirke, og han havde stor Indflydelse hos Leo XIII. («Nationaltid.»)

\*

\*

\*

»*Illustreret Familie-Journal*« for Søndagen den 7. Maj bringer et lille vellykket Billede af afdøde Pastor *Andr. Johansen* med et Par velvillige Linjer om ham og hans Virksomhed ved St. Ansgars Menighed.

\*

\*

\*

»Det norske katolske Ugeblad «*St. Olaf*« bringer i sidste Nr. en lille Nekrolog over sin danske Kollega,

\*) Forleden blev Noviciatet i Bladene kaldt »St. Josefs Søstrenes Seminarium«; Reporteren af ovennævnte Meddelelse kalder det nu »St. Josefs Søstrenes Præsteseminarium«; næste Gang bliver det vel: »St. Josefs Søstrenes Elevskole for Officersaspiranter«.



»Ugebladet«s afdøde Redaktør, Pastor *Andr. Johansen*, og beder sine Trosfæller i Danmark modtage Udtrykket for den inderligste Deltagelse i Sorgen over det lidte Tab.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** I *St. Ansgars Kirke* modtog hvide Søndag 33 Børn deres *første hl. Kommunion*, 14 Dreng og 19 Piger. Søndagen derefter, 2den Søndag efter Paaske, meddelte hs. biskoppelige Højærværdighed *Firmelsens hl. Sakramente* i samme Kirke til 48 Børn, 25 Dreng og 23 Piger.

I *St. Anna Kirke* (Amager) meddelte Msgr. von Euch paa hvide Søndag Firmelsens hellige Sakramente til 11 Voksne, 3 Dreng og 4 Piger (ialt 18). Anden Søndag efter Paaske fejredes her Børnenes første hl. Kommunion, idet 10 Dreng og 5 Piger første Gang gik til Herrens Bord.

I *Rosenkranskirken (Frederiksberg)* modtog paa hvide Søndag 44 Børn den *første hl. Kommunion*, nemlig 15 Dreng og 29 Piger. Tredje Søndag efter Paaske, d. 14. Maj agter hs. biskoppelige Højærværdighed at meddele Firmelsens hl. Sakramente til Børnene i dette Sogn.

— Fra den 18. ds. at regne er nuværende Kapellan ved Rosenkranskirken, H. Pastor *Philip von Kettenburg* kaldet til Kapellan ved *St. Ansgarskirke* og Hr. Pastor *F. V. J. Ronge*, som siden afdøde Pastor Johansens Afrejse til Aalborg har vikarieret for ham, kaldet til Kapellan ved *Rosenkranskirken* og samtidig udnævnt til Redaktør af »Nordisk Ugeblad«, hvorfor *Redaktionskontoret* fra samme Dag at regne er: *Boyesgade 8<sup>3</sup>, København V.*, hvortil alt Bladet vedrørende bedes sendt, undtagen private Annoncer, der fremdeles modtages af Hr. Cand. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

**Odense.** Den tidligere her i Bladet omtalte *Basar*, som en Kreds af venligsindede Damer agtede at afholde paa Odense Industripalæ til Fordel for en *Udvidelse af St. Josefs Søstrenes Hospital*, har nu fundet Sted den 6. og 7. ds. og haft en storartet Succes. »Odense Avis« for Mandag den 8. Maj skriver herom:

»Hvor ofte faar Odense ikke Skyld for at være en ussel Ravnekrog, som sætter alle Følelser til Side for Hensynet til Dit og til Dat. Ogsaa her, hvor det gjaldt at støtte St. Josefs Hospital, blev der — saa mærkeligt det end lyder — skumlet, men heldigvis maa vi lade Odense-annerne, i alt Fald den betydende Del af dem, at de forstod at gøre Skumlerierne til Skamme, beviste, at de forstod at se uhildet paa en god Sag, alene fordi det *var* en *god Sag*. — Et baade talrigt og velvilligt Publikum havde Lørdag og Søndag indfundet sig i Palæets Lokaler, givende saa rige Beviser for deres Velvilje, at Formaalet kan siges at være naaet over al Forventning. Paa den anden Side gav Basaren rigelig Valuta for de Penge, de gav ud, thi Komiteen havde strakt sig meget vidt for at yde et virkelig smukt og indholdsrigt Program. Kl. 6 hver Aften aabnedes Portene, og straks begyndte et broget Liv at røre sig under de mest utvungne Former.

Efter en stemningsfuld Festmarsch af Organist Levison, fremsagde Fru Kaptajn Madsen en varmtfølt og sympatetisk Prolog forfattet af Fruen selv. Solister og Kor, indøvet af Fru Distriktslæge Schoubo, afsang den stemningsfulde »Foran Sydens Kloster«, Frk. Trautner nogle Smaasange, og de af Frk. Prøvensen instruerede Børn dansede nogle allerkæreste Danse — altsammen lønnet af livligt Bifald. Og som dette det egentlige Program gjorde Lykke, saaledes ogsaa de mange andre assisterende, lige fra Blomsterpigerne og de neapolitanske Fiskere til Fru Fortunas Repræsentanter, saavel som Terpsichores do. ved 5-Øres-Dansen. Overalt var der godt Besøg, og Pengene strømmede ind.

Alt i alt var Basaren overordentlig vellykket, og Formaalet naaedes som sagt — det Formaal Fru Alvilda Madsen i sin Prolog har givet Ordene:

Ja, hjælp os alle med at finde Raad og Vej,  
 giv os i Aften Midlerne i Hænde,  
 at aldrig ved Døren skal svares Nej,

Thi, lægger Fruen os, Hjælperne og de Trængende,  
 dem der skal hjælpes, paa Sinde —

Paa Hospitalets Dør tør alle banke paa!

— — —

Om hvad Du tænker og hvad Du tror,  
 det spørges der ingen Sinde!

Nettooverskudet kan selvfølgelig endnu ikke opgives, men formodes at ville blive ca. 4000 Kr. Et efter Odense Forhold og Aarstiden storslaaet Resultat. — I Aftes besøgte Basaren af 700 Betalende.

**Køln.** *Domkapitular* i Køln Dr. Pingsmann kunde den 14. April fejre *50-Aars Præstetjubilæum* under stor Tilslutning fra mange Venner og tidligere Elever fra Præsteseminariet, hvor Jubilaren tidllgere har udfoldet en vel-signelsesrig Virksomhed. Dr. Pingsmann, som udmærker sig ved sin lige saa store Beskedenhed som Dygtighed, har endnu i sin høje Alder mange Interesser og om-atter ogsaa de nordiske Missioner med stor Kærlighed, hvilket vi ogsaa her i Danmark har haft forskellige Beviser paa. Vor højjærværdigste Biskop havde endnu sidste Sommer Glæden af denne fremragende Gejstliges Besøg her i København, hvorfra han, ligesom fra forskellige andre Steder her i Landet, medtog de bedste Indtryk.

**Rom.** Den 26. April modtog Pius X. i *Privataudiens* Komiteen for *den hl. Hieronymus' Forening* til Udbredelse af det Ny Testamente, hvis Protektor, i afdøde Kardinal Mocennis Sted, Kardinal Casetta er bleven. Af Beretningen, som aflagdes, fremgik, at Foreningen allerede havde udbredt over 300,000 Eksemplarer af de hl. Evangelier. Den hl. Fader udtrykte sin store Glæde over dette Resultat

og opfordrede Foreningen til ufortrødent at arbejde videre paa det paabegyndte Værk.

Torsdag, den 4. Maj modtog den hl. Fader det *irske* Parlamentsmedlem *Redmond* i en længere Audiens, hvem han med megen Interesse udsurgte om de religiøse, politiske og industrielle Forhold i Irland. Paven udtalte bl. a. at han sympatiserede med Bestræbelserne for ad fredelig Vej at skaffe Frihed for Irland og dets Befolkning, baade i borgerlig og i religiøs Henseende.

— (*Pius X. og den franske Kulturkamp.*) I det franske Blad »*Croix du Nord*« giver Kanonikus *Jaspar* følgende interresante Meddelelse om sin *Audiens* hos Pave Pius X. Da Talen kom paa den katholsks Kirkes Stilling i Frankrig, sagde Paven: »Frygt ikke! Vær ved godt Mod! Vor guddommelige Mester har stiftet en stridende Kirke, derfor maa man altid være beredt paa Kamp. Enhver Kamp er ganske vist en Fredsforstyrrelse, men Ansvarer herfor hviler paa dem, som er de udfordrende. De angrebne er derimod i deres fulde Ret til at forsvare sig og øve Modstand.« Da *Jaspar* bemærkede: »Forhaabentlig vil vore Biskopper give os Anvisninger herpaa, som udgaar fra Deres Hellighed?« saa svarede Paven: »Vær forvissat om, at jeg vil tale til rette Tid, saasnart man tvinger os til at bruge vore Vaaben. Men det er ikke raadeligt forud at vise vore Vaaben til Modstanderne, de kunde da let misbruge dem imod os selv. Jeg gentager, at jeg i belejliget Stund vil handle uden Tøven. Foreløbig er det bedre, at vore Forfølgere ikke kender vore Planer; derfor har jeg endnu ikke gjort nogen bekendt med disse Planer.« *Jaspar* slutter sin Beretning med de Ord: »Begge mine Ledsagere var ligesom jeg selv overrasket over det klare og bestemte Blik hos Paven i det Øjeblik, da han med særlig Eftertryk gav denne Erklæring!«

---

**Katholsk Afholdsforening,** »St. Johs. Broderskab« afholder for Fremtiden sine Møder hver Tirsdag Aften Kl. 8½ pr. i Lokalet, Bredgade 67<sup>2</sup> o. G. med skiftevis Medlemsmøde og Besøgs møde. Indmeldelser modtages paa Møderne og ved Henvendelse til Formanden, L. Winther, Skydebanegade 12 C<sup>1</sup>.

## St. Josefs Gildes aarl. Generalmøde

afholdes **Mandag den 22. Maj**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , i Forsamlingslokalet, Bredgade 67. — Dagsorden: 1) Oversigt over det forløbne Aar, 2) Aarsregnskabet, 3) Valg af en Kasserer og en Næstformand, samt af en Kommitteret til Overbestyrelsen og af to Revisorer, 4) Eventuelt. — Samtlige Brødre opfordres til at møde.

---

### C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katolske Kirker.

---

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 14. Maj. 3. Søndag e. Paaske.** St. Josefs Skytsfest. I samtlige Kirker afholdes **St. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** til Fordel for de mest trængende Institutioner i Vikariatet. — **15. M.** Johannes Bapt. de la Salle, Bekender. — **16. Ti.** Johannes af Nepomuk, Martyr. — **17. O.** Paschalis Baylon, Bekender. — **18. To.** Erik, Konge og Martyr.

**Fredag den 19. Maj. Marias Bebudelse.** (Gudstjeneste som paa Søndagene.) — **20. L.** Bernardin af Siena, Bekender.

**Søndag den 21. Maj. 4. Søndag efter Paaske.**

---

**Rosenkranskirken.** Søndag den 14. Maj Kl. 7 stille h. Messe; **Kl. 9** højtidelig Prælatmesse, efter hvilken den højærværdigste Biskop meddeler Firmelsens h. Sakramente til Børnene i Rosenkranskirkenes Sogn. — Kl. 7 stille h. Messe; **Kl. 5** Festandagt med Prædiken.

---

**Vincentiskonferentsernes andet Generalmøde** finder Sted Søndag d. 21. Maj henved Kl. 11 $\frac{1}{2}$ , efter Højmessens i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

---

**Mariakongregationen for Mænd** holder Fælleskommunion Søndag d. 14. Maj Kl. **8** i St. Ansgars Kirke.

---

**Mariakongregationen for Ynglinge** fejrer Søndag d. 21. Maj sin **Hoved- og Titularfest** (Marias Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke; sammesteds Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — Ynglinge, som i Aar har modtaget Firmelsens h. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos **P. Sialm** i Stenogade.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalel, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8. — Annoncer: 15 Ø Petiliniøn. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 21.

Søndagen den 21. Maj.

1905.

---

---

**Indhold:** Hvem er Kristus? — Maj. — En mystisk Bog om Mystik.  
— Et Kirkeraadsmlem om den protestantiske Statskirke  
— Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Rusland. — Bekendtgørelser.

---

## Hvem er Kristus?

—O—

(Fortsat fra Nr. 19.)

### Kristi Undergerninger.

Mange af vore samtidige kan, naar Talen er om »Undergerninger«, ikke tilbageholde et medlidende Smil. De er jo oplyste og dannede Mennesker, der sidst af alt vil synes overtroiske. Og dog er det højst paafaldende, at netop vor Tid har en større Forkærlighed end nogen tidligere Tid for det Underfulde og for alt, hvad der kan kaldes *Overtro*. Hvor mange Levninger af hedensk *Overtro* finder man ikke, netop i det oplyste Nordtyskland! Hvem kan tælle dem? Hvor mange gode og onde Varsler gives der ikke? Til hvor mange Dage i Ugen knytter sig ikke Lykke eller Ulykke! Hvem af de Oplyste sidder gerne

selv trettende ved Bordet? Er det ikke en betænkelig Sag, naar Ske og Gaffel ligge overkors, eller naar Saltkarret vælter? Hvilken Lykke, tidligt om Morgen en at møde en Faarehjord! Hvilken Ulykke derimod at møde en Svinehjord!\*) Men ikke tilfreds med disse Levninger af den gamle Overtro, har vor oplyste Tid gjort et formeligt Indbrud i det Mirakuløse. Sympathikure, Sonnambulisme, Borddans, Bordbanken, Bordskriven, Psychographi og Aandemaning er de Mirakler, hvorefter vor Tid har løbet og endnu løber. Gud derimod tør ikke mere gøre Undergerninger, det taaler »vor Videnskab« ikke. De mest oplyste, Rationalisterne, erklærer rentud: den gamle og den nye Pagts Bøger fortæller om Undergerninger, som Gud skulde have virket, men vor Tids Videnskab anerkender ikke Miraklers *Mulighed*; disse Bøger er altsaa en Samling af Myther eller Fabler. Beviset, hvorpaa hele Rationalisternes og Mythologernes System er bygget, er meget kortfattet: Vor Videnskab erklærer, at Gud ikke kan gøre Undergerninger, altsaa er Bibelen en Fabelbog, og dermed Punktum!

Højlærde Herrer! De vil maaske dog tillade mig en lille Indvending? Den store Genfer, Jean Jacques Rousseau siger i sin »Emile«: »Dersom Nogen for Alvor vilde opkaste det Spørgsmaal, om Gud kunde virke Undergerninger, vilde det kaldes at vise ham for megen Ære, naar man for Alvor vilde svare ham derpaa, det vilde være tilstrækkeligt at forskaffe ham en Plads i Daarekisten.« Dette er nu rigtignok temmelig groft, og jeg vil derfor behandle Dem høfligere.

Naar en Sten, en Stenblok, en virkelig Stenblok paa én Gang gav sig til at skyde virkelige Blade og

---

\*) Lignende overtroiske Forestillinger finder man ogsaa i Danmark, omend mindre udbredte nuomstunder end for en Menneskealder siden.

Blomster og bæere Frugter, da vilde De ganske bestemt forundre Dem derover. Men De har aldrig forundret Dem over at se et Træ gøre det. Vilde Træet derimod pludselig løfte sine Rødder ud af Jorden og begynde at spadsere omkring, hvor vilde De da forhaves; men at Deres Hund følger Dem, naar De gaar ud, finder De i sin Orden. Vilde en Abe skrive en stor Bog for at bevise, at dens Stamfædre havde været Mennesker, ja endog lærde Professorer, og bekendtgøre, at den havde besluttet sig til snart at tage Doktorgraden ved dette eller hint Universitet, da vilde De bestemt gøre store Øjne. At derimod visse Mennesker skrive hele Bøger kun for at forsikre, at de ikke kan se nogen væsentlig Forskel imellem Aben og dem selv, det undrer Dem lige saa lidt som mig. De anerkender altsaa, mine Herrer, noget relativt *overnaturligt* i de enkelte Naturriger. Hvad der er ganske naturligt for Planten, er overnaturligt for Stenen; og hvad der gaar ud over Plantens Natur, kan være aldeles overensstemmende med Dyrets Natur; og Mennesket kan efter sin Natur udføre mange Ting, der fuldstændigt gaar ud over alle underordnede Væseners Kræfter. Mon nu Mennesket skulde være Højdepunktet af al Tilværelse? Skulde det med andre Ord virkelig være det højeste Væsen? — Gives der derimod en Gud, er det da ikke svarende til *hans* Natur, at kunne udføre mange Ting, som gaar ud over Naturens Kræfter? — At nægte *Muligheden* af Undergerninger, betyder altsaa det samme som at *nægte Guds Tilværelse*.

Men saasandt der gives en Gud, er ogsaa sande Undergerninger mulige, og, naar Bibelen taler om Undergerninger, saa er den derfor endnu ingen Fabelbog. Eller vil man maaske forbyde Gud at gøre Undergerninger, naar det ikke kan nægtes, at han *kan* gøre dem? — Undergerninger, siger man, vilde forstyrre Naturens Love og Orden. Naar Kristus helbreder en



syg ved et Ord, skulde da derfor Lægevidenskaben gaa tilgrunde eller ikke mere have noget at betyde? Naar Kristus opvækker Lazarus fra Døden, vil man da have Grund til at befrygte, at alle vore Forfædre skal staa op af Graven og forlange, at vi skal give dem deres Ejendom tilbage? Fordi Kristus formerer to Brød i sine Hænder for at mætte Tusinder, behøver vi saa ikke mere at saa Korn? Gud forstyrrer ikke ved sine Undergerninger de af Ham Naturen givne Love. Naturen virker ved sine af Skaberen modtagne Kræfter og følger deri den Orden, som Han har nedlagt i den. Men Gud virker, naar det behager Ham, som Naturens Herre og udfører enten umiddelbart uden Naturkræfternes Mellekomst, hvad Han under sædvanlige Omstændigheder udfører ved disse, eller virker noget højere, som Naturkræfterne ikke formaar. Saaledes helbreder Skaberen sædvanlig Sygdomme ved de Kræfter, han har lagt i Naturen, men udenfor den sædvanlige Orden ogsaa umiddelbart ved sin egen Magt. At vække en Død til Live, har han derimod ikke givet Naturkræfterne Magt til; det kan kun Han, Livets og Dødens Herre.

Kunde der nu ikke være Grunde, hvorfor Gud undtagelsesvis gjorde Undergerninger? Man siger vel: Naturen slaar overalt til. Men er dette ganske ubetinget afgjort? Og, om saa var, vilde det ikke være Grund nok for Gud til at virke Undergerninger, at han vilde vise Menneskene, at Han er Naturens Herre? Mange Mennesker har jo allerede af Naturens uforandrede Gang draget den Slutning, at der ingen Gud var til, ingen guddommelig Verdensstyrelse, men at alt styredes efter den evige Materies blinde, nødvendige, fatalistiske Love. Men et eneste Under kuldkafter hele Atheismen, Pantheismen og Naturalismen!

Man siger: Naturens Bog aabenbarer Gud tilstrækkeligt. Ganske sandt! Men alligevel har der været

Mennesker og gives endnu saadanne, som i denne herlige Bog enten slet ingen Gud har fundet, eller har fundet utallige Guder. Hvor vidt er ikke Menneskets Hjerter og Forstand gaaet i sine Forvildelser! De Nationer, som ellers i andre Ting var saa vise, Fønikerne, Ægypterne, Kaldæerne, Grækerne og Romerne, hvor for de ikke vild i Religionen! Naar Mennesket selv synker ned under Naturen og bliver unaturligt, kan da Naturen endnu hjælpe ham? Mennesket kan udrive sine Øjne og lage sig selv afdage; men kan Naturen give ham Øjnene, give ham Livet igen? Men nu er det rigtige Forhold til Gud, Menneskets Skaber og Herre, ligesaa svarende til Menneskets sædelige Natur, som Synet til Legemet; har han taht det, kan han ikke selv give sig det tilbage; har han i aandelig Forstand dræbt sig selv, kan han ikke opvække sig selv. Er Mennesket sunket ned under Naturen, kan kun Gud oprejse ham igen. Men det kan alene ske ved en *overnaturlig* Mellekomst fra Guds Side. Denne guddommelige Mellekomst, som i sig selv allerede er hans Godheds største Undergerning, maa det være Mennesket muligt at anerkende, thi det skal jo som et frit Væsen anerkende den og medvirke med den. Den maa altsaa være ledsaget af synlige Undergerninger, der betegne den som en guddommelig Kraftytring.

Vilde altsaa Gud aabenbare den forvildede Menneskehed den sande Religion og bestemme dens Forhold til ham, saa maatte han ikke blot gøre denne Religion kendelig som saadan for dem, hvem han umiddelbart og først aabenbarede sig for, men han maatte ogsaa skænke disse Vidner, som skulde aabenbare hans Vilje for Følkene, et Kendetegn paa deres guddommelige Sendelse. Saaledes skete det med Moses og Profeterne; saaledes gjorde Kristus med sine Apostle, efterat han havde legitimeret sig selv som Gud.

Det staar saaledes uimodsigeligt fast, at Undergerninger er baade fysisk og moralsk mulige. Er der altsaa Tale om en Undergerning, som siges at være sket, da har et fornuftigt Menneske kun to Ting at undersøge: 1) er det, som udgives for en Undergerning virkelig sket? 2) naar det er sket, var det da af en saadan Natur, at det kan tilskrives en overnaturlig guddommelig Mellekomst, d. e.: er det et virkeligt, et sandt Under? (Fortsættes.)

---

M A J.

—o—

O, Vaarens Skønhed blomstrer i mit Sind! --  
 Jeg gaar imellem nys udsprungne Lønne.  
 Og Vinden stryger duftfyldt mod min Kind,  
 Og Hegnets Birke lyser Bøcklinsk grønne.

Langt ude blaaner Havets Stribe frem  
 Imellem hvide Huse, Træer i Klynger.  
 Og over fjerne Kysters Taagebræm  
 Staar lilla Skyer — som Blomstersne i Dynger...

Forgæves søger jeg at finde Ord  
 For Sjælens dybe, vemodstemte Glæde —  
 Det jubler i mig: »Hil Dig, skønne Jord!«  
 Og dog — dog kunde jeg af Længsel græde...

*R. Jahn-Nielsen.*

---

## En mystisk Bog om Mystik.

—o—

Det fejler næppe, at jo en og anden af Ugebladets Læsere har lagt Mærke til en Bog kaldet »Mystik i Heden-

skab og Kristendom«. I saa Fald vil medfølgende Stump Brev mulig kunne interessere.

Kære Ven!

Hermed Bogen tilbage og Tak for Laan. Men næste Gang vil jeg have mig den Optordring frabedt: »sig mig hvad du mener om den!« Det har ligefrem gjort Skaar i min Nydelse, at jeg stadig skulde tage den alvorlig og gøre reflexivt Rede for Elementerne i det tragikomiske Indtryk, jeg ellers rent æstetisk set kunde have hengivet mig til. Min Mening om Bogen er da, at den er klassisk — for sin Tid, den populære Skrabsammenlitteratures Guldalder. Den fortjente at blive illustreret. Mangler har den jo nok, der mangler saaledes lidt Teologi og lidt Filosofi og lidt Mystik og lidt Latin. Havde Forfatteren haft lidt af disse Ingredienser at komme i sit Bryg, vilde der unægtelig have været mere Mening i den, for sandt at sige, er det blevet til tyndt Øl.

Et kan Forfatteren aabenbart, og det er Tysk. Jeg fik straks, jeg var nogle Sider fremme, saadan en germansk Smag i Munden. Ingen nordtysk Germaner kunde bedre have lagt sin Definition til rette, saa alt kan komme ind derunder, lige fra Zoroaster (for ikke at nævne Apostlene og deres Mester) ned til en persisk Fyldebøtte. Det er vel at mærke Forfatteren, der tager denne sidste under Mystikkens Lupe. Om det saa er Sproget, saa bliver det hist og her søndenaask. Ved Du f. Eks., hvad landløbende Optimismus er? Molbeck kan ikke hjælpe dig, for Forfatteren mener ingenlunde strandet Optimisme. Nej, tysk Ordbog frem; se under »landläufig« — es klappt. Og kender du til at tage Fodpunkt i noget? Nej dertil skal man være anderledes bevandret i der, die og das, og vide hvad »Fusspunkt« betyder. Kender du Udtrykket »at sætte sine Kræfter ind i en Sag?« Nej du gør saamænd ikke, men Forklaringen staar under »einsetzen,« og Kraftindsættelsen er netop sket paa tysk, vistnok af de Herrer

Zeller, Harnach og Holtzmann ud af det selvbestaltede »Volk der Denker.« Destoværre kan man ikke høre denne leterhvervede Titel uden at tænke paa visse Folks Ærlighed i Munden, og Resultatet af Hr. Lehmanns Gaaen i Skole hos Indehaveren deraf skal ikke gøre Titlen mere vægtig.

Ja, undskyld, jeg mærkede nok, at Bogen havde interesseret dig, og Du kræver vel sagtens min Dom belagt med Beviser. Du sætter mig derved i en embarrass des richesses; Bogen er lutter Hjemmel for, hvad jeg har sagt, og næste Gang jeg kommer til dig, skal jeg give dig flere Beviser, end du ønsker. Hermed kun lige et og andet. At stræbe efter Udødelighed er f. Eks. rask væk ensbetydende med at stræbe efter Guddommelighed. Nægtelsen af Begrænsning i Gud er det samme som at nægte Guds Personlighed. Mystik graver Grav for Theologi og Filosofi, du forstaar jo nok, ligesom Fotografi slaar Optiken ihjel. At Logik og Antologi er hip som hap for Hr. Lehmann og hans Hjemmelmænd imellem Eideren og Main, kan ikke volde nogen sundhedsfarlig Bestyrtelse. De er det til Gavns. Naar saaledes de gamle siger, at Gud er Nægtelsen af det endelige, d. v. s. at vi ikke kan udtrykke Uendeligheden anderledes, end ved at nægte Endeligheden  $[(-) \times (-) \text{ giver } +]$ , tager Hr. Lehmann saamænd Udtrykket ontologisk, og værs'god, der har Du Hegel fiks og færdig med Negation og Negation der Negation. Geistreich! Naar Gud defineres som det ene Væsen, er det for Hr. Lehmann utvivlsom Pantheisme. Hvad Gud ellers skulde være, glemmer han at sige os, ligesaa, hvordan det bliver til Pantheisme — stat pro ratione voluntas. Og naar saa de gamle paa den anden Side siger, at Gud ikke er Væsen, svælger Hr. Lehmann i Konstateringen af denne haandgribelige Selvmodsigelse. I denne Forbindelse vilde det have været rart, om Hr. Lehmann havde haft den spidsborgerlige Vane at citere. Det vilde interessere mig at faa at vide, hvem der siger, at Gud ikke er et Væsen — vel at mærke ikke, hvilken Berliner,

Tübinger eller Jenaer Professor der har lagt de gamle det i Munden. Ment er selvfølgelig det gamle platonisk-aristotelisk-augustinsk-skolastiske Axiom, at intet kan udsiges i samme Mening om Gud og det endelige, ikke engang Ordet at være, der, brugt om Gud, er selve Uendeligheden i Omfang og Lødighed o. s. v.

Ganske morsomt kommer den hellige Augustinus afsted og fortjener ikke bedre, fordi han ikke brugte Arnesens latinske Ordbog (der oversætter inspiratio med Begejstring). Han faar inspiratio caritatis glat oversat med Kærlighedens Begejstring og gratia inspirationis med Begejstringens Naadegave og saa er Augustinus dør, hvor han paa det Sted til det Brug skulde være. Og naar man kan have det saa nemt, hvorfor saa oversætte med indblæst Kærlighed og Naade og bringe Kludder i det hele?

Til Slutning skal du endda faa en Vittighed. Kan du oversætte: »universalia sunt realia«? Lehmann oversætter: »Det almene er det virkelige«, og er dermed lykkelig i Sadelen paa sin Kæphest, at Plato i Grunden er Fader til det meste i Kristendommen. Som bekendt er denne Grundsætning netop bl. a. rettet imod Plato og betyder: »det almene eksisterer i Virkeligheden«, nemlig (som Art) i Enkeltvæsnerne og ikke i selvegen Virkelighed, som just Plato drømte, heller ikke som blotte Navneord, hvad Nominalisterne (Forfatterens Kæledægger) hævdede. Ja, vent nu, Vittigheden kommer først. Thi mærk dig dette, paa Hr. Lehmanns ravgale Oversættelse af en filosofisk Grundsætning hviler intet mindre end den almindelige Kirkes theologiske Autoritet. Der slap den ud, og hvis det ikke er genialt, tør jeg ikke sige, hvad det er.

Hvad tilsigter Forfatteren? Ja hvem ved? Treenigheden er ham i Vejen, Kristi Guddom er ham i Vejen, al Tragten efter Livets Inderliggørelse i Gud er ham i Vejen, Sakramenterne er ham i Vejen, og saa vidt jeg kan faa fat paa ham, er den rette Kristendom — autore Lehmann — en Fugl uden dogmatiske Ben og mystiske Vinger; set har

jeg saadanne Fugle, men det har altid været paa en Tal-  
lerken. Hr. Lehmann serverer ved Foredragsforeningernes  
Borde i Kjole og hvidt — — — — —

Din hengivne *Ɖ. F.*

## Et Kirkeraadsmedlem om den protestantiske Statskirke.

—o—

Følgende højst interessante Udtalelse af det *protestan-  
tiske Kirkeraadsmedlem, Otto Fleischmann* fra Kaisers-  
lautern, som i sin Tid gjorde en Rejse til Italien, læses i  
Underholdningstillæget »Feierstunde« til den *liberale* »Pfälz.  
Presse« (7. Febr. 1900) under Titlen »Ein Besuch bei den  
Dreibundbrüdern« :

»Hvorsomhelst man henvender sig i Italien, iagttager  
man, at man har at gøre med en Tiggerstat. Det er  
akkurat det, man hos os kalder en Statstigger. Man bærer  
sig ad som en Stormagt og blamerer sig derefter overalt,  
fordi alle Midlerne mangler. Med en saadan Stat skal  
man ikke indgaa noget Forbund. Italien nytter os hverken  
i Fred eller i Krig. Om det vilde begynde en Krig i Dag,  
vilde det i Morgen blive erklæret bankerot . . . . Tyskland  
vil gøre bedst i at lade være med fremdeles at regne paa  
eller tage Hensyn til Italien; et Forbund med dette er  
ingen Døjt værd. Jeg paastaar endog, at Paven vilde  
kunne gavne os mere end Kong Humbert. Hvis derfor  
Italienerne koketterer med Franskmændene, vel, saa lad os  
(Protestanter!) kokettere med Paven.\*) Herved vilde vi med  
ét Slag erhverve os hele den katholske Verdens Sympati,  
og dette vilde da ogsaa have sin Betydning. Selvfølgelig

\*) Ogsaa særlig interessant i Øjeblikket! Tænk paa det lange Tele-  
gram, som forleden stod i Bladene fra Metz med Overskriften:

»Tyskland og den kath. Kirke«.

*Red.*

skal vi ikke gaa hen og erobre Rom for Paven, men vi skal heller ikke gøre noget imod, om han selv paa en eller anden Maade genvinder det. Og dersom Katholikerne i Tyskland erklærer ikke at kunne klare sig uden Jesuiterne, saa give man dem de forønskede Munke, og dersom Paven vil sende en Nuntius til Berlin, saa modtage man der den romerske Kirkefyrste venskabeligt. Da vil Berlinerne engang faa at se, hvorledes egentlig en Kirkefyrste tager sig ud, nemlig ikke som en utørret kgl. preussisk Geheime-raad i Frakke og Silkehat, som man paa Grund af hans »Gelehrigkeit« har befordret — i Spidsen for (det protest.) Kirkeregimente. Og jo flere kraftige Gedder man sætter i den forsumpede protestantiske Karpedam, desto bedre. Maaske kommer der da Liv i den ligegyldige, til Materialisme henfaldne Masse. Maaske hører da den mindre Del, i hvilken der endnu findes religiøst Liv, op med at sønderflænge sig selv i blindt Raseri. Hvis man har en virkelig selvstændig Kirke for Øje, vil man maaske komme til Erkendelse af, at den prot. Kirke slet ikke mere er eller vil have nogen Magt, saalænge den vedbliver at være Statskirke. Heri ligger Grunden til dens Nedgang, heri ligger Hovedfejlen; dersom den hele prot. Statskirke stod paa en eneste tynd Søjle, og jeg alene i hele Tyskland ejede Kræfter til at styrte denne Søjle med et eneste Spark, saa vilde jeg uden Betænkning gøre det i næste Øjeblik, selv med den Fare, at dens styrtende Ruiner vilde begrave alle Over- og Underkirkeeraad tillige med samtlige Over- og Underkonsistorialraad. Menneskeheden vilde bære dette Tab med Fatning, og ud af Ruinerne vilde snart et nyt, bedre Liv opblomstre.«

Saaledes skriver et protestantisk Kirkeeraadsmedlem! Denne allerede tidligere faldne Udtalelse faar fornyet Interesse i Øjeblikket, hvor Centrums »Toleranzantrag« bringer den tyske Statskirke til at ryste og bæve af Forskrækkelse; den tør ikke give Katholikerne lige Vilkaar med Protestanterne.



## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

**København.** (P.) Tirsdag Aften den 16 ds. afholdt Sct. Johs. Broderskab sit ordinære Møde med Optagelse af to ny Medlemmer, flere skulde have mødt til Optagelse, men var blevet forhindret og vil derfor først blive optaget paa næste Medlemsmøde. — Et ungt Menneske sendte (hvor utroligt det end lyder) Bud, at hans Forældre havde forbudt ham at lade sig optage i Broderskabet, et mærkeligt Syn paa Afholdssagen maa man sige. — Flere gode Forslag fremkom til Behandling. Et Udvalg paa tre Medlemmer blev dannet til at revidere Broderskabets Love inden den ordinære Generalforsamling i Juli Md. d. A.; et Forslag fra Præfekten om at søge dannet et katolsk Afholdsforbund for Danmark blev hilst med stormende Bifald. Det blev endvidere bestemt, at Medlemmerne med Børn i Løbet af Sommeren mindst en a to Gange hver Maaned skulde samles i Frederiksberg Have med Venner og Bekendte medbringende Madkurve. Den første Udflugt af denne Art finder Sted Tirsdagen den 23. ds. Kl. 6 $\frac{1}{2}$  Eftm; efter at have spist og leget, indtages Kaffen i Petersens Have, Pilealleen 6. — Afholdsforeningen holder for Fremtiden sine Møder hver Tirsdag Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$  pr. i Lokalet Bredgade 67<sup>2</sup>, o. G. med<sup>1</sup> skiftevis Medlemsmøde og Besøgsmøde. Indmeldelser modtages paa Møderne og ved Henvendelse til Formanden L. Winther, Skydebanegade 12 C<sup>1</sup>. Broderskabets Skytspatron er den hl. Johannes den Døber og vor højjærværdige Biskop er dets Protektor, vore Medlemsmøder indledes efter gammel katolsk Skik med Bøn og Salmesang, Broderskabets Mærke er det samme Mærke, som findes paa vore Højaltre, vi arbejder i Et og Alt i Ly af vor hl. Kirke og enhver kan med Lethed overbevise sig om, at St. Johs. Broderskab helt igennem er en katolsk Forening. — Vort Maal er Udryddelsen af alle spirituøse Drikke, vore selskabelige Sammenkomster med

Foredrag og m. m. er kun Midler, som anvendes for at naa dette Maal. — Motivet til vort Arbejde kan kun søges i Kærligheden til Gud og Næsten. Afholdssagen er derfor en Sag, som man nærmest maa antage enhver sand Kristen med Lyst og Iver maa kunne arbejde for. — Drukkenskabten bringer kun Ulykke, Nød og Sorg over Menneskene og i Hjemmene og mange er de Kvinder og Børn, der sukker og lider Nød for Mandens Drikfældigheds Skyld. De fleste og mest afskyeligste Forbrydelser begaaes alle i et Øjeblik, hvor Mennesket er paavirket af Spiritus; naar man ret betænker dette, hvilken stor Barmhjærtighedsgæring er det da ikke at redde sine Medmennesker fra den dybe Afgrund, som de i Selskab med Kong Alkohol gaar imøde. Udryd Drukkenskabten! og vore Fængsler, Hospitaler, Sindssygeanstalter og Fattighuse vil ikke længere være overfyldte. — I Forældre! afholder ikke Eders voksne Børn fra at melde sig ind i en Afholdsforening, det gælder især om at beskytte den opvoksende Slægt for Drukkenskabens Last og de mange Følgesvende, den fører med sig. Bedre er det at gaa med et klart Hoved fra et Afholdsmøde end at promenerer Strøget den sene Aftentime, hvor man kun bliver Vidne til Udskejelser og Raahed af enhver Art. — Støt Sct. Johs. Broderskab i Kampen mod de berusende Drikke, den bedste Støtte er at indmelde sig og tage virksom Del i vort Arbejde. Lad det være en Ære for enhver katolsk Mand og Kvinde at bære Broderskabets lille Afholdsmærke og den Tid vil ikke være fjærn, da man med Glæde kan imødesee Dannelsen af et »katolsk Afholdsforbund«, der omfatter hele Landet. —

»Dagens Nyheder« af 11. Maj bringer endnu følgende Meddelelse om Ulykken paa Strandvejen: »Hr Murermester *N. P. Andersen* beder os meddele, at Grunden til Hvælvingens Nedstyrning i St. Josefs Søstrenes Kirke, efter hans Mening ikke skyldes mangelfuldt Arbejde, men snarere Konstruktionsfejl. Forøvrigt har der i Gaar været foretaget Skøn over Kalamiteten, og dette Skøn, der fore-

toges under Bygningsinspektørens Ledelse, mente, at Ulykken maatte tilskrives en Forskydning af Hvælvingen. [Men hvad er saa Aarsagen til denne Forskydning?] De to kvæstede Arbejdere befandt sig i Gaar efter Omstændighederne ret vel, og man anser dem begge for udenfor Livsfare, om ikke noget uventet støder til.« Sidste Meddelelse fra Hospitalet lyder, at Patienterne fremdeles er i Bedring.

**Frederiksberg.** I Søndags, 3. Søndag efter Paaske, meddelte Hs. biskoppelige Højærværdighed *Firmelsens* h. Sakramente til Børnene i Rosenkranskirkenes Sogn, 16 Dreng og 24 Piger. Kirken var i Dagens festlige Anledning fuldstændig overfyldt.

**Rusland.** Det er vistnok en bekendt Sag, hvorledes det »ortodokse« Rusland hidindtil har været det mest intolerante Land, overfor andre Trosbekendelser, allermest overfor den katolske Kirke, med hvilken den dog ellers er mest beslægtet i Lære, ja næsten stemmer fuldkommen overens, naar undtages, at den russiske Kirke i Stedet for Pavens Overhyrdeembede anerkender Statsoverhovedet, Selvherskeren, for Kirkens Overhoved tillige.

De mange indre Omvæltninger, som dels er foregaaet og dels forestaar i Rusland, har, som det synes, ogsaa sat den fanatiske religiøse Intolerance et Par Grader ned. Den 30. April (Russernes Paaske) blev der nemlig i Kirkerne oplæst et kejserligt Dekret, der tilsteder Religionsfrihed. Det hedder deri bl. a: »Overgang fra den ortodokse Tro til en anden kristelig Tro drager ingen Forfølgelse eller nogensomhelst Følger for de personlige eller borgerlige Rettigheder efter sig; de voksne, som gaar over, vil blive anerkendt at tilhøre den Religion, hvortil de gaar over. Naar en Ægtefælle træder over, skal de mindre-aarige Børn tilhøre den ikke overtraadte Ægtefælles Religion. Gaar begge Ægtefæller over, følger de Børn, som er under 14 Aar, den Religion, hvortil Forældrene er gaaet over; de ældre Børn bliver i den forrige Tro. For Kristne af enhver Bekendelse er det tilladt, efter deres egen Ritus,

at lade døbe Hittebørn eller Børn af fremmed Herkomst.«  
 — Gud give, at dette maatte være det første Skridt til vor hl. Kirkes fuldstændige Frigivelse i Rusland og til dette ellers saa fromme og religiøse Folks frentidige Genforening med Moderkirken; maatte alle Katholiker ivrigt bede i denne Hensigt; thi jo mindre der er, som skiller, desto sørgeligere er paa en Maade Adskillelsen.

**P** St. Johs. Broderskab foretager Udflugt til Frederiksberg Have Tirsdagen den 23. ds. Kl. 6½ Eftmd. medbringende Madkurve. Mødestedet er ved Frederik VI.s Statue; der spises og leges paa Plænen foran Slottet og Kaffen indtages senere i Petersens Have, Pilealleen. Alle indbydes, Voksne og Børn. Bestyrelsen.

**Den** katholske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepenge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr., eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Sogndage fra Kl. 1--3 og 5--7.  
 samt Lørdag Aften

F. Simonsen,  
 St. Jørgens Allé 11, 1 Sal.

Mandag d. 15. ds. udkom 3. Aargang 5. Hefte af

**„VARDEN“.**

Indhold: W. Schmitt: Jomfruklostre i Danmark efter efter Reformationen. II.  
 Paul Bourget: Talismanen. I.  
 Litteratur.  
 Blandinger.

Subskription à 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og paa Postkontorerne. Til Udlandet forsendes »Varden« under Korsbaand for 5 Kr. aarlig direkte fra Udgifveren, Kong Georgs Vej 35, København F., Tlf. Godthaab 613 Y.

**Paraplyer, Parasoller og Stokke**

anbefales.

**A. Mehl,**

**48, Frederiksborggade 48.**

## Kirkelig Kalender.

**Søndag den 21. Maj.** 4. Søndag efter Paaske. — 22. **M.** Venantius, Martyr. — 23. **Ti.** Andreas Bobola, Martyr. — 24. **O.** Maria, de Kristnes Hjælp. — 25. **To.** Gregor VII., Pave og Bekender. — 26. **F.** Filip Neri, Bekender. — 27. **L.** Beda den Ærværdige, Bekender og Kirkelærer.

**Søndag den 28. Maj.** 5. Søndag e. Paaske.

**Vincentiskonferentsernes** andet Generalmøde finder Sted Søndag d. 21. Maj henved Kl. 11', efter Højmessens i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

**Mariakongregationen** for Ynglinge fejrer Søndag d. 21. Maj sin **Hoved- og Titularfest** (Marias Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med **Fælleskommunion** i St. Ansgars Kirke; sammesteds Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — Ynglinge, som i Aar har modtaget Firmelsens h. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos P. **Sialm** i Stenogade.

**Mariabørnenes Forening** holder offentligt Møde i St. Knuds Kapel Onsdag den 24. ds. Kl. 8 Aften.

**Slagelse.** (Bredeg. 17.) Søndag d. 21. Maj Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt.

**Elisabethforeningen** takker hjærteligst for de 30 Kr., som indkom ved en lille privat Auktion.

**NB.** Da jeg har hørt, at nogle har opfattet Anmærkningen paa første Side i sidste Nr. som en Sigtelse fra mig til min Forgænger, gøres man herved opmærksom paa, at Anmærkninger under signerede Artikler ikke kan betragtes som Redaktionens Bemærkninger, undtagen der udtrykkelig tilføjes »Red.« under saadanne Anmærkninger. Redaktøren.

(Andre vise Raad, som er bleven givet mig i Anledning af samme Nr., takker jeg pligtskyldigst for, men forbeholder mig Betænkning paa, om jeg skal følge dem eller ikke. »Gode Raad er dyre«, hedder det jo ellers; alligevel vil jeg foreløbig følge det billigste og bedste, jeg allerede tidligere har faaet, nemlig at købe mig en rigtig tyk Læder-vest. At Redaktører maa have gode Rygstykker, har jeg nok vidst før, men begynder nu ogsaa selv allerede at gøre Erfaring derom. — Gode fornuftige Raad modtages altid med virkelig Taknemmelighed. D. S.)

**Redaktionen** er flyttet til **Boyesgade 8**, København V.

Dette Nr. er udsendt senere paa Grund af Helligdagen.

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8. — Annoncer: 15 Ø. Petilinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 22.

Søndagen den 28. Maj.

1905.

---

---

**Indhold:** Hvem er Kristus? — Fulda. — Strejftog gennem Bladene.  
— Bekendtgørelser.

---

## Hvem er Kristus?

— 0 —

(Fortsat.)

Hvorledes forholder det sig nu med Kristi Underværker? Har Kristus virkelig gjort Undergerninger, d. e. ægte, guddommelige Underværker? Den nye Pagts Skrifter lader os ikke være i Tvivl herom. Men vi appellerer her til Kristi Fjenders Vidnesbyrd og Dom, som ikke kan forkastes af noget fornuftigt Menneske. Baade Jøder og Hedninger havde den største Interesse af at nægte Kristi Undergerninger eller at betage dem al Beviskraft, for saaledes at unddrage sig den Forpligtelse at antage den forhadte Kristentro. Har nu disse, og hvad mere er, de mest dannede iblandt dem, nægtet Kristi Undergerningers historiske Sandhed, eller har de forsøgt paa at forklare dem naturligt? Paa ingen Maade! Da den Efterretning udbredte sig,

at Kristus havde opvakt Lazarus fra Døden, gik Folket massevis til Bethania, ikke blot for at se Kristus, men ogsaa Lazarus. Ypperstepræsten forsamler det høje Raad og siger: Hvad skal vi gøre? Dette Menneske gør mange Undergerninger, og naar vi lader det gaa hen, vil alt Folket slutte sig til ham! Ingen af Raadet faldt det ind at gøre det Forslag: Lader os forsamle Folket og sige til det: Kristus har ingen Underværker gjort, slet intet Vidunderligt. Og hvorfor ikke? At træde frem for Tusinder og Hundredetusinder og sige til dem: Hvad I alle har set, er slet ikke sket! Er det ikke det samme som midt paa Dagen at ville nægte Solens Tilværelse? Hvorledes vilde man have faaet de Tusinder, som selv havde været Genstand for Kristi Mirakler til at tro, at de aldrig havde været syge, eller at de endnu ikke var helbredte? At nægte Kristi vidunderlige Gerninger vovede ingen. Eller har man maaske forsøgt at forklare Kristi Undergerninger paa en naturlig Maade? Ogsaa dette Forslag vovede ingen i det høje Raad at gøre. Og hvorfor ikke? Den som vilde have forsøgt paa at give Folket en naturlig Forklaring paa Kristi Undergerninger, han maatte jo selv under de samme Omstændigheder og med de samme Midler kunne gøre de samme Gerninger. Thi naar en Lærer i Fysiken vil forklare en naturlig Fremtoning af dens Aarsager, da gør han sit Eksperiment og frembringer det samme Fænomen for at bevise, at hans Forklaring er sund og fyldestgørende. Men ingen i det høje Raad vovede noget Forsøg paa at eftergøre Kristi Undergerninger. Som det korteste Svar paa Kristi Undergerninger besluttede det højvise Raad at korsfæste Kristus og ombringe den opvakte Lazarus.

Man havde vel gjort et andet Forsøg paa at berøve Kristi Underværker deres Beviskraft, idet man

tilskrev Belzebub dem. Men selv ved denne skændige Bespottelse aflagde man Vidnesbyrd for Sandheden. Man tilskrev dem ikke den første den bedste Smaadjævel; nej, Kristi Undergerninger var af den Beskaffenhed, at man kun kunde henføre dem til Djævlens Øverste. En anden Forklaring, som de senere Jøder efter en mere moden Overvejelse havde givet i deres Skrifter, kommer paa en Maade Sandheden nærmere. De sagde nemlig, at Kristus hemmelig havde indsneget sig i Templets Allerhelligste og der opdaget den rigtige Udtalelse af Navnet Jehova, og ved dette rigtigt udtalte Ord virket disse Undergerninger!

Og hvilken Dom fældte vel Hedningerne om Kristi Undergerninger, og iblandt dem de mest dannede, saasom Filosoferne Celsus, Porphyrius, Jamblichus, Hierokles og Julian den frafaldne? Ingen af dem har vovet enten at nægte disse Undergerningers historiske Sandhed eller at forsøge paa at forklare dem naturligt. De nøjes alle med at paastaa, at Kristus har virket dem ved Magi, ved Trolddomskunst.

Saaledes lyder altsaa Dommen blandt de Lærdeste iblandt Kristi bitreste Fjender. Vil man maaske sige, at det var en Dom, som hidrører fra en uoplyst, uvidende Tid? Man betænke sig dog en Smule! Det klæder ikke godt, naar et Menneske tror, at den sunde Menneskeforstand først er kommen til Verden med ham. Og hvad behøves der i Grunden mere end *sund Menneskeforstand* til at overbevise sig om Tilværelsen af Undergerninger? Er den ikke tilstrækkelig til at faa sikker Kundskab om, at et Menneske, som før har været blind eller blev født blind, siden er bleven seende? at et andet, som allerede i fire Dage havde været død og begravet, som udbredte Forraadnensens Lugt, derefter blev levende og atter gik sund omkring blandt Menneskene? *Hvorledes* fandt Over-



gangen fra Blindheden til Synet, fra Døden til Livet Sted? Man svarer dig, den blinde blev seende, da Kristus gned hans Øjne med Dynd; og den døde blev levende, da Kristus raabte ind i Graven: Lazarus, kom ud! Jeg overlader det nu til din sunde Menneskeforstand at dømme, om Aarsagerne til disse Overgange var naturlige, om de paa en naturlig Maade kunde have saadanne Virkninger.

Iøvrigt falder Kristi Historie i en historisk fuldkommen, klar og højest dannet Tid, i de to første romerske Kejseres Tid, som kun af et meget uvidende Menneske kan kaldes udannet. Den kaldes af alle dannede Kunsternes og Videnskabernes gyldne Tidsalder, hvis Mesterværker endnu den Dag i Dag anses for saadanne.

Vil iøvrigt Nogen ikke anerkende Kristi Undergerninger og saaledes heller ikke hans Guddom, da maa han forklare os, hvorledes Verden kom til at tilbede en korsfæstet Jøde som sin Gud, hvorledes den kom til at grunde alt sit Haab paa Ham, til at antage Korsets Religion og være rede til at dø for den? Var dette sket uden de Undergerninger, som den h. Skrift fortæller om Kristus og hans Apostle, saa vilde dette jo være et uendeligt større Under end alle de andre tilsammen! Kristendommens sædelige Undergerninger kan ikke nægtes; hvorfor forsøger man saa at nægte de fysiske? Er da maaske de fysiske Undere vanskeligere at virke? Finder Gud da i Menneskets fri og onde Vilje en mindre Modstand end i den uskyldige, ufri Natur? Ligesom den legemlige Verden kun er en Skygge af den aandelige, saaledes er ogsaa de fysiske Underværker kun en Skygge af de sædelige; og i Henseende til Menneskets Natur som den nu er, er kun de forudgaaede fysiske Undergerninger i Stand til at forklare de sædelige.

Men, siger man, *nutildags* sker dog ingen Undergerninger mere! — Sandsynligvis fordi Gud undser sig derved ligeoverfor vor Oplysning og Videnskabelighed? fordi vi nuomstunder kende Naturens hemmelige Kræfter og Love, hvis Virkninger engang ansaas som Undergerninger? — Jeg tror det ikke!

(Fortsættes.)

---



---

## Fulda.

—o—

Ligesom Sorø paa en ganske særlig Maade kan kaldes Absalons By, saaledes er Fulda den h. Bonifacius' By. Ligesom Absalon helligede Sorø saa mange af sine Tanker og ofte dvælede der i Tilbagetrukkethed, saaledes vaagede den h. Bonifacius over Fuldas Sikkerhed, Trivsel og Vækst. Og ligesom Absalon, iført Lundeærkebispens Skrud, stedtes til Hvile i Sorøs skønne Klosterkirke, saaledes førtes Liget af Mainz' hellige Ærkebiskop under stor Højtidelighed til Fulda og sænkedes i Graven foran det Alter, han personlig havde indviet.

Absalon, stor som Menneske, stor som Kirkefyrste, hviler ikke mere ved Foden af det katholske Højalter, men derimod bag det lutherske Alter, og det er som oftest kun Turistens Blik, der nysgerrigt hviler paa den navnkundige Ærkebiskops Ligsten.

Hvor ganske anderledes rører Livet sig ikke ved den berømte Grav i Fulda! — Men disse to Biskopper kan heller ikke stilles Side om Side i alle Henseender. Naar vi derimod indenfor Norden vil søge en Skikkelse, der kan træde os i Møde med den samme Glans som den h. Bonifacius, saa vender Blikket sig mod den h. Ansgar — hin Tysklands, denne Nordens store Apostel.

Graven i Fulda er halvfemtehundrede Aar ældre end Graven i Sorø — og dog, hvor rører det kirkelige Liv

sig ikke kraftigt og skønt der nede ved Apostelens Grav. En bestandig Strøm af andægtige Pilgrimme opsøger det hellige Sted i den gamle Benediktinerkirke, her hviler jo en af hine nidkære Hyrder, der sætter deres Liv til for Faarene. Thi den inderlige Længsel efter Martyriet, som den h. Ansgar jo skal have haft, men som ikke opfyldtes, denne Naade blev Tysklands Apostel til Del. — Men ikke alene det katholske Folk valfarter til Graven i Fulda, nej, siden 1867 holder Tysklands Biskopper deres aarlige Konference her og samles saaledes i Bøn ved den h. Bonifacius' Grav og henter her Styrke og Kraft til at fortsætte deres besværlige Hyrdegerning. —

Det var den 5. Juni 755, at den h. Bonifacius blev myrdet midt under Udførelsen af sin Embedsgerning — en i Sandhed værdig Død! Han fik nemlig i 754 Underretning om, at mange Frisere var faldet fra Troen, og han overdrog derfor saa snart det var ham muligt Opsigten med Ærkestiftet til sin Discipel og Efterfølger, den h. Lullus. Efter at have taget højtidelig Afsked med hele sit Præsteskab rejste han til Frisland, ledsaget af talrige Medarbejdere. Skønt den h. Bonifacius nu var 74 Aar, arbejdede han med ungdommelig Iver og Kraft paa Genoprettelsen af den kirkelige Orden. Han var saaledes paa sin apostoliske Rejse kommen til Staden Dockum og netop i det Øjeblik han her meddelte den h. Firmelse, brød en Skare vilde Hedninger ind i Kirken og myrdede ham foran Alteret.

Efterretningen om den hellige Biskops Død vakte overalt i Kristenheden den dybeste Sorg. Paa det næste Aars Synode i Canterbury besluttede de engelske Biskopper aarligt at fejre Martyrens Dødsdag. Denne Beslutning vedtoges ogsaa snart i Tyskland og Frankrig.

Saa snart den h. Lullus modtog Sørgebudskabet, sammenkaldte han en stor Forsamling i Mainz, forkyndte Mængden, at dens Overhyrde var dræbt og meddelte, at den h. Bonifacius havde bestemt, at hans Lig skulde begraves i

Fulda, og Lullus bad nu alle om at være ham behjælpelig med at faa Martyrens Ønske opfyldt. Der sendtes Bud til Utrecht, hvor Liget var bragt hen; men i Begyndelsen vægrede Byens Raad og Borgere sig ved at lade de kostbare Relikvier føre bort. Først paa den 30. Dag efter Martyrens Død vendte Afsendingene tilbage til Mainz med Liget. Uden at vide Dagen eller Timen, da Ligetoget vilde drage ind ad Byens Porte, havde dog en stor Folkmængde fra fjern og nær samlet sig i Mainz for at se Liget af deres elskede aandelige Fader.

Men nu vilde Byen Mainz ikke overgive Relikvierne til Benediktinerne i Fulda. Den h. Bonifacius havde jo været Ærkebiskop af Mainz, og det sømmede sig derfor, at han hvilede i sin Residens. Saa ivrigt trængte Borgerne paa, at selv Lullus blev betænkelig ved at udføre sit Forsæt. Og Borgerne opfyldte først den afdødes Ønske, efter at Fuldas første Abbed, den h. Storm, omgivet af sine Munke havde holdt en gribende Tale til dem. Gennem de snevre Gader, ud ad Byens Port og ad Vejen til Fulda bevægede sig det store Sørgetog. Saaledes bragtes Martyren til Hvile paa det Sted, han selv havde valgt, medens hans Efterfølger og hele Præsteskabet slog Kreds om Stensarkofagen. — —

Den 5 Juni i Aar er det altsaa 1150 Aar siden Dra-bet i Dockum. I 1854 fejredes 1100'Aars Jubilæet med stor Højtidelighed i Fulda. 16 Biskopper var nærværende, og store Pilgrimsskarer samledes ved Helgenens Grav. Blandt de mange Tusinde Troende, der knælede ved Graven, var der en ung Student, der allerede i 3 Aar havde beskæftiget sig med sine theologiske Studier. Denne Deltager i Jubilæet for 50 Aar siden agter ogsaa at være til Stede i Aar efter særlig Indbydelse, det er vor højærværdigste Biskop, Msgr. Johannes v. Euch.

Indbydelserne til dette i stor Stil forberedte Jubilæum udgik allerede tidlig i Foraaret. Indbudte er samtlige Biskopper i Tyskland, tysk Østerrig, Danmark, Sverrig, Norge

og tysk Schweiz, Nuntierne i München og Wien, — Nuntius i München repræsenterer den h. Fader — Ærkebiskopperne af Westminster og Utrecht, Benediktinerordenens Abbeder, den høje katholske Adel i Nord- og Syd-tyskland og de fremragende katholske Førere i Frankrig, Italien og Schweiz.

Festkomiteen udtaler i sin Indbydelse: »Vort Fædreland besidder i Sandhed ingen større Velgører end hin Mand, der gennemglødet af Troens Ild og under uudsigelige Farer og Besværligheder plantede Kristendommen i Tysklands Jord..... En stor Historieskriver, der levede skilt fra den katholske Kirke, har erklæret, at alle kirkelige, politiske og aandelige Værdier, som Tyskland har frembragt, er grundlagt paa den hellige Bonifacius Gerning. Helligere end Patriarkernes Grave var for Israliterne, maa den h. Bonifacius' Grav være for hans Sønner; thi han har opdraget vort Folk og os i det. — Fulda, der er stolt over at huse denne Grav, indbyder paa det hjærteligste alle tyske katholske Trosbrødre, Fulda aabner sine Arme og modtager alle med kærligt Gæstevenskab.«

Biskoppen af Fuldas Fastehydrdebrev for i Aar har til Emne: »St. Bonifacius, vor Apostel og Lærer, Tysklands største Velgører.«

Vogteren af Helgenens Grav formaner sin Hjord til at drage den størst mulige Nytte af Jubilæet. Det er en Taknemmelighedsgæld, at de fatte to faste Beslutninger: For det første fast og urokkelig at bevare den Tro, som den h. Bonifacius har bragt os og for det andet at leve efter og paa denne Tro.

Idet Biskoppen stiller sig denne Livssag for Øje, anfører han Helgenens egne Ord: »Det er nødvendigt, elskede Brødre, for hver den, der ønsker at indgaa i Himmeriges Rige, som det er lovet og beredet os af den almægtige Gud, uden Tvivlen at bevare og fastholde den sande og katholske Tro. Thi intet kan hjælpe nogen til den evige Salighed og Guds Velbehag uden den sande Tro. Troen

er nemlig alle gode Gerningers Grundlag, Troen er Begyndelsen til Menneskenes Frelse. Uden den vil ingen komme til Guds Søns Beskuelse, fordi ingen kan opnaa den retfærdiggørende Naade i denne Verden og besidde det evige Liv hinsides uden ved Troen. Derfor er det nødvendigt særlig for de kristelige Folks Lærere og Prædikanterne i Guds Kirke, at de flittig sætter sig ind i den katholske og apostolske Tro. Hvorledes vil nogen kunne lære, hvad han ikke selv har lært, eller hvorledes kan nogen være Hyrde, naar han ikke forstaar at nære Hjorden med Livets Brød.«

Med disse mere end 1000 Aar gamle Ord kalder Overhyrden ad de troende. Den h. Bonifacius' Aand lever og rører sig endnu i disse Ord.

Og Folket forbereder sig nu paa en værdig Maade til de store Festligheder. Saaledes holdes der nu en stor Mission i Fulda. Kan der tænkes nogen bedre Sjælenes Forberedelse til at fejre Mindet om Martyrens Død!

Søndag den 4. Juni begynder Festlighederne, idet Kardinal Kopp af Breslau læser en højtidelig Pontifikalmesse, hvorpaa en stor Relikvieprocession drager ud fra Domkirken. Paa denne Dag valfarter ogsaa Katholikerne i Provstierne Kassel og Hanau til den h. Bonifacius' Grav. Om Aftenen er der Fest paa Raadhuset.

Hver Dag i Festugen læses der Pontifikalmesse i Domkirken og prædikes om Aftenen. Om Mandagen vil Deltagerne i Festen hylde de forsamlede Kirkefyrster ved et storartet Fakkeltog. Om Onsdagen er der stor Koncert. Hver Dag i Festugen valfarter to Provstier i Stiftet Fulda til Graven. Festlighederne slutter med en højtidelig Procession paa 1. Pinsedag.

Da efter Bonifacius-Foreningens Statuter den hvert tredie Aar tilbagevendende Generalforsamling netop falder i Aar, saa træder denne sammen den 5. Juni, og der er udtalt det Ønske, at samtlige Stiftskomiteer giver Møde ved Apostelens Grav. Der er saaledes ogsaa udgaaet Indby-

delse til St. Ansgarius-Bonifacius-Foreningens Vikariatskomité for Danmark, der bliver repræsenteret af dens Sekretær, højærv. Hr. Pastor H. Gamél.

I sin ildfulde Tale ved Firmelsen i St. Ansgars Kirke, 2. Søndag efter Paaske omtalte den højærværdigste Biskop Jubilæet i Fulda og anbefalede i den Sammenhæng paa det varmeste St. Ansgarius-Bonifacius Foreningen til de Troende. Gid da Danmarks Katholiker vil fejre Jubilæet ved at indmelde sig i denne Forening; thi derved viser de deres Taknemmelighed foruden mod den h. Ansgar, der bragte Norden den sande Tro ogsaa mod den h. Bonifacius, hvis storslaaede Livsgerning ogsaa fik Betydning for Norden.

I det følgende skal der i Korthed dvæles ved Fuldas Historie.

(Fortsættes.)

## Strejftog gennem Bladene.

—o—

Vi læser i »Kristeligt Dagblad« for 22. Maj følgende Artikel om

**Polakkørne.** Man ser dem paa Banegaardene, siddende i store Flokke, disse fremmede Arbejdsfolk, naar de om Foraaret kommer op til os for at arbejde i Roemarkerne.

Naar saa Efteraarsstormene farer hen over Danmark, drager de hjem igen. Tale med dem kan man ikke; de forstaar ikke os, og vi forstaar ikke dem. Men man kan ynkes over dem.

De har forladt Hjem og Fædreland for heroppe i et fremmed Land at tjene Livsopholdet.

Og hvor er de ikke udsatte for mange Fristelser og Savn. Kvindelige Missions-Arbejdere — K.M.A. — anskaffede sidste Aar en Del gudelige Traktater trykte paa deres Modersmaal — til Uddeling iblandt dem.\*)

Der blev sendt en Del Traktater rundt til for-

skellige Herregaarde, hvor man havde polske Arbejdere. Det var helt rørende at se, hvor taknemlige de var ved at faa et saadant lille polsk Blad, som de kunde læse.

Det var som en kærlig Hilsen baade fra deres jordiske og himmelske Fædreland.

I Aar er der bleven anskaffet en langt større Forsyning af disse polske Traktater. — Vil I saa være med, Venner, til at uddele dem. De skulde helst rundt omkring til alle Steder, hvor der er polske Arbejdere. Traktaterne kan faas paa K. M. A.s Missions-skole, Münstersvej Nr. 3, København V. De kan ogsaa faas hos mig. De koster kun en Ubetydelighed, maaske 1 Øre pr. Stk.

Der er flere forskellige Slags, saa at der kan være nye Blade til hver Søndag.

Kunde det lykkes, at disse Polakker fra deres Sommerophold her i Danmark kunde bringe ikke blot jordisk Guld, men ogsaa Evangeliet\*) med hjem! Hvilken herlig Løn! Vi véd dog, at hver eneste af dem er dyrekøbt, og vi véd, at Herrens Tanker med dem er Tanker om Fred.

Og heroppe i et fremmed Land, hvor de ikke møder ret megen Kærlighed, og hvor Længslen efter Hjemmet sikkert ofte fylder deres Sjæl med Vemod, der er Jordbunden for Evangeliets Sød dog maaske allerbedst.

Lad os saa Ordet — gennem disse Traktater — det skal jo ikke vende tomt tilbage. Es. 55, 11.

Kristian Moustgaard,  
Indre-Missionær, Silkeborg.

---

\*) Denne kærlige Omsorg for Polakkerne kan jo i og for sig være meget smuk; men det vilde dog vist ikke være helt af Vejen, om de herværende katholske Gejstlige, som er det polske Sprog mægtige og som tager sig af Sjæleplejen blandt Polakkerne her i Landet, vilde holde en lille Smule Øje med disse Traktater og undersøge, hvad det er for et »Evangelium«, man vil have Polakkerne til at bringe med hjem herfra, om det er Kristi og den katholske Kirkes Evangelium eller Luthers »Evangelium«; er det det første, saa er K. M. A.s Foretagende vist saa temmelig overflødig, Polakkerne er jo i Reglen bekendt som ivrige katholske Kristne; er det derimod det andet, saa er der al Grund til at raabe: »Vagt i Gevær!«



\* \* \*

I *Kvindernes Blad* (Tillæg til Nationaltid.) stod der for nogen Tid siden en utrolig Historie om en 27aarig Nonne, som skulde være flygtet fra Klosteret San Martin i Miranda (Spanien) ved at springe ud af Vinduet. Hun angav som Grund til sin Flugt, at de andre Søstre havde mishandlet hende og tilføjet hende Brandsaar, fordi hun ikke vilde udbetale 4000 Pesetas til Udstyr; de havde endog gjort Forsøg paa at stikke Ild i hendes Seng. »Central-Auskunftsstelle« i Weismes v. Aachen har undersøgt Sagen og det har vist sig, at bemeldte Nonne er en stakkels vanvittig, som nu er overgivet til Sindssygelægers Observation. — Det kunde man næsten have sagt sig selv!

\* \* \*

Overfor nedenstaaende Notits fra Valdensermissions-tidende er »Nationaltid.« derimod noget mere forsigtig, hvad der fremgaar af de af os her fremhævede Ord, som »Nationaltidende« tilføjer.

»Valdensermissionstidende, udgiven af Kammerherre C. Bornemann, bringer i det nylig udkomne andet Hefte af Aargangen en hel Del Smaastykker, der giver gode Illustrationer til de sædvanlige længere Beretninger om den evangeliske Kirkes Virksomhed i Italien. Og det er ingen daarlig Idé netop nu at bringe en ret udførlig Plan til en 5—6 Dages Sommerrejse i de skønne og minderige Valdensedale.

Men overfor enkelte af Smaanotitserne *burde der have været øvet større Kritik*. Efter »et katholsk Blad i Colmar« meddeles saaledes, at af de 18,000 katholske Præster, som findes i Sydamerika, er 3000 borgerlig viet, 4000 lever i Konkubinat og 1500 fører et usædeligt Liv; og der føjes til: »Disse er Virkningerne af det Cølibat, som Romerkirken lovpriser for i Hellighed at staa over Ægtestanden.« *Det hele lyder mildest talt, noget apokryft, selv om de pastorale Tilstande i Sydamerika skulde være meget værre end andet Steds. Det havde været interessant at faa Navnet paa det katholske Blad*

*at vide, og navnlig at blive underrettet om dets Motiv til at give de nævnte Oplysninger.* («Nationalt.» 22. Maj).

**Metz-Affæren** spørger fremdeles baade i den udenlandske og indenlandske Presse. Allerede den 16. Maj bragte »Nationaltidende« i et længere Telegram et Udtog af en Artikel i »Køln. Zeitung« med Overskriften »Rom paa Skillevejen«, idet man nemlig i *Kejserens Møde* med de katholske *Biskopper* og *Kardinaler* straks lagde den politiske Betydning, at Vatikanet, nu da »Romanismen« truer med at ligge under i Frankrig, søger en ny Forbunds-fælle mod Kvirinalet, og denne Forbunds-fælle skulde ikke være nogen ringere end selve den protestantiske Kejser!! »Kardinal *Kopp* overrakte Kejser Wilhelm den hellige Gravs Orden med en overmaade fint beregnet Tale,« skriver »Nationlt.« (20. Maj). — »Omvendt«, hedder det i »Polit.« (23. Maj) »blev der ogsaa fra Kejserens Side vist de højtstaaende katholske Gejstlige særlig Opmærksomhed. Specielt lagde man Mærke til, at Kejseren ved en af Festbanketterne sad mellem to Kardinaler [*Kopp* og *Fischer*], og at der var placeret en Biskop [*Fritzen* og *Benzler*] paa hver Side af Rigskansleren, Grev Bülow.«

»Kejser Wilhelm udtalte (ifølge Nationaltid.) i sit Svar sin Glæde over, at det i sin Tid, takket være *Hs. Majestæt Sultanens Imødekommen*, var lykkedes ham at erhverve et Stykke af den hellige Jord i Jerusalem til de tyske Katholiker og overgive den til »de tyske Benediktinere, om hvis fortræffelige Virksomhed han atter for to Aar siden havde overbevist sig ved sit Besøg i Monte Kasino.«

»Det var i Metz« — vedblev Kejseren — »for to Aar siden — ligeledes en Majdag — da kom Drs. Eminence til mig ved Indvielsen af den af mig stiftede Domkirkeportal som Legat fra Hs. Hellighed Pave Leo XIII., den ærværdige Olding, som i sin lange Regeringstid har staaet mig personlig nær. I Dag føres De til mig ved et Hvert fra hans Efterfølger, den nuværende Pave, for

*hvem jeg allerede efter hans hidtidige Virksomhed føler høj Agtelse.«*

Denne Begivenhed vakte selvfølgelig stor Opsigt *baade* i Tyskland og i Frankrig.

De tyske Lærde var meget uenige med Hensyn til selve den hellige Gravs Orden . . . . Derimod var de fleste tyske Blade enige om, at Overrækelsen af denne Orden og den Maade, hvorpaa den var bleven modtaget af Kejseren, havde stor politisk Betydning, og at Højtideligheden i Metz, der efterfulgtes af en stor Diner, som Kejseren gav for de katholske Kirkefyrster, pegede i Retning af, at Paven tænkte paa at fratage Frankrig Protektoratet over de katholske Kristne, *baade* i den nærmere og fjernere Orient, og betro dette Protektorat til Tyskland.«

Denne Slutning er nu sikkert for vidt gaende, al den Stund Rigskansler Bülow udtrykkelig har erklæret, at Tyskland *kun* vil overtage eller rettere sagt bibeholde Protektoratet over de *tyske* Katholiker i Orienten.

Hvor meget eller hvor lidt politisk Betydning der i det hele taget kan lægges i dette Møde i Metz, saa er det i alt Fald sikkert, at Katholikæderne i Tyskland ser med skæve Øjne til, at Kejseren saaledes holder Hof midt i en Kreds af Kirkens høje Herrer . . . »Kirken til højre, og Kirken til venstre og Kejseren i Midten« (Rhein-Westf. Ztg.) — »Hann. Cour.« læser Kejseren Teksten paa følgende Maade: »Vi vil i denne Sammenhæng ikke igen opkaste det gamle Spørgsmaal, som altid paany *smertelig berører* de evangeliske Kredse: hvorfor netop den *katholske Klerus* altid skal gaa med Fyrsten, og om virkelig de romerske Præster i den Grad hører til Menneskehedens Spidser. Vi tilstaar, at dette til Nød kan motiveres med Grunde fra Historien og Rangordenen . . . . Men det gør rigtignok *ikke noget glædeligt Indtryk*, at Kejseren, som efter en lang Fraværelse fra Fædrelandet ved militære Pligter blev forhindret i sammen med Nationen

at fejre Schillers Minde, nu en hel lang Aften maa sidde tilbords med katholske Kirkefyrster.«

Man kan jo nok forstaa, at de Kredse, som helst saa en ny Kulturkamp opblusse i Tyskland imod den katholske Kirke, ikke kan se med Sindsro paa den Velvilje, Kejseren *personlig* viser Kirkens Repræsentanter. Men dersom man af denne Keiserens *personlige* Holdning vilde slutte, at der er Fred og ingen Fare for Katholikerne i Tyskland og at Centrums Toleranzantrag er unødvendigt og umotiveret saa vilde man dog slutte for meget; de ovenanførte utvetydige Meningstilkendegivelser beviser ogsaa paa sin Vis det modsatte.

**Fælles Præsteexercitier.** Disse finder i Aar Sted paa St. Andreas Kollegiet i Dagen fra Mandag den 7. August til Fredag den 11. s. M. Idet jeg herved indbyder d'Herrer Præster til at deltage i dem, beder jeg Deltagerne i Tide melde deres Komme til Rektoren ved St. Andreas Kollegiet, Hr. Pastor J. Droste.

København, den 24. Maj 1904.

✠ **Johannes von Euch,**  
Biskop, Apostolisk Vikar.

## Kirkelig Kundgørelse.

I Henhold til vor h. Faders Anordning forordne Vi, at der atter i Aar før Pintsesøndag skal holdes en ni Dages Andagt til den Helligaand i Vikariatets samtlige Kirker og offentlige Kapeller. Som fælles Bønner foreskrive Vi:

1. Hymnen *Veni Creator Spiritus* med tilhørende *V.* og *Oration.*

2. Bønnen om *den Helligaands syv Gaver* (Bønneb. S. 202).

Novenen kan holdes efter Skolemessen eller under Aftenandagten.

København, den 23. Maj 1905.

✠ **Johannes von Euch,**  
Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

**P** Tirsdagen den 30. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , Aften afholder **St. Johs. Broderskab** Medlemsmøde med Optagelse, Diskussion samt Oprettelse af en Børneafdeling.

Bestyrelsen.



# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Pr. 23.

Søndagen den 4. Juni.

1905.

---

**Indhold:** Fulda. — Jesu Hjærte. — Theologi og Køkkengryder. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Mexico. — Bekendtgørelser.

---

## Fulda.

— 0 —

(Sluttet.)

Naar man i Middelalderen anlagde Klostre, saa toges der ogsaa særligt Hensyn til Omgivelserne. Der kunde vælges forskelligt efter de enkelte Samfunds Særejendommeligheder; men man havde alt gjort den Erfaring, at Indtrykkene paavirker Sjælen og staar i inderlig Forbindelse med den religiøse Følelse. Havde ikke allerede Oldtidens store Tænkere indset dette? Pythagoræerne opsøgte de ensomme Steder, Platonikerne og Stoikerne forkyndte deres Lære i Lunde og i Søjlegange. »Og«, som en Forfatter siger, »naar Plato underviste sine Disciple, saa sad han ikke midt i Stadens Larm, ej heller i et pragtfuldt indrettet Værelse; men derimod i Minervatemplets luftige Søjlehal, paa Forbjerget Sunium, hvorfra man havde en herlig Udsigt over Attikas Bjerge og Havet — et Syn, som uden

alle Ord allerede var i Stand til at hæve Sjælen opad til dens Skaber.«

Hensynet til Omgivelserne var da ogsaa medvirkende, da den hl. Bonifacius besluttede at oprette et Benediktinerkloster, der skulde hjælpe til at fæstne Troen hos de nyomvendte Folk. Dette Hensyn mødtes i den skønneste Harmoni med hans Ønske om at danne et fast Støttepunkt for Missionens Arbejde, idet han fæstnede sin Opmærksomhed paa de ensomme Skove i Fuldadalen.

I 735 betroede en fornem kristen Familie i Bayern deres Søn til den hl. Bonifacius for at han under Apostelens Vejledning kunde blive opdraget til Præsteværdigheden. Den unge Mand ledsagede den hl. Bonifacius paa hans Missionsrejser og fuldendte sin Uddannelse i Fritzlar Kloster, hvor han særlig udmærkede sig ved sine Dyder og sin videnskabelige Dannelselse. 740 modtog han Præstevielsen og virkede derpaa i henved tre Aar i en rig Missionsvirksomhed i Hessen. Denne Mand var den hl. Storm, Hessens og Saksens Apostel. —

Den hl. Bonifacius havde altsaa fundet et Sted, der laa midt imellem de fire Folk, for hvem han havde forkyndt Evangeliet, det store Vildnis, der laa paa Bredden af den øvre Fulda. Paa Grund af de talrige Bøge kaldtes Skoven »Silva Buchonia«. Her var altsaa dyb Stilhed og dog Forbindelse med Omverdenen: thi Handelsvejen fra Thüringen til Rhinen gik gennem dette Vildnis. Med Hensyn paa dette Sted skriver han til Karlsmann, at han ønsker at grundlægge et Kloster saa storartet, som intet før har været anlagt.

At Beslutningen snart traadte ud i Virkeligheden skyldes den hl. Storm. Han, der var en fuldtud asketisk Natur, følte en stærk Trang til at trække sig tilbage i Ensomheden og efterat den hl. Bonifacius gennem flere alvorlige Samtaler havde overbevist sig om sin Discipels Kald, sendte han ham, fulgt af to Ledsagere, til Fuldadalen i Aaret 742. — To Gange brød de op fra de Steder, hvor de havde

slaaet sig ned og drog højere op ad Floden, først den tredie Gang, i Sommeren 743 valgte han Stedet, hvor nu Domkirken staar, til Byggeplads for det paatænkte Kloster. Og efter at den hl. Bonifacius hos Karlmann havde faaet Jorden i 4000 Skridts Omkreds fra dette Sted, drog Storm med 7 Ledsagere atter til Fulda og rejste Korset den 12. Marts 744 under Hymner og Bønner. Dette var »St. Salvator-Klosterets« Fødselsdag, men allerede i det første Aarhundrede opkaldtes Klosteret efter Floden.

Den hl. Storm, der var valgt til Klosterets første Abbed, ønskede at studere Benediktinernes Klosterliv paa nærmere Hold og rejste derfor med to Ledsagere til Italien i 747. Det var særlig det berømte Abbedi »Monte Casino«, der tiltrak ham, og efter et Aars Ophold vendte han tilbage til Fulda og indrettede Livet blandt sine Munke nøjagtigt efter Ordensreglen.

I al sin Gerning understøttedes han kraftigt af sin faderlige Ven og Raadgiver, den h. Bonifacius, som ofte opholdt sig i Klosteret.

Ringe og fattigt var Brødrenes Leje i den store Sovesal og yderst tarvelig var deres Næring. Med Undtagelse af Julen og Paaskeugen, hvor de turde nyde Fuglevildt, spiste de aldrig Kød og drak aldrig stærke Drikke, indtil den hl. Storm af Hensyn til det strenge Arbejde tillod at drikke tyndt Øl og Synoden i Aachen forordnede Vin til de syge. — Og dog led Brødrene ofte Nød i de første Aar. Det er saaledes rørende at læse den hl. Bonifacius' Brev til Abbed Fulrad i St. Denis, Pepins Kapellan: »Mine Præster blandt Hedningerne fører et meget fattigt Liv. — Brød til deres Maallider kan de skaffe sig; men de er ude af Stand til at skaffe sig Klæder, naar man ikke, som jeg altid har gjort, understøtter dem med Raad og Daad for at de maa holde ud i Folkets Tjeneste.« — Men netop paa Grund af denne store Fattigdom blomstrede det aandelige Liv frodigt indenfor Abbediets Mure. Denne Fromhed ytrede sig synligt i deres herlige Gudstjeneste.



Præster og Lægbrødre levede et virksomt Liv optaget af Omegnens Opdyrkning, lærde Studier og Ungdommens Opdragelse; thi mange Børn overlodes Munkene for at de kunde opdrages i Ly af Helligdommen, ja, nogle bragtes endogsaa til Abbediet siddende paa Moderens Arm, som den hl. Eugil.

Paa alle Maader opmuntrede Stifteren sine Munke. Saaledes opnaaede han i 751 hos Paven, den hl. Zacharias, at Abbediet skulde være uafhængigt af den biskoppelige Magt, og at det stilledes umiddelbart under den h. Stol. — Men idet han valgte Klosterkirken til sit sidste Hvilested, beviste han Fulda den største Kærlighedsgerning; thi Ærbødigheden for Tysklands Apostel, og Kærligheden og Taknemmeligheden til ham, samledes som i et Brændpunkt i Fulda. — — Vi har i det foregaaende set, hvorledes den nidkære Abbed forstod at sætte sin Lærers sidste Vilje igennem.

Snart kappedes alle Tysklands Egne om at komme Fulda til Hjælp i timelig Henseende, thi Fulda var jo Helgenens Grav og dette i Forbindelse med Beundringen for Munkenes hellige Levned fremkaldte en glad Offervilighed. Hele Tyskland slog sig sammen for at skaffe de nødvendige Midler til Klosterets Udvikling og Opretholdelse. Hvert Land gav, hvad det formaaede: Et Sted i Salzburg leverede Salt, og Schweiz leverede Ost, o. s. fr. — saaledes gjordes der snart Ende paa Klosterets Trængselstid. Men denne blev dog først endnu en Gang skærpet ved en Jurisdiktionsstrid, som udbrød mellem Abbed Storm og den ny Ærkebiskop af Mainz, den hl. Lullus. Uenighedens Genstand og hele Konfliktens Forløb er endnu ikke fuldstændig opklaret. Pipin landsforviste Storm og Abbeden levede adskilt fra sit Kloster fra 758—60.

Efter at Kongen havde kaldt ham tilbage og stadfæstet Abbediets Uafhængighed gav han bestandig den hl. Storm talrige Beviser paa sin Velvilje.

Storm restaurerede efter sin Hjemkomst Kirken og Klosterets Bygninger og med stor Iver holdt han baade ved sit Ord og Eksempel Munkene til det strenge Liv. Ved hans Død talte Abbediet foruden tjenende Brødre 400 Munke og var berømt i hele Kristenheden.

I 772 kaldte Karl den Store ham til Missionsvirksomheden i Saksen og han arbejdede nu med stor Kraft i sin ny Virksomhed, prædikede Evangeliet og døbte mange. I 777 blev den første Kirke i Paderborn bygget; men han var nu meget lidende og afkræftet. Karl den store gjorde alt for at redde hans Liv og lod endogsaa sin egen Læge, Wintar, blive hos ham; men den hl. Storm lod sig snart bringe til Fulda, og her døde han omgiven af sine Munke den 17. December 779. — I mere end 30 Aar havde han som den første Abbed forestaaet Klosteret og ledet det paa en saa glimrende Maade, at det blev en frugtbar Planteskole, hvorfra Missionærer sendtes ud mod Norden. Dernæst var Fulda allerede under hans Styrelse blevet et Tilflugtssted for alle Kunster og Videnskaber, og ham skyldes det væsentlig, at Fulda blev Udgangspunktet for Landbrugets og den kristne Kulturs Udbredelse i Mellemtyskland. — Paa det 2. Laterankoncil 1139 blev han kanoniseret af Innocents den II. Hans Ben hviler i Fuldas Domkirke og mindre Relikvier i Monte Casino og Paderborn.

I den følgende Tid steg Abbediets Anseelse mere og mere. For at skaffe det sikre Jordindkomster skænkede man det faste Jordejendomme, saaledes at det ejede Gods i Thüringen, Saksen, Hessen, Bayern, ved Rhinen og Main, ja, selv ved Frieslands og Bøhmens Grændser og i Rom, hvor Paven skænkede det den hl. Andreas Kirke i Nærheden af Maria Maggiore med alle dens Indkomster. Da Abbediet i 1802 blev sækulariseret, ejede det et Landomraade paa 40 □ Mil med 100,000 Indbyggere.

Til dette store Jordegods svarede Privilegier og Æresbevisninger. Abbederne fik saaledes Ret til at prædike Guds Ord overalt, hvor de kom hen. Dernæst Ret til at

bære pontifikale Insignier og meddele de fire lavere Vielser samt Subdiakoniet. Fra 968 var Fuldas Abbed Primas for Ordensprovinserne Germanien og Gallien og førte som saadan Forsædet paa Benediktinerabbedernes Forsamlinger. Ogsaa den verdslige Magt overøste Abbederne med Udmærkelser. Abbeden blev Rigsfyrste — det ældste Dokument, i hvilket han betegnes som »princeps noster dilectus«, er Friedrich I.s Diplom dat. Frankfurt, 25. Juli 1170. I 1184 fik Abbeden Ret til at indtage Sædet til venstre for Kejseren, medens Kurfyrsten af Mainz sad til højre. I 1360 tilstodes ham den Udmærkelse, at han maatte lade Rigsfanen bære foran sig. Og fem Aar efter, 1365, blev han Kejserindens Storkansler og havde som saadan Ret til sammen med Kurfysten af Mainz ved Kroningen at sætte Kronen paa Kejserindens Hoved.

Men al denne Verdens Herlighed, der saaledes skændedes Abbediet, sløvede i Længden det aandelige Liv. Ligesom Adelen ofte bemægtigede sig Domkapitlernes Kanonikater, saaledes søgte den ogsaa at anbringe sine Sønner i det rige Abbedi. Snart var det Sønner af det reneste Adelsblod, der rakte Kejserinden Kronen. Det var ikke Munkens fromme Liv, der gjorde Udslaget; men for at Hænderne kunde være værdige til at række Kronen, maatte Fyrstabbeden helst tælle 14 à 16 Ahner. Embederne i Abbediet gik saaledes lidt efter lidt over til adelige, og Tilgangen, særlig af det borgerlige Element, tog af.

Under de voldsomme Uroligheder i Kirkeomvæltningens Tid led Abbediet meget ved Nabofyrsternes fjendtlige Holdning. Da fremtraadte af selve Munkenes Midte i 1570 en Reformator i den 22aarige Abbed, Balthasar von Dérnbach. Han gik frem med den største Bestemthed og indkaldte Jesuiterne, hvorfor det letlevende Kapitel og det protestantiske Ridderskab rejste sig imod deres Abbed og Herre og afsatte ham egenmægtigt 1576. Efter en 26aarig Proces blev han igen indsat i alle sine Værdigheder og fortsatte sit afbrudte Reformarbejde, der fuldendtes af hans

Efterfølger, Johan Bernhardt Schenk von Schweinsburg (1623—32). — Paa Pave Urhan VIII. Opfordring reformerede denne Kapitlet, idet han 1626 personlig afhentede 7 Patres og 10 Novicer fra Abbediet St. Gallen og han lovede dettes Abbed, at herefter skulde adelige og borgerlige være ligestillede. Med stor Strengthed vaagede han over Reglens Overholdelse og foregik sine Munke med et lysende Eksempel. I Modsætning til mange af sine Forgængere, der havde boet i et eget Palads, levede han sammen med sine Munke og spiste med ved det fælles Bord.

Men den lykkeligt indførte Reform forstyrredes ved Tidens store Uroligheder. Trediveaarskrigens frygtelige Rædsler omgav dem paa alle Sider — ja, man søgte endogsaa at udrydde Katholicismen indenfor selve Abbediets Omraade. Den nidkære Abbed havde tilsidst ingen anden Udvej end at slutte sig til sin Ven, Tilly, for at opnaa Hjælp hos ham. Desværre faldt han som Tilskuere i Slaget ved Lützen 1632; men disse to Prælaters ihærdige Arbejde havde reddet det aandelige Liv i Filda. — —

I 1752 ophøjede Pave Benedikt XIV. Abbeden af Fulda til Fyrstbiskop. Efter Reformens Indførelse plejede Benidiktinerne, opmuntret af Jesuiterne, atter Videnskaberne med Iver og mange borgerlige optoges i de regelbundnes Kred. Saaledes begyndte atter en rig Blomstring, indtil Abbediet blev sækulariseret i 1802. Medens Kapitularerne ilede til Vilhelm af Oranien for at erholde Pensioner, saa blev Fyrstbiskop, Abbed Adalbert III. urøkkelig paa sin Post og tilbageviste enhver Overenskomst med Voldsmændene. Medens den ny Landsherre blev hyldet paa Slottet, gik han beskeden og upaaagtet, med sit Breviar under Armen og kun ledsaget af sin Kapellan gennem en af Slotshavens Sidedøre ind i det overfor liggende Privathus, som han havde købt. Han var den 84. Abbed og den 4. Fyrstbiskop. I Abbedernes Række findes 3 Kardinaler og en 4. var allerede udnævnt, da han pludselig døde.

Som allerede berørt viste den hl. Storm en særlig Interesse for sin Skole og en stor Del af sin Berømmelse skylder Fulda denne Skole. Foruden mange af Klosterets egne Abbeder har den fostret adskillige betydelige Mænd i Kirken, Mænd, der har siddet rundt om paa Tysklands Bispestole.

Undervisningen omfattede alle Videnskaber, herom vidner de talrige Haandskrifter, som fandtes i Bibliotheket, der var berømt i Middelalderen og endnu rummer meget sjældne Værker. I den hl. Babanius' Levned hedder det bl. a.: »Han grundlagde et Bibliothek, som han berigede med en saadan Mængde Bøger, at det knap lod sig tælle.« — Bibliothekar Kindlinger har i Begyndelsen af forrige Aarhundrede fundet et Katalog forfattet af Pater Knøttel († 1505); der var den Gang over 900 Manuskripter omhandlende de forskelligste Videnskaber: Kommentarer til den hl. Skrift, Kirkefædrene, Josephus Flavius, Philo, Koncilie-samlinger, de første Skolastikere og Klassikere samt Haandskrifter af medicinsk, matematisk og naturvidenskabeligt Indhold. Desværre forsvandt mange af disse Skatte, da Hessen besatte Abbediet i 1631 og plyndrede det paa det frygteligste. Det har hidtil været umuligt at efterspore de kostbare Skrifers Skæbne.

Gennem Aarhundreder var Fuldaskole et aandeligt Midtpunkt i Tyskland, først i det 16. Aarhundrede gik det meget tilbage.

Som allerede nævnt, grundlagde Abbed Balthasar i 1571 en Skole, som han overgav til Fædre af Jesu Selskab, der i Løbet af fem Aar indrettede et Gymnasium efter Selskabets »Ratio studiorum«. I 1583 føjede Patrene en Forberedelsesskole til, som talte 100—150 Drengene. Og Jesuiterne beskæftigede sig med stor Iver ikke blot med de sædvanlige Skolefag, men indførte allerede meget tidligt Græsk, Historie og Geografi som særlige Fag. Samtidig læste de ogsaa uden Vederlag over Filosofi, indtil Abbeden 1658 oprettede et toaarigt filosofisk Kursus og se-

nerne forøgede baade Abbeden og private Lærestolenes Antal, saaledes at der læstes over: Theologi, Moral, Dogmatik, Kontrovers, Kirkeret, Exegese og Hebraisk. — Til denne Skoles Blomstring bidrog især Pave Gregor XIII.' Oprettelse af det pavelige Seminarium »St. Frants Xaver«. Den hl. Fader skænkede aarligt 1800 Scudi for 40 adelige og 600 til Understøttelse af borgerlige Studenter.

Som i Middelalderen strømmede Ungdommen atter til Fulda for at sætte sig ved de lærde Læreres Fødder. Allerede i det første Aar talte det pavelige Seminarium 130 Studenter og Gymnasiet 400 Disciple. Blandt Disciplene indtager den lærde Jesuitpater *Athanasius Kircher* en fremragende Plads.

Ved Pave Clemens XII.' Bulle af 1. Juli 1732 omdannedes Seminariet til et Universitet, der foruden ovenn. Lærestole rummede Jurisprudens og Medicin. Ogsaa dette tilintetgjordes i 1802, men er aldrig lovformelig bleven ophævet. — Fulda ejer nu et biskoppeligt Præsteseminarium, der huses i det gamle Kloster, samt et Bibliothek paa 40,000 Bind.

Saaledes er i Korthed Fuldas Historie, den By, mod hvilken hele den katholske Verden retter sin Opmærksomhed i disse Festdage.

J—n. J—n.

## Jesu Hjærte.

—o—

O kommer til Mig, I, som søger Freden,  
 Hin sande Fred, I gerne ville nyde,  
 Hin Hjertensfred, som Verden ej kan byde,  
 Den, som gik tabt, da Synden stængte Eden.

Til ingen Hvile fører eders Leden,  
 Og aldrig vil I kunne eder fryde,  
 Hvis ej min Bøn, mit Bud i ville lyde:  
 Saa tyr til Mig, til selve Kærligheden!«

Hvor stor og dyb er døg, o Krist, din Længsel,  
 Din Miskundhed og Godhed uden Lige,  
 Din Sorg og Kummer over al vor Trængsel!

Fra Dig, min Frelser, vil jeg aldrig vige!  
 Jeg kommer, for at læknes i dit Fængsel;  
 Og finder i dit Hjærte Fredens Rige!

+ — rg.

## Dumhed? Ondskab? Fanatisme? eller hvad?

»Husmoderens Blad« paa farlige Veje.

Theologi og Køkkengryder.

—o—

»Skomager, bliv ved din Læst!« siger et gammelt Ordsprog. Hvor nødvendigt det er at rette sig efter saadant et gammelt, ofte overset, Ordsprog, det afgiver Husmoderens Blad et tydeligt Eksempel paa i det Nummer, hvor det omtaler Hospitalsindvielsen i Roskilde. Havde vedkommende Referent blot holdt sig til at fortælle lidt om Indvielsen, saa havde der næppe været noget at sige dertil; men nu har vedkommende været saa uforsigtig at gøre en Afstikker ind paa Theologiens mystiske Veje, og kommer saaledes til at forraade, at Grødsleven og Køkkengryden vistnok passede bedre for hende end den journalistiske Pen. (Vi forudsætter, det er en »hun« der refererer til »Husm. Bl.«) I sin af den »plumrede, røgelsefyldte Luft« omtaaede Hjerne fantaserer hun om *Mariatilbedelse*, om tung Mystik, om Kvinden som højeste Guddom og andre lignende eksotiske Vækster. Ja! Ja! Skomager, bliv ved din Læst! eller omskrevet: Husmoder, bliv ved din Kogebog og din Gryde! Det har hun ikke rettet sig efter; og dersom der til Straf herfor overgik hende den Dom, som vi læser om hos Rahbek D. Tilsk. III. 1. S. 189: »*Hun blev dømt til Køkkenkniv og Sløv, samt forbudet Blæk og*

*Pen for Livstid*« — saa vilde det sikkert være en retfærdig Dom.

Intet Under derfor, at en af Abonnenterne paa Husmoderens Blad« er bleven bragt i Harnisk og med Harme har læst en saadan usandfærdig og forvrænget Fremstilling. Et Forsøg paa at faa et Svar optaget i Husmoderens Blad har efter længere venten vist sig at være forgæves, og derfor er Red. af nærværende Blad bleven anmodet om at optage dette Indlæg; dette gør vi med saa meget større Glæde og Beredvillighed, som Indsenderen, der forsvarer den katholske Kirke, ikke en Gang selv er Katholik. Artiklen lyder:

### Katholicismen i Roskilde.

Under denne Overskrift og mærket »Z« stod der i Husmoderens Blad Nr. 11 en Omtale af det nysoprettede Hospital i Roskilde, og, jeg havde nær sagt — selvfølgelig — maatte Anledningen benyttes til at slaa et Slag mod Catholicismen. Havde Indsenderen i sin Artikel blot holdt sig til Sandheden, skulde jeg saamænd aldrig have taget til Genmæle, men da der fremsættes vitterlige Usandheder, anser jeg mig for moralsk forpligtet til at afsløre disse. Jeg bemærker her, at jeg ikke selv er Katholik, men at jeg har haft rig Lejlighed til at sætte mig ind i den katholske Kirkes Lære, idet jeg i ca. 2 Aar har opholdt mig i et katholsk Kloster.

Idet den ærede Indsender omtaler, at de katholske Kirker i Modsætning til de lutherske altid staar aabne om Dagen, knyttes hertil følgende Sætning: »Lad dem komme og gaa, siger Katholikken, en bliver der maaske altid hængende.« Hertil skal jeg tillade mig at bemærke, at »Z« er inde paa et Vildspor, naar der hermed skal forstaas, at det er for Protestanterne Kirkerne staar aabne, thi i de katholske Lande, hvor Protestanterne er forholdsvis lige saa faatallige som Katholikerne her, er Kirkerne ogsaa aabne. Nej, det er for at Katholikerne, naar deres



Vej i Dagens Løb tilfældig falder forbi Kirkerne, da kan gaa ind og tilbede deres Frelser og Gud, som i Henhold til deres Tro altid er tilstede paa Alteret under Brødets Skikkelse, det er ogsaa derfor, de evig brændende Læmpere forefindes.

Endvidere skriver Indsenderen: »Og Hospitalet aabner sine Porte for alle. Her skal de syge langsomt og uden Overtalelse ledes ind paa Vejen, der fører til Salighed, den Vej, hvor alle den *hellige Jomfrus Tilbedere* vandre.« . . . . . Et andet Sted: »Og de unge Piger, for hvem den protestantiske Lære aldrig blev nogen Religion, men kun et Fag i Skolen, lader sig nemt betage af Katholicismen med alle dens underlige Skikke, *med selve Kvinden som højeste Guddom.*« Hvor underlig jeg følte mig tilmode, da jeg læste ovenstaaende, jeg vidste ikke, om jeg skulde le eller græde. Her kan kun tænkes to Muligheder, *enten* skriver Indsenderen uden al Sagkundskab, *eller* mod sit bedre Vidende. Jeg haaber, det første er Tilfældet, men saa havde den ærede Indsender rigtignok gjort klogest i at lade være med at skrive om noget, vedkommende ikke havde Forstand paa, saa blev dog ingen vildledt. Tænk dog hvilken haarrejsende Beskyldning, der i ovenstaaende Sætninger udslynges ikke alene mod Tusinder af danske Undersaatter, men imod Millioner af Mennesker, der bekende sig til den katholske Tro. Det er med rene Ord den forfærdeligste Afgudsdyrkelse, Katholikerne efter Indsenderens Ord øver. Nej! Jeg sværger Dem til, at den katholske Religion indeholder intet om, at Jomfru Maria tør tilbedes; *kun Gud, og Gud alene* maa og skal i Følge dens Lære tilbedes. Jomfru Maria vises kun Ærefrygt og Ærbødighed, fordi hun var Guds Moder. . . . . De vil ikke kunde opdrive en eneste katholsk Lærebog, hvori der siges, at Jomfru Maria tør tilbedes, fra ikke en eneste katholsk Prædikestol har De nogen Sinde hørt sligt. . . . . Kom med en katholsk Lærebog og vis mig, at Katholikerne tilbede andre end Gud, saa kan De endda

lukke deres Øjne med Bevidstheden om, at De har været Deres Fædreland til stor Nytte, og ikke alene jeg, men Tusinder, ja Millioner af Mennesker vil takke Dem derfor, thi ogsaa jeg hører til en af disse, som drages bort fra Protestantismen over til denne »fantastiske Religion«. Jeg vil vente endnu nogen Tid paa Deres Bevis, men kommer dette ikke, er ogsaa jeg fangen i »Mystikken«. Derfor, ærede »Z«, gør Dem store Anstrængelser, thi husk paa, at den katholske Tro tæller ca. 300 Millioner Tilhængere Jorden over, (ialt flere Tilhængere *end alle andre kristne Trossamfund tilsammen*), og jeg tror, at De har givet den Dødsstødet den Dag, de beviser, at Jomfru Maria i Følge romersk-katholsk Lære maa tilbedes, men indtil da stempler jeg Deres Udtalelse som *vitterlig Usandhed*.

M. H.

\*

\*

\*

Den afskyelige *Fejghed* og *Uærlighed*, hvormed »Husmoderens Blad« nægter at optage et saadant Svar efter at have gjort sig skyldig i den *infameste Bagvaskelse*, burde stemples med Sprogets stærkeste Ord.

Red. af N. U.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** Tirsdag den 30. ds. afrejste hs. biskoppelige Højærværdighed, Msgr. v. *Euch* til Udlandet for at deltage i Jubilæumsfestlighederne i Fulda. Ugebladet ønsker Biskoppen en lykkelig Rejse!

Breve og Forespørgsler til Vikariatet adresseres under Biskoppens Fraværelse som sædvanlig til Bredgade 64. Kbhv. Breve med privat Karakter med Tilføjelsen: »Privat.«

— Hr. Pastor *P. Schreiber* er fornylig vendt hjem fra en længere Rejse i Tyskland, Holland og Belgien, hvor han har gjort nationaløkonomiske Studier; for Tiden

gæster Pastoren København, men før Pintse agter han at overtage sin ny Stilling som Sognepræst i Kolding.

— (P.) Som tidligere annonceret her i Bladet oprettede Katholsk Afholdsforening »*St. Johs. Broderskab*« Tirsdagen den 30. f. M. sin første Børneafdeling. Efter Optagelsen af 3 voksne Medlemmer underskrev ialt 35 Børn (Drenge og Piger) Broderskabets Løfte. Efter en kort indledende Tale af Præfekten foregik den ceremonielle Optagelse, hvorefter Børnene sammen med de tilstedeværende voksne Medlemmer afsang Salmen »O sanctissima«. Det er at haabe, at Afdelingen maa vinde Fremgang til Guds og Kirkens Ære og til Velsignelse for Menneskene. — Paa de af Præfekten til Provinsen afsendte Skrivelser, angaaende Oprettelse af Afdelinger af *St. Johs. Broderskab*, er der allerede nu indløbet flere gunstige Svar. Vi har derfor Lov til at nære det bedste Haab om Dannelsen af et »dansk katholsk Afholdsforbund« i meget nær Fremtid.

**Rom.** Den bekendte Børneapostel, Pater Durand (af Kongregationen af det allerhelligste Sakramente) har indgivet en Ansøgning til den hl. Fader og faaet den bevilget, idet Pave Pius X. nemlig har tilstaaet den apostolske Velsignelse og 100 Dages Aflad til alle Børn i hele Verden, som i Løbet af den Tid, den eucharistiske Kongres varer i Rom (fra den 1. til den 6. Juni), aflægger et Besøg i en Kirke og beder der i det mindste 5 Minutter. — Denne Efterretning vil vistnok alle Præster og Religionslærere eller -lærerinder med Glæde meddele Skolebørnene og saaledes bidrage til hos Børnene at vække Ærefrygt for og Kærlighed til Altrets allerhelligste Sakramenter.

**Mexico.** Det er glædeligt, en Gang imellem uventet at støde paa Beviser for, at vor hl. Kirke altid og overalt bliver sig selv lig f. Eks. ogsaa i sin Iver for at opmuntre og forberede de troende til en værdig Annammelse af de hl. Paaske sakramenter. Meddeleren af disse Linjer fik saaledes for nylig et interessant Brev fra en *dansk Dame i Mexico*, af hvilket følgende Passus maaske ogsaa kan interessere Ugebladets Læsere:

»Nu nærmer snart Paaskefesten sig; der er i den Anledning »Exercicio« i Kathedralen (i denne Uge for os Kvinder); det er en Præst, som er paa Besøg her for Tiden, og som giver disse Exercitier; hvordan han ser ud, det ved jeg ikke, thi Kirken er halvmørk, men Røst har han,

og et Sprog taler han, aah, saa smukt, saa det ordentlig varmer Hjærtet i èn; men puh! hvor han skælder os ud, han er »værre« end Pastor *Günther*! — De forstaaer mig jo nok! jeg holdt meget af at høre ham i den smukke lille Kirke i Ordrup, allermest naar han ordentlig læste os Teksten, saa jeg blev hed om Ørene, som om det var mig alene, det gjaldt; alligevel var jeg ham inderlig taknemmelig derfor. — Men tilbage til vor spanske Exercitiemester: første Aften talte han om Kvindens Mission, og ak! der var kun meget lidt, af hvad der var vore Pligter, som jeg havde kunnet svare ja til, at jeg opfyldte. Næste Aften var det Tungen, han talte om, men da var jeg ikke saa meget ramt, thi, naar undtages, at jeg jo er lidt rapmundet, naar jeg er i godt Humør, saa kunde jeg med en rolig Samvittighed sige, at jeg i det mindste gør mig Umage for at holde den i Skik. I Gaar Aftes var det Forfængeligheden og den forkerte Maade at rekreere sig paa, der var Emnet, og da kan det nok være, at vi fik! ja, det gør vi som sagt hver Aften, men dog var det en særlig varm Aften, denne! Jeg kan nu godt lide at høre saadan en rigtig Dundretale, særlig i et saa smukt Sprog, thi der er altid Stof nok for Tankerne hele den næste Dag og lidt til....«

Eksercitierne synes at have baaret Frugt, thi bemeldte Brevskriverske bestiller med det samme baade »Ugebladet« og »Varden« og sender Betalingen forud. — Mon ikke lidt af den Slags Eksercitier ogsaa kunde være gavnligt herhjemme?

**Unio.** Grundlovsdagen: Udflugt til Charlottenlund. Afgang Kl. 2 med Klampenborgbanen. Madkurve medtages. Der spises til Aften »ved Stalden«. — Børn kan ogsaa deltage i Turen.

**S.J.G.** **Mandag** den 19. Juni afholder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

**P** Tirsdagen den 6. Juni foretager St. Johs. Broderskab Udflugt til Frederiksberg Have. Mødested Fred. VI. Statue Kl. 7 Aften. Leg paa Plænen foran Slottet. Afslutning i Petersens Have, Pilealleen 16. Børneafdelingen Møde Søndagen den 4. Juni Kl. 2½, Eftm. i Bredgade 67<sup>2</sup>.

Bestyrelsen.

St. Elisabeth-Vincents Syforening paa Frederiksberg har foreløbig afsluttet sine ugentlige Møder og taget Ferie indtil videre.

**Den** katolske Syge- og Ligkasse af 1867  
 giver fri Læge og Sygepenge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr., eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Søgnedage fra Kl. 1—3 og 5—7.  
 samt Lørdag Aften

F. Simonsen,  
 St. Jørgens Allé 11, 1 Sal.

## C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,  
**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.  
**Edsvoren Leverandør til katolske Kirker.**

**Er der slet ingen,** som kunde skaffe en ældre, paalidelig Kone lidt Arbejde eller paa anden Maade yde hende lidt Hjælp? Hun har gentagne Gange annonceret baade her og andetsteds. Red. anviser.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 4. Juni.** 6. Søndag efter Paaske. Frants Caracciolo, Bekender. — 5. M. Bonifacius, Martyr og Biskop (1150 Aars Jubilæum), — 6. Ti. Norbert, Bekender og Biskop. — 7. O. Oktavdag. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$  hl. Messe for Ansgariusforeningen). — 8. To. Oktav af Kristi Himmelfart. — 9. F. Ferialdag. — 10. L. Vigiliefastedag før Pintse. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8 Morgen Profetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litaniet til alle Helgen og henved Kl. 8 $\frac{3}{4}$  Højmesse.)

**Søndag den 11. Juni.** Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag. (I St. Ansgars Kirke Kl. 10: Levitmesse med Prædiken, Kl. 8 Aften Andagt.)

**Mandag den 12. Juni.** 2. Pintsedag. Gudstjeneste som paa Søndagene.

Novene til den Helligaand holdes hver Dag i denne Uge. (Se nærmere Bekendtgørelserne ved hver Kirke).

Mødreforeningen holder denne Gang sit Møde paa Toldbodvej Søndag den 4. Juni Kl. 3 Efterm., hvortil alle Hustruer og Mødre indbydes.

Gudstjeneste i Slagelse. (Bredegade 17.) 2. Pintsedag, den 12. Juni Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt.

Rettelse. I Artiklen »En mystisk Bog om Mystik« i Nr. 21 læs Side 344 L. 11 f. n.: den rene Væren (i St. f.: det ene Væsen), samme Side L. 6 f. n.: Væren (i St. f. Væsen) og L. 1 f. n.: Væren (i St. f.: et Væsen).

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 24.

Søndagen den 11. Juni.

1905.

---

---

**Indhold:** En daarlig Samvittighed. — En vigtig Sag. — Lidet Brev fra en norsk Landsbygd. — Strejftog gennem Bladene. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rusland. Buenos Ayres. — Bekendtgørelser.

---

## En daarlig Samvittighed.

—0—

I »Tillæg til Nationaltidende« for 21. Maj skrev Pastor D. C. Prior, residerende Kapellan ved vor Frue Kirke i København, en Artikel »Til Dagens Tekst«, hvori der bl. a. fandtes følgende Udgydelser:

»Jeg har endnu meget at sige eder; men nu kunne I ikke bære det; men naar han kommer, den Sandheds Aand, da skal han vejlede eder til al Sandhed. I Anledning af dette Herrens Ord siger saa Paven i Rom: Der kan I selv høre, at vor Frelser ikke har faaet sagt os alt, hvad han havde at sige os, og at han har overladt det til den Helligaand at fuldføre, hvad han selv har begyndt. Den Helligaand, siger Paven i Rom, har jeg og mine Biskopper i samme Grad, som Apostlene havde den, og

Fortsættelsen af, hvad Jesus fik sagt os, dels mundtligt og dels ved Apostlene, er Bispeforsamlingernes Beslutninger om saadanne Ting som Skærsild, Aflad og Messeofre for levende og døde. Og Mormonerne fører en lignende Tale: Der kan I selv høre, at Jesus ikke er bleven færdig med sin Prædiken, men har overladt noget til den Helligaand; og saa fortæller Mormonerne os om nye Aabenbarrelser, som er bleven deres Profet Josef Smith til Del . . .«

Efter i en Haandevending at være bleven færdig med Mormonerne, vender Pastoren sig atter mod Paven og skriver:

»Og naar Paven i Rom mener at eje den Helligaand i samme Grad som Apostlene, da maa vi have Lov til at spørge, hvorpaa han bygger denne Paastand. Vor Frelser taler ikke til Paven i Rom, naar han siger: jeg har endnu meget at sige eder; men nu kan I ikke bære det; men han taler til sine tolv Apostle, som han havde oplært om Guds Rige i de Aar, de havde vandret med ham, og vi tror, at Herren, som aldrig lyver, har opfyldt dette Løfte til Apostlene, da han Pintsedagen sendte dem Talsmanden, den Helligaand, paa underfuld Maade, og at denne Aand har vejledet dem til al den Sandhed, som et syndigt Menneske behøver at vide til Salighed, og at de har nedlagt denne Sandhed i den hellige Skrift, som er givet til Lærdom, til Overbevisning, til Rettelse, til Optugtelse i Retfærdighed . . .«

Da jeg havde læst dette og tænkt over det, skrev jeg et Brev til Pastor *Prior*, hvori jeg mindede ham om Kristi Ord (*Joh. 14, 16 ff.*): »Jeg vil bede Faderen, og han skal give eder en anden Talsmand, at han skal blive hos eder *evindeligen*, den Sandheds Aand, hvilken . . .« og bad ham om kun at svare mig paa dette Spørgsmaal: Hvorledes er den Helligaand hos Apostlene »*evindeligen*«? Pastoren skulde altsaa udtale sig om, hvad han tænkte: om den

Helligaand kun var hos Apostlene i Himlen, eller om den ogsaa endnu var hos nogen her paa Jorden. Jeg antydede, at den Helligaand i dette sidste Tilfælde, naar man tager Hensyn til den storartede Enhed i Trossager, der findes hos Katholikerne, vel nærmest maatte siges at være hos Apostlenes Efterfølgere, hos Paven og de med ham forenede Biskopper; at det var meget usandsynligt, at den var hos Protestanterne, da deres Lærdomme var hinanden modstridende i de vigtigste Punkter, f. Eks. angaaende Daaben, der af mange Protestanter erklæres for ikke nødvendig til Salighed\*) til Trods for Kristi Ord (Joh. 3, 5): »Sandelig, sandelig siger jeg dig: uden nogen bliver genfødt af Vand og den Helligaand, *kan han ikke indgaa* i Guds Rige«, — og det kan jo dog ikke antages, at den Helligaand giver de enkelte Protestanter hinanden modstridende Oplysninger angaaende en og samme Genstand.

Mit Brev var ellers holdt i en høflig Tone og skrevet saaledes, at Pastoren, hvis ikke Underskriften havde røbet mig, godt kunde tro, at det var en oplyst Protestant, der havde skrevet det.

Men — jeg venter endnu forgæves paa et Svar, skønt jeg havde vedlagt et Frimærke. Det er ikke første Gang, at jeg gør denne Erfaring. En eneste Gang modtog jeg Svar paa et lignende Brev. Ellers har d'Hrr. aldrig haft Lyst til at forsvare deres offentlig fremsatte Paastande. Hvad er vel Grunden til denne fejge Fremgangsmaade? Jeg har ofte grundet over dette. Men jeg har aldrig kunnet komme til et andet Resultat, end at Grunden var: en daarlig Samvittighed, eller med andre Ord: at man *mod* bedre Vidende, kun for at slaa løs paa den katholske Kirke, havde fremsat Paastande, som man bagefter ikke turde forsvare.

Dette Indtryk faar man jo ogsaa af Pastor *Priors* Ar-

---

\*) I *Altona* døde i Fjor (1904) 1113 Børn under 5 Aar; deraf var 522 Børn (af protestantiske Forældre) ikke døbt. En sørgelig Kendsgerning!



tikel. Han ved lige saa godt som jeg, at den katholske Kirke betragter den guddommelige Aabenbaring som afsluttet med Apostlenes Død; men ikke desto mindre fremstiller han Sagen saaledes, som om Katholikerne troede, at Aabenbaringen stadig bliver fortsat\*), som om Paven og Biskopperne var inspirerede »i samme Grad« som Apostlene, — blot for at kunne stille os i Række med ingen ringere end — Mormonerne! Eller skulde Pastor *Prior* ikke have studeret Theologi? Skulde han have glemmt, hvad den katholske Kirke tror i Henseende til Aabenbaringen? Hvorfor skriver han saa om Ting, som han ikke forstaar?

Pastor *Prior* ved endvidere lige saa godt som jeg, at det ingensteds i Bibelen er udtalt, at »*al* den Sandhed«, som vi behøver at vide til Salighed, er nedlagt i den hellige Skrift, — men dog paastaar han det! Eller kan han paavise, *at* og *hvor* det staar i den hellige Skrift, at den er den *eneste* Troskilde? Her ligger jo netop den Selvmodsigelse, i Følge hvilken Protestantismen ramler sammen for det tænkende Menneskes Øjne: Protestanterne siger, at man ikke skal tro andet, end hvad der staar i den hellige Skrift; men netop dette, at man ikke skal tro andet, staar jo *ikke* i den hellige Skrift; følgelig behøver man — efter selve det protestantiske Princip — *ikke* at tro det. Saaledes slutter den sunde Fornuft. Er det maaske af den Grund, at Luther kalder Fornuften for »Djævelens Brud«?

Det er helt overflødigt at sige mere, saa meget der end paatrænger sig, som man kunde indvende mod saa letsindige Angreb, som Pastor *Priors* er. Men det skal

---

\*) At Kirkens Lære i Følge de mange Spørgsmaal, som i Kampen mod Vranglærerne trængte til Afgørelse, er bleven udvidet og udviklet paa enkelte Punkter, og det under den Helligaands Vejledning, — det er i fuld Overensstemmelse med Kristi Forjættelse om, at den Helligaand skulde være hos Apostlene »evindeligt«; der er heller intet i den katholske Lære, som ikke stemmer overens med Skriften, medens *Luther*, hvis han nu opstod af Graven, næppe vilde genkende sin Lære i den nuværende Lutheranisme.

nu engang slaas fast, at det kun er et Tegn paa en daarlig Samvittighed, naar han og Konsorter ikke svarer paa en høflig Henvendelse.

P. G. Schmiderer.

---

## En vigtig Sag.

— 0 —

Kære Ugeblad! I næstsidste Nr. anførtes et Stykke af »Krist. Dagbl.« om Indremissionens Virksomhed blandt vore polske Arbejdere, ved Hjælp af indforskrevne lutherske Blade og Smaaskrifter. Da *intet* Religionsparti med dogmatisk Grundlag kan være ligegyldigt overfor, *hvad* der troes, kan Indremission ikke heller, og er det da ogsaa langt fra. Følgelig er dens optagne Virksomhed for Polakkerne ikke almenkristelig men Parti-tendentiøs; *dens* Partisyn paa »Evangeliet« vil den have disse skal lykosaliggøres med, og *dette* »Guld« skal de hjembringe.

Altsaa bør der gøres noget imod at faa Polakkerne, som desværre er saare uvidende, selv paa Troslærens Omraade, paa Afveje. Men nu skriver Du, kære Ugeblad: »Det vilde vist ikke være helt afvejen, om de herværende katholske Gejstlige, som er det polske Sprog mægtige, vilde holde en Smule Øje med disse Traktater.« Ifjor, vistnok allerede i Forfjor endda, er det sket fra undertegnedes Side, idet der paa et Par jydsk Gaaarde blev holdt Autodafé, ligesom »Krist. Dagbl.s« Moustgaard fik brevlig Opfordring til at lade sin nye Propagandavirksomhed fare — noget, han dog, som man ser, ingen Notits tog af — — selvfølgelig. At Pater Knapen ogsaa er optraadt afværgende, hvor han har mødt denne Arbejderpaa-virkning, er en Selvfølge.

Inidlertid er det ikke nok at rive ned. Skal vi, ogsaa i Modstandernes Øjne, have Ret dertil, maa Kirken

selv tillige bygge op. For de i Mariebo kirkesøgende lolland-falsterske Polakker har der altid været rig Adgang til katholske Aviser og Bøger. Vade et fac similiter! — Ligesaa vel kan den ene Præst skabe sig Forbindelser og dermed aabne sig Kilder som den anden — blot han interesserer sig for vore polske Medkatholikers Sag. Ogsaa vi to har selv maattet skabe os dem. Eftersom nu vore samtlige Stationers Præster har polske Arbejdere i deres Distrikter, saa ret f. Eks. Du, kære Ugeblad, en indtrængende Opfordring til dem om at skaffe sig polske Aviser og populære Bøger; lad dem sætte sig i Forbindelse med deres Distrikts Arbejdere; og lad dem lære sig saa meget af disses Sprog, at de nogenlunde kan klare sig med dem. Hvad enhver Jøde, der vil handle med Polakkerne, ikke finder for svært; hvad selv Socialisterne har erklæret for overkommeligt for at kunne paavirke dem her i Landet, *det* turde vel ogsaa for en katholsk Præst, der endda har ædlere Bevæggrunde end Jøden og Socialisten, ogsaa være overkommeligt og *er* overkommeligt. Tyske Haandbøger findes der nok af, og i enhver Arbejder, der kan læse, kan Præsten have en Lærer — tilmed gratis. En blandt de polske Arbejdere virkende Præst (kun ifjor var vi to) kan neppe nok naa at tilse hele Landets nu 5000 Polakker en eneste Gang i den 7 $\frac{1}{2}$  Maaneders Sæson og kan aldeles ikke tilse dem, der overvintret i Tjenester, i Resten af Aaret; saa gad jeg vide, hvorledes en resultatrig Modvirkning af uheldige Paavirkninger skulde kunne øves, naar ikke Stationspræsterne selv tager fat.

Held til dette vigtige Arbejde!

Din E. O.

Vi optager gerne ovenstaaende Indlæg i denne virkelig »vigtige Sag« og gør Indsenderens Opfordring til vor — om at skaffe *katholske* polske Aviser og Tidsskrifter til Fordeling iblandt Polakkerne, for saaledes at modarbejde en mulig daarlig Paavirkning fra anden Side. Hvad det an-

gaar at lære Sproget, saa er det rigtignok en egen Sag; vi er jo ikke alle Sprogtalenter; polsk er jo som bekendt et af de vanskeligste Sprog at lære og det vilde næppe være tilstrækkeligt at kunne saa meget som der f. Eks. behøves for at handle med en polsk Jøde; — for virkelig at pleje Sjælesorg iblandt Polakkerne udkræves der sikkert noget mere. Redaktøren af nærværende Ugebl. forsøgte en Gang at lære bøhmisk (czekisk), som jo er beslægtet med polsk, men opgav det snart, skønt saa meget, som udkræves for at sjakre med en Czeke eller Polak, kunde han vel nok have drevet det til; men til at være Sjælesørger for Czekere eller Polakker, dertil rækkede hans Sprogtalent ikke.

Hermed er det nu ingenlunde Meningen at fraraade andre, at prøve paa at optage denne vigtige Gerning, dersom de mener at kunne magte det! Tværtimod! Og vi skal gerne saa vidt muligt være behjælpelige i denne Henseende.

*Red.*

---

## Lidet Brev fra en norsk Landsbygd.

—o—

En graakold, regntung Eftermiddag forleden bar det afsted til et Besøg hos gode Venner oppe paa Fjeldet en Mils Vej herfra. Han Fø'r selv var kommen med sin bitte lille graaraggede Hest; den Ære var saa stor, at Vejret blev en Biting. Vejen er vakker. Den sidste halve Mil gaar det næsten ustanseligt opad, saa stejlt, at ingen sidder i hverken op eller ned. — Idag ligger Taagen tæt over Furuskoven, Fjeldet foran os er dunkelt i Omrids. Saa begynder vi at følges med Fossen. Den er forresten en ustadig Kammerat, snart suser den afsted jævnsides Vejen, saa Sprøjten næsten naar os, snart gør den et vældigt Hop ned i en sort, snever Kløft, hvor dens

farende Skum lyser hvidt som de snehvide Isskavler, Vinteren har hobet op dernede. Et Sted bryder den ganske ugenert Vejen tværs af, og vi passerer en skrøbelig Bro — nogle Stokke med Ler over -- neppe en Alen bredere end Karjolen.

Naar Passiaren gaar istaa, glider mine Tanker sin egen Vej, den de saa ofte tager herhjemme. Hvad Synd det er for dette Land, at det er røvet Kirkens Lys! Sandelig, med en Natur som denne trængte Folket vel dertil.

Hvor findes en farligere Kyst end vor Skærgaard? Hvilke Søfolk kunde bedre end vore trænge til *Maris Stella*? Vi har elektriske Fyr, ganske vist, paa Højde med Verdens bedste; men der er neppe nogen langs hele vor farlige Kyst, som har den Tro og Trøst at bede: *Ave Maris Stella*.

Og se nu Vejen her: Mine Tanker følger Øjet; — den smalle Bro, vi just kom over, Fossen dybt under os, Fjeldet stejlt tilvejs. — Og saa Taagen, som bliver tættere og tættere. Her kunde vel behøves Værneengles Vagt og og tillidsfuld Paakaldelse af disse trofaste Beskyttere.

»Her er saa megen Overtro endnu opover i Landsbygderne,« klager vore Seminarister og andre særlig »oplyste«. Rimeligt nok, ja. Et Folk i en slig Natur, stadig i Kamp mod dens Overmagt, omgivet af dens æventyrlige Skønhed, midt i alle sære Lyd fra Fos og Fjeld og den ensomme Skov, — et sligt Folk *vil* være rigt paa Tro. Men bliver den sande, uafkortede Tros Skatte taget fra det, nægter man det Trøsten ved en Religion, som forener i evig Harmoni det menneskelige og det guddommelige, hvis Lære er Lys for Fornuften, og hvor Legendens blomstrer frit for den ved Troen helligede Fantasi, da griber det til Surrogater. Eller det slaar ind paa Fejlspor: Rationalisme og mørkt Sektvæsen har vi nok af. —

Vi begynder at blive saa uhyre norske heroppe, alt nationalt, alt gammelt kommer til Ære. Den folkelige Bevægelse med Maalstræbet i Spidsen trækker det frem.

Kan vi vente os noget godt deraf? Olavsdagen vil de have genindført som et Slags »kirkelig« Festdag. Men hvordan man vil faa det til, naar man paa »Guds Ords Grund og med klare, urokkelige Grunde« ikke tør ære Hellig Olav, saaledes som han før blev æret her i Norge, — det er lidt svært at forstaa. Som en *national* Festdag, lad gaa. Og allerede det er karakteristisk at man maa hente en saadan, paa engang *kirkelig* og *national* Festdag fra den katholske Tid. Lutherdommen har aldrig styrket Norges Nationalitet. Den er jo ogsaa tysk. —

Men hvor Taagen er bleven tæt og klam! Vi ser knap et Par Hestelængder foran os. Træerne bliver som utydelige mørke Klatter i Taagen. Derborte lyser det som en bitteliden, mat Stjerne. Der maa være et Hus; men Taagen tager alle Omrids bort. En Kærre staar lige ved Vejen; den er umaadelig stor, den største jeg har set.

»Ja, alting bliver saa fælende stort i Taagen,« siger Manden. — Han og den bitte lille Hesten hans og jeg bliver som en underlig liden Verden for os selv heroppe. Jeg faar pludselig Trang til at snakke — lidt i Retning af mine egne Tanker. Faar forsøge.

»Sig mig, er der ikke mange Sagn og sligt fra gammel Tid heroppe endnu? F. Eks. om disse gamle Mærkedage, I jo kender af Navn endnu, Kyndelmis og Marimis og disse?« — »Aa, jo, sandt — kommer det gruelig langsomt, — de gamle snakker meget om det. Kyndelmis — ja, det er 2. Februar det; da bliver det god Høst, dersom det den Dagen drypper fra Nordsiden af Kirketaget.« — »Ja saa, det har jeg aldrig hørt; men der er flere Dage i Februar, ikke sandt?« — Jo, saa er der Blaasmiss (jeg formoder Blasiusdag) da blæser det Liv i Orme og Utøj, ja i Planter og Frø med. — og saa er der en Dag, de kalder Pederstol (vel Petri Stol i Antiokia) — han Fa'r er kommen paa Glid nu; det gaar af sig selv, — ingen Is, som fryser til efter den Dag, bliver bærende. De har et Sagn om det. Det skulde være Apostelen Peder, som

kastede gloende Sten i Vandet, for at det ikke skulde fryse. Han var jo Fisker han, og Isen stænger for Fisken, ser Du.« — —

Her maa vi igen opover en dygtig stejl Bakke; men der lyser det ogsaa fra alle Vinduer i det lille Hus, hvor vi ventes. Vi er paa TUNET allerede. Skæret fra Vinduerne forgylder Taagen, den ligger om os som et Guldslør. Og der staar Gunhild i Døren, og der lyser flakkend $\text{\AA}$  Ildskær fra Gruen. En Rok stanser med ét sin Snurren og gamle Mo'r viser sit lille blide, rynkede Ansigt dybt inde i et utrolig stort Tørklæde.

Vi er fremme, fremme og hjemme; thi *det* sidder endnu i fra gammel Tid, at Gæstfrihed er en Dyd og at en Gæst gør Huset bedst Ære ved at være »rigtig hjemme«.

Siden om Kvælden prøver jeg at faa vide mere om baade den ene og den anden »missa«; men de husker ikke mere. Gamle Mo'r lover mig, at vil jeg gaa til »ho gamle Berte i Gaupedalen«, da skal jeg faa vide meget og mangt; for hun har et rent overvældende godt »Minne« for alt sligt. —

Og dermed maa jeg saa lade mig nøje indtil jeg kan faa en Lejlighed op til »ho Berte i Gaupedalen«. G. M.

---

## Strejftog gennem Bladene.

—o—

Efterat *Carl Ewalds* sidste svinske Bog var udkommet, skrev *Fohannes Førgensen* en Kritik deraf i »Nationaltidende«, hvor det bl. a. hed, at C. E.s forrige Bog handlede om Grise, denne sidste synes skrevet af en Gris. Dette har imidlertid bekommet C. E. og hans Venner i »Politiken« ilde.

»*Dannebrog*« for 20. Maj skriver herom bl. a., at Skildringerne af Munkenes og Nonnernes Udskejelser, som C. E. giver til bedste, er af den Art, at man kan forstaa, at *Fohannes Førgensen* i »Nationaltidende« forleden har stemplet Bogen med Sprogets voldsomste Ord. »Man be-

høver ikke, — skriver Bladet, — at være troende Katholik for at føle Harmen over den betændte Fantasi, der har faaet saa frastødende Udslag.« Derpaa fortsætter »Dannebrog« :

»Hvor dybt denne J. J.s Dom over Bogen har ramt, kan ogsaa bedst ses af »Politiken« for 27. April, hvor der — hvem skulde tro, man kunde opleve sligt? — ligefrem raabes paa Domstolene i Anledning af Kritiken. I en Notits om den finske Forfatter Adolf Pauls Retssag mod en Vigilia-Forening i Hamburg meddeltes det nemlig, at Paul havde faaet Foreningen idømt en Pengebøde, fordi den med sine Udtalelser om Forf.'s perverse Skildring og smudsige Fantasi havde krænket »en andens Ære«.

Og »Politiken« tilføjer for egen Regning:

»En saadan Dom vilde ikke være uden Gavn i et Land, hvor f. Eks. Johs. Jørgensen for nylig ustraffet (i »Nationaltidende«) talte om Carl Ewalds nye Bog i ganske lignende Udtryk.«

Det vilde unægtelig være overordenlig humoristisk om »Politiken« og Carl Ewald, der har skrevet saa mangen god og saftig Bid i dette Blad, vilde anlægge Sag mod en Anmelder, fordi han har givet sin Uvilje Luft i kraftige Ord. Næsten som om »Politiken« vilde give ondt af sig om Partigængereri, Klikevæsen, Kameraderi og lignende hæslige Ting.

Hertil havde »Politiken« Dagen efter ikke andet at svare med end en Godtkøbsvittighed om at »Dannebrog« først havde været som himmelfalden over »Politikens« Raaben paa Domstolene. — Det havde den ogsaa al Grund til at være.

\*

\*

\*

Atter er det Centrum og den *katholske Kirke* i Tyskland, hvormed inden- og udenlandske Blade udførligt beskæftiger sig. — Den tyske Flaadeforening, som ellers altid kunde glæde sig ved Kejser Vilhelms særlige Bevaagenhed, fik fornylig pludselig en telegrafisk Røffel fra selve Kejseren for dens alt for vidt drevne Agitation. Hvad har nu den katholske Kirke at gøre med alt dette? Jo! »Rheinisch Westf. Ztg.« mente straks, at Kejserens Telegram skyldtes



Paavirkninger, der var sket under Opholdet i Metz og som var udgaet fra Grev v. Bülow og *katholske Prælater*.

Den Melodi kendte man, (skriver »Nationaltid.« 30. Maj) og man vidste, at den ikke lød godt i Bernhard v. Bülows Øre. De Bismarck'ske og de preussisk-protestantiske Kredse har ofte tidligere insinueret, at *den nuværende Rigskansler* ikke blot af politiske Hensyn, men ogsaa af personlige Sympathier, der skyldes hans Gemalinde, *begunstiger Katholikerne og gør Centrum til afgørende Trumf i det politiske Rigsspil.*\*) Der har været Tider, hvor en saadan Beskyldning kunde være Grev v. Bülow ligegyldig, fordi *Kejser Wilhelm II.'s Sympathier bestemt gik i Retning af Rom*. Men siden Domkirkeindvielsens Dage har de preussisk-protestantiske Formagt-Følelser tydelig nok forandret Kejserens Opfattelse. »Rhein-Westf. Zeitung.«s Insinuation var saa meget mere virkningsfuld, fordi der i Anledning af, at Kejseren modtog den hellige Gravs Orden i Metz, fra flere Sider var fremsat Formodninger om, at Rigskansleren ved den Lejlighed havde gaaet Vatikanets Ærinde og givet Paven Lejlighed til at rette en Advarsel til Frankrig. Det er da ogsaa vitterligt nok, at Ordenens OVERRÆKKELSE netop i Metz blev opfattet saaledes i Frankrig.

Imidlertid Flaadeforenings-Krisen trak over, men Maaden paa hvilken det skete behagede efter »Natt.«s Mening hverken de radikale Kredse eller Centrum eller selve Grev Bülow. Derpaa fortsætter Bladet:

Til Gengæld fejrede Centrum og Rigskansleren i Fredags i Forening en politisk Triumf; det lykkedes dem at gennemføre den saa voldsomt omstridte »*Bergnovelle*«.

Det vakte stor og berettiget Opsigt, da den preussiske Regering midt under Bjergarbejder-Striken bebudede Forelæggelsen af et Lovforslag i den preussiske Landdag om en ny Ordning af Bjergværksforholdene. Dette Skaktræk vakte For-

\*) Udhævelserne er af os.

bitrelse ikke blot hos Kul-Baronerne, men hos alle Konservative, der gjorde gældende, at Regeringen derved gav Socialdemokraterne Lejlighed til at trække sig ud af et tabt Slag med et Skin af, at de havde sejret og havde tvunget Regeringen til at stille sig paa Arbejdernes Side. Denne Betragtning var vel grundet, og dens Rigtighed blev strax bevist ved Socialdemokraternes Optræden. Sagen var, at »*Katholsk ogsaa her var Trumf*«, og at Bülow højede sig for Ønsker fra Centrum, der af Hensyn til de katholske Arbejderforeninger saa sig nødt til at optage Konkurrencen med Socialdemokraterne.

**Søslaget i Østasien** bliver af en af vore mest radikale Forfattere gjort til Genstand for en dybsindig Betragtning i et af vore mest radikale Blade. Det dybsindigste af det dybsindige vil vi her aftrykke.

. . . . Slaget er nu afgjort. Det er kommet til en blodig og bitter, men lykkelig Afgørelse af Spørgsmaalet saadan som altid, naar det ender med Døden.

Hvorfor lettede Taagen i Tsushimastrædet?

Hvorfor holdt Styreeren ikke sin gamle, virksomme og prøvede Taage gaende et Døgns Tid endnu? Aa, nogle faa Timer kun, alle I Metropoliter og Poper i hele det hellige Russia — saa kunde I være luskede forbi, saa kunde *Dagen* have været holdt ude fra de russiske Sjæle endnu et lille Hundred Aar! Hvad var det for en ukendt, straalende Gud, der drog Tæppet til Side fra den japanske Sol? Hvorfor lettede Taagen i Tsushimastrædet, slaa op i Skriften og sig os det!

Men her skal der ikke spottes over en Gud, der glimrede ved sin Fraværelse. Et Symbol er blevet knust her, og der skal ikke rejses et nyt.

I Ærbødighed for Ulykken og for de Døde skal der tales stille om de Magter, der nu er faldne.

De sejrende selv er stumme. Det er *Folket*, der har sejret, de, der bestiller noget og ikke fabler om et Indgreb ovenfra. De har faaet Ret. Demokratiet har sejret, det verdslige Sindelag, der er vendt mod Jorden og mod et redeligt Erhverv.

Retten til Ejendom har sejret. Nu er de da omsider blevne stoppede i deres Tyvefærd paa anden Mands Jord med Krucifikset foran sig og **Brændevinsflasken i Baglommen.**

Bag Russerne stod den snavsede Pope med Korset; Japanerne gik i Ilden for sin smilende Pige. *Han* skal ikke fortryde det!

Hvad en opmærksom Læser af denne næsten blasfemiske Tirade straks vil lægge Mærke til, det er den Selvmodsigtelse, Forf. gør sig skyldig i, naar han ét Sted spotter over at »Styreren«, den retfærdige Gud, ikke holdt sin gamle, virksomme og prøvede Taage gaaende et Døgns Tid endnu eller blot nogle faa Timer endnu til Fordel for sine fromme Tjenere, de hellige Russere, som kæmpede for Korsets hellige Sag — og saa et andet Sted selv lader skimte igennem, hvor »hellig« en Sag, det egentlig drejede sig om: »nu er de omsider blevne stoppede i deres *Tyvefærd* paa anden Mands Jord med *Krucifikset foran sig* og *Brændevinsflasken i Baglommen.*« — Vi vil her slet ikke indlade os paa at drøfte, hvem der har mest eller mindst Ret paa deres Side, Russerne eller Japanerne, men blot hertil bemærke, at det maatte være en meget kortsynet Gud, der kun kunde se Krucifikset i Haanden, men *ikke kunde* opdage Brændevinsflasken i Baglommen og Tyvetankerne i Hjertet. Men *kunde* han det, hvorfor saa bebrejde ham, at han ikke traadte hjælpende til ved Tyvehaandværket og Demoralisationsarbejdet?

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** Søndagen d. 18. ds. Kl. 8 Form. afholder St. Joh. Broderskab med Børneafdelingen Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke; lad det være en hellig og kær Pligt for ethvert Medlem at give Møde ved denne Lejlighed,

saaledes at Broderskabet i Anledning af Titularfesten kan blive saa stærkt repræsenteret som muligt. — Samme Dags Eftm. Kl. 1 (ikke senere) samles Børneafdelingen ved Frederik den VI.'s Statue i Frederiksberg Have for at foretage en Udflugt til Zoologisk Have. Udflugten slutter med Andagt i Rosenkranskirken Kl. 5 Eftm. •

**Rusland.** Fra Distrikterne Siedlitz og Lublin meddeles der, at Offentliggørelsen af den kejserlige Ukas om Religionsfrihed har haft til Følge, at allerede nu talrige Græsk-Katholiker er udtraadte af den »ortodokse« Kirke og vendt tilbage til den katolske Kirke. I én Landsby har 678 af de 680 Indbyggere sluttet sig til den katolske Kirke. — Den ortodokse Kirkes Øvrighed er meget nedstemt over dette Resultat. — I Rusland er der i det hele 12 katolske Diøceser, 2710 Sogne med 4106 Gejstlige og 12,102,479 Sognebørn. Heraf falder 7 Diøceser og ca. 7 Mill. Sognebørn paa Polen, 5 Diøceser og ca. 4 Mill. Sognebørn paa det egentlige Rusland. Desforuden findes der endnu 600,000 Unerede i Rusland, d. v. s. oprindelig græsk-katolske, som har sluttet sig til Kirken, men med Roms Tilladelse bibeholder den græske Ritus ved Gudstjenesten.

**Buenos Ayres** (*Syd-Amerika*). Det her udkommende Blad »Argentinische Volksfreund« Nr. 12 for 1905 beretter om en frygtelig Straffedom, som for nogle Maaneder siden overgik en frafalden Præst og et halvt Hundrede daarlige Personer fra Santiago, som var komne sammen i »Theatro Lirico« for der at høre den frafaldne, ekskommunicerede Præst rive ned paa Biskopper og Paver, men i Særdeleshed for der at faa noget pikant at vide om Skriftemaalet, da den frafaldne Præst havde lovet at *afsløre Skriftehemmeligheder*. Men netop i *det Øjeblik*, hvor Apostaten vilde *begynde* at tale om Skriftehemmeligheder, *styrtede Tribunen sammen* med et frygteligt Brag og begravede 600 Personer, af hvilke et halvt Hundrede blev trukket frem i død eller i haardt saaret Tilstand.

---

## 2. Kvartalskollekt for Ansgarius-Bonifaciusforeningen

den 14. Maj 1905:

København: St. Ansgars Kirke 25,83; St. Knuds Kapel 3,71; St. Josefs Kirke 5,23; Jesu Hjærte Kirke 26,47; St. Anna Kirke 4,45; Frederiksberg 33,16; Roskilde 6; Ordrupshøj 22; Helsingør 1,85; Mariebo 1,25; Odense 9,60; Svendborg 6,30; Esbjerg 1,25; Kolding 1; Fredericia 10; Horsens 4,75; Silkeborg 5; Aarhus 15,17; Randers 4,25; Aalborg 2,50; Vejle 80 Øre. — Ialt Kr. 190,57.

**S.J.G.** **Mandag** den 19. Juni afholder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

**✳** Sct. Johs. Broderskab. Tirsdag den 13. ds. Medlemsmøde for Voksne med Optagelse. — Børneafdelingen den 18. ds. Kl. 1 Udflugt til Zoologisk Have. — Mødested Frederik VI.s Statue, Frederiksberg Have.

Bestyrelsen.

### Kirkelig Kalænder.

**Søndag** den 11. Juni. **Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag.** (I St. Ansgars Kirke Kl. 10: Levitmesse med Prædiken, Kl. 8 Aften Andagt.)

**Mandag** den 12. Juni. **2. Pintsedag.** Gudstjeneste som paa Søndagene. — **13. Ti. Oktavdag.** — **14. O. Oktavdag.** (Kvatemberfastedag.) \* — **15. To. Oktavdag.** -- **16. F. Oktavdag.** (Kvatemberfastedag.) — **17. L. Oktavdag.** (Kvatemberfastedag.)

**Søndag** den 18. Juni. **1. Søndag** efter Pintse. **Den h. Tre-  
enigheds Fest** eller **Trinitatis Søndag.**

\*) Onsdag, Fredag og Lørdag er befalede Fastedage.

**Jesu Hjærte Kirke.** **1. Pinsedag:** Kl. 6, 7 og 8½ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse; Kl. 7½ Andagt. — **2. Pintsedag:** Kl. 6, 7, 8½ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7½ Andagt.

I **Rosenkranskirken** og **St. Anna Kirke** holdes Gudstjenesten paa Pintsedagene som ellers paa Søn- og Festdage.

**Mariabørnenes Forening** holder Fælleskommunion i St. Knuds Kapel Søndag d. 11. Juni.

**Gudstjeneste i Slagelse.** (Bredegade 17.) **2. Pintsedag,** den 12. Juni Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt.

**Trykfejl.** I sidste Nr. Side 381 L. 4 f. n. læs: Breve af privat... (i St. f.: med...) og S. 383 L. 8 f. o. læs: Exerci-  
tiemester.

**Nr. 18** med Pastor Johansens Billede kan endnu faas hos Hr. Grosserer Millech og hos Redaktionen.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København. — Ugebladets Redaktør. F. Ronge, Boyesgade 8. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 25.

Søndagen den 18. Juni.

1905.

---

---

Indhold: Hvem er Kristus? — »Venite Adoremus«. — Japan og Japanerne. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Fulda. Kolding. — Bekendtgørelser.

---

## Hvem er Kristus?

—0—

(Fortsat fra Nr. 22.)

At der i vore Dage ikke mere sker Undergerninger er usandt. Kristus har givet sin Kirke Undergerningernes Naadegave, og alle kristelige Aarhundreders Historie bevidner, at der altid har været store hellige og at der ved dem altid er sket Undergerninger. Men at Undergerninger ikke er noget, som sker hver Dag, det ligger allerede i disses *Begreb*; og at de i Kristendommens senere Tider ikke mere er saa hyppige, som ved dens Grundlæggelse, det ligger i deres *Bestemmelse*. Deres Øjemed var at gøre Kristus, hans Apostle og Kristendommen selv troværdig for Menneskeheden; og denne Stadfæstelse bevarer hele sin Kraft, saalænge en troværdig Historie bevidner deres Virkelighed. Derfor siger Gregor den store: Under-

gerninger var nødvendige ved den kristelige Kirkes Grundlæggelse, for at Troen kunde slaa Rod i Menneskenes Hjærter. Vi vandede jo et nylig plantet Træ, men saasomt det har slaaet Rødder, hører Vandingen op. — Ethvert fornuftigt Menneske vil finde det begribeligt, at Undergerninger ikke sker for at tilfredsstille Nysgerrigheden. Kristus gjorde Undergerninger for alle nødlidende, som i Tro tog deres Tilflugt til ham; men for den ugudelige og ryggesløse Herodes gjorde han ingen. Naar da den arme *Renan* vover at indstævne den gode Gud for en Forsamling af Videnskabsmænd, for at han der som en Taskenspiller skal vise sine Kunster, saa ynkes man over denne Hovmodets Daarskab og vender sig bort.

Men har vor Tid virkelig gjort saa store Fremskridt, navnlig i Naturvidenskaberne, at der for den ikke mere gives Undere, og at Kristi Undergerninger derfor maa finde deres naturlige Forklaring? — Det maa komme an paa en Prøve. Man har forsøgt det, men Forsøget fik et kummerligt Udfald. Man tog disse bibelske Underværkers Historie, skar deres væsentlige Omstændigheder bort, tilføjede andre, hvorom Bibelen intet ved, og, efter at man saaledes havde forandret Alt, hvad der havde gjort den foreliggende Kendsgerning til et Mirakel, var virkelig Undergerningen aldeles naturligt forklaret! Et mærkværdigt Kunststykke! Man kom imidlertid disse skarpsindige Lærde paatværs, idet man tilraabte dem: Enten maa I dog holde Bibelen for troværdig, og saa maa I tage Begivenhederne saaledes som de fortælles; eller I anser Bibelen for en Bog, der forvandler de naturligste Ting i Verden til lutter Mirakler; og naar det er Tilfældet, hvorfor tage I saa Notits af, hvad der staar i Bibelen? Ved denne Voldsgerning imod Bibelen har Dr. *Strauss* i sit »Leben Jesu« blameret sig saa grundigt, at ingen Theolog efter ham har haft Mod til at

forklare Bibelens Mirakler naturligt. Saaledes har Dr. Strauss ved denne Del af sit Værk gjort uendelig mere Gavn, end han har skadet ved den øvrige Del.

Med Bibelen i Haanden træder vi altsaa endnu den Dag i Dag uden Frygt frem for alle Universiteter og for alle Lærde i det nittende Aarhundrede efter Kristus, og opfordrer dem til, efter Behag at udvælge det efter deres egen Dom lettest forklarlige af alle de Undere, hvilke den hellige Skrift fremstiller som saadanne, og at forklare det naturligt. Men — paa to Betingelser: for det første maa de ikke udelade noget af den bibelske Fortælling, og heller intet tilføje; for det andet maa de, efter at have givet deres Forklaring, gøre det ovenfor omtalte Eksperiment og nøjagtigt eftergøre den formentlige Undergerning under de samme Omstændigheder og med de samme Midler. jeg tror, at de nok vil vogte sig for at prøve herpaa!

Kender vi maaske nutildags de Naturlove og Naturkræfter, som var Kristi Samtidige ubekendte, efter hvilke et Menneske ene ved *et Ord* helbreder den sværeste Sygdom og opvækker døde til Livet? Besidder vore Læger den Hemmelighed at fordrive en Sygdom, ja alle Sygdomme ved Haandspaalæggelse eller ved en simpel Befaling? Kan vore Skibskaptejner med et Ord tvinge Storm og Bølger til Lydighed? Kan vi formere Brødet i vore Hænder, saa at Tusinder mættes?

Hvad der paa Kristi Tid var Undergerning, det er det endnu og vil altid være det; thi Naturens Kræfter og Skaberens Almagt vil altid staa lige vidt fra hverandre.

For at undgaa Undergerningernes Beviskraft, tager man sin Tilflugt til Uvidenhedens Mørke, og stikker Hovedet i Sandet for ikke at se! — Vistnok, siger man, har man hidindtil endnu ikke fundet en naturlig Forklaring paa de saakaldte Undere, men vi kender



endnu ikke alle Naturens Kræfter og Love; en Gang kan det dog komme saa vidt, at man opdager disse skjulte Love og saaledes endelig bliver istand til at forklare disse Undergerninger. Hvor mærkværdigt! Du antager altsaa, at der gives hemmelige Naturlove, som er lige det modsatte af de nu bekendte. Men saa ophæver jo den ene Lov den anden, og saaledes vil der slet ingen Naturlove være mere, ingen Orden, ingen naturlig Vished! Een Naturlov f. Eks. bevirker, at Dynd, smurt paa en seendes Øjne, skader ham eller gør ham blind; og en anden Naturlov bevirker, at Dynd, lagt paa den blindes Øjne, giver ham Synet igen?

Og disse, alle lærde hidtil ubekendte Naturlove, som frembringer de saakaldte Mirakler, maa dog have været alle Mirakelgørere bekendte, eftersom de jo netop har gjort deres Undergerninger i Kraft af dem. Moses døde for mere end tretusinde Aar siden; Profeterne, Kristus og hans Apostle har allerede for længe siden forladt Verdenshistoriens Skueplads; alle disse og mange andre Undergørere kendte hine skjulte Naturkræfter og Love, omendskøndt de levede i hine Uvidenhedens mørke Tider, og du, det nittende Aarhundredes højlærde Barn, du kender dem endnu ikke! Hine Undergørere maa altsaa uden Tvivl have været vidunderligt oplyste Mænd! — Og hvad der er endnu besynderligere: disse hemmelige Love, der dog som Naturlove maatte være noget *vedvarende* og i Lighed med de øvrige Naturlove, noget stadigt virkende, de skulde alligevel aldrig træde i Virksomhed, uden naar en Undergører satte dem i Bevægelse. Du kan f. Eks. tusinde Gange af al din Kraft raabe ind i din afdøde Moders Grav: Moder, kom ud! men forgæves. Den sædvanlige, alle Mennesker bekendte Naturlov holder fast paa sit Bytte. Men naar Kristus i Kraft af den dig ubekendte Naturlov raaber ind i Lazarus' Grav: Kom ud! saa staar

den Afdøde ganske *nå naturligt* op! — Tror du det? Ja saa har du en langt stærkere Tro end jeg, som tror, at der gives virkelige Mirakler!

Heraf slutter vi: Kristi Undergerninger er, set baade fra det historiske og videnskabelige Standpunkt, unægtelige. Men medens Apostlene og de hellige virkede Undergerninger i Kristi Navn, virkede Kristus dem af egen Magtfuldkommenhed, og det i alle Naturens Riger. Han har bevist, at han er Gud, alle Skabningers Herre, og han kunde sige: Vil I ikke tro mine Ord, saa tror mine Gerninger, thi de aflægger Vidnesbyrd om mig.

Men da Jøderne i deres Ondskab og Forblindelse tilskrev Belzebub disse Kristi aabenbart guddommelige Undergerninger, lovede Kristus dem en Undergerning, som de i alle Tilfælde kun kunde tilskrive Guddommen selv som den eneste Herre over Liv og Død: *Sin Opstandelse* fra de Døde paa den tredje Dag. Denne Tillid, som lader alt komme an paa et saadant Bevis, er ganske enestaaende i hele Verdenshistorien. Thi paa den ene Side kan en død ikke mere benytte sig af noget Kunstgreb for at bedrage sine Medmennesker, og dersom han paa den anden Side ikke leverer noget Bevis, har han for bestandig tabt sin Sag, og han selv staaer for evigt brændemærket i Verdenshistorien. Men er Kristus virkelig opstaaet fra de døde, hvo vil da endnu tvivle paa hans Guddom, som han edelig bekræftede for Retten? Altsaa er Undersøgelsen af Kristi Opstandelse allerede i og for sig det afgørende med Hensyn til Kristus og Kristendommen. Vi maa derfor gennemføre denne Undersøgelse med den størst mulige Grundighed.

(Fortsættes.)

## „Venite Adoremus!“

—o—

Var han en af Guds Engle? — eller var han en almindelig irsk Tigger? Det er mig umuligt at sige.

Hvis jeg kun dømte efter hans Ydre, vilde jeg straks erklære, at han kun var en elendig Vagabond. — Af hvide Vinger og lysende Dragt var der intet at se. Hans Ryg var bøjet, hans Klæder opslidte og falmede. Men da jeg hørte hans Stemme, følte jeg, at den Alvor, hvormed han sang, slet ikke svarede til min forudfattede Mening om en vandrende Skjald. Hans Lovsang brød frem med aabenbar Hensigt, som om han bragte et særligt Budskab; hans ofte gentagne Omkvæd var en tydelig Kalden til Tilbedelse — det var paa én Gang en Opfordring og en Formaning.

Det var Søndag, men jeg havde ikke bivaanet den hellige Messe, hverken Sygdom, lang Afstand fra Kirken eller Uvejr kunde jeg anføre som Undskyldning for min Forsømmelse. — Det var en straalende Sommerdag; jeg havde tilbragt Morgenens i Parken, spist Frokost med nogle Bekendte i en første Klasses Restaurant; saa kom jeg hjem for at modtage mine Venner ved »5 o'clock« Te og underholde dem med livlig Passiar om alt mulig.

Nu var de alle borte, og jeg var ene. Liggende paa Chaiselonguen ved Vinduet, begyndte jeg at læse en ny Roman, men det lykkedes mig ikke at blive fangen af den. Jeg lagde Bogen fra mig og saa ud af Vinduet paa de forbigaaende. Der var En, som sang paa Gaden. »En anden Tigger!« tænkte jeg, »hvorfor tager Politiet dog ikke fat paa dem? De ere jo en sand Plage og forstyrrer Folk med deres Støj.« —

Utaalmodigt lukkede jeg Vinduet og tog Bogen op igen.

Sangeren havde fuldendt sin Sang og begyndte den paany; han nærmede sig mere og mere. Nu hørte jeg ham tydeligt, og genkendte Sangen, det var Julehymnen

om Tilbedelse, den smukke »Adeste fideles«. Jeg spurgte mig, hvorfor han mon havde valgt at synge den nu, midt om Sommeren? Jeg syntes, det passede daarligt.

Mon nogen holdt af at høre paa den? . . . . . For mig var det forvirrende. Jeg kunde ikke forstaa, hvad jeg læste. Jeg lukkede mine Øren — jeg bestemte mig til ikke at høre paa Sangen, men det var mig alligevel umuligt ikke at lytte til den — det var som om nogen drev mig dertil. Atter og atter gentog Sangeren det samme indtrængende Omkvæd: »Venite Adoremus!« »O kom, lad os tilbede!«

Det var klart, at han kendte kun denne ene Sang.

Hans Udtale af de latinske Ord var meget daarlig; men den ejendommelige metalliske Lyd af denne Gadesangers Stemme vibrerede gennem Luften og gjorde Krav paa min Opmærksomhed. Jeg aabnede Vinduet paany, og kiggede ud; Staklen gik langsomt midt ud ad Gaden. I den ene Haand holdt han sin Hat, og med den anden støttede han sig til sin Stok.

Der var intet ved Manden, som kunde forurolige mig, og ingen anden syntes at lægge Mærke til ham.

To Drengene gik skyndsomst forbi uden at ænse ham. Jeg prøvede paa at more mig med at studere Folk paa Gaden.

Tre smaa Piger i deres bedste Kjoler kom med stiv Holdning fra Søndagsskolen; de følte sig helt stolte ved Bevidstheden om at være pyntede og at have Handsker paa.

Snart efter gik en Tjenestepige forbi med en Matroshat paa og sin Bønnebog under Armen.

Dernæst kom en gammel Kone med et falmet Schawl — hun støttede sig til Rækværket, da hun slæbte sig forbi; men ingen af dem saa paa Manden, der sang; det syntes, som om hans Stemme kun naaede *mine* Øren.

Jeg kastede en »Penny« ud af Vinduet, da han kom lige under det: jeg tænkte, det vilde glæde ham, og at han saa vilde gaa bort. Men han gjorde ikke Tegñ til at

have hørt Pengene falde. »Venite Adoremus!« fortsatte han, og jeg syntes, han sang nu med fordoblet Alvor og Iver.

En Dreng fiskede Pengene op fra Rendestenen og gav ham dem. »Venite Adoremus!« var hans eneste Svar.

Fra min Barndom af havde jeg kendt den Hymne, han sang; hvorfor gjorde dog disse Ord — denne Melodi — saadant et Indtryk paa mig idag; hvorfor gik den mig lige til Hjertet og fyldte mine Øjne med Taarer? . . . . . Jeg saa i Almanaken, jeg saa paa Uhret — Klokken var 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub> — Dagen — den 6te Juni — Søndag i Oktaven af Kristi Legemsfest.

»Det hellige Sakramente maa sikkert være udstillet i Oratorianer-Kirken,« tænkte jeg. Jeg huskede, at da vi gik forbi den om Morgenen, saa vi en Masse Folk vandre ind gennem den store Jærnport. »Det er Synd at lukke sig ind i denne kvalme Bygning paa en saa straalende Dag« — havde mine Venner sagt.

Nu finder jeg det var Synd ikke at gøre det. — Der var endnu Tid nok til at naa Kirken før den sakramentale Velsignelse, hvis jeg skyndte mig lidt — og jeg løb op paa mit Værelse, tog Hat og Handsker paa, og i nogle Sekunder var jeg paa Vejen til Kirken.

Jeg gik forbi Sangeren, og jeg hviskede til ham: »De har ikke sunget forgæves,« og da jeg puttede et Tokrone-Stykke i hans Haand, tilføjede jeg: »Modtag dette, min Ven, som et lille Tegn paa min Taknemmelighed mod Dem.«

»Venite Adoremus!« svarede han, da han løftede sine blinde Øjne til mit Ansigt. — Jeg følte, at han vilde forstaa mig — og jeg sagde med dæmpet og bevæget Stemme: »Nu gaar jeg i Kirke for at tilbede!« . . . . .

Siden den Dag har jeg ikke genset den stakkels Sanger; men jeg vil aldrig kunne glemme ham, og hvad jeg skylder hans Sang. . . . .

(Fra »The Messenger of the Sacred Heart« af Violet Bullock-Webster.)

## Japan og Japanerne.

—o—

*Vil Japan*, som i det 17. Aarhundrede var saa nær ved at blive et kristent Rige, *nogensinde blive kristnet?* Saaledes spørger »die katholischen Missionen« Nr. 5 for 1905 og fortsætter: Det er ikke let at give Svar paa dette Spørgsmaal. Men da det ved de seneste Begivenheder i Østasien har faaet fornyet Interesse, saa har man forelagt dette Spørgsmaal for en Mand, som snart i en Snes Aar har opholdt sig i Japan, og som er godt kendt baade med Landets Historie og alle dets Forhold. Hans Svar var desværre mindre forhaabningsfuldt, end man kunde have ønsket.

»For at kunne besvare alle Deres Spørgsmaal,« saaledes skriver han, »maatte man være Profet. Jeg for min Del tror *ikke*, at Japan, lige saa lidt som Kina og Korea, nogensinde bliver kristnet. Det har ikke benyttet Naadens Tid i det 17. Aarhundrede, og nu vil det maaske være for sent. Missionærerne gaar her omkring og sanker ligesom Aks paa Marken. Det vil maaske lykkes dem ved deres Iver efterhaanden at samle én Million Katholiker. Men det vil vistnok ogsaa være det hele. Det er sørgeligt! Ja, og saa meget sørgeligere som de japanske Kristne, efter alt, hvad jeg har erfaret, maa siges i enhver Henseende at overtræffe alle andre Landes Kristne her i Østen. De er intelligentere, bedre underviste og meget mere uegennyttige end andre Kristne i en hvilken som helst Mission i Østasien. Denne Paastand burde ikke forundre Dem, naar De tænker paa, at Japan jo virkelig er det eneste Rige her i Østasien, som endnu viser Tegn paa Livskraft, paa Foretagelse og paa Stræben efter Fremskridt. Grunden til, at intet Folk af den gule Race nogensinde vil omvende sig i større Maalestok, er den, at alle disse Folk fuldstændig er nedsunkne i Atheisme, Skepticisme og Materialisme. Alt andet har Japanerne antaget af Europæerne, blot ikke Reli-

gionen. Den har ingen Interesse for dem, og det er heller ikke saa mærkeligt, eftersom Importen af daarlige Bøger, ukristelige Skrifter og idet hele taget Europas daarlige Eksempel i alle Henseender har virket i høj Grad nedbrydende. Det er ogsaa meget betegnende, at endnu aldrig nogen af den gule Races Tænkere har svunget sig op til den sande Erkendelse af det højeste Væsen, til den sande Guds-erkendelse. Selv deres største Vismænd, saasom Mentse og Confutse, var ikke i Stand til at naa saa højt.

»Eller er maaske de nuværende katholske Missionærer i Japan ikke deres Opgave voksne? Det er jo muligt, at overordentlige Mænd vilde kunne fremvise større Resultater, end de almindelige Præster, som for Tiden forkynde Evangeliet i Japan. Imidlertid bør man dog heller ikke i den Henseende hengive sig til Illusioner. Andre Tider, andre Skikke. Naar Jesuitermissionærerne tidligere kunde fremvise forholdsvis flere Omvendelser, saa maa man betænke, at den Gang eksisterede ikke saa mange Vanskeligheder som nu til Dags.

»Saasart Japan (under Tokugawa Iejasu) var bleven forenet til et politisk hele og Centralregeringen viste sig fjendtlig stemt imod Kristendommen, saa ophørte ogsaa det store Antal af Omvendelser og Frafaldet begyndte. Fra den Gang af har Jesuiterne, takket være en bagtalerisk Historieskrivning, ogsaa hos Japanerne Navn for at være Ophav til alt ondt. Endnu den Dag i Dag lærer man paa Universitetet, at Mikadoens Rige ikke har nogen værre Fjende end Jesuiterne. Mr. Steichens Bog (Les Daimys Chrétiens, Hongkong 1904) er skrevet fremfor alt for at modbevise denne Historieforfalskning. Forfatteren har brugt 8 Aar til at gennemsøge de japanske Kilder og sammenligne dem med de ældre Missionsberetninger i det Øjemed at oplyse den offentlige Mening i Landet om de imod Jesuiterne udbredte Fordomme og saaledes bane Vej for Jesuiternes Tilbagevenden til Japan. Men dersom det lykkedes, atter at aabne dem Vej til Japan, saa vilde de dog

endnu have at kæmpe med de største Vanskeligheder, særlig fra Regeringens Side, som ogsaa i denne Henseende følger visse »store Forbilleder«. Hertil kommer, at der nu ogsaa findes ikke faa protestantiske Missionærer, som ganske vist udmærker sig baade ved Rigdom, ved Dannelse og Kundskab, men hvis Forretningsaand desværre heller ikke lader lægge Baand paa sig, selv ikke af Hensyn til den præstelige Værdighed og Beskedenhed. Det er noget, som virker stødende. I Modsætning hertil er Pariserseminariets Missionærer netop taalte paa Grund af deres beskedne Stilling og stille Virksomhed. I det hele taget har de nuværende katolske Missionærer intet forsømt af, hvad der kunde gøre deres Virken saa frugtbringende som muligt i alle Henseender.

»Jeg kommer nu til Deres sidste Spørgsmaal: Hvad vil formentlig blive Følgen af den japank-russiske Krig? Hvad vil gavne Religionen mest? Sejr eller Nederlag for Japanerne? Resultatet vil vistnok i begge Tilfælde blive omtrent det samme. Taber Japanerne, vil deres Had til Europæerne tiltage i den Grad, at det bliver et stort Spørgsmaal om Missionærerne faar Lov at blive i Landet. Bliver de derimod Sejrherrer — og det er jo det sandsynligste — saa vil Mikadoens Forgudelse naa sit Toppunkt. Man mærker allerede nu, hvad Fremtiden bærer i sit Skød. Som De ser, vil der i intet af Tilfældene kunne ventes et Omslag til Gunst for den kristelige Religion.

»Det kan jo være, at jeg tager fejl, og jeg haaber, at jeg gør det, men menneskelig talt, er der for Øjeblikket ingen Udsigt til Bedring af de religiøse Forhold. I lang Tid var jeg af den Overbevisning, at Guds Forsyn havde noget overordentligt for med det japanske Folk, men nu begynder jeg selv at tvivle herpaa.

»Missionærerne maa altsaa lade sig nøje med at samle de enkelte Sjæle, som Gud udvælger blandt Tusinder. Disse Udvalgte, denne »lille Hjord« er deres Trøst. De er ivrige, offervillige og Religionen oprigtigt hengivne. Dersom der nogensinde igen skulde udbryde en Forføl-



gelse, saa vilde de -- det er jeg overbevist om -- være endnu mere standhaftige end de Kristne i det 17. Aarh.«

Saa vidt Meddeleren. Hans lidet forhaabningsfulde Syn paa Japans Fremtid i religiøs Henseende er øjensynlig paavirket af Øjeblikkets sørgelige Forhold og langtfra alle Missionærer deler dette hans Syn paa Sagen. Det er de fleste Missionærers Mening, at Japan for Øjeblikket gennemgaar en Gæringsproces; og ligesom ved ny Most, maa man ogsaa her vente til det sætter sig og klares. Den ny Kultur kom altfor rask, alt for hovedkulds. Japan maa have Tid til at forarbejde de ny Elementer og Ideer. Der kan ikke være nogen Tvivl om, at der hos den japanske Befolkning, ogsaa i de højere, dannede Kredse, gør sig en Trang gældende i Retning af at opnaa religiøs Klarhed og Sikkerhed. Der vil ganske sikkert ikke udeblive alvorlige indre Kriser, men netop herigennem vil Japan forhaabentlig naa til bedre Erkendelse.

Om *Krigen og Stemningen i Japan* indeholder et Brev fra en Missionssøster følgende korte Efterretning: Den patriotiske Begejstring, som Krigen har vakt, grænser næsten til Fanatisme. Kejseren behøver blot at befale, og straks er Folket beredt til ethvert Offer. Det gælder for den største Ære at dø for Fædrelandet. En japansk Officer, som laa haardt saaret paa Slagmarken, afviste enhver Hjælp, som ikke kom fra Japanerne. Russerne fandt dog Lejlighed til at forbinde ham, medens han for nogle Øjeblikke mistede Bevidstheden. Men da han kom til sig selv igen og saa sig i fremmede Hænder, rev han Forbindingen af med de Ord: »At dø for Fædrelandet er ikke svært, men at blive plejet af Fjender, det kan jeg ikke udholde.« Han døde af sine Saar. Saadanne og lignende Træk gaar her fra Mund til Mund og vækker den største Begejstring.

Blandt Soldaterne findes ogsaa et temmelig stort Antal Katholiker. »Jeg er saaret,« saaledes skriver en allerede til Diakon viet Seminarist fra Krigsskuepladsen, »en Kugle

har truffet mig i Skulderen og har strejft Rygraden. Dog haaber jeg snart igen at blive rask og i Stand til at gøre min Pligt som Soldat.« »Jeg er,« saaledes meddeler en anden, en Familiefader, »med fire Kammerater gaet hel-skindet ud af Kampen, alle andre er døde eller saarede. Det er sørgeligt, saaledes at maatte dræbe, men en Soldat maa jo gøre sin Pligt. Dersom jeg skulde dø, saa lad læse en hl. Messe for mig. Jeg haaber, at Gud da vil være mig barnhjærtig.« En anden havde før han drog ud, henlagt en Sum med den Bestemmelse, at der skulde læses en hellig Messe: »for min Sjælero, dersom jeg dør; til Taksigelse, dersom jeg vender hjem igen«. Blandt de saarede, som Søstrene plejede i Tschifu, befandt sig ogsaa den russiske Kommandant paa »Rechitélny«, som undkom fra Japanerne og søgte Tilflugt i Tschifu.

Krigen beviser, at det krigeriske Heltemod, som i den japanske Middelalder var de gamle Daimios og Samurais i saa høj Grad egent, heller ikke er uddød i deres nuværende Efterkommere. — — — (Sluttes.)

---

## Elterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

**København.** (*Højt Besøg.*) Paa Tilbagerejsen fra Fulda til Kristiania gjorde den apostolske Vikar for Norge, *Mssgr. Dr. Fallize* et lille Ophold i København for et Par Dage; hans biskoppelige Højærværdighed aflagde bl. a. ogsaa et Besøg paa St. Andreas Kollegiet i Ordrup og forlod atter København 2. Pintsedags Efm. Paa Grund af sit desværre svagelige Helbred maa Biskoppen gøre endnu et Ophold (i Frederikshald) paa Vejen til Kristiania.

**Fulda.** Der var bleven lovet os et Rejsebrev fra Fulda om Festlighederne dersteds i Anledning af Bonifacius-Jubilæet; men den, som havde lovet det, Hr. Pastor

*H. Gamél*, er lovlig undskyldt, idet han desværre ligger syg af Gigt i *Coblentz* — rimeligvis et Tilbagefald i samme Sygdom, som i Vinter fængslede Pastoren til Sengen over en Maaned herhjemme i København. En mindre behagelig Rekreatjonsrejse! Lad os haabe paa snarlig Bedring!

Imidlertid meddeles der andetsteds fra, at Festlighederne i Fulda forløb programmæssigt, med stor og begejstret Tilslutning fra alle Sider. Uheldet med Taarnbranden paa Domkirken var ikke saa slemt, som det først syntes efter Bladtelegrammerne; et Par Kirkeklokker ødelagdes rigtignok, men man havde længe ønsket sig nogle andre Klokker i Stedet for de mindre gode, som nu er smeltede ved Branden.

**Kolding.** Første Pintsedag var en særlig Højtidsdag for vor Menighed. Efter længere Tids Vakance holdt nemlig den ny Sognepræst, Hr. Pastor *Schreiber*, sit Indtog her. Fra Kirketaarnet vajede Danebrog og det pavelige Flag. Vejen fra Præstegaarden til Kirken var af kærlige Hænder rigt smykket med Grønt og Blomster. Kl. 9<sup>1</sup>/<sub>2</sub> ankom den højtidelige Procession til Kirken. I Spidsen gik Skolebørnene, saa fulgte hvidklædte Smaapiger, der strøede Grønt og Blomster, derefter kom Kordrengene, Præsterne og Menighedens Forstanderskab. Paa Biskoppens Vegne foretoges Indsættelsen af Hr. Pastor Heiden, hos hvem Pastor Schreiber tidligere havde været Kapellan i fire Aar. I Følge Ceremoniellet overraktes der den ny Sognepræst Nøglerne til Kirken, Tabernaklet og Døbefonten; saa førtes han til Skriftestolen, hvori han tog Plads, og til Prædikestolen, som han besteg, og hvorfra han oplæste Evangeliet om den gode Hyrde. Ved alt dette skulde antydes de forskellige Pligter, som paahviler Sognepræsten. Før Højmessens prædikede Pastor Heiden. Efter at han kort havde forklaret Pinsefestens Betydning, gik han over til det egentlige Emne. Han lykønskede Menigheden, der atter havde faaet sig en Hyrde. Ved flere Aars Samarbejde havde han lært Pastor Schreiber at kende som en from og ivrig

Præst, og han var overbevist om, at Menigheden i ham vilde faa en Sjælesørger, der fuldstændig vilde ofre sig for sin Menighed — der vilde dø i sin Rede. Menigheden skulde derfor ogsaa vise ham Lydighed, Hengivenhed og Tillid. Efter Højmessen henvendte den ny Sognepræst ligeledes er Par Ord til Menigheden. Han havde begyndt sin præstelige Virksomhed her i Kolding som Kapellan hos Pastor Storp, og alt den Gang havde han faaet Kolding kær, saa det blev hans andet Hjem. Derfor havde han med Glæde fulgt Biskoppens Kaldelse og haabede, at Kolding nu blev ikke blot det andet, men det første og eneste Hjem. Præstens Embede var vanskeligt og ansvarsfuldt; men han stolede paa Kraften fra det Høje og paa Menighedens Bønner og Velvilje.

Højtideligheden sluttede med »Te Deum«, og derefter førtes den ny Sognepræst i Procession tilbage til Præstegaarden, hvor han modtog Menighedens Lykønskning.

**Unio.** Fredag den 23. Juni Sammenkomst i Søvavil-  
lonen. Kl. 9 Generalforsamling.

**S.J.G.** **Mandag** den 19. Juni afholder St. Josefs Gilde  
Møde for I. og II. Grad.

Torsdag d. 15. ds. udkom 3. Aargangs 6. Hefte af  
**„VARDEN“.**

Indhold: W. Schmitt: Jomfruklostre i Danmark efter  
Reformationen. III.

Johs. Jørgensen: Den gode Ridder.

G. Bonomelli: Adskillelse mellem Stat og  
Kirke. I.

J.-K. Huysmans: Trappist-Vagabonder.

Subskription à 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og  
paa Postkontorerne. Til Udlandet forsendes »Varden«  
under Korsbaand for 5 Kr. aarlig direkte fra Udgiveren,  
Kong Georgs Vej 35, København F., Tlf. Godthaab 613 Y.

**Snedkerværkstedet Rigensgade 10 & 12, Kj.,**  
anbefaler sig med alt til Snedkerarbejdet henhørende.  
Reparationer udføres.

Ærbødigst

O. C. W. Svane, Snedker.

## Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgielsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Millech, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Prof. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

**Obs.** 1. Juli begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

### Kirkelig Kalønder.

**Søndag den 18. Juni.** 1. Søndag efter Pintse. Den h. Tre-enigheds Fest eller Trinitatis Søndag. — 19. M. Juliana af Falconieri, Jomfru. — 20. Ti. Barnabas, Apostel. — 21. O. Aloysius, Bekender, Ungdommens Værnehelgen.

**Torsdag den 22. Juni.** Kristi Legemsfest. (Befalet Festdag, som forpligter til Overværelse af den h. Messe.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Procession og Levitmesse; Kl. 8 Aften Festandagt. I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 $\frac{1}{4}$  højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt. — 23. F. Oktavdag. — 24. L. Johannes den Døbers Fødsel (St. Hansdag). Vor højærværdigste Biskops Navnedag.

**Søndag den 25. Juni.** 2. Søndag efter Pintse. Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest. Kollekt af Peterspenge i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller.

**Jesu Hjærte Kirke.** Den h. Aloys. Fest: Kl. 10 Levitmesse, Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Andagt. — Kristi Legems Fest: Stille Mrssø Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$ ; Kl. 10 Levitmesse, Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Andagt.

**Mariakongregationen for Ynglinge.** Søndag d. 25. Juni Fælleskomunion i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$ .

Mandag d. 26. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$  Aften slutes Møderne før Ferien med Prædiken og Andagt. Adgang for Alle.

**Mariabørnenes Forening** holder offentligt Møde i St. Knuds Kapel Onsdag d. 21. Juni Kl. 8 Aften.

**NB.** Uregelmæssigheder ved Bladets Tilsending bedes meldt dér, hvor man har bestilt Bladet. Har man bestilt det paa Posthuset, er det Postvæsenets Pligt at skaffe de udeblevne Numre.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

-----

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 26.

Søndagen den 25. Juni.

1905.

---

---

Indhold: P. Henrik Suso Denifle. O. Pr. — Protestantiske Beken-  
delser. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København.  
Nordamerika. — Guld Korn. — Bekendtgørelser.

---



## P. Henrik Suso Denifle. O. Pr.

—o—

**P**inselørdag d. 10. Juni afgik denne verdensberømte Domikanerpater ved Døden i »Sanatorium Josephinum« i München efter et Slagtilfælde. Ved dette Dødsfald har Kirken og den historiske Videnskab mistet et af sine største Navne i Nutiden.

*Henrik Suso Denifle* er født d. 16. Januar 1844 i Imst i Oberinntal (Tyrol). 1861 traadte han ind i Dominikanerordenen og præsteviedes 1866. Derefter fuldendte han sine Studier i 1869 i Kollegiet St. Thomas de Urbe i Rom og aflagde Lektoratprøven. Fra 1870 virkede han som Lærer i Theologi i Dominikanerklosteret i Graz og vakte tillige megen Opmærksomhed som Prædikant ved Domkirken. Under sit Ophold i Graz deputerede han

som Forfatter med »Der Gottesfreund im Oberland« (1875). I 1879 kom »Taulers Bekehrung« og samtidig skrev han store Afhandlinger i »Hist.-polit. Blätter« og »Zeitschr. für deutsch. Alterth.«, der vidner om indgaaende Studier af den tyske Mystiks Historie og som satte sin endelige Frugt i »Das Buch von geistl. Armut« (1877) og »Heinr. Seuses deutsch. Schr.« (1880).

I 1880 kaldtes han af Generalen til Rom for at overtage den indflydelsesrige Stilling som Ordenens General-assistent for Tyskland. 1883 udnævntes han til Underarkivar ved Vatikanerarkivet og Raadgiver for Kardinalkommissionen for historiske Studier.

Nogle af Arkivstudiernes nærmeste Frugter har han bl. a. samlet i de pavelige Regester for det 13. Aarhundrede (1886) og (1888) »Speciminia palaeogr. Regest. Rom. Pontf.« Vatikanerarkivets Festskrift i Anledning af Leo XIII.s 50-aarige Præstjubilæum. Dernæst har han sammen med sin berømte Kollega ved Arkivet, P. Franz Ehrle (S. J.), siden 1885 udgivet »Archiv für Literatur und Kirchengesch. des Mittelalters.«

Stillingen ved Vatikanerarkivet blev af største Betydning for P. Denifles videnskabelige Udvikling. Ved sin Død stod han ubestridelig som sin Samtids betydeligste Forsker og grundigste Kender af Middelalderens Kultur og Kirkehistorie. At han samtidig sad inde med betydelige palæografiske Kundskaber førte hans Stilling som Arkivar og Forsker naturligt med sig.

Hans Hovedværker behandler altsaa Middelalderens Historie. Særlig Universiteternes Historie har han helliget sine Kræfter. Og om dette Emne har han udgivet et grundlæggende og banebrydende Værk »Die Universitäten des Mittelalters bis 1400« (1885.)

Den protestantiske Lærde, Rasdhall skriver i sit Værk: »The Universities of Europe in the Middle Ages« (Oxford 1895): »Det er mig særlig magtpaaliggende at erklære, hvor meget jeg skylder Pater Denifle, den eneste moderne

Forfatter, mod hvem jeg har betydelige Forpligtelser . . . . Jeg føler mig kaldet til at udtrykke min Beundring for hans uhyre Lærdom og Grundighed. Selv om Denifle er Dominikaner, saa har jeg næppe opdaget et Spor af ultramontan Partiskhed hos ham.«

I dette saa vel som i sine øvrige Værker har Denifle ved sin grundige og udstrakte historiske og theologiske Viden udbredt nyt Lys. Selv en af hans erklærede Modstandere, Professor Seeberg i Berlin, tilstaar, at af ham »har vi, der beskæftiger os med det videnskabelige og religiøse Livs Historie i Middelalderen, med Tak lært meget.«

Disse Studier i Forbindelse med hans palæografiske Afhandlinger bragte den lærde Dominikaner Verdensberømmelse.

Men det er ikke alene for den lærde Verden, P. Denifle har skrevet. Der findes ogsaa en Række populære Skrifter fra hans Haand. Saaledes »Die kath. Kirche und das Ziel der Menschheit« (1872) og »Das geistl. Leben« (5. Oplag 1904.)

Det var dog først ved sit sidste, desværre endnu ikke afsluttede Værk »Luther und Lutherthum« (I. Bd. München 1904. — 8.), at P. Denifle traadte ind i Kredsen af almenlæste Forfattere.

En af dette Værks Anmeldere fortæller, hvorledes den Efterretning: »Pater Denifle skriver om Luther!« vakte den mest levende Interesse og spændende Forventning i de dannede Kredse. »Intet Under! Forfatterens høje videnskabelige Anseelse ikke mindre end Luthers Navn tillod at vente noget grundlæggende. Men vor Forventning er endogsaa bleven overtruffet. Denifles Værk »Luther und Lutherthum« er egnet til at gøre Epoke paa dette Forskningsomraade.« \*)

Det var saaledes temmelig uformodet, at Forfatteren til den tyske Mystiks, de middelalderlige Videnskabers og Universitetets og Frankrigs Klosters og Bispedømmers Hi-

\*) Dr. Raich i »Der Katholik« 1903 I. 469 flg.



storie i det 14. og 15. Aarhundrede traadte ind i de kath. Lutherforskeres Række.

Det er af megen Interesse, at intet oprindelig var P. Denifle fjernere end Lutherdommen, som i Tiden laa udenfor hans egenlige Omraade. Han fortæller selv i Indledningen, hvorledes han fra Middelalderens blomstrende Universiteter er kommen ind paa dette Emne. — Det var under Udarbejdelsen af Pariseruniversitetets Historie og Undersøgelserne angaaende Ødelæggelsen af Frankrigs Kirker og Klostre under den 100aarige Arvefølgekrig, at han fattede Planen til at udgive en Skitse af Verdens- og Ordensgejstlighedens Nedgang i det 15. Aarhundrede. Disse Kildeundersøgelser førte ham fra Frankrig til Tyskland og i Tiden fra det 15. til det 16. Aarhundrede. Og det blev nu Denifles Ønske at finde Traaden i den psykologiske Udviklingsnedgang i Luthers Liv og Lære.

Værkets Tyngdepunkt ligger i den tredje Afdeling, der behandler Udgangspunktet for Luthers Udvikling, og selve denne Udvikling. Hertil er knyttet en Dom over de protestantiske Theologer.

Denifle fremsætter en paa en vis Maade undskyldende Forklaring angaaende Luthers med saa stort Held fremsatte Lære om Retfærdiggørelsen ved Troen alene. Her giver Forfatteren særdeles interessante og lærerige Oplysninger. Luther kendte saaledes ikke Skolastikernes sunde Lære, ja, hvad der er forbløffende, han havde aldrig studeret den h. Thomas af Aquin!

Luther havde studeret Occamisten Biel, der ikke har Sans for Naadelivet og for hvem Frelsen er noget rent udvortes. Ganske vist anfører Biel Steder af den hellige Thomas, men disse er til Dels urigtige! — Idet Denifle har draget disse Forhold frem, kastes et delvis nyt Lys over Luther, der dog frenkaldet en stærk Tvivl om hans Lærdoms Soliditet.

Paa Grund af de mange og heftige Angreb Kirken har været udsat for i de senere Aar, har Værket faaet en

stærk polemisk Karakter. Denifle vender sig flere Gange til Protestanterne og slutter med Opfordringen: »Løs fra Luther, tilbage til Kirken!« Der er fra flere Sider (saaledes i Lit. Handweiser Nr. 785. 385. flg.) bleven ytret, at denne stærke polemiske Karakter skæmmer Værkets videnskabelige Værdi. Men om sit Sprog siger Forfatteren selv disse karakteristiske Ord: »At gaa paa Hosesokker kender jeg ikke — har aldrig kendt det i mit Liv — vil heller aldrig lære det; jeg er allerede for gammel dertil... .. Indser jeg at noget er Løgn, saa kalder jeg det Løgn, erkender jeg noget for Snedighed, Falskhed og Falskneri, saa betegner jeg det ogsaa ved disse Ord, træder Uvidenheden mig i Møde, saa finder jeg ligeledes intet andet Ord derfor.«

Der har selvfølgelig rejst sig en sand Storm mod dette Værk, \*) »der,« som Prof. Seeberg nødes til at sige, »virker som et Lyn, der oplyser en Afgrund, som mange nægter — oplyser den pludselig og grelt, indtil dens skjulteste Dybder.« Men hverken Harnack, Seeberg eller de øvrige Modstandere har formaaet at rense et Lutherbillede, som Denifle ved sin overlegne Kundskab til Luthers egne Værker og sin fuldendte Beherskelse af Middeldalderens Theologi har kastet et saa skarpt Lys over.

Denifle har i »Luther und Lutherthum« bevist, at han med Mesterskab baade som Historiker og Theolog forstaar at beherske den middelalderlige Theologi, Reformationstidens Literatur og den moderne Lutherforskning. Dr. Raich (a. St.) anviser dette Værk Plads Side om Side med Möhlers Symbolik, Döllingers Reformation og Janssens Geschichte des deutschen Volkes.

Heldigvis er Forarbejderne saa vidt fremskredne, at Værkets Fuldendelse er sikret. — —

Pater Denifle er nu død, med Rette hædret af alle. Han havde i Tidens Løb faaet ikke faa Beviser paa An-

\*) Det første store Oplag var allerede udsolgt efter 4 Ugers Forløb. Siden Janssens »Gesch. des deutschen Volkes« har intet Værk sat den protest. Verden i en saadan Bevægelse som Denifles »Luther«.

erkendelse. Han var saaledes Medlem af Videnskabernes Selskab i Berlin, Göttingen, Prag, Wien og Paris. — Han var Æresdoktor ved Universiteterne i Münster, Innsbruck og Cambridge.\*) Denne sidste store Udmærkelse fra protestantisk Side blev ham til Del kort før hans Død. P. Denifle var tillige Ridder af den franske Æreslegion, den k. k. Jernkrone Orden m. m.

Skønt P. Denifles Helbredstilstand efter et Slagtilfælde, han havde ifjor, lod meget tilbage at ønske, saa kom Budskabet om hans Død dog temmelig pludselig og uventet. — Imidlertid havde P. Denifle ikke alene været en lærd Mand, men ogsaa en vis Mand og fuldt ud: Ordensmand. Da han iført den enkle Ordensdragt bares ned i St. Bonifacius Klosters Krypt var hans Aasyn endnu præget af den ophøjede kristelige Ro, hvormed han var gaaet ind i Døden.

Paa Grund af Vanskelighederne ved at faa Dødsbudskabet sendt til en videre Kreds, da Pintsefesten umiddelbart forestod, saa var det kun en mindre Kreds end man sikkert ellers kunde have ventet, der deltog i Bisættelsen, som fandt Sted anden Pintsedag om Eftermiddagen. Efter at Kisten var stillet foran Højalteret, besteg P. Albert Weisz, Professor i Freiburg (i Schweiz) Prædikestolen og holdt Sørgetalen over sin Ordensbroder. Den havde, som Anmelderen i »Kath. Kirchenzeitung« (Nr. 46) siger, alle gode Egenskaber, den var kort, kernefuld og sand — langt fra hine hule Fraser og Overdrivelser, man saa ofte hører selv over dem, som har været mindre »store«.

Pateren dvælede ved Skriftens Ord over Judas Makkabæren: »Hvorledes er Helten dog faldet, som har reddet Israels Folk!« — Den afdøde var virkelig en aandelig Helt, en Sandhedens Forsvarer, der ikke paa nogen Maade tog Hensyn til sig selv. Han er faldet saa at sige midt paa Ærens Mark med rent og blankt Skjold. Der laa noget ridderligt i hans Karakter. Man kunde være fristet

\*) »St. Olaf« meddeler (Nr. 24), at dette Universitet ogsaa har tiltænkt P. F. Ehrle af Jesu Selskab denne Udmærkelse.

til paa ham at anvende de Ord, som er knyttet til Navnet Bayard — »en Ridder uden Frygt og Daddel.« — Med Guds Hellighed for Øje, for hvilken selv de rene Engle bæve, og ihukommende ethvert Menneskes Syndighed og Svaghed vover jeg ikke ubetinget at udtale Rosens anden Del — herom har den højeste Dommer allerede udtalt sin Dom. Ubetinget tør jeg derimod paastaa, at han var en Mand uden Frygt. Tre Ting kendte Denifle nemlig ikke, de var ham fuldstændig fremmede og ubekendte: Frygt, Halvhed og Uoprigtighed. Han gik sin Vej uden at ændse Ros eller Forhaanelse..... Ligeledes hadede han enhver Halvhed, baade naar det angik Grundsætningerne og deres praktiske Udførelse. At han ved sin ubestikkelige Sandhedskærlighed foragtede enhver Uoprigtighed er selvforstaaeligt. Han bedrog ikke og lod heller ikke andre i Tvivl om sin Tænkemaade. At han herved — skriftlig og mundtlig — nu og da var noget stejl og hensynsløs, behøver ikke at nægtes! men han vilde aldrig saare personligt, og det maa overhovedet betænkes, at denne Retlinethed laa i hans Natur fra Ungdommen af, og at den ofte langt mere er en Dyd end en Fejl....« — Pateren sluttede med at anbefale den afdøde til de troendes Forbønner.

Efter at Abbed Willibald Hauthaler fra Salzburg havde foretaget Absolutionen ved Kisten, overlodes Liget til »St. Bonifacius'« ærværdige Fædre. De havde saa ofte vist den afdøde Gæstevenskab i Livet, nu har de faaet Æren af at værne om hans Grav. — R. I. P.

*Johan Johnsen.*

## Protestantiske Bekendelser.

(Fortsat fra Nr. 16 1903.)

— 0 —

9) *Protestantismens Tomhed.* »Hvad har alle vore Opdagelser og Opfindelser og vore ydre Kulturfremskridt at sige overfor den Kendsgerning, at nutildags 30 Millioner Tyskere og endnu flere Millioner Kristne udenfor Tyskland har *en Religion uden Præster, uden Ofre, uden Naadeværk og Ceremonier* — en aandelig Religion?« (Harnack. Kristendommens Væsen S. 195.)

At den store ansete tyske Theolog kalder dette her for noget større end alle vore ydre Kulturfremskridt, er en Smagssag. Hvad han selv ikke synes at have lagt Mærke til — ellers vilde han ikke have brugt saa storpralende Ord — er, at han derved indrømmer, at Protestantismen er en Skal uden Kærne, at den intet har tilfælles med den af Kristus stiftede Religion, ja, at det i Grunden slet ingen Religion er, i alt Fald ingen Religion for Mennesker. Thi Mennesket, der bestaar af Legeme og Sjæl, trænger ifølge sin Natur til udvortes Symboler paa sit indvortes Gudsforhold, og dette naturlige Krav har Kristus taget Hensyn til ved Indstiftelsen af sin Kirke. Han selv har givet den Præster, Offer, Ceremonier. — Hvad Harnack forstaaer ved Naadeværk (Gnadenstüke), er vanskeligt at sige; skulde han derved forstaa Sakramenterne, saa er han ogsaa her i Strid med Herren, og samtidig gør han Protestantismen værre, end den er. Den har i Virkeligheden bevaret to Sakramenter, Daaben, og uden selv at vide og indrømme det, Ægteskabet. Forøvrigt er det rigtigt, at der i Protestantismen hverken findes Præstedømmet eller Ofret, og af Ceremonier højst nogle tomme Skaller. Men hvor vidt den derved er afvejet fra den sande Kristendom, fremgaa af den h. Augustinus' smukke Ord: »Det er slet ikke muligt, at Mennesker slutter sig sammen til Bekendelsen af

en Religion, den være nu sand eller falsk, uden at Enhedsbaandet knyttes ved Hjælp af synlige Tegn eller Sakramenter; og da disse Sakramenter er saa uudsigelig vigtige, gør hver den, som foragter dem, sig skyldig i Irreligiøsitet: thi det er irreligiøst at foragte en Sag, uden hvilken Religionen ikke kan bestaa« (Contra Faustum, 19, 11).

10) *Skriftemaalets Gavnlighed og Nødvendighed.* En protestantisk Præst, ved Navn Abramowski, skriver (i Kirchlich - sociale Blætter, IV. 3, (Marts 1901) Side 19 ff.) i en Beretning om en Evangelisationsrejse til de evangeliske Masurer i Westfalen blandt andet: »Hvad der særlig greb mig, var Konsultationstimerne. Hver Gang var gennemsnitlig 5 Personer til Stede; enkelte af dem kom frem med udvortes Anliggender, men Flertallet med stor Sjælenød, en hel Del med tunge Byrder fra Fortiden, Overtrædelser for Gud og Mennesker. Der blev jeg paa ny befæstet i den Overbevisning, at her ligger der en Del af *den evangeliske Kirkes Brøst*. Dens ansvarlige Ledere skulde ikke lade noget Middel uforsøgt for at genoplive det *private Skriftemaal*, denne gamle organiske Indretning af den evangeliske Kirke. Ganske vist, dens gamle Form er uigenkaldelig tabt; men Nutiden skaber nye Former, og en af dem frembyder sig i Evangelisationen. Hvor vigtigt Skriftemaalet er for begge Parter, Skriftebarnet og Sjælesørgeren, har allerede Büchsel (Erinnerungen Bd. 2) mesterlig udført. Gud give, at Kirken for Sjælens og sin egen Skyld snart vender tilbage til Udøvelsen heraf.« (Se »Stimmen aus Maria-Laach« Bd. 61. S. 109).

11) *Tolerance og Intolerance.* Grev Zinkendorf, Hernhutternes Stifter, ytrede engang: »Katholikerne fører Anathema mod deres Modstandere i Munden og paa Banneret, men i Praksis viser de ofte megen Billighed mod dem. Vi Protestanter fører *libertatem* (»Frihed«) i Munden og paa Skjoldet, og *der gives blandt os* — jeg maa i Sandhed græde, medens jeg siger det, — *sande Sam-*

*vittighedsbødler*« — (Se Linzer Quartalschrift. 1901. IV. Hft. S. 976).

12) *Pavedømmets Stilling i Verden.* »Frit for alle nationale Baand staar Pavedømmet alene blandt alle som et kristent Rige uden Partiskhed for eller imod nogen vis Magt eller Gruppe af Magter indenfor Kristenheden. Universelt er det af Natur, og alle de særskilte Stater er blot Provindser i det store Fædreland, Jorden, som Pavedømmet med saadant Vaaben skal værne mod Egoismens Magter.....

»Støttet til Kardinalerne er Paven den eneste Myndighed, som kan gøre Fordring paa at blive respekteret og anerkendt, naar han optræder som den samlende og enende Magt inden Kristenheden.«

Arnoldson (i »Dagbl.« i Kristiania, aftrykt i »St. Olaf« 1902, S. 112. 113.)

13) *Bibelen i Protestantismen.* I et Foredrag over det aftagende Kirkebesøg, holdt i Trondhjem, siger Seminarielærer A. Forfang bl. a.: »Trosgrunden begynder at føles vaklende, den h. Skriffs historiske Paalidellighed holder paa at blive tvivlsom for vort Folk«... Det er, mener han, Bibelkritiken, som er Skyld heri. »Der føres megen uforsigtig og uvorren Tale. Bibelkritik forstaar selvfølgelig vi Lægfolk os ikke paa... Mange af disse (Bibelkritikernes) »Resultater«... burde muligens... være bragt paa en Kontrolstation, før de faldbødes. Da kom sandsynligvis ikke, saaledes som nu, det ene »Resultat« til at slaa det andet i Svime.« Senere klager Foredragsholderen over, at for den protestantiske Bibelkritiker er det gamle Testamente »et Aggregat af Sagn og Myther, af opdigtede Mirakler og Tendensdigtninger, af fejlbare Meddelelser og Betragtninger«, og at »med det Nye Testamente er det ikke stort bedre bevendt«... »Man er ikke længere sikker paa, at de (Bibelenes Meddelelser) giver »gyldigt Svar« paa Livets vigtigste Spørgsmaal, at de giver paalidelig Besked om

Trosgrund, hvorpaa vi trygt  
kan leve og kan dø.«

Aftrykt i »St Olaf« 1902. S. III.

14) *Religiøs Uvidenhed og Overtro blandt Prote-  
stanterne.* »Hvem kan ikke se, at der i vort Folk be-  
staar en *Nedgang i den religiøse Erkendelse*, hvis  
Mage der ikke er bleven set siden Reformationens Dage...  
*Den religiøse Uvidenhed* er lige stor i de dybeste og  
højeste Lag af Samfundet, og begge Steder trives der i  
denne Sump en *Overtro*, der fylder os med Rædsel. Midt  
i Kristenheden, ogsaa den evangeliske, lever en Slægt, for  
hvilken Troens mest elementære Sandheder og Bibelens  
Kendsgerninger ikke længer eksisterer, et *Hedenskab*, som  
kun mere mangler Navnet.« (Allgem. Ev. Luth. Kirshentzgt.  
af 27. Dec. 1901. Se Linzer Quartalschr. 1902 S. 287.)  
Sammesteds (nemlig i Luth. Kirshentzgt.) søges Grunden  
til et saa sørgeligt Fænomen i den liberale Theologie:  
»*En Theologi, som drager alt i Tvivl*, hvad der hidtil  
gjaldt for uomstødelig sikkert og uundværligt, og som  
med dristigt Mod *rokker ved Kristendommens Funda-  
menter* er sandelig ikke uskyldig i vore Menigheders  
Adsplittelse, vore bedste Lemmers Forvirring og manges  
Frafald.«

Imidlertid er ogsaa Navnet for det ovennævnte Heden-  
skab fundet. Æren deraf har Englænderen G. I. Holyoake.  
Han foreslaar Navnet *Sækularisme*, og dets Mening er,  
at al Slags Religion, hver Tanke, hvert Minde om Religion  
skal være udsløttet. Den ny Religion skal overtrumfe alt  
Fritænkeri, man hidtil har kendt. »*Sækularismen begynder  
først der, hvor Fritænkeriet, i det mindste det almindelige,  
hører op.*» (Linz. Q. schr. s. H. S. 249.)

sr.



## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** Søndagen d. 18. ds. foretog *St. Johs. Broderskabs Børneafdeling* Udflugt til Zoologisk Have. Ialt deltog 46 Børn; efter et Besøg i Haven paa ca. 2 Timer legede man forskellige Lege i Frederiksberg Have. Kl. 4 $\frac{1}{2}$  foregik Afmarschen ad Frederiksbergallé til Boyesgade for at deltage i Aftenandagten i Rosenkranskirken. Kl. 5 $\frac{1}{2}$  skiltes man og enhver gik til sit Hjem. — Indmeldelser modtages paa Møderne og hos L. Winther, Skydebanegade 12 C 1. S. Kontingent 15 Ø., Indskud 25 Ø. — Søndagen den 25. ds. Kl. 9<sup>20</sup> Form. afrejser Broderskabets voksne Medl. med Toget fra Klampenborg Banest. i Gyldenløvesgade til Ordrup for at deltage i Processionen i Anledning af Kristi Legemsfest. — Søndagen den 18. ds. Form. afholdt Broderskabet Fælleskommunion i Anledning af Titularfesten den 24. ds. 22 Voksne foruden nogle Medl. af Børneafd. modtog ved denne Lejlighed den hl. Kommunion. — Lørdagen den 1. Juli afholder Broderskabet sit Medlemsmøde med Optagelse i sit ny Lokale, Gasværksvej 9 2. S. o. G., Afholdshjemmet. Kun Adgang for voksne Medl. og for Trosfæller, der ønsker at blive optaget i Broderskabet. (*Se Annoncen her i Bladet.*)

**Nordamerika.** Den uhyggelige Tiltagen af *Skilsmisser* i de forenede Stater (som selve Præsident *Roosevelt* har betegnet som en stor national Fare), foranledigede for nogen Tid siden den anglikanske Sognepræst ved Trinitatiskirken i New York City, *Dr. Morgan Dix*, til at udsende følgende Advarsel:

»Skønt de forenede Stater kun har en c. 12 Gange større Befolkning end Kanada, saa er der dog i de forenede Stater forekommet 10,000 Gange flere Skilsmisser end i Kanada i et og samme Tidsrum, nemlig 700,000 *Skilsmisser* i de forenede Stater imod 69 i Kanada! Det er forfærdeligt! Skønt Befolkningen i de forenede Stater kun

udgør c. 62 Millioner, Europas Befolkning derimod c. 380 Mill., saa oversteg Skilsmisernes Antal i de forenede Stater i et Aar dog det *samlige* Antal Skilsmisser baade i Europa og i Australien og de i brittiske Riger tilsammen. De 700,000 Skilsmisser i de forenede Stater er ensbetydende med 1,400,000 skilte Personer. Naar man gennemsnitlig regner blot et Barn paa hvert af disse Ægtepar, saa er det ensbetydende med 700,000 Børn, som er berøvede Forældrenes og Familielivets Indflydelse — det er ensbetydende med 2,100,000 direkte moralsk skadelidte Mennesker, uden at tale om den indirekte moralske Skade, som derved tilføjes Millioner andre. Det er en ligefrem Krig imod Familjen og imod Børnene. Det er Ødelæggelse af Kulturens Grundlag.

I *Chikago* blev fornylig paa en Dag bevilget 300 Skilsmisser. Der hersker ofte en saadan Trængsel af Skilsmissesøgende ved Domstolene, at Dommerne ikke er i Stand til selv personlig at befatte sig dermed, men maa benytte sig at underordnede Embedsmænd som deres Stedfortrædere. — Det er Følgerne af Religionsundervisningens Forsømmelse i Folkeskolerne!

---

## G u l d k o r n.

---

Den Sjæl, som er gerrig eller sparsommelig med sin Iver i Guds Tjeneste, fortjener ogsaa, at Gud er gerrig og sparsommelig med sin Naade overfor den. (St. Alfons.)

\*

\*

\*

Der gives to Slags Egenkærlighed: en god og en daarlig. Den gode Egenkærlighed er den, som faar os til at trægte efter det evige Liv, hvortil vi er skabt af Gud. Daarlig Egenkærlighed er det derimod, som faar os til i den Grad at hige efter jordiske Goder, at vi derved tager Skade paa Sjælen og fornærmer Gud. (s. o.)

Gud giver enhver Fugl dens Føde, men han kaster den ikke ind i Reden til den. (Efter Cath. Times.)

Tavshed er ofte det bedste Svar paa Modsigelser, sou hidrører fra Frækhed, Lavhed eller Misundelse. (s. o.)

Religionen er noget saa stort og ophøjet, at hine, som ikke gør sig Umage for at lære den nærmere at kende, med Rette bliver udelukket fra den.

(Pascal, Meditations. p. 32.)

*Du*, som elsker Jesus med *sand* — om end nok saa ringe og svag — *Kærlighed*, lyt til mine Ord: *Du* behøver *ikke* at frygte for Døden, *Du* vil finde den meget let og meget blid. *Du* behøver *ikke* at frygte Dommeren, *Du* vil finde ham saare mild, saare venlig og naadig. (Father Faber.)

Den udvortes Spægelse er, ligesom den indvortes nødvendig til Fuldkommenhed, dog med den Forskel, at vi maa øve den udvortes med Beskedenhed, den indvortes derimod uden Maal og Grænse og med Iver. (St. Alfons.)

Naar vi beflitter os paa at dræbe Egenkærligheden i os, saa kan vi i Løbet af kort Tid blive hellige, uden Fare for derved at ødelægge Sundheden eller derved at blive stolte, da jo Gud alene er Vidne til de indvortes Gerninger. (s. o.)

**P** »St. Johs. Broderskab«. Medlemsmøde med Optagelse og Foredrag og en lille Svingom (kun Adgang for voksne Medl.) Lørdagen den 1. Juli Kl. 8 Aften i Broderskabets nye Lokale, Gasværksvej 9<sup>2</sup> o. G.

Samme Sted Møde for Børneafdelingen Søndagen den 2. Juli Kl. 2<sup>1/2</sup> Eftermiddag. Kontingent bedes medbragt.

Bestyrelsen.

## Bekendtgørelse angaaende de katholske Kirkegaarde.

Hermed henledes Opmærksomheden paa Forstanderskabets Bekendtgørelse i Ugebladets Nr. 12 for Marts 1904, ifølge hvilken ældre Familie-Gravsteder kan fornyes til de gamle Taxter.

Iøvrigt henvises til de udførlige trykte Taxtbestemmelser, som paa Forlangende udleveres ved Henvendelse til den administrerende Forstander, Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann, Købmagergade Nr. 48, hos hvem man ogsaa maa henvende sig angaaende eventuelle Fornyetser.

København, i Juni 1905.

Forstanderskabet  
for St. Ansgar Menighed.

### Elisabethforeningen.

Da forskellige Bidrag til Basaren iaar indkom lidt senere, har Bestyrelsen først nu set sig i Stand til at meddele det endelige Resultat, der denne Gang maa betegnes som særlig glædeligt, idet hele Indtægten beløb sig til Kr. 1526,39. Heraf indbragte de to Dukker henholdsvis Kr. 57,75 og Kr. 103,67, Rejsetasken Kr. 72,00, Tæppet Kr. 64,50 og Kaffestellet Kr. 64,00. — Desuden har Foreningen i Anledning af dens afholdte afdøde Protektor, højærv. Pastor A. Johansens Begravelse modtaget 111 Kr. for solgte Kransekort. For dette Beløb ligesom ogsaa for de mange Gaver til Basaren og Interessen for samme bringes herved en hjertelig Tak.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen.

En fattig Enke med mange Børn og idet mindste foreløbig ude af Stand til at arbejde beder medlidende Trosfæller om lidt Hælp. Sognepræsten ved Rosenkranskirken anviser.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 25. Juni.** 2. Søndag efter Pinte. Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest. Kollekt af Peterspenge i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller. — **26. M.** Johannes og Paulus, Martyrer. — **27. Ti.** Oktavdag. — **28. O.** Oktavdag. — **29. To.** Petrus og Paulus, Apostle (fejredes i Søndags). (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 Aften højtidelig Slutning af Oktaven med Prædiken og Procession.) — **30. F.** Jesu Hjærte Fest. — **1. Juli, L.** Oktav af St. Hans Dag.

**Søndag den 2. Juli. 3. Søndag efter Pintse. Hovedfesten til Ære for Jesu guddommelige Hjærte.** (I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 8 Festandagt.) Fuldkommen Aflad for Medlemmerne af Jesu Hjærte Broderskab.

---

I den højtidelige Slutningsprocession i St. Ansgars Kirke Torsdag den 29. Juni Kl. 8 Aften deltager som sædvanlig følgende Foreninger: **Begge Mariakongregationer, St. Josefs Gildet og Jomfruernes Forening.**

---

**St. Andreas Kollegiet (Ordrup).** Søndag den 25. Juni holdes **Kristi Legems Fest-Procession** i Kollegiets Have efter Højmessen, som begynder Kl. 10.

---

**Rosenkranskirken.** Fredag den 30. Juni, Jesu Hjærte Fest, Kl. 6½ stille Messe. Kl. 9 Højmesse, Kl. 7½ Aften Andagt. Det allerh. Sakramente er udstillet hele Dagen.

---

**St. Anna Kirke.** Søndag i Oktaven (25. Juni) Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken og Procession; Kl. 8 Aften Festandagt. I hele Oktaven hver Morgen Kl. 8 Sangmesse med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

---

**Jesu Hjærte Kirke.** Søndag den 25. Juni: Kl. 7½ Aften Prædiken og Procession. Begge Mariakongregationer deltager i Processionen.

**Fredag den 30. Juni, Jesu Hjærte Fest.** Alterets hl. Sakramente er udstillet hele Dagen. Kl. 10 Levitmesse, Aften Kl. 7½ Prædiken og Andagt.

---

**Mariakongregationen for Mænd.** Søndag den 2. Juli Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8½.

---

**Mariakongregationen for Ynglinge.** Søndag d. 25. Juni Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8½.

Mandag d. 26. Juni Kl. 8½ Aften sluttes Møderne før Ferien med Prædiken og Andagt. Adgang for Alle.

---

**St. Franciskus III. Orden.** Torsdag d. 29. Juni er der Møde med Indklædning og Generalabsolution Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

---

**Litteratur.** I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, Kbh., faas: Arnold: Efterfølgelse af Jesu h. Hjærte (2 Kr.); Eymard: Den guddommelige Eucharisti (Kr. 1,50); L. Schmitt: Jesu Hjærte Andagten (Kr. 1,50 og 2 Kr.); P. P. Alterets Sakramente à 25 Øre; Brinkmann: Den h. Aloysius af Gonzaga (1 Kr.); Waser: Den h. Aloysius' Liv (25 Øre); Rippel: Den katolske Kirkes Skønhed (Kr. 2,25).

---

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Aargang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissioøer, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48

---

Nr. 27.

Søndagen den 2. Juli.

1905.

---

Indhold: Hvem er Kristus. — Jomfruklostrene i Danmark efter Reformationen. — Japan og Japanerne. — Før og Nu. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Odense. — Bekendtgørelser.

---

## Hvem er Kristus?

— 0 —

(Fortsat.)

### Kristi Opstandelse.

Fremfor alt maa vi her søge et fast historisk Fundament, som ingen kan rukke. Alle Parter, Kristne, Jøder og Hedninger, alle, som er interesserede i Afgørelsen af dette Spørgsmaal, stemmer fuldstændigt overens i to Punkter, nemlig at Kristi Legeme, da det var nedtaget af Korset, blev lagt i en Klippegrav, og at det fra den tredje Dag efter Begravelsen ikke mere fandtes i Graven. Altsaa: Gravlæggelsen og Legemets Forsvinden fra Graven er to almindeligt tilstaaede, ja utvivlsomt godtgjorte Kendsgerninger. Dem maa vi følgelig under hele vor Undersøgelse fastholde som saadanne. — Der opstaar nu det Spørgsmaal: Hvorledes kom Kristi Legeme ud af Graven? Aabenbart kun enten ved fremmede eller ved egne Kræfter; noget

tredje er ikke tænkeligt. Men dersom ved egne Kræfter, saa maa man videre spørge: mon ved en naturlig menneskelig Kraft eller ved en overnaturlig, guddommelig? Saaledes opstaa *tre* tænkelige Forklaringer af hin forsvinden, som udtømmer alle mulige Hypoteser og af hvilke enhver ogsaa har sine Repræsentanter. *Jøderne* siger: Kristi Lig kom ved fremmede Kræfter, nemlig ved hans Disciple, ud af Graven. *Hedningerne* (jeg mener de moderne, Rationalisterne) siger: Kristus var ikke død, men befandt sig blot i en dyb Afmagt, han kom til sig selv i Graven og forlod den ved Hjælp af sine naturlige menneskelige Kræfter. De *Kristne* siger: Kristus har i Kraft af sin Guddom opvakt sit Menneskevæsen fra Døden til Livet. Man maa her vel mærke, at enhver af disse Paastande fuldstændigt udelukker de to andre, og altsaa, naar alle er enige om at indrømme Legemet forsvinden, og naar de to andre tydeligt og klart bevises at være falske, da er dermed den tredje allerede i og for sig bevist at være sand, idet ingen andre Forklaringer er mulige.

Vi vil begynde med at opstille den yngste Paastand, som først blev opstillet af den ny Tids Hedninger henimod Slutningen af det 18. Aarhundrede. I Henhold til den var Kristus ikke død; derfor kunde han heller ikke opstaa fra de døde. — Om et Menneske er dødt eller ikke, er et historisk Spørgsmaal. Saaданne Spørgsmaal løses ikke ved efter Behag enten at paastaa eller nægte dem, men ved troværdige, uforkastelige Vidnesbyrd. Den modsatte Fremgangsmaade vilde tilintetgøre al historisk Vished og enhver Retssikkerhed. Jeg spørger nu Ny-Hedningerne: Har I troværdigt dokumenterede Vidnesbyrd, som godtgør, at den kristne Verdens Tro — at Kristus er død paa Korset — er en tom Indbildning? I paastaa: Kristus er ikke død paa Korset; men *hvor* døde han

saa? Til hvilken anden Tid? Paa hvilken anden Maade? Hvad svarer man herpaa? Intet! — Naar Kristi Grav ved Jerusalem, til hvilken gennem alle Tider Pilgrimme fra alle Verdens Lande har valfartet, og for hvilken saa meget Blod er udøst, ikke er den eneste, virkelige Grav, hvor er da den anden? Heller ikke paa dette simple Spørgsmaal hører jeg noget Svar! Naar nogen i en Rettergang vilde være saa fripostig at komme med saadanne Paastande, vilde han uden Tvivl med Haanlatter blive udvist af Retssalen. Men disse Mennesker er det ikke om Sandheden at gøre. De nøjes med, ved frække Benægtelser og Paastande at vække Tvivl og bringe svage Sjæle i Forvirring. Men uagtet altsaa deres Paastand er aldeles ugrundet og saaledes uden al Værd, vil vi alligevel positivt bevise dens Usandhed.

Ikke blot alle fire Evangelister vidner om Kristi Død paa Korset, men ogsaa alle Skribenter, som har skrevet om Jesus Kristus, hvad enten de var Kristne, Jøder, Muhamedanere eller Hedninger; og i Løbet af næsten atten Aarhundreder har ingen vovet at paa-staa det modsatte. Om hans virkelige Død vidner særlig Soldaterne, som havde det Hverv — for at fremskynde Døden — at sønderslaa Benene paa de tre Korsfæstede; de fuldførte deres Hverv paa de to andre; men ikke paa Kristus, fordi de saa, at han allerede var død. For at være sikret mod enhver Skuffelse, stødte en af Soldaterne sin Landse i Kristi Side, saa at Blod og Vand flød ud af Saaret. Dette var af den Beskaffenhed, at den vantro Thomas kunde sige: »Naar jeg ikke lægger mine Fingre i hans Saarmærker, og min Haand i hans Side, saa tror jeg ikke.« To protestantiske Læger, Brødrene *Gröne*, offentliggjorde, dengang Ny-Hedningerne kom frem med deres nye Opdagelse, en grundig Undersøgelse over denne Sidevunde og viste, at Døden allerede var indtraadt før



den, og hvis ikke, at Døden da nødvendig maatte indtræde som en Følge af den. Kristi virkelige Død bevidnes fremdeles af den romerske Hovedsmand, som paa Embeds Vegne var forpligtet til at befordre Kristus fra Livet til Døden, og, senere spurgt af sine Foresatte, paa Embeds Vegne bevidnede Jesu Død.

Endvidere bevidnes Kristi Død af hans Venner, af Nikodemus, som var en Lærer i Israel, og Josef af Arimathæa, en højt anset Mand. Disse tog ikke uden stor indre Bevægelse Kristi Legeme ned fra Korset og rensede i Forening med Maria, Kristi Moder, Jesu Yndlingsdiscipel Johannes og de fromme Kvinder Liget fra det størknede Blod, beredte det efter jødisk Skik til Gravlæggelse og begravede det. Venners, i Særdeleshed en Moders, Øjne er skarpsynede, naar det gælder om at begrave den, som de elsker mest af alle.

Om Herrens Død vidner endelig hans værste Fjender, som, befuldmægtiget af Pilatus, forseglede Graven og opstillede en Vagt for den. De vilde sikre sig imod ethvert muligt Bedrag; skulde de altsaa ikke fremfor alt have forvisset sig om Virkeligheden af Kristi Død?

Kristi Død er da saa alsidig stadfæstet af de troværdigste Vidner, at man dristigt tør paastaa, at intet andet Menneskes Død i hele Verdenshistorien er saa uimodsigeligt bekræftet som Kristi Død paa Korset. Og eftersom Ny-Hedningerne ikke formaar at angive nogen anden Tid, noget andet Sted, nogen anden Dødsmaade, saa maa de jo paastaa, at Kristus slet ikke er død; men de maa da sige os, hvor han siden har opholdt sig eller endnu opholder sig, efter at han er forsvunden fra denne Verdens Skueplads.

Men deres Paastand er ikke blot usand, den er ogsaa fysik umulig. Kristi Legeme blev lagt i Graven efter Jødernes Skik. Armene blev sluttet tæt til

Lænderne og hele Legemet indsvøbt i et Linklæde, paa samme Maade som det sker endnu med smaa Børn. Hovedet omsvøbtes derhos med et særligt Tørklæde. Som en Slags Erstatning for Ægypternes Indbalsamering blev Ligene omviklet med en stor Mængde stærke Salver og Urter (her 100 Pund). Man tænke sig et saadant Legeme i en snever Ligkiste, lukket med Stenlaag, og i en Klippehule, som er dækket med en svær Stendør. Vilde vi end antage, at den jordfæstede havde været fuldkommen levende, sund, ja en Kæmpe i Kraft, kunde han saaledes ikke blot røre sig, men endog løfte Laaget, bortvælte Stendøren og ubemærket liste sig bort?

Jøderne siger: Kristus var virkelig død, men hans Disciple stjal Liget og foregav, at han var opstanden fra de døde. Her paastaar Jøderne en Kendsgerning: Ligets Borttagelse ved Jesu Disciple. Ogsaa de maa altsaa fremføre deres Vidner. Hvilke er nu disse Vidner? Soldaterne, som bevogtede Graven. Og hvad siger disse? »Medens vi sov, kom hans Disciple og stjal Liget.« Sælsomme Vogtere! De sover i Stedet for at vaage! men, skønt sovende, ser de dog, hvad der sker, og ved ganske nøje, af hvilke Personer det udføres! Andre Vogtere havde blot kunnet sige: Før end vi gav os til at sove (naar nu Vogterne endelig maa have sovet), var Graven tillukket og Liget deri, men da vi vaagnede, var Graven tom og Liget borte. Dette Udsagn vilde der være Mening i. Men den, som siger mere, end han *kan* vide, lyver aabenbart, og den, som paaberaaber sig sovende Vidner, han maa selv ikke være ganske vaagen. Saaledes har nu engang det guddommelige Forsyn ordnet det, at den, som vil undfly Sandheden falder i Latterlighedens Afgrund. Jøderne har kun Brug for sovende Vogtere. Havde Vagten nemlig sagt: medens vi vaagede, kom Disciplene osv., saa var hele Historien for-

dærvet. Jødernes Udsagn er altsaa allerede i formel Henseende ugyldigt for enhver Domstol. Men det er tillige baade moralsk og fysisk umuligt.

Det vilde være *moralsk umuligt*, fordi det forudsætter hos Apostlene en hel anden Karakter, end den, som al Verden kender hos dem. De var simple, frygtsomme, ærlige Mænd, der var uskikkede til at begaa en saadan Forbrydelse imod Gud og Mennesker. Hvad skulde ogsaa foranledige dem til sligt? Var Kristus ikke virkelig opstanden fra de døde, saa blev jo hele hans Foretagende og alle hans Forjættelser i Graven med ham, og hans Disciple og Tilhængere var da paa det skammeligste bedragne af Ham, for hvis Skyld de havde forladt alt. Og hvad vilde de gøre med et Lig? bedrage Verden? Men var maaske Kristi Læres Forkyndelse en Spekulation, som lovede dem Fordel? Vidste de ikke, hvad der ventede dem baade fra Hedningernes og Jødernes Side? Sikkert har de vidst, og erfaret det! De handlede i den fulde Overbevisning, som Paulus udtrykker i Ordene: *Er Kristus ikke opstanden, saa er vor Prædiken forgæves, eders Tro forfængelig og vi er de ulykkeligste af alle Mennesker.* Ja, i Sandhed, vi har da her paa Jorden intet andet end Arbejde, Møje, Forfølgelser og Død, og hisset — hvad?

Men Jødernes Udsagn er ogsaa materielt eller *fysisk umuligt*. For at udkaste en Plan til et saadant Verdensbedrag var en Overensstemmelse mellem mange Personer og den dybeste Hemmeligholdelse nødvendig. Men Medviderne var ikke udlærte Bedragere af Profession; vi ser iblandt dem ogsaa flere Kvinder. Historien beretter fremdeles, at alle disse Personer blev haardt forfulgte og næsten alle maatte lide Døden under de skrækkeligste Pinsler, fordi de prædikede Kristi Opstandelse. Og af alle disse Medskyldige har ingen nogensinde enten af Aabenmundethed eller af Misundelse

imod andre mere fremragende, eller af Pengebegærlighed, eller af Frygt for Pinebænk og Død forraadt Hemmeligheden? Og man skulde, dengang man endes om dette Bedrag, med Sikkerhed have kunnet gøre Regning derpaa?

(Fortsættes.)

---

## Jomfruklostrene i Danmark efter Reformationen.

— 0 —

I Vardens Junihefte afsluttes højærv. P. Schmitzs (S. J.) Afhandling om dette Emne.

Den lærde Forfatter har med stor Dygtighed samlet alle Efterretninger angaaende disse Klosters Skæbne og ved Hjælp af sin strengt kritiske Evne i Forbindelse med sin koncise og letlæselige Fremstilling skænket Tidsskriftets Læsere et af de vigtigste Bidrag i denne Aargang, der sikkert ligesom højærv. P. Svenssons Afhandling om den oldislandske Literatur vil vække større Opmærksomhed.

Paterens grundige Undersøgelser er af megen historisk Interesse og for Katholiker dobbelt interessant, da der her gives et Billede af Katholicismens Tilflugtssteder i de første Aartier efter Lutherdommens Indførelse i Danmark. Det er kun Skade, at Kilderne i mange Retninger er saa mangelfulde.

»I alle de Lande, som i det 16. Aarhundrede blev protestantiske, er det Jomfruklostrene, som fastest har hængt ved den gamle Tro og som har ydet den sejgeste Modstand mod Indførelsen af Reformationen.« Med disse Ord indledes Afhandlingen, og gennem de følgende Undersøgelser viser Forfatteren, hvor heltemodigt disse svage Kvinder har kæmpet for at bevare deres Fædrenetro, omgivet, som de var, af Kongernes og Adelens Griskhed efter Klostergodset paa den ene Side, og de lutherske Præsters Paatrængenhed

paa den anden. — Saaledes var f. Eks. Birgittinerinderne i Maribo, hvis Historie, der paa Grund af de righoldigere Kilder særlig dvæles ved, tvunget til at høre gennemsnitlig fire lutherske Prædikener om Ugen. Man faar en meget levende Forestilling om Søstrenes sejge Modstand af Punkt 28 i den lutherske Biskop, Mag. Niels Jespersens (i Odense) Klageskrift mod Nonnerne i Maribo: »Nonnerne hører ikke paa Prækenen (den lutherske). Derimod har hver af dem en opslaaet Bog foran sig, efter hvilken de beder Vor Frues eller den Helligaands Dagtider eller andre Bønner. Derfor lærer de intet af Prækenen.«

Den sidste Abbedisse i Maribo var Margarethe Hardenberg, hun føjer endnu Ordet »soror« til sin Underskrift. Og da Kristian IV. voldeligt nedlagde Klosteret i 1621, vægrede hun sig til det sidste tilligemed en Del andre Søstre ved at forlade sit kære Kloster — hun veg først for Overmagten.

Forfatteren har i denne Afhandling atter givet et af sine vægtige Bidrag til Reformationstidens Historie, som der maa siges ham hjærtelig Tak for. *F—n. F—n.*

---

## Japan og Japanerne.

—O—

(Fortsat fra Nr. 25.)

Kristeligt set vilde det være Skade — den største Skade —, om et saadant Folk som Japanerne, et saa ædelt og højtbegavet Folk, skulde lade sig nøje med en ydre Kulturfernis, en ydre, tom Skal uden det Indhold, som Kristendommen alene kan give, og i Længden er det vel heller ikke muligt, at et saadant Kunstprodukt kan blive bestaaende.

Men det er sørgeligt at skulle sige det: *den største Hindring for at Kristendommen kan vinde Anseelse og Fremgang i Japan, det er netop de mangfoldige prote-*

*stantiske Sektors* indbyrdes Kiv og Strid og deres ligefremme Modarbejdelse af Moderkirken. Da Japan nemlig for omtrent 50 Aar siden atter aabnede sine Porte for Kristendommen, efter i 200 Aar at have lukket dem for den, saa kom den hl. Frants Xavers Efterfølgere, de katholske Missionærer, ikke alene. Samtidig med kom ogsaa forskellige protestantiske Sektors Missionærer, saa at der snart var Repræsentanter for mere end 30 forskellige »kristelige Kirker«, og saaledes kan Japanerne ikke undgaa at blive de sørgelige Spaltninger var indenfor Kristenheden, de maa næsten faa Indtryk af, at Kristi hellige Evangelium bliver tilbudt dem som en Vare af forskellige Konkurrenter. De store Pengemidler, som stod til de engelske og amerikanske Missionærers Raadighed, de mange velindrettede Skoler og Lærestalter, som de kunde grundlægge og ikke mindst selve det engelske Sprog, som Japanerne anser for mere praktisk end det franske, det bidrog alt sammen til at Protestanterne straks i Begyndelsen fik Forspringet.

Men som Dr. *Warneck* selv aabent bekender i sin »Gesch. der protest. Mission« S. 345: »Hvad der foraarsagede dette hurtige Opsving, det var ikke saa meget Hunger og Tørst efter Retfærdighed som snarere en hel Række *ikke-religiøse* Faktorer, der navnlig i de dannede Kredse bevirkede et Omslag i Stemningen til Gunst for Kristendommen, som en *Dannelse-* og *Kultur-*bringende Magt. Et vist Forfængelighedshensyn gjorde sig ogsaa gældende: for ikke mere at blive betragtede som Hedninger af de evropæiske Nationer, men i enhver, ogsaa i religiøs Henseende, at være disse jævnbyrdige. . . . De protestantiske Missioner har altsaa virkelig bidraget til de japanske Reformer paa Dannelsens og Kulturens Omraade, det kan ikke nægtes og skal her beredvillig indrømmes.«

Men dette er dog ikke den kristelige Missions *egentlige* Opgave; denne bestaar først og fremmest i at udføre Jesu Kristi Befaling: »Gaar ud og lærer alle Folk, idet I døber dem . . . og lærer dem at holde alt, hvad jeg har

*befalet eder.*« Hvad Missionærerne skal bringe ud til Folkene, det er Sandheden og Naadens *overnaturlige* Liv, den ene, hele og udelte, usminkede Sandhed; men maalt med denne Maalestok er den protestantiske Missionsvirksomhed i Japan af meget tvivlsomt Værd. Religionen skal jo, som det ligger i selve dette Ords Betydning, binde Menneskene til Gud, gøre dem til »Kristi Bundne« ved den aabenbarede Sandhed og den guddommelige Sædelære. Men i Virkelighed har Protestantismen netop i Japan virket paa en ganske særlig Maade opløsende i religiøs Henseende og her ligesom andetsteds skabt et Virvar af religiøse Meninger, en overfladisk Rationalisme og en kirkelig Anarkisme, som næppe kan tænkes værre. »Protestantismen«, skriver *Marnas* (La Religion de Jésus ressuscitée au Japan, II. S. 568) »har ved sine Bøger og Skrifter hurtigt opnaaet stor Indflydelse og udbredt mangan nyttig kristelig Idé. Men uden en bestemt udformet Troslæres faste Rygrad er den egentlig slet ingen Religion, men et Kaos af Privatmeninger, som modsiger hverandre. Som Følge af denne Ubestemthed kan den ikke i Længden tilfredsstille tænkende Mennesker, som søger Sandheden. Desuden undergraver den sig selv ved det Princip, hvorpaa den bygger; thi netop den fri Forsknings, den fri Skriffortolknings Princip vender sig ganske naturligt imod selve Opstilleren af dette Princip. Her, i et Land, hvor hidindtil alt hvilede paa den religiøse Respekt for Autoriteten, her har Protestantismen ved altfor stærk Betonning af Friheden udbredt en Opsætsighedens og Uafhængighedens Aand. Derfor har ogsaa japanske Forfattere, som anser Protestantisme og Kristendom for ét, allerede gentagne Gange betegnet Kristendommen som en social Fare.«

Nu for Tiden begynder Protestanterne derfor ogsaa selv at blive forfærdede over den uindskrænkede Brug, Japanerne gør af den fri Forsknings Princip og af Retten til at grunde selvstændige Menigheder. Adspjaltelsen i Sekter og religiøse Partier tiltager Dag

for Dag. Den Lærestalt som skulde være den bibeltroende Ortodoksis Værn er ligefrem bleven til en Planteskole for Rationalismen, og for at imødekomme de mere rationalistisk sindede Japanere gaar adskillige af de protestantiske Prædikanter endogsaa saa vidt i deres Eftergivenhed, at de ligefrem prisgiver den kristelige Aabenbaringstro. Meget skarpt udtaler en med Forholdene godt kendt engelsk Skribent sig herom (Ill. Cath. Miss. XV. 81. ff.), idet han siger, at det ikke er Korsets Religion, man lærer Japanerne, det er ikke Kristendommens indre Sandhed, man betoner, ikke dens guddommelige Oprindelse, man gør gældende som Motiv til at antage Troen. I Stedet herfor beraaber man sig paa, at den kristelige Religion er de dannede Folkeslags Religion. »Man forklarer Japaneseren, hvad Kristendommen har udrettet og endnu udretter, men man forklarer ham ikke, hvad den er.« Naar den hl. Paulus vilde komme til Tokio, vilde han højliggen forbaves over disse Trossendebud, som udgiver sig for at være Krjsti Tjenere og Efterfølgere, »men hvis Ideal ikke er Jesus af Nazareth, men en Sammenblanding af Cecil Rhodes, Herbert Spencer, og Sir Thomas Lipton.« Deres Lære er ikke det faste, klare, kristelige Dogme og Sædelære, men et udvandet Miskmask af alle mulige herlige Ting, hvorved man søger at træffe den skeptiske, rationaliserende Japaners Smag.

Det er sikkert nok, at der baade gaves og endnu gives oprigtig troende Mænd blandt de protestantiske Missionærer, som holder fast ved Troen paa Kristus og ved Guds Ord og som paa deres Vis ærlig og redelig søger at bibringe det japanske Folk denne Tro. Alt, hvad der i denne Henseende er gjort og endnu gøres, bør fuldtud anerkendes. Men det er i Grunden lidt nok, ja rent forsvindende, naar man tillige lægger den ubodelige Skade med paa Vægtskaalen, som er tilføjet Kristendommens Sag ved Protestantismens rationalistiske Retning. Alt i alt er dette utvivlsomt, at *Protestantismen ikke har fremmet*



*Japans virkelige Omvendelse til Kristendommen, men tvertimod har vanskeliggjort dette i allerhøjeste Grad, saa at Udsigten hertil er rykket ud i en uoverskuelig Fremtid.*

(Sluttes.)

## Før.

Gud! der er et Mørke for min Tanke,  
som jeg ikke mægter bort at jage;  
vis Din Kraft, o Herre, i mig svage,  
lad mig ikke vild i Ørken vanke.

Og der er en Uro i mit Indre  
indtil jeg din Viljes Veje lærer.  
Tvivlens bitre Gift, som Sjælen tærer,  
maa Du, Herre, i din Naade hindre!

Som med Bind for Øjnene jeg famler;  
tungt at gaa foruden Vej at vide.  
Gode Hyrde, antag Dig min Kvide,  
Du, som kærligt de adspredte samler.

## Nu.

Gud! hvad har Du for et Lys mig skænket!  
som en Flod det bruser gennem Sindet;  
har min arme Sjæl, der før gik blindet,  
Du i Himlens lyse Sale bænket?

Og hvad er det for et Mod, jeg kender  
til at leve, haabe, tro og stride?  
Jeg, der var saa bange for at lide  
frygter ikke mere, hvad Du sender.

Thi i Vished sig min Tanke hviler.  
Som en Sol den Troen gennemstraaler,  
ingen Tvivlen, ingen Angst den taaler  
Og ad Verdens Grublen den blot smiler.

Gud, Dit Svar jeg i mit Hjærte hører:  
 Kristi Kirke bær paa Moderarme,  
 Kristi Kirke ejer Livsens Varine,  
 trygt den sine Børn til Sandhed fører.

*En Konvertit.*

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

**København.** I denne Tid falder en Del Jubilæer, som idet mindste en stor Del af Ugebladets Læsere kan have Interesse af at vide noget om. — Saaledes fejrede i Mandags en af St. Ansgars Menigheds Forstandere, Hr. Grosserer *Hitzinger* og Hustru deres *Sølvbryllup*. Den afholdte og altid til Velgørenhed beredte katholske Familie, begyndte deres Sølvbryllupsdag med at overvære den hl. Messe i St. Ansgars Kirke og modtage de hl. Sakramenter. I Dagens Løb modtog de talrige Beviser paa Agtelse og Hengivenhed fra forskellige Sider.

— Dette samme gælder ogsaa en anden i St. Ansgars Menighed bekendt Familie, nemlig Hr. Direktør *Osterhammel* og Hustru, som ligeledes for kort Tid siden kunde fejre deres *Sølvbryllup*.

— Næste Søndag, d. 9. Juli, fylder Enkefru *Hoffmann* i *Valby* 70 Aar og i næste Maaned, den 4. August, kan hun fejre et smukt Jubilæum, nemlig *50 Aars Jubilæum som Katholik*. Den trods sin Alder endnu meget livlige og elskværdige Dame, som saa at sige har levet vor hl. Kirkes Liv med i dette sidste halve Aarhundrede, hvor den har haft Lov til atter, frit at udfolde sig her i vort Fædreland, og som med stor Interesse kan fortælle om det kirkelige Livs Udvikling her hjemme i den forløbne Tid, vil sikkert paa sin Jubilæumsdag modtage mange Lykønskninger fra nær og fjærn; der er jo ogsaa mange, som staar i virkelig Taknemmelighedsgæld til hende.

— Samme Dag, den 9. Juli, kan den ogsaa her i København af mange kendte og skattede Sognepræst i vor Naboby hinsides Sundet, Hr. Pastor *Popp* i **Malmø** ligeledes fejre sin *70 Aars Fødselsdag*. Skade, at det netop er en Søndag, ellers havde vel nok en Del af hans danske Kolleger taget over for personlig at bringe ham deres Lykønskning. *Ad multos adhuc annos!*

**Ordrup.** (J) I Søndags fejredes Kristi Legemsfest som sædvanlig med stor Højtidelighed i St. Andreas Kirken paa Ordrupshøj. Under Højmesseñ, der celebreredes af Hr. Pastor Perger, prædikede Hr. Pastor Haas. I korte, klare Træk skildrede han denne Fest og dens Ceremoniers Betydning. Prædikenen, der holdtes med megen Varme og Inderlighed, gjorde et synligt stærkt Indtryk paa mange af de tilstedeværende anderledestroende. — Efter Messen begyndte Processionen. Det allerhelligste Sakrament fulgtes af de talrige tilstedeværende under Klokkeringning og Hornorkestrets Toner ud i Kollegiets store og smukke Have. Hr. Pastor Svensson havde med sin kendte Energi forvandlet de lange Gange til Flagalleer, der tog sig festligt ud i det prægtige Vejr. — Selve Processionen var i Aar saa stor, at medens man sang i den første Halvdel, bad man i den anden og omvendt. Der var mange Katholiker fra København, som deltog i Festligheden, ogsaa St. Josefs Broderskab deltog i Processionen med sin Fane.

**Odense.** I Søndags holdt Odense Menighed Kristi Legemsfest-Processionen for første Gang i »Godthaab«s store prægtige Have. Allerede flere Dage før Festen havde Menighedens Damer og unge Mænd i Forening med Søstrene arbejdet paa at omdanne den Vej, paa hvilken vor Frelser skulde bæres i Triumftog, til en Allé af Flag, Vimpler og Guirlander og paa at oprette de 4 Altre, ved hvilke Procesionen skulde standse. Begunstiget af det herligste Vejr holdtes Højmesseñ i det fri ved Hospitalets Veranda. Ledsaget af et udmærket Hornorkester opførte vort dygtige Sangkor firstemmigt den bekendte I. Sangmesse af Michael Haydn.

Selve Procesionen foregik i den smukkeste Orden, og fremfor alt maa den andægtige Holdning fremhæves, med hvilken Menigheden ledsagede det allerh. Sakrament, hvorved flere anderledestroende blev rørt og opbygget.

I Processionen deltog med deres Faner og Emblemer Skoleungdommen, hvidklædte Piger, Agnesforeningen, Ynglingeforeningen, Sangforeningen med Musikken og saa godt som hele Menigheden og ogsaa en Del Polakker. Med kraftig Stemme istemte alle de Sakramentsalmer, som Orkesteret spillede paa Vejen. Ved det 4. Alter istemtes der *Te Deum laudamus*, som blev sunget paa Tilbagevejen til Hovedalteret, hvor Højtideligheden sluttedes med den sidste sakramentale Velsignelse. Der hersker almin-

delig Glæde og Begejstring indenfor vor Menighed over denne smukke Hyldest for vor sakramentale Frelser. Dog fortjener ogsaa alle de Menighedsmedlemmer en særlig Tak, som ved deres Arbejde og ved deres Gaver har bidraget til Festens Forherligelse, især de gode Søstre, Menighedens Damer, flere unge Mænd, Sangforeningen og ogsaa de anderledestroende, som med stor Interesse baade har sendt Blomster og Grønt i Mængde og hjulpet med at binde Guirlander.

---

## Indbydelse til St. Knudsfesten i Odense Søndagen den 9. Juli.

Som hvert Aar agtes ogsaa i Aar St. Knudsfesten at fejres med særlig Højtidelighed i Odense, hvortil alle Katholiker venligst indbydes. Festen fejres efter følgende Program:

Kl. 8: Stille Messe med Fælleskommunion.

Kl. 10: Højmesse med Festprædiken.

Kl. 12: Besøg i St. Knuds Kirke.

Kl. 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub>: Festandagt med Prædiken og »Te Deum«.

Kl. 7 vil Hr. cand. mag. *Niels Hansen* i Industripalæets store Sal fortælle nogle Træk om Kardinal *Neumann's* Liv.

Kl. 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub>: Fællesmiddag i Industripalæet à 2 Kr. 25 Ø.  
Odense Sångkor assisterer.

De, som ønsker at tage Del i Fællesmiddagen, bedes saa snart som muligt at meddele det til undertegnede.

Odense, den 28. Juni 1905.

*P. D. Steidl,*  
Torvet 7. Odense.

---

**Den** katholske Syge- og Ligkasse af 1867  
giver fri Læge og Sygepenge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr. eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Søguedage fra Kl. 1—3 og 5—7.  
samt Lørdag Aften

F. Simonsen,  
St. Jørgens Allé 11, 1 Sal.

## C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

**Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.**

**En fattig Enke** med mange Børn og i det mindste foreløbig ude af Stand til at arbejde beder medlidende Trosfæller om lidt Hælp. Sognepræsten ved Rosenkranskirken anviser.

**Er der slet ingen**, som kunde skaffe en ældre paalidelig **Kone** lidt Arbejde eller paa anden Maade yde hende lidt Hælp? Hun har gentagne Gange annonceret baade her og andetsteds. Red. anviser.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 2. Juli.** 3. **Søndag efter Pintse.** **Mariæ Besøgelse.** (I St. Ansgars Kirke: Hovedfesten til Ære for Jesu guddommelige Hjærte. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 8 Festandagt.) Fuldkommen Aflad for Medlemmerne af Jesu Hjærte Broderskab. — 3. **M.** Vor guddommelige Frelasers kostbare Blods Fest. — 4. **Ti.** Apostlen Pauli Ihukommelse. — 5. **O.** Antonius Maria Zaccharia, Bekender. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$  h. Messe for Ansgariusforeningen.) — 6. **To.** Oktav af Apostlene Petri og Pauli Fest. — 7. **F.** Cyrillus og Methodius, Biskopper og Bekendere. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$  højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjærte. Kl. 8 Aften Andagt. — 8. **L.** Elisabeth, Enke.

**Søndag den 9. Juni.** 4. **Søndag efter Pintse.** Martyrerne i Gorkum.

**Mødreforeningen.** Tirsdag den 4. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ , læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17). **Søndag den 9. Juli** Kl. 10 h. Messe med Prædiken; Kl. 4 Eftm. Andagt

**St Andreas Kollegiet** i Ordrup slutter sit Skoleaar **Torsdag den 6. Juli** Kl. 10 med højtidelig Præmieuddeling og Te Deum i Kirken. Alle Skolens Velyndere indbydes. Det nye Skoleaar agtes paabegyndt **Torsdag den 31. August**,

**Rettelser.** I Nekrologen over P. Denifle: S. 417, 1. Lin. f. n.: debuterede og S. 419, 15. Lin. f. n.: Mainz 1904. S. 423, 2. Lin. f. o.: Dadel.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48

---

Nr. 28.

Søndagen den 9. Juli.

1905.

---

Indhold: Hvem er Kristus. — Japan og Japanerne. — Er Gud bleven set? — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Frankrig. Nord-Amerika. — Bekendtgørelser.

---

## Hvem er Kristus?

— 0 —

(Fortsat.)

Men vi kommer nu til Begivenheden selv. Graven laa nær ved en af Jerusalems Porte. Det var Paa-sketiden, i hvilken enhver voksen Israelit maatte indfinde sig der, for at fejre den otte Dages Fest. Byen selv kunde umulig huse alle disse Pilgrimme; hele Omegnen var bedækket med deres Telte; der var en bestandig gaaen hid og did af alle disse Mennesker. Enhver vagthavende Post bestod paa Grund af den Tids Vaaben af i det mindste 4 Mand. Vi ved f. Ex., at Petrus i sit Fængsel blev bevogtet af 16 Soldater. Vi tør derfor med Sikkerhed antage, at Kristi Fjender har besat hans Grav godt. Nu skulde Apostlene, som ved Kristi Paagribelse straks flygtede, medens deres Formand, som dog var den dristigste af alle, fornæg-

tede ham paa et Spørgsmaal af en Kvinde, vove en saadan Daad af Kærlighed til en afdød og til deres egen Skade? Og det lykkedes?

Betragter vi dernæst Jødernes Holdning og Handlemaade, da havde Vagten efter sit eget Udsagn gjort sig skyldig i en meget stor Forbrydelse. Men — blev den straffet? Nej! Apostlene skulde have begaaet en Forbrydelse, uforlignelig større end den, Kristus blev korsfæstet for! Blev de straffede derfor? Blev de da ikke i det mindste tvungne til at give det stjaalne Lig tilbage? Nej! De anklagede offentlig Jøderne og Pilatus for Mordet paa Guds Søn og forførte Tusinder og atter Tusinder. Hindrede man dem deri? Nej! Det høje Raad lod sig nøje med at lade Apostlene hudstryge og med at forbyde dem at tale til noget Menneske om Kristus. I Sandhed en mærk værdig Nænsomhed!

Jødernes hele Fremgangsmaade viser, at de selv ikke troede deres Paastand. De kan derfor ikke tage os det ilde op, at heller ikke vi tror derpaa. Alligevel er deres Paastand vigtig for vor Undersøgelse, fordi den bevidner tre vigtige Punkter: Kristi virkelige Død, Gravens Bevogtning og Ligets Forsvinden. Jøderne slaar Ny-Hedningerne, og Ny-Hedningerne Jøderne af Marken. Altsaa da Ligets forsvinden fra Graven staar fast, og da denne kun var mulig paa den Maade, som de Kristne altid har paastaaet, saa beholder de Kristne Valpladsen og deres Udsagn maa uden videre Prøvelse tages for gyldigt!

Men desuagtet vil vi til Overflod endnu tilføje noget angaaende dette Vidnesbyrds *indre Troværdighed*. Kristus havde forjættet sin Opstandelse. Som vi kender Kristus, maa vi antage, at han vidste, at han kunde og i Sandhed vilde holde sit Ord; ellers vilde han jo ved et saadant aldeles frivilligt Løfte have tilintetgjort baade sin Ære og hele sit Forehavende. — Men

trods denne Forjættelse faldt det ham meget vanskeligt at faa sine Disciple til at tro paa sin virkelige Opstandelse. Den første Efterretning de fik, ansaa de for »taabelig Snak« (Luc. 24, 11); og, da Kristus viste sig midt iblandt dem, troede de at se en Aand. Først efter at de havde rørt ved ham, talt med ham og spist med ham, troede de. De bevidner siden alt dette for Thomas, som havde været fraværende, men han tror dem ikke. Han vil selv overbevise sig om, at det virkelig er Kristus ved at berøre hans Saarmærker. Kristus aabenbarer sig for sine Disciple og Venner i de 40 Dage og taler om sit Rige, snart om Natten, snart ved højlys Dag, snart i lukkede Rum, snart paa aaben Mark, snart til enkelte Personer, snart til alle Apostlene tilsammen, snart til en større Mængde, indtil en Forsamling paa mere end fem hundrede Personer, som Paulus beretter (I Cor. 15). Apostlen Johannes (I Joh. 1.) kunde altsaa sige: *Hvad vi har hørt, hvad vi har set med vore Øjne, hvad vi har skuet og berørt med vore Hænder, bevidner og forkynder vi eder.* Det er umuligt, ved Stadfæstelse af en Kendsgerning at handle forsigtigere, mere kritisk, end Apostlene og de første Disciple har gjort.

Havde de maaske nogen Fordel eller nogen Interesse ved at skuffe sig selv og andre? Vi kender jo de Forpligtelser, som Kristi Opstandelse paalagde dem og deres Tilhængere; vi kender deres Liv, deres Lidelser, deres blodige Endeligt. Hvo som ikke tror Vidner, som med deres Blod besegler deres Udsagn, han maa overhovedet have besluttet sig til slet ikke at tro nogen eller noget. Kun den opstandne Kristus kunde igen samle de adspredte Disciple, kun hans Opstandelse kunde bevæge dem til nu at gøre mere for ham, end de havde gjort før hans Død; kun hans Opstandelse forklarer Genoptagelsen, Gennemførelsen og den nittenhundredaarige Bestaaen af hans Værk



Vedblev Kristus at være død, saa var ogsaa hele hans Værk begravet med ham for evige Tider!

Kristus er altsaa ligesaa sikkert opstanden fra de døde, som det er vist, at Kristendommen er til. Der spørges nu af den anonyme Forfatter til de af *Lessing* 1777 udgivne *Wolfenbütteler Fragmenter*: Hvorfor Kristus efter sin Opstandelse ikke fremstillede sig for det høje Raad og lod det udfærdige et offentlig Vidnesbyrd, der kunde godtgøre hans Apostles Troværdighed for fremmede Folk? — Hvor kløgtige Tanker undfanges ikke i saadanne aandrige Folks Hoveder! Vidste det høje Raad ikke, at Kristus var opstanden? Det vidste meget godt, at Kristus virkelig var død, og at han ikke var tagen ud af Graven af Apostlene. Det vidste altsaa, at Kristus havde opfyldt sit Løfte, Farisæerne og de Skriftkloge havde bespottet hans hellige Liv, tilskrevet Belzebub hans guddommelige Undergerninger, og søgt igen at befordre den genopvakte Lazarus til Døden. Vilde de ikke have fundet en Udvej, dersom Kristus havde vist sig i deres Midte? ikke have forsøgt en ny Forbrydelse? Man tager fejl, dersom man mener, at Gud tvinger de Mennesker til at tro, som nu engang *ikke vil* tro. Har Gud forelagt Forstanden de Grunde, som kræves til en fornuftig Tro, saa overlader Hans Visdom Mennesket til sin egen Villie og sit eget Ansvar. Og at Gud har draget de vantro Jøder til Ansvar, det beviser dette Folks Historie, ligefra Kristi Tid indtil den Dag idag, for Alle, som vil se det.

Fragmentforfatterens Tanke, at Apostlene dog skulde have ladet det høje Raad give sig Attest for Kristi virkelige Opstandelse (naturligvis med Pilatus' Underskrift som Vitterlighedsvidne), og ladet deres Prædiken legitimere af det, synes dog at overgaa al tilladelig Naivitet. Dersom Pilatus og det høje Raad var bleven Kristne, saa havde Fragmentforfatteren og

Konsorter ikke givet det mindste for deres Vidnesbyrd! Deres paa Embedsvegne udstedte Erklæring vilde selvfølgelig være bleven forkastet som apokryf. Men saafremt de — hvad de jo gjorde — holdt fast ved deres Vantro, hvilken Værd vilde saa deres Vidnesbyrd have havt, og kunde man vente et saadant? Det er ikke noget fint Kunstgreh, de Vantro betjene sig af, naar de forkaster de Kristnes Vidnesbyrd for deres Religion som mistænkeligt, og derimod forlanger Vidnesbyrd af Jøder og Hedninger. Et Vidnesbyrd i egen Sag kan være mistænkeligt, hvor Lidenskaberne er Part i Sagen, og Haab om Fordel tilskynder til at lyve. Men jeg spørger: naar en Kristen aflægger Vidnesbyrd om sin Tro, er han da mistænkelig? Vi Mennesker vidne alle imod os selv, naar vi forsvarer Kristendommen, thi Kristendommen erklærer alle det menneskelige Hjertes Lidenskaber Krig. Apostlene og de første Kristne havde med deres Bekendelse kun Udsigt til at forskydes af Venner og Slægtninge, at forfølges som ryggesløse og fordærvede Mennesker af Øvrigheden og henrettes som Statsforbrydere. Naar man da vil forkaste deres Vidnesbyrd som mistænkeligt, hvis Vidnesbyrd vil man da tage for gyldigt? Maaske Fjendernes? Naturligvis staar en Kendsgerning, som bevidnes baade af Ven og Fjende, urokkeligt fast. Men har man Ret til at kræve Fjendernes Vidnesbyrd som aldeles nødvendigt?

Kristus har meddelt sine Apostle en langt paalideligere og virksommere Stadfæstelse, nemlig Magt til at gøre Undergerninger ligesom han selv, Naade til at leve helligt, og Kraft til med Heltemod at gaa Døden imøde. De forkyndte Kristi Opstandelse som Grundvolden for vor Tro og som den sikre Borgen for vort Haab. Paa den — som paa Hovedbeviset for Kristi Guddom — hviler den kristelige Tros hele Bygning. Uden den vilde Kristendommen ikke være

til. Var Kristus forbleven i Graven, vilde ogsaa Kristendommen være død, for evigt begravet! Den lever, fordi Kristus lever. Den har modstaaet alle Tilintetgørelsesforsøg igennem nitten Aarhundreder, fordi Kristus, opstanden fra de døde, ikke mere dør!

(Sluttet.)

---

## Japan og Japanerne.

— 0 —

(Sluttet.)

*Den katholske Mission* i Japan falder i to forskellige Perioder; den ældre (fra midt i 16. til midt i 17. Aarh.) danner en af de smukkeste og herligste Sider i den katholske Missionshistorie; den nyere Periode, som efter 200 Aars Afbrydelse begynder i Midten af det 19. Aarh., har ganske vist ikke saa glimrende Resultater at opvise som den ældre, men den har ogsaa ganske særlige Vanskeligheder at kæmpe med; thi som allerede antydet har Japans Modernisering ingenlunde været til Fordel for Kristendommens Indførelse, ligesaalidt som de skismatiske og protestantiske Sektors Modarbejdelse af Kirken. Og selv om den gamle absolutitiske Regeringsform siden 1889 har vejet Plads for en konstitutionel Forfatning saa har den gamle *japanske Statsidé* om Mikado-Dynastiets guddommelige Afstamning dog vist sig at være meget sejlivet; selv de bedre Elementer kan ikke forstaa, hvorledes man uden at berøve Mikadoen den ham tilkommende Værdighed kan vove at sætte Gud over ham. Endnu i 1892 blev en Professor ved det kejserlige Universitet i Tokio, som havde erklæret Mikadoens guddommelige Afstamning for en Legende, tvunget til at tilbagekalde dette og blev derefter afsat. — Den Idé, at de protestantiske Nationer skulde staa materielt og kulturelt højere end de katholske, har man selvfølgelig ogsaa søgt at udbrede i Japan og efter deres

europæiske Forbilleder drager Japanerne saa den Slutning deraf, at den katholske Religion er en *dekadent Religion*, som kun hyldes af dekadente Folkeslag. Grunden til, at denne Anskuelse ogsaa er udbredt i Japan, er den, at den *protestantiske Presse* og Litteratur næsten udelukkende behersker den offentlige Mening ved ivrigt at bringe de gængse Fordomme og Fordrejelser i Omløb.

Men trods alle disse her antydede Vanskeligheder, saa er der alligevel Haab for den katholske Mission i Japan. *Thi trods det, at man fra protestantisk Side anvender uhyre Summer til at modarbejde den katholske Mission, saa har alligevel den katholske Kirke i Japan allerede nu flere Tilhængere end alle de c. 30 protestantiske Sekter tilsammen.*

Selv Warneck tilstaar (a. St. S. 350), at de Forhaabninger, som den protestantiske Mission havde gjort sig i Japan, kun er gaaet i Opfyldelse i *en meget ringe Grad*. Og i Virkeligheden er ogsaa baade den skismatiske og den protestantiske Mission i aabenbar Tilbagegang.

Grunden til den katholske Missions Prestige finder man bl. a. i de katholske Missionærs og Søstres almindelig anerkendte pletfri Vandel, i deres apostoliske Fordringsløshed og Offervillighed, i deres beherskede, beskedne Tilbageholdenhed, som altsammen ogsaa anerkendes af Japanerne og aftvinger dem deres Højagtelse. De katholske Biskopper vises der fra Øvrighedens Side en Agtelse og Hensynsfuldhed, som i Reglen ikke bliver de protestantiske »Reverends« til Del. Saaledes blev f. Ex. til den sidste Chrysantemum-Fest i det kejserlige Palads ogsaa Ærkebiskoppen af Tokio, Msgr. Osouf, indbudt og forestillet for Kejseren, en Ære, som endnu aldrig er bleven protestantiske Biskopper til Del.

Ogsaa de indfødte Katholiker gør i Almindelighed den kristne Religion al Ære. Minderne og Overleveringerne fra den tidligere Martyrkerke lever virksomt videre især blandt Efterkommerne af de gamle Kristne, som særlig

i de sydlige Egne er meget talrige. Efter upartiske Skribenters og rejsendes Beretninger at dømme, er det Indtryk, som de har faaet af Katholikernes Holdning og Fromhed, i Almindelighed et meget gunstigt.

»Jeg har,« saaledes udtaler vor engelske Hjemmelsmand sig, »hørt en meget klog Japaner (der før har været protestantisk Prædikant, men nu er Fritænker) aabent tilstaa, at mange Japanere af hans egen Retning ofte udtaler sig derhen, at dersom de nogensinde vilde vende tilbage til Kristendommen, saa skulde det da være til den romersk-katholske Kirke som den eneste, der vilde være i Stand til at hjælpe dem ud over deres kvælende Tvivl.« I Virkeligheden er ogsaa Omvendelser blandt de højere Stænder bleven meget hyppigere i de senere Aar, og der findes saaledes ivrige Katholiker blandt Lærerne, Lægerne, Dommerne, Officererne og de højere Embedsmænd, ja selv blandt Universitetsprofessorerne i Tokio. Men desværre er der mange andre, i Grunden overbeviste Mænd, som blot af Menneskefrygt holdes tilbage fra aabent at bekende sig til Kristendommen.

Skøndt altsaa Udsigterne for den japanske Mission for Øjeblikket ikke er de allergunstigste, saa er der dog, som vi her har set, mange, som med det bedste Haab ser Fremtiden i Møde. »Trods alle Hindringer og ugunstige Omstændigheder,« mener vor ofte citerede engelske Hjemmelsmand, »synes den katholske Religion dog at være den eneste, som virkelig har Udsigt til med Tiden at bane sig Vej i Japan!« — Maatte dette Haab gaa i Opfyldelse, saa at i det mindste en stor Brøkdal af dette ædle Folk finder Vej til den Kirke, som det en Gang har skænket en saa herlig Skare af hellige Martyrer!

\*

\*

\*

Efter at ovenstaaende var skrevet, fik Redaktionen følgende Notits tilsendt, som sikkert vil glæde enhver Læser af Ugebladet; den er taget fra »Katholisches Sontagsblatt« (Stuttgart) Nr. 8 for 1905:

»**Katholicismen i Japan.** Som Følge af de katholske Missionærers og Søstres heltemodige Opofrelse i de spe-dalskes Tjeneste breder Catholicismen sig stadig mere og mere i Japan. Man haaber, at ogsaa den russiske Kirkes 40000 japanske Tilhængere snart vil forene sig med den romerske Kirke. I Parlamentet er der allerede 30 katholske Deputerede og ved Universitetet i Tokio 3 Professorer, som er Konvertiter.«

Ogsaa om den berømte Admiral *Togo* gik der det Rygte, at han bekendte sig til den katholske Religion. Han skulde være bleven Katholik i Woolwich (andre siger: Greenwich) i England, hvor han studerede Skibsbyggeriet. Saaledes fortalte forskellige Blade, ogsaa engelske. Men »*Germania*« (katholsk tysk Blad), har senere dementeret dette. Hvad der imidlertid synes sikkert er dette, at Ad-miral *Togo* i særlig Grad skatter og højagter den kathol-ske Religion, og Grunden hertil skal være den, at han er-kender, at den katholske Kirke, i Modsætning til den skis-matiske og protestantiske, ikke søger nationale Fordele, men egner sig til at være et internationalt, aandeligt Baand, som kan knytte alle Jordens Nationer sammen, uden at de behøver at opgive deres ejendommelige Kultur. *Togo* saas da i det mindste hver Søndag i den katholske Kirke i Woolwich under sit Ophold der.

---

## Er Gud bleven set?

— 0 —

Forskellige Blade bragte for nylig kortere eller længere Meddelelser om Kemikeren *Burke's* nyeste Eksperimenter med Radium. Men man ved virkefig ikke, om det skal være Spøg eller Alvor, naar der i denne Anledning i et københavnsk Blad til Overskrift over en Artikel herom staar at læse med fede Typer: »*Gud er set!*« og

naar Artikelskriveren virkelig synes at belave sig paa snart ikke blot at blive Vidne til Livets Tilblivelse, men at faa Gud selv at se. Med skælvende Ærefrygt staar han og venter, om man nu virkelig »har løftet en Flig for den Helligdom, som selv det forjættede Folk ikke turde se.« »Selve Kristendommens Stjerne vil blegne« for denne store Begivenhed. »Livet *skabes* af John Butter Burke.« »Han (Burke) staar ved Indgangen til de Porte, der gaar til Liv og Død. Han skimter Miraklet gennem den hellige Cypressernes Lund, som *Böcklin* holdt af at male: hvor Menneskenes Viden hørte op; hvor den evige Glæde bor, eller det evige Savn – vil han i næste Nu bøje det mørke Løv til Side og lade Menneskene være Vidne til Dommens Dag, Dagen, hvor vi faar Besked om det, Millionerne i Aarhundreder har grublet over?«

Man skulde mene, det kunde da være nok med denne Anmeldelse af den Verden omvæltende Begivenhed, men nej, Beundringens Ekstase har skærpet Artikelskriverens Sanser i den Grad, at han allerede fornemmer, hvorledes over hele Jorden »ethvert Menneskehjærte vil, som nu Burkes Forsøg skrider frem, banke i Spænding og Angst: skal vi opleve at se det Lys, som giver os Fred i Graven? som stiller vor Hunger efter at vide *alt*?« Ja, han ser os endog alle »maabende falde i Knæ!« Mandens Henrykkelse naar Toppunktet i det begejstrede Udraab: »Saa vidt er vi da komne, saa stort føler nu Videnskaben, at den ikke tager i Betænkning at bygge sine Taarne op mod Himlen selv! Døer vi, før vi faar Svaret, maa det være os en Tilfredsstillelse, at *vi*, netop *vi* levede i en Tid, hvor Marskanalerne blev et lille Spørgsmaal, men hvor Menneskene beredte sig til i et Reagensglas at indeslutte selve Almagten, der har skabt baade Jorden og alle Ting!«

Skal dette altsammen nu være Spøg, hvormed man vil gøre sig lystig over de virkelig grundløse, overdrevne Forventninger, med hvilke man fra vantro Side hilser dette ny Forsøg paa at forklare Livets Tilblivelse uden en Ska-

ber, saa synes dog Spøgen dreven altfor vidt. For at gøre noget saadant latterligt, maa man ikke drage det alvorligste og helligste med ind i en Vittighed. Udsigtsløse Fantasterier møder man langt bedre med den kølig reserverede Tvivl, som Prof. *Salomonsen* udtrykker i de Ord, som samme Blads Referent gengiver saaledes: »Jeg synes, at Meddelelsen lyder altfor usandsynlig, og tror ikke, at man skal fæste alt for megen Lid til den. Der kommer jo saa godt som hver Dag ny Meddelelser om Eksperimenter med Radium — der er saa umaadelig meget Humbug deri. Imidlertid, hvis der senere skulde komme nærmere Meddelelse om Mr. Burke's Opfindelse, skal jeg gerne være til . . . Tjeneste.«

Men skulde de gruelig opstyltede Fraser virkelig være Artikelskriverens Alvor. — hvad jo mangan en vil formode paa Grund af adskillige Udtryk i Artiklen — ja, saa kan man kun føle Medynk med Mandens betænkelige Over-spændthed. Hvad er der da sket, der kunde foranledige saadan et Anfald af nervøs Ophidselse, at han haaber, nu snart at skulle »se det Lys, som giver os Fred i Graven, som stiller vor Hunger efter at vide alt?«

Der er ikke sket andet, end hvad der i Løbet af det afvigte Aarhundredes sidste Halvdel er sket flere Gange. Man har gjort og vil stadig paany gøre Forsøg for at se, om det ikke tilsidst dog skal lykkes at udlede Livet fra det livløse Stof. Lad os nu et Øjeblik antage, at dette virkelig en Gang vilde lykkes, kunde vi da fornuftigvis sige: »Nu ser man Gud?« Har da Artikelskriveren aldrig hørt noget om, at man i mange Aarhundreder var overbevist om Selvdannelsens Mulighed og Virkelighed? Folk tvivlede dengang slet ikke om, at det virkelig forholdt sig saaledes, at levende Væsener opstod af livløse Stoffer. Men har derfor nogensinde en fornuftig Mand ment, at han nu havde set Gud? Efter hin Tids tarvelige Kendskab til Naturen troede man nok at have iagttaget Livets Opstaaen af det livløse, og sluttede derfor, at der gaves en Naturkraft, som bevirkede dette. Men at holde denne Naturkraft for



Gud selv, nej dertil var man for fornuftig. En saadan Naturkraft, naar den virkelig var til, vilde jo kun danne et nyt Bevis for Guds Eksistens, uden hvilken ingen Naturkræfter vilde være til.

Men hele denne gamle Antagelse, at noget levende kunde opstaa ved det livløse Stofs Naturkræfter, støttede sig jo i Virkeligheden kun til yderst ufuldkomne lagttagelser. Saasnart derfor Naturvidenskaben begyndte med Mikroskopet at trænge til Bunds i Naturfænomenerne, forsvandt et Eksempel paa Selvdannelse efter det andet fra Videnskabens Synskreds. Tilsidst gav *Louis Pasteur's* mindeværdige Forsøg Selvdannelsen Dødsstødet. Nu staar vi altsaa igen overfor et Forsøg paa at føre Beviset for Selvdannelsen, hvad der hidtil altid er mislykkedes. Det er det hele. Er det nu en Grund til at falde i Staver af Beundring over den store Kemikers Præstation? — Efter *Daily Chronicle's* Meddelelse var han forøvrigt en ung Videnskabsmand.

Men Burke har dog præsteret, hvad hidtil ingen anden har kunnet, han har paavist Livets Dannelse af livløst Stof! *Paastaaet* har han det i hvert Fald; men det gjorde ogsaa hans Forgængere. Eller har man aldeles glemmt, at ogsaa »den berømte Naturforsker« *Pouchet* havde »paavist« det samme imod Louis Pasteur? Ogsaa dengang var man inoget spændt paa Eksperimenternes Udfald, skønt man just ikke ikke hørte noget om, at hele Verden straks fik Hjærtebanken. Men Videnskabernes Akademi i Paris havde i hvert Fald udsat en Præmie for den, der vilde bringe den endelige Afgørelse af det interessante Spørgsmaal om Selvdannelse. Og Pouchet havde allerede 1858 forkyndt for Verden at han kunde eftervise Selvdannelse. Pasteur paatog sig 1860 at føre Modbeviset. I fire Aar blev der nu gjort Eksperimenter fra begge Parternes Side. Pasteurs Forsøg var saa udmærkede, at Akademiet allerede i 1868 tilkendte ham Prisen. Men da saa Pouchet i 1864 endelig ogsaa skulde komme frem med sit bebudede afgørende Forsøg, udeblev han, og Striden endte saaledes med en

ynkelig Fiasko for Selvdannelsens Tilhængere. Hvo som husker denne videnskabelige Strid om Livets Oprindelse og tillige tænker paa alt det æventyrlige, vi i de sidste Aar har maattet høre om Radium og Kemiens øvrige Vidunderbørn, vil ikke let tabe Hovedet overfor det store Ra-balder, hvormed »den berømte Kemiker« *John Butter Burkes* »Livs-Skabelser« « udbasuneres.

Naar Bladets egen Referent hverken paa Botanisk Laboratorium, eller Serum-Institutet, eller Polyteknisk Læreanstalt, eller paa det bakteriologiske Institut, eller hos flere kendte Videnskabsmænd har kunnet faa nogen Besked angaaende Burkes Forsøg, ja naar man paa de fleste Steder viste en skeptisk Tilbageholdenhed overfor denne store Begivenhed, at »John Butter Burke skaber Livet«: hvorfor var da Redaktionen ikke saa klog at opsætte sin ekstatiske Henrykkelse til bedre Tider, i Stedet for at risikere, at om nogle Uger eller Maaneder Efterretningen om »Radiobernes« sørgelige Aflivelse kommer som en Douche over de nervøst ophidsede Hoveder?

A. Br.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—0—

**Ordrup.** *St. Andreas-Kollegiet* har udsendt sine Meddelelser om det forløbne Skoleaar. Heftet, der er 70 Sider stort, begynder med en længere Afhandling om »*Arbejdet i Mellemskolen*«, der indeholder interessante Oplysninger om den Methode, der efter Loven af 1904 vil være at følge ved Undervisningen i Modersmaalet samt i Engelsk og Tysk. Elevernes Antal har i Aarets Løb fordelt sig saaledes, at der har været 141 danske og 81 fremmede Elever. Til fjerde Klasses Hovedeksamen indstillede der sig i 1904 tre Elever og til almindelig Forberedelseseksamen to Elever, der alle bestod.

**Frankrig.** Forhandlingerne i det franske Deputeretkammer om *Adskillelsen mellem Stat og Kirke* viser,

hvor liden katholsk og religiøs Følelse der er tilbage i Frankrig. Uden at Folkets store Mængde paa mindste Maade lader sig forurolige, kan Revolutionsmændene roligt bestemme om Religion, Samvittighed, Kirke og Kirkegods, hvad de vil. Ligesom de daarlige Jomfruer, som ikke havde Olie paa deres Lamper, banker Katholikerne nu paa hos Paven og raaber om Hjælp, medens de vilde have gjort langt bedre i allerede tidligere at hjælpe Paven i Kampen mod den atheistiske Regering ved at sørge for Enighed og god Organisation.

Det mangler ikke paa storartede Planer og særlig finansielle Forslag, som fra forskellige Sider forelægges Vatikanet, for at redde Kirken i finansiell Henseende. Men der er ingen Tanke om at gaa ind paa disse Forslag, da man ved, at der er andre langt dybere Saar, som først trænger til at helbredes.

Det er foreløbig umuligt for den h. Stol, at foretage noget *direkte* Skridt *imod* den franske Regering. Saa længe Konkordatet ikke er *virkelig* afskaffet, kan Paven ikke foretage sig noget, hvorved han vilde give sig Skin af, ikke mere at overholde det. Det er jo netop det, Regeringen bestandig lurer paa, for at faa noget at beskyldte Paven for. Imidlertid staar 13 Bispedømmer vakante, nogle allerede i flere Aar, uden at det er muligt for Paven atter at besætte dem, og efter alt at dømme vil det heller næppe kunne ske i Løbet af de første Par Aar, og til den Tid vil sikkert henved en Fjerdedel af de franske Bispedømmer være uden Biskopper, thi mange af de nuværende Prælater er gamle og syge.

Ganske vist arbejdes der med Kraft i Deputeretkammeret for at faa Lovforslaget igennem inden Ferien. Men selv om det lykkes, saa maa det endnu approberes af Senatet, og det kan ikke ske førend til næste December. Og i Fald Senatet foretager Forandringer, saa maa Lovforslaget til anden Behandling i Kamrene, hvad der vel næppe er muligt før til næste Aar. Er Loven sanktioneret, saa vil

dens Ordlyd først blive praktisk udført fra den næste 1. Januar at regne, altsaa først den 1ste Januar 1907. Saa vil der jo rigtignok i Mellemtiden finde Nyvalg Sted til Præsidentposten og til Deputeretkamrene, men — i Rom sætter man kun lidet Haab til Udfaldet af disse Valg, eftersom man af Erfaring ved, at der desværre ikke kan bygges paa de franske Katholikers Energi og Sammenhold.

Efter at dette var skrevet er der indløbet følgende Telegrammer:

Paris, 3. Juli. Deputeretkamret *vedtog* i Dag i Følge R. B. med 341 Stemmer mod 232 Forslaget om Adskillelse mellem Stat og Kirke.

Berlin, 4. Juli. Til »Berl. Lokalanz.« telegraferes fra Paris: Deputeretkamret har vedtaget det af *Gérault-Richard* stillede Forslag, hvorefter Kristi Himmelfartsdag og Mariæ Optagelsesfest fremtidig skal kaldes Blomsterfesten og Høstfesten; Alle Helgen kaldes fremtidig Mindedag og Julen Familiedag. [Et tydeligt Bevis for Regeringens Religionshad!]

**Nord-Amerika.** Forleden omtalte vi i Forbigaaende en Udtalelse af Præsident *Roosevelt* om Skilsmisser, som han betegnede som en stor national Fare. Ved en anden lignende Lejlighed, nemlig paa de amerikanske Mødres Nationalkongres, udtalte Præsidenten sig i meget skarpe Ord om »*Raceselv mordet*« og om *Mødrenes Pligter*. »Hvilken sand Moder,« saaledes lød Præsidentens Ord, »vilde ombytte sine Erfaringer i Glæde og Smerte med et Liv i kold Selviskhed og i stadig Forlystelse, og — blot for at undgaa enhver Modgang — med et Liv, som byder den højeste Lüksus og Bekvemmelighed, men som bogstavelig talt ikke har Plads tilovers for Børn? De Mænd og Kvinder, som med Vilje giver Afkald paa den Velsignelse at have Børn, hvad enten det er som Følge af Fordærvelse eller af Overfladiskhed, kold Ligeegyldighed, tøjlesløs Nydelsessyge eller blot af Mangel paa Evne til at skelne det væsentlige fra det uvæsentlige, saadanne Mennesker fortjener den samme dybe Foragt, som hin Soldat, der flygter

før Slaget, eller hin Mand, som ikke vil arbejde til deres Underhold, som er afhængige af ham. At der gives saadanne Mennesker her i Amerika, det beviser den statistisk godtgjorte Kendsgerning, at Familjerne i nogle Egne er i aftagende og Skilsmisserne i en foruroligende Grad i tiltagende. Altfor let Adgang til Skilsmisse er en Fordærvelse for Folket, en Forbandelse for Samfundet, en Fare for Hjemmene, en Kilde til Ulykker for de gifte og en Anledning til Usædelighed, det er meget slemt for Mændene og endnu værre for Kvinderne.«

**✠** Afholdsforeningen »St. Johs. Broderskab« afholder Lørdag den 15. ds. Kl. 8 Aften sin ordinære Generalforsamling. Mød alle, da vigtige Sager foreligger til Forhandling. Samme Aften Optagelse af nye Medl. — Søndagen den 16. ds. Kl. 2½ Eftmd. Børnemøde, Gasværksvej 9<sup>2</sup> o. Gaarden. Bestyrelsen.

**Unio.** Søndagen den 16. Juli Udflygt til Birkerød-Hørsholm-Rungsted, med Middag i Hørsholm. Udførligt Program tilsendes Medlemmerne. Deltagerne maa forud melde sig hos Hoffmann, Købmagergade 48.

**S.J.G.** Mandag den 10. Juli afholder St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.

### Kirkelig Kalænder

Søndag den 9. Juni. 4. Søndag efter Pintse. Martyrerne i Gorkum. — 10. M. 7 Brødre og Felicitas, Martyrer. (Ihukommelse af Kong Knud den Helliges Martyrium.) — 11. Ti. Veronika af Juliana, Jomfru. — 12. O. Johannes Gualbertus, Bekender. — 13. To. Anaklet, Martyr og Pave. — 14. F. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer. — 15. L. Apostlenes Deling.

Søndag den 16. Juli. 5. Søndag efter Pintse. Karmelskapularfest.

Fra idag Søndag den 9. Juli af holdes i St. Ansgars Kirke Aftenandagten atter Kl. 6.

St. Andreas Kirken (Ordrup). I Sommermaanederne holdes Aftengudstjenesten om Søndagen Kl. 7 (i St. f. Kl. 5).

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17). Søndag den 9. Juli Kl. 10 h. Messe med Prædiken; Kl. 4 Eftm. Andagt

### St. Knuds Fest i Odense.

Søndag den 9. Juli Kl. 10 Højmesse med Festprædiken; Kl. 5½, Festandagt med Prædiken og »Te Deum«. Se forøvrigt Festprogrammet i forrige Nr.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hargang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8. — Annoncer: 15 Ø. Petitionen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 29.

Søndagen den 16. Juli.

1905.

---

---

**Indhold:** Hvem er Kristus. — Strejftog gennem Bladene. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Odense. Stockholm. — Bekendtgørelser.

---

## Hvem er Kristus?

—o—

### SLUTNING.

Lad os nu kort sammenfatte alt det hidtil sagte. Kristus har ikke blot i sine Taler men ogsaa for Retten og med en Ed udsagt, at han er den anden Person i den hellige Treenighed, af samme Væsenhed som Faderen og den Helligaand, og at han er bleven Menneske for at forløse Menneskeslægten. Derfor, og kun derfor gik han i Døden. — Den, som nu ikke vil tro dette Kristi Udsagn, maa dog i det mindste af Selvagtelse høre op med at kalde sig Kristen, og maa med den dybeste Foragt vende sig fra Kristus som fra en uheldbredelig Daare.

Men dertil har vi ingen Grund. Thi Kristi Udsagn indeholder intet usandt, Intet, som er i Strid

med Fornuften. Treenigheds-Læren, Menneskevordelsen, Forløsningen er vel Hemmeligheder, men ikke Urimeligheder. Kristi Udsagn, beseglet med hans Død, er altsaa i og for sig troværdigt. — Langtfra at opdage noget hos Kristus, som desuagtet endnu kunde gøre det mistænkeligt, har vi fundet, at alt i Kristi Liv stadfæster dets Troværdighed. Hans Historie, som gennem lange Aarhundreder før hans Aabenbarrelse paa Jorden af Gud var aabenbaret Profeterne, stadfæster, at han er Gud-Mennesket og Verdensforløseren, at hans sædelige Karakter er et Gud-Menneske værdig, at hans Lære er i Sandhed guddommelig; hans Undergerninger vidner om, at han er Elementernes Skaber og Herre; hans Opstandelse endelig udraaber, at han er Herre over Liv og Død.

*Kristi Guddom* er saaledes hævet over al Tvivl; ingen Sandhed er grundigere og alsidigere stadfæstet. Det er altsaa unægtelig en Kendsgerning, at Guds Søn er bleven Menneske af Kærlighed til os arme Mennesker, for ikke blot med Ord men ogsaa med sit Forbilled at vise os Vejen til en salig Evighed; at han, den uskyldige, frivillig har paataget sig vor Syndeskyld og sonet den ved sine Lidelser og sin Død. — Hvo som kender Kristus og alligevel ikke slutter sig til ham i Tro paa alt, hvad han har lært, i Haab paa alt, hvad han har forjættet, i Kærlighed til ham, som har elsket os indtil Døden paa Korset — er et saadant Menneske ikke en Oprører imod Gud? Og hvad Haab om Frelse vil en saadan da kunne have?

Kristi Fjender har i nitten Aarhundreder forgæves spildt deres Tid og Kræfter paa en frugtesløs Kamp imod ham; de fortvivler om, ved saakaldte videnskabelige Angreb at tilintetgøre Gud-Menneskets Værk, eftersom de stedse sejrrikt er bleven tilbagevist. De følger derfor i vore Dage en anden Taktik. De ignorerer fornemt alle Beviser for Kristendommens

Guddommelighed, og med den alle Rettigheder, som er en Følge af dens Guddommelighed. De appellerer ikke mere til Forstanden men til Lidenskaberne. — Ligesom de ignorerer Gud, saaledes ignorerer de ogsaa Menneskets højere Natur og Værdighed; de gør uden videre Mennesket til et Dyr. Saaledes giver Mennesket rigtignok Afkald paa alle højere Tanker: det frasiger sig al Tro paa tilkommende himmelske Goder, fritager sig for alle sædelige Bestræbelser, for desto mere og saa meget som muligt at kunne tilfredsstille sine dyriske Drifter. Har man en Gang opgivet Troen paa et tilkommende, evigt Liv, paa et hinsidigt Paradis, saa bliver der ikke andet tilbage, end at skabe sig sit Paradis her paa Jorden. Men er Jorden stor nok dertil? Aabenbart ikke! Da Alexander den Store, efterat han havde erobret næsten den hele dengang bekendte Verden, hørte Tale om, at ogsaa Maanen mulig kunde være befolket, græd han som et Barn, fordi han intet Middel vidste til at erobre den. Hvor er vel den store Hersker, som ikke, om det end skulde koste Blod og Taarer, længtes efter endnu at erobre nogle Provinser? — I ingen af Verdenhistoriens Epoker har man skrevet og talt saa meget om materielt Fremskridt, Erhverv og Industri, som i vore Dage, men — er Menneskeslægten tilfredsstillet? Har Pauperismens hæslige Saar nogensinde mere end i vore Dage afpresset Menneskeheden et Jammerskrig og beredet Verden større Farer, end netop nu? De rige kan aldrig erhverve nok, de fattige aldrig nyde nok! Saaledes maatte det gaa, efter at det for de uendelige evige Goder skabte Hjærte med al sin Begærlighed har kastet sig over denne elendige Jord.

Gud-Mennesket vidste dette, og, fordi han i Sandhed vilde forløse Verden, kom han ikke som en Rigdommens, Vellystens og Ærens Messias. Han kom i



Armodens Klædebon, for saaledes at betage Armoden dens Braad og Rigdommen dens Umættelighed. I sit skjulte Liv, i sin Plejefaders Værksted helligede og adlede han det beskedne Arbejde. Han blev en Smerternes Mand, for at vor Nydelsessyge i det mindste skulde lære at agte Sædelighedens Skranker. Han blev lydlig indtil Døden paa Korset og taalte al Uretfærdighed, for at indpræge os Ærefrygt for enhver retmæssig Myndighed. Saaledes har Kristus ikke blot gjort den guddommelige Retfærdighed Fyldest for vore Synder og frelst os fra Syndens evige Straffe, men ogsaa — saafremt vi vil efterfølge ham — forløst os fra al det nærværende Livs Elendighed, som udspringer fra hin tredobbelte Begærlighed, der er Roden til alle Synder; efter Kristus har alle hans forløste, alle hellige og alle sande Kristne, nydt denne *Guds Børns sande Frihed*. De rigeste paa Jorden har stedse levet i frivillig Fattigdom. Ingen har nydt Livet renere og saligere end de kyske og maa-deholdne. De ydmyge og de beskedne har altid været de lykkeligste. Men den, som ikke stræber efter ved Kristus at opnaa denne sædelige Frihed, han kan længe nok svælge i Rigdom, Vellyst og Ære; han forbliver dog evig en Slave, og vil aldrig forstaa, hvad Salighed er. Kristus er Menneskeslægtens eneste Forløser for Tid og Evighed, og uden ham er der ingen Frelse.

De saakaldte kristelige Stater og en stor Del af Tidsaandens Ordførere synes imidlertid at være af en anden Mening og at ville gaa en anden Vej. De mis-kender fuldstændigt Kristendommens Ret, og vil fortrænge dens aandelige Magt fra det offentlige Liv, ved at afklæde alle sociale Forhold og alle af Religionen tidligere haarne Institutioner, navnlig Ægteskabet og Skolen, deres kristelige Karakter. — Vi vil faa at se, hvortil denne Stræben efter at emancipere

sig fra Gud engang vil føre! Folkenes Lovgivere og Styrere synes at mene, at Statsmagten altid vil være klog og stærk nok til at kunne beherske og lede Folkemasserne, at Regeringskunsten ikke bestaar i andet, end at Folkenes Hyrder, store og smaa, malker, klipper og slagter deres Faar! Man indbilder sig, at naar man har fordærvet alt i det timelige Liv for Menneskene, at man da tillige med den kristne Tro ustraffet kan berøve dem alt Haab om højere og blivende Gøder, al Trøst for Evigheden! Naar Folkene ikke længere frygter Gud — hvorfor skulde de saa respektere slige Herrer?

Hvad vil man da sætte i Kristendommens Sted? De oplyste og dannede svarer: *Humaniteten*. Men Erfaringen og de humanes Praksis siger: Soldater, Politibetjente, Tugthuse og Skarprettere! Den højtpriste Humanitet vil ende med at forvandle de religionsløse Folkemasser til Barbarer, og da tilsidst ingen anden Udvej vide, end at nedsable eller nedskyde dem! Thi den Vej, man har betraadt, maa engang nødvendig føre til en Krig af alle mod alle, eftersom *Nationaliteten*, den man nu sætter i den kristelige Fædrelands-kærligheds og Broderkærligheds Sted, kun kan føre til Udryddelseskrige. Og hvilken Slægt vil en for al Tro blottet Skole opdrage? Man mærke sig vel, at Tilintetgørelsen af den kristelige Moral, der er bygget paa Troen og derfor gaar tilgrunde med Troen, er ensbetydende med en almindelig Opløsning af alle Retsforhold i Familielivet, Borgersamfundet og Staten. Man tænke sig blot *Ægteskabets Sæcularisation* eller Profanation almindelig anerkendt! Hvor bliver da Familien af? Hvor Børnene? Men er der ikke længere nogen Familie, hvorledes kan der da være Tale om Arveret og Privatejendom? Under *Kommunismens* eller den almindelige Fællesbesiddelses Herredømme — hvo vil da overtage besværlige, usunde og modbydelige

Arbejder? Hvo vil ikke hellere være Arbejdsgiver eller Opsynsmand end Arbejder? I det heldigste Tilfælde vil strenge Tugthuse blive den sidste Nødhjælp!

Man føre altsaa ikke sig selv bag Lyset! — Vi kristelige Folk har ingen anden Civilisation, end den Kristendommen har bragt os; kaste vi Kristendommen bort, saa har vi slet ingen. Alle andre Religionsformer er for os overvundne Standpunkter. Hører vi op at være Kristne, saa bliver vi ikke Jøder, ikke Muhamedanere, ikke antike Hedninger, men Atheister. Men paa Atheismen kan der ikke bygges noget menneskeligt Samfundsliv. Altsaa: **Enten afgjort og helt tilbage til Kristus, eller fremad mod Afgrunden!**

---

## Strejftog gennem Bladene.\*)

—o—

**Et trøstefuldt Vidnesbyrd.** (Oberst *Liljefalk* om den hvide Slavehandel. *Katholikerne* giver det ringeste Kontingent dertil.) Formanden for »Foreningen til Bekæmpelse af den hvide Slavehandel« Oberst Axel *Liljefalk*, Oberst *Ramsings* Efterfølger, er fornylig vendt hjem fra en Amerikarejse, paa hvilken han har gjort forskellige Undersøgelser og knyttet adskillige Forbindelser til Fordel for sin overordentlig rosværdige, menneskekærlige Forening. Som Resultat af sine statistiske Undersøgelser angiver han bl. a., at *Katholikerne er blandt dem, som holder bedst Stand imod Udvandringens Farer* og giver det ringeste Kon-

---

\*) Dersom Ugebladets Læsere baade i København og i Provinserne skulde støde paa et eller andet i Bladene, som kunde passe til denne Rubrik, enten fordi det er af særlig Interesse for vor Læsekreds eller kunde trænge til et Par berigtigende Ord eller lignende, da bedes de indsende det til Redaktionen (Boyesgade 8<sup>3</sup>, København V.), som vil modtage det med Taknemmelighed.

Red.

tingent af stakkels unge Piger til Udlandets Faldgruber. Dette skyldes sikkert ikke mindst de katholske *Rafaelsforeninger* til Beskyttelse og gratis Vejledning for rejsende. »Det er en Kendsgerning, »siger Oberst Liljefalk, »at Katholiker og Jøder gør mest for at holde Haanden over deres.« Ja det er sikkert, at ingen nogenlunde god Katholik vil udvandre uden at tage Afsked med sin Præst, og denne vil altid anbefale sit Sognebarn til ovennævnte »Rafaelsforening«, som har Repræsentanter ved alle Banegaarde i de større Byer i Udlandet og som gratis yder de rejsende al fornøden Vejledning og Beskyttelse, saa at de kan undgaa at falde i Hænderne paa samvittighedsløse Udbyttere af Uerfarethed og Uskyldighed.

»Jeg har,« [saaledes udtalte Oberst Liljefalk sig til »Nationaltid.«s Referent ifølge »Nationaltid.«s Aftennummer for 3. Juli,] »opholdt mig derovre i fem Uger og særlig i New-York og Chicago knyttet en Del Forbindelser, som kan komme vor Forening til Nytte under dets Virksomhed. De Danske er jo paa Forhaand lette at faa i Tale, og jeg har derfor særlig arbejdet paa at sikre os paalidelige Venner i egentlig amerikanske Kredse. Naar nu en ung Pige herhjemme fra kommer derover, behøver hun ikke at lade sig lokke af det første det bedste Tilbud om Plads paa mere eller mindre glimrende Vilkaar. Vi vil kunne give hende Anvisning paa Folk, som mener hende det godt, og som vil være i Stand til at give hende nærmere Oplysning om, hvorledes den paagældende Plads er beskaffen. Hun vil da ikke risikere at falde i en Snare. Det er ikke faa danske unge Piger, som lokkes til Amerika af drevne Agenter med skumle Hensigter. Hvor stort Tallet egentlig er, kan man vanskeligt komme undervejs med, fordi Politiet er saa bestikkeligt, at man ikke kan fæste større Lid til dets Opgivelser. Men Antallet af unge Piger, der paa denne Maade gaar til Bunds, er ret anseligt, og Danmark leverer, som sagt, sit ikke helt ringe Kontingent. *Der gaar færrest til Grunde af Katholiker og Jøder; det er en Kendsgerning, at de gør mest for at*

*holde Haanden over deres.*\*) Hele Spørgsmaalet om Emigranternes Behandling har den største Interesse for »Foreningen til Bekæmpelse af den hvide Slavehandel«; jeg har undersøgt den Sag saa nøje, som Tiden tillod det, og jeg har mine Oplysninger fra allerbedste Kilde. Naar jeg nu kommer hjem til Fredericia, skal jeg have ordnet og bearbejdet det indsamlede Materiale, saaledes at det under en eller anden Form kan forelægges Offentligheden . . . .«

\*

\*

\*

**Ja, hvorfor mon?** For nogen Tid siden stod i Nationaltidende en Artikel om *Marmorkirken*. hvor der ankedes over den ufærdige Kirkeplads og over de tomme Sokler ved selve Kirken. Artikelskriveren kan ikke begribe, hvorfor disse Sokler bliver ved med at staa tomme. Et Stykke af Artiklen aftrykker vi her til almindelig Morskab for konsekvent tænkende Mennesker:

. . . . Ogsaa af andre Grunde er det en god Regel, at Marmorkirken kun maa ses paa langt Hold fra Bredgadesiden. Saa giver man nemlig den fremmede Beskuer den mindst mulige Lejlighed til at komme med generende Bemærkninger om, at heller ikke selve Kirken er fuldendt. Heller ikke den Anke slipper man som Regel for. Set fra Bredgade staar paa hver Side af Hovedindgangene som bekendt Broncestatuer af Ansgar og Grundtvig. (I Parantes bemærket havde det været rimeligt paa Sökkelen som Oplysning at anbringe de to Mænds Navne.)

Den fremmede, der ser de to smukke Statuer, gaar nærmere og bemærker, at Jernrækværket om Kirken hist og her afbrydes af Sokler af samme Art som dem, de staar paa. Han vandrer rundt, finder ikke mindre end 12 af disse store Stensokler — men alle tomme!

Det er ikke for meget sagt, at det gør et noget tomt Indtryk paa Beskueren.

Siden Marmorkirken blev taget i Brug som færdig, er der rejst mange Mindesmærker her i

\*) Udhævet af os.

Byen, hele Kunstmusæer er dannede og blevne fyldte med Kunstværker fra Ind- og Udland. Men Marmorkirkens 12 Sokler staar tomme.

Kunde man ikke ogsaa tage den Sag op til Løsning ved flere, hvis een ikke kan løfte nok? Først og fremmest: hvem venter de Sokler paa? Det vilde vel ikke være unaturligt [naa ikke det? det er der vist to Meninger om], om man t. Ex. lod en bære Absalon, en anden Luther, og en tredie Tavsén! Saa var der dog kun ni tilbage.

De to, der staar paa begge Sider af Døren ud mod Store Kongensgade, kunde uden Skade for Kirkens Udseende helt fjernes, til man havde nogen at sætte derpaa. De andre maa man lade staa ogsaa uden det. Men vil man ingen fjerne, saa kunde man forsyne dem indtil videre med Kandelabrer — blot ikke lade dem staa som nu, da der ovenpaa hver er anbragt en mere eller mindre bulet Blikkasse, op gennem hvilken der stikker ulige lange Jernapparater, der leder Tanken hen paa et Skafot.

Hvilken Tilfredsstillelse og Pryd for København, om nogle interesserede Mænd vilde tage den Opgave op at lægge den sidste Rest af Fuldendelsen over Københavns Dom! *Shadow.*

Allerede den Gang Marmorkirken blev bygget (i Firserne) blev der fra katholsk Side gjort opmærksom paa, hvor *uretfærdigt* det er, uden videre at *annekttere* de katholske Helgener og sætte dem op paa en luthersk Kirke, fordi man selv ingen har, og hvor *inkonsekvent* og ligefrem *latterligt* det er, paa et og samme Monument at stille saadanne Mænd Side om Side, som i deres Liv og Gerning og Anskuelser har været de mest diametrale Mod sætninger! *Luther* (som ansaa Paven for Antikrist!) ved Siden af *Pave Gregor* (med en Monstrans i Haanden, Symbolet paa den *katholske* Kirkes Lære om Altrets allerhl. Sakrament!) *Wiclef* og *Huss* (der ligesom Luther protesterede *imod* den katholske Kirke) ved Siden af den hl. *Ambrosius*, *Augustin* og *Hieronimus*, som er nogle af de mest *udprægede* *katholske* Kirkefædre, Pavernes og

den katholske Kirkes aller trofasteste Tilhængere og Forkæmpere! Og saa fremdeles...! Men det generer ikke Hr. »Shadow«, han foreslaar frisk væk at stille Absalon, Luther og Tavsens ved Siden af hinanden udenfor Marmorkirken. Absalon vilde vistnok betakke sig for saadant et Selskab! — Naar de tre blev besat, »saa var der dog kun ni tilbage,« siger *Shadow*. Saa er der *hele* ni tilbage, skulde han hellere sige; thi det vil nok knibe at faa dem besat, med mindre man fremturer i denne *Inkonsekvents* med at *annekttere katholske* Helgener. For selv har de jo ingen! Men naar galt skal være, saa sæt f. Eks. Arius op ved Siden af den hl. Athanasius, Pelagius ved Siden af den hl. Augustin, Nestorius ved Siden af den hl. Cyrillus, Eutiches ved Siden af den hl. Pave Leo o. s. fr.; paa den Maade vil man snart kunne faa alle ni besatte med lutter Latterligheder. Og det er jo det, man synes at tilstræbe.

Gennem flere Blade gik for nogen Tid siden følgende Notits, som vi her aftrykker efter *Krist. Dagblad*:

*Opdagede Kalkmalerier.* Under Reparationen af *Ottestrup* Kirke, der hører under Frederikslunds Gods, opdagede Murerne i Følge »Ringsted Folketid.« forleden Dag, at der fra en af Hvælvingerne var faldet en Kalkskal ned, og at der derved var blottet et Stykke af et Kalkmaleri. Ved at fjerne et større Stykke Puds, opdagedes yderligere et Par Kalkmalerier, hvoraf særlig det ene var velbevaret. Der er tilkaldt sagkyndige, og Arbejdet med Restavreringen er foreløbig standset.

Det læser man hvert Øjeblik om, hvorledes der snart hist, snart her i gamle Kirker fra den katholske Tid bliver opdaget Kalkmalerier under Pudsens, og som da med stor Forsigtighed søges fremdragne og bevarede. Det er jo i og for sig meget smukt, at man *nu* viser saa megen Pietet overfor de gamle katholske Malerier; men, oprigtig talt, har det altid forekommet os mærkeligt, at man ikke foretager saadanne Reparationer i al Stilhed uden at tale derom;

thi det maa jo hver eneste Gang være en højst ubehagelig Amindelse om *Reformationstidens Vandalisme*.

\*

\*

\*

Det ansete engelske Blad »*Times*« indeholdt den 13. og 16. Juni en længere Afhandling om *Vatikanet og M. Combes*, som har vakt en umaadelig Opmærksomhed. Byggede paa tørre uomstødelige Fakta og klare Beviser indeholder den en aldeles knusende Kritik af Combes Forhold til den h. Stol og den mest uforbeholdne Anerkendelse af Pavens Ret overfor Frankrig. Artiklerne betragtes overalt som en sensationel Begivenhed.

\*

\*

\*

**For og imod St. Josefs Hospital.** (*En anonym Klager og to navngivne Forsvarere.*) Til et af Smaablade-  
dene havde en vis »Miss Merry« indsendt en Klage over Søstrene paa St. Josefs Hospital. Der var særlig to Klagepunkter: 1) at Søstrene, naar deres Bedetimer slaar, alle som én gaar til Bønnemøde uden at bryde sig om Patienterne, der forgæves ligger og ringer; 2) at der ingen Kontrol holdes med, hvad de besøgende bringer med til Patienterne.

Herimod har nu to andre, som selv har ligget paa St. Josefs Hospital, taget til Genmæle i samme Blad med nedenstaaende to velvillige Breve, *med Navns Underskrift*, om Forholdet paa Hospitalet:

Højstærede Hr. Redaktør!

Angaaende Forholdet paa St. Josefs Hospital, tillader jeg mig at protestere.

Jeg har selv for et Aars Tid siden ligget paa St. Josefs Hospital som Patient, og jeg finder ingen Grund til Klage. Søstrene gaar fuldstændig op i deres Gerning, lad dem saa gaa til deres Møder 10 Gange om Dagen, hvis de vil. De skifter altid; de halve om Formiddagen og de andre halve om Eftermiddagen, og desforuden er der altid Gangpigerne tilstede, som kommer straks, naar man ringer.

Hvis der ryges, maa det gøres i Smug, om virkelig Nogen vil være jsaa simpel at ryge paa et



Hospital. Men at Patienterne ikke bliver passet, er ikke Tilfældet. Ellers lagde de dygtige Professorer, som er paa det Hospital, ikke Patienter der.

Hospitalet skal fra min Side have den varmeste Anbefaling, og det samme faar det fra mange andre, som jeg kender — ogsaa af meget fine Folk. Lad saa Søstrene være Katholiker og holde Møder, naar der er andre, som varetager deres Pligter saa længe.

Ærbødigst

En daglig Læser af deres Blad.

*Ellis Jansen.*

Hr. Redaktør Johannes Dam!

I »Klokken 12« i Dag har Miss Merry faaet optaget en Klage over Søstrene paa St. Josefs Hospital.

Maa Undertegnede, som lige er hjemvendt fra samme Hospital efter en Maanedes Ophold, gøre et Par Bemærkninger til »Miss Merrys« Klager.

Naar hun paataler, at Søstrene gaar for at forrette Andagt og saa lader Patienterne ligge uden Tilsyn, saa er dette ikke sandt, da i den Tid Klokkerne passeres af Sygeplejerske og Sygepasser. Naar der ligeledes tales om Indførsel af Fødevarer, saa har sandelig den Skylden, som bringer slige Sager ind til Patienterne — og saa de ufornuftige Patienter selv, som fylder deres Mave med Ting, som Lægen har forbudt dem at spise. Hvor tror nogen, at Professorer og Læger kan kurere et Menneske som stadig unddrager sig Lægens Raad?

Nej, Hr. Redaktør, jeg kan forsikre Dem for, at Ophold og Pleje paa St. Josefs Hospital er det bedste, der findes i Byen, og at det vilde være en Skam at klage over Ledelsen af det store Velgørenhedsværk, som alle Søstrene paa St. Josefs Hospital udretter.

Med Tak for Optagelsen

*H. Kaiser,*

Aaboulevard 56.

(Forts.)

## Elterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** Den 7. ds. er der foretaget Rektorskifte i Stenosgade og i Ordrup. I Stedet for Pastor Josef Schmidt er Pastor Udalrich *Sialm* bleven *Rektor* ved *Jesu Hjerte Kirken* i Stenosgade, og i Stedet for Pastor Josef Droste er Pastor Michael *Hausmann* bleven *Rektor* for *St. Andreas Kollegiet* i Ordrup. Begge de to efter Tur tilbagetraadte Rektorer bliver dog, saa vidt vides, paa samme Sted som før.

— (Ego.) Katholsk Afholdsforening »St. Johannes Broderskab« har nu saa godt som fra alle Provinserne modtaget Svarskrivelse angaaende Dannelsen af et katholsk Afholdsforbund for Danmark. De enkelte Provinser, der endnu ikke har afsendt Svar, bedes behageligst snarest at tilstille Broderskabets Præfekt, L. Winther, et Svar paa de dem tilsendte Breve.

St. Johs. Broderskab indbyder alle Trosfæller til at deltage i et offentligt Møde Lørdagen den 22. ds. Kl. 8 Aften i Lokalet Gasværksvej 9, 2. S. tilv. o. G. Hr. J. Chr. Berg kommer tilstede som Taler. — Foredrag om Alkoholens skadelige Indvirkning paa de menneskelige Organer, illustreret ved en stor, ny anatomisk Figur.

Da vi paa Forhaand kan indestaa for, at dette Foredrag vil blive overordentlig interessant og i høj Grad belærende, haaber vi paa stærkt Besøg den nævnte Aften.

Afholdsfolkenes Arbejde er det at rejse dem, der falde for Drikkelasten, at støtte de svage og bevare de sunde fra Drikkeriets Forbandelse, — og det Arbejde, den Kærlighedsgærning gør de, fordi det er deres og forøvrigt ethvert kristent Menneskes Pligt.

Hør en Gang Videnskabens Dom over de stærke Drikke:

Hver 7. Mand i Danmark dør af Drik. I en enkelt Landsdel er det endogsaa bevist, at hver 4. Mand dør af

Drik. — Stærk Drik nedsætter et Menneskes Modstandskraft overfor alle Sygdomme, saa at Drankeren falder for en Sygdom, som den totalafholdne vilde gaa igennem.

Vender vi os til Politi- og Fængselsmyndighederne da lyder Dommen saaledes: Fra 1900—1902 steg Anholdelser i København for Beruselse fra 5175 til 6266 — altsaa med c. 1100. I Øjeblikket er c. 100,000 Mennesker under Fattigvæsenets Forsørgelse; heraf er mindst 70 pCt. kommen der ved stærke Drikke. Gaar vi til Forbrydelser, da stiller Forholdet sig saaledes, at stærk Drik for 45 pCt. af Tyvene, 88 pCt. af Voldsmændene og 64 pCt. af Sædelighedsforbryderne har været en virksom Aarsag. Vender vi os til den Virkning, Fædrenes Drukkenskab har paa Børnenes, da møder vi følgende, at mindst 60 pCt. af Drankernes Børn fødes med arveligt Anlæg for Drik. — Den moderne Lægevidenskab har forlængst bevist, at alle berusende Drikke er en Gift, som særligt angriber Nerverne og i det hele alle de ædleste Organer i Mennesket og lægger disse øde. Den største Fare, som truer Ungdommen, naar den kommer ud i Verden, er de berusende Drikke. Vi er godt 2 Mill. Mennesker i Danmark, og af dem regnes ca. 30,000 at være Drankere. Sæt nu, at dit Barn blev en Dranker. Sæt nu unge Mand eller Kvinde, at Du blev en Dranker. Ingen kender, hvad han duer til, før han er prøvet.

Har du derfor endnu ikke smagt de berusende Drikke, da gør det aldrig. Nyder du — med Maade maaske — da hold op for din Næstes Skyld. Er du fangen af de stærke Drikke, da søg Frelse hos den den eneste, som kan frelse, Jesus Kristus.

Meld eder ind i St. Johannes Broderskab.

**Odense.** I Søndags fejredes Mindedagen om St. Knuds Martyrdød med stor Højtidelighed i Odense. Ved Højmessen var det med Blomster og Guirlander smukt pyntede Kapel fyldt til Trængsel. Sangkoret opbyggede de tilstedeværende ved sin smukke opløftende Sang. Efter

den højtidelige Eftermiddagsgudstjeneste med Prædiken af Hr. Pastor Schmiderer Sundby, samledes man i St. Knuds Kirke, hvor hele Forsamlingen ved Martyrkongens Relikvier bad en stille Bøn for Kirken og dens Fremgang i Norden. Der var mødt en Del Gæster fra Svendborg med Hr. Lærer Holst i Spidsen, ogsaa Jylland var repræsenteret. Kl. 7 holdt Hr. Cand. mag. Niels Hansen fra København S. et udmærket Foredrag om Card. Newmann i Industri-palæets store Sal. Med stor Interesse fulgte Forsamlingen Talerens klare Ord, hvormed han skildrede den store engelske Konvertits Levnetsløb og forstod at vække ny Begejstring og Hengivenhed for vor hl. katholske Tro.

I det derpaa følgende Festmaaltid deltog henved 50 Personer. Et Strygeorkester besørgede Taffelmusikken. Efterat Hr. Pastor Steidl havde budt Velkommen, udbragte Hr. Læge Nielsen (Fredericia) Skaalen for Paven, derefter talte Hr. Lærer Holst, Svendborg, for Kongen, Hr. Pastor Schmiderer for Biskoppen, Hr. Cand. Hansen for Præsterne, Hr. Kirkeforstander Sørensen for de fremmede Gæster, Hr. Læge Nielsen for Cand. Hansen o. s. v.

Efter Kaffen begyndte Dansen, til hvilken naturligvis Odenses katholske Ungdom talrig var mødt. Der herskede den gladeste Stemning, takket være især Hr. Læge Nielsen, som med sit udtømmelige Humør var Festaftenens Sjæl. Kl. blev 1 $\frac{1}{2}$ , inden man kunde beslutte sig til at skilles.

Det er alle Deltagernes Mening, at ingen St. Knuds Fest har været saa vellykket som denne. Maatte det Ønske opfyldes, som blev udtalt ved Bordet, nemlig at næste Aar maatte bringe endnu større Deltagelse fra Menighedens og fra fremmede Gæsters Side, og at Danmarks Katholiker maatte styrke sig i Troen og i indbyrdes Kærlighed ved St. Knuds Grav.

**Stockholm.** I Anledning af Kong Oskars Sønsøn, den nyformælede *Prins Gustaf Adolfs* og Gemalindes Indtog har den h. Fader Pave *Pius X.* sendt en egenhændig Skrivelse, som den apostoliske Vikar, Biskop *Bitter*

i en Privataudiens har overrakt Kongen i den h. Faders Navn. Ligeledes har Biskoppen faaet det Hverv at overbringe Prinsens Forældre, Kronprinsen og Kronprinsessen, Hs. Helligheds Lykønskninger.

**P** **Afholdsforeningen »St. Johs. Broderskab«.** Stort off. Møde Lørdagen den 22. ds. i Lokalet, Gasværksvej 9<sup>2</sup> tilv. o. G. Hr. J. Chr. B. Berg: Foredrag om Alkoholens skadelige Indvirkning paa de menneskelige Organer, illustreret ved en ny stor anatomisk Figur. Efter Foredraget Oplæsning. — Alle Trosfæller indbydes venligst, gratis Adgang. Bestyrelsen.

**Snedkerværkstedet Rigensgade 10 & 12, Kj.,**  
 anbefaler sig med alt til Snedkerarbejdet henhørende.  
 Reparationer udføres.

Ærbødigst

O. C. W. Svane, Snedker.

**Paraplyer, Parasoller og Stokke**

anbefales.

**A. Mehl,**

**48, Frederiksborggade 48.**

### Kirkelig Kalænder.

**Søndag den 16. Juli.** 5. Søndag efter Pintse. Karmelskapularfest. — **17. M. Alexius,** Bekender. — **18. Ti. Kamillus de Lellis,** Bekender. — **19. O. Vincents af Paul,** Bekender. — **20. To. Hieronymus Æmilianus,** Bekender. — **21. F. Henrik,** Kejser og Bekender. — **22. L. Maria Magdalene,** bodfærdig.

**Søndag den 23. Juni.** 6. Søndag efter Pintse. Apollinaris, Biskop og Martyr.

**Mandag den 17. Juli Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub>** lader Ansgariusforeningen læse en h. Messe i St. Ansgars Kirke for afdøde Pastor Andreas Johansen.

**Mariabørnenes Forening** holder offentligt Møde i St. Knuds Kapel Onsdag d. 19. ds. Kl. 8 Aften og Fælleskommunion Søndag d. 23. ds. Kl. 7 Morgen.

**St. Franciskus III. Orden.** Fredag den 21. ds. Møde Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Aargang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 30.

Søndagen den 23. Juli.

1905.

---

---

**Indhold:** Kirke og Fremskridt. — Guds Dom. — Strejftog gennem Bladene. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Kolding. Malmø. Rom. — Bekendtgørelser.

---

## Kirke og Fremskridt.

— 0 —

Der gives næppe nogen mere taabelig Paastand end den, som man saa ofte kan støde paa i socialistiske Skrifter og Blade, at nemlig Kristendommen og Kirken er Fjender af Fremskridt.

Det er jo netop Kirkens Lære, at Mennesket er skabt i Guds Billede, og at det ved den rette Benyttelse af Forstandens og Viljens ophøjede Gaver af Gud selv er sat i Stand til og har faaet det Hverv at herske over Naturen og alle dens Kræfter og altid mere og mere at udbrede og befæste dette sit Herredømme.

»Det Ord, som lød paa Skabelsens Morgen: Gør eder Jorden underdanig og hersker over den! — dette Ord er aldrig bleven tilbagekaldt,« siger Joachim Pecci, den senere Pave Leo XIII. i et Hyrdebrev, som han den 6. Februar 1877 udsendte i sin Egenskab af

Ærkebiskop af Perugia. »Denne sin Ret,« fortsætter han, »gør de skabte Tings Konge (d. e. Mennesket) Brug af, naar han løfter Sløret, som dækker hans Besiddelser, naar han ikke giver sig tilfreds med det, som ligger lige for og som kan gribes med Hænder, men søger at trænge ind i Naturens Inderste for at samle de dér skjulte Skatte af frugtbare Kræfter og anvende dem til sin og sine Medmenneskers Fordel og Nytte. Hvor herligt og majestætisk er ikke Mennesket, naar han vinker ad Lynet og lader det falde uskadeligt ned for sine Fødder, naar han kalder ad den elektriske Gnist og sender den som sin Budbringer ud gennem Oceanets Afgrunde, hen over stejle Bjergkæder og langs uoverskuelige Sletter! Hvor herlig viser han sig ikke, naar han befaler Dampen at laane ham Vinger til at bære ham med Lynets Fart over Hav og Land!«

Guds egen Ære, skriver P. Heinrich Pesch i sin »Lehrbuch der Nationalökonomie« (I. 129), kræver, at hans fornemste Skabning her paa Jorden udfolder det naturlige Guds Billede i sig ved at beherske Verden, ved at udvikle sine aandelige Evner saa vidt, indtil den Grad, som Guds uendelige Visdom har bestemt.... Ikke at ville Fremskridt det vilde være det samme som at fornægte Gud. *Kun én* Slags Fremskridt fordømmer Kirken: det Fremskridt, som haster fremad ligesom en rivende Strøm, der gennem-bryder de beskyttende Dæmninger; det Fremskridt, som ingen Hensyn tager til Ret og Retfærdighed, til Autoriteten, til Guds Bud og Folkenes Vel.

Hin Stræben efter Fremskridt derimod, som finder det højeste Maal af Kultur i den fulde Virkeliggørelse af den moralske Verdensorden, hint Fremskridt, som ikke udelukker nogen — heller ikke den ringeste og fattigste — fra den retmæssige Delagttiggørelse i en højere sædelig, aandelig og materiel Kulturs Goder — et saadant Fremskridt har baade Guds og Kirkens Velsignelse.

Netop den kristelige Religion, for at tale med en fremragende tysk Theolog (Schell), bevarer i sin Hellig-

dom de højeste Endemaal, de virksomste Bevæggrunde og de mest frugtbringende Former for at opfatte og udvikle Kulturarbejdet i Verden paa den mest alsidige, den mest menneskeværdige og den bedst og inderligst tilfredsstillende Maade.

---

## En Præsts Opfyldelse af sin Pligt — og Guds Dom.

— 0 —

Den franske General Amber fortæller om en tragisk Begivenhed — en aabenbar Straf fra Gud. Vi skal i Korthed gengive det vigtigste af hans Beretning. En af Revolutionens Tropeafdelinger efterstræbte en Præst, som de ansaa for mistænkelig. De var alle samlede i Gæstgiveriet »den hvide Hest« i Nærheden af Præsteboligen, som nu var tom. Værtinden havde lovet Soldaterne, at hun vilde finde og overlevere Ofret til dem. Hun sagde til sin Mand, at han skulde lade, som om han var syg og sengeliggende. — Saa gik hun ud og rettede hurtigt sin Gang imod en stor Bondegaard, der laa yderst ude i Sognet og hvor hun vidste, at Præsten blev holdt skjult af den fromme Familie. Da hun kom i Nærheden af Gaardens store Port, satte Lyden af hendes Trin alle Hundene rundt omkring i Bevægelse og der lød en frygtelig Gøen og Tuden.

»Hvem er der?«

»Det er la Brissac; min Mand ligger for Døden og ønsker Præsten.«

»Han er ikke her; gaa din Vej!«

Men la Brissac vedblev at kalde paa Præsten, saa højt hun kunde. Inde i Huset hørte man tydeligt, hvad hun sagde; Præsten kom tilstede og vilde straks gaa ud til hende; Bondekonen og hele Familien bad ham indstændigt om ikke at gaa derud.



»Nej, Hr. Pastor, De maa ikke gaa derhen, det er en djævelsk Fælde, man har sat for Dem.« — Og de holdt ham tilbage og prøvede paa at skjule ham, men forgæves.

»Jeg kan ikke blive her,« svarede han, »naar der er en Sjæl at frelse! Jeg maa straks af Sted.«

Det var umuligt at overtale ham; han gik ud til la Brissac og sagde, »Her er jeg!« — Og de fulgtes ad til Gæstgiveriet.

Et Kvarter efter aabnedes Døren til »Den hvide Hest«, og Abbed Guyader — det var Præstens Navn — blev straks omringet af republikanske Soldater.

La Brissac saa sig om i Værelset, og da hendes Mand ikke var der, vendte hun sig leende imod Alkoven.

Præsten hilste roligt og med Værdighed; Grenadèrerne tav — i nogle Minutter var der en stum Scene, som ikke manglede en vis Højtidelighed. La Brissac var i en op-hidset Tilstand, derom vidnede hendes hurtige Bevægelser og uklare Tale.

»Lad mig se den Syge!« sagde Abbed Guyader roligt.

Han nærmede sig Alkoven og trak Omhænget tilside. Paa Sengen laa Brissac — for Døden. — — —

Præsten tog hans Haand og knælede ned Siden af af ham. Stakkelen kunde ikke mere tale . . . med et svagt Haandtryk besvarede han Præstens hviskende Spørgsmaal — paa den Maade bekendte han sine Synder — og med aabenbart Tegn paa dyb Anger modtog han den sidste Syndsforladelse! — — — — —

En dyb Tavshed herskede i Værelset, alle var grebne af Rædsel.

Præsten tog et Krucifiks fra sit Bryst, og med højtidelig Alvor sagde han til Soldaterne: »Paa Knæ, alle, paa Knæ! og lad os bede for den Stakkel, som drages med Døden!«

Og disse Mænd, som saa tidt havde gjort sig fortrolig med Døden, saa nu ganske forskrækkede ud ved

Synet af det ligblege Ansigt, der for en Time siden straa-  
lede af Sundhed.

Den døende var afkræftet, men ved fuld Bevidsthed og maalte Dybden af den Afgrund, i hvilken han var falden. Hans matte Øjne søgte efter hans medskyldige, denne Hustru, som pønsede paa at rydde en from og barmhjertig Præst af Vejen.

Bleg og skælvende nærmede den skyldige sig Sengen, kastede sig paa Knæ, skjulte sit Ansigt i Hænderne og støttede Panden mod sin Mands kolde Fødder.

En efter en af Soldaterne nærmede sig uu. — Den døendes Aandedræt blev hurtigere og hurtigere — og fra hans halvt lukkede Øjenlaag trillede store Taarer ned . . . . Det var Afsoningen! . . . Dødskampen varede længe. Da Præsten havde lukket den dødes Øjne, sagde han til Soldaterne:

»Nu er jeg Deres Fange, lad os gaa — og bind mine Hænder, hvis De har faaet Ordre dertil.«

Men ingen rørte sig — endelig greb Sergenten sin Bøsse og gjorde et Tegn til Grenadéerne om at følge ham. Til Præsten sagde han ærbødigt:

»De er fri, Hr. Pastor, og i Fald De nogensinde skulde være i Nød eller Fare, saa kald blot paa Sergent Malher!«

»Og paa alle Grenadéerne af den 20. Brigade!« — tilføjede den ældste af dem.

Soldaterne vogtede sig vel for at fortælle denne Hændelse, af Frygt for at Folkerepræsentanterne skulde hævne sig paa dem. Først længe efter, da Malher var bleven Oberst under Napoleon, lod han Abbed Guyaders Tapperhed og Fromhed vederfares al Ære og Retfærdighed.



## Strejftog gennem Bladene.

—0—

(Fortsat.)

**Nyt om Bourrier.** I *Randers Dagblad* af 19. Juni læser vi følgende om den franske Apostat *Bourrier*, som Ugebladets Læsere vistnok tidligere har hørt Tale om:

»*De, der gaar deres Vej*«, er Titlen paa en Bog, som en tidligere katholsk Præst i Frankrig, Bourrier hedder han, har skrevet. Han deler de Præster, der i Frankrig forlader Katholicismen, i tre Grupper: Først de, der ikke kan forsone sig med Cølibatet, dernæst de, der ikke kan udholde den biskoppelige Despotisme, og endelig de, der af religiøse Grunde bryder ud. Bourrier interesserer sig kun lidt for den første Klasse. Den næste Klasse bliver under Tiden Protestanter, men deres Agitation bæres altfor ofte oppe af et fanatisk Had, som er lidet tillidsvækkende. Forfatteren hører selv til den tredje Klasse, og denne har hans fulde Sympathi.

Han udtaler til sidst som sin fulde Overbevisning, at de Udtraadtes Tal vil naa op i Tusinder, naar deres Kaar bliver bedre, og Staten ophører med at støtte den for Tiden herskende Kirke.

Og han mener forøvrigt, at samtidig vil den franske Kirkes Reformation begynde. Hvad den mister i ydre Magt, vil den vinde i indre Liv.

Hvor Folk dog plejer at være daarlig underrettede, naar de skriver om, ligemeget hvad der angaar den katholske Kirke. Ellers vilde ovenstaaende aldrig have set Dagens Lys.

Bourrier hører i Virkeligheden til alle de tre Klasser, der nævnes i hans Bog. Han talte vel umiddelbart efter sit Frafald ganske kønt om Cølibatet, men han har dog forlængst fundet for godt at tage sig en Kone.

Ligeledes lød hans Udtalelser om den katholske Kirke i Begyndelsen temmelig rolige og fredelige; men han har dog i Tidens Løb forandret Tonen, især naar han talte til det tyske »evangeliske Forbunds« Medlemmer.

Endelig talte han i Førstningen endnu som en troende, religiøst greben Mand og har derved ogsaa forstaaet at dupere de tyske Protestanter. Naar k tholske Blade talte om hans Vantro, følte Protestanterne en dydig Harm. Imidlertid er ogsaa de komne til en bedre Erkendelse, og allerede for to Aar siden mente det protestantiske Pr steblad »Reichsbote« at maatte meddele sine Læsere, »at Bourrier havde taget de Herrer af det evangeliske Forbund ved Næsen med sin paatagne evangeliske Overbevisning, at hans flammende Ord gjaldt en Sag, som han selv ikke troede paa, m. a. O., at han var en Fritænker, som »Reichsbote« mente at maatte advare sine Læsere imod« (se »Leo« af 23. Aug. 1903).

Om Bourriers store Forhaabninger angaaende Udtrædelsen af den katholske Kirke vil gaa i Opfyldelse, maa Tiden vise. Vi frygter intet. sr.

\*

\*

\*

I *Kristeligt Dagblad* for 13. Juli l ser vi følgende:

**Hvorfor Biskop Kierkegaards Hustru var sengeliggende i 40 Aar.** I Anledning af, at det den 6te Juli var 100 Aar siden, at Biskop P. Chr. Kierkegaard fødtes, er der rundt omkring fremkommet adskillige Biografier af den mærkelige Mand og hans underlige Livssk bne. I en af disse Biografier, »Frederiksborg Amts Avis«, hedder det:

»I Hjemmet var der ingen Opmuntring at hente for Kierkegaard. Hans Hustru var sengeliggende i samfulde 40 Aar. Det er blevet mig fortalt af en med Forholdene godt kendt Dame, som er barnefødt i Aalborg, at Grunden til Hustruens Sengeliggen var følgende: Det var blevet aftalt mellem Kirkegaard og hans Hustru, at de en vis Aften skulde deltage i en eller anden Festlighed. De var allerede kommen i Stadsen og ventede kun paa Vognen. Da fik Kierkegaard Betænkelighed og lod sende Afbud. Dette tog Fruen sig saa n r, at hun gik til Sengs og ikke siden var til at formaa til atter at forlade den. Hun havde

lovet sig selv, at hun ikke mere vilde op, og hun holdt Ord.«

Hun maa jo aabenbart have været splittergal. Og den stakkels Mand! *Han* har sikkert aldrig sagt et ondt Ord om — Coelibatet!

\*

\*

\*

*Nationaltid.* (Aften d. 11. Juli) skriver om *Politiken*, »det selvbestaltede Organ for den højeste Oplysning«:

#### Den højeste Oplysning.

I et Pariserbrev fra Hr. Louis Levy om Adskillelsen mellem Stat og Kirke findes i »Politiken« fra i Morges følgende *godbit*:

»Størst Vanskelighed har Forholdet til de anerkendte Religionssamfunds offentlige Bygninger frembudt — var Staten eller Kirken den egentlige Ejer? Spørgsmaalet drejede sig ikke alene om Bygningerne, det være sig *Fabrikker*, Præsteboliger eller protestantiske eller israeltiske Konsistorialbygninger . . . .«

Som man af det her understregede Ord ser, har Hr. Levy tænkt sig »Fabrikker« (Likørfabrikker) henhørende til de i Frankrig anerkendte Religionssamfunds offentlige Bygninger?

Skal det være en socialradikal Vittighed, hvis Mening er, at den sande franske Statsreligion er den kapitalistiske Dyrkelse af Guldkalven? Som denne Religions Templer kunde man maaske nok betegne Fabrikkerne. Eller har Hr. Levy simpelt hen ikke vidst, at naar de franske Blade, han afskrev, talte om les fabriques d'Eglises mente de dermed (se Larive og Fleurys lille Ordbog) Les biens meubles et immeubles d'une église paroissiale, med andre Ord: *Kirkebygningerne og disses Inventar.*

\*

\*

\*

*St. Olaf* Nr. 26 bringer følgende ganske interessante Efterretning fra

De forenede Stater. Til Marineminister er udnævnt en Katholik, Karl Josef Bonaparte. Et Blad, som meddeler dette, tilføjer følgende, der viser,

at heller ikke i det frie Amerika er den religiøse Ufordragelighed ganske ukendt. »De forenede Staters Præsident vil Bonaparte sandsynligvis aldrig blive, ikke saa meget for sine napoleonske Traditioners Skyld, som fordi han er Katholik. Folket kvier sig ved at opstille en saadan som Præsidentkandidat. Baltimore er kendt som det katholske Aristokratis Hovedsæde; her har ogsaa den eneste Kardinal i De forenede Stater sin ærkebiskoppe-lige Residens, og det er netop Bonaparte, som er Kardinal Gibbons juridiske Konsulent. Hans Ud-nævnelse til Marineminister vil dog vistnok blive modtaget med Velvilje af Befolkningen, baade fordi noget af Kejsertidens Glans endnu omgiver ogsaa denne Napoleon-Idé, men især fordi han som god Amerikaner aldrig har forsøgt at trænge sig ind i den kejserlige Familie — noget, der ikke kunde siges om hans i 1893 afdøde Broder Jérôme Bonaparte.« (St. Olaf, Nr. 26.)

\*

\*

\*

Vi læser i *Kristeligt Dagblad* for 10. Juli:

#### De sædelige Forhold i Frankrig.

»Allg. Evg. Luth. Kirchenzeitung« skriver i sidste Nummer — efter en Omtale af Lovforslaget om Kirkens Adskillelse fra Staten i Frankrig:

»Som et daarligt Tegn paa den sædelige Tilstand i Frankrig kan ogsaa nævnes Landets tiltagende Affolkning i Sammenligning med andre Lande.

Denne Affolkning er ogsaa allerede trængt ind i protestantiske Kredse, der ellers forhen var bekendte for deres strenge Sædelighed — en Streng-hed, som har holdt mange Katholikker borte fra Protestantismen. (!)

Men nu er det forekommet, at en evangelisk Præst i Dondogne i Løbet af 7 Aar i sin Menighed paa 56 Begravelser kun har havt 8 Daabshandlinger. — Og en anden Præst kan ikke holde Konfirmation. For han har ikke flere Konfirmander.«

»*Allgem. Evg. Luth. Kirchenztg.*« maa vist have haft farvede Brillen paa Næsen, da den skrev ovenstaaende, og ligeledes »*Krist. Dagbl.*«, da det kopierede det:

Er mon Katholicismen Skyld i, at Frankrig affolkes? Da maatte det jo synes uforklarligt, at netop den Del af Landet, som er mest katholsk, nemlig Bretagne, har et stort Overskud af Fødsler, saaledes i Aaret 1902 alene 24,943 paa et Indbyggerantal af 3,665,680. Holdt de øvrige Dele af Landet Skridt med Bretagne, saa vilde Frankrig hvert Aar tage til med 3—400,000 Sjæle (Germania n. 275 af 29. Nov. 1903).

Og Protestantismens strenge (?!) Sædelighed skulde holde mange Katholiker borte fra Protestantismen! Mon *den* ogsaa driver Protestanterne ud af deres egne Kirker? Thi ifølge den protestantiske Agende (Aarg. 1900, S. 157) findes der for Tiden kun endnu 650,000 Protestanter i Frankrig — alle Sekter og Afskygninger medtagne, medens der for 100 Aar siden endnu taltes 2 Millioner. Mon dens Strenghed er bleven dem for streng?

Men denne Strenghed er vist kun et Luftfantom. Den franske Protestantisme er kalvinistisk. Mon den skulde afvige stærkt fra den skotske? Og Skotland siges at høre til de usædeligste Lande i Europa. — Ja, vi behøver ikke en Gang at gaa saa langt — at gaa over Bækken for at hente Vand. *Nationalt.*'s Middagsnummer for 17. Maj bragte en Statistik over Ægteskab og Fødsler (særlig i Maribo Amt, hvor *Halvdelen* af de førstefødte er avlede udenfor Ægteskab); dér eftervistes det bl. a. ogsaa, at Embedsmænd i *København* gennemsnitlig kun har  $2\frac{1}{3}$  Barn (altsaa samme Forhold som i Frankrig!) og at en *Fjerdedel* af Københavns gifte Embedsmænd *ingen* Børn har.

Den usædelige Skik, som er Hovedgrunden til Frankrigs Affolkning, findes — bortset fra Bretagne og andre Egne — vist ligelig fordelt mellem Katholikerne og Protestanterne; men et er vist, Katholicismen er ikke Skyld deri! Og at kalde Protestantismen stræng i Modsætning til Katholicismen, det er dog en topmaalt Latterlighed.

*Kristelig Dagblad* for 18. Juli skriver:

**En Konflikt.**

Der er udbrudt en mærkelig Konflikt mellem Paris' Kardinalbiskop, Mgr. *Richard*, og Autuns Biskop, Kardinal *Perraud*.

Richard kender nemlig sine Parisere, og han havde derfor udsendt et Hyrdebrev, om at paa Nationaldagen — d. 14. Juli — der i Aar faldt paa en Fredag — skulde Katholikerne alligevel have Lov at spise Kød og ikke nøjes med Fasteretterne.

Men *Perraud* holdt Fastespørgsmaalet for saa vigtigt, at han ikke turde afgøre det af egen Magtfuldkommenhed. Han forespurgte hos Paven — og da denne som bekendt ikke er særlig venlig stemt mod Frankrig for Tiden bestemte han naturligvis, at Fredag er Fredag og Fastedag.

Men de to Kardinalbiskopper ligger nu i Strid med hinanden; man ved jo nu ikke, hvem der bar sig rettest ad.

Men Pariserne holdt sig sikkert nok til Kødet.

Det er fuldstændig meningsløst at tale om en Strid eller Konflikt imellem de to Kardinalbiskopper om den Sag, al den Stund begge to har uindskrænket Ret til hver i sit Dioces at dispensere eller ikke dispensere fra Faste eller Abstinens, uden at den anden kan blande sig i det. Sandsynligvis er det ogsaa kun Opspind, at den ene har henvendt sig til Paven herom, da han slet ikke har det nødvendigt i det Spørgsmaal; ikke heller behøves der at udstedes et helt Hyrdebrev for at give en saadan Dispens. For Resten er Fredagen ingen Fastedag, men kun Abstinentsdag; ikke enhver Abstinentsdag er Fastedag og ikke enhver Fastedag er Abstinentsdag; men det er naturligvis noget, som »Kr. D.« ikke forstaar og derfor helst heller ikke skulde snakke om.

\*

\*

\*

I »Varden«s Julihefte begynder Hr. Pastor *Svensson* en ny, interessant Artikelserie om *Island*, indeholdende Oplevelser og Minder samt Rejsebeskrivelser fra den fjærne Sagnø med de mange vidunderlige Naturfænomener.



Samme Hefte indeholder et lærerigt Foredrag, som Dr. *S. A. Rasmussen* har holdt ved St. Hans-Mødet i Odder den 28. Juni om den nystiftede Folkeforening »*Spæde Børns Værn*«, — en Forening som fortjener at vinde Tilslutning overalt i Landet. Der oplyses bl. a. at hvert syvende af de nyfødte Børn i Danmark dør inden det første Aar er fyldt og at det nogle Steder er godtgjort, at  $\frac{1}{3}$  af samtlige Dødsfald blandt Børn under et Aar kan sættes i Forhold til mangelfuld og uhensigtsmæssig Pleje og Ernæring. Man maa give Dr. Rasmussen Ret i, at dette sikkert skyldes Uvidenhed, manglende Kendskab til og Forstaaelse af Barnets Livsvirksomheder og Livsbetingelser i dets første Leveaar — en Mangel som *maa* søges hævet ved folkeoplysende Arbejde — og det har netop »*Spæde Børns Værn*« sat sig som Maal.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**Kolding.** (P.) Søndag d. 16. ds. gæstedes Kolding af Sangforeningen fra vor Nabomission *Esbjerg*. Denne Station har trods sin unge Alder dog allerede sin lille, men godt indøvede Sangforening. 4 kraftige Mænd med tilsvarende Stemmer ankom tillige med Sognepræsten, højærv. Hr. Pastor *Buch*, hertil Kl.  $1\frac{1}{2}$  og begav sig straks til St. Michaels Præstegaard. I den venlige Have serveredes Kaffe; herpaa holdtes en lille Prøve i Kirken, da Sangforeningen velvilligst havde tilbudt at forherlige Eftermiddagsgudstjenesten ved Afsyngelsen af nogle tistemige Sange. Til Opbyggelse for den talrigt mødte Menighed rungede Sangen med beundringsværdig Præcision gennem den høje Kirke og vidnede om, [hvad der selv med faa Midler kan opnaas. Efter Andagten besaas Byen og da navnlig Slotsruinen med det interessante Musæum og det idylliske Anlæg »*Marielund*«. Alfor hurtig nærmede Afskeden sig;

men Sangernes glade Ansigter vidnede om, at de havde tilbragt en baade nyttig og behagelig Eftermiddag. Og for Kolding Menighed vil dette Besøg være en Spore til snarest ogsaa at danne en lille Sangforening til Gudstjenestens Forherligelse.

**Malmø.\*)** Søndag den 9. Juli fejrede det katholske Præsteskabs Nestor i Sverige, Hr. *Pastor J. Popp* i Malmø, sin 70-aarige Fødselsdag. Allerede Aftenen i Forvejen havde flittige Hænder smykket Trappeopgangen til Pastorens Bolig med Flag og Grønt. Efter Højmessens indfandt Menigheden sig for at hylde deres afholdte Sognepræst. Først lykønskede Skolebørnene. Derpaa kom alle, som havde bivaanet Gudstjenesten. Og de kom ikke tomhændet. Alle havde Blomster med, saa at Pastorens Værelse snart saa ud som et Drivhus. Blandt værdifuldere Præsenter bemærkedes et smukt Harmonium og en fint udskaaet Bedeskammel. Man mærkede, at Lykønskningen kom alle fra Hjærtet, og at der er et inderligt og godt Forhold imellem Menigheden og dens Præst. Alle Lykønskningerne udmundede i en hjertelig Tak for Pastorens Venlighed, Nedladdenhed og aldrig svigtende Taalmodighed samt i det Ønske, at han endnu længe maatte blive hos dem for at vejlede dem ved sit Ord og Eksempel. — I Dagens Løb ankom mange Telegrammer fra nær og fjern. Om Mandagen gav Hr. Direktør J. Geuken en Middag for Pastor Popp, hvortil Menighedens Forstandskab og flere af Pastorens Kolleger fra København og Omegn var indbudte. Direktør Geuken holdt Talen for Fødselsdagsbarnet, hvorefter der fulgte Tale paa Tale, den ene mere humoristisk end den anden. Festen endte, som den var begyndt, i bedste Forstaaelse mellem svenske og danske; der mærkedes i al Fald ikke her noget til nogen Misstemning imellem Sverige og Danmark!

**Rom.** Det tidligere her i Bladet omtalte »Central-  
auskunsthalle« i Weismes ved Aachen bringer nedenstaa-

\*) Forsinket.

ende Meddelelse fra det pavelige Statssekretariat. Da der heri gengives selve Vatikanets Syn paa det saa ofte debatterede »romerske Spørgsmaal«, saa aftrykker vi her Meddelelsen i dens Helhed:

Den antikatholske Presse vilde gerne gøre »Reform-paven« Pius X. til en svoren Fjende af den hellige Stols verdslige Suverænitet. De af Pius X. foretagne Reformere, saavel som de ofte nævnte italienske kirkepolitiske Brochurer fra den sidste Tid og forskellige tildels misforstaaede Meddelelser fra Vatikanet (i ovennævnte Organ for Pressemeddelelser) har maaske givet Anledning dertil. Endnu for ikke længe siden fortalte Korrespondenten til »Berliner Tagebl.« (3. Maj), at til Pius X'. Hovedreformer hører den »formelle givne Afkald paa alle tidligere Lyster til Statsherredømme i Italien«.

Begriber man da ikke, at den hl. Stol i og for sig ingensomhelst »Lyst til Statsherredømme« har? *Hidtil* har man ikke udfundet nogen bedre Form, der svarer til Pavenes *aandelige* Suverænitet, til hans Handlefrihed og Værdighed end et vist Maal af Territorialmagt. Om dette Spørgsmaal kan man skrive sig Fingrene krumme — selv Katholikerne forstaar det ikke altid. Paven kan ikke være nogens Undersaat, kan finansielt ikke være afhængig af en Folkerepræsentations Naade: han maa frit kunne træde i Forbindelse med de forskellige Regeringer og personlig kunne bevæge sig frit overalt. Dette er nogle af Hovedgrundene, som forbyder Paven at give Afkald paa den Ret, som hans Forgængere har erhvervet paa retmæssig Maade. Et ganske andet Spørgsmaal er det, om Paven for at hindre et større Onde under givne Omstændigheder vilde antage det for Kirken mindste Onde. Han *selv* maa afgøre, om en foreslaet Maade for »Udsoning« eller »Tilnærmelse« — eller hvorledes man vil betegne Sagen — er forenelig eller ikke med hans Stillings Rettigheder og Pligter. Indtil nu — det maa atter betones — er en antagelig Maade ikke bleven fundet. Ved Bedømmelsen af det »romerske

Spørgsmaal« maa man ikke lade ude af Betragtning, at Paven og Kurien ikke blot har at regne med Kongen, men ogsaa med Ministeriet og med meget vekslende Parti-grupperinger i Parlamentet. En »Forstaaelse« mellem Kvirinalet og Vatikanet vilde endnu langtfra være en Forstaaelse med Regeringen eller med de ministerielle officielle Magthavere eller med de egentlige Magthavere, som staar bag Ministeriet. Italien er til sine Tider lidet styret af Ministrene og endnu mindre af Kongen. Endelig er det saakaldte »romerske Spørgsmaal« intet rent italiensk Spørgsmaal; men Pavedømmets internationale Karakter vanskeliggør i en vis Forstand Spørgsmaalets Løsning. En tænkende Politiker maa altsaa sige sig selv, at den »gode Vilje« paa den ene eller den anden Side ikke er tilstrækkelig til at tilfredsstille Pavens nødvendige Fordringer som Følge af sin særegne Stilling. God Vilje er ganske vist fra alle Sider en nødvendig Betingelse for Spørgsmaalets Løsning; men Spørgsmaalet er saa indviklet at det maaske ikke vil kunne besvares ved det grønne Bord [diplomatiske Forhandlinger], men gennem endnu i Dag uforudsete Begivenheders Sprog. Ganske forkert er det at tale om den hl. Stols »Lyster«. *Audiatur et altera pars.* Jeg gad nok vide, om ikke f. Eks. den nuværende Regering i Italien af de Radikale, Liberale og Socialisterne vilde blive udskregen som »reaktionær« eller »klerikal« eller maaske endog styrtet, dersom den udsønde sig med Paven. Tror man da, at en helt fri, meget populær Pave, som rejste omkring i Italien, vilde være Regeringen og især Kongen behagelig? Som føjelig Hofbiskop, i hvert Fald som Primas i Italien vilde man gerne se Paven. Men mod en virkelig *pontifex maximus* i fuld Frihed vilde alle radikale og antiklerikale Elementer rejse sig. Denne ene Antydning er vel nok til at enhver, som er i Stand til at dømme herom, maa kunne indse, at der i Vatikan-Kvirinal-Spørgsmaalet er store Vanskeligheder at overvinde paa begge Sider, og at det ikke vilde være løst med en ensidig given Afkald fra Pius X's Side paa »territoriale Krav«. Garantien for en sikker, værdig, fri og uafhængig Udøvelse af sit øverste Hyrdeembede vilde Paven ved en saadan given Afkald paa verdsligt Herredømme sikkert ikke kunne skaffe sig.

---

## Laan søges.

En yngre gift Katholik (Afholdsmand) søger et Laan paa 500 Kr. til at begynde en Forretning for. Prima anbefalinger haves. Sikkerhed i Materialet. Billet mrkt. Spero modtager Hoffmann, Købmagergade 48, i Løbet af 3 Uger.

**✠ St. Johannes Broderskab.** Lørdagen den 29. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$  Eftmd., Gasvej 9<sup>2</sup>, Optagelse af nye Medl., derefter ekstraordinær Generalforsamling, et vigtigt Emne foreligger. Mød alle.

**Børneafdelingen.** Udflugt til Ordrup Søndagen den 30. ds. Kl. 10 $\frac{1}{2}$  Formd. Mødested Muslingskallen foran Raadhuset. Turen koster pr. Barn 20 Øre. Madkurve medbringes. Børnenes Forældre kan deltage. Bestyrelsen.

Lørdag d. 15. ds. udkom 3. Aargangs 7. Hefte af

### „VARDEN“.

Indhold: J. Svensson: Fra Island. I.

Paul Bourget: Talismanen. II.

S. A. Rasmussen: Spæde Børns Værn.

Subskription à 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og paa Postkontorerne. Til Udlandet forsendes »Varden« under Korsbaand for 5 Kr. aarlig direkte fra Udgiveren, Kong Georgs Vej 35, København F., Tlf. Godthaab 613 Y.

## Kirkelig Kalender.

**Søndag den 23. Juli. 6. Søndag efter Pintse.** Apollinaris, Biskop og Martyr. — **24. M.** Basilius, Biskop og Kirkelærer. — **25. Ti.** Jakøb, Apostel. — **26. O.** Anna, den h. Jomfrus Moder. — **27. To.** Pantaleon, Martyr. — **28. F.** Nazarius og Lidelsesfæller, Martyr. — **29. L.** Olaf, Konge og Martyr.

**Søndag den 30. Juli. 7. Søndag efter Pintse.**

**Vincentiskonferentserne** holder i Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest (d. 19. ds.) **Generalmøde Søndag den 24. Juli** Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ , efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. Sal, indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Virksomhed blandt de Fattige.

**Rettelse.** I Nr. 27, stod om et 50 Aars Jubilæum som Katholik (i Valby) den 4. August; der skulde have staaet den 13. (ikke den 4.)

**NB.** Annoncer og Bekendtgørelser maa indsendes **nest Onsdag**, Efterretninger og lignende Bidrag allerede en af de allerførste Dage i Ugen, da Bladet, som trykkes om Fredagen, allerede om Torsdagen maa være færdigt fra Redaktionen.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8. — Annoncer: 15 Ø. Petittinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 31.

Søndagen den 30. Juli.

1905.

---

---

**Indhold:** Et Besøg i Pavens Fødestavn. — Protestantiske Beken-  
delser. — Under Velgørenhedens Stjerne. — Efterretninger  
fra Ind- og Udland: København. Stockholm. Lund. Osna-  
brück. Frankrig. — Bekendtgørelser.

---

## Et Besøg i Pavens Fødestavn.

(Brev til »Dannebrog«.)

—O—

Castelfranco. Juni.

Til denne lille romantiske By med dens middelalderlige Borg drog indtil for to Aar siden kun en enkelt kunstbegejstret Pilegrim, der vilde se Giorgiones vidunderlige Tavle i Domkirken og leve en Dag eller to i hans Fødeegn. Saaledes kom jeg selv hertil for seks Aar siden. Uforglemmelige Timer tilbragte jeg foran Giorgiones Madonna med Francesco og St. Giorgio — et af Verdens dejligste Kunstværker; og et Besøg i Villa Giacomelli gav mig, gennem Modsætningen til Paolo Veroneses flade Dekorationskunst, et endnu dybere Indtryk af Castelfrancos store, uovergaaede Mester. En Pilegrimsfart kunde det vel kaldes, thi Nydelserne var udelukkende aandelige. Dage og Nætter tilbragte jeg i det 400 Aar gamle Herberg,

»Della Spada«, Byens eneste, hvor man boede i en øde Sal med Marmorbalkon, sov i en elendig Seng fra Renæssancetiden og spiste den utroligste Mad, noget Køkken nogen Sinde har præsteret. Men hvad gjorde det alt? Det virkede jo kun som et Krydderi, der øgede Stemningen.

Det var i 1899. Saa kom jeg der paa ny i Aar, efter en fire Dages Vandring over Dolomiternes Snemarker, for at indsuge den underfulde venetianske Kunsts allerherligste Aroma, varmes i dens dunkle Gyldenglød, henrives af dens sanselig-kyske Vemod. Jeg lagde min Bagage fra mig i »Spada« og skyndte mig over i Domkirken. Giorgione var ikke blevet ældre — han, den evig unge, den yngste af alle Verdens Mestre! Dette dybe Værk, malet af en tyveaarig, udtrykkende al Ungdommens Tro og Smerte, al dens Hengivelse og Begær, det virkede paa mig med samme ufattelige Trolddom som for seks Aar siden. En Aandetime blev det, en af de usigelig faa, som betaler for Aaringers Slid og Ærgrelser, som forsoner en med Menneskeheden og faar en til at glemme den Mængde Smaalighed, Ynkelihood og Forfængelighed, der til daglig kan martre som for snævre Sko eller et Fnug i Øjet!

Og saa tilbage til »Spada« for at indtage det nødvendige Pilegrimsfoder!

Men hvad er det? Det gamle Hundehul i Porten ved Siden af Køkkenet, hvor man tidligere blev bænket til Maaltiderne og fik sin Føde langet ud af Kokkens egen Haand paa et snavset Tinfad, det er udvidet, lavet om til et pænt monteret Kabinet med Portiører, rigtige Stole og Blomster paa Bordet. Og Maden, den rædsomme Svineføde, viser sig at være bleven et exquisit italiensk Køkken af første Rang med en ligefrem bedaarende hvid Vin i Fogliette. Hvad gaar der af det gamle »Spada«?

Efter Dagens Anstrengelser gaar jeg tidlig til Ro. Ogsaa Soveværelset er som forvandlet. Blød, magelig Seng, rigtigt Toiletbord, Sofa, Lænestole, Tæpper paa Gulvet og

filerede venitianske Straaprydelser paa Væggene til Øjets Forlystelse!

Camerieren bliver staaende ved Døren. »Naar ønsker Signor Vognen i Morgen tidlig?«

»Hvilken Vogn?«

»Signor vil naturligvis besøge Pavens Fødehus.«

»Naa! Er Paven født her! I Castelfranco?«

»En halv Mils Vej herfra, i Riese. Her kommer hver Dag mange andægtige alle Vegne fra for at se hans Helligheds Hus. *Oh, c'è molto interessante Signor!*«

Det var altsaa Grunden! Siden Byen i Forfjor fik den Ære at være Pius X's Hjemstavn, har den taget sig sammen. Hvad Giorgione aldrig ævnede, har Paven ævnet. Det er ham, jeg kan takke for den gode Aftensmad, Vinen og det magelige Natteleje. Saa er det heller ikke mer end rimeligt, at jeg bringer hans Fødeby min Hyldest.

Gennem lange Akaciealléer, mellem Vinhaver og Morbærlunde, hvor alle Blade er plukket af til Silkeormene, gaar Vejen ud til den lille beskedne Landsby *Riese*, der med sin Kirke og sit Klokketaarn ikke i nogen væsentlig Grad adskiller sig fra de andre Smaabyer her omkring. Foran et lavt toetages Hus med fire Vinduer i hver Etage, gør Vognen Holdt. En køn ung Kone i Bondedragt med en lille Pige ved Haanden staar i Døren. Det viser sig at være Pavens Søsterdatter. Over Døren har Kommunen indsat en Marmorplade med Guldbogstaver, som beretter, at ligesom Jesus fødtes i en Krybbe og siden steg op til Herligheden, saaledes fødtes her i Ringhed Giuseppe Sarto, der siden skulde blive Jordens helligste Person. Kommunen er i Færd med at rejse Hs. Hellighed et kostbart Monument. Den kan roligt spendere; Pengene kommer rigeligt ind igen.

Husets Indre er ikke særlig mærkeligt. Man ser det har været Opholdssted for en jævn borgerlig Familie. Pavens Fader var en Slags Sekretær eller vel snarere Skriver ved Byens Finansvæsen. Moderen, som døde 1894, 81 Aar



gammel, inden Sønnens Ophøjelse, er vistnok den af Forældrene, Sønnen skylder sin Begavelse. Der hænger et Billede af hende paa Væggen: et brillant Ansigt med to kloge Øjne under en Pande, der lyser af Intelligens. Paa samme Væg hænger ogsaa et Billede af Pavens selv som Venedigs Patriark. Det er et ligefrem dejligt Hoved med et Udtryk af Renhed og Aand, som holder fangen og bunden; man kan næsten ikke løsrive sig fra dette Ansigt. Iført Pavedragtens Insignier ser han mindre storstilet ud; noget træt og bekymret i Øjnenes Udtryk i Forbindelse med den lidt ludende Skikkelse danner en paafaldende Modsetning til Rejsningen i det første Billede, der dog kun er faa Aar tidligere.

Paa Bordet i Dagligstuen ligger en Bog, hvor besøgende indfører deres Navne. Der er et Par tætskrevne Rækker om Dagen. Ved Siden af staar en Kasse med Postkort. Man kan faa Pavens Billede, hans Moders Billede, hans tre Søstres Billeder, Billede af Huset, af Værelset, han er født i (det, der paa Postkortene angives som saadant, er for Resten ikke det rigtige), af Sengen, han fødtes i, osv. 10 Centimer Stykket! Udenfor Huset, bagved ligger den lille solbeskinnede Have, hvor hans Hellighed legede som Dreng eller læste sine Lektier; den indeholder en Vinstok og et Par Rosenbuske.

En gammel pæn Kone rækker mig med en venlig Hilsen sin Haand, som jeg trykker. Den unge Kone præsenterer: »Min Tante, Pavens Søster!« Hun har et blomstret Tørklæde om Halsen og tarvelige Ørenringe som alle Bondekoner i denne Egn.

»Hvor er Herren fra?«

»Fra Danimarca.«

»Ah! Danimarca!« —

Den unge Kone vender sig mod sin tiaarige Datter og spørger: »Hvad hedder Hovedstaden i Danimarca? Svar hurtig!« Og den lille Pige svarer uden Tøven: »Cope-

naghen.« Man holder Oplysningens Fane højt her i Pavens Familie!

I det samme kommer to pludrende Dreng<sup>e</sup> paa en 12 à 13 Aar styrtende ind ad Døren; de tier pludselig, da de ser den fremmede Herre, og tager Huerne af. De er rene og velklædte. Jeg behøver ikke at spørge om deres Afstamning. De har begge to Pavens korte brede, energiskintelligente Pande og hans klare, aabne Blik. Navnlig den ene ligner sin Grandonkel paaafaldende.

Efter at have været Huset og Haven rundt og købt en Del Postkort befinder jeg mig alene med Pavens Søster; Niecen er forsvunden med sin Datter. »Hun laver Mad,« siger den gamle. Nu kommer det intrikate Spørgsmaal: Kan jeg byde Pavens Søster Drikkepenge? Og paa den anden Side: Venter man ikke, at jeg giver Drikkepenge? Fortvivlet ser jeg mig omkring. Alle de andre er som sunkne i Jorden. Ikke en Karl, en Pige, et Barn! Jeg vender et Femfranc-Stykke i Haanden. Gaar det an? Saa faar jeg et Indfald. »Hvor blev de to søde Dreng<sup>e</sup> af? Jeg vilde gerne give dem lidt til deres Sparebøsse.« »De kan give mfg det,« svarer den gamle med et elskværdigt Smil, »saa skal jeg bringe dem det.« Og jeg rækker Pavens Søster de fem Francs, som hun, efter instinktmæssig at have betragtet Møntens Præg, putter i sin Lomme.

Mens Vognen ruller ned ad Landsbyens Gade, sidder jeg og tænker over dette mærkelige, at jeg har givet Pavens Søster og hans Neveuer Drikkepenge. Og det slaar mig, hvilken Magt Katholicismen har i sit Pavedømmes gennemførte Demokrati. Thi det er et virkeligt, ægte Demokrati. Pave kan den fattigste Dreng blive. Her spørges ikke om Fødselen, kun om Værdigheden. Intet Under, at Paverne saa ofte pudsede deres fyrstelige og kejserlige Modstandere paa det politiske Omraade! De var dem næsten altid saa usigelig overlegne i Aandsevner.

Pavemagtens Tid er forbi, siger man. Det tror jeg ikke. At Paven nogensinde mer skulde faa verdsligt Impe-

rium, er vel usandsynligt; men selve Pave-Ideen dør ikke før med Katholicismen selv. Og kommer der en Gang en Mand paa Pavestolen, som har Mod til at bryde med det ømme Punkt: Pavens verdslige Herredømme — hvilken enorm Indflydelse vil en saadan Mand ikke kunne faa! Han kunde blive den Voldgiftsmand, Evropas Magter trænger til, det aandelige Samlingspunkt for den største Halvdel af Kristenheden og en ærværdig Skikkelse ogsaa for den anden, mindre.\*) Fremgaaet af Folket, prøvet gennem mange Opgaver og Ansvar forinden, naa'r han omsider den højeste Myndighed i Kirken, hvor hans Beslutninger, men altsaa ogsaa hans Ansvar, bliver absolute. Denne Institution er for klog, til at den nogen Sinde kan forsvinde. Men den kan omdannes i Overensstemmelse med Tidens Krav. Ogsaa her er Katholicismen klog. Den slipper ikke sin Traditions Kærne, men den er uhyre smidig, naar Talen er om praktiske Ændringer af det mindre væsentlige.

Jeg vender mig i Agestolen og ser endnu en Gang tilbage paa det lille lave Hus med Marmortavlen. Nu falder Solen netop paa Guldbogstaverne. Indskriften er Italiensk, ikke Latin. Det er ogsaa en praktisk Akkomodation. De fattige barbenede Drengene kan læse sig det til: ogsaa *du* kan blive Pave og kaste Glans over dit Hjem! »Ligesom Kristus fødtes i Krybben osv.«

Vi er stolte af vort Demokrati, vi moderne Mennesker. Paven smiler. *Hans* Demokati er saa gammelt som Kirken selv!

*P. A. Rosenberg.*

(efter »Dannebrog« d. 16. Juli.)

---

\*) Vi indser ikke, hvorfor Pavens verdslige Suverænitet skulde være til Hinder for dette. Som Historien beviser har de to Ting udmærket godt kunnet forenes før. Hvorfor saa ikke ogsaa nu?

## Protestantiske Bekendelser.

— 0 —

(Fortsat.)

15. *Skriftemaalet.* »Det er i Sandhed en stor Guds Velgerning, at han har givet sin Kirke Magt til at forlade og beholde Synder, en Magt, som Kirken udøver gennem Præsterne, hvis Embede derfor ikke kan ringeagtes uden stor Synd... Da Gud har indsat Præsten som Sjælenes Læge, vilde han, at den syges Onder skulde meddeles ham og Samvittighederne afsløres for ham; den bodfærdige Theodosius skal derfor ganske rigtigt have sagt til Ambrosius: Det tilkommer dig at angive og blande Medicinerne, og mig at indtage dem.... Denne hele Indretning er unægtelig den guddommelige Visdom værdig og en saa ypperlig og rosværdig Side af Kristendommen som noget, hvilket selv Kineserne og Japaneserne med Beundring har anerkendt. Thi Nødvendigheden af at skrifte skræmmer mange tilbage fra at synde, især dem, som endnu ikke er forhærdede, og den yder den faldne stor Trøst, saa jeg tror, en from, værdig og klog Skriftefader er et ypperligt Redskab i Guds Haand til Sjælenes Frelse. Hans Raad er gavnligt til at ordne Tilbøjelighederne, blive opmærksom paa Fejlene, undgaa Lejlighederne til Synd, tilbagebetale det stjaalne, genoprette Skade, løse Tvivl, oprejse den nedbøjede Aand, helbrede eller lindre alle Sjæleonder. Og dersom man paa Jorden næppe kan finde noget bedre end en tro Ven, hvor megen Pris maa man da ikke sætte paa, at han ved et Sakramentes ukrænkelige Hellighed er forpligtet til Tavshed og Hjælp. Men skønt tidligere, hvor Fromhedens Iver var mere glødende, den offentlige Skrifte og Bod var i Brug blandt de Kristne, saa har dog Gud taget Hensyn til vor Svaghed og gennem Kirken kundgjort de troende, at ogsaa det lønlige Skriftemaal for Præsten er tilstrækkeligt.« (Leibniz, System der Theologie, Mainz 1820 (2. Aufl.) S. 262 ff. Se Wissenschaftl. Beil. zur Germania 3. Juli 1902).

16. *Blind Lydighed.* I den mod Pastor Iversen i

den bekendte Skilsmisssesag afsagte Dom hedder det bl. a.: »Naar Tiltalte endvidere til sit Forsvar har anført, at han ved at foretage den omhandlede Vielse efter sin Overbevisning vilde handle mod Guds Bud saavel som mod sit Præsteløfte og sin Embedsed, og at han derfor har været berettiget til i dette Tilfælde at nægte at efterkomme det ham givne Paalæg, da kan der heller ikke heri gives ham Medhold, da det maa anses som en nødvendig Følge af hans Stilling i Folkekirken, at han, uanset sine personlige Meninger, var pligtig i sin Embedsgerning at adlyde enhver Befaling fra de ham overordnede Myndigheder, som var stemmende med den gældende Lovgivning« (Berl. Tid. af 28. Jan. 1903). Her har vi altsaa blind Lydighed *in optima forma*, ikke som i katholske Ordener, hvor Lydighedspligten altid forudsætter, at det befalede ikke strider mod Samvittigheden, men den Lydighed, der lukker Øjnene mod, hvad der staar klart skrevet i Evangelierne, og parrer Ordre stik imod Samvittighedens højrøstede Protest.

17. *Den katholske Kirkes endelige Sejr over Protestantismen.* I »Amsterdamske Courant« læser vi følgende Ord af en protestantisk Dame, Fru Lohmann: »Det er umuligt ikke at være gennemtrængt af en oprigtig Beundring for de umaadelige Velgerninger, som de katholske Ordenspersoner og Missionærer spreder omkring sig. Den katholske Tro har beholdt en Magt, som sikrer dens endelige Sejr over Protestantismen. Jeg ved nok, at denne Paastand vil vække en stor Del af mine Landsmænds Harm, men jeg nøler ikke med at gentage, at vor Tids protestantiske Kristendom snart ikke vil være andet end en tom Frase. I Øst- og Vestindien ligesom i forskellige europæiske Egne kunde jeg paa nærmere Hold iagttage de katholske Ordensfolk og Missonærer og Lære- og Sygesøstrenes Vidundere af Næstekærlighed. Mange af vore Trosfæller har, før de kom til disse Lande, udøst, det være af Menneskefrygt eller af Uvidenhed, deres Foragt for den katholske Religion; men jeg har hørt dem bekende

med Skainrødmen paa Kinderne ved Synet af det katholske Apostolats Undergerninger blandt de spedalske og de ellers saa foragtede Negre, at den katholske Kærligheds Heltemod overskrider alt, hvad man kan tænke sig, at den er enestaaende i Verden og i Historien.«

Af »St. Olaf«, Aarg. 1903 S. 112.

18. *Den hellige Messe.* »Under mit Ophold i Wien var jeg en Søndag Formiddag gaaet ind i den kejserlige Hofkirke. Da jeg nu her ved Opløftelsen af det allerhelligste saa en tæt sammentrængt Mængde af tusinde Mennesker falde andægtig paa Knæ, da maatte og jeg lig den mest troende blandt Katholikerne uvilkaarlig bøje mine Knæ, med Taarer i Øjnene og en uimodstaaelig Rørelse i Hjertet. Jeg kalder det et guddommeligt stort Øjeblik, naar i den katholske Kirke det allerhelligste bliver opløftet og frembudt Folk til Tilbedelse. De hellige Tre, Guddommen i egen Person, Forløsning, Helliggørelse, evigt Liv, Evighedens Rædsler og Glæder — alt skuer den troende Katholik i dette ene store Øjeblik. Hans Legeme, hans Aand er ikke mere paa Jorden; de er hos Gud, som Gud er hos dem. Hvilken protestantisk Gejstlig kan bryste sig af ved den bedst udarbejdede af sine Moralprædikener at have frembragt i nogen af sine Tilhøreres Gemyt den levende Beskuelse af det usynlige, denne Fornemmelse af det, som intet Øje har set, intet Øre hørt, og som ikke er opkommet i noget Menneskes Hjerte!«

Dr. Jenisch (hos Fr. Hatten, Das hochheilige Messopfer, 2. Aufl., S. 329).

19. *Protestantismen — ukristelig.* »Norsk Kirkeblad« skriver i en Artikel om »Indremissionen paa Vestlandet«: »Vor Kirke, hvor Præsten har Plads i den kongelige Rangforordning sammen med Generaler og Kaptajner, og følgelig hører til paa den sociale Lysside, er visselig i sin nuværende Skikkelse langt borte fra det, Jesus og hans Disciple tænkte sig, Kirken som Guds Rige paa Jorden

skulde være. Vi kunde næsten sige, *den har en ukristelig Form og Skikkelse.*«

Norsk Kirkeblad Nr. 18 af 6te Maj 1905  
(cf. St. Olaf 1905, S. 175).

Protestanterne kalder ellers gerne den katholske Kristendom for ukristelig; her brændemærker en Protestant sit eget Kirkesamfund med denne Betegnelse. — Et betydningsfuldt Fremskridt!

20. *Hvad der drager Protestanterne til den katholske Kirke.* »Ikke faa er de, som særligt i vor urolige, tidt forvirrede Tid har ladet sig imponere af denne (Romerkirkens) Tale (: »Hos mig er der ingen Sekter og Partier! jeg er den sande, ægte katholske Kirke, uforandret i Tro og Lære gennem Tiderne«) og har kastet sig i Romerkirkens udbredte Arme. Er der dem, som i vore Dage lader sig bevæge til at gaa over til Rom, fortryllede af Romerkirkens æsthetisk berusende Gudstjeneste, saa er der mindst lige saa mange, som føres derover ved denne tilsyneladende storslaaede Enhed, dette Kirkesamfund frembyder saavel i Lære som i Ordninger«.

(Provst Th. Elmquist i Till. til »Nationaltid.« d. 4. Juni 1905.)

Dette er en værdifuld Indrømmelse, da man som Regel helst kun vil lade den første Omstændighed gælde som Grund til de mange Overgange til den katholske Kirke. Den spiller i Virkeligheden maaske aldrig en afgørende Rolle. Men naar Pastoren saa mener, at den katholske Kirkes »Enhed« kun er »en Enhed, en Uniformitet, med andre Ord: en Spændetrøje, der hemmer Livets frie Vækst og træl binder Aandens Liv«, saa er det her ikke Fornuften, men Fordommen, der fører Ordet. Han maa i Sandhed have ringe Kendskab til Aandslivet, som hersker i den katholske Kirke, og som f. Eks. har afødt de vældigste theologiske og filosofiske Bibliotheker. De vidner sandelig ikke om Hemning eller Trælbundethed. Selve Aandsfriheden er langt større i den katholske Kirke end i Protestan-

tismen (cf. det følgende Nr.), men den udarter ikke til *Tøjlesløshed*.  
sr.

---

## Under Velgørenhedens Stjerne.

—o—

I *Nationaltid.*s Aftennummer den 13. Juli findes i Rubriken *Mosaik* følgende lille Notits:

En mystisk Million-Gave er under højst ejendommelige Forhold i disse Dage bleven stiftet i Paris.

Monseigneur *Le Roy*, der staar i Spidsen for Missionssekskabet, sad i Aftenskumringen i sit Værelse i Rue Lhormond. En lurvet klædt Tiggerske indfandt sig hos Portneren i det store Missions-Komplex og bad om at komme til at tale et Par Ord med Monseigneur Le Roy. — »Det kan de vanskelig opnaa,« svarede Broderen. »Men kunde De ikke sige til mig, hvad De vil?« — Nej, jeg maa tale med ham selv. Vil De ikke nok være saa god at bede ham om Tilladelse til det.« — »Jo, det skal jeg gerne, men jeg vil ikke love Dem, at De faar noget ud af det.«

Broderen banker paa hos Monseigneuren, og den høje Prælat er saa venlig, trods sin Træthed, at gaa ned ad Trappen til Modtagelsesværelset. — »Hvad ønsker De?« spørger han hende. — »De er altsaa Monseigneur Le Roy, Forstanderen for det store Missionssekskab?« — »Ja, jeg har den Ære.« — »Saa vilde jeg gerne tillade mig at give Deres Højærværdighed en Gave til Missionen (Le Roy mente, det blev et Par Centimer), — jeg har i den Anledning her *en Million Francs*.«

Med disse Ord overrakte hun Biskoppen en Pakke Banknoter, som hun hidtil havde holdt skjult under sit Overstykke. Den forbløffede Biskop



vilde hverken tro sine egne Øjne eller sine Øren, tog Pakken, lukkede den op og overtydede sig om, at den virkelig indeholdt en Million i Banknoter. Hans første Tanke var, om han her stod overfor en gal eller en Svindlerske, og han bad hende opgive Navn og Adresse, for at han kunde indføre det i Selskabets Bøger. — »Det behøves aldeles ikke,« svarede hun og forsvandt ud af Døren ud i Aftenens Mørke.

\* \* \*

»*Westphälisches Volksbl.*« for 13. Juli bringer følgende Eksempel paa Velgørenhed i større Stil fra Fyrstendømmet *Waldeck*: Gummivarefabrikant *Louis Peters*, en født *Waldecker*, har skænket sin Fødeby *Alleringhausen* ved *Corbach* en lige saa sjælden og værdig som kostbar og velkommen Gave, nemlig en hel Kirke, et Gudshus med alt Tilbehør. Ikke blot Klokker og Orgel, Alter, Prædikestol, Kirkevinduer og Kirkestole osv. har Millionæren skænket sin lille Fødeby, men har endogsaa givet hver Kirkegænger en Salme- og Bønnebog. Smukt indbundne laa disse Andagtsbøger parate paa alle Pladserne i hver Kirkebænk, da man forleden traadte ind i Kirken til Indvielseshøjtideligheden.

\* \* \*

Det i *Prag* udkommende Maanedsskrift »*St. Bonifacius*« bringer i sit Nr. 6 for Juni Maaned følgende smukke Eksempel paa Velgørenhed ikke fra en Millionærs, men fra en fattig Kones Side:

»Idag (den 18. Maj) kom en fattigt klædt Kone til *Emmaus-Klostrets* Port og afleverede 5 Tyve-Kronestykker, indpakket i et Stykke Avispapir. »Til *Bonifaciusforeningen!*« sagde hun. — »Jeg havde sparet disse Penge sammen for at lade læse hl. Messer for mig, naar jeg en Gang er død; men jeg tror dog, det er bedre at give *Bonifaciusforeningen* Pengene til at bygge Kirker for; jeg vil da forhaabentlig nok faa Del i de hl. Messer, som bliver læst i Kirkerne.« Da Portneren spurgte hende om hendes Navn,

svarede hun: »Naa! det behøves ikke, Vor Herre kender mig nok!« og dermed gik hun.

Denne fattige Kone har virkelig forstaaet, hvad der tiltrænges i vore Dage! *Tusinder og atter Tusinder har ingen Kirker, er i Fare for at falde fra Troen* — og saa mange rige Katholiker gives der, som saa godt kunde hjælpe!

Det forlanges af ingen, at man skal opgive at leve standsmæssigt. Men — det er en himmelraabende Uretfærdighed, at hengive sig til overdreven Luksus, medens der gives saa mange fattige og der hersker saa stor Nød med Hensyn til Folkets aandelige Forplejning. Om saadanne rige er det, at Herren har sagt: »Ve eders, thi I har allerede eders Trøst!« (Luk. 6, 24).

Ovennævnte fattige Kone gav Afkald paa alt, hvad hun havde sparet sammen. Hvorledes beskæmmer hun ikke dem, som ikke engang vil ofre lidt af deres Overflod!«

\*  
\*  
Gak hen og gør ligesaa!

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

--o--

**København.** En nyordineret Præst, Hr. Pastor *Torleiv Engelsen* har paa Tilbagevejen fra Rom til Kristiania i den forløbne Uge gæstet København. Med frisk Mod og unge Kræfter gaar han til sin smukke Gerning i sit Fædreland og vi ønsker ham til Lykke dermed.

— De fleste af vore Læsere ved maaske ikke og kan derfor have Fornøjelse af at høre, at den *Politibetjent Jensen*, som for nogen Tid siden med egen Livsfare reddede et Barn fra at drukne i Stadsgraven paa Kristianshavn og derfor fornylig paa Charlottenlund Slot blev *dekoreret* med Medaljen af Kronprinsens egen Haand, er Medlem af vor katholske Menighed.

— *Kejserinde Eugénie* ankom i Torsdags til København.

**Stockholm.** *Kejsarinnan Eugénie* begaf sig i söndags på f. m. kl. half 11 till St. Erikskyrkan å Söder för att bevista gudstjänsten. Biskop Bitter mottog henne vid ingången och räckte henne vigvattnet samt hälsade henne välkommen i det land där St. Birgitta lefvet och verkat. Altartjänsten förrättades af kyrkoherden, påflige kammarherren dr. Kiesler. Under gudstjänsten utförde kyrkokören, under direktör B. Aminoffs ledning några anslående sånger.

**Lund (G.)** I Lighed med den fra Jesu Hjærte Kirke udgaaede danske Oversættelse af og Vejledning til Forstaaelse af den katholske Kirkes Højmesse er der nu ogsaa i Lund udkommet en svensk Udgave: »*Katholska Kyrkans Högmässa. Kort Vägledning.*« Pris: heftet 20 Øre; heftet i stiv Karton 30 Øre.

**Osnabrück.** (V. R.) Som Stedfortræder for Msgr. Dr. Voss, Biskop af Osnabrück, som var bleven syg og nu opholder sig i Bad Bertrich, overtog den netop i Ems til Kur værende højærværdigste *Biskop von Euch* fra København Firmelsesrejsen i Dekanetet *Iburg* ved Osnabrück og *Melle*. Firmelsesrejsen begyndte den 3. Juli og varede indtil den 14. Juli. Overalt blev den højærværdigste Biskop modtaget med de største Æresbevisninger. Prægtige Vogntog, Ryttere og Cyklister afhentede ham fra hver enkelt By og Æresporte var rejst ved Indgangen til hver By. Størst Højtidelighed var forbundet med den ny Kirkes Konsekration i *Glanc*, der var en saa meget større Glædesfest for Menigheden, som en tidligere nybygget Kirke til stor Sorg for Menigheden atter havde maattet nedrives. Ved Festmaaltidet, som fulgte efter den kirkelige Højtidelighed, var næsten hele Gejstligheden fra Dekanetet *Iburg* til Stede. — De Prædikener og Taler, som den højærværdigste Biskop paa sin Firmelsesrejse holdt til de troende, gik overalt til Hjærtet og efterlod hvert Sted et dybt Indtryk. Biskoppen undlod heller ikke fra sin Side at udtrykke sin Tilfredshed og Glæde over de mange tydelige Tegn paa et blomstrende katholsk Liv, som han overalt havde iagttaget. Og denne Firmelsesrejse vil derfor sikkert ogsaa — trods de Anstrængelser, som var forbundet dermed — af den højærværdigste apostoliske Vikar for Danmark blive bevaret i behagelig Erindring.

**Frankrig.** Forleden hørte vi om Forhandlingerne angaaende Adskillelsen mellem Kirke og Stat. Fra samme

Kilde meddeles der os om *det franske Protektorat over de Kristne i Orienten*, at dette gaar ind, og det hovedsagelig ved den franske Regerings egen Skyld, som selv har bragt sig i en Situation, hvor den ikke mere kan haandhæve dette ældgamle Privileg. Rigtignok erklærer den hl. Stol og Propagandakongregationen, at de ikke har taget nogen Forholdsregel til Afskaffelse af det franske Protektorat, men paa den anden Side kan Frankrig under de nuværende Forhold heller ikke vente, at den hl. Stol af egen Drift skulde forsvare det til Gunst for Frankrig.

Naar tidligere en eller anden religiøs Kommunitet i Orienten vilde unddrage sig det franske Protektorat og ty til sin egen Nations Konsul, saa rapporteredes dette straks af den franske Konsul til Udenrigsministeriet i Paris, som atter overdrog den pavelige Nuntius at forhandle med Statssekretæren om Sagen. Den religiøse Kommunitet fik da en Paamindelse og maatte atter give sig ind under det franske Protektorat.

Efter at have afbrudt den diplomatiske Forbindelse med den hl. Stol, har den franske Regering gjort det umuligt for sig selv at gaa frem paa den anførte Maade. Naar derfor nogen *nu* henvender sig til sin egen Konsul, saa kan Frankrig ikke mere forhindre det og Rom gør af egen Drift heller ikke noget derimod. Saaledes er det fornylig forekommet, at Salesianerne i Bethlehem henvendte sig til den italienske Konsul, uden at Rom paa nogen Maade forhindrede det, og sandsynligvis vil i Fremtiden alle ikke-franske Kommuniteter i Orienten gøre det samme.

Forskellige Blade har villet vide, at Paven havde i Sinde at overgive Protektoratet til et andet Lands Regering. Det er fuldstændig urigtigt. Tyskland, Østrig, Italien og selv England og Rusland har allerede for flere Aar siden i deres Konventioner med Tyrkiet faaet den samme Ret, som en Tid lang havde været et Privileg for Frankrig. Den naturlige Følge af de forandrede Forhold er den, at fremtidig enhver Konsul i Orienten beskytter sine egne Landsmænd, og den hl. Stol vil naturligvis heller ikke prøve paa at forhindre dette, thi det vilde jo dog være for meget forlangt, at Paven skulde tvinge de katholske Missionærer til at give sig ind under en Regerings Beskyttelse, som i sit eget Land stiller sig paa den mest udfordrende fjendtlige Fod med Paven og Kirken.

**Unio.** Søndag den 6. August Udflugt i 2 Afdelinger. I. Afdeling for cyklende Deltagere samles Kl. 9 $\frac{1}{4}$  ved Hovedbanegaardens Restaurant, og kører til Raavad, hvor den medbragte Frokost nydes. Herfra over Ørholm til Frederiksdal. Ved 3 Tiden træffes her sammen med II. Afdeling, som tager med Banen fra Holtebanegaarden til Lyngby Kl. 1 $\frac{1}{4}$ . Herfra ad Prinsessestien til Frederiksdal. Efter at have drukket Kaffe her, spadseres sammen med I. Afdeling langs Furesøen til Kollekolle og igennem det interessante Dalstrøg ved Hulsøen tilbage til Frederiksdal. Her spises til Aften. Madkurve kan medbringes. Venner og Bekendte kan deltage.

**S.J.G.** St. Josefs Gildets alm. Møde den 7. August bortfalder.

### Laan søges.

En yngre gift Katholik (Afholdsmand) søger et Laan paa 500 Kr. til at begynde en Forretning for. Prima anbefalinger haves. Sikkerhed i Materialet. Billet mrkt. Spero modtager Hoffmann, Købmagergade 48, i Løbet af 3 Uger.

### Fotografer af

afdøde Pastor Andr. Johansen  
faas hos Fotograf Wils, Antoniegade 9, 3. Sal.

### Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. Juli. 7. Søndag efter Pintse. — 31. M. Ignatius, Bekender og Ordensstifter. — 1. August, Ti. Petri Lænkens Fest. — 2. O. Alfons Ligouri, Biskop og Kirkelærer. (I St. Ansgars Kirken Kl. 8 $\frac{1}{4}$  h. Messe for Ansgariusforeningen.) — 3. To. Stefans Finding. — 4. F. Dominicus, Bekender og Ordensstifter. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$  h. Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt). — 5. L. Maria af Sne.

Søndag den 6. August. 8. Søndag efter Pintse. Kristi Forklarelse.

Rosenkranskirken. Første Fredag i Maaneden Kl. 8 Aften: Jesu Hjærte-Andagt.

**Mødreforeningens** Møde bortfalder i August Maaned.

Gudstjeneste i Slagelse: Søndag den 6. August Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 4 Andagt.

St. Anna Kirke (Hans Bogbinders Allé). I Anledning af St. Anna Fest (26. ds.), Kirkens Titularfest, fejres Søndag den 30. Juli en højtidelig Messe med Festprædiken og sakramental Velsignelse Kl. 10 og Festandagt Kl. 6.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Aargang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 32.

Søndagen den 6. August.

1905.

---

---

**Indhold:** En fælles Hyrdeskrivelse om Alkoholismen. — Det evige Lys. — Strejftog gennem Bladene. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Italien. — Bekendtgørelser.

---

---

## L'alcoholisme c'est l'ennemi!

### En fælles Hyrdeskrivelse mod Alkoholen.

—o—

**F**ra Tid til anden opstaar der hist og her et eller andet »Slagord«, som saa flyver Verden rundt og viser større eller mindre Levedygtighed. Særlig er dette Tilfældet, hvor Stridens Bølger gaar højt imellem politiske Partier eller hvor Interessen er vakt for et eller andet Spørgsmaal, der har Betydning for Samfundet. Fra de radikale i Frankrig stammer Slagordet: le cléricalisme c'est l'ennemi (Klerikalismen er »Fjenden«); for det »evangelische Bund« i Tyskland — og som det synes ogsaa for visse Protestanter i andre Lande — er det Katholicismen i det hele taget, der er Fjenden; disse Slagords Værd og Betydning faar nu staa for deres Regning, som er Ophavsmænd til dem.

Et Slagord derimod, som fortjente at blive internationalt og flyve Verden om paa alles Læber, det er det, som staar over disse Linjer: »*Alkoholismen er Fjenden!*« Dette Ord synes de øvrerhinske Biskopper at have gjort til deres Valgsprog, idet de i en fælles Hyrdeskrivelse fra sidste Fastetid meget stærkt betoner dette, at Alkoholen er Fjenden — og det med Rette; thi det er jo noget, som vi alle, i enhver By og i ethvert Land, med stedse større Gru er ligefrem nødt til at iagttage, hvorledes nemlig denne Gift, som kaldes Alkohol, udbreder sit hærgende og ødelæggende Herredømme Dag for Dag mere og mere. Der gaar jo næppe én Dag, hvor Aviserne ikke bringer de uhyggeligste Eksempler som Bevis herfor. Hvor nedværdigende er det ikke — og hvor nedslaaende er ikke den blotte Tanke derom, — at Menneskene, de med Fornuft og fri Vilje begavede Væsener, lader sig fange af denne stinkende og forpestende Gift\*) ligesom umælende Dyr, ligesom Fluerne i et Fluefangglas med Spiritus; ja det er desværre i mere end én Betydning sandt, at Menneskene, netop ogsaa — og mest her til Lands, — dør som Fluer af denne Gift. Det lyder utroligt, men det er statistisk godtgjort, at her i Danmark mindst hvert 7. Menneske dør af Drik; og mange Steder i Udlandet er det ikke stort bedre. Det kunde maaske derfor interessere at høre, hvad de ovennævnte katholske Biskopper skriver om denne Sag, som overalt mere og mere samler Opmærksomheden om sig. Det vil maaske ogsaa bidrage til at henlede fleres Opmærksomhed paa den velrenommerede katholske Afholdsforening herhjemme, »St. Johannes Broderskab«

Hyrdeskrivelsen lyder saaledes:

»Højtelskede Diøcesanere! Biskopperne i den øvrerhinske Kirkeprovins har paa deres Konferents i Freiburg

\*) Forhaabentlig menes hermed ikke al Slags Vin, men kun Brændevin og lignende stærkt berusende Drikke.

forrige Aar besluttet i Forening at tage til Orde for at opmande alle deres Diöcesanere til en fælles Kamp imod en Fjende, som kræver flere Menneskeliv end Krige eller smitsomme Sygdomme, som befolker Sygehuse og Sinds-sygeanstalter, Fattiggaarde og Tugthuse, som tilintetgør talrige Familjers Velstand, Lykke og Fred, som allerede forgifter Børneverdenen og forpester den opvoksende Slægt, — imod en Fjende, som tilføjer Sædeligheden i hele Menigheder, ja i hele Folket det uopretteligste Knæk og som ved de Ødelæggelser, som anrettes, paalægger Landet en forøget Skattebyrde af 2500 Millioner, — imod en Fjende, som i sit inderste Væsen er ukristelig, som undergraver Tro og Guds frygt, afstumper den sædelige Følelse, fordærver Karakteren og staar i et særligt Forbund med Utugtens Last.

Denne Fjende er *Alkoholen, den umaadelige Nydelse af spirituøse Drikke.*

Vi har ikke nødig i Enkeltheder at udmale dette Ondes Størrelse og Skadelighed og dets frygtelige Omsigriben. Vi behøver ikke at anføre de forfærdelige Tal, som rummer saa megen Jammer og Klage, saa megen aandelig og legemlig Elendighed, saa store Tab og Forlis.

Men det er vor Pligt at sørge for, at vore Diöcesanere ikke staar tilbage i den almindeligt anerkendt nødvendige Kamp imod denne Fjende og i den nyere Tids glædelige Maadeholdsbestræbelser. Derfor vil vi gerne tilraabe enhver Familje og raabe ind i enhver enkelts Samvittighed denne Herrens alvorlige Formaning: »Vogter eder, at eders Hjærter ikke besværes med Fylder og Drukkenskab« (Luk. 21, 34). Og vi vilde gærne bede enhver om at overveje den hl. Bernhards Ord: »Du kan dog ikke drikke baade Kristi Kalk og Djævelens Kalk paa en Gang. Djævelens Kalk er Drukkenskab og Beruselse, Kristi Kalk er Afholdenhed og Maadehold.« (Ep. 2, Nr. 2.) I Særdeleshed minder vi Fædrene og Mødrene om deres hellige Pligt som Opdragere og om det uhyre Ansvar, de har i denne Henseende. De har at sørge for, at Børnene aldrig



smager den mindste Smule Alkohol, da den efter Lægernes overensstemmende Dom er den reneste Gift for Børn og det i hvilkensomhelst Form og selv i det ringeste Kvantum. Forældrene bør paa det strengeste vaage over den opvoksende Ungdom og straks undertrykke enhver Spire eller Tilbøjelighed til Umaadelighed.

Dernæst er det os særligt om at gøre, at bringe Plan, Orden og Organisation ind i de Bestræbelser, som er rettede paa Bekæmpelsen af dette Onde, fordi der kun saaledes kan blive Haab om et virkeligt Resultat. I dette Øjemed træffer vi følgende Anordninger:

1. Alle de allerede i Dioceset indførte Foreninger for Mænd og Ynglinge (Kongregationer, Vincensforeninger, Svende- og Lærlingeforeninger o. s. fr.) skal tillige være Afholdsforeninger d. v. s. de skal højagte Maadeholdenhedens Dyd, ikke taale nogen Umaadelighed ved deres Møder eller hos deres Medlemmer, ikke tvinge hverandre til at drikke, men tvertimod respektere, godkende og beskytte dem, som har paalagt sig selv Afholdenhed fra spirituøse Drikke. Desuden skal i alle disse Foreninger en Gang om Aaret enten om Foraaret eller om Efteraaret holdes et særligt Foredrag om Afholdssagen med Forklaring om Alkoholens skadelige Virkninger og med Angivelse af Forholdsregler derimod.

2. I alle nævnte Foreninger bør man hverve Medlemmer, for saaledes baade numerisk og finansielt at styrke de katholske Foreninger, som bekæmper Misbrugen af de spirituøse Drikke, særlig Brændevinen, og modarbejder de sørgelige Følger deraf baade paa det sædelige, religiøse og det økonomiske Omraade. Bedst vilde det være, om samtlige Medlemmer tillige vilde indtræde i Maadeholdsforeningerne imod et muligt ringe Aarskontingent. Men Foreningerne som saadanne kunde ogsaa slutte sig til Maadeholdsforeningerne og ved Bidrag fra den fælles Kasse anskaffe sig disses Blade og Tidsskrifter.

3. Ogsaa de kvindelige Foreninger skal gøres bekendt med Maadeholdsbevægelsen og opfordres til at tilvende den

deres Opmærksomhed og Medvirkning, deres Gaver og Bønner. Det vilde ganske særlig være deres Opgave at kæmpe imod Børnenes Alkoholforgiftning i Familien, imod de unge Pigers gaaen paa Restauration, og at tage sig af de Familjer, som Drikfældighedens Last har styrtet i Elen-dighed, særlig af de stakkels Børn af drikfældige Forældre.

4. Indførelsen af de saa gavnligt virkende Foreninger, hvis Medlemmer forpligter sig til delvis eller fuldstændigt Afhold, kan vi kun billige og anbefale, hvorsomhelst de er mulige og nødvendige.

5. Ledelsen af hele Maadeholdsbevægelsen i Diøceset agter vi at betro til et Antal prøvede Gejstlige og Lægfolk, som altid vil være beredt til at gaa Lederne og Forstan-derne for de religiøse og selskabelige Foreninger til Haande i denne Sag og sørge for Tilslutning til de katholske Maa-deholdsforeninger, samt indsende regelmæssig Indberetning til os om Bevægelsens Fremgang.

I vor Herres Jesu Kristi Navn, hvis bitre Lidelse vi mindes i nærværende Tid og hvem vi fra Korset hører klage: »Jeg tørster!« beder vi den højjærværdige Gejstlighed og vore elskede Diöcesanere, saa vidt det staar til dem, at hjælpe med til, at ovennævnte Anordninger, som vi har givet ene og alene af pligtmæssig Omsorg for vort Folk og af Kærlighed til Sjælene og til Fædrelandet, ogsaa maa efterkommes og iværksættes. Naar alle vore talrige og blomstrende Kongregationer og Foreninger paa den af os angivne Maade samler sig i en velordnet Hær til Kamp imod den fælles Fjende, naar alle forener deres Iver og deres Bønner i dette Øjemed, saa kan Resultatet ikke ude-blive. Gør altsaa alle eders Pligt og I vil bevare eder selv for Ulykke, tilstoppe mange af Elendighedens Kilder og gøre eder i Sandhed fortjent af det menneskelige Samfund.

Vor Herres Jesu Kristi Naade være med eder alle.  
Amen.

Nærværende Hyrdebrev skal indtil videre oplæses fra Prædikestolen hver Palmesøndag (eller Passionssøndag).

*Freiburg*, paa vor Konferens den 15. Nov. 1903.  
Biskopperne i den øvrerhinske Kirkeprovins:

*Thomas*, Ærkebiskop af Freiburg. *Adelbertus*, Biskop af Fulda. *Paul Vilhelm*, Biskop af Rottenburg. *Georg Heinrich*, Biskop af Mainz. N. N.

---

## Det evige Lys.

—o—

I en sydtysk By boede for en Snes Aar tilbage en protestantisk Familie, Mand, Kone og en halv voksen Datter. Manden, en velhavende Fabrikant ved Navn Rothenburg, holdt strængt fast ved sin protestantiske Tro, saa strængt, at det var ham imod at omgaas med Katholikerne der i Byen. Disse var dog langt de overvejende i Antal; derom vidnede de mange katholske Kirker, medens Protestanterne kun havde to saadanne at søge til. Familien Rothenburg beboede paa et befærdet Strøg en stor Lejlighed paa en anden Sal; og de havde Adgang til en stor Have, der vendte ud til en katholsk Kirke med Præstebolig, Skole og saa videre. I denne Have tilbragte Datteren, Maria Rothenburg, mangan en Time, naar hun om Eftermiddagen var færdig med sin Skole. Hun var en drømmende Natur, og skønt hun var meget stilfærdig, havde hun dog en fast Karakter, og var meget energisk. Hendes Værelses Vinduer vendte ud imod Kirken, og derfra betragtede hun ofte »det evige Lys«, som hun saa skinne om Morgenens, naar hun stod op — om Aftenen, naar hun lagde sig — det skinnede ved Dag og ved Nat. Ofte faldt hendes Tanker derpaa, og det var, som en hemmelig Magt drev hende til at betragte det nærmere. En Eftermiddag, da hun skulde besøge en af sine Skoleveninder, gik hun paa Vejen ind i den katholske Kirke. Saasnart hun traadte indenfor Døren, forekom det hende, som havde hun be-

gaaet noget urigtigt, som profanerede hun det Sted, der for Katholikerne var saa helligt, ved at gaa derind, som hun syntes, blot af Nysgerrighed. Men snart blev hun aldeles betaget af den Fred og Hellighed, der herskede derinde, og hun gik frem i Kirken, knælede ned og bad saa inderligt til Gud, at han dog, uagtet hun var Protestant, vilde lade hende dø som Katholik. Hun saa op imod Alteret, hvor det evige Lys skinnede, og i fuld Fortrøstning til, at han, det evige Lys, som dvælede paa Alteret, engang vilde bønføre hende, forlod hun Kirken efter først at have gjort Korsets Tegn med Vievandet ved Udgangen. Om denne sin første Kirkegang i katholsk Kirke talte Maria aldrig til nogen. Aarene gik, og hun blev konfirmeret i protestantisk Kirke. Men den Andagt, hun hin Eftermiddag som Barn havde følt i den katholske Kirke, den følte hun aldrig senere, ikke heller ved sin Konfirmation, uagtet hun gjorde sig Umage for at være andægtig.

## II.

Familien Rothenburg var om Vinteren optaget af Middagselskaber, Baller, Koncerter o. s. v.; Sommeren tilbragte de gerne ved et Badested, nærmest for Fabrikantens Skyld; han havde en Leversygdom og maatte derfor bruge Badekur i nogle Maaneder. Engang traf Maria i Wiesbaden en ung Pige, ved Navn Cecilie, som var Katholik. Hun var i Wiesbaden med en gammel Onkel og Tante, og da de gjerne indtog deres Maaltider paa deres Værelser, kunde Maria og Cecilie kun ses af og til i Salonerne mellem Maaltiderne eller i Kurhaven. De drøftede mangt og meget med hinanden og ikke mindst Katholicismen og Protestantismen, og hver af dem sagde den anden sin Mening. Maria lyttede med Begejstring til hvert Ord, Cecilie fortalte om sin Religion, og inden hun forlod Wiesbaden, var hun af den Mening, at det, som hun forgæves havde søgt i sin Religion, det fandt hun i Cecilies Tro. Som Afskedsgave fik Maria af Cecilie en hvid Rosenkrans,

og Cecilie sagde da til hende: »Gem denne Rosenkrans, den har altid været mit bedste Eje, og bliver Du engang Katholik, saa opsend din første Bøn paa denne til den hellige Jomfru som Tak, fordi hendes guddommelige Søn har ført Dig til sig paa saa vidunderlig en Maade.« Da Rothenburgs kom hjem, havde Maria ingen Ro paa sig; hun maatte høre den hellige Messe om Morgen, maatte se helt at blive hjemme i den Tro, hun allerede elskede. Saaledes gik Vinteren sin Gang. Fabrikant Rothenburg og hans Hustru anede intet om den store Omvæltning, der var foregaaet i deres Datters Indre. Men en Morgen tidlig, da Maria gik til Messe, vilde Tilfældet, at hendes Fader kom ud af Gadedøren, ligesom Maria gik ind i Kirken, og fra det Øjeblik begyndte for hende Kampen for Religionen, imod Forældrene. Det gjorde hende saa inderligt ondt for Forældrene, især Faderen, at de tog sig det saa nær, da hun dog var saa lykkelig i sin nyvundne Tro, men dog *maatte* hun følge det, hun havde søgt og higet imod lige fra hun var Barn, det følte hun. Det var triste Aar, der nu kom. Fabrikantens Helbred blev paa Grund af det stadig tiltagende Leveronde saa nedbrudt, at baade Moder og Datter begge indsaa, at det var sidste Sommer, de rejste med ham til et Badested. Henad Vinteren udviklede der sig en Vattersot, og da han mærkede, at det var paa det sidste, kaldte han sin Hustru og Datter til sig, sagde dem Farvel, og til sin Datter sagde han: »Jeg forbyder Dig at blive katolsk.« Derefter faldt han hen i en Sløvhedstilstand og døde nogle Dage derefter. Maria var fortvivlet. Men hun søgte Trøst i den katolske Kirke og bad for sin Faders Sjæl. En Morgen tidlig efter den hellige Messe gik hun op foran Alteret, knælede ned og bad inderligt, at hvis det var Guds Vilje, at hun skulde blive Katholik, han da vilde give hende et Tegn, vise hende det paa én eller anden Maade. Hun fremtog den hvide Rosenkrans, som hun havde faaet af Cecilie, og bad bønligt af sit inderste Hjærte;

og se! i Skæret af den evige Lampe saa hun sin Fader — vel ulegemligt, men dog saa tydeligt, at hun bestemt saa, at han knælede ned og med bøjet Hoved pegede op mod Alterets Tabernakel. Gud havde hørt hendes Bøn. — I Ydmyghed og Taknemmelighed knælede hun ved Alterets Fod og det evige Lys kastede sit Straaleskær over hende.

*Karen Bølling.*

## Strejftog gennem Bladene.

— 0 —

(Fortsat.)

*Igen:*

**Opdagelse af Kalkmalerier.** I denne Tid foretages Restaurationsarbejder af Melby Kirke i Frederiksborg Amt. Under disse Arbejder har man i Følge »Frederiksborg Amts Avis« ved at fjerne Kalkpudset opdaget, at der findes Kalkmalerier i Hvælvingernes Felter. Murermester Reitzel, der har foretaget Restaurationsarbejdet, har gjort Anmeldelse til Bygningsinspektøren om Fundet, og Kalkmalerierne vil nu rimeligvis blive afdækkede.  
(Krist. Dagbl. 15. Juli.)

\*

\*

\*

**Overtro i protestantiske Lande.** Det er jo ellers de katholske Lande, der maa holde for, naar Talen er om daarlig Oplysning, om Overtro og desl. Rent galt skal det jo have været i Middelalderen med Overtro og Hekseri, skøndt det uimodsigeligt er godtgjort ved historiske Beviser, at »Hekseprocesserne« først rigtig grasserede efter Reformationen og netop i de protestantiske Lande. Men nu til Dags skulde man dog rigtignok tro, at Protestantismen efter saa lang Tids fanatisk Bearbejdelse af Folket og i Forening med den stadig stigende Oplysning allerede forlængst havde faaet Bugt med Overtroen og alt derhen hørende. Følgende to Notitser (den ene fra *Nationaltid.*

(10. Juli), den anden fra *St. Olaf* Nr. 26) viser derimod, at dette langtfra er Tilfældet, hverken for Danmark eller for Norges vedkommende:

#### Overtro Anno 1905.

Man skulde forsværge, at man i Oplysningens Tidsalder, i et Land, hvor hele Befolkningen kan læse og skrive, kunde træffe Individder, som i aandelig Henseende er 3—4 Aarhundreder tilbage i Udvikling. Men ikke desto mindre forefaldt i Frederiksborg Birks Politiret forleden et Tilfælde, der mindede os om, at der endnu vanker Sjæle rundt, som tror paa »onde Aander« og andre Djævlens skønne Kunster.

Sagen var, fortæller »Frederiksborg Amtstid.«, i Korthed den, at en Mand havde indstævnet en gammel Kone, fordi hun havde skældt ham ud for en Troldmand og hans Kone for en Heks og hans Børn for Troldunger. Disse saarende Beskyldninger forlangte han, at indklagede skulde tilbagekalde offentlig i Avisen. Da Konen havde faaet dette Vilkaar at høre, nægtede hun paa det bestemtteste at ville tilbagekalde sine Udtalelser, for de var sande. Og til Støtte herfor fortalte hun, at en Dag hun stod og kogte Mad, kom en af »Troldungerne« og kastede en Haandfuld Jord i hendes Gryde. Konen tog da Gryden og gik — til Præsten, viste ham Maden og spurgte ham, om den var spiselig? »Nej,« svarede Præsten, »den er uspiselig.« Om Aarsagen var Tillavningen eller Tilsætningen med Jord, afgjordes ikke, da Konen var fast overbevist om, at Maden var bleven »forgjort«. Undertiden — paastod Konen videre — kom Klageren eller hans Kone hen til hendes Hus og stod og læste op af en Bog. Hver Gang de saaledes havde »læst over hende«, paastod Konen, at hun mærkede en kendelig Forværring af sit Helbred, og hun havde aldrig været saa daarlig, som efter at den »Læsen over hende« var begyndt, og hun troede bestemt, at det kun kunde skyldes at Klageren og hans Kone var Troldfolk.

Til sidst lykkedes det dog at faa Konen til at tilbagekalde sine »fornærmende« Udtalelser. Men

om hun derfor tror *mindre* paa Trolderi, er dog vist et stort Spørgsmaal.

(Nationaltid. 10. Juli.)

### Spaakvinderne i Kristiania.

Norge er et oplyst Land, og Kristiania er en By, hvor Videnskabens Lys skinner fra en lang Række af Lærestole paa Universitetet — for ikke at tale om den Mængde Prædikestole, fra hvilke lærde og helt moderne Teologer spreder Lys i Overtroens Nat og Mørke. Vi faar høre det saa tit, vi Katholiker, at de protestantiske Samfund staar saa højt over de katholske i Oplysning, at vi næsten falder i Fare for at tro det.

Hvem skulde da tænke sig, at den krasse Form for Overtro, som bestaar i at søge Fremtidssløret for Skæbnen løftet ved at ty til Spaakonernes Kunst, var saa udbredt i vort »oplyste« Samfund, som det fremgaar af en Artikel i »Aftenpostens« Nr. 293 for 27. Maj sidstleden? En Referent beretter om nogle Besøg hos en Del af det moderne Samfunds Pythiaer her i Hovedstaden, og hvad han beretter, er tildels meget interessant. Artiklen er dog for lang til, at vi kan ofre Rum for den; vi faar nøjes med en Oversigt.

Om en Dame, der paa sin Dør istedetfor Navn har sat: »Her bor Damen, som aventurer«, fortæller Referenten, at hun »hører til en Profession, som har Dyrkere ud over den ganske Stad, dog mest i de østligste Bydele. Men til Gengæld har de sin Kundekreds fra alle Kanter, ogsaa fra de noble, vestlige Strøg.«

Den Maade, hvorpaa disse Damer averterer sin Forretning, er uden Interesse. Der er »Damer, som ser skjulte Ting for enhver, kun Sandhed«, »Damer, som ser Fortid og Fremtid paa forskellig Vis«, »Damer, som forudsiger Menneskers Skæbne«, »Damer, som giver stor Oplysning i skjulte Ting«, og »Sandsigersker«. Maaden, paa hvilken Haandteringen drives, er for det meste at »lægge Kort« og tyde disse. En »fortæller om Møder, hvor hun har uddrevet Djævelen af en Besat, om onde Aander, som er veget bort, om sit eget Barn, som hun



har helbredet ved aandelige Midler«. Den almindelige Takst er en halv Krone for hver Konsultation.

Saaledes flourer Overtroen lige saa meget i den protestantiske »Oplysningstid« som i den »katholske Middelalder«. Ja, hvad der er endnu værre: den katholske Kirke modarbejdede altid og modarbejder den Dag idag Overtroen under en hvilken som helst Skikkelse, medens den overtroiske Spaatrafik her udøves, udenat der er nogen af »Sions Vogtere«, som opløfter Røsten imod den.

(St. Olaf Nr. 26.)

\*

\*

\*

I Søndagstillæget til Nationaltid. (den 23. Juli) skriver Pastor *A. Fibiger* en Betragtning over Apostlenes Gerninger 9. Kapitel, hvor der bl. a. fortælles om Petri Gerninger i Lydda og Joppe blandt de syge og nødlidende. Herom hedder det i Pastorens Betragtning:

»Men efterdi Lydda var nær ved Joppe udsendte Disciplene, da de hørte, at Petrus var der, to Mænd til ham og bad ham uden Forhalelse at komme over til dem. Men Petrus stod op og gik med dem.«

Her kan en Københavns-Præst ikke tilbageholde blot et lille Suk: Aa, gid der dog vilde være nogle flere, som i Sorgs og Nøds og Døds Tider vilde sende Bud efter Herrens Tjener! Hvor er det svært at skulle staa i Kapeller og tale ved de Menneskers Kister, hvem man i levende Live aldrig saa! Og hvor er det endnu sværere at mærke hos saa mange den hartad fanatiske Angst for, at man skal komme ind og tale et Guds Ord til den syge og døende! Og det skal kaldes »Barmhjertighed« mod de syge! Ak, vidste Du dog, hvad der tjener til baade din og deres Fred!

Her kan vi Katholiker ikke tilbageholde det Spørgsmaal: *Hvem er Skyld i saadanne Forhold?* Hændes det aldrig, at der forgæves sendes Bud efter den lutherske Præst, naar en Protestant ligger syg og ønsker aandelig Trøst paa sit Syge- eller Dødsleje? Den, der skriver dette,

ved i det mindste ét Tilfælde, hvor »Præsten« (og det én med et bekendt Navn) lod svare den syge, som havde ladet ham kalde, at dersom der ikke sendtes Vogn, saa kom han ikke!!! Den syge sendte ikke Vogn, men sendte Bud efter en katholsk Præst, som kom ogsaa uden at forlange Vogn.

Det er vel — forhaabentlig — kun enkelte sjældne Tilfælde, som ikke kan lægges »Kirken« til Last, vil man maaske sige. Ja, forhaabentlig! — Men hvad der kan lægges Protestantismen til Last, det er, at der overhovedet kun saa sjældent sendes Bud efter Præsten til Sygelejet; idet man nemlig med saa meget andet ogsaa har kastet den sidste Salvelses Sakramenter over Bord, de syges Sakramente, som jo dog omtales i den h. Skrift, og som Apostelen Jakobus ligefrem foreskriver *skal* meddeles de syge: »Er nogen blandt eder syg, da kalde han Kirkens Præster, og de skal bede over ham, idet de salver ham med Olje i Herrens Navn; og Troens Bøn skal frelse den syge, og Herren skal skænke ham Lindring, og har han Synder paa sig, da skal de forlades ham.« (Jac. 5, 14. 15.)

\*

\*

\*

I Nationaltidende for 17. Juli fortæller en Italiafarer, *Gustav Hetsch*, om sine Genvordigheder paa en Rejse til Milano. Det første, de gjorde ved ham i Milano, var bag paa en elektrisk Sporvogn at stjæle Portemonnæen med alle Kontanterne. Dette Uheld — som kunde hænde ligesaa godt her som der — fremkaldte i Manden et indædt og uudslukkeligt Had imod alle Milanenserne, saa at han fra det Øjeblik kun saa Kæltringer og Gavtyve i alle, som han mødte der i Byen. Hør blot:

Byen har, saavidt jeg ved, godt en halv Million Indbyggere. Hvor mange af disse, der er Lomme-tyve, skal jeg lade være usagt. Men iblandt dem, der er klædt og ter sig som jævne Borgerfolk hjemme hos os, ser mange ud, som om Skuffebedrøvelse, Dokumentforfalskning og andet lovstri-

digt ikke var dem fremmed. Jeg har i hele Milano ikke set et eneste Menneske, som jeg vilde indlade mig med, hvis han venlig kom og tilbød mig en nok saa lille Tjeneste\*) eller hvis jeg skulde blive nødsaget til at gøre en selv nok saa soleklar Forretning.

Man maa ikke misforstaa mig. D'Hrr. saa ingenlunde ud, som om de havde en daarlig Samvittighed. Tvertimod. Den frelste Samvittighed lyste ud af deres sortsmudsede Fysiognomier — og netop dette, i Forbindelse med deres hele demoraliserede Habitus, gjorde Indtrykket af dem saa frastødende.

De gode Katholiker, der flokkes om Altrene i den herlige Domkirke, ser troskyldige nok ud, saa længe de ligger paa Knæ med Front mod Præsterne og Ryggen til mig. Men naar de rejser sig og gaar ud gennem Hoved-Skibet, — der er langt og bredt som Højbroplads, — saa er det forbi med Troskyldigheden. Man har en ganske bestemt Fornemmelse af, at nu har de afbedt de i Gaar bedrevne Skarnsstreger, og nu træder de ud i Dagslyset for at bedrive nye — med kold Hjerne og roligt bankende Hjerter, som det selvfølgeligste paa Jorden, som en Karakternødvendighed.\*)

Det er os en Gaade, hvorledes et anstændigt Blad kan bekvemme sig til at optage saadanne ligesaa dumme som onskabsfulde Gemenheder.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** I Søndags overværede *Enkekejserinde Eugénie* tilligemed Prinsesse *Marie* og *Margrethe Høj-*

---

\*) Udhævelserne er af os.

messen i St. Ansgarskirken, som blev sunget af Hr. Pastor Kerff (Horsens), og under hvilken Pastor v. Kettenburg prædikede. Kirkens Sognepræst, højærv. Hr. Pastor Braun modtog de høje Kirkegængere ved Indgangen og bød dem velkommen ligesom han ogsaa efter Gudstjenesten ledsagede dem ud. Den gamle Enkekejsersinde spurgte med Interesse om Menighedens Forhold og om hvormange Medlemmer vor hl. Kirke tæller her i den danske Hovedstad.

— Paa dette Sted kunde man maaske passende gøre Ugebladets Læsere opmærksomme paa en ny Serie interessante »*Prospektkort*« med store tydelige Afbildninger af alle de *danske Byvaabner*, som ses næsten i enhver Boglade for Tiden. For os Katholiker er det særlig interessant at se, hvor mange af disse Byvaabner der har et udpræget katholsk Motiv, som f. Eks. Jomfru Maria med Jesusbarnet (i Sæby, Thisted, Ringsted . . . Byvaaben) katholsk Abbedstav (Sorø), katholsk Bispehue (Silkeborg), St. Jørgen (Holstebro), St. Michael (Slagelse), St. Knud (Odense), o. s. fr.

**Italien.** Den 13. Juli fandt en overordentlig smuk Højtidelighed Sted paa Passet *Store St. Bernhard*, idet den internationale Vej, der skal forbinde Landene paa begge Sider af Passet, aabnedes, og en stor, smuk Statue af den hl. Bernhard af Menthon, Stifteren af det verdensberømte Hospitium, ved samme Lejlighed indviedes. En Mængde Mennesker havde givet Møde, deriblandt Greven af Menthon, Helgenens endnu levende Slægtning; Biskoppen af Aosta, Monseigneur Duc; Turins Præfekt og to af det schweitsiske Forbundsraads Medlemmer samt Repræsentanter baade for store og lille St. Bernhards Klostre.

Efter at forskellige Taler var blevet holdt, afslørede Biskoppen den smukke Statue og indviede den, hvorpaa Præfekten overskar den Snor, som indtil da havde spærret Vejen, og hilste de schweitsiske Repræsentanter. Til Slutning holdt Biskoppen endnu en Tale, hvori han særlig

fremhævede, at Kirken altid har velsignet og støttet ethvert Fremskridt paa den sande Civilisations Omraade.

**Unio.** Søndag den 6. August Udflygt i 2 Afdelinger. I. Afdeling for cyklende Deltagere samles Kl. 9 $\frac{1}{2}$ , ved Hovedbanegaardens Restaurant, og kører til Raavad, hvor den medbragte Frokost nydes. Herfra over Ørholm til Frederiksdal. Ved 3 Tiden træffes her sammen med II. Afdeling, som tager med Banen fra Holtebanegaarden til Lyngby Kl. 1 $\frac{1}{4}$ . Herfra ad Prinsessestien til Frederiksdal. Efter at have drukket Kaffe her, spadseres sammen med I. Afdeling langs Furesøen til Kollekolle og igennem det interessante Dalstrøg ved Hulsøen tilbage til Frederiksdal. Her spises til Aften. Madkurve kan medbringes. Venner og Bekendte kan deltage.

**S.J.G.** St. Josefs Gildets alm. Møde den 7. August bortfalder.

**✳** Afholdsforeningen St. Johs. Broderskab indbyder til Møde Lørdagen den 12. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , Eftm. senest. Foredrag af Seminarist Chr. Nielsen: Afholdssagens Forhold til Kulturen. Alle er velkomne. Gratis Adgang.

Børneafdelingens Udflygt til Ordrup Kl. 10 $\frac{1}{2}$  Form. Søndag d. 13. ds. istedetfor den 30. Juli. — 20 Øre pr. Deltager, Forældrene kan deltage i Turen. — Mødested: det ny Raadhus.

**Amager.** 3 Vær. 1 Sal tilleje for enlige rolige Beboere. Egen lille Have med Lysthus. Tæt ved Sporvognen og 10 Min. fra St. Anna Kirke. Beboes kun af 2 Familjer. Lejen 23 Kr. mdl. Rohdosvej 49, Stuen.

### Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. August. 8. Søndag efter Pintse. Kristi Forklarelse. — 7. M. Cajetan, Bekender. — 8. Ti. Cyriacus og Fæller, Martyrer. — 9. O. Ferialdag. (Pave Pius X.s Kroning 1903.) — 10. To. Laurentius, Martyr. — 11. F. Oktavdag. — 12. L. Clara, Jomfru.

Søndag den 13. August. 9. Søndag efter Pintse.

Gudstjenesten i Slagelse bortfalder.

**NB.** Annoncer og Bekendtgørelser maa indsendes **se- nest Onsdag**, Efterretninger og lignende Bidrag allerede en af de allerførste Dage i Ugen, da Bladet, som trykkes om Fredagen, allerede om Torsdagen maa være færdigt fra Redaktionen.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Pr. 33.

Søndagen den 13. August.

1905.

---

**Indhold:** Pavelig Encyklika om Katekismus-Undervisning. — En Filosof paa Tilbagevejen. — Nyt fra Missionerne. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Osnabrück. München. Rom. — Spørgsmaal og Svar. — Bekendtgørelser.

---

## Pavelig Encyklika

om

## Katekismus-Undervisning.

— 0 —



Til de ærværdige Brødre, Patriarkerne, Primaterne, Ærkebiskopperne, Biskopperne og andre Ordinariet, som lever i Fred og Samfund med den apostoliske Stol, sender

### Pave Pius X.

sin Hilsen og den apostoliske Velsignelse.

I overmaade onde og vanskelige Tider har Gud Herren i sin uudforskellige Raadslutning kaldet vor Ringhed til at beklæde det øverste Hyrdeembede over hele Kristi

Hjord. Thi allerede længe bliver denne Hjord efterstræbt af Fjenden med Lumskhed og Snuhed, saa at det særlig nu synes at gaa i Opfyldelse, hvad Apostlen forudsagde de Ældste i Efesus: »Jeg ved, at . . . der skal komme glubende Ulve til Eder, som ikke skal skaane Hjorden.« (Ap. Gj. 20, 29.) — Alle, som er besjælede af Iver for Guds Ære, gransker efter Grundene og Aarsagerne til denne Krisis paa det religiøse Omraade. Den ene finder Aarsagen i dette, den anden i hint, og derfor slaar man ind paa forskellige Veje, eftersom man anser det for bedst til Beskyttelse og Genoprettelse af Guds Rige her paa Jorden. Uden helt at overse de andre Grunde, mener vi dog, ærværdige Brødre, at burde slutte os til deres Mening, som antager, at Aarsagen til den aandelige Slappelse og Sløvhed ligesom ogsaa til de deraf følgende store Onder først og fremmest er at søge i *Mangel paa Religionskundskaber*. Dette stemmer nøje overens med, hvad Herren selv har sagt gennem Profeten Oseas (4, 1. ff.): » . . . og ej er Guds Kundskab i Landet. Sværgeren og Løgn og Mord og Tyveri og Horeri har taget Overhaand, og den ene Blodskyld følger paa den anden. Derfor skal Landet sørge og alle dets Beboere vansmægte.«

Og virkelig gives der nu i vore Tider ikke faa blandt dem, som regnes til det kristelige Folk, som lever i den største Uvidenhed om de Ting, som de burde kende for at sikre sig det evige Liv; Klagerne herover er almindelige og desværre ikke uberettigede. — Men idet vi her taler om det kristelige Folk, saa mener vi hermed ikke blot det almindelige Folk eller de lavere Klasser, som ofte endnu kan have nogen Undskyldning for deres Uvidenhed, fordi de nemlig i deres Afhængighed af vanskelige Herskaber næppe kan finde nogen Tid tilovers for sig selv og deres egne Anliggender, men vi mener hermed ogsaa og fornemmelig hine, som ganske vist ikke savner Aand og Dannelse, som tværtimod er udrustede med alle almindelige Kundskaber, men som — hvad Religionen angaar — paa ufor-

nuftig Vis henlever deres Dage i Ligeegyldighed (Indifferentisme). Disse Mennesker er ofte indhyllede i et usigeligt tykt Mørke; og hvad der er end mere at beklage, de lægger sig ganske roligt til Rette deri. Alle Tings øverste Herre og Skaber, Gud, skænker de næppe nogen Tanke, lige saa lidt som de bryder sig om den sande Visdom, som er indeholdt i den kristelige Tro. Derfor ved de intet om Guds Ords Menneskevordelse, eller om Menneskeslægtens fuldkomne Forløsning ved ham, intet om Naaden, som er det nødvendigste Middel til Opnaaelsen af de evige Goder, intet om det højhellige Offer og Sakramenterne, gennem hvilke vi opnaar og befæstes i Naaden. Den Uretfærdighed og Hæslighed, som klæber ved Synden, regner man slet ikke for noget og derfor gør man sig heller ingen Umage for at undgaa eller aflægge Synden; og saaledes gaar det indtil det sidste, saa at Præsten i Haabet om dog at frelse Sjælen, anvender de sidste Øjeblikke til en summarisk Undervisning i Religionen, de Øjeblikke, som snarest burde anvendes til at opvække Kærlighed til Gud; helt bortset fra det desværre ikke usædvanlige Tilfælde, at den døende i sin strafbare Uvidenhed endogsaa mener, at Præstens Bistand er overflødig, og at han, uden at udsone sig med Gud, trøstig kan tiltræde den skæbnesvangre Vej over i Evigheden. Med Rette skrev derfor allerede vor Forgænger Benedikt XIV.: »Vi forsikrer, at en stor Del af dem, som hjemfalder til den evige Straf, har paadraget sig denne Straf ved deres Uvidenhed om Troens Hemmeligheder, som man nødvendigvis maa vide og tro for at optages i de Udvalgtes Tal.« (Instit. XXVI. 18.)

Men naar det forholder sig saaledes, ærværdige Brødre, kan vi saa endnu undre os over, at den moralske Tilstand er som den er, og at Sædernes Fordærvelse tiltager fra Dag til Dag selv hos de Nationer, som bærer Kristennavnet, de barbariske Folkeslag slet ikke at tale om. Apostlen Paulus skriver i sit Brev til Efeserne (5, 3. ff.): »Men Utugt og al Urenhed eller Gerrighed, lad det end ikke



nævnes iblandt eder, som det sømmer sig for hellige, eller ublu Væsen eller taabelig Tale.« Men som den vigtigste Forudsætning for at kunne føre et helligt og ærbart Liv, og holde Lidenskaberne i Tømme nævner han netop Kundskab til Religionen: »Ser derfor til, Brødre, hvorledes I kan vandre varligt, ikke som uvise, men som vise . . . . Værer derfor ikke uforstandige, men skønner, hvad der er Guds Vilje.« (Efes. 5, 15 ff.)

Og det med Rette. Thi den menneskelige Vilje har næppe noget mere tilbage i sig af den af Gud Herren selv ved Skabelsen indgydte Kærlighed til det ædle og rette, hvorved den ligesom hendroges til det sande og virkelige Gode. Fordærvet ved Arvesynden og glemmende sin guddommelige Herre og Skaber lader Mennesket sin Tilbøjelighed gaa i en anden Retning, saa at han elsker Forfængeligheden og søger Løgnen. Den menneskelige Vilje, som saaledes er kommet paa Afveje og er blændet af de onde Lidenskaber, trænger derfor til en Fører, som viser den Vej, saa at den atter kan betræde den med Urette forladte Retfærds Sti. Denne Fører behøver nu ikke at søges andetsteds, men er af Naturen selv givet Mennesket nemlig Forstanden; men dersom den savner det ægte Lys, som gives os i den guddommelige Aabenbaring, da vil det ske, at den blinde fører den blinde, og at begge falder i Graven. Den kongelige Profet David takker Gud for det Sandheds Lys, hvormed han har oplyst Menneskets Aand, idet han siger: »Du har paatrykket os, Dit Aasyns Lys, o Herre!« (Salm. 4, 7) og Virkningen af dette Lyses Gave udtrykker han med de Ord: »Du gav Glæde i mit Hjærte,« nemlig den Glæde, som fylder vort Hjærte, naar vi vandrer Guds Buds Vej.

Enhver, som ret overvejer dette, vil let forstaa, at det virkelig forholder sig saaledes. Den kristelige Visdom aabenbarer os nemlig meget mere om Gud og hans uendelig fuldkomne Egenskaber, end hvad vi kunde udgrunde med vor Forstands naturlige Kræfter. Den byder os des-

uden, at vi skal yde vor højeste Herre og Gud, Forstandens Offer, som er *Troen*, Viljens Offer, som er *Haabet* og Hjærtets Offer, som er *Kærligheden* og saaledes stiller den hele Mennesket i hans Tjeneste, som er alle Tings første Ophav og Styrrer. Ligeledes er det Jesu Kristi Lære alene, som aabenbarer os Menneskets sande, ophøjede Værdighed, som er en Følge af, at vi er den himmelske Faders Børn, skabte i hans Billede, og bestemt til et evigt og saligt Liv med ham. Men heraf udleder Kristus tillige Menneskenes Pligt, at elske hverandre som Brødre, at føre et Levned, som det sømmer sig for Lysets Børn, »ikke i Fraadseri og Drikkelag, ikke i Løgnagtighed og Utugt, ikke i Kiv og Avind« (Rom. 13, 13); han byder os ligeledes, at kaste al vor Sorg paa Gud, fordi han bærer Omsorg for os; han byder at komme de trængende til Hjælp, at gøre vel imod dem, som hader os, at foretrække vor Sjæls evige Interesser for dette Livs forgængelige Goder. Men for ikke at opregne alt enkeltvis, — raader Kristi Lære os ikke til at aflægge vor Stolthed og vort Hovmod og foreskriver den os ikke Ydmyghed, som Forudsætning for sand Storhed? *Hvo som ydmyger sig . . . . han er den største i Himmerige* (Matth. 18, 4). Vi lærer her kristelig Klogskab, som bevarer os for Kødets Klogskab, Retfærdighed, som giver enhver sit, Standhaftighed og Beredvillighed til at taale alt med Sindsligevægt for Guds Skyld og for at opnaa den evige Løn, endelig Maadehold og Kærlighed til Armod for Guds Riges Skyld, saa at vi endogsaa roser os i Korset uden at bryde os om Verdens Foragt. Det er altsaa sikkert, at den kristelige Visdom ikke blot oplyser vor Forstand, saa at den kan erkende Sandheden, men den opflammer ogsaa vor Vilje, saa at den higer efter Gud og ved Dydens Øvelse kan naa til Forening med Ham.

(Fortsættes.)

## En Filosof paa Tilbagevejen.<sup>\*)</sup>

### Friedrich Paulsen og Kristendommen.

—o—

I den nordtyske filosofiske Verden spiller Professor *Friedrich Paulsen* i Berlin en Rolle, der ganske svarer til den af Professor *Harald Høffding* indtagne Stilling i Skandinavien. Hans »De tyske Universiteters Historie« og hans »Ethik« er Værker, som det ikke er muligt at gaa udenom. I Kampen mod Kirke og Kristendom har han hidtil staaet, om ikke i forreste, saa dog i anden eller tredje Række — der hvor, som hos de gamle Romere, de solideste Tropper befinder sig. Protestantismens Væsen har han i sit Skrift om *Kant* bestemt som Rationalisme, der ikke helmer, før alt overnaturligt er ryddet til Side, og han har forsvaret og videre udviklet dette Standpunkt i sit Stridsskrift »*Philosophia militans*«. Al anden Religion end den, der viser sig i sædelig Handlen, altsaa først og fremmest al Bøn, Liturgi, ydre Gudstjeneste, er for ham som for hans store Lærer Kant — »Afterdienst«, falsk Religion.

Des interessantere er det da at se, hvorledes denne indflydelsesrige Universitetslærer og meget læste Skribent trods alt stiller sig til den historiske Kristusskikkelse. Det moderne Ungtyskland er i stigende Grad behersket af de Tanker, som betegnes ved Navnene *Max Stirner* og *Nietzsche*, og som *Georg Brandes* gav det, ifølge *Nietzsches* eget Udsagn særdeles »gescheite«, Navn *aristokratisk Radikalisme*. Paa en Grundvold af *Schopenhauers* Menne-skeforagt er de radikale Ungtyskere *Nietzsche'ske* Overmennesker.

Om disse to Modefilosoffers Adkomst til at staa som Ungdommens Opdragere er det nu *Friedrich Paulsen* har faaet Lejlighed til at udtale sig i en Afhandling om *Arthur Schopenhauer*. Han skriver her:

\*) Efter Nationaltidende Aften 17. Juli.

»Den gamle Matthias Claudius giver i sit <sup>4</sup>Testament sin Søn Johannes, blandt andre om sand Visdom vidnende gode Raad, ogsaa denne Formaning med: »Det er let at foragte, min Søn, men at forstaa er meget bedre.« Nietzsche havde hellere skullet skrive dette Ord i sin Stambog end Schopenhauers Raad, at væbne sig mod Menneskehædet ved gennemført Menneskeforagt. Maaske beslutter en af hans ungdommelige Beundrere sig dertil, saafremt denne Afhandling kommer ham i Hænde . . .

»Skulde nemlig nogen være bleven tvivlende med Hensyn til Schopenhauers og Nietzsches Værdi som Opdragere og se sig om efter en anden og bedre, saa kan jeg ogsaa nævne en saadan. Det er ganske vist ikke en nyopdaget eller nymodens Opdrager — thi jeg tænker paa den gamle og dog evig unge *Profet fra Nazareth*.

»I et stemmer han overens med Schopenhauer: ogsaa han lærer Foragt for Verden, dens Goder og dens Magter. Contemptus mundi er Punkt 1 ogsaa i hans Prædiken. Han lærer at agte denne Verdens Goder ringe og lærer det ikke blot — som Schopenhauer — i Ord, men ved sit Livs Forbilled. Da han stod paa Fristelsens Bjerg, og denne Verdens Fyrste traadte ham nær og sagde: »Alt dette vil jeg give Dig, hvis Du falder ned og tilbeder mig,« da stødte han ham bort og valgte Fattigdom, Ringhed, Forfølgelse, Skændsel, Lidelse og Død.

»Og endnu i en anden Forstand lærte han os at foragte Verden. Ordet »Verden« betyder i den gamle Kristendoms Sprog især de verdslige Interessers og Magters Organisation i Staten og Samfundet. Ogsaa overfor disse lærer Jesus sine Disciple at bevare den indre, ja endog den ydre Uafhængighed. Han giver dem et lønligt Middel dertil i Hænde, et Middel, som ligger skjult i Ordet: »De kan ihjelslaa Legemet, Sjælen kan de ikke ihjelslaa« . . . . Nietzsche synes derfor ikke at have været vel underrettet, da han udgav Kristendommen for en Hjørde-Religion med

en Slavemoral. Menneskeheden er aldrig bleven kaldet til en fuldere og stoltere Frihed end ved Evangeliet.

»Den altsaa, der søger Jegets Uafhængighed af Verden og dens Magter og anser dette for et værdigt Maal, finder her Belæring og Forbilled. Jesus hørte ikke til de fredelige Folk, til de mætte Existenser, der lever i Fred med Verden og finder det Bestaaende fortræffeligt. Han er tværtimod den største Ufredsstifter, der nogensinde har levet. Han er utilfreds med Verden — dog ikke, fordi den byder ham for faa Goder og Nydelser, for liden Tilfredsstillelse af Forfængeligheden eller Herskesygen. Han beklager sig ikke over Mangel paa Anerkendelse eller Resultater af sin Virken — omend han kunde have mere Grund dertil end Schopenhauer. Men intet af dette var Aarsagen til hans Utilfredshed, den stammede fra noget andet, noget alment. Med brændende Smerte og Uvillie fornam og forstod han, at Menneskenes, hans Brødrer, Liv var saa tarveligt og tomt, saa elendigt og ynkeligt — at de levede som Lysternes Trælle eller Slaver af Loven — at der i deres Liv var saa lidt Aand og Frihed, saa lidt Sandhed og Retfærdighed, saa lidt Kærlighed og Salighed.

»Og hermed kommer vi til det andet Hovedpunkt i Jesu Lære, det, som Frankfurterfilosoffen ikke mere har fælles med ham: *Guds- og Menneskekærligheden*. Hos Schopenhauer staar Verdensforagten alene, i det mindste i hans Liv; hos Jesus er den Vransen af Kærligheden til Gud. Cotempus mundi og amor Dei er hans Væsens to sammenhørende Poler. Han lever i Guds Kærlighed, i den Kærlighed, hvormed han elsker Gud og ved sig elsket af ham. Og denne Kærlighed er det, som bærer ham frelst over alle Afgrunde, ogsaa over Verdensforagten og Verdensforkastelsens. Han larmer ikke og støjer ikke, og man hører ingen Raaben paa Gaderne. Han gaar stille sin Vej, trods al Verdens Modstand vis paa sin Sendelse og sin Sejr tilsidst. I Kærligheden til Gud ligger ogsaa Roden til hans Menneskekærlighed; alle Mennesker er jo

hans Faders Børn, Børn, der ganske vist er kommen langt bort fra Hjemmet, men som dog alle har bevaret et vist Minde om Faderens Hus, hvorfra de stammer. Og idet han taler herom til dem, vækker han Længsel i Sjælene, vækker han Mod i Sjælene til at vende om: »Hvorfor vil I være Verdens slet lønnede Daglejere, naar I er kaldede til at blive Guds frie Sønner og Borgere i Himmeriges Rige?« Han spilder ikke Tiden med vidtløftigt at eftervise Menneskets faktiske Jammerlighed og Intethed, men holder sig til Menneskets Ide, til det, Mennesket skulde være og egentlig er. Og idet han saaledes lever i Ideen, finder han Kraft til at sætte Livet ind for Guds Rige og dets Komme paa Jorden.

»Og saaledes bliver det da derved — den sande Opdrager er ikke Schopenhauer, ikke Nietzsche eller nogen anden af den lygtemandsflakkende Overtros Modegudomme. Den sande Opdrager er og bliver *ham fra Nazareth.*«

De gamle Theologer plejer at sige, at Vejen til Kristus som Gud gik gennem Kristus som Menneske. Anerkendelsen af Jesu sædelige Storhed og enestaaende Forbilledlighed skulde med andre Ord være Indledningen til Anerkendelsen af hans Guddom.

Ingen formaar at sige, hvorvidt denne Sætning vil komme til at passe paa Berlins Høffding. Men ogsaa som de staar, er Paulsens Ord af Vægt og Værd, og det skal nok vise sig, at de paa mere end en vaklende Yngling vil have heldbringende og for Livet afgørende Indflydelse.

*Johannes Jørgensen.*

---

## Nyt fra Missionerne.

— 0 —

Det hed sig altid før, at det kun var i selve Frankrig de religiøse Ordener blev forfulgt, medens de i de franske

Kolonier i Orienten blev behandlede paa den mest ud-søgt venlige Maade af den franske Regerings Repræsentanter. Ja der fortaltes endogsaa, at samtidig med at de religiøse Ordener blev udvist af Frankrig, blev Repræsentanter af de samme franske Ordener i Orienten dekoreret med Fortjenstmædaillen af den franske Regering. Dette synes ikke at stemme i alt Fald ikke for **Pondicherys** vedkommende (fransk Besiddelse i Forindien). Allerede for et Aar siden blev her en blomstrende Døtreskole frataget St. Josefssøstrene fra Cluny; og nu er for kort Tid siden ogsaa det »lille Seminarium«, den bedste og mest besøgte højere Drengeskole bleven lukket. Først havde man forsøgt at ødelægge denne kristelige Anstalt ved en konkurrerende Statsskole; da dette imidlertid mislykkedes og Elevernes Antal i »lille Seminarium« tværtimod voksede fra 450 til 1200, saa tog man simpelthen sin Tilflugt til Magtmidler. Sandsynligvis maa Patrene nu ligesom Søstrene flytte deres Anstalt over paa britisk Territorium.

Ogsaa andre Steder fra kommer lignende Meddelelser. Fra *Fianaransoa* paa **Madagaskar** skriver en fransk Jesuit-pater til »d. kath. Missionen«:

»De ønsker et kort og tydeligt Overblik over de nu-værende religiøse Tilstande her. Jeg skal give Dem det i faa Ord. Hvad den offentlige Gudstjeneste angaar: ingen Processioner mer og ingen Krucifikser mer i Retssalene. Hvad Skolevæsenet angaar: Flere Anstalter, hvor tidligere Skolebrødre og -søstre var ansatte paa Statens Bekostning, er nu overdraget til Lægfolk. Det samme har man i Sinde efterhaanden at gøre med Sygehusene. Tidligere opmuntrede Staten Privatskolerne ved at udsætte Præmier og ved at yde Tilskud, men det er ophørt. Man lader dem endnu foreløbig eksistere, men modarbejder dem indirekte ved at begunstige de andre Skoler. Kun de Privatskoler, som med Hensyn til Indretning og Undervisningsmethode opfylder alle Øvrighedens Fordringer, bliver anerkendte som

Folkeskoler. De andre kaldes Kirkeskoler (*écoles d'église*) og tør ikke optage Elever over 13-Aars Alderen. Det er forbudt i de enkelte Missioner at have mere end én Normalskole. Saaledes er Forholdene nu; men uden Tvivl vil man snart gaa endnu videre.«

— Under den *russiske Flaades* lange Ophold ved Madagaskars Kyst traf Missionærerne (Helligaandsfædrene) i Nossi Bé gentagne Gange sammen med de russiske Officerer og Poper. Disse (Poperne), saaledes skriver en Pater, kunde slet ikke begribe, hvorledes de katholske Missionærer kunde bekvemme sig til at drage saa langt bort fra deres Fædreland og Familje for at missionere i et fremmed Land, og det endog i et saa usundt Klima og uden Vederlag. Det var besynderlige Forestillinger disse russiske Poper havde om Apostolatet og Missionsgerningen. »De bliver vel snart rig ved Handel,« mente én. En anden spurgte ganske naivt: »Hvorfor gifter De dem ikke?« Disse stakkels Poper! Himmelhøjt staar det katholske Apostolats Ideal over deres Fatteevne!

Den katholske Mission paa »Perleøen« **Ceylon**, synes at være i glædelig Fremgang. Der findes paa Øen 4 Diøceser og 1 Ærke-diøces i *Colombo* med ialt c. 300,000 Katholiker, hvorimod Protestanterne kun tæller c. 60,000. Denne Missionens herlige Blomstring har imidlertid vakt Buddhisternes Misundelse og Had, og det er i Løbet af de to sidste Aar ikke saa sjælden forekommet, at katholske Missionsstationer er bleven overfaldet og ødelagt af den ophidsede Folkemængde. »Ogsaa i mit Diøces,« skriver Biskop Lavigne af Trincomali, er to Skoler bleven stukket i Brand, og jeg frygter for, at den kristenfjendtlige Bevægelse vil udbrede sig over hele Øen, dersom den britiske Regering ikke griber mere energisk ind.«

I sit fornylig udkomne Værk *The East Africa Protectorate* skriver Sir *Charles Eliot* om Missionen i **Aequatorialafrika**:



»Jeg kan kun rose og anerkende Missionerne i vort østafrikanske Protektorat . . . . De tidligere Tvistigheder [imellem de franske Missionærer og det engelsk-protestantiske Parti] tilhører nu Fortiden og om end en overdreven religiøs Iver tidligere har overskredet Grænserne for Ret og Orden i Uganda, saa kan man dog nu ikke sige andet end, at Høsten efter denne noget voldsomme Udsæd har været uforlignelig rig og frugtbar, thi der gives vel næppe noget andet Eksempel paa, at et hedensk Land har antaget Kristendom og Skoledannelse med en saadan Begejstring.«  
Af Sammenhængen fremgaar, at Sir *Charles Eliot* her hovedsagelig har de katholske Missioner for Øje.

(Fortsættes ved Lejlighed.)

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. [Ego.] Mandagen den 31. f. M. Kl. 8<sup>1/2</sup> afrejste Kassereren og Formanden for »Sct. Johs. Broderskab« d'Hrr. Stauning og Winther til Fredericia, Aarhus, Aalborg og Odense for at søge dannet Afdelinger af Broderskabet i de nævnte Byer. — I Fredericia var der ikke blevet indvarslet til Møde og der kunde af den Grund intet foretages, hvorfor Rejsen fortsattes samme Dag til Aarhus, hvor der Tirsdag Aften holdtes et godt besøgt Møde i Søstrenes Skole i Ryesgade. Efter at Hr. Pastor Brandt havde aabnet Mødet, tog Hr. Winther Ordet og udviklede Afholdssagens store Betydning for Menneskene, ogsaa for os Katholiker, og særlig fremhævede Taleren, at netop vi Katholiker kunde ikke forsvare, hverken for Gud eller Menneskene at holde os tilbage fra en saa stor Gærning i Næstekærlighedens Tjeneste. Derefter talte Hr. Stauning og Hr. Foredragsholder Jensen, (sidstnævnte af Aarhus) begge varmt for Afholdssagen og opfordrede de

tilstedeværende til at slutte sig sammen og danne en Afdeling indenfor Broderskabet. — Ialt underskrev 12 Afholdsløftet, og Broderskabets Formand indledede nu et ordinært Møde efter Rituallet og optog de nye Medl. Til Formand for den ny Afdeling valgtes Hr. Foredragsholder Jens Jensen, Lollandsgade 52, en prøvet og dygtig Mand indenfor Afholdssagen. Den nye Afdeling fik Navnet »*Sct. Ignatius*«. — Højærværdige Hr. Pastor Brandt forærede de nye Medl. Broderskabets Emblem og gav dem samtidig Tilsagn om gratis Lokale samt Ild og Lys til Vinteren. — Dagen efter, altsaa Onsdag Aften, holdt Repræsentanterne Møde i Aalborg i det franske Institut i Borgergade 22. — Mødet indlededes paa samme Maade som i Aarhus, først talte Winther og Stauning, derefter talte Hr. Pastor Ickenmeyer i varme indtrængende Ord til sine Sognebørn og opfordrede dem til saa mange som muligt helst alle at underskrive Afholdsløftet endnu samme Aften. Pastoren udtalte, at naar han udtrykte et saadant Ønske til sine Sognebørn, saa vidste han ogsaa, at de var berettiget til at nære det samme Ønske om ham som deres Præst, og han vilde derfor være den første, der underskrev Løftet og haabede da, at mange vilde følge efter. Pastoren vilde arbejde for enhver god Sag, som kom op indenfor Menigheden, ogsaa for Afholdssagen, som han ansaa for at være en af de bedste. — Efter at Hr. Pastor Ickenmeyer havde underskrevet, underskrev Hr. Pastor Grosse-Blay, ialt underskrev 18 Afholdsløftet. De nye Medl. blev optaget efter Rituallet ligesom i Aarhus, og den nye Afdeling fik Navnet »*Det røde Kors*«. Hrr. Pastor Ickenmeyer sørger for Lokale, Ild og Lys til Afdelingen. Et mangeaarigt gammelt Medlem af »Danmarks Afholdsforening«, Hr. Sørensen, valgtes til Formand, og Hr. Pastor Ickenmeyer til Næstformand. Derefter gik Turen til Odense, hvor Afdelingen »*Sct. Alban*« stiftedes, som Formand valgtes Hr. Nielsen, Formand for Ungdomsforeningen i Odense. Som Raadgiver har den unge Formand et meget skattet

Medlem af »Danmarks Afholdsforening« i Odense. — D'Hrr. Pastorer sørger for Lokale og andet, hvad der hører til ved Møderne. Katholsk Afholdsforbund for Danmark »Sct. Johs. Broderskab« er altsaa nu stiftet, vi nærer det Haab, at St. Knuds Broderskab i Svendborg bryder med Danmarks Afholdsforening og slutter sig til det katholske Forbund, hvor det hører hjemme. — Afdelingen her i København hedder nu »Sct. Johannes«. Hovedbestyrelsens Navn vil senere blive meddelt her i Bladet. Formændene for de lokale Afdelinger modtager Indmeldelser, ligesom det ogsaa kan ske ved Henvendelse til d'Hrr. Gejstlige.

Afdelingen »Sct. Johannes« her i København holder i Fremtiden sine Møder hver Onsdag Aften, istedetfor som tidligere Lørdag Aften, Gasvej 9<sup>a</sup>. Mødet Lørdag den 12. ds. bortfalder.

**Osnabrück.** Den apostoliske Vikar for Danmark, høj-ærværdigste *Biskop von Euch*, som i Biskop Hubertus af Osnabrücks Fraværelse havde overtaget Firmelsesrejsen i Dekanetet Iburg, maatte efter tilendebragt Rejse underkaste sig en Operation i Mariahospitalet. Operationen er lykkedes og den høje Patient er allerede vendt tilbage til det biskoppelige Palais. Om et Par Dage agter Biskoppen at aflægge et kort Besøg i sin Fødeby Meppen for derpaa at vende tilbage til København.

**München.** De, som følger med i Aviserne idetmindste med Telegrammerne, vil erindre at der for nogen Tid siden indløb Meddelelser om en *større politisk Sejr* for det katholske *Centrumsparti* ved Landagsvalgene i Bayern, idet det fik 19 Stemmer mere i Rigsdagen, saa at nu 103 af de 159 Deputerede er Centrumsmænd. Denne Sejr for Centrum og Liberalismens Nederlag (de mistede ved samme Lejlighed 23 Pladser) beskæftiger fremdeles hele den tyske Presse. De Liberale og Socialisterne hyler i Kor og sværger at ville hævne sig paa det frygteligste. Og det er i Grunden heller ikke til at forundre sig over; thi det er en rent ud eksempelløs Begivenhed at Centrumspartiet bliver repræsenteret ved et langt større Antal Deputerede end der svarer til den katholske Befolknings Procentantal. Af den Iver, hvormed man endnu stadig fra alle Sider i hele den tyske Presse beskæftiger sig med denne Begivenhed, ses allerbedst dens *størpolitiske Betydning for hele Tyskland*. Forhaabentlig vil det bidrage til at kølne »Kulturkæm-

pernes« Iver og gøre dem lidt ædru. — Forøvrigt er det interessant at drage en Sammenligning med tidligere Tider. For 34 Aar siden bad bayerske Folkerepræsentanter den tyske Rigsdag i Berlin om Hjælp imod Katholicismen og nu er deres Mandater i Centrums Hænder. Saaledes gaar det naar man forfølger egoistiske Formaal og træder Folkets Vel under Fødder. »Los von Rom« Spektaklet, den »akademiske Friheds«-Rummel og alle lignende Kulturkampslyster har aabnet Folkets Øjne saa at det har taget sig sammen for alvorligt at værne om deres højeste Interesser. Et smukt Eksempel ogsaa for andre Steder og andre Lande — særlig imod Vest! — men som sagt Modstanderne er rasende og hykler Medlidenhed med det stakkels Bayern, der nu er udleveret til Ultramontanismen og den romerske Klerikalisme paa Naade og Unaade o. s. v. . . o. s. v. Det eneste fornuftige Ord, man hører fra den Kant, det er mærkværdigvis fra det stokkonservative protestantiske *Kreuz-Zeitung*, som søger at bringe de andre Blade til Fornuft ved følgende Overvejelse: »Centrumspartiets Tilvækst lader sig ene og alene forklare ved *Kulturkampens Genopblussen* fra Liberalismens Side. Centrum er et Produkt af den første Kulturkamp, og det skylder Kampen imod de gamle Kulturkampsløve sin videre Udvikling; dets Magt vil tiltage i en Grad, som man ikke aner, dersom Regeringen og Liberalismen hidfører *nye konfessionelle Kampe*. *Liberalismen vil ingen Fordel have deraf, vi konservative vil kun lidt derunder*. Men alligevel tror Alverden at kunne *besejre* de ultramontane og Jesuiterne *ved ydre Midler!*« — Hvilket smukt Vidnesbyrd af Fjendemund for Centrum! Om de franske Katholiker ogsaa kunde aftvinge deres Modstandere et saadant Vidnesbyrd, da stod det anderledes til i Frankrig!

**Rom.** »Osservatore Romano« offentliggør et *betydningsfuldt Brev*, som den *hl. Fader* har sendt til Lederne af den *sociale katholske Propaganda*. og hvori han beklager, at hans *Fintseencyklika* er *bleven forkert udlagt*. som om han havde ophævet »non expedit«. Man har vildledet den offentlige Mening ved at give hans Ord en Betydning, som de ikke havde. Paven erklærer endvidere, at selv om han indrømmer, at der under visse Forhold maa gøres en Undtagelse, saa er det dog *ingenlunde hans Hensigt at afvige fra hans Forgængeres hæderfulde Overleveringer og at give Afkald paa*

*Kirkens Kettigheder og paa Generhvervelsen af det den hl. Stol fratagne Territorium* Den hl. Fader udtaler ogsaa sin Glæde over, at Katholikerne har fulgt hans Anvisninger paa social Organisation og opfordrer dem til at arbejde videre i samme Retning.

### Spørgsmaal og Svar.

I forrige Nr. af Ugebladet blev Læserne gjort opmærksomme paa en Serie Prospektkort med de danske Byvaaben. Maa det være mig tilladt at spørge, hvem de to Helgener er, som er fremstillet paa Hjørring og Præstø Byvaaben?  
Ærb. En Abonnent.

Svar: Helgeninden paa Hjørring Byvaaben er den hl. Katharina, som er let kendelig ved Hjulet og Sværdet, de Symboler paa hendes Martyrium, hvormed hun i Reglen fremstilles.

Figuren paa Præstø Byvaaben er derimod ikke nogen Helgen, i al Fald ikke nogen kanoniseret Helgen. Det skal forestille en Præst (temmelig sikkert katholsk), som er død i Hellighedens Ry, og om hvem det Sagn gaar, at han kun ejede en eneste Mønt, som Folk derfor altid gav ham igen, hvorsomhelst han kom for at købe noget.

Forøvrigt henviser vi til en Artikel om disse Byvaabens kort, som snart vil findes her i Bladet.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 13. August.** 9. Søndag efter Pintse. — 14. M. Oktavdag. — 15. Ti. Marias Optagelse i Himlen (fejres følgende Søndag). — 16. O. Hyacinth, Bekender. — 17. To. Oktav af Laurentius. — 18. F. Helene, Enke. — 19. L. Oktavdag (Vigiliefastedag).

**Søndag den 20. August.** 8. Søndag efter Pintse. Marias Optagelse i Himlen. Joakim, den h. Joims frus Fader. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet.)

**Mariabørnenes Forening** holder offentligt Møde i St. Knuds Kapel Onsdag d. 16. August Kl. 8 Aften og Fælleskommunion Søndag d. 20. ds. Kl. 7 Morgen.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 34.

Søndagen den 20. August.

1905.

---

---

**Indhold:** Pavelig Encyklika om Katekismus-Undervisning. — Kan det virkelig være Uvidenhed? — En vigtig Sag. — Eksemplets Magt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Rom. Paris. England. Molakai. — Bekendtgørelser.

---

## Pavelig Encyklika om Katekismus-Undervisning.

— 0 —

(Fortsat.)

Hermed er det dog ingenlunde Vor Mening at ville opstille den Paastand, at Hjærtets Ondskab og Sædernes Fordærvelse slet ikke kan findes hos saadanne, som kender Religionens Sandheder. Erfaringen beviser desværre kun altfor ofte det modsatte. Men Vi paastaar, at hvor Aanden er indhyllet i Uvidenheds tykkeste Mørke, der kan Viljen umulig være retvendt og Sæderne rene. Med aabne Øjne *kan* man nemlig ganske vist ogsaa gaa fejl af den rette og sikre Vej, men er man slaaet med Blindhed, saa er Faren herfor sikkert overhængende. — Dertil kommer, at der dog endnu kan være Haab om Forbedring, naar Troens Lys ikke fuldstændig er udslukket; men dersom

der til Sædernes Fordævelse desuden endnu kommer religiøs Uvidenhed og Mangel paa Tro, saa er der næppe noget, der hjælper, og som kunde holde tilbage fra Vejen til Fordævelse.

Da nu altsaa Uvidenhed i Religion afstedkommer saa mange og saa store Onder, og paa den anden Side Nødvendigheden og Nyttens af den religiøse Undervisning er saa stor — thi forgæves vilde man vente, at et Menneske skulde opfylde sine kristelige Pligter, naar han ikke kender dem — saa maa der selvfølgelig undersøges, hvem det tilkommer at bevare Sjælene for en saa fordærlig Uvidenhed og at bibringe Hjærterne den saa nødvendige Kundskab. — Herom kan der, ærværdige Brødre, ikke være nogensomhelst Tvivl: dette vigtige Hverv paahviler alle dem, som er Sjælenes Hyrder eller m. a. O. Sjælesørgerne. De er, ifølge Kristi Forskrift, virkelig forpligtede til at kende og vogte de dem anbettede Faar; at vogte og føde det vil nu først og fremmest at sige: at undervise; saaledes forjættede nemlig Gud ved Profeten Jeremias: »Jeg vil give Eder Hyrder efter mit Hjærte, og de skal føde Eder med Visdom og Kundskab« (Jer. 3, 15.) Derfor siger ogsaa Apostlen Paulus: »Kristus har ikke sendt mig for at døbe men for at lære« (I. Cor. 1, 17), for dermed at antyde, at de, som er sat til paa en eller anden Maade at styre Kirken, fremfor alt har denne Pligt, at undervise de troende i de hellige Hemmeligheder.

Vi anser det derfor for unødvendigt at fremhæve det rosværdige ved dette Foretagende eller at vise, hvor meget det er værd i Guds Øjne. At komme de fattige og trængende til Hjælp i deres Nød, det er ganske vist en Barmhærtighedsgerning, som er velbehagelig og fortjenstlig for Gud, men hvem vil vel nægte, at det er Gud endnu mere velbehageligt, ivrigt at arbejde hen paa, ved Undervisning og Formaning at tilbyde Sjælene, ikke timelige og forgængelige, men evige og uforgængelige Goder? Der er sikkert intet, som kunde være Jesus Kristus, Sjælenes Frelser,

ønskeligere og velbehageligere, Ham, som ved Profeten Esaias siger om sig selv: »Han har sendt mig for at forkynde de fattige et glædeligt Budskab« (Luk. 4, 18.).

Men det er dog af Vigtighed, ærværdige Brødre, her at betone og urgere: at der ikke paahviler nogensomhelst Præst et vigtigere Hverv, eller en strængere Pligt end dette. Thi hvem vil nægte, at Præsterne maa forene Kundskab med et helligmæssigt Liv: »Præstens Læber skal bevare Kundskab« (Malach. 2, 7.). Og virkelig fordrer Kirken ogsaa dette paa det strengeste af dem, som skal vies til Præster. Og hvorfor det?

Fordi det kristelige Folk hos dem forudsætter Kendskab til den guddommelige Lov, og Gud har bestemt dem til at meddele den til Folket: »De skal søge Loven af hans Mund, thi han er Hærskarernes Herres Engel« (s. St.). Derfer henvender Biskoppen ved Præstevielsen disse Ord til dem, som skal vies: »Eders Lære bør være et aandeligt Lægemedel for Guds Folk; I skal nu være omsorgsfulde Medarbejdere af den gejstlige Stand, saa at I, efter vedholdende Betragtning af Guds Lov, baade ved Dag og ved Nat, maa tro, hvad I har lært og lære andre, hvad I selv har troet« (Pontif. rom.)

Naar dette nu allerede gælder enhver Præst, hvor meget mere saa ikke dem, hvem en Sjælesørgers Navn og Embede er bleven overdraget og som ifølge deres Stilling og ligesom ved en indgaaet Overenskomst er bleven betroet med Sjælenes Ledelse. De maa regnes med til hine Hyrder og Lærere, som Kristus har givet, for at de troende ikke skulde være som Børn, der som Havbølger omdrives af enhver Lærers Vind ved Menneskenes Skalkhed; men ved at øve Sandhed i Kærlighed, i alle Maader maatte vokse i ham, som er Hovedet, Kristus. (Efes. 4, 14. 15.)

Derfor er det ogsaa, at Trienterkonciliet, hvor der er Tale om Sjælesørgerne, siger, at deres første og største Pligt er at undervise det kristelige Folk. (Sess. 5. ap. 2. de ref.; Sess. 22. cap. 8; Sess. 24. cap. 4 et 7 de ref.) Der-



for foreskrives der dem sammesteds, i det mindste paa Søndagene og de større Festdage at prædike for Folket om Religionen, i Advents og Fastetiden endog daglig eller idetmindste 3 Gange om Ugen. Og ikke blot det: der tilføjes, at Sognepræsterne enten personlig eller ved andre, paa Søn- og Festdage, skal undervise Børnene og vejlede dem til Lydighed imod Gud og imod Forældrene; og naar Sakramenterne skal uddeles, bør efter samme Forskrift, de, som skal modtage Sakramenterne, paa en let og jævn Maade undervises om deres Virkekraft.

Disse Konciliets Forskrifter har Vor Forgænger Benedikt XIV. sammenfattet og klart udtrykt i sin Konstitution »Etsi minime« med disse Ord: »To Pligter er fornemmelig bleven paalagt Sjælesørgerne af det tridentiske Koncil: for det første, at de paa Helligdagene skal prædike for Folket over religiøse Emner; for det andet, at de skal undervise Børnene og hvem der særlig kunde trænge dertil, i Guds Bud og Religionens Grundsandheder.« — Med Rette skelnes der her imellem en dobbelt Pligt, nemlig paa den ene Side Pligten til at prædike eller m. a. O. at forklare Evangeliet og paa den anden Side at undervise i Religionslæren. Maaske gives der nemlig ogsaa saadanne, som i Bestræbelsen for at lette sig Arbejdet, gærne vilde faa sig selv til at tro, at Homilien kan erstatte Katekesen. Hvor forkert denne Anskuelse er, vil man ved lidt Eftertanke let kunne indse. Prædikenen, som holdes over Evangeliet, gælder jo dog i Reglen dem, som allerede kender Troens Grundsandheder. Man kunde sammenligne det med Brød, som gives til de voksne, medens Katekismusundervisningen er hin aandelige uforfalskede Mælk, som de troende efter Apostlen Petri Opfordring, skulde hige efter som nyfødte Børn. — Dette er nemlig Kateketens Hverv: at tage en eller anden Trossandhed eller Sætning fra Sædelæren op til Behandling og belyse den fra alle Sider. Men da Undervisningens Maal skal være Levnedets Forbedring, saa maa Kateketen anstille en Sammenligning

mellem det, som Gud foreskriver, og det, som Menneskene i Virkeligheden gør, og derefter ved passende Eksemples, tagne med Skønsomhed fra den hl. Skrift eller Kirkehistorien eller fra de helliges Liv, overbevise Tilhørerne og tydelig vise dem, hvorledes de skal indrette deres sædelige Liv; til Slutning endnu føje en Formaning, for at Tilhørerne maa afsky og undgaa Lasten og beflitte sig paa Dyd.

Vi ved ganske vist, at mange ikke synes om denne Maade at undervise i Kristendoms lære, fordi den almindeligvis skattes ringere og maaske ikke er egnet til at høste Mængdens Ros. Vi holder derimod for, at dette er hines Mening, som lader sig lede mere af Letsindighed end af Sandhed. Vi vægrer os ingenlunde ved at yde hine Prædikanter vor Anerkendelse, som af oprigtig Iver for Guds Ære indvier deres Kræfter til Troens Forsvar og de helliges Forherligelse. Men deres Arbejde forudsætter et Forarbejde, nemlig Kateketens; mangler dette, saa mangler Grundlaget, og Bygningsmændene bygger da forgæves. Altfor ofte sker det, at selv de mest formfuldendte Taler, som modtages med Bifald af en talrig Tilhørerkreds, alligevel kun bevirker dette ene, at kildre Ørene, medens Hjærtet bliver uberørt. Derimod er den kateketiske Undervisning, selv den mest jævne og ligefremme, hint Ord, om hvilket Herren selv bevidner gennem Profeten Isaia (55, 10. 11.): »Ligesom Regn og Sne falder fra Himlen og ikke mere vender der tilbage, men fugter og væder Jorden og gør den frugtbar, saa at den frembringer Sæd til at saa, og Brød til at spise, saaledes skal det være med det Ord, som udgaa af min Mund; det skal ikke komme tomt tilbage til mig, men det skal udrette alt, hvad jeg vil og det skal lykkes, til hvilket jeg sender det.« — Dette samme mener vi ogsaa kan siges om hine Præster, som med stor Flid forfatter Bøger til Belysning af de religiøse Sandheder, og som derfor fuldtud fortjener at hædres med ganske særlig anbefaling. Men hvor faa er der, som studerer saadanne Værker og øser den Frugt deraf, som sva-

rer til Forfatterens Møje og Ønsker? Og dog vilde Undervisningen i Kristendommens Lære, naar den sker paa den rette Maade, aldrig blive uden Frugt hos Tilhørerne.

(Fortsættes.)

---

## Kan det virkelig være Uvidenhed?\*)

—o—

Naar en skikkelig Bondekone ude paa Landet siger, at Katholikerne beder til Paven og Jomfru Maria i Stedet for til Vorherre, kan man let tilgive hende; thi saaledes har det staaet i de Bøger, der for et halvt Hundrede Aar siden bragte den højeste Oplysning ud over Landet, og man kan ikke forlange af hende, at hun skal have hverken Første- eller Andenhaandskendskab til saadanne Emner; men naar en Hovedstadspræst, med lang Erfaring for sig og rig Lejlighed til at sætte sig ind i slige Sager, røber et noget lignende Ubekendtskab til theologiske Spørgsmaal, har man ondt ved at tro, at det kan være Uvidenhed, medens man alligevel saa nødig vil tro, at det kan være den onde Vilje, der fremfor alt *ikke vil* gøre Ret og Skæl.

Derfor vil vi heller ikke paastaa, at Pastor Prior har den *onde* Vilje til at ville fremstille den katholske Kirkelære forkert, men det er alligevel saa svært at forstaa, at det kan være Uvidenhed, naar han i Nationaltidendes Søndagstillæg af 21. Maj 1905 skriver saaledes: »Den Helligaand,

\*) Skønt det, som omtales i denne Artikel, allerede er bleven behandlet i Ugebladets Nr. 24 af vor skattede Medarbejder, Hr. Pastor G. Schmiderer, saa optager vi alligevel ogsaa dette Indlæg om den samme Sag, baade fordi det maaske kan interessere Læserne at se, hvad en forhenværende luthersk Præst, mener herom, og fordi samme Hr. Pastor eunitas Brockdorff forgæves har forsøgt at faa dette sit Indlæg optaget i Nationaltidende. (Forøvrigt et smukt Bevis paa Ntltd.s Upartiskhed og Ærlighed, saaledes at optage et Angreb paa den katholske Kirke, men ikke at ville optage et Gemæle derimod!!!)

siger Paven i Rom, har jeg og mine Biskopper i samme Grad, som Apostlene havde den . . . . Og Mormonerne fører en lignende Tale . . . .« Det forudsætter for det første en stor Tro paa de Læseres Dumhed, man skriver for, naar man tør driste sig til at sammenligne de katholske og mormoniske Lærdomme som lige sørgelige og uhyggelige Afvigelser fra den evangelisk-lutherske Retroenhed. At paavise det meningsløse i denne Sammenligning kunde synes en Fornærmelse mod Læseren, hvorfor vi nøjes med at paapege den Dristighed, som det er at turde fremføre en saadan Sammenligning. Hvad selve Hovedsagen angaar, at Paven og Biskopperne skulde paastaa at have den Helligaand ligesom Apostlene, saa er dette en Paastand, som Pastor Prior opstiller, men som Paven og enhver anden katholsk Biskop er den første til at tage Afstand fra.

Kirken lærer, og enhver katholsk Katekismus lægger dette klart og utvetydigt frem, at ved Apostlene blev der sat noget nyt i Verden, de var inspirerede, d. v. s. den Helligaand gav dem med Mund og Pen at fremføre Guds Aabenbaring i Jesus Kristus for den faldne Menneskeslægt, men Apostlenes Efterfølgere, den katholske Kirkes Biskopper, er netop *ikke* paa den Maade i Besiddelse af den Helligaands Gave, de ere *ikke* inspirerede; vel staar de ogsaa efter Kristi Ord under den Helligaands Varetægt, men denne Varetægt gaar ikke ud paa, at de kan fremføre noget nyt, men kun paa, at de ufejlbart kan forklare den ene oprindelige Aabenbaring, og indeholder for den enkelte troende den store Forsikring og Trøst, at naar han gennem Paven og Biskopperne hører Kirkens Stemme og faar Troens Sandheder forklarede, kan han stole trygt paa det, han hører, thi den Helligaand vejleder og bevarer Kirken, at den ikke lærer noget galt, at den, egentlig talt, *ikke tilføjer noget nyt til den store Aabenbaring fra Kristi og Apostlenes Tid.*

Naar Pastor Prior har saa svært ved at anvende Herrens Forjættelser om Helligaanden paa den katholske Kirke,

ligger det nær at tænke, om han da lettere kan anvende disse paa Protestantismen. Naar man betænker, hvor divergerende de protestantiske Anskuelser om et saadant Hovedpunkt som den hellige Nadver er, hvor én tror, at Herren er sandelig til Stede med Brødet, en anden, at Brødet er sandelig til Stede og Herren sandelig ikke, en tredje, at Herren er paa Alteret, en fjerde, først i den modtagendes Mund o. s. v., saa maa man tvivle meget, om virkelig Sandhedens Aand og Eenhedens Aand hviler over et sligt Samfund og ikke snarere Splidagtighedens Aand.

Dog, lad os standse her, disse Linier er skrevne, ikke til Angreb, men til Forsvar, ikke saa meget for at vejlede andre, som for at forebygge, at de skulde blive ganske vildledte.

*Chr. Brockdorff.*

---

## En vigtig Sag.

— 0 —

I Sammenhæng med et Par Sinaastykker i Nord. Ugeblad Nr. 22 og 24 fortjener et Stykke i »Indre Missionsstid.« Nr 31 at bemærkes. Det har til Overskrift »Herregaardsmissionen« og lyder i Udtog saaledes:

»Da de katholske Præster misforstaar Uddelingen af Traktater blandt Polakkerne, og fratager dem disse, ja i mange Tilfælde endog sønderriver dem, saa er det bedst, der ses efter en paalidelig Mand, der har vundet Polakkerens Tillid til Uddelingen af dem.«

En saadan Mand vil ganske vist næppe findes, bl. a. fordi ingen protestantisk Propaganda drivende Person vil vinde de gennemkatholske Arbejderes Tillid, medmindre han da sejler under falsk Flag og dølger sit egentlige Maal. Men alligevel kan der skaffes de omtalte Skrifter Udbredelse paa mangfoldig Vis. Da jeg saaledes nylig tilsaa Polakkerne paa en Herregård i en af Nordjyllands Byer,

medbragte de fra Købmanden flere protestantiske Skrifter, som denne havde forsynet dem med.

Just fordi vi ikke har »misforstaaet« Uddelingen af sligt blandt Polakkerne, lægger ovenstaaende os atter paa Sinde, hvor vigtigt det er, at Stationspræsterne tilegner sig noget Kendskab til polsk, for at enhver især kan have Tilsyn med sit Landsomraades Arbejdere. »Ugebl.«s Redaktion henviste rigtignok til manglende Sprogtalet; men den, der har kunnet lære Græsk, Latin, Hebraisk m. m. for en Eksamens Skyld, maa ogsaa for Sjæles Frelses Skyld kunne lære saa meget (eller lidt) Polsk, som kræves for at fortælle Arbejderne, 1) at de ikke skal modtage Læsning, der bydes dem af Ikkekatholiker, selv om Bladet bærer den uskyldige Titel »Dla wszystkim« џ: »For alle«; 2) at de kan faa polsk sund Læsning hos vedkommende Præst; 3) at de ikke skal købe hos Købmænd, som gør sig til Redskab for Paavirkning.

Fornødent praktisk Kursus i Polsk kan forøvrigt faas ved Henvendelse til E. O.

Det vilde være rart, om den ærede Indsender ogsaa kunde angive, *hvor* Stationspræsterne kan faa billig »polsk sund Læsning«. Red.

## Eksemplets Magt.

—0—

I sidste Nr. af *Undervisningstidende* (et Tillæg til *Niltid.*) er der under ovenstaaende Overskrift efter *Popular Educator* gengivet følgende lille Artikel, som vi hidsætter omtrent i dens Helhed, fordi den sikkert vil være af Interesse baade for Forældre og Lærere og for alle, som har noget med Opdragelse at gøre:

Er det ikke gavnligt for Lærere en Gang imellem at standse og overveje, hvorvidt deres eget Liv illustrerer det, som de prøver paa at lære deres Elever? Baade Børn og Voksne lærer mere ved Eksemplets Magt end paa anden

Maade, og det har nu og da forekommet mig, at Lærere forlanger lovlig meget af Eleverne i Forhold til, hvad de selv yder. Har De nogen Sinde set en Samling af halvtredsindstyve Lærere, som sad i »Stilling« med rank Ryg, og som hverken hviskede eller vendte Hovederne for at se, hvad der foregik bagved dem? Og dog er det dette, som i Almindelighed forlanges af urolige, livlige, nysgerige Børn; og hvis de ikke gør det, bliver de sat i Rette, som om de havde syndet mod et af Moralens Bud. Hvoraf kommer dette? . . . . .

[Dette og et andet lignende Eksempel er maaske mindre heldigt valgt, men i det følgende maa man efter vor Mening give Forfatteren fuldstændig Ret:]

Et andet Spørgsmaal, som Lærere passende kunde gøre sig selv, er dette, om deres Stilling giver dem nogen Ret til at være raa eller uhøflige mod deres Elever. Børn, som begaar Fejl eller Overtrædelser, maa irettesættes; men behøver Læreren hertil at føje Ironi eller bidende Vittighed? Har et Barn ikke Ret til at blive høfligt behandlet, og mon en uhøflig Irettesættelse plejer at gøre Gavn? Hvilken Virkning havde saadanne Tilrettevisninger paa os, da vi var Børn? Jeg har ofte gjort Besøg i Skoler, og der hørt Elever blive irettesatte paa en Maade, som vakte min Harm, og jeg mener, at en saadan Fremgangsmaade mod Børn maa gøre dem saa megen Skade, at den opvejer al den Nytte, Skolegangen kunde bringe dem. Heller ikke maa en Lærer gøre et Barn Bebrejdelser i fremmedes Nærværelse; derved svækkes dets Æresfølelse.

[Her kunde der passende være gjort opmærksom paa én Ting endnu, nemlig: Lærere bør aldrig tillade, at en Elev bliver udlet af de andre eller gjort Nar af paa Grund af en Fejl eller et lidt dumt Spørgsmaal, derved krænkes ogsaa vedkommende Elevs Æresfølelse, og det dybere end man ofte tror det muligt; det kan have til Følge, at vedkommende Elev aldrig mere vover at stille nok saa nødvendige Spørgsmaal, at han bliver tavs og indesluttet og

derved maaske sættes en hel Del tilbage i Udvikling og Uddannelse. — Denne Bemærkning er ikke fri Fantasi, men beror paa Erfaring og lagttagelse.]

Lærere forlanger, som rimeligt er, Undskyldninger af Eleverne, selv om deres Ytringer ere uoverlagte. Er Lærerne paa deres Side lige saa rede til at gøre en Undskyldning? Har man aldrig hørt Lærere rose sig af, at de ikke forandrede deres Befalinger eller gjorde Undskyldninger overfor Eleverne. Mon man da saa let kan bedrage et Barn? Børn dømmer klart og retfærdigt, og man vinder intet ved at dække over sine Fejlgreb. Børnene ser dem alligevel. En begaaet Uret, som Læreren er for stolt til at indrømme, bliver opfattet og husket af Eleverne. Der bor den samme Natur i Børn som i voksne, og Børnene drager tldt meget følgerigtige Slutninger.

En Lærerinde, som havde en meget vanskelig Klasse, sagde, at hun havde saa stor Magt over Klassen, fordi hun en Gang gjorde den værste af Eleverne en Undskyldning. Han begik i et Anfald af Munterhed et eller andet Skælmsstykke, som under andre Omstændigheder vilde have bragt Lærerinden til at more sig over ham; men hun var overtræt og gav ham en skarp Irettesættelse. Straks saa hun et haardt Udtryk i hans Ansigt; hun forstod, at hun havde fejlet, og sagde i Klassens Paahør: Om Forladelse, John. Jeg skulde ikke have sagt saadan til Dig; men jeg er saa træt. Det klarede op i Johns Ansigt og han svarede: »Det var min Skyld; jeg vidste godt, at De er træt, og jeg bar mig galt ad. Det gør mig ondt, at jeg plagede Dem.« Mon Drengens Tænkemaade vilde have været den samme, hvis Lærerinden havde skammet sig for at gøre ham en Undskyldning? Fra det Øjeblik var hendes Indllydelse over Eleverne overordentlig stor; en udmærket Aand raadede i Klassen, og dens Disciplin var ikke Øjentjeneste.

Før et Menneske faar Lov til at undervise, burde det aflægge en Prøve i Selvbeherskelse. Hvis man ikke kan



beherske sit Sind og holde sin Tunge i Tømme, hvorledes kan man da med Rette forlange, at de unge skal kunne herske over sig selv? Aandsdannelse er saa langt mere værd end Kundskab og er saa meget vanskeligere at vinde, at den bør regnes for en af de vigtigste Dyder hos en Lærer.

Et Barn bør føle, at der sker det Retfærdighed i Skolen, at det kan være sikker paa sin fortjente Straf saa vel som paa sympathetisk Forstaaelse. Børn bliver sjældent behandlede med Retfærdighed. De bliver baade roste og straffede, men tidt med Urette, fordi Læreren ikke ser Sagen fra Barnets Standpunkt. Den voksne ser Sagen fra sit Standpunkt og Barnet fra sit. Et Barn kan ikke naa den voksnes Standpunkt, men den voksne skulde være i Stand til at forstaa Barnet, og det er ogsaa muligt, hvis man bevarer saa meget af Barnet i sig, at man i nogen Maade kan »blive som Børn«.

Et Barn bliver ikke fornærmet over retfærdig Straf, og det ved saa godt som nogen, om Straffen er fortjent. Man maa, naar man straffer, handle fuldstændig uselvsk, og man har ingen Ret til at være Lærer, før man er i Stand dertil eller i det mindste af al Magt stræber hen mod dette Maal.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**Ordrup.** De 14 Præster som deltog i Exercitierne i forrige Maaned, repræsenterede ikke mindre end syv forskellige Nationer, nemlig den danske, svenske, tyske, hollandske, franske, italienske og bøhmiske Nation. Ogsaa en lille Illustration til den verdensomfattende Kirke, der overalt bekender én og samme Tro og kan samle alle Nationer i Fred og Enighed paa det religiøse Omraade!

**Rom.** *Pius X.s Kroningsfest* fandt dog Sted i det sixtinske Kapel. Flere Kardinaler og andre højtstaaende Personligheder havde, ogsaa for den hl. Faders Skyld, udtrykt Ønsket om at Højtideligheden maatte fejres i St. Peterskirken, paa Grund af den trykkende Varme, som alle maa lide under i det sixtinske Kapel, og som viste sig meget ubehagelig ogsaa for den hl. Fader selv, da der forleden afholdtes højtideligt Requim for Leo XIII. Paa en Henvendelse desangaaende gav den hl. Fader imidlertid følgende Svar: »Lad os kun rolig blive i det sixtinske Kapel den 9 ds. Det er ganske vist meget varmt der; i St. Peter vilde det være køligere, men vi har *ikke Raad* til det, thi De maa vide, at en saadan Festlighed i St. Peter hver Gang koster 4000 Francs og dem kan vi *anvende bedre.*« Hermed blev der hentydet til Udgifterne med at rejse den pavelige Throne og Tribunerne til Diplomatiets og Patricierne og andre »Gebürer« som uddeles ved den Lejlighed. I Anledning af Kroningsfesten har den hl. Fader udnævnt sine to geheime Kammerherrer, Marquis Misciatelli og Grev Scapinelli di Léguino til Husprælater.

— Den hl. Fader skal have til Hensigt at gennemføre betydelige *Reformer* indenfor de *religiøse Ordener*; idet nemlig de Ordener og Kongregationer, som har for faa Medlemmer til at kunne realisere deres oprindelige Formaal, skal forenes med de større Ordener. En særlig Kommission udarbejder allerede Planerne hertil; og derefter vil de da snart blive gennemført.

— (*Paven og Negerespørgsmaalet.*) Msgr. Coccozo, Antislaveriligaens Leder blev ifølge »*Temps*« efter sin Tilbagekomst fra de forenede Stater og Kanada modtaget af den hl. Fader og aflagde Beretning om sin Rejse. Formaalet med Rejsen havde været, hos de amerikanske Biskopper at søge moralsk og materiel Støtte til Oprettelsen af Landsbyer for frie Negere i Centralafrika. Msgr. Coccozo

har haft et saa godt Resultat af sin Rejse, at man straks kan skride til Grundlæggelsen af 15 saadanne Landsbyer. Hver af dem bliver stillet under et amerikansk eller et kanadisk Dioces Beskyttelse. Paven har til dette ædle Øjemed skænket en overordentlig smuk og kostbar Vase til en Værdi af 10,000 Lire.

**Paris.** Ligesom ifjor i Rom, saaledes har *Fritænkercongressen* ogsaa iaar gjort Fiasko i Paris. Efter et vældigt Reklamespektakkel blev Forsamlingen afholdt i al Stilhed og uden noget som helst Resultat, saa at selv Blade, som staar Kristendommen fjærnt, som f. Eks. »Débats«, har taget til Orde derimod. Nævnte Blad spørger: Hvad skal en saadan Kongres til, naar det staar enhver frit at tænke som han vil? Vil man endogsaa søge Monopol paa Fritænkeri? Fritænkeriet er intet mindre end tilbøjelig til at give Frihed. Ingen Steder er der større Tyranni end her, hvor man med Vold og Magt vil paatvinge andre sine Anskuelser. Hvad vil det sige: Moral uden Gud? Hvor mange Kongresser har ikke allerede forkyndt det samme, uden dog at være i Stand til at definere en saadan Moral, fordi Grundlaget mangler, hvorpaa den skulde bygges op. — Saaledes ogsaa her. Man kunde ikke finde paa noget bedre end at stille sig paa en vis Hr. Albert Baya's Standpunkt, ifølge hvilket Ordet *Moral* fra nu af skulde have en helt anden Betydning, Moralen skulde ikke blot være uden Gud, men ogsaa uden Begreberne godt og ondt, uden Pligter. Det bliver vel altsaa alle deres Moral, som ønsker at leve efter deres Lyst og Lune, hævet over alle Sorger og Bekymringer — saalænge det gaar! — Samme Kongres sværmede ogsaa for en Patriotisme uden Fædreland (!), som den kaldte en fornuftig, fredelig, international, republikansk og demokratisk Patriotisme. Prosit! Kan man ønske sig mer?

**England.** Den *ny Valgkredsordning*, som Balfour havde planlagt, og som var rettet imod Irland, vilde i det

hele taget, dersom den blev til Virkelighed, skæde hele den katholske Kirke i England ogsaa. De engelske Katholiker er desværre ogsaa delt i forskellige politiske Partier. Det irske Parti er det største og mest solidariske og derfor ogsaa den bedste Støtte i Parlamentet. Ved den ny Valgkredsordning vilde dette Parti miste 22 af sine hidtidige Repræsentanter i Parlamentet, og det vilde være et haardt Slag for hele den engelske Katholicisme. Kardinal Logue siger derfor med Rette, at ingen Regering har taget saa lidet Hensyn til Katholikerne som Balfour.

— *Ritualismen* sætter mærkelige Frugter indenfor den engelske Højkirke. Et nyt Skridt henimod Genforeningen med Moderkirken er Grundlæggelsen af *Benediktinerabbadier*. Der findes to saadanne, nemlig i Llanthony og Painsthorpe. Medlemmerne synes at være i god Tro og at være besjælet af virkelig religiøs Aand, idet de gør sig Umage for nøje at efterleve den h. Benedikts Regler. Den katholske Presse har mærkeligt nok ikke altid behandlet dem med Overbærenhed, hvad der ikke just vil fremskynde deres fuldstændige Omvendelse til Moderkirken.

**Molakai.** En ny Pater Damien paa de spedalskes Ø! Det er nu 16 Aar siden, at Pater Damien døde som Offer for Næstekærligheden blandt de spedalske paa Molokai. Hans Efterfølger *Pater Serapion*, en ung hollandsk Adelsmand, hvis Familienavn var *Van Kopp*, er nu ogsaa bleven smittet for et halvt Aars Tid siden. Han lever i en Hytte et Steenkast fra Pater Damians Grav. Lægerne erklærer, at der intet Haab er om Helbredelse. Altsaa en ny Martyr i Barmhjærtighedens Tjeneste.

**K** Katholsk Afholdsforening »Sct. Johannes« afholder stort Møde Onsdagen den 24. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$  pr. Gasværksvej 9<sup>a</sup> o. G. — Foredrag af Seminarist Chr. Nielsen, derefter Sang og Oplæsning. Gratis Entré. Alle indbydes. —

**Børneafdelingen.** Møde Søndag den 27. ds. Kl. 2 Eftm. Oplæsning og Underholdning. Mød alle. Kontingent bedes indbetalt. Bestyrelsen.

**Paraplyer, Parasoller og Stokke**

anbefales.

**A. Mehl,****48, Frederiksborggade 48.****C. GERLACH,**

Import-Vinhandel en gros &amp; en detail,

**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

**Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.****Kirkelig Kalender.**

**Søndag den 20. August. 10. Søndag efter Pintse. Marias Optagelse i Himlen. Joakim, den h. Jomfrus Fader. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet.) — 21. M. Johanne Francisca af Chantal, Enke. — 22. Ti. Oktav af Marias Optagelse. — 23. O. Filip Benitius, Bekender. — 24. To. Bartholomæus, Apostel. — 25. F. Ludvig, Bekender. — 26. L. Bernard, Bekender og Kirkelærer.**

**Søndag den 27. August. 11. Søndag efter Pintse.**

**St. Franciskus' III. Orden. Fredag d. 25. August. (St. Ludvigs Fest) Møde med Generalabsolution i St. Knuds Kapel Kl. 8 Aften.**

**Skolerne ved Rosenkranskirken** genoptager Undervisningen Lørdag den 19. August. Børn, som i Aar bliver skolepligtige, bedes anmeldte hos Sognepræsten snarest mulig. Daabs- og Vaccinationsattest maa medbringes.

**St. Andreas Kollegiet, Latin- og Realskole i Ordrup. Det nye Skoleaar begynder Torsdag d. 31. August Kl. 9 med Indledningstale og Gudstjeneste i Kirken.**

Trykfejl. I sidste Nr. S. 532 Lin. 4 f. o.: Kundskab til... læs: Kendskab til...

**NB.** Annoncer og Bekendtgørelser maa indsendes se-  
nest **Onsdag**, Efterretninger og lignende Bidrag alle-  
rede en af de allerførste Dage i Ugen, da Bladet, som  
trykkes om Fredagen, allerede om Torsdagen maa være  
færdigt fra Redaktionen.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petiliniien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 35.

Søndagen den 27. August.

1905.

---

**Indhold:** Pavelig Encyklika om Katekismus-Undervisning. — St. Augustin. — Nogle Bemærkninger til det Nordiske Skolemøde. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Køl. Trier. Holland. Mexico. — Bekendtgørelser.

---

## Pavelig Encyklika om Katekismus-Undervisning.

— 0 —

(Sluttet.)

Thi (atter er det for at opflamme Guds Tjenere til Iver, værd at bemærke) der gives et uhyre stort og daglig voksende Antal af saadanne, som er absolut uvidende om Religionen, eller ikke ved mere om Gud og den kristne Tro end at det er dem muligt, selv midt i den katolske Sandheds Lys at leve som Hedninger. Ak! hvor mange gives der ikke, bortset fra Børnene, selv blandt voksne, ja endog blandt bedagede, som er totalt uvidende om de vigtigste Troshemmeligheder, og som, naar de hører Kristi Navn nævne, svarer: »Hvo er han . . . at jeg kan tro paa ham?« (Joh. 9, 36). — Derfor regner de sig det ikke til Synd at udsaa og nære Had til andre, at indgaa de

mest uretfærdige Overenskomster, at føre en uærlig Sag, at tilvende sig fremmed Gods ved Aager og at begaa lignende Forbrydelser. Og da de ikke kender Kristi Lov, som ikke blot forbyder skændige Gerninger, men ogsaa den bevidste Tanke og Begæring derefter, derfor hengiver de sig uden at gøre sig nogen Samvittighed deraf, til de skændigste Tanker, og saaledes mangfoldiggør de deres Synder, saa at de overstiger Antallet af deres Hovedhaar, selv om de maaske af en eller anden Grund mere eller mindre afholder sig fra syndige Lyster. Og — det er ikke af Vejen at gentage det — dette forekommer ikke blot paa Landet og blandt Smaafolk, men ogsaa og maaske hyppigere blandt højere stillede og i særlig Grad hos dem, som er opblæste af deres Kundskaber og som pukkende paa deres falske Dannelse mener at kunne tillade sig at forhaane Religionen og »bespotte, hvad de ikke kender.« (Juid. 10.)

Naar man nu forgæves maa vente paa Høst af en Jord, hvor der ingen Sæd er bleven saet, hvorledes kan man saa vente en i sædelig Henseende sund Slægt, naar den ikke i rette Tid er bleven undervist i Kristendommen. — Saaledes kan vi ogsaa af den Omstændighed, at Troen nutildags sygner hen og næsten er ved at uddø, med Rette slutte, at Undervisningen forsømmes eller meddeles paa en skødesløs Maade. Taabeligt vilde det være som Undskyldning at paaberaabe sig, at Troen er en ufortjent Gave, som ved Daaben bliver enhver til Del. Ganske vist har vi alle, som er døbt i Kristus, modtaget Troens Naadegave, men denne guddommelige Sæd kan ikke »løbe op« og »skyde store Grene« (Marc. 4, 32), naar den fuldstændig overlades til sig selv og dens egen indre Kraft. Fra Fødselen af har Mennesket jo ogsaa Erkendelsesevnen, men den har det moderlige Ord nødvendig, for derved saa at sige at vækkes og sættes i Virksomhed. Saaledes er det ogsaa med det kristne Menneske, som genfødt ved Vand og den Helligaand er i Besiddelse af Troens Naadegave;

men han trænger til Kirkens Undervisning, for at den derved kan næres og forøges og bære Frugt. Derfor skriver Apostlen: »Troen kommer af Hørelsen, men Hørelsen ved Kristi Ord« (Rom. 10, 17.), og for at betone Undervisningens Nødvendighed tilføjer han: »hvorledes skal de høre uden nogen prædiker?« (s. St. 14.)

Naar der af alt dette fremgaar, hvor vigtig en Sag det er, at Folket bliver undervist i Religionen, saa maa det altsaa ogsaa ligge Os overordentlig meget paa Hjærte at sørge for, at Undervisningen i »den hellige Lære«, som for at tale med Vor Forgænger Benedikt XIV., er det allernyttigste til Fremme af Guds Ære og Sjælenes Frelse, altid holdes vedlige eller, hvor den skulde være bleven forsømt, atter genoptages. — Men da Vi, Ærværdige Brødre, er til Sinds at efterkomme denne det højeste Apostolats vigtigste Pligt og ønsker, at der angaaende en saa vigtig Sag overalt skal herske en og samme Sædvane, saa foreskriver Vi strængt i Kraft af Vor højeste Autoritet, at følgende Bestemmelser skal iagttages og efterkommes i alle Diocesar:

1. Alle Sognepræster og overhovedet alle, som har med Sjælesorg at gøre, bør hver Søn- og Festdag i hele Aaret, uden Undtagelse, give Drengene og Pigerne en hel Times Undervisning (efter Katekismen) om, hvad man bør tro og gøre for at opnaa den evige Frelse.\*)

2. Ligeledes bør de til bestemte Tider af Aaret for

---

\*) Disse Bestemmelser er ganske vist ligesom hele Encyklikaen om Katekismusundervisningen rettet til alle Biskopper, inidlertid mærker man ved Læsningen heraf snart, at Encyklikaen særlig har de ugunstige *Skoleforhold i Italien* for Øje. Andre Steder er Katekismusundervisningen reguleret enten af den kirkelige eller den verdslige Øvrighed. I Italien er der derimod i en hel Række af Skoler, som f. Eks. i alle Statsskoler, Gymnasier og Realskoler ikke truffet nogensomhelst Forholdsregel for Religionsundervisningen, og derfor er den h. Faders Klage velbegrundet og Forskrifterne i Encyklikaen virkelig nødvendige. *N. U. Red.*



berede Børnene til en værdig Modtagelse af Bodens og Alterens Sakrament ved en flere Dages uafbrudt Undervisning.

3. Paa alle Fastetidens Hverdage og om fornødent ogsaa nogle Dage efter Paaske skal de med ganske særlig Omhu belære og undervise de unge, saa at disse modtager den første h. Kommunion ret værdigt.

4. I alle Sogne skal der kanonisk oprettes et Broderskab, sædvanlig kaldet »Den kristne Læres Kongregation«. Derved kan Sognepræsterne, især hvor der er Mangel paa Præster, ved den kateketiske Undervisning faa Lægfolk til Medhjælpere, som vier sig til denne Lærergerning baade af Nidkærlighed for Guds Ære og for at vinde den Aflad, som de romerske Paver i rigeligt Maal har knyttet hertil.

5. I større Byer, især hvor der findes Universiteter, Lyceer og Gymnasier, bør der grundlægges Religionsskoler, hvor Ungdommen, som besøger de offentlige, fuldstændig religionsløse Skoler, kan blive undervist i de kristne Religionssandheder og i en kristelig Livsførelse.

6. Men da især i vore Dage ikke blot Ungdommen, men de ældre ligesaa meget trænger til Undervisning i Religionen, saa skal alle Sognepræsterne og de øvrige Sjælesørgere, foruden den sædvanlige Homili over Evangeliet paa alle Festdage i Sognekirken, og foruden den førnævnte Katekese for Børnene, endnu holde en Katekese for de troende paa en Tid, hvor Folk bedst kan komme, og i en Sprogform, som passer til deres Fatteevne. Hertil skal de benytte sig af den Tridentinske Katekismus, saaledes at de i Løbet af fire til fem Aar gennemgaar hele Indholdet: Troen, Sakramenterne, de ti Guds Bud, Bønnen og Kirkebudene.

Dette, Ærværdige Brødre, bestemmer og foreskriver Vi i Kraft af Vort apostolske Embede. Eder tilkommer det nu at sørge for, at det uden Opsættelse og nøjagtig kommer til Udførelse i hvert enkelt Diöces. I bør vaage over og med Eders Autoritet indestaa for, at Vore Forskrifter

ikke gaar i Glemme eller, hvad der kommer ud paa ét, bliver udført unøjagtigt og ubestemt. For virkelig at undgaa dette, maa I bestandig foreholde Sognepræsterne, at de ikke holder Katekesen uforberedt, men kun efter fliitig Forberedelse, at de ikke taler menneskelig Visdoms Ord, men i Hjærtets Enfoldighed og Oprigtighed for Gud efterligner Kristi Eksempel, som, omendskønt han udtalte »det, som var skjult fra Verdens Begyndelse af«, dog »talte alt i Lignelser, og uden Lignelser talte han ikke til dem.« (Matth. 13, 34. 35.). Det samme, ved vi, har ogsaa de af Herren underviste Apostle gjort, om hvilke Gregor den store siger: »De beflittede sig højliggen paa at tale jævnt og fatteligt og holdt sig i deres Prædiken borte fra det høje og ufattelge« (Moral. 1. XVII. cap. 26.). Men hvad Religionen angaar, er Menneskenes Fatteevne nutildags i det hele og store den samme.

Vi advarer endvidere imod af det, hvad her er sagt om Jævnhed og Enfoldighed, at drage den Slutning, at der ikke behøves Studium og Eftertanke til denne Undervisningsmethode, tvertimod kræver den det langt mere end nogen anden Methode. Det er langt lettere at træffe paa en Taler med Svulst og Ordbram end paa en Kateket, hvis Undervisning i alle Henseender er rosværdig. Hvor stor derfor en Lethed i at tænke og tale En end besidder af Naturen, bør han dog holde fast ved, aldrig at tale til Børnene eller Folket om den kristne Tro, uden at have forberedt sig ved megen Eftertanke — thi kun saaledes vil det blive til aandeligt Gavn.

Man tager grundig fejl, dersom man stolende paa Folks Uerfarenhed og Ubehjælpssomhed mener at kunne tage sig denne Sag let. Tvertimod, jo mindre der kan forudsættes hos Tilhørerne, desto større Iver og Flid maa man anvende paa at tilpasse de overnaturlige Sandheder efter de ukyndiges ringe Fatteevne, thi for dem er de ligesaa nødvendige til Opnaelsen af den evige Salighed som for de mere forstandige.

Til Slutning være det Os tilladt, i denne sidste Del af Vort Brev at henvende til Eder, Ærværdige Brødre, disse Moses Ord: »Hvo, der hører Herren til, han slutte sig til mig!« (Exod. 32, 26.). Vi beder Eder indstændigt at betænke, hvilken Skade Sjælene tager ved den blotte Uvidenhed om Religionen! I har maaske allerede i Eders Dioceses indført adskilligt nyttigt og rosværdigt til Bedste for de Eder anbetroede Hjørde; men maatte I dog fremfor alt med den størst mulige Iver og Nidkærhed indtrængende og udholdende sørge for, at den kristne Religions Lærdomme faar Indpas i alles Hjærter og helt gennemsyrrer dem. »Tjen hverandre, enhver med den Naadegave, han har modtaget, som gode Husholdere over Guds mangehaande Naade« (I. Petrus 4, 10.).

Maatte Eders Flid og Anstrengelser ved den allersaligste ubesmittede Jomfrus Forbøn blive kronet med Held; hertil meddeler Vi Eder og Gejstligheden og det Eder anbetroede Folk som et Tegn paa vor Kærlighed og som Pant paa de himmelske Naadegaver af ganske Hjærte den apostolske Velsignelse.

Givet i Rom ved St. Peter den 15. April 1905, i  
Vort Pontifikats andet Aar. Pius X.

---

## St. Augustin.

— o —

**S**ankt Augustin ejed saa herlig Forstand  
som tindrende Dag;  
hvor andre knap skimtede Sandhedens Land,  
han kom der i Mag.  
Med Underkraft hæved han Staven, og Vand  
af Klipperne randt,  
og Tanken til Troen som Ægteviv han  
uløselig bandt.

Han vandred som Pilgrim Erkendelsens Sti  
paa higende Fod.

Han gransked Guds Væsen at finde deri  
al Sandhedens Rod.

I Gud maatte Sjælen da føle sig fri  
og herlig fornys;

Gud kunde jo ej være Mørke, fordi  
hans Væsen er Lys.

Guds Væsen det kunde jo ej være Ø,  
fordi det er A,

Tilværelsens Stamme, alt andet kun Frø,  
der bæres derfra.

Og Sjælene hige og hildes og dø  
i Tankernes Net

ved Bredden af Guddommens bundløse Sø,  
der bier paa Dræt.

Sankt Augustin lagde paa Vandene ud  
med Skriften som Lods;

det stod for hans Hu, om han kunde i Gud  
forstaa, hvad der tros.

Kun sjælden i Blide, som tidest i Slud  
han kasted sit Vod;

som Føring han bragte os Tænkingens Bud  
med Troen i Traad.

Hans Kølvand er blevet et lysende Spor  
for Tankernes Færd,

og derfor velsignes han, hvor der paa Jord  
er Sandhedsbegær.

Af Drættet, han gjorde, han dækkede Bord  
til hungriges Trøst;

der synges for Borde: »jeg véd, thi jeg tror«  
af fuldeste Bryst.

»Jeg véd, thi jeg tror, jeg beskuer hans Pragt,«  
 brød Helgenen ud,  
 »jeg ser paa Nødvendigheds Syldstene lagt  
 min Viden om Gud!«  
 Beruset af Sødmen, han just havde smagt,  
 var Vid og Forstand;  
 da sad der den yndigste Engel paa Vagt  
 ved Evigheds Strand.

Han graved en Grube, han leged med List  
 og øste paa Skrømt,  
 som var det et Spørgsmaal om Flid og om Frist,  
 naar Havet var tømt;  
 han lærte den vise, der vandrede hist  
 og lo ad hans Plan,  
 at Gruben var Skabnings Forstand og dens Brist,  
 og Gud Ocean.

J. F.

---

## Nogle Bemærkninger til det Nordiske Skolemøde.

—o—

Torden renser Luften i den aandelige saa vel som i den materielle Verden. Saadant et Tordenvejr, tilmed ret et fornøjeligt et, udbrød ogsaa paa det Nordiske Skolemøde, hvor Drøftelsen af det religiøse Spørgsmaal fremkaldte en saa stærk elektrisk Spænding i Aanderne, at der fulgte baade Lyn og Torden.

Man agter dog her ikke at give et udførligt Referat om Mødets Forhandlinger. Det har Dagbladene gjort. Lad os nøjes med nogle korte Reflektioner.

1. Det er glædeligt at se, at der er saa megen Religiositet og varm Følelse for Kristendommen tilbage i Lærer-

standen. Det varsler forhaabentlig godt for Fremtiden. Naar man ellers iagttager Folkets religiøse Liv, især i Hovedstaden, kan man ikke andet end bedrøves ved Synet af, hvor hurtig og i hvor høj Grad det viger for Vantroens Død. Og det er ikke at undres over, siden de Blade, som læses af Folkets brede Lag, synes at have gjort sig Vantroens Kolportage til en Hovedopgave og med Højtryk arbejder hen paa at sætte Ødelæggelsens Vederstyggelighed paa det hellige Sted. Da de studerende Kredse vistnok ogsaa for Størstedelen hylder Vantroen, saa synes Faren for, at hele Landet lidt efter lidt bliver afkristnet, overhængende. Sørgeligst er det maaske dog, at ogsaa i Præsteskabet begynder Rationalismen, det første Skridt henimod Fritænkeriet, at vinde Fodfæste fra Dag til Dag. Det maa da hilses som et glædeligt Syn, at Lærerstandens overvejende Flertal endnu synes at holde fast ved Troen, saa denne i det mindste faar Lov til at spire i Børnenes Sjæle, maa-ke til Frelse for hele Landet. Gid det blot var den oprindelige, ægte, fulde Kristentro, Lærerne hyldede, og ikke blot de faa Smuler, Reformationen har levnet deraf. Hvad skal man f. Eks. sige til en Mand, som synes at tale Kristendommens Sag, men i samme Aandedræt nægter Læren om Helvede? Ganske vist er Gud »den algode, kærlige Fa-der«, men samtidig den »strenge Dommer«. Begge Dele hører til Kristendommen og maa læres Børnene for at Kærlighed i Forening med hellig Frygt maa føre dem paa den gode Vej! For Resten er man berettiget til at stille sig noget skeptisk overfor en Del Paastande, som naar en Taler bemærker, at endnu de 98 pCt. af Folket hører til Folkekirken. Det er jo dog maaske for de flestes Vedkommende et rent udvortes Forhold uden indre Liv.

2. Cand. V. Larsen hævdede under almindelig stormfuld Protest, at »Religionen kun var Menneskeværk«. Dette er i Virkeligheden en yderst overfladisk Paastand, og det er intet Under, at den vakte saa megen Harme, og at Har- men ytrede sig paa en saa ildevarslende Maade, at Taleren

maatte frafalde Ordet. De fleste Religioner er Menneskeværk, ganske vist; men alle? nej! Men selv det Særsyn, at alle Jordens Folk, lige fra det mest kultiverede til ned til det raeste, har Religion, om end dens særlige Fremtoning hos alle, paa den oprindelige fra Paradiset nedarvede Tro, den gamle Jødedom og den ægte Kristendom nær, er Menneskeværk, dette Særsyn, siger jeg, skulde vække de vantros Opmærksomhed og Eftertanke. Thi Menneskeslægtens almindelige Trang til Religion er ikke Menneskeværk, men noget, som Skaberen har nedlagt i Menneskets Sjæl; og det er kun Menneskets syndige Lidenskaber, der har ladet dem forkaste den af Gud givne Tro og sætte deres menneskelige Opdigtelser i dens Sted.

3. Cand. Vilh. Rasmussen, den mest udholdende Forfægter af Menneskets dyriske Oprindelse, søgte at tilkæmpe Naturvidenskaben en herskende Plads i Undervisningsfagene. Naturvidenskaben er for ham et passende Surrogat for Religionen. Da mindes man dog Herrens Ord hos Profeten: »Mig, den levende Vandkilde, har de forladt og gravet sig Brønde, som ikke har Vand.« Skal da Naturvidenskaben, som med sine evig skiftende Dogmer endnu slet ikke er noget afsluttet Hele og næppe nogen Sinde vil blive det, træde i Stedet for Kristendommens helstøbte Lærebygning, hvori der ingen Fuge findes, som man kunde drive en Kile i? Vi maa igen her dybt beklage, at der er saa mange religiøse Samfund, som gaar under Navnet Kristendom uden at kunne identificeres med den, og som ved uafsladelig at forandre paa dens Læresætninger, har vakt den Tanke hos Naturvivenskabernes Dyrkere, at Kristendom er noget lige saa ufuldendt og foranderligt noget som Naturvidenskab.

4. Der er dem, som vil lære Børnene Moral i Stedet for Kristendom. Maa jeg spørge: Hvad skal det være for en Moral, hvis ikke Kristendommens? Blandt de vantro findes der jo lige saa mange forskellige Anskuelser om Moral, som der er Hoveder. Ja, kan Vantroen i Grunden

overhovedet have en Moral — rent theoretisk taget — siden den jo ingen Fundament har at bygge den paa? Og praktisk taget? Ak, Gud forbarme sig over den Moral, der bydes os af den moderne vantro Litteratur, Kunst og Filosofi. Da lad os hellere synke tilbage i de paradisiske Tilstande, hvori vore »salige Forfædre«, Aberne levede, og deres firehændede Efterkommere endnu lever den Dag i Dag. Men skal vi holde fast ved Kristendommens rene Moral, hvorpaa dog hele vor nuværende Kultur er bygget op, og som da selvfølgelig ogsaa maa læres Børnene fra deres tidligste Ungdom af, saa kan den megen Snakken frem og tilbage om, hvorvidt Kristendommen skal have en Plads i Pædagogiken eller ej, ikke betegnes som noget andet end at tærskes Halm. Den ikke kristne Professor Friedr. Paulsen i Berlin siger med megen Eftertryk: »Den sande Opdrager (Pædagog) er og bliver ham fra Nazareth.« Velan! da lad ogsaa hans Morallære danne det urokkelige Grundlag for al Pædagogik.

5. Det siges at være i Strid med Børnenes Natur at prædike for dem eller øve dem i Bøn«. Naa da, »prædike«! Religionsundervisningen er da ingen Prædiken; da vilde den rigtignok ikke due stort. Men at tale til Barnet om Gud, hele Verdens Skaber, om hans menneskevordne Søn, Menneskeslægtens Forløser, om Himlen, o. s. v. og lære det at bede til vor Fader i Himlen, til Kristi Moder og hans salige Helgener, det skal stride imod Barnets Natur? Stakkels V. Rasmussen. som kan skrive sligt! Han maa enten slet ikke have været Barn eller faaet en meget daarlig Opdragelse eller ogsaa fuldstændig kvalt sine bedre Barndomsminder. Det var glædeligt at høre, med hvor megen Fynd og Varme denne Paastand blev imødegaaet fra de forskelligste Sider, med hvor megen Eftertryk det blev fremhævet, at netop »Religionen var Skolens bedste og kæreste Fag.« Det er den for hver den, som selv er opfyldt af Kærlighed til sin Tro og forstaar at lempe sig efter Barnets Opfattelse.



6. Et mærkeligt Fænomen er det, at netop de Folk, som skriger højest op om Frihed, er de ivrigste i at undertrykke andres Frihed. De Vantro vil have al mulig Frihed til at røve de unge Sjæle Troen, men ikke lade de troende Forældre have Ret til at bevare for deres Børn det, de anser for disses kostbareste Skat. Det var derfor ret paa sin Plads, at Skolebestyrer Christensen-Dalsgaard pegede hen paa den Brutalitet, hvormed man i »Frihedslandet« Frankrig for Tiden farer frem mod de katholske Kristne, og at baade han og andre Talere protesterede imod Indførelsen af en Tvangsskole, som man synes at styre henimod.

7. Personlig og upersonlig Undervisning! Den blev der ogsaa talt om; men det var sandelig spildt Umage at tale saa mange Ord om dette Emne. Det er da en Selvfølge, at den kristne Lærers Undervisning skal være præget af hans Overbevisning, og derfor er deres Fordring fuldt berettiget, som kræver, at ingen uden en troende Lærer sættes til at undervise i Troen. Det andet vilde omtrent være det samme, som om en, der ikke kan sin Gangetabel, skulle undervise i den højere Mathematik. For Resten kunde man godt svare: Gives der da overhovedet en upersonlig Undervisning, maaske bortset fra Fysik, Mathematik og lignende Fag? Er mon Vilh. Rasmussen upersonlig, naar han taler om sin Nedstamning fra Aben? Det lyder nærmest som en Selvmodsigelse, naar han med saa kraftige Ord hævdede, at Skolen ikke skal være »en Agitationsanstalt for bestemte Anskuelser«. Agiterer mon Hr. Rasmussen ikke for sin Abeteori? — Men hvad siger jeg? Han søger jo kun at oplære Børnene til selvstændig Tænkning, »saa at de kan skønne over, hvad der er rigtigt, og hvad der er urigtigt.« Ak ja! Børnenes selvstændige Tænkning! Mon Hr. Rasmussen selv tror derpaa? Faar de hos ham virkelig Lov til at danne sig den Dom, at Mennesket dog ikke stammer ned fra Aben, og at Kristendommen er af guddommelig Oprindelse? Ja, naar Hr. Rasmussen

selv tænker selvstændig, naar han forkynder en Lære, der i saa høj Grad staar i Modstrid med Forskningens Resultater som Menneskets dyriske Nedstamning, eller naar han fornægter en Lære, der i saa høj Grad bærer Præg af guddommelig Oprindelse som Kristendommen? Man lægge dog de hule Fraser paa Hylden og studere først grundig og alsidig, hvad man vil tale om; ellers maa man lade sig byde, hvad der blev sagt til V. Rasmussen, at naar han taler om Kristendommen, da taler han om noget, han ikke kender. sr.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** Fredag Formiddag den 18. ds. vendte Hs. biskoppelige Højærværdighed *Msgr. Johannes von Euch* tilbage her til Byen i bedste Velgaaende efter den denne Gang noget anstrengende Tysklandsrejse. Forrige Søndag, Mariæ Optagelsesfest holdt Biskoppen Pontifikalmesse i St. Ansgars Kirke.

— Hr. Pastor Gamél holdes endnu ved sin Sygdom tilbage i Tyskland. For en Maanedstid siden var han begyndt Hjemreisen, men fik desværre Tilbagefald, saa at han nu har set sig nødsaget til at søge til Koblenz igen, hvor han først blev behandlet. Hr. Pastoren vil vistnok være taknemmelig for et lille Memento i Bønnen.

**Køln.** Den 28. August kan Kølner Domprovsten *Msgr. Dr. Karl Berlage* fejre sin 70 Aars Fødselsdag. Den høje Prælat, som nu næsten er blind, men ellers kan glæde sig ved Sundhed og Kræfter, har jo i Begyndelsen af sin præstelige Løbebane ogsaa tilbragt nogle Aar i vor danske Mission, som han derfor endnu omfatter med stor

Interesse. Paa en i Dagens Anledning kunstnerisk udført Adresse findes Afbildninger af de Diöcesers Vaabner, hvortil Msgr. Berlage har været knyttet, nemlig: Osnabrück, Trient, *det apostoliske Vikariat Danmark*, Solothurn, Chur, Strassburg og Köln. — Vi, som altsaa ogsaa staar i Taknemmelighedsgæld til den højt ansete Prælat, forener derfor af ganske Hjerte vore Lykønskninger med de andres.

**Trier.** Den ogsaa udenfor Tyskland bekendte og skattede Jesuitpater *L. von Hammerstein* er fornylig i en Alder af 72 Aar død i Trier. Pater v. Hammerstein var Konvertit og havde særlig Møhlers Symbolik at takke for det første Stød hertil. Baade hans Konversion og hans senere Indtrædelse i Jesu Selskab kostede ham store Ofre. Det er særlig som Kontroversforfatter, at den afdøde er bleven bekendt viden om. To af hans Skrifter, nemlig »Edgar eller fra Vantroen til den fuldkomne Sandhed« og »Mester Breckmann« er oversatte henholdsvis paa dansk og norsk. R. I. P.

(Efter Redaktionens Slutning meddeles der os, at en længere Nekrolog er under Arbejde.)

**Holland.** Fornylig er det endelig lykkedes »den liberale Unions« Fører, Dr. Goeman *Borgesius* at danne et nyt hollandsk Ministerium. I fire Aar havde Redaktøren af »Standard«, »den kalvinistiske Pave« Dr. *Kuyper*, med kraftig Haand regeret Holland. Hans vidtskuende Statsmandstanke, som dannede Grundlaget for hans Magt, var den: at danne en »antirevolutionær« Koalition mellem de troende Protestanter og Katholikerne, og den Kendsgerning, at Kuyper formaaede at gennemføre denne Tanke, var et slaaende Bevis paa hans Statsmandsdygtighed. I den sidste Tid havde Kuyper alligevel begaaet alvorlige Fejl baade i Udenrigs- og Indenrigspolitikken, og Resultatet heraf viste sig ved Valgkampen nu i Sommer, hvorefter Kuyper maatte

indgive sin Demission, skønt Kampen var haard nok ogsaa for Modstanderne, som først ved Omvalgene sejrede med ringe Majoritet. Herefter kom det ny hollandske Andet Kammer til at bestaa af 52 »Antiklerikale« (23 Medlemmer af den liberale Forening, 11 Gammelliberale, 11 liberale Demokrater og syv Socialister) og 48 Medlemmer af de »kirkelige« Partier, der følge Kuypers Banner (25 *Katholiker*, 15 Antirevolutionære (Kuypers Parti) og 8 Medlemmer af det kirkelig-historiske Parti. (Efter Ntltid.)

**Mexico.** I San Lorenzo blev fornylig den *kinesiske Kirke i Amerika* indviet. St. Lorenzo er en lille By paa 5000 Indbyggere, som er opstaaet omkring Minerne. De circa 200 Kinesere, som befinder sig her og som allerede i deres Hjemstavn var traadt over til den katholske Kirke, har saaledes nu deres eget Gudshus her.

**Den** katholske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepenge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr., eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Sognedage fra Kl. 1—3 og 5—7.  
samt Lørdag Aften

F. Simonsen,  
St. Jørgens Allé 11, 1 Sal.

## ST. JOSEFS GILDE,

kristelig-social Selvhjælpsforening  
— stiftet den 21. Marts 1886 —

har til Formaal at støtte sine Medlemmer under Sygdom, Arbejdsloshed eller anden uforskyldt Nød og ved indtrædende Dødsfald yde en Begravelseshjælp af fra 50 til 85 Kr. og iøvrigt være til vedvarende Støtte og Vejledning for Medlemmernes Efterladte. Enhver katholsk Mand, der er i selvstændig Stilling og forøvrigt opfylder Lovenes Betingelser, kan indmeldes i Gildet enten ved Henvendelse til et Medlem eller til Formanden, Bogtrykker Mohn, St. Kongensg. 31.

En ældre paalidelig Kone ønsker meget gerne lidt Arbejde ved Trappevask eller andet hvadsomhelst. Redaktionen anviser.

Tirsdag d. 15. ds. udkom 3. Aargangs 8. Hefte af

„**VARDEN**“.

Indhold: H. Grønkvist: Vadstena Kloster.  
Cl. Brentano: Lillerosenblad.  
G. Bonomelli: Stat og Kirke. II.  
P. Werhahn: Litteratur.  
Blandinger.

Subskription à 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og paa Postkontorerne. Til Udlandet forsendes »Varden« under Korsbaand for 5 Kr. aarlig direkte fra Udgiveren, Kong Georgs Vej 35, København F., Tlf. Godthaab 613 Y.

**Kirkelig Kalænder.**

**Søndag** den 27. August. 11. **Søndag** efter **Pintse**. Mariæ Hjærte Fest. — 28. **M.** Augustin, Biskop og Kirkelærer. — 29. **Ti.** Johannes den Døbers Halshuggelse. — 30. **O.** Rosa af Lima, Jomfru. — 31. **To.** Raymund Nonnatus, Bekender. — 1. **September**, **F.** Egidius, Abbed. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelig Hjærte; Kl. 8 Aften Andagt.) — 2. **L.** Stefan af Ungarn, Bekender.

**Søndag** den 3. **September**. 12. **Søndag** efter **Pintse**. De hl. Værneengles Fest.

**Rosenkranskirken**. Første Fredag i Maaneden: Sakramental Velsignelse efter Ottemessen og Kl. 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> Aften Jesu Hjærte Andagt.

**St. Andreas Kollegiet**, Latin- og Realskole i Ordrup. Det nye Skoleaar begynder **Torsdag** d. 31. August Kl. 9 med Indledningstale og Gudstjeneste i Kirken.

**Mariakongregationen for Ynglinge** genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder **Mandag** Aften den 4. September. Ynglinge, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, P. Sialm, Stenosgade.

**Trykfejl**. Forrige Nr. S. 546 Lin. 18 f. o. læs: sige (ikke: at sige). S. 550 Lin. 5 f. n. (i Anm.) læs: Pastor emeritus (ikke: euritas).

**NB.** Dersom der skulde være nogle Abonnenter, som dog ikke indbinder eller gemmer paa Ugebladene, da kunde saadanne gøre os en Tjeneste ved at aflevere Nr. 23 fra iaar til Redaktionen, Boyesgade 8<sup>a</sup>.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48

---

Nr. 36.

Søndagen den 3. September.

1905.

---

Indhold: † Ludvig v. Hammerstein. -- Fryd efter Lidelser. — De tyske Katholikers Kampmøde i Strasborg. — Efterretninger fra Ind- og Udland: München. Nordamerika. Polen. — Bekendtgørelser.

---



## Ludvig v. Hammerstein,

Medlem af Jesu Selskab, en meget læst og højt agtet Forfatter, er paa et Hospital i Trier Mariæ-Himmelfartsdag, d. 15. August, blidt hensovet i Herren.

Han turde vel være de fleste af Ugebladets Læsere bekendt af Navn. Mange af dem er sikkert bleven paa-virket af ham ved Læsning af hans »Edgar«. \*) Han har opholdt sig her i Danmark fra 1878 til 1880, og efter hvad han skrev til Udgiveren af den danske Oversættelse af hans »Edgar«, \*\*) bevarede han alt, hvad han havde oplevet og set her »i Norden under det rødhvide Danne-

\*) Edgar eller fra Vantroen til den fuldkomne Sandhed. Kbhvn. I Kommission hos Hofbogh. Høst.

\*\*) Se Forordet til »Edgar« S. IV.

brogs skærmende Flag, Dyrehavens skyggefulde Stier, og Masteskoven i Københavns imponerende Havn, den skønne Andreaskirke paa Højen ved Ordrup og det kære lille Kapel\*) i Kronprinsessegade«, i kærligt Minde.

Opdraget i Protestantismen blev han senere Katholik, Ordensmand og Præst. Det er ikke uden Interesse at følge Gangen i hans religiøse Udvikling. Det lader sig godt gøre. I den modne Mandomsalder eller, som han selv skrev, »paa Oldingealderens Tærskel« nedskrev han sine Ungdomsminder. De udkom under Titlen »En gammel Lutheraners Erindringer« første Gang i 1882, i 4. Oplag 1904.

*Hammerstein* var født 1. September 1832 paa Slottet Gesmold ikke ret langt fra Osnabrück som Søn af troende, gudfrygtige, strengt lutherske Forældre. Efter at have gennemgaaet den protestantiske Latinskole, det saakaldte Raadsgymnasium, i Osnabrück fra 1844—51, helligede han sig de juridiske Studier paa Universiteterne i Heidelberg, München og Göttingen.

Opvokset i helt protestantiske Omgivelser var han alt andet end fri for de gængse protestantiske Fordomme mod den katholske Kirke i Almindelighed og mod Jesuiterne i Særdeleshed. De sidstnævnte hørte han skildre som Skurke. Om den katholske Kirke blev der sagt ham, den lærte, Mennesket blev reffærdiggjort ved blot udvortes Gerninger, hans indre Sindelag uanset. Denne ene Fordom var nok til at sikre ham mod den ellers mulige og nærliggende Tvivl, om den ældgamle katholske Tro ikke kunde være den sande, oprindelige Kristendom.

Ikke saa ganske let kunde han finde sig til Rette med sin lutherske »*Konfirmation*«. Hvad han i sine Erindringer har meddelt herom, er altfor karakteristisk for hans Besindighed, Samvittighedsfuldhed og Oprigtighed, til her at kunne helt forbigaa, skønt end ikke et blot Udtog af Hovedtankerne kan gives i nogle faa korte Ord. Han skriver:

\*) Der forlængst er bleven afløst af Jesu Hjærte Kirken i Stenosgade.

»Jeg skulde da erklære, at jeg holdt Kristendommen og det *den lutherske* Kristendom for den sande Religion og at jeg vilde bekende mig til denne hele mit Liv. Det første, at bekende mig til Kristendommen i Almindelighed, det forvoldte mig ikke nogen Vanskelighed. Men hvordan forholdt det sig med Lutherdommen i Særdeleshed? En Katholik har det i tilsvarende Forhold let. Fra først af har han hørt, at Kristus ikke har bragt os en ubestemt Kristendom, men at han har bygget den konkrete katholske Kirke, m. a. O., at han ikke blot har dannet Kirkens usynlige Sjæl, men ogsaa dens synlige Legeme ved at beskikke Apostlene og deres Eftermænd til sin Kirkes Forstandere og byde alle at høre dem: Hvo som foragter eder, foragter mig. Men saaledes forholder det sig ikke med en Protestant. Hans Kirke tilskriver sig ikke nogen egentlig *Læremyndighed*. Det vilde den ej engang kunne uden at fornægte sin egen Oprindelse.\*) Den henviser tværtimod hver enkelt af sine Tilhængere til selv at granske i Skriften og deri at lede efter sin egen Kristendom. Den paastaar ikke at være den ene sande og ægte, ufejlbare Kirke, men erklærer sig selv paa en Maade kun for en ligeberettiget Kirke, blandt de utallige »Broderkirker«. Den haaber da nok, at det netop vil være den lutherske Kirke Konfirmanden, ligesom den selv, mener at finde i Skriften; men paa den anden Side vækker den med det samme den Tvivl, om ikke en anden Form af Kristendommen alligevel maaske kunde være en bedre og støttet af en rigtigere Skriffortolkning.

»Desuagtet skal Konfirmanden da afgøre, om han antager to Sakramenter med Luther eller syv Sakramenter med Katholikerne, om han tror paa Kristi virkelige Nærværelse i Sakramentet med Luther eller nægter den med Calvin, om han holder Barnedaaben for ugyldig med Baptisterne eller for gyldig med de fleste andre Konfessioner. Og

\*) Den opkom just ved at skille sig fra de af Kristus beskikkede: Hyrder og Lærere.



Konfirmanden, hvem der paabydes en Afgørelse i disse og utallige andre Spørgsmaal, er et pur ungt Menneske, maaske i fjorten Aars Alderen, en Dreng, der maaske aldrig endnu har set Originalteksten af den h. Skrift og endnu langt mindre har været i Stand til at prøve Haandskrifternes indbyrdes forskellige Læsemaader. I Sandhed, dette Paabud enten overvurderer de unges Kundskaber og Dømmekraft eller tager for lidt Hensyn til deres Samvittighed.

»Men Konfirmationsundervisningen skal jo fjerne disse Vanskeligheder. I denne maatte det da forklares for de Unge, hvorfor just den lutherske Kirke og ikke nogen anden maatte anses for den rette Kristendom, saa alle Konfirmander uden Betænkelighed kunne forpligte sig til denne.

»Dog vor Præst, skriver Hammerstein, umagede sig snarere for at paavise, at Katholikerne og muligen Calvinisterne *ikke* havde den rette Kristentro, end for at overbevise os om, at det var Lutherdommen, der sad inde med den. Kristus, paastod han, havde ikke grundlagt en synlig Kirke; Catholicismen var henfalden til mange Vildfarelser; som saadanne nævnte han Læren om Forvandlinger, Skærsilden, Aflad, Helgentilbedelsen, Gerningsretfærdigheden, fremdeles det hemmelige Skriftemaal, og at den hellige Skrift blev forholdt Katholikerne. At alt det virkelig blev lært af den katholske Kirke, og det i den Mening, hvori Protestanterne gjerne forstaar det, derom havde jeg dengang ikke den mindste Tvivl. Catholicismen forekom mig i hvert Fald at være forkastelig. Ogsaa de reformerte var aabenbart paa Vildspor; de holdt jo fast ved den grumme Lære om Prædestination, d. e. at Gud havde *forud*bestemt en Del Mennesker til det evige Helvede. Foruden de tre nævnte kristelige Konfessioner laa der næppe nogen anden indenfor min Synskreds, saa Resultatet ikke kunde være andet end det, at den lutherske Tro var rettest. I alt Fald tilstodte den mig Ret til fri Granskning

i Skriften, og saa kunde jeg jo lægge mig min Kristendom til Rette, som jeg bedst syntes om.

»Dog nej, heller ikke denne Tanke kunde fuldkommen berolige mig. Jeg skulde jo forpligte mig til bestemt formulerede Læresætninger, der indeholdes i den ausburgske Bekendelse, og i de andre symboliske Skrifter, som jeg tilmed ej engang fik at læse. Vel lærte jeg Luthers Hovedpaastande at kende, saasom: at Troen alene retfærdiggør, og at der kun er to Sakramenter. Men hvem gik mig i Borgen for, at disse Luthers Paastande var rigtige?

»Saadanne Tanker foresvævede mig dengang — ganske vist ikke saa klart, som i en senere Tid, men dog klart nok til at gøre mig betænkelig ved at forptigte mig til den lutherske Lære for Livstid. Hvad der til sidst beroligede min Samvittighed, var følgende. Jeg tænkte som saa:

»Jeg forpligter mig ved Konfirmationsløftet til Kristendommen i Almindelighed og til Lutherdommen i Særdeleshed, til den sidste selvfølgelig, fordi jeg synes, i alt Fald foreløbig, at just Lutherdommen er den Konfession, der udtrykker Kristendommen rigtigst; men skulde der vise sig Modstrid imellem Kristendom og Lutherdom, hvad der ikke er Tilfældet nu, og hvad der forekommer mig ikke at være sandsynligt, vilde jeg naturligvis give Kistendommen Fortrinet for Lutherdommen. Saaledes kan jeg forstaa det Tilsagn, der vil afkræves mig, og saaledes forstaaet kan jeg give det.

»Hjertefreden var genvunden, Samvittighedens Ro var vendt tilbage.« Han lod sig konfirmere og annammede efter almindelig Skik den lutherske Nadver.

Til denne interessante Beretning om sine indre Oplevelser føjer han den Bemærkning, at det kan hændes, at en luthersk konfirmeret Person, som af Overbevisning gaar over til Katholicismen, faar Bebrejdelser at høre — ikke fordi han skifter Religion, men fordi han *efter engang at være bleven luthersk konfirmeret* gaar over til en

anden Bekendelse. Hammerstein giver et dobbelt Svar paa denne Bebrejdelse. For det første: at skifte Tro af hvilke som helst andre Bevæggrunde end af religiøs Overbevisning er dadelværdigt og syndigt. Men for det andet: er en Protestant naaet til den Overbevisning, at kun én Form af Kristendommen kan være ægte og sand, samt at denne ikke er Protestantismen, men Catholicismen, da har han ikke blot Lov til, men da er han forpligtet til at gaa over til Catholicismen, lige meget om han før er bleven luthersk konfirmeret eller ikke. Konfirmationsløftet kan ikke holde ham tilbage. For han kan paa ingen Maade være forpligtet til at leve i Synd, men en svær Synd vilde det være udvortes at bekende sig til en Religion, som man inderlig er overbevist om er falsk. Konfirmationsløftet at ville sit hele Liv bekende sig til Lutherdommen, der lærer den frie Forsknings Ret og Pligt, kan ikke forstaas anderledes end med den Indskrænkning: medmindre pligtmæssig Forskning overbeviser mig om, at jeg i Lutherdommen er paa Vildspor og ikke paa den Vej, ad hvilken Kristus vil føre alle til Himlen.

(Sluttes.)

---

## Fryd efter Lidelser.

—o—

Skønlitteratur i Ordets allerypperste Forstand indeholder for Tiden de polske Aviser. Det er ukunstlede Udtryk af Hjærternes overstrømmende Glæde.

Idet Zaren og den Rusland og ham selv styrende Klike under Krigens og de indre Uroligheders dobbelte Tommelskrue er bleven tvungen til at løsne Skruerne lidt, med hvilke det umaadelige Rige styres enevældigt, er der gjort Folket forskellige Indrømmelser. Saaledes tilstodes

der ogsaa Katholikerne Religionsfrihed i Kongeriget Polen og dettes fordums Provinser. En af Virkningerne er den, at mangt et katholsk Gudshus atter har kunnet tages i Brug efter i en Aarrække enten paa Regerings- eller blot paa Embedsmandsbud at have staaet stængt.

Men navnlig er Jubelen stor i de fordums polske østlige og sydlige Provinser. Disse var befolkede overvejende af Katholiker med slavisk Gudstjenesteform (græsk kath.) Trods ihærdig Protest i Ord og Handling, — en Protest, Tusinder underskrev med deres Blod eller livslange Lidelser — var de imidlertid tvungne over i den russiske Kirke af Ruslands Regenter, begyndende med Katarina II. og endende med den *her* i Landet afholdte Aleksander III. Mange Tusinder har dog aldrig bøjet sig for Zarens Bud. og Belønningens Time er slaaet; Bekendelsesfrihedens Skat er bleven dem gengiven, saa kun den personlige Modstand, som Embedsmænd og Poper skaber, er at overvinde, Tusinder og atter Tusinder melder sig til Indførelse i de katholske Kirkebøger, og Biskopperne berejser utrættelig de store Dele af deres Stifter, hvor det i Aartier har været dem forment at sætte deres Fod. Intet Under, at de kan være utrættelige! De faar en Modtagelse som Kristus ved Iudtoget. En af de herlige Beskrivelser, udgaaet fra jævn Bondehaand, vil sikkert interessere:

»Hvad vi har længtes efter, har vi oplevet. Alleluja! I Lubliner Bispedømmet rejser Biskoppen og tilser sin Hjerd. Da han skulde komme til os, red over 600 Ryttere ham imøde fra Tarnogory. Der var Byfolk, Haandværkere, Bønder og Adel, alle ens klædt i hvide Lærredskitler og Hatte eller i Kofte, hvid Hue og bredt Bælte — kort sagt i vor stedlige Landbodragt, men højtideligt, med Baand og Blomsterkranse. Herligt tog det sig ud!

»Da Bispem kom til Smaabyen Izbice, gik alle Jøderne ud og bragte som Gave en dyr Peberkage paa et Fad; sine Butiker lukkede de og sagde, at saadan en Festlighed og saadan en Glæde havde de endnu aldrig set.

»Lågen, Møllerektøren og Brandvæsenet fra Tarnogory m. fl. holdt Orden i Toget.

»Den 19. kom Biskoppen til vort Sogn Karozamosc. Da ledsagede ham over 1000 Ryttere. Tre Æresporte var der rejst. Den første stod i Skoven, den var prægtig; dér modtog den grevelige Godsforvalter Bispen. Tre Wiorst længer fremme stod den næste Æresport; det var Bøndernes, dannet af Kranse, Neg, Segle, River, Leer, Plejle og Faner og med Indskriften: »Velsign os, dyrebare Fader!« Siden Middag ventede her flere Tusinder, længselsfuldt spejdende efter den ventede Gæst. Kl. 4 trak de kirkelige Broderskaber ud med Kærter, Faner og Billeder. Kl. 5 ankom den ærede Kirkepatron Pan Namyslowski med et Musikkorps. Hvad det maa have kostet at bringe saanær 60 Mand fra Wilma! — for dér var han nok. Men det brød han sig ikke om, skyndte sig bare hjem til sin Kirke og ventede nu ved dens Æresport. Her stod ogsaa vi og oppebiede Biskoppen med Brød og Salt. Det var hjemmebagt kransformet Landbrød, Saltet laa paa en Glastallerken, og begge Dele bares paa en prægtig ottekantet Bakke, udskaaren med Blomster, mellem hvilken der var anbragt Plov, Harve, Le, Segl, Rive og andre Avlsredskaber, og rundtom stod Omskriften: Gæst til Huse, Gud til Huse.

»Kl. 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> kom Øjeblikket, da den firspændte Kalesche kørte frem. Hele Menneskemængden istemte tre Gange: Han leve lange Aar! og Velsign os, Fader! Biskoppen steg nu ud af Kaleschen, og en af Bønderne raabte: Lovet være Jesus Kristus! Musikkorpsset satte i til Velkomst og holdt saa op igen, hvorefter Bonden tog fat paany:

»Vær hilset, kære, længselsfuldt ventede Fader! Som den tørstige Hjort begærer Kilden, som Sjælen begærer Frelse, begærede vi at se dit apostoliske Aasyn. Og Gud Herren forbarmede sig over os og behagede at sende os sin Apostel til at frøste og velsigne os og styrke os i den h. Tro. Stor er denne Guds Naade, at vi oplevede et saa lykkeligt Øjeblik og den Ære at have hos os en saa ær-

værdig og dyrebær Hyrde, hvem vi har biet paa som Simeon paa Kristus, Forløseren. Med ham siger vi: »Nu lade Du din Tjener fare herfra, Herre! Efter Forfædrenes gamle Skik hilser vi vor høje Gæst med Brød og Salt: Brød af oprigtigt Hjerte og Sjæl betegner den store Kærlighed, og Saltet, at denne vor Kærlighed er ægte og varig. Vi beder Deres Højærværdighed modtage Kærlighedens og Trofasthedens Gave og give os Velsignelsen.

»Med et Par taknemlige Ord og et: Gud Herren gengælde jer! velsignede Biskoppen de forsamlede.

»Paa Spørgsmaalet, om han skulde gøre Resten af Vejen til Fods, svarede vi Biskoppen, nej, der var endnu halvanden Wiorst til den tredje Æresport. Langsomt kørte han altsaa videre ledsaget af Kærter, Musikken spillede, og Folket sang. Hele Vejen var revet og bestrøet med Sand, men langs den og rundtom Kirken var plantet Enebær og Birk. Ved den tredje Port overrakte vor Sognepræst Biskoppen Kirkenøglerne paa en Tallerken og knælede saa ned ved Hovedindgangen, hvor Biskoppen overgav ham Nøglerne. Der var en 30 Præster og fra Lublin nogle Klerke.

»Næste Dag, Lørdag, konfirmerede Biskoppen fra Kl. 7 Morgen til sen Aften; 2000 Personer den Dag og 746 næste Dag blev firmede. Kl. 4 Søndag Eftermiddag forlod allerede Biskoppen os og blev fulgt videre til Jamosc af Rytterskaren og Mamyslowskis Spillemand. I Zamosc var der overmaade mange Folk, saa Kirkepladsen ikke engang kunne rumme dem.«

Saadanne rørende Beskrivelser er Bladene fulde af, og fra hvert Sted berettes om Tusinder af Konfirmationer, om Katholikernes overstrømmende Glæde, om Jødernes opmærksomme Imødekommenhed og om Popernes sorte Fortvivelse.

*E. O.*

## De tyske Katholikers Kampmøde i Strasborg.

—o—

Under denne en lille Smule tvetydige Overskrift indeholder *Flensborg Avis* den 25. August en ellers i det hele velvillig Korrespondance, dateret *Strasborg den 21. August*, som vi hidsætter omtrent i dens Helhed:

Tysklands Katholiker holder i disse Dage Aarsmøde i Strasborg i Elsas, deres 52de Generalforsamling.

Strasborg er ikke til at kende igen; i en lang Aar-række har jeg ved gentagne Besøg og et enkelt længere Ophold søgt at faa Forstaaelse af de nationale Forhold i Strasborg. En fremmed vil let ved et kort Ophold faa Indtrykket af, at han er i en lige saa god tysk Stad som Karlsruhe eller Stuttgart eller en hvilkenksomhelst anden sydtysk By. Paa Gader og Beværtninger hører man næsten udelukkende Tysk eller Landsmaalet »Elsässer Ditsch«, det vil sige Allemannisk med en Mængde isprængte franske Bestanddele.

Man maa ind i Familierne og om i Smaagaderne for at mindes, at Strasborg er den By, hvor endnu Striden staar mellem tysk og fransk, og det er ikke helt let for en fremmed at faa Adgang til Gammel-Elsassernes Kredse.

Officielt findes der nemlig ingen franksindede i Strasborg. Den Modsætning, der ikke kan nægtes, findes kun mellem Gammel-Elsasserne, de indfødte, og Gammel-Tyskerne, de indvandrede, men det betyder alligevel ikke andet end fransk og tysk. Modsætningen er til Stede, og Kampen føres i Hjemmene der som i Nordslesvig . . . . . Det franske Sindelag er endnu mægtigt i Tysklands Rigslande.

Men i Søndags mærkede man det knapt, om man ogsaa saa til med aabne Øjne. Strasborg var ikke til at kende igen. De tyske Katholiker holdt deres Aarsmøde,

deres Fjender siger Centrumsparade. Der var meldt over 35,000 udenbys Deltagere, og det virkelige Fremmedtal var over 150,000. Alle Hoteller var overfyldte, Menneskemyldret paa Gaden var utroligt.

Festen indledes om Morgenen med et Studenteroptog. 250 Drosker med Faner og pyntede Studenter kørte under Jubel gennem Gaderne. Det var Repræsentanterne for de katholske Studenterforeninger, for dem, som de ikke-katholske Foreninger trindt om ved Tysklands Universiteter for Tiden saa ivrigt forfølger og vil undertrykke i »den akademiske Friheds« Navn; — tyske Frihedsbegreber er des værre saa vanskelige at forstaa for andre Mennesker.

Om Eftermiddagen fandt saa det store Festtog Sted. 50,000 Mennesker marcherede med 27 Musikkapeller og 216 Faner gennem de pyntede Gader, stadig hilste af jublende Tilraab. Alle Gader var overdaadigt flagsmykkede; hist og her i Byen saa man et tysk eller preusisk Flag, men de fosvandt i Mængden. Det var de rødhvide elsassiske Flag eller Pavens gul-hvide, der var de langt overvejende. Byen var pyntet for at modtage Katholikerne, ikke for Tyskerne.

— De franske Katholiker vilde vi modtage akkurat lige saa varmt, sagde en ung lotringsk Præst; jeg tror næsten, han mente, med endnu større Varme; men den Slags Overvejelser kom ikke til Udtryk, det var den katholske By Strasburg, der holdt en religiøs Fest, som i Evropa kun Katholikerne kan holde den, fordi det kun er hos dem, at Præsterne saa udelukkende kan lede Folkets Tanker og Følelser.

Jeg har en Gang før set det. Det var en sydtysk Ærkebiskop der kom hjem fra en Rejse i Rom og blev ventet af Folket, der modtog ham med Salmen: »Store Gud, vi love dig«. Men dybest begreb jeg Kirkens Magt, da saa Biskoppen uddelte Pavens Velsignelse til de knælende Titusinder. Tavse laa de fulde af Andagt paa Ga-



dens Stenbro, medens Bispen tordnede Velsignelsen ud over Torvet. Det er den Slags Stunder, man ikke glemmer.

Ved de kirkelige Optog ved Kristi Legems Fest har jeg set den katholske Kirkes Indflydelse, og nu igen i Søndags i Strasburg. Der gik de »Haandens Arbejdere« rundt om deres Præst, i Timevis i den bagende Solhede for i Strasburgs Gader at bære Vidnesbyrd om Kirkens Vælde, Arbejderforeninger, Svendeforeninger med deres Faner, ovre fra Rhinprøjsens Kulgruber, fra Elsas' Fabriker.

Hos disse Mennesker har Socialismen ingen Indpas fundet; overalt trænger den ind i Arbejdernes Rækker; kun her har den gjort Holdt foran de katholske Arbejderhære, hvis Repræsentanter i Dag bærer Vidne om deres Tilhørsforhold til Kirken, for bagefter i Forsamlingerne at styrkes i deres Tro og Tillid til Centrumstaarnet, det eneste, der staar urokkeligt i Tidens polititiske Kamp . . . . .

Man maa give Korrespondenten Ret i, at det er et imponerende Skue, som Strasburg her fremviser. Protestanterne skulde blot en Gang forsøge noget lignende i Sønderjylland, de vilde næppe formaa det. Det er kun den sande Religion, som kan forene de forskellige Nationer i en højere Enhed og Enighed. Et lignende Eksempel har vi ogsaa i Østerrig. I et Brev til Natltid. skrev Folketingsmand *Dr. L. V. Birch* forleden, at den katholske Tro er det Baand, der holder de enkelte Dele af den østerrigske Stat fra at falde fra hverandre. »Hvor mange midtpunktflyvende Elementer,« skriver han, »der end er i Østerrig, vil Traditionen og Catholicismen endnu en rum Tid kunne holde Østerrig sammen og hindre Dannelsen af den Forbundsstat, der vel en Gang kommer, hvis Bøhmen og de tyske Landsdele da ikke helt skal gaa Nord paa. Derfor er der ingen Grund til at tro, at Kejser Franz Josefs Død vil betyde Østerrigs Sprængning, men vel Sprængning af Østerrig og Ungarn, idet Ungarn ikke uden

videre vil acceptere den præsumtive Tronfølger Franz Ferdinand af Østerrig-Este som ungarsk Konge.«

Maaske bringer vi senere, dersom der bliver Plads her i Bladet, en eller anden af de interessante Taler, som blev holdt ved Forsamlingen.

---

## Elterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

**München.** Fra Bayerns Hovedstad skrives: Den lærde og frisindede Biskop *Jeremia Bonomelli* af *Cremona* opholder sig for Øjeblikket her i Byen. Fornylig udsendte han en Hyrdeskrivelse, hvori han takkede sine Diöcesanere for deres Lykønskninger til hans 50-aarige Præstjubilæum. Heri viser han sig rigtig som italiensk Patriot med de Ord: »Det er min dyrebare Pligt, ved siden af Paven at erindre om vor ophøjede, unge Konge, som repræsenterer Nationens Storhed og er et Eksempel paa alle Familiedyder.« Til Slutning minder Bonomelli om en Samtale, han i 1870 havde med Kardinal Manning († 1892) i i Florents; ved den Lejlighed skal den engelske Kirkefyrste have udtalt sig som følger: »I maa se at udsone eder med Huset Savoyen, thi Kirken vil komme til at føle de uheldige Følger af denne Strid.« Herpaa svarede Bonomelli: »Nu vel, men Paven vil absolut være Herre i Rom.« Manning replicerede: »Hvis I fordrer Rom til Hovedstad, saa begaar I Selvmord. Tiden er nu forbi til at tænke paa verdsligt Herredømme; det er nu en Gang tabt og ingen Stat vil røre en Finger for dets Genoprettelse. Troen har givet det til Kirken, men da Forsynet har tilladt dets Undergang, saa maa Troen vel være bleven svagere. Vogt eder for at stille Folket overfor Valget imellem Religionen og Nationaliteten; det vil vælge det sidste, og Enheden i Religionen vil gaa tabt, saaledes som det er gaaet i England.«

— De her fremførte Anskuelser er jo ikke nye, men

det er naturligt, at de nu bliver friere udtalt, efter at Pius X. formelt har indskrænket det hidtidige »Non expedit« i betydelig Grad. Men hermed er jo, som vi allerede forleden hørte i en Korrespondance fra Weismes, det romerske Spørgsmaal endnu langt fra løst.

**Nordamerika.** Medlemmerne af det amerikanske Hierarki benytter sig lige saa gerne af Aviserne som af Prædikestolen for at bekendtgøre deres Anskuelse. Saaledes har f. Eks. *Dr. Farley*, Ærkebiskoppen af New-York modtaget en Medarbejder af *New-York-Herald* og udviklet for ham sine Anskuelse om Skilsmisserne. Hovedgrunden til deres stadige tiltagen (sidste Aar: 60,000) finder Ærkebiskoppen i den Letsindighed, hvormed man indgaar Ægteskab; han roser særlig »Troens Døtres« Virksomhed, en Forening, som har sat sig til Formaal ikke at omgaaes med fraskilte, og ved saaledes at indvirke paa den offentlige Mening, søge at gøre dem umulige i det bedre Selskab.

**Polen.** (*Kejser Wilhelm og Polakkerne*). Gennem R.B. modtog »Natt.« for nogen Tid siden følgende Meddelelse fra *Gnæsen*:

»Kejser *Wilhelm* er ... ankommet hertil og har paa Garnisonens Øvelsesplads inspiceret Tropperne. Efter Øvelsernes Slutning red Kejseren under Klokkeringning ind i Byen, hvor Borgmesteren holdt en Velkomsttale til Kejseren og bl. a. betonedede, at siden Kejser Otto III. i Aaret 1000, havde ingen tysk Kejser betraadt Byens Grund. Han overrakte Kejseren en Velkomstdrik og udbragte et med Hurraraab besvaret Leve for Kejseren. Kejser *Wilhelm* holdt som Svar herpaa en Tale, i hvilken han takkede for den hjærtelige Modtagelse. Han udtalte sin Glæde over, at det tyske Kulturarbejde saa modigt om end med Vanskelighed brød sig Vej. Tilsyneladende var en Del polske Undersaatter endnu ikke klare over, om de fandt Ret og Beskyttelse under Hohenzollern-Banneret. Paavirket Fantasi i Forbindelse med Dyrkelsen af historiske Erindringer kunde forlede mangan en til falske Slutninger. *Enhver katholsk*

*Polak skulde vide\*) at han ved Udøvelsen af sin Religion ikke vil blive hindret i nogen Henseende, men at han skulde bevare Ærefrygt og Agtelse for andre Trosbekendelser. Hvad Tyskerne angik, da maatte de ikke sløje af i det tyske Kulturarbejde. Den Tysker, der uden Grund skilte sig af med sin Ejendom i den østlige Del af Riget, syndede mod Fædrelandet. Til de tyske og polske Katholiker vilde han nævne, at da han ved sit sidste Besøg hos den gamle Pave Leo XIII. tog Afsked fra denne, greb Paven begge hans Hænder, velsignede ham skønt han var Protestant, og lovede paa alle tyske Katholikers Vegne, at de skulde være Kejsereis tro Undersaatter. Den store Pave skulde efter sin Død ikke gøres til en Ordbryder overfor Kejseren. Tyskheden betyder Kultur og Frihed for enhver i Religion, Tanke og Handling [!]. Kejseren drak derefter paa en lykkelig Fremtid for Gnesen.«*

At Tyskheden skulde betyde Kultur og *Frihed for Enhver* i Religion, Tanke og Handling, det modbeviser Tyskerne selv ved deres allerseneste Fremgang imod Danske i Sønderjylland og imod Katholikerne i Braunschweig, hvor der blev nægtet dem Tilladelse til at faa katholsk Gudstjeneste afholdt, saa at man maa rejse milevidt for at komme til Gudstjeneste om Søndagen. Som Følge deraf har de *protestantiske Købmænd* indgivet et Andragende i Katholikernes Favør (!), naturligvis fordi de ikke gerne saa, at disse med det samme gjorde deres Indkøb andre Steder. Og det er kun et Eksempel blandt mange. I hvilken skærende Modsætning staar ikke denne Fremgangsmaade til Kejsereis Ord: »Tyskheden betyder Kultur og Frihed for enhver i Religion, Tanke og Handling.« *Fagre Ord! Fagre Ord!*

---

\*) Ifølge senere udførligere Beretninger sagde Kejsereis: »... enhver katholsk Polak maa vide, at *hans Religion æres af mig*, og at han...«

**S.J.G. Mandag** den 11. Septbr., Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , afholder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

En ældre paalidelig Kone ønsker meget gerne lidt Arbejde ved Trappevask eller andet hvadsomhelst. Redaktionen anviser.

### Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. September. 12. Søndag efter Pintse. De hl. Værneengles Fest. — 4. M. Oktavdag. — 5. Ti. Laurentius Justinianus, Bekender og Biskop. — 6. O. Oktavdag. — 7. To. Oktavdag. — 8. F. Mariæ Fødsel (fejres følgende Søndag). — 9. L. Petrus Claver, Bekender.

Søndag den 10. September. 13. Søndag efter Pintse. Mariæ Fødsel.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder Mandag Aften den 4. September. Ynglinge, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, P. Sialm, Stenosgade.

Mariakongregationen for Mænd genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder Torsdag Aften den 7. September. Mænd, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, P. Esser, Stenosgade 4.

Fælleskommunion Søndag den 10. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{2}$  i Jesu Hjærte Kirke.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17): Søndag den 3. Sept. Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 4 Andagt.

### Indvielse.

Indvielsen af St. Josefs Søstrenes Seminarium, Strandvej 91, finder Sted Tirsdag den 5. September Kl. 11.

Menighedens Medlemmer indbydes til at overvære Højtideligheden.

Trykfejl. Side 572 sidste Linie staar der et meningsforstyrrende naar i St. f. mon. S. 575: den kinesiske Kirke læs: den første kinesiske . . .

**NB.** Dersom der skulde være nogle Abonnenter, som dog ikke indbinder eller gemmer paa Ugebladene, da kunde saadanne gøre os en Tjeneste ved at aflevere Nr. 23 fra iaar til Redaktionen, Boyesgade 8 $\frac{3}{4}$ .

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Aargang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 37.

Søndagen den 10. September.

1905.

---

---

**Indhold:** En »Reform«ven. — O Sandheds Gud. — Akademiske Stimmænd. — Indvielsen af St. Josefs-Søstrenes Seminarium. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Frankrig. — Bekendtgørelser.

---

## En „Reform“ven.

— 0 —

De lutherske Missionsvenner forfølges af et afgjort Uheld, hver Gang de lader en af deres Ordførere for »Evangeliseringen« af katolske Lande optræde her i Byen. For et Par Aar siden var det Pastor *Storjohann* fra Kristiania, der talte til Fordel for »Løs-fra-Rom«-Bevægelsen i Østerrig paa en Maade, der vakte Forundring selv hos alvorlige og oplyste Protestanter. Hvem der havde lidt Kendskab til Bevægelsens Natur, maatte forbaves over Talerens Lettroenhed, da han paa sine Rejser i Bøhmen havde taget alt for gode Varer, hvad Bevægelsens Førere havde bundet ham paa Ærmet.

Nu i disse Dage, — i Slutningen af August Maaned, — er det en Udsending fra Valdenser-Missionen i Italien, en Prof. *Vinay*, der øver den samme Trafik. »Den val-

densiske Komité,« siger han, »skal i Aar skaffe 400,000 Frcs. til Veje.« Ja, saa skal da hjælpe, hvad der hjælpe kan; Italiens religiøse Tilstande maa derfor skildres i de mørkeste Farver, Valdensernes Virksomhed derimod hæves til Skyerne, og i det hele taget synes Professoren at hylde den Grundsætning, at »Sandhed er for kostbar at gaa hver Dag med.«

Allerede den 20. Aug. slog Cand. theol. *Knud Heiberg* i »*Tillæg til Nattd.*« til Lyd for Valdenser-Emisæren og beraabte sig paa Docent *J. O. Andersens* Udtalelser om Valdensernes Gerning. Saa kom den 23. August »*Krist. Dagbl.*« og kaldte Valdensersekten for »en levende Illustration til Herrens Ord: Helvedes Porte skal ikke faa Overhaand over min Menighed.« Ja, det er nu sandt: Valdenserne har lige saa lidt som andre Sekter faaet Overhaand over den katholske Kirke, — den eneste, der er Guds Værk og stiftet af Kristus selv. Ikke saa sandt var derimod det, som »*Kr. Dagbl.*« skrev den 26. August, nemlig, at Valdenser-Menigheden »i Aarhundreder har skinnet som Lys i Italiens formørkede (!) Pavekirke.«

I »*Nattd.*« for 27. August slog Pastor *Karl Petersen* paa Stortrommen til Gunst for »en betrængt Broderkirke«, idet han navnlig udmalede de »grusomme Forfølgelser«, Valdenserne tidligere maatte udstaa. Hertil skal dog bemærkes, at Valdenserne allerede i 1725 opnaede fri Religionsøvelse i Piemonts Alpedale, medens den katholske Kirke endnu i over et Aarhundrede var banlyst fra Danmark.

I et Foredrag, som Prof. *Vinay* holdt i Københavns »Kristelige Forening for unge Mænd« Søndag Aften, den 27. August, udtalte han i Følge »*Nattd.*«s Referat (28. Aug.) bl. a. følgende: »Den Omstændighed, at Valdenserne har set saa gode (?) Frugter af deres Gerning, skyldes i første Række Herren (?) og dernæst de Troendes Udholdenhed. Det er en Missionskirke, hvis store Opgave det er at bringe Lys i Italiens Mørke (?), at fremme den reli-

giøse Reform (?), renselse (?) Gudstjenesten og — kort sagt — arbejde for, at Kristi (?) Evangelium og Guds (?) Ord helt og rent gives Italienerne.«

Jeg har tilladt mig at indskyde nogle Spørgsmaalstegn i »*Natted.*«s Referat. Hvad nemlig de »gode« Frugter angaar, som Valdensernes Virksomhed skal have frembragt, klages der selv fra protestantisk Side (i Italien — ikke her, det vilde skade Pengepungen!) over, at de er næsten lig Nul; thi det er kun nogle stakkels, uvidende, forhutlede Individuer, der hopper paa den valdensiske Limpind, og selv disse forsvinder ofte igen, naar den regelmæssige materielle Støtte og Hjælp udebliver. Det kan jeg godt huske fra mit Ophold i Italien. Det er »Danaidernes Kar«, Valdenserne søger at fylde, men det Kar er, som bekendt, bundløst. De har jo Lov til at takke Herren for saadanne Frugter af deres Virksomhed, thi Gud ved ogsaa at vende det onde til det gode.

At tale om »Italiens Mørke« — man ved jo, hvad der menes, nemlig den katholske, fra Apostlene, nedarvede Tro — at tale om dette »Mørke«, det minder om Kristi Ord om »Splinten« og »Bjælken«! — Det kunde iøvrigt synes mærkeligt, at Valdenserne skal støttes af Protestanterne, naar man ved, at de vel gjorde Oprør mod Guds sande Kirke og derfor anses for Luthers Forløbere, men at deres Bestræbelser oprindelig gik i en helt anden Retning end de saakaldte Reformatorens i det 16. Aarhundrede. Valdenserne ikke blot fordrede af deres Prædikanter, at de skulde være ugifte, men de tillod dem endogsaa at forlade deres Hustruer *uden disses Samtykke*. Saa vidt er den katholske Kirke aldrig gaaet! Senere blev de imidlertid nærmest Calvinister og nu er de almindelige Protestanter. Efter saaledes mere end een Gang at have skiftet Tro, benyttes de nu af den tyske »Gustaf-Adolfs-Forening« som Stormbuk mod den katholske Kirke i Italien (hvortil de jo som indfødte egner sig bedre end fremmede Sendebud) og søger at sprede deres »Lys« dér, hvor den sande Tros



Sol aldrig er gaaet ned. Det havde maaske været bedre, hvis man aldrig havde søgt med Magt at føre dem tilbage til den sande Kirke, — de var jo ikke som Albigenkerne Anarkister, — saa kunde de ikke brovte med Martyrpalmen; men Middelalderens i Theorien utvivlsomt rigtige Retsprincip gik jo nu engang ud fra, at den *aandelige* Giftblander er mere strafværdig end den almindelige.

Valdensernes »store Opgave« skal det altsaa være »at fremme den religiøse Reform«. Hvori denne »Reform« skal bestaa, antydes ogsaa straks: de vil »rense Gudstjenesten«, den katholske Gudstjeneste! Og hvad skal den renses for? Naturligvis for den ny Pagts vedvarende Offer, Messeofret, nogle Sakramenter osv.; det ved man jo! Disse Reformvenner, som stadig fører »Kristi Evangelium« og »Guds Ord« i Munden, bryder sig nemlig mindst af alt om, hvad der staar i Evangeliet, og hvad Guds Ord i Sandhed indeholder. Naar de siger, at Guds Ord skal gives Italienerne »helt«, saa mener de: *Diodatis* vrang Oversættelse af Bibelen og deres egenraadige Fortolkning, der ikke tager Hensyn til Apostlenes og de gamle Kirkefædres Mening; og Guds Ord »rent«, det vil sige: med Bortfortolkning af alt, hvad der i Praksis kunde blive ubehageligt, som f. Eks. Ægteskabets Uopløselighed, Faste o. l. Der kunde ti Gange staa i Skriften: »Hvo som tager en fraskilt til Ægte, han bedriver Hor« (Matth. 19, 9), — nej, det gælder alligevel ikke! Kristus, ja *han* kan faste i 40 Dage og Nætter, — men *vi*, hvad skulde vi faste for? — Saadan, nu er Guds Ord »rent«!

Hvorfor siger dog Professoren ved Højskolen i Torre Pellice ikke, at det grufulde Mørke, der ruger over Italien, bedst kunde ses deraf, at de italienske Katholiker ikke kan taale en Sammenligning med de oplyste protestantiske Nordboere m. H. t. Antallet af Selvmord og Barnemord, og hvad Drukkenheden angaar? Der kunde man se, hvor der *mest* trænges til Reform!

Men Reformven, det *er* han nu engang, den valden-

siske Professor. Man høre blot: »Mange italienske Præster, ja i hundredvis, sukker efter en Reform af Kirken, idet de ser, hvor der tiltrænges Forbedringer, — men ingen vover at udtale sig derom af Frygt for at blive afsatte fra deres Embeder.« (Hvor ved han det fra, naar de ikke vover at udtale sig? Her kan dog Enhver læse mellem Linierne: »Kun overfor mig, Professoren ved Højskolen i Torre Pellice, har de alle sammen vovet at udtale sig — i hundredvis!) »Mange mener, at den religiøse Reform skal ske i Pavekirken Skød; men her er i Virkeligheden intet Haab. Paverne ligner alle hverandre og alle banlyser de de protestantiske Selskaber, som udbreder Bibelen. Det har den store (!) Pave Leo XIII. gjort, og det samme gælder den nuværende Pave, Pius X.«

Det er dog en Uforsømmethed at forlange, at Paverne skulde godkende de forvanskede protestantiske Oversættelser af Bibelen! Selv Protestanter har paavist Tusinder af Fejl i *Luthers* Oversættelse, og *Diodatis* italienske Oversættelse er næppe bedre. — Mærkeligt er det, at Leo XIII., skønt »Reform«fjende, faar Prædikaterne »stor«; de største Paver har altid de været, der stadig reformerede, ja, det at reformere er netop Pavens Hovedopgave, dels fordi Kirken bestaar af skrøbelige Mennesker, der er tilbøjelige til at give efter for det onde, og dels fordi andre Tider forlanger andre Forholdsregler. Ved Pavernes Arbejde reformerer Kirken stadig sig selv. Den nuværende Paves Løsen er derfor ogsaa det: »at forny alt i Kristus«. Men at »reformere« i Ordets sande Betydning vil sige; at forbedre, ikke: at forvanske og forkvakle.

Prof. *Vinay* kan ikke lide Pave Pius X. og gaar og fortæller en utrolig Historie om ham, der efter »*Nattd.*«s Referat lyder saaledes: »Denne (Pius X.) er af en Prælat (?) bleven kaldt »Skrædderpaven«, ej blot fordi hans Familienavn er Sarto (Skrædder), men han har givet sig meget af med Kardinalernes Dragter, ja endog skrevet 87 Kapitler om dette Thema.«

Til denne Fabel har nogen i mit Eksempel af »*Nattd.*« gjort den korte Randbemærkning: »Det er dog ganske sikkert Løgn i hans Hals.« Ja, det er det! — Prof. *Vinay* forstaaer sig overhovedet paa at binde sine lettroende Tilhørere pikante Historier paa Ærmet. Her er en anden:

» . . . samtidig synker Folket hen i Ligegyldighed uden at have nogen religiøs Overbevisning, da Præsten er Samvittighed for dem. De lever i største Uvidenhed om de bibelske Fortællinger. En valdensisk Evangelist talte om den »fortabte Søn« — ingen af Tilhørerne kendte denne Fortælling. »Har I da intet Kendskab til Ny Testamente?« spurgte han. »Nej,« svarede de, »Præsten siger, det er en protestantisk Bog, som er forbudt.«

Den er god! Man tror sig jo hensat midt iblandt Hottentotter! Men Sagen er den, at disse Folk vist allerede *var* »reformert«; i det mindste kan de aldrig have modtaget nogen Undervisning i at modtage Bodens Sakrament.\*) Saadan en Undervisning er nemlig utænkelig, uden at man fortæller Lignelsen om den fortabte Søn, der ogsaa skriftede sine Synder, — hvad Protestanterne jo *ikke* gør.

Katholikernes Agtelse for deres Præster er naturligvis en ubehagelig Fremtøning for »Evangelisterne«, der ønsker at bibringe dem en anden Overbevisning og selv »være Samvittighed for dem«; nej, de italienske Katholiker lader sig ikke saa let dupere! At de kan skelne mellem en katolsk og protestantisk Bibel er netop ikke Tegn paa Uvidenhed, og at de spørger deres Præster til Raads, det er Klogskab.

Prof. *Vinay* har iøvrigt i sit Foredrag i Apostelkirken den 29. Aug. ogsaa selv sagt, at det katolske »St. Hiero-

---

\*) Man maa huske paa, at der i Statens Skoler i Italien ikke gives nogen Religionsundervisning. Naar nu daarlige Forældre hverken selv underviser Børnene i Religion eller sender Børnene i Kirke, kan der i Byerne hos nogle virkelig findes en enorm Uvidenhed. Men kan den katolske Kirke gøres ansvarlig herfor?

nymus-Selskab« har uddelt 300,000 Eksemplarer af de 4 Evangelier. Men det udlægger han saaledes, at det kun skal være sket for at kunne sige til Protestanterne: Vi Katholiker udbreder ogsaa Bibelen! —

Der har man det! Man kan aldrig gøre dem tilpas! Det minder levende om Matth. 11, 18 f. —

Endnu en vemodig Klage fra Prof. *Vinays* Mund: »Allevegne modarbejder Præsterne Udbredelsen af Evangelierne af al Magt.«

Hertil et tredobbelt Spørgsmaal:

1. Er det katholske St. Hieronymus-Selskabs 300,000 Evangelier virkelig for intet at regne? Eller har Professoren glemt dem igen?

2. Hvor er nu de Præster »i hundredvis«, der »sukker efter en Reform af Kirken«? Er de ogsaa glemte? Eller hører de ogsaa til dem, der modarbejder Udbredelsen af Evangelierne?

3. Maa man ikke have Agtelse for Præster, der saa trofast vaager over deres Menigheder? —

Det bemærkes ogsaa i »*Nattd.*«, at Foredragene ledsages af Lysbilleder. Det er da vist *marke* Lysbilleder — de!

P. G. *Schmiderer*.

## O Sandheds Gud.

—o—

O Sandheds Gud, vær Du min Fader kære,  
Beskærm Du mig.

At stole trygt paa Dig, Du vil mig lære,  
Dit Barn er jeg.

Skænk mig Din Helligaand og himmelsk Fred,  
Og før mig hjem til evig Salighed!

Min Jesus Krist, min Gud og Broder kære,  
 Vær Du mit Skjold!  
 Du vilde kærligt min Forløser være  
 Fra Syndens Sold.  
 Naar i Dit Navn til Faderen i Løn  
 Vi bede, vil han høre denne Bøn.

Gud Helligaand, rens Du vort Hjertes Tanke,  
 Indgyd os Trøst!  
 At frejdigt vi maa frem i Kampen vanke  
 Med Mod og Lyst.  
 Du Fromheds, Styrkens, og Forstandens Aand,  
 Knyt mig til Dig med Dine Gavers Baand!

Maria, mig en anden Moder vær,  
 O bed for mig!  
 Din Søn vil som ved Kanas Bryllupsfærd  
 Bønhøre Dig.  
 Du, som heneden bad: »Guds Vilje ske!«  
 Hjælp, at jeg maa med Dine Øjne se!

*Karen Bolling.*

---

## Akademiske Stimænd.

— o —

»Hvis ej du følger Trop lidt rask,  
 saa slaar jeg dig for Pandebrask.«

I den akademiske Friheds Navn, — som i Virkeligheden er den krasseste Ufrihed og som kun af de uhelbredelig naive ikke erkendes som saadan, — foregaar der mellem Aar og Dag ved de tyske Højskoler de mærkeligste Begivenheder, alias Demonstrationer, hvis Kvintessens plejer at danne en Protestresolution mod Eksistensberettigelsen af de kath. Studenterkorporationer. Selv om disse Fremto-

ninger i det tyske Højskoleliv trods mangan ufrivillig Komik ingenlunde er af harmløs Natur, saa har man dog i det mindste i Tyskland ikke accepteret ovenstaaende Grund-sætning og med Køllen i Haand søgt at udtrykke sit antikath. Sindelag. Derimod er de østerrigske »Vogtere« af den akademiske Frihedsmaske allerede mere fremskredne, som følgende Meddelelse af Neiss. Ztg. viser:

Fra den 29.—31. Juli fejrede den tyske Studenterforening »Nordgau«, som bestaar af katholske Studenter fra de østerr. Sudeterlande ved Wiens Universitet, sin anden Feriefest, og det i Sternberg i Mähren. Da det blev bekendt, fik de Herrer af det tysk nationale Modparti travlt med i alle deres Blade i Olmütz, Sternberg, Troppau og andre Byer at opfordre de tysk-nationale Foreninger til at forstyrre denne Fest. En Protestkommers maatte foranstalles; Foreningen »Allemannia« maatte paa samme Tid og mærkværdigvis næsten med samme Program som »Nordgau« fejre sin Stiftelsesfest. Om Lørdagen Kl. 5 ventede de Herrer Modstandere deres Deltagere, og da ogsaa nogle »klerikale« Studenter ankom med det samme Tog, fandt de Fornøjelse i at »ledsage« de »klerikale« med Spotteviser og andre Forulempelser lige til det katholske Foreningshus. Politi og Gendarmer var mødt, da henimod 1000 Sternbergere, for største Delen kun af Nysgerrighed, ledsagede Toget. Om Aftenen havde de nationale deres Protestkommers, hvor der naturligvis blev tordnet løs imod »Klerikalismens Banebryden«. De kath. Studenter havde samtidig deres Velkomstaften i den kath. Folkeforenings Hjem, som efter at have bestaaet i 5 Aar udgør c. 2000 Medlemmer. Aftenen selv var velbesøgt. Den næste Dag, Søndagen, havde Nordgau Festgudstjeneste og derpaa Udflugt. Paa Vejen til Kirken løb alt rolig af. Tolv Repræsentanter af følgende kath. Foreninger vare med: Rudolfina, Kürnberg, Norcia af Wien, Ferdinanda og Vandalia af Prag. Festgudstjenesten holdt Viebiskoppen *Dr. Weinlich* af Olmütz. Allerede i Kirken blev de »klerikale« under-

rettet om, at Tilbagevejen ikke vilde løbe saa glat af. Da de kom ud af Kirken (Hr. Viebiskoppen havde sluttet sig til dem for at visitere Foreningshuset), havde Modstanderne og iblandt dem henved 100 »nationale« Studenter fyldt Gaderne. Da de første Vogne nærmede sig, opløftede de et hæftigt »Fy«-Raab, kastede med Sten, Stokke og raadne Æg, spyttede ind i Vognene og — Skam for Sternberg — der gaves ogsaa nogle »anstændige« hvidklædte »Damer«, som ikke kunde lade være med at vise deres Raseri ved at spytte og true med Paraplyen. (Ved saadanne Lejligheder bliver Kvinder til Hyæner.) Den fjerde Vogn hvori Biskoppen sad, blev standset. Biskoppen, en 74aarig Olding, maatte stige ud og under Politichefens Beskyttelse fortsætte Vejen til Fods. Det blev saa slemt, at Repræsentanterne maatte gribe til deres Stokke, for at holde de mest nærgaaende fra Livet; thi selv Gendarmerne blev insulteret af »Patent-Tyskerne«. Endelig naaede man Forsamlingshuset, og Frugterne af Modstandernes gemene Adfærd blev synlig for alle. Fra tre Studenter løb Blodet ud af temmelig dybe Saar i Hovedet, som maatte forbindes af en Læge, andre havde »kun« Buler af Stokkeslag, Sten og lign. Klæder og Støvler var ganske besudlet af de raadne Æg. Hvor stor Forbitrelsen over dette Overfald var blandt den kristelige Befolkning i Sternberg, viste sig om Eftermiddagen, idet de massevis strømmede sammen til Havefesten i Foreningshuset. Modstanderne nøjedes nu med at drage gennem Byen med en øredøvende Larm til langt ud paa Natten. — Det er overflødigt at føje flere Ord hertil. Men naar man betænker, at de dannede (!) Arvtagere til Embederne og Statsstillingerne i Østerrig bestaar af Folk, som overfor anderledes tænkende kun har Brutalitet og Stimandsfærd — da behøver man sandelig ikke at undres over Dobbeltmonarkiets forvirrede og sønderlemmede Tilstand.

J. S.

# Indvielsen

af

## St. Josefs-Søstrenes Seminarium.

—o—

Tirsdag Formiddag den 5. ds. blev St. Josefs-Søstrenes ny statelige Bygningskompleks paa Strandvejen indviet. Det tager sig endnu mere imponerende ud nu, efter at Plankeværket er faldet, og den 4 Alen høje Stenmur er kommet tilsyne, der strækker sig langs hele Grunden ud til Strandvejen, som derved ogsaa er bleven hele 6 Alen bredere end før. I Forhaven var Dannebrog hejst og hilste de indbudne velkommen, som henad 11-Tiden begyndte at indfinde sig i saa stort Antal, at det foreløbige Kapel, som var indrettet i en af Hovedbygningens største Sale, tilsidst var helt overfyldt.\*) Blandt de tilstedeværende bemærkedes Grevinde *Rantzau*, Baronesse *Stampe-Charisius* Fru Kammerherreinde *Kragh*, Hr. Direktør *Ramm* m. fl., samt Bygningens Arkitekt, Hr. *Mandrup Poulsen* og Bygmesteren Hr. *Andersen* og andre, som havde medvirket ved Bygningens Opførelse, og som alle blev modtaget med lige Venlighed af de mange tilstedeværende Søstre med Noviciatets Rektor, højærv. Hr. Pastor *Desnos*, og Provincialpriorinden, *Mère Généviève*, i Spidsen. Nogle Minutter før Kl. 11 ankom ogsaa Hds. kongelige Højhed *Prinsesse Marie* med den lille *Prinsesse Margrethe*, som af Priorinden blev ført op til deres reserverede Pladser i Kapellet.

Kl. 11 traadte hs. biskoppelige Højærværdighed *Msgr. von Euch* hen foran Alteret, ledsaget af Pastor *Desnos* og 11 andre Præster fra København og Omegn. Efter en smuk flerstemmig Indledningssalme vendte den højærværdigste Biskop sig om imod de forsamlede og holdt i velvalgte Ord en begejstret Indvielsestale.

\*) Den til Seminariet tilbyggede Kirke var endnu ikke fuldendt i det Indre, hvorfor dens Indvielse er opsat til et Par Maaneder senere. Bygningen kaldes Seminarium, fordi den er bestemt til ogsaa at optage de Søstre, som skal læse til Lærerindeeksamen.



Det var — saaledes omtrent udtalte Biskoppen sig — en betydningsfuld Handling der nu skulde skrives til, betydningsfuld baade for Søstrene selv og for hele Menigheden, som paa saa mange Maader staar i Taknemligheds-gæld til Søstrene for det opofrende Arbejde, de paa flere Omraader har udført her i Landet i de sidste 50 Aar. Synet af denne ny herlige Klosterbygning førte uvilkaarlig Tanken tilbage til den uanselige Begyndelse, som for et halvt Aarhundrede siden var gjort af et Par ganske faa fattige Søstre, der først havde ombyttet Savoyens Bjergland med vort flade Sletteland. Nu derimod fandtes der henved 300 St. Josefssøstre, som forestod Hospitalsgerningen i 9 Hospitaler og Skolegerningen i 11 Skoler og to Kommunikantanstalter; nemlig her i København i 3 store Etablissementer: paa Toldbodvej (en højere Pigeskole og en Sogneskole i Bredgade), paa Nørrebro det bekendte og altid overfyldte Hospital i Griffenfeldtsgade, paa Frederiksberg ligeledes en højere Pigeskole, Sogneskole samt Kommunikanstalt og Hospits; og saa desuden Hospital eller Skole eller begge Dele i Ordrup, Odense, Fredericia, Esbjerg, Vejle, Horsens, Aarhus, Randers og Aalborg samt paa Island. — Hvorledes var en saa storslaaet Udvikling mulig i en forholdsvis saa kort Tid af 50 Aar, med saa ringe Midler og under saa ugunstige Forhold i et protestantisk Land, omgiven af en hjærteløs Industrialisme og en umættelig Materialisme? Kloстераanden var jo dog lige det stik modsatte at Verdens Aand; ved Efterlevelsen af de evangeliske Raad, ved de tre Løfter, Armodens, Jomfruelighedens og Lydighedens Løfte var Klosteret ligesom en legemliggjort Protest imod Verdens Aand og dens tøjlesløse Frihedslyst, Nydelsessyge og Havesyge. Og alligevel kunde Klostrene vokse og trives i saadanne Omgivelser? — Forklaringen herpaa laa i Herrens Ord: Jeg er kommen for at kaste Ild paa Jorden og hvad vil jeg andet end at den skal brænde? Denne brændende Nidkærlighed og ivrige Næstekærlighed,

som vor Frelser selv har bragt her til Jorden, den har aldrig været udslukket i vor hl. Kirke, heller ikke her til Lands; ogsaa vort Fædreland havde tidligere været oversaaet af Klostre og Kirker og andre kirkelige Velgørehedsanstalter. Saa kom ganske vist en mørk Forfølgelsens Tid, hvor alle disse Anstalter blev ødelagt eller overgik i Forfølgernes Hænder, men hin hl. Ild, som vor Kirke fra Begyndelsen tændte her i vort Fædreland, havde dog aldrig helt været udslukt; nu blussede den atter op og Æren herfor tilkom ikke mindst de Søstre, som nu i Dag til deres mange andre Anstalter ogsaa endnu føjede denne ny herlige Bygning, som ingenlunde var den ringeste eller mindst betydningsfulde, thi Noviciatet var Ordenssamfundets Sjæl, hvorfra den fornyende og forfriskende Aand udstrømmer over hele Ordenssamfundet. Man kunde sige: Sig mig hvorledes Noviciatet er, og jeg skal sige Dig, hvorledes hele Ordenssamfundet er. Hidindtil havde alle Søstrene baaret deres Dragt med Ære og svaret til deres Dragts symbolske Betydning. Men hvo som staar, se til at han ikke falder! De skulde vedblive med at være Jordens Salt, thi naar Saltet mister sin Kraft, hvormed skal man da salte? — De burde aldrig, særlig de, som skulde færdes her i denne Bygning, burde aldrig glemme denne deres Hovedopgave: at lære at elske, lide, kæmpe, bede og at adlyde, — og de bedste Læremestre i den Henseende var Jesu allerhl. Hjærte, den hl. Gudsmoder og hendes jomfruelige Ægtefælle den hl. Josef; under deres mægtige Beskyttelse vilde de sikkert ogsaa alle, de som skulde udgaa fra dette Hjem, kunne opfylde denne deres Opgave.

Efter Talen bad den højjærværdigste Biskop de rituelle Indvielsesbønner og begav sig i Procession med alle de tilstedeværende rundt i hele Bygningen for at bestænke den med Vievand under Recitation af Allehelgens Litani. Da man vendte tilbage til Kapellet istemtes *Te Deum*, hvorpaa Hs. biskoppelige Højjærværdighed endnu med et Par Ord

takkede hds. kgl. Højhed samt alle tilstedeværende for den Opmærksomhed, de ved at indfinde sig her, havde vist imod St. Josefssøstrene.

Efter endt Højtidelighed serveredes for alle tilstedeværende en Forfriskning, hvortil ogsaa Hds. kgl. Højhed Prinsesse Marie med Datter indfandt sig tilligemed Hs. biskoppelige Højærværdighed og den øvrige Gejstlighed i en særlig til dem indrettet Sal.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** Paa Foranledning af en af Hovedstadens Katholiker, som samler paa Fotografier af vore Kirker, er *St. Ansgarskirken*s Indre fornylig bleven *fotograferet* af Hr. Fotograf Linck, som det ses af omstaaende Annonce. Det er første Gang efter Kirkens Restaurering, at dens Indre er bleven fotograferet, og Billederne er overordentlig vellykkede. Der er taget to Plader, én ligefor Midtergangen, en anden lidt fra Siden saa at man ser de to Glas-malerier nærmest ved St. Ansgars Alteret. Billedet efter den første Plade er dog vist det bedste, da der derpaa er kommet noget af Loftet med, hvorved det hele bliver højere og friere.

**Rom.** Blandt de Biskopper, som i den senere Tid har aflagt deres »ad limina« Besøg i Rom befandt sig ogsaa Msgr. William *O'Connell*. Biskop af Portland (Maine), som før — indtil 1901 — var Rektor ved det nordamerikanske Kolleg i Rom. Denne Prælat forbinder med et tiltalende Ydre og et vindende Væsen ogsaa en grundig og alsidig Viden og en usædvanlig Administrations- og Forhandlingsevne, hvorfor han vilde være særdeles egnet til *Diplomat*. Han har imidlertid foretrukket den *pastorale Løbebane* og vil sikkert ogsaa paa dette Omraade yde Kirken store Tjenester i den ny Verden. Herfor borger hans ægte irske Karakter, hans amerikanske Opdragelse

og hans endnu unge Alder — han er født i 1859. — Et meget ærefuldt Hverv er da netop bleven overdraget Msgr. O'Connel af *den hl. Fader*, nemlig at overbringe *Mikadoen* et egenhændigt Brev, hvori Pius X. udtrykker sin store Erkendtlighed for den Omhu og den Hensyntagen, som er bleven vist de katholske Soldater i den japan-ske Hær — Regeringen i Tokio havde nemlig sørget for, at de ikke kom til at undvære aandelig Trøst og Bistand fra deres egne Præster under Krigen — og samtidig takker den hl. Fader for den Tolerance og Frihed, som den katholske Kirke nyder i Japan. Msgr. O'Connel er allerede for nogle Uger siden afrejst fra Rom og begiver sig over San Francisco til *Japan*, hvor han vistnok vil ankomme om kort Tid.

**Frankrig.** Efter en Meddelelse til »Figaro« fra Rom skal den *hl. Fader* forberede en meget betydningsfuld *Skrivelse*, hvori der gives *Biskopperne* og *Gejstligheden* Forskrifter om, hvorledes de har at forholde sig, naar Adskillelsesloven træder i Kraft.

**S. J. G.** **Mandag** den 11. Septbr., Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , afholder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

**K** **Katholsk Afholdsforening** »Sct. Johannes«. Onsdag den 13. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$  pr.: Foredrag og Oplæsning. Lokale Gasvej 9, 3. Sal o. G.

Onsdagen den 20. ds. Optagelse og Diskussion. Alle er Velkommen. Gratis Adgang. Bestyrelsen.

**Unio.** Søndag d. 17. Septbr. Cykle-Nøddetur. Vedbæk — Birkerød — Farum — Frederiksdal — Lyngby. Deltagerne mødes Kl. 9 $\frac{1}{4}$  ved Hovedbanegaardens Restaurant.

Skulde Vindforholdene være uheldige, vil Routen blive forandret for at lette Kørslen.

### Laan søges.

En energisk og stræbsom Haandværksmester ønsker et Laan af 50 Kroner til Indkøb af Arbejdsmateriale. Billet mrkt. Nr. 16 modtager Hoffmann, Købmagergade 48.

**Nye Fotografier** af Ansgarskirken faas hos Charles Linck, Stratbøckers Eftflgr., Købmagergade 13.

Et Ægtepar, hvor Manden har fast Stilling, kan faa fri Bolig (2 Vær. Lejlighed) samt et mindre Honorar, imod at holde en 5 Vær. Lejlighed ren og i Orden. Reflekterende bedes under Mrkt. »Husly« at indlægge Billet med Oplysninger om Vedkommendes Forhold i Kiosken paa Ørstedsvvej Nr. 4.

En ældre paalidelig Kone ønsker meget gerne lidt Arbejde ved Trappevask eller andet hvadsomhelst. Redaktionen anviser.

### Kirkelig Kalænder.

Søndag den 10. September. 13. Søndag efter Pintse. Mariæ Fødsel. — 11. M. Mariæ Navnefest. — 12. Ti. Oktavdag. — 13. O. Oktavdag. — 14. To. Korssets Ophøjelse. — 15. F. Oktav af Mariæ Fødsel. — 16. L. Cornelius og Cyprianus, Biskopper og Martyrer.

Søndag den 17. September. 14. Søndag efter Pintse. Mariæ syv Smertes.

I det midlertidige Kapel i Noviciatet paa Strandvejen læses hver Søn- og Helligdag den hl. Messe Kl 9.

St. Ansgars Sogns Vincentsforening genoptager sine Møder Søndag d. 10. ds.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17): Søndag den 10. Sept. Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 4 Andagt.

Mariakongregationen for Mænd: Fælleskommunion Søndag den 10. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{2}$  i Jesu Hjærte Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Søndag d. 17. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$ .

St. Franciskus' III. Orden. Møde Fredag den 15. ds. Kl. 8 Aften.

Tak for de tilsendte Eksemplarer af Nr. 23!

Red.

**NB.** Annoncer og Bekendtgørelser maa indsendes se-  
nest **Onsdag**, Efterretninger og lignende Bidrag alle-  
rede en af de allerførste Dage i Ugen, da Bladet, som  
trykkes om Fredagen, allerede om Torsdagen maa være  
færdigt fra Redaktionen.

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør : F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer : 15 Ø. Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 38.

Søndagen den 17. September.

1905.

---

---

**Indhold:** Fryd efter Lidelser. — Ludvig v. Hammerstein. — Engelsk Besøg i St. Ansgar. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Italien. Bayern. — Bekendtgørelser.

---

## Fryd efter Lidelser.

—o—

II.

I ndtil Petersborgmyrderierne paa det vaabenløse Folk, der saa at sige skete for hans Øjne, nød Zar Nikolaj II. en aldeles gennemgaaende Sympathi i hele Rusland og Polen (Finland havde jo sine gode Grunde til ikke at kunne føle noget saadant) — en Sympathi, hans nærmeste Omgivelse, paa hans Hustru nær, ingen Part havde i. Ogsaa Katholikerne som saadanne havde Grund til at føle for Zaren, hvis gode om end svage Vilje af og til ydede Modvægt mod Embedsstandens tyranniske Færd. Saaledes har de ham personlig at takke for, at der i hans Regerings-tid er bleven nyopført, udvidet eller istandsat en Mængde Kirker i de som rent katholske anerkendte Landsdele.

Da kom i Vaar den Ukas (∴ Forordning), som gav Religionsfrihed hele Landet over, og i hvis Indledning Zaren skriver: »Altid har vi af Hjertet stræbt hen til at sikre enhver af vore Undersaatter Frihed til at bekende sin Tro. Vi udsteder nu følgende Forordninger, stolende paa at den ortodokse Tro (∴ Statsreligionen) derved vil styrkes.« Det var ingen Naadegave, Zaren her gav sine Undersaatter; det var en Retfærdighedshandling, ved hvilken han gav en Del af det tilbage, som hans Forfædre, deres og hans egne Embedsmænd i Kraft af den stærkeres Ret havde røvet dem. Men Udøvelsen af Retfærdighed er en ædel og paa-skønnelsesværdig Handling, og Zaren nævnes med Taknemmelighed tit, naar Ruslands Katholiker berører de nye Forhold.

Hvad Catholicismen har naaet er hovedsagelig følgende: Udtrædelse af Statskirken og Overgang til et andet kristent Trossamfund er tilladt og medfører ingen Slags Forfølgelse. Fra Fuldmyndighedsalderen regnes en overtraadt officielt til det Samfund, han er gaaet over til. Ved Overgang af kun én Ægtefælle bliver Børnene hvad Religionen angaar, hos den ikke overtrædende Part; gaar begge over, følger kun Børn under 14 Aar med. Unerede kan lade sig stryge af Statskirkens Lister. Alle Gudshuse, der er bleven lukket af anden Grund end af Hensyn til Bygge-lovens Forskrifter, kan genaabnes; nye kan bygges uden anden Tilladelse end den katholske Kirkeøvrigheds, blot de stemmer med Byggeloven. Religionsundervisning foregaar paa Modersmaalet og gives af Præster, hvor det er muligt at have saadanne.

En Regeringskommission er nedsat for at udarbejde det nærmere ved disse Bestemmelser og ordne Fremgangsmaaden ved blandede Ægteskaber, idet Staten hidtil har fordret for *sig* det samme, som den katholske Kirke kræver for *sig*, nemlig alle Børnene; ligeledes skal der træffes Bestemmelse om Genaabningen af Klostre for Novicer. Men hvad der er opnaaet, er opnaaet, og hvor trøstesløse

Stilstandene var, fremgaar f, Eks. af det uhyre Antal Katholiker, som vare ikendte Straffe for Religionens Skyld — et Antal saa stort, at en 1300 straks benaadedes efter Offentliggørelsen af Ukasen.

Følgende jævne og dog saa ophøjede Beretning stammer fra Dagene lige efter Offentliggørelsen og fra Guvernementet Siedlec, hvis unerte Katholikker i over 40 Aar havde været berøvede al aabenlys Sjølesorg, medens 1 à 2 Aars Klosterfængsel ramte den Præst, der trods Forbudet hemmelig betjente dem med Sakramenterne, naar da ikke foregaaende »Forbrydelser« eller særlig »Farlighed« skaffede ham Afsættelse eller Forvisning:

»Da vi i Kirken hørte den glædefulde Nyhed, at Forfølgelsens Tid var omme, og enhver kan bekendt, hvilken Tro han i Hjertet bærer, da lød der ikke blot Graad i Kirken, men Sukken og Hulken; af Glæde og Rørthed græd alle uden Undtagelse, for var der nogen, som undsaa sig ved at græde, saa flød Glædestaarerne af sig selv. Hvem der ikke med egne Øjne har set sligt og hørt det med egne Øren, tror ikke, hvad der gik for sig. Folk kom til at se en halv Snes Aar yngre ud efter den Dag.

»Saasnaart Nyheden bredte sig, blev vor Præst kaldet med Sakramentet til en syg i en anden Landsby. Hvilken Modtagelse der her blev beredt Vorherre er svært at beskrive. Hele Vejen blev gjort ren og bestrøet med gult Sand, med grønt og Blomster, og beplandet paa begge Sider med Træer og Grene.\*) Foran ethvert Hus var der pyntet ligesaadan. Naar Præsten nærmede sig, gik Folk ud med brændende Kærter\*\*) og knælede langs Vejen.

---

\*) Træplantning findes der i Polen endnu meget lidt af; Regeringen gør jo næsten ingen Ting, men betragter Polen som Malkeko, hos Folket mangler Smagen for at gøre hyggeligt, og naar der endelig bliver plantet langs Vejene, brækker raa Hænder en Mængde af de unge Træer af.

\*\*) Til Vorfrue Lysmesse skaffer selv de fattige sig en oftest af gult Voks lavet Kærte, der tændes ved Lejligheder i Aarets Lob.



»Foran Hytten, den syge laa i, stod kransesmykte Smaapiger i fineste Puds med en stor Guirlande, og da Præsten kom, stillede de sig op om Vognen, saa Præsten kom til at staa midt i Kransen og blev paa den Maade ført til Hytten. Det er ikke til at beskrive, hvor Folk græd. Og da Præsten var færdig og spurgte: »Hvad græder I saadan for, Brødre?« saa svarede de alle: »Af Glæde græder vi.«

»Enhver af os kom det i Sind, hvordan de ældre, hvis Haar var graanet i Trængselens Tid, og som allerede havde sluppet Haabet, nu havde Friheden tilbage. Vi, der i Nætternes Mørke havde sneget os afsted og opsøgt Religionens Trøst, ofte halve Snese Mile borte, trods Storm og Regn; men vi havde sagt til os selv: Det hjælper ikke; afsted maa vi! Hvormange Ulykker skete ikke ved de Farter, hvormange Smaabørn fik ikke paa dem deres Knæk! Hvormange Taarer flød ikke, naar vi selv maatte begrave Fader eller Moder, som var døde uden at have kunnet faa Sakramenternes Trøst! Og nu! — — Nu kan vi gaa aabenlyst til vor egen katholske Kirke!«

*E. O.*

---

## Ludvig v. Hammerstein.

— 0 —

(Sluttet.)

Dog lad os vende tilbage til den unge juridiske Universitetsstudent.

Som Lutheraner forlod v. Hammerstein Heidelberg for at fortsætte og udvide sine Studier i München. Kong Ludvig I., en Velynder af Kunst og Videnskab, havde draget mange Videnskabsmænd og Kunstnere af Navn til München. Hammerstein havde levende Interesse for al sand Videnskab saavel som for al ægte Kunst.

Under sit Ophold i Heidelberg havde han haft Adgang til en Kreds af troende Katholiker, som var fremra-

gende ved deres Aandsdannelse og sociale Stilling. Men de Indtryk, han her fik, havde ikke videre paavirket hans religiøse Anskuelser. Nu hændtes det engang — vi vilde sige »tilfældigvis«, om vi ikke som Kristne vidste, at der ikke gives noget Tilfælde, men at det guddommelige Forsyn styrer alt, ogsaa det tilsyneladende tilfældige — det hændte sig, at han engang i München sad paa Universitetets Læseværelse og fik Øje paa en Bog, hvis Titel »*Symbolik* af Möhler« vakte hans Læselyst. Da der i Kunstlæren handles om Symboler og Symbolik, greb han vide-lysten Bogen med den lovende Titel. Saasnart han aabnede den, opdagede han, at han havde taget fejl, og at »Symbolik« her havde en helt anden Betydning, Sammenstilling af de forskellige Konfessioners saakaldte »symboliske« eller Bekendelses-Skrifter. Bogen indeholdt navnlig de katholske og protestantiske Læresætninger om de Stykker, hvori Konfessionerne afviger fra eller modsiger hverandre.

Han var altsaa bleven skuffet. Dog lagde han ikke Bogen fra sig uden at have set efter, hvad de katholske Bekendelsesskrifter lærer om Synderens Retfærdiggørelse. Og nu fandt han til sin store Forbauselse, at de kræver ubetinget Hjærtets Omvendelse, Tro paa Gud og hans Ord, Anger over de begaaede Synder og en i det minste begyndende Kærlighed til Gud, fremdeles at de nægter, at Mennesket før sin Retfærdiggørelse kan fortjene denne eller noget som helst andet, samt at de ikke fordrer nogen anden udvortes Gerning før Retfærdiggørelsen uden de fornødne Skridt til værdig Annammelse af Daabens eller Bodens Sakrament.

Saa opdagede han da, at han var bleven ført bag Lyset med Henseende til det Lærestykke, som han med Rette ansaa for det vigtigste af alle, Læren om Vejen til at blive retfærdig for Gud. Nu følte han sig forpligtet til ogsaa at gøre sig bekendt med den virkelige katholske Lære om de andre Kontroversstykker. Möhlers Symbolik havde tilmed stor Tiltrækningskraft for ham; Bogens Grun-

dighed, dens lidenskabsløse, rolige, videnskabelige Fremstillingsmaade tiltalte ham; det var ham udelukkende om at gøre at finde Sandheden og naa til Vished om Sandheden. Han læste Bogen helt og grundigt, og lod sig ikke nøje med de Citater af de lutherske Bekendelsesskrifter, han fandt hos Möhler. *En* Gang var han bleven ført bag Lyset af andre — »ikke af Ondskab, men af Uvidenhed, da vedkommende selv var ført bag Lyset« — nu troede han sig forpligtet til den største Forsigtighed for ikke endnu en Gang at blive skuffet.

Fra Statsbibliotheket i München hentede han Protestanternes symbolske Skrifter alle sammen og læste dem igennem fra først til sidst, flittigst den augsburgske Konfession samt Katholikernes Svarskrift, Melancthons Forsvar for Konfessionen, de schmalkaldiske Artikler og Konkordieformlen. Endelig læste han, undertiden med Pennen i Haanden, hvad der er bleven skrevet imod Möhler fra protestantisk Side, nøjagtigst *Baur* i Tübingens Modskrift.

Resultatet af disse Studier, der beskæftigede ham i flere Maaneder, var, at han mere og mere befæstedes i Overbevisningen om den lutherske Læres Uholdbarhed. »Protestantismen, skriver han, var og blev for mig et sammenstyrtet Korthus; den lutherske Kirke vilde jeg være udtraadt af, selv om jeg ikke havde havt til Hensigt at indtræde i den katholske.«

Men han indsaa, at han var forpligtet til at blive Katholik. Han havde mistet sin Fader allerede i Femaarsalderen. Hans Formynder, hvem han meddelte sit Forehavende, mente, Ludvig var endnu for ung og umoden til allerede nu i sine Studieaar at skifte Religion; han skulde først afslutte sine Universitetsstudier og tage i det mindste første Del af juridisk Embedseksamen. Ludvig fandt sig i denne Opsættelse paa den Betingelse, at der saa ikke længere skulde lægges Hindringer i Vejen for ham. Efter halvandet Aar tog han Statseksamen — vi vilde sige med

*laud.* — og lod sig ansætte som Auditor ved Retten i det protestantiske Lüneburg.

Et halvt Aar senere gjorde han det afgørende Skridt. Han tog Orlov »til en Rejse sydpaa i egne Anliggender« og rejste til Mainz, hvor *Wilhelm Emmanuel v. Ketteler*, en fremragende Kirkefyrste, Jurist og Socialpolitiker, var Biskop. Ketteler betroede ham til en nærstaaende Præst, Dr. *Heinrichs*, Vejledning. Heinrich, en lærd Dogmatiker og erfaren Sjøeleder, kom ved venskabelig Samtale snart paa det rene med, at Auditoren fra Lüneburg var godt inde i den katholske Kirkes Lære og Tro, saa der ikke behøvedes nogen Katekismuslæsning mere. Han holdt Hammerstein til ved et Par Dages Tilbagetrukkethed og Bøn at fuldende Forberedelsen til sit vigtige Forehavende.

Endelig, d. 24. Maj 1855, aflagde Hammerstein den katholske Trosbekendelse i det lille biskoppelige Huskapel. Domherre Heinrich læste Messen. To Venner af Hammerstein ministrerede; den ene var en forhenværende Jurist og Konvertit, ligesom han selv, han opholdt sig den Gang i Præsteseminariet som Elev; den anden var Biskoppens Søstersøn Grev *M. Galen*, nu for Tiden Viebiskop i Münster. Da den sidstnævnte »kort efter traadte ind i mit Værelse,« fortæller Konvertiten, »faldt jeg ham om Halsen af overvættes stor Glæde. Endelig var jeg, hvad jeg længe havde længtes efter, i fuld Forstand Medlem af den ene, hellige, almindelige, af Kristus selv indstiftede, synlige Kirke. Tiden til at spørge, forske og disputere var omme, jeg behøvede ikke længer ængsteligt at undersøge, om jeg virkelig skulde gøre det overordentlige Skridt.«

Paa Grund af de særlige Omstændigheder, under hvilke Hammerstein som ung var bleven døbt, kunde det synes tvivlsomt, om den Daab var gyldig. Det ansaas da for rigtigst at døbe ham betingelsesvis\*) Og endnu en

\*) Daabens Sakrament kan ikke modtages flere Gange, og hvis en prøvede paa at døbe et Menneske om igen, uagtet han sikkert vidste, at det allerede var gyldig døbt, saa vilde han gøre sig

Vanskelighed var at overvinde,« skriver han med naiv Aabenhjærtighed, »Skriftemaalet over mit hele Liv, som jeg nu maatte aflægge. Jeg var saa ræd for det, at jeg nær var falden i Afmagt. Jeg vidste slet ikke, hvorledes jeg skulde bære mig ad; om Bodens, der paalægges i Anledning af Skriftemaalet, havde jeg helt eventyrlige Forestillinger; jeg forventede, at jeg i det mindste vilde holdes til at knæle paa Ærter i nogle Timer eller til en anden Pønitense at lignende Art. Jeg knælede ved Siden af Præsten, men vidste ikke, hvorledes jeg skulde begynde; den almindelige Syndsbekendelse, der gerne bruges som Indledningsformel, kendte jeg ikke til. Imidlertid gjorde Dr. Heinrich, for hvem jeg skriftede, snart Ende paa denne min Forlegenhed; han fremsagde Formelen for mig, spurgte mig om et og andet, paalagde mig ikke en af de haarde Pønitenser, jeg forventede, men nogle faa Bønner at læse, frikendte mig for mine Synder paa Guds Vegne, og — hele den frygtede Operation var overstaaet. At den vilde være saa let, havde jeg sandelig ikke kunnet forestille mig.«

Derefter gik Konvertiten første Gang til Herrens Bord, og faa Dage senere, anden Pintsedag, annammede han Konfirmationens Sakrament af Biskop Kettelers Haand, i den ældgamle, ærværdige Kathedrale sammen med nogle

---

skyldig i en slem Helligbrøde; han vilde *haane* den hellige Daabsritus, som Kristus har indstiftet for gennem den at gøre os retfærdige og salige. Men paa den anden Side maa der tages Hensyn til, at Daaben er et nødvendigt Frelsemiddel, og at en ugyldig Daab er saa godt som ingen Daab. Et udøbt Menneske kan ikke annamme noget andet Sakrament, kan f. Eks. ikke faa Syndsforladelse ved Skriftemaal og præstelig Absolution. En udøbt Præst, d. v. s. en Mand, der uden at være døbt havde ladet sig præstevie, vilde ikke have nogen præstelig Fuldmagt, ikke kunne meddele noget Sakrament, f. Eks. Syndsforladelse ved Bodens Sakrament. Hvad er der da at gøre, naar der er en fornuftig Grund til at tvivle, om en er gyldig døbt? I saa Fald maa Daaben gentages; men for at forebygge al Fare for Helligbrøde kun betingelsesvis, idet man siger: I Fald du ikke er døbt, døber jeg dig i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn.

faa Voksne og et stort Antal Børn. Hans Hjerter var da ligesom overstrømmet af aandelig Fryd og Glæde. Efter et kort Besøg hos Slægt og Venner rejste han tilbage til Mainz, hvor der i 1855 blev fejret en Mindefest til Ære for St. Bonifacius, Tysklands Apostel og første Biskop af Mainz, i Anledning af den 1100de Aarsdag for hans Blodvidnedød i Lighed med den Højtidelighed, der blev holdt i Fulda ved Bonifacius' Grav i Juni Maaned i Aar. —

Da hans Orlov var udløben, vendte han tilbage til det helt protestantiske Lüneburg. Han havde raadført sig før sin Konversion med *Windhorst*, den senere berømte Rigsdagsmand og Centrumsfører. Dengang havde Windhorst ment, han vilde gøre bedst i at søge Ansættelse i Meppen eller andetsteds, i katholske Omgivelser. Da Hammerstein nu som Katholik atter fremstillede sig for Windhorst, havde denne skiftet Mening — uden Tvivl, fordi han imidlertid havde faaet den Overbevisning, at hans unge Ven vilde staa fast overfor mulige Farer — og raadede ham nu til at forblive i sin Stilling; han skulde selvfølgelig aabent bekende og efterleve sin katholske Tro, men tage Del i Selskabslivet ikke mindre nu som Katholik end før som Protestant; og han fulgte den erfarne, faderlige Vens Raad. »Det vakte Forundring,« skriver han; for jeg var jo »bleven katholsk«, og vilde man antyde, at noget var rav-ruskende galt, sagde man gerne: det er jo til at blive katholsk. Jeg selv fik det engang at høre af en ung Dame, der muligvis ikke ret havde overvejet, hvad hun sagde. Man havde ventet, at jeg vilde komme hjem som en Slags Eneboer, hældøret og med et Bededagsansigt. Imidlertid viste man mig gennemgaaende oprigtig Hjertelighed og Imødekommenhed, saa at der endog ved Ansættelser af Baller toges Hensyn til, at jeg ikke gik paa Bal i de lukkede Tider.

»Dog var det ikke alle Vegne, at jeg blev modtagen og bedømt saa venligt. Lejlighedsvis fik jeg ad Omveje at vide, hvad der havde »lokket« mig over til Katholicismen,

nemlig: at jeg var bleven blændet ved de katholske Ceremoniers Glans — at jeg attraaede Bispeværdigheden — at jeg ikke var rigtig i Hovedet — at jeg var forlovet med en ung, rig Grevinde F. i Westfalen, om hvem jeg forøvrigt endnu ikke véd, om hun eksisterer — jeg ønskede at blive ansat ved den hannoverske Overappellationsret og Overgangen til Katholicismen skulde bane mig Vejen til dette Maal. Saadan Snak og Sludder forstyrrede ikke min Sindsro, den morede mig.

»Jeg var hjertensglad over at være Katholik og i Lüneburg oftere at kunne annamme de hellige Sakramenter og i det mindste paa Søn- og Helligdage bivaane den hellige Messe, hvad der rigtignok havde den Ubehagelighed, at den holdtes i Straffeanstalten dersteds, og man saa maatte finde sig i at blive indelukket sammen med Straffefangerne; heller ikke var det muligt, dér at anvende mange »glimrende Ceremonier«.« —

Efter nogen Tids Forløb blev Auditoren forflyttet til Overretten i Hameln, saa til Byen Hannover. Men den juridiske Praksis tiltalte ham ikke længer. Lige efter sin Overgang til Katholicismen havde han spurgt Biskop Ketteler, hvad han nu helst skulde foretage sig. Dog havde han ikke faaet andet Svar end: »Det er ikke mig, der kan sige Dem det; det er Dem, der maa afgøre dette Spørgsmaal i Bøn til Gud.« Gud anviser ethvert Menneske sin Plads i Verden. Enhver, der har sin Stand og Stilling at vælge, maa søge at komme paa det rene med, hvad der er Guds Vilje med Henseende til ham.

Hammerstein mente med Rette sikrest og bedst at efterkomme Biskoppens Raad ved de saak. Exercitier, aandelige Øvelser i Bøn og Betragtning efter den h. Ignatius' Vejledning. Han holdt dem i 8 Dage med den Alvor og Grundighed, der var karakteristisk for ham. Ved deres Slutning mente han, at Guds Vilje var, at han skulde indtræde i Jesuiterordenen. Han fremlagde for sin aandelige Leder, hvad der talte for og imod denne Tanke, og han

bad om at optages i Ordenen. Dog man troede ikke endnu at kunne opfylde hans Ønske; han skulde helst vente endnu en lang Tid og prøve endnu længere og nøjere, om det virkelig var Herrens Stemme, der kaldte ham. Efter nogen Tids Forløb gjorde han saa Exercitierne endnu en Gang, kom til det samme Resultat og gentog sin Ansøgning om Optagelse. Denne Gang blev den ham tilsagt, blot han først vilde tage den nærførestaaende Assessor-eksamen. Den Opsættelse var særdeles tung for ham. Men han bestod ogsaa denne Prøve af sin Udholdenhed, lagde sig endnu en Gang paa Kraft efter de juridiske Studier, tog sin Eksamen i Maj 1859, og inden Maanedens var udløben bankede han paa Noviciathusets Port.

Som troende Kristen kendte og fulgte han Frelserens Ord: »Hvo som elsker Fader eller Moder mere end mig, er mig ikke værd.« Som kærlig Søn var han betænkt paa efter Evne at mildne, lindre og dulme den Afskeds-smerte, som han ikke kunde spare sin ømme, inderligt elskede Moder for. Hun følte Smerten dybt. Men hun bar den som en ægte kristelig Moder. Hun lod sin yngste Søn følge Herrens Indbydelse. »Indvillige i dit Forehavende kan jeg ikke, sagde hun, men min Velsignelse dertil, den giver jeg dig.«

Efter endt Noviciat gennemgik han de filosofiske og theologiske Studier, og efter saa at være præsteviet, saa han sit inderligste Ønske endelig opfyldt at kunne arbejde paa mange udødelige Sjæles evige Frelse som Skriftefader, Sjæleleder, Lærer og ikke mindst som Forfatter. Hammerstein var rigt begavet og alsidig dannet. Han havde en skarp Forstand, mange Kundskaber, en rig Erfaring og en sjælden Lethed i at løse endog vanskelige Spørgsmaal paa en let fattelig Maade og at forklare andre dem i et almenforstaaeligt Sprog. Det var især denne Evne og hans jævne, fordringsløse Væsen, der gjorde ham til en meget yndet Skribent og en gerne adspurgt Raadgiver.



Han selv havde ikke haft den Lykke fra ganske ung af at finde sig paa den lige og jævne Vej, som Guds Søn har banet for ad den at føre alle til Saligheden. Han havde maattet lede efter den fuldkomne Sandhed og arbejde sig frem til den igennem mangeaarig, møjsommelig Granskning. Han saa mange Tusinder stedte i lignende Forhold; han saa ogsaa, at mange andre forvildede sig endnu længere bort fra Sandhedens den rette Vej, kastede Troen paa Kristus og den personlige Gud over Bord og kom i den største Fare for at sluges af Vantroens, Ugudelighedens og Lastens Malstrøm. Hans første Skrift, »En gammel Lutheraners Erindringer«, fandt en stor Kreds af opmærksomme og taknemlige Læsere. Det gav ham Haab om at kunne række mangen en vaklende og tvivlende en frelsende Haand. Selvløs, kristelig Kærlighed til og Medlidenhed med dem lod ham gribe Pennen for om mulig at vise alle Vejen til Gud og til Guds Søn og til det af Guds Søn grundlagte Rige; og han førte Pennen med en sjælden Flid, Ihærdighed og Udholdenhed, indtil Alderdomssvaghed nødte ham til at lægge den fra sig. Han har udgivet et forbavsende stort Antal større og mindre Skrifter, i alt otteogfyrrityve, af apologetisk, kateketisk, juridisk, socialpolitisk, opbyggelig Indhold, i mere eller mindre populær-videnskabelig Form. De større udkom i flere, 2, 4, 5 Oplag, »Edgar« og en Kontrovers-Katekismus endog i samfulde ti Oplag. De vigtigste haves oversatte paa flere Sprog. Paa Dansk oversat haves »Edgar«, paa norsk »Mester Breckmann«.

»Edgar« løser, som det vil være Læseren bekendt i den tiltrækkende Form af en Brevveksling mellem en Student og en Præst den Opgave, som Bogens Titel antyder, den viser Vejen »fra Vantroen til den fuldkomne Sandhed« Skridt for Skridt. I en streng logisk Tankegang nemlig fremlægger den for en Tvivler, hvad der kan overbevise ethvert tænkende Menneske om, at en Gud er til, et Væsen, der har Grunden til sin Tilværelse i sig selv og er Ophav til og Herre over alle andre Væsener, der er til, ogsaa os

Mennesker, — at denne Gud har aabenbaret sig for 19 Aarhundreder siden i Mennesket Jesus fra Nazareth, der har bevist, at han er kommen fra Gud som Sandhedens Lærer, og at han selv er Gud og kan og maa fordre Tro paa sin Lære — endelig, at han har grundlagt et Sandhedens og Naadens Rige, den katholske Kirke, for at alle i og gennem den maa løse dette Livs Opgaver til deres egen timelige Lykke og evige Salighed.

Hvad der i »Edgar« er fremsat i al Korthed, har Hammerstein senere nøjere udviklet i tre særskilte Skrifter, hvis Indhold er: der gives en Gud — Jesus Kristus er Gud — den katholske Kirke alene er den sande Kristendom. Desværre haves disse tre Bøger ikke oversatte paa dansk. Men de kan indtrængende anbefales alle dem af Ugebladets Læsere, der forstaar tysk og ønsker sig en religiøs saavel tiltrækkende som tankerig, hjertestyrkende og opløftende Læsning. I levende Live har den nidkære Forfatter stiftet megen Nytte i vide Kredse gennem alle sine forskellige Skrifter, navnlig gennem de tre sidstnævnte. Heller ikke kan der være Tivl om, at der paa Grund af dem for Fremtiden vil kunne siges om ham, hvad Skriften roser Abel for: Skønt død, taler han endnu.

Alle vi, der ved Læsning af »Edgar« er kommen til at staa i Taknemlighedsgæld til ham, vil anbefale hans Sjæl til Frelserens Naade, for at den snarest maa blive delagtig i den Løn, den har gjort sig værdig til ved sin gode og trofaste Tjeneste, sit utrættelige Arbejde for Sjælenes Frelse og Guds større Ære.

*P. P.*

---

## Engelsk Besøg i St. Ansgar.

—0—

I Anledning af den engelske Flaades Besøg i København læstes i Søndags en stille h. Messe for en Del af de katholske Matroser, der gør Tjeneste ombord i »Hs. kgl. Majestæts Kanalflaade«.

Fredag Eftermiddag kom en engelsk Matros til Hr. Pastor v. d. Kettenburg og meldte sig til Skrifte, for om Søndagen at gaa til den hl. Kommunion. Han fortalte, at der alene paa hans Skib befandt sig 120 Katholikker og paa hele Flaaden henved 1200.

Hr. Pastoren gik da samme Aften til det engelske Gesandtskabshotel, hvor Flaadens Chef, Admiral Wilson netop befandt sig. Admiralen gik med stor Elskværdighed ind paa at gøre sit til at faa Hr. Pastorens Ønske opfyldt om, Søndag Morden at holde en Gudstjeneste for en Del af Matroserne.

Bestemt paa Slaget 9 lød de taktfaste Fodslag af 350 Matroser, der kom marcherende gennem Bredgade. Der gjordes Holdt foran Kirken, et Par korte Kommandoraab lød og efter at Sognepræsten havde modtaget Officererne ved Indgangen, strømmede »Mændene« ind i Kirken. — Det var helt rørende at se deres glade Ansigter og den Andagt, hvormed de tog Vievandet og knælede ved Indtrædelsen. Bænk for Bænk fyldtes Skulder ved Skulder af de kraftige Skikkelser, ja, skønt der næppe fandtes nogen »civil« i selve Kirken, blev denne næsten fyldt til sidste Plads og en Del maatte knæle i Gangene.

Saa snart der var kommen Ro i den store Forsamling, lød Alterklokken, og medens Orglet præluderede, gik Pastor v. d. Kettenburg, iført en prægtig gothisk Messehagel, til Altret.

Efter Evangeliet læste Pastoren dette paa Engelsk for sin store, militære Menighed, der paahørte det staaende i Retstilling. — Efter derpaa at have meddelt at Højmesse Kl. 10 forhindrede ham i at holde en længere Prædiken, og at han i flere Aar ikke havde talt deres Modersmaal, ønskede Pastoren dem paa velformet Engelsk et hjærteligt Velkommen. Mange, ja, de fleste satte vel for første Gang deres Fod i denne Bys Gader i Dag, men han haabede sikkert, at i det Øjeblik de traadte over Kirkens Tærskel, havde de følt sig som hjemme, thi vor hl. Tro forbinder os jo til Et over den hele Jord. I sin korte Tale fremhævede Pastoren stærkt den kath. Tro som det forenende Baand der ophævede den ydre Forskel mellem Nationerne (efter Rom. X. 12), og opfordrede Tilhørerne til stedse at vise sig som tapre Stridsmænd med Troen som Skjold og Vaaben og til stedse at forblive i Petri Skib under Ledelsen af Petri Efterfølger med Troen som Kompas.

»Credo« paahørtes staaende, med Knæfald ved »In-

carnatus«. Og den hl. Handling fulgtes med stor Andagt og Alvor, ja, mange af dem, der opholdt sig i Gangene knælede under hele Messen og bad Rosenkransen.

Svarene efter Messen lød med militær Præcision og alle bad »Hil Dig, o Dronning . . .« (Hail, holy Queen, Mother of mercy. . .) højt sammen med Præsten.

Efter Messen kom et Par Officerer ind i Sakristiet og takkede Pastoren for den smukke, stemningsfulde Gudstjeneste han havde givet dem Lejlighed til at deltage i. — Derpaa inviterede den ene, der er Chef for en af Torpedobaadsjagerne, Pastor v. d. Kettenburg ud hos sig Mandag Formiddag.

Det havde været ønskeligt, om ret mange havde faaet Lejlighed til at se den store Glæde og Andagt, hvormed disse Sømænd deltog i Gudstjenesten. Den tæt fyldte Kirke frembød ikke alene et imponerende Skue, men virkede ogsaa opbyggende.

— — Det tør vel haabes at vore unge Katholikker her hjemme med lignende Frimodighed og Iver vil bekende deres Tro, naar de kommer til Udlandet. *J—n. J—n.*

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

**København.** Den højærværdigste Biskop agter den 18. ds. at tiltræde en Visitatsrejse til Menighederne i Roskilde, Odense, Svendborg, Fredericia, Kolding og Esbjerg.

**Italien.** Den 8. September døde Kardinaldiakon *Rafaele Pierotti* i en Alder af 70 Aar (Kardinal siden 30. Nov. 1896). [Den afdøde var den eneste Repræsentant for Dominikanerordenen i Kardinalkoll.] — Paven har udnævnt Rektoren for det græske Kollegium i Rom, Benediktinerpateren *Netzhammer* til *Ærkebiskop af Rumænien*. (Ntltid.)

**Bayern.** Den 5. ds. afgik Biskoppen af Eichstädt, *Fr. v. Leonrod* ved Døden i en Alder af 78 Aar. I henved 40 Aar havde den afdøde beklædt dette Bispeembede med stor Dygtighed, Iver og Fromhed og mange er de, som i Kulturkampsaarene søgte Tilflugt i hans Bispedømme. Saaledes har bl. a. ogsaa d'Hrr. Pastorer Popp, Helmke og Gethmann studeret i Eichstädt.

**Unio.** Søndag d. 17. Septbr. Cykle-Nøddetur. Vedbæk — Birkerød — Farum — Frederiksdal — Lyngby. Deltagerne mødes Kl. 9 $\frac{1}{4}$  ved Hovedbanegaardens Restaurant. Skulde Vindforholdene være uheldige, vil Routen blive forandret for at lette Kørslen. Besøgende kan deltage.

**P** **Afholdsforeningen »Sct. Johannes«.** Onsdagen den 20. ds. Kl. 8½, pr. Medlemsmøde med Optagelse og Diskussion. Gasvej 9, 3. Sal o. G.

Søndagen den 24. ds. Kl. 2 senest. Møde for Børneafdelingen Foredrag og Oplæsning. Fra September Md. er Kontingentet 10 Øre Md. Indskud 15 Øre. Børnenes Forældre er velkomne. Bestyrelsen.

Fredag d. 15. ds. udkom 3. Aargangs 9. Hefte af  
**„VARDEN“.**

Indhold: J. Svensson: Fra Island. II.

Johs. Jørgensen: Den hl. Frants af Assisi.  
 Litteratur.

Subskription à 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og paa Postkontorerne. Til Udlandet forsendes »Varden« under Korsbaand for 5 Kr. aarlig direkte fra Udgiveren, Kong Georgs Vej 35, København F., Tlf. Godthaab 613 Y.

**En dannet ung Pige,** der fra sit Hjem er vant til at tage Del i al Husgerning, ønsker at komme i et velordnet, dannet Hjem, hvor der holdes Pige foruden.

Man bedes henvende sig til F. Malachowitz, Vejle.

**Nye Fotografier af Ansgarskirken** faas hos Charles Linck, Stratbøckers Eftflgr., Købmagergade 13.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 17. September.** 14. Søndag efter Pintse. Mariæ syv Smertes. — 18. **M.** Josef af Cupertin, Bekender. — 19. **Ti.** Januarius og Lidelsesfæller, Martyrer. — 20. **O.** (Tamperfastedag) Eustachius og Fæller, Mart. — 21. **To.** Matthæus, Apostel og Evangelist. — 22. **F.** (Tamperfastedag) Thomas af Villanova, Bekender og Biskop. — 23. **L.** (Tamperfastedag) Linus, Pave og Martyr.

**Søndag den 24. September.** 15. Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest. Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 reciterer de Gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.

**Fælles Bedetimer** i St. Ansgars Kirke paa Kirkevielsesfesten: Kl. 2—3 Den eucharistiske Forening; Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet; Kl. 4—5 Nothburgaforeningen; Kl. 5—6 St. Josefs Gildet; Kl. 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge; Kl. 7—8 Mariakongregationen for Mænd.

**Mariakongregationen for Ynglinge** holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Søndag d. 17. September Kl. 8½.

**Mariabørnenes Forening** holder Fælleskommunion i St. Knuds Kapel Søndag d. 17. September Kl. 7 Morgen og offentligt Møde Onsdag d. 20. ds. Kl. 8 Aften.

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annonceer: 15 Ø. Petillinion. — Private Annonceer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 39. Søndagen den 24. September. 1905.

---

Indhold: Det russiske Tolerance-Edikt og de unerede. — Hjemme. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Tyskland. Aalborg. — Bekendtgørelser.

---

## Det russiske Tolerance-Edikt og de unerede.

(Med et Sideblik til Danmark.)

— 0 —

Kejseren af Ruslands for nogle Maaneder siden offentliggjorte Beslutning om at tilstaa sine Undersaatter Religionsfrihed blev ingen Steder modtaget med større Glæde end i hine Egne, hvor Befolkningen tidligere — før Tvangsregimentet paa det religiøse Omraade — hørte til de unerede, d. v. s. Katholiker med Tilladelse fra Rom til at beholde den græske Ritus. Man blev her Vidne til en paa-faldende Foreteelse: hele Landsbyer, hele Distrikter, der var indregistrerede som hørende til den russiske Statskirke, erklærede sig som Bekendere af den katholske Tro.

Disse Folk — mest Bønder — havde ligesom deres Forfædre i Virkeligheden aldrig bekendt nogen anden Tro,

aldrig anerkendt noget andet kirkeligt Overhoved end Kristi Stedfortræder i Rom. For omtrent 50 Aar siden havde den russiske Regering dekretet disse Folkemassers Tilslutning til Skismaet og dels ved List, dels ved Magt tvunget et lille Antal af de unerede til et tilsyneladende Frafald; siden den Gang betragtede man officielt denne Befolkning som »orthodoks«, paanødte dem skismatiske Præster og forsøgte paa alle mulige Maader at faa dem til at besøge den skismatiske Gudstjeneste.

Men de unerede, som i inderlig Fromhed med hele deres Hjærte hang ved den katholske Tro, lod sig ikke bevæge til Frafald. De flokkedes om deres egne katholske Gudshuse, modtog Sakramenterne hos deres retmæssige Præster, adlød deres Biskopper og vægrede sig ved at antage skismatiske Præster til Sjælesørgere. Herpaa greb den russiske Regering eller dens Haandlangere til Magtmidler og Voldsgerninger imod de unerede. Man afsendte Tropper derhen, for at de med Bajonetten skulde drive Bønderne til den russiske Gudstjeneste, og naar Sabelhug og Piskeslag ikke var i Stand til at tvinge dem ind i Kirkerne, saa blev der fyret paa dem, saa at Snese af døde og saarede farvede Jorden med deres Blod. Og alligevel bar de unerede med Taalmodighed disse Lidelser og Forfølgelser uden at gøre Opstand — men paa den anden Side ogsaa uden at lade sig tvinge til Frafald. — Med Sandhed kunde de sige som den kongelige Profet: »Min Sjæl længes efter din Hjælp . . . naar vil Du trøste mig? . . . (trods alt) har jeg ikke glempt dine Love« (Ps. 118) og sammen med dem burde vi alle bede: »Hvor mange skal din Tjeners Dage være? Naar vil Du holde Dom over dem, som forfølge mig?« (s. St. ad Sext. Breviarii.)

Ja, det lyder næsten utroligt, at der for saa kort Tid siden har kunnet foregaa den Slags Scener i vort civiliserede Europa, i vor Tidsalder, der er saa stolt af sin Oplysning og Humanitet. Men det er jo i Rusland, hvor Knutten hersker, mener man maaske, og fra den Kant kan der ikke

ventes andet! — Lad os lægge Haanden paa Hjærtet! Hvorlænge er det siden, at man *her i Danmark* endnu blev straffet med Tab af Arveret og med Landsforvisning, naar man vendte tilbage til den katholske Kirke? *For godt 50 Aar siden* gjaldt jo endnu disse Kristian den V.s drakoniske Love imod den katholske Kirke, som mange af vore bedste Mænd har maattet føle, idet de blev forvist fra Fædrelandet uden at have været sig andre Forbrydelser bevidst end at have fulgt Samvittighedens Stemme, der bød dem at søge Sandheden i Kristi egen hellige Kirke, den katholske d. e. almindelige Kirke fremfor i hine »Kirker«, som kun er Menneskeværk. Vi behøver her blot at minde om saadanne Navne som de berømte Læger og Anatomer *Niels Stensen* og *Vinsløv*, Sønnerjyden og Oldgranskeren *Zoëga* og endnu saa sent som i Aaret 1839 maatte Universitetsbibliothekar *Hoffding Muus*. forlade Landet af samme Grund, og turde først vende tilbage efter 1849, efter at Grundloven havde givet os Religionsfrihed. Sidstnævnte ædle Skikkelse har jo endog flere af os yngre kendt. — Saadanne Tilstande er det vel en vis Pastor *Karl Petersen* længes tilbage efter, naar han i Tillæg til Ntid. (27. August) ved at tale om »det Frisind, som vi Danske roser os af ogsaa i aandelig Henseende«, paa mislykket Vis søger at skjule sin Misundelse over »den næsten grænseløse Gæstfrihed«,\*) som her til Lands vises den katholske Kirke. Pastor Petersen hører altsaa til dem, som betragter den katholske Kirke som en *fremmed* her i Landet, og som ikke husker paa, at længe før nogen drømte om »Morten«, var den katholske Kirke *hjemme* her og havde været hjemme her i dobbelt saa lang Tid som den senere sig indtrængende, noget forsinkede Luthærdom. Der ligger baade noget uædelt og uærligt i saaledes at spille den uvidende for desto koldblodigere at kunde krænke andres *Ret* og andres *Følelser*, som dog ogsaa nok kunde fortjene at respekteres, selv om de *her til Lands i Ojeblikket* er i Mindretal. Thi — som

\*) Udhævelserne er af os.



en Anmelder af Hospitalsindvielsen i Roskilde skrev i *Hver 8. Dag* Nr. 26 (26. Marts 1905) »det maa forøvrigt være med ret ejendommelige Følelser, at Romerkirkens Mænd ser Lutheranerne staa for Alteret i de Kirker, som de har bygget,\*) som endnu til Dels bærer de gamle katolske Helgennavne. *Det maa være noget lignende, som en gammel Adelslægt maa føle, der har maattet overlade sin Fædrenegaard til en bondefødt Æt.*« (Se ogsaa det andet Steds her i Bladet staaende Digt!)

Men for at komme tilbage til Rusland, som vi var ved: da de ovennævnte Forholdsregler ikke hjalp, fandt man paa nye Voldsgerninger, som kunde være en Nero eller Diokletian værdige. Mange af Bønderne blev i den Grad mishandlede under Knuten, at de blev bragt til Gravens Rand. Man adspalttede Medlemmerne af de enkelte Familier, Mændene blev transporteret til Sibirien, Kvinderne blev indespærret i skismatiske Klostre, og Børnene adspredt rundt omkring imellem skismatiske Familier.

Flere Aartier varede disse Katholikforfølgelser. Her i det vestlige Europa lagde man mindre Mærke deril, fordi de stakkels forfulgte for Størstedelen kun vare simple, fattige Bønder, som ingen Forbindelser havde med Udlandet, med den dannede Verden og med Bladene, begravne, som de saa at sige var i det utilgængelige Ruslands Indre. Armenierne, som jo er Genstand for lignende Forfølgelser fra Tyrkernes Side, har lettere ved at vække Vestens Medlidenhed, fordi de er nærmere ved det »uroilige Hjørne«, som bestandig er Genstand for Europas Opmærksomhed. De stakkels unerede havde derimod ikke en Gang den Trøst at finde Forstaaelse og Medlidenhed, men havde kun Bønnen at søge Trøst i. At deres Fræster ikke kunde bringe Budskab om de uhørte Grusomheder og Forfølgelser udenfor Landets Grænser, det skulde Bureaukratiet nok sørge for, og Biskopperne, som hævdede deres Stemmer til Forsvar for Folket, fik selv Forfølgernes haarde Næver at føle.

\*) Udhævelserne er af os.

Selv Nihilister af den værste Slags vilde næppe være bleven behandlet paa den Maade, som disse loyale, føjelige, fromme Unerede. Det er ingen Overdrivelse at sige, at denne Befolkning har gennemgaaet et sandt Martyrium; mange af disse stakkels Folk har ligefrem hengivet deres Liv for Troen.

Skønt Regeringen endog er gaaet saa vidt, at den berøvede de unerede deres Præster og umuliggjorde for dem enhver udvortes Religionsøvelse, saa har dog den allerstørste Del af dem indtil den Dag i Dag vægret sig ved at deltage i den skismatiske Gudstjeneste.

Intet Under da, at det kejserlige Toleranceedikt blev modtaget af de unerede med en sand Begejstring og at de følte den oprigtigste Taknemmelighed imod Kejseren, som ved denne sin retfærdige og velvillige Beslutning gjorde Ende paa en saa grusom Forfølgelse og Undertrykkelse. Intet Under heller, at disse Folk ilede med, højlydt og aabent for hele Verden at erklære deres i Grunden aldrig ophørte Vedhængenhed ved den katholske Kirke.

*Men* — nu gaar der pludselig igen det Rygte, at Mynighederne planlægger en Aktion imod de uneredes Tilslutning til Kirken. Saa skal da den saa haardt prøvede Befolkning paany lægges i de samme Lænker, hvori de har smægtet saa længe, paany skal der anvendes en Samvittighedsvang, som Historien næppe kender Magen til — dersom da Rygtet taler sandt, og umuligt er det slet ikke efter de bureaukratiske Forhold i Rusland at dømme, som trodser al Beskrivelse; det er jo — for at tage et Eksempel fra et andet Omraade fra den allerseneste Tid — bekendt nok, hvorledes Zarens Kundgørelse om Indkaldelsen af en Folkerepræsentation mange Steder er bleven holdt tilbage af Autoriteterne og først offentliggjort flere Maaneder efter, da det ikke var muligt at skjule den længer.

At saadant et Rygte som det ovennævnte overhovedet *kan* opstaa, det beviser detop ogsaa den uhyre Magt, som de af Bureaukratismen fremgaaede smaa Selvherskere har

tiltaget sig rundt omkring i det udstrakte Riges Afkroge. Man kender deres næsten absolutistiske Magt, derfor holder man det nok for muligt, at selv en saa overordentlig vigtig, almindelig og offentlig Kundgørelse fra Zarens Side, som Toleranceediktet, simpelthen bliver skubbet til Side, ignoreret af de underordnede Myndigheder! Hvilken Fare ligger der ikke heri for det moralske Baand, som skulde forene Regenten med hans Folk, for at han kan opfylde sin Bestemmelse. Kan man endnu vente at Folket skal bevare Tillid til Zaren og Agtelse for hans Stilling og Værdighed, naar hans eget, i en saa vigtig Sag givne Ord, viser sig at være magtesløst overfor et samvittighedsløst Bureaukratis Vilkaarlighed? »Intetsteds lystres der vist saa lidet som i Rusland,« skrev *Thor Lange* forleden i et herværende Blad (under Overskriften »Tankestumper«). »Hver gør som det falder ham selv ind; det er vor største Ulykke.«

Ved Betragtningen af saadanne corrumperede Forhold ligger rigtignok den Tanke snublende nær, at Rusland ærligt har fortjent de Ydmygelser, som det i den sidste Tid har maattet gennemgaa baade i de ydre og indre Rigsforhold. Naar blot ingen andre end de virkelige skyldige kom til at lide derunder!

---

## Hjemme.\*)

—o—

(Dette Aftryk her i Bladet er særlig tilegnet den i foranstaaende Artikel nævnte Pastor K. Petersen og Meningsfæller.)

At Katholikerne smukt skal erindre,  
vi er kun Gæster i Danemarks Land,  
det er en Tale vi ikke kan hindre,  
lad dem saa raabe, som de har Forstand.

---

\*) Dette herlige Digt er taget af: *Digte og Oversættelser af Johannes Frederiksen* i Kommission hos Emil Ronge, Falkoner-alle 63, Kbhvn. Tlf. Godthaab 269.

Men, naar vi henter Historien frem,  
 er det nok os, som er her i vort Hjem!  
 Ja, det er sandt, vi er Kosmopoliter!  
 Er maaske Sandheden dansk eller polsk?  
 Er den som Haarfarve, Vejrlig og Flitter?  
 Sandhed er komopolitisk, katholsk!

Men vi er fødte af Danemarks Kvinder,  
 dansk var det Bryst, som vi died engang,  
 og vi har Del i vort Fædrelands Minder,  
 og vi har Lod i vort Fædrelands Sang.  
 Og naar vi henter Historien frem,  
 er det nok os, som er her i vort Hjem!  
 Ansgar og Aksel og Birger og Gunner,  
 Dagmar og Thyre og Esbern og Knud,  
 Vilhelm og Volmer — og gav vi os Stunder,  
 snart et katholsk Alfabet fik vi ud.

Dansk og katholsk er som Hægte og Malle,  
 spørg vore Skjalde hver eneste en.  
 Trindt vore Domkirker raabe jo alle:  
 Vi er katholske hver eneste Sten!  
 Ja, naar vi henter Historien frem,  
 er det nok os, som er her i vort Hjem!  
 Ej er den saksisk den frodige Ranke,  
 atter vi plante i Hjärternes Kar;  
 nej, det er netop vor eneste Tanke:  
 Danmark, o, bliv dog igen, hvad du var!

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** *Elisabethsøstrenes* afholdte og alt opofrende Priorinde, *Mater Siena*, kunde den 19. ds. fejre

sin 60aarige Fødselsdag. Ugebladet bringer hermed sin hjertelige Lykønskning og beklager blot at det ikke allerede i forrige Nr. har kunnet gøre sine Læsere opmærksomme herpaa. Men hvad der er forsømt, kan maaske indhentes endnu.

**Rom.** I næstsidste Nr. stod en Meddelelse om, at den hl. Fader havde sendt Msgr. O'Connel som ekstraordinær Nuntius til Japan med en egenhændig pavelig Skrivelse til Mikadoen. — Hertil kan der nu føjes, at ogsaa med *Kina* er den hl. Stol traadt i Forbindelse og vil vistnok i en nær Fremtid træde i endnu nærmere Forbindelse. For Øjeblikket bliver navnlig Opretelsen af et *paveligt Nuntiatur i Peking* drøftet meget stærkt i Vatikanet. Dels er det Biskoppernes Beretninger, dels Henvendelser fra selve den kinesiske Regering, som har givet Anledning hertil. Det har nemlig vist sig, at efter det franske Protektorats om end ikke formelle saa dog effektive Ophør savner de katholske Institutioner i Kina den forønskede Beskyttelse. De enkelte Missionærer kan ganske vist hos deres Nations Konsuler og Diplomater finde Beskyttelse for deres egen Person, men ikke for deres Anstalter og Institutioner. Dette vilde blive ganske anderledes, dersom der fandtes et paveligt Nuntiatur i Peking. Herom skriver det italienske Blad *Tribuna*: Fra Kina er der indløbet Meddelelser om, at Kejseren af Kina har ansøgt Paven om at oprette et apostolsk Nuntiatur i Peking. Den hl. Fader har svaret, at Kejseren kunde sende en overordentlig Gesandt til Rom, som skulde forelægge Kinas Ønsker. Spørgsmaalet er forøvrigt allerede behandlet i en Skrivelse, som er forfattet af den kinesiske Gesandt i Berlin, Liu-Hai-Oan. Heri eftervises det, at det stadig tiltagende Antal af Undersaatler, som bekender sig til den katholske Tro, absolut nødvendiggør Pavestolens Repræsentation i Peking. Og det saa meget mere som Adskillelsen mellem Stat og Kirke i Frankrig vil have til Følge, at den franske Republiks Protektorat over de katholske Missioner ophører.

— — Hertil skal vi blot føje den Bemærkning, at disse Efterretninger om den hl. Stols Underhandlinger med de to mægtige Riger i det yderste Østen er det bedste Svar paa en mildest talt taabelig Kritik som *Natlt.* ved en mærkelig Mangel paa kritisk Evne aftrykker fra et fransk Blad i et af sine Søndagstillæg (d. 3. ds.) under Overskriften »Lidt fra Vatikanet«, og hvori det hedder, at nogle af Kardinalerne skulde holde sig bestandig mere borte fra Vatikanet; som Grund hertil anføres bl. a.; »De, der under Leo XIII. med samme Iver, der besjælede ham, havde beskæftiget sig med de store Verdensspørgsmaal [!] mener at være kommet til Erkendelse af, at det er forbi med Storsynet, og at Pave Pius X. kun drømmer om et stort Biskopat eller Kirkesager for den katholske Menighed. Mange, der havde uddannet sig i en speciel Retning og ansaa sig for særlig sagkyndige, er kommet til Erkendelse af, at deres erhvervede Kundskaber ingen Nytte er til under den ny Pave, da han oftest tager uerfarne paa Raad; saaledes er efterhaanden Kirkeoverhovedets Isolering gaet for sig.«

»Pius X.«, skriver en Korrespondent til *Journal des Débats*, forefandt ved sin Embedstiltrædelse forskellige Uordener og en Del Forvirring i den romerske Kirke og dens Finanser. I Stedet for at raade Bod herpaa, hvor det tiltrængtes, har han beskæftiget sig med underordnede Sager som den gregorianske Kirkesang....«

Hvilken topmaalt Frækhed! Det er jo netop aabenlyst, at den nuværende Paves kraftige Indgriben paa forskellige Omraader, hvor det tiltrængtes, har forekommet nogle at være for meget af det gode. Selve *Natlt.* antyder det i Begyndelsen af Artiklen, men det har den nok allerede glemt igen, saa at den gør sig skyldig i den aabenbareste Selvmodsigelse. Efter andet Punktum staar der nemlig som en af Grundene til at nogle Kardinaler »holder sig borte« fra Vatikanet:

»Flere Kardinaler, men dog et Mindretal, sidder i

deres Mulekrog, fordi Pius X. straks efter sin Tiltrædelse søgte at sætte en Stopper for visse Misbrug i Forvaltningen ved Centralisering, men derved vakte Utilfredshed blandt dem, der havde haft Fordel af og tildels levet af den hidtil bestaaende Ordning.«

*O si tacuissis!* Bedre kunde Bladet ikke have gendrevet sig selv og stemplet sin egen Artikel som Opspind! Men enhver Gaas maa jo snadre med *sit* Næb, ogsaa de journalistiske Gæs, og har de ikke noget at snadre om, saa *laver* de simpelthen noget eller blander sig i Ting, som de slet ingen Forstand har paa! — Til Slutning ankes der endogsaa over, at den ellers saa sparsommelige Pius X. skal være noget ødsel med Nybygninger i Vatikanet. Og hvad er det saa der bygges? En ny isoleret Udbygning for at fjerne de mange smaa private Embedsmandsboliger fra de kostbare Bibliotheker og Haandskriftsamlinger, som ellers vilde være udsat for altfor stor Brandfare. Dersom dette ikke skete, saa vilde man ved næste Ildebrand i Vatikanet faa at høre i Bladene om Pavens Ligegyldighed for Bevarelsen af de uerstattelige Skatte i Bibliothekerne. Nu da han har forebygget denne Fare, saa er det ogsaa galt, saa er han ødsel! — Der gives visse Mennesker, hvem man (og særlig vi Katholiker) aldrig kan gøre noget tilpas!

— Fra *Næstved* (Gaunø, F. v. B.) har vi modtaget følgende interessante Notits, som ogsaa kan passe i dette Sammenhæng:

Nedenstaaende Brudstykke af et Brev fra en af det unge *Italiens* mest udmærkede Mænd kan ikke være uden Interesse for »*Nordisk Ugeblad*«s Læsere. Brevskriveren er Kong *Viktor Emmanuels* højtbetroede Senator og Italiens største politiske Orator, den bekendte *Marquis Vitelleschi*, til for kort Tid siden i høj Grad antiklerikal og fjendtligstemt mod Vatikanet, om end troende Katholik. Det er derfor interessant at se, i hvilken Grad den hidtil antikatholske Politiker har forandret sine Anskuelser angaaende Paven og Vatikanet. I et Brev hertil skriver han som følger:

»Før jeg paa Grund af Aarstiden forlod Rom, blev der tilstaaet mig en Audiens hos den h. Fader. Han talte en hel Time med mig, og jeg maa tilstaa, at han har henrykt mig, og det ikke mindre ved sit sikre Syn paa Forholdene end ved sin overordentlige Godhed. Hvor jeg lærte meget under denne Samtale! Hvor vidunderlig klar er ikke hans Dom over Personer og Begivenheder! Hvilken Overlegenhed og hvilken Ædelmodighed! Den antireligiøse Iver, som herskede i forskellige Lande, er blevet stærkt formildet, takket være Pavens ædle Optræden. Frankrigs Tilstand gaar ham nær til Hjærte; hvad Forholdene i Italien angaar, saa er de langt bedre.«

— Overalt i Italien foretages der Indsamlinger til Afhjælpning af Nøden i de af Jordskælvene ramte Egne. Paven har givet Biskoppen af Calabrien Ordre til at indsende en Beretning om Ulykken samt overdraget ham i Pavens Navn at trøste de ulykkelige. — Til »Køln. Volksz.« meddeles fra Rom, at Paven har sendt Biskopperne i de af Jordskælvet hjemsøgte Egne 500,000 Lire til Uddeling blandt de skadelidte.

**Tyskland.** Den forleden her i Bladet omtalte Kejsertale i *Gnesen* blev endnu længe efter indgaaende drøftet i hele den tyske Presse. De udprægede protestantiske og socialdemokratiske Blade var enige om stærkt at kritisere Talen ud fra *deres* Standpunkter. Det »evangeliske Forbund« følte sig meget foruroliget ved Tanken om, at den protestantiske Konge havde ladet sig velsigne af Paven, (uha!) og fandt, at der i Pavens Løfte om Troskab paa de tyske Katholikers Vegne og i Kejserens Følgeslutninger heraf laa et Brud med den preussiske Regerings hidtidige Holdning overfor Rom. Thi hidindtil havde man paa det kraftigste nægtet Paven al Ret til Indflydelse paa tyske Statsborgeres politiske og nationale Tænkemaade. Naar denne Afhængighed af Pavens Vilje og Anskuelser greb mere om sig, vilde den tyske Regering selv snart være en



stærkere Støtte for det »ultramontane System« end selve Centrumspartiet . . .

Det socialdemokratiske »*Vorwärts*« erklærede ligeledes (ifølge Ntltid.), at

Vilhelm II. ved sine Udtalelser om Leo XIII. har bekræftet Anskuelse om Pavens Rolle i Verden, som hidtil end ikke den radikaleste Ultramontanisme har fremsat. Det er da ogsaa klart nok, siger Bladet, at de orthodoxe protestantiske preussiske Kredse, der iøvrigt er i Færd med at danne »en stille Forening« til at bekæmpe den nu herskende Verdensanskuelse og videnskabelige Methode«, har følt sig ubehageligt berørt af, at »Kejseren har paakaldt Paven som Garant for en stor Del af de preussiske Statsborgeres Troskab.«

Paa den anden Side viste de katholske tyske Blade heller slet ingen Begejstring over Talen.

»Det er uforstaaeligt,« hedder det i Centrums politiske Hovedorgan »*Germania*«, »hvorledes Kejseren kan betone sin urokkelige Vilje til at holde fast ved Østmarkpolitikken og samtidig som Grund dertil kan anføre Forsøgene paa at udsaa Tvedragt mellem Borgerne af tysk og polsk Nationalitet. Østmarkpolitikken maa jo nødvendigvis føre til denne Tvedragt. Man kan ikke vente af Polakkerne, at de skal leve i Fred og Venskab med Tyskerne, naar Regeringspolitikken systematisk arbejder paa at trænge Polakkerne tilbage og fremme Tyskheden paa deres Bekostning . . . Den polskfjendtlige Presse (?) tager fejl, naar den mener, at kunne paahyde Polakkerne Tavshed og Føjelighed overfor den polske Politik ved at paaberaabe sig en Udtalelse, hvis Anledning og Sammenhæng man ikke nærmere kender, af den afdøde Pave,« — Og det egentlig ledende tyske katholske Organ, »*Köln. Volksz.*« skrev om Gnesen-Talerne: »De kejserlige Ord vil forblive fuldstændigt virkningsløse (det er en sørgelig Sandhed, men

(det maa aabent udtales) overfor Polakkerne, saa længe den preussiske Statsregerings hidtidige Politik ikke undergaar en grundig Ændring.«

— En god Illustration hertil, som er til at faa Forstand af, finder vi i »Westfäl. Merkur«, som beretter om Forholdene i *Posen* og om en Tildragelse, som fornylig har fundet Sted der. I *Posen* er det overvejende Antal Lærere fødte Polakker og Børnene i *Posen* har af deres Forældre lært at *bede* i deres *polske* Modersmaal. I samme Sprog ønsker de naturligvis ogsaa at skrifte og at forberedes til Skriftemaalet. Men her har de gjort Regning uden Vært. »Kredsskoleinspektøren« har nemlig nu udsendt en Forordning til Lærerne, hvori det hedder, at det er dem uværdigt i deres Egenskab af preussiske Embedsmænd at lade deres Børn modtage *Skrifte- og Kommuniionsundervisning* paa polsk. »Jeg foreskriver derfor (saaledes hedder det i Inspektørens Skrivelse) saetlige katholske Lærere, som i deres Familjer har Børn, som skal modtage denne Undervisning, straks at henvende sig til de vedkommende Gejstlige med det bestemte Forlangende, at de fremtidig meddeler vedkommende Børn denne Undervisning kun i det tyske Sprog, dersom dette ikke allerede sker. Inden Udgangen af denne Maaned bør der uopholdelig indsendes Beretning til mig om Udfaldet af dette Skridt, og dersom nogen af d'Hrr. Gejstlige skulde forholde sig afvisende overfor denne Sag, skal hans Navn angives mig.« (Underskrevet: *den kongelige Kredsskoleinspektør.*)

Det kan nok være, det gaar »schneidig« til! Man skulde tro det var den russiske Knut, der regerede ogsaa her i denne tyske Del af Polen! — I dette Sammenhæng minder Bladet meget à propos om en Udtalelse af den senere Fyrst *Bismarck* fra Aaret 1850. Den Gang opholdt *Bismarck* sig i Frankfurt og skrev hjem til sin Hustru, at han havde været i den derværende franske reformerte Kirke, »men,« tilføjede han, *jeg kan ikke tale fransk til min kære, trofaste Herre og Frelser, det*

*forekommer mig at være utaknemmelig.*« Saaledes tænkte og skrev han, der fejres som den største Tysker. Den preussiske Regering mener derimod, at det er »uværdigt«, naar et Barn lærer at henvende sig til Gud i sit polske Modersmaal. Den omtalte Anordning har da naturligvis ogsaa i højeste Grad oprørt de polske Katholiker.

**Aalborg.** Søndag den 17. ds. blev der fejret en meget smuk Fest. En for nylig viet ung Præst, Medlem af Kamillianerordenen, der allerede tidligere som Kandidat havde opholdt sig et Aar i Danmark, frembar for første Gang det hellige Messeoffer. Kirken var i den Anledning paa det festligste smykket med Guirlander og Blomster. Før Messen førtes den nyviede Præst, Hr. Pastor Sassen, af Sognepræsten og Skolebørnene i Procession ind i Kirken som af de troende var fyldt indtil sidste Plads. Under Messen holdt Hr. Pastor Ikenmeyer en smuk Prædiken, i hvilken han særlig fremhævede en katholsk Præsts høje Kald, Værdighed og Embede. Et firstemmigt Sangkor under Ledelse af Kand. theol. Schulte bidrog væsentligt til Gudstjenestens Forskønnelse. Efter den hl. Messe istemtes »Store Gud, vi love Dig,« som med Begejstring blev sunget af Menighedens Medlemmer. Om Eftermiddagen efter Andagten forsamledes Menigheden til en lille Fest. Sognepræsten bød hjærtelig Velkommen og udtrykte tillige sin Glæde over at se sin afholdte Medbroder og Medarbejder, hvem han allerede tidligere havde lært at skatte, hjemvendt til sin kære Menighed i Aalborg. Under Festen sang og oplæste en Del unge Herrer vekselvis humoristiske Stykker. Ved Festens Afslutning takkede Sognepræsten Deltagerne og gav derefter Ordet til Hr. Pastor Sassen, der udtalte sin Glæde over at være kommen tilbage til det kære Aalborg, som han saa ofte havde tænkt paa under sit Ophold i Ulandet. Han udtalte tilsidst en hjærtelig Tak til alle dem, der paa nogen Maade havde bidraget til Festdagens Forskønnelse.

---

Søndagen den 25. ds. Kl. 2 Eftmd. afholdes Møde for Afholdsforeningen »St. Johannes«s Børneafdeling paa Gasværksvej Nr. 9. Alle Børnene, som er optaget som Medl. i Afdelingen, anmodes om at møde fuldtallig og saavidt muligt i Fremtiden deltage regelmæssigt i Møderne. Børnenes Forældre bedes tillade Børnene at besøge Møderne

saa ofte som det overhovedet kan lade sig gøre. Forældrene selv er hjertelig velkomne til alle Møderne, ogsaa til Møderne for den voksne Afdeling. — At Forældrene blot af og til vilde deltage i Møderne sammen med Børnene, vilde være en stor Opmuntring for Forstanderskabet, der gjerne vil bringe hvilket som helst Offer for at fremme Afholdssagen blandt Børnene. — Kontingentet er nedsat til 10 Øre pr. Maaned og Indskuddet til 15 Øre. —

Pengespørgsmaalet maa dog ikke afholde Børnene fra at møde, ethvert Barn modtages med Glæde, hvad enten det har Penge med eller ej. I katholske Forældre, hvis Børn endnu ikke ere indmeldte, bedes indtrængende om at sende eders Børn til os; lad dem medbringe en skriftlig Tilladelse til at de maa indtræde i Børnenes Forening, støt os i vort Arbejde, der gaar ud paa at gøre den opvoksende Slægt til gode og samfundsnyttige Borgere. Vi tillade os tillige at rette en indtrængende Opfordring til d'Hrr. Gejstlige og Lærere og til alle, som indenfor vor Menighed har med Børneopdragelsen at gøre, om at komme os til Hjælp i dette saa betydningsfulde Arbejde for Ungdommen. Indprænt Børnene, at det er fordærligt, og til stor Skade baade for Sjæl og Legeme at nyde Spiritus, at den meste Synd og Elendighed her i Verden har sin Rod i Spiritusnydelsen. Af alle onde Aander er Kong Alkohol den allerfarligste; thi han er Djævelens Haandlanger og Menneskets farligste Fjende.

*L. Winther,*

Forstander for Børneafdelingen.

**A. C.** Møde i Søvavillonen Onsdag d. 27. ds. Foredrag af Hr. R. Jahn-Nielsen: Dronning Dagmar.

Kunde der ikke, maaske ved Indflytningen fra Landet, blive lidt Rengøringsarbejde for en ældre, paalidelig Kone, som forgæves har søgt Arbejde ved alle Arbejdskontorerne?

En dannet ung Pige, der fra sit Hjem er vant til at tage Del i al Husgerning, ønsker at komme i et velordnet, dannet Hjem, hvor der holdes Pige foruden.

Man bedes henvende sig til F. Malachowitz, Vejle.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 24. September.** 15. Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest. Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 reciterer de Gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt

med Prædiken og Te Deum. — 25. M. Maria, de fanges Befrielse. — 26. Ti. Oktavdag. — 27. O. Cosmas og Damianus, Martyrer. — 28. To. Venceslaus, Martyr. — 29. F. Ærkeenglen Michaels Fest. — 30. L. Hieronymus, Bekender og Kirkelærer.

**Søndag den 1. Oktober. 16. Søndag efter Pintse. Rosenkransfest.** (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.)

\*) Paa Hverdage i Oktobermaaned bedes under Skolemessen Rosenkransen, det Lauretanske Litani og Bønnen til den h. Josef; paa Søndagene holdes Rosenkransandagt.

**Fælles Bedetimer** i St. Ansgars Kirke paa Kirkevielsesfesten: Kl. 2—3 Den eucharistiske Forening; Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet; Kl. 4—5 Nothburgaforeningen; Kl. 5—6 St. Josefs Gildet; Kl. 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge; Kl. 7—8 Mariakongregationen for Mænd.

Rosenkransbroderskabet holder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke **Søndag den 1. Oktober** under den h. Messe Kl. 8, som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Broderskabet. — Om Aftenen Kl. 6 genoptages den maanedlige Rosenkransandagt med Procession, i hvilken Jomfruernes Forening deltager med Broderskabets Faner.

### **Ansgariusforeningen,**

hvis Formaal er „ved Afgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Millech, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtages dens Kasserer Cand. phil. Jos. F. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

**Obs.** 1. Oktober begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

**Brevkasse.** Til »en Abonnement«: Det glæder os at høre, at man synes om »Strejftog«. Lignende Udtalelser har vi for Resten hørt fra forskellige andre Sider ogsaa. Det er ganske vist noget siden denne Rubrik var i Bladet, men der har ikke været Plads; en hel Del herhenhørende har ligget og ventet og bliver vel snart for gammelt. Men forøvrigt er noget af det dog af og til bleven anbragt i Bladet under andre Rubriker som f. Eks. ogsaa i Dag under »Efterretninger«, og til Dels ogsaa i første Artikel.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 40.

Søndagen den 1. Oktober.

1905.

---

---

**Indhold:** Chevalier de la Barre og Vantroens Intolerance. — Fej først for din egen Dør! — Nyt fra Missionerne. — Bekendtgørelser.

---

## Chevalier de la Barre og Vantroens Intolerance.

— 0 —

»København« af 7. ds. indeholdt en interessant lille Artikel, hvori den med »Politiken« som Hjemmelsmand paastaar, at »hvis det naturalistiske Fritænkeri kom til Magten i Verden, saa vilde det ikke give Middelalderens Kirke noget efter med Hensyn til Forfølgelsen af anderledes troende.«

Vi vil her ikke dvæle ved et Forsøg paa at rense Kirken fra den usandfærdige Sigtelse for Intolerance og Forfølgelsessyge, skønt desværre kun altfor mange endnu tror derpaa. Derimod kan det være lærerigt at se lidt nærmere paa Vantroens Intolerance. Vantroens Tilhængere er jo ellers saa rundhaandede med Forsikringer om almindelig Tolerance, medens de sandelig ikke har Ord nok til

at fordømme Troens, specielt den katholske Kirkes Intolerance. Hvad om det første var en ligesaa hul Frase, som det andet er en Bagvadskelse?

Lad os først høre, hvad »Politiken« (efter »København«s Referat) har at sige.

I disse Dage afholdtes der en Fritænkerkongres i Frankrigs Hovedstad, Paris. Den led i sit Forløb et ligesaa ynkværdigt Fiasko som forrige Aars Fritænkerkongres i Kristenhedens Hovedstad, Rom.

Men eet godt Resultat har Kongressen haft — vistnok mod sin egen Vilje —. Den har kastet et grelt Lys over Fritænkeriets Hykleri og dets Hang til Intolerance.

»Politiken« beretter kun om det sidste. Vi skal senere hen ogsaa vise det Første.

I Anledning af Kongressen blev der afsløret et Monument, ved hvis Undfangelse Hykleriet var Moder, medens Intolerancen stod Fadder ved Daaben.

Monumentet skal forevige Mindet om et ungt Menneske, Chevalier *de la Barre*, som i Aaret 1766 var bleven henrettet, fordi han, som der staar skrevet paa Sokkelten, »havde nægtet at hilse en Procession«. Monumentet er rejst lige overfor den store Jesu-Hjerte-Kirke paa Mont Martre, ligesom for at protestere imod, hvad det unge Menneske har lidt af Kirkens Grusomhed. I alt dette, ligger som vi snart skal se, Hykleriet.

Ved Monumentets Afsløring og Indvielse kom det saa til voldsomme Udbrud af den Intolerance, der gløder — om end undertiden dult — paa Bunden af Fritænkernes Hjerte. »Politiken«s Korrespondent, Hr. *Louis Levy*, har kun haft Øje for denne udvortes Side af Sagen og beretter derfor kun om den.

De af ham beklagede Ytringer af Intolerance maa for Resten have været af en særdeles voldsom Karakter. Thi, skriver Hr. *Levy*: »de skreg deres Harme og Vrede ud: Ned med Sortkjolerne! Ned med Ravnene! De brølede og skræppede som Ravnene op mod den døde Kirke.« Hr.

*Levy* selv er af den Formening, at, dersom de havde haft Lejlighed dertil. saa vilde de fra Trusler været gaet over til Handling. »Sandt nok, desværre — siger han — havde der vist sig en Sortkjole imellem dem, *de havde i Dag behandlet ham efter samme Recept som La Barre.*« \*)

Denne Hr. *Levys* Formodning var kun altfor vel begrundet. Der viste sig virkelig en Sortkjole imellem dem. En Præst passerede Monumentet, og han maatte bøde for Dristighed. Mængden overfaldt ham og slog ham halvt ihjel (*Germania* af 10. Septbr.).

Selv Jesu-Hjerte Kirken, mener Hr. *Levy*, var i Fare. »Da Byraadsmedlem *Grandais* havde holdt en yderst voldsom Tale og omtalt Sacré-coeur-Kirken som »denne grimme Bygning, der staar som en evig Anklage mod det Folk, der har skabt Revolutionen,« brød et frygteligt Spektakel, løs, og kun ved at bringe Bevægelse i Rækkerne lykkedes det Politiet at afvende Stormen.«

Saa vidt foreløbig om Intolerancen. Vi kan slutte os til »København«, naar den skriver: »„Politiken“ fortjener Tak, fordi den saa ubarmhæjrtig har afsløret de Tilstande, der vilde fremkomme, hvis dens Aandsfæller fik Magten!«

Lad os først afsløre det Hykleri, hvorpaa hele denne skandaløse Fremfærd er grundet, m. a. O. lad os se lidt nøjere paa *La Barre's* Henrettelse.

Sagen er i Korthed denne.

I Nærheden af Abbeville stod et Krucifiks paa en Bro. En Morgen, den 9de Aug. 1765, saa de forbigaaende, at Krucifikset var bleven lemlæstet ved Sabelhug. Denne Vanhelligelse vakte stor Forbitrelse blandt det troende Folk, og som det plejer at ske ved saadanne Lejligheder, holdtes der en Soneprocession, som Biskoppen af Amiens, Msgr. *de Lamotte* selv, barfodet og med en Strikke om Halsen, førte an. Mere agtede de kirkelige Myn-

\*) Fremhævet af »København«.



digheder ikke at foretage i Sagen. Intet fornuftigt Menneske vil derfor kunde sigte dem for Intolerance.

Den verdslige Myndighed derimod søgte at opspore Forbrydelsens Ophavsmænd, og ved Hjælp af Spioner blev Mistanken henledt paa nogle letsindige unge Mennesker, deriblandt den 19aarige Chevalier *Lefebvre de la Barre*.

De mistænkte blev grebne; men medens de andre snart blev frigivne, gik det hele ud over *la Barre*.

Det nyttede ham ikke, at han kunde bevise sit Alibi. Thi uheldigvis for ham laa Sagen i Hænderne paa en vis *Duval de Soicourt*, som havde en personlig Interesse i at faa *la Barre* fældet. *Soicourt* havde nemlig gjort sig megen Umage for at faa sin eneste Søn gift med en rig ung Pige, som blev opdraget i Klosteret Willancourt. Men Klosterets Abbedisse, *la Barres* Tante, havde forhindret Partiet, fordi den unge *Soicourt* var et meget slet Menneske, og den unge Pige blev gift med *la Barres* Broder.

Saaledes blev det personlig Hævnfølelse, der drev Dommeren i hans Fremtærd mod den ulykkelige unge Mand. Thi skønt denne som sagt kunde bevise sit Alibi og derved sin Uskyld i Korsets Vanhelligelse, fandtes der dog andre »Forbrydelser«, man kunde anklage ham for. Han beskyldtes for ikke at have taget Hatten af for en forbigaende Procession. Desuden havde man ved en Husundersøgelse fundet et Værk af *Voltaire* og — som man mente — en gennemhullet Evangeliebog.

Alt dette tydede paa grove Forsyndelser mod Religionen, og saaledes blev han dømt til den grufuldeste Død.

Abbedissen af Willancourt gik i Forbøn for ham. Hvad han virkelig havde fejlet, undskyldte hun med hans ungdommelige Letsindighed. Med Hensyn til den saakaldte Evangeliebog kunde hun give en fyldestgørende Forklaring: »Jeg kan bevidne,« skrev hun, »at han aldrig har haft en saadan Bog paa sit Værelse; den Bog, det drejer sig om, er ikke andet end et helt forslidt Breviar, som jeg selv har givet ham til at lade sin Bøsse med.«

Ogsaa Biskoppen af Amiens gjorde Forsøg paa at frelse den dømt. Man skulde opsætte Eksekutionen, indtil han (Biskoppen) havde henvendt sig til Kongen. Men idet man henholdt ham med tomme Løfter, fremskyndede man Dommens Stadfæstelse, og den 1. Juli 1766 fandt Henrettelsen Sted.

Kirkens Kærlighed fulgte den ulykkelige til det sidste. En Dominikanerpater stod den døende bi. »Dominikaneren græd,« skriver *Voltaire*, »den unge Chevalier trøstede ham.«

Naar man altsaa efter denne Fremstilling, som ikke skyldes en klerikal, men en fritænersk Pen (*Jean Cruppi's*, cfr. *La Croix* af 5. August 1905), naar man, siger jeg, alligevel vil gøre Kirken ansvarlig for dette Justitsmord, hvad er det saa andet end det usleste Hyklerti?

Det var ikke Kirken, der krævede den unge Mands Død; men den verdslige Myndighed, som stod Fritænkeriet nærmere end Kirken.

Det var heller ikke religiøse Grunde, der drev Dommeren til sin ubetimelige Strenghed, men smaalig Liden-skab.

Saa lad os endnu en Gang vende tilbage til Vantroens Intolerance.

Efter »Politiken«s Korrespondent vilde Fritænkerne forfølge og undertrykke anderledestroende, dersom de kom til Magten. Dette er en betinget Mulighed. Er Fritænkerne mon aldrig komne til Magten, og er de da blevne staaende ved Muligheden?

Paa dette Spørgsmaal giver Historien et frygteligt Svar.

I Fritænkeriets Hovedland, Frankrig, hvor denne Aandsforvildelse var bleven udklækket og opammet ved *Voltaires* og de saakaldte Encyklopædisters utrættelige Virksomhed — under Navn af Humanitet og Filosofi, selvfølgelig — dér er Fritænkeriet gentagne Gange kommet til Magten. hvordan har den brugt den?

Først sad Fritænkeriet i Højsæde paa den store Revolutions Tid. Er det ikke nok at nævne dette Ord og tænke paa de Rædsler, som da gik i Svang, den Myrden og Brænden. som fortsattes i Aarevis uden nogen Afbrydelse, de Hundreder og Tusinder af Ofre, som ofte faldt paa en eneste Dag, man tænke f. Eks. paa Septembermordene — er det ikke nok til at vise en Fritænkeriets Tolerance i dens sande Skikkelse, saa grufuld, at den faar Blodet til at stivne i ens Aarer?

Og kom ikke og sig, at det var den ophidsede Pøbel, der begik disse Forbrydelser. Det var raa Bøddelknægte, der udførte Mordene, men det var dannede Mennesker, der dikterede dem med koldt Blod og betalte Bødlerne for dem.

Atter fik Fritænkeriet Magten i 1871, heldigvis kun for en kort Tid. Denne Gang var det rigtignok for største Delen den lave afkristnede Folkemasse, der havde tilrevet sig Magten i Paris. Men Tolerancen overfor de anderledes tænkende var den samme som i den store Revolution, og atter maatte noget af Frankrigs ædleste Blod flyde.

Endelig har man vel Ret til at anse Frankrigs nuværende Regering for fritænkensk. Og hvad skal man sige om dens Tolerance? Hr. *Levy* indrømmer og beklager dens intolerante *Sindelag*, men hele Frankrig sukker under de grusomme Svøbeslag, hvorved dette Sindelag har givet sig til Kende i *Gerning*. Hr. *Levys* antagne Mulighed er altsaa forlængst bleven til Virkelighed. Thi om man end hidindtil endnu ikke har gjort sig skyldig i direkte Blodsudgydelse, saa har Magthaverne paa Grund af deres hensynsløse Fremfærd mod aldersvage Oldinge og døds-syge Munke og Nonner mere end én Død paa deres Samvittighed. Og hvem ved, naar den blodige Forfølgelse skal insceneres og Blodet flyde i Strømme som i Revolutionens Rædselsdage?

Lad gaa, at Middelalderens Justits var strengere, end man ynder i vore Dage! Men det franske Fritænkeri lader haant om selve Skinnet af Retfærdighed.

Lad gaa, at Inkquisitionen en Gang imellem er gaaet for vidt i Rettens Haandhævelse! Men de franske Fritænkere har skrevet den haandgribelige Uretfærdighed paa deres Fane og følger den med den største Hensynsløshed.

Det vil ikke være let at bevise, at den kirkelige Justits har gjort sig skyldig i bevidst Uretfærdighed; men uendelig vanskeligere vil det falde at rense det franske Fritænkeri lige fra 1789 indtil vore Dage fra den Beskyldning, at det uden Skin af Ret har paaført Kirken Krig ene og alene af principielt Had til Troen. Derfor vilde et eneste af dets Ofre vøje op mod alle dem, som man kalder for Kirkens Ofre. Men hvem kan tælle deres virkelige Tal?

*La Croix* har Ret, naar det slutter sin ovenfor anførte Artikel med de Ord: »Dersom vi vilde svare »Blok« en ved at oprette Statuer for alle dem, som verdens Forfædre af 1793 og 1871 har myrdet, fordi de »har hilst Processioner« (m. a. O. myrdet af Had til Religionen) . . ., da vilde alle Pladser i Paris ikke være store nok til at rumme denne Skov af Monumenter til Ære for Intolerancens og den jakobinske Vildheds Ofre.«

sr.

---

## Fej først for din egen Dør!

—o—

»*Randers Amtsavis*« for 15. og 16. Aug. indeholder under Overskriften *Kølns Dom og katholske Kirker i Belgien*« nogle mærkelige Udtalelser af en rejsende Protestant »*Paspart*«, mod hvilke man fristes til at protestere, skønt man ikke selv er Protestant.

Der tales først meget smukt om Køln som en fremskreden Storstad. Men saa hedder det pludselig: »Men

dette Billede skuffer. Vil man kende Hansa-Køln, maa man gaa en Tur gennem de krogede Gader og de snævre, snavsede og mørke Stræder og Gyder. Man maa se de skæve, faldefærdige Rønner med sprukne Vinduer, og man maa iagttage de Mennesker, der om Dagen arbejder ude paa Gaden, men om Natten opholder sig indenfor de smalle Gavle, der ikke har andre Vinduer end nogle smaa Glughuller i Murene. Saa har man set de usleste og mest usunde Beboelsesforhold, og saa har man set en god Del af Catholicismens Hjemsted.«

Hvorfor skal nu netop det »usleste« være det, som præger »Katholicismens Hjemsted?« Findes der ikke ogsaa i London, New-York og andre Storbyer gamle Bydele, som bærer samme Præg uden at det har noget med Catholicismen at gøre? Og er det samme ikke til en vis Grad ogsaa Tilfældet i København?

»Katholicismen,« fortsætter den rejsende, — »det er det, der præger •Køln. Man kan ikke gaa forbi en Butik, uden at se katholske Skrifter og Bønnebøger, Krucifikser eller Relikvier.«

Det er nu sikkert overdrevet; — eller skulde der ogsaa i Butiker, hvor der handles med Viktualier, Manufakturvarer, Møbler, Køkkenudstyr osv., sælges katholske Skrifter? Relikvier sælges overhovedet ikke og faaes ej heller i Butiker!

»Og man kan ikke undgaa,« skriver »*Paspart*«, »at lægge Mærke til den Mængde af Kirker og Klostre, der findes i Køln.«

Dette, ligesom saa meget andet, der siges om Religionens Fremtræden i katholske Lande og Byer, beviser kun, at Katholikerne aldrig i den Grad som Protestanterne anser Religionen for en Bisag.

Saa følger en entusiastisk Beskrivelse af Kölner Dom, »Verdens skønneste Bygning og Perlen i gotisk Bygningskunst«. Allerede om dens Ydre hedder det: »Et mere fuldendt kunstnerisk Værk end Kölner Dom kan næppe tænkes.« Men her siges der ikke et Ord om, at Katholi-

cismen er Ophav til og Hjemsted for denne Kunst; det maa jo ikke siges, thi der er jo ikke noget usselt ved denne Kunst, bevares!\*)

Om Gudstjenesten tales der ellers ogsaa smukt, naar man ser bort fra visse Udtryk, som en født Katholik kun vanskeligt kan forstaa, som f. Eks. naar der siges, at de, som har skriftet, »beder deres *Krans for Frelseren, for Moder Maria og alle de andre Helgener;*« vi beder jo *til Gud, til Jomfru Maria, til Helgenerne, men for vore Medmennesker levende og afdøde, og for vore i Troen fraskilte Brødre.*

Et andet Sted hedder det: »Der brænder Lys i Skatkammeret. En lille forgyldt Dør er aaben, saa man lige kan skimte det hellige Klenodie. Alle Katholiker skal se ind i dette Lyshav og knæle foran Døren. Der bedes lange Bønner medens Drengene svinger Røgelseskarrerne dobbelt hurtigt!« (?)

Hvad skal alt dette betyde? Jeg kan ikke tænke andet, end at »Skatkammeret« er Sakramentskapellet, og at Sakramentet var udstillet til Tilbedelse. Den gode rejsende synes ikke at have en Anelse om, at Jesus Kristus i Følge vor Tro er nærværende i Altrets helligste Sakramente under Brødets Skikkelse, og saaledes er Midtpunktet for hele vor Gudstjeneste og Andagt; ja, man kunde iøvrigt ogsaa kalde Alterets helligste Sakrament for »det hellige Klenodie«; Udtrykket er ikke saa galt.

»Til Slut,« skriver han videre, »bærer Præsten den hellige Stjerne op i Koret og udfører nogle Ceremonier.« — »Den hellige Stjerne« er heller ikke nogen Fetich, men Monstrantsen med den h. Hostie, d. v. s. igen Jesus Kristus

---

\*) Det lader til at være et yndet Kneb for Protestanter, at lægge Eftertryk paa det *katholske*, naar de beskriver noget mindre fordelagtigt i katholske Lande, men tie stille dermed, naar de omtaler, hvad der er smukt og godt! Den lutherske Præst i Silkeborg brugte for et Par Aar siden *akkurat samme* Trafik, hvorfor han fik en lille velfortjent Overhaling i Bladene. Red.

under Brødets Skikkelse, og Ceremonierne var vist de sædvanlige ved den sakramentale Velsignelse.

Amerikanerne og Englænderne faar sig af den danske rejsende en velfortjent Omgang, fordi de »bevæge sig ugenert omkring i Kirken — naturligvis med deres Snadder i Munden — medens Præsten prædikede, og Katholikerne knælede. Vi plejer rigtignok ellers at sidde ned under Prædikenen.

Naar Katholikerne gaar ud af Kirken, væder de alle »Pande og Øjne med Vievand,« skriver »*Paspart*«. Det med Øjnene har jeg for min Part aldrig set. Saa kommer endnu noget usandsynligt: »Tilbage er kun at ofre til den Præst, der ved Indgangen holder et rummeligt Skrin frem mod Kirkegængerne. Alle ofre, de fleste meget.«

Det var vist ingen Præst, men kun en Kirketjener. Og hvorledes kan den rejsende vide, hvor meget de ofrede? Først siger han, at »de usleste og mest usunde Beboelsesforhold« er »en god Del af Katholicismens Hjemsted«, og saa har »de fleste« dog Raad til at ofre »meget«. Hvordan stemmer det overens? —

Saa gaar vor rejsende over til de katholske Kirker i Belgien, som han ogsaa omtaler med stor Sympathi. Snart indskyder han dog en Bemærkning, som trænger stærkt til Rettelse:

»Men naar man har overværet flere Gudstjenester i katholske Kirker og er bleven tilstrækkelig skarp lagttager, saa ser man, at Medaillen har en Bagside. For nogle Katholiker bliver den hyppige Kirkegang — flere Gange om Dagen — en maskinmæssig Funktion. Man ser ældre Katholiker, der knælende bede deres lange Bønner. Lærerne bevæges ustandselt, og Øjnene ligesaa. Sker der saa et eller andet usædvanligt, følger den Bedende straks Begivenheden. Andagten synes ikke at være særlig dyb...«

Ja, vor rejsende er en skarp lagttager — i Udlandets katholske Kirker; men herhjemme synes han aldrig at have gjort nogen lagttagelse i protestantiske Kirker. Jeg har

derimod lagt Mærke til, at man snakker ganske ugenert og højt, førend Salmesangen begynder. Og hvem gaar overhovedet i en luthersk Kirke *for der at bede?* Med mere eller mindre Opmærksomhed hører man paa Prædikenen og synger efter Teksten. Det er det hele; der er altsaa kun ringe Anledning til at vise Andagt under *Bønnen*. Og saa forarges man over »nogle« Katholiker . . . !

En anden af »*Paspart*«s Bemærkninger lyder saaledes:

»Der er ogsaa Forskel paa Katholikerne. De Velstaaende har deres Stole med Navnetræk og polstrede Sæder, medens de ubemidlede er henvist til at benytte Træstolene. Man faar for meget Indtryk af, at Kirkegængerne klassificeres i Forhold til det Mammon, de lægger i den Klingbeutel, der bæres rundt under Gudstjenesten.« Henad Enden af Artikelen møder vi en lignende Bemærkning med Hensyn til Kirkegaardene og Gravstederne, og hele Artiklen slutter med de Ord: »Saadan en Forskel er der paa Rig og Fattig i Catholicismens Land.«

Jeg er ingen Ven af de lejede Pladser i Kirkerne. Men i det Tilfælde, at alle Kirkens Pladser i Reglen er optagne, og velhavende Folk vil sikre sig en Plads mod en aarlig Afgift, saa ligger jo Fristelsen nær, at man giver efter for et saadant Ønske, navnlig naar Kirkens Indtægter er smaa og ikke strækker til Udgifterne for Lys, Varme, Reparationer o. l. De polstrede Knæleskamler anskaffer i Reglen ikke Kirken, men Vedkommende maa selv besørge det paa sin Bekostning. — Men hvad Begravelser og Gravsteder angaar, er det den aabenbareste Farisæisme, naar en dansk Protestant forarges over Katholikerne. Hvilken Forskel paa Begravelser og Gravsteder er der ikke herhjemme! Der er Familiegravsteder, Liniegravsteder og Frijordsgravsteder, og saa skal Retten til at hensætte Ligsten, Monument og Indhegning særskilt købes for dyre Penge. Intet Under derfor at Liniegravstederne ofte ser saa usle ud! De ubemidlede har jo ikke Raad til at købe alt dette.

Derfor: Fej først for din egen Dør!

P. G. Schmiderer.



## Nyt fra Missionerne.\*)

### Bedrøveligt og Glædeligt.

—0—

Telegrammer til Bladene meldte fornylig om Myrderier paa Kristne i Kina. Fra *Tokio* telegraferedes til »Daily Telegraph«: »Alvorlige Uroligheder er i Sigte i Kina«, og fra *Peking* kom der Telegram om, at et stort Antal buddhistiske Præster havde ombragt *tolv Katholiker* og dræbt eller saaret flere *franske Missionærer* i *Provinsen Honan*. Fra fransk Side er der i den Anledning bleven rettet alvorlige Henvendelser til den kinesiske Regering.

Ogsaa i **Tysk-Østafrika** er der udbrudt Forfølgelser imod den katholske Mission. *Kristeligt Dagblad* skriver rigtig pænt herom:

»Den katholske Missionsbiskop Spies, der sammen med flere Patere og barmhjærtige Søstre er bleven myrdet i Tysk-Østafrika, hørte ind under Benediktus-Missionselskabet.

»Biskop Kassian Spies, der blev henved 40 Aar gammel, havde i en halv Snes Aar arbejdet som Missionær i de paagældende Egne. Han omtales som en from og meget nidkær Biskop, der idelig berejste sit vanskelige Distrikt.

»Den katholske Mission dér paabegyndtes i 1889 med Pupu-Stationen. Men denne ødelagdes kort efter.

»Og under Buchiri-Opstanden dræbtes flere af Missionspræsterne.

»Siden gik Gerningen frem, og der var nu ansat 12 Præster, 16 Lægbrødre og 22 Søstre.

»Biskop Spies var den egentlige Driivkraft, da den katholske Kirke i Dar-es-Salem blev bygget, hvorfor han ved Indvielsen modtog en Haandskrivelse fra Kejser Wilhelm, der i det hele taget satte stor Pris paa denne kristne Pionér.«  
(Kr. Dagbl.)

Kort i Forvejen var der fra andre Egne i Tysk-Østafrika indløbet glædelige Efterretninger, saasom fra Kili-*mandscharo (Nord-Sansibar)*. Her er, særlig i Kibosko-Distriktet mange Indfødte bleven undervist i den kristne Religion, nemlig omkring 4000 Børn og 2000 Voksne.

\*) Forsinket af Mangel paa Plads.

Naar Klokkerne ringer om Søndagen, strømmer de nysomvendte i store Skarer til det tarvelige, altfor lille Missionskapel, som man haaber, snart kan blive afløst af en smukkere Kirke, som skal bære den hl. Jomfrus Navn. En Tildragelse af Betydning er det, at Kiboscho-Distriktet har faaet en *katholsk Høvding*. Den gamle Sianga, den berygtede Sinas Broder er traadt tilbage og i hans Sted valgte »Akidaen« (Høvdingernes Raad) dennes Søn, den endnu unge *Emil Kamo*, som Biskop *Allgeyer* døbte for tre Aar siden. Valget stadfæstedes af Stationschefen i Moschi. De Indfødte selv har en Fornemmelse af, at en kristen Høvding vil føre et retfærdigere Regimente end de er vant til under de hedenske Tyranner. Den ny Høvding er rigtig nok endnu ung, men forstandig og retskaffen og giver det bedste Haab. To sorte Missionselever fra Kiboscho er bleven uddævnt til Skatteindkrævere i Distrikterne Aruscha, Meru og Umbugwe og vil saaledes uden Tvivl kunne berede Missionen Vej til disse Egne, hvor der endnu ingen Missionsstation er oprettet.

I de senere Aar havde man — hovedsagelig Englændere og protestantiske Præster — udbredt forskellige Anklager imod den **belgiske Kongostat**\*) og de derværende katholske Missioner, Disse Anklager er nu fornylig bleven tilbagevist paa det bestemteste af en *Engländer*, Lord *Mountmorris*. Den høje Herre har, for personligt at undersøge Sagen, foretaget en Rejse til Kongo og skriver om Resultatet heraf som følger: »Efterat jeg i fulde seks Maaneder har gennemvandret Provinserne Ubangi, Uelle, Aruvimi og Egnen omkring Stanlay-Vandfaldene samt øvre Ituri, saa kan jeg vel nok tiltage mig den Ret, at fælde en competent og afgørende Dom om Virkningerne af det belgiske Herredømme i disse Egne, som staar direkte under Centralstyrelsens Forvaltning. Jeg kom meget snart til Erkendelse af, at alle de Beskyldninger, som man havde rettet imod den hvide Mand i den uafhængige Kongostat kun er ondskabsfulde Opdigtelser. Jeg gaar sikkert ikke for vidt, naar jeg i Modsætning dertil paastaar, at man intetsteds i vore egne afrikanske Kolonier, saa vidt mig bekendt, kan finde indfødte, som er mere tilfredse, mere loyale og i det hele

\*) Ikke at forveksle med den *franske* Kongostat, hvor der nu i de allersidste Dage synes at være afsløret de frygteligste Grusomheder imod de indfødte.

taget bedre situerede end i hine ovennævnte Distrikter. — Kun den som har set det med egne Øjne, kan gøre sig en Forestilling om, hvad der i det korte Tidsrum af 18 Aar, siden den første hvide Mand satte sin Fod i disse nordlige Egne af Kongostaten, er bleven ydet af den uafhængige Kongostats offervillige Pionerer.»

Den eneste Undtagelse fandt Lord Mountmorris i den saakaldte Abir Koncession mellem Floderne Lopori og Maringa, som staar under *Anglo-Belgien India Rubber Companys* Forvaltning, hvori altsaa ogsaa Englænderne selv har Del. Her saa Lorden virkelig Tegn til og Spor af haard Behandling og vilkaarlig Fremgangsmaade fra de Embedsmænds Side, som staar i dette Privatselskabs Tjeneste. Her gjorde de indfødte et sky og utilfredst Indtryk og var aabenbart kuert af den hvide Mand. Med denne Undtagelse saa Lord Mountmorris paa hele sin lange Rejse intet, som ikke gjorde Kongestatens Forvaltning al Ære.

**Coblenz.** Fornylig modtog vi herfra den glædelige Meddelelse, at Hr. Pastor *Gamel* atter befinder sig i Bedring og om kort Tid vil begive sig til Esbjerg for der paa det katholske Hospital at gennemgaa en lille Efterkur.

**S.J.G. Mandag** den 9. Oktober, Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , Aften, afholder St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.

**✠** »Sct. Johannes«. Medlemsmøde med Optagelse og Diskussion Onsdag den 4. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{2}$  præcis.

Børneafdelingen beser det ny Raadhus Søndag den 8. Oktober Kl. 1 $\frac{3}{4}$  Eftmd. Mødested »Muslingeskallen«.

Bestyrelsen.

### De danske Byvaabener.

Som meddelt, vil der her i Ugebladet fremkomme en Række Beskrivelser af vore Byvaabener. I den Anledning anmodes Læserne i Provinserne om godhedsfuldt at sende mulige lokale Sagn, der knytter sig til Vaabnerne, til Under tegnede. Enhver Oplysning modtages med Tak.

Johan Johnsen,

Tømmergade 2<sup>a</sup>, København N.

**Paraplyer, Parasoller og Stokke**

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

**Den** katolske Syge- og Ligkasse af 1867  
 giver fri Læge og Sygepenge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr., eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Søgndage fra Kl. 1—3 og 5—7.  
 samt Lørdag Aften

F. Simonsen,  
 St. Jørgens Allé 11, 1 Sal.

## C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,  
**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

**Edsvoren Leverandør til katolske Kirker.**

Kunde der ikke, maaske ved Indflytningen fra Landet, blive lidt Rengøringsarbejde for en ældre, paalidelig Kone, som forgæves har søgt Arbejde ved alle Arbejdskontorerne? Red. anviser.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 1. Oktober.** 16. Søndag efter Pintse. Rosenkransfest. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) — 2. M.\*) Votivofficium af St. Ansgar. — 3. Ti. Ferialdag. — 4. O. Frants af Assisi, Bekender; (i St. Ansgars Kirke Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub>; hl. Messe for Ansgariusforeningen). — 5. To. Placidus og Lidelsesfæller. — 6. F. Bruno, Bekender; (i St. Ansgars Kirke: Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Aften Kl. 8 Rosenkransandagt). — 7. L. Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

**Søndag den 8. Oktober.** 17. Søndag efter Pintse. Birgitte, Enke.

\*) Paa Hverdage i Oktobermaaned bedes under Skolemessen Rosenkransen, det Lauretanske Litani og Bønnen til den h. Josef; paa Søndagene holdes Rosenkransandagt.

**Rosenkranskirken.** Første Fredag i Maaneden: sakramental Velsignelse efter Ottemessen. Aften Kl. 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> Jesu Hjærte Andagt.

**Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17):** Søndag den 1. Oktober Kl. 10 højt. Messe med Prædiken; Kl. 4 Andagt.

Rosenkransbroderskabet holder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke **Søndag den 1. Oktober** under den h. Messe Kl. 8, som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Broderskabet. — Om Aftenen Kl. 6 genoptages den maanedlige Rosenkransandagt med Procession, i hvilken Jomfruernes Forening deltager med Broderskabets Faner.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde til de sædvanlige Tider i St. Ansgars Kirke **Fredag d. 6. Oktober.**

St. Franciskus' III Orden. Møde med Indklædning og Profesløfteafleggelse i St. Knuds Kapel **Fredag d. 6. Oktober, Kl. 8 Aften.**

**Mødreforeningen.** Tirsdag den 3. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , læses i St. Ansgarskirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag. — Talrigt Møde forventes, da der vil fremkomme Forslag i Anledning af **Foreningens 25-aarige Jubilæum.**

### Tak.

For den smukke og særdeles kærkomne Gave paa 100 Kr., som Vincentskonferentsen ved St. Ansgar havde den Glæde at modtage, takkes den unavngivne Velgører herved hjerteligst paa de fattiges Vegne.

### Ausgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Millech, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Prof. E. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrrelsen.

**Obs.** 1. Oktober begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

**Litteratur.** Udkommen er og faas i alle Boglader: Johannes Jørgensen: Rejsbilleder fra Nord og Syd. (G. B. N. F.) 3 Kr. 50 Øre.

I Kommissionen hos Andr. Fred. Høst og Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhvn.) faas:

Fred. Esser: Den h. Frants af Assisi. Et Livsbillede I. II. III. 75. Øre.

Aug. Brinkmann: Den h. Birgitte. Et kulturhistorisk Billede. 1 Kr. 50 Øre heftet.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 41.

Søndagen den 8. Oktober.

1905.

---

**Indhold:** Kirkeorganisation. — Barmhjertighedens Moder. — En Erklæring. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom Frankrig. Equador. — Bekendtgørelser.

---

## Kirkeorganisation.\*)

J. Oskar Andersen: Kirkeorganisation udenlands. Redegørelse for en Del af de protestantiske Kirkers Forfatninger. (249 Sider.) Kbhvn. 1905. — 8.

—o—

**D**a Danmarks Riges Grundlov udarbejdedes, syntes der hverken at have været Tid eller stor Lyst til at udarbejde den særlige Forfatning, som det var Meningen at give den danske lutherske Folkekirke. Den maatte nøjes med den bekendte Løfteparagraf — § 75, der siger: »Folkekirkens Forhold ordnes ved Lov.« Og Eftertiden har ikke været særlig forhippet paa at faa dette Løfte indfriet. Der er løbet meget Vand i Stranden siden da. De konservative Elementer inden for Præstestanden saa kun med en vis Uvillie hen imod den ny Ordning, som dette Løftes Opfyldelse vilde bringe.

\*) Forsinket af Mangel paa Plads.

Men vi fik »Systemskiftet«, og der kom mere Fart i adskillige offentlige Spørgsmaal ogsaa i Spørgsmaalet om Folkekirkens Forhold til Staten.

Der oprettedes Menighedsraad og nedsattes et kirkeligt Udvalg, der indenfor en fastsat Frist skal forberede det kirkelige Lovgivningsarbejde paa Tinge.

Og der er diskuteret livligt rundt om i Landet om Reformerne, der er ofret en Flod af Blæk paa disse Spørgsmaal pro et contra. Selv om Ordspillet ikke slaar bogstavelig til, at der er lige saa mange Meninger som Hoveder, saa er der i alle Tilfælde lige saa mange Meninger som fremragende Hoveder. Man behøver blot at gennemblade enkelte af Udvalgets Forhandlinger for at faa en levende Forestilling om den Uenighed,\*) der hersker blandt Medlemmerne overfor de væsentlige Spørgsmaal, som har været forhandlede, saaledes det heller ikke helt uvæsentlige, men for udenforstaaende forargerlige Spørgsmaal om Fælles- eller Særkalks Benyttelse ved Nadveren.\*\*).

---

\*) Det er vel i sørgerlig Erkendelse af denne, at Biskop Fr. Nielsen ved den Gudstjeneste, der indledede Udvalgets Samling i Tirsdags (f. M.), formanede Medlemmerne til Ydmyghed, Sagtmodighed og Langmodighed. »Det var Kristi Tanke, at Hjertene skulde være et, og paa deres Enhed maatte vi alle arbejde. Menigheden burde stræbe mod det høje Maal i Enhed i Fredens Baand, og Folkekirken burde vel være taalsom i den Forstand, at den ikke knækkede det brudte Rør; men den maatte kræve den faste Bekendelse som Grundvold.« — Ja, kræve, men . . . ?

\*\*\*) Hele denne Bevægelse, som, efter hvad jeg ved, fra først af slet ikke stammer fra selve Folkekirken, men er en kunstig rejst Agitation i liberale Blade, har til sine Tider været ved at ende i en ren Farce. Man har konstrueret mere eller mindre snedige Mekanismer, der skulde poste Vinen ind i smaa Bægre inde i selve Kalken og derefter atter rense disse, blot ved at Præsten trykkede paa en Fjeder. En Pastorinde Østergaard er dog fremkommen med en endnu mere glimrende Idé. Hendes Forslag gaar ud paa at indsmelte Altervinen i en Slags stort Brystsukker (!), formet i et Hjerte med et Kors uden paa. Ved Altergangen

Hvad der allerede er opnaaet er, som sagt, Menighedsraad. Og disse har ikke overalt vakt udelt Begejstring — Modtagelsen fra Præsternes Side har snarere sine Steder været af en ret kølig Natur. Saaledes giver en »Provstedatter og Præstekone« sin Bekymring Luft i en Aritkel i Natt. Søndagstill. for 3. Sept. d. A.

Artiklen er ikke alene velskrevet, men er ogsaa krydret med attisk Salt. Hun ser hen til Præsternes gamle »rare Minister«. — Men, ak, denne »store, rare Ven er ikke enevældig mere!« — Hele Artiklen er et Suk over den økonomiske Misére — en Efterdønning fra det store Kirkerov 1536. Hun ligner Staten ved Manden og Kirken ved Hustruen og henfalder til følgende Betragtning:

»Den Dag, da den danske Kirke indgik Ægteskab med Staten, var en betydningsfuld Dag. Det var nok forøvrigt ikke af den pure Kærlighed, særlig ikke fra Kirkens Side, har jeg hørt lidt om. Den var nok saadan egentlig talt tvungen til at gaa frivillig med.

Det Ægteskab blev indgaaet for mange, mange Aar siden, i de gode gamle Dage, da Manden var Kvindens Herre i fuldeste Maal. Var han en god Herre havde hun det godt, var han en ond Herre, havde hun det ondt. Kysede han hende, tænkte hun: »Aa, hvor det dog er en rar Mand, jeg har. Slog han hende, tænkte hun: »Vi Kvinder er skabte til at byde og taale,« og saa fandt hun sig taalmodig deri . . . . . Og det var virkelig saadan en god Mand, Kirken havde faaet. Ganske vist tog han selv en god Bid af hendes Penge, men det havde en Mand jo ogsaa Lov til. Han havde Lov til at tage alle hendes Penge, men det gjorde han nu ikke. Nej, han lod hende beholde en god Slump. Dem skulde hun have til at holde sine mange Bygninger ved lige med og til at lønne sine mange Tjenere med. Men han forbeholdt sig Retten

---

stikker Præsten et saadant Stykke Sukker i Munden paa Altergæsterne, et til hver, saa snart Altergæsterne da trykker med Tungen paa Sukkeret brister dette og Vinen flyder ud.



til at forvalte hendes Penge. Hvad forstaar en Kvinde sig heller paa at forvalte Penge? Hun maatte heller ikke selv antage sine Tjenere. Det kunde man ikke betro en Kvinde til. . . . Men, ak, nye Tider kommer med nye Ideer! Frihed, Frihed raaber de paa allevegne. Efter Frihedsaaaret 1858 skete der ogsaa en Forandring i det ovenomtalte Ægteskab. Kvinden hørte op med at være Mandens Slavinde; hun blev hans Hustru. Kirken hørte op med at være Statskirke og blev en Folkekirke. Folket fik Religionsfrihed. Kirken fik Lov til at røre sig friere. Men — Manden, han var klog nok, han beholdt Pengekassen, og naar Konen ingen Penge har, saa gør hun ikke meget Spræl. Men en Kvinde har jo heller ingen Forstand paa at forvalte sine egne Penge — —.«

Dette er en Betragtning, som i al sin Veltalenhed fremstiller hele den ydre Bedrøvelighed, hvortil svarer en indre, nemlig Manglen af en fast og levende, selvstændig kirkelig Organisation, den det kirkelige Udvalg skal forberede.

For at faa en let tilgængelig Oversigt over de øvrige (»fremmede«) protestantiske Samfunds Organisation til Brug for Udvalgets Medlemmer under deres Arbejde, overdrog Udvalgets Formand, Sjællands Biskop, Dr. S. Rørdam, dette Hverv til den fra sin Agitation for Valdensermissionens Arbejde i det af »Papismen« formørkede Italien bekendte Docent Oskar Andersen.

Resultatet foreligger i ovennævnte Bog, der udmærker sig ved sine kortfattede, klare Oversigter, der kun medtager, hvad der kan have væsentlig Interesse, og paa Grund af sine statistiske Oplysninger vil den kunne benyttes som Haandbog.

Forfatteren helliger særlig de reformerte Samfund en indgaaende Undersøgelse, hvad der ved første Øjekast synes at være mærkeligt, hvor det dog angaar Ordningen af en luthersk Landskirke. Men Forf. oplyser os selv i Forordet om, at det sker, fordi de reformerte Samfund har en større

Erfaring med Hensyn til kirkelig Selvstændighed. Og da han tillige gaar ud fra, at man sikkert herhjemme vil efterligne konsistoriale Ordninger, vil han ikke spille Kræfterne paa de mange tyske Ordninger.« (!)

I sin Indledning omtaler Forf. den bekendte Jurist *R. Sohms* paradoksale Paastand, at al Kirkeret staar som en Modsigelse af Kirkens Væsen, da Kirken jo efter sit Væsen er aandelig. (S. 1.)

Ligeledes omtales Forf. *Karl Riecker*, der som et særligt Kendetegn paa den ægte lutherske Opfattelse fremhæver, at »Kirken er det usynlige Samfund, der styres af sit Hoved, Kristus, gennem hans Ord (og Sakramenter). Det er kun til Stede for Troen. Den synlige Kirke med alle dens ydre Indretninger er derfor et Stykke af Verden, der stammer fra menneskelig Ret og hvorom der med et Ord af Luther fra 1520 ikke staar et eneste Bogstav i den hl. Skrift« (sic!) (S. 4.). Men i saa Fald vilde selvfølgelig — om Forholdet virkelig var saaledes — alt ordnende Arbejde ikke alene være meningsløst, men utilladeligt, ja selve den lutherske Folkekirke vilde være et Fantom,

Derimod har Forf. et helt andet Syn paa denne Sag, han siger: »Kirkeorganisationen maa til for at *skabe gunstige Vilkaar*\*) for den fulde Udfoldelse af Kirkens Kraft og dens Optagelse af alle de Formaal Kirkens Herre satte for den.« (S. 6.) — Kun er dette ikke konsekvent luthersk; men hvad, vi lever jo i Udviklingens Verden. Det vil her rigtignok sige, at man er gaet tilbage til den gamle katolske Opfattelse af Kirken som et fasttømret, synligt Rige i, men ikke af denne Verden. Forskellen bliver den, at medens den gamle Moderkirke kan glæde sig ved at eje denne, faste Organisation i sine ydre Former som i sit inderste Væsen, saa naaes dette aldrig paa Protestantismens vigende Grund.

De reformerte Partier opfatter nu »den usynlige Kirke i nøjeste Forhold til den synlige; ogsaa den udvortes Kirke

\*) Udhævelserne er fra Bogen.

kan med Sandhed kaldes Guds Rige — dog kun hvis den har den rette Forfatning (bestemt ved Bibelens og den apostoliske Tids Krav)« (S. 6.). Da de reformerte stadig fremhæver Samfundstanken, »at Kirken ikke er en Anstalt eller en Embedskirke, men et Samfund, hvis Medlemmer bør deltage i dets Rettigheder og Pligter« (S. 9), saa lader de Lægfolket i større eller mindre Grad deltage i selve Styrelsen. I Forbindelse med denne Samfundstanke erklære de reformerte Kirker: Kristus som Kirkens eneste Hoved; men det er en stor Ensidighed, naar de reformerte kun kan antage dette Kristi Herredømme synligt repræsenteret ved mere eller mindre demokratiske Styrelser, der sine Steder nærmer sig det rene Anarki. Og idet de hævder, at Kirken ikke er grundlagt paa Embedet ej heller har dette som sit lærende og styrende Princip, kommer de i Modstrid med Oldkirken og den historiske Udvikling.

I den historiske Oversigt, som indleder »*Tyskland*«, findes følgende kostelige Forsvar for den lutherske Intolerance: »Alligevel var der i Datidens Hævdelse af, at det *ikke* er Samvittighedstryk at forbyde Messen og paa den anden Side kræve Evangeliet forkyndt overalt, et stort Fremskridt fra den foregaaende Tid, da man behandlede Dissenters for Kætterretten. For Luther stod denne Indgriben fra verdslig Side som »en Kærlighedspligt«, der tilfaldt Øvrigheden som kristelig Stat.« (S. 44.)

Paa næste Side fremhæver Forf., at det stadig var Landsherren, der satte disse »Nyindretninger« (nemlig de ny Landskirker) i Værk. »To Farer truede derved den nye Ordning: Vilkaarlighed fra Præsternes Side og Indblanding af den verdslige Øvrighed paa Kirkens indre Omraade. Det blev den sidste, der blev den farligste, da Reformatorerne stadig ingen klar Kirkeopfattelse havde at fremsætte.« (sic!) (S. 45.)

Resultatet blev da ikke den nøje Adskillelse mellem den verdslige og gejstlige Jurisdiktion, som Reformatorerne ønskede, men »en stram Statskirkestyrelse; Trøsten ved at

Landsherren udøvede Kirkemyndigheden paa Grund af »Devolution« (og ikke »Restitution«, som nogle sagde) var grumme tynd, da Udøvelsen derved ikke blev en anden.« (S.46.)

»Iøvrigt«, siger Forf., »har der selvfølgelig været gjort Forsøg paa at skabe Fællesrepræsentationer for Tysklands evangeliske Kirke, hvortil ikke blot Rigaforeningen ved Kejserdømmets Oprettelse, men tillige det spændte Forhold til den romersk-katholske Kirke (der gennem den herskende Ultramontanisme og ikke mindst gennem sin politiske »Centrumsmagt« er en stadig Trusel mod den protestantiske Sag) opfordrede. Kirkeorganisationerne har nu nedsat et fælles Kirkeudvalg, og samtidig med dette fremkom Ønsker om en »Ergänzung« af dette ved en stor Fællessynode.« (S.51.)

Som man ser er det væsentlig af rent ydre Motiver, ikke af en indre Trang, man ønsker Enheden, som vel for Resten — om den kommer i Stand — paa Grund af konfessionelle Særmeninger bliver yderst problematisk. —

I sin historiske Oversigt over den reformerte Kirke i *Frankrig* fastslaaer Forf. i ganske faa Sætninger det haabløse i at lade Menighederne styre sig selv uden noget samlende og styrende Princip. Thiers havde vel (1871) godkendt en virkelig Generalsynode, men af Hensyn til det liberale Parti var det ogsaa forblevet ved Løftet. »Men stærkere og stærkere følte det, at uden Synoder var Kirken henvist til materiel Splittethed, moralsk Opløsning paa Grund af manglende kirkelig Disciplin og religiøs Forvirring ved den grænseløse Lærefrihed.« (S. 93.)

I Behandlingen af Protestantismen i *Nederlandene* faar man ved Opregningen af de forskellige Partier et levende Billede af et splidagtigt Rige: »Hervormede Kerk« (2,200,000) og »Gereformede Kerken« (54,600). Lutheranerne er delte i »Evangelisch-Luthersch Kerkegenootschap« (70,200) og »Hersteld Evangelisch-Luthersch Kerkegenootschap (22,600) — Doopsgezinde Gemeenten (Mennoniter) (c. 57,800), Remonstratsche Broederschap (20,800), Resten af mindre protestantiske Samfund (16,000 Medlemmer) (S. 126.)

Om Kirkeomvæltningen i *England* siger Forfatteren: »Grundlaget var vel bibelsk-evangelisk (!), men der blev bevaret saa meget af det middelalderlige, at den engelske Statskirke stadig har kunnet afgive frodig Jordbund for en katholicerende Højkirkeretning, der fremhæver Embedets (Ordinationens og Bispesnccessionens) og Liturgiens (særlig Sakramenternes, Skriftemaalets og de ydre Skikkes) Betydning paa en Maade, der lidet tilfredsstiller Protestanter.« (S. 143)\* Dog tvinges Forf. til at indrømme, at »Common Prayer Book« [der saa godt som udelukkende stammer fra Missalet og Breviaret] har haft den største pædagogiske Betydning i kristelig Henseende for England og indtager stadig sin høje Rang mellem kirkelige Haandbøger.« (S. 144.)

I sin Fremstilling af Statskirkens Forfatning siger Forf. om Præstægteskabet: »Siden 1563 var Ægteskabet paa forskellige Betingelser tilladt Gejstligheden. I den følgende Tid blev disse Betingelser betydningsløse; i det 19. Aarh. har imidlertid i den højkirkelige Retning en stærk Modstand mod Kleriker-Ægteskab atter arbejdet sig op blandt Gejstligheden selv. (S. 157. Note 1.)

At der inden for Protestantismen, særlig i England, hvor vel ogsaa Splittelsen er størst, mere og mere vaagner en Trang til Enhed, giver de engeleke Frikirkers Forbundsbevægelse et talende Vidnesbyrd om. Der er organiseret »Free Church Councils« hele Landet over, hvori de vigtigste Samfund medvirker, som Kongregationalister, Metodister, Baptister o. a.\*)

---

\*) For Resten betragter den engelske Kirke sig som en Del af Verdenskirken. Den fastholder Trilogien i den romerske, græske og engelske Kirkeafdeling og ser med Foragt ned paa Fastlandets Protestantisme som Sekter. De engelske Biskopper betragter heller ikke som Lutheranerne den romerske Biskop som Antikrist, de titulerer ham ikke som disse med Navne som »Paveæsel« o. desl., men »Medbroder i Kristus«.

\*\*) Hele denne Bevægelse skildres S. 185 flg.

Det synes at være et Mirakel, at alle disse i Læren modstridende Samfund kan samles under én Hat. Men naar man hører den Fællesbekendelse, hvorpaa Unionen 1895 er grundlagt af Dr. Berry, saa forstaar man det: »Kristus er Sjælen og Midtpunktet i den aabenbarede Religion. Hans Guddomsvæsen, hans Offer og Forløsningsværk, Væsenforbindelsen mellem Korset og Syndernes Forladelse — disse Punkter fastholdes af os *alle* som Historiens Kendsgærninger og Aabenbaringens Sandheder.« (S. 186.) —

Som det let ses, er det en rent ydre og meget skrøbelig Enhed, der mulig opnaas. Ikke en eneste af de indre Modsætninger er hævet. Derfor forstaar man ogsaa, at mange føler sig utilfredsstillende ved en rent ydre, mekanisk Enhed og »fra kongregationalistisk Side lød i 1901 stærke Raab om Dannelse af én virkelig *Kirke* og der gjordes ved Unionens Aarsforsamling opmærksom paa en Række følelige Skavanker ved den independistiske Splittethed.« (S. 189.)

Angaaende denne stadige Evne til at danne selvstændige Associationer tjener Metodismens Historie som et fortrinligt Eksempel. Det var ikke oprindelig Wesleys Mening at separere sig fra den engelske Statskirke; men Forholdet blev for spændt, og Metodisterne staa nu som selvstændige Samfund. I Amerika har de siden deres Ankomst for ca. 130 Aar siden spaltet sig i 17 (sytten) forskellige Samfund. Dette maa vel kunne kaldes en Rekord!

Naar man har gennemlæst Docent Andersens Bog, maa man sige, at Medlemmerne af det kirkelige Udvalg ikke kan forlange nogen mere udtømmende Oversigt. Her er sandelig noget for enhver protestantisk Smag! Som de vekslende Billeder i et Kaleidoskop drager disse mangfoldige Ordninger forbi ens Øje. Og det vil blive interessant at se, hvilken Kombination Udvalget vil foretage — sikkert et nyt Billede til dette brogede Galleri.

## Barmhjærtighedens Moder.

—o—

Da den hl. *Odo*, Abbed i Cluny, i Aaret 920 vandrede gennem en skovbevokset Egn, som var meget hjem-søgt af Røverbander, kom et Individ, som hørte til disse Bander, hen imod ham; men i Stedet for at overfalde ham, hvad der maaske først havde været Hensigten, blev han et Øjeblik staaende foran Abbeden, betragtede hans milde, venlige Ansigt og — kastede sig derpaa dybt rørt ned for hans Fødder og bønfuldt ham med taarekvalt Stemme om Forbarmelse. *Odo* spurgte ham ikke, hvem eller hvorfra han var, thi at han var et i aandelig Henseende forkommet Menneske, der hørte hjemme i Syndens og Fordærvsens Regioner, det kunde han straks se. Han spurgte ham derfor blot med venlig Stemme: »Hvad ønsker Du?«

Røveren svarede: »Jeg ønsker ikke mere og ikke mindre end, at Du tillader mig at følge med Dig; thi naar Du viser mig tilbage, saa vil jeg gaa helt tilgrunde og Gud vil fordre min Sjæl af Dig!«

Den hl. *Odo* tænkte paa vor guddommelige Frelser, som aldrig viste selv de største Syndere fra sig, og derfor opfyldte han den fremmedes Ønske, tog ham med sig til Cluny, hvor den tidligere Røver hurtig gjorde Fremskridt paa Dydens Vej og i kort Tid ved stræng Bod sonede sit forgangne Livs Forbrydelser. Dette fik han paa en vidunderlig Maade Bekræftelse paa. Da den fremmede nemlig ikke længe efter blev kastet paa Sygelejet, lod han den hl. *Odo* kalde og sagde til ham: »Ærværdige Fader, jeg saa i Nat en vidunderlig herlig Kvinde staa ved mit Leje; hun spurgte: »Kender Du mig?« Da jeg benægtede det, svarede hun: »*Feg er Barmhjærtighedens Moder!*« Saa udbrød jeg straks: »O, min Herskerinde, hvad befaler Du, at jeg skal gøre?« Og hun svarede: »Om tre Dage skal Du komme til min Søn,« og hun angav ogsaa Timen.«

Dag og Time kom og den bodfærdige Røver hensov ved en blid Død og saaledes viste det sig at være rigtigt, hvad han havde fortalt.

Den hl. Odo var grebet af Glæde og Beundring over Skønheden af det Navn, under hvilket den hl. Jomfru havde givet sig tilkende, og han kunde ikke noksom forundre sig over, hvorledes hun i saa kort Tid — i Løbet af nogle faa Maaneder — havde ladet et saa forkommet Menneske blive Visdom, Naade og Barmhjærtighed til Del; fra nu af kaldte han hende altid med dette Navn: *Barmhjærtighedens Moder*.

Under denne Titel anraaber den katholske Kirke daglig den hl. Jomfru i Antifonen *Salve Regina*: Hil Dig, o Dronning, Barmhjærtighedens Moder!« Hun er jo Jesu Moder; og vor Frelser — er han ikke Barmhjærtigheden selv? Han, som sagde, at han var kommen ikke for at dømme Verden, men for at Verden skal frelles ved ham — at han var kommen for at søge, hvad der var fortabt. Jesus kalder sig *den gode Hyrde*. Den gode Hyrde kender sine Faar, kender dem nøje; han kender dem og elsker dem — elsker dem saa højt, at han er rede til at hengive sit Liv for at frelse sine Faar. Vor Frelser døde af *barmhjærtig* Kærlighed til os stakkels Syndere. Derfor: naar Maria er Jesu Moder, saa er hun Barmhjærtighedens Moder. — Men hun er ogsaa i den Forstand Barmhjærtighedens Moder, at hun selv ligeledes er fuld af Forbarmelse og Kærlighed. Den hl. Bernhard udbryder: »Ransag al Skabningen, og dersom Du finder noget, som kunde tyde paa Haardhed, Streng-hed eller Uvilje hos Maria, saa lad gaa, at Du er mis-tænksom overfor hende, og at Du betænker Dig paa at nærme Dig til hende. Finder Du derimod — hvad jeg inde-staar for — udelukkende Beviser paa Godhed, Mildhed og Barmhjærtighed, saa tak Ham, som i sin uendelige Naade har givet os en saadan Midlerinde.«

Lad os særlig nu i *Rosenkransmaaneden* lægge os disse Ord paa Sinde og gennem den hl. Rosenkransbøn



anbefale alle vore Trængsler og Sorger, baade aandelige og timelige, til hende, som er *Barmhjærtighedens Moder*. Hun vil altid modtage os med Barmhjærtighedens aabne Arme, — hun, som af den hl. Bernhard med Rette kaldes de fangnes Befrielse, de syges Frelse, de bedrøvedes Trøst, Syndernes Tilflugt, de retfærdiges Naadekilde, Englenes Glæde.

---

## En Erklæring.

—o—

Fra højt agtet Side er undertegnede bleven gjort opmærksom paa, at en enkelt Sætning i min sidste Artikel her i Bladet indeholdt en Fornærmelse mod netop de bedste blandt de lutherske Kristne. Den staar S. 651 og lyder saaledes: »Hvem gaar overhovedet i en luthersk Kirke *for der at bede?* —

Det har dog aldrig været min Mening at ville paa-staa, at *slet ingen* luthersk Kristen gaar i Kirke i den Hensigt at bede. Som det fremgaar af, hvad der følger umiddelbart efter oven anførte Sætning, vilde jeg kun sige, hvad lutherske Præster ogsaa har udtalt, som f. Eks. *Chr. Barfoed* i »Vor Højmesse« og »Oldkirkens Liturgier«, hvor han beklager, at hans Trosfæller i Reglen kun gaar i Kike »for at høre N. N.«

P. G. *Schmiderer*.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** Den højærværdigste Biskop Msgr. *von Euch* er for en Ugestid siden atter vendt tilbage til Hovedstaden efter tilendebragt Visitatsrejse til Provinserne.

**Rom.** (*En Sportsfest i Vatikanet.*) Det er et betydningsfuldt Tidens Tegn, at Kirken nu til Dags træder i

Forhold til mangt og meget, der tidligere betragtedes som unødvendigt for Kirken at interessere sig for. Allerede fra Begyndelsen af den katholske Bevægelses nyere Reform i Italien fulgte man den Grundsætning, at Ungdommen først og fremmest maatte vindes og da man fra liberal Side af samme Grund indrettede »Rekreatorier« og andre Sportsforeninger, for derigennem at samle den skolepligtige og den halvvoxne Ungdom, var man fra katholsk Side ogsaa nødt til at gøre noget lignende og de saaledes stiftede Foreninger havde snart et større Medlemstal end de liberales. Leo XIII., som stammede fra en Tid, der ikke kendte til den Slags Bestræbelser, gav ganske vist sin Billigelse her- til, men uden ellers at vise nogen særlig Interesse herfor. Anderledes med Pius X., der baade som Sognepræst, Biskop og Patriark er kommen i langt nærmere Berøring med Folket og Folkelivet. Han er afgjort Ven af Ungdommens gymnastiske Øvelser og da der kom Forslag op om en Kongres af Italiens katholske Sportsforeninger, saa paatog Paven sig ikke blot med Glæde at være Kongressens Protektor, men tilbød ogsaa Lokaler til Kongressens Afholdelse i Vatikanet. Og saaledes vil da Rom have et Særsyn mere — et smukt og interessant Skue: en Sportsfest i større Stil i selve Vatikanet.

**Frankrig.** Igen er den katholske Kirke i Frankrig bleven berøvet en af sine bedste og ivrigste Hyrder, idet den højtbedagede Biskop af Valence, *Msrgr. Cotton* er afgaaet ved Døden. I 30 Aar havde han styret Valences Bispedømme og gjaldt særlig under de nuværende vanskelige Forhold for en af de modigste Forsvarere af Kirkens Rettigheder. Ved hans Død er Antallet af de vakante Bispedømmer i Frankrig steget til 16.

Den 30. Oktober begynder det franske Parlaments Efteraarssæson, som sikkert vil frembyde interessante Forhandlinger. Størst Interesse vil samle sig om Senatet, som skal træffe den endelige Afgørelse i Skilsmisse-Spørgsmaalet. Ifølge *Ntlt.* nærer man ingen Tvivl om, at Forslaget vil

blive vedtaget, og *franske katholske Adelige* har allerede i Forening med engelske Finansmænd begyndt at træffe Foranstaltninger til at samle *en Fond til Bestridelse af den franske katholske Kirkes Udgifter*. *Hertugen af Loge* og *Greverne Maille, Lascases, Sonis* og *Villarmois* søger ved frivillige Bidrag at samle en Kapital paa 150 Millioner Fr. for dermed at stifte et *londonsk Selskab*, der skal paatage sig foreløbigt at udrede 35 Millioner aarlig til katholske Kultusformaal i Frankrig. Det paatænkte Selskabs Administrationsraad, der skal kontrolleres af katholske Biskopper, skal bestaa af *Sir Robert Herbert*, tidligere Statssekretær for udenrigske Anliggender, *Chamberlain*, Administrator for den londonske Grevskabsbank, *Duff Miller*, de londonske Bankierer *Knollys* og *Tonkin*, den parisiske Bankier *Maurice Gallet* og *Hertugen af Luynes*.

Denne Meddelelse stammer imidlertid fra privat Kilde; katholske Blade i Frankrig har endnu ikke omtalt det, men derfor kan der jo godt være noget saadant i Gære; det vilde jo være rimeligt nok. Men endnu bedre vilde det være, om man sluttede sig sammen til et fast og enigt politisk Parti, der kunde give Frimurer-Regeringen Rejsepas.

Ifl. »*Germania*« skal den hl. Stol have til Hensigt, efter Skilsmisselfovens Vedtagelse at sammenklæde et *Koncil af franske Biskopper* til Drøftelse af de ny Forhold og til Fastsættelse af Fremgangsmaaden ved Bispseudnævnelser, som da alene vil afhænge af den hl. Fader, hvilket i det mindste er én god Side ved Sagen.

**Equador.** I den sydamerikanske Republik Equador, som en Gang blev styret paa saa mønsterværdig en Maade af den store Præsident Garcia Moreno, hersker for Tiden den mest oprørende Vilkaarlighed. Et Eksempel paa, hvad den despotiske Regering tillader sig i »Demokratiets« Navn, er Redemptoristernes pludselige Uddrivelse af deres Kloster Riobamba. Minister Cardova tiltvang sig ved Militærmagt Adgang til Klosteret midt om Natten og lod de intet anende Præster i Løbet af et Kvarterstid tage til Fange og

under raa Mishandling slæbe bort til Guayaquil, hvorfra de bragtes til Kysten og ombord paa et Skib. Imidlertid var et Dekret bleven offentliggjort, ifølge hvilket de blev forvist fra Landet. Blandt de saaledes lovløst fordrevne, befinder sig baade Tyskere og Franskmænd. Da Befolkningen Morgenen efter Voldsgerningen opdagede, at de meget afholdte Præster var forsvundne, blev den meget opbragt og forsamlede sig omkring Klosteret. Da man senere begav sig til Guvernøren og forlangte de fordrevnes Tilbagevenden, svarede man herpaa ved at lade Tropperne angribe den forsamlede Mængde.

Der hersker i hele Landet stor Harme over det skete. Blade af de forskelligste Retninger udtrykker deres Sympathi for de fordrevne og drager til Felts imod de raadne Tilstande, som gør saadanne Tildragelser mulige. Men saa længe Frimureriet regerer i det ulykkelige Equador, er der hverken for Gejstlige eller for Lægfolk noget Værn imod samvittighedsløse Magthaveres Vilkaarlighed.

**S. J. G.** Mandag den 9. Oktober, Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , Aften, afholder St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.

**P** Afholdsforeningen »Sct. Johannes«. Møde Onsdagen den 11. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$  Eftmd. præcis: Gasværksvej 9<sup>a</sup> o. G.

Foredrag af Hr. Pastor Ronge: En Ferierejse fra Rom til Neapel. — Efter Foredraget Oplæsning af Frøken Friche. Gratis Entre. Alle indbydes venligst.

Bestyrelsen.

### De danske Byvaabener.

Som meddelt, vil der her i Ugebladet fremkomme en Række Beskrivelser af vore Byvaabener. I den Anledning anmodes Læserne i Provinserne om godhedsfuldt at sende mulige lokale Sagn, der knytter sig til Vaabnerne, til Under tegnede. Enhver Oplysning modtages med Tak.

Johan Johnsen,

Tømmergade 2<sup>a</sup>, København N.

En ung Pige søger Plads til 1. November, helst hvor Husmoderen gaar med i Huset. Billet mrk. K. bedes sendt til Hoffmann, Købmagergade 48.

En flink og proper **Vaskekone** kan faa fast Arbejde  
1 à 2 Dage om Maanedn. Man henvende sig Hollænder-  
vej 4, St. Messerschmidt.

### Kirkelig Kalænder.

**Søndag den 8. Oktober.** 17. Søndag efter Pintse. Birgitte,  
Enke. — 9. M. Dionysius og Lidelsesfæller. — 10. Ti.  
Frants Borgia. — 11. O. Votivofficium af St. Ansgar. —  
12. To. Ferialdag. — 13. F. Eduard, Bekender. — 14. L.  
Callistus, Pave og Martyr.

**Søndag den 15. Oktober.** 18. Søndag efter Pintse. Therese,  
Jomfru.

### Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Høj m. m. Præd.	Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 — — —	- 5 —
St. Anna Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 —
Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	- 6 —
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 —
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — — —	- 3 —
Noviciatets Kap. (Strandv. 91.):	- 9 — — —	- 3 —
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	- 5 —

**Rosenkranskirken.** I Oktober Maaned holdes hver Lør-  
dag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Rosenkransandagt med sakramental Vel-  
signelse.

**Mariakongregationen for Ynglinge** holder Fælles-  
kommunion Søndag den 15. ds. i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$ .

**Frederiksberg.** Systuen genoptager sine ugentlige  
Møder **Torsdag den 19. ds.** Kl. 1 $\frac{1}{2}$ —4. Møderne afholdes  
som sædvanlig hos St. Josefs Søstre, Frederiksberg Allé  
15—17. Bestyrelsen beder Menighedens Damer betænke  
Systuen med alle Slags brugte Klæder, Fodtøj eller lignende  
til Omsyning og Uddeling blandt de fattige. — Gaver mod-  
tages af Frk. M. Balestrini, Gl. Kongevej 72<sup>1</sup>.

### St. Annæ Kirke, Sundby.

Paa Mandag, d. 16. Oktober, fejres første Gang Festen  
for den helligø Gerard Majella, som af Pave Pius X.  
blev kanoniseret d. 11. December 1904. I denne Anledning  
holdes der en tre Dages Andagt med Prædiken Lør-  
dag d. 14. og Mandag d. 16. ds. Kl. 8 Aften og Søndag den  
15. Kl. 6. — Alle indbydes!

**Trykfejl.** Forrige Nr. første Side, sidste Linie: sandelig  
læs: samtidig. Side 643 for Dristighed: læs: for sin Dri-  
stighed.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Aargang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalel, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 42.

Søndagen den 15. Oktober.

1905.

---

**Indhold:** Johannes Jørgensen: Rejsebilleder fra Nord og Syd. — Skudt over Maalet. — Studenterforeningens Rusgilde. — Bekendtgørelser.

---

## Johannes Jørgensen: Rejsebilleder fra Nord og Syd.

(G. B. N. F.)

— o —

I sin nye Bog »Rejsebilleder fra Nord og Syd« har Hr. Johannes Jørgensen skrevet et lille Kapitel »Om at læse«. Kapitlet er meget kort, men ogsaa meget indholdsrigt. Det rummer Tanker, der er lige saa betydningsfulde som ubestridelige, og som kan tjene til Anbefaling for den nye Bog, deres Forfatter har udsendt.

Vi læser, saaledes er Tankegangen, for at kvæge vor Aand. Det *skulde* da i alt Fald være Formaalet. Ikke desto mindre synes vort Folk at søge denne aandelige Vederkvægelse af mere og mere plumrede Kilder, hvis Vand er forurenat og sundhedsfarligt. Vi læser ogsaa for at styrke os, ikke indbildt, men virkelig, og dog er der

mange af os, der synes at hævde det modsatte — at man kan byde sin Aand, hvad det skal være, og at det er lige saa sundt at æde Arsenik som at spise Hvedebrød.

»Rejsebilledernes« Forfatter er sig bevidst ikke at yde Gift for Brød. Den Kilde, hans Stav lokker frem af Klippen, fører klart og kvægende Vand. Hvad han etsteds i sin Bog henstiller som Krav til en Digter, der baade vil glæde og gavne, maa han finde sig i, at vi uden videre tillægger ham selv. Hans Idealisme er ren, hans Stræben er ædel, hans Tanker er fuldbaarne, hans Kunst er fuldmoden, hans Sag er god, og han sætter Livet ind paa den. Selv om Ordet Missionær har en ilde Klang i manges Øren, undser Johannes Jørgensen sig ikke ved at se det anvendt paa sig, han ønsker det tværtimod; thi han arbejder for en Sandhed, han mener, andre ikke kender, og som det gælder, at de faar Øjnene op for, — og for en Skønhed, der straalere klart for ham selv, og som han saa gerne vilde, at Alverden skulde se, glædes ved og bøje sig for.

En Forfatter, hvis Stræben saaledes gaar ud paa at forkynde det Sande og aabenbare det Skønne og hvis formende Evne er stor og rig, kan ikke skrive en daarlig Bog. »Rejsebillederne« maa da ogsaa betragtes som vellykkede. I broget Mangfoldighed glider Billede efter Billede frem for Læserens Øje: Vadstena . . Münster . . Dülmen . . Düsseldorf . . Würzburg . . Aachen . . Überlingen . . Beuron . . Perugia . . Rom . ., afbrudt af smaa aandfulde Betragtninger om Mennesker og Livsforhold, hvorved alt ses og vurderes ud fra det Idealismens Grundsyn, som Størstedelen af dette Ugeskrifts Læsere i Kraft af deres Tro deler med Forfatteren. Vi læser her om det, vi selv tænker, føler og elsker, men som ingen kan finde saa skønt et Udtryk for som Digteren Johannes Jørgensen.

At det ikke er Trosfællesskabet, men fordomsfri Bedømmelse, der kommer til Orde i vor Glæde over Bogen,

kan ses af, at den har fundet varm Anerkendelse i Dagspressen.

Kritikeren Julius Clausen anmelder Bogen i »Berlingske Tidende« og finder, at »stille Glæde — det er det varige og gode Indtryk, man beholder efter Læsningen.«

Poul Levin skriver i »Politiken«, at man som i Forfatterens ældre og ældste Bøger ogsaa i denne hans nyeste Bog finder »den samme Stemningskunst, denne Evne til at fremkalde Stemninger fra stille Liv i en Gade eller i Naturen med saa stille Ord, at man næsten overlistes . . . en Kunst, der er i Slægt med Fuglesang, fordi den saa kunstløs stiger frem af Omgivelserne.«

I Bladet »København« skriver en anonym Anmelder: »Der findes i »Rejsebilleder« ganske henrivende Ting. Der er Skildringer af Dage i Vestfalen af megen Skønhed, der er yndefulde Stemninger . . . og der er, ikke mindst, adskillige smaa, hastige Artikler, der sætter det Spørgsmaalstegn, der frister til at standse og til at tænke og overveje.«

Meget udførligt har endelig Albert Gnudtzmänn gjort »Rejsebilleder« til Genstand for Omtale i »Nationaltidende«. Mellem andre træffende Bemærkninger gør denne Kritiker særligt opmærksom paa, at Johannes Jørgensen i denne Bog atter fremtræder som udpræget romansk, uden at han dog derved mister noget af sin Danskhed: »Han er en af de faa herhjemme, der stærkt og afgørende skiller sig ud fra den almindelige Type for dansk Intelligens. Og det er ikke blot i de senere Aar, da han har sluttet sig til en anden Kirke end den, der er den danske Folkekirke, og modtaget et stærkt Præg af romansk Aandsdannelse . . . . Allerede hans første Ungdomsdigte var med deres rige sproglige Snitværk og deres smertelige Livshunger, ligesom ikke skabt til at udfolde sig under dette Himmelstrøg . . . For ham er da øjensynligt Rejsen Midlet til at hævde sin Særegenhed, paa samme Tid som den uddyber hans Forstaaelse af det, der hører Hjemmet til. Han bliver, jo



mere han lever i det fremmede, des mere dansk. Og det er ikke blot saaledes, at Forholdene derhjemme i stedse højere Grad optager ham, men i selve sit Sprog og sin Fremstilling. Hans sidste Bog er et Eksempel derpaa. De Billeder, hvori han lader By paa By og Egn paa Egn drage forbi Blikket, er i nær Slægt med det bedste danske Landskabsmaleri. Farven er paasat med en overordentlig Delikatesse; intetsteds anmasser den sig frem. Alligevel savner den ikke Liv. Man læse saaledes i »Rejsebilleder« de Sider, hvor han giver Billedet af Byer . . . I en Prosa der er smidig, ren og klar, af en Ynde, der kan virke lidt køligt, udkaster han disse Miniaturbilleder . . . Ind imellem flettes saa enkelte Stemninger, der har antaget Versets Form. Det hele har noget af Rejseskitsens friske Flygtighed over sig.«

Vi læser for at kvæges og styrkes. Ud fra denne Sandhed og med de anførte Anerkendelsesord for Æje, maa enhver sige sig selv, at Johannes Jørgensens Bog vel er værd at anskaffe og læse. Og har ikke vi, der staar paa samme Trosgrund som Digteren, her en særlig Pligt at efterkomme? »Rejsebillederne«s Forfatter hører ikke til dem, der vil betage med en Skønhed, som er falsk og fører ud i Drømmetaager og Fantomgøgl, men til dem, der, efter selv at have kæmpet sig fri, ogsaa vil frigøre andre og hjælpe dem ud til Solen, Lyset og Livet. Disse Ord er Digterens egne, og han bør da ogsaa selv være den sidste til at bore sig ned i den Stemning, under hvis Tryk han har skrevet følgende Linier:

»Hvad gavner det nogen at være  
til Verden fød?  
Endnu nogle Somre og Vintre,  
og saa er jeg død.«

G.

## Skudt over Maalet.

— 0 —

Man kan ofte gøre den lagttagelse, at Folk, der aldeles ikke har gjort sig Umage for at sætte sig ind i Sagerne, taler med langt større Bestemthed om dem end andre, der har fagmæssige Kundskaber. Denne gamle Erfaring stadfæstes igen ved en Artikel i »*Annexet til Den indre Miss. Tid.*« for 15. September. Det er Pastor *Sadolin* i Foulum ved Onsild, som har følt Trang til at ødsle med Blækket for at komme »Romerkirken« til Livs.

Artiklen bærer Overskriften: »*Marias Himmelfart.*« »Det gaar langt tilbage i Tiden, denne Fremdragen af Marias Betydning«, siger *Sadolin*, »helt tilbage til det 4. og 5. Aarhundrede.« Maa jeg her oplyse, at »denne Fremdragen af Marias Betydning« endogsaa gaar tilbage til det 2. Aarhundrede, ja, til Apostlene? Allerede hos *Irenæus* og *Origenes* findes klare Vidnesbyrd herom. Men de protestantiske Theologer begaar jo stadig den Fejl, at de henfører Oprindelsen af de enkelte katholske Lærdomme, Indretninger og Skikke til den Tid, hvor der først findes noget skriftligt optegnet om dem, medens der sikkert som oftest er gaaet en kortere eller længere Tid, førend der blev skrevet noget derom. Derfor kan man ikke tvivle om, at Mariadyrkelsen gaar helt tilbage til Apostlene.

Pastor *Sadolin* fremsætter nu først følgende mere eller mindre falske Paastande, idet han uden videre udgiver katholske Forfatteres Formodninger for katholske Læresætninger: »Romerkirken ved Besked med meget, som vi evangeliske Kristne intet ved om. Den ved, at Maria blev født den 8. September femten Aar før Kristi Fødsel, og at hendes Forældre hed Joakim og Anna. Den ved, at hun tilbragte sin tidlige Ungdom i Templet, sammen med fromme, til Gud indviede Jomfruer, i Bøn, Arbejde og Uskyldighed. Den ved, at Josef, som hun blev trolovet med, var en 90aarig Olding, som hun aldrig kom til at

leve i ægteskabelig Samliv med. Den ved fremdeles, at Maria var den første, som den opstandne Jesus viste sig for, og at hun efter Kristi Himmelfart var Apostlenes Trøsterinde og Raadgiverske. Daglig skal hun have modtaget den hellige Nadvere, knælende, med Hænderne foldede over Brystet og svømmende i Taarer af Kærlighed og Glæde. Med Johannes skal hun være fulgt til Efesus og derfra tilbage til Jerusalem, hvor hun døde den 15. August i Aaret 48 eller 58, omgiven af alle Apostlene, som det guddommelige Forsyn just havde samlet i Jerusalem.«

Det er en forbavsende Dristighed, hvormed *Sadolin* paastaar, at »Romerkirken *ved*« alt dette! Naar Kirken allerede for 1200 Aar siden har fejret Marias Fødsel den 8. September, saa er dermed aldeles ikke sagt, at Maria netop blev født den 8. September; vi hverken ved noget bestemt angaaende Dagen eller Aaret, naar hun blev født. Med større Bestemthed ved vi, at hendes Forældre hed Joakim og Anna; dette bevidnes af en gammel Overlevering, uden at det dog derfor er en Trossætning. Det samme er Tilfældet med Marias Ophold i Templet, som allerede bevidnes af den hellige *Gregor af Nyssa* († 394) i en Prædiken (*Sermo in Nativ. Christi*).

At Josef, Marias jomfruelige Ægtefælle, var en 90-aarig Olding, er ingenlunde sikkert; vi ved ikke noget bestemt om hans Alder.

Det er rimeligt at antage, at Maria var den første, som den opstandne Jesus viste sig for, og endnu mere at hun efter Kristi Himmelfart var Apostlenes Trøsterinde og Raadgiverske. Bibelen selv bevidner, at hun var med, da Apostlene ventede paa den Helligaands Nedkomme (*Ap. G. 1, 14*); men noget sikkert ved vi ikke herom ud over det, som Skriften beretter. Hendes daglige Nadvernydelse er ogsaa kun en rimelig Antagelse, ikke mere.

At Maria er fulgt med Johannes til Efesus, denne Paastand støtter sig baade til Evangeliets Udsagn om, at Johannes efter Kristi Død paa Korset tog hende til sig

(Joh. 19, 27), og til en gammel Overlevering, hvorefter endda hendes Bortgang skal have fundet Sted i Efesus, ikke i Jerusalem. I Koncilsakterne over det 3. almindelige Kirkemøde i Efesus (431) berettes det ogsaa, at de dér forsamlede Fædre priste denne By salig frem for alle andre, fordi den hellige Johannes, Evangelisten, og den saligste Jomfru Maria, Guds Moder havde boet der.

Det er endnu stadig et uløst Spørgsmaal, om Maria døde i Efesus eller i Jerusalem, skønt den største Sandsynlighed taler for det sidstnævnte Sted. Hendes Dødsaar er det endnu vanskeligere at bestemme, og naar der siges, at hun døde den 15. August, saa er det sikkert en Fejltagelse, som kun kommer deraf, at Kirken *nu* fejrer Mindet om hendes Optagelse i Himlen den 15. August. I de 6 første Aarhundreder mindedes man Maria Optagelse den 16. eller 18. Januar; først i Aaret 602 blev Festen henlagt til 15. August.

»Men hermed er Romerkirkens Viden ikke udtømt,« fortsætter Pastor *Sadolin*. »Hvad derefter skete, skildres saaledes af en af dens egne: Hendes Sjæl, som var helligere end alle andre Skabningers\*), gik straks ind til sin himmelske Forklarelse. Hendes hellige Legeme blev nedlagt i Graven af den hellige Petrus og de andre Apostle med al tænkelig Ærefrygt og kærlig Omhu. *Efter en from Overlevering\*\*)* havde Gud, for at aabenbare sin Moders Forherligelse, tilladt, at Apostlen Thomas var fraværende ved Marias Død. Underrettet om den store Begivenhed ved en guddommelig Indskydelse, ilede han til Jerusalem, men ankom for sent; i tre Dage havde det

\*) Højest interessant er det, at Pastor *Büllow*, — ham, der gav *Sadolin* det Hverv »at holde Udkig med det katholske Hjørne«, i samme Numer af »*Annexet*« (S. 285) bl. a. skriver følgende: »Endnu een af disse velsignede maa vor Tanke dvæle ved: den velsignede iblandt Kvinderne — Jesu Moder. Renere Kvindehjerter har aldrig været kendt paa Jord . . .« Mærkelig Overensstemmelse!

\*\*\*) Udhævet af mig.

hellige Legeme allerede hvilet i Graven. Thomas var utrøstelig herover og vilde endelig endnu en Gang betragte sin Frelzers Moders elskede Aasyn. Apostlene indvilgede endelig i hans Bøn, og den hellige Skare gik til Graven, ledsaget af en Mængde Kristne fra Jerusalem, syngende Hymner og Salmer. Man aabnede Graven, men hvor stor var ikke de tilstedeværendes Overtaskelse, Forundring og Glæde, da de i Stedet for Marias Legeme saa Graven fyldt med Blomster og Ligklæderne omhyggeligt sammenfoldede.«

Ja, det er den gamle Legende, som hver Katholik kender, men derfor ikke er forpligtet til at holde for historisk Sandhed\*). Det er en poetisk Udsmykning af selve Kendsgerningen, at Marias Legeme blev optaget i Himlen. Der er flere Omstændigheder ved den, som giver den Præget af en Efterligning af Beretningen om Kristi Opstandelse: at det igen er Thomas, som giver Anledning til, at Opstandelsen stadfæstes; at *alle* Apostlene er til Stede; at Ligklæderne er omhyggeligt sammenfoldede. Men saadanne Legender har altid en historisk Kerne, — i vort Tilfælde: Marias Optagelse i Himlen med Legeme og Sjel.

»Efter en anden Beretning,« tilføjer *Sadolin*, »som jeg har truffet paa, gik det saaledes til, at da Apostlene, Dagen efter Marias Død, vilde begrave hende, kom Kristus personlig og førte hende paa en Sky ind i Paradiset.«

Af denne Beretning, som jeg iøvrigt aldrig har hørt noget om, kunde Pastor *Sadolin* godt have set, at hverken denne eller den anden hører til, hvad han kalder »Romerkirkens *Viden*«! »Romerkirken *ved* nemlig ingenting om de nærmere Omstændigheder ved Marias Optagelse i Himlen og aller mindst lærer den snart saaledes og snart anderledes som Protestanterne gør. *Sadolin* synes iøvrigt selv at erkende, at de nærmere Omstændigheder er af ganske

\*) Det siges derfor ogsaa udtrykkelig, at det er »en from Overlevering«; men »en from Overlevering« maa ikke sammenblandes med den *kirkelige* Overlevering eller Tradition, som ved Siden af den hellige Skrift er en Troskilde.

underordnet Betydning; men hvorfor skriver han saa: »Romerkirken *ved*....«? Han fortsætter nemlig: »Men enten det nu gik til paa den ene eller den anden Maade, saa er det dog Romerkirkens Lære, at Maria ikke blot har faaet en salig Død og er indgangen til de helliges Hvile, men at hun er opstanden fra de døde og opfaren til Himmels, hvor hun er bleven delagtiggjort i sin Søns Herlighed og hersker som Himlens og Jordens Dronning«. Ja, saaledes er det, naar man tilføjer — hvad *Sadolin* iøvrigt gør —, at denne Lære ikke er »fastslaaet som Dogme«. Han anfører ogsaa, at hans Hjemmelsmand bl. a. siger: »Umiddelbart under Jesus Kristus hersker hun med ham og ved ham over alle Skabninger.«

Hvem denne hans Hjemmelsmand er, siger *Sadolin* ikke, thi saa kan han desto bedre tumle med »Romerkirkens Viden« og man kan ikke saa godt se ham efter i Sømmene. Det er jo luthersk Manér at fortie sin Hjemmelsmands Navn for ustraffet at kunne fremstille den katholske Lære efter eget Forgodtbefindende.

Efter *Sadolin* er Kirkens Lære om Marias Optagelse i Himlen »ligefrem *Konsekvens af den papistiske Tankegang*\*)»; skal Maria være Himmeldronningen, maa hun ogsaa være opfaren til Himlen.« Det er nu en ganske forkert Fremstilling. Den katholske Kirke gaar nemlig i sin Lære altid ud fra aabenbarede Sandheder og utvivlsomme Kendsgærninger. Derfor kan den aldrig først have foresat sig at gøre Maria til Himmeldronning for saa at finde paa hendes legemlige Optagelse i Himlen. Nej, Sagen forholder sig omvendt! Det er dog en Kendsgærning, at aldrig nogen Katholik har søgt efter Relikvier af Marias Legeme, medens man ellers har gjort alt for at komme i Besiddelse af Helgenernes Levninger. Er dette ikke et slaaende Bevis for, at Kirken altid har troet paa Marias legemlige Optagelse i Himlen? Eller kan Pastor *Sadolin* forklare denne Kendsgærning paa en fornuftigere Maade?

\*) Udhævet af *Sadolin*.

Det kan han vist ikke. Men i Stedet for opkaster han sig til Dommer over Kirkens Lære, som om han var ti Gange saa ufejlbar som nogen Pave, og udtaler følgende:

»Her kan en evangelisk Kristen ikke andet end mindes de hellige Ord: *Af deres Frugter skal I kende dem!* Den Lære, der sætter saadanne Frugter, maa have en Grundskavank. Det er Prøvestenen for kristelig Lære, om den tjener til at *forherlige Kristus*. Den Lære, der i Stedet for forherliger et Menneske — er det endogsaa Herrens Moder — er dermed dømt.«

Saa, nu er Dommen falden! Men *Sadolins* Salonbøsse kan aldrig frembringe et Tordenskrald, og hvad værre er: han skyder over Maalet. Naar det drejer sig om, hvem der mest forherliger Kristus, Lutheranerne eller Katholikerne, saa er vi aldrig bange. Det er f. Eks. hos os ganske utænkeligt, at en Professor i Theologi, der nægter Kristi Guddom, forbliver i sit Embede; det vilde jo ikke tjene til at forherlige Kristus. Men nu har det tyske protestantiske Blad »*Evangelische Kirchen-Zeitung*« (Nr. 15) sammenstillet en Liste over de protestantiske Professorer ved de theologiske Fakulteter i Tyskland, Lutherdommens Hjemsted; den ser saaledes ud:

Berlin har 8 troende og 12 vantro Professorer i Theologi; de andre Universitetsbyer frembyder forholdsvis følgende Tal: Breslau 7—3, Bonn 6—5, Giessen 0—7, Göttingen 8—8, Greifswald 10—0, Halle 7—8, Heidelberg 1—11, Jena 0—8, Kiel 4—6, Königsberg 5—6, Leipzig 11—4, Marburg 2—10, Rostock 6—0, Strassburg 0—8, Tübingen 1—6. Næsten to Tredjedele af de protestantiske Professorer i Theologi i Tyskland tror ikke mere paa Kristi Guddom! Hvor er »Grundskavanken«? »*Af deres Frugter skal I kende dem!*«

Det er for os en Opfordring til fremdeles at søge at komme op til Jesus ved Maria, ligesom Jesus er kommen ned til os ved Maria!

P. G. Schmiderer.

# Johannes Jørgensen som Taler

ved

## Studerforeningens Rusgilde.

### Et Tidens Tegn.

— 0 —

I Aar havde Studenterforeningens Seniorat tiltænkt Hr. Johannes Jørgensen den Ære at holde Talen til de nye Studenter. Man havde henvendt sig til Digteren og denne lovede at komme til Stede.

Hvor glædelig var ikke denne Kendsgerning. — Et Tidens Tegn. — Det skulde virkelig tilstedes, ja, ønskedes, at en Personlighed, der aabent og uforbeholdent bekender sig til Kristendommen, skulde faa Lejlighed til at byde de unge Velkommen i Akademikernes Kres.

Mod denne Ordning protesterede alle hine, der pryder sig med det store Navn: Fremskridtets og Frisindets Bærere. Disse Herrer, der efter al Sandsynlighed ogsaa er Medlemmer af »Samfundet« og dør kunde glæde sig ved at høre en Socialistfører holde Rustalen, disse Herrer grebes af en hellig Harme og Forargelse. Var det muligt, at Bestyrelsen kunde være saa bigot at overlade en saadan Mand den Ære at tale til de unge? — Fy! — Ned med en saadan taktløs Bestyrelse!

For nu at gribe Oppositionen ved Hornene bestemte Senioratet at sætte Spørgsmaalet: *Hr. Johannes Jørgensen som Taler ved Rusgildet* under Debat paa Generalforsamlingen d. 22. Sept. — Naturligvis agiteredes der fra begge Sider. Og en Hr. P. F. Lange lagde for i »Politiken« med en Artikel, der er meget betegnende for de Radikales Taktik, og saare god at faa Forstand af.

Hr. L. tillader sig den ikke helt fine Fremgangsmaade, i Forbigaaende at tournere enkelte, skal vi kalde det: Uuhøfligheder — saaledes er det jo dog ment — inden han gaar over til det, han anseer for Hovedanken mod, at Johannes Jørgensen træder over Foreningens Tærskel som



Rusgildets Taler. Han skriver: »De Radikale indenfor Studenterforeningen har aldeles ikke rejst Bevægelsen mod Hr. Jørgensen, fordi han er »Overløber«, endnu mindre fordi han er reaktionær eller Katholik. Grunden er udelukkende den, at Hr. Jørgensens perfide Angreb paa Mænd som Georg Brandes og Harald Høffding og først og sidst hans enestaaende gemene Tilsøling af I. P. Jacobsen har forekommet en stor Del af Studenterforeningens Medlemmer at maatte udelukke et Seniorat, der besad en blot nogenlunde almindelig Anstændighedsfølelse, fra at hædre netop ham med en af Foreningens største Æresbevisninger.«

Den ærede Hr. L. har ikke sparet sig. Her er ikke stukket noget under Stolen! — Dog maa jeg tilstaa, at min sunde Fornuft straks protesterede mod Forestillingsassociationen: *Johannes Jørgensen perfid!* — En saadan Beskyldning har det aldrig foresvævet mig, der kunde rejses mod Digteren.

Og hvori bestaar da denne Perfiditet? Mon ikke Hemmeligheden ved denne Anklage ligger i, at d'Herrer ikke taaler, at nogen har en anden Mening end den, der formes af Georg Brandes? Eller er den fri Meningstilkendegivelse en Forret for »Aandsaristokraterne«?

Hvad nu Angrebene paa Prof. Høffding angaar, ja, saa har Digteren ganske vist angrebet hans Anskuelse, og det maa en Filosof være forberedt paa, og Professoren ønsker netop at der rejses Diskussion. Hr. L. har sikkert gjort ham en meget daarlig Tjeneste ved at forarges over Johannes Jørgensens Kritik. Men naar Hr. L. beskylder Digteren for Perfiditet i sin Kritik, ja, saa har han uigenkaldelig stillet sig selv i et latterligt Lys.

Den eneste Indvending, der kunde rejses mod Hr. Johannes Jørgensens Hovedangreb, der vel fandt Sted i Foredraget og Diskussionen om Høffdings Religionsfilosofi i Studenterforeningen for et Par Aar siden, er vel nok den, at Digteren ikke er Filosof af Faget, hvad han jo ogsaa

med priselig Selverkendelse og Aabenhed tilstod i sin Indledning.\*) Men enhver, der overværede hin Aftens Foredrag og Diskussion, fik sikkert et dybt Indtryk af Digterens noble Optræden og ægte Beskedenhed over for den store Tænker, han havde til Modstander. En Optræden, hvori man ogsaa sporede den Taknemmelighedsfølelse, Digteren ligesom alle vi andre, der er kommen i Berøring med Prof. Høffding, trods Meningsforskel, er ham skyldig for den vækkende og befrugtende Indflydelse, han har haft paa os.

Saa forarges Hr. L. endelig over Digterens »enestaaende gemene Tilsøling af I. P. Jacobsen«. — Det er jo stærke, meget stærke Ord, der her bruges, og overfor stærke Ord skal man altid være paa sin Post; thi de løber saa let i Pennen. Er Hr. L.s Beskyldning for Perfiditet urimelig, saa er Beskyldningen for Gemenhed ligefrem uforstaaelig. I »Katholiken« 1899 (Side 153 flg.) har Johannes Jørgensen skrevet en Art. om I. P. Jacobsens Indflydelse. Og her siger han, at Jacobsen er »den rene Gudsfor nægtelses mest begavede, mest sympatetiske og derfor farligste Apostel.« — Man kan næppe tænke sig en mere hensynsfuld Kritik — iblandet som den er med de mest anerkendende Ord. — Det eneste Sted, jeg kan tænke mig, der har vakt Hr. L.s Indignation, er vel, hvor der tales om Jacobsens private Liv. Og her siger Johannes Jørgensen: »Sagen er nemlig, at Jacobsen i Kraft af en god og fast Opdragelse, senere hen ogsaa støttet af Sygdommens rensende og lutrende Magt, formaaede at undgaa sin Læres praktiske Konsekvenser. Tilmed forholder det sig maaske saaledes, som det beundrende skrives om ham, at han i Virkeligheden

---

\*) Derimod ramte P. Breitung langt mere det centrale og saarbare i Høffdings Filosofi. Men desværre gik Professoren netop som Pateren besteg Talerstolen. Iøvrigt anbefales det Hr. L. at læse Johannes Jørgensens Kritik af »Religionsfilosofien« (Katholiken 1901 Side 105 flg.)

»foragtede alt det, Godtfolk opstiller som Moral«, men at det af *taktiske* Grunde »behagede ham at være usaarlig«. — At dette kan kaldes gemen Tilsøling er mig fuldstændig ubegribeligt. Thi nægtes kan det da ikke, at I. P. Jacobsen — selv om hans Levnet ellers er uplettet — har forkyndt den reneste Atheisme. — I »Niels Lyhne« findes Jacobsens Lære i faa korte Sætninger: »Den Dag Menneskeheden frit kan juble: Der er ingen Gud, den Dag skabes der som med et Trylleslag ny Himmel og ny Jord . . . . Hvilken Adel vil det brede over Menneskeheden, naar den frit kan leve sit Liv og dø sin Død uden Frygt for Helved eller Haab om Himmerig, men frygtende sig selv og med Haab til sig selv.«

A propos I. P. Jacobsen. I et Interview af Sophus Clausen i Adresseavisen for 5. d. M. siger denne: »Jacobsen har forbrusket (!) det danske Sprog.« — Den overdrevne Beundring for den afdøde Digter er altsaa ved at blandes med Reflektion. Men her var da en lille Anledning for Hr. L. til at forarges.

Hr. L.s Artikel ender med en kraftig Anmodning til Partiets Medlemmer om at troppe mandstærke op til et Partimøde umiddelbart før Generalforsamlingen »for nærmere at drøfte Fremgangsmaaden paa denne.«

Og nu Generalforsamlingen? Ja, den blev et totalt Nederlag for de Radikale. De fik en knusende Majoritet imod sig. Og Hr. Johannes Jørgensen, der havde tænkt paa at trække sig tilbage, lod sig overtale til at holde det givne Løfte. — —

Lørdag Eftermiddag havde Immatrikulationen fundet Sted. Og da jeg kom for at gaa op til en Forelæsning, strømmede de unge med glade, oprømte Miner ned ad Trappen med det akademiske Borgerbrev i Lommen for faa Timer efter at møde op i tætte Rækker i »Foreningens« gamle Hus.

Ved Hovedbordet præsiderede den ledende Senior og

i den talrige Forsamling af unge, glade Russer af begge Køn var Universitetet repræsenteret ved de kendteste Professorer med Rektor magnificus i Spidsen. Ligeledes var Lunds Universitet repræsenteret.

Efter at første Del af Kantaten var sunget forkyndte den ledende Senior, at Hr. Johannes Jørgensen vilde holde Rustalen. Og, som »København« skriver (8. Oktb.): »Paa Baggrund af Studenterforeningens store Banner, henover hvis gule Bund Visdommens Ugle flagrer, stod da den omstridte Forfatter, smilende, medens Bifaldet stormede om ham.«

Og med sin ejendommelige afdæmpede og dog saa klare Stemme tog Digteren derpaa Ordet. Vi gengiver her Talen efter »København«s Referat:

— Jeg maa begynde med en Tilstaaelse, sagde Joh. Jørgensen med klar og distinkt Stemme. Jeg maa tilstaa, at dette er det første Rusgilde, jeg er med til. I mine første Studieaar følte jeg mig i Uoverensstemmelse med begge de to da eksisterende Studentersammenslutninger, og jeg fandt derfor ingen Anledning til at melde mig ind i nogen af dem. Saaledes forløb der 20 Aar, hvor jeg ikke kom til at deltage i noget Rusgilde, — og det var jo nær ved, at jeg aldrig var kommen med til noget! (Munterhed.)

Men et Rusaar, det har jeg dog oplevet, et Rusaar! denne Urslim, hvoraf de fire forskellige Slags Studenter fremstaar.

Jeg blev aldrig mere end Student, hverken Doktor eller Professor eller Magister, men slet og ret Student.

Hvad er det at være Rus? Det er at være Studenten i Renkultur. Og derfor er det, at man begynder sin Studentertid med at studere Filosofi, for at gøre Russen forståelig, hvad en Student er, — at det er en Filosof, Sandhedselsker og Sandhedssøger.

Naar jeg tænker tilbage paa hint fjærne Aar, da jeg var Rus, saa mindes jeg, med hvilken Utrættelighed vi un-

dersøgte og vendte og drejede dette Spørgsmaal, hvad er Sandhed, — paa Gaderne i de sene Nattetimer.

Endnu mindes jeg mange klare Efteraarsnætter og hvide Vinternætter, hvor vi gik mellem Østerbro og Frederiksberg, frem og tilbage og tilbage og frem.

Og jeg tror, at denne peripatetiske Form for at studere, sikkert endnu vil blive dreven i den kommende Vinter.

I Fortalen til en gammel Bog staar der paa Latin: »Med Sandhed vandrende.«

Der gives ikke en skønnere Devise.

For Studenten gælder det ikke i det første Aar om at kæmpe sig frem til en Plads ved Spisebordet. Men der er et andet Bord, hvortil der lige saa meget trænges, nemlig Sandhedens Bord. Og Sandhedens Søgere, Elskere og Tjenere skal vi være.

Jeg beder Dem om at have en dyb Vilje til Sandheden.

De skal ikke klynge Dem til nogen Vildfarelse, fordi den er skreven, eller til nogen Løgn, fordi den behager Dem.

Men foruden at være Russer er De unge Mænd og Kvinder. Og i denne Forbindelse anser jeg det for heldigt, at det er i Efteraaret, at Rusgildet falder.

Thi Foraaret er Længslernes og Drømmenes Tid, — Tiden, hvor Luften er fuld af Blomsternes slørende, æggende Duft, hvor Fuglene synger deres Sange, Tiden, hvor de Unge længes uden at vide hvorfor eller hvorhen.

Men Efteraaret er køligt, klart, rationelt, Fuglesangentier, mens Ungerne er flyvefærdige. Alt er klart — positivt. Derfor er Efteraaret Videnskabens og Billedhuggerkunstens Tid.

Foraaret er Tiden, hvor Dionysos hersker, — men Efteraaret er Apollos Herskertid.

Paa Parnas har Dionysos ikke hjemme, ikke evner han at naa derop. Paa Parnas — der sidder Apollo, omgivet af Videnskabens Guder og Gudinder, og at Urania

hører til disse, det vil De fornemme klart, naar De ser op mod Himlen over Dem, og deres Blik møder de tindrende Stjerner paa Himmelhvælvingen. I den dybe Stilhed lyder Guldklangen fra Citharetens Strænge.

Saa være da Apollo Jer Skytsaand, Guden for den høje Sandhed.

Livet være Dem højt, at De maa føle Uendeligheden i hvert Vindpust og se Evigheden aabne sig for Dem hver Morgen, naar deres Øjne møder Gryet.

Men naar Livet er Dem *højt*, vil De ogsaa føle det som helligt, som en stor Velgerning, der faldt i deres Lod, da De opnaaede det.

Livet fortjener at tages med Ærefrygt, thi ingen Time vender tilbage, ingen Stund kommer igen, ustandseligt rinder Minutterne fremad.

Tænk højt om Dem selv, lev i Lyset, ikke blot i *Sandhedens*, men ogsaa i Skønhedens.

Det er deres Ret, og det er deres Pligt.

*Deres Ret*, -- thi hvorfor nøjes med mindre end det, Livet aabner for Dem.

*Deres Pligt*, — fordi vi er bleven forpligtede ved den Tilværelse, som er skænket os. Vi skylder vort Liv bort.\*) Derfor skal vi leve med dyb Vilje til Sandhed og Skønhed.


Jeg vil ønske Dem, at De altid maa forstaa, at De er i Gæld til Verdensordenen, og at De maa have Blikket aabent for, hvad den evige Harmoni kræver af Dem. Gid De altid maa fornemme den fine Klang af de apolloniske Strænge, des finere vil Deres Sans for Sandheden blive. Den, som bereder sig til at han kan bestaa for den højeste Skønheds Domstol, behøver ikke at frygte for Sandhedens.

Styr altid deres Kurs mellem de to Sømærker, — Sandhedens Fyr og Skønhedens Fyr. Da vil i renere og renere blaat Apollos Himmel hvælve sig over Dem!

\*) I *Nitt.s* Referat hedder det nok saa smukt: Vi skylder Vor Herre ej blot en Død, vi skylder ham ogsaa Livet.

Taleren hilstes med stormende Bifald, hvorpaa Kantatens anden Del udførtes og Festen fortsattes paa sædvanlig Vis.

*Johan Johnsen.*

 Alle Venner af Afholdssagen bedes lægge Mærke til nedenstaaende Annonce fra Afholdsforeningen om en *Tombola* til Fordel for samme Forening.

## A. C.s Foredragsrækker.

Anden Række (Oktober 1905—Marts 1906).

1. Foredrag: **Tirsdag d. 17. Oktober, Aften Kl. 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub>.**

Hr. Cand. theol. & mag. Niels Hansen.

Æmne: Kardinal Newman.

2. Foredrag: **Tirsdag d. 21. November.**

Hr. Pastor A. Breitung.

Æmne: Troen og Udviklingslæren med Hensyn til Menneskelægtens Oprindelse.

3. Foredrag: **Tirsdag den 12. December.**

Hr. Rigsdagsmand Jens Busk.

Historisk-politisk Foredrag.

(Bekendtgørelse angaaende de øvrige Foredrag følger efter Nytaar).

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjærte Kirke i Steensgade (Opgang ad Hovedtrappen).

**NB.** Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene op-hængte Bøsser.

**Alle indbydes!**

En dygtig **Enepige (Husholderske)**, som kan føre en mindre Husholdning (2 Personer), hvor Husmoderen savnes, søges til en vellønnet Plads til 1. Decbr. — Billet med anbefalinger mrkt. Husholderske til Hoffmann, Købmagerg. 48.

En **Ene- eller Stuepigeplads** søges. Red. (Boyesgade 8) anviser.

**Afholdsforeningen »Sct. Johannes«.** Onsdag den 8. ds. Kl. 8½ Aften Medlemsmøde med Optagelse, Gasværksvej 9<sup>a</sup> o. G.

Samme Sted 2. Sal: **Lørdag** d. 21. ds. Kl. 8½ Aften stor gratis **Aftenunderholdning** og derefter en Svingom. Samme Aften afholdes en **Tombo/a** til Fordel for Foreningen. — Stort Besøg ventes.

Søndag den 23.: Møde for Børneafdelingen Kl. 3 Eftm. sammesteds.

Bestyrelsen.

### Kirkelig Kalænder.

**Søndag den 15. Oktober.** 18. **Søndag** efter Pintse. Therese, Jomfru. — 16. **M.** Ferialdag. — 17. **Ti.** Hedvig, Enke. — 18. **O.** Lukas, Evangelist. — 19. **To.** Petrus af Alcantara, Bekender. — 20. **F.** Johannes af Kent, Bekender. — 21. **L.** Ursula og Lidelsesfæller, Jomfruer og Martyrinder.  
**Søndag den 22. Oktober.** 19. **Søndag** efter Pintse. De hl. Relikviers Ihukommelse.

### Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl.10	Højm.	m.	Præd.	Kl. 6	And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	—	-	—	- 5	—
St. Anna Kirke (Sundby):	- 10	—	-	—	- 6	—
Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.):	- 10	—	-	—	- 6	—
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	—	-	—	- 3	—
St. Kn. Kap.(Vestervoldg.115.):	- 7	—	-	—	- 3	—
Noviciatets Kap.(Strandv.91.):	- 9	—	-	—	- 3	—
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	—	-	—	- 5	—

Stille hl. Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Anna Kirke Kl. 8; i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 7 og 7¼.

**Rosenkranskirken.** I Oktober Maaned holdes hver Lørdag Aften Kl. 7½ Rosenkransandagt med sakramental Velgjørelse.

**Mariakongregationen for Ynglinge** holder Fælleskommunion Søndag den 15. ds. i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8½.

**Paramentforeningen** ved St. Ansgars Kirke genoptager sine ugentlige Møder **Mandag** d. 16. Oktober. Møderne holdes hver Mandag Kl. 1—4 i Forsamlingsværelset, Bredgade 64 1. Sal.

**Mariabørnenes Forening** holder Fælleskommunion i St. Knuds Kapel Søndag Morgen Kl. 7 den 15. ds. og oftefentlig Møde Onsdag den 18. ds. Kl. 8 Aften.



## St. Annæ Kirke, Sundby.

Paa Mandag, d. 16. Oktober, fejres første Gang Festen for den hellige Gerard Majella, som af Pave Pius X. blev kanoniseret d. 11. December 1904. I denne Anledning holdes der en tre Dages Andagt med Prædiken Lørdag d. 14. og Mandag d. 16. ds. Kl. 8 Aften og Søndag den 15. Kl. 6. — Alle indbydes!

## MØDREFORENINGEN.



I Anledning af Mødreforeningens **25aarlige Jubilæum** anmodes Medlemmerne indtrængende om at deltage i Fælleskommunionen, som afholdes Søndag **den 29. Oktober** Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

Samme Dags Eftermiddag Kl. 3 holdes Festandagt i St. Josefs Søstrenes Huskapel paa Toldbodvejen og derefter et lille selskabeligt Møde samme Sted.

November-Mødet bortfalder.

Trykfejl i forrige Nr. S. 659 L. 9 f. n.: hyde læs: lide.  
— S. 660 L. 6 f. o.: 1858 læs: 1848. — S. 662 L. 5 f. o.:  
Rigaforening læs: Rigsforening.

**NB.** Der spares baade Tid og Frimærker, naar man sender sine Bestillinger paa gamle Ugeblade og lign. direkte til Ugebladets Kommissionær: Hr. Grosserer Millech, Købmagergade 13.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petitiilinen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 43.

Søndagen den 22. Oktober.

1905.

---

---

Indhold: Troen og Døden. — Bispervalg i Menighedsraad. — A. C.s Foretagsrækker (1. Foredrag). — Polske Skoleforhold. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Vejle. — Bekendtgørelser.

---

## Troen og Døden.\*)

— 0 —

I Kampen mod Sandheden, navnlig den religiøse Sandhed, er det Frasen, der fører det store Ord. Og det er ganske naturligt. Thi da man ikke kan sige noget fornuftigt mod den guddommelige Aabenbaringstro, — for kun at tale om denne — saa er man jo nødt til at sige noget ufornuftigt.

Selvfølgelig er Maaden, hvorpaa man udstafferer Ufornuften, for at den ikke skal ses i sin frastødende Nøgenhed, meget forskellig. Naar der tales til et mere dannet Publikum, søger man at give de hule Fraser Skin af Videnskabelighed. Overfor den store, ikke videnskabelig dannede Mængde bruger man at føre et rigtig kraftigt og saftigt Sprog. Jo kraftigere, des bedre, det skal nok gaa ind i de tomme Hoveder.

\*) Forsinket af Mangel paa Plads.

Det er særlig de mindre — 2-Øres-Blade, der bruger denne Trafik. Medens de i den føljetonistiske Del opvarter med slibrige, grovsanselige, nervepirrende Fortællinger, er det i den »alvorlige« Del af Bladet de fladeste Tanke-løsheder, der bæres til Torvs, hvergang det religiøse Spørgsmaal tages op til Behandling. De store Ord maa dække over Tankens Tomhed — eller skal vi rettere sige røbe den; thi det er jo de tomme Nødder, der rasler mest.

Det vilde være et haabløst Foretagende at forsøge paa at gendrive al denne Overfladiskhed. »Mit der Dummheit kämpfen Götter selbst vergebens,« siger Tyskeren. Men engang imellem støder man paa Paastande, som udæsker Modsigelsen. Det er ikke de theologiske, filosofiske eller den Slags Paastande; at fatte deres Gendrivelse vilde kræve logisk Tænkeevne, hvilken man ikke kan forudsætte hos dem, der er vante til uden Skrupler at sluge de værste Ulogiskheder. Det er især Bommerterne paa Historiens Omraade, som ved en Konfrontation med den historiske Sandhed let kan vises frem i deres Uholdbarhed.

Saadan en historisk Usandhed læstes forleden i »Aftenbladet«s Søndagsnummer af 17. Septbr. Den stod i en af de »borgerlige Søndagsprædikener« hvormed »Pastor« Tres opbygger sin fromme Faareflok.

I nævnte Søndagsprædiken vilde den gode Sjælehyrde vise, at det for de døendes vedkommende er ganske ligegyldigt, om de er troende eller ej. I Reglen dør Mennesket simpelthen *roligt*. Naar Sygdom og Smerter ikke piner Klagerne frem, finder de sig i deres Skæbne.

For at bekræfte denne Paastand beraaber han sig saa paa Historiens Vidnesbyrd. »Under den store franske Revolution, da der guillotineredes Mennesker i Hundredevis hver Dag, Mænd og Kvinder i alle Aldere, var Skafottet knap nok Vidne til en eneste Kamp imod Døden. De lagde sig roligt ind til den, baade Fritænkere og religiøse.«

Dette kan man sandelig kalde at spekulere i Læsernes Dumhed. Thi større Løgn er det vanskeligt at opfinde.

Nej, netop Guillotinens Rædselsdage har aflagt talløse Beviser for, at det ikke er helt ligegyldigt, om man har Religion eller ej.

Ganske vist var der Fritænkere, som gik i Døden med kold Ro, uden at skænke det, der kommer efter Døden, saa meget som en Tanke. Der gives jo noget, man kalder Synden imod den Helligaand, d. e. Forstokkelse indtil det sidste. Ligesaa var der troende, der skælvede for Døden og satte sig til Modværge, saa længe de kunde. Der gives jo noget, man kalder naturlig Frygt for Døden.

Men i det hele taget døde de troende med Ro, ja, tit med Glæde, de vantro ofte med Rædsel og først efter en heftig Kamp.

Det er det, der skal paavises i det efterfølgende.

Lad os begynde med en Mand, som ikke døde som et Offer for Revolutionen, endogsaa en Række Aar forinden, men som dog staar i det inderligste Forhold til Revolutionen, siden han i Ordets fuldeste Forstand kan kaldes dens Fader, jeg mener *Voltaire*.

Intet Menneske vil mistænke ham for at være troende. Han havde paa det grundigste rystet sin Barndomstro af sig. Han havde et langt Liv igennem ført den mest forbitrede Kamp mod Troen og mod *l'infâme*, d. e. Kirken, Troens Lærerinde og Vogterske, han havde endogsaa paa den uværdigste Maade spillet Komædie med det, der er Kirken helligt, de hellige Sakramenter, som han modtog paa sakrilegisk Vis, og om Døden havde han skrevet, »at det ikke var selve Døden, der forfærdede ham, men Forberedelserne dertil, den sidste Olies barbariske Skik. Man sagde undertiden om et Menneske, at han var død om en Hund; men i Sandhed var en Hund meget lykkelig, fordi den kunde dø uden alt det Hokusfokus, hvormed man forfulgte et Menneskes sidste Øjeblikke.« Denne Spot med det Hellige havde han endnu drevet i Februar 1778, hvor han mente at skulle dø. Da havde han kaldt Præsten, »det gode Faarehoved«, som han kaldte ham, til sig,

hyklet en Omvendelse, men kun for ikke at »kastes i Rakkerkullen« d. v. s. begravnes uden Kirkens Cereemonier. Hvor alvorligt han mente denne Omvendelse, viser de Ord, hvormed han beroliger de over hans »Fejghed« bekymrede Venner: »Man maa hyle lidt med Ulvene; dersom jeg levede ved Ganges's Bredder vilde jeg saamænd dø med Kohalen i Hænderne.«

Man skulde tro, en saadan Mand maatte synes vel pansret mod Frygten for det Hinsides og egnet til at give et Eksempel paa den ophøjede Ro, hvormed de vantro dør. »Jeg skal dø leende, naar jeg kan,« havde han selv ofte sagt.

Det blev ikke Tilfældet. Da Døden virkelig bankede paa, og den protestantiske Læge *Tronchin* skulde meddele ham, at der intet Haab var tilbage, da besvor *Voltaire* ham: »O, træk mig ud af det! Red mig!« *Tronchin* havde kort forinden skrevet til sin Broder: »Dør han leende, som han har lovet, saa har jeg svarligen taget fejl. Overfor sine Venner vil han ikke forstille sig; overfor dem vil han overlade sig til sit Lune og sin Fejghed, især den Frygt, han har for at ombytte det visse med det uvisse... Jeg tror, han er meget bedrøvet over sin nære Død; jeg vædder, at han ikke spotter derover. Enden vil for *Voltaire* være et forbandet slemt Øjeblik; beholder han sin Bevidsthed til det sidste, saa faar vi en triviel Død.«

*Tronchin* beholdt Ret. *Voltaires* Venner vaagede over, at ingen Præst kom til den døende, saalænge han var ved sin Bevidsthed. For et Skins Skyld gav de to Præster Adgang, medens han laa i Feberfantasier. Næppe var Præsterne gaaet igen, førend Bevidstheden vendte tilbage. »Jeg er forladt af Gud og Mennesker, raabte han da fuld af Fortvivlelse, og til de omkringstaaende: »Bort! bort fra mig! I er Skyld i, at jeg er i en saadan Tilstand.« Andre Gange væltede han sig i Angest og Smerte paa sit Leje og udraabte snart jamrende, snart blasfemisk spottende Guds Navn. Med Gru hørte hans Venner, hvorledes han

med halvkvalt Stemme raabte: »Jesus Kristus! Jesus Kristus!« Da *Richelieu* hørte det helligste Navn udtalt af denne Tunge i Fortvivelse og Raseri, forlod han Værelset, idet han sagde: »Sandelig, det er for galt — det kan ingen holde ud.«

Saaledes gik der en Stund. Den døende vaandede sig som en søndertraadt Orm og rev sig til Blods paa sine egne Negle. Han jamrede efter *Abbé Gaultier*; men hans Venner lod ingen Præst komme til Stede. Nu kom det sidste Øjeblik. I et nyt Anfald af Fortvivelse udraabte han: »Jeg føler en Haand, som griber mig og drager mig for Guds Domstol.« Saa stirrede han med et forfærdet Blik langs med Sengen. »Der staar Djævelen — han vil gribe mig — jeg ser ham — jeg ser Helvede — ak! skjul det dog for mig!« Tilsidst — kære Læser, undskyld, at jeg saarer din æstetiske Følelse; men det er godt at se, hvorledes en *Voltaire* dør — tilsidst greb han i Fortvivelsens Overmaal Natpotten, satte den for Munden og tømte den. Saa endnu et forfærdeligt Skrig — Blod og det, han lige havde drukket, brød ud af Mund og Næse — og *Voltaire* var død.\*)

»Tænk paa Orestes'es Raseri,« skrev *Tronchin*. »Saaledes døde *Voltaire*. Han fo'r hen, pint af *Furier*.« »Kunde Djævelen dø, saa vilde han ikke dø anderledes,« sagde nogle Øjenvidner, som senere omvendte sig.

Det er betegnende, at *Voltaire* lige tyve Aar i Forvejen havde skrevet til *d'Alembert*: »Om tyve Aar vil den gode Gud have Fyraften.«

Lad os nu gaa over til selve Revolutionen.

Jeg har allerede sagt, at der ogsaa blandt Fritænkerne var en Del, som døde med stoisk Ro. Dette gælder næsten uden Undtagelse om de saakaldte Girondister. Men de havde jo alligevel en vis Tro at dø paa, Troen paa et rigtignok yderst mærkværdigt ledeløst og karakterløst

\*) Se de historiske Beviser for denne Fremstilling hos *Kreiten*, *Voltaire*, 1878, S. 376.

»højeste Væsen« og en fantastisk Udødelighed. Flere blandt dem vandt dog deres Fatning ved at vende tilbage til deres Barnetro og udsone sig med Gud ved et oprigtigt Skriftemaal.

Omvendt ser vi ogsaa en Del troende skælve for Døden. Blandt de fangne i Abbediet, som blev dræbt den 2. Sept. 1792, var der ogsaa 30 Svejtser. Disse tapre Soldater, som ikke kendte til Frygt, naar Kuglerne hvinede om deres Øren, skjalv for den æreløse Død, der bødes dem her, trængte sig sammen som Faar og raabte om Naade, indtil en Officer opmuntrede dem ved sit Eksempel: »Brødre, hvis det saa skal være, lad mig vise eder Vejen.« I Fængslet Bicêtre dræbtes en hel Del unge Mænd og Dreng. Et Øjenvidne fortæller, at det ikke var let at blive færdig med dem. For Ungdommen vil ikke dø.

Men det var dog hovedsagelig Fritænkerne, der viste Tegn paa Frygt. I Abbediet tog mange af Skræk Livet af sig. En knuste sin Hjerneskal mod Fængselsdørens Greb, andre stak sig ihjel, andre hængte sig, atter andre blev vanvittige.

Men det er vel bedst at se paa Revolutionens Førere. Deres Fritænkeri er vel hævet over enhver Tvivl og deres Mod med; i det mindste viste de et uforfærdet Mod, saa længe de sad inde med Magten. Men hvordan var det, da de skulde til at dø?

En af de blodtørstigste Revolutionsmænd var *Hebert*. Da han blev fængslet sammen med 19 af sine Tilhængere var han den modløseste af dem alle, han faldt atter og atter i Afmagt. Natten før sin Proces var han helt fortvivlet. Under Forhøret spillede han en ynkværdig Rolle, man kunde næppe faa et Ja eller Nej ud af ham. Og til Døden maatte han næsten bæres, et Afmagtsanfald afløste det andet. »Han døde jamrende som den svageste Kælling,« skriver *Riouffe*.

Hvordan døde *Danton* og *Desmoulins*, atter to af de blodigste Bødler? *Danton* skummede af Raseri, da

han hørte, at han var dømt; men senere fattede han sig, berusede sig ved Tanken om sin uforgængelige Berømmelse og døde rolig. Anderledes *Desmoulins*. Ogsaa han rasede som en besat over Domfældelsen. Da han skulde klippes og bindes, værgede han sig med Fortvivlensens Mod. Han vilde for ingen Pris bestige Dødskeerren; under Brydekampen med Bødlerne blev hans Klæder sønderrevne; hans Skjorte hang i Laser ned over Bryst og Skuldre.

Ikke mindre gyseligt var *Robespierre's* Død. Han havde været Revolutionens allerværste Uhyre; han havde sendt Tusinder i Døden. Da han mærkede, at Stemningen vendte sig imod ham, pralede han endnu: »I skal se, med hvilken Ro jeg drikker Dødsbægeret.« Men da Afgørelsen kom i Nationalforsamlingen, var det ude med hans Koldblodighed, da blev Blodhunden til en Kujon. Han kunde ikke tale mere, men kun udstøde nogle uarticulerede Rædselsskrig.

Det samme var Tilfældet med hans Tilhængere og værre blev det, da de blev arresterede. *Saint-Just* bad *Lebas* om, at han skulde skyde ham; men *Lebas* skød sig selv. *Robespierre's* Broder styrtede sig ud ad Vinduet. *Dumas* krøb under Bordet, men han havde ikke Mod til at drikke den Gift, han bar hos sig. *Henriot* skjulte sig i et Afløbsrør. Om *Robespierre* fortælles der, at han havde søgt at skyde sig; men det var en Fejltagelse; det var en vis *Meda*, der vlidte skyde ham, men havde ramt hans Kæbeben. Heller ikke ved Henrettelsen fik man noget at se til den ophøjede Ro, hvormed en Fritænkter dør. Kun *Saint-Just* havde vundet sin Fatning igen og steg modig paa Skafottet.

Græsselig er ogsaa *Collot d'Herbois's* Endeligt. Han havde som *Robespierre's* Medhjælper i den Grad vakt Folkets Afsky, at Nationalkonventet maatte arrestere og derefter deportere ham til Cayenne. Her blev han afskyet af de sorte saavel som af de hvide. Han druknede



sin Sorg og sine Samvittighedskvaler i Brændevin. Undertiden kunde man høre ham udraabe: »Jeg er bleven straffen; den fuldstændige Forladthed, hvori jeg er, er et Helvede.« Han raaber til Gud og den hl. Jomfru om Hjælp. En Soldat, som han havde villet forføre til at fornægte Gud, spurgte ham, hvordan han nu kunde paakalde ham. »Ak, min Mund bedrog mit Hjerte,« raabte den ulykkelige. Og atter raabte han: »Min Gud! Min Gud! kan jeg endnu haabe paa Tilgivelse?« Hans sidste Øjeblikke var saa skrækelige, at man maatte bringe ham i et afsides Værelse. Der døde han, medens man sendte Bud efter en Præst.

(Sluttes.)

---

## Bispevalg i Menighedsraad.

—o—

Under denne Overskrift har Hr. Overlærer *K. G. Brøndsted* ved Aarhus Kathedralskole skrevet en 4 Spalter lang Artikel i Jyllandsposten for 10. Sept. i Anledning af et Møde om Bispevalget i Aarhus Stift, »Komedien i Aarhus«, som Krist. Dagblad (5. Okt.) kalder det. Ganske vist er selve dette Spørgsmaal ikke længer aktuelt, da det høje Ministerium uden at spørge Stiftsraadet om dets Mening har udnævnt Biskop Fr. Nielsen fra Aalborg til Biskop Clausens Eftermand. Men herved er Spørgsmaalet kun rykket et Skridt videre; thi nu bliver der vel en lignende Opstandelse i det nu bispeløse Aalborg Stift, og selv bortset fra dette fortjener Hr. Overlærer Brøndsteds Artikel virkelig, at vi betragter den med Opmærksomhed. Desværre tillader Pladsen ikke at optage den in extenso, men nedenstaaende større Uddrag vil dog give en tilstrækkelig Mundsmag af Indholdet.

Egentlig burde disse Udtalelser have staaet Side om Side med »Provstedatterens og Præstekonens« i Anmeldelsen af Docent Andersens Bog i næstsidste Nr. af Ugebl.; men

det vilde paa den ene Side have givet denne Anmeldelse et uforholdsmæssig stort Hoved og paa den anden — ja, det er et Kneb — men Læseren kunde let kaste et langt Blik til den mange Sider store Artikel og tænke: »Hm, den kommer jeg saamænd aldrig igennem!« — — —

Spørgsmaalet, hvem der skulde være Biskop Clausens Eftermand, har været brændende i Stiftet. I gamle Dage gik det saa rart fredeligt af. Man bøjede sig ærbødigt for den, der sendtes til Stiftet, udnævnt paa allerhøjeste Sted. Men i vor parlamentaristiske Tid, er der kommen anderledes Fart i Tingene; baade Præsterne og Lægfolket vil tale et Ord med i Laget. Og det virker i højeste Grad forbavsende, hvor liden kirkelig Sans der virkelig findes hos mange af Præsterne, hvad der bl. a. viste sig paa det Møde, til hvis Referat Hr. *Brøndsted* knytter sine saare slaende og bidende Bemærkninger.

»Aarhus Stiftstidende« havde anmeldt Mødet i Stiftsraadet under Overskriften »Et livligt Møde,« og Hr. *Brøndsted* bemærker:

»Hvis Referatet blot i sine Hovedtræk er rigtigt, vil man ikke let kunne tænke et mere tiltalende Billede af kirkeligt »Liv«, end en kirkelig Forsamling, hvor man fra-beder sig Kirkelighed som Hovedsynspunkt for Valg af Kirkens Biskop. Det er vel det, der hedder et kraftigt Menighedsliv, og Pastor *Førgensen* i Vejlbj, der elsker kirkelig Frihed og mener, at Lægfolket er en bedre Garanti for »den rene kristelige Lære« end selve Præsteskabet, vil ad Aare kunne glæde sig ved et endnu kraftigere Menighedsliv, naar Socialisterne nu kommer ind i Menighedsraadene og indfører den rene kristelige Lære og vil have Peter Sabroe eller Journalist Simonsen til Biskop.«

Pastor Jørgensen, Kolind, vilde have en Resolution med Opgivelse af de Egenskaber, man ønskede hos den Mand, der skulde vælges. Pastoren fremkom i sin Tale med en sand Veltalenhedens Blomst, der kommer ind under den gamle Betegnelse: »Bavl«. Han mente, at den ny

Biskop »burde være en Aandens Mand og en Haandens Mand, en Folkets Mand, der kunde med sin Mund gribe om Folkehjærtets Rødder«. Til denne uforlignelige Svada siger Hr. B.:

»Her maa jeg et Øjeblik standse, i Ærbødighed for Ordenes rent poetiske Skønhed. Referatet kan ikke være helt galt, thi saadant et Digter-Billede som: en Mand, der griber om Folkehjærtets Rødder, og ovenikøbet med sin Mund, saadant et Billede laves skam ikke af den første den bedste Referent. Der er ikke én Enkelthed, uden at den er logisk Vaas: højere kan Poesi ikke drives. »Folkehjærte« — hvad vil »Folkehjærte« sige, naar man tænker efter? Sagen er, man skal slet ikke tænke efter, man skal bare dvæle sødt ved Ordlyden, helst med Dialekt, og man skal sætte et bredt Smil op, og helst med lidt Savl i Mundvingerne, og saa skal man se kærligt-missende ud af Øjnene, saadan med et dybt Hjærtekender-Blik. Men det er ikke alle givet. — Og saa »Rødder«, Folkehjærtets Rødder. Har et Hjærte Rødder? Det gør ikke noget, Digteren griber alligevel om dem. Det mest forbavsende er, at han griber om disse Rødder »med sin Mund«; altsaa en Blodsuger, en Vampyr, tænker den kolde Ræsonnør. Men det er det dejlige ved den grundtvigianske Efter-Poesi, at den er befriet fra Ræson, at den er vaccineret mod Satire, at den er uforgængelig.«

Fra Betragtningen af den poetiske Side af Talen gaar Hr. B. over til den prosaiske. I det han nemlig citerer disse Pastorens Ord: »... en Tidens Mand, der ser med Velvilje paa sin Tids Rørelser og ikke sætter Ryg til Tidens Strøm«, tilføjer han (Brøndsted): »saadan En skal vi have til Biskop, mener Pastor Jørgensen, Kolind. Det dejlige her ligger ikke alene i Billedets Poesi (En, der tager Styrtebad), men i selve Tankens Realitet. Kan man tænke sig noget dejligere end en venlig Biskop, der gaar med paa den værste, naar det bare er en Tidens Rørelse. Der gøres ingen For-

skel paa Rørelser; det er nok, at de er »sin Tids« Rørelser, saa skal man se med Velvilje. En af de stærkeste Rørelser i vor Tid, det vil vist ingen nægte, er Præstehadet, Kirkehadet, Kristendomshadet. Dette er ikke forunderligt, det modsatte vilde være forunderligt; men er det nu ikke dejligt at faa Biskopper, der ser med Velvilje paa dette og paa mere, der er Tidens Rørelser, ogsaa indenfor Kirkens Rammer: paa Vantroen, Splittelsen, Tøjlesløsheden, Ulydigheden, Selvraadigheden, Pligtløsheden? Jesus drev med Magt dem ud af Templet, der vanhelligede det blot ved uvedkommende Sysse; det var ikke rigtigt folkeligt gjort af Herren; jeg har da ogsaa hørt En sige, at »det gjorde han i Hidsighed«; men Ulykken var, at Jesus i den højst tænkelige Grad »satte Ryg imod Tidens Strøm«; saadan en Biskop skal vi rigtignok ikke have; nej Kirken skal være »tolerant« og »rummelig«, alting kan taales, alting kan læres, alting kan prædikes, ogsaa, at Kirken er overflødig, dens Tro forkert.«

Hr. B. slutter disse Betragtninger med følgende bemærkelsesværdige Ord:

»Nej, det nytter ikke at tale eller skrive imod denne Skandale, denne Prostitution af Præster, denne politiske Gramsen om det højeste kirkelige Embede; denne ukompetente Indblanding i en kirkelig Afgørelse; det eneste, der har trykket mig Pennen i Haanden, er den triste Tilfredsstillelse, at der dog, endog midt i »1905« et Sted kan staa at læse en Spaadom om Menighedsraadens Virkning, hvis de fremturer som de har begyndt, en saalydende Spaadom:

Menighedsraadene vil komme til faktisk at vælge saavel Præster som Bisper, men Menighedsraadene vil selv kun blive et Udtryk for Sognebefolkningen. Vordende Præster og Bisper vil gaa rundt hos de mest indflydelsesrige Personer og anbefale deres Kandidatur; valgte vil kun de blive, der forstaa at tækkes disse Spidser; de største Snobber vil faa de bedste Chancer; ikke kirkelige, men politiske og endnu mere under-

ordnede Hensyn vil blive afgørende. Den danske Gjeistlighed vil blive saadan: Bispestolene Retrætepladser for afdankede Politikere, Præsterne en afhængig, underordnet Kaste, berøvet al Ærefrygt; den danske Kirke vil blive berøvet al aandelig Myndighed.

Med Hensyn til Læren, Troen, Forkyndelsen, vil der herske den største Frihed: i nogle Kirker vil Kristus prædikes som en blot Moralist, berøvet al Guddommelighed; i andre som en socialistisk Agitator; i andre vil han slet ikke prædikes, men Kirkerne vil benyttes til ugentlige Sammenkomster, eller til oplysende Foredragsmøder, eller til selskabelige Underholdninger, eller til hvilket som helst praktisk Brug.

Derpaa vil Lovgivningsmagten indse, at den danske Kirke er en overflødig Institution; den vil blive afskaffet.

Siger nogen, at denne Spaadom røber liden Tro til Gud, Menighedens Herre, der vel skal vide at bevare den danske Kirke, saa svarer jeg: Ja, jeg har liden Tro til den *danske* Kirkes Fremtid, hvis det politiske Demokrati bemægtiger sig den. Men jeg har den dybeste Tro til, at Herren vil bevare sin hellige *almindelige* Kirke.

Thi naar det er kommet saa vidt som ovenfor varslet, eller endnu forinden, da vil de alvorligste Kristne i Landet lettest komme i Tanker om, at der bag de kirkelige Ruiner, de ser om sig, stadig eksisterer en fast kristen Kirkebygning, med Tugt og Orden, stærkere end alt politisk Demokrati og Aristokrati, rummeligere end alle Nationalkirker og varigere end dem, en Kirke, der med alle sine menneskelige Skrøbeligheder dog *er* en sand kristen Kirke, med samme Herre, samme Tro og Naademidler som vor Kirke, og langt større Fællesskab med andre Landes Menigheder. *Ethvert Skridt videre paa den falske Friheds Bane bliver et Skridt nærmere til den romersk-katholske Kirke, lad det blive sagt!\*)*

Men De, Hr. forhenværende Kultusminister, nuværende Konsejlpræsident, Deres Eksellence *Christensen!* som visselig mente den danske Kirke det godt, men som i

\*) Alle Udhævelser af Hr. B.

Deres usalige Forblindelse blev Skyld i dens Nedgang; De vil til den Tid, om De oplever den, kun finde daarlig Trøst i et »Det anede jeg ikke, det var ikke Meningen«. De, som — i god Tro — fik den danske lærde *Skole* mishandlet, sænket dens Niveau, gjort dens Ungdom til pædagogiske Prøveklude for lang Tid, og afstedkommet en Forvirring, som vi Lærere nu har ondt ved at bøde lidt paa; jeg mener, at den øvrige Del af min Etat i Grunden tænker som jeg; at den ikke ytrer det, er forklarligt; De, som — i god Tro — nu ogsaa har lagt Deres demokratiske Hænder paa Danmarks Forsvar, saa at Ingen nu véd noget om Fædrelandets ydre Betyggelse, uden dette, at Sagkyndigheden *ikke* er raadende; *De* vil heller ikke kunne stanse den danske Kirkes Nedgang, om De saa nok saa meget mente det godt. Thi politisk Demokrati er en Gift for alle bevarende Kræfter.«

Hvor det er velgørende at møde saa klare og tydelige Udtalelser midt i al den Ordskvalder og Taagethed, der præger de kirkelige Drøftelser for Tiden! Men vi kan vel med Hr. Brøndsted sukke: »Hvad nytter det?«

*J—n. J—n.*

---

## A. C.s Foredragsrækker.

### II. Række. 1. Foredrag.

— 0 —

**Cand. theol. & mag. Niels Hansen: Kardinal Newmann.**

Det er yderst vanskeligt at holde Foredrag om en enkelt Mand. En enkelt Tidsperiode, en enkelt Aandsretning eller et Samfundsspørgsmaal er det langt lettere at behandle paa en tilfredsstillende Maade i den Timestid, en Foredragsholder almindeligvis tør regne paa sine Tilhøreres Opmærksomhed.

Har man nu til Genstand for sit Foredrag valgt en Mand, hvis Liv er rigt paa ydre og store Begivenheder, kan man endda give et klart Billede af ham, selv om der naturligvis ikke maa forlanges dybtgaaende psykologiske Skildringer. Men stiller Sagen sig nu saaledes, at Manden har hørt til de stille i Landet, til dem, der ikke traadte frem med Brask og Bram, men til Gengæld levede et rigt og ejendommeligt Sjæleliv — ja, saa skal der graves dybere for at naa Bunden og derved den sande Forstaaelse, man saa senere søger at meddele andre. Kommer saa hertil, at det Menneskeliv, man har studeret, griber een og drager een aandeløs med sig med uimodstaaelig Magt, saa man begejstres over de uanede Skønheder og Dybder, man efterhaanden skuer, over de rige og ægte — menneskelige Kilder, der strømmer een i Møde — ja, saa bliver det næsten uoverkommeligt at tilfredsstille sig selv og andre. Da gælder det baade at begrænse sig og dog faa alt det væsentlige med. Naar da Foredragsholderen sidder ved sit Arbejdsbord og fæster Tankerne paa Papiret, saa vender dette Spørgsmaal stadigt tilbage: »Er dette nu væsentligt eller ikke?« Og jo fortroligere han er med det Menneskeliv, han vil skildre, des flere Indtryk melder sig; thi jo dybere han er trængt ind i Personligheden, desto mangfoldigere har han set den bestemt.

Saaledes tør jeg sikkert sige, det er gaaet Hr. Cand. theol. & mag. Niels Hansen, da han satte sig til at udarbejde sit Foredrag om Kardinal John Henry Newmann. Selv om der har været dem i den talrige Forsamling, der ikke kendte noget til Hr. Kandidatens varme Beundring for Kard. Newmann, saa har de ikke hørt mange Ord, før denne er blevet dem klar. Og Hr. Kandidaten kan sikkert glæde sig over at have vundet fleres Interesse for denne berømte, engelske Konvertit — Leo XIII.s »egen« Kardinal.

Nogen værdigere Personlighed kunde Foredragsholderen vanskelig have valgt som Genstand for sine indgaaende Studier. Kard. Newmann var en rigt nuanceret, klart sku-

ende Aand, der imponerede Verden ved den sande Stordaaads paa een Gang fornemme og beskedne Tilbagetrukethed. —

I et Liv, der er saa forholdsvis fattigt paa ydre Begebenheder, som Kard. Newmanns, men derimod rummer saa overvældende aandelige Rigdomme, er det særlig vanskeligt at faa draget netop de mest karakteristiske Træk frem og saaledes i klare, faste Omrids tegne Billedet af Manden, saaledes som man ser ham og gerne vil vise ham til andre. Foredragsholderen havde her overvundet mange Vanskeligheder og naaede langt frem mod Maalet.

Først skildredes Ungdomsaarene og de første Manddomsaar i den anglikanske Kirke. Her havde det været lærerigt, om der var bleven dvælet lidt ved Newmanns Forhold til Ungdomsvennen, Dr. Pusey; thi en kort Skildring af Ligheden og Kontrasten mellem disse to højtbegavede Personligheder vilde ikke alene have kastet et endnu klarere Lys over Newmanns Skikkelse, men ogsaa givet en mere distinct Forstaaelse af den Betydning, Kard. Newmanns Konversion havde. Ligeledes vilde de Tilhørere, der ikke i Forvejen kendte lidt til Newmanns Levned, derved have faaet dybere Forstaaelse af Dr. Puseys Ord om den gamle Kardinal, som nævnedes i Slutningen af Foredraget.

Hovedvægten lagdes naturligt paa de Brydningsaar, der gik forud for Konversionen. Disse for Newmann saa svære Aar, hvor han med sin store Energi og skarpe Tanke arbejdede med de alvorlige Spørgsmaal, der knytter sig til Problemet om Sjælens Frelse. — I hastigt tegnede og stærkt fængslende Billeder skildredes det ejendommelige Liv i Littlemore og Newmanns endelige Beslutning om at vende tilbage til Kirken.

Det var paa Grund af Tiden kun muligt i ganske korte Træk at skitsere Newmanns senere Liv, den 45aarige Virksomhed, han udfoldede i Kirkens Tjeneste som Præst i Oratorianernes Ordenshus i Birmingham.

Netop paa Grund af Newmanns mere indadvendte



Liv var det umuligt i Korthed at karakterisere og skildre det, som det f. Eks. havde været muligt med Kard. Mannings Levned.

Alle der overværede Foredraget skylder Hr. Kandidat Niels Hansen en hjertelig Tak for de mange vækkende Tanker, Foredraget indeholdt. Vi gik hjem med en større Forstaaelse af den ædle Personlighed, den »ægte præstelige Sjæl«, som Kardinal Newmann var. *J—n. J—n.*

---

## Polske Skoleforhold.<sup>\*)</sup>

— 0 —

Skønt man selvfølgelig kun kan have haarde Ord for den preussiske Underkuelsespolitik i de polske Landsdele, paatvinges man Anerkendelse ved, hvormeget der gøres for at hæve Kulturen. Og det navnlig ved et Blik paa de under andre Stater bragte Provinser.

I Rusland staar Skolevæsenet saa slet, at det simpelthen er under al Kritik, og man giver med Grund Regeringen Skylden. Men i Østerrig har Polakkerne deres egen galiciske Landdag, og Provinsens Styrelse er i Adelen og Gejstlighedens Haand. Alligevel findes der endnu 933 Landkommuner uden Skole, i 239 andre hedder det, at der er Skole, men Undervisning er der ingen af, dels af Mangel paa Lærere, da Lønnen er for ringe, dels af Mangel paa Skolebygning, da baade det offentlige Tilskud og Interessen for Folkeoplysning er for ringe. 6240 Kommuner har Landet, og deraf er de 1172 altsaa faktisk uden Skole, saa 24,000 Børn ingen Undervisning kan faa — udover den Smule, en eller anden kan lære i Hjemmene. I det hele taget staar Forholdene i Galicien som et sørgeligt men fuldgyldigt Bevis paa Polakkernes Umodenhed til i nogen nær Fremtid at kunne udgøre en selvstændig Stat.

I preussisk Polen har Kejserens ogsaa i de af »Nord. Ugebl.« anførte Taler i Posen sat meget ondt Blod. Dels citerede han nemlig Pave Leo XIII.s Ord til ham, ved hvilke Paven indestod ham for Polakkernes Troskab, medens disse giver samme Svar som i sin Tid Centrum, at nemlig Paven ikke har Overmyndighed over Katholikker paa det rent politiske Omraade; desuden henviser de til

\*) Ogsaa forsinket af Mangel paa Plads.

Friedrich Wilhem III.s med Ed bekræftede Garantier paa Wienerkongressen angaaende Polakkers Ligestillethed med Tyskerne, — en Ed, Preussen fra og med Bismarcks Styre uafbrudt træder under Fødder. Dels erklærede Kejseren, at Polakkerne er fuldstændig i Fred og Frihed under Hohenzollernes Fane; disse derimod henviser bl. a. til de Hundreder Millioner Mark, Kejseren lader ofre paa Opkøb, Fortyskning og Lutheranisering af de polske Egne, medens det samtidig formenes polske Bønder at bygge sig Hus paa Jord, de, oftest ved Udparcelleringer, køber.

Forleden har endogsaa Ærkebiskop Stablewski maattet træde energisk i Skranken for at lamme den ogsaa her i Bladet omtalte Regeringsforordning, ifølge hvilken det kræves af de polske Skolelærere, at de skal lade deres Børn undervise paa tysk til første Skriftemaal og A!tergang. Ærkebiskoppen hævder paa det bestemteste, at Forberedelsen til de hl. Sakramenter er et rent kirkeligt Anliggende, som udelukkende hører ind under hans Forum og det er hans Pligt at sørge for, at Forberedelsestiden før de hl. Sakramenters Annammelse ikke misbruges til Opnaaelsen af helt heterogene Øjemed. Da Børnene umuligt kan forberedes til disse hl. Handlinger i et fremmed Sprog, i hvilket de ikke er vant til at tale til Gud, saa paalægger han paa det strængeste sine Gejstlige kun at rette sig efter denne *hans* Forordning og at mindes det Ansvar, de har overfor Gud, med Hensyn til Troen, som de paa den mest hensigtsmæssige Maade skal plante i Børnenes Hjærter, og det kan kun ske i Børnenes Modersmaal. — Men de Lærere, der efterkommer Ærkebispens Fordring, kan være visse paa, at der venter dem alskens Chikaner, maaske Forflyttelse til vesttyske Egne, og at de, om de undgaar Afskedigelse i hvert Fald hverken opnaar Avancement eller Part i de Løntillæg, som Staten bevilger Lærere, der gør sig fortjente ved Fortyskning-arbejdet.

E. O.

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** Fra M.-Gladbach indløber Budskabet om, at Kølner-Domkapitular Dr. Vilhelm *Pingsmann* er afgaaet ved Døden den 10. ds. paa det derværende Maria-

Hilf-Hospital i en Alder af 73 Aar. Den afdøde var ikke blot i sin Hjemstavn en agtet og afholdt Personlighed, men har ogsaa her gjort sig fortjent til de danske Katholikers Taknemmelighed ved sin bestandige offervillige og virksomme Interesse for de nordiske Missioner. — Som meddelt her i Bladet (Nr. 20) kunde Dr. Pingsmann den 14. April sidstleden fejre sit 50-Aars Præstjubilæum og forrige Sommer havde vor højærværdigste Biskop endnu Glæden af hans Besøg her i København.

— — Man har gjort os opmærksom paa, at der paa Martius Truelsens Forlag (Kbhvn.) kan faas en lille praktisk *polsk-dansk Tolk* for 1 Kr., hvilket vi herved lader gaa videre til de heri interesserede.

**Vejle.** Den 15. Okt. blev den katholske Menigheds Skole paa Blegbanken indviet. Efter Andagten begyndte Højtideligheden i Kapellet med Sangen »Paa Sandheds Fjæld en Bygning staar« og »Veni Creator«. Derefter begav alle sig i Procession over til Skolen, først Søstrene med Børnene, derefter de voksne og endelig Præsterne i fuld Ornat. For lukkede Døre foretog d'Hrr. Pastorer Eyckens og Willekens (Hr. Pastor Brems var kaldet til Belgien til sin Moders Dødsleje) den første Del af Ceremonien, som bestod i Bønner og Indvielsen af de ydre Mure. Derefter aabnedes Dørene og alle begav sig ind i de i Dagens Anledning smykkede Lokaler, hvor Præsterne foran et lille Alter forrettede Indvielsen af Skolens Indre ved Sang og Bøn. Krucifikset blev ophængt af Præsten paa Ærespladsen lige overfor det smykkede Billede af Kong Kristian IX. Efter Indvielsen holdt Pastor Eyckens en rørende Tale til de tilstedeværende om Barnet, dets Opdragelse og Søstrenes Gerning som Børnenes Lærerinder og Opdragere. Efter Talen begav alle sig til Søstrenes Bolig, som da blev indviet, hvorefter man igen begav sig til Kapellet for at takke Gud ved Afsyngelsen af »Store Gud, vi love Dig«. I Dag den 16. Oktober aabnes Skolen. 15 Børn var tilstede. (»Vejle Amtsavis«.)

**P** Afholdsforeningen »Sct. Johannes«. Møde for Alle  
 Onsdag den 25. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$  Aften Gasværksvej 9<sup>3</sup> o. G.  
 Foredrag af Hr. Johan Johnsen: Forfædre dyrkelsen  
 i Kina. — Humoristisk Oplæsning, eventuelt Lysbilleder. —  
 Alle er velkomne. — Husk Aftenunderholdningen den 21.  
 ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$  Aften. Bestyrelsen.

Mandag d. 16. ds. udkom 3. Aargangs 9. Hefte af  
**„VARDEN“.**

Indhold: W. Anderson: Alvastra.  
 J. Svensson: Fra Island. III.  
 J. B. Lohmann: Kristi Dødsdag.  
 E. Plauchud: To smaa Æventyr.  
 Litteratur og Theater.  
 Bilag: Portræt og Biografi af Plauchud.

Subskription à 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og  
 paa Postkontorerne. Til Udlandet forsendes »Varden«  
 under Korsbaand for 5 Kr. aarlig direkte fra Udgiveren,  
 Kong Georgs Vej 35, København F., Tlf. Godthaab 613 Y.

**A. C.** Møde i Søvavillonen Onsdag den 25. Oktober  
 Kl. 8 $\frac{1}{2}$ . Generalforsamling. Dagsorden meddeles paa Brev-  
 kortene.

Organist Joh. Hammermüller  
**er flyttet til**  
 H. C. Ørstedsvej 61.

En dygtig **Enepige** (Husholderske), som kan føre en  
 mindre Husholdning (2 Personer), hvor Husmoderen savnes,  
 søges til en vellønnet Plads til 1. Decbr. — Billet med An-  
 befalinger mrkt. Husholderske til Hoffmann, Købmagerg. 48.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 22. Oktober.** 19. Søndag efter Pintse. De hl.  
 Relikviers Ihukommelse. — 23. **M.** Votivofficium af St.  
 Ansgar. — 24. **Ti.** Ærkeenglen Raphael. — 25. **O.** Chry-  
 santhus og Daria, Martyrer. — 26. **To.** Evarist, Pave og  
 Martyr. — 27. **F.** Ferialdag. — 28. **L.** Simon og Judas,  
 Apostle.

**Søndag den 29. Oktober.** 20. Søndag efter Pintse.

**Rosenkranskirken.** I Oktober Maaned holdes hver Lør-  
 dag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Rosenkransandagt med sakramental Vel-  
 signelse.

**Mariakongregationen for Mænd** holder Fælleskommunion  
 Søndag den 22. Oktober i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$ .

## Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10	Høj m.	Præd.	Kl. 6	And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	—	—	- 5	—
St. Anna Kirke (Sundby):	- 10	—	—	- 6	—
Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.):	- 10	—	—	- 6	—
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	—	—	- 3	—
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7	—	—	- 3	—
Noviciatets Kap. (Strandv. 91.):	- 9	—	—	- 3	—
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	—	—	- 5	—

Stille hl. Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Anna Kirke Kl. 8; i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 og 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub>; i St. Josefs Kirke Kl. 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub>; i St. Andreas Kirke Kl. 7 og 7<sup>3</sup>/<sub>4</sub>.

NB. Forandringer eller særlige Gudstjenesteordninger ved de enkelte Kirker til 1. og 2. Nov. bedes indsendt i Tide.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17). Søndag den 29. Okt. Kl. 10 højtidelig Messe med Præd. — Kl. 4 Andagt.

## MØDREFORENINGEN.



I Anledning af Mødreforeningens **25aarige Jubilæum** anmodes Medlemmerne indtrængende om at deltage i Fælleskommunionen, som afholdes Søndag den **29. Oktober** Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

Samme Dags Eftermiddag Kl. 3 holdes Festandagt i St. Josefs Søstrenes Huskapel paa Toldbodvejen og derefter et lille selskabeligt Møde samme Sted.

*Medaillen bæres.* — November-Mødet bortfalder.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 44.

Søndagen den 29. Oktober.

1905.

---

**Indhold:** En fortræffelig Opdragelsesmethode. — Troen og Døden. — Storbritanien. Katholicismens Fremgang. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Gefle. Hamburg. Berlin. Frankrig. — Bekendtgørelser.

---

## En fortræffelig Opdragelsesmethode.

— 0 —

I Anledning af *Mødreforeningens Jubilæum* hid-sætter vi (efter »St. Olaf« Nr. 37) følgende smukke Livs-erindring af en Kapucinerpater; den kan tjene til Paamin-delse om, at den bedste Maade at lære Børnene Lydighed og sand Fromhed, ikke er mange Skænd eller Trusler om Straf (undtagen i yderste Nødstilfælde) men: at lære dem Lydighed af Kærlighed til *Gud*, lære dem i al deres Ger-ning at have *Ham* for Øje og lære dem dette ikke blot ved Ord men fremfor alt ved eget Eksempel, ved en sam-vittighedsfuld Opfyldelse af Guds hl. Vilje under alle For-hold og Omstændigheder. Et saadant *Eksempel* virker langt mere end mange Ord, hvilket ogsaa ses af neden-staaende smukke Virkelighedsskildring:

At min Broder og jeg — saaledes fortalte for ikke lang Tid siden en Kapucinerpater — fik Kald til Præste- og Ordensstanden, skyldes næst Gud vore gode, kære Forældre, især vor uforglemmelige, fromme Moder. Hvad hun gjorde for os, kan vi i Evighed ikke belønne hende for. Hun plejede ved Opdragelsen af os 4 Børn ikke at bruge mange Ord; hun talte ikke meget, hun handlede. Og hvad hun gjorde og sagde, det skete med helligt kærlighedsfuldt Alvor og gjorde et uudsletteligt Indtryk paa vore unge Hjerter. Jeg erindrer endnu, som om det var sket i Dag, at jeg som otteaarig Dreng en Dag, da jeg kom hjem fra Skolen, i min Moders Nærværelse gentog et gudsbespotteligt Ord, som jeg havde lært paa Vejen af en af mine Skolekammerater, uden at jeg forstod Ordets slette Betydning.

Ved at høre det stygge Ord fra sit Barns Mund, saa min Moder mig fast i Ansigtet og sagde: »Barn, dette Ord vil jeg i mit Liv ikke mere høre af din Mund.« Jeg forstod, at jeg havde sagt noget rigtig galt, og tav. Efter Maaltidet sagde Moder til mig: »Frans, kom med mig op i Soveværelset.« Jeg studsede en Smule; thi jeg kunde ikke rigtig forstaa, hvad det skulde blive til; men jeg fulgte naturligvis viljeløst. I min Moders Soveværelse hang et stort Krucifiks, foran hvilket hun plejede at bede. Foran dette førte hun mig nu hen og sagde med mild, men alvorlig Stemme: »Barn, i Formiddag har du forvoldt Herren Smerte med det stygge Ord, som kom ud af din Mund. Du har ganske vist ikke forstaaet, hvor stygt det var, og derfor vil jeg denné Gang ikke straffe dig; men husk, at jeg ikke mere vil høre dette eller noget andet stygt Ord af dig. Knæl nu ned; vi vil bede Vorherre om Tilgivelse for det hæslige Ord og bede fem Fadervor til hans fem hl. Saarmærker.« Jeg faldt paa Knæ ved Siden af min Moder, og vi bad sammen de fem hl. Fadervor.

Denne Scene glemmer jeg aldrig; den gjorde mere Indtryk paa mit Barnehjerte, end lange Formaninger eller

de haardeste Straffe kunde have gjort. — Saaledes fortalte Pateren med fugtige Øjne, og han tilføjede: Mangen Moder, som har klaget for mig over, at hun ikke kunde komme tilrette med sit Barn eller formaa at lære det noget godt, har jeg fortalt denne Tildragelse og givet det Raad at føre den unge Sjæl til Krucifikset og give det en kort, men alvorlig Formaning istedetfor at skænde og larme eller trætte det med altfor lange Prædikener. Børnene vænner sig dertil som en Maskinist til Maskinens Klappen. I det Hus, hvor der vanker mest Skænd, øves der af Børnene mindst Lydighed.

---

## Troen og Døden.

—o—

(Sluttet.)

Med disse Blodmenneskers Død sammenligne man nu deres troende Ofres Død. Medens Fritænkeriet ikke bød hine nogen Trøst, fandt disse i Troen en Styrke, der lod dem bære deres tunge Skæbne med en Glæde, som satte selve deres Bødler i Forundring. Vi kan selvfølgelig nu som før kun fremdrage et lille Udvalg.

For at begynde med det ædleste Offer, hvis Blod maatte flyde under Guillotinen, den ulykkelige Konge, *Ludvig XVI.*, saa vilde det føre for langt at fortælle alle de tunge Prøvelser, der ramte ham Slag i Slag. Det er kun hans sidste Øjeblikke, der har Betydning for os her, hans Forberedelse til Døden og selve Døden.

*Ludvig* havde stedse været en pligttopfyldende Søn af sin Kirke. Hans sidste Øjeblikke kaster næsten en Helgenlorie om hans Skikkelse. Den Gudhengivenhed, hvormed han modtog sin Skæbne, den Fromhed, hvormed han forberedte sig til det sidste Skridt, gjorde et saa dybt Indtryk paa hans Omgivelser, at *Malesherbes*, hans heltemodige Forsvarer, som ogsaa senere hen maatte lægge sit



Hoved under Guillotinen, fandt sin tabte Barnetro igen, og *Gazal*, der maatte bringe Præsten, udraabte ved Tanken om Kongens vidunderlige Sjælefred: »Hvilken en Mand! Hvilken Hengivelse! Hvilket Mod! Nej, Naturen alene kan ikke give en saadan Kraft. Det er noget overmenneskeligt«. M. a. O. Fritænkeren siger, at Fritænkeriet ikke kan give én en saadan Ro i Døden; det kan kun Troen.

*Ludvig* havde ikke stolet paa, at hans Fjender vilde give ham en kirketro Præst, d. v. s. en Præst, der ikke havde aflagt Ed paa Forfatningen, men han fik alligevel én i *Edgeworth de Firmont*. Med ham ordnede han sine sidste Anliggender. Han tilgav sine Fjender af Hjerte, ogsaa sin unaturlige Fætter, *Filip Egabité*. og til sin Broder *Karl Filip*, som han indsatte til Formynder for sin Søn, skrev han, at naar han kom til Regeringen, saa skulde han huske, at hans (Ludvigs) Blod tilraabte ham: Naade og Tilgivelse!

Tidlig om Morgenen før Henrettelsen læste *Edgeworth* den hl. Messe i Kongens Celle, og denne modtog den hl. Kommunion med en rørende Andagt. Da han forlod Fængslet, sagde han til Fangevogteren, *Mathey*: »Jeg var i Forgaars noget opfarende imod Dem; tilgiv mig, og tænk ikke mere derpaa.« Paa den to Timer lange Fart til Skafottet laante han Præstens Breviar og læste de Salmer, denne udpegede som særlig passende for ham. Selv Gendarmerne saa bestyrkede og tillige begejstrede paa denne rolige Fromhed.

Ved Skafottet udspandt der sig en Kamp mellem Kongen og Bødlerne, men ingen Kamp mod Døden. Han vilde ikke tillade, at *de* afklædte ham, han trak selv Frakken af og blottede sin Hals. Heller ikke vilde han lade sig binde. »Det skal I aldrig gøre,« udraabte han. Først da Præsten sagde til ham: »Sire, jeg ser heri blot et sidste Træk paa Lighed mellem Dem og Frelseren,« da løftede han sine Øjne mod Himlen med et Udtryk af uudsigelig Smerte

og sagde: »I Sandhed, kun hans Eksempel kan formaa mig til at underkaste mig en slig Beskæmmelse.«

Da han var bundet, vendte han sig til Folkemængden og sagde: »Franskmænd, jeg dør uskyldig i alle de Forbrydelser, man bebrejder mig. Jeg tilgiver Ophavsmændene til min Død og beder til Gud, at det Blod, I nu vil udgyde, ikke maa komme over Frankrig.« I dette Øjeblik raslede Trommerne og faa Sekunder efter var *Ludvig* ikke mere.

Hertil vil vi straks føje *Ludvigs* ædle Dronnings Død. *Marie Antoinette* har aldrig været den slette Kvinde, mange har villet gøre hende til. Hun havde begaaet Fejl som Følge af den Letsindighed, der var en Frugt af hendes ungdommelige Uerfarenhed; men aldrig har hun gjort sig skyldig i en vanærende Last. Hun døde uskyldig og med det Mod, som kun Uskyldigheden og en levende Tro kan indgyde. Hun erklærede i sit Testament, ligesom hendes høje Gemal, at hun vilde dø i sine Fædres Tro, som Barn af den katholske, apostolske og romerske Kirke, og ogsaa hun tilgav af Hjertet sine Fjender.

Om Morgenen før Døden kom en edsvoren Præst til hende; men hun afviste hans Tjeneste. Hun vilde hellere stole paa Guds Barmhjertighed end have med en Præst at gøre, som havde forraadt sin Kirke.

Paa den lange Fart til Skafottet havde hun rig Lejlighed til at lægge sin Sjælestyrke for Dagen; thi hun spares ikke for nogen Ydmygelse. Man læser undertiden, at hun havde siddet tankeløs paa Vognen og talt Numrene paa Husene. *Lamartins* giver en bedre Forklaring. Hun vidste, at der et Steds var en Præst, der vilde give hende Absolutionen. Saasnart hun saa det aftalte Tegn, lukkede hun sine Øjne, og da hun ikke kunde korse sig med den lænkede Haand, gjorde hun med tre Hovedbevægelser Korset hen mod sit Bryst. »En indre Glæde og en hemmelighedsfuld Trøst straaledede fra dette Øjeblik af paa hendes Ansigt.«

Da Vognen var kommen til Retterstedet, steg hun med elastiske Skridt op ad Skafottets Trin. Derved kom hun til at træde Skarprefteren paa Foden. Hun bad ham om Forladelse, knælede ned til en kort Bøn og rejste sig med de Ord: »Endnu en Gang, lev vel, kære Børn! jeg gaar til Faderen.« Saa sagde hun til Skarprefteren: »Gør det hurtig« og lagde sit Hoved paa Blokken.

Atter et smukt Eksempel paa, hvorledes Troen kaster Forklarelsens Skær selv over den grufuldeste Død. Selv om en Fritænger farer rolig herfra, saa er det kun med Dødens kolde Ro, han er allerede død før Døden; hos den troende er det Livets blide Ro, han er levende og bærer i sig Pantet paa et evigt Liv.

Lad os endnu føje nogle mindre kendte Navne til. I Karmeliterklosteret, som Revolutionen havde omdannet til et Fængsel, var der blandt Fangerne en Del af Frankrigs mest fremragende Gejstlige. Under Myrderierne den 2den Sept. 1792 døde de fleste bedende. Da Morderne kaldte paa Ærkebiskoppen af Arles, søgte Præsterne at dække ham. Men han sagde: »Lad mig træde frem; maaske vil mit Blod blødgøre dem.« Saa gik han med Armene korslagte over Brystet sine Mordere i Møde: »det er mig, som I søger.« »Saa du er altsaa den Skurk, der har udgydt saa mange Patriots Blod i Arles.« »Jeg har aldrig gjort nogen noget ondt.« »Saa skal jeg gøre det mod dig,« raabte en og slog Ærkebiskoppen med Sabelen over Panden. Et andet, tredje og fjerde Hug kaster ham til Jorden, og et Spyd, der jages igennem hans Bryst, gør Ende paa hans Liv. En Del af de ham omgivende Præster dræbes derefter ved en Salve. Men endnu var mange til overs, som man søgte at overtale til at frelse sig ved at aflægge Eden paa Forfatningen. Men alle uden Undtagelse foretrækker de at dø, deriblandt de to Brødre *La Rochefoucault*, Biskopperne af Saintes og Beauvais. »Disse Præster,« sagde Dommeren senere fuld af Beun-

dring, »gik saa glade i Døden, som om de gik til et Bryllup.« Intet Under, de var jo baarne af Troens Begejstring.

Det var dog ikke blot Præsterne, der døde saa glade. De troende Lægfolk døde ikke mindre glade. Her er et Eksempel.

I Midten af det 18. Aarhundrede gjorde en Mand ved Navn *Cazotte* sig bemærkelig i Paris ved, at han paa den bestemteste Maade forudsagde Revolutionen og dens Rædsler. Da Revolutionen virkelig udbrød, kunde det ikke undgaas, at han ogsaa blev fængslet. Han længtes efter Døden, men han blev reddet ved sin Datters Heltemod. Dog kort efter blev han greben paany og atter dømt til Døden. Dennegang var der ingen Redning mere. Dommeren sagde til ham: »Du har været Mand, Kristen og Filosof. Dø nu som Mand, dø som Kristen: det er alt, Fædrelandet endnu venter af dig.« Da svarede han: »Jeg har forlængst været forberedt paa Døden: jeg har skriftet for tre Dage siden.« Sin Hustru og sine Børn formanede han til ikke at græde. »Jeg maa dø, som jeg har levet, min Gud og min Konge tro.« Paa Vejen til Retterstedet, fæstede han ofte Øjnene paa Hinilen, og naar han sænkede dem igen, tindrede de af en blid Glæde. Han smilede ved Synet af Skafottet og bevarede sin forklarede Ro til det sidste.

Nu endnu et Eksempel, som kunde synes ikke at passe i denne Sammenhæng. Jeg mener, det er Troens Triumf. Det er den berygtede *Filip Égalité's* Død. Han hørte til de ryggesløseste Mennesker, den fritænkerneske Filosofi har frembragt. Hans Navn vil for evigt være brændemærket med den Skamplet, at han stemte for Kongens Død. Men det gik ham, som de andre Revolutionsførere, der blev skyllet bort af den Storm, de selv havde fremkaldt.

Da han blev taget til Fange og dømt for Forbrydelser, han aldrig havde begaaet — for sine virkelige Forbrydelser gik han skyldfri — da følte han sig i Begyndelsen dybt

krænket. Han bad kun om, at man endnu samme Dag maatte henrette ham, en Bøn, som straks blev tilstaaet.

I Ventetiden gik han først i heftig Vrede op og ned i Fængselscellen. Snart veg Vredesrødmen for blidere Følelser; han udraabte med Æmhed Navnene paa sine Børn. Saa steg Billedet fra Fortiden op i hans Erindring, og han tænkte med Skam paa, hvor sørgeligt han havde forspildt sit Liv. I dette Øjeblik, da Angeren begyndte at gøre sig gældende i hans Indre, traadte en Præst, *Abbé Lothringer*, ind i hans Celle og tilbød ham Kirkens Trøst.

Prinsen spurgte ham først, om han var en kirketro Præst, Abbéen svarede, han havde desværre aflagt Eden, men han angrede det og vilde ved den første gunstige Lejlighed tilbagekalde den.\*) Da kastede Prinsen sig paa Knæ for ham og spurgte, om der var Tid til at aflægge et Generalskriftemaal. »Ja,« svarede Præsten, »og ingen har Lov til at forstyrre os.« Prinsen skriftede da med Tegn paa den dybeste overnaturlige Anger og spurgte Præsten sønderknust, om Gud endnu kunde optage ham blandt sine Salige. Præsten beviste ham dette ved mange Skriftsteder og gjorde ham opmærksom paa, at hans fromme Anger, hans Tro paa Guds Barmhertighed, hans højmodige Hengivelse ufejlbart vilde redde ham. Da sagde Prinsen: »Jeg dør uskyldig i det, man anklager mig for. Maatte Gud tilgive mine Dommere, som jeg tilgiver dem. Jeg har bidraget til en uskyldigs Død, og det bliver min Død. Men han var for god til ikke at tilgive mig. Gud vil forene os sammen med den hellige Ludvig.« »Jeg kan ikke noksom sige,« skriver *Abbé Lothringer*, »hvor meget jeg var opbygget ved hans ædle Hengivenhed, hans

---

\*) Prinsen behøvede ikke at have spurgt derom. Thi om end den frafaldne Præst under ordinære Forhold ikke havde havt Myndighed til at absolvere ham, saa gælder dette Kirkens Forbud dog ikke, hvor det drejer sig om Liv og Død. Ved Forberedelsen til Døden har hver retmæssig viet Præst Magt til at løse fra alle Synder.

Sønderknuselse hans overnaturlige Længsel efter at taale alt hernede for at afsone sine Synder, som han ved Skaffottets Fod endnu en Gang bad mig absolvere ham fra.«

Om vel Fritænkeriet kan berede et Menneske saa hellig en Død?

Naar vi holder de to Rækker sammen, vi har betragtet, forekommer det mig, at de er en talende Illustration til de to Skriftsteder:

»Synderens Død er skrækkelig, og de som hader den retfærdige, skal omkomme« (Ps. 33, 21), og

»De retfærdiges Sjæle er i Guds Haand, og Dødens Pine skal ikke røre dem (Visd. 3, 1).

sr.

---

## Storbritannien. Katholicismens Fremgang.

--0--

Af en meget grundig Studie, som Dr. *Krückenmeyer*, Saarbrücken, har offentliggjort i sidste Hæfte af »die Wahrheit«, bringer vi følgende interessante Oplysninger: »En glædelig Modsætning til Kirkefølgelsen i det »katholske Frankrig«, til »Løs fra Rom« Bevægelsen i det katholske Østerrig, til det »evangeliske Forbunds« stadige Fjendtligheder mod Kirken i Tyskland danner det protestantiske England. Siden sidste Halvdel af forrige Aarhundrede har den katholske Kirkes Stilling i England fuldstændig forandret sig. Efter Henrik VIII.s og hans Efterfølgeres Frafald fra den katholske Kirke blev Katholikerne intet Steds saa grusomt forfulgt som i England. Efter at Parlamentet i 1673 under Karl II. havde vedtaget Testakten, maatte enhver Englænder, der vilde beklæde en Stilling som Embedsmand, enten den var civil eller militær, foruden Supremateden og de dermed forbundne Eder,

hvorved Kongen anerkendtes som den engelske Kirkes Overhoved, endnu aflægge den saakaldte Tested, hvorved den katholske Kirkes Lære med Hensyn til Transsubstantiationen forkastedes. Først i 1827 blev ved Hjælp af Loven om Katolikernes Emancipation ogsaa Testakten ophævet. Men for Universiteterne blev den fremdeles bestaaende. Her blev den først afskaffet 1871 ved the University Test-Act. Bestaaende blev den mærkeligt nok kun for Kongen. Ogsaa Eduard VII. aflagde den ved sin Krowning, men under en betydelig mildere Form. Kunde en Katholik ikke beklæde en Stilling som Embedsmand, saa kunde han endnu mindre indtage en Plads i Parlamentet, hverken i Under- eller i Overhuset. Ogsaa deri er der i de sidste Aar indtraadt en glædelig Forandring. Underhuset tæller dog endnu, fraset de katholske Irlændere, kun faa Katholiker; derimod er der allerede over 40 i Overhuset. Imellem disse katholske Pairs findes der Repræsentanter for de fineste, engelske Familier.

Samtidig med Forbedringen af Katholikernes retslige Stilling tiltog deres Antal og forbedredes deres Organisationer. Ved en Bulle af 29. Septbr. 1850 genoprettede Pius IX. Hierarkiet i England. Leo XIII. udvidede det ved Bullen af 4. Marts 1895, hvorved Skotland ogsaa blev draget ind derunder. For Tiden residerer der i *England og Skotland tre Ærkebiskopper og 21 Biskopper. De katholske Præsters Antal beløber sig* efter det nyeste Catholic Directory til 3794, deraf 2514 Verdenspræster og 1280 Ordensgejstlige. I de sidstnævntes Tal er ikke medregnet de i 1904 fra Frankrig indvandrede Ordenspræster. For c. 30 Aar siden, i 1874, gaves der i England kun 1634 Præster; deres Antal har saaledes i nævnte Tidsrum mer end fordoblet sig. Kirker, Kapeller og Missionsstationer beløber sig for Tiden til 2008 mod 1029 i Aaret 1874. I 1904 blev der alene indviet 54 Kirker. Opdragelsesanstalter for begge Køn, der er ledet af Ordensfolk, beløber sig til over 200. Ligeledes er der over 150 katholske

Velgørenhedsanstalter saasom Vajsenhuse, Hospitaler, Asyl-  
ler, Fattighuse, Herberger, Døvstummeanstalter, Forbed-  
ringsanstalter o. s. v. Katholikernes samlede Antal i det  
forenede Kongerige beløber sig for Tiden til over 5½  
Million. London tæller 200,000 Katholiker.

Særlig iøjnefaldende i England er de *talrige Kon-  
versioner* ikke alene i de lavere Klasser, men fremfor alt  
i de øverste Klasser. I 1894 traadte der gennemsnitlig i  
England og Skotland i *hver Maaned 700 Personer over  
til den katholske Kirke*; og saaledes har det været i  
mange Aar. »Det kan faktisk paavises,« hedder det i en  
Artikel i »Christlichen Familie« af 30. April 1899, »at fra  
1865 til 1882 er der i tre Fjerdedele af de katholske  
Stationer ikke gaaet færre end 31,177 over.« »Konverti-  
terne strømmer til os,« skriver den berømte Konvertit  
Oakeley i »Times«; »ingen uden vi kender det store  
Antal af Protestanter, der slutter sig til os. Aviserne giver  
fra Tid til anden Beretninger om nogle af de betydeligste  
Omvendelser, men Mængden af de øvrige Omvendelser er  
kun kendt af Gud og Gejstligheden.«

»Whitehall Review«, et protestantisk Organ, der holdes  
af Londons fornemme Verden, bragte d. 28. Septbr. 1878  
en Fortegnelse over fremragende Konvertiter, deriblandt  
nævnes 52 Medlemmer af den højeste engelske Adel, del-  
vis med Familie, henved 900 Damer af Stand, 333 angli-  
kanske Theologer og Gejstlige, 266 Doctores fra Oxfords  
Universitet, 128 fra Cambridges Universitet og 4 fra Uni-  
versitetet i Dublin, 10 Officerer fra Hæren, 13 fra Mari-  
nen, 13 højtstaaende Embedsmænd, 10 Medlemmer af Par-  
lamentet, 38 Skribenter og et stort Antal Kunstnere og Lærde.

»Denne Strømning hen imod Catholicismen,« skriver  
den fremragende engelske Konvertit Spencer, »er af en saa  
ejendommelig Karakter, at der intet Sidestykke findes dertil  
i Kirkens Historie.«



## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

**Gefle.** Den 8. Oktober fejrede den unge *St. Paulsforening* i Gefle sin første Stiftelsesfest. Det er Foreningens Opgave at hjælpe Sognepræsten med at udbrede Kristi Rige ved religiøs Iver og et godt Eksempel. For den gensidige Opmuntrings Skyld har man i det forløbne Aar næsten hver Søndag haft en lille selskabelig Sammenkomst efter Aftengudstjenesten. — Stiftelsesfesten fejredes ved Fælleskommunion om Morgen og ved Deltagelse i den øvrige Gudstjeneste Dagen over. Efter Aftengudstjenesten forsamledes Foreningens Medlemmer tilligemed Venner og Bekendte — et halvt Hundrede ialt — hos Pastor *de Fries*, sammen med hvem de tilbragte en behagelig Aften med Musik og Sang og anden Underholdning, efter at Sekretæren Hr. Petrus *Lindblom*, først havde givet et Overblik over Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar. Man skiltes først sent med Ønsket om, at Foreningen maatte vokse og trives til Glæde baade for Menigheden og dens afholdte Præst.

**Hamburg.** Tyske Aviser har i forrige Uge bragt udførlige Referater fra »det evangeliske Forbunds« Generalforsamling i Hamburg, som fornylig er afsluttet. En Sammenligning mellem denne og Katholikernes Generalforsamling i Strassburg ligger meget nær, og maa selv for den mest upartiske lagttager falde ud til Fordel for sidstnævnte. Medens disse nemlig i Strassburg udelukkende beskæftigede sig enten med indre Anliggender eller med almennyttige Spørgsmaal uden at blande ubeføjet Polemik mod Protestanterne med ind i Sagen, bestaar de »evangeliskes« (!) Forhandlinger i Hamburg næsten udelukkende i hadefulde Udfald imod den katolske Kirke. Her paatrænger sig én uvilkaarligt det Spørgsmaal: paa hvilken Side findes den sande Tolerance?

**Berlin.** (*Katholsk Ydre-Missions-Møde.*) I Begyndelsen af Oktober Maaned fandt den 2. tyske Kolonial-

kongres Sted i Berlins Rigsdagsbygning. Blandt mange andre almennyttige Foreninger og Institutioner, som deltog i denne Kongres, nævnes ogsaa St. Rafaelsforeningen og de i de tyske Kolonier virkende katholske Missionssekselskaber. I Tilslutning til denne Kongres afholdtes en *almindelig katholsk Missionsfestlighed* i Berlin med Prædikener og Taler af Missionærene for saaledes at opmuntre de tyske Katholiker til end mere at interessere sig for og hver paa sin Maade og efter sin Evne at støtte den smukke Gerning ude i Missionerne.

**Frankrig.** Det forlyder at den hl. Fader vil sammenkalde syv Kardinaler, som hører til Kongregationen for de ydre kirkelige Anliggender, for at *drøfte de kirkelige Forhold i Frankrig* og undersøge de af de franske Katholiker indsendte Forslag.

Bladet »La Croix« fortæller om en *Streike* paa alle *Hospitalerne* i Bordeaux. Da Administrationen ikke vilde gaa ind paa Funktionærernes Fordringer, nedlagde disse Arbejdet, saa at man kom i stor Forlegenhed med, hvem man skulde betro Pasningen af de syge. Bladet tilføjer: Man har aldrig hørt, at Søstrene, som er bleven jaget bort fra Hospitalerne, nogensinde har gjort Streike og ladet de syge i Stikken.

Katholsk Afholdsforbund for Danmark »**St. Johannes Broderskab**« afholder i Anledning af Alle Helgensfest Fælleskommunion Søndagen den 5. Novbr. For Afdelingen »St. Johannes« København er Tiden Kl. 8 Morgen i St. Ansgars Kirke, Bredgade. Lad os alle opofre denne hl. Kommunion for »St. Johannes Broderskab«, at det maa vinde Fremgang til Guds og Kirkens Ære og til Velsigelse for Menneskene og at der altid maa herske god Forstaaelse og Enighed saavel blandt Afdelingerne som blandt de enkelte Medlemmer. — Emblemet bæres synligt og det er at haabe, at alle Medlemmer i alle Afdelinger, ogsaa dem, der ikke møder regelmæssig til Møderne, vil deltage i Fælleskommunionen saavidt det paa nogen Maade er muligt. En Udeblivelse uden gyldig Grund vil blive betragtet som Tegn paa Ligegyldighed og Lunkenhed for den gode Sag, »Afholdssagen«.

Gid det snart maatte gaa op for langt flere af vore Trosfæller, at det at slutte sig til Afholdssagens Forkæmpere

er baade gavnligt og godt for enhver, og at der indenfor »St. Johannes Broderskab« er baade Plads og Brug for enhver, baade fattig og rig, baade lærd og ikke lærd.

Naar man ser, hvilken Tilstrømning der er til de andre Afholdsselskaber her i Landet saavel af Læger som af Theologer og andre lærde, saa kunde man ønske, at noget lignende maatte ske ogsaa indenfor vor Menighed.

L. Winther,

Formd. f. Kath. Afholdsforbund.

**Afholdsforeningen »St. Johannes«.** Medlemsmøde med Optagelse Onsdag den 1. November Kl. 8 $\frac{1}{2}$  pr. Gasværksvej 9<sup>a</sup> o. G.

Samme Sted: Søndagen den 5. s. M. Kl. 3 Eftmd. pr. Børneafdelingen, Foredrag af Hr. Seminarist Chr. O. Nielsen, derefter Oplæsning af Hr. E. Petersen. — Mød Alle i god Tid.  
Bestyrelsen.

**Den** katolske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepenge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr., eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Søgnedage fra Kl. 1—3 og 5—7.  
samt Lørdag Aften

F. Simonsen,  
St. Jørgens Allé 11, 1 Sal.

### C. B. LOHRER,

31, Adelgade, — Telefon Nr. 19673,  
tegner Brand-, Glas- og Tyveriforsikringer  
paa billige Betingelser.

### C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,  
**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.  
Edsvoren Leverandør til katolske Kirker.

En flink og proper **Vadskekone** søges. Hollændervej 4 St., Messerschmidt.

### Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. Oktober. 20. Søndag efter Fintse. — 30. M. Alfons Rodriguez, Bekender. — 31. Ti. Wolfgang, Biskop og Bekender. (Vigiliefastedag.)

Onsdag den 1. November. Alle Helgens Fest. (Befalet Fstedag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe.)

Torsdag den 2. November. Alle Sjæles Dag. — 3. F.  
Oktavdag. — 4. L. Karl Borromæus, Bekender og Biskop.  
Søndag den 5. November. 21. Søndag efter Pintse.

### Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højm. m. Præd.	Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 — — —	- 5 —
St. Anna Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 —
Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	- 6 —
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 —
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — — —	- 3 —
Noviciatets Kap. (Strandv. 91.):	- 9 — — —	- 2 $\frac{1}{2}$ —
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	- 5 —

Stille hl. Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Anna Kirke Kl. 8; i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ ; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$ ; i St. Andreas Kirke Kl. 7 og 7 $\frac{3}{4}$ .

### Alle Helgensfest (1. November).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse. Kl. 8 Aften Rosenkransandagt med Prædiken og Procession, hvori Jomfruernes Forening deltaget med Broderskabets Faner.

Rosenkranskirken: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Andagt.

Jesu Hjærte Kirke. Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$  stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 8 Festandagt.

I de øvrige Kirker og Kapeller holdes, saa vidt vides, Gudstjenesten som paa Søndagene.

### Alle Sjælesdag (2. November).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 9 Pontifikal-Sjælemesse.

Rosenkranskirken: Kl. 6 $\frac{1}{2}$  stille Messe; Kl. 8 højtidelig Sjælemesse: Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Andagt.

Jesu Hjærte Kirke: Kl. 7 og 7 $\frac{1}{2}$  stille Messe; Kl. 8 $\frac{1}{2}$  Levit-Sjælemesse.

I de øvrige Kirker og Kapeller ? ? ?

### Første Fredag i Maaneden (den 3. ds.).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$  højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.

Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjærte.

Jesu Hjærte Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$  Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aften Andagt.

**Den eucharistiske Forenings** Medlemmer bedes møde i St. Ansgars Kirke Fredagen den 3. Novbr. til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17). Søndag den 29. Okt. Kl. 10 højtidelig Messe med Præd. — Kl. 4 Andagt.

### Hospitalsindvielse.

St. Elisabethsøstrenes Hospital (Hans Bogbindersallé, Sundby) indviés Mandag den 30. Oktober. Mødested: Kirken ligeoverfor.

Menighedens Medlemmer indbydes venligst til at overvære Højtideligheden.

## MØDREFORENINGEN.



I Anledning af Mødreforeningens **25aarige Jubilæum** anmodes Medlemmerne indtrængende om at deltage i Fælleskommunionen, som afholdes Søndag den **29. Oktober** Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

Samme Dags Eftermiddag Kl. 3 holdes Festandagt i St. Josefs Søstrenes Huskapel paa Toldbodvejen og derefter et lille selskabeligt Møde samme Sted.

*Medaillen bæres.* — November-Mødet bortfalder.

**Litteratur.** I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhvn.) faas:

**P. P.** Til Forsvar for Sandheden: Nr. 18 Omvendelse efter Døden. Nr. 19 De afgørende Spørgsmaal. Nr. 20 Skærpsilden og Nr. 21 Forbøn for vore hensovede Kære à 25 Øre. — Alle 4 Brochurer under Fællestitlen »Paa Skællet mellem Tid og Evighed«, 1 Kr.

Pater Roh: Hvem er Kristus? 2. gennemsete Udgave. 50 Øre.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 44

Søndagen den 29. Oktober.

1905.

---

---

**Indhold:** Digt. — St. Elisabeth-Hospitalets Indvielse i Sundby. — Johannes Jørgensen. — Folkebibliotheker. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser.

---

## JOHANNES JØRGENSENS „LIVSLØGN OG LIVSSANDHED“.

I Anledning af Tiaaret for denne Bogs Affattelse  
1895.



En lille Bog, hvis sarte Omslag dækker halvhundred Sider kun — småbitte Sider... Men, mer end mange store Bøger, vil den staa frisk i min Erindring alletider...

Det er en Mand, som ærligt her bekender, at han for vild — og uden Bram fortæller om Fejl og Synd og Vandring gennem Mørke frem til det Sted, hvor Livets Vande vælder...

Jeg véd, at denne Mand blandt Renegater  
er anvist Plads af Munde og af Penne,  
at han er stemplet som en Overløber  
af Fremskridtslaugets Mestere og Svende. —

Ti han har brudt med dem, han én Gang fulgte,  
da ej han fandt sin Sandhedshunger stillet —  
og han har varet andre mod den Livsløgn,  
hvori hans egen Sjæl har været hildet...

Men vi bør — Venner, danske Katholiker! —  
med Varme mindes ham — hans Tiaars-Virken —  
og haabe paa en Fremtid, rig og solfyldt,  
til Held for ham — og for vor Moder: Kirken!

Den 25. Oktober 1905.

*R. Jahn Nielsen.*

---

## **St. Elisabeth-Hospitalets Indvielse** i Sundbyerne.

—o—

I vore Nabolande Norge og Sverrige har St. Elisabethsøstrene været kendt i længere Tid end her; i Norge kunde de netop i disse Dage fejre 25 Aars Jubilæum. Men den halve Snes Aar, som disse saakaldte »graa Søstre« har tilbragt her hos os, har dog ogsaa været tilstrækkelig for dem til at vinde alle deres Agtelse, Kærlighed og Taknemmelighed, som de er kommen i Berøring med under deres ambulante Sygepleje. Intet Under da, at Lægerne paa Kristianshavn og Amager allerede for flere Aar siden gentagende Gange udtrykte Ønsket om, at disse Søstre maatte optage den saa meget tiltrængte Hospitalsgerning i Sundbyerne. Og dette Ønske er nu ved at gaa i Opfyldelse.

Det Hospital, som St. Elisabethsøstrene nu har fuldendt paa Amager, og som blev indviet i Måndags *den*

30. Oktober, er næsten lige ved at overgaa selv de dristigste Forventninger. Den imponerende 3-etages Bygning ude i Hans Bogbinders Allé, lige overfor St. Anna Kirke, staar nu fuldt færdig til at modtage de syge og lidende fra Sundbyerne og Omegnen. Hospitalet, som senere om fornødent vil blive udvidet, har allerede Plads til 70—80 *Patienter*, idet det tæller 17 *Enkeltværelser* og 6 *Fællesstuer*, som alle er høje og lyse og ligesom alle de brede Gange og Korridorer holdt i en tiltalende venlig og mild Farvetone, som virker beroligende paa Sindet, saa at man straks føler sig som hjemme; man kunde næsten misunde de *Patienter*, som faar Lov til at nyde St. Elisabeth-søstrenes kærlige Pleje i disse smukke Omgivelser. — Selvfølgelig er alt, ligefra Operationsstuer og Liggehaller til *Recks' Varme* og Ventilationsapperater indrettet efter nyeste og bedste Mønstre. Ogsaa hele Beliggenheden er saa god som blot mulig, frit og luftigt til alle Sider, med Udsigt over det frugtbare Amagerland og Kalvebodstrand.

Indvielsen tog sin Begyndelse Kl. 12 ovre i St. Anna Kirke, fra hvis Taarn og Facade Dannebrog og det pavelige Flag vajede. Kirken var fyldt indtil sidste Plads af en repræsentativ Forsamling med hds. kongelige Højhed *Prinsesse Marie* i Spidsen. Desværre forhindrede en haardnakket Bronchitis hans biskoppelige Højærværdighed *Monseigneur von Euch* i selv at foretage Indvielsen. Som Stedfortræder fungerede da ved Alteret St. Elisabethsøstrenes Direktør og Raadgiver, *Canonicus Augustin* fra Breslau, medens Sognepræsten, Hr. Pastor *Schmiderer* holdt Talen fra Prædikestolen.

Pastoren mindede først om hvorledes nu afdøde Pastor Johansen for godt et Aar siden havde nedlagt Grundstenen til Hospitalet og forenet sin Bøn med Søstrenes, om at den Bygning, som den Gang paabegyndtes, ogsaa maatte naa sin Fuldendelse til Guds Ære og til de lidendes Trøst og Hjælp. De gode Søstres Bøn var nu gaaet i Opfyldelse og derfor skulde da ogsaa denne Indvielseshøjtidelighed forme sig som en Taksigelse til Gud. — Der



trængtes virkelig til et saadant Hospital derude, da Sygehusene i Reglen er overfyldte og Vejen til Hospitalerne i det indre af Byen er altfor lang, særlig naar det gælder hurtig Hjælp. Der var ingen væsenlig Forskel imellem dette og andre Hospitaler; men alt borger for, at det med Ære vil kunne hævde sin Plads blandt Byens bedste Hospitaler; thi ikke blot var alle Lægevidenskabens mest fremskredne Krav bleven fyldestgjorte ved dets Indretning, — ikke blot var Overlægen, som skulde lede Hospitalet en ualmindelig dygtig og afholdt Mand, men selve Navnet, *St. Elisabeths Hospital* og det Ord, som stod skrevet ved Indgangen: »*Kærlighed er Lovens Fylde*« borgede for at Sygeplejen her vilde blive udført i den rette Aand, i den kristelige Kærligheds Aand. Dette havde altid været Drivfjederen i St. Elisabethordenens Foretagender og i al dens Gerning; i denne Henseende har St. Elisabethsøstrene bestandig søgt at efterligne deres Forbillede, den hl. Elisabeth, den ungarske Kongedatter og Landgrevinde af Thyringen, der trods den unge Alder hun døde i, 24-Aars Alderen, har naaet Verdensberømmelse for, hvad hun udrettede ved sin offervillige Kærlighed til de fattige og de syge. Den selvsamme kristelige Idé, som besjælede hende, er ogsaa legemliggjort i St. Elisabethsøstrene; i den hl. Elisabeths Aand har ogsaa de, overalt hvor de kom i Syd og i Nord, kun haft dette ene for Øje: at tjene Gud i hans lidende Skabninger, uden selv at søge nogen jordisk Fordel eller materiel Vinding. — Da det altsaa er en hellig og Gud velbehagelig Gerning som her skal tage sin Begyndelse, saa takker vi ogsaa ham ved denne Lejlighed og beder ham om at lægge sin Velsignelse til dette store Værk, som nu skal begynde i hans Navn og af Kærlighed til ham, for at Søstrenes Virksomhed her ligesom saa mange andre Steder maa blive baade til Lægernes og de Syges fulde Tilfredsstillelse og hele dette Værk saaledes virkelig maa blive til Gavn og Velsignelse for Sundbyerne og hele Omegnen.

Efterat Koret endnu havde sunget en smuk og stemningsfuld Salme, begav man sig i Procession over til Hospitalet, hvor Canonicus *Augustin* under Bøn og Besprængelse med Vievand velsignede hele Bygningen og hvert enkelt Rum. Afslutningen paa denne Del af Højtideligheden foregik igen ovre i Kirken, hvor man staaende istemte Takkesalmen »Te Deum«.

Henimod Kl. 1 $\frac{1}{2}$  forsamledes en større Kreds af særligt indbudne (ca. 60) i et af de rummeligste Lokaler i Hospitalet, hvor der af Enkefru Baronesse Stampes Husholdningselever under Frk. Scherr's og Frk. cand. phil. Bardenfleth's Overledelse serveredes en udmærket Frokost. Ved Bordet blev der holdt adskillige Taler. Først rejste Hr. Canonicus *Augustin* sig og mindedes i en smuk, formfuldendt tysk Tale *Hs. biskoppelige Højærværdighed*, som desværre ved Sygdom var forhindret i at være her til Stede, omtalte dernæst Arkitekt *Førgensen*, Ingeniør *Joh. Petersen*, Murmester *Günther*, Pastor *Resch*, som havde ført Tilsyn med Arbejdet i Søstrenes Sted, takkede *Lægerne* fordi de vilde vie deres Videnskab og deres Kræfter til de syges Tjeneste netop her i denne Bygning, hvor *Søstrene* fra deres Side vilde gøre alt for at være de syge i Moders Sted.

Derpaa svarede Pastor *Resch* med en Skaaltale for Hr. Canonicus *Augustin* og for *Søstrene*, hvem vi skyldte det, at denne Bygning var rejst og det uden smaaligt Kni-beri men med sand offervillig Rundhaandethed.

Overlæge Dr. *Ernst* talte dernæst for Arkitekt *Førgensen*, Ingeniør *Joh. Petersen*, Murmester *Günther* og alle de Haandværkere, som havde været medvirkende ved Hospitalets Opførelse.

Tømmermester *Engell* takkede Søstrene i Sundbyernes Navn og ønskede dem fuldt Hus.

Professor *Schou* lykønskede Søstrene til Valget af Overlæge *Ernst*, for hvem han udbragte en Skaal med Ønsket om rig Virksomhed her paa dette Sted.

Dernæst talte Cand. theol. & mag. *Niels Hansen* for Sundbyernes Repræsentanter Grosserer *Ebert* og Tømrerhandler *Engell*, Borgerrepræsentant Grosserer *Ebert* for *Ansgarstiftelsen*, som havde gjort den første Begyndelse herude, Hr. Forfatter *Johannes Jørgensen* i aandfulde Ord for *Redemptoristpræsterne*, som skulde bringe Søstrene den aandelige Hjælp og Trøst, som de ofte kunde have nødig under deres møjsommelige Arbejde, paa hvilket han anvendte den hl. Alfons Liguoris Ord: »Her i Livet er vi sat til at save Marmor og væde det med Taarer.«

Endelig talte Overlæge Dr. *Ernst* for Professor *Schou* og St. *Josefsøstrene* og Cand. *Niels Hansen* endnu en Gang for Pastor *Resch*, som sidste Nat kun havde kunnet unde sig 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> Times Hvile blot for at forberede denne Festlighed her i Dag.

Efter endt Maaltid spredtes man i smaa Grupper, som gik rundt og tog Enkelthederne i Hospitalet nærmere i Øjesyn, og derpaa skiltes man i festlig Stemning og med de bedste Ønsker for Søstrene.

---

## Johannes Jørgensen.

—o—

Det er i disse Dage ti Aar siden, at Johannes Jørgensen skrev sin lille Pièce »*Livslovn og Livssandhed*«, — et Skrift, der vakte en ikke ringe Opmærksomhed baade herhjemme og i Udlandet.

Det er i Anledning af denne betydningsfulde lille Bogs Tilbliven — og dens Forfatters næsten samtidige Overgang til den katholske Kirke, at disse Linier skrives.

\*

\*

\*

For snart ti Aar siden, da jeg en Dag gik igennem Vesterbrogade i København, saa jeg ved et rent Tilfælde i et Boghandlervindue en lille Bog med ovennævnte Titel:

»Livsløgn og Livssandhed — af Johannes Jørgensen.« — Denne Johannes Jørgensen var mig den Gang altfor ubekendt, til at Navnet kunde gøre det ringeste Indtryk paa mig. — Der gives jo dog saa mange *Johannes'er* og *Jørgensen'er* — men Titlen »*Livsløgn og Livssandhed*« vakte straks min Opmærksomhed, ja brændte sig saa ejendommeligt fast i min Sjæl, at jeg stirrede paa den en Tidlang og faldt i Tanker . . . . . — »*Livsløgn og Livssandhed*« . . . . . Hvad vil han mon sige, den Mand? Er det en Roman? Nej, dertil er Bogen dog for lille. . . . . Det maa da vel nærmest være en Prædiken. Men hvorfor staar der da ikke »*Af Pastor Johannes Jørgensen*«, thi det maa dog vel være en Præst, der prædiker om »*Livsløgn og Livssandhed*«. — Men hvor ejendommeligt er dog denne Titel!

Jeg kunde ikke modstaa Fristelsen, men gik ind i Boghandelen og bad om Lov til at se et Øjeblik paa den lille Bog derhenne i Vinduet, »*Livsløgn . . . . .*« — Jeg fik straks Bogen, aabnede den og begyndte at læse . . . . . Sproget, syntes jeg, var dejligt, men Indholdet var gaadefuldt: filosofiske og tillige helt personlige Betragtninger . . . . . Jeg gik meget snart ud igen og foresatte mig at spørge mig for om denne Forfatter og om hans Bog.

Hvad jeg endnu samme Dag fik at høre om denne ubekendte, vakte i den Grad min Nysgerrighed efter at læse den lille Bog, at jeg ikke hvilede, førend jeg havde skaffet mig den.

Læsningen gjorde et usædvanligt stærkt Indtryk paa mig. Jeg blev rent ud greben. Og fra nu af var Johannes Jørgensen ingen ubekendt mere for mig . . . . . Mine Tanker beskæftigede sig ofte med ham, indtil jeg saa en skønne Dag gjorde ham et lille Besøg, under Paaskud af, jeg ved ikke mere hvad, men i Grunden kun for engang at faa den Mand at se, hvis Sjælekampe, saaledes som de var skildrede i »*Livsløgn og Livssandhed*«, havde vakt min mest levende Interesse.

Saaledes lærte jeg Johannes Jørgensen at kende, — og jeg maa tilstaa det, Manden imponerede mig.

Hvad der gjorde et saa dybt Indtryk paa mig, da jeg læste hin lille Bog, det var ikke Sprogets Skønhed, den fine Duft af ægte, lødig Poesi, der strømmede mig i Møde fra hver Side . . . . . Nej, det var noget andet, det var denne Mands *Sjælekamp*, og *den Maade, paa hvilken han udkæmpede den*. Det var dette, der gjorde, at Johannes Jørgensen ikke mere stod for mig *som en af de mange*, men *som en af de faa*, en rent ud sjælden, usædvanlig Karakter. *En, der havde vovet et Spring, som kun de færreste vover.*

Følgende Træk bidrog, lidt senere, til at hæve denne Mand endnu et Trin højere i min Agtelse. Jeg mødte en Dag afdøde Pater A. Brinkmann, som i mange Aar var Præst ved Jesu Hjerter Kirken i Stenosgade. Jeg havde lige hørt at Johannes Jørgensen for Alvor tænkte paa at blive Katholik. Jeg vidste endnu ikke, om han nogensteds lod sig undervise i den katholske Religion. — Jeg kom da ganske tilfældigt i Samtalens Løb til at spørge Pater Brinkmann, om han mente, der var noget i det Rygte, jeg havde hørt, og om han troede, at Johannes Jørgensen virkelig vilde gøre dette Skridt. — »Ja,« — svarede han mig, — »og De kan stole paa, at han med Alvor studerer den katholske Religion. *Han har allerede med Pennen i Haanden gennemløjet og resumeret Side for Side hele Wilmers' Lærebog i den katholske Religion* — (et vældigt theologisk-videnskabeligt Værk i fire Bind paa flere Tusinde Sider, indeholdende hele den katholske Lære) og desforuden endnu *hele Professor Gutberleths Apologetik*.«

Mere fik jeg ikke at høre ved den Lejlighed; men disse Oplysninger gjorde Manden, som sagt, endnu større i mine Øjne. Jeg forstod heraf, at hans Overgang til den katholske Religion ikke var for ham et flygtigt Indfald, men *Alvor — ramme Alvor*.

Hvad var da Johannes Jørgensen før sin Konversion, og hvad er han bleven siden?

Jeg vil i al Korthed søge at give et Svar paa dette Spørgsmaal ved at kaste et Blik paa den højt begavede Mands Levnetsløb.

Meningen er dog naturligvis ikke her at forfatte en Levnetsbeskrivelse, — der kan i en kort Tidsskriftsartikel kun være Tale om nogle faa spredte Træk, enkelte ganske korte Oplysninger, som muligvis turde være mindre bekendte.

Johannes Jørgensen er født i Svendborg 1866. Hans Fader var Sømand, — hans Moder Datter af en velhavende Smedemester der fra Byen.\*)

Medens han endnu var ganske ung, flyttede hans Forældre ind i et nyt, pænt lille Hus, som hans Bedstefader, Smedemesteren, havde ladet bygge til sin Datter og hendes Mand.

Bagved Huset strakte der sig en smuk Have. Den var for den lille Dreng et jordisk Paradis, en hel forunderlig lille Verden, hvor han om Sommeren tilbragte det meste af Dagen. Her synes den vordende Digter at have indsuget sin ualmindelige Kærlighed til Naturen.

Hans Onkel, Moderens eneste Broder, flyttede ind i det fredelige Hjem. — Denne Mand var Lærer i dansk Litteratur i Byens Realskole og — en stor Bogelsker.

Da han var og vedblev at være ugift, kunde han anvende alle sine Indtægter til at købe Bøger for. Hans statelige Bibliothek omfattede da ogsaa allerede den Gang henimod 3000 Bind. Det var især Litteratur og Historie. — Alle disse Skatte stod nu fuldstændig til den opvoksende Drengs Raadighed.

Ligesom han om Sommeren tilbragte det meste af sin Tid ude i den fri Natur, i Forældrenes smukke Have,

---

\*) En Del af, hvad der her følger, har jeg fundet i en Autobiografi, Digteren har skrevet som Indledning til en af sine aller-nyeste tyske Bøger.

saaledes tilbragte han det meste af Vinteren i sin Onkels Bibliothek hensunken i Læsning.

De lange Vinteraftener kunde man se baade Onkelen og den lille Dreng siddende hver ved sit Bord, i den dybeste Stilhed, bøjet over hver sin Bog, medens Sneen faldt udenfor, og den dybe Stilhed kun af og til blev afbrudt ved en forbigående Kanes Bjælder.

Drengens Kærlighed til Naturen voksede, tiltrods for hans boglige Sysler, i den Grad, at han ofte blev fuldstændig overvældet deraf.

En Aften, da han kom hjem fra et Selskab med Moder og Onkel, skinnede Maanen med en usædvanlig Styrke over den nærliggende Kirke og fyldte hele Gaden med sit hvide Lys. Dette Syn gjorde et saadant Indtryk paa Drengen, at han, saasnart de var kommen ind i Huset, atter sneg sig udenfor. Her, midt paa Gaden, overvældet som han var af sine Følelser, faldt han paa Knæ og med udstrakte Arme begyndte saa den lille Dreng, i sin barnlige Enfoldighed, rent ude af sig selv, at bede — til Maanen, til Himlen, til Nattens straalende Skønhed . . . . Et tro Billede af Johannes Jørgensen, som han var dengang.

Saaledes gik nu Barndomsaarene hen: Læsning om Vinteren, og for det meste Friluftsliv om Sommeren.

Saa kom Skolen med al dens Prosa og Poesi, først i Svendborg og derefter i Hovedstaden.

I København kom den rigt begavede Yngling under en uheldig Indflydelse og levede nu med ligesindede Venner et frit, let Liv. — Hvad der ligger bag disse Ord, vil man let forstaa, naar man kender det Liv, der leves af en Del af den københavnske Ungdom.

Saa kom endelig den Time, som skildres i »Livsløgn og Livssandhed«, hvor den endnu ikke 18-aarige unge Mand pludselig gjorde den Opdagelse, at han ikke mere var Kristen.

Den Aften sov han for første Gang ind, uden at have bedt sit Fadervor.

Han blev nu en lidenskabelig Pantheist. — Men da Lykken, han søgte, udeblev, ja stadig syntes at fjerne sig mere og mere fra ham, saa greb han, ligesom saa mange andre før ham og efter ham, efter hine diaboliske Midler, som skulde hensætte den syge Sjæl i et »*kunstigt Paradis*«, — Baudelaire's, Edgar Poe's og de Quinceys' »Paradis«.

»Naar jeg ser tilbage paa hin Tid,«, — skriver Johannes Jørgensen, — »saa forekommer den mig som *een lang Vinternat*. Ja, hine Aar havde ingen Dage, kun Nætter.«

Gud ske Lov! denne Nat skulde dog faa Ende.

Det første Glimt af en Morgenrøde, viste sig i det fjerne, da den forvildede unge Forfatter fik at høre, at en af Baudelaire's Disciple, den før af jordisk Kærlighed berusede Paul Verlaine, nu var bleven en begejstret Tilhænger af Jesus af Nazareth og en Elsker af hans Kors.

Dette gjorde et mægtigt Indtryk paa den aandelig syge Digter.

Han læste nu Verlaine's herlige Bog *Sagesse*, hvor denne gør Rede for sine Sjælekampe; og nu begyndte Dagen at gry for Johannes Jørgensen.

Ogsaa han higede efter den Lykke, som Verlaine ved Kristendommen var kommen i Besiddelse af.

Han anvendte paa sig selv den fængslede Lelians (d. e. Verlaine's) Suk;

Qu'as — tu fait, ô toi que voilà  
Pleurant sans cesse,  
Dis, qu'as — tu fait, toi que voilà  
De ta jeunesse?

Ja, ogsaa hans Ungdom var ødelagt. Han følte sig som et Vrag — aandelig set.

Med Heftighed længtes han nu efter et andet, et bedre Liv, end det, han indtil nu havde ført, — et stille, ydmygt Liv *aux travaux ennuyeux et faciles*, det eneste sande Liv, i hvilket alene Lykken findes.



Her var det saa, at to ædle Venner satte ham i Stand til at foretage sin første Udenlandsrejse.

Denne Rejse blev afgørende for hele hans videre Udvikling. — Dens Oplevelser skildrer Johannes Jørgensen mesterligt i »*Rejsebogen*«.

Da han var vendt hjem, henvendte han sig til førnævnte, nu afdøde Pater Augustin Brinkmann, dengang Præst ved Jesu Hjærte Kirken i Stenosgade, og bad om Undervisning i den katholske Religion.

Den 19. Febr. 1896 blev han saa optaget i Kirkens Skød.

Siden den Tid har Johannes Jørgensen stræbt efter at leve som en ægte, katholsk Kristen, stadigt virkende for sine ny Idealer.

Ikke et Øjeblik har han fortrudt det Skridt, hvorved det blev forundt ham at finde den sande, indre Fred og Lykke, som han før forgæves havde søgt i det moderne Fritænkeri.

I ti Aar har nu Johannes Jørgensen været Katholik. Om sine Erfaringer i dette Tidsrum udtalte han for kort Tid siden følgende: »Jo mere katholsk et Menneske lever, desto lykkeligere befinder det sig, thi desto mere føler det sig i en dyb, inderlig og væsentlig Fred med Gud, med sig selv og med alle Skabninger. — Mod Lyset, mod Livet, mod Kærligheden — det er den katholske Religiositets Formel.«

Johannes Jørgensens højeste Ønske er at kunne meddele andre noget af den uendelige Fred og Lykke, han selv har fundet i det store Rige, han nu er bleven Borger i, siden han indtraadte i den katholske Kirke.

J. Sv.

(Fortsættes.)

# Korsvejandagt for de Afdøde.

--o--

## I. Station.

*Jesus bliver dømt til Døden.*

**Betragtning:** Vor guddommelige Frelser staar for Menneskenes Domstol og bliver dømt — dømt *skyldig* til Døden, han den reneste og helligste! — Ved Udgangen af vort Liv vil ogsaa vore Sjæle blive stillet for en Domstol, stævnet for den allerhøjeste Dommer, som ikke lader *noget* urent indgaa i Himlen; selv om vi befinder os i Naadens Stand, men ikke har udslettet alle Syndens Følger i vor Frelzers Blod, ikke har gjort tilstrækkelig Bod for Synden, da vil vi blive dømt til Skærsilden.

**Bøn:** O Jesus, idet jeg her betragter Dig som Offer for en uretfærdig Domfældelse, skælver jeg ved Tanken paa hin Dom, som Din ubestikkelige Retfærdighed en Gang skal afsige over mig. Forlen mig den Naade at kunne afbøde alle mine Syndestrafte her i dette Liv. — Ved Din grusomme og uretfærdige Domfældelse beder jeg Dig om Forbarmelse for alle hine døende, som idag endnu skal fremtræde for Din Domstol. Fæld en mild og gunstig Dom over dem eller afkort i det mindste deres Ophold i Renselsesstedet! Amen.

V: Herre, giv dem den evige Hvile!

R: Og lad det evige Lys lyse for dem!

V: De hvile i Fred!

R: Amen.

---

## II. Station.

### *Jesus modtager Korset.*

**Betragtning:** Af Kærlighed til os og til sin himmelske Fader tager vor Frelser med Taalmodighed og Beredvillighed imod Korset. — De som dør i Naadens Stand tager ogsaa, af Kærlighed til Gud, med Hengivenhed imod Skærsildens rensende Flammer, naar Gud sender dem derhen; ja, de vilde endogsaa selv vægre sig ved at betræde den himmelske Bryllupssal, førend de har givet Gud fuldkommen Oprejsning for Synden.

**Bøn:** Tilbedelsesværdige Frelser! Hvor langt fjærnet er jeg ikke fra Din hellige Iver efter at modtage Korset, ja, hvor langt ogsaa fra de arme Sjæles fromme Hengivenhed. Disse, som er besjælede af Din Aand, bærer med Taalmod deres Lidelser i Renselsernes Ild, medens jeg saa ofte bliver modvillig ved enhver lille Smerte, ved enhver selv den ringeste Ubehagelighed i Din hellige Tjeneste. O Jesus, jeg beder Dig ved Din smertefulde Korsbærelse at lindre de afdøde troendes Lidelser; tag fra dem den trykkende Byrde af deres tidligere begaaede Synder og før dem til den evige Hviles Hjem. Amen.

*V:* Herre, giv dem den evige Hvile!

*R:* Og lad det evige Lys lyse for dem!

*V:* De hvile i Fred!

*R:* Amen.

## III. Station.

*Jesus segner første Gang under Korset.*

**Betragtning:** 'For vore Synders Skyld segner Jesus under Korsets Byrde' — Ogsaa vi maa, sammen med vor guddommelige Frelser, afbøde vore Synder. Ja, selv de ringeste Fejl, hvori de helligste Sjæle kunde falde, *maa* afbødes enten her eller i Skærsilden.

**Bøn:** O elskeligste Jesus, saalænge vi dvæler her paa Jorden, kan vi endnu afgøre vor Gæld med din *Barmhjertighed*, men efter Døden staar vi overfor Din strænge *Retfærdighed*, som fordrer alt, indtil den sidste Hvid; derfor vil vi nu — da vi endnu kan faa Din Barmhjertighed i Tale for os selv og for andre — vil vi nu bønfalde Dig om, at forbarme Dig over os og over alle arme Sjæle i Renselsesstedet; ræk dem Din hjælpsomme Haand og gør dem værdige til at tage Del i Din evige Lovprisning i Himlen; — og mig selv skænke Du den sande Bodens Aand, saa at jeg, her i Livet allerede, maa gøre det godt igen, hvad jeg har fejlet. Amen.

V: 'Herre, giv dem den evige Hvile!

R: Og lad det evige Lys lyse for dem!

V: 'De hvile i Fred!

R: Amen.

## IV. Station.

*Jesus møder sin hl. Moder.*

**Betragtning:** Hvilket pinligt og smertefuldt Møde, baade for Moderen og Sønnen! — Hvilket glædeligt Øjeblik vil det derimod være, naar de fuldkomment rensede Sjæle forlader Skærsilden og for første Gang vil mødes med vor guddommelige Frelser og hans hl. Moder!

**Bøn:** O min Gud, den største Straf og Pine for de arme Sjæle bestaar deri, at de endnu ser sig udelukkede fra Din saliggørende Beskuelse, som øjeblikkelig vilde forvandle deres Smerte til Glæde. Langt borte fra Dig sukker de, længselsfulde efter Befrielse; de ønsker og længes efter at komme til at skue Dig og evigt at lovprise Dig. Ved Dit allerhelligste Hjærtes Lidelser og ved Din hl. Moders Smerte og Kummer beder jeg Dig: skænk de afdødes Sjæle deres Frihed, optag dem i din Herligheds Bolig og giv dem Del i Din evige Salighed. Amen.

V: Herre, giv dem den evige Hvile!

R: Og lad det evige Lys lyse for dem!

V: De hvile i Fred!

R: Amen.

(Fortsættes.)



## Folkebibliotheker.

—o—

I »Westfälischer Merkur« stod d. 13. Oktober en interessant Artikel om katholske Folkebibliotheker i Tyskland. Forfatteren af denne Artikel havde i længere Tid befattet sig med Bevægelsen i Tyskland for Oprettelsen af Folkebibliotheker og beklager, at de katholske Folkebibliotheker i Pengemidler staar tilbage for protestantiske Folkebibliotheker. Saaledes har Firmaet Krupp et Bibliothek for sine Arbejdere paa over 20,000 Bind. Folkebibliotheket i Jena har en Værdi (med Bygning) af c. 300,000 Kr. — En mindre By som Lahr fik ved Gave 45,000 Kr. til Oprettelsen af et Folkebibliothek. I Strassburg, Charlottenburg og Karlsruhe blev bestaaende Folkebibliotheker betænkte med Gaver paa 10,000—20,000 Kr. I den seneste Tid fik Görlitz 120,000, Breslau 20,000, Dortmund 100,000, Heidelberg 30,000 og Krefeld 40,000 Kr. af forskellige Velhavere til Oprettelsen af Folkebibliotheker.

Hvad bliver der gjort fra katholsk Side for Oprettelsen af katholske Folkebibliotheker i Tyskland? Artiklen meddeler, at Provinsen Posen for kort Tid siden fik en Gave af 45,000 Kr. til et polsk Folkebibliothek. I Münster i W. fik Borromæus-Foreningen et Legat paa nogle Tusinde Kr. Ligeledes fik flere Byer Gaver paa forskellige større Beløb, som dog ikke kan maale sig med Størrelsen af de ovennævnte Gaver til protestantiske Folkebibliotheker. Ifølge Regnskabet fra den kath. Borromæus-Forening ses, at Foreningen anvender henved 80,000 Kr. aarlig til katholske Folkebibliotheker i Tyskland. Denne Sums Størrelse maa særlig bemærkes, da den stammer fra Medlemmernes Foreningskontingent og viser den store Interesse, det katholske Folk har for Folkebibliotheker. Saalangt Artiklen i Westf. Merkur.

Vor højærværdigste Biskop agter ogsaa herhjemme at oprette smaa Folkebibliotheker og har i den Anledning tilbudt

Sognepræsterne indbundne Bøger gratis som Gave til Udlaan blandt deres Menigheder. Det vil være at haabe, at alle Sognepræsterne energisk vil tage sig af denne vigtige Sag og Menighedernes Medlemmer flittigt vil gøre Brug af Bøgerne til Gavn og Adspredelse, særlig i de lange Vinteraftener. Hidtil fandtes kun faa Bøger til Udlaan hos de forskellige Sognepræster. Man siger, at et Sted er der kun 10 Bind til Udlaan. Det er derfor intet Under, at flere af de Herrer Sognepræster har skyndt sig med at anmode Biskoppen om disse gratis Bøger til Udlaan i deres Menigheder. Men Pengemidlerne er ringe. Alene Indbindingen har kostet Biskoppen Kr. 600. — Af Ansgariusforeningen modtog Biskoppen til Folkebibliothekerne 168 Bøger og Skrifter af Foreningens Forlag. Det vil ogsaa være ønskeligt, at vore katholske Hospitaler blev forsynede med flere katholske Bøger. Derfor var det godt, om Katholikerne her i Danmark tog Eksempel af deres tyske Trosfæller. Her i Landet har vi Ansgariusforeningen, hvis Formaal er Udbredelsen af Skrifter og Bøger for at fremme den kristelige Oplysning. Kontingentet er kun 2 Kr. aarlig og Foreningens Kasserer, Hr. Kand. Jos. Hoffmann, Købmagergade 48, samt Foreningens øvrige Bestyrelse modtager med Glæde Indmeldelser i Foreningen og Gaver til Foreningens Formaal. L.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

**København.** Hs. biskoppelige Højærværdighed Msgr. *von Euch* er desværre for Tiden angreben af en stærk Bronchitis. Der er dog foreløbig ingen alvorlig Fare til Stede.

— I Søndags fejrede da *Modreforeningen* sit 25-*Aars Jubilæum* under stor Tilslutning fra Foreningens

Medlemmer. Allerede om Morgenen var der mødt henved 90 Mødre, som deltog i Fælleskommunionen i St. Ansgars Kirke. Om Efterm. Kl. 3 samledes man atter (c. 80) til Festandagt i St. Josefssøstrenes Kapel paa Toldbodvej; højærværdige Hr. Pastor *Braun* holdt Festtalen, hvori han først mindedes Foreningens Stifter, Hr. Pastor *Böhmer*. og derpaa opfordrede Medlemmerne til Troskab imod denne smukke Forening; særlig burde man arbejde hen paa, at Medlemsantallet stadig suppleredes ved Tilslutning fra de yngre Mødres Side. Det kom saa meget an paa, at netop Moderen i enhver Familie var gennemtrængt af Troens Aand og gav det gode Eksempel, saa vilde ogsaa hele Familien, og særlig Børnene i den farlige Alder, bedre kunde staa imod de mange Farer, som truede Familielivet. Efter Andagten førtes de tilstedeværende ned i det af Søstrene overladte Festlokale til en selskabelig Sammenkomst, og trakteredes med Chokolade og Kager, medens 6 unge Piger, Døtre af de ældste Medlemmer, besørgede Opvartningen. Her underholdt man sig da i nogen Tid med gemytlig Samtale og til Slutning bragte Foreningens Sekretær, Fru Maribo en Tak til Hr. Pastor Braun for hans utrættelige Virksomhed til Foreningens Bedste. — I Dagens Anledning var der indløbet Lykønskningstelegram fra Hr. Pastor Böhmer i Emden, hvilket besvaredes med et Tak-Telegram fra Foreningen.

---

**S.J.G. Mandag** den 13 November, Aftenkl. 8 $\frac{1}{2}$ , afholder St. Josefs Gilde alm. Møde for alle Br. i Forsamlingslokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G.



**Afholdsforeningen »St. Johannes«.** Onsdag den 8. November Kl. 8 $\frac{1}{2}$  pr. Gasværksvej 9<sup>3</sup> o. G.  
Foredrag af Seminarist Chr. Nielsen, derefter forevises levende Billeder af Hr. Wager.  
Adgang for alle. Bestyrelsen.

---

**Paraplyer, Parasoller og Stokke**

anbefales.

**A. Mehl,**

**48, Frederiksborggade 48.**



**A. M. Hutters,**  
**Engelsk Herre- og Dameskræderi,**  
 Værnedamsvej 1, Møzz.  
 Telefon: 1112 y.

**Kirkelig Kalænder.**

**Søndag den 5. November.** 21. Søndag efter Pintse. — 6. M. Oktavdag. — 7. Ti. Oktavdag. — 8. O. Oktav af Alle Helgen. — 9. To. Laterankirkens Indvielse i Rom. — 10. F. Andreas Avellinus, Bekender. — 11. L. Martin, Biskop og Bekender.

**Søndag den 12. November.** 22. Søndag efter Pintse. Mariæ Skytsfest (Martin, Pave og Martyr).

**Søndagsgudstjeneste.**

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl.10 Højn. m.	Præd. Kl. 6	And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 — -	—	- 5 —
St. Anna Kirke (Sundby):	- 10 — -	—	- 6 —
			m.Præd.
Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.):	- 10 — -	—	- 6 And.
			m.Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — -	—	- 3 And.
St. Kn. Kap.(Vestervoldg.115.):	- 7 — -	—	- 3 —
Noviciatets Kap.(Strandv.91.):	- 9 — -	—	- 2 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> —
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — -	—	- 5 —

Stille hl. Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Anna Kirke Kl. 8; i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 og 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub>; i St. Josefs Kirke Kl. 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub>; i St. Andreas Kirke Kl. 7 og 7<sup>3</sup>/<sub>4</sub>.

**Syforeningen** aabnes Torsdag d. 9. November.

**Litteratur.** I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhvn.) faas:

**P. P.** Til Forsvar for Sandheden: Nr. 18 Omvendelse efter Døden. Nr. 19 De afgørende Spørgsmaal. Nr. 20 Skærpsilden og Nr. 21 Forbøn for vore hensovede Kære à 25 Øre. — Alle 4 Brochurer under Fællestitlen »Paa Skællet mellem Tid og Evighed«, 1 Kr.

**Hvem er Kristus?** Nutidens store Spørgsmaal. En kritisk Undersøgelse ved Pater Roh. 2. gennemsete Udgave efter Originalens 7. Oplag. Pris 50 Øre.

**NB.** Der spares baade Tid og Frimærker, naar man sender sine Bestillinger paa gamle Ugeblade, sine Adresseforandringer eller Flytteanmeldelser o. s. v. direkte til Ugebladets Kommissionær: Hr. Grosserer Millech, Købmagergade 13.

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 46.

Søndagen den 12. November.

1905.

---

---

**Indhold:** Fra Dansk-Vestindien. — Johannes Jørgensen. — Et lille Efterskrift. — Korsvejandagt for de Afdøde. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser

---

## Fra Dansk-Vestindien.

— 0 —

»Berlingske Tidende« indeholdt i sit Morgennummer d. 2. Novbr. under foranstaaende Overskrift en længere Diskussion. Da dens Indhold i en væsentlig Grad vedrører os danske Katholiker, saa tør Artiklen vel paaregne almindelig Interesse, hvorfor vi hidsætter den i dens Helhed:

Efter et derom fremsat Ønske, udgaaet fra Indbyggere paa de dansk-vestindiske Øer, tillader jeg mig at anmode Hr. Redaktøren om godhedsfuldt i »Berlingske Tidende« at indrykke nærværende Brev og 3 vedlagte Oversættelser paa Dansk af 3 i det engelske Sprog i »St. Thomæ Tidende« optagne Opsatser, af hvilke Nr. 1 og Nr. 2, der hidrører henholdsvis fra en episcopal og en romersk-katolsk\*) Præst paa St. Thomas, findes i Bladets Numer\*) af 23de

\*) Retskrivningen er Berlingske Tidendes.

N. U. Red. }

September, og Nr. 3, der hidrører fra den dansk-lutherske Præst i Christianssted, findes i Numeret af 27de September d. A.

Ønsket om disse Oversættelsers Optagelse i et dansk Blad er begrundet i, at det maaske i enkelte Kredse kunde være af Interesse at høre, hvad der af Præster i de ikke-lutherske Menigheder derude anføres mod den af Hr. Pastor Hoffmeyer i Maj d. A. udgivne Bog »Vor Kirke i Vestindien«, og det er da i sin Orden, at Pastor Nygaards Tilsvær fremkommer samtidigt.

Den Passus i Pastor Hoffmeyers Bog, som ses særlig at have vakt Anstød, findes paa Bogens Side 50 og lyder saaledes:

»Og det er den danske Regering, der bærer Skylden for, at disse Forhold har været raadende i vor Kirke til denne Dag. *Man har haft alt for lidt Forstaaelse for det betydningsfulde i, at danske Præster virkede paa de danske Øer. Man har set de andre Kirkesamfund vokse sig store og stærke, men tillige blive Arnesteder for en afgjort dansk-fjendtlig Sindethed;\*)* og man har ikke tænkt paa at afhjælpe dette ved at styrke vor Kirkes Kraft, saa den kunde møde de mange Krav.«

København, i Oktober 1905.

ærbødigst

H. A. Jürs,

fhv. Overdommer paa de dansk-vestindiske Øer.

1) Fra Kapellanen ved All Saint's Kirken *Elwin Malone*:

Under Henvisning til den i »St. Thomæ Tidende« af 16de September over Pastor Hoffmeyers Bog offentliggjorte Kritik, kunde jeg ønske at gøre følgende Bemærkninger:

Det er i højeste Grad rosværdigt af Hr. Pastoren at gøre Henstilling om Midler til at hæve hans »farvede Landsmænd i aandelig Henseende«; men han kunde maa-

\*) Det er vel nærmest *denne* Sætning og ikke den foregaaende, der skulde have været fremhævet som særlig anstødsvækkende.

ske udvide sine Henstillinger med meget gavnlige Virkninger.

Kunde der ikke i Forbigaaende bemærkes, at det vilde have været klogere, om han havde sagt: »Der er ingen anden intellektuel Magt paa disse Øer end Kirkerne?«

Dette er dog Enkeltheder af mindre Betydning i Sammenligning med den mod de episkopale, romersk-katolske og mæhriske Menigheder fremsatte haarde (sweeping) Beskyldning, næsten for Forræderi, nemlig at de er »Arnesteder for en anti-dansk Sindethed«.

Jeg kan som Talsmand for et af disse »Arnesteder for anti-dansk Sindethed« uden Frygt paastaa, at denne ejendommelige Sindethed er stærk nok til at faa os til daglig i Ugens Løb og tre Gange om Søndagen at opsende Bønner for Kongen af Danmark.

Det er ogsaa temmeligt besynderligt, at Hans Majestæt Kong *Christian* skulde have benaadet to Præster af kirkelige Samfund, som udbreder »anti-dansk Sindethed«, med Dannebrogordenen.

Kan Pastor Hoffmeyers Bemærkninger med saadanne Kendsgerninger for Øje tages alvorligt?

## 2) Fra den romersk-katolske Præst *Vermeiren*:

De har i »St. Thomæ Tidende« givet et Uddrag af en Bog om vore Øer, af Hr. Pastor Hoffmeyer.

En Mand, være han end en Salomon i Visdom, som har gjort et Ophold af ikkun to Maaneder paa de dansk-vestindiske Øer, og skriver om dem, maa nødvendigvis gøre grove Fejl.

Den meget lærde Forfatter taler om Øernes Onder og om Hjælpemidlerne derimod.

Forsaavidt Onderne — Hedenskab og Slaveri — angaar, da er de for langt hentede. Vore »farvede« Brødre er ikke saa ringe, at de endnu lever i Hedenskabets Mørke eller i Slaveriets Lænker. Disse store Ord betyder meget lidt. Jeg har en langt bedre Mening om dem.

At dadle alle hans Forgængere for, hvad han kalder for Onder paa Øen, er det samme som at erklære sig selv for at være Manden, som vil forny denne Jords Overflade.

Hjælpemidlet, fortsætter han, er Religion, Kirken! Hvilken Kirke? Ingen anden end den lutherske! Hvorfor?

Fordi den katolske, den episkopale og den mæhriske er »*Arnesteder for anti-dansk Sindethed*».

Som katolsk Præst og Beboer af denne Ø protesterer jeg.

Forsaauidt den episkopale og den mæhriske Kirke angaar, vover jeg at bede den meget lærde Pastor om at forklare, hvorledes deres\*) ærede Præster er blevne dekorerede af vor Kong *Christian*, hvis de er, som han siger.

Forsaauidt den herværende katolske Kirke angaar, opfordrer jeg den ærværdige Forfatter til at give et eneste Bevis, det mindste vil være tilstrækkeligt, for den anti-danske Sindethed hos dens Præster og dens Undervisning.

Lad de Danske paa St. Croix og St. Thomas staa frem som Vidner.

Naar de traadte ind i vore Kirker ved Festligheder for Kongehuset, hørte de saa ikke Præsten paalægge Folkene at adlyde alle lovlige Autoriteter?

Dersom vor Kirke er det fordærlige Arnested for anti-dansk Sindethed, hvorfor beder vi da for Kongen?

Dersom vi er Anti-Danske, hvorfor afholdt da Katolikerne paa St. Thomas paa deres egen Bekostning en saa storartet patriotisk Fest ved Jubilæums-Processionen i Nov. 1903? Hvorfor da hine tre Dages Udsmykninger og Illuminationer? Og hvem anden komponerede ved den Lejlighed den populære Sang: »King Christian,« end en Katolik.

Dersom den katolske Kirke er saa anti-dansk, vilde vore borgerlige Myndigheder da i Tider, naar der var Nød tilstede, have anmodet Præsterne om en hjælpende Haand? Vilde et Medlem af det kongelige Hus (Prinsesse *Marie*) have bifaldet det af Præsterne indtagne loyale Standpunkt?

Hvem undtagen den meget lærde, gejstlige Forfatter, Pastor H., kunde drømme om, at anti-dansk, det vil sige uloyal Sindelag, gennemtrængte det romersk-katolske Samfund?

Men dersom *anit-dansk* Sindethed betyder ængstelig Følelse ved Synet af Øens bestandigt om sig gribende Elendighed og den deraf følgende Skuffelse efter saa mange mislykkede Forsøg paa at forbedre vor Stilling, saa har den ærværdige Forfatter Ret.

St. Thomas gaar hurtigt, meget hurtigt ned ad Bakke. hvad er Hjælpe midlet derimod?

\*) Det lader til, at alle de andre Præster derovre -- blot ikke de katolske -- er bleven benaadet med Dekorationer! *Det ligner . . . . . havde vi nær sagt!* N. U. Red.

Den ærværdige Forfatter har Ret, naar han taler om Oplysning.

Hvad Oplysningen angaar, stiftede de katholske Præster saa ikke en højere Skole paa deres egen Bekostning?

Har de ikke i Virkeligheden en Stab af fromme, oplærte og højt uddannede Søstre? Opretholder de ikke Klosterskolen paa egen Bekostning? Holder de ikke tildels paa egen Bekostning en Friskole for Drengene og Piger?

Lad der komme mere Oplysning, mere Religion. Men bestaar Hjælpe midlet i at tilstaa en »federe Gage« alene til de ærværdige lutherske Præster?

Dersom Hjælpe midlet bestaar i at føre Katoliker og Protestanter under Et til Luthers Reformation, saaledes som det synes at være den lille Bogs Formaal, dersom Hjælpe midlet bestaar i at proppe Børnenes Hoveder med nogle faa danske Ord, hvis Mening de ikke forstaar, saa har den ærværdige og lærde Forfatter efter min ringe Mening spildt sin Tid og ogsaa sit Blæk.

Ja, Oplysning og Religion for Alle, en tidssvarende Havn for St. Thomas og et frit Marked for St. Croix.

### 3) Fra den dansk lutherske Præst *Nygaard*:

Jeg beklager den Diskussion, som er opstaaet om Pastor Hoffmeyers Bog, foraarsaget ved det korte Omrids af dens Indhold i Deres Blad, som selvfølgelig ikke kan give et fuldkomment Begreb om nævnte Bog.

Hvad Pastor Hoffmeyer ønsker at lægge Eftertryk paa i sin Bog, er, at den lutherske Kirke har en særlig og vigtig Opgave her paa de dansk-vestindiske Øer, nemlig at bringe Kolonierne i nærmere Forbindelse med Moderlandet. Og det maa synes naturligt og selvindlysende, at Danmarks Kirke, som er den lutherske, maa have et særligt Kald, og i højere Grad end den episkopale Kirke og den romerske Kirke maa have det som sit Formaal og sin Hensigt, at indføre dansk Kirkeliv og Arbejde, dansk Kultur og Oplysning osv., osv., i Særdeleshed, naar der er gjort Forsøg paa at latterliggøre Indførelsen af dansk Sprog i vore Skoler.

Jeg ved, at Pastor H. ikke ønsker at vække ubehagelige Følelser hos de andre Kirker eller at fornærme dem; heller ikke ønskes dette af mig, som i Løbet af de 8 Aar, i hvilke jeg har boet i Vestindien, altid har levet i Fred

og god Forstaaelse med alle Kirkerne og med deres Præster, og endog gentagende Gange arbejdet sammen med dem, hvad jeg haaber ogsaa at gøre i Fremtiden. Maaden, hvorpaa Pastor H. i sin Bog f. Eks. taler om den mæhriske Kirke og dens Præster, beviser tilstrækkeligt, at han er langt fra at foragte deres Arbejde.

Nogle Bemærkninger, som af den sidste ærede Forfatter er fremsatte om »federe Gager« osv., osv., er temmelig ubetimelige og burde hellere være udeladte, eftersom hvad der nu fordres, kun er det, at vor Kirke idetmindste skulde sættes paa lige Fod med de andre Kirker, saaledes at den har et tilstrækkeligt Antal Præster til at udføre Arbejdet og til fremtidig at undgaa de lange Vakancer.

Den 4. November kom der saa i »Berl. Tid.« et Svar fra Hr. Pastor Hoffmeyer, hvormed vi agter at beskæftige os lidt mere indgaaende i følgende Nummer.

(Sluttes.)

---

## Johannes Jørgensen.

—o—

(Fortsat.)

Vi vil nu kaste et Blik paa **Johannes Jørgensen** som Forfatter.

Man tillade mig her at begynde med en lille personlig Oplevelse.

For nogle faa Aar siden holdt jeg en Række Foredrag i Ringsted, Roskilde og Omegn. En Dag efter et godt besøgt Foredrag i Hotel Kasino i Ringsted, kom eg i Tale med nogle af mine Tilhørere. Vi talte i nogen Tid frem og tilbage om den katholske Kirke. Pludselig siger en af Selskabet, en ung Herre der fra Omegnen:

»Hr. Pastor, kender De Forfatteren Joh.s Jørgensen?«

»Ja, og det meget nøje.«

»Saa skal jeg sige Dem, at skønt jeg er Protestant, saa sætter jeg ham dog højest af alle vore Forfattere. — Jeg køber alle hans Bøger.«

»Maa jeg spørge, hvad er da den egentlige Grund til, at De sætter ham saa højt?«

»Ja, jeg ved ikke rigtig, hvordan jeg skal sige, men Hovedgrunden er, at alt, hvad han skriver, gaar mig ganske særligt til Hjærte. Det gør mig godt. Og saa skriver den Mand om Religionen, som ingen anden, saa begejstret, saa smukt og opløftende. Jeg føler mig altid som et bedre Menneske, naar jeg har læst noget af ham. Han er og bliver *min* Forfatter; og jeg kender mange, som tænker om ham ligesom jeg.«

Deſne Dom udtalt af en Protestant slog mig. Men jeg blev endnu mere forbavset, da jeg senere, paa mine talrige Vandringer omkring i Provinsbyerne, efter som Tiden gik, ved lignende Lejligheder, mødte en hel Del Folk, der talte om Johannes Jørgensen paa samme Maade. Den lille Samtale i Ringsted gentog sig flere andre Steder.

Jeg fik saaledes ofte Lejlighed til at se, at han, som Forfatter, derude paa Landet har langt flere Venner, ja ofte begejstrede Venner, end mangan en maaske aner.

Men *vi* . . . . . hvad skal vi da tænke om Johannes Jørgensen som Forfatter?

Det er dette Spørgsmaal, jeg her vil prøve paa at besvare.

Vi vil da begynde med at kaste et Blik paa ham, saaledes som han var og stod før og under sin Overgang til Katholicismen.

Jeg vil dog først bemærke, at jeg ugerne omtaler de Forhold, thi det er vanskeligt at gøre det uden at saare anderledes tænkende, hvad jeg dog nødig vilde. Vi Katholiker bliver jo saa ofte angrebne, udæskede, forhaanede fra alle Sider og Kanter af Folk, der ikke deler vor Livsanskuelse, og som derfor foragter og næsten i et og alt misforstaar baade os selv og alt hvad der er os dyrebart. Vi skal ganske vist altid mandigt og frejdigt forsvare os og tilbagevise ethvert Angreb, der fortjener, at der tages Hensyn til det. Det er vor Ret og vor Pligt. Men at



saare vore Modstandere personligt, det er vistnok i de fleste Tilfælde hverken vor Ret eller vor Pligt.

Jeg skal altsaa, saaledes som det er Skik i dette Tidsskrift, omtale disse Forhold saa *sagligt* som muligt.

Som purung Forfatter havde Johannes Jørgensen sluttet sig til den udprægede, antikristelige Bevægelse, hvis anerkendte Fører Professor Georg Brandes var.

Brandes og flere af hans Folk var selv Talenter af første Rang. Det vilde være barnagtigt at nægte det.

Skulde »*Kampen mod Theologien*« føres med Held, maatte man jo netop gøre alt for at skaffe sig Geniets og Talentets Støtte. Uden det var hele Bevægelsens Skæbne beseglet.

I den modsatte Lejr spiller Geni og Talent ikke nogen afgørende Rolle, thi her er det *andre Kræfter*, der holder det hele sammen.

Der lød nu blandt »Europæerne«, som de kaldte sig, lutter Lovsange over Johannes Jørgensen, denne opgaaende Stjerne. Han blev almindelig anset og prist *som den dengang absolut dygtigste og betydeligste blandt de med ham jævnaldrende danske Forfattere.*

*Dette var Johannes Jørgensens virkelige Stilling, førend han forlod Partiet.*

Da han imidlertid snart ved et uventet voldsomt Brud skilte sig fra sine tidligere Venner forvandlede begribeligvis Lovsangene til Forbandelser. — Det var især hans »*Livslovn og Livssandhed*«, der virkede i Naturalismens Lejr som en Bombe. De mest rasende Angreb regnede nu som Hagl ned over »*Renegatens*« syndige Hoved.

Denne blev forresten sjældent Svar skyldig. Ogsaa han faldt nu Gang paa Gang, med en herhjemme næsten uhørt Voldsomhed, over Kristendomsfjenderne, der — som han raabte det ud over hele Landet — *ved deres falske Løfter havde ødelagt hans egen Ungdom, og som det nu, saa mente han, var hans Pligt at advare den opvoksende danske Slægt imod.*

Man tillade mig her, til Støtte for disse Paastande, at citere lidt udførligt en Mands Udtalelser, som vistnok de fleste, der kender noget til dansk Aandsliv i Nutiden, ikke vil frakende en vis Autoritet. Jeg mener Hr. *Alfr. Ipsens* Værk »**Georg Brandes** — *En Bog om Ret og Uret*«. I II. Bind, Side 203 og ff. læser vi:

»Naar Vedel blev staaende i Forgaarden til det religiøse, i Kunstens Forgaard, saa kom der efter ham en anden Rejsende paa Valfart til de samme Egne, og han gik ind. Nogle Aar efter gæstede *Johannes Jørgensen* Italien. Han havde hjemme hørt til Naturalismens fejrede Forfattere, dens yderste Fløj; *ingen var bleven forgudet og forkælet som han*\*) af den radikale Litteraturs Førere. I 1891 udtaler »Politiken« om ham, at han er den af de yngre Forfattere, der „*utvivlsomt staaer sikrest som Personlighed*“.\*) Men allerede i de følgende Aar var der foregaaet en Udvikling hos ham, der førte ham langt bort fra hans Udgangspunkt. I Tidsskriftet »*Taarnet*« (1883—84) viste det sig, at han helt var vendt om fra sin tidligere Vej, og i den mærkelige Selvskildring »*Rejsebogen*« giver han Bidrag til sin Omvendelseshistorie. »En umbrisk Krønike«, som slutter Bogen, begynder med disse Ord: „*Der var et Menneske, der rejste bort fra sit Land. Og bag sig lod han et sammenstyrtet Hus og en knust Verden.*“

»De Angreb, som Jørgensen i sine følgende Skrifter retter mod den naturalistiske Livsanskuelse og den radikale Litteratur, er af en særegen Art. Ja, de er næsten uden Sidestykke ved deres stærkt personlige Karakter og lidenskabelige Voldsomhed. Mens nemlig andre Angribere havde rettet deres Angreb mod Læren, Principerne, mod Naturalismens Teori, gaar Jørgensen bag om alt det teoretiske og angriber *Livet*.\*) Naturalismen er dødsdømt, fordi den i Stedet for at forædle og løfte, nedværdiger og forraaer Livet . . . . .

\*) Udhævelserne er af mig.

Hvad bryder Menneskenes store Flertal sig om nogle videnskabelige Teorier? De spørger om de menneskelige Værdier, som ligger bagved. Hvordan tager Sagen sig ud i Praksis? Gør den Menneskene bedre? Og nu skærer Jørgensen midt igennem alle Omsvøbene for at imødekomme Publikums Trang og sætter straks dette Spørgsmaal paa Programmet, *Spørgsmaalet om Vejen til det bedre Liv, som for ham selv var blevet det afgørende.*\*)

»I Bog paa Bog udgyder han sin Harmes fulde Skaaler over Hovedet paa den nye Menneskerace, som var bleven Førstegrøden af Ateismens Lærdomme, særligt over de ledende Litteraturkredse herhjemme, det radikale Aandstyranteri. Næppe nogensinde har man vel set mere nærgaaende Angreb, og det paa Folk, Forfatteren havde levet Dør om Dør med. „*Det narrer mig ikke mere,*“ skriver han, „*at de pynter sig med fornemme Ord — at de erklærer Usædeligheden for Aandsfrihed og Tøjlesløsheden for Finhed. Jeg har set dem paa nærmeste Hold, og jeg ved, at i daglig Tale bruger de ikke nær saa mange fine Gloser. Der nævnes alle Ting ved deres rette Navn. Der tridser Synden nogen og gemytlig omkring og forsøger ikke — som naar den, pønt paaklædt, bliver sendt ud i Byen til et godtroende Publikum — at bilde sig selv og andre ind, at den i Grunden er den højeste Dyd. Det er Fraser og Forgyltning altsammen — poetisk Sminke paa Lastens falmede Kindben.*“ (*Livsløgn og Livsandhed*, pag. 32—33.)

»Paa mangfoldige andre Steder fortsætter Jørgensen sin Kritik af det Liv, der var bleven Frugten af den nye Lære. Hvor langt er vi her fra Collins rolige, upersonlige Kritik! Dette er Nærkamp, ind paa Livet af Modstanderne, og det er ikke Svøber, men Skorpioner han pisker med, og med en Ildfuldhed som en gammel Profet. Paa ham fuldkommedes Georg Brandes' Ord om den store Lidenskab, der

\*) Udhævelserne er af mig.

ingen Tolerance véd af. Her er Glød mod Glød, og man kan tænke sig, hvilket Raseri det vakte blandt Radikalismens Pænemænd, der altid var de første til at raabe Ak og Ve, naar man anvendte de Midler mod dem, som de selv saa uforknyt anvendte mod andre. Dette var græseligt! Og saa af denne Mand, som man selv havde slaet op og udraabt til Naturalist af første Grad. Nu tog man alle Insignierne fra ham, annullerede alle sine Anvisninger paa Berømmelse og søgte at bringe den „sikre Stilling“ i snarest mulig Forglemmelse. Nu var Forfatteren en fjantet Konfirmant, der strittede rundt med Pinselillier i Hænderne. Man søgte efter gammel Skik at „gøre ham til Grin“, siden der ikke var andet Udkomme med ham; men Latteren var meget anstrengt, og imens fortsatte Forfatteren sine Angreb fra Bog til Bog.« — Saa vidt Alfred Ipsen.

Jeg har anført dette Sted saa udførligt, fordi det som jeg synes kaster meget Lys over de her omtalte Forhold, og desuden fordi det stammer fra protestantisk Side.

Jeg kommer nu til det Spørgsmaal: *hvad har Johannes Jørgensen skrevet og hvorledes er det blevet bedømt?*

Blandt de nulevende danske Forfattere hører Johannes Jørgensen utvivlsomt *ikke* til de *mindst* frugtbare.

Førend han forlod sine tidligere Partifæller, havde han allerede skrevet 7 Bøger i 8 Aar. Men saa kom Konversionstankerne og tre Aar senere den virkelige Overgang til den katholske Kirke.

Nu var der dem, som paa dette Tidspunkt bestemt forudsagde, at nu vilde det snart være forbi med hans Produktivitet som Forfatter. Den katholske Celle var for trang, Luften i den katholske Kirke for klam til, at hans Forfatters talent kunde udvikle sig videre der. I Fritænkeriets høje, luftige Haller var det jo noget ganske andet. Altsaa, i den katholske Kirkes klamme Luft maatte den begavede Mand — *som Forfatter* — nødvendigvis visne hen og dø.

Hvorledes er nu denne Spaadom gaet i Opfyldelse? Det er den paa følgende Maade: *Som Katholik har Johannes Førgensen produceret forholdsvis det dobbelte af det, han producerede som vantro: c. 20 Bøger i de sidste ti Aar.* Og hvad der her er det vigtigste, disse hans sidste Bøger vinder mere og mere Anerkendelse selv blandt hans Modstandere, som gennemgaaende tilstaar, ikke blot at han er den betydeligste nulevende danske Stil-kunstner, men at hans Talent udfolder sig mere og mere, at det stadigt vokser og modnes. Ja, det er forunderligt, Katholicismens »tunge Luft« synes slet ikke at angribe ham! — Men til Bøgernes *Bedømmelse* kommer jeg straks tilbage. (Sluttes.)

---

## En lille Efterskrift.

—o—

I Artiklen »Skudt over Maalet« for nogle Uger siden i Ugebladet (Nr. 42) lød de sidste Ord saaledes: »Det er for os en Opfordring til fremdeles at komme op til Jesus ved Maria, ligesom Jesus er kommen ned til os ved Maria.« Maa det — for at forebygge Misforstaaelse af dette Udtryk — være mig tilladt at føje et Par Ord dertil.

Naar en Lutheraner skal rejse meget langt bort, siger han maaske til sin Moder: »Moder, bed for mig hver Aften.« Et ungt katholsk Menneske skal rejse langt bort og siger ogsaa til sin Moder: »Moder, bed for mig hver Aften.« Han rejser nu — og ligesom han derhjemme bad sin Moder om hendes Forbøn, saaledes beder han ogsaa derude i det fremmede til sin himmelske Moder, om at hun ved sin Forbøn vil bevare ham i Troen paa og i Kærligheden til hendes guddommelige Søn; Aften og Morgen beder han »Fader vor« og »Hil dig, Maria, fuld af

Naade« og ligesaa ved Messen, saaledes kommer han altid nærmere og inderligere til *Jesus*.

Jo mere man ærer Guds Moder — Guds Moder uden Synd —, des mere forherliger man Kristus og tror paa ham som Gud og Menneske. Lutheranerne troede fra Begyndelsen af paa Kristus; men nu er der mange Professorer og Præster, som ikke tror paa ham, og Grunden er for en Del den, at de lægger for liden Vægt paa Jomfru Maria. Man har aldrig hørt, at et Menneske har lidt Skade ved at ære Maria og bede Bønnerne til hende. Lutheranerne mener, at vi Katholiker gør for lidt af Kristus (hvad der slet ikke er sandt), og at vi derfor gør for meget af Maria. Vi Katholiker siger, at Lutheranerne gør for lidt af Maria, og derved sker det, at en Del Mennesker bliver Rationalister og vantro. Men Lutheranerne glemmer, hvad der staar hos Lucas: »Se, fra nu af skal alle Slægter prise mig salig.« Alle Slægter, katholske Mennesker, husker det godt, og *saa* glemmer man heller ikke hendes Søn, Guds Søn, vor Herre Jesus Kristus; thi man priser hende, *fordi* hun er *Hans* Moder.

Det viser sig, at af de theologiske Professorer i Tyskland er omtrent to Tredjedele vantro. Grunden er væsentlig den, at man ikke ærer Maria tilbørlig. En anden Grund er den, at man glemmer, at Gud har sagt: »Mit Hus er et Bedehus,« og tror, at det er et Prædikehus. Prædikenen er af stor Vigtighed, men det væsentligste er Messeofret og Communionen. Gamle eller døve Mennesker eller Børn kan have svært ved at følge en Prædiken, men alle kan følge med ved det højeste og helligste: Messeofret og Communionen.

*Chr. Brockdorff.*



# Korsvejandagt for de Afdøde.<sup>\*)</sup>

— 0 —

(Fortsat.)

## V. Station.

*Simon af Cyrene hjælper Jesus at bære Korset.*

**Betragtning:** Hvor gærne vilde vi ikke, ligesom Simon af Cyrene, have hjulpet vor Frelser med at bære Korset. Men lad os mindes Jesu Ord, at hvad vi har gjort imod den mindste af hans Brødre, det har vi gjort imod ham. Lad os hjælpe *ham* ved at hjælpe de arme *Sjæle*.

**Bøn:** O elskeligste Jesus. det var vel ikke, fordi det var nødvendigt, at Du lod Cyrenæeren hjælpe Dig med Korset, thi ved Din guddommelige Almagt kunde Du have opholdt Dine svigtende menneskelige Kræfter, saa længe Du vilde; *men* det var for at vise os, hvorledes *vi* skal følge Dig efter og bære Korset med Dig, hvorledes vi i Gerningen skal øve Kærlighed til Gud og Næsten. — Ved denne Din Lidelses Hemmelighed, beder vi Dig: forbarm Dig over hine afdøde troende, som nu maa bøde for deres Forsømmelighed i Udøvelsen af Næstekærlighedens Pligter; tænk dog ogsaa paa *de* gode Gerninger, som de ellers *har* udført og skænk dem for Din egen uendelige KærlighedsSkyld Eftergivelse af deres Syndestrafte. — Amen.

*V:* Herre, giv dem den evige Hvile!

*R:* Og lad det evige Lys lyse for dem!

*V:* De hvile i Fred!

*R:* Amen.

---

\*) Til Dels efter P. J. A. Krebs' »Passions-Blumen« oder Zwölf Kreuzwegandachten. Laumannsche Buchh. Dülmen i W.

## VI. Station.

*Veronika rækker Jesus Svededugen.*

**Betragtning:** I Daabens hellige Sakrament bliver Guds Billede ogsaa paa en Maade paatrykt vor Sjæl. De arme Sjæle i Skærsilden forvolder *det* en stor Smerte og Beskæmmelse, at de ved Synden har udvisket eller i det mindste ilde tilredet dette Guds Billede i dem selv.

**Bøn:** Guddommelige Frelser! Hvor ofte har ikke ogsaa jeg ved mine Synder plettet eller maaske endogsaa helt udsløttet dette Guds Billede i min Sjæl, i Stedet for at bevare det rent og uplettet, hvad jeg blev formanet til ved min Daab. Hjælp mig til ret at angre mine Synder og at generhverve mit Hjertes Renhed. — Ved Dit blodige Aasyns Lidelser beder jeg Dig ogsaa: skænk de arme Sjæle i Renselsesstedet deres fulde Sjælsskønhed tilbage, saa at de snart maa blive befundne værdige til Dit hellige Aasyns saliggørende Beskuelse. — Amen.

V: Herre, giv dem den evige Hvile!

R: Og lad det evige Lys lyse for dem!

V: De hvile i Fred!

R: Amen.



## VII. Station.

*Jesus segner anden Gang under Korsets Byrde.*

**Betragtning:** Synet af vor Gud og Frelser, som ligger i Støvet, kunde minde os om hine Sjæle, som her i Livet har syndet ved altfor stor Vedhængenhed ved det jordiske og ved Mangel paa Sans for det himmelske, og som derfor nu i Skærsilden maa bøde for denne deres Lunkenhed.

**Bøn:** O guddommelige Frelser! Du, som falder til Jorden under Korsets Byrde, løsrev mig fra Jorden og hjælp mig til altid mere at skatte og trofast at bevare Naadens Goder. — Ved dette Dit andet Fald under Korset beder jeg Dig: løslad de arme Sjæle i Skærsilden af deres Fængsel, hvor de nu bedre har lært at skatte og at længes efter det himmelske. Tilgiv dem deres tidligere Lunkenhed og opfyld deres brændende Længsel efter at forenes med Dig, deres højeste Gode. — Amen.

*V:* Herre, giv dem den evige Hvile!

*R:* Og lad det evige Lys lyse for dem!

*V:* De hvile i Fred!

*R:* Amen

## VIII. Station.

*Jesus trøster de grædende Kvinder.*

**Betragtning:** »Græd over eder selv!« sagde Jesus til Jerusalems Døtre. Hvor mange Sjæle er der ikke nu i Skærsilden, til hvilke vor guddommelige Frelser saa mange Gange (men forgæves) har henvendt en lignende Formaning: »Undgaa baade de større og de mindre Synder og angre og begræd alle eders Fejl i Tide; thi det er frygteligt at falde i den retfærdige Guds Hænder!«

**Bøn:** O min Jesus! Hvor bittert vil det ikke være, en Gang efter denne Landflygtigheds Tid her paa Jorden, i Stedet for straks at turde betræde det himmelske Fædreland, først at maatte begive sig til endnu et andet Forvisningssted, for at renses fra de Fejl, som vi saa let havde kunnet undgaa. Opfyld mig med hellig Frygt ved Tanken paa de Ord, som Du henvendte til de grædende Kvinder: »Naar man gør dette med det grønne Træ, hvad vil der saa ske med det tørre!« — Ved det kostbare Blod, hvormed Du har vædet Vejen til Golgatha, beder jeg Dig: forbarm Dig over hine afdøde, som nu bitterlig begræder de »Smaafejl«, som de her i Livet ikke regnede for noget og maaske næppe en Gang rigtig angrede. — Amen.

V: Herre, giv dem den evige Hvile!

R: Og lad det evige Lys lyse for dem!

V: De hvile i Fred!

R: Amen.

(Fortsættes.)

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** Hovedkommissionæren for »Nordisk Ugeblad«, *Hr. Grosserer Millech og Hustru* fejrede i Torsdags den 9. ds. *Sølvbryllup*. (Redaktionen beklager, ikke at have vidst det noget før.) Sølvbrudeparret begyndte deres Højtidsdag med at bivaane den hl. Messe og modtage den hl. Kommunion i St. Ansgars Kirke. Mange baade i og udenfor Menigheden sendte i Dagens Anledning Hr. og Fru Millech de hjærteligste og mest velmente Lykønskninger. Ansgariusforeningens Bestyrelse overbragte Foreningens og Redaktionens Lykønskninger tilligemed en lille Gave. I Nr. 7 af »Ugebl.« stod en Notits om at Hr. Grosserer Millech den 1. Januar dette Aar kunde fejre 25 Aars Jubilæum som Hovedkommissionær for vort Blad; det har altsaa omtrent varet lige længe, Samlivet med Ugebladet og med Hustruen; men selv om det første vel ikke altid har været lige saa glædeligt og behageligt som det sidste, saa haaber vi dog, som der i nævnte Nr. ogsaa blev udtalt, at Sølvbrudgommens Interesse for vort Blad fremdeles maa vedblive at være usvækket. — Vi haaber *ikke*, at nogen vil mistænke os for Sympathier for Flerkoneriet, naar vi i Ugebladets og dets Abonnenters Navn tilraaber dets mangeaarige Kommissionær: *Endnu et langt og lykkeligt Samliv med begge Sølvbrudene!*

**S.J.G.** **Mandag** den 13. November, Aftenkl. 8 $\frac{1}{2}$ , afholder St. Josefs Gilde alm. Møde for alle Br. i Forsamlingslokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G.

**A. M. Hutters,**  
**Engelsk Herre- og Dameskræderi,**  
 Værnedamsvej 1, Mezz.  
 Telefon: Vester 1112 y.

**Unio.** **Stiftelsesfest** Mandag d. **20. November** Kl. 8 i Myginds Selskabslokaler, Linnésgade Nr. 25. — Fællesspisning — Aftenunderholdning (Oplæsning af Sophus Neumann) Dans. Medlemmer 1 Kr. 50 Øre. Besøgende 4 Kr. Adgangskort faas indtil Fredag den 17. ds. hos Under tegnede.

**Ernst Bæklund,** **A. V. Günther,**  
Frederiksbergg. 34, Tlf. 19163 y. Bangertsgade 11, Tlf. 4110.  
**Herm. Hoffmann,**  
Købmagergade 48, Tlf. 1389.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 12. November.** **22. Søndag** efter Pintse. Mariæ Skytsfest (Martin, Pave og Martyr). — **13. M.** Stanislaus Kostka, Bekender. — **14. Ti.** Didacus, Bekender. — **15. O.** Gertrud, Jomfru. — **16. To.** Josafat, Biskop og Martyr. — **17. F.** Gregor Thaumaturg, Biskop og Bekender. — **18. L.** Indvielse af Peterskirken i Rom.  
**Søndag den 19. November.** **23. Søndag** efter Pintse. Elisabeth af Thyringen, Enke.

### Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10	Højm.	m. Præd.	Kl. 6	And.
Rosenkranskirken (Boyeg.):	- 10	—	—	- 5	—
St. Anna Kirke (Sundby):	- 10	—	—	- 6	—
					m. Præd.
Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.):	- 10	—	—	- 6	And.
					m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	—	—	- 3	And.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7	—	—	- 3	—
Noviciatets Kap. (Strandv. 91.):	- 9	—	—	- 2 $\frac{1}{2}$	—
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	—	—	- 5	—

Stille hl. Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Anna Kirke Kl. 8; i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ ; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$ ; i St. Andreas Kirke Kl. 7 og 7 $\frac{3}{4}$ .

**Elisabethforeningen.** I Anledning af den h. Elisabeths Fest læses i St. Ansgars Kirke **Søndag d. 19. ds. Kl. 8** den h. Messe for Foreningens levende og afdøde Medlemmer. Samme Søndag tilfalder samtlige Kollektter i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Josefs Kirke Elisabethforeningen til forældreløse Børns Vel.

**St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen** paa Frederiksberg holder Fælleskommunion i Rosenkranskirken paa den h. Elisabeths Fest **Søndag d. 19. ds. Kl. 8.**

**Mariabørnenes Forening** holder Fælleskommunion i St. Knuds Kapel **Søndag d. 12. Novbr. Kl. 7** Morgen og offentlig Møde **Onsdag d. 15. November Kl. 8** Aften.

**St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen** paa Frederiksberg indbyder sine Medlemmer til en lille festlig Sammenkomst, for at drøfte Foreningens Anliggender, paa den h. Elisabeths Festdag, Søndag den 19. ds. Kl. 3 hos St. Josefssøstrene, Frederiksberg Allé 15—17.

**Mariakongregationen for Ynglinge** fejrer Søndag d. 19. November den h. Stanislaus festlige Mindedag. Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke. Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke højtidelig Festandagt med Prædiken, Optagelse af nye Medlemmer og Te Deum.

Mandag d. 20. Nov. bortfalder det sædvanlige Møde.

**St. Franciskus III. Orden.** Fredag d. 17. November Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel Møde med Profesløfteaflægelse.

Børn, som til **Paaske** skulde modtage **Konfirmationens** h. Sakramente, bedes anmeldte af Forældre eller Værger snarest mulig hos Undertegnede, der træffes Kl. 9—10 Form. og 3—4 Efterm. Daabsattest maa medbringes.

Johs. Braun, Sognepræst.

**Systemen** paa Tolbodvejen 14 begyndte Torsdag den 8. November.

## Kalenderen 1906

er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48, og ved Kirkerne. Pris 25 Øre.

I Fredericia hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

**Litteratur.** I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhvn.) faas:

**Hvem er Kristus?** Nutidens store Spørgsmaal. En kritisk Undersøgelse ved Pater Roh. 2. gennemsete Udgave efter Originalens 7. Oplag. Pris 50 Øre.

**Brevkasse.** Skønt anonyme Skrivelser i Reglen ikke værdiges noget Svar, men ignoreres og ender, hvor de hører hjemme, nemlig i Papirkurven, saa skal en anonym »Ven af Bladet« dog for en Gangs Skyld faa følgende Svar:

Deres Trudsel beklager vi selvfølgelig meget, ikke for vor egen, men for Sagens Skyld. Desforuden søger vi jo hellere end gerne at imødekomme alle vore gode Venners Ønsker. Men vi kan oplyse Dem om, at mange, — og det saadanne, som har Forstaaelse af Sagen — ønsker og forlanger det modsatte af, hvad De forlanger. Sæt Dem nu i vort Sted. Hvad vilde De gøre? Det er en Redaktions uundgaaelige Skæbne ved en og samme Ting at behage den ene og mishage den anden. Smag og Behag er nemlig forskellig.

**Mærk!** Førrige Nr. var fejlagtig angivet som Nr. 44 i St. f. Nr. 45; Datum ligeledes: 29. Okt. i St. f. 5. Nov.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnément, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petilinién. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

---

Nr. 47.

Søndagen den 19. November.

1905.

---

---

Indhold: Fra Dansk-Vestindien. — Johannes Jørgensen. — Korsvejandagt for de Afdøde. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser.

---

## Fra Dansk-Vestindien.

— 0 —

(Sluttet.)

Hr. Pastor Hoffmeyers Svar er, for at sige det straks, i ingen Henseende fyldestgørende. Han havde udtalt en meget svær Beskyldning mod »de andre Kirkesamfund« paa Øerne derovre ved at sige dem for Landsforræderi. Og man havde vel nu, efter at baade den anglikanske og den romersk-katolske Præst paa deres Samfunds Vegne var fremtraadt med Protest og Opfordring til at bringe Beviser for deres dansk-fjendtlige Sindelag, turdet vente, at enten den uhyrlige Paastand var bleven støttet ved et eneste, om end nok saa ringe Bevis, eller ogsaa at den fornærmende Sigtelse med en passende Undskyldning var bleven taget tilbage. Saa var Sagen dermed bleven skaffet ud af Verden og der vilde ikke foreligge nogen Grund til at fastholde og energisk forny Protesten.

Men Pastoren gør hverken det ene eller det andet. Og dog burde han have valgt en af Delene, dersom hans smukke og fredelige Forsikring om, at han lige saa lidt som Pastor Nygaard vil »vække ubehagelige Følelser hos eller fornærme de andre Kirker«, skal tages alvorligt, og være mere, end en velklingende, men luil og tom Frase.

Det er jo ikke værst at begaa en Fejl af Ubetænksomhed eller Overilelse, — det kan jo hændes enhver, — men langt værre er det, efter at være bleven gjort opmærksom paa en Fejl, ikke at ville tilstaa og rette den.

Til sin Retfærdiggørelse fremhæver Hr. H., at den citerede Udtalelse, som fremkaldte Protesten, »fornuftigvis skal læses i sin Sammenhæng«. Og det kan ikke nægtes, at dette Krav har en vis Berettigelse; thi det kan jo nemt ske, at nogle faa Ord eller en enkelt Sætning, naar de rives ud af Sammenhængen, derved faar en hel anden Betydning end den, som oprindelig var lagt i den. Skylden for Misforstaaelsen og den derved fremkaldte Harme tilfalder efter Pastor H.s Mening »en kort Anmeldelse, som fra et dansk Blad, der i dette Tilfælde havde været mindre heldigt, er gaaet over i St. Thomæ Tid.«

Men selv om man gaar med til at indrømme Pastoren, at »hvad der af ikke-lutherske Præster anføres mod« hans Bog »vilde faa en stærk Begrænsning«, dersom de havde læst hele Bogen, saa er dog Protesten mod den ene fornærmende Sætning fuldtud berettiget — i det mindste for den katholske Præsts Vedkommende.

Ganske bortset fra, at »de andre Kirkesamfunds« Præster jo kun kendte Bogens Indhold gennem den »uheldige« Anmeldelse i Avisen, og at det der gengivne Uddrag objektivt betragtet virkelig indeholder en i meget stærke Ord klædt Beskyldning, som ikke kunde andet end fornærme, saa er det virkelig ikke let at indse, hvorledes Sammenhængen skulde afsvække, endsige borttrydde Fornærmelsen. Det skulde da være, at Sigtelsen for Landsforræderi — og en saadan ligger udtrykt i Ordene — blev uomstødeligt

godtgjort ved Beviser. Thi *har* nogen begaaet en Handling, som er en Forbrydelse, *saa* er det ikke længere en Fornærmelse, naar man brændemærker Gerningsmanden som Forbryder.

Men det er netop denne Bevisførelse man savner i Forfatterens Bog.

For ikke at gøre os skyldige i en uretfærdig Bedømmelse har vi læst Bogen igennem fra Ende til anden, og særlig det omtalte Sted gentagne Gange, uden dog at kunne finde noget, der hjemlede Pastor H.s haarde Beskyldning.

Dette er ikke blot vor egen Mening, som man maaske vilde kalde for partisk og forudindtagen, men der er ogsaa andre, som deler denne Anskuelse, og hvis Ord vejer saa meget mere, som de stammer fra aldeles uhildet og uvildig Side, fra Mænd, som aabenbart ved lidt bedre Besked med Forholdene i Dansk-Vestindien end Pastor Hoffmeyer.

Det er »Craal«, som tager til Orde i Dannebrog for Søndag den 5. November og viser Pastor H. indenfor de Grænser, som denne ved sit i altfor almindelige og derfor uretfærdige Udtryk holdte Angreb havde overskredet. Hele Indlæggets Indhold er et saa fortrinligt Forsvar for Katholikerne, at vi ikke kan nægte os den Fornøjelse herved at bringe Artiklen til vore Læseses Kundskab.\*)

Efter en indledende Bemærkning om, at Pastor Hoffmeyers lille Bog »Vor Kirke i Vestindien« »i den sidste Tid har sat Sindene stærkt i Bevægelse derude«, hvorfor det er »af den allerstørste Betydning at faa« denne Sag »ordentlig belyst«, fortsætter Artiklen:

---

\*) Jfr. forøvrigt ogsaa Hr. H. A. Jürs' Gensvar i »Berl. Tid.«s Morgengenummer for 9. Novbr., hvor han bl. a. siger: »Det er en Bemærkning, der hverken af Præsterne derude eller af mig er revet ud af sin Sammenhæng, men som tværtimod af Hr. Pastor Hoffmeyer er tvungen ind paa et Sted i hans Bog, hvor den slet ikke hørte hjemme, selv om den iøvrigt havde været rigtig.«



»I denne — forøvrigt i mangt og meget udmærkede — Bog er Forfatterem fremkommet med den lidt uforsigtige Bemærkning at „de andre Kirkesamfund“ (d. v. s. alle ikke-lutherske) er „Arnesteder for en afgjort dansk-fjendtlig Sindethed“.

»Selvfølgelig har dette ikke kunnet gaa upaataalt hen, og et Par Præster fra „de andre Kirkesamfund“, har da ogsaa protesteret højt og lydeligt i »St. Thomæ Tidende«, ligesom vi erfarer, at der paa St. Croix er taget stærkt til Orde mod Pastorens uforsigtige Bemærkning.

»Vi siger selvfølgelig, thi Pastor Hoffmeyer har skudt med Haglbøsse i Stedet for med Riffel og er derved kommet til at ramme uskyldige.

»Til de uskyldige maa henregnes Katholikerne og Herrnhuterne. Disse er ikke anti-danske. Begge disse Kirkesamfund holder sig strengt upartiske og selv under Salgsspørgsmaalets mest brændende Perioder hørtes intet fra dem.«

Her er det paa sin Plads at indskyde en Bemærkning. I sit Svar siger Pastor H., at »den „amerikanske“ Bevægelses Historie derovre har noksom godtgjort, at Præster ogsaa her har kunnet (!) være med.« Man forbavses først over denne lidt ejendommelige Logik. Deraf at Præsterne har *kunnet* være med, følger (efter P. H.), at de ogsaa *har* været med. Saaledes er altsaa deres dansk-fjendtlige Sindethed tilstrækkelig godtgjort. Kan et slikt »Bevis« da overhovedet tages alvorligt?

Men desuden viser de Ord, som ledsager sidstanførte Sætning med al ønskelig Tydelighed, at den udtalte Beskyldning ogsaa efter Forfatterens egen Mening *skulde* opfattes som den staar der. Han vil netop, at naar han »taler om dansk-fjendtlig Sindethed hos de Kirkesamfund, som har vokset sig store og stærke derude, *da skal dette vel forstaas politisk\**) og der forandres ikke stort ved Sagen, naar han siden tilføjer »men tillige kulturelt«.

\*) Udhævet af os.

Havde P. H. bestemte Kendsgerninger for Øje, hvorfor taler han saa ikke rent ud af Posen og stiler sin Beskyldning til den rigtige Adresse, i Stedet for i Flæng at slynge den ud over en Mængde sagesløse Personer? Det er ikke nogen ædel Kampmaade at mistænkeliggøre et helt Samfund, at stemple en hel Mængde Kristne som ryggesløse Intriganter, der ikke har sand Fædrelandskærlighed. Mon Patriotisme kun vokser og trives paa Folkekirkens Jordbund? P. H. synes at ville paastaa det, men Kendsgerningerne modsiger ham.

Forunderligt vilde det forøvrigt ikke være, dersom Katholikerne ikke var patriotisk begejstrede for en Regering, der i Aarhundreder har bekæmpet deres Religion med de mest drakoniske Love og som nu, efterat Grundloven garanterer Religionsfrihed, ganske vist yder, hvad den ikke kan nægte, men heller ikke mere.

Rigtignok kan vi Katholiker jo ikke fordrø Ligeberettigelse paa alle Omraader med Folkekirkens Medlemmer, men det synes ikke at være et urimeligt Forlangende, at vi dog i al Fald ikke blev tilsidesat for de øvrige Kirkesamfund. Skal vi da virkelig betragtes som Paria, som Borgere og Undersaatter af anden Klasse, som man ikke skylder nogen Hensyntagen? Det ser næsten ud saaledes, naar man betragter den Omstændighed, at Præster i andre Kirkesamfund nok er bleven udmærkede med Ordener, medens den katolske Præst blev forbigaaet, og dette ikke blot een Gang i Vestindien, men systematisk igennem Aartier ogsaa i Moderlandet.

En saadan Ringeagt og Tilsidesættelse, som objektivet set unægtelig er krænkende, vil alligevel ikke faa katolske Kristne til at glemme deres Pligter overfor deres Konge og Fædreland; tværtimod, gode Katholiker vil stedse være trofaste Undersaatter, som hvert Lands Regering trygt kan stole paa, selv om de bliver behandlede nok saa hensynsløst og uretfærdigt. Dette vidste en Monark i forrige Aarhundrede meget vel; skønt selv Katholik ophævede han ikke de mod Ka-

tholikerne bestaaende haarde Love, men begunstigede derimod de andre religiøse Samfunds Tilhængere, idet han begrundede sin Handlemaade med det for sine Trosfæller overordentlig hædrende Skudsmaal, at de selv trods den sletteste Behandling aldrig vilde gøre Revolution.

Men lad os vende tilbage til Artiklen:

»Man faar nærmest det Indtryk, at dansk-vestindisk Politik er dem ligegyldig, og skulde man endelig dømme f. Ex. efter Flagningen paa danske nationale Festdage, maatte man nærmest faa det Indtryk, *at den katholske Menighed var den mest loyale af alle.*\*)

»Ganske anderledes er Forholdet imidlertid for den engelsk-episkopale Kirkes Vedkommende, og havde Pastor Hoffmeyer rettet sit Skyts mod den, vilde han have ramt i Centrum. Her er nemlig det væsentligste Arnested for Anti-Danskhed i D. V. I.

»Som det stadig gaar, maa Skylden herfor lægges paa tidligere danske Regeringer. — — — Kan disse føle det Ansvar, som Tid efter anden fra Vestindien dænges over paa deres Skuldre, vil de have det hedt!

»Disse Regeringer indkaldte nemlig Udlændinge — fortrinsvis Englændere — og satte dem i overordnede kgl. danske Embeder, hvor de under en intetsigende Kontrol fik aldeles frie Hænder. Embedsmændene beholdt dog, endskønt de overflyttedes til dansk Land, ikke blot deres

---

\*) Udhævet af os.

Dette udmærkede Vidnesbyrd bekræfter forøvrigt kun hvad den katholske Præst i sit Selvforsvar havde anført.

I Overensstemmelse hermed erklærer Hr. Lic. theol. H. Lawætz, fhv. Sognepræst paa St. Croix i »Berl. Tid.« for Lørdag Morgen d. 11. Novbr. følgende:

»For mig er det . . . en simpel Retfærdighedstrang at bevidne, at den *katholske* Kirke netop i bevægede Tider er optraadt fuldkommen loyalt.«

Vi takker herved Hr. Pastoren oprigtigt for at han med et saa glimrende Vidnesbyrd er traadt i Skranken for sine katholske Medborgeres krænkede Ære.

Religion, men ogsaa — hvad slemt nok var — deres Sprog, og -- hvad der var allerværst — deres Politik, d. v. s., *at disse kgl. danske Embedsmænd af et godt Hjærte bekæmpede alt, hvad der var dansk.*

»Der findes endnu i D. V. I. mange Eksempler paa denne fortvivlede Administration, men intet saa eklatant, som at der i Spidsen for St. Croix' Skolevæsen staaer og i henved en Menneskealder har staaet en kongelig udnævnt Embedsmand, som med sit Embede som Skoleinspektør forbinder forskellige private Stillinger, som f. Eks. Avisudgiver, Boghandler m. m. m., i hvilke han efter bedste Evne lægger Danskheden alle de Sten i Vejen, han formaar.

»Denne danske Skoleinspektør leder Skolevæsenet i Dansk Vestindien, som var Øerne engelske, og ingen kan forlange, at Børnene efter afsluttet Skolegang skal have danske Sympathier. Børnene vokser op under »God save the King« i Stedet for under »Kong Christian«,\*) og jeg har flere Gange været Vidne til, at unge Mennesker, hvis Bedsteforældre og Forældre var danske Undersaatter, og som selv var fødte og opdragne paa de danske Øer, protesterede mod at kaldes andet end »english subjects«, naar Talen f. Eks. var om det urimelige i, at de ikke kunde tale Dansk.

»Denne Skoleinspektør, som ansætter Lærerpersonalet, vælger fortrinsvis til de bedst lønnede Pladser sine Landsmænd, i Reglen Folk, som han indforskriver fra Antigua og disse skal saa efter deres Ansættelse til at tilegne sig lidt danske Sympathier og finde Danmark paa Landkortet. Begge Dele lykkes dem i Almindelighed lige daarligt.

»Endelig er denne Skoleinspektør, som sagt, Udgiver af et Blad, »St. Croix Avis«, der — hvis man i det hele taget kan tale om Ledelse — ikke gaar i dansk venlig Retning, og Indehaver af St. Croix' eneste Boglade, i hvis

\*) Man erindre til Sammenligning, hvad den katholske Præst siger om „den populære Sang »King Christian«“, som blev komponeret af en Katholik.

Skabe dansk Litteratur er lige saa sjælden som Perler i Østers.

»Endelig er denne Skoleinspektør Medlem af Kolonialraadet og — saa vidt vides — for Tiden fungerende Præst.

»Men selvfølgelig kan han ikke gøre for, at den danske Regering en Gang i Tiden kaldte ham til Skoleinspektør, og med sin Samvittighed maa han selv afgøre, om han kan forsvare sin Handlemaade. Han er altsaa ikke at dadle. Skylden falder paa tidligere danske Regeringer, og det eneste, som nu kan siges, er, at det vel snart maa være paa de Tider, da han fritages for sine Pligter i den danske Stats Tjeneste.

»Den danske Regering har selv rekruteret den engelsk-episkopale Kirke med dens bedste Støtter og saaledes næret en Slange ved sin Barm. Thi den episkopale Kirke er absolut anti-dansk, og det er kedeligt nok, at Pastor Hoffmeyer i Stedet for at sende den sin nationale Kugle har spredt sine Hagl over skyldige og uskyldige.« —

Saa vidt hvad denne Sag angaar. Hr. Pastor Hoffmeyer vil af ovenstaaende kunne se, at han faktisk, maaske uden at ville det, ikke blot har vakt »ubehagelige Følelser« hos andre Kirkesamfund, men ligefrem fornærmet dem ved at sigte dem i Flæng for anti-patriotisk Sindelag.

En saadan Fordømmelse minder ikke saa lidt om de kendte Ord: »Gud, jeg takker Dig, at jeg ikke er som de øvrige Mennesker.« —

Men ikke mindre stødende end denne politiske Beskyldning er den anden i kulturel Henseende, som ligger udtrykt i den Sætning, at »dansk Kultur er nu engang sammenvokset med *evangelisk-luthersk* Kristendom.«

Imidlertid kan vi ikke indlade os paa at vise det urigtige og uberettigede i denne saa kategorisk udtalte Paa-stand, saa længe der ikke foreligger en nærmere Redegørelse for, hvilket Begreb Pastoren knytter til Ordene »dansk Kultur«. I deres Almindeliggørelse, som kunde der ikke være Tale om dansk Kultur, der ikke tillige var »sammen-

vokset med evangelisk-luthersk Kristendom«, maa de i hvert Fald benægtes og tilbagevises som ubevist og ubeviselig Paastand. —

Naar man, — for at blive ved »Craals« Billede, — vil skyde og ramme et bestemt Maal, maa man ikke blot tage et passende Skyts samt de rigtige Projektiler og sigte godt, men ogsaa vogte sig for at proppe Bøssen med for rigeligt Krudt; ellers kan den uforsigtige Skytte ganske imod sin egen Forventning og til sin største Forbavselse komme til at opdage, at han opnaar »netop det modsatte af hvad han tilsigter«, (Jürs i »Berl. Tid.« d. 9. Novb.), idet det er ham selv, der bliver ramt allerværst.

*Ph. Baron Kettenburg,*  
Kapellan ved St. Ansgar.

## Johannes Jørgensen.

— 0 —

(Sluttet.)

Da jeg lige har nævnt *Antallet* af Johannes Jørgensens Bøger, vil det maaske være paa sin Plads at anføre dem alle her i Rækkefølge. Jeg bemærker kun først, at de Bøger, han har skrevet før sin Konversion, ikke er navngivne her, da Forfatteren selv aldrig mere anfører eller anbefaler dem.

I de 8 Aar fra 1887 til	1900	En Apostel.
1894 skrev han 7 Bøger.	1901	Eva.
1894 Bekendelse. (Digte.)	1901	Romersk Mosaik.
1895 Rejsebogen.	1902	Romerske Helgenbilleder.
1896 Livsløgn og Livsandhed.	1902	Fioretti.
1896 Beuron.	1902	Den hellige Ild.
1897 Den yderste Dag.	1903	Pilgrimsbogen.
1898 Lignelser.	1904	Græs.
1898 Digte.	1904	Udvalgte Ungdomsdigte.
1898 Helvedsfjender.	1905	Rejsebilleder.
1899 Omvendelse.		
1900 Vor Frue af Danmark.		

Men hvad siger nu Pressen, Kritikerne, Litteraturens strenge Dommere om alle disse mange Bøger? Om deres Stil, om deres Poesi og Kunst? Om deres Værdi som Litteraturfrembringelser?

Gennem hele Pressen lyder Udtalelserne *næsten enstemmigt rosende*.

Jeg beder om Lov til at anføre her en ganske kort Samling, et lille typisk Udvalg af de næsten utallige Presseudtalelser, som jeg i Øjeblikket har til min Raadighed. Det er Udtalelser af Modstandere og Fjender, ligesaa vel som af Venner. — Man høre altsaa og dømme derefter selv:

*Rejsébogen*: »Det subjektive, personlige, hjærtregrebne giver Rejsébogen baade størst kunstnerisk Værdi og mest Betydning som et Tidens Tegn. Derved faar det udsøgte Sprog Karakter af virkelig Stil. Man frydes ved fint Ordvalg, ved Fremstillingens udtryksfulde Musik.« (Nationaltidende.)

*Beuron*: »Det skal vi være enige om, at vi gjorde ilde, om vi vilde os indbilde (for at tale med Wessel), at der findes Kristne bare indenfor den evangeliske Kirke. Og det er kanske ikke ganske frit for, at der er dem, som ikke er saa langt fra at mene noget lignende . . . . . Som sagt, det væsentlige ved Jørgensens Bog er, at den er en vakkert skreven Apologi for Kristendommen. Forfatteren røber ikke liden kirkehistorisk Viden . . . . .« (Stavanger Amtst. 10. 11. 96. — u.)

*Pilgrimsbogen*: ». . . Ingen nulevende dansk Prosaist ejer i den Grad som Johannes Jørgensen den Kunst at give en Stemning fuldt og helt, fremkaldt ved ganske smaa umærkelige Midler. — Pilgrimsbogen er en Bog om lykkelige Mennesker, skreven af En, der synes selv paa Veje til at blive det. Og en saadan Bog har i vor Tid vel sin Mission.« (Vort Land.)

*Den yderste Dag*: »Johannes Jørgensen har ikke sat

sin Kunstnerevne til. Hans sidste, lille Bog bæres i ligesaa fuldt Maal som hans tidligere af et skælvende Stemningsliv, der sluttes inde i samme udsøgte Form som før . . . . . Han har efterhaanden naaet at gennemarbejde sit Sprog til en ganske gennemsigtig Renhed. Man se, f. Eks. et Sted, hvor han ligner Livets sidste Blafren, førend det gaar ud, med en Dampmaskines sidste Stempelslag: »*Det er, som naar en Maskine langsomt gaar istaa — endnu et Stempelslag gør den — og endnu et — og saa et Par endnu — og saa, efter et langt Ophold det sidste, det allersidste . . . . .*« Man læser ikke skønnere dansk Prosa.« (Berlingske Tid.)

*Johannes Jørgensens Værker i Almindelighed:*

»Johannes Jørgensen er den Digter, vort Slægtled elskede fremfor alle! Vi kan endnu næsten alle hans Vers og hele Sider af hans Prosa udenad, fordi de gik ind i vor Sjæl og vort Kød, dengang vi var femten Aar . . . . . Vi forenes i en Fællesfølelse af bestandig Kærlighed til den store Lyriker. Og næppe kan nogen af os for Alvor føle Vrede mod den Religion, der bevirkede, at Johannes Jørgensen fik en helt ny og mægtig Tone ind i sin Poesi, »Den yderste Dag«s manende og drønende Dommedagsklang, og at han frembragte de Salmer, der hører til det ypperste, vor Digtning ejer . . . . .« (Adr. Avisen, 16. Okt. 1905.)

»Johannes Jørgensen maa anerkendes som en af det yngre Danmarks fineste Stilkunstnere.« (Verdens Gang.)

»Der skrives ikke for Tiden smukkere Prosa paa Dansk.« — »Johannes Jørgensen er klassisk i dansk Lyrik.« — »Det er henrivende Ting, man her læser.« — »Hvor er ikke Johannes Jørgensens Sprog en Ørenes Lyst!« — »Man fristes let til at læse Johannes Jørgensens Bøger, fordi man med ham ved sin Side føler sig i godt Selskab — i Selskab med en klog og begavet Mand, og fordi Johannes Jørgensen forstaar at forme sine Udtryk paa en saadan Maade, at det virker med det Selvsetes Magt.« —



»Der er ingen, der kan skildre som han.« (Forskellige Anmeldere.)

I *de tyske Anmeldelser* af Johannes Jørgensen kommer stadigt Udtryk som:

»Et pragtfuldt flydende Sprog, en overmaade oplivende («anregende»), gennemsigtig, aldrig trættende Fremstilling.« — »En haarskarp Logik overstrømmet af de mest glødende, digteriske Farver.« — »Der er i Johannes Jørgensens Sprog et Trylleri, hvis Kraft ingen kan modstaa.« etc. etc.

Og saaledes bliver det ved i det Uendelige, i Dagblade, Tidsskrifter, Bøger og Anmeldelser. Dersom det blev samlet, vilde det udgøre en tyk Bog.

Ved i disse Dage at blade i denne vældige Bunke af Avisudtalelser om Johannes Jørgensen er jeg bleven opmærksom paa den førnævnte og, som jeg synes, meget betydningsfulde Kendsgerning — den nemlig, at eftersom Tiden gaar, *bliver Interessen for ham som Forfatter stadig større og større*. Hans nyeste Bøger modtages gennemgaaende med større Velvilje og langt mere Ros end de tidligere.

Og dog, trods al denne Anerkendelse, er der noget ved Johannes Jørgensen, der let kan forhindre, at han herhjemme bliver forstaaet af alle: *han er nemlig ikke nordisk*. Hans Kunst er en for os, indtil en vis Grad, fremmed Kunst. De som kender den sydlandske, især den franske, lægger straks Mærke dertil. Johannes Jørgensens Sjæl drages mod Syd — næppe mod Nord. Som Kunstner er han aandelig beslægtet med Franskmand og Italiener. Stødet til sin Konversion har han faaet fra Frankrig, og senere har han stadig modtaget Paavirkning fra den Kant.

*Albert Gnudtzmann* har derfor ganske Ret, naar han skriver i Nationaltidende: »Johannes Jørgensen er en af de faa herhjemme, der stærkt og afgørende skiller sig fra den almindelige Type for dansk Intelligens . . . . . Han har . . . . . modtaget et stærkt Præg af romansk Aandsdan-

nelse, der i sin Kærne altid vil være uforstaaet i vort germansk og angelsachsisk prægede Land.« — Dog følger rigtignok Gnudtzmann senere til: »For ham er da øjensynlig Rejsen Midlet til at hævde sin Særegenhed, paa samme Tid som den uddyber hans Forstaaelse af det, der hører Hjemmet til. Han bliver, jo mere han lever i det fremmede, des mere dansk. Og det ikke blot saaledes, at Forholdene herhjemme i stedse højere Grad optager ham, men i selve sit Sprog og sin Fremstilling.«

Som det ofte sker med danske Forfattere, saaledes ogsaa tildels med Johannes Jørgensen: han roses og højagtes i Udlandet maaske endnu mere end i sit Fædreland. Følgende af hans Bøger er oversatte paa fremmede Sprog:

*Paa Hollandsk:* Rejsébogen, Den yderste Dag og Eva.

*Paa Tysk:* Pilgrimsbogen, Romersk Mosaik, Romerske Helgenbilleder, Livsløgn og Livssandhed, Lignelser, Den yderste Dag, Den hellige Ild, Rejsébogen og Eva.

*Paa Fransk:* Livsløgn og Livssandhed.

*Paa Islandske:* En Mængde Udtog af forskellige af Johannes Jørgensens Bøger trykkes stadig i islandske Aviser og Tidsskrifter.

Til Belysning af, hvor stor Anseelse Johannes Jørgensen nyder paa enkelte Steder i Udlandet, beder jeg om Lov til her at fortælle en lille Historie:

For lidt over et Aar siden præsenterede en højst sjælden Gæst sig paa St. Andreas Kollegiet i Ordrup. Det var en ung, fint akademisk dannet Hollænder. Hans Ærinde til os var noget af det mærkeligste, man kunde tænke sig: Han var kommen, sagde han, for at bede om Plads hos os som Tjener. — »Hvorledes? Som Tjener?..... Hvad mener De med det?« »Intet andet, end hvad jeg siger. Jeg ønsker at være Tjener hos dem et Aars Tid. Og naar jeg blot faar Kost og Logis, samt et Par Timer fri hver Dag til at studere, ser jeg ikke videre paa Lønnen. Jeg lider nemlig ikke Nød. Mine Forældre er velhavende.« — Han

blev spurgt, hvordan det hele hang sammen, og saa forklarede han følgende: »Under mine filosofiske og theologiske Studier hjemme i Holland, begyndte jeg at lide af Hovedpine. Det blev tilsidst saa slemt, at jeg maatte opgive Theologien og har nu bestemt mig til at blive Forfatter. For at blive min Hovedpine rigtig kvit, besluttede jeg at rejse til det skønne Danmark, for der at tilbringe et Aar, og udelukkende leve af mine Hænders Arbejde. — Ved Siden af vilde jeg saa studere det danske Sprog og saa vidt muligt faa et lille Indblik i dansk Litteratur.«

Nu vidste man Besked. Den sælsomme Gæst blev antagen paa Prøve. Man var nemlig belavet paa snart at miste ham igen, da man antog, at han meget snart vilde blive ked af at vaske Tallerkener, feje Gange og Trapper, børste Elevernes Sko, rede deres Senge m. m. Det var jo Sysler, der kun meget lidt havde med Filosofi og Theologi at gøre. — Men snart erfarede man, at man havde gjort Regning uden den berømte — seje, udholdende, al Modgang overvindende — hollandske Karakter. Vor fine, akademiske Tjener syntes uhyre godt om sin Stilling og var stadig i det bedste Humør.

Saa skete det, at Johannes Jørgensen en Aften holde Foredrag om dansk Litteratur i St. Knuds Skolens store Sal (Stenosgade, København). Vor Hollænder maatte nødvendigvis derhen. Tilfældigvis stødte jeg til ham paa Vejen. — Jeg spurgte ham da, blandt andet, hvorfor han egentlig havde valgt netop *Danmark* for at skaffe sig af med sin Hovedpine. Gaves der da ingen andre yndige Lande i Hollands Nærhed? — Men nu fik jeg følgende at høre, og det er derfor, jeg har fortalt denne Historie. »Den eneste Grund, hvorfor jeg netop vilde til Danmark,« — forklarede han mig, — »var Johannes Jørgensen. Jeg har i Holland læst en hel Del af hans Bøger, der er oversatte paa hollandsk, og er derved kommen til at holde saa meget af den Mand, at jeg ikke vilde tage til noget andet Land end hans. Jeg vilde studere det Sprog og den Litte-

ratur, hvori han er en saadan Mester. Han fortalte mig saa, at Johannes Jørgensen var overmaade agtet i Holland, og hans Bøger meget læste i den Egn, hvor han var fra.

Men, højtærede Læsere og Læserinder, jeg bliver her pludselig til min Forfærdelse var, at denne Artikel er bleven langt længere, end den egentlig skulde være bleven.

Den eneste Skyldige er min gamle Kuglepen, der har spillet mig det Puds at løbe løbsk. Det sorte, hæseblæsende lille Uhyre har nu i længere Tid i en flyvende Fart gjort de løjerligste Krumspring hen over Papiret og er tilsidst helt løbet fra mig. Jeg beder meget om Undskyldning derfor. Mest Fortrød har dog det sølle Væsen gjort mig selv, thi det vil nu blive umuligt for mig at omtale en Del Sager, som dog skulde omtales i en Artikel om J. J.

Jeg ser allerede i Aanden en hel Skare gode Mennesker komme styrtende hen til mig efterat have læst denne Artikel og udbryde: men De har jo ikke med et Ord omtalt Johannes Jørgensens *Bladartikler!* . . . . . Heller ikke hans *Rustale* til de københavnske Studenter, en Begivenhed, som vor kære norske Fætter, »St. Olaf«, dog med Rette betegnede som et *Tidens Tegn*! . . . . . Heller ikke den Anke, at han befatter sig saa meget med det legendariske og poetiske i vor Kirke, istedetfor med de religiøse Sandheders sikre Skat! . . . . . Heller ikke . . . . . Ak ja! Det er jo sandt, desværre. Man kunde jo skrive en hel Bog om alle de vigtige Ting, jeg har ladet uomtalt. Det er forførdeligt! . . . . —\*)

Men jeg ser ingen anden Udvej end at bede om Tilgivelse og Barmhjærtighed for mine skrækkelige Undladelsessynder . . . . ogsaa nøjes jeg med ganske kort at *antydde* blot et Par af de Punkter, som jeg ellers vilde have omtalt mere udførligt.

Jeg skrev før, at Johannes Jørgensen kunde glæde sig ved en *næsten* enstemmig Ros over sin litterære Produk-

\*) Saa har man dog noget at skrive om ved et eventuelt 25 Aars Jubilæum!

tion. Ordet »*næsten*« giver at forstaa, at enkelte dog har forskelligt at udsætte paa ham.

Den Anke f. Eks. er bleven fremsat, at han altfor ofte i enkelte af sine Bøger sønderriver Traaden i Fortællingen, at han for ofte afbryder Handlingens, Helhedens, det egentlige Emnes fremadskridende Gang og Udvikling. — Han har for mange, Emnet uvedkommeude Ting, for mange Digressioner.

Det kan godt være, at dette er berettiget. Mon det alligevel ikke kunde tænkes, at denne Klage dog til Dels ogsaa kunde bero paa en Misforstaaelse af Manden?

Man maa tage enhver Forfatter som han er. 'Zeus, siger Homer, har ikke givet alt til alle. Ethvert Talent er begrænset, altsaa ogsaa Johannes Jørgensens. — Efter min Mening er Johannes Jørgensen fremfor alt, ja udelukkende, *Lyriker*: Han er en uovertræffelig Mester i at skildre sine *egne Følelser og Stemninger*, alt, hvad der foregaar inde i ham selv. Her ser han skarpt, og føler og fornemmer ualmindelig stærkt. Det er jo en Lyrikers Særkende. — At skildre subjektive Iagttagelser, Følelser og Stemninger, det er altsaa hans egentlige Omraade. Det er mindre hans Sag at omtale og behandle noget, der foregaar udenfor ham selv, det være et historisk, filosofisk eller theologisk Emne. At belyse det roligt fra alle Sider, stadigt holdende sig til den ene og samme Sag, følgende nøje den ene og samme Traad, uden at svinge hverken til højre eller venstre.

Dette er noget, man ikke let skulde forlange af en *Lyriker*. Det kan en Lyriker næppe. Han maa holde sig indenfor sine egne Grænser, bevæge sig paa *sin* Grund. — Og dog, har ikke Johannes Jørgensen præsteret det her forlangte i »*En Apostel*«?

Jeg er bange for, at man engang imellem har forlangt af Johannes Jørgensen, hvad man ikke var berettiget til at forlange.

Lad dog enhver handle, virke, skrive saaledes, som det er *ham* givet. Kun dersom man holder sig indenfor

sit Omraade, kan man blive stor, forlader man det, bliver man let lille. — Og Johannes Jørgensen er utvivlsomt stor, meget stor som *lyrisk Sprogkunstner*.

Det vilde være af Interesse at foretage en Sammenligning mellem Johannes Jørgensen og *den ubestridt største blandt danske Lyrikere — Holger Drachmann*.

Ja, Holger Drachmann er unægtelig Danmarks største Lyriker — paa sin Vis. Hvor kan man ikke begejstres for hans Kunst, blot dens Tone ikke altfor ofte var saa *orgiastisk!*

Holger Drachmann er den brusende Jøkelev, hvis oprørte Vande styrter afsted mellem Jötunheims vildt forvredne Klippevægge. Hvem kunde her anke over at *de Vandmasser* ofte er plumrede! »Skam over de Dværge, der agte paa sligt!« vilde den nordiske Skjald udbryde med Tordenrøst. — Ja, Holger Drachmann er ramnordisk, en *ægte Skjald*, stærk, storslaaet, genial.

Johannes Jørgensen derimod er den stille, vidunderlig dybe og dog krystalklare Flod, hvis Vande langsomt glider frem gennem Elysiums blomstrende Sletter, — i hvis Overflade en sydlandsk, azurblaa Himmel spejler sig, hvor »*de stærke Stjerner*« skinner og tindrer næsten lige saa klart som paa selve Himmelhvælvingen. Her findes aldrig — litterært talt — plumrede Vande. Her er man langt borte fra de skummende Fosse. Og dog kan ogsaa en saadan Flod pludselig styrte ned ad høje Klippevægge og danne et brusende Vandfald . . . .

Johannes Jørgensen med sine rige Midler har faaet en providentiel Opgave at løse imellem os. — Trods al Modgang og alle Vanskeligheder er der dog Tegn, der tyder paa, at han er paa gode Veje til at løse den.

Til Slut tilraaber jeg vor begavede Digter et oprigtigt — *ad multos annos!* J. Sv.

\*

\*

\*

Ikke uden Grund vil vi ogsaa her i Bladet takke Indsenderen, *J. Sv.*, for den smukke og interessante Artikel,

som mange har været glade ved. En eller anden kunde maaske nok synes, at det var temmelig megen Ros at give En i levende Live, og vi ved med Bestemthed, at den for sin personlige Beskedenhed bekendte Forfatter, J. J. ogsaa selv er af denne Mening. Men naar man betænker, at næppe nogen anden i dette forløbne Decennium i den Grad som Johannes Jørgensen med aabent Visir har kastet sig ud i Kampen mod den moderne Vantro, den moderne Naturalisme og »Aandsfrihed«, — at bemeldte Forfatter i denne sin udsatte Forpoststilling har brudt mangan en Landse ikke blot for Kristendommen i Almindelighed, men ogsaa for vor hl. katholske Kirke i Særdeleshed, saa maa det vistnok ogsaa uforbeholdent indrømmes, at netop *vi* er ham en ganske *særlig* Tak skyldige, og at det sømmer sig ogsaa en Gang imellem *offentlig* at *udtale* denne Tak. *Red.*

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

**København.** Den *højærværdigste Biskops* Befindende er nu bedre og vil forhaabentlig snart igen være helt tilfredsstillende.

(S.) *St. Elisabethshospitalet* paa *Amager* har haft en god Begyndelse; 14 Patienter har allerede været indlagt og flere større Operationer er foretagne. Forleden Søndag toges Hospitalet i Øjesyn af en større Forsamling af Læger, som var indbudte af Overlæge Dr. *Ernst* — nemlig ikke mindre end henved 300 Læger. — Det kunde maaske være af praktisk Betydning at kende Priorindens d. v. s. Hospitalforstanderindens Navn og Hospitalets Telefonnummer, hvorfor vi her meddeler begge Dele: Forstanderinden hedder *Søster Elisæa* og *Telefonnummeret* er: *Amager 394*.

— Efter Redaktionens Slutning indløber Efterretning om, at en fransk St. Josefssøster, *Sr. Irene*a, som fornylig var kommen hertil fra Frankrig, i Torsdags er afgaaet ved Døden paa St. Josefs Hospital. R. I. P.

# Korsvejandagt for de Afdøde.

— 0 —

(Fortsat.)

## IX. Station.

*Jesus segner tredie Gang under Korsets Byrde.*

**Betragtning:** Vor guddommelige Frelasers gentagne Fald med Korset kan minde os om hine Sjæle, som paa Grund af deres mange og gentagne Synder er dømt til et saare langt Ophold i Renselsesstedet. — Disse Sjæle hurde vi have særlig Medlidenhed med, især dersom der maaske blandt dem befinder sig nogle, hvis Synder vi maaske har foraarsaget, eller som af falsk Kærlighed og Forsømmelighed overfor os, ligesom for vor Skyld har paadraget sig denne Straf.

**Bøn:** Ak, Herre! Hvor mange stakkels Sjæle ser Du Dig ikke bestandig nødsaget til at henvise til Skærsilden! En lille Smule Selvfornægtelse, en lidt mere resolut Pligtopyldelse, og de vilde da *straks* have kunnet høre af Din Mund: Velan, Du gode og tro Tjener, gaa ind til Din Herres Glæde! Nu maa de først indhente det forsømte dér, hvor hver Dag forekommer dem som et Aarhundrede. — Ved dette Dit tredje Fald med Korset beder jeg Dig: giv dem Lindring i deres Smerte og afkort deres Bodstid; — indgyd ogsaa os selv en virksom Afsky for alt, selv det ringeste, som er imod din hellige Vilje. — Amen.

V: Herre, giv dem den evige Hvile!

R: Og lad det evige Lys lyse for dem!

V: De hvile i Fred!

R: Amen.



## X. Station.

*Jesus berøves sine Klæder.*

**Betragtning:** Ankommen til Kalvariebjerget bliver vor guddommelige Frelser under store Smerter afført sine Klæder, som klæber ved Saarene; — saaledes bøder han for vor Sanselighed og Forfængelighed. — Sjælene i Skærsilden, som her i Livet var stolte af deres Legemers Skønhed og deres Klæders udsøgte Pragt, de er nu iført Flammernes smertende Klædebon.

**Bøn:** Ak, min Jesus! hvor mange af de ved Dit kostbare Blod dyrekøbte Sjæle befinder sig ikke nu i Skærsilden, fordi de her paa Jorden saa lidet har tænkt paa Dig, saa meget paa sig selv, — saa lidet har været betænkt paa selve Sjælens Udsmykning med kristelige Dyder, men har baaret saa megen Omgen Omsorg for deres Legeme. Dersom de afdøde nu kunde vende tilbage til dette Liv, da vilde de sikkert være mere betænkte paa deres Sjæl og paa at samle Fortjenester for Evigheden ved oftere at søge til Dig og modtage Dig i den hellige Kommunion. — Ved denne Din smertefulde Afklædning beder jeg Dig: hav Medlidenhed med disse ulykkelige og ifør dem snart den himmelske Glorie, som er de saliges Pryd i Himlen. — Amen.

V: Herre, giv dem den evige Hvile!

R: Og lad det evige Lys lyse for dem!

V: De hvile i Fred!

R: Amen.

---

## XI. Station.

### *Jesus nagles til Korset.*

**Betragtning:** Strømme af Blod rinder ud af Jesu Vunder paa Hænder og Fødder, medens han under usigelige Smerter nagles til Korset. Lader os bede ham om, ved nogle Draaber af dette kostbare Blod at lindre de arme Sjæles Smerter.

**Bøn:** O guddommelige Felser! Gennemboret paa Hænder og Fødder hænger Du fastnaglet til Korsets Træ! O, ihukom hine arme Sjæle, som dog er Dine Venner, men som paa Grund af deres ikke afbødede Synder er fængslet til Skærsildens Flammer. For Dine Smerters Skyld, som Du led paa Korset, og ved Dine hellige Vunders Fortjenester beder vi Dig: løs dem snart af deres Lænker og optag dem til Dig i den evige Glæde. — Amen.

V: Herre, giv dem den evige Hvile!

R: Og lad det evige Lys lyse for dem!

V: De hvile i Fred!

R: Amen.

---

## XII. Station.

*Jesus dør paa Korset.*

**Betragtning:** Fra Korsets Naadetrone tilgiver Jesus den angrende Røver og lover ham, som den første Frugt af sin Offerdød, Optagelse i sit Rige. Fra Himlens Naadetrone vil vor guddommelige Frelser ogsaa tilgive de afdødes lidende Sjæle, dersom vi med inderlig Andagt bønfalder ham derom for hans Lidelses og Døds Skyld.

**Bøn:** O Du hele Verdens Frelser og Forløser, Du som har hengivet Dig selv for os paa Korsets Træ og daglig endnu paa vore Altere ofrer Dig for os paa en ublodig Maade; tillad ikke, at dette Dit hellige Offer forbliver virkningsløst for de arme Sjæle. Vi ofrer Dig gennem Din hellige Moders Hænder alle de hellige Messeofre, som idag bliver fejret paa den hele vide Jord for de arme Sjæle. For Din Lidelses og Døds uendelige Fortjenesters Skyld, som Du har nedlagt i det hellige Messeoffer, beder vi Dig: henvend til enhver af de arme Sjæle de Ord, som Du talte til Røveren: »Idag skal Du være med mig Paradiset.«  
— Amen.

V: Herre, giv dem den evige Hvile!

R: Og lad det evige Lys lyse for dem!

V: De hvile i Fred!

R: Amen.

## A. C.s Foretagsrækker.

Auden Række (Oktober 1905—Marts 1906).

2. Foredrag: **Onsdag d. 22. November, Aften Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub>.**

Hr. Pastor A. Breitung.

Æmne: Troen og Udviklingslæren med Hensyn til  
Menneskeslægtenes Oprindelse.

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjærte Kirke i Ste-  
nosgade (Opgang ad Hovedtrappen).

**NB.** Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning  
af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene op-  
hængte Bøsser.

**Alle indbydes!**

**Unio.** **Stiftelsesfest** Mandag d. **20. November** Kl. 8  
i Myginds Selskabslokaler, Linnésgade Nr. 25. —  
Fællesspisning — Aftenunderholdning (Oplæsning af Sophus  
Neumann) Dans. Medlemmer 1 Kr. 50 Øre. Besøgende 4  
Kr. Adgangskort faas indtil Fredag den 17. ds. hos Under-  
tegnede.

Ernst Bæklund, A. V. Günther,  
Frederiksbergg. 34, Tlf. 19163 y. Bangertsgade 11, Tlf. 4110.

Herm. Hoffmann,  
Købmagergade 48, Tlf. 1389.

✱ »Sct. Johannes«. Onsdagen den 22. ds. Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> pr.  
stort off. Møde, gratis Adgang for Alle.  
Foredrag af Hr. . . . Æmne: »Tyveri«. Levende Bille-  
der af Hr. Wager.  
Børneafdelingen Møde hver Søndag Eftmd. Kl. 3 pr.  
Bestyrelsen.

Onsdag d. 15. ds. udkom 3. Aargangs 10. Hefte af

### „VARDEN“.

Indhold: P. Rosenørn-Lehn: Pater Ceslaus.

Ivar Sæter: To Digte.

G. Schmiderer: Katholsk Kultur. I.

Johs. Jørgensen: Betragtninger.

I Annoncetillæget:

G. Fullerton: Rosemary. I.

Subskription à 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og  
paa Postkontorerne. Til Udlandet forsendes »Varden«  
under Korsbaand for 5 Kr. aarlig direkte fra Udgiveren,  
Kong Georgs Vej 35, København F., Tlf. Godthaab 613 Y.

## A. M. Hutters,

Engelsk Herre- og Dameskræderi,

Værnedamsvej I, Møzz.

Telefon: Vester 1112 y.

† At vor kære gamle Fader, **Albert Heinrich Malon**, er afgaaet ved Døden Søndagen d. 12. ds. bekendtgøres herved af hans efterladte Børn og Svigerbørn. Begravelsen har fundet Sted ved Rosenkranskirken. Den kære afdøde anbefales indtrængende til de troendes Forbøn.

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 19. November.** 23. Søndag efter Pintse. Elisabeth af Thyringen, Enke. Mariæ Ofring. — 20. M. Felix af Valois, Bekender. — 21. Ti. Mariæ Ofring (fejredes Søndagen forud). — 22. O. Cæcilia, Jomfru og Martyr. — 23. To. Klemens, Pave og Martyr. — 24. F. Johannes af Korset, Bekender. — 25. L. Katharina, Jomfru og Martyr.

**Søndag den 26. November.** 24. og sidste Søndag efter Pintse. Silvester, Abbed.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17). Søndag den 26. Nov. Kl. 10 Højmesse; Kl. 2 Prædiken; Kl. 3 Katekese (for Børnene).

**Elisabethforeningen.** I Anledning af den h. Elisabeths Fest læses i St. Ansgars Kirke Søndag d. 19. ds. Kl. 8 den h. Messe for Foreningens levende og afdøde Medlemmer. Samme Søndag tilfalder samtlige Kollektur i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Josefs Kirke Elisabethforeningen til forældreløse Børns Vel.

**Elisabethforeningen.** En h. Messe læses i St. Ansgars Kirke Mandagen den 20. November Kl. 8 for Foreningens afdøde Præsident, Pastor Andr. Johansen.

**St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen** paa Frederiksberg holder Fælleskommunion i Rosenkranskirken paa den h. Elisabeths Fest Søndag d. 19. ds. Kl. 8.

**St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen** paa Frederiksberg indbyder sine Medlemmer til en lille festlig Sammenkomst, for at drøfte Foreningens Anliggender, paa den h. Elisabeths Festdag, Søndag den 19. ds. Kl. 3 hos St. Josefssøstrene, Frederiksberg Allé 15—17.

**Mariakongregationen** for Ynglinge fejrer Søndag d. 19. November den h. Stanislaus festlige Mindedag. Kl. 8  $\frac{1}{2}$  Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke. Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke højtidelig Festandagt med Prædiken, Optagelse af nye Medlemmer og Te Deum.

Mandag d. 20. Nov. bortfalder det sædvanlige Møde.

**Kalenderen** er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48, og ved Kirkerne. Pris 25 Øre.

I Fredericia hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Pr. 48.

Søndagen den 26. November.

1905.

---

Indhold: Bibelen paa Luthers Tid. — Korsvejandagt for de Afdøde. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Esbjerg. — Bekendtgørelser.

---

## Bibelen paa Luthers Tid.

— 0 —

Uvidenheden kan være rørende; den kan ogsaa være oprørende, det sidste særlig, naar den iklæder sig Skin af Videnskabelighed, saaledes som det er Tilfældet med en Artikel om »Bibelens Historie« i »Till. til Natt. Tid.« af 11. Okt. d. A.

Det vilde føre for langt at gendrive alle de urigtige Paastande, Artiklen strutter af. Idet jeg med Hensyn til Pavernes Stilling overfor Bibelspørgsmaalet henviser til en Artikel i »Nord. Ugebl.« af 1. og 8. Dec. 1895, skal jeg her kun fremdrage følgende Passus og føje nogle Anmærkninger til:

„Det er den evangeliske Kirkes store Klenodie, at Bibelen i den er tilgængelig for alle. Det er forunderligt rørende at høre om, hvorledes i Aaret 1505 den unge

Morten Luther paa Universitetsbibliotheket i Erfurt i sit 22. Aar for første Gang saa en Bibel og blev greben af Forundring herover. Hidtil havde han kun kendt Evangelierne og Epistlerne fra Kirken. Og det er betegnende, hvorledes han anden Gang fandt Bibelen i Klosteret, lænket til et Bord. Det var et Billede paa, hvorledes den hellige Bog var lænkebunden i Romerkirken. Men paa Luther gjorde den et uudsletteligt Indtryk. »Det er den dejligste Bog af Verden,« sagde han, »Ordene legede og smilede og dansede omkring mig!« Og det er bekendt, hvad Bibelen blev for Luther og med ham for os alle, thi han løste dens Lænke og bar den ud til Menigmand som det Brød, hvorefter de saa længe havde hungret. Det er nemlig den romersk-katholske Kirkes store Brøde, at have lænkebundet den hellige Skrift.“

Altsaa: 1) »Det er den evangeliske Kirkes store Klenodie, at Bibelen i den er tilgængelig for alle.« Dette skal i Sammenhængen sige, at det modsatte er Tilfældet i den katholske Kirke. Men er dette Sandhed? Det er ganske vist sandt, at der i Kirken har eksisteret og endnu eksisterer visse Indskrænkninger med Hensyn til *Bibeloversættelser* (se nærmere paavist i nævnte Artikel). Det er Kirkens Pligt at søge at forhindre, at Guds Ord — som den hl. Petrus udtrykker sig — af »de ukyndige og ubefæstede fordrejes til deres Fordærvelse.« Derfor tillader den kun Læsning af Bibler, hvis Oversættelse den selv har godkendt, og som helst skal være forsynede med Forklaring over de mange dunkle Steder. Paa denne velberettigede Indskrænkningens Grundlag har Kirken forøvrigt til alle Tider gjort alt for at give Folket Adgang til Læsning af de hellige Bøger. Med hvilket Resultat, det siger *Sebastian Brandt* A. 1494: »Skriften er i alle Lande«. Det var som bekendt omtrent 50 Aar efter Bogtrykkerkunstens Opfindelse. Og ligesaa bekendt burde det være, at Bibelen hørte til de Bøger, der blev trykt først og oftest. Før Luther fremkom med sin Oversættelse, eksisterede der allerede mindst 20

forskellige katholske Oversættelser paa Tryk, vistnok for at de skulde læses af Folket.

Men hvordan staar det nu til med Protestantismen? Det kan lyde ganske kønt: »Biblen i hver Mands Haand.« Men er det ogsaa sandt? Det nytter dog ikke, at man har Biblen staaende paa Hylden. Dette er nu til Dags maaske Tilfældet i de fleste Hjem. Men læses den ogsaa? »Om der vel ogsaa i mange Hjem (altsaa i mange, ikke i alle) i det mindste findes et N. T., er det dog langt fra en læst Bog« (skrev *Dalsgaard* i »Dansk Kirketid.« 1892 S. 54). »Naar man kommer til de syge, ser man i Reglen at det enten er Salmebogen eller en Prædikenbog eller en eller anden Andagtsbog, der er fremme; Bibelen eller Testamentet ser men saa godt som aldrig.« Han spørger ogsaa efter Grunden, og mener, den er let nok at finde, (den lyder i enkelte Stykker lidt katholsk). »Det beror paa Vanskeligheden, man har ved at forstaa, hvad man læser.... [dette er katholsk; thi det er bibelsk]. Vor Bibel [det der kommer nu, er rigtignok ikke katholsk] og navnlig det N. T. foreligger i en forældet, knudret og paa flere Steder endog fejlagtig og uforstaaelig Oversættelse... Desuden ved Theologerne [nu bliver det igen katholsk], hvor ofte der fremkommer Steder, der trænger til nærmere Oplysninger, for at Læseren kan erholde den rette Opfattelse deraf.« Mon det under disse Omstændigheder er saa glædeligt, at »Bibelen er tilgængelig for alle«?

2. „Det er forunderligt rørende at høre om, hvorledes i Aaret 1505 den unge Morten Luther paa Universitetsbibliotheket i Erfurt i sit 22. Aar for første Gang saa en Bibel og blev greben af Forundring herover. Hidtil havde han kun kendt den fra Evangelierne og Epistlerne i Kirken.“ — Dette finder jeg nu slet ikke rørende, men oprørende. Thi det vidner om, hvad man jo ogsaa ved fra anden Side, at den unge Luther, fordybet, som han var, i de gamle hedenske Klassikere, ikke har faaet Øjnene op.



for, hvad der dannede en særlig Pryd for Universitetet i Erfurt, nemlig at netop der stod Bibelstudiet i højeste Blomstring. Havde han villet se en fuldstændig Bibel, saa havde han sandelig ingen Steder haft bedre Lejlighed dertil, end i Erfurt.

3. „Og det er betegnende, hvor han anden Gang fandt Bibelen i Klosteret, lænket til et Bord.“ — Er det ikke ogsaa ret betegnende, at Forfatteren kan skænke denne Omstændighed en Tanke? Det turde dog ikke være ham ukendt, at man netop paa Luthers Tid lænkede ikke blot Bibelen, men overhovedet alle mere eller mindre kostbare Haandskrifter og trykte Værker, ikke for at de ikke skulde læses, men for at de ikke skulde stjæles? Og er det saa ikke højst betegnende, at Forfatteren af denne uskyldige Omstændighed drager den Følgeslutning: »Det var som et Billede paa, hvorledes den hellige Bog var lænkebunden i Romerkirken»? Kan Forfatteren nævne mig et parlamentærisk Udtryk, hvormed jeg kan betegne en saadan Insinuation uden at anses for uhøflig?

4. „Paa Luther gjorde den et uudsletteligt Indtryk. »Det er den dejligste Bog af Verden,« sagde han, »Ordene legede og smilede og dansede omkring mig!« — Ak ja, hvis dette da ogsaa bare er sandt! Det har forlængst været bekendt, at Luther i Skildringen af sin katholske Fortid og sin Overgangstid ikke har taget det saa nøje med Sandheden. Ved P. Denifles Undersøgelser er det uigendriveligt godtgjort, at alt, hvad Luther senere har skrevet derom, er i højeste Grad upaalideligt. Men lad Luthers Ord for en Gangs Skyld være sande. Da er de ikke andet end de Glædesytringer og Lovtaler, som den elskende i sin første Elskovsrus udtaler om sin elskede — indtil Forgyltningen gaar af St. Gertrud. Det første Indtryk blev i Virkeligheden ikke uudsletteligt. Det gav Plads for helt anderledes Følelser, saa snart Luther blev sig bevidst, at Skriften dog ikke gik med ham i tykt og tyndt, og at det var den letteste Sag i Verden at gen-

drive ham med Skriften. Da skrev han: »Jeg bryder mig ikke om alle Skriftens Ord, jeg giver ikke en Døjt for Skriften, jeg agter den for slet intet; thi jeg har Skriftens Herre og Mester paa min Side; ham vil jeg holde mig til, ham vil jeg heller tro, end at jeg skulde lade mig rokke et Haarsbred ved Skriftens Ord« (Witt. Udg. II. 1. 147).

5. Hermed er den rette Forstaaelse af den følgende Hjærteudgydelse givet med det samme: „Det er bekendt, hvad Bibelen blev for Luther og med ham for os alle, thi han løste dens Lænke og bar den ud til Menigmand som det Brød, hvorefter de saa længe havde hungret.“ Hvad Bibelen blev for Luther, har vi lige hørt. Hvad den blev for »os alle«, derom har samme Luther et andet kraftigt Udtryk, »den værste Kætterbog, der nogensinde har eksisteret, siden alle Kætterier er udsprungne af den.« Men hvor er i Virkeligheden den Hunger, som Menigmand har efter dette Brød? Det turde være bekendt, at der — i alt Fald med faa Undtagelser — ikke kendes noget dertil. For to Aar siden udtalte den norske Biskop *Bang* sig om Bibelens Udbredelse i Norge, og det fremgaar af hans Ord, at den i de første tre Aarhundreder efter Reformationen har været lig Nul. Her i Landet skrev *S. Kierkegaard* for 50 Aar siden: »Jeg er i Besiddelse af en Bog, der vistnok er saa godt som ubekendt her i Landet, hvis Titel jeg derfor nøjagtigt vil anføre: »Vor Herre og Frelser Jesu Kristi nye Testamente« (Øjeblikket Nr. 1, S. 20). At det siden den Tid ikke er blevet stort bedre, har vi hørt ovenfor af *Dalsgaards* Mund. Naar vil man dog høre op med at stikke sig selv og andre Blaar i Øjnene?

6. „Det er den romersk-katholske Kirkes store Brøde at have lænkebundet den hellige Skrift.“ — Nej, den katholske Kirke ved sig fri for denne Brøde. Den har sat et beskyttende Hegn om denne herlige Guds Have, at ikke ubeføjede skulde bryde ind i den og ødelægge dens Bede. Men den har givet alle og enhver Lejlighed til at komme

ind i den og lugte til dens Blomster og mætte sig af dens Frugter. Hele Oldtiden og Middelalderen igennem har Bibelen været velkendt i alle Kredse indenfor den katholske Kirke. Og netop umiddelbart før Reformationen tog dens Udbredelse et stærkt Opsving. Bevis: De ovenfor nævnte 20 fuldstændige Bibeludgaver i tysk Oversættelse. Foruden disse Oversættelser fandtes der talrige latinske Udgaver. Englænderen *W. A. Copinger* navngiver 144, der blev trykt de første Aar efter Bogtrykkerkunstens Opfindelse. I det 16. Aarhundrede udkom der over 400 latinske Bibeludgaver, hvilket tyder paa en vældig Udbredelse af Bibelen i den katholske Kirke, og ikke blot Udbredelse, men ogsaa Afbenyttelse, siden ethvert nogenlunde dannet Menneske paa hin Tid forstod Latin. Altsaa lad os tie stille om den katholske Kirkes Brøde. Derimod er det de protestantiske Forfatteres store, lad os føje til, utilgivelige Brøde, at de atter og atter igen spreder disse Usandheder blandt Folk, skønt de dog mange hundrede Gange er bleven gendrevne? Hvorfor læser man ikke katholske Bøger?

7. Af hele Resten af Hr. *Speros* Artikel vil jeg kun fremdrage en Tanke, for at det ikke skal se ud, som om den katholske Kirke havde sat sig »i den grelleste Mod-sætning til, hvad den gamle Kirke havde lært,« saaledes som Hr. *Spero* paastaar. Han citerer *Tertullians* Ord: »Ægtefolk burde læse den hellige Skrift i Forening,« og den hl. *Hieronymuses* Ord: »Bibelen skal du lære dine Børn at elske frem for Ædelstene og Silke.« Vi har ingenting imod disse Ord, men man skal ikke citere ensidig. Allerede *Tertullian* har kendt til den Tanke, som *Göthe* har udtrykt ved de Ord; »Einer schickt sich nicht für alle;« derfor opstiller han som en almengyldig Regel: »Din Tro har frelst dig, ikke Skrifternes Læsning« (de præscript. c. 14). Og *Hieronymus* udtaler sig endog meget skarpt imod hver Mands Bibellæsning. »Medens kun Læger befatter sig med Lægekunsten og kun Tømmermænd med Tømmerhaandværket, formaster hver snakkesalig gammel Kone, hvert

Pjattehoved, hver sofistisk Ordgyder, ja alle uden Undtagelse sig til at udtyde Skriften uden at forstaa den« (ad Paulin. Ep. 53, n. 7).

Artiklen i »Natl. Tid.« er underskrevet *Spero*. *Spero* betyder: Jeg haaber. Lad os haabe, at Hr. *Spero*\*) ved flittigt og mere alsidigt Studium, forenet med ivrig Bøn — uden det gaar det ikke — ret snart maa komme til Sandhedens Erkendelse, for at han ikke længer maa være, hvad han nu er, en blind Fører for blinde Følgesvende. Den Slags Førelse kan efter Herrens Ord let ende i Grøften.

sr.

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

**København.** Hr. Pastor *Gamél* er i Slutningen af forrige Uge atter vendt tilbage til Hovedstaden. Hr. Pastoren har i den sidste Tid opholdt sig dels i sit Hjem i Aarhus, dels hos sin Ungdomsven Hr. Dr. P. H. Perch, der har nedsat sig som Læge i en større Landsby, Testrup, ved Varde. Det er os en Glæde at kunne tilføje, at Hr. Pastor *Gamél* næsten er fuldstændig helbredet efter den lange og haardnakkede Sygdom og igen er begyndt saa smaat at optage sin tidligere Virksomhed som Sekretær hos hans Højærværdighed Biskoppen.

Efter hvad vi erfarer, har Hr. Pastor *Gamél* ogsaa under selve Sygdommen i Tyskland haft Lejlighed til at opholde sig, endda den allerlængste Tid, hos en dansk Trosfælle, nemlig Hr. Billedskæreremester *Stephan Cohen* i Coblenz v. Rh.; i dennes Familie fandt Hr. Pastoren den mest levende Deltagelse og den omhyggeligste Pleje. Selv da han, efter at have opholdt sig seks Uger i Coblenz, var begyndt paa Hjemrejsen og i Byen Werden havde

\*) Denne Hr. »*Spero*« burde hellere tegne sig: »*Mentior*«.

faaet et alvorligt Tilbagefald, betænkte Hr. Cohen sig ikke paa selv at rejse derhen for at bringe Pastoren tilbage til Coblenz.

Det vil maaske interessere Ugebladets Læsere at høre, hvorledes Hr. Cohen, der inden sin Afrejse fra København tilhørte det mosaiske Trossamfund, har fundet Vejen tilbage til vor hl. Kirke. I Aaret 1866 rejste han som ganske ung Mand til Coblenz, hvor han i Begyndelsen kom ind i den deryærende mindre Kreds af Protestanter, der endog viste ham den Tillid at sende ham, skønt udøbt, som deres delegerede til en Kongres i Bonn. I Coblenz fik Hr. Cohen under Samtaler med de nævnte Protestanter og særlig med en luthersk Biskop, der jævnlig besøgte dem, en Følelse af, at Sandheden vistnok maatte være at finde netop hos det Samfund, som de bekæmpede. Særlig Protestanternes indbyrdes Uenighed blev for ham Motivet til at vende sit Blik imod den katholske Kirke. I Stilhed søgte han Oplysning om den katholske Lære dels ved at høre Prædikerne, dels ved Samtaler med en oplyst og from katolsk Mester, hos hvem han havde faaet Arbejde. Efter mange alvorlige Overvejelser henvendte han sig til en Præst af Jesuiterordenen, der saa underviste ham næsten daglig et helt Aar igennem. Derefter blev Hr. Cohen saa døbt i den gamle historiske St. Castorkirke. Kort efter udbrød den fransk-tyske Krig i 1870, og som en Tak for Troens og Daabens Naade besluttede Hr. Cohen sig til at gøre Felttoget med som frivillig Sygeplejer under Jesuiterne's Ledelse. Han blev den Gang ramt af netop den samme Sygdom, som Hr. Pastor Gamél led af under sit Ophold hos ham. Efter Krigen giftede Hr. Cohen sig med en katolsk Dame fra Coblenz, og man kan ikke let finde et bedre katolsk Hjem end Hr. Cohens. Skønt han ikke af egen Erfaring kender vor danske Missions store Udvikling i de senere Aartier, interesserer han sig dog levende for den, hvilket blandt andet i Fjor gav sig Udslag i en Gave til Hs. Højærværdighed Biskoppen, bestaaende af flere sær-

deles smukke Billedskærerarbejder, som han havde ladet udføre paa sit Værksted i Coblenz.

— (--rg) Som bebudet fejrede vor katholske For-  
ening *Unio* sin Stiftelsesfest i Mandags Aftes. Henad halvni-Tiden havde der samlet sig et Selskab paa ca. 50 Damer og Herrer i Myginds Lokaler. Det langt overvejende Flertal af de mødte bestod af »Unio«s faste Kærne, den aldrig svigtende Stab af trofaste Medlemmer, — vi havde nær sagt: den gamle prøvede Garde, men undertrykker Ordet for ikke at gøre os skyldige i en Fornærmelse imod Damerne. Foruden Medlemmerne saas der ogsaa enkelte Gæster, deriblandt Folkethingsmand Jens Busk, som efter eget Udsagn stedse befandt sig udmærket vel, naar han var sammen med Trosfæller. — Ved Bordet blev der holdt flere Taler; Hr. Fabrikant *Herm. Hoffmann* udbragte et Leve for Hierarkiet (Paven, Biskoppen og den stedlige Gejstlighed), hvorpaa højærv. Hr. Pastor *Braun* svarede med en Skaal for »Unio«s Fremgang og Udvikling. Herefter rejste Hr. cand. mag. H. *Kejser* sig for i velformede og varme Ord at tolke de Følelser, der maatte opfylde os paa indeværende historiske Dag. Han fremhævede, at nu var det store Værk afsluttet, som i flere Maaneder havde sat Sindene i det skandinaviske Norden saa stærkt i Bevægelse. Det var vistnok uden Sidestykke i Historien, at et sligt Maal, Adskillelsen mellem to Riger og Indsættelsen af en selvvalgt Regering, var bleven opnaaet ad fredelig Vej, uden Voldsgerning og uden at der blev hævet et eneste Vaaben. Der var ikke blot Grund til at glæde sig herover, men der laa ogsaa i Begivenhedernes Udvikling og Afslutning Spiren til Haab om en lykkelig og lys Fremtid for de nordiske Brødre-folk, som jo ved Blodet og ved mange historiske Minder saa nøje var knyttede sammen. — Med Begejstring efterkom alle den saa smukt motiverede Opfordring til at tømme Glasset paa de nordiske Rigers Velfærd. —

Som en Bekræftelse paa disse Ord og et godt Varsel

om vedvarende Endrægtighed og Fællesarbejde mellem de skandinaviske Frænder indløb der kort derefter en telegrafisk Hilsen fra Broderforeningen »Concordia« i Stokholm, som modtoges med stærkt Bifald.

Efter at endnu Hr. Naalemager *Førgensen* med ungdommelig Varme havde talt for Damerne, blev Bordet hævet. Kaffen indtoges i de tilstødende Værelser; noget senere samledes Selskabet i en mindre Sal, hvor Hr. *Sophus Neumann* holdt en overordenlig livlig og morsom Op-læsning. — Festen sluttede med Dans, hvorefter Deltagerne vendte hjem paa et forholdsvis tidligt Tidspunkt om Morgen.

Sikkert vil alle, baade Medlemmer og Gæster, være tilfredse med Aftenens Forløb og alle maa være enige om, at »Unios« Bestyrelse (som ganske vist »staar paa tre Ben« men desværre for Tiden savner et Hoved) fortjener Ros og Paaskønnelse for det udførte Arbejde. Ligeledes bør anerkendes og fremhæves den Iver og Troskøb, som saa mange gennem Aarenes Løb har lagt for Dagen i »Unios« Foreningsliv. Indadtil har »Unio« saaledes i mange Henseender vist sig at være levedygtig, og det bør derfor saa meget desto mere beklages, at den ydre Udvikling ikke svarer til de berettigede Forventninger. Nu har »Unio« bestaaet i tyve Aar; den burde derfor staa i sin kraftigste Blomstringsperiode; men naar man sammenligner Foreningslivet, som det allerede for ti Aar siden ytrede sig, med dets nuværende Standpunkt, saa viser der sig et skærende Misforhold. Medlemmernes Antal er ikke vokset, men har holdt sig paa samme Højde, hvad der er et Tegn paa, at den yngre Slægt i for ringe Grad forstaar Foreningens Betydning og Vigtighed for den katholske Fællesfølelse indenfor vore Menigheder. — Gid derfor enhver navnlig blandt den opvoksende Ungdom maatte medvirke til at virkeliggøre højærv. Hr. Pastor Brauns Ønske om Foreningens Vækst og Fremgang.

**Frøderiksberg.** St. Elisabeth-Vincentkonferentsen paa Frøderiksberg fejrede Stiftelsesdagen -- Søndagen den 19. ds., den hl. Elisabeths Festdag — med om Morgenen at afholde Fælleskommunion under Messen Kl. 8 i Rosenkranskirken.

Om Efterm. Kl. 3 samledes Medlemmerne i St. Josefs-søstrenes Sal til Foreningens aarlige Møde. Mødet aabnedes af Sognepræsten, højærværdige Hr. Pastor Slump, med en Bøn, hvorefter han i et kort Foredrag opmuntrede de tilstedeværende til fremdeles at arbejde i den h. Elisabeths Aand til Næstens legemlige og aandelige Vel. — Regnskabet og Oversigt over Konferentsen Virksomhed i det forløbne Aar blev oplæst. — Derefter serveredes der The og Kager for Medlemmerne, som nu tilbragte en fornøjelig Timestid sammen. Af Konferentsens Regnskab fremgik, at St. Elisabeth-Vincentkonferentsen paa Frøderiksberg tæller 33 Medsemmer — 13 aktive og 20 passive. Medlemmerne har i Aarets Løb tilset 28 Familier 121 Gange. — Konferentsen har uddelt 125 Potter sød Mælk og 75 Potter halvskummet Mælk. Konferentsens samlede Indtægt fra 19. Novbr. 1904 til 19. Novbr. 1905 har været 394 Kr. 95 Øre.

INDTÆGT.	UDGIFT.
Kassebeholdning d. 19.	Juleuddelingen . . . . . Kr. 183,43
Novbr. 1904 . . . . . Kr. 1,65	Maanedlig Understøt-
Juleindsamling . . . . . - 192,50	telse til 3 Familier . . . . . 68,00
Faste aarlige Bidrag . . . . . - 177,00	Kontant Hjælp til Forsk. . . . . 33,00
Gaver . . . . . - 23,80	Indkøb til Systemen . . . . . 83,23
	200 Potter Mælk . . . . . 21,50
	4 Par Kapsko . . . . . 4,75
	Kassebeholdning . . . . . 1,04
<hr/> Kr. 394,95	<hr/> Kr. 394,95

Til Systemen modtog Konferentsen følgende Gaver:

2 Herrekraver.	3 Skindkraver.
2 Par Herrebenklæder.	3 Muffer.
2 - Drengbenklæder.	8 Forklæder.
5 Drengbluser.	8 Brystduge.
8 Drengetrøjer.	12 Huer.
8 Veste.	2 Hatte.
5 Skjorter.	3 Halstørklæder.



1 Livstykke.	13 Par Strømper.
4 Par Pigebenklæder.	5 Par Gamasher.
1 Skørt.	3 Par Sko.
6 Uldklokker.	7 Par Støvler.
5 Kjoleliv.	2 Par Galosher.
12 Kjoler.	6 Slips.
4 Nederdele.	1 Dynevaar.
3 Trøjer.	1 Dynebetræk.
2 Overstykker.	11 Al. Kjøletøj.
7 Kaaber.	25 Al. Lærred.
1 Frakke.	Klædes- og Flonlesrester.

Paa Systemen, hvor 12 Damer har arbejdet, forfærdigedes i Aarets Løb:

6 Par Drengbenklæder.	16 Forklæder.
5 Drengbluser.	22 Chemiser.
5 Par Pigebenklæder.	18 Par Strømper.
3 Barnekjoler.	5 Par Sokker.
2 Nederdele.	1 Kaabe.
9 Livstykke.	1 Kjoleliv.
6 Skjorter.	6 Par Muffediser.
9 Skørter.	1 Halstørklæde.

**Esbjerg.** (C. K.) I vor lille Menighed er der paa Foranledning af højærv. Hr. Pastor E. Buch bleven stiftet en selskabelig Forening med Navnet »Foreningen af 1. November 1905«, med det Formaal at afholde selskabelige Sammenkomster i Vinterens Løb med Foredrag, humoristisk Oplæsning, Sang o. lign.

Foreningen afholdt Mandag den 20. Novbr. Aften Kl. 8 sit første Møde, som i Forhold til den lille Menighed var godt besøgt. Formanden Hr. Litograf F. Kabell bød de tilstedeværende velkommen og udviklede i faa Ord, hvad Foreningens Formaal var. Dernæst blev der afsunget Sange, foredraget forskellige humoristiske Ting, Zitherkoncert og lignende, til hvilket flere af Medlemmerne bidrog deres bedste for at fornøje Publikum, der ogsaa lønnede de forskellige med godt Bifald. Som sidste Nummer paa Programmet blev opført en lille komisk Scene: »I Retten«, hvorefter der sluttedes med fælles Kaffebord. Alt i alt en vellykket Aften.

# Korsvejandagt for de Afdøde.

— 0 —

(Sluttet.)

## XIII. Station.

*Jesus nedtages fra Korset og lægges i sin hl. Moders Skød.*

**Betragtning:** Hvilket grufuldt Syn for den hellige Jomfru og Gudsmoder at se sin guddommelige Søn i denne Tilstand: som et mishandlet Lig med brystne Øjne og blege Kinder og hele Legemet bedækket med blodige Saar.

**Bøn:** Guddommelige Frelser! Dit mishandlede Legeme minder os om de arme Sjæles Tilstand i Renselsesstedet, hvor de skal lutres »ligesom gennem Ild«; de er opfyldte af Skam over deres tidligere Synder, over deres Utroskab imod Dig, hvorved de har forvoldt Dig, den uskyldige, den bitre Lidelse og Død. — Ved alle Dine hellige Vunder, og ved det Smertens Sværd, som gennemborede Din hellige Moders Sjæl under Korset, beder jeg Dig: Eftergiv dem al den Gæld, som de endnu staar i til Dig; fæst den til Korset og tænk ikke mere derpaa! »*Du vil ikke vredes evindeligt!*« — Amen.

V: Herre, giv dem den evige Hvile!

R: Og lad det evige Lys lyse for dem!

V: De hvile i Fred!

R: Amen.

## XIV. Station.

*Jesus lægges i Graven.*

**Betragtning:** Hvor mange afdødes *Sjæle* bliver ikke — medens *Legemet* begravnes i *Jorden* — begravet i *Skærsildens Flammer*. Blandt dem er der maa-ske ogsaa mange af vore *Slægtninge*, *Venner* eller *Bekendte*. Skulde vi være ufølsomme for deres *Lidelser*?

**Bøn:** O smertefulde Moder Maria, ved den Sorg, som Du følte, da Du saa Din guddommelige Søn blive nedlagt i Gravens Skød, forbarm Dig over de Sjæle, som ligger begravede i *Skærsildens Flammer*. De efterlevende her paa *Jorden* gaar efter deres timelige *Sorger* og *Gøremaal* og glemmer altfor ofte deres afdøde *Slægtninge*, som endnu staar i *Gæld* til Gud og tænker næppe paa at komme dem til *Hjælp* ved deres *Bønner*. O smertefulde Jomfru og Moder, glem *Du* dem ikke, men gaa i *Forbøn* for dem hos Din guddommelige Søn, for at han snart maa forbarme sig over dem, fuldtud tilgive dem ogsaa alle deres timelige *Syndestrafte* og indlade dem til den evige *Fred* og *Hvile*. — Amen.

V: Herre, giv dem den evige Hvile!

R: Og lad det evige Lys lyse for dem!

V: De hvile i Fred!

R: Amen.

**Norge.** Ifølge norsk »Morgenbladet« har Msgr. *Fallize*, den apostoliske Vikar for Norge, som for Tiden befinder sig paa Udenlandsrejse (i Rom), bestemt, at der paa Søndagen, hvor Kongevalget fandt Sted, skulde ringes med Kirkeklokkerne i en halv Time i alle de katholske Kirker i Norge. Den følgende Søndag skulde der holdes højtidelig Takkegudstjeneste med *Te Deum*. — Ifølge »St. Olaf« agter Biskoppen efter sin Tilbagekomst fra Rom at udstede et Hyrdebrev i Anledning af Kongevalget.

### Kollekten paa St. Elisabethsdagen

har indbragt: I St. Ansgars Kirke 116 Kr. 50 Ø., St. Josefs Kirke 60 Kr., Rosenkranskirken 23 Kr. 19 Ø., Jesu Hjærte Kirke 7 Kr. 43 Ø., St. Anna Kirke 5 Kr. 30 Ø. — ialt **212 Kr. 42 Ø.**, hvorfor paa Elisabethsforeningens Vegne bringes en hjærtelig Tak. *J. Braun*, Sognepræst.

**A. C.** Møde i Søvavillonen Onsdag den 29. November Kl. 8 $\frac{1}{2}$ . Foredrag af Hr. cand. polit. F. West: Industriens Udviklingstrin.

✠ Afdelingen »Sct. Johannes«. Onsdagen den 29. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , pr. ekstraordinær **Generalforsamling** Gasværksvej 9<sup>a</sup>. Meget vigtige Sager foreligger til Forhandling. Medlemmerne anmodes derfor om at møde absolut fuldtallic og helst saa tidlig, at Generalforsamlingen kan aabnes senest Kl. 8 $\frac{1}{2}$  Aften. Bestyrelsen.

✠ At min kære Mand, Overbetjent i Københavns Politii, **Carl Peter Sofus Lund**, Dbm., d. 17. ds. er afgaaet ved en blid og rolig Død bekendtgøres herved af hans dybtsørgende Hustru og Børn. **Marie Lund**.

Begravelsen fandt Sted i Torsdags.

Den kære afdøde anbefales indtrængende til de troendes Forbøn.

### C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser  
Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

**Paraplyer, Parasoller og Stokke**

anbefales.

**A. Mehl,**

**48, Frederiksborggade 48.**

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 26. November.** 24. og sidste Søndag efter Pintse. Silvester, Abbed. — 27. **M.** Leonard af Porto Maurizio, Bekender. — 28. **Ti.** Willehad, Biskop og Bekender. — 29. **O.** Ferialdag. — 30. **To.** Andreas, Apostel. — 1. **December,** **F.** Ferialdag. — 2. **L.** Bibiana, Jomfru og Martyr.

**Søndag den 3. December.** 1. Søndag i Advent. Kirkeaarets Begyndelse.

### Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højm. m. Præd.	Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 — - —	- 5 —
St. Anna Kirke (Sundby):	- 10 — - —	- 6 —
		m. Præd.
Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.):	- 10 — - —	- 6 And.
		m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — - —	- 3 And.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — - —	- 3 —
Noviciatets Kap. (Strandv. 91.):	- 9 — - —	- 2½ —
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — - —	- 5 —

Stille hl. Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Anna Kirke Kl. 8; i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 7 og 7¾.

### Første Fredag i Maanednen.

**St. Ansgars Kirke:** Kl. 8¼ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.

**Rosenkranskirken:** Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7½ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjærte.

**St. Annæ Kirke:** Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

**Jesu Hjærte Kirke:** Efter 8½ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aften Andagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb Fredag d. 1. December i St. Ansgars Kirke.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17). Søndag den 26. Nov. Kl. 10 Højmesse; Kl. 2 Prædiken; Kl. 3 Katekese (for Børnene).

### Kalenderen

**1906**

er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48, og ved Kirkerne. Pris 25 Øre.

I Fredericia hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Aargang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 49.

Søndagen den 3. December.

1905.

---

**Indhold:** Frihed i de nordamerikanske Fristater. — »Sandhedssøgen«. — Strejftog gennem Bladene. — A. C.s Foredragsrækker (II. Række, 2. Foredrag). — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Gefle. Rom. Frankrig. Tyskland. — Fra Vejbyrnet. — Præmiegaade. — Brevkasse. — Bekendtgørelser.

---

## Frihed i de nordamerikanske Fristater?

— 0 —

Den som religiøs Forfatter meget ansete Biskop af Cremona, *Geremia Bonomelli*, skriver i en Afhandling om »Stat og Kirke«: »Jeg misunder Kirken den Frihed, den nyder i England og Nordamerika, hvor man lever ærligt paa Adskillelsen mellem Kirke og Stat.« (Se *Vardens* Augusthefte!) Og ogsaa fra andre Sider har man, naar Talen var om de kirkepolitiske Forhold i Frankrig, henvist til den katholske Kirkes Stilling i de forenede Stater i Nordamerika og i dette Sammenhæng skildret denne med saadanne Farver, at man absolut maatte tro, at de amerikanske Forhold var ideale, virkelig misundelsesværdige og ønskelige for Kirken i andre Lande. Ganske vist er der *noget* i det, særlig betragtet

paa den Baggrund, som det ofte er sket, og som ovennævnte Msgr. Bonomelli ogsaa gør det, naar han siger: »Hellere det, end at se Kirken tøjret mellem Frihed og Trældom, en Dag vraget som Statens Kirke og den næste Dag brandskattet med Lovens Medhold, som den Kirke, den er, anerkendt, kontrolleret, med Laas for Munden og Statens Vasal.«\*)

*Men* der er dog ogsaa et »*aber dabri*« ved disse amerikanske Forhold. At den Frihed Kirken nyder i de forenede Stater, er en meget problematisk Frihed, og at den endogsaa i nogle Stater begynder at opfattes paa fransk Maner, det beviser nedenstaaende Fremstilling, som »Kath. Volkszeitung« i Baltimore giver af de kirkelige Forhold i de forenede Stater; Bladet bruger herom ligefrem det Udtryk: *Kirkeforfølgelse!*

Der finder en dobbelt Forfølgelse Sted: gennem Regeringens Organer og — ved Udelukkelse fra Valgurnerne. Her skal vi holde os til den første alene.

Den berømte amerikanske Historieskriver *Gilmory Shea* skriver herom: „Man er sædvanlig hildet i den fejltagtige Anskuelse, at den religiøse Frihed i de forenede Stater bestaar deri, at enhver frit kan dyrke Gud i Overensstemmelse med sin Samvittighed. Dette er en Fejltagelse (This is a fallacy). De forenede Staters Forfatning tilstaaer ikke en saadan Frihed. Den erklærer blot, at »*Kongressen* hverken kan indføre eller forhindre nogen Religion.« Den øverste Domstol har derimod erklæret, at Forbundsforfatningen ikke hindrer nogen *Stat* i at indføre en Religion. Enhver *Stat* kan altsaa have sin egen Statsreligion, saaledes som Massachusetts og andre Stater havde i Begyndelsen af forrige Aarhundrede. I Koloniseringsperioden havde enhver *Stat* sin Statsreligion, og efter Uafhængighedserklæringen er det mere eller mindre blevet ved det, trods den indførte Religionsfrihed. Enhver *Stat*

\*) Se Pastor H. Gaméls Oversættelse i *Vardens* Augusthefte.

kan opstille den protestantiske Religion som en Betingelse for at opnaa Borgerret, Valgret og Statsembeder, uden at Forbundsregeringen vilde kunne forhindre det. Kongressen kan altsaa ikke indføre eller afskaffe nogen ny Religion, men de enkelte Stater kan det, og de gør det.“

Selv om Regeringen ikke direkte kan forfølge Katholikerne, saa kan den dog indirekte og det gør den. Baade i Armeen og i Flaaden bliver Katholikerne tilsidesat og trængt tilhage. I Indianerdepartementet bliver de katholske Indianeres Børn henvist til de protestantiske Skoler under det Paaskud, at disse Skoler ere »unsektarian«; under det samme Paaskud bliver protestantiske Vajsenhuse og Hospitaler understøttet, medens enhver Understøttelse nægtes de katholske Institutioner. Efter Kubas, Porto Ricos og Filippinernes Erobring begyndte ogsaa her paa disse Øer Katholikforfølgelsen. Straks indførte man der Civilægteskabet og Skilsmisse og sækulariserede Kirkegaardene. Paa Filippinerne saa Regeringen roligt til, da Skismatikerne bemægtigede sig flere Kirker og i Stedet for at forhindre dette Kirkeran, henviste man blot Biskopperne til Domstolene, dersom de vilde have deres Kirker tilbage. Paa disse tre Øer indførte Regeringen imod Katholikernes Vilje religionsløse Skoler og Lærere for at ødelægge det katholske Skolevæsen.

I Lighed med Forbundsregeringen fører ogsaa de enkelte Stater Katholikforfølgelsen paa indirekte Vis over paa Statsfængslernes Omraade, paa Vajsenhusenes, Opdragelsesanstaltnes og Hospitalernes Omraade o. s. fr. I mange af disse Anstalter er det forbudt de katholske Præster at komme eller at læse Messe for de derværende Katholiker. Her bliver Tusinder af katholske Børn berøvet deres Tro, og efter at de har forladt Anstalterne, anbringer man dem hos protestantiske Familier for at gøre dem helt fremmede for den katholske Religion.

Imod dette Børnerov optraadte Rev. *John O'Keefe*, Sognepræst ved St. Johns Kirken i Clinton, Mass., og forelagde et Lovforslag, gaende ud paa, at ingen katholske



Børn fra Statsanstalterne mere maatte anbringes i protestantiske Familjer. Hermed haabede man, at der var sat en Stopper for det systematiske Børnerov.

Men det lykkedes de fanatiske Proselytmagere i Anstalterne at faa tilføjet en Clausul, som tilintetgjorde hele Virkningen af Loven, nemlig de Ord: »as far as practicable« d. v. s. »saa vidt som mulig«. Nu var de igen i Stand til at fortsætte deres Proselytmageri under det Paaskud, at det ikke havde været muligt at anbringe Børnene i katholske Familjer.

Rev. J. O'Keefe har indbragt endnu et andet Lovforslag, nemlig om at de katholske Børn ikke mere som før tør nødes til at bivaane den protestantiske Gudstjeneste og Religionsundervisning, efter at de har bivaanet den katholske Gudstjeneste. Tusinder af Børn blev i Løbet af det sidste Aarhundrede paa denne og lignende Maade røvet fra den katholske Kirke.

»Chikago Chronicle« skriver (den 4. Juni): »Det er vel en almindelig Anskuelse hos civiliserede Folkeslag, at den største Forbrydelse som kan begaas, er at forføre Ungdommen. Det er den største Forbrydelse, ikke blot fordi Forførelsen saa let udbreder sig til saa mange, men ogsaa paa Grund af den særlige Gemenhed, Fejghed og Grusomhed som præger denne Forbrydelse. Vanskeligt kunde man nævne en anden Forbrydelse, som kunde stilles ved Siden deraf. Man vil maaske nævne Brøndforgiftning, Brandstiftelse, Fædrelandsforrædderi, Dynamitattentater, men ingen af disse Forbrydelser er saa afskyelig som Ungdommens Forførelse.«

»Chronicle« taler rigtignok her om Ungdommens Forførelse ved daarlig Litteratur og ved Smudspresse, men de, som berøver Barnet dets Religion er ikke mindre foragtelige og strafværdige end hine, som berøver det dets Dyd og Uskyldighed.

Paa denne dobbelte Maade bliver nutildags Tusinder af Børn røvet fra den katholske Kirke: ved Smudslitera-

turen og ved de protestantiske Skoler og Vajsenhuse. Det er paa Tide, at Katholikerne vaagner op og af alle Kræfter modarbejder disse Forhold.

Saavidt det katholske Blad i Baltimore. Man ser heraf, at de amerikanske Tilstande dog ikke heller er saa helt gyldne og misundelsesværdige.

---

## „Sandhedssøgeren“.

— 0 —

Hr. Redaktør!

Hvad jeg mener om det spiritistiske »Tidsskrift til Drøftelse af oversanselige Spørgsmaal«, »Sandhedssøgeren«? Jeg mener, det er et slemt Navn at give et stakkels Tidsskrift, et af dem, som Irlænderne siger om, at man ikke kan faa Munden udenom det. For øvrigt kender jeg kun Bladet af det ene Prøvenummer, som er sendt mig »til godhedsfuld Anmeldelse«, og Spiritismen selv har jeg heller aldrig beskæftiget mig med, haaber ej heller at faa Tid dertil, før jeg selv er bleven til »oversanselig« Aand. Jeg har derom altid tænkt med salig Holberg: Det man før kaldte en Dreng, hedder nu en Laquay — eller med andre Ord: i gamle Dage fortalte man Spøgelsehistorier, nu holder man spiritistiske »Seancer«. Ja, jeg vedgaar, saa ukultiveret er jeg, at jeg end ikke kan forbinde noget egentligt Begreb med Ord som Trance, Materialisation og Dematerialisation, end sider de endnu længere og lærdere Termini, der slaas om disse quasi-videnskabelige Sild i Slaabrok.

Noget har jeg dog lært af at gennemlæse det tilsendte Hæfte, nemlig 1) af egen Erfaring, hvor ørkesløse og lidet overbevisende polemiske Artikler i Virkeligheden er. Hele Nummeret er idel Polemik og formindskede ikke i mindste Maade min LigeGYldighed. 2) Har jeg set, at der dog endnu bor stor Nøjsomhed i det danske Publikum, siden nogen tør byde det saadan Barnemad som f. Eks.

Historien om »Nissen«. 3) At man ikke kan være Spiritist uden at ophøre med at være Kristen, hvor hellig end det modsatte bedyres. Det fremgaar nemlig af Prøvenummeret, der vel kan betragtes som en Ostesonde, at en Spiritist, der vil gaa og gælde for noget, er vokset fra Dogmer som Arvesynd, Guds Byrd og Forløsningsdød og desl. Det kan man vel nok kalde at gaa Kristendommen nær, og det bliver overraskende forstaaeligt, at Redaktøren, Hr. Sigurd Trier, forleden kunde sige, at Spiritisme var forenelig med Vantro. Jesus selv gøres ugenert til Spiritist, hans Undere til spiritistiske Fænomener, hans Lære til Spiritisme, hvilket enhver kan se af Ord som: »Hvo som tror paa mig, han skal gøre de Gerninger, som jeg gør, og han skal gøre større end disse.« Og staar der ikke i den hl. Skrift: »Prøver Aanderne«? At man har kunnet læse det uden at blive Spiritist!

Selvfølgelig sejler saadant noget under fint Flag: Vi skal skyde Grænserne for vor Viden længere ud — vi skal føre Kampen mod Materialismen (og i den Anledning gøres der Forsøg paa at stoppe de to Fornægtelseskværne Rasmussen) — vi skal bevise Aandernes og det oversanseliges Tilværelse et quidam videnskabelig. Det sidste kendetegner Methoden. Som om Aandeverdenens Eksistens hidtil havde været tvivlsom for noget tænkende Menneske. Der foreligger her en af vor Tids sædvanlige Sprogбомmerter. Videnskabeligt Bevis gøres til et og det samme som eksperimentalt Bevis, og saa har man Spiritismens Spøgelse midt i Nutidens Kristendom, om Moses saa nok saa meget mente at have manet det ned. Det eneste, der er videnskabelig — og eksperimentalt — bevist ved Spiritismen, turde da være den heller ikke ny Sætning, at det er farligt at bruge tvetydige Ord; de er ofte den Finger, der rækkes Vildfarelsen, og den er ikke sen til at tage hele Haanden. Det har den ikke fra fremmede.

*J. F.*

## Strejftog gennem Bladene.

--o--

»Dannebrog« bringer følgende Notits:

*Thor Langes Interesse for vore Fortidsminder* giver sig stadig de smukkeste Udslag.

I »Fyns Stiftstidende« havde Statsraaden saaledes for nogen Tid siden læst en Meddelelse om, at Vissenbjerg Kirke skulde have en ny Altertavle i Stedet for den gamle fra Katholicismens Dage.

Umiddelbart efter at have læst denne Meddelelse, sendte Statsraaden et Brev og en Pengعانvisning til Redaktøren af Stiftstidenden, og i Brevet, som med nogle varme Takkeord nu findes gengivet i Bladet, hedder det bl. a.:

»Turde jeg, højstærede Hr. Redaktør Dreyer, bede Dem om, venligst, naar Tiden dertil kommer, gennem Menighedsraadet at lade anviste lille Beløb tilflyde de Arbejdsfolk, der tager Alterskabet ned, som et Ekstragratiæ for nænsom Behandling ved Flytningen af det gamle Mindesmærke. Summen kan tidobles, hvis det ved samme Lejlighed lader sig gøre at faa det groveste Overtræk af og lidt af den værste Brøst repareret.«

Det gamle Alterskab tænkes ophængt et eller andet Sted i Kirken, og Menighedsraadet har selvfølgelig med megen Paaskønnelse modtaget Statsraadens smukke Tilbud, der vidner om hans usvækkede store Interesse for alt, hvad der vedrører Fortidsminderne i vort Fædreland.

*Statsbanernes Indtægter* af Personbefordringen anslaaes til 17,075,000 Kr. mod 16,132,000 Kr. i dette Finansaar. Fribefordringen til Fremme af humane, videnskabelige og andre Formaal er anslaaet 18,000 Kr. højere, dels fordi der finder Stigning Sted navnlig med Hensyn til Tallet af Almueskolebørn, dels for at opnaa Hjemmel til at tilstaa *St. Elisabeths-* og *St. Josefs-Søstrene* Fribefordring i Syge-

plejens Tjeneste i Lighed med, hvad der er tilstaaet de under Diakonissestiftelsen hørende Diakonisser, samt til at tilstaa Børn, der opdrages i Børnehjem paa Landet, samme Fribefordring (Skoleudflugter), som der tilstaaes Børn i Kommuneskoler udenfor København og Frederiksberg og i de saakaldte Friskoler paa Landet. Endvidere ønskes Hjæmmel til at give Direktørerne for Krigs- og Marineministeriet Fribefordring. («Dannebr.»)

\* \* \*

### Missionen blandt Polakkerne.

I »Krist. Dagbl.« for 6. Nov. findes følgende Artikel:

Med Tak til Herren, fordi vi har faaet Lov til at kunne gøre noget for de mange Polakker, navnlig de enligstillede Kvinder, ca. 5000, som er her i vort Land flere Maaneder af Aaret, vil vi ogsaa gerne sige Vennerne af denne Mission Tak, fordi de har staaet os bi med at udbrede de polske Traktater og Ny Testamenter samt sendt os Gaver.

Omtrent 12,000 Traktater er udbredt.

Og det er en Glæde at se Polakkerne samles til Højtlesning af disse Traktater og se den Glæde og dybe Alvor, der breder sig over deres Ansigter, naar de samtaler om Indholdet bagefter.

Selvfølgelig er Traktaterne udgivne af protestantiske Kristne.

En lille polsk Dreng udbrød en Dag paa tysk til den Kvinde, der bragte Traktaterne:

»Disse Blade er saa dejlige, for der staar saa meget om Jesus i dem: i mine Bøger staar der saa meget om Jomfru Maria og alle de andre, men heri staar kun om Jesus!«\*)

Venner, lad os ikke blive trætte, men bringe polske Mænd, Kvinder og Børn et glad Budskab

---

\*) Indsenderen E. O. mener, dette har været en protestantisk Dreng. Vi er suarere tilbøjelige til at tro, at hele den Historie er en onskabsfuld Opdigtelse for at insinuere, at katholske Bøger aldrig handler om Jesus, men udelukkende om Maria, hvilket dog er en kolossal Usandhed.

om *Jesus* i den Tid, vort Land udnytter deres Arbejdskraft.

Vi haaber ogsaa at faa Lov til at udvide vor Gerning, saa vi kan tage os af dem, naar de maa opholde sig her i Byen paa Gennemrejse til og fra deres Pladser, samt opnaa at faa en polsk Kvinde til at missionere blandt dem.

Polske Testamenter og Traktater kan atter faaes ved Henvendelse til Fru Rützebeck, Mynstersvej 13, som ogsaa modtager Gaver til denne Mission paa »Kvindelige Missions-Arbejdere«s Vegne. C.

Skønt jo rigtignok Indremissionsfolkene kunde have fuldt op at gøre med at faa kristelig »Glæde og dyb Alvor« ind i de titusinder af vore egne Landsmænd, hvis stærke Side Religiøsitet ikke er, dyrke de alligevel, som det ses, med Iver det nye Virkefelt, og dette maa jo paa Forhaand synes dem en lovende Mark, naar Polakkerne er saa vældig *uvidende*; de kan jo nemlig i saa Fald ikke let skelne Protestantismens Slagger fra Sandhedens Guld. Og at det ikke er Vedkommende om Vækkelse til *Kristendom* at gøre, men specielt om »Omvendelse« til deres *egen* Sekt, viser Sætningen: »Selvfølgelig er Traktaterne udgivne af *protestantiske* Kristne.« Den rørende »lille polske Dreng« har selvfølgelig været et protestantisk Barn, da de *ganske enkelte* Børn, Polakkerne har med, ikke kan Tysk.

Imidlertid lad det være som det være vil! Artikelen bekræfter, i hvor høj Grad der tiltrænges Præster til at virke blandt Polakkerne. Der vil komme endnu flere Arbejdere til Landet ad Aare. Den ærede Redaktion indvendte i sin Tid, at det var ikke nok at kunne saa meget som en Jøde lærer sig for at kunne sjakre; men den Indremissionskvinde og hendes Venner, der uddeler Traktater, turde kunne *endnu* mindre jøge udretter endda noget, og det endda i det af dem selv udskregne *Proselytmageri*.

E. O.

\*

\*

\*

Den tidligere omtalte katholske Sportsfest, der foregik under Pavens Auspicier og havde samlet 600 Repræsentanter for forskellige Foreninger, sluttede sin fire Dages Opvisning med et Skuespil, hvortil der ikke tidligere er set Mage i Vatikanet. Paven, der har vist den mest levende Interesse for Opvisningen, fandt særlig Behag i Cyklingen, hvorom han ytrede til sine Omgivelser: »Jeg ønsker blot, man havde kendt Cyklen i min Ungdom; jeg maatte daglig gaa barfodet halvanden Mil til Skole, hvordan saa Vejret var.« Efter Messen samledes de unge Mænd i Loggia Giovanni da Udine, og afventede her Pavens Komme. Da Pius X., ledsaget af sin Schweizergarde, passerede dem, rakte han Haanden ud til Kys og begav sig til Sala Regia. Ved Indtrædelsen spillede Pavemarchen og de unge Mænd hilste ham med Leveraab. De stansede først, da Paven gav Tegn til Ro, for at Signor Pericoli kunde tale. Derefter tog Paven Ordet: »Jeg er lykkelig ved at være mellem eder, unge Mænd, hvis Ven og Beskytter jeg er. Jeg velsigner eders Leg og Legemsøvelser, da de styrker eder paa Legeme og Sjæl. Gennem eders Sport hindres I i Lediggang, Lastens Fader. Bevar eders Tro og forsvar eder kraftigt. Jeg vil ikke berøve eder en uskyldig Fornøjelse, men glem ikke, at Fromhed og Kærlighed til Gud bør være Grundvolden for eders Handlinger. Giv et godt Eksempel, og I vil være nyttige for andre. Vis Fromhed i Gerning, ikke i Ord, og bryd eder ikke om eders Modstanderes Foragt. Der vil da komme den Dag, hvor de vil hylde eder for eders Dyder.«

Om Eftermiddagen samledes Sportsmændene i Damasusgaarden, hvor Præmierne uddeltes. Hver Afdeling gav først en kort Opvisning inden Pius-Præmierne uddeltes. Paven overrakte personligt de tre største Præmier til Sejrherrerne.

(»Nationaltid.« 22. Okt.)

*Forfatteren Johannes Jørgensen* er indbudt til at holde et Foredrag i Rotterdam i Januar. Sandsynligvis vil Forfatteren samtidig gæste nogle flere hollandske Byer i sin Egenskab af Foredragsholder. Emnet vil blive: De kirkelige Forhold i Norden.  
(»Nationalt.« 28. Okt.)

---

## A. C.s Foredragsrækker.

### II. Række. 2. Foredrag.

— 0 —

#### P. A. Breitung: Troen og Udviklingslæren med Hensyn til Menneskeslægtens Oprindelse.

Som bekendtgjort fandt denne Sæsons andet Foredrag Sted Onsdag d. 22. Novbr. Alle Pladser i Salen var optagne, saa mange endogsaa maatte staa op. Det viser sig saaledes, at disse Foredrag samler en stedse større Mængde af Tilhørere, hvad der er opmuntrende for Foredragsudvalget, og det vidner om en glædelig Trang hos Katholikerne til at udvide deres Kundskaber, en Trang, som »A. C.« i Sandhed forstaar at imødekomme ved at vælge Foredragsholdere, som virkelig har noget at give os af deres eget. De to udmærkede Foredrag, Sæsonen allerede har budt paa, har beskæftiget sig med saa diamentralt modsatte Emner, som den lærerige Skildring af Kard. Newmans aandfulde Personlighed og nu sidst om Menneskeslægtens Oprindelse. — Redaktionen har paa det bestemteste erklæret, at Plads er det meget sparsomt med i dette Nummer, hvorfor et egentligt Referat desværre maa opgives.

Vi, der var saa heldige at kunne overvære dette Foredrag, blev derigennem endnu mere overbeviste om, at den, som staar paa Kristendommens faste Klippegrund, kan om han end beklager hine, der bedrages, saa dog



for Troens og sit eget Vedkommende med den største Sindsro afvente de Resultater, som den alvorlige Naturvidenskab -- selv dyrket af Vantroens ivrigste Forkæmpere — vil naa. Troen vil overalt bekræftes af Naturvidenskaben. Og hvor det tilsyneladende ser ud, som om der opstod modstridende Resultater, der vil en nøjere Undersøgelse vise, at man enten har forhastet sig med at proklamere uholdbare Hypoteser eller endogsaa har bygget sine „Beviser“ paa bevislige Bedragerier, som f. Eks. den berygtede *Häckels* (en af Darwinismens ivrigste Forkæmpere) Falsknerier. I »Natürliche Schöpfungsgeschichte« har han den enestaaende Frækhed *flere Gange at benytte det samme Billede, men med forskellig Underskrift*. Saaledes S. 242, hvor han tre Gange paa samme Side udgiver et og samme Træsnit, snart for et Menneskes, snart for en Abes og snart for en Hunds Foster -- og saaledes flere Steder. —

P. Breitung, hvis Foredrag altid virker forfriskende, idet han forstaar at krydre dem med gode Vittigheder, der bestandig paa Reversen er præget af den dybeste Alvors Billede, af Kærlighed til Sandheden, satte flere Gange vore Lattermuskler i Bevægelse. Saaledes vakte den lille Fortælling fra Göttingen megen Munterhed: hin Videnskabsmand, der henførte 5 Hjærneskaller, der lagdes for ham, hver til sin Race, og hvem man saa bagefter meddelte, at alle 5 Hjærneskaller var fundne i Göttingens nærmeste Omegn!

Men det var ikke alene til Munterhed Pateren stemte os, nej, ogsaa til Harme og Forbavselse, idet han meddelte, at c. 25 Billeder i Vilh. Rasmussens »Verdensudviklingen« stammede fra Häckels Falsknerier!! Et Vidnesbyrd om, hvad man herhjemme vover at byde Publikum.

Paa Grundlag af de Resultater, den alvorlige Videnskabs største Autoriteter har naaet ved et meget samvittighedsfuldt Studium, kunde Pateren meddele, at for hvert

Skridt, man gjorde fremad i Kundskab, blev Afgrunden mellem Dyret og Mennesket større og dybere.

For hver Gang det alvorlige Studium gør et nyt Fund, fejrer Sandheden en Triumf, medens Skinvidenskaben samtidig lider et forsmædeligt Nederlag. — Professor Aabys kendte Ord staar endnu den Dag i Dag ved Magt: »Der fører ingen Bro fra Dyreriget til Menneskeslægtens Ø.«

*J—n. J—n.*

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

**København.** Den apostolske Vikar for Norge, *Msrgr. Fallize* har i den forløbne Uge gæstet vor Hovedstad paa Tilbagerejsen fra Rom til Kristiania.

— Kassereren for *St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen* (Ø.) har indsendt nedenstaaende til Optagelse i Ugebladet:

### Regnskab for Vinterhalvaaret 1904—05.

INDTÆGT.	UDGIFT.
Kassebeholdning fra	Kontant Hjælp til 22
forrige Aar . . . . . Kr. 12,04	Familier . . . . . Kr. 110,50
Aarlige Bidrag . . . . . - 200,00	105 Kødkort á 1 Kr. - 105,00
Indkommen v. Møderne - 90,10	1000 Mælkebilletter á
Gaver fra Forskellige - 150,00	7, Øre . . . . . - 70,00
	70 Æ Gryn . . . . . - 19,19
	Til Fodtøj (Kapsko &
	Listesko) . . . . . - 30,35
	Til nye Beklædnings-
	genstande . . . . . - 51,83
	Til Indk. af nye Stoffer - 52,65
	Abonnement paa 2
	Expl. af Ugebladet - 8,00
	Kassebeholdning ved
	Mødernes Slutning - 4,62
Kr. 452,14	Kr. 452,14

Desuden skænkedes en Del hjemmesyet Linned, 12 Alen Stof til Drengedragter, 20  $\bar{r}$  Uldgarn, samt nogle brugte Klædningsstykker.

Foreningen talte 10 aktive Medlemmer, som besøgte 30 Familier og 7 Enligstillede paa Østerbro og Amager c. 370 Gange i Tiden fra Slutningen af Oktober 1904 til 1. Maj 1905.

**Gefle.** Den 25. November ankom hans biskoppelige Højærværdighed *Msgr. Bitter* hertil fra Stockholm, for at meddele Firmelsens hl. Sakramente. St. Paulskirken var Søndag Formiddag fyldt til sidste Plads af Katholiker og anderledestroende, da den højærværdigste Overhyrde ledsaget af Hr. Pastor *de Fries*, traadte ind i Kirken i fuldt Ornat. Under den højtidelige Højmesse modtog de 12 Firmander ogsaa den hl. Kommunion. Kirkekorets smukke Sang under Pastor de Fries Ledelse, Kirkens prægtige Udsmykning, Ministranternes andægtige Holdning — alt-sammen virkede opbyggende baade paa Menigheden og de fremmede, som havde indfundet sig i stort Antal. Den højærværdigste Biskop, som i en længere, gribende Tale forberedte Firmanderne paa det hl. Sakramentes Annam-melse, holdt ogsaa selv Højmassen. — Efter at Biskoppen havde overbevist sig om Menighedens Iver og Fremskridt og modtaget mange Beviser paa Ærefrygt, Hengivenhed og Kærlighed, rejste han om Mandagen den 27. igen til-bage til Stokholm efter en hjærtelig Afsked med Menigheden.

**Rom.** Ifølge »Kølf. Volksztg.« skrider det store, af Pius X. foranledigede Arbejde med *den kanoniske Rets Kodifikation* godt fremad, og der tales om, at Publikationen af denne ny Corpus juris om nogle Aar maaske vil blive foretaget i *det vatikanske Koncil*, som jo ikke blev afsluttet men kun afbrudt for 35 Aar siden. Det vilde være en værdig Afslutning paa Vatikanerkonciliet.

**Frankrig.** Fra Begyndelsen af November har det franske Senat beskæftiget sig med Lovforslaget om Adskil-lelsen af Kirke og Stat og hele den hidtidige Forhandling

viser, at man i Senatet gaar lige saa letsindig til Værks, og er lige saa beredt til dette skændige Retsbrud som i Deputeretkammeret. Som der, saaledes gaar nemlig ogsaa her Størstedelen af Medlemmerne i Frimureriets Ledebaand. Ganske vist har der lydt enkelte advarende Stemmer, men uden at blive hørt. Saaledes har f. Eks. *Biskoppen af Orleans* forfattet et aabent Brev til Senatorerne, hvori han henviser til de Kæmpesummer, som Katholikerne maatte tilvejebringe, naar de efter Lovens Vedtagelse ikke blot bliver berøvet det hidtidige Statstilskud, men endogsaa tvinges til at bygge paany eller at *købe* eller *leje* de Bygninger (Præsteboliger, Seminarier o. s. v.) som er deres *Ejendom*. Det vilde være ensbetydende med alle de smaa Sognes Tilintetgørelse. Den katholske *Senator Gautier de Chamailard* erklærede ikke at ville modtage af Statens Haand, hvad der var Kirkens retmæssige Ejendom; han mindede Senatet om, at *Konkordatet ikke* er nogen *Lov*, som Lovgivningsmagten kan afskaffe, men en *Overenskomst*, og at Statstilskudet til Kultussen (ligefra Begyndelsen af det 18. Aarh.) ikke er andet end en *pligtmæssig — ringe — Skadeserstatning* for det røvede Kirkegods; Frankrig havde med sit Ord forpligtet sig til et yde Kirken denne Skadeserstatning! [og nu vil man simpelthen sætte sig ud herover, bryde sit Ord og ikke alene det, men ogsaa røve Resten og tvinge Kirken til at købe det tilbage!] — Senator Admiral *de Cuverville* udtalte offentlig, hvem der staaer bag ved hele denne Komædie: »Allerede tidligere er Adskillelsen bleven fordret af *Frimureriet*, nemlig i 1881, 1899, 1900 og 1902. Jeg maa tilstaa, at Frimureriet for Øjeblikket er almægtigt, og at det i de sidste 25 Aar har ført en forbitret Kamp imod Kirken og det med en Udholdenhed og en Dygtighed, som vi Katholikker burde vise i Forsvaret af vor Tro. Frimurerens Forposter lader os forøvrigt vide, at Kampen endnu kun er i sin Begyndelse, og at den vil blive fortsat, indtil den katholske Religion er udryddet i vort Land.« — Dersom Katholikerne i Frankrig

ikke tager sig ganske anderledes sammen end hidtil, saa kan denne Trudsel desværre altfor snart blive til Virkelighed.

**Tyskland.** Til Efterfølger af den for et Par Maaneder siden afdøde *Eichstætter Biskop* von Leonrod er Dr. juris can. P. *Leo Mergel* bleven udset. Pateren beklæder for Tiden Stillingen som Præsæs for den bayerske Benediktinerkongregation og Abbed for Benediktinerstiftet Metten. Den ny Biskop har i en lang Aarrække særlig helliget sig til den studerende Ungdoms Opdragelse som Religionslærer og Prædikant for Studenterne.

---

## ➤ Fra Vejbrynet ➤

— 0 —

Forleden havde Børnene i en af vore Skoler faaet som Opgave i dansk Stil at gengive Indholdet af den foregaaende Søndags Prædiken (sidste Søndag efter Pintse). Et interessant Eksperiment til at iagttage den forskellige Opfattelsesevne hos de enkelte! En af disse Stile, som forøvrigt var en nogenlunde god Gengivelse af Prædikenen, endte imidlertid med følgende »Brøler«: »Lad os derfor bede, at vi ikke maa dø paa Sabbathen, for da vil der blive Trængsel ved Himlens Port!« (!)

---

## Præmie-Gaade.

Hvad er det for et meget almindeligt 2-Stavelses Ord, som

- 1) siger det samme, hvad enten det læses forlæns eller baglæns — og som i begge disse Tilfælde
- 2) bliver til et meget bekendt bibelsk Navn, naar det første Bogstav, henholdsvis forfra eller bagfra, tages bort.

Find: 1) Ordet, og: 2) Navnet!

Som *Præmie* gives nogle Eksemplarer af *Fulekerten*. Den, som først indsender rigtig Løsning faar 2 Eksemplarer, de *nærmest* følgende hver 1. — Løsningen maa være indsendt inden 14 Dage altsaa senest Lørdag den 16. Dec. Anonyme Indsendere kan selvfølgelig ikke komme i Betragtning; men dersom man ikke ønsker sit rigtige Navn i Bladet, kan man gerne *foruden* dette ogsaa tilføje et Pseudonym for Bekendtgørelsens Skyld.

---

**Brevkasse.** Til »*Concordiam spero*«. Det kan næppe gaa an, at optage deres Bemærkninger angaaende *sr's* Artikel om »Bibelen paa Luthers Tid« i Ugebladet — allerede af den Grund, at De ikke har angivet noget Navn. Det er nemlig enhver Redaktions Ret og Pligt ikke at optage anonyme Artikler; enhver Indsender maa i det mindste opgive *Redaktionen* sit Navn, selv om han ikke ønsker det trykt i Bladet. Maaske vil De nøjes med følgende Modbemærkninger. De indtager fra først af (for Resten igen i Slutningen) et falsk Standpunkt, idet De betegner *sr's* Artikel som et Angreb. Det er *spero*, som er Angriberen; *sr.* parerer kun hans Slag; at disse falder tilbage paa selve Angriberen, er hans egen Skyld. — Dernæst gør De Uret i at beskyldte *sr.* for ensidig Citation. Da *spero* ensidigt havde meddelt det første (poetisk udsmykkede) Indtryk, Luther skal have faaet af Bibelen, var det *sr.* nok: ogsaa at gøre opmærksom paa Strømkæntringen i Luthers Opfattelse. Om Læseren derved kommer til at opfatte Luther som en vankelmodig Person, er vel nok muligt. Det er ellers bekendt nok, at Luther i mange Ting har skiftet Mening, ligesom Vejrhanen skifter Retning. At Luther i egentlig Forstand har forkættet Bibelen, siger *sr.* ikke; at den katholske Kirke ikke gør det, er hævet over enhver Tvivl. — Med Hensyn til Bibel-læsningen siger *sr.* ikke andet, end at den ikke er *saa meget* læst blandt Protestanter, ej heller *saa lidt* blandt Katholikerne som *spero* vil have sine Læsere til at tro. Og

dog skal Bibelen være den eneste Troskilde for Protestanten, medens Katholiken har Kirkens ufejlbare Læreembede som langt sikrere Rettesnor. De ved, at selv St. Augustin siger: »Jeg vilde ikke tro Evangeliet, dersom ikke den katholske Kirkes Autoritet bevægede mig dertil. — Vi kan ikke andet end synes godt om den rolige, besindige Tone i Deres Brev. Men hvis vi af Deres Bemærkninger bør drage den Slutning, at De synes at haabe paa en Genforening ved Hjælp af et Kompromis, saa er det vist rigtigst lige med det samme at gøre Dem opmærksom paa, at et saadant Haab aldrig vil gaa i Opfyldelse. I Trossager kender Kirken ikke noget til et Kompromis. Før vil Himmel og Jord forgaa, end at det sker. Red.

**S.J.G.** Til den forestaaende Julehøjtid uddeler St. Josefs Gilde ligesom foregaaende Aar en Del **Understøttelsesportioner**, hvorom de Gildebrødre (eller Enker efter saadanne), som ønske at komme i Betragtning, bedes tilstille Formanden, Bogtrykker Mohn, St. Kongensgade 31, Meddelelse senest den 16. ds.

**S.J.G.** **Mandag** den 11. December, Kl. 8<sup>1/2</sup>, afholder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

**✠** Afholdsforeningen »Sct. Johannes«. Møde Onsdagen den 6. December, Kl. 8<sup>1/2</sup>, Aften pr., Gasværksvej 9<sup>a</sup> o. G. Oplæsning af Hr. Lærer A. Hansen ved St. Knuds Skole i Stenosgade. »Genboerne«, Skuespil i 3 Akter af Hostrup, det kgl. Theaters Repertoire. Gratis Adgang. Alle er velkomne. Salen aabnes Kl. 8. Oplæsningen begynder pr. Kl. 8<sup>1/2</sup>. Bestyrelsen.

**Den** katholske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepenge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr., eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Sognedage fra Kl. 1—3 og 5—7.  
sunt Lørdag Aften

F. Simonsen,  
St. Jørgens Allé 11, 1. Sal.

Paa »Varden«s Forlag er udkommet:

## JULE - KERTEN.

5te Aargang 1905.

Indhold:

Vor Frue i Skolen, Digt af *Johannes Jørgensen* til Billede af *Maurice Denis*.

*Dr. theol. K. Krogh-Tønning*: Zacharias.

*P. Ludvig Günther*: Cæcilia-Messen. (Med 3 Billeder af Abbediet i Freckenhorst.)

*Carlo Dolci*: Den hellige Cæcilia. (Billede.)

*R. Jahn-Nielsen*: Milde Ord. Med Frise og Vignet af *Alf. Larsen*.

*P. O. Offerdahl*: En Julehelg i Nordland. (Med 3 Billeder.)

*Batisto Bonnet*: Bededagene.

*Ivar Sæter*: Højmesse. (Med 1 Billede.)

*M. Maeterlinck*: Ved en lille Hunds Død.

*S. A. Sørensen*: Niels Hichmann rejser til København.

*E. Plauchud*: Charmèu og Mirèlo. (Med Forf.s Portræt og Billede.)

*A. Walleen*: Den ensommes Jul.

Bilag: **Den hellige Familie.** Efter Haandtegnning af Professor Christen Dalsgaard.

Pris 50 Øre. 7 Eksp. 3 Kr.

Faas i alle Boglader og hos Udgifveren, Kong Georgsvej 35, København F., Tlf. Godthaab 613 Y.

En ung Pige søger Plads hos en ældre Dame eller som Lærerinde; hun kan Tysk perfekt, Musik og finere Haandarbejdere; hun har opholdt sig i Tyskland i 3 1/2 Aar. Henvendelse til  
**Malachovitz, Fredericia.**

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 3. December.** 1. Søndag i Advent. Kirkeaarets Begyndelse. — 4. **M.** Barbara, Jomfru og Martyr. — 5. **Ti.** Petrus Chrysologus, Biskop og Kirkelærer. — 6. **O.** (Fastedag.) Nicolaus, Bekender og Biskop. — 7. **To.** Ambrosius, Biskop og Kirkelærer. — 8. **F.** (Fastedag.) Mariæ ubesmittede Undfangelses Fest. (fejres offentlig næste Søndag.) — 9. **L.** Frants Xaver, Bekender.

**Søndag den 10. December.** 2. Søndag i Advent. Mariæ ubesmittede Undfangelse.

\*) Onsdag og Fredag i Adventstiden er befalede Fastedage.



## Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10	Højm. m.	Præd.	Kl. 6	And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	—	—	—	- 5 —
					m. Katekese.
St. Anna Kirke (Sundby):	- 10	—	—	—	Kl. 6 And.
					m. Præd.
Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.):	- 10	—	—	—	- 6 And.
					m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	—	—	—	- 3 And.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7	—	—	—	- 3 —
Noviciatets Kap. (Strandv. 91.):	- 9	—	—	—	- 2½ —
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	—	—	—	- 5 —

Stille hl. Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Anna Kirke Kl. 8; i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 7 og 7¾.

**Mødreforeningen.** Tirsdag den 5. ds. Kl. 8½ læses den h. Messe i St. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen et kort Foredrag.

**Vincentiskonferentsernes sidste Generalmøde** i Aar finder Sted Søndag den 10. Decbr. Kl. ca. 11½ efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Arbejde blandt de Fattige.

**Mariakongregationen for Mænd** fejrer sin aarlige Titularfest Søndag den 10. December (Marias ubesmittede Undfangelse) med Fælleskommunion Kl. 8½ i Jesu Hjærte Kirke og højtidelig Kongregationsandagt med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke.

**Mariabørnenes Forening** holder offentligt Møde med Optagelse Fredag d. 8. Decbr. Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel. Fælleskommunion Søndag d. 10. Decbr. Kl. 7 Morgen.

Medlemmer af **Elisabethforeningen** (for forældreløse Børn), der ikke har betalt deres Kontingent for 1904, bedes venligst sende dette med vedføjte Adresse til Kassereren, Frk. Tetzlaff, Ved Stranden 10.

En fattig Tjenestepige takkes hjerteligst for den tilsendte Gave. Jeg ønsker endnu større Held næste Gang, saa falder der muligvis endnu mere af til Elisabethforeningen.  
J. Braun, Pastor.

## Indvielse.

Indvielsen af St. Josefs Søstrenes Noviciat's **Kapel**, Strandvej 91, finder Sted Tirsdag den 5. December Kl. 11. Menighedens Medlemmer indbydes til at overvære Højtideligheden.

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.

---

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millevich, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 50.

Søndagen den 10. December.

1905.

---

**Indhold:** Georg Brandes og Kristendommen. — Den lille Michael Lisasé. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Norge. Rusland. — Bekendtgørelser.

---

## Georg Brandes og Kristendommen.

—o—

Paa talrige Steder i sine Skrifter har Georg *Brandes* udtalt sig som Fjende af Kristendommen. Hvorledes dette Fjendskab var opstaaet hos ham, derom kunde man imidlertid i det højeste danne sig Formodninger.

Bogen om *Julius Lange* bragte i saa Henseende ikke nogen Oplysning. Det saas kun deraf, at den store Kunsthistoriker i sine yngre Dage havde villet omvende sin jødiske Ven til Kristendommen, og at dette Forsøg var strandet — i saa høj Grad strandet, at det blev Lange, som efter nogle Aars Forløb kom til at dele Brandes' Anskuelser.

I sit *Levned*, første Bind, giver Brandes nu selv ikke saa faa

Bidrag til den rette Opfattelse af sit Forhold til det religiøse. Paa disse Tilstaaelser er det da muligt at bygge et Forsøg paa at fremstille dette Forhold.

Som ægte Barn af sin Tid begyndte Georg Brandes sit aandelige Liv som fuldblods *Idealist*. »Et stod for mig som fornødent: *at leve i og for Ideen*,« skriver han og føjer om Ordet »Ideen« til: »det var Datidens Udtryk for det højeste.«

Det gjaldt imidlertid at bestemme, hvad der maatte forstaaes ved Ideen. For *Heiberg*, Tidens store Lærer, havde Modsætningen til det Ideelle været det Filistrøse. Brandes overførte — og heri adlød han vel et af sin Races dybeste Instinkter — Modsætningsforholdet paa et andet Omraade, fra det Intellektuelle vendte hans Blik sig til det Moralske. Og her blev Modsætningen til det ideelle Menneske ikke Filisteren, men — som det i den unge Brandes' kraftige Sprog hed — *Uslingen*. For Idealismen fandt han i Modsætning hertil ingen bedre Maalestok end den Enkeltes »Redebonhed til at *bringe Ofre*.« »Men var Opofrelsen Maalestokken, saa var jo Jesus, som Overleveringen lærte det, Idealet; thi hvem havde været selvopofrende som han« (»Levned«, 1, S. 119).

Det var omkring Georg Brandes' nittende Aar, at Tanker som disse begyndte at røre sig hos ham, og at det, som han selv siger, blev ham klart, at »her var et Skraaplan, der førte ind i det kristelige Følelsesliv«.

Et Aarstid igennem holdt denne Tendens sig hos den unge Jøde, der saaledes efterhaanden naaede til at føle sig i væsentlig Overensstemmelse med den kristelige Følemaade, »for saa vidt mit Liv var asketisk, og min søgende, stræbende, uafbrudt arbejdende Aand ikke blot fandt Hvile, men Henrykkelse i Bønnen, og fik Løftelse og Ild ved Forestillingen om at være skærmet og hjulpet af »Gud«.«

»Aldrig før« — siger Brandes — »havde jeg følt mig saa løftet, saaledes henrykt, ja salig... Mine Dage

gled hen i Extase; jeg fornåm mig indviet til Stridsmand i den højstes Tjeneste.« (S. 118).

Det er aabenbart til disse religiøse Ungdomserfaringer, Brandes oftere i sine Skrifter har sigtet, naar han som den højeste religiøse Værdi sætter »hin hemmelighedsfulde Salighedsfornemmelse«, hin »Lykke, der overgaar al Forstand, i det religiøse Samliv med Gud« (»Skikkelser og Tanker«, S. 497). Men det er ogsaa denne »religiøse Henrykkelsestilstand«, han senere hen i sit Liv karakteriserer som »en usund Rus« og det er om hin »højeste Lyksalighed i Samfund med Gud« han haanligt erklærer, at den »ikke er mere værd end den Beruselse, som Alkohol formaar at fremkalde«. (»Skikkelser«, S. 500).

Og dette er da Grundfejlen ved Dr. Brandes' Ungdomsforhold til Kristendommen — at han, om jeg saa maa sige, har haft mere Blik for det Extatiske i den end for det Praktiske, eller — med en *Kirkegaard'sk* Vending — at han trods alt har forholdt sig til den mere som Æsthetiker end som Ethiker.

Og dog var dette slet ikke nødvendigt.

Ganske vist gør Brandes i sin Selvbibliografi et Forsøg paa at lade, som om der i den Kristendom, han som ung lærte at kende, ikke var noget Forhold mellem det Religiøse og det Sædelige, ja han vil endog have forstaaet, at »Kristendommen... hævder det som ligegyldigt for den aabenbarede Gud, om Mennesket har levet sædeligt eller ikke, siden Tro eller Ikke-Tro skal være det afgørende for den saakaldte Frelse!«\*) (»Levned«, S. 120).

Men Brandes havde paa denne Tid netop gjort Bekendtskab med *Spinoza*, hvis *Ethica* han — som han siger — »læste med Andagt og Begejstring«. Hans Opposition mod Læren om Troens Nødvendighed er da ogsaa ganske i Spinozas Aand, og man tager næppe fejl, naar man i den hollandske Jøde ser en mægtig Medbejler til den største af alle Israels Børn i Kampen om den unge danske Israelits Sjæl. For Brandes' af Byron-Lermontoff

\*) Det lærer Kristendommen slet ikke, i det højeste lærer Lutherdommen saaledes!  
Red. Anm.

paavirkede Aand havde Spinoza tilmed en stor Tiltrækning fremfor Profeten fra Nazaret — »han havde paa én Gang været Helgen og Hedning, *oprørsk* og from« — dette var netop en Formel for Brandes' Religiositet!

Kampen kom da til at staa mellem Kristendom og Spinozisme, Pantheisme.

»Overfor Kristendommen« — skriver Brandes — »skælnede jeg skarpt mellem Fejgheden, der gøs tilbage for at forsage, og Tvivlen, der satte selve det Spørgsmaal under Drøftelse, om Forsagelsen var Pligt. Og det var mig klart, at paa Vejen til Kristendommen maatte Tvivlen overvindes før Fejgheden — ikke modsat, som Kirkegaard i »Til Selvprøvelse« har paastaet. Men min Tvivl lod sig ikke overvinde«. (S. 121.)

Det er paa dette Sted aabent tilstaaet, at Kristendommen virkelig er kommet den unge Brandes i Møde som en Religion, der til Sjælenes Frelse krævede andet og mere end den døde Tro — nemlig *Forsagelsen af det Onde*.

Det er dernæst her klart udtalt, hvorfor Brandes ikke blev Kristen — der manglede ham Mod til at gøre det salto vitale, det Spring ud i det ikke mathematisk visse, som Troen, alle Fornuftbeviser til Trods, altid er og maa være (thi var den ellers Tro?). Det er sikkert nok rigtigt, naar han siger, at han har været opmærksom paa den Fare for at gaa vild, som der trueede — at han har villet undgaa, at det blev »Mangel paa Mod«, som kom til at hindre ham i at naa Sandheden. Og dog er han til Syvende og sidst bukket under, ikke for Tvivlen, men for »Mangel paa Mod«, thi hvad er den kloge Tvivl, der først vil være helt paa det rene med, om Forsagelsen nu ogsaa virkelig er Pligt — hvad er den andet end skjult Forknythed, forklædt Modløshed? Det er smukt at tvivle af Ærlighed — men at tvivle af Fejghed har bragt mangan Mand til at standse paa Kristendommens Tærskel. »Den, som gør efter mine Ord, skal erkende, om de er af Gud«, — dette Sandhedskriterium er det bedste af alle, og derfor

ogsaa angivet fra første Færd som usvigeligt Middel mod selv de dybest gaaende Indvendinger. Alt ordner sig siden som af sig selv, thi jo rigtigere et Menneske handler, des klarere vil ogsaa hans Blik for Sandheden blive, og meget, der en Gang saa ud som uopløselig Modsigelse, vil for den taalmodig ventende og heltemodigt handlende Tro omsider aabenbare sig som dyb Harmoni.

Brandes ejede imidlertid ikke dette Heltemod og dette Taalmod. Han forkastede Kristendommen og valgte Pantheismen. »Den hele Natur var i sit Væsen guddommeligt, og jeg følte mig i mit Indre som en Naturfrom.«

Men inden Brandes forlod Kristendommen, var dennes sædelige Overlegenhed over »Naturfromheden« dog bleven ham klar. »Pantheismen« — forstod han — »sætter ikke Mennesket noget enkelt, ubetinget Formaal. Den Ikke-Troende tilbringer Livet i Interesse for de mange Formaal, Mennesket som Menneske har. *Pantheisten vil da have vanskeligt ved at leve helt ethisk.* Der gives mange Tilfælde, hvor man ved at gaa uden om det strengt Ethiske ikke skader nogen, kun tager Skade paa sin Sjæl. Her vil den Ikketroende have ondt ved at bekvemme sig til for den upersonlige Sandheds Skyld at gøre Skridtet, medens den Gudfrygtige bevæges af sin lidenskabelige Angst for at krænke Gud.« (»Levned« S. 121.)

Det fremgaar af nærværende Sted, især af de her i Bladet fremhævede Linier, hvor godt Georg Brandes en Gang har forstaaet Kristendommens Væsen, og hvor klart han har vidst, hvad dens Kærne var. Lad ham derfor kun nu som gammel Mand ondskabsfuldt paastaa, at de franske Regeringsmænd, »stræber at fortrænge Troen, nøjagtigt som de stræber at fortrænge *Drikkeriet*«, og at de »betragter den religiøse Henrykkelsestilstand som *en usund Rus*.« (»Skikkelser«, S. 500). Han har dog selv i sin Ungdom erkendt og i sin Selvbiografi tilstaaet Kristendommens moralske Overlegenhed, ikke blot over Pan-

theismen, men ogsaa over Nytte- og Velfærdsmoralen. Han har bekendt, at naar det gælder et sædeligt Liv helt ind i de inderste Dybder af Mennesket, da staar Kristendommen som den stærkeste, ja som den ene stærke — ikke ved nogen Appel til »hemmelighedsfulde Salighedsfornemmelser«, men ene og alene i Kraft af den Troendes »lidenskabelige Angst for at krænke Gud« : i Kraft af det dybe Forbund mellem Religion og Ethik.

Mod denne Tilstaaelse preller alle Georg Brandes' senere Angreb magtesløse af og falder til Jorden som usande og uartige Ord. Da han skrev Kristendommen et *Skilsmissebrev*, skrev han den et *Adelsbrev* med det samme.

*Johannes Jørgensen.*

(Efter »Natlt«.)

## Den lille Michael Lisasé.

Fra Tysk ved M. H.

— 0 —

For at opmuntre særlig Medlemmerne af »Jesu Barn-  
domsforening« til trolig at holde ud i Bønnen for deres  
smaa Brødre og Søstre i Hedningelandene, der saa ofte  
maa lide baade aandelig og legemlig Nød, hidsætter vi  
følgende smukke lille Beretning om en Missionsrejse i Øvre  
Congo (Afrika). Vi lader Missionæren, Pater Colle, for-  
tælle med hans egne Ord:

Efter syv Timers March i brændende Solhede gennem  
en øde og nøgen Bjergegn naaede jeg henimod Aften en  
lille Landsby, der tilhørte Høvdingen Lukwente. Efter  
den sædvanlige Hilsen gik jeg ud i den kølige Aftenluft,  
dels for at forfriske mig, dels for at indlade mig i Samtale  
med Befolkningen og saaledes lære dem nærmere at kende.  
Pludselig hørte jeg en klagende Lyd fra et afsides liggende  
Buskads; jeg nærmede mig og opdagede i en elendig  
Hytte en Dreng paa omtrent 10 Aar. Hans indfaldne

Ansigt, hans dybtliggende Øjne, hans afmagrede Lemmer tydede paa, at jeg her stod foran en Stakkel, som var farlig syg. Men hvor var Moderen, der kunde lindre hans Lidelser? Ak, den forfaldne Bolig, hans udtærede Skikkelse, der kun var bedækket med nogle Laser, alt tydede paa, at den moderlige Omhu manglede. Hvem vilde forblive ufølsom overfor et saadant Syn? Jeg bøjede mig over den ulykkelige, rettede paa hans nødtørftige Beklædning, medens jeg ved venlig Tiltale søgte at gøre ham fortrolig med mig. Da jeg havde tændt Ild, indsaa Drengen, at jeg i Virkeligheden var ham en Ven og fattede Tillid til mig.

Jeg spurgte ham:

»Mit kære Barn, hvad gør du her ganske alene? Du ser saa syg ud...

»Ak ja, Bwana! (Herre) jeg lider meget. Dag og Nat hoster jeg; hvis du har Medicin, saa giv mig noget.«

»Jeg vil give dig et godt Middel, men sig mig, hvor er din Moder?«

»Min Moder, oh, hun er langt herfra, der nede ved Malenga.«

»Men hvem plejer dig og bringer dig Spise?«

»I tre Maaneder har jeg været Høvdingen Lukwentes Slave; jeg blev syg, min Herre troede, at jeg snart døde og lod mig derfor bringe herhen. Hver Morgen bringer hans Hustru mig nogle Maniocrødder og Vand, deraf lever jeg.«

•Men hvorfor er du Slave!«

»Bwana, du holder af mig, derfor vil jeg sige dig det.« Og nu fortalte Drengen mig, afbrudt af hyppige Hosteanfald, følgende sørgelige Historie:

»Jeg levede rolig og tilfreds med mine Forældre og to smaa Søskende i Landsbyen Malala ved Balai og morede mig med at fange Fugle og vilde Katte i Slynger. Det Aar var Majshøsten faldet heldig ud, og vor Landsby havde indbudt hele Omegnen til at drikke den saakaldte



Pombe, der tilberedes af Majs. Min Fader havde drukket meget og blev beruset, det samme blev en Høvding, og de kom da i Strid med hinanden. Min Fader var stærkere end Modstanderen, kastede ham til Jorden og overvandt ham; efter nogen Skænden gik de rolig fra hinanden. Tre Dage efter blev ulykkeligvis den overvundne Høvding syg og døde. Hans Slægt formodede straks, at min Fader havde forhekset ham og forvissede sig snart derom ved at raadsørge den berømte Troldmand fra Lualaba, der betegnede min Fader som den, der havde forhekset Høvdingen. Herefter kom hele Befolkningen, bevæbnede med Hakker, Spyd og Pile, hen imod vor Hytte, bemægtigede sig min Fader og slæbte ham bunden ind i et Buskads, hvor den Afdødes Søn med et Par Slag dræbte ham.

En Kazanzi (Menneskeæder) havde været Vidne dertil. Han og nogle Kammerater sneg sig hen til Stedet og opfangede i deres »Kalebasser« (Græskardunke) Blodet, der strømmede ud af Saarene, Liget lagde de i et stort Jagtnet og bar det ned til Flodbredden; der parterede de det, og efter at have stegt det ved Ilden, holdt de Maaltid ligesom Hyæner. Blodet i Kalebasserne tjente dem som Drik.

Bwana, du vægrer dig ved at tro derpaa, det er den rene og skære Sandhed, sligt sker ikke saa sjældent hos os! — Efter Ulykken flygtede min Moder med os til nogle Slægtninge. Men den afdøde Høvding's Søn havde ikke hævnnet sig nok endnu. Han fordrede mig som Slave; kort Tid efter solgte han mig til min nuværende Herre, Høvding Lukwente. — Det har igen været Majshøstens Tid, og stadig hører jeg min stakkels mishandlede Faders Smertensskrig og hans Fjenders Vredeshyl. Som Søn af en ond Troldmand bliver jeg foragtet og bespottet; vil jeg forsvare mig, slaar de mig. Oh, Bwana, nu har jeg næsten fortalt dig alt og er meget træt.«

»Min lille Ven, jeg har nu faaet nok at vide; hør mig, jeg er en Bwana fra Lukulu, og er kommet hertil for at opsøge løsladte Slaver og tage dem med mig. Du

maa komme med mig, med Guds Hjælp vil jeg gøre dig rask. Sov nu rolig, jeg vil imidlertid tale med din Herre og lade dig bringe til Lukulu.«

»Lev vel, Bwana!« andet formaæde Staklen ikke at sige; men hans forundrede og glædestraalende Blik sagde: »Er det virkelig sandt?«

Den næste Morgen tidlig befalede jeg mine Lastdragere at gøre et Telt og en Feltseng rede.

Efterat min Ledsager havde lavet Kaffe, bad jeg Lukwente om at komme til mig, og jeg tiltalte ham da straks saaledes: Du ved, at der ude i en forfalden Hytte ligger en meget syg Slave, der uden Tvivl snart vil dø. Tilhører Slaven dig?«

»Nej, Bwana! Han er heller ikke Slave, men et frit Barn fra Landsbyen, der kun er bragt til den afsides beliggende Hytte paa Grund af Smittefare.«

»Aa, Snak, Lukwente! kun ingen Usandheder! Hvis Drengen var fri, vilde nok en eller anden have taget sig af ham og jeg vilde ikke have fundet ham forladt og forsømt.

Denne Dreng er din Slave, hvorfor nægter du det! Jeg vil købe ham af dig og betale med det samme. Her er ti Alen Stof og ti Perlehalsbaand; det nytter kun lidet, at du vægrer dig, thi Drengen vil snart dø.«

Den snu Høvding svarede ikke, men hviskede sin Nabo noget i Øret; denne svarede paa samme Maade. De to underhandlede uden Tvivl om, hvad der var klogest, og følte paa Stoffet og Halsbaandene. Endelig bestemte Lukwana sig og sagde: »Bwana, min Slave er din.«

Uden Tøven lod jeg min Patient hente, han blev vadsket, fik rent Tøj paa, blev styrket med en kraftig Suppe og var nu rede til Transporten til vor Missionsstation. Jeg befalede to af vore tilforladelige Bærere at vise Omhu for Drengen, at standse, naar han ønskede det, og søge at være i Lukulu inden Aften.

Lisase var lykkelig og rakte mig med taknemmeligt Blik

sin sorte, afmagrede Haand, — jeg fortsatte min Vandring for at opsøge og løskøbe andre forladte Børn.

Jeg var saa lykkelig endnu at finde fem andre, og efter otte Dages Forløb var jeg atter tilbage ved Missionsstationen.

Min første Protegé var i bedste Forvaring i Sygeværelset. Da jeg traadte ind, raabte jeg til ham: »Hvorledes gaar det, Lisasé? Her er vel bedre end i den usle Straahytte?«

»Bwana, jeg er meget lykkelig, men endnu meget syg.«

»Taalmodighed, mit kære Barn! hvis Gud vil det, bliver du nok rask.«

Det var virkelig daarligt med den syge. Han hostede stadig og led af Aandenød; Smerterne i Siden pinte ham, og han hverken sov eller spiste. Det var paa Tide at give ham det store Lægemiddel. Han blev undervist i vor hl. Tros store Sandheder, som han uden Vanskelighed forstod; thi han var et opvakt Barn. Efter tilstrækkelig Undervisning døbte vor højærværdige Superior ham og gav ham Navnet Michael. Trods de store Smerter var han lykkelig.

Desværre blev vor Michael snart derefter bevidstløs; han vaagnede ikke mere, og 21 Timer efter den hl. Daab blev hans Sjæl optaget i Himlen, hvor han nu er sammen med de andre smaa omvendte Balombaere.

---

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

**København.** De københavnske Læsere af Ugebladet gøres opmærksomme paa Annoncen om *St. Josefs-Søstrenes Basar*, som i Aar finder Sted i *Koncertpalæets* (eller som det nu ogsaa kaldes *Odd Fellow-Palæets*) lille Sal i Bredgade. For rigtig at vække Lysten til at aflægge

et eller helst flere Besøg paa Basaren, hidsætter vi, hvad *Politiken* allerede forrige Søndag under Overskriften: En katholsk Basar, — Prinsesse Marie med den lille Abekat -- skrev herom:

Igen en ny Velgørenhedsbasar! Vi kan ikke længer huske dens Nummer i Rækken -- saa mange har der allerede været — og dog har vi knap faaet begyndt paa December.

Den ny Basar vil selvfølgelig blive afholdt i Odd Fellow-Palæet — Odd Fellow- Palæets lille Sal — en Mængde af vore smukkeste Damer og vore fornemste Damer vil selvfølgelig assistere, og Basaren har ogsaa et smukt Formaal, denne Gang St. Josefsøstrenes Hospital.

Og hvorved adskiller da denne Basar sig fra alle de andre? Vi har spurgt Grevinde Rantzau, som har udført et stort og uegennyttigt Arbejde for Sagen, og Grevinden har svaret:

— Det vil blive en aldeles nydelig Basar. Bl. a. vil Prinsesse Marie selv forestaa en Bod. Der vil i Boden findes en sød lille Abekat, som Gæsterne mod Betaling vil faa Lov til at fodre. Prinsessen vil endvidere sælge Lodsedler til fire smaa, nydelige, hvide Lam med røde Sløjfer, og Prinsesse Margarethe vil gaa rundt og sælge Blomster. Det er første Gang, at Prinsesse Margarethe deltager i en Velgørenhedsbasar — saa det er jo lidt af en Begivenhed, og der vil ogsaa sikkert komme mange Mennesker.

Det er imidlertid ikke Meningen paa dette Sted at bringe noget langt Interview med den elskværdige Grevinde, og vi fortsætter paa egen Haand.

Der vil i den lille Sal findes nok af Boder, og blandt de Damer, som forestaar dem, skal vi nævne Baronesse Stampe, Grevinde Holstein-Ledreborg, Frk. Speyer, Kammerherreinde Krag, Fru Volmer Berling, Baronesse Rosenkrantz, Frk. Elisabeth Løvenskjold, Frøknerne Scavenius, Fru Høst, Baronesse Reedtz Thott og Vicomtessen de Panouse. Diplomatiets Damer med en italiensk Slægtning af den russiske Gesandt i Spidsen vil forestaa Buffeten, der indrettes som en Palmehave en miniature. Kaptejn Rosen vil lede en Tombola og Fuldmægtig Hall gøre Nytte ved en Aucadran. Bristols Orkester musicerer.

Basaren aabnes Kl. 4 idag otte Dage [det vil altsaa

sige *idag*, Søndag den 10. December.] Den synes jo at skulle blive tiltrækkende. Om Mandagen hældes der ny Vin paa Læderflasken, idet en Mængde velvillige Assisterende da vil forhøje Nydelserne med en righoldig Aftenunderholdning. Professor Emil Poulsen læser op, Frk. Agga Fritsche spiller Violoncel, Hans Berg synger Bellman, Frk. Ellen Beck vil ogsaa synge, og den elskværdige Tryllekunstner Valdemar Petersen har lovet at komme til Stede og trylle . . . . .

— — Hertil vil vi blot endnu føje, at Billetter til de forskellige Aftener kan faaes iforvejen i Toldbodvej Nr. 14 og hos Boghandler *Høst* i Bredgade.

I Torsdags Morges bragte »Ntlt.« følgende Notits:

Ved St. Josefs Søstrenes Basar vil et af de fornemste Trækplastre sikkert blive nogle Tableauer, arrangerede af Frøken v. Holstein-Rathlow, Datter af Hofjægermester H.-R., og hvori man vil se en stor Del af Aristokratiets unge Skønheder kostumerede som Haremsdamer.

Vi ser os heldigvis i Stand til at dementere dette Rygte, idet St. Josefsøstrene udtrykkelig har sat sig imod et saadant Tableau, der fremstiller Haremsdamer. Det vilde jo ogsaa være — mildest talt — mindre passende ved en katholsk Basar. Øjemedet vilde ikke hellige et saadant Trækplaster.

**Ordrup.** Ligesom ved Fastelavn plejer St. Andreas Kollegiet ogsaa paa sin Hovedfest den 30. November at give en musikalsk-theatralisk Aftenunderholdning, men paa St. Andreasfesten for en mindre Kreds, fordi det da er et tysk Theaterstykke, der spilles. — Programmet for Festen i Torsdags 8 Dage var følgende:

#### I.

1. Kong Valdemars Jagt. 3st. Kor af N. W. Gade.
2. Mod Aften. 4st. Kor af J. H. Nebelong.
3. Recitativ, 4st. Kor og Terzet af »Skabelsen« af J. Haydn.

#### II.

### Der eingebildete Kranke.

Æufspiel in 3 Akten nach Molière.

Baade »Kong Valdemars Jagt« og »Mod Aften« gjorde god Virkning ved det beundringsværdige Sammenhold mellem de mange Stemmer i det store Kor, særlig det sidstnævnte Stykke »mod Aften«, ved sin stemningsfulde Piano-Finale. — *Haydn's* »Skabelsen« er jo en stor Opgave at give sig i Kast med, men det bør siges, baade til Elevernes og til Dirigentens, Hr. Pastor Günthers Ros at de efter Forhold og Omstændigheder har magtet Opgaven. Virkningen var her mægtig, særlig hvor hele Koret sætter i med ekstatisk Begejstring ved det smukke Omkvæd: »Die Himmel erzählen die Ehre Gottes, und seiner Hände Werk zeigt an das Firmament«. Tilhørerne blev ligefrem elektriserede ved denne kraftige og begejstrede Lovprisning af Guds Almagt, som er aabenbaret i hans Hænders Værk. — To tidligere Elever ydede velvilligt Assistance ved dette Recitativ, den ene ved at synge Solo-partierne, den anden ved at støtte Musikken med sin smukke Basun.

— Theaterstykket blev spillet med megen Naturalighed og vakte derfor ogsaa stor Moro særlig hos de spillendes Medelever, baade hos dem, der kunde følge med, og hos dem, som endnu ikke er naaet saa vidt i det tyske. Spillet vidnede om en flittig Indstudering og en kyndig Instruktørs ihærdige Arbejde. — Alt i alt en smuk og behagelig Aften, som gjorde Kollegiet, baade dets Lærere og Elever, Ære.

**Norge.** I Anledning af sin Tronbestigelse har *Kong Haakon* modtaget Lykønskninger fra de fleste af Europas kronede Hoveder, deriblandt ogsaa fra Paven. Den hl. Faders Telegram lød saaledes: »Vi lykønsker Deres Majestæt ved Deres Tronbestigelse, som De har haft den Godhed at meddele. Vi nærer de bedste Ønsker for Norges Lykke under Regeringen af en Fyrste, om hvem vi bevarer en behagelig Erindring fra det elskværdige Besøg, som De havde den Godhed at aflægge os under Deres Ophold i Rom. Pius X.« — Desuden forlyder det, at *Mssgr. Fallize* medbringer en speciel Mission fra den hl. Fader

til Kong Haakon. Under de sidste Tidens bevægede Begebenheder i Norge var Biskoppen jo i Udlandet, men undlod ifølge »St. Olaf« derfor dog ikke fra Rom at indsende sin Stemmeseddel med et kraftigt »ja« for Monarkiet og paa Indtogsdagen sendte Biskoppen fra Tyskland følgende Telegram: »Hs. Majestæt Kong Haakon, Kristiania. Den katholske Biskop for Norge, paa Hjemrejse fra det fjerne, sender i eget og de norske Katholikers Navn det høje Kongepar et varmt »Velkommen«. Gud beskyt og bevare vort nye Kongehus! Fallize.«

**Rusland.** Det synes som om de Ydmygelser, den russiske Regering i den sidste Tid har maattet gennemgaa, ogsaa vil vise sin Virkning paa et Omraade som man maaske ikke havde tænkt sig. Det forlyder nemlig, at Rusland nærmer sig til Vatikanet; idet *den diplomatiske Forbindelse mellem Rusland og den hl. Stol* i en nær Fremtid skal knyttes fastere — og det efter selve den russiske Regerings udtrykkelige Anmodning. Hidindtil var kun en russisk Gesandt akrediteret ved Vatikanet, men nu ønsker Regeringen, at den apostolske Stol ogsaa omvendt maa blive repræsenteret i St. Petersborg.

**S.J.G.** Til den forestaaende Julehøjtid uddeler St. Josefs Gilde ligesom foregaaende Aar en Del **Understøttelsesportioner**, hvorom de Gildebrødre (eller Enker efter saadanne), som ønske at komme i Betragtning, bedes tilstille Formanden, Bogtrykker Mohn, St. Kongensgade 31, Meddelelse senest den 16. ds.

**S.J.G. Mandag** den 11. December, Kl. 8 $\frac{1}{2}$ , afholder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

**P** Den katholske Afholdsforening i København »Sct. Johannes agter i Aar at afholde Juletræ for Børneafdelingen. Udvalget tillader sig herved at bede Menighedens Velgørere om at støtte det for at gøre Festen saa smuk og fornøjelig for Børnene som mulig. Idet vi beder Dem modtage vor og Børnenes Tak for det foregaaende Aar bede vi Dem samtidig om heller ikke at glemme os i Aar. Gaver modtages med Tak af Undertegnede.

J. P. Stauning, Udvalgets Formand,  
Thorsgade 21<sup>1</sup>.

## Julegaver.

**Fotografier** af katholske Kirker og Bygninger faaes hos **Charles Linck** (Strathbøckers Eftflg.), Købmagergade 13.

## A. C.s Foredragsrækker.

Auden Række (Oktober 1905—Marts 1906).

3. Foredrag: **Onsdag den 13. December, Aften Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub>.**

Hr. Rigsdagsmand Jens Busk.

Æmne: Historisk-politisk.

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjærte Kirke i Stenosgade (Opgang ad Hovedtrappen).

**NB.** Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene op-hængte Bøsser.

**Alle indbydes!**

### Kirkelig Kalender.

**Søndag den 10. December.** 2. Søndag i Advent. **Mariæ ubesmittede Undfangelse.** — 11. **M. Damasus, Bekender og Pave.** — 12. **Ti. Vicellin, Bekender og Biskop.** — 13. **O. (Fastedag) Lucia, Jomfru og Martyr.** — 14. **To. Lorettofest.** — 15. **F. (Fastedag) Oktav af Mariæ ubesmittede Undfangelse.** — 16. **L. Euseb, Biskop og Martyr.**  
**Søndag den 17. December.** 3. Søndag i Advent.

### Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl.10	Høj.m.	m.Præd.	Kl. 6	And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	-	-	- 5	-
					m. Katekese.
St. Anna Kirke (Sundby):	- 10	-	-	-	Kl. 6 And.
					m.Præd.
Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.):	- 10	-	-	- 6	And.
					m.Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	-	-	- 3	And.
St. Kn. Kap.(Vestervoldg.115.):	- 7	-	-	- 3	-
Noviciatets Kap.(Strandv.91.):	- 9	-	-	- 2 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	-
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	-	-	- 5	-

Stille hl. Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Anna Kirke Kl. 8; i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 og 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub>; i St. Josefs Kirke Kl. 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub>; i St. Andreas Kirke Kl. 7 og 7<sup>3</sup>/<sub>4</sub>.

**St. Ansgars Kirke.** Fredag den 15. ds. Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> **højtidelig Sjælemesse** i Anledning af Aarsdagen for apostolisk Præfekt **Herm. Grüders Død** (i 1883).

Vincentkonferentsernes sidste **Generalmøde** i Aar finder Sted Søndag den 10. Decbr. Kl. ca. 11<sup>1</sup>/<sub>2</sub> efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Arbejde blandt de Fattige.



**Mariakongregationen for Mænd** fejrer sin aarlige **Titularfest** Søndag den 10. December (Marias ubesmittede Undfangelse) med Fælleskommunion Kl. 8 $\frac{1}{2}$  i Jesu Hjærte Kirke og højtidelig Kongregationsandagt med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke.

**St. Franciskus' III. Orden.** Møde med Iklædning i St. Knuds Kapel Fredag den 15. ds. Kl. 8 Aften.

**Mariabørnenes Forening** holder Fælleskommunion Søndag d. 10. Decbr. Kl. 7 Morgen.

### St. Josefsøstrenes Basar

under Hds. Kgl. Højhed

Prinsesse Mariæ Protektion

afholdes i Dagene den 10., 11 og 12. December i **Koncertpalæets lille Sal** til Fordel for **St. Josefs Hospital**, Søndag fra Kl. 4, Mandag og Tirsdag fra Kl. 2.

I Lighed med de foregaaende Aar agter **Undertegnede** i Anledning af **Julen** at foranstalte en Uddeling af **Fødevarer** til de **Fattige** i Rosenkranskirkenes Sogn. Det er vort Haab, at Enhver efter Evne vil yde sin Skærv til dette veldædige Øjemed. — De Trængende, som ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa inden den 17. December personlig opgive Adressen til en af **Undertegnede**.

Frk. M. Balestrini,  
Gl. Kongevej 72<sup>1</sup>.

Frk. M. Hoffmann,  
St. Hans Minde, Valby.

Frk. M. Muus,  
Gl. Kongevej 91, Havehuset.

Frk. E. Ronge,  
Lykkesholms Allé 14 C.

Ligesom i de foregaaende Aar foranstalte vi en Uddeling af **Fødevarer** til **Fattige** i Anledning af **Julen** og bede derfor alle, som have Evne og Villie, om at yde en Skærv i nævnte Øjemed. De Trængende, som ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa **personlig** henvende sig hos en af de **Undertegnede** inden Fredag den 15. ds, og senere ligeledes **personlig** afhente Fødevarerne. Til Breve tages intet Hensyn og Varerne udleveres heller ikke til Børn. De Trængende i St. Annæ Sogn maa i Aar henvende sig til en af **Undertegnede**.

Fru A. Osterhammel,

Nørrefarimagsgade 25, 2. Sal.

Enke-Lehnsbaronesse Stampe-Charisius,  
Vestervoldgade 115.

Frk. F. Stratbøcker,  
Jægersborg Allé, Charlottenl.

Frk. C. Tetzlaff,  
Ved Stranden 10.

**Kalenderen** er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48, og ved Kirkerne. Pris 25 Øre.

I **Fredericia** hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes **Kalenderen** pr. Post.

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Aargang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 51.

Søndagen den 17. December.

1905.

---

**Indhold:** Julegaver. — Til Katholikerne i Tyskland, Østrig-Ungarn, Luxemburg, Schweiz og Danmark. — Missionen blandt Polakkerne. — Seminariekirkens Indvielse. — Jule-Kerten. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aarhus. Norge. Rom. Frankrig. Østrig. Amerika. Japan. — Præmiegaaden. — Bekendtgørelser.

---

## Julegaver.

—o—

**N**u da Julen nærmer sig, begynder ogsaa Tanken paa Julegaverne at optage alles Sind. »Hvad skal jeg vælge til ham eller hende, til den eller den?« Dette Spørgsmaal trænger sig mere og mere ind paa En, jo nærmere Julen kommer. Dersom man vil vælge en Gave, som paa én Gang kan være til Nytte og til Fornøjelse, — og hvem vil ikke gærne det? — saa er det let nok at træffe sit Valg; thi den nyttigste og fornøjeligste Julegave er og bliver en god og underholdende Bog.

Paa den Fortegnelse over katholsk Litteratur, som af og til er fulgt med Ugebladet, findes ikke saa faa gode og underholdende Bøger. Der staar f. Eks. alle *Johannes Førgensens* Bøger, som fornylig igen blev opregnede her i Bladet. Skulde vi anbefale nogen særligt, saa kunde der nævnes: Den yderste Dag, En Apostel, Vor Frue

af Danmark, Lignelser, Romersk Mosaik, og saa den sidst udkomne: Rejsebilleder fra Nord og Syd. Man maa ikke lade sig afskrække af de maaske noget »fromme« Titler, som nogle af disse Bøger bærer, de er ikke Andagts- eller Opbyggelsesbøger, men virkelig underholdende Litteratur, nogle af dem med de tilsyneladende »allerfrommeste« Titler, er endogsaa virkelige Nutids-Romaner, men selvfølgelig gode Romaner.

Paa samme Liste findes ogsaa tre gode og interessante Bøger af Forfatteren *Fahn Nielsen*: Mod Lyset, Borgerkongen, Landet i Vaade. Der findes endvidere: *de Waals* smukke Katakombefortællinger, flere af *Alban Stolz'* Bøger i hans ejendommelige fængslende Stil; *Kümmels* Adventsbilleder o. s. fr.

Ønsker man direkte Opbyggelses- eller Andagtsbøger, saa er der først og fremmest *Det ny Testament* med forklarende Anmærkninger, *Thomas a Kempis*: Kristi Efterfølgelse, og det nys udkomne lille Hefte af *Pater Roh*: Hvem er Kristus?

En Bog har vi i det foregaaende, hvor der taltes om underholdende Litteratur, med Vilje udeladt, og det af den Grund, at vi vil vie den en særlig Omtale. Det er *Wisemans* Fabiola. Allerede i April Maaned (i Nr. 15 og 16 af nærværende Blad) gjorde vi opmærksom paa, at denne udmærkede, højst interessante og spændende Bog paa Grund af sit 50-Aars Jubilæum, er bleven nedsat i Pris fra 4 Kr. til Kr. 1,50. Den burde derfor nu finde en rivende Afsætning; nu til Julen er der jo Anledning til at benytte sig af denne velkomne Prisnedsættelse og anskaffe sig Bogen baade til sig selv og som Julegave til Venner og Bekendte. Som en yderligere Tilskyndelse hertil vil vi efter indhentet Tilladelse aftrykke et virkelig rørende Brev, som vi har modtaget fra en Moder, og hvori hun fortæller, hvilken Brug hun i sin Tid gjorde af denne Bog og med hvilken spændt Interesse hendes Børn lyttede til Genfortællingerne fra denne Bog. Dette

smukke Brev vil vistnok mange Forældre læse med stor Interesse og forhaabentlig ogsaa tage sig til Indtægt; vi aftrykker det med Undtagelse af Navnene fuldstændig uforandret:

Undskyld, Hr. Pastor, at jeg tager mig den Frihed i al Ærbødighed her at fremkomme med en Sag, der i lang Tid har ligget mig paa Hjærte; det er angaaende Bogen »*Fabiola*«, som jeg inderligt ønskede kunde blive anbefalet som Julegave, Fødselsdagsgave og ved andre Lejligheder, saa at den maaske kunde komme lidt mere i Brug i vore Familier. Nu, da den har holdt 50-Aars Jubilæum, er jo Prisen paa den sat saa lavt, at mange nok kunde overkomme at købe den.

For flere Aar siden, da vore Børn vare smaa, har jeg ofte fortalt dem om Personerne i »*Fabiola*«: de vilde jo saa gerne høre en »virkelig Historie«, og jeg vidste da ikke nogen bedre at fortælle dem, — med lidt Forkortelser, og paa den Maade, hvorpaa Børn bedst kan forstaa det; ikke hele Bogen paa en Gang, men nogle Kapitler; — og naar deres Skolekammerater vare hos os til Fødselsdag, eller kom i Besøg, saa lød det altid: »aa, Moder, fortæl os om »*Fabiola*«.« Og saa kunde de være saa stille og saa opmærksomme; — og Stilheden var absolut nødvendig hos os, — vor Lejlighed var lige oven over min Mands Kontor og Forretning, — og saa den »Lille« i Vuggen, som ogsaa skulde have Ro. Jeg kan aldrig glemme den Glæde og Begejstring, hvormed de hørte paa disse Fortællinger; især gjorde de et dybt Indtryk paa vor ældste lille Søn, X. . . , hvem Gud havde skænket en sjælden god Forstand i Forhold til hans unge Alder.

Sebastian Pankratius og den blinde Cæcilia vare især de kæreste for ham, ofte kom han med »*Fabiola*«, og bad mig vise ham de Kapitler, hvor Pankratius klatrede op og rev Kejserens »Bræt« ned, — og der, hvor der stod om Torquatus i Katakomberne. Og saa Cæcilias Begravelse; det var

nu det allersmukkeste, saa stod X. . . . ofte med Taarer i Øjnene, og sagde: »Nu skal I høre, nu kommer det,« — — det var Ordene: »I Fred vil jeg sove og hvile,« som jeg gerne sang paa Melodien af den sidste Linie af Ingemanns Salme: »Til Himlene rækker Din Miskundhed, Gud.« — —

X. . . . døde kort efter at han havde fyldt sit syvende Aar, i en Difteritis-Epidemi. Den sidste Aften bad han mig om at fortælle om den blinde Cæcilia, — om Morgenen ønskede han, at jeg skulde synges: »Moder kær, hos mig vær.« (»Det døende Barns Farvel«); — jeg gik og gjorde rent i Stuen, og anede ikke, at han skulde dø, da Lægen havde sagt, at han havde det bedre, og nu skulde op; — jeg sang hele Sangen for ham — et Kvarter efter døde han pludselig af et Hjerneslag.

Paa Marmortavlen over hans Grav lod vi sætte: »I Fred vil jeg sove og hvile.«

Et og et halvt Aar efter fik vi en lille Pige, som vi kaldte: N. . . ., N. . . ., Cæcilie, — dette sidste efter den blinde Cæcilia, — nu hviler hun ogsaa i Graven som »Søster . . . .«. Vi haaber ogsaa at kunne sige om hende: »I Fred vil jeg sove og hvile.«

Undskyld, Hr. Pastor, hvis jeg har skrevet for udførligt\*), men det var for at meddele lidt om den Interesse, jeg nærer for Bogen *Fabiola*, og jeg tror, at andre Mødre vist ogsaa vilde fortælle deres Børn om den, hvis de blot blev gjort opmærksomme derpaa. Og det var blot dette Ønske, der drev mig til at skrive disse Linier, at der engang maatte staa lidt i Ugebladet om denne Benyttelse af den skønne Bog.

I Nutiden hører man om saa meget daarligt og ondt, og det er desværre ofte i det daglige Liv, som om det var det kæreste Emne for Underhold-

\*) Vi har langt fra fundet det for udførligt, og vi tror, at det ikke heller er forekommet Bladets Læsere for langt.

ningen, — men Glæde og Opbyggelse faar man dog kun ved at mindes og elske det gode.

Ikke sandt? Dette Brev er vist den bedste Anbefaling, man kan give *Wisemans Fabiola*. Altsaa glem den nu ikke, naar der skal gøres Indkøb af Julegaver.

---

## Til Katholikerne i Tyskland, Østrig-Ungarn, Luxemburg, Schweitz og Danmark.

— o —

Ligesom for seks Aar siden, i Anledning af Bonifaciusforeningens 50-Aars Jubilæum, saaledes vilde vi ogsaa gerne i Aar, i Anledning af vor Skytspatron, den hellige Bonifacius' 1150 Aars Jubilæum henvende baade en *Tak* og en *Bøn* til alle Katholiker indenfor Bonifaciusforeningens Virkefelt.

Et lille Sennopskorn var det, Gud Herren plantede nu for godt 50 Aar siden; under den hl. Bonifacius' Beskyttelse er det vokset op til et stort og herligt Træ, under hvis Grene Tusinder og atter Tusinder af de hidtil i Diasporaen forsømte Katholiker nu kan bygge og bo. Ja, dersom man kunde se foran sig hele den store Skare af Sjæle, som ved Bonifaciusforeningens Hjælp er bleven bevaret for Kirken, for Troen, for Gud, da vilde enhver sikkert med Glæde erkende og bekende, at dette ikke er Menneskeværk, men den barmhjærtige Guds Finger!

Visselig! Gud har i sin Barmhjærtighed virket store Ting gennem Bonifaciusforeningen, som i den Tid, den har bestaaet, har grundlagt eller understøttet over 2000 Diasporamenigheder. Hvem kan udregne, hvor megen Velsignelse der fra disse Gudshuse, -- det være sig ogsaa det fattigste Kapel — er strømmet ud over de i Diasporaen spredte Katholiker og derfra ogsaa har udbredt sig over

Bonifaciusforeningens Medlemmer, baade de levende og afdøde?

Ved Tanken herom maa vort Hjærte strømme over af taknemmelig Glæde. Ja, Ære og Tak være Gud! Men ved Siden heraf tilkommer der ogsaa vor hellige Sags fromme Velyndere en Tak herfor!

I dybeste Ærbødighed takker vi Kristenhedens hellige Fader, Pave Pius, der ligesom sine Forgængere har vist en faderlig Interesse for vor Forening og ved sit mægtige Ord har givet Anledning til, at Bonifaciusforeningen nu igen blomstrer i Østerrig.

En ærbødig Tak henvender vi ogsaa til de højærværdigste Biskopper, som i talrige herlige Hyrdebrev gentagne Gange har anbefalet vor Forening til Præsteskabets Omsorg og til de Troendes Kærlighed.

Og hvor villigt har man ikke laant Øre til denne Anbefaling! Der gives næppe nogen Præst, som ikke ogsaa tager sig varmt af vor Sag. Og hvor en from og ivrig Præst interesserer sig herfor, hvorledes kunde der det katholske Folks kærlige Interesse og Understøttelse udeblive! — Sandelig! vi maa med Taknemmelighed anerkende, at baade Gejslligheden og Folket har forstaaet deres *første og vigtigste Pligt*, saaledes som Bekenderbiskoppen Konrad Martin kaldte Bonifaciusforeningens Understøttelse. Det beviser vore betydelige og for hvert Aar forøgede Indkomster.

Men endnu hurtigere end Midlerne tiltager dog Nøden. Den stadig voksende Kamp for Tilværelsen tvinger Befolkningen til ved Hjælp af de lettere Samfærdselsmidler at søge overalt hen for at faa Arbejde; saaledes kommer det, at paa mange Steder, hvor der for faa Aar siden ikke boede nogen Katholik, der trænger allerede Hundreder af vore Trosfæller til Kirker og Skoler. Mangen indtrængende Ansøgning, mangan nidkær Missionærs Nødraab bliver afvist, eller kun i ringe Grad tilfredsstillet, fordi netop Midlerne fattes. Hvor gerne man end vil hjælpe overalt, hvor

der trænges til Hjælp, saa lyder Svaret desværre alligevel ofte: »Vi kan ikke. Vi har ikke tilstrækkeligt med Midler!«

Derfor er vi nødsaget til tillige med Takken ogsaa at henvende den fornyede indtrængende Bøn til vore Venner om ikke at kølnes i deres Iver og en ligesaa indtrængende Opfordring til alle Katholiker, om at slutte sig til Bonifaciusforeningen for saaledes at medvirke til Afhjælpning af Nøden i Diasporaen.

Vore Indtægtskilder maa flyde endnu rigeligere end hidtil. — Først er der Indsamlingen i Kirkerne. Enhver bør spørge sig selv, om han ikke kan give mere, end han hidtil har gjort; til de Herrer Sjælesørgere retter vi en indstændig Bøn om hver Gang varmt at anbefale disse Indsamlinger til deres Sognebørn. — Paa mange Steder har ivrige Sjælesørgere indført Foreningen paa den Maade, at der udnævnes særlige Indsamlere, som afhenter Bidragene hos de enkelte Medlemmer. Angaaende denne fortrinlige Indsamling meddeler et Flyveblad, som enhver kan faa uden Vederlag, de nødvendige Oplysninger.

Dernæst har Lægfolk, Familjer, Vennekredse, Medlemmer af en eller anden Forening eller Eleverne paa et Kolleg eller i et Pensionat sluttet sig sammen for aarlig at tilvejebringe en bestemt Sum, der enten skal anvendes til Fordel for en eller anden Mission eller bliver stillet til Overbestyrelsens Raadighed. Hvor vigtige saadanne sikre Indtægter er for Foreningen, kan enhver sige sig. Sikkert kan endnu mange saadanne Sammenslutninger tænkes inulige.

Ved Legater og Testamenter tilflyder der Ansgarius-Bonifacius-Foreninger betydelige Pengemidler. Det er Skatte og Summer, som Døden ikke kan røre, og som følger med Giverne ud over Graven.

En af vore bedste Indtægtskilder i de sidste Aar har været de saakaldte betingede Gaver, man har skænket os i levende Live. — Mangen en sidder inde med en Kapital, større eller mindre, hvis Renter han ikke kan undvære,



men som han gerne vil overlade til et eller andet fromt Øjemed. Her byder vor Forening ham den bedste Lejlighed; han overdrager Kapitalen til os og forbeholder sig Renterne for Livstid til eget Brug. Vi kommer ogsaa vore Velgørere dermed i Møde, at vi i Tilfælde af højere Alder udbetaler en højere Rente end den sædvanlige eller ogsaa eventuelt forpligtiger os til, at vi efter Giverens Død fortsætter Udbetalingen af Renterne til en tredje Person. Hyppig bliver saaledes den yderligere Rente forbeholdt Giverens Søster eller Husbestyrerinde. Kun maa man herved holde fast ved dette: Ansgarius-Bonifacius-Foreningen er ingen Pengeinstitution; vi driver ikke Forsikringsforretninger, vi er og vil være en velgørende Forening, og derfor bør de Tilvendelser, som man lader os blive til Del, ikke tynges af saadanne Byrder, at de ophører med at være Gaver i Ordets virkelige Betydning. Vi hverken kan eller vil konkurrere med Pengebankerne.

Idet vi endnu en Gang af Hjærtet takker dem, der har betænkt os paa den anførte Maade, beder vi ogsaa dem ret indstændig om at ville arbejde indenfor deres Kredse for at fremme vor Sag.

Men det er dog ikke alene om Understøttelser, vi beder; nej, endnu mere indtrængende beder vi om Forbøn — Bøn for vore Brødre, hvis Tro er i Fare, eller som er skilte fra os, Bøn for vor hellige Sag. Medlemmer af vor Forening forpligter sig jo til at bede. Præsterne læser en hellig Messe, de Troende beder daglig et »Fader vor«, og dertil slutter sig Paakaldelsen:

Hellige Ansgarius, bed for os!


Hellige Bonifacius, bed for os!

Paa Guds Velsignelse kommer alt an. Lad os da ikke glemme Bønnen, og lad os knytte til vor Sag stedse flere Sjæle, som kan bede for den. Saa vil vor Forening udbrede sig mere og mere og kunne virke til Troens Befæstelse og Udbredelse og til Guds sande Ære.

Paderborn, den 18. Oktober 1905.

## Overbestyrelsen for Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

*Grev Hermann von Stolberg-Stolberg* i Westheim (Westfalen), Præsident; Pavelig Husprælæt, Provst og Gejstl. Raad *Franz Xaver Nacke* i Paderborn, I. Vicepræsident; Domkapitular og Gejstl. Raad *Richard Heinekamp* i Paderborn, II. Vicepræsident; Viebiskop og Domdekan *Dr. Augustinus Gockel*, Paderborn; Provst og Dekan *Johannes Schröder*, Marsberg; Domkapitular og Professor i Theologi *Dr. Ant. Ign. Kleffner*, Paderborn; Geheim-Justitsraad *Karl Topp*, pens. Overretsassessor, Paderborn; Domkapitular og Gejstl. Raad *Dr. Franz Wilhelm Woker*, Paderborn; Herredsfoged *Bernhard Naendrup*, Paderborn; pens. Herredsfoged *Berhard Russel*, Paderborn; *Grev Wilhelm Droste von Vischering*, Padberg ved Bredelar; *Grev Friedrich Galen*, Haus Assen ved Lippborg.

 Henvendelser og Forespørgsler kan rettes til Formanden for Vikariats-Komiteen, Hr. Pastor *A. Neuvel*, Griffenfeldtsgade 44, København.

---

## Missionen blandt Polakkerne.

—o—

Maa jeg være saa fri at tilføje et Par Bemærkninger til E. O.s Svar paa Artiklen: Missionen blandt »Polakkerne« (i Nr. 49.). At jeg er en Modstander af Indre-Missionens Virksomhed blandt Polakkerne, er en Selvfølge, og at jeg gør mit bedste for at forhindre enhver Udbredelse af protestantiske Blade blandt katholske Arbejdere, er ogsaa let forstaaeligt. Enhver luthersk Præst vilde jo gøre det samme i mit Sted.

Da de Missionske Proselytmagere indsaa, at det vilde være vanskeligt for dem at faa Traktaterne anbragt paa

rette Sted, saalænge Polakkernes Præst viste sig fjendtlig-sindet overfor deres Udbredelse, prøvede man fra forskellige Sider at overbevise mig om: — at Traktaterne slet ikke er farlige for Polakkerne, at der ikke kan være Tale om protestantisk Propaganda eller Proselytmageri, o. s. v. — I Sommerens Løb fik jeg en hel Del Breve desangaaende. Den 13. Juni fik jeg saaledes et Brevkort fra Fru Rützbeck (Mynstersvej 13), hvori der stod: »Traktaterne vil aldeles ikke gøre Propaganda, kun give Lejlighed til Vedligeholdelse af Kristendom.« — I »Kristelig Dagblad«s Artikler derimod staar der: »Vi haaber ogsaa . . . . samt opnaa at faa en polsk Kvinde til at missionere blandt dem.« — Ordet »missionere« indeholder, synes jeg, Proselytmageri eller Omvendelse til Indre-Missionen. Det betyder, med andre Ord: gøre Propaganda! — Hvor er Sandheden? Hvem har Ret?

Indre-Missionen roser sig af, at »Omtrent 12,000 Traktater er udbredt« blandt Polakkerne. Det hele ser meget godt ud paa Papir, men om Virkeligheden nu svarer dertil, er noget helt andet. I Sommerens Løb har jeg besøgt største Delen af de store Herregaarde, som bruger polsk Arbejdskraft, og har erfaret følgende:

I Almindelighed synes Arbejdsgiverne slet ikke om Missionsk Propaganda, da de frygter for, at disse tvivlsomme Bestræbelser vil afskrække Polakkerne fra at søge hen til et Land, hvor man prøver at frarøve dem deres Tro. Paa alle disse Steder blev Traktaterne kastet hen paa Loftet, hvor de ligger endnu den Dag i Dag. Polakkerne læste dem ikke.

Det er vistnok derfor, at vore ivrige Proselytmagere har maattet tage deres Tilflugt til Mænd og Kvinder, som personlig skal overgive Bladene i Polakkernes Hænder, men ogsaa her har vi omtrent samme Resultat. Man tog imod Bladene, fordi man ikke vilde fornærme Overbringeren, men læste dem ikke. — Til Højtlesning af Traktaterne har jeg aldrig set noget. Dog vil jeg ikke benægte, at

den har kunnet finde Sted paa nogle Gaarde, hvor Folkene endnu ikke vidste Besked.

Med Hensyn til den lille polske Dreng, Artiklen taler om, skal jeg blot bemærke, at jeg i hele Danmark, fra Skagen til Gedser, ikke har set en eneste polsk Dreng, der kunde tysk nok, til at fremsige de Ord, man lægger ham i Munden. Forresten gør det et umaadelig latterligt Indtryk (paa hvem der kender lidt til de polske Forhold) at høre Drengen sige: »I mine Bøger o. s. v.«, — som om et polsk Barn bragte et helt Husbibliothek med fra Hjemmet. Det er virkelig Skade, at det hele er en mislykket Opdigtelse, for ellers saa den lille Anekdote jo ret nydelig ud.

Pastor *J. Knapen*,  
Roskilde.

## Seminariekirkens Indvielse.\*)

—o—

Afvigte 5. ds. foregik den længe imødesete Indvielse af den smukke Kirke ved Siden af St. Josefssøstrenes Noviciat eller *Seminar*, som fra nu af skal være det religiøse Midtpunkt for Strandvejens og tilliggende Egenes Katholiker. Henved 11 Tiden nævnte Dag samledes en talrig og repræsentativ Skare udenfor den gothiske Kirkebygningens Hovedindgang, hvor nogle St. Josefssøstre, anførte af Provincialforstanderinde Mère *Geneviève* og Mère *Brigitte* fra Fredriksberg, havde taget Post og ved nu og da at »gløtte« paa Døren (for i disse norskvenlige Dage at bruge et af Fjældfolkets Udtryk) overbeviste sig om, hvor vidt Ceremonierne var fremskredne. Inde i Kirken befandt sig nemlig Hans Højærværdighed *Biskoppen*, assisteret af Præsterne *Gamèl* og von *Kettenburg*, i Færd med at benedicere Kirken.

\*) Kom ved en Misforstaaelse desværre ikke med i forrige Nr.

Efter nogen Venten aabnedes de lukkede Porte, og den udenfor staaende Skare strømmede ind. Straks ved Indtrædelsen i Vaabehuset blev man slaet af Skønheden i de tre høje Korvinduers Glasmosaik, hvor især den røde Farve frydede Øjet ved sin næsten middelalderlige Renhed. Og da man var kommen til Sæde, bestyrkedes dette gode Indtryk ved et Blik rundt i Kirken og op mod Hvælvingerne, hvis røde Murstengjordbuer tog sig udmærket ud til de hvide Kapper. Helst dvælede Øjet dog ved Korvinduerne, i hvis Billeder man genkendte en Maria Immaculata midt over Altret, en St. Josef til venstre og en St. Johannes den Døber til højre. I mindre Felter under disse tre Skikkelser var fremstillet henholdsvis Syndefaldet, Josefs Trolovelse med Maria og Jesu Daab.

Da Forsamlingen — der i sin Midte talte Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Marie* og talrige Medlemmer af den katholske Adel — var kommen til Sæde, besteg Kirkens og Seminariets Præst, Pastor I. B. *Desnos*, Talerstolen. Med Tilknytning til de tre Glasmosaiker udviklede Pastor *Desnos* med al den Ild, hvoraf han er i Besiddelse, og tillige med den Værdighed, som præger hans ægte præstelige Væsen, i et klart og smukt Foredrag Betydningen af, at Søstre netop havde valgt sig disse Billeder og Forbilleder. Under hvis Beskyttelse kunde de unge Sjæle, som her skulde vokse op til St. Josefsøstre, bedre naa deres fulde Udvikling end under den af Verden og Synden ubesmittede Jomfrus Kjortelflig? Af hvem kunde de vordende barmhjertige Søstre bedre lære moderlig Kærlighed og Omhu for de Svage, de Lidende og de Døende end af Gudsmoderen, der havde baaret Jesusbarnet i sine Arme og medynksfuldt modtaget den korsfæstede Jesus paa sit Skød? Og af den hellige Josef kunde Søstre lære Vigtigheden af at leve et Liv i stille Ydmyghed, af Johannes den Døber kunde de tage den Lære, at til at berede Herren Vej er intet mere egnet end at føre sit Liv i Selvfornægtelse.

# FORTEGNELSE

over

## dansk katholsk Litteratur,

som faas igennem

Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel,  
Bredgade 35, København.

(JULEN 1905.)

<b>Det nye Testament,</b> med forklarende Anmærkninger. Oversat efter Vulgata af J. L. V. Hansen. 1893....	Kr. 4,00
Andagtsbog for d. hl. Families Forening. 1897	— 0,25
Ansgar, en lille Bog om den hl. 1865.....	— 0,35
Arnold, Efterlignelsen af Jesu hl. Hjærte. 1872.....	— 2,00
Bellesheim, Lille Helgenlegende. 2 Bd. 1904. (I. og II. Bd. à 1,25).....	— 2,50
Boudreaux, Lyksaligheden i Himlen. 1887.....	— 1,50
Breitung, A., Abetcoriens Bankerot og vor populære Darwinisme. 1899.....	— 1,50
Brinkmann, A., Den hl. Birgitta. Et kulturhistorisk Billede. 1893.....	— 1,50
— Den hl. Aloysius af Gonzaga. En sex Søndages Andagt. 1895.....	— 1,10
Bønnebog, fuldstændig, for kath. Kristne. 4. Opl. 1891.	— 2,00
Bønnebog for den katholske Ungdom. Anden, gennemsete Udgave. 1902.....	Indb. — 0,60
Chantrel, Lucilia og Dionysius. 1884.....	— 0,25
Craven, En Søsters Fortælling. 2 Bd. 1875.....	— 2,00
Deharbe, J., Katholsk Katekismus for det apost. Vikari- ariat Danmark. 1899. (Hæftet 1,00)....	Indb. — 1,25
— Lille Katekismus for mindste Klasse. 4. Oplag. 1905.....	Indb. — 0,25
Den hl. Franciskus' tredje Orden. 1887.....	— 1,50
Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Mod- tagelse og den hl. Firmelse. 1897.....	— 0,25
Engeln, J., Den kristne Kirkes Historie. 1886. (Hæftet 1,00).....	Indb. — 1,25
Esser, Fred., Dansk Læsebog for højere Skoler. 2. Oplag. 1894..... (Indb. 3,00) ..	— 2,00
— Smaaskrifter til den religiøse Op- lysnings Fremme:	
— Nr. 1—2. Lidt mere Lys om Luther. Svar til Hr. Prof. Dr. Fred. Nielsen.....	— 0,75
— Nr. 3—5. Den hl. Frants af Assisi. Et Livsbillede.....	— 0,75
— Nr. 6—7. Afladen og »Afladskræmmeren« Tetzel.....	— 0,50
— Nr. 8. Ingen Illusion, men Sandhed. Aa- bent Brev til Hr. M.....	— 0,25

<b>Esser, Fred.</b> , Nr. 9. Kath. eller protest. ? I. Et Frafald... Kr. 0,35	
— Nr. 10. do. II. Relig.Kriser. — 0,25	
— Nr. 11. Den romerske Inkvisition..... — 0,25	
<b>Eymard</b> , Den guddommelige Eucharisti. 1898..... — 1,25	
<b>Fioretti</b> , d. e. den hl. Frants af Assisis Smaablonster, oversat af Johannes Jørgensen..... — 3,00	
<b>Folkebibelen</b> (med Billeder). 1880..... — 1,50	
<b>Forberedelse</b> til den første hl. Kommunion. 1905. — 0,25	
<b>Grüder, H.</b> , Det protest. og kath. Trosprincip. 1875.. — 1,00	
<b>Günther, L.</b> , Min Religion og min Livsanskuelse. 1904. — 0,50	
<b>Hammerstein, L. v.</b> , Edgar eller fra Vantroen til den fuldkomne Sandhed. 1889..... — 1,00	
<b>Hansen, B.</b> , dr. theol., St. Francisci Minde. 1899. Hæft. — 3,00	
<b>Hansen, J. L. V.</b> , Luther og Grundtvig. 1883..... — 0,25	
<b>Hansen, Niels</b> , Pastor Moe som Sandhedsvidne. 1904. — 0,35	
<b>Hirschfeld, H.</b> , Et mørkt Øjeblik. Novelle. 1884..... — 0,25	
<b>Holstein, Greve J. L.</b> , Evangelisk-luthersk. 1872..... — 1,00	
— Aabent Brev til Pastor Holm i Gladsaxe. 1873. — 0,25	
<b>Jahn-Nielsen, R.</b> , Mod Lyset. 1902..... — 1,50	
— Borgerkongen. 1903..... — 2,00	
— Landet i Vaade. 1903..... — 2,00	
<b>Jensen, M. C.</b> , Hvem bar Ret? Strøtanker i Brevform om Nutidens største Spørgsmaal, 2. Opl. 1895... — 0,50	
<b>Jesusbarnet</b> , Børnenes Forbillede. 1880..... — 0,40	
<b>Jule-Kerten</b> , redigeret af R. Jahn-Nielsen. 1905... — 0,50	
— Aargang 1903.....0,15. Aargang 1904 — 0,50	
<b>Jørgensen, Johannes</b> , Beuron..... — 2,50	
— Livsløgn og Livssandhed. 6. Opl. — 1,00	
— Rejsebogen..... — 2,75	
— Digte..... — 1,50	
— Den yderste Dag. 2. Oplag..... — 2,00	
— Helvedfjender. 3. Oplag..... — 2,00	
— Bekendelse..... — 1,75	
— Omvendelse. 2. Oplag..... — 1,00	
— En Apostel..... — 2,00	
— Vor Frue af Danmark (Indb. 6,50) — 4,50	
— Eva. 2. Oplag..... (Indb. 3,25) — 2,00	
— Lignelser. 2. Oplag..... — 1,00	
— Romersk Mosaik..... — 4,50	
— Romerske Helgebilleder..... — 4,00	
— Den hellige Ild..... — 2,00	
— Pilgrimsbogen..... — 4,50	
— Græs..... — 2,00	
— Rejsebilleder fra Nord og Syd.. — 3,50	
<b>Karl den Danske</b> , Greve af Flandern. 1884..... — 0,25	
<b>Kerff, F.</b> , Det romersk-katholske og det lutherske løn- lige og aabenbare Skriftemaal. 1889..... — 0,50	
<b>Kirke</b> , den katholske, i Danmark. Kirkehistori- ske Skildringer fra 828—1536. 1859..... — 1,00	
<b>Kirken</b> og den liberale Katholicisme. De eng- elske Biskoppers Fælles-Hyrdeskrivelse. 1901.. — 0,25	
<b>Knecht, F. J.</b> , Kortfattet Bibelhistorie. 1900..... — 0,57	
<b>Kofoed-Hansen</b> , Bemærkninger om det lutherske Præ- stemøde i Aarhus. 1889..... — 0,25	

Korsvej eller Via Crucis. 1963.....	Kr. 0,25
<b>Kümmel</b> , Adventsbilleder. 1901.....	— 1,50
<b>Lange, H.</b> , Konferentser i Fasten 1892 (hæft. Ugeblade).	— 1,00
— Hierarkiet og andre Konferentser i Fasten 1895	-- 3,50
— Conférences du Carême 1892.....	— 2,00
— " " " " 1895.....	— 4,50
— Svar til Pastor Rørdam. 1895.....	— 0,75
<b>Lasserre, H.</b> , Vor Frue af Lourdes. Med Titelbill. 1894	— 1,00
<b>Leo XIII.</b> , Encyklika om Arbejderspørgsmaalet og	
Socialismen. 1879.....	— 0,25
— Encyklika om de hemmelige Selskaber. 1884.	— 0,25
— Encyklika om Kirkens Enhed. 1896.....	— 0,25
<b>Lichtle, J. C.</b> , Om Aflad. 1884.....	— 0,10
Læsebog, dansk, for kath. Skoler I. 1895..... indb.	— 1,00
— " " " " II. 1896..... indb.	— 1,50
Majmaaned, 31 Betragtninger. 1886.....	— 1,00
<b>Manning, Kard. J.</b> , Vatikaner-Konciliets sande Historie.	
1879.....	— 1,00
<b>Muus, C. A. H.</b> , Theodoret og Samtidige. Kirkens Hi-	
storie i 4de Aarh. 5 Bd. ....	— 5,00
— Rufin. Apostel-Symbolet i Aquileja.....	— 0,35
— Eusebs Kirkehistorie.....	— 5,00
— Cyrils mystagogiske Katekeser.....	-- 0,25
— Cyrils Katekeser over Troens 3 Artikler.....	— 0,35
— Athanasius den Stores Ungdomsskrifter.....	— 1,00
— Athanasius' Erklæringer i Indledningen til Aria-	
nismens Historie.....	— 0,35
— Aabent Brev til Kristne i Landet.....	— 0,25
Nordisk Familiebibliothek:	
<b>Lachèse, M.</b> , Malerens Plejedatter. 1898.....	— 0,50
<b>Mindre Fortællinger</b> af v. Linden, Spillmann og Temme	— 0,50
<b>Ottesen, Johan</b> , Fædrelandshistorie. Til Brug for ka-	
tholske Folkeskoler. 1902. (Faas kun ved direkte	
Henvendelse til det Apost. Vikariat.).....	— 0,75
<b>P. P.</b> , Er Romersk-katholsk ægte evangelisk? 1869..	— 1,00
Til Forsvar for Sandheden:	
<b>P. P.</b> , Nr. 1, Kristi Kirke.....	-- 0,25
— - 2, Hierarkiet.....	— 0,25
-- - 3, 54 af Prof. H. Scharlings Misforstaaelser	
af katholsk Lære og Praksis.....	— 0,75
— - 5, Kirkemøderne.....	— 0,25
— - 6, Ufejlbarheden.....	— 0,25
— - 8, Mariadyrkelsen.....	— 0,50
— - 9, Skt. Josef.....	— 0,25
-- - 10, Bibelen I., Hvad den er.....	— 0,25
-- - 11, Alterets Sakramente.....	— 0,25
— - 12, Messeofret.....	— 0,25
-- - 13, Enesaliggørende og ufejlbar.....	— 0,25
— - 14, Munkelivet.....	— 0,25
— - 15, Bispeembedet.....	— 0,25
-- - 16, Bibelen II. Hvad der hører til den.....	— 0,25
— - 17, Bibelen III. Bibelfortolkning.....	— 0,25
— - 18, Omvendelse efter Døden.....	— 0,25



P.P., Nr. 19, De afgørende Spørgsmaal .....	Kr. 0,25
— - 20, Skærsilden .....	— 0,25
— - 21, Forbøn for vore hensovede Kære .....	— 0,25
Psalmebog, Kath., 5. Opl. 1903. (Hæftet 1,00) .....	— 1,50
Rippel, G., Den kath. Kirkes Skønhed, folkel. fremstillet i dens relig. Skikke og Ceremonier. (2. Opl.) 1895	— 2,25
Ritus for Oprettelsen af Rosenkransbroderskabet. 1890.....	— 0,05
Roh, P., Hvem er Kristus? (2. Opl.) 1905 .....	— 0,50
Schmid, Ign., Jesu Hjærte Andagten. 2. Opl. 1897. Indb. 1,25 à	— 2,00
Schmitt. Ludv., Hans Tavsens eller den danske Luther. 1897.....	— 1,00
Schuster-Mey, Bibelhistorie for Folkeskolen, ved Niels Hansen. 1903..... Indb.	— 1,50
Scupoli. L., Den aandelige Kamp. 1894.....	— 1,00
Segur. L. G. de, Aftentimer for det katholske Folk, 1877	— 1,00
Stolz, A., Rejse i det hellige Land. 1881 .....	— 1,00
— Engelen Hilsen. Kalender for Tid og Evighed. 1883.....	— 0,50
— Den hellige Germana. 1888 .....	— 0,25
— Den hellige Zita. 1883.....	— 0,25
— Den hellige Elisabeth. Med Billeder. 1860.....	— 1,00
Thiele, P., Troens Triumf. Fortælling. 1880.....	— 0,50
Thomas a Kempis, Kristi Efterfølgelse. (Jubilæumsud- gave.) 1880. (Indb. fra 3 Kr.).....	— 1,50
Waal, A. de, Katakombebilleder.....	— 1,50
— Valeria. 1904.....	— 1,50
Waser, P., Den hl. Aloysius af Gonzaga. 1875.....	— 0,25
Wisemann, Kard. N., Fabiola eller Katakombernes Kirke. (2. Oplag.) 1875.....	— 1,50
Witt, F., Canticum pium in honor. St. Birgittæ. 1881	— 0,25

**Nordisk Ugeblad for katholske Kristne** udkommer hver Søndag. Abonnement à 1 Kr. Kvartalet modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader, samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, Kbhvn. Redaktør: Fr. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. Ældre Aargange, fra 1856 indtil 1890, sælges, for saa vidt de endnu forefindes, til 1 Kr. pr. Aargang.

**Varden, katholsk Maanedsskrift**, udgivet og redigeret af cand. phil. Oskar Andersen, udkommer den 15. i hver Maaned med et Hæfte paa 32 Sider i stort Oktav-Format. Subskription, à 4 Kr. aarlig, tegnes i alle Boglader og paa Postkontorerne, samt hos Udgifveren, Kong Georgs Vej 35, København F. (Telefon Godthaab 613.)

*Bedes opbevaret.*

Med en særlig Tak til Prinsesse Marie for al den Interesse, hun viste St. Josefssøstrene, og med en Forsikring om, at de altid vilde bede for hende, afsluttede Pastor *Desnos*, idet han endnu tilføjede en Taksigelse til alle, der havde arbejdet med paa Fuldførelsen af dette store Værk. Særlig rettedes denne Tak til Msgr. von Euch, hvis altid usvækkede Velvilje havde været Søstrene til stor Trøst. Et oprigtigt Ønske for Biskoppens Vel sluttede Talen.

Biskoppen, som sammen med de assisterende Præster havde Plads i Koret rejste sig nu. Egentlig havde det været Hs. Højærværdigheds Hensigt selv at holde Festtalen, men et heldigvis kun forbigaaende Ildebefindende hindrede ham deri. Nu uddelte han først den biskoppelige Velsignelse og læste derpaa en stille Messe under hvilken Søstrene udførte forskellige latinske Sange. Den smukke Højtidelighed sluttede med Afsyngelsen af »Store Gud, vi love dig.«

Efter en Pause samledes en mindre Kreds af Indbudne derpaa til en Frokost Middag, som St. Josefssøstrene gav i Dagens højtidelige Anledning; Pastor *Desnos* talte her for Arkitekten, Hr. *Mandrup Poulsen*, denne atter for Søstrene, Pastor *Gamél* bragte en Hilsen fra Biskoppen, Pastor *Braun* talte for Abbé *Desnos*, Folketingsmand *Jens Busk* for Søstrenes Virksomhed som Katholicismens Pionerer her i Landet o. s. v., o. s. v.

Endnu kun et Par Ord om de Haandværkere, som har været medvirkende ved Kirkens Opførelse. Arkitekten er nævnt ovenfor. Ved hans Side har trofast staet d' Hrr. Murermester *N. P. Andersen* og Tømrermester *Bruns*, endvidere Snedkermestrene *Jacob & Christian Jensen*, Glarmester *Christiansen*, Blikkenslager *Nielsen*, der tillige har sørget for Vand og Gas, Malermester *Johan Thomsen* og Ingeniør *Bang*, Graniten er leveret fra »De forenede Stenhuggerier« paa Bornholm, og Mosaikarbejdet af *Axel Prior*.

Det folkerige Strandvejskvarter har altsaa nu sin egen store smukke Kirke. Det er at haabe, at den maa blive rigtig flittig benyttet, ikke blot af Søstrene, men ogsaa af den katholske Befolkning i de Egne, saa at *Immaculata-Kirken* paa Strandvejen inden længe maa blive Midtpunktet i en stor og levende Menighed!

---

## JULE-BERETNING.

(Anmeldelse.)

Blandt Aarets overvældende Mængde af Julelitteratur indtager »Jule-Kerten« en absolut fremragende Plads. Fra Begyndelsen til Enden kønt og stilfuldt udstyret, og af et tankevækkende Indhold — hvad der jo desværre ikke kan siges om ret mange Juleskrifter. Af Indholdet skal vi her blot fremhæve et nydeligt Digt af Forfatteren *Johannes Førgensen*, en henrivende Fortælling af *Maurice Maeterlinck*, smagfuldt oversat af Hefkets Udgiver, Hr. cand. phil. *O. Andersen*, en interessant sagn-historisk Beretning fra Gendøbernes Tid, smukt gengivet af *Ludvig Günther*, samt Slutningsdigtet »Den ensommes Jul« af Baron *A. Walleen*. Men iøvrigt findes Bidrag af saa kendte Navne som Dr. theol. *Krogh-Thonning*, *E. Plauchud*, *Batisto Bonnet*, (oversat fra provençalsk af cand. O. Andersen), og af Redaktøren Hr. *Fahn Nielsen*. — Naar hertil kommer, at Skriftet er forsynet med mange og gennemgaaende fortræffelige Illustrationer, og at Prisen kun er sat til 50 Ø., saa kan man forstaa, at »Jule-Kerten« har vundet enstemmig Ros og Anerkendelse i Pressen.

J. D.

---

## Elfterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

**København.** St. Josefs Søstrenes Basar i Koncertpalæet har været godt besøgt og givet et ret godt Overskud til Fremme af Hospitalsgerningen. Søstrene takker hjærteligt alle, som har medvirket til det gode Resultat, enten ved direkte Medarbejde eller ved Besøg paa Basaren. »De tre Dages Fest (skriver »Natlt.«), ved hvilken navnlig Prinsesse *Marie* har gjort et stort Arbejde, vil sikkert for St. Josefs-Søstrene være en god Hjælp til Fortsættelse af deres vel-signelsesrige Virksomhed.« — Bortlodningen gav følgende Resultat: En Flodhest Nr. 82, et Sengetæppe Nr. 6, en Dukke (blaa) 78, et Thestel Nr. 65, et Guldarmaand Nr. 74, St. Cæcilie Nr. 51, et Par Støvler Nr. 37, en Dukke (rosa) Nr. 22, et Daadyr Nr. 86. — Halssmykket og Maleriet er ikke bortloddet, fordi der ikke var solgt tilstrækkeligt Nr. Man kan fremdeles faa Nr. paa Toldbodvej 14.

**Aarhus.** Kongen har den 8. Decbr. anerkendt Ignatius *Schmid* som Præst ved den romersk-katholske Menighed i Aarhus og Omegn.

**Norge.** I Anledning af sin Hjemkomst fra Rom og de under hans Fraværelse forefaldne Begivenheder, Kongevalg og *Kong Haakons* Tronbestigelse, har den apostoliske Vikar for Norge, *Mmgr. Fallize* under den 7. ds. udsendt et Hyrdebrev til det norske Vikariats troende, hvori han, efter at have berørt »de alvorlige Dage, som Fædrelandet har gennemlevet siden den 7. Juni,« udtaler sin Glæde over den fredelige Løsning af det skandinaviske Spørgsmaal og slutter med en Opfordring om at befæste Fædrelandets Frihed og Uafhængighed ved villigere end nogensinde at opfylde Borgerpligterne. »Vor gamle Trone (hedder det til Slutning) »rejser sig i ny Glans, men vi maa opretholde denne Glans ved at yde dens ophøjede Indehaver den Ære og den Lydighed, som tilkommer den, som har sin Magt fra Gud til Landets bedste. Den, som

vilde svigte denne dobbelte Pligt, vilde ikke alene forraade sit Fædreland og sin Konge, han vilde ogsaa gøre Oprør mod Gud, ved hvem, efter Apostelens Ord, Kongerne hersker.

Lad os saaledes forene Kærligheden mod vor aandelige Fader med Hengivenheden mod vor verdslige Landsfader og hans kongelige Hus, saa vil vi opnaa den Velsignelse, som Gud i sit fjerde Bud paa Sinaibjerget har lovet den, som trofast efterkommer det.«

Ifølge »St. Olaf« havde Biskoppen den 4. ds. Foretræde hos Hs. Majestæt Kongen for at overbringe ham Hs. Hellighed Pavens personlige Lykønskninger og for selv at udtale sin egen, sine Præsters og Menigheders Hyldest. Hs. Majestæt modtog Biskoppen med den ham egne Elskværdighed, og udtalte sin Glæde over, at Pave Pius X. endnu huskede med Glæde det Besøg, han som Prins Karl ifjor aflagde ham i Vatikanet. Hs. Højærværdighed finder ikke Ord for at udtrykke Landsfyrstens bramfri og dog saa værdige Optræden. »En saadan Konge maatte Norge have!« siger han, »borgerlig i sin Majestæt og majestætisk i sin Borgerlighed.«

— I samme Nr. af »St. Olaf«, (Nr. 49) meddeles der, at Msgr. Fallize fra Rom har medbragt Dr. *Krogh-Thonnings* Udnævnelse til Æresdoktor i Theologien. Dokumentet er udstedt af Kongregation for Studierne og underskrevet af *Kardinal Satolli*. Hjærtelig Lykønskning til den velfortjente Udmærkelse! Vi siger velfortjent, thi der gives næppe nogen nordisk Konvertit, der i den Grad som Krogh-Tønning kender til ikke blot den katholske Theologi, men ogsaa de forskellige protestantiske Afskygningers Særmeninger, hvorom ikke blot hans tidligere skrevne Dogmatik, men hans senere Bøger vidner, som f. Eks., for blot at nævne et Par: Den kirkelige Opløsningsproces, Kirken og Reformationen, die Gnadenlehre und die stille Reformation, Kirkeaaet, m. fl.

**Rom.** Den hl. Fader har i det sidst afholdte Consistorium udnævnt følgende ny Kardinaler: Vatikanets Major-domus *Cagiano de Azevedo*, Erkebiskoppen af Rio Janeiro *Arcovera de Albuquerque*, (den første brasilianske Biskop, som ikklædes Purpuret), Erkebiskoppen af Erlau, Dr. *Samatza* og Erkebiskoppen af Sevilla *Spinola*.

**Frankrig.** Med 179 Stemmer mod 102, blev altsaa den 6. December Lovforslaget om Kirkens Adskillelse fra Staten i Frankrig vedtaget. 1. Januar 1906 skulde Loven træde i Kraft, men paa nogle Omraader vil den fuldstændige Adskillelse dog kun ske successivt, idet f. Eks. de ældre Præster, d. v. s., de som er over 60 Aar gamle eller allerede har haft Ansættelse i en Menneskealder, fremdeles vil faa udbetalt af Staten en Del ( $\frac{3}{4}$ ) af deres hidtidige Gage. Ogsaa de yngre Præster faar endnu i en kort Aarrække en Del af deres Gage, men efterhaanden bliver det mindre og mindre, indtil det om en 7—8 Aar helt hører op. — Da vil det vise sig om de franske Katholikker i Virkeligheden er lige saa offervillige som de tyske under »Kulturkampen«. Det er jo godt, at man saaledes efterhaanden vil vænnes dertil. Men selv om der saaledes dog synes at være en lille Smule Hensyntagen og lempelig Fremgang fra Republikens Side, saa er og bliver det hele dog en skrigende Uretfærdighed, saaledes uden videre, uden Forhandling med Vatikanet, at bryde det mellem Pius VII. og Napoleon I. i Aaret 1801 indgaaede Konkordat, ifølge hvilket den franske Stat bl. a. forpligtede sig til som en Skadeserstatning for det ulovligt inddragne Kirkegods at udrede Kultusbudgetet til Kirken. — Nu faar vi altsaa at afvente den videre Udvikling af disse ny — paa en uredelig Maade — skabte Forhold.

**Østrig.** I Slutningen af November holdt de østrigske Katholiker deres længe imødesete 5. store Generalforsamling i Wien, som blev til et glædeligt Vidnesbyrd om

den broderlige Endrægtighed, der hersker imellem dem alle. — 9 Hoved- og Festforsamlinger samt 20 Ekstramøder blev afholdte i Wiens største Forsamlingsale, som i de fleste Tilfælde viste sig at være for smaa. Paa det første Møde oplæstes en egenhændig Skrivelse fra den hl. Fader, som straks anslog den rette Tone i alles Hjærter, idet der deri opfordredes til at lade alle Særinteresser vige for den store fælles katholske Sag. — Der var særlig to Hovedopgaver, som forelaa paa Kongressen: nemlig *at hæve den katholske Presse og at indrette en ikke-pouitisk Centralorganisation* for de østrigske Katholiker. Begge Opgaver blev under Deltagernes enstemmige Begejstring løst til alles Tilfredshed, og man dannede straks i førstævnede Øjemed en »Reichs-Preszverein« under Navnet »Piusforeningen«. — Allerede den første Dag fattedes der vigtige Resolutioner med Hensyn til Skolesagen (Lærere, Folke- og Højskoler, katholske Universiteter). Kulminationspunktet naaedes ved Bonifaciusforeningens Forsamling i Raadhusets store Folkehalle, hvor der var c. 6000 Mennesker til Stede. Dette Møde formede sig tillige som en mægtig Demonstration imod »Løs fra Rom«-Bevægelsen. Blandt andre Themaer, som der forhandlede om, kan nævnes: Alderdoms- Ulykkes- Indvaliditets- Enke- og Vajsenbørnsforsørgelse, Agrarspørgsmaalet, Ungdommens og Købmændenes Organisation, Universiteterne, Studenterforeningerne, Svendeforeningerne, Foreningerne til Værn for unge Piger, Maadeholdssagen, Missionerne o. s. v.

Ved den afsluttende Festforsamling var til Stede: 3 Kardinaler, 5 Ærkebiskopper, 24 Biskopper, Abbeder og Prælater og talrige Repræsentanter for den højeste Adel. Ærkebiskoppen af Lemberg holdt en indholdsrig Slutningstale, og hans Eminense Kardinal *Gruscha* af Wien meddelte den pavelige Velsignelse til den store Festforsamling, som til Slutning istemte en Indvielsessalme til Jesu allerhelligste Hjerte. — Man har det bedste Haab om, at

den paa en saa glimrende Maade forløbne Kongres vil bære mange synlige gode Frugter.

**Amerika.** (*Heltemodige katholske Biskopper.*) To Biskopper er i den senere Tid faldet som Ofre for en heltemodig Udøvelse af den kristelige Næstekærlighed. I *New-Orleans* var den gule Feber udbrudt og ved Efterretningen herom vendte Biskop Chapelle, som befandt sig paa Firmelsesrejse, straks tilbage til sin Residens og opbød alt, hvad der stod i hans Kræfter, for at indskrænke den smitsomme Sygdoms Udbredelse. Personlig ilede han til Sygchusene for at staa de syge og døende bi og hentede sig der Spiren til den farlige Sygdom, der gjorde Ende paa hans offervillige Liv. Han døde som en Helt paa sin Post og hans Minde vil være velsignet for bestandige Tider.

Ogsaa i *Mexico* har Kirken heltemodige Hyrder. Ifølge *Mexico-Dagbladet* »El Pais« er Biskop Filemon Fierro af Tamaulipas ogsaa faldet som Offer for sin Iver i den kristelige Næstekærligheds Tjeneste under lignende Forhold som de ovennævnte i *New-Orleans*. Som enhver anden Sognepræst deltog Biskoppen i Sygebesøgene, indtil han selv blev angrebet og døde. Den apostolske Delegat, Ærkebiskop Ridolfe, var dybt rørt ved Budskabet herom og mange fremragende Mænd fra Tamaulipas og Durango deltog i Biskoppens Jordfæstelse.

Paa Propagandaens Forslag har den hl. Fader, Pius X. ophøjet det apostolske Vikariat »*Indian Territory*« til et Diöces med Oklahoma City som Residens. Den apostolske Vikar Theophil *Meerschaert*, hidindtil Titularbiskop af Sidymorum, er udnævnt til første Diöcesanbiskop for det nye Diöces.

**Japan.** (*Paven og Mikadoen.*) Som vore Læsere vil huske, meddeltes der for nogen Tid siden, at den hl. Fader havde sendt en ekstraordinær Gesandt til Kejseren af Japan. Ifølge senere Efterretninger er Gesandten, nemlig



Biskoppen af Portland, *Msgr. O'Connel*, nu bleven modtaget i Privataudiens af Mikadoen, hvem han overrakte en egenhændig Skrivelse fra den hl. Fader. Msgr. O'Connel er ikke blot bleven modtaget med stor Venlighed, men ogsaa under Udfoldelsen af alle de Ceremonier og Æresbevisninger, som tilkommer en fremmed Regents Afsending. Kejseren skal have udtalt sig meget tilfredsstillende om Besøget, som han haabede vilde bidrage til at knytte Baandet endnu fastere mellem ham og hans katholske Undersaatter. Efter Audiensen blev Biskoppen ogsaa modtaget af Kejserinden, og senere modtog han ogsaa Indbydelse til en kejserlig Havefest, hvilket skal være en meget sjældnen Udmærkelse. Man tillægger den store Venlighed, hvormed Pavens Repræsentant er bleven modtaget i Tokio, stor Betydning — og man fremhæver det kloge i denne den hl. Faders Politik, ifølge hvilken der til Gesandt blev udset, ikke en Franskmand, men en engelsktalende amerikansk Biskop, da Franskændene er mindre velsete hos Japanerne end Englænderne.

**Japan.** Ifølge »Daily Telegraph« og andre Blade har *Mikadoen* tildelt den pavelige Afsending Msgr. *O'Connel* en meget høj Orden, nemlig »Storkordonen af den hellige Skats Orden« og begge hans Sekretærer femte Klasse af »den opgaaende Sols Orden«. Et fremragende Medlem af den buddhistiske Menighed skal endogsaa have tilbudt Paven en større Grund i Tokio til at opføre en Domkirke paa.

## Præmiegaaden.

Den rigtige Opløsning paa Præmiegaaden i Nr. 49 er: 1) *Madam* — 2) *Adam*.

Den første, som indsendte rigtigt Svar, var Hr. Naalemager *J. C. Jørgensen*, som derfor straks fik sine to Eksemplarer af »Julekerten« tilsendt. — De fem nærmest

følgende, som indsendte rigtig Løsning og hver fik ét Eksemplar, var: *Minna May*, *Marie Feuerleun*, *Cæcilia Andersen*, *Laura Becker*, *Petra Jensen* (alle af København). Den første rigtige Løsning, som blev indsendt fra Jylland, var fra *A. O. G.*, Kolding, som ogsaa fik en »Julekerte«.

Foruden disse 7 har endnu *over 50* andre baade fra København og Provinserne indsendt rigtig Løsning. Ved Lodtrækningen tilfaldt der følgende 7 af disse ogsaa hver et Eksemplar af »Julekerten«: *Mary Wiemer* (Valby), *Aage Simonsen*, (Nyboder) *Ludvig Maribo* (Charlottenslund) *Foh. Dahlquist* (Frederiksberg), *Aloysius Pfeiffer* (København), *A. M. P.* (Amager), *Astrid Elsted*, (Randers).

En, som desværre hverken var blandt de første eller blandt de heldige Lodtrækkere havde indsendt følgende versificerede Svar:

**M**aa jeg saa be', Hr. Redaktør,  
**A**t sende mig, som det sig bør,  
**D**en Præmie, De har forjættet,  
**A**t skænke ham, der Gaaden gætted'.  
**M**in Møje var slet ikke stor  
**A**t søge frem det rette Ord,  
**D**e spørger vist: »Hvad er det da?«  
**A** svarer: »Læs oppe- og nedefra!«  
**M**aa jeg saa be', Hr. Redaktør!

—rg.

En anden Spøgefugl skriver:

»Opløsningen paa Gaaden kunde ogsaa være: *Eva*, for saavidt som hun jo med Rette kunde kaldes *Madam Adam*.«

Det vil maaske glæde de øvrige, som en lille Erstatning for den Præmie, de ikke fik, i det mindste at se deres Navne her i Bladet, hvorfor vi aftrykker dem her i Rækkefølge:

*Karl Stepnicka*, *W. H. F.*, *E. R.*, *Katharine Wennerwald*, *Br. Konrad*, »*Adam Homo*«, *P. G. Schmiderer*, *Josef Jensen*, *Axel Svendsen* (Citadellet),

*A. Haas, J. O. Fensen, Valdemar Knudsen, Larsen, Karen Bølling, E. Viehweg, P. Schreiber Karl Malinovsky, Viggo Rasmussen, »Sphinx« Johannes L. Pedersen (Fredericia), P. S., Otto Barfred Agnes Pedersen (Esbjerg), Hedvig Kollewé, I. A., Johannes Mohn, Kaakaa & Co. (Horsens), Niels Nordencrone, Chr. Bilstoft (Gammelby pr. Esbjerg), Leopold Scheffner, Charles Klint, Robert Gaber, Robert Tuchen, Alfred Silcowitz Hansen, Frode Andersen, N. N. (Frederikshald, Norge), Gertrud Fensen, Margrethe Fensen, H. P., Knud Heiden O. Holmgren Josef Krsziza, Antonia Fensen, »Fredericia«.*

**P** Afholdsforeningen »Sct. Johannes«. Onsdagen den 20. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$  Aften, **Møde for alle**, Gasværksvejen 9<sup>a</sup> o. G. — Foredrag af højærværdige Hr. Pastor Esser: »Den spanske Inkvisition.« Derefter Solosang af Frk. Wetterholz. Oplæsning. — Mød alle tidligt.

Børneafdelingens sidste Møde i det gamle Aar Søndag den 17. ds. Kl. 3 Efterm. Bestyrelsen.

Fredag d. 15. ds. udkom 3. Aargangs 12. Hefte af

### „VARDEN“.

Indhold: J. J. Kronstrøm: Munken Lorenzo.  
R. Jahn-Nielsen: Fire Digte.  
G. Schmiderer: Katholsk Kultur. II.  
Stijn Streuvels: Den hvide Vej.  
Litteratur og Teater.

I Annoncetillæget:

G. Fullerton: Rosemary. II.

Tredie Aargang faas komplet à 4 Kr. i alle Boglader og hos Udgiveren, Kong Georgs Vej 35, København F., Telefon Godthaab 613 Y.

Fine **Dame- og Børnedragter** syes billigt.

J. Knudsen,  
Gothersgade 89<sup>a</sup> o. G.

**En Pige, 28 Aar**, søger Plads i en katholsk Familje. Man bedes henvende sig til hendes nuværende Plads: Gl. Kongevej 152 A. (Kaptejn Bergersen.)

**Den** katolske Syge- og Ligkasse af 1867  
 giver fri Læge og Sygepenge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr., eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Kontortid: Søgndage fra Kl. 1-3 og 5-7.  
 samt Lørdag Aften

F. Simonsen,  
 St. Jørgens Allé 11, 1 Sal.

## C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,  
**Fredericia,**

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.  
 Edsvoren Leverandør til katolske Kirker.

## Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.



Kom og se smukke

# Julegaver!



Palmer! Planter og Hængeampler!

Pyntede Smaating! Alle Slags løse Blomster!

Vildvin, Epheuranker etc. Skaale og Jardinierer pyntes!

## A. Gabers Blomsterfabrik,

Walkendorfsgade 5, St.

### Kirkelig Kalænder.

**Søndag** den 17. December. 3. Søndag i Advent. — 18. M. Forventning af Frelserens Fødsel. — 19. Ti. Ferialdag. — 20. O. (Tamperfastedag) Ferialdag. — 21. To. Thomas, Apostel. — 22. F. (Tamperfastedag) Ferialdag. — 23. L. (Tamperfastedag) Ferialdag.

**Søndag** den 24. December. 4. Søndag i Advent. Vigilie til Julefesten (men naturligvis ikke Fastedag, da det er en Søndag).

### Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10	Højm. m. Præd.	Kl. 6	And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	- - -	- 5	-
				m. Katekese.
St. Anna Kirke (Sundby):	- 10	- - -	-	Kl. 6 And.
				m. Præd.
Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.):	- 10	- - -	- 6	And.
				m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	- - -	- 3	And.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7	- - -	- 3	-
Noviciatets Kap. (Strandv. 91.):	- 9	- - -	- 2 $\frac{1}{2}$	-
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	- - -	-	-

Stille hl. Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Anna Kirke Kl. 8; i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ ; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$ ; i St. Andreas Kirke Kl. 7 og 7 $\frac{3}{4}$ .

**NB.** Dersom der i næste Nr. ikke skal ganske sam me Gudstjenesteordning som ifjor for de kommende Helligdage (Jul, Nytaar og de to umiddelbart foran disse faldende Søndage) da bedes man i Tide (senest Onsdag) indsende de ev. Forandringer. (Det samme bedes husket angaaende hl. 3 Konger, som falder paa en Lørdag.)

**Gudstjeneste i Slagelse (Bredgade 17).** Første Juledag (25. Dec.): Højmesse med Prædiken Kl. 10; Andagt m. Foredrag Kl. 2; Katekese Kl. 3.

**Hjærtelig Tak** til den anonyme Dame for de 10 Kr. til de Fattige, ligesom ogsaa for Frimærkerne til Samlerforeningen. Red.

**2 Paraplyer**, som er glemt i Rosenkranskirken, kan afhentes hos Søstrene eller i Sakristiet.

**Abonnenter i København**, som faar Bladet tilbragt af Budet eller selv afhenter Bladet ved en af Kirkerne, modtager sammen med dette Nr. et Brevkort, som bedes udfyldt og afsendt med Posten. Fra 1. Jan. 1906 bliver Bladet nemlig udelukkende udsendt pr. Post. Skulde nogen af fornævnte Abonnenter (Postabonnenter, som have bestilt og betale Bladet pr. Post berøres ikke af denne Forandring) ikke modtage noget Brevkort, bedes man venligst tilskrive Hr. Grosserer Aug. Millech, Købmagergade 13, sin Adr., for at undgaa Forsinkelser.

 **Som Fortsættelse af Ugebladet følger hermed en Fortegnelse over katolsk Litteratur.**

# Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 52.                      Søndagen den 24. December.                      1905.

---

**Indhold:** Jul (Digt). — Isispræsten. — Den hellige Julenat (Digt). — Et Minde. — Jul i Mexico. — A. C.s Foredragsrække (2. Række, 3. Foredrag). — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — En Berigtigelse. — Bekendtgørelser.

---

## JUL.



En Stjernenat for mange Aar tilbage,  
en Stjernenat i Kong Herodes Dage,

blev Jesus født... Men over Verden vide  
end mindes man den Nat ved Julefide...

Saa langt som viede Julekerter brænder,  
i Barnets Navn sig folder alle Hænder.

Saa langt som viede Juleklokke tone,  
sig bøjer alle Knæ for Barnets Trone...

Den Nat bli'r staaende, mens Sekler skrider,  
fi Julens Drot er Drot til alle Tider!

R. Jahn Nielsen.

## Isispræsten.

Fra Tysk ved M. H.

—o—

Endnu ragede Pyramiderne op i den blaa Luft; endnu som for tusind Aar siden flød Nilen forbi deres Fod; endnu stod Stenkolosserne der, som vilde de prædike det eviggamle Ord: »Alt frygter Tiden, men Tiden frygter Pyramiderne.«

Men det gamle Ægypten var ikke mere. I Blod var Faraoenes Herlighed gaaet til Grunde. Perserne havde ødelagt Riget, og hvad *de* havde skaanet, tilintetgjorde Grækerne. Hvor Ramses den Store i Panser og Plade i Spidsen for hundrede Tusinder var draget ind, der hørtes nu de romerske Legioners taktfaste Skridt.

Et var der endnu: den gamle ægyptiske Religion med sin Alvor og sin hemmelighedsfulde Visdomslære; Verdenserobrerne antog den og ofrede til Solguden Amun Ra og Isis.

Og endnu stod det mægtige Stentempel med sine utallige Søjler, sine Sfinxer og Pyloner.

— — — — —

Solen sank blodrød ned i Vest og forsvandt i Horisonten bag Ørkenens gule Sandmark. Fra det mægtige Tempel lød alvorlige Sange, af og til afbrudte af Basuner. Det var Præsternes Kor, der hilste den bortdragende Sol.

Ptahotep, en af de Ældste, men ikke Forstanderen for Kasten stod alene, afsides bag en Søjle. Hans Øjne var lukkede, Armene korslagte over Brystet. Han hørte paa sine Brødres Sang, men hans Sjæl var opfyldt af andre Tanker end dem Sangenes Ord indeholdt: deres Sang var en Lovsang til Solen, Gudssønnen, den førstefødte, Altets straalende Lys, Livsvækkeren.

Ptahotep var lærd, ja endnu mere, han var vis og god. Afgudsdyrkelsen havde han lært, da han var Barn, men jo mere han lærte, jo mere han erfarede af den hemmelighedsfulde Lære, des mindre troede han i sit Inderste

paa disse Guder. Hvorfor lod de Folket tilbede hundrede Guder, naar de selv kun tilbad den ene Gud, Ra, om hvem de sagde: »Den, som opfylder alle Ting, er Amun. Denne kongelige Gud var fra Begyndelsen af. Han er Phtha, den største af Guderne.«

Ptahotep tænkte og tænkte. Han hørte kun med et halvt Øre paa sine Kaldsfællers Hymner. Pludselig forstummede Koret, og Ypperstepræsten kaldte højt:

»Ptahotep, træd nærmere!«

Et fint Smil krusede hans Læber, men da han saa Ypperstepræstens vrede Aasyn, veg det for et Træk af fast Bestemthed.

»Hvorfor holder Ptahotep sig borte fra vore Lovsange til Guderne?« spurgte Oldingen med truende Stemme. Disse Ord var ledsagede af Præstekorets uheldsvangre og dumpe Mumlen.

Ptahoteps slanke, kraftige Skikkelse rankede sig endnu højere. Hans Øjne skød Lyn og med fast, tydelig Stemme svarede han Forstanderen:

»Fordi jeg lige saa godt som I véd, at der ikke gives hundrede Guder, men kun den ene, Skaberen og Opretholderen; kald ham Ra eller Amun, eller hvad I vil. — For at behage de romerske Erobrere, som optager alle fremmede Guder, bedrager I Folket i Stedet for at sige det Sandheden, der er indeholdt i vor hemmelighedsfulde Lære. Men jeg siger eder: den ene sande Gud vil omstyrte alle vore Templer, saa uforgængelige de end maa synes, saaledes som han har styrtet vore Forfædres Herlighed med de Redskaber, han har valgt sig. Ptahotep ved, at i Eders Øjne gør han sig skyldig i Forræderi, men en Stemme i hans Indre siger ham, at han tænker ret. Han vil gøre Dommen let for Eder og frivillig gaa ud i Ørkenen.«

Efter disse Ord gik han hen imod Udgangen, medens der lød forvirret Tale bag ham; Tempelvagten ved Indgangen, der intet vidste om det forefaldne, bød ham den



foreskrevne Hilsen, da han gik forbi Pylonerne og gennem den lange Allé af Granit-Sfinkser til sin Bolig. Faa Øjeblikke efter forlod han Huset, udrustet med en lang Stav, en Græskarsflaske med Vand og en lille Taske, der indeholdt det nødvendige, og gik ned til Nilens Bred. Der steg han ned i en Baad og lod sig sætte over. I Begyndelsen førte Vejen gennem frugtbare Hvede-, Hirse- og Rugmarker, i de velplejede Haver stod Palmer, Olie- og Figentræer.

Rask skred Vandreren fremad, og da Ørkenbjergene glødede i Aftensolen, havde han naaet Ørkenens Rand. Ikke et Blik kastede han tilbage til Hjemmet.

Saaledes vandrede Ptahotep i mange Dage, indtil han i Nærheden af en Oase fandt en Hule, som han valgte til sit Opholdssted. Her levede han ene med sine Tanker. Oasens Beboere bragte ham det lidet, han behøvede for at leve, som Tak for mangt et godt Raad, han gav dem. En Nat troede han at høre en Stemme, der befalede ham: »Ptahotep, tag, hvad du har af Mad og Drikke og drag mod Nord!« Som i Dømmen fulgte han Røsten. Han gik ud i den stjerneklare Ørkenat, stadig længere og længere bort. Solen stod op af det »røde Hav«, og da den hinsides Nilen gik til Hvile, vandrede Ptahotep endnu. Han saa Nilens Vande blinke og paa dens venstre Bred Omridsene af de mægtige Pyramider.

Da hørte han som en sagte græden. Ved Foden af en Klippe stod en ensom Daddelpalme, og under den havde en Mand og en Kvinde lejret sig med et Barn, medens et lille Æsel forgæves søgte efter Næring i Ørken-sandet. De fremmede Vandrere syntes udmattede. Ptahotep fremskyndede sine trætte Skridt og stansede foran den lille Gruppe. Kvinden var ung og vidunderlig smuk, i Mandens alvorlige Ansigt saas der allerede Furer. Men Barnet, der syntes lige at være opvaagnet, saa paa Ptahotep med et Blik, der lyste som Solen, og fyldte Ægypteren baade med inderlig Glæde og dybtfølt Ærefrygt.

Manden sagde til ham: »Hvem du end er, gode Fremmede, saa vis mig et nærliggende Herberge, thi vi er ved at vansmægte.« Ptahotep svarede ikke, men tog sin Græskarsflaske fra Bæltet og rakte den fremmede Mand Brød og Frugt fra sin Taske. Denne takkede ham og vilde forfriske Drengen. Et Smil som Morgenrøden gled hen over Barnets søde Ansigt; det rystede paa Hovedet, viste med sin lille Haand op til Træets Top, hvor der hang nogle Frugter, og sagde med sølvklar Stemme, der dog lød som Almagts Befaling: »Lille Træ, bøj dig!« Og Palmens Krone bøjede sig dybere og dybere, indtil Barnet kunde plukke en Frugt, da rejste den sig igen. Men Barnet rakte med straalende Blik Frugten til den Fremmede. Ptahoteps Øjne fyldtes med Taarer, og Visheden om et mægtigt Under opstod hos ham.

»Tag gennem mig Gudssønnens Tak,« sagde Kvinden med blid Røst; »du har villet forfriske os. Viljen er lige saa meget værd som Gerningen, og Hærskarernes Herre vil evig lønne dig det.«

Parret rejste sig. Den Fremmede hjalp Kvinden med Barnet paa Æslet og de drog videre langs med Nilen hen imod Pyramiderne. — Solen sank, hvide Ibiser sejlede gennem Luften; de fjerne Pyramider glødede i rødtligt Skær. — Længe stod Ptahotep og saa efter dem. Da lød det i hans Indre: »Ra og Osiris ere døde. Det er den sande Gud, der virker slige Undere.«

Og fra nu af troede han paa den sande Gud.

---

## Den hellige Julenat.

—o—

**A**lt Solen var sunken bag Bjærgenes Rand  
og stille hang Cederens Grene;  
et Leje sig søgte den Vandringsmand  
i Nattetimerne sene.

Men Hyrderne udenfor Betlehems By  
 med Hjorden ved Davidsborgen,  
 de havde alt fundet i Teltet Ly  
 kun En skulde vaage til Morgen.

Det faldt ham ej svært — et sælsomt Skær  
 ham fyldte med Undren og Gysen;  
 det fanged hans Blik, og hans Videbegær  
 blev vakt ved den natlige Lysen.

Halvt Frygt halvt Glæde betoges han af,  
 da Lyset paa Midnatshimlen  
 sig formede til en dejlig Seraf,  
 saa blegned al Stjernevrимlen.

Med barkede Haand sit Øje han gned:  
 Hvad er det, jeg skuer paa Hvælvet?  
 Mon Sansedrag eller Virkelighed?  
 Fra Himlen et Bud eller Helved?

Han vækker de andre Hyrder brat  
 og beder dem Synet at raade;  
 da træder de ud i den lyse Nat,  
 men alt og for dem er en Gaade.

Dog fluks al Tvivl er slagen til Jord  
 da Englen sit Bud dem bringer,  
 mens hele det himmelske Sangekor  
 neddaler paa hvide Vinger.

Ret aldrig de hørte saa liflig en Sang,  
 ej heller saa trøstelig Tale  
 som den, der nu lød over Bethlehems Vang  
 og hen over Judalands Dale.

Thi Englen sang: »Et Barn er Jer fød  
 »i Bethlehems Stald histinde!  
 »Et Barn, ved hvilket al Syndenød  
 »Skal lindres som ingen Sinde!

- »Et Barn, ved hvem den højeste Gud  
 »skal Ære beredes tilfulde!  
 »En Frelser, ved hvem skal sones ud  
 »den Brøde, der hævnnes skulde!
- »Ja, ham skal I se, om hvem Fædrene bad,  
 »at Himlen ham snart maatte sende.  
 »Han fødtes i Nat i Kong Davids Stad;  
 »paa Krybbe og Straa I ham kende.
- »Ja, det være Eder et sikkert Tegn:  
 »Et Barn i Svøb skal I finde;  
 »en Stald er mod Kulden dets skærmende Hegn,  
 »dets Moder — en fattig Kvinde!«

Da Engelen steg, de iled paa Stand  
 til Krybbebarnet i Stalden.

De fandt, at Engelens Tale var sand —  
 hvert Skæl var fra Øjet dem falden.

Da sank de i Knæ, da jubled' de ud,  
 hvad Englen dem lærte med Føje:

»Nu Fred paa Jord og Ære for Gud!  
 »Ja, Ære vær' Gud i det Høje!«

F. R.

---

## Et Minde.

— 0 —

Det var Juleaften. Glædens og Fredens udkaarede Højtid, det læste man tydelig i Grosserer Lunds glade Smil, i hans Hustrus dybe mørke Øjne, i Børnenes forventningsfulde Ansigter; men mest dog i Moster Margrethes festlige Smil og muntre Ansigt. Moster Margrethe var Børnenes særlige Yndling; thi overalt hed det: »Moster, vil Du sige mig det, vil Du gøre det for mig, vil Du have det,« og saadan fremdeles, saa Fru Lund var lige ved at

blive misundelig paa sin Søster for al den Kærlighed, Børnene ofrede paa hende.

Moster Margrethe var en ung Pige paa 20 Aar, ikke ret høj, men en lille yndefuld Skikkelse; man kunde ikke kalde hende smuk, men over hendes Ansigt laa et Udtryk af indre Lykke og Fred, som gjorde, at man uvilkaarligt kom til at synes om hende. Grosserer Lund var nu gift for anden Gang, og han var umaadelig lykkelig med sin anden Hustru, som havde forstaaet at vinde hans Børns Tillid og Kærlighed. Intet Under, at han syntes om sin Familje og sit Hjem, som rummede saa megen Fred og Lykke.

Juletravlheden var nu forbi, kun Margrethe havde nogle Småpakker, at ordne, og hun var just i Færd dermed, da Fru Lund aabnede Døren til Salen og sagde: »Margrethe, saasnart Du er færdig, saa gør mig en Tjeneste med at underholde Børnene til vi kommer tilbage; jeg og Holger vilde gerne i Kirke.«

»Med største Fornøjelse, det skal oven i Købet være mig en stor Glæde,« svarede Margrethe.

»Ja, jeg ved det, du er ogsaa en Perle,« svarede Fru Lund.

»Ja, og du en Diamant,« udbrød Margrethe muntert.

— — Da alt var færdigt, mønstrede Margrethe det hele med et undersøgende Blik, og da hun syntes at være tilfreds, forlod hun Salen for, som hun havde lovet, at underholde Børnene. I Dagligstuen sad Firkløveret og ventede med Længsel, og ikke saasnart viste Margrethe sig, førend de alle som med én Mund raabte: »Aa, Moster, fortæl os en Historie.« »Ja,« svarede Margrethe, idet hun satte sig til rette i den magelige Lænestol, som Børnene havde faaet skubbet hen til Kaminen, hvis Flamme oplyste den dunkle Dagligstue. Og saa gik det løs med Æventyr, Fortællinger og alt, hvad de ønskede. Saaledes havde de siddet længe og underholdt hverandre, og Margrethe skulde lige til at begynde paa et nyt Æventyr, da den ældste af Pigerne

rejste sig op fra den lille Skammel, hvor hun sad, og sagde: »Moster, fortæl os hellere, hvorledes det gik til, at Du blev Katholik.« Ved disse Ord jog en Purpurrødme over Margrethes Ansigt, som dog hurtig forsvandt for et stille og lykkeligt Smil.

»Som I vil,« svarede Margrethe, »bryder I Jer om at høre det for mig uforglemmelige Minde, skal det være mig en Glæde at fortælle Jer det.« Og saa fortsatte hun: »Jeg husker saa nøje de mindste Omstændigheder. Det var Juleaften, fint og tæt dryssede Sneen ned og lagde sig som et Tæppe paa Husenes Tage, paa Træer og Buske, paa Mark og Eng. Overalt hvor man vendte sig, var der Julestemning og Travlhed; kun ikke i Inspektør Brauns hyggelige Villa, thi der ventedes Døden hvert Øjeblik. Inspektørens ældste Datter laa meget syg, og Lægen havde sagt, at maaske levede hun ikke til Julemorgen; intet Under, at man derfor ventede den uvelkomne Gæst med bange Anelser. I Sygeværelset havde Fru Braun tilligemed den næstældste Datter taget Plads, for at være ved Haanden naar der skulde indtræffe noget. Paa engang lød Kirkens dybe Malmklokker ned i Sygeværelset, den unge Pige rejste sig fra Stolen, hvor hun sad, ilede lydløst ud, iførte sig Kaabe og Hat og løb ud i den stille Juleaften. Hun saa Folk ile til Kirke, hun ænsede dem ikke, forbi den pragtfulde oplyste Kirke ud af Landevejen ilede hun, indtil en usynlig Magt standsede hende, og hun fandt sig selv staaende foran en mindre graa Bygning, paa hvilket et simpelt Jernkors prangede. Hun aabnede Porten og traadte ind i et lille tarveligt, men hyggeligt Kirkerum. En usynlig Magt bøjedede hende i Knæ, og en inderlig brændende Bøn steg fra hendes forpinte Hjerter op til ham, som er de bedrøvedes Trøster og de syges Frelse. Da var det som om hun følte en Haand stryge hen over hendes Pande, og en Stemme hviskede: »Din Bøn er hørt!« Da fik hun først Øje for, hvor hun befandt sig. Nu først saa hun, at hun befandt sig i den katholske Kirke; ingen

havde set hende komme, og ingen saa, da hun gik, saa hun slog sig til Taals med, at ingen behøvede at faa det at vide, at hun havde søgt den katholske Kirke for at bede.

Hun skyndte sig nu hjem, og i Døren modtoges hun af Fru Braun, som fortalte hende, at Esther var falden i en dyb Søvn, som gjorde sit til, at hun vilde gaa Sygdommen igennem. Aa, hvor blev den unge Pige glad, da hun hørte, at Søsteren vilde komme sig, og i hendes Hjerter tonedet det: »Glæder og fryder Eder, thi se, jeg forkynder Eder en stor Glæde; Eder er i Dag en Frelser født, som er den Herre Krist i Davids Stad.«

Efter denne Aften besøgte den unge Pige ofte det lille Kapel, og til sidst gik det op for hende, hvor Sandheden i Overensstemmelse med Guds Ord fandtes, og ingen Hindring forekom hende stor nok til at afholde hende fra at følge sin Samvittigheds Stemme. Og Julen efter denne minderige Aften knælede Inspektør Brauns næstældste Datter atter i det lille Kapel, men denne Gang for at bekende sin Tro for den almægtige Skaber og for Menighedens Medlemmer. Opfyldt af en inderlig Fred og Glæde modtog hun de Lykønskninger, som Vennerne, hun havde erhvervet sig gennem det forløbne Aar, bragte hende.

Se saadan gik det til, at eders elskede Moster gik ind til den Kirke, i hvilken hendes Bøn var bleven hørt.«

»Tak, og Gud ske Lov for dig, Moster!« udbrød de alle fire i Kor.

»Ja, Gud ske Lov for hende!« udbrød Fru Lund, som lydløst var kommen ind og havde hørt Slutningen af Historien.

»Gud ske Lov for Jer allesammen!« sagde Grosserer Lund, idet han med et lykkeligt Smil betragtede den lille Gruppe, som han kaldte sin Familje.

## Jul i Mexico.

—o—

Ærede Hr. Redaktør!

Maaske kan det interessere Ugebladets Læsere at høre et og andet herfra om vore Fester og Højtider etc., nu stunder jo snart Julen til, og derfor, hvis De kan gøre Brug deraf, vil jeg fortælle om vor første Jul herovre, i Sommervej med Kanariefuglesang og Blomsterduft, medens det hjemme i Danmark var graat og koldt, og Fuglesangen kun lød bag Burenes Gitre. — Jeg havde været en Døl ængstelig ved Tanken om den tilstundende Jul og befrygtet, at den skulde kalde Hjemveens Længsler til Live igen hos mine kære, nu da den netop var begyndt at fortage sig lidt. Men hvor formede det sig ikke alligevel altsammen smukt for os, da vi Juleaften atter igen var samlede. Min Moder, Børnene og jeg bor jo hernede i Cuernavaca i halvtropisk Klima, da vi ikke kunde taale den tynde Luft i Mexico-city, og min Mand maa saaledes nøjes med af og til at besøge os her.

Juleaftens Morgen gik vi efter 7-Messen hen paa »la plaza« (Torvet) for om muligt at finde i det mindste lidt Grønt og Blomster, men det endte med, at vi holdt vort Indtog i Hjemmet med Favnen fuld af alle Slags kendte Julesager lige fra Æbler og Nødder til Glaskugler og Englehaar, ledsaget af en »cargador« (paa dansk: Bybud) med en dejlig stor Ædelgran, og vor Husholderske havde i vort Fravær af en forbigående Indianer købt en Plante fra Bjergene, der var 1½ Meter høj i Stænglen og besat med smaa rødgyule Klokkeblomster (*orega de burro*); — ogsaa vor Portnerske kom os i Møde med en stor Buket af røde Liljer, — de gode Mennesker, de vilde alle bidrage deres til, at vi ikke skulde komme til at savne vor danske Jul, — de vilde vise, at man ogsaa her kunde komme i Julestemning selv uden Sne og knitrende Frost.

Vi havde da hele Formiddagen fuldt op at gøre med



at ordne Juletræ og Julebord. Sne fik vi jo ikke til Træet, men brugte saa i Stedet for de store røde Liljer, der tog sig prægtige ud i det mørke Træ mellem al Glimmeret og uvilkaarlig ledte Tanken hen paa vor Frelsers Hjærteblod, der alt ved hans Fødsel var bestemt til at rense os fra vore Synder.

Middagstoget bragte saa min Mand, han kom belæst med Pakker og gode Sager, og der var jo Jubel hos de smaa ved Faders Ankomst. Kl. 7 spiste vi Julemaden, dansk Risengrød og Andesteg (vi er paa Grund af, at min Mand ikke er Katholik, fritagne for Abstinents). Kl. 8 tændte vi Juletræet, stængede Dørene til Loggiaen og Haven for at lukke Sommeren ude, aabnede Skodderne for Vinduerne til den modsatte Side, hvor vi har den dejligste Udsigt til de to store Vulkaner (Popocatepetl er den mest bekendte), der lyste hvide af den evige Sne, som bedækker Toppene; oppe paa Himlen blinkede de funklende Stjærner som en rigtig klar Frostnat derhjemme. Indenfor var varmt og oplyst, med Duft af Gran og Julelys. Illusionen var fuldstændig. Vi sang nogle gamle danske Julesange, tændte Lysene ved Julekrybben, og om Kap med dem straaledede Juleglæden ud af alles Øjne. Vi havde opnaaet at faa en rigtig dansk Juleaften.

Efter at Børnene omsider var bragt til Ro, sad vi andre ude paa Loggiaen, hvor min Mand havde anbragt kulørte Lamper og her nød vi rigtig den milde sommerlige »Vinternat«. Natviolerne duftede, Vinden susede sagte i Trærnes Løv og Guds klare Himmel hvælvede sig over os som et stort stjernebesaaet Kirkehvælv (st. Andreas Kirken derhjemme i Forstørrelse!). Vi spejdede ud i Himmelummet, om vi ikke kunde opdage Julestjærnen, de hl. tre Kongers Stjerne, som førte de vise fra Østerland til Frelserens Krybbe. Men i Stedet for Stjærnen kaldte en enlig lille Kirkeklokke i det fjærne til Midnatsmesse, snart stemte alle de andre Kirkeklokker i med, ogsaa Kathedraalen og Sognekirken lige overfor. Vi fulgte Klokkernes

Kalden og gik til den saa højtideligt gribende Midnatsmesse. Dér samledes vi i Aanden omkring Krybben i Bethlehem tilligemed vore kære i det fjærne Hjem — —

Vi havde holdt Jul i Mexico.

*Ingeborg Olsen.*

## A. C.s Foredragsrækker.

### II. Række. 3. Foredrag.

— 0 —

#### Hr. Folkethingsmand Jens Busk: Historisk-politisk Foredrag.

Der var ogsaa mødt en talrig Kreds af Tilhørere til A. C.s sidste Foredrag. Og da Hr. Folketingsmand Jens Busk besteg Talerstolen, var omtrent alle Siddepladser optagne.

Taleren begyndte med at meddele, at skønt han saa mange Gange havde staaet paa en Talerstol, saa følte han sig dog en Del »benovet« denne Gang, thi det var første Gang, han talte til en Forsamling af katholske, danske Mænd og Kvinder; dernæst følte han sig lidt trykker ved Tanken om de Foredrag, der allerede havde været holdte fra dette Sted, Foredrag, der havde været saa lærde og saglige.

Man kunde dog ikke mærke meget til, at Hr. Folkethingsmanden var genert. Hans Tale gled med ægte jydsk Kraft og fængslede fra først til sidst. Endelig var det fra politisk Side set fuldendt sagligt. Hr. Jens Busk talte jo ogsaa om dette Emne med en Sagkyndighed, som ikke er almindelig; thi en c. 30'aarig Virksomhed paa Tinge, og det en Virksomhed af saa intensiv Art, giver hans Ord Saglighedens Præg.

Det var ogsaa et stort historisk Materiale, Taleren havde samlet og meddelte paa en klar og overskuelig

Maade, dog maa det tillades at protestere mod Tvivlen om Gorm den Gamles Eksistens.

Naar Taleren havde valgt dette Emne, saa var det fordi det er saa lærerigt for os. Fædrelandskærligheden vokser ved at dvæle ved de historiske Minder, og det mest lærerige var vel at betragte vor egen Tid og dens Politik; thi ud af den daglige Politik vokser Nationernes Historie.

Det var da Meningen i dette Foredrag at skildre den politiske Udvikling fra 1536 og ned til Stænderforsamlingerne og saa muligt senere at tale om Tiden fra 1849 og ned til Nutiden.

Taleren dvælede først ved Forholdene i Frankrig for Øjeblikket, som er »aldeles uforstaaelige for os«. »Hvordan i Alverden kan det gaa til, at saadanne Love kan vedtages i et katholsk Land?« Den Understøttelse, som Staten nu har unddraget Kirken, var jo kun en Erstatning for det røvede Kirkegods. — Taleren drog af disse Forhold den Slutning, at de franske Katholiker ikke har gjort deres Pligt hverken som Katholiker eller som Statens Borgere.

Vender vi derimod Blikket til Tyskland, saa ser vi her en ganske anderledes Holdning, et beundringsværdigt Sammenhold. »Alle danske Politikere nærer den højeste Grad af Beundring for »Centrum« og det Arbejde og den Indflydelse, det, trods knap  $\frac{1}{3}$  af Rigsdagens Medlemmer, har udført. — Det kunde bringe den mægtige Bismarck i Knæ!..... Og vore Landsmænd i Slesvig har ikke haft bedre Forsvarere i den tyske Rigsdag end Centrum.« — Man vil ogsaa let forstaa »Centrums« Indflydelse paa de andre Partier, naar man hører, at selve Rigsdagens Formand, Grev Ballestrøm er en ægte god Katholik. »Dette viser os, hvad Katholikerne kan føre det til, naar de vil.«

Taleren havde ogsaa i sin Tid set med Beundring paa Irlands Kamp for Selvstændigheden, og med stor Forundring havde han læst snart om denne, snart om hin katholske Præst, der havde stillet sig i Spidsen for Folkets

retfærdige Sag. Det var en stor Modsætning, til hvad vi havde set herhjemme, det lutherske Præsteskab var altid gaaet Reaktionens Ærinde, og oppe i Rigsdagen kaldte man det træffende »den sorte Garde«.

Idet vi saaledes betragter de franske, tyske og irske Katholikers Fremgangsmaade, kan vi lære, »at vi ikke skal gaa med dukket Nakke eller gnide os op ad Murene!« Nej, vi har Lov til at hæve vort Hoved højt og træde fast i Jorden; thi vi er i vor gode Ret. »Hvis vi vil elske vort Fædreland, saa skal vi blot lære vor Historie og blive fortrolige med det Liv, vi danske Mænd og Kvinder lever.«

Taleren begyndte da med at gennemgaa den saakaldte Reformations politiske Grundlag og fasislog, at »aldrig er der begaaet en større Skændselsgerning og Voldshandling end Reformationen.

»I Slaget ved Øxnebjerg fik vi Bønder vort Knæk, saa vi blev slet ikke spurgt om Religionsforandringen. 47 jyske Herreders Bønder blev dømt fra Ære, Liv og Gods, men da Herremændene ikke selv gad arbejde paa deres Hovmarker, saa tog de kun Æren og Godset og lod os beholde Livet. — — Og saa taler man om, at Frihedens Sol gik op over vort kære Fædreland — ja, en dejlig Frihed!«

Taleren udviklede dernæst hele den Fremgangsmaade, Kongen tillod sig for at faa gennemført Omvæltningen.

»Tænk Dem, om vor Regering ikke kunde faa en Lov gennemført i Rigsdagen og saa greb til det Middel at kaste de genstridige Rigsdagsmænd i Brummen! — Men netop en saadan Voldshandling maatte Kongen gribe til for at faa Bugt med Rigsraadet, derfor lod han sine tyske Landsknægte tage Biskopperne ved Vingeбенet.«

Ligesom man nu i Frankrig har »skrabet til Bunds«, saaledes var det netop Fristelsen efter at faa fat i Kirkens Gods, der fik Adelen til at gaa med Kongen. Foruden det uhyre store Bispe- og Klostergods »rapsede« man

Bispetienden, c. 120 Mill. — »De fineste Herregaarde her i Landet er netop bygget i det første Hundredaar efter 1536; thi nu havde Herremændene Penge paa Lommen!«

Men hvad skænkede man da til Gengæld for alt det røvede Gods? »Jo, vi fik det offentlige Fattigvæsen!!«

»Og det skulde de vide, D'Hrr., som sidder oppe i det kirkelige Udvalg og skændes saa Haarene ryger af dem, at de sidder under katholske Hvælvinger, at paa samme Sted har den katholske Kirke i sin Tid bespist sine Fattige!«

»En Ting til skal I danske katholske Mænd og Kvinder vide, at naar vi har tabt Slesvig, saa kan vi udelukkende takke Reformationen derfor.«

Taleren paaviste derpaa ganske rigtig, at medens Bispedømmet Slesvig i den katholske Tid paa det nøjeste var knyttet til den danske Kirkeprovins og Ærkesædet i Lund, saa begyndte Fortlyskningsarbejdet straks efter Revolutionen i 1536 med tyske Superintendententer.

»Se, alt dette er Grunden til, at de lutherske Præster er saa bange for os Katholiker og for den sande Oplysning om disse Forhold; thi faar vi Bønder først rigtig at vide, hvor oprørende der er handlet mod os i hin Tid, — ja, saa kan De tro, vi bliver ikke billige!«

Derpaa gik Taleren over til Revolutionen af 1660; men paa Grund af Pladsmangel maa vi standse her. Vi fik allerede i denne første Halvdel af Foredraget saa meget til Eftertanke og glæder os til, at Hr. Jens Busk muligt i en nær Fremtid vil give en Skildring af vor egen Tid.

J—n. J—n.

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**København.** Ligesom i Sommer Hr. Direktør Carl Osterhammel, saaledes kan nu ogsaa Broderen, *Hr. Grosrerer Herman Osterhammel og Hustru*, som for et Par Aar siden efter Moderens Død er flyttet hertil fra Odense, fejre *Sølvbryllup*, nemlig den 28. ds. Sølvbrudeparret, der ligesom dets Navne er bekendt for ivrig Deltagelse i Menigheds- og Foreningslivet, agter at indlede Festdagen med at overvære Gudstjenesten i deres Sognekirke i Boyesgade.

## En Berigtigelse.

Fra den ærede Redaktør af »Julekerten«, Hr. Forfatter Jahn-Nielsen, er der indsendt følgende Meddelelse med Anmodning om Optagelse i Bladet:

Hr. Redaktør!

Med Tak for den venlige Anmeldelse af »Jule-Kerten«, »Nordisk Ugeblad« bragte i sit sidste Numer, skal jeg tillade mig at gøre den ær. Anmelder opmærksom paa, at Maeterlincks Skitze »Ved en lille Hunds Død« ikke er oversat af Hr. Redaktør Oskar Andersen, men af Forfatteren Hr. Johannes Jørgensen — hvilket forøvrigt ogsaa findes anført i Heftet.

Med Tak for Optagelsen

ærbødigst

R. Jahn-Nielsen.

## JULE - KERTEN.

5te Aargang 1905.

Pris 50 Øre. 7 Eksemplarer 3 Kr.

Faas i alle Boglader og hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F., Tlf. Godthaab 613 Y.

**✳** Den katolske Afholdsforening »St. Johannes« afholder **Aftenunderholdning og Bal** Lørdag den 6. Januar Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, Gasværksvej 9<sup>2</sup> o. G. Gratis Entre. Program faas ved Indgangen. Bortlodning af en ægte Edison-Fonograf. Festkomiteen.

**Afholdsforeningen »St. Johannes«** afholder den 2. Januar 2. Nytaarsdags Aften Kl. 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> pr. **Juletræ** for Medlemmernes Børn og for Børneafdelingen i Lokalet, Gasværksvej 9<sup>2</sup> o. G.

Børnenes Forældre indbydes venligt til at overvære Festen, der slutter senest Kl. 11 Aften.

Ligesom de foregaaende Aar, saaledes er der ogsaa i Aar dannet en Komité, hvis Medlemmer i denne Tid tillader sig at henvende sig til Menighedens Medlemmer med en Liste med Anmodning om at tegne sig for et lille Bidrag. Vi beder for Børnenes Skyld, lad disse Mennesker, der arbejder i den gode Mening og med en ærlig Villie ikke gaa forgæves.

Mange Bække smaa, gør en stor Aa. Gaver, saavel Penge som Genstande, afhentes med Glæde af Undertegnede og af Hr. I. P. Stauning, Thorsgade 21<sup>1</sup>, naar der blot sendes Bud derom

Ærbødigst

L. Winther.

Sundevedsgade 14<sup>3</sup>.

## St. Jos. Gildets Juleuddeling.

Bestyrelsen har bevilget alle indkomne Andragender. Udbetaling hos Kassereren, Hr. Sakristan Jensen, Bredgade 64, efter Kl. 5 Eft.

Afholdsforeningen »St. Johannes« afholder intet Møde i Juleugen. Medlemsmøde med Optagelse og Diskussion Onsdagen den 3. Januar 1906, Gasværksvej 9<sup>3</sup> o. G.  
Bestyrelsen.



Der meddeles herved at vor kære lille Søn  
Georg Adolph West,  
6 Aar gammel,  
efter faa Dages Sygeleje er afgaaet ved Døden.

Agnes West,  
født Hutters.

Fritz West.

### Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. December. 4. Søndag i Advent og Julefestens Vigilie (ikke Fastedag).

Mandag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kødets. Første Juledag.

Tirsdag den 26. December. St. Stefans Fest. Anden Juledag. — 27. O. Johannes, Apostel og Evangelist. — 28. To. Uskyldige Børns Fest. — 29. F. Thomas af Canterbury, Biskop og Martyr. — 30. L. Oktavdag.

Søndag den 31. December. Søndagen i Juleoktaven. Sylvester, Pave og Martyr.

Mandag den 1. Januar 1906, Herrens Omskærelse. Nyt-aarsdag.

Søndagen den 24. December. Julefestens Vigilie holdes Gudstjenesten som paa almindelige Søndage; i Jesu Hjærte Kirke bortfalder Prædikenen ved Aftengudstjenesten.

### Gudstjeneste paa 1ste Juledag.

#### St. Ansgars Kirke:

Kl. 6 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer.

» 10 Levitmesse med Prædiken.

» 6 Aften: Festandagt.

#### Rosenkranskirken:

Kl. 5 Morgen: Højmesse med Prædiken.: derefter stille hl. Messer, indtil den sædvanlige stille Messe ved Ottetiden.

» 10 Højmesse med Prædiken.

» 5 Festandagt.

#### St. Anna Kirken:

Kl. 6 Morgen Sangmesse med Prædiken.

» Efter Sangmessen og Kl. 8 st. Messe.

» 10 Højmesse med Prædiken.

» 6 Festandagt med Prædikon.

#### Jesu Hjærte Kirke:

Kl. 6 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer.

- » 10 Levitmesse med Prædiken.
- » 6 Festandagt med Prædiken.

**St. Josefs Kirke:**

- Kl. 5 Morgen: Højmesse med Exposition af det Allerhelligsse.
- » 6 Stille h. Messe.
- » 9 Højmesse med Prædiken.
- » 3 Festandagt.

**St. Knuds Kapel:**

- Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Stille Messe.
- » 3 Efterm.: Festandagt med Prædiken.

**Immaculatakirken (Strandvej 91):**

- Kl. 6 $\frac{1}{2}$  og 8 stille Messe.
- » 9 Højmesse.
- » 2 $\frac{1}{2}$  Festandagt.

**Gudstjenesten paa 2den Juledag**

holdes alle Steder som paa en almindelig Søn- og Helligdag.

**Børnegudstjeneste.** Torsdag den 28. December Kl. 9 holdes i St. Ansgars Kirke den aarlige Børnegudstjeneste med Prædiken og Kollekt til Fordel for Jesu h. Barndoms Forening til Hedningebørns Frelse. Alle Menighedens Børn indbydes tillige med deres Forældre.

**Nytaarsaften (Søndag den 31. Dec.)**

- St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højm. m. Præd. Kl. 6 Takke-And. m. Præd. og Te Deum.
- Rosenkranskirken (Boyesg.): Kl. 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 And. m. Katekese og Te Deum.
- St. Anna Kirke (Sundby): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 6. And. m. Præd. og Te Deum.
- Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 6 Takke-And. m. Præd. og Te Deum.
- St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): Kl. 9 Højm. m. Præd. Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Takke-And. m. Præd. og T. D.
- St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 Højm. m. Præd. Kl. 6 And.
- Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — — 2 $\frac{1}{2}$  — m. T. D.
- St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — 5 —

Stille hl. Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Anna Kirke Kl. 8; i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ ; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$ ; i St. Andreas Kirke Kl. 7 og 7 $\frac{3}{4}$ .

**Kirke-Kollekt.** Under den højtidelige Gudstjeneste Kl. 6 og 10 i St. Ansgars Kirke, Kl. 5 og 10 i Rosenkranskirken og Kl. 10 og 6 i St. Anna Kirke paa 1ste Juledag afholdes en **Kollekt til Kirkernes Opvarmning.**

Paa Nytaarsdag afholdes den første **Halvaarskollekt af Peterspenge** til Bedste for den h. Fader.

**Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17).** Første Juledag (25. Dec.): Højmesse med Prædiken Kl. 10; Andagt m. Foredrag Kl. 2; Katekese Kl. 3.



St. Ansgars Kirke. Menighedsmedlemmer, som ønske at leje (4 Kr. aarlig) eller at opsigte Stolepladser i St. Ansgars Kirke, anmodes om at meddele saadant til Hr. Kirkeforstander Herm. Hoffmann (Købmagergade 48) eller til Hr. Kirkebetjent P. Stein inden Maanedens Udgang.

### Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Millech, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kassere, Cand. phil. Prof. E. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

**Obs.** 1. Januar begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

**NB.** Bopælsforandringer bedes anmeldte til Postvæsenet.

**Abonnenter i København,** som nu faar Bladet tilbragt Bladet ved en af Kirkerne, vil som alt meddelt i forrige Nr. fra 1. Jan. 1906 faa Bladet tilsendt pr. Post. (uden Forhøjelse af Abonnementsprisen). For at undgaa Forsinkelser i Forsendelsen af Bladet, bedes man udfylde og afsende det med forrige Nr. modtagne Brevkort. Skulde nogen af fornævnte Abonnenter (Abonnenter, som have bestilt og betale Bladet pr. Post berøres ikke af denne Forandring) ikke modtage noget Brevkort, bedes man venligst tilskrive Hr. Grosserer Aug. Millech, Købmagergade 13, sin Adresse.

**NB.** De **annoncerendes** Opmærksomhed henledes paa, at der straks efter Nytaar bliver bedre Plads her i Bladet til **Annoncer**. Adskillige, som før ikke har kunnet faa deres Annoncer her i Bladet paa Grund af Pladsmangel bedes særlig at huske dette.

Skriv til vor Repræsentant, Hr. C. Wager, Mariendalsvej 64, som gratis giver Overslag over Annoncer med Tegninger og Clichéer og er behjælpelig med Opsætning af Annoncerne.

**I Bogfortegnelsen,** der fulgte med forrige Nr., er følgende Bøger ikke blevne medtagne:

**Beugny, Fredløs, Fortælling fra Revolutionstiden. 1886. 0,25**  
**Under Polititilsyn, Fortælling. 1881 . . . . . 0,50**

# Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

53. Hærgang.



„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagerg. 13, København K. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, Kbhvn. V. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

---

Nr. 53.

Søndagen den 31. December.

1905.

---

**Indhold:** Sylvester. — Aftenbøn (Digt). — Litterære Notitser. — »Verden vil bedrages«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. Tyskland. — Bekendtgørelser.

---

## Sylvester.

— 0 —

**N**aar Raadhusklokkerne i Aften, Søndag den 31. Dec. 1905, er faldet til Slag for sidste Gang for i Dag for at angive Grænsen mellem i Dag og i Morgen, da skriver vi ikke mere 1905, da hører dette Aar Historien til. Atter er da et Aar henrundet!

Og hvilket Aar!

Et Aar, som sikkert i Verdenshistorien vil staa som et af de mærkeligste — ét af de uroligste — ét af de blodigste Aar, de senere Tider har at opvise. Tænk paa de urolige kirkepolitiske Forhold i Frankrig, hvor der med et enesté Pennestrøg er slaaet en Streg over et helt Aarhundreders hævdvundne Ret, og hvorved den ellers tilsyneladende nok saa fredelige Præsident *Loubet* har skaffet sig et Navn som en af Kirkens største Fjender, et Návsn, som

i denne Henseende kan maale sig med *Combes'*, den første Anstifter af de uretfærdige Omvæltninger. — Tænk paa de mange Krigsrygter, baade fra den gamle og den ny Verden, der bestandig har svirret En om Ørerne! Snart var det mod *England*, snart mod *Frankrig*, det hed sig, at *Tyskland* rustede sin Hær og sin Flaade.... Snart var det i *Nord-Amerika*, snart var det i *Syd-Amerika*, at det ene mægtige Rige vilde tugte det andet... Og det blev jo ikke ved Krigsrygter alene, men dette Aar har jo i *Østasien* været Vidne til en af de blodigste Krige, Historien kan opvise, — en Krig, hvori desværre en stor kristen Nation ikke just spillede den smukkeste Rolle overfor et langt mindre hedensk Folk! — Og naar det saa endda havde været Nødværge fra en af Siderne, en hellig, retfærdig Sag, det gjaldt... Dog nok herom! Vi vil ikke her undersøge og afgøre, paa hvilken Side der var mest Ret eller Uret, hvem der har det største Ansvar her; ikke heller vil vi opholde os ved de blodige Revolutionsscener fra *Ruslands* Indre, som synes at skulde fortsættes ogsaa i det ny Aar. Langtfra at ville udtrykke Ligegyldighed for alt det Blod — skyldigt eller uskyldigt — som flyder under saadanne Uroligheder, kunde man næsten være fristet til at sige: »...dem om det, som har Ansvaret derfor!« og prise de Mennesker lykkelige, som uden at blande sig i politiske Spørgsmaal udover det nødvendige, rolig passer deres daglige, beskedne Dont, som Livet har anvist dem i en eller anden skjult Afkrog af Verden. Lykkelig den, paa hvem der ikke hviler det vældige Ansvar for et helt Folks Lykke eller Ulykke!

Men det var egentlig ikke Hensigten med denne Sylvesterbetragtning at komme ind paa storpoltiske Syner. — Aarskiftet har ogsaa altid et lille Alvorsord at tale til enhver enkelt Menneskesjæl. Ogsaa for enhver af os personlig gælder det: Atter er et Aar henrundet! et Aar af Dit Liv; 365 Dage og Nætter, som blev skænket Dig og hvorover Du en Gang skal aflægge Regnskab: Og hvor-

naar? Ja, det er det netop, Aarsskiftet lægger os nær at spørge om. Thi det er jo saa sikkert som noget, at der en Gang vil komme et Aar, hvis Nytaarsdag vi hilser med samme Glæde som de andre, men hvis Sylvesteraften vi ikke faar Lov til at opleve, — et Aar, som vi begynder her paa Jorden, men som vi slutter et andet Sted, dersom vi i det hele taget kan tale om Tid og Sted dér, hvor Tusinde Aar er som én Dag og én Dag som Tusinde Aar. I dette Aar, som vi ikke kender, men som lige saa godt kan være det næstfølgende Aar, der begynder i Morgen, som hvilket som helst andet — i dette Aar er der en Maaned, og i denne Maaned en Dag, og paa den Dag en Time, et Øjeblik, hvor vort Øren, vort Øje, alle vore Sanser for bestandig vil nægte os deres Tjeneste, et Øjeblik, hvor vort Hjærte vil slaa sit sidste — sit allersidste Slag og hele Maskinen gaa i staa! — Maskinen? Nej! vi ved det saa godt og netop naar vi tænker paa dette Øjeblik — Dødens Øjeblik — saa er det os saa klart som ingen Sinde ellers, at Mennesket ikke er en blot Maskine, der gaar i Staa ved Døden og derpaa kastes hen blandt andet ubrugeligt Skrammel, men at Døden tværtimod betyder Adskillelsen mellem Sjæl og Legeme, og det kun for en Tid — at Sjælen uafbrudt vil fortsætte sit Liv enten i en lykkelig eller ulykkelig Tilstand, eftersom vi selv har villet det og lagt det til Rette for os selv ved den forskellige Brug eller — Misbrug af *Tiden*, af de Aar, af de Maaneder, af de Dage og Nætter, af de Timer og Sekunder, hvoraf vort Liv hernede har været sammensat.

Se, derfor ligger det saa meget nær, en Gang imellem og netop ved Aarsskiftet, som der jo altid er *Mulighed* for, at det er det *sidste* vi oplever, — at forberede sig lidt paa det Regnskab, som vi en Gang vil komme til at aflægge. Det ligger nær paa Aarets sidste Aften at henvende til sig selv det Spørgsmaal:

Et Aar er nu henrundet — *hvor er nu alle de verdslige Glæder og Nydelser*, som jeg i dette Aar har

hengivet mig til? Ak! ogsaa de er forbi og har kun befæstet mig i den Overbevisning, at al jordisk Glæde er forgængelig og forfængelig, naar den ikke nydes med et rent Hjærte, med Taknemmelighed imod Gud og som Middel til et *godt* Maal.

Et Aar er nu henrundet — *hvor er nu de Lidelser, Kampe og Genvordigheder*, som det kostede os at øve det gode og at opfylde Guds hellige Vilje? Ogsaa de er forbi! overstaaet og glemt! Men de derved erhvervede Fortjenester er hengemte og giver os Haab om en himmelsk Løn. Dette Haab og en god Samvittigheds Vidnesbyrd er den eneste sande Lykke her paa Jorden og det eneste sikre Underpant paa en tilkommende evig og fuldkommen Lykke.

Et Aar er nu henrundet — *hvormange Aar har vi endnu tilbage?* Det ved vi, som sagt, ikke. Men saaledes som vi henlever de enkelte Aar, saaledes henlever vi *Livet!* — Som ét Aar forsvinder efter det andet, saaledes svinder tilsidst hele vort Liv og vi ved ikke hvilket Aar, der skal danne Afslutningen paa vor jordiske Pilgrimsfærd. For *nogle* af os er det forløbne Aar sikkert det sidste, *maaske* for *mange* af os, *maaske* for *mig* eller for *dig!* Ingen er i denne Henseende sikker. Hvem havde f. Eks. i Fjor ved denne Tid anet, at vi nu ikke mere skulde have vor kære afdøde *Pastor Johansen* iblandt os? Han, som netop ved denne Lejlighed, ved Aarsskiftet, plejede her i Ugebladet at give os en karakteristisk lille Betragtning, hvori altid baade hans præstelige Alvor og hans personlige Lune i Forening gjorde sig gældende. Men, som sagt, *ingen* er sikker i denne Henseende, og derfor gælder det om *altid* at holde sig rede til Rejsen over i Evigheden.

Hvor smerteligt vil vi ved vort Livs Ende angre det, om vi har ladet Naadens Tid gaa ubenyttet hen! — — — Og naar saa blot ikke denne Anger kommer for sent! — — — Og hvem ved om vi i det hele taget da faar Tid til Anger? — — —

---

## Aftenbøn.

—o—

**F**ør jeg mit Øje lukker,  
og før jeg Lyset slukker,  
før Mørket bredes ud,  
jeg folder mine Hænder  
og knæler ned og sender  
min Aftenbøn til Dig, o Gud!

Du ved, hvad bedst kan baade!  
Gør i Din store Naade,  
at Natten bliver god!  
Læg mig Dit Ord paa Sinde,  
at altid det maa skinne  
og vise Vejen for min Fod!

En Lyst Dit Bud mig værel  
Glad vil jeg Lænker bære,  
naar Du har smeddet dem!  
Saa gaar jeg jo ad Veje,  
hvor gyldne Frugter neje,  
og naar ved Enden — Livets Hjem!

Jeg ingen Sjæl vil glemme  
— mindst alle dem derhjemme —  
i Bøn af Hjærtens Grund!  
I Jesu Navn jeg sover,  
og Jesu Navn jeg lover  
med Glæde frisk i Morgenstund!

V. J.

---

## Litterære Notitser.

—o—

I »Nationaltidende« skrives om vort Julehefte:

»**Julekerten**«. Det under ovenstaaende Navn udkommende katholske Julehefte møder atter i Aar, som sædvan-

lig redigeret af Forfatteren Richard *Fahn-Nielsen* og paa »Varden«s Forlag. Saavel Redaktør som Udgiver fortjener deres Trosfællers Tak, fordi de, ved de til Raadighed staaende Midler, har vidst at opnaa saa smukt et Resultat. Hæftet indledes med en Reproduktion efter Maurice Denis' rørende og gribende Billede »Notre Dame à l'école« og byder iøvrigt, baade hvad Tekst og Billeder angaar, et rigt og afvekslende Indhold.

Mindst heldig er maaske Frontespicen — en Gengivelse af en Tegning af Dalsgaard.

\*

\*

\*

Hvad ellers *Julelitteraturen* angaar kan det bemærkes, at Forfatteren *Johannes Førgensen* bl. a. skriver i »Julebogen«: »Ikke uden Frugt« m. Illstr. af Frants Henningsen og at Forfatteren R. *Fahn-Nielsen* har forskellige Bidrag i »Folkelæsning« i »St. Olaf«, i »Illustr. Tidende«, samt i en Række Provinsblade.

\*

\*

\*

I »Dansk Kirketidende« Nr. 48 findes følgende Anmeldelse af den katholske Forfatter R. *Fahn-Nielsens* to Bøger: **Borgerkongen** og **Landet i Vaade**. (144 og 142 S. Pio.):

De to Bøger har som parentetisk Fællestitel: En Reformator; det er Poul Helgesen (hvorfor mon Forf. benytter den fejlagtige Form: Eliesen, en intetsteds hjemmehørende Sammenblanding af det danske og latiniserede Navn?), der her skildres med katholsk Sympati. I denne Skildring er indlagt en Kærlighedshistorie; men disse to Linier løber i den Grad ved Siden af hinanden, at det vel lod sig gøre at partere hele Værket kapitelvis i de Stykker, der handler om Lektor Pouls Kirkekamp, og dem, der handler om skøn Valborgs Kærlighed, uden at nogen af Delene vilde lide kendetligt paa sin Sammenhæng derved; saa vilde der blive to Fortællinger, en om Historie og en om Elskov, hvoraf den første vilde være den bedste; den sidste gør i altfor høj Grad Indtryk af at være puttet ind for at faa det hele til at gaa i Publikum — naa, maaske det er nødvendigt for Publikums Skrøbeligheds Skyld, men det plejer at gøres mere behændigt sammenstøbt, end her er Tilfældet. — Den nyere Historieforskning har jo maattet gøre hin fremragende

Skikkelse fra Reformationstiden megen Afbigt for tidligere Tidens Uret (Smædenavnet: Vendekæbe); Forf. tager sig nu for at popularisere disse Forskningens Resultater under Romanens Form og løser denne Opgave med Held i et levende og fængslende Tidsbillede, der sikkert bundes i indgaaende Kendskab til hine Tidens Forhold og Tankegang; den lærde og fromme Karmeliter, hvis nidkære Kærlighed til hans Kirke blev misforstaaet baade af dens Venner og dens Fjender, kommer til at staa med det ægte tragiske Lys over sig, som altid skaber Medfølelse. Bogen maa da anbefales alle, som holder af at gøre historiske Studier ad Romanlæsningens lette og fornøjelige Vej.

Ovennævnte Spørgsmaal fra Anmelderen til Forfatteren angaaende Navnet *Helgesen* eller *Eliesen*, har vi anmodet den ærede Forfatter om at svare paa her i Bladet og hans indsendte Svar er saalydende:

»P. E.s latiniserede Navn er uomtvistelig *Paulus Heliæ*; men i Oversættelsen deraf vakler man mellem *Helgesen* og *Eliesen*. Jeg har foretrukket den sidste Form, fordi Navnet Eliesen (eller Eliasen) endnu den Dag i Dag forekommer i Sverrig (vistnok beslægtet hermed Navnet: Elis, f. Eks. i Strindbergs Drama »Påsk«); men P. E. var, som bekendt, en *Hallænder* (f. i Varberg). — Iøvrigt forekommer Indvendingen mig saare uvæsentlig.«

\* \* \*

I samme Tidsskrifts (»Dansk Kirketidende«) Nr. 51 findes nedenstaaende velvillige Anmeldelse af Pater *Amand Breitung's*: **Uviklingslæren og Kristentroen**. Et Baade—Og imod Vilhelm Rasmussens og andres Enten—Eller. (Milo. 74 S.)

Enhver der kender Katholiken *Pater Breitung's* Bog: »Abeteoriens Bankerot«, vil med Glæde og Forventning gribe denne Forfatters nye Bog, der har det Fortrin for sin mere lærde Forgænger, at den kan læses og forstås af ethvert nogenlunde oplyst Menneske. Bogen er oprindelig fremkommen som Artikler i »Folkelæsning« og foreligger i Særtryk med sin første Del under ovennævnte



Titel. Dens sidste Del vil udkomme i December og vil omhandle de forskellige Former af Udviklingslæren samt »Beviserne for Menneskets dyriske Afstamning.« Den foreliggende første Del behandler Spørgsmaalet om »Tro og Udvikling, i Almindetighed« under fire Afsnit: Skabelse og Udvikling, Udvikling og »Selvdannelse«, Udviklingslæren og den bibelske Skabelsesberetning og Udviklingslæren forenelig, men ikke jævngyldig med Kristentroen.

Man faar, ikke blot ved Henvisningen til de mange store Naturforskeres Navne, men ogsaa ved Forfatterens egen Bevisførelse og Fremstilling, et stærkt Indtryk af den solide Videnskabsmands Grundighed og Forsigtighed, og da Bogens Sprog er godt og let, kan den anbefales paa det bedste til alle, der interesserer sig for dette »brændende Spørgsmaal i Nutiden«.

\*

\*

\*

Da ovennævnte Bog af Pater Breitung allerede i og for sig fortjener vor fulde Opmærksomhed paa Grund af dens Lødighed og Aktualitet — og da det sikkert vil interessere vore Læsere at høre, hvilke gunstige Domme selv protestantiske Blade fælder om Bogen, saa betænker vi os ikke paa endnu her at gengive to andre Blades Udtalelser om Bogen, nemlig »København« og »Aarhus Amtstidende«. »København« for 31. Oktober skriver:

»**Livets Oprindelse.** Den lærde Katholik, *A. Breitung* ved St. Andreas Kollegiet i Ordrup, har nylig udgivet en Bog: Udviklingslæren og Kristentroen, i hvilken han hævder, at Valget staar ikke mellem disse to, men at man godt kan holde *baade* paa Udviklingslæren og den kristne Tro paa en Skabelse.

Det egentlige Stridsspørgsmaal er jo dette: *Hvorfra stammer Livet?* Herom *véd* vi intet.<sup>1)</sup> Vi kan kun opstille visse Gisninger, som alle er Genstand for *Tro*, og Forfatteren gennemgaar nu disse forskellige Gisninger.

Nogle mener nu, at Livet oprindeligt er *føjet ned til os fra andre Kloder*. Men dette er kun at skyde Spørgsmaalet ud; thi hvorledes er Livet saa opstaaet paa disse andre Kloder? Og desuden, hvorledes skulde det være muligt, at Livsspirer eller levende Væsener kunde flyve ned til os fra den uhyre fjærne Fiksstjerneverden? De maatte,

<sup>1)</sup> d. v. s. intet ved lagttagelse, men meget ved logisk Slutning, som netop Forfatteren beviser!

for at naa her til Jorden, i et Tidsrum af Aarhundreder have fløjet gennem Himmelummet i 200 Graders Kulde.

Denne Gisning er derfor fuldkommen usandsynlig.

Andre mener, at Livet oprindeligt er opstaaet her paa Jorden ved *Selvdannelse*. Denne Gisning lød vel sandsynlig i de Tider, da man mente, at Smaadyr, Orme, Insekter, ja endog Mus og Frøer kunde opstaa af Dynd eller forraadnede Stoffer. — Men *Pasteur* gjorde Ende paa denne Overtro. Han beviste uigendriveligt, at Selvdannelse er et Hjernespid, at alt levende kun kan stamme fra noget forud levende. Videnskaben kender absolut intet til forældreløse Organismer i Nutiden.

Den tredje Gisning er den, at Livet skyldes *en Skabelse*, og Forfatteren gør opmærksom paa, at adskillige Videnskabsmænd, der er afgjorte Tilhængere af Udviklingslæren, antager en Skabelse som Begyndelse og Grundlag for Udviklingen. Hos os er dette saaledes Tilfældet med Prof. *Warming*. I en Universitetstale, som Professoren for et Aar siden holdt, siger han: »Videnskaben har ikke rokket ved Bibelens Ord: I Begyndelsen *skabte Gud Himlen og Jorden*«.

Dette, at der er en Gud, og at Gud i Begyndelsen har *skabt* Livet, kan selvfølgelig ikke *bevises*; naar Talen er om Livets Oprindelse, kan overhovedet *intet* bevises.<sup>1)</sup> Alt, hvad der siges herom, kan kun være Genstand for *Tro*.<sup>2)</sup> Men den gamle Tro paa en Skabelse synes, efter alt at dømme, at være den rimeligste og sandsynligste. Og det er under alle Omstændigheder en sikker Sag, at naar »Videnskaben« vil bilde os ind, at den har løst Gaaden og forklaret Livets Oprindelse, saa er dette Snak. Den véd lige saa lidt Besked om Livets Oprindelse som om Døden. Videnskaben tager fat, hvor Livet *begynder*, og den afslutter, hvor Livet *ophører* her paa Jorden. Hvad der ligger *foran* Livets Begyndelse og *bagved* det jordiske Livs Ende — det véd den største Videnskabsmand lige saa lidt Besked om som det mest uvidende Barn.«

»Aarhus Amtst.« for 3. Nov. bringer følgende Anmeldelse:

»**Udviklingslæren og Kristentroen.** Et »Baade-Og« af *Amand Breitung* (»Folkelæsning«s Forlag. 74 Sider.)

Emnet er saa aktuelt som muligt. Og Forfatteren er Emnet voksen.

<sup>1)</sup> dette mener Refert. — <sup>2)</sup> Nej, baade for Tro og tildels ogsaa for Viden. Se Anm. 1. Red.s Anm.

De sidste Aar har bragt en Vrimmel af populære Fremstillinger af Udviklingslæren. Disses Forfattere — der er udgaaede fra Studentersamfundets Kredse — driver en ret hidsig og kristendomsfjendsk Agitation med Udviklingslæren, der opstilles som Fremtidens Religion. De fremsætter et Enten—Eller, et Valg enten mellem Kristustroen eller mellem en Udviklingslære, der ikke vil vide af nogen Skabelse at sige.

Dette er saaledes i udpræget Grad Tilfældet med Vilh. Rasmussen's »Verdensudviklingen«, og det er da ogsaa særligt mod dette Værk, at Breitung's lille Brochure er rettet.

Med grundig og alsidig Viden og skarp Logik gør Breitung Rede for, at der ikke eksisterer noget Enten—Eller, men derimod et Baade—Og, saa vist som den ene Sandhed ikke kan staa i Modstrid til den anden. At Forfattere som Vilh. Rasmussen kan opstille et Enten—Eller skyldes udelukkende, at de paa den ene Side røber det sørgeligste Ukendskab til Kristendommens Lære om Skabelsen, og at de paa den anden Side aldeles ikke er bevandrede i de virkelig alvorlige og ædruelige Naturforskeres Syn paa Udviklingslæren. Deres hele Agitation minder derfor stærkt om den ædle Ridder Don Quixotes Kamp mod Vejrmøllerne. Største Delen af det, de bringer til Torvs under Etiketten »videnskabelige Resultater« er i Virkeligheden kun nogle skinvidenskabelige Paastande, som forlængst er blevne kasserede af de alvorlige Videnskabsmænd, der ikke driver Agitation med deres Fag.

Kort og klart paaviser Breitung, hvorledes Troen paa Skabelsen og Udviklingslæren meget godt kan opretholdes ved Siden af hinanden. Dette er ikke noget nyt, idet allerede Kirkefaderen Augustin for 1600 Aar siden har gjort sig til Talsmand for samme Anskuelse. Med stor Interesse gennemlæser man det Afsnit af Brochuren, hvori 1. Mosebogs Skabelsesberetning betragtes i Belysning af Nutidens videnskabelige Opfattelse af Jordens Tilblivelseshistorie.

Breitung's lille Brochure, der oprindeligt er udkommen som Artikler i Ugebladet »Folkelæsning« fortjener at læses i vide Kredse, fortjener at blive Folkelæsning i Ordets egentlige Forstand. Den danner en gavnlig Modvægt mod Studentersamfundets forfatternes skinvidenskabelige Agitation, som kun kan forvirre det store Publikums Begreber.

Forfatteren lover en Fortsættelse der omhandler de Nederlag, som de kristendomsfjendske Former af Udvik-

lingslæren har lidt i Videnskaben, og de saakaldte Beviser for Menneskets Nedstamning fra Dyr. Dr. R.

## „Verden vil bedrages”.

—0—

Forleden fik jeg et lille Flyveblad i Hænde, nemlig »*Evangeliske Blade, Nr. 58.*« Som dets Forfatter undertegner en vis *Cheyne Brady* sig, og nedenunder staar: »*Drummonds Traktat-Selskab, Stirling, Skotland.*« Under Overskriften: »*Min Gæld er betalt*«, fortælles følgende »opbyggelige« Historie:

Ikke langt fra en af de bekendteste Broer i en af vore store Stæder er der en Kaffeboj, i hvilken der staar en gammel Kvinde, som gør gode Forretninger i den tidlige Morgenstund, især naar det er koldt. En Gang kom to katholske Præster hen til hende og bad hende for den »*Hellige Guds Moders*« Skyld at hjælpe deres Kirke at betale en Gæld.

»En Gæld,« udbrød hun, »den eneste Gæld, jeg bryder mig om, blev betalt for mig af en god og ædelmodig Ven for mange Aar siden.«

»Virkelig!« svarede en af Præsterne, »det maa være rart at have saadan en god Ven.«

»O, han vil ogsaa gjerne være deres Ven, hvis De vil gaa til ham. Det er den Herre Jesus. Han har betalt al vor Gæld med sit Blod paa Korset.« Hun rakte ham en trykt Indbydelse til at overvære et Møde i et Missionshus og tilføjede: »hvis De ønsker at høre mere om den Sag, saa raader jeg Dem til at komme endnu i Aften og høre en af vore Præster tale om Frelseren og hans Gerning.« Præsterne gik videre paa deres Tiggegang; men Kvindens Glæde og Fortrøstning havde grebet dem begge, og den ene af dem fulgte hendes Raad. Hun saa ham om Aftenen ved Mødet, skønt han havde gjort sig Umage for ikke at blive kendt. Han hørte det glade Budskab om en Frelzers Kærlighed, om at Gud havde lagt paa ham al vor Uretfærdighed, og at han saaledes paa Golgathas Kors havde betalt Syndens store Gæld. Dér, og da, lod Gud Sandheden gaa op for ham.

Den næste Morgen kom han igen til Kaffebojen og sagde:

»Jeg lærte igaar Aftes, hvad jeg i fem og tyve Aar har været uvidende om, — at min Syndeskyld er betalt. Jeg ved nu, at jeg selv ikke skal eller kan gøre noget for at blive frelst. Min Gæld er betalt. Jeg vil forlade Landet. Jeg tør ikke blive her, hvor man vaager over hvert af mine Skridt. Kan De skaffe mig en Bibel? Jeg er bange for at gaa ind i en Butik og købe en.«

Da han havde faaet denne Skat, forlod han Byen og rejste til Amerika. Dette, min Læser, er en virkelig Tildragelse, en Kendsgerning. Det er ogsaa en Kendsgerning, at Jesus Kristus udgød sit dyrebare Blod i Synderes Sted og betalte al deres Skyld og Gæld.

Hvad skal man nu sige til saadan en idiotisk Opdigtelse, som trods alt udgives for »en virkelig Tildragelse«? Man søger at bilde Folk ind, at de katholske Præster ikke ved, eller i det mindste ikke tror, at Kristus har ydet Gud Fyldestgørelse for alle Menneskenes Synder. Desuden skal de katholske Præster ikke være i Besiddelse af nogen Bibel! Det er den skotske Visdom, som i vor oplyste Tid importeres til Danmark.

At saadanne Fantasterier virkelig finder Tro blandt Danmarks Lutheranere, har jeg selv haft Lejlighed til at stadfæste, da en Indremissionær, som jeg for et Par Aar siden en Gang traf sammen med i en Jernbanekupé, ganske troskyldig spurgte mig, om det var tilladt de katholske Præster at læse i Bibelen! Denne Mand var vel ogsaa af den Mening, at jeg ikke troede, at min Syndegæld var betalt af Jesus.

Men »Verden vil bedrages«, — navnlig paa det aandelige Omraade. Ellers, i det praktiske Liv, er man saa klog, at man ikke nøjes med at have betalt sin Gæld, men ogsaa forlanger en Kvittering, som den gode Kone i ovenstaaende Historie ikke tænkte paa. Hvad nytter det, at Gælden er betalt, naar man ikke har nogen Kvittering at fremvise? Hvad det er for en Kvittering, jeg her mener, fremgaar af *Matth. 25, 41, ff.*: »Da skal han sige til dem ved den venstre Side: Gaar bort fra mig, I forbandede, i den evige Ild, som er beredt Djævelen og hans Engle. Thi jeg var hungrig, og I gave mig ikke at spise; jeg var tørstig, og I gave mig ikke at drikke. . . . . Hvad I ikke have gjort mod en af disse mindste, have I heller ikke gjort mod mig. Og de skulle gaa hen, disse til den evige Pine, men de retfærdige til det evige Liv.«

Det er altsaa ikke tilstrækkeligt blot at tro, at Kristus har betalt vor Gæld; naar man ikke kan fremvise gode Gerninger, d. v. s. naar man ikke ogsaa har *medvirket med den af Kristus fortjente Naade* ved at angre sine Synder, føre et kristeligt Liv efter Guds Bud og ved at udføre andre gode Gerninger — saa mangler Kvitteringen, uden hvilken man ikke frikendes af Dommeren. —

Det engelske Sektvæsen synes i den senere Tid overhovedet lovlige stærkt at trænge ind her i Landet. Hvad *Peschke-Kædt* og *Georg Brandes* har foreslaaet i politisk Henseende at søge ind under England, synes først at skulle praktiseres paa det religiøse Omraade.

P. G. Schmiderer.

## Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

**Rom.** *Paven og Frankrig.* Ved det forleden omtalte Konsistorium, hvor fire ny Kardinaler blev udnævnt, holdt den hl. Fader som Skik og Brug er en Allocution til det forsamlede Kardinalkollegium. Hovedindholdet var følgende: Det havde været hans inderlige Ønske at kunne meddele dem behagelige og opmuntrende Efterretninger om Kirkens Styrelse, men de bedrøvelige Tidsomstændigheder tillod ikke at benytte sig af trøstefulde Ord. Ganske vist, fortsatte Paven, udbreder den katholske Tro sig stadig mer og mer paa Jorden og bærer rig Frugt i de anderledes-troende og hedenske Lande. Men stor Bedrøvelse og Frygt betager Os, naar Vi ser hen til de katholske Folkeslag. Den Nation, som hidtil kaldtes Kirkens ældste Datter (Frankrig), er saaledes Genstand for Vor dybeste Bekymring og Uro. Men det er Vor Hensigt, ved passende Lejlighed at udtale Os med større Alvor og Eftertryk imod de paa Trods af al Ret og Retfærdighed sammesteds udstedte Love — saaledes som det er Vor apostoliske Pligt. For ikke at tabe Modet, maa vi tænke paa, at Kristus i Evangelierne gentagne Gange forudsiger, at det saaledes vil være Kirkens Skæbne paa Jorden og at hans Disciple vilde blive hadet og forfulgt for hans Navns Skyld. Denne Betragtning er et Motiv til stor Trøst. De Troende maa tænke paa Jesu Kristi Lidelser og deraf øse Mod under de Trængsler, som styrker Troen og forøger Tilliden til det guddommelige

Forsyn. Imidlertid maa vi holde ud i Bøn og ved gode Gerninger søge at vinde den guddommelige Naade, idet vi tænker, at Herren giver Folkene Evne og Kraft til Forbedring og til sin Tid igen lader Ro og Fred vende tilbage.

**Tyskland.** Mandag den 18. ds. afgik ved Døden en af de ædleste Skikkelser blandt det tyske Episkopat, nemlig *Biskop Wilhelm (Sommerwerck kaldet Jacobi) af Hildesheim*, i sit 85. Aar, efter i 34 Aar at have beklædt Bispes stolen i Hildesheim som Biskop Wedekins Efterfølger, der døde i 1870. De første Aar af hans biskoppelige Virksomhed faldt i Kulturkampperioden, hvorfor han i lang Tid maatte rejse fra Sted til Sted og selv udføre almindelig Præstegerning i de præsteløse Sogne; han selv undgik mærkværdigvis at blive landsforvist, men hans Gage blev i mange Aar ikke udbetalt ham. Da saa senere efter Kulturkampen hele den i de mange Aar »spærrede« Gage blev udbetalt paa en Gang i en Sum af 111,150 Mark, skænkede han det hele til trængende Kirker og milde Stiftelser. En trofast Støtte og Hjælper i hine vanskelige Tider havde Biskop Wilhelm i sin Generalvikar, den nuværende Breslauer-Biskop, Kardinal Kopp. Intet Under, at den Slags katholske Biskopper tiltvinger sig alles, ogsaa deres Modstanderes Agtelse og Ærefrygt. Ved Kejsers Wilhelms Besøg i Hildesheim 1900 blev Biskoppen da ogsaa hædret med »Kroneordenens I. Klasse« med den Motivering, at Kejseren var bleven dybt rørt af den ædle Biskops ærværdige Personlighed, hvis Velkomsttale i Kathedralen var gaet ham særlig dybt til Hjærte. I 1901 udnævnte Kejseren ham endog til livsvarigt Medlem af Herrehuset. Saaledes kan Tiderne skifte! og de højes Gunst! R. I. P.

## JULE - KERTEN.

5te Aargang 1905.

Pris 50 Øre. 7 Eksemplarer 3 Kr.

Faas i alle Boglader og hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F., Tlf. Godthaab 613 Y.

**NB.** Bopælsforandringer bedes anmeldte dér, hvor Bladet er bestilt.

En Familie, som baade ved Faderens og Moderens Sygdom er kommen meget tilbage, beder medlidende Trosfæller om en lille Haandsrækning. Red. anviser.

**Kirkelig Kalænder.**

**Søndag den 31. December.** Søndagen i Juleoktaven. Syl-  
vester, Pave og Martyr.

**Mandag den 1. Januar 1906, Herrens Omskærelse. Nyt-  
aarsdag.** — 2. Ti. Oktav af St. Stefans Fest. — 3. O. Oktav  
af St. Johannes Fest. Genovefa, Jomfru og Martyr.  
— 4. To. Oktav af de uskyldige Børns Fest. — 5. F.  
Ferialdag (Jesu-Hjærte-Fredag).

**Lørdag den 6. Januar.** Epiphani (Herrens Aabenbarelse) eller  
Hellig tre Konger. Befalet Festdag, som forpligter  
til Overværelse af den hl. Messe.

**Søndag den 7. Januar.** 1. Søndag e. Hellig tre Konger.

**Nytaarsaften (Søndag den 31. Dec.)**

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højm. m. Præd. Kl. 6 Tak-  
ke-And. m. Præd. og Te Deum.

Rosenkranskirken (Boyesg.): Kl. 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 And.  
m. Te Deum.

St. Anna Kirke (Sundby): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 6. And.  
m. Præd. og Te Deum.

Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 6 Tak-  
ke-And. m. Præd. og Te Deum.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): Kl. 9 Højm. m. Præd. Kl. 7 $\frac{1}{2}$   
Takke-And. m. Præd. og T. D.

St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 Højm. Kl. 3 And. m. Præd.

Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — m. Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$  And.  
m. T. D.

St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — — 5 And.

Stille hl. Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke  
Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i  
St. Anna Kirke Kl. 8; i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ ; i  
St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$ ; i St. Andreas Kirke Kl. 7 og 7 $\frac{3}{4}$ .

**Herrens Omskærelses Fest. Nytaarsdag.**

Gudstjeneste som paa alm. Søndage. I St. Ansgars og  
Jesu Hjærte Kirke: Levitmesse Kl. 10 (m. Præd.), Resten  
som sædvanlig.

**Første Fredag i Maanedén (den 6. Januar).**

**St. Ansgars Kirke:** Kl. 8 $\frac{1}{4}$  højtidelig Prælatmesse til Ære  
for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 6 Aften Bro-  
derskabsandagt.

**Rosenkranskirken:** Efter Ottemessen sakramental Velsignelse;  
Kl. 7 $\frac{1}{2}$  Aften Andagt til Ære for Jesu guddomme-  
lige Hjærte.

**St. Annæ Kirke:** Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om  
Aftenen Kl. 8.

**Jesu Hjærte Kirke:** Efter 8 $\frac{1}{2}$  Messen sakramental Velsig-  
nelse; Kl. 8 Aften Andagt.



**Epiphani (Herrens Aabenbarelsest) eller H. 3 Konger.**

St. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 8 st. Messe; Kl. 10 Levitmesse  
m. Præd.; Kl. 8 Festandagt m. Præd.

Rosenkranskirken: Kl. 8 st. Messe; Kl. 10 Højm. m. Præd.;  
Kl. 7½ Festandagt.

St. Annæ Kirke: Kl. 6½ st. Messe; Kl. 10 Højmesse; Kl. 8  
Festandagt m. Præd.

Jesu Hjærte Kirke: Kl. 6, 7, 8½ st. Messe; Kl. 10 Levitmesse  
m. Præd.; Kl. 8 Festandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde til  
de sædvanlige Bedetimer i St. Ansgars Kirke Fredag den  
5te Januar 1906.

Onsdag den 3. Januar læses Kl. 8¼ i St. Ansgars  
Kirke en hl. Messe for Ansgariusforeningen.

**Kirke-Kollekter.** Paa Nytaarsdag: første Halvaars-  
kollekt af Peterspenge til Bedste for den h. Fader. — Paa  
hellig tre Konger: Kollekt ifølge pavelig Anordning i  
i alle Vikariatets Kirker og Kapeller til Bedste for de afri-  
kanske Missioner.

**Rosenkransbroderskabet** holder i det nye Aar sit  
første maanedlige Møde med Prædiken og Procession  
Søndag den 7. Januar Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. —  
Jomfruernes Forening deltager i Processionen med  
Broderskabets Faner.

Mødreforeningens Møde bortfalder i Januar Maaned.

St. Ansgars Kirke. Menighedsmedlemmer, som ønske  
at leje (4 Kr. aarlig) eller at opsigte Stolepladser i St. Ansgars  
Kirke, anmodes om at meddele saadant til Hr. Kirke-  
forstander Herm. Hoffmann (Købmagergade 48) eller til  
Hr. Kirkebetjent P. Stein inden Maanedens Udgang.

**NB.** De **annoncerendes** Opmærksomhed henledes paa,  
at der straks efter Nytaar bliver bedre Plads her i  
Bladet til **annoncer**. Adskillige, som før ikke har kunnet  
faa deres Annoncer her i Bladet paa Grund af Pladsmangel  
bedes særlig at huske dette.

Skriv til vor Repræsentant, Hr. C. Wager, Mariendals-  
vej 64, som gratis giver Overslag over Annoncer med Teg-  
ninger og Clichéer og er behjælpelig med Opsætning af  
Annoncerne, eller indsend dem direkte til Købmagergade  
48, Hoffmann.

Med dette Nr. følger Indholdsfortegnelse og Titel-  
blad for 1905.

Husk at afsende de i sidste Nr. omtalte Brevkort.